R-3650

de la compª de Jesus de granada est Bª antiqua

Sermones eſtiuales de tempore venerabilis Santij porta ſacri ordinis predicatorum: cum gemina eorũdem admodum vtili tabula: ſeu indice.

Cum priuilegio.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

R-3650

dela comp.a de Jesus de granada

SErmones eſtiuales de tempore venerabi-
lis Santij porta ſa-
cri ordinis predica-
torum: cum gemina
eorũdem admodum
vtili tabula: ſeu indice.

Cum priuilegio.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

¶ Tabula ſermonũ eſtiualium venerabilis Sãtij de porta ⁊c. a paſchali ſolẽnitate vſqȝ ad dñi aduentum.

¶ In feſto paſche ſermones.

HEc dies quã fecit dominus: exultemus ⁊ letemur in ea. ſermo. j. folio. j.
Paſcha noſtrum immolatus eſt chriſtus. ſermo. ij. fo. ij.
Jeſum queritis nazarenũ crucifixum: ſurrexit. ſermo. iij. fol. iij.
Jeſum queritis nazarenũ crucifixum ſurrexit non eſt hic. ſer. iiij. fo. v.
Surrexit nõ eſt hic. ſer. v. fo. vij.

¶ Dominica in octa. paſche.

Vincit mundũ fides noſtra. ſer. j. fo. x.

¶ Dñica prima poſt octa. paſche.

Chriſtus paſſus eſt ꝑ nobis: vobis relinquẽs exemplũ. ſermo. j. fo. xiiij.
Pctis mortui: iuſticie viuamꝰ. ſer. ij. fo. xvj.
Fiet vnũ ouile ⁊ vnꝰ paſtor. ſer. iij. fo. xvij.

¶ Dñica. ij. poſt octa. paſche.

Fraternitatem diligite: deum timete: regem honorificate. ſer. j. fo. xix.
Deum timete. ſer. ij. fo. xxj.
Plorabitis ⁊ flebitis vos: mũdus autẽ gaudebit. ſer. iij. fo. xxij.

¶ Dñica. iij. poſt octa. paſche.

Sit omnis homo tardus ad loquendum. ſermo. j. fo. xxiiij.
Sit oĩs hõ velox ad audiendũ. ſer. ij. fo. xxv.
In manſuetudine ſuſcipite inſitum verbum. ſermo. iij. fo. xxvj.
Vado ad eũ qui miſit me. ſer. iiij. fo. xxvij.
Arguet mundũ de peccato. ſer. v. fo. xxviij.

¶ Dñica. iiij. poſt octa. paſche.

Religio munda ⁊ imaculata apud deũ ⁊ patrem hec eſt. ſer. j. fo. xxx.
Ipſe em̃ pater amat vos. ſer. ij. fo. xxxj.

¶ In die aſcenſionis domini.

Qui deſcendit ipſe eſt ⁊ qui aſcendit ſup oẽs celos. ſer. j. fo. xxxiij.
Aſcendit ſuper oẽs celos. ſer. ij. fo. xxxv.
Aſcendit ſuper omnes celos vt adimpleret omnia. ſer. iij. fo. xxxviij.
Quis aſcendit in celũ. ſer. iiij. fo. xl.
Accipies virtutẽ ſpũſſancti. ſer. v. fo. xlj.

¶ Dominica infra octa. aſcẽſionis.

Eſtote prudentes ⁊ vigilate in orationibus. ſermo. j. fo. xliij
Eſtote prudentes ⁊ vigilate. ſer. ij. fo. xlv
Cum venerit hora eorum reminiſcamini. ſermo. iij. fo. xlvj

¶ In die ſancto penteceſtes.

Repleuit totam domum vbi erant ſedentes apoſtoli. ſer. j. fo. xlvij.
Spiritusſanctus quẽ mittet pater in nomĩe meo ille vos docebit oĩa. ſer. ij. fo. xlix.

¶ Feria. ij. penteceſtes.

Cecidit ſpũſſanctus ſuper omnes qui audiebant verbum. ſer. j. fo. liij.
In nationes ſpiritusſancti gratia effuſa eſt. ſermo. ij. fo. lv.
Ut omnis qui credit in ipſo non pereat: ſed habeat vitam eternaȝ. ſer. iij. fo. lviij.

¶ Feria. iij. penteceſtes.

Orauerunt pro illis vt acciperent ſpiritũſanctum. ſer. j. fo. lix.
Imponebant manus ſuper illos: et accipiebant ſpiritũſanctũ. ſer. ij. fo. lxij.

¶ In feſto ſanctiſſime trinitatis.

Hi tres vnum ſunt. ſer. j. fo. lxiiij.
Hi tres vnum ſunt. ſer. ij. fo. lxviij.
Gratia dñi noſtri ieſu xpi: ⁊ charitas dei: ⁊ cõmunicatio ſancti ſpiritus ſemper cũ oĩbus vobis amen. ſer. iij. fo. lxxj.
Tu es magiſter in iſrael. ſer. iiij. fo. lxxij.
Si dixero vobis celeſtia credet(. ẜ. v. f. lxxiiij.

¶ In feſto corporis chriſti.

Panis quẽ ego dabo caro mea eſt pro mundi vita. ſer. j. fo. lxxvij.

¶ Dñica. j. poſt feſtũ trinitatis.

In hoc apparuit charitas dei in nobis. ſermo. j. fo. lxxxij.
Mortuus eſt diues ⁊ ſepultus eſt in inferno ſermo. ij. fo. lxxxiij.
Pater abraam miſerere mei: ⁊ mitte lazaruȝ vt intingat extremũ digiti ſui in aquam vt refrigeret linguã meam: quia crucior in hac flamma. ſer. iij. fo. lxxxvj.
Recordare qr recepiſti bona in vita tua. ſermo. iiij. fo. lxxxviij.

¶ Dñica. ij. poſt feſtũ trinitatis.

Trãſlati ſumꝰ de morte ad vitã. ẜ. j. fo. lxxxix.
Jam parata ſunt oĩa. ſer. ij. fo. xcj.
Rogo te habe me excuſatũ. ſer. iij. fo. xcij.

¶ Dñica. iij. poſt feſtũ trinitatis.

Humiliamini ſub potenti manu dei vt vos exaltet. ſer. j. fo. xciij.
Erant appropinquãtes ad ieſum publicani ⁊ peccatores: vt audirẽt illũ. ſer. ij. fo. xcv.
Gaudiũ erit in celo ſuper vno peccatore penitentiam agente. ſer. iij. fo. xcvij.
Gaudium erit coram angelis dei ſuper vno peccatore penitẽtiã agẽte. ſer. iiij. fo. xcviij.

¶ Dñica. iiij. poſt feſtũ trinitatis.

Vanitati creatura ſubiecta eſt. ſer. j. fo. c.
Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt. ſermo. ij. fo. cij.
Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter miſericors eſt. ſermo. iij. fo. ciij.
Eadẽ menſura qua menſi fueritis remetietur vobis. ſermo. iiij. fo. ciiij.

¶ Dñica. v. poſt feſtũ trinitatis.

Omnes vnanimes in oratione eſtote. ſermo j. folio. cvj.
Oẽs vnanimes in oratiõe eſtote. ſer. ij. f. cvij.
Nihil cepimus. ſermo. iij. fo. cix.
Homo peccator ſum dñe. ſermo. iiij. fo. cx.
Secuti ſunt eum. ſermo. v. fo. cxj.
Relictis retibꝰ ſecuti ſunt eũ. ſer. vj. fo. cxij.

¶ Dñica. vj. poſt feſtũ trinitatis.

Ultra non ſeruiamus peccato. ſer. j. fo. cxiij.
Niſi abundauerit iuſticia veſtra pluſq̃ ſcribarum ⁊ phariſeorꝝ nõ intrabitis in regnũ celorum. ſermo. ij. fo. cxv.

¶ Dñica. vij. poſt feſtũ trinitatis.

Stipẽdia peccati mors. ſermo. j. fo. cxvj.
Stipendia peccati mors. ſermo. ij. fo. cxvij.
Miſereor ſuper turbã. ſermo. iij. fo. cxviij.
Miſereor ſuper turbã. ſer. iiij. fo. cxx.

¶ Dñica. viij. poſt feſtũ trinitatis.

Debitores ſumus nõ carni. ſermo. j. fo. cxxij.
Attendite a falſis prophetis. ſer. ij. fo. cxxiij.
A fructibus eorum cognoſcetis eos. ſermo iij. fo. cxxv.

¶ Dñica. ix. poſt feſtũ trinitatis.

Hec autem ſcripta ſunt ad correptionẽ noſtram. ſermo. j. fo. cxxvj.
Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. ſermo. ij. fo. cxxviij.
Qui ſe exiſtimat ſtare: videat ne cadat. ſermo. iij. fo. cxxix.
Redde rationẽ villicatõis tue. ſer. iiij. f. cxxxj
Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis. ſermo. v. fo. cxxxij.

¶ Dñica. x. poſt feſtũ trinitatis.

Hec omnia operatur vnus atqȝ idẽ ſpiritus. ſermo. j. fo. cxxxiiij.
Si cognouiſſes ⁊ tu. ſermo. ij. fo. cxxxvj.
Videns ieſus ciuitatẽ fleuit ſuper illam dicens: qr ſi cognouiſſes ⁊ tu. ſer. iij. f. cxxxvij.
Erat docẽs q̃tidie in tẽplo. ſer. iiij. fo. cxxxix.

¶ Dñica. xj. poſt feſtum trinitatis.

Gratia dei ſum id q̃d ſum. ſer. j. fo. cxxxix.
Deſcendit hic iuſtificatus in domum ſuam. ſermo. ij. fo. cxlj.
Qui ſe humiliat exaltabitur. ſer. iij. fo. cxliij.

¶ Dñica. xij. poſt feſtũ trinitatis.

Idoneos nos fecit miniſtros noui teſtamẽti. ſermo. j. fo. cxlv.
Deprecabantur eum vt imponat illi manũ. ſermo. ij. fo. cxlvj.
Solutum eſt vinculũ lingue eius ⁊ loquebatur recte. ſermo. iij. fo. cxlviij.

¶ Dñica. xiij. poſt feſtũ trinitatis.

Quid igitur lex. ſermo. j. fo. cxlviij.
Diliges dominũ deum tuũ. ſermo. ij. fo. cl.
Diliges dominũ deũ tuum. ſermo. iij. fo. clj.

¶ Dñica. xiiij. poſt feſtũ trinitatis.

Spiritu ambulate: ⁊ deſideria carnis nõ perficietis. ſermo. j. fo. clij.
Occurrerũt ei decẽ viri leproſi. ſer. ij. fo. cliiij.
Surge vade: quia fides tua te ſaluum fecit. ſermo. iij. fo. clv.

¶ Dñica. xv. poſt feſtũ trinitatis.

Que em̃ ſeminauerit homo: hec et metet. ſermo. j. fo. clvj.
Scit em̃ pater veſter quia his omnibꝰ indigetis. ſermo. ij. fo. clviij.
Querite primũ regnũ dei. ſer. ij. fo. clix.

¶ Dñica. xvj. poſt feſtũ trinitatis.

Huius rei gratia flecto genua mea ad patrẽ ſermo. j. fo. clxj.
Ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris ſue. ſermo. ij. fo. clxij.

¶ Dñica. xvij. poſt feſtum trinitatis.

Solliciti ſeruare vnitatẽ ſpiritus in vinculo pacis. ſermo. j. fo. clxiij.
Amice aſcende ſuperius. ſermo. ij. fo. clxv.

¶ Dñica. xviij. poſt feſtũ trinitatis.

Gratias ago deo meo. ſermo. j. fo. clxvj.
Mandatũ magnũ in lege. ſer. ij. fo. clxviij.
Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo. ſermo. iij. fo. clxix.

¶ Dñica. xix. poſt feſtũ trinitatis.

Deponentes mendacium loquimini veritatem. ſermo. ij. fo. clxxj.
Deponentes mendacium loquimini veritatem. ſermo. ij. fo. clxxij.
Aſcendẽs ieſus in nauiculã: tranſfretauit: ⁊ venit in ciuitatem ſuam. ſer. iij. fo. clxxiij.
Surge tolle lectũ tuũ. ſermo. iiij. fo. clxxiiij.
Turbe timuerunt et glorificauerunt deum. ſermo. v. fo. clxxvj.

¶ Dñica.xx.poſt feſtũ trinitatis.
Uidete quomodo caute ambuletis. ſermo j. folio.clxxvij.
Dies mali ſunt.ſermo.ij. fo.clxxix.
Simile eſt regnum celoꝛuz homini regi qui fecit nuptias filio ſuo.ſer.iij. fo.clxxxj.
Ecce prandiũ meũ paraui.ſer.iiij.fo.clxxxiij.

¶ Dñica.xxj.poſt feſtũ trinitatis.
Induite vos armatura dei vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias diaboli.ſer.j.fo.clxxxiiij.
Accipite armaturã dei.ſermo.ij. fo.clxxxv.
Erat quidam regulus: cuius filius infirma⸗batur capharnaũ.ſer.iij. fo.clxxxvij.
Hoꝛa ſeptima reliquit euz febꝛis.ſermo.iiij. folio.clxxxix.

¶ Dñica.xxij.poſt feſtũ trinitatis.
Charitas veſtra magis ac magis abundet. ſermo.j. fo.cxc.
Oꝛo vt charitas veſtra magis ac magis abũ det.ſermo.ij. fo.cxcj.
Patientiam habe in me:⁊ omnia reddã tibi ſermo.iij. fo.cxciij.
Miſertus dominus ſerui illius dimiſit eum: ⁊ debitũ dimiſit ei.ſermo.iiij. fo.cxciiij.

¶ Dñica.xxiij.poſt feſtũ trinitatis.
Noſtra cõuerſatio in celis eſt.ſer.j. fo.cxcvj.
Uiam dei in veritate doces.ſer.ij. fo.cxcviij.
Licet cẽſuz dari ceſari:aut nõ.ſer.iij.fo.cxcix.
Cuius eſt imago hec et ſuperſcriptio. ſermo iiij. folio.ccj.
Redde que ſunt dei deo.ſer.v. fo.ccij.

¶ Dñica.xxiiij.poſt feſtũ trinitatis.
Ambuletis deo digne per omnia placentes. ſermo.j. fo.cciiij.
In omni opere bono fructificantes ⁊ creſcẽ⸗tes.ſermo.ij. folio.cciiij.
Confide filia:qꝛ fides tua te ſaluam fecit.ſer mo.iij. fo.ccvj.
Fides tua te ſaluã fecit.ſermo.iiij. fo.ccviij.
Tenuit manum eius: et ſurrexit puella.ſer⸗mo.v. folio.ccix.

Finis huius tabule.

¶ Tabula alphabetica ſermonũ paſchaliũ ⁊ eſtiualiũ Santij poꝛta ſa⸗cre pagine ꝓfeſſoꝛis digniſſimi:⁊ diuini ver⸗bi pꝛedicatoꝛis feruẽtiſſimi: necnõ ſacri pala tij magiſtri:oꝛdinis pꝛedicatoꝛũ conuentus Ceſarauguſtani.

¶ De littera A.

Abꝛae ſedenti in oſtio tabernaculi apparuit do⸗minus.qd ſignificat vide ſer⸗mone.j.feſti paſchalis in pꝛin cipio parte.ij. fo.j.
Ad bene operandũ duo ſunt q̃ multũ mouẽt hoĩem:qꝛ dicit thema. Eſtote miſericoꝛdes ſicut et pater ⁊c. vide dñica.iiij. ſer.ij.poſt trinitatis in pꝛincipio. fo.cij.
Agricultoꝛes ſeminant ad vite ſuſtentationẽ in hoc cõſiderãda ſunt ſeptẽ.vide dñica.xv. poſt trinitatis.ſer.j.parte.ij. fo.clvij.
Aliqs tenet ⁊ inclinat diligere aliquã perſo⸗nam ꝓpter tria.vide dñica.iij.poſt trinita⸗tis.ſermo.iij.in pꝛinci. fo.clj.
Aliquis dꝛ filius dei tripl'r.vide do.xvij.poſt trinitatis.ſer.ij.parte.iiij.in pꝛin. fo.clxiij.
Amoꝛ verus vt ſit inter amantẽ ⁊ amatũ tria gñaliter requirũtur.vide do.iiij.poſt octa. paſche.ſermo.ij.in pꝛincipio. fo.xxxj.
Amoꝛis cauſa q̃ eſt. dominica.iiij. poſt oct. paſche.ſermo.ij.parte.j. fo.xxxij.
Amoꝛ fidelis ⁊ amicus fixus qs dicat.dñica iiij.poſt octa.paſche.ſermo.ij.ibi. Item de fideli. fo.xxxij.
Amoꝛis largitas quid ſit.dñica.iiij.poſt oct. paſche.ſermo.ij.parte.iij. fo.xxxij.
Amoꝛ humanus mouet ad aliquid dandum vel operandũ. feria.ij. pentecoſtes.ſermo. ij.in pꝛincipio B. fo.lvj.
Ambulandũ eſt in viam moꝛũ:⁊ ad hoc quat tuoꝛ requiruntur. dominica.xiij. poſt trini. ſermo.iij.in pꝛinci.parte.j. fo.cliij.
Amici chꝛiſti vadũt ad celũ p quattuoꝛ vias. dñica.iiij.poſt tri.ſer.iij.parte.ij. fo.clv.
Amice aſcẽde ſuperius. Tria ſunt gña hoĩm in altũ aſcẽdentiũ. dominica.xvij.poſt tri nitatis.ſermo.ij.in pꝛincipio. fo.clxv.
Amice aſcẽde ſuperius. Adhuc ſunt alia tria hic cõſiderãda:ſcʒ virtus alliciẽs gratioſe charitatis.vide ibidem.
Amicitia gratiſſima virtus et ea que requirã tur ad eam.vide ibidẽ. parte.j.
Amice aſcẽde.quattuoꝛ ſunt que faciũt aſcẽ dere.vide ibidẽ in parte.ij. fo.clxvj.
Angeli boni modus qs eſt. vide ĩ die paſche ſer.iij.ibi.Itẽ modus boni.mẽbꝛo.iij.f.iiij.
Ancille filius non erit heres ꝓpter quattuoꝛ vide domi.in oct.paſche.ſermo.j.ibi.Eijce ancillam. fo.xij.
Anima ꝑ cõſeruatiõe vite ſue p̃ſentiali quo indiget.feria.ij. pẽte.ſer.j.in pn.B. fo.liij.
Aĩa in hoĩe eſt foꝛma totũ dans oꝛdinem eſſe ꝑfecti.feria.ij.pẽte.ſer.ij.par.ij.J. fo.lvij.
Anima contẽplatiua debet delectari in con⸗templatiõe trinitatis.vide in feſto trinita⸗tis.ſermo.ij.par.ij.D. fo.lxx.
Anima rationalis debet delectari in contem platione p fidẽ diuĩe trinitatꝫ.vide ibiđ.J.
Anima rationalis debet cõplacere ⁊ delecta ri in contẽplatione per fidẽ ſanctiſſime tri⸗nitatis.vide ibidem.K.
Angeli gaudẽt pꝛimo ꝓpter ſue cuſtodie ma gnũ fructũ.do.iij.poſt tri.ſ.iij.ĩ p.f.xcviij.
Angeli gaudẽt ſcđo:qꝛ vidẽt ſuũ cõpletũ nu merum. vide ibidem.
Angeli gaudent tertio:qꝛ vidẽt ad laudandũ deum bonum conſoꝛtium.ibidem.
Angeli quare magis gaudẽt de pctõꝛib⁹ pe⸗nitentibus:q̃ de iuſtis qui non indigẽt pe nitentia.dñica.iij. poſt tri.ſer.iij. fo.xcviij.
Angeli ſpiritus beati ciuitatis hieruſalẽ ſem per ſunt in leticia et gaudio.dñica.iij.poſt trini.ſer.iij.in pꝛincipio. fo.xcviij.
Angeli gaudẽt ⁊ faciũt feſtũ trinitatis ꝓpter eoꝛum officiũ.dñica.iij.poſt trinitatis.ſer⸗mone.iij.parte.j. fo.c.
Angeli gaudẽt ⁊ faciũt feſtum : qꝛ eoꝛum nu merus augetur.ibidem.
Angeli gaudent et faciũt feſtũ:qꝛ eoꝛuz ſocie tas ad deũ laudandũ multiplicat. ibidem.
Angeli ante chꝛiſti incarnationẽ hoib⁹ erãt duri et ferrei.ibidem.
Angeli ãte chꝛiſti ĩcarnationẽ habebãt alas dimiſſas:qꝛ quaſi inuite et cum difficulta volebant.ibidem.
Apoſtoli et oẽs credẽtes poſt aſcenſionẽ chꝛi ſti remanſerũt deſolati. vide in die aſcẽſio⸗nis.ſermone.v.parte.j. fo.xlj.
Apoſtoli remanebant debilitati cuz modica virtute:nondũ cõſolati.vide in die aſcẽſio⸗nis.ſermone.v.parte.ij. fo.xlij.
Apoſtoli acceperũt quintuplicẽ ſpiritusſan⸗cti virtutẽ in feſto aſcẽſionis.ibidem.
Apoſtoli poſtq̃ receperũt ſpiritũſanctum pe trus incepit pdicare verbũ dei iudeis ⁊ gen tibus.fe.ij.pẽteco.ſer.j. in pꝛin.A. fo.liij.

Apoſtoli orauerūt pro ſamaritanis vt acciperent ſpiritūſanctū ſcꝫ in forma viſibili. feria iiij. pētecoſtes. ſer. j. in prin. A. fo. lix.
Apoſtoli petrus ⁊ iohānes orauerūt ꝓ ſamaritanis ⁊ in hoc oſtenderūt charitatē ſuam magnā: vide parte. j. C.
Argutionis triplex eſt modꝰ. vide dn̄ica. iij. poſt oct. paſche. ſer. v. in princi. fo. xxviij.
Arbor bona vel mala vnde cognoſcit. dn̄ica viij. poſt tri. ſer. iij. pte. iij. fo. cxxv. ⁊. cxxvj.
Armaturarū tria ſunt gn̄a. dominica. xxj. ſermone. ij. in principio. fo. clxxxv.
Armatura cui debemus reſiſtere. pte. j. ibidē
Armatura quā debemꝰ abijcere. vide ibidē. parte. ij. fo. clxxxvj.
Armaturā quā debemus accipere eſt ſex modorum. parte. iij. ibidem.
Aſcendūt ſeptē. vide in die aſcenſionis. ſer. j. pte. j. B. fo. xxxiij. xxxiiij. ⁊ partim. xxxv.
Aſcenſionē dn̄i eccleſia recolit: que circa hāc dicuntur. vide in die aſcenſionis. ſermo. ij. in principio. fo. xxxv.
Aſcendit xp̄s vt impleret oīa. vide in die aſcēſionis. ſer. iij. parte. iij. G. fo. xxxix.
Aſcēdere in celū quis pōt. vide in die aſcēſionis. ſermo. iiij. in principio. folio. xl.
Aſcēſionis in celū nullū fuit obſtaculū. vide in die aſcēſionis. ſer. iiij. in prin. fo. xl.
Aſcenſus xp̄i fuit patēs: ⁊ datur quadruplex ratio ad hoc. in die aſcēſionis. ſer. iiij. f. xlj.
Aſcēdere per ſcalā ſeptē graduū in dormitorium qualiter intelligat. in die pētecoſtes ſer. j. parte. ij. ibi. Primꝰ gradus. fo. xlviij.
Aſperitas pene alterius ſeculi eſt duplex. vide do. x. poſt tri. ſer. ij. parte. j. fo. cxxxvj.
Aſcēdit ieſus in nauiculā: trāſfretauit et venit in ciuitatē ſuā: hic tres ſunt tractatꝰ. vide do. xix. poſt tri. ſer. iij. in prin. fo. clxxiij.
Aſcēdit xp̄s in nauiculā q̄ eſt illa nauicula in qua aſcēdit. ibidem parte. j.
Aſcēdit ieſus in nauiculā in die paraſceues. ibidem parte. j. fo. clxxiiij.
Aſpectus noſter debet eſſe cōtinuus ad finē noſtrū: in quo debemus videre quinqꝫ. do. ix. poſt tri. ſer. j. parte. j. fo. clxxviij.
Attenta debilitate q̄ eſt a carne ⁊ nō ſm ſpm̄ ⁊ attēta vtilitate que nō ꝓcedit a carne ſed ſm ſpiritū: ambulandū eſt ſm ſpiritū. do. xiiij. poſt trinitatis. ſer. j. in prin. fo. cliij.
Attenta vtilitate nullā vtilitatē habemus a carne. ibidem.
Aurichalcū q̄d ſit. vide in die paſche, ſermone. j. parte. j. fo. j.

¶ De littera B.

Baculos in manu tenēs quid denotat. vide in die paſche. ſermone. ij. parte. ij. ante finem. fo. iij.
Beatitudinē ſanctorū aſſequi volens debet recordari de bonis accipiendis ſicut ſancti de acceptis in gratiarū actiōe ſemper perſiſtere. dn̄ica. j. poſt trini. ſermo. iiij. in princi. fo. lxxxviij.
Bona que ſequūtur ex correctione ſunt quattuor. dn̄ica. iij. poſt oct. paſche. ſermone. v. in principio ante B. fo. xxviij.
Bonū ſm ſententiā dionyſij eſt cōicatiuū et diffuſiuū ſuijpſius. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. ij. in principio. A. fo. lv.
Bona quattuor ſunt generaliter ad que cetera alia bona cōmuniter reducūtur. ibidem parte. j. in principio.
Bonū primū nature eſt oīs creatura inquantum eſt ens: eſt bona. ibi parte. j.
Bonū ſecundū fortune eſt: ſcꝫ bonū tēporale ⁊ iſtud cōſiſtit in diuitijs: in honoribꝰ: ⁊ poteſtatibus. vide ibidem.
Bonorū tpaliū quattuor ſunt ꝯditiōes. ibid̄.
Bonorum temporaliū prima conditio eſt ꝙ cito deficiunt. ibidem.
Bona tēporalia nullis ſufficiūt: nec ſatiant hoīs appetitū. ibidē. fo. lxxxix.
Bona tēporalia proficiūt bonis: ſicut profecerunt ſanctis patriarchis: qui multū abūdauerūt in tēporalibus bonis. ibidem.
Bona gratie ſunt bona virtutū: ⁊ iſta ſunt in multiplici drīa. vide ibi. In tertio loco.
Bona glorie ſunt: ſed nō ſunt adhuc recepta per nos: ſed in futuro recipienda: ⁊ iſta habent in ſe tria. vide ibidem.
Bona iſta habent primo certā ſecuritatē: qꝛ ſunt in loco ſupremo. ibidem.
Bona iſta habēt ſcd̄o plenā ſocietatē: qꝛ beati ibi nō eſuriēt nec ſitiēt ampliꝰ. vide ibid̄.
Bona iſta habēt firmā ſtabilitatē: qꝛ perpetuo durabūt. vide ibidē. fo. lxxxix.
Bonū fortune ꝙ nobis ſit datū ad placitū: ⁊ ſm rationē naturalē nihil eſt: ⁊ hoc tribus rationibꝰ probat. dominica. v. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. ij. fo. cx.
Bona nature ſunt bona corporis ⁊ aīe et q̄ ſūt ſ. do. ix. poſt tri. ſ. iiij. pte vnica. f. cxxxij.
Bona fortune ſunt tēporales diuitie quibus multi male vtuntur. vide ibidem.
Bona gratie ad q̄ ſequūtur bona glorie ſunt nōnulli q̄ hn̄t virtutes ⁊c. ibidē. fo. cxxxij.

¶ De littera C.

Candelabra ſeptē aurea in die paſche cōpleta ſignificāt ſeptē negocia in die paſche. ſer. j. pte. j. fo. j.
Cautelis vti in bello tribus licitū eſt. vide in oct. paſche. ſermone. j. parte. j. C. fo. xij.
Catholici boni ſcꝫ non qui ſunt heretici habent magnā gratiā ⁊ vtilitatē. feria. iij. pētecoſtes. ſer. ij. parte. ij. L. fo. lxiiij.
Carni vtrū aliquid debemus. ⁊ dicit ꝙ debemus ei tria. do. viij. poſt trinitatis. ſermo. j. parte. ij. fo. cxxiij.
Carnis primū debitū eſt ſuſtentatio. ibidē.
Carnis debitum ſecundū eſt mortificatio et caſtigatio. ibidem.
Carnis debitū tertiū eſt occupatio ſeu exercitatio in bonum. ibidem. fo. cxxiiij.
Caſus hominū ſunt duo. dn̄ica. ix. poſt trinitatis. ſermone. iij. pte. ij. fo. cxxx. ⁊. cxxxj.
Caſus quo non multi ſed oēs cadūt generaliter. ibidem. fo. cxxxj.
Charitas et gratia dei in quo ⁊ in quibꝰ apparuerūt: ⁊ differūt ī oct. domi. j. poſt trinitatis. ſermo. j. in principio. fo. lxxxij.
Charitas apparuit ī feruore deuotiōis. do. j. poſt tri. ſer. j. ibi. Primo apparuit. f. lxxxij.
Charitas apparuit in ardore predicationis. ibi. Secundo apparuit.
Charitas apparuit principaliter in amore dilectionis. ibi. Tertio principaliter.
Charitas apparuit patribꝰ in dolore paſſionis. ibi. Quarto principaliter.
Charitas apꝑuit ī ꝑfectu ſciē. ibi. Itē q̄nto.
Charitas apparuit in amplexu abſtinentie. ibi. Sexto apparuit.
Charitas apparuit in ritu obediētie. ibi. Itē apparuit.
Charitas apparuit in cultu regalis obſeruātie. vide in fine ſmonis. ibi. Itē apparuit.
Charitas eſt virtꝰ multū clara et p̄cioſa. do. xxij. poſt trinitatis. ſer. j. parte. j. fo. cxc.
Itē caritas ī ſex oēs alias v̄tutes excedit. ibi.
Itē attēto ꝙ de charitate eſt cariſtia in hoc mundo. ibidem. parte. ij.
Itē charitatis quattuor chare vnitates inueniuntur. ibidē. parte. iij. fo. cxc. ⁊. cxcj.
Item tres ſunt abundantie in ſcriptura que reprobantur. ibidem. fo. cxcj.
Charitatē hr̄e p̄ ceteris debēt tres hoīm manieres. do. xxij. poſt tri. ſer. ij. in p̄n. fo. cxcj.
Itē charitas eſt quedā virtus que vnit hominem deo per quandā ſocietatē. ibidem. parte vnica.
Itē per charitatē multa bona acquirimꝰ: et ſpecialiter inter alia quattuor. ibidem B.
Itē eſt delectatiōis ꝯtinue cauſatiua. ibidē.
Charitas diminuit operis laborē. ibidem.
Itē affert cōpaſſionis laborē. ibidem.
Chriſtus quare nō expectauit vſqꝫ ad finem mūdi reſurgere. vide in feſto paſche. ſermone. j. parte. j. fo. j.
Chriſti aīa quare deſcēdit ad limbū ſunt q̄ttuor ratiōes. vide in feſto paſche. ſermone ij. parte. j. fo. ij.
Chriſtꝰ vtrū reſurrexit anteq̄ eēt reuolutꝰ lapis vel poſt. ibi. Itē querit. in feſto paſche ſermone. iij. fo. iiij.
Chriſtus hodie aſcēdit ſuper oīs celos quadruplici ratiōe. vide in die aſcenſionis. ſer. ij. par. j. D. E. F. ⁊. G. fo. xxxv. xxxvj. ⁊. xxxvij.
Chriſtꝰ aſcēdit ſup oīs celos vt adimpleret oīa. in die aſcēſionis. ſermone. iij. ibi. Aſcēdit ſuper. fo. xxxviij.
Chriſti motus eſt virtuoſus: qꝛ aſcēdit. ī die aſcenſionis. ſer. iij. parte. j. B. fo. xxxviij.
Chriſti ſitus eſt glorioſus: qꝛ ſup oīs celos. in die aſcenſionis. ſer. iij. pte. ij. D. fo. xxxix.
Chriſtus ꝙ ſit ſuper omnes celos quomodo hoc poſſibile ⁊ nobis ītelligibile. in die aſcēſionis. ſermo. iij. parte. ij. E. fo. xxxix.
Chriſti fructꝰ in die aſcēſionis fuit copioſus vide in die aſcē. ſer. iij. pte. iij. F. fo. xxxix.
Chriſti ante incarnationē quinqꝫ erāt vacua in die aſcēſionis. ſer. iij. pte. iij. G. fo. xxxix.
Chriſtus impleuit tēpus ſine mēſura. vide in die aſcen. ſer. iij. parte. iij. H. fo. xxxix.
Chriſtus in aduētu ſuo in hunc mundū impleuit mundū deficientē. in die aſcenſionis ſermo. iij. parte. iij. I. fo. xxxix.
Chriſtꝰ adīpleuit in aduētu ſuo ⁊ aſcenſione cor īduratū. ī die aſcē. ſ. iij. pte. iij. K. f. eo.
Chriſtꝰ adīpleuit in ſua aſcēſione locū diruptum. vide in die aſcē. ſer. iij. pte. iij. L. f. xl.
Chriſti corpus vtrū fuit pōderoſum cū eſſet de terra. in die aſcen. ſer. iiij. in prin. fo. xl.
Chriſti corpus aſcendens in celum nunquid perforauit celum. ibidem.
Chriſti corpus aſcēdit cum iocūda ſocietate atqꝫ letanter de hoc multa pulchra ſcribūtur. ibidem. fo. xlj.
Chriſtus dixit apoſtolis ante receptionē ſpiritusſancti ꝙ per ſpiritūſanctū efficerentur fortes ad quecūqꝫ opera bona. feria. ij. pentecoſtes. ſermo. ij. parte. ij. L. fo. lvij.
Chriſti corpus in ſacramēto eſt ſine loci mutatione. in feſto corporis chriſti. ſermone j. parte. ij. O. fo. lxxj.
Chriſtus totus ſub panis partibꝰ hoſtie con

tinetur. ⁊ in qualibet diuiſione ſiue eiꝰ partitione. vide ibidem. R.
Chriſtus eſt in hoc ſacramēto angeloꝝ ⁊ ſanctorum preſentia velatus. in feſto corporis xpi. ſer. j. parte. ij. Y. fo. lxxxij.
Chriſtus paſtor diligentiā quā habuit ⁊ ea q̄ fecit in reſtaurāda iſta oue in natura hūana deſcribunt̄ quinqꝫ. dñica. iij. poſt trinitatis. ſermo. ij. parte. iij. fo. xcvj.
Chriſtus eſt noſter princeps ⁊ dñs: ⁊ nos ſui ſubditi. do. v. poſt trini. ſermo. v. fo. cxij.
Chriſtus in quibus vel ſuper quibꝰ facit vel demōſtrat ſuā miſericordiā. dñica. vij. poſt trini. ſermo. iiij. parte. j. fo. cxx.
Chriſti cauſa motiua miſerēdi turbe fuit triplex. ibidem parte. ij. fo. cxxj.
Chriſtus reuelādo deſtructionē ciuitatis dicit tria virtute diuinitatis. dñica. x. poſt trinitatis. ſermo. iij. parte. ij. fo. cxxxviij.
Chriſtus veniens in hunc mundū vt hoīes ad celeſtē ciuitatē perduceret: fecit viam ſuā per mare. dominica. xix. poſt trinitatis ſermone. iij. in principio. fo. clxxiij.
Chriſtus qn̄ dedit velū ad tranſfretandum. do. xix. poſt tri. ſer. iij. parte. j. fo. clxxiiij.
Chriſtus quando peruenit ad portū. ibidē.
Chriſto ⁊ diſcipulis in mari in quadaꝫ nauicula exiſtentibꝰ tēpeſtas maxima ⁊c. ſuper his notātur ſex queſtiones. dominica. xix. poſt tri. ſer. v. parte. j. fo. clxxvj. ⁊ clxxvij.
Chriſtꝰ rogatus ire ad domū reguli quare noluit ire. do. xxj. poſt tri. ſ. iij. pte. j. f. clxxxvij.
Itē regulus iſte quis eſt. ibidem.
Item quis eſt infirmus filius. ibidem.
Itē locus vbi eſt iſte infirmꝰ infirmatꝰ. ibid̄.
Item quis ſit morbus quo iſte filius reguli grauatur. ibidem. fo. clxxxviij.
Itē in qua hora fuit iſte filius liberatꝰ. ibid̄.
Chriſtus cōparat̄ vie: veritati ⁊ vite. do. xxiij. poſt tri. ſer. iij. in principio. fo. cxcix.
Itē phariſei ⁊ iudei aduerſarij chriſti inimici veritatis ſemper impugnauerūt veritatem. ibidem in principio.
Item phariſei ⁊ iudei arguebant cōtra chriſtum triplici lancea. ibidem. fo. cc.
Itē licet cenſum dari ceſari. i. diabolo. Circa intellectū moralē huius queſtionis occurrunt tria. ibidem. fo. cc. ⁊ ccj.
Clamamꝰ ad patrē ꝓpter tria: que ſunt hec. do. xvj. poſt trini. ſermo. j. in prin. fo. clxj.
Conſcientiā inquietā reddētia ſunt tria. in die paſche. ſermo. iiij. parte. ij. fo. vj.
Conuerſio iſta panis ⁊ vini ꝙ fit ſubito ſine omni preuia mutatiōe ⁊ diſpoſitiōe mirabile eſt. vide in feſto corporis chriſti. ſermo. j. parte. ij. N. fo. lxx.
Continua cōfectio eſt in hoc ſacramēto ſine augmētatione. in feſto corporis chriſti. ſermo. j. parte. ij. Z. fo. lxxj.
Conditio hominis eſt fragilis ⁊ defectuoſa. ibidem parte. j.
Conciliū vnde habuit ortuꝫ ⁊ exordiū. dñica xvj. poſt trini. ſermo. j. parte. ij. fo. clxij.
Conſolatio cōiter datur a deo quattuor generibus hominum. ibidem parte. iij.
Confide filia q: fides tua te ſaluam fecit. ibi tria notātur. dñica. xxiiij. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. fo. ccvj.
Itē verbū familiare magne charitatis. ibid̄.
Itē anima filia dei non debet confidere in diuitijs: q: cito periunt. ibidem.
Itē vbi ⁊ in quo eſt ſecuriſſime confidenduꝫ: ⁊ dicit in dñm deū triplici ratiōe. ibidē parte. ij. fo. ccvij.
Itē ↄfidimꝰ in deo ꝓpter tres rōnes. ibidē.
Corpus xpi reciperet ꝑuerſis moribꝰ cōtraire quid ꝓdeſt. vide in die paſche. ſermo. ij. parte. ij. fo. iij.
Corpꝰ infirmat̄ ſpecialiter ex quattuor cauſis. in die paſche. ſer. iiij. parte. j. fo. v. ⁊ vj.
Corpus noſtrū nos inclinat ⁊ ſuadet perſeuerare in peccato et in delitijs. dñica. viij. poſt trinitatis. ſermone. ij. fo. cxxiiij.
Correctio humiliter ⁊ benigne ⁊ patiēter accepta valet ad ſex ⁊ eſt multū vtilis. dominica. ix. poſt tri. ſer. j. parte. iij. fo. cxxvij.
Creaturaruꝫ omnes ſpecies nullus perfecte cognoſcit: nec oēs operatiōes nature. in feſto trinitatis. ſermo. iij. ibi. Nam nullus.
Credere eſt actꝰ fidei. ad hoc requirūtur duo in feſto tri. ſer. v. parte. ij. Q. fo. lxxvij.
Creature non habēt ſtare. patet hoc in hoīe rationali quadrupliciter. dñica. ix. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. fo. cxxix.
Creatura rationalis non habet ſtare. iſtam veritatē impugnant clerici. ibidē. fo. cxxx.
Creatura rationalis nō habet ſtare. hāc impugnant iniqui ambitioſi. ibidem.
Creatura rationalis nō habet ſtare. iſtā impugnant cupidi auaricioſi. ibidem.
Crimina oīa in cōparatione ſimoniace hereſis quaſi ꝓ nullo reputātur. feria. iij. pentecoſtes. ſermo. ij. parte. j. H. fo. lxiij.
Crucifixione xpi ſex fuerūt ſeruata. in die paſche. ſermone. iij. parte. iij. E. fo. vj.
Crux xpi dicitur nauis vel nauicula ratione triplicis cauſe. dñica. xix. poſt trinitatis ſermone. iij. parte. j. fo. clxxiij.
Cupiens deo gratioſe cōplacere ⁊ debite honorare ac viuere ⁊ in eternum durare debet deo in miſericordia aſſimilari. do. iiij. poſt trinitatis. ſermone. iij. in princi. fo. ciij.
Cupiens pctōꝝ ſuorū remiſſionē impetrare: virtutes obtinere: ⁊ gloriā celeſtē poſſidere debet recognoſcere ſe eſſe pctōreꝫ: ⁊ exinde perfecte penitere. do. v. poſt tri. ſermo. iiij. in principio. fo. cx.
Cupidi ⁊ auari qui nimis ſollicitant̄ circa tēporalia acquirēda periculoſam vitā ducūt. do. vj. poſt tri. ſer. j. parte. j. fo. cxiiij.
Currus honoris q̄s eſt. in die paſche. ſermo. iij. membro. iij. fo. iiij.

¶ De littera. D.

DEbemꝰ eſſe miſericordes ⁊ pij circa primos exēplo chriſti quinqꝫ modis. dñica. iiij. poſt tri. ſermone. iij. parte. j. ⁊ ij. fo. ciiij.
Debitū eſt qd̄ eſt culpabilis obligationis: ⁊ tale eſt pctm̄. dñica. viij. poſt trinitatis. parte. j. in principio. fo. cxxij.
Debitū collate deuotiōis ꝓpter qd̄ ratione beneficioꝝ oēs ſumus obligati creatori noſtro. ibidem parte. j. fo. cxxiij.
Debitū ſeruate depoſitiōis: qm̄ multa ſunt nobis tradita ſub debito a creatore noſtro. ibidem. fo. cxxiij.
Debitū vltīate reſolutiōis ⁊ iſtd̄ ē mors. ibid̄
Debitū vltimate reſolutiōis: ⁊ ſunt duo gn̄a debitorum. ibidem. fo. cxxiij.
Debitū ꝓlate delectatiōis ⁊ iſtud tenent̄ diuites ſoluere indigentibus. ibidem.
Itē an diues qui abundat bonis ex debito ⁊ precepto teneat̄ dare elemoſynam pauperi indigenti. ibidem.
Defunctꝰ mutat̄ quadrupliciter. dñica. xvj. poſt trinitatis. ſer. ij. parte. ij. fo. clxij.
Dei intellectio quid eſt ⁊ qualiter cognoſcit̄ ī fe. tri. ſer. iiij. pte. ij. ibi. Ampliꝰ q. f. lxxiij
Dei pulchritudo que eſt. dñica. xiij. poſt trinitatis. ſer. ij. in princi. fo. cl.
Dei delectatio que eſt. ibidem.
Dei vtilitas ē nob vtilis ⁊ id̄ diligendꝰ. ibid̄.
Dei noticia eſt magne dulcedinis ⁊ delectationis. vide ibidem.
Depcatio vt exaudiat̄ debet eſſe humilis cuꝫ māſuetudine. dominica. xij. poſt trinitatis ſermone. ij. parte. j. fo. cxlviij.
Depcatio debet eē deuota ⁊ in charitate: al's deo non placet. vide ibidem.
Depc̄atio dꝫ eſſe aſſidua vt exaudiat̄. ibideꝫ.
Depcatio dꝫ eſſe pura: mūda ſine pctō. ibidē
Deponētes mendaciū loquimini veritateꝫ. Hic tradunt̄ due regule: ⁊ prima ꝓbat̄ tribus modis. dominica. xix. poſt trini. ſermone. j. in principio. fo. clxxj.
Deum amare oēs tenemur cordialiter. dominica. j. poſt octa. paſche. ſermone. j. parte. j. in principio. fo. xv.
Deum imitandū inuitamur perfecte ⁊ perſeuerāter. dñica. j. poſt oct. paſche. ſer. j. parte. ij. in principio. fo. xv.
Deum timete dicitur quattuor generibꝰ hominum. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermone. j. parte. ij. per totam. C. fo. xx.
Deū timete. hoīes cōſueuerūt timere dominum aliquē ꝓpter tria. do. ij. poſt octa. paſche. ſer. j. in ꝑn. vſqꝫ ad primā ꝑtē. fo. xxj.
Deum tenemur diligere ꝓpter creationeꝫ et gubernationē. domi. xiij. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. fo. clij.
Deſcēdit vnigenitus dei filius homo xps ieſus per humilitatē infra quattuor celos. in die aſcenſionis. ſermo. ij. in prin. B. fo. xxxv.
Deſcendūt de ſede dei ſeptē tonitrua q̄ ſunt. in die aſcenſionis. ſermone. iiij. fo. xlj.
Deſcēdit pctōr in domū ſuā obſcurā ⁊ tenebroſam. dominica. xj. poſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. fo. cxlj.
Deſcendit penitens in domum claram ⁊ luminoſam. ibidem in principio.
Deſcendit iuſtus in domuꝫ amplā ⁊ ſpacioſam. ibidem. fo. clxj. ⁊ clxij.
Deſcendūt multa genera gentiū in chriſtiana religione inter que deſcendūt prelati in eccleſia ad quinqꝫ. ibidē. parte. j. fo. cxlij.
Deus timet̄ propter tres cauſas. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermo. j. ibi. Modo ꝓpoſito noſtro. fo. xxj.
Deus in tribulatiōe noſtra quare ſit inuocādus. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermone. ij. parte. j. fo. xxij.
Deus quare perſeuerāter in hoc mūdo timeri debeat. ibidem. parte. ij. fo. xxij.
Deus ↄtulit homini tria bn̄ficia. do. iij. poſt octa. paſche. ſer. ij. in princi. fo. xxv.
Deus iudex iuſtus arguet mundū de multiplici pctō. do. iij. poſt octa. paſche. ſermone. v. per oēs partes. fo. xxix.
Deꝰ ꝙ ſit oīno ſimplex ⁊ indiuiſus: quomodo eſt hoc verū cum in eo ſit numerus ꝑſonaꝝ. in feſto tri. ſer. ij. in principio. fo. lxviij.
Deus habet tres perſonas realiter diſtictas.

in die trini.ſermo.ij.parte.j.E. fo.lxviij.
Deus q̄ vnus in eſſentia:⁊ trinus in perſona eſt a nemine viuente cognoſci pōt. in feſto tri.ſer.iij.in prin.ibi. Primo modo. fo.lxxj.
Deus aſſignauit duo tēpora ſupplicationis iō in themate dr̄. Pater abraā miſerere mei dn̄ica.j.poſt trini.ſer.iij.in prin. fo.lxxxvj.
Deus pater hominē creauit vt ſummū bonū intelligeret. dn̄ica.ij.poſt trinitatis.ſermone.ij.in principio. fo.xcj.
Deus cum ſit iuſtus ſicut miſericors: quare non dr̄.Deus cui ꝓpriū eſt punire: vel iuſticiam facere.ſicut dr̄.Deus cui proprium eſt miſereri.do.vij.poſt tri.ſer.iij. fo.cxix.
Deus ⁊ dn̄s noſter miſeret̄ noſtri ſeptēplicibus modis.do.vij.poſt tri.ſer.iij.ibi. Miſereor ſuper turbā. fo.cxix.⁊.cxx.
Deus cognoſcitur a chriſtianis fidelibus per virtutē fidei.dn̄ica.viij.poſt trinitatis. ſermone.iij.parte.j. fo.cxxv.
Deus hominē manu ſue potētie tetigit propter correctionē ⁊ diſciplinā caſtigatiuam. dn̄ica.xij.poſt tri. ſer.ij.in princi. fo.cxlvj.
Deus ſolus eſt bonus ⁊ optimus.dn̄ica.xiij. poſt tri.ſermone.ij.in principio. fo.cl.
Deꝰ qualit̄ te fecit:⁊ video ꝙ de nihilo.ibiḋ
Deus qualē te fecit.ibidem.
Deus eſt de parentela noſtra ⁊ pater magni honoris.do.xiij.poſt tri.ſer.iij.in pn̄.f.clij.
Deus eſt dn̄s ita potens ꝙ oēs creature ſubduntur ei.ibidem parte.ij.
Deus oīm peccatorū ⁊ defectuū noſtroꝝ habet perfectā cognitionē.dn̄ica.xv. poſt tri. ſermone.ij.in principio. fo.clviij.
Deus habet cognitionē omniū que poſſent dici/fieri/contingere/⁊ euenire.ibidem.
Deus omnē creaturā ordinat ad ſuū finem ibidem.parte.j.
Deus quare creat vel naſci faciat quos ſcit eſſe damnandos.ibidem.
Deus in modo amādi vel diligēdi eum requirit a nobis tria. dominica.xviij. poſt trinitatis.ſermone.iij. parte.iij. fo.clxxj.
Deus exigit cor humanū ſibi dari tribus modis. ibidem.
Deus eſt creditor noſter:eſt princeps noſter: eſt ⁊ pater nr̄.do.xxiij.poſt tri.ſer.v.fo.ccij.
Deus eſt creditor noſter cui multum obligamur.hoc propter tria.vide ibidem.
Item ſumus procuratores a deo deputati:⁊ hoc de tribus.ibidem. fo.cciij.
Deus eſt pater noſter honorabilis ⁊ nos filij eius,et hoc tripliciter,ibidem.
Itez reddite que ſunt dei deo. In quibꝰ duo nobis oſtendit euangeliſta.ibidē. fo.cciij.
Diabolus non pōt facere miracula: q: ad ſolum deū pertinet:ſed bn̄ cōſulit ne cōpleamus diuinā voluntatē.dn̄ica.viij.poſt trinitatis,ſermone.ij. fo.cxxv.
Diabolus eſt ita fortis ꝙ oēm ſuperat ꝑtātē dn̄ica.xxj.poſt trini.ſer.j.in pn̄. fo.lxxxiiij.
Diabolus eſt ita crudelis ꝙ omēs quos poteſt interficere interficit.ibidem.
Diabolus eſt ita callidus ⁊ ingenioſus ꝙ vix poteſt homo ſe ab eo cuſtodire.ibidem.
Dies paſche dr̄ dies ſacramētalis refectiōis vide in die paſche.ſer.j.parte.j.in pn̄. fo.j.
Dierū due ſunt ſpecies ⁊ modi:q: dicit thema noſtrum.Dies mali ſunt. dominica.xx. poſt trini.ſermone.ij.in princi. fo.clxxix.
Dierū modꝰ ⁊ ſpēs ꝑma qs eſt.ibidē.par.j.
Dies eternalis glorie et felicitatis ꝑpetue q̄ ſunt.do.xx.poſt tri.ſer.ij.ꝑte.j. fo.clxxix.
Dies in quibꝰ viuimus in hac vita preſenti mali ſunt.hoc declarat̄ quadrupliciter. ibidem parte.j. fo.clxxx.⁊.clxxxj.
Differētia inter veruz ꝓphetā ⁊ falſum. do.viij.poſt tri.ſer.ij.in princi. fo.cxxiiij.
Item mundus eſt falſus propheta: q: falſa nos facit credere.ibidem.
Dignitas miniſtrorū eccleſie eſt magna eo ꝙ ſpūſſanctus datur per impoſitionē manuū eoꝝ.fer̄.iij.pēte.ſermo.ij.parte.j.E. fo.lxij.
Dignitas miniſtrorum eccleſie magna ratione materie.ibidem.E.
Dignitas ſeu poteſtatis nobilitas et excellētia.ibidem.
Digni primi introitu ī regno ſunt noti: ignoti repellunt̄. dominica.vj.poſt trinitatis. ſermone. ij.in principio. fo.cxv.
Diligere deū ſi totius ſcripture verba penſemus:nihil aliud eſt ꝙ amare precepiſſe inueniemus.ibidem.
Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo hic nobis tradit tria documēta valde vtilia que hec ſunt.dn̄ica.xiij.vel.xviij.poſt trinitatis.ſermone.iij.in principio. fo.clxx.
Diuitis ſupplicatio non fuit exaudita ꝓpter defectus quattuor notabiles quos in ſe cōtinebat.do.j.poſt tri.ſ.iij.in pn̄. fo.lxxxvj.
Diuitis petitio ſiue ſupplicatio fuit ficta nō tenens veritatē: q: dixit patrē ſuuz abraam quod non fuit verū.ibidem in principio.
Diuitis petitio ⁊ ſupplicatio fuit iniuſta: q: non continebat equitatem.ibidem.
Diuitis petitio⁊ ſupplicatio reprobat̄ tanꝙ malicioſa non continens charitatē.ibidez.
Diuitis petitio reprobatur tanꝙ vitioſa et deo non placēs nec gratioſa.ibidem.
Diuites tenentur pauperibus ꝓuidere. dominica.ix.poſt trini.ſermo.v. fo.cxxxiij.
Diuitie quare dicunt̄ mānona iniquitatis in quattuor generibus cauſarum.dn̄ica.ix. poſt trinitatis.ſermone.v. fo.cxxxiiij.
Diuinitas chriſti oſtēditur in hoc ꝙ futuraz ciuitatis deſtructionē predixit plorādo. dominica.x.poſt tri.ſer.iij.ꝑte.ij. fol.cxxxviij.
Diuitiaꝝ tria bn̄ficioꝝ genera ſunt.do.xviij. poſt trini.ſer.j.parte vnica. fol.clxvij.
Diuitie ſex mala faciunt.ibidem.
Diuitie proſunt hominibus ex quattuor cauſis.ibi.Sed quid dicemus. fo.clxviij.
Docere volenti alios tria eidē ſunt neceſſaria.do.xxiij.poſt tri.ſer.ij.in prin.fo.cxcviij
Docens viā dei in veritate quattuor dz cōſiderare.dominica.xxiij. poſt trinita. ſermone.ij.ante medium. fo.cxcviij.⁊.cxcix.
Doctor ⁊ predicator debēt ſingulos monere vt a vitijs caueāt:qm̄ dicit thema. Erat docens quotidie in templo. dominica.x. poſt trinitatis.ſermo.iiij.in princi. fo.cxxxix.
Docuit nos chriſtus que ad ſalutē noſtrā ꝑtinent facere ⁊ operari.ibi. Scḋo dico.ibiḋ.
Docuit nos chriſtus valde clare et diſtincte eloqui ⁊ profari.ibidem.
Documentū vnum nobis ꝓponit̄ ſcz actus ſpecialis vite. dn̄ica.xiij.vel.xviij. ſermone iij.parte.j.in principio. fo.clxx.
Documentuz aliud quod eſt ſubiectū ꝑfecti amoris.parte.ij.ibidem.
Dominus deus eſt ductor noſter.do.v. poſt tri.ſermo.v.circa mediū. fo.cxj.⁊.cxij.
Dn̄s deꝰ ipē ē piꝰ retributor vltra meṙ.f.cxij.
Domus hominis eſt ſeptuplex. dominica.xj. poſt trinitatis.ſermo.ij.parte.ij. fo.cxlij.
Domus conſcientie eſt trium manerierum. fo.cxliij.ibidem.
Domus celeſtis patrie in qua habitant ſancti:eſt quinqz manerierū.ibidem.
Domus inferni vbi dānatus cruciat̄. ibidē.
Domꝰ corpus ꝓpriū vbi aīa hoſpitat̄.ibiḋ.
Domꝰ ſepulcrū vbi corpus tumulat̄. ibidē.
Domꝰ v̄go btā gēitrix dei.vide.fo.cxliij.ibiḋ
Donum habēs prophetizandi a ſpirituſancto neceſſe ē ꝙ habeat ſex.dominica.x.poſt trinitatis.ſermone.j. fo.cxxxv.
Donum principale inter omnia dona eſt gratia dei gratum faciēs. dominica.xj.poſt trinitatis,ſermone.j.parte.j. fo.cxl.
Duplex eſt cauſa ꝙ ſumus inclinati ad diligendum deū. dominica.xiij.poſt trinitatis ſermone.iij.par.iij.in principio. fo.clij.
¶ De littera.E.
Ecleſia ſpirituſſancti aduentū repreſentat de quo ꝓmiſerat chriſtꝰ apoſtolis ⁊ toti eccleſie.fer̄.ij. pētecoſtes.ſer.iij.in prin. fo.lviij.
Ecce defunctus efferebat̄ filiꝰ vnicus matris ſue. in his verbis contēplātur quattuor.do.xvj.poſt tri.ſer.ij.ī pn̄.f.clxij.
Ecce aduerbium:demonſtrat hominē virtuoſum ⁊ virtutibus plenū.parte.j.ibidem.
Ecce defunctus qualiter exponitur ⁊ quotupliciter.parte.ij.ibidem.
Efferebatur qualiter intelligitur ⁊ quare dicit.parte.iij.ibidem.
Elemoſyna quare eſt potior ꝑs ſatiſfactiōis do.ix.poſt tri.ſ.v.ibi. Primū q̄re.fo.cxxxiiij
Elemoſyne virtus ſeu miſericordie que largitur pauperibus. dominica.x. poſt trinitatis.ſermone.ij.parte.ij. fo.cxxxvj.
Elemoſynam qui facit: facit totū: orat: ieiunat.⁊c. vide ibidem.
Elemoſyna gratiam confert ac continet conſeruando.ibidem.
Elemoſyne virtus mortuum ſuſcitat pro eo ſuppliciter aduocando.ibidem.
Elemoſyne virtus ſeu miſericordie premium impetrat ꝑ mercede.ibidez.
Elemoſynā faciendi quinqz ſunt modi.dominica.xv.poſt trinitatis.ſermone.j.ibi. Itez quando ſeminatur. fo.clvij.
Equi quattuor albi qui ſunt.in die paſche. ſer.iij.tertio mēbro.ibi. Iſte currꝰ eſt.f.iiij.
Eterno regi noſtro ineſt ineſtimabilis pietas ⁊ clementia ⁊c. dominica.ij. poſt octa. paſche.ſer.j.in principio. fo.xix.
Eterna beatitudo inclinat ad amandū deū. do.xiij.poſt tri.ſer.ij.in princi. fo.cl.
Exaltatur et meretur aliquis exaltari ꝓpter diſcretionē et prudentiā.dominica.xj.poſt trinitatis,ſermone.iij. fo.cxliij.
Exaltari meretur quis ꝓpter virtuoſam iuſticiam.vide ibidem.
Exaltari meretur quis ꝓpter gratioſam obedientiam.ibidem.
Ex dei beniuolentia nobis prouenit magna vtilitas.do.xiij.poſt tri.ſermo.iij. fo.clij.
Exemplum bonuz aliquis relinquit alijs tripliciter.dominica.j.poſt oct̄.paſche. ſermone.j.per totum. fo.xiiij.⁊.xv.
Ex quibus quis iuſtificatur ſimpliciter ſunt

ſex. dominica. j. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. ij. fo. cxlij.

¶ De littera F.

Feſtum trinitatis celebratura quattuoꝛ generibus perſonarū. dominica. iij. poſt trinitatis. ſermone iij. parte. j. folio. xcix.
Feſtum iſtud celebratur a deo patre in eſſentia ineffabilis trinitatis. parte. j. ibidē.
Felicitas eterne gloꝛie nunꝗ̄ denegatur penitētib⁹. dominica. x. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. iiij. fo. cxxxvij.
Fides accipitur tripliciter. dominica in octa. paſche. ſer. j. par. ij. circa litterā D. fo. xiij.
Fides quid eſt. dn̄ica. xiiij. poſt trinitatis. ſermone. iij. in pꝛincipio. fo. clv.
Fidei virtus quāta eſt ⁊ ꝙ̄ magna. dn̄ica. xxj. poſt trinita. ſermone. iij. parte. j. fo. clxxxvij.
Fides tua te ſaluā fecit. Tria ſunt genera hominum qui merent a domino ſaluari. dn̄ica xxiiij. poſt tri. ſermo. iiij. fo. ccviij.
Fides facit deuote perſone tria. vide ibidez.
Fides operat in hoīe ſex. parte. j. et. ij. ibid.
Filius ſpiritū ſctm̄ mittit. in die pentecoſtes ſer. ij. parte. ij. E. quaſi in fine. fo. l.
Filius dei patris gaudet ⁊ facit feſtū de quolibet peccatoꝛe ꝯuerſo. dominica. iij. ſermone. iij. parte. j. fo. xcix.
Filius currit ad patrē pꝛopter tres rationes dn̄ica. xvj. poſt trini. ſer. j. in pꝛinci. fo. clxj.
Fletus chꝛiſti ſuper ciuitatē hieruſalē fuit in die ramoꝛū: qꝛ populus exiuit ſibi obuiam cum gaudio. dominica. x. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. fo. cxxxvij.
Fleuit chꝛiſtus quinquies ad danduz nobis ꝗnqꝫ inſtructōes moꝛales. ibidē. fo. cxxxvij. et. cxxxviij.
Item ⁊ nos flere debem⁹ ꝓ quinqꝫ. ibidē.
Flos triplex eſt. in die paſche. ſermo. iiij. parte. ij. in pꝛincipio. fo. vj.
Fraternitas bona ⁊ dilectio vnde pꝛocedūt. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermo. j. parte. j. per totam. fo. xix. ⁊. xx.
Fratres dicuntur in multiplici differētia. dominica. ij. poſt tri. ſer. j. parte. iij. fo. xc.
Fratres ſunt vnius religionis ſeu pꝛofeſſionis ſicut religioſi vnius regule: vnius pꝛofeſſionis. vide ibidem.
Fratres ſunt concoꝛdie ⁊ grate vnionis: tales ſunt cōfratres qui faciūt ꝯfratriā. ibid.
Fratres ſunt carnis ⁊ ꝓpinque cognatiōis: ſic ſunt fratres qui pꝛoceſſerunt ex vno patre. ibidem.
Fratres ſunt fidei et pꝛime congregationis: iſto modo ſunt omnes fideles chꝛiſtiani fratres. vide ibidem.
Fraternitas multa bona facit ⁊ multa bona oꝛiuntur ex ea: ⁊ ſunt ſex. ibidem. fo. xcj.
Fragilitas ⁊ miſeria inducūt calamitatē. do. vij. poſt trini. ſermo. iij. fo. cxix.

¶ De littera G.

Gaudium quod erit in celo vnde pꝛocedit ſingulariter: ⁊ dicitur ꝙ pꝛocedit ex quattuoꝛ. domini. iij. poſt trini. ſer. iij. in pn̄. fo. xcvij.
Gaudiū erit in celo ſuper vno peccatoꝛe penitentiā agēte ꝙ̄ ſupꝛa nonagintanouem iuſtis. Diceres quomodo hoc eſt poſſibile cum ꝑfectioꝛ eſt ſtatus iuſtoꝛuz ꝙ̄ peccatoꝛū. dominica. iij. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. ij. fo. c.
Generatio naturalis eſt ꝙ anteꝙ̄ introducatur foꝛma in materiā opoꝛtet ꝙ materia ſit diſpoſita. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. ij. parte. j. E. fo. lvj.
Generatio ſpiritualis eſt ꝙ aīa recreatur ſm̄ eſſe ſuū ſpirituale. anteꝗ̄ foꝛma ſpiritualis gratie infundatur opoꝛtet ꝙ anima pꝛeparetur ⁊ diſponat. ibidem. D.
Gentiles moti a deo per liberum arbitrium fuerunt diſpoſiti ⁊ facti vaſa mūda ad ſuſceptionē ſpiritusſancti quanto magis nos. feria. ij. pentecoſtes. ſer. ij. par. j. D. fo. lvj.
Generatio eterna eſt in diuinis vt dicendo. Nunqd ego qui alios parere facio ipſe non pariā. feſto tri. ſer. v. parte. j. R. fo. lxxvj.
Genuflexiōes fiunt in eccleſia quattuoꝛ de cauſis. dn̄ica. xvj. ſer. j. in pꝛin. fo. clxj.
Genuflexio habet autoꝛitates ſex. ibidem.
Genuflectere ad patrē eſt grande negocium. parte. ij. ibidem.
Gloꝛificauerūt deum. Deus inuenit gloꝛificatus ⁊ laudatus tribus modis. dn̄ica. xix. poſt trini. ſer. v. parte. ij. fo. clxxvij.
Gratia diuina quomodo cōueniens eſt anime viuificatiua. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. j. parte. E. fo. liij.
Gratia gratis data que eſt: ⁊ qualiter intelligitur. do. x. poſt tri. ſer. j. fo. cxxxv.
Gratia gratis data inſufficiēs pꝛouocās ad peccatū: inuidiā generās. dn̄ica. xj. poſt trinitatis. in pꝛincipio. fo. cxl.
Gratia ſufficiens deo grata bonos ⁊ varios habet effectus. ibidem.
Gratia eſt amicitie fundamentū. ibidem.
Gratia eſt miſericoꝛdie incitamentū. ibidez.
Gratia eſt anime oꝛnamentū. ibidem.
Gratia eſt innocētie nutrimētū. ibidē. fo. cxl.
Gratia gratuz faciens datur quinqꝫ modis. dn̄ica. xj. poſt trini. ſermo. j. parte. j. fo. cxl.
Gratia gratū faciens a quinqꝫ repudiat. dominica. xj. poſt tri. ſer. j. par. j. fo. cxl. ⁊. cxlj.
Item ſunt aliqui qui reſiſtunt ⁊ contradicūt diuine gratie potenter. ibidem. fo. cxlj.
Gratia gratū faciens quibus rebus cōparatur: ⁊ dicit ꝙ nouem. ibidē. fo. cxlj.
Gratiarū actiones reddentes tria debēt obſeruare. dominica. xviij. poſt trinitatis. ſermone. j. in pꝛincipio. fo. clxvj.
Gratiar actionū modus eſt ꝗ̄druplex. ibidē.
Gratias deo reddens debet tria conſiderare ibidem. folio. clxvij.

¶ De littera H.

Hi tres vnum ſunt. qualiter hoc intelligitur ⁊ exponitur. in feſto ſanctiſſime trinitatis. ſermo. j. in pꝛincipio. folio. lxiiij.
Homines boni in hac vita lugent atqꝫ triſtantur ex quinqꝫ. dn̄ica. ij. poſt oct. paſche. ſermone. iij. parte. iij. fo. xxiij.
Homines mundani gaudēt de ſex in hoc mūdo. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermone iij. parte. iij. D. fo. xxiij.
Hominis pꝛimū bn̄ficiū. dn̄ica. iij. poſt octa. paſche. ſermone. ij. parte. j. fo. xxv.
Hominis ſecundum beneficiū. dn̄ica. iij. poſt octa. paſche. ſermone. ij. parte. ij. fo. xxv.
Hominis tertiū bn̄ficiū. dn̄ica. iij. poſt octa. paſche. ſer. ij. parte. iij. fo. xxv. ⁊. xxvj.
Hominis virtus vel vitiū: perfectio vel imꝑfectio in triplici ſtatu conſideratur. dominica. j. poſt feſtū trinita. ſer. ij. in pn̄. fo. lxxxiij.
Hominis in hac vita duplex eſt foꝛtuna. ibidem. parte. j.
Hominis diuitie vel paupertas qualiter ſibi pꝛoſunt vel nocent. ibidem. parte. j.
Hominis diuitis nomē quare in pꝛima parte euāgelij tacet ⁊ pauperis expꝛimit. ibidē.
Hominis ſtature ſeu ſtatus oſtendit nocibilitas: eo ꝙ habebat gladiuz in pectoꝛe. vide eodē. ſer. ibidem. Sed dixi.
Hominis vita eſt duplex ſcꝫ coꝛpoꝛalis ⁊ ſpiritualis. dominica. xiij. vl. xviij. poſt trinitatis. ſermone. iij. in pꝛincipio. fo. clxix.
Homini valde vtile eſt relinquere tempoꝛalia. ibidem. fo. clxxvj.
Hominuz ſupplicantiū tria ſunt genera. dominica. xxj. poſt trinitatis. ſermo. iij. in pꝛincipio. fo. clxxxvij.
Itez perſona que humiliter ſupplicat debet exaudiri. ibidem. parte. j.
Hominū ſtatus tres ſunt qui tenentur aliqd reddere. do. xxiij. poſt tri. ſer. v. in pn̄. f. ccij.
Hoꝛa qua reliquit euz febꝛis. dn̄ica. xxj. poſt trini. ſer. iiij. in pꝛincipio. fo. clxxxix.
Hoꝛa ſeptima reliquit eū febꝛis. hic duo oſtēduntur. dn̄ica. xxj. poſt tri. ſer. iiij. fo. clxxxix.
Item numerus ſeptenari⁹ autenticus in medicinis ⁊c. ibidem.
Item pꝛimus numerus eſt de ſeptem febꝛibus. et ſunt ſeptē genera febꝛiū. vide ibidē.
Item per ſeptenariū numerū intelliguntur ſeptē modi quibus per gulā peccatur. ibid.
Hoꝛe ſunt tres que ſe adinuicez diſtinguūt. vide ibidem.
Homo debet eſſe tardus ad loquendū: et de hoc due tradunt regule. dn̄ica. iij. poſt oct. paſche. ſermone. j. in pꝛincipio. fo. xxiiij.
Homo multiloquiū debet vitare. ratione vide dn̄ica. iij. poſt oct. paſche. ſermone. j. parte. j. ⁊. ij. fo. xxiiij. ⁊. xxv.
Homo debet eſſe velox ad audienduz quare hoc. dominica. iij. poſt octa. paſche. ſermone. ij. in pꝛincipio. fo. xxv.
Homo pꝛimus ante lapſuz triplici cognitione pꝛeditus fuit. in die pentecoſtes. ſermone. ij. in pꝛincipio. A. fo. xlix.
Homo pꝛimus cognitionē ⁊ ſcientiā quam a deo habuit ꝓpter peccatū perdidit. vide in die pētecoſtes. ſer. ij. in pꝛinci. B.
Homo habet duplex pꝛincipiū mouens. vnū interius quod eſt ratio. aliud autē exterius quod eſt deus. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. ij. parte. ij. K. fo. lvij.
Homo de trinitate perfecte loqͥ nō poteſt. in feſto trinitatis. ſer. v. parte. j. D. fo. lxxv.
Homo diues et hō pauper diuerſificātur in moꝛte per duo. parte. ij. ibidem.
Homo diues in pꝛima parte euangelij quare pꝛeponitur ⁊ pauper poſtponit. ibidem.
Homo pauper in ſecūda parte pꝛeponit: ⁊ diues poſtponitur quare hoc. ibidem.
Homo cognoſcit eſſe parochianus alicuius parochie in tribus. dominica. j. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. ij. E.
Homo in pꝛeſenti vita aliquando aſcendit: aliquando deſcēdit. Ex his oſtendunt duo documenta. dn̄ica. v. poſt trinitatis. ſer. iij. parte. j. ibi. Secundo oſtendit. fo. cix.
Homo eſt multū fragilis ad reſiſtendū peccatis: dominica. v. poſt trinitatis. ſermo. iiij. parte. ij. folio. cx.

Homo exiſtēs in peccato perdit ſentimentū: ſeu omnē ſenſum. dominica. vij. pſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. fo. cxviij.
Homo exiſtens in peccato nō poteſt vltra viuere ſpiritualiter niſi a deo iuuetur ſpecialiter. vide ibidem.
Homo habet a deo ſpiritum τ carnem tanꝗ̄ duo pignora conceſſa: τ que ſunt iſta duo. dñica. viij. poſt tri. ſer. j. in prin. fo. cxxij.
Homo patitur multa incōmoda tam intrinſeca ꝙ̄ extrinſeca. dominica. ix. poſt trinitatis. ſermone. v. in principio. fo. cxxxij.
Homini plus relaxatur de debito olei ꝙ̄ tritici. do. ix. poſt tri. ſermo. v. fo. cxxxiiij.
Homo gloriatur de tribus que ita excecant eum vt ſeipſum non cognoſcat. do. xj. poſt trinitatis. ſermo. iij. parte. j. cū. ij. fo. cxliiij.
Homo peccator debet ire ad formicā. vide do. xiiij. poſt tri. ſermo. iij. parte. ij. fo. clv.
Homo vadit ad mortē: τ eſt via cōis: et ſunt quattuor vie valde difficiles. ibidem.
Homo ne decipiatꝰ pluribus indiget q̄ ipſuꝫ ſciant inſtruere et erudire. dñica. xv. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. ij. fo. clix.
Homo diligit alium hominē triplici ratiōe. dominica. xiij. vel. xviij. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. ij. in principio. fo. clxix.
Homo per mendaciū fit ſimilis diabolo: τ ꝑ veritatē diuinā gratiā conſequitꝰ. dñica. xix. poſt trinitatis. ſermo. j. in princi. fo. clxxj.
Homo in iſto mundo eſt inter tres inimicos corporales. dominica. xix. poſt trinita. ſermone. iiij. in principio. fo. clxxv.
Homo debet in iſto mūdo ſurgere a tribus. ibidem.
Homo habens inimicū debet ſumere arma vt habeat defenſionem congruentē. do. xxj. poſt trini. ſermo. j. in principio. fo. clxxxiiij.
Homo ſolus debet indui veſtibus. parte. j. ibidem. E. fo. clxxxv.
Homo in hoc mundo eſt iudicādus ſicut miles. ibidem. D.
Humiliamini ſub potenti manu dei vt vos exaltet. Per gratiā humilitatis gratia confertur copioſe. dominica. iij. poſt trinitatis ſermone. j. in principio. fo. xciij.
Humiliamini. per humilitatē diabolus vincitur virtuoſe. in principio. ibidem.
Humiliamini per humilitatē perſona exaltatur glorioſe: τ ꝑ ſuperbiā humiliatꝰ: ideo ſe humiliet viſceroſe. ibidē. fo. xciij. τ. xciiij.
Humilitas facit hominē diſcretū τ ſcienteꝫ. dñica. xj. poſt tri. ſer. iij. in prin. fo. cxliij.
Humilitas facit hominē gratū τ obedientē. ibidem. fo. cxliij. τ. cxliiij.
Humilitas eſt vita τ virtus deo valde grata. ibidem. parte. j. cum. ij.
Humilitas eſt omniū virtutum aggregatio. ibidem.
Humilitas eſt virtuoſi ſtatus conſeruatiua. ibidem.
Humilitas eſt noſtre cognitionis initiatiua. ibidem.
Humilitas eſt ad patriam eternam deductiua. ibidem.
Humilitas vincit diabolū eo dicente machario abbati. Si tu ieiunas ego cibū non capio. ſi tu vigilas τc. ibidem.

¶ De littera. I.

IEſum queritis nazarenuꝫ crucifixum: ſurrexit. hiſtorialiter τ litteraliter tria in his verbis oſtenduntur. vide in die paſche. ſermone. iij. in principio. fo. iij.
Jeſus nazarenus ſex modis ſurrexit: in die paſche. ſer. iij. mēbro. iij. per totū. fo. iiij.
Jeſum queritis nazarenū crucifixum: ſurrexit. moraliter quid ſit. in die paſche, ſermone. iiij. in principio. fo. v.
Jeſus chriſtus quomodo mutatꝰ eſt de hoc mundo tenebroſo. in die aſcēſionis. ſermo. ij. parte. j. E. fo. xxxv.
Jeſus chriſtus homo mediator vniꝰ dei τ. hominū. in die pentecoſtes. ſermone. ij. parte. ij. D. fo. l.
Ignis quot modis extinguitꝰ: tot modis reperies ꝙ extinguitꝰ ſpirituſſanctus in anima. τ reperio ꝙ extinguitꝰ tripliciter. feria ij. penteco. ſer. ij. parte. ij. M. fo. lvij.
Imago ſuperbie depingitur ſicut mulier ceca coronata coronis tribus ad oſtendendū ꝙ ſuperbia vult tribus ſtatibus dominari. do. ij. poſt trini. ſermo. ij. parte. j. fo. xcj.
Imago mortis eſt duplex. dñica. xxiij. poſt trinitatis. ſermo. iiij. fo. ccij.
Imago propria mortis que eſt. vide ibidē.
Imitari debemus in patre fecunditatem. in feſto trinitatis. ſer. v. parte. j. N. fo. lxxvj.
Imitari debet anima deuota in filio veritatem. ibidem. O. fo. lxxvij.
Imitari debet in ſpirituſancto anima deuota charitatem. ibidem. P.
Ingratitudinē peruerſorum inſequi volens qualiter intelligitꝰ: et quid ſit ingratitudo. dominica. j. poſt trinitatis, ſermone. iiij. in principio. fo. lxxxviij.
Iniuſti non intrant nec phariſei: cū vere nō ſint: ſed apparent iuſti. dñica. xvj. poſt trinitatis. ſer. ij. in principio. fo. cxv.
Introitus ſecundus in regnum aliquod eſt amicorū. dominica. vj. poſt trinita. ſermone. ij. in principio. fo. cxv.
Intrant tertio in regnum potētes. ibidem.
Intrant quarto apportātes. i. iuſti. ibidem.
Juramentū habet tres comites. dñica. xviij. poſt trini. ſermone. ij. parte. j. fo. clxix.
Iter noſtrū debemus conſequi vt perueniamus ad patriā propter quattuor. dominica xxiiij. poſt trinitatis. ſer. j. fo. cciiij.
Item deus quando creauit hominem dedit ei liberum arbitriū: τ poſuit eum in capite duaruꝫ viarum vt ambularet. vna eſt vite. alia mortis. ibidem.
Juſticia chriſti eſt ſufficiens et abundās pro introitu regni celorum. τ fit ſex modis. parte. j. do. vj. poſt trini. ſer. ij. fo. cxv.
Juſticia naturalis rectificat hominem: τ hoc erga tres. ibidem.
Juſticia legalis preceptorū implicatiua de qua loquitur phus. v. ethicoruꝫ. que eſt. vide ibidem.
Juſticia equalis equi libratiua: que eſt iſta. ibidem.
Juſticia ſufficiens ſine diminutione: et eſt chriſti: que ſaluat animas. ibidē. fo. cxvj.
Juſticia puniens: τ retribuēs. de his duabꝰ. vide ibidē in fine ſermonis. ij. fo. cxvj.

¶ De littera. L.

LEgis moyſi bonitas que eſt. dominica. xij. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. fo. cxlviij.
Legis antique τ noue ſunt decē precepta moralia. dominica. xiij. poſt trinitatis. ſer. j. in princi. fo. cxlix.
Lepra eſt enormis infirmitas que raro ſanatur: τ eſt morbus contagioſus. dñica. xiiij. poſt trini. ſer. ij. parte. j. fo. clvij.
Lepra curatur quinqꝫ modis. ibidē. fo. clv.
Lex moyſi multa habet ſcripta et preſertim vnum legale τ precipuū documentū: et eſt legis veritas. vide dñica. xij. poſt trinitatis ſermone. iij. parte. j. fo. cxlviij.
Lex eterna que eſt τ qualiter nominatꝰ eterna: τ dicitur ꝙ eſt ſine principio τ ſine fine. dominica. xiij. poſt trinitatis. ſermone. j. in principio. fo. cxlviij.
Lex alia eſt diuina: τ iſta eſt duplex ſcꝫ moyſaica τ euangelica. ibidē. fo. cxlix.
Lex principalis eſt humana. quoniaꝫ multe leges ab imperatoribus inſtitute ſunt τ tales ſunt neceſſarie ad rempublicā regendā. vide ibidem.
Lex nature que eſt: τ gentiles qui non habēt legem moyſi ſcriptam: qualiter ſe regunt. ibidem.
Lex peccati: lex fomitis: τ lex mēbrorum que eſt: τ quare ſic dicitur. vide ibidem.
Lingua libera poteſt laudare et benedicere deum: clarum eſt hoc. dominica. xij. poſt trinitatis. ſer. iij. parte. j. fo. cxlviij.
Loca tria ſunt ſub deo in quibus homines exiſtunt. dominica. ij. poſt octa. paſche. ſermone. iij. in principio. fo. xxij.
Loca duo eſſe chriſtianorū fides profitetur in quibus differentia reperitur. in die aſcēſionis. ſermo. j. in principio. A. fo. xxxiij.
Locum ſumptuoſum cōmuniū ſiue caſtrum quattuor genera hominuꝫ ſine difficultate ingrediuntur. dominica. vj. poſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. fo. cxv.
Locus primus eſt paradiſus. dñica. ij. poſt octa. paſche. ſermo. iij. parte. j. fo. xxij.
Locus ſecūdus eſt infernus. parte. ij. ibidē.
Locus tertius eſt iſte mundus. parte. iij. ibidem. fo. xxiij.
Locus de quo aſcēdit ieſus. vide in die aſcēſionis. ſermone. iiij. fo. xlj.
Locus future iocunditatis: qꝛ dicit. Gaudiū erit in celo: qꝛ alibi non erit verum gaudiū. dominica. iij. poſt trinitatis. ſermone. iij. in principio. fo. xcvij.

¶ De littera. M.

MAgna difficultas/ diuerſitas/ cōtrouerſia/ et diſſentio eſt inter carnem τ ſpiritū. dominica. xiiij. poſt trinitatis. ſer. j. in princi. fo. cliij.
Magni dicuntur aliqui tribꝰ modis. dñica. xviij. poſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. fo. clxviij.
Mandatū magnū in lege eſt triplex. dominica. xviij. poſt tri. ſer. ij. in princi. fo. clxviij.
Mandatum magnuꝫ oſtenditur tripliciter. ibidem.
Mādata in lege moyſi ſunt quattuor. ibidē.
Mandati ſexti. Nō mechaberis: nobis phibētur octo ſpecies. dominica. xviij. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. j. fo. clxix.
Mandata dei quare ſunt obſeruāda. ibidē.
Mandata obſeruantibus quale bonum reſtat. τ dicit ꝙ quinqꝫ. vide ibidem.

Martyres vicerūt mundū et nos vincimur a mundo. quare hoc. in octa. paſche. ſermone. j. parte. ij. in principio. fo. xij.
Materia congrua ⁊ magis diſpoſita pro venerabili ſacramēto eſt panis: ſub quo etiaꝫ intelligitur vinum. in feſto corporis chriſti. ſermone. j. parte. j. E. fo. lxxviij.
Materia congrua ⁊ cōueniens eſt panis triticeus ⁊ vinum vitis: et ad hoc dātur quattuor rationes. ibidem. F.
Materia panis huius ſacramenti vtruꝫ cuiuſcunqꝫ ſpeciei cōueniat. ibidem. G.
Melius eſt diligere ꝙ diligi. dñica. xiij. poſt trinitatis. ſermo. ij. in principio. fo. cl.
Melius eſt diligere inimicū ꝙ amicum. dominica. xiij. poſt tri. ſer. ij. par. vnica. fo. clj.
Mendaciū in homine eſt vnum de maioribꝰ imperfectionibus. dñica. xix. poſt trinitatis. ſermone. j. fo. clxxij.
Mendaciū ꝗd eſt ⁊ qualiter dr̄ diuerſis modis. dñica. xix. poſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. fo. clxxij. ⁊. clxxiij.
Menſura prudentie ac prouidentie que eſt. dñica. iiij. poſt tri. ſermone. iiij. fo. cv.
Menſura cōpunctionis ⁊ penitentie que eſt ⁊ qualiter intelligitur. ibidem.
Menſura diſcretionis ⁊ ſapientie: iſtā vidit iohannes euangeliſta. ibidem.
Menſura fruitionis ⁊ eterne glorie qualiter intelligitur. ibidem.
Menſura equalitatis ⁊ iuſticie in q̄ua conſiderantur tria. ibidem. fo. cv.
Menſura pietatis ⁊ miſericordie que nō eſt aliud niſi vt pauperi detur elemoſyna: ⁊ hec datur ſex modis. ibidem. fo. cvj.
Menſura iniquitatis ⁊ miſerie: ⁊ hec vitioſa ⁊ culpabilis: ⁊ cauſa eterne dānationis. ibidem.
Miles quidā multum nobilis deliquit multum grauiter contra regem ſuum. in die paſche. ſer. ij. parte. j. fo. ij.
Milites ſtipendiarij mundi qui ſunt. dñica vij. poſt trinitatis. ſer. j. in princi. fo. cxvj.
Milites ſtipendiarij chriſti quales ſunt oēs boni chriſtiani: ⁊ ſunt quattuor que ad militem ſtrenuū requiruntur. ibidem.
Milites ſtipēdiarij diaboli qui ſunt iſti. ibidem. folio. cxvij.
Miniſtri boni angeli dei nuncij ⁊ ſeruitores dominica. xij. poſt trinitatis. ſermone. j. in principio. fo. cxlv.
Miniſtri ſunt peccatores qui miniſtrāt diabolo diuerſa peccata. ibidem.
Miniſtri prelati optimi eccleſiarū rectores. de quibus in themate. ibidem.
Miraculuꝫ quod chriſtus fecerat: qr̄ dicitur erant turbe ſaturate de ſeptem panibus et ſeptem piſcibus. et quando dicitur erāt ſaturate de quinqꝫ panibus ordeaceis ⁊ duobus piſcibus qualiter hec conueniunt ⁊ diſconueniunt. dominica. vij. poſt trinitatis. ſermone. iiij. parte. iij. fo. cxxij.
Itē ibi erant panes ordeacei. hic panes triticei. cur tam varie dicitur. ibidem.
Item ibi erant duo piſces. hic pauci piſciculi. ibidem.
Item ibi ſedebant ſuper fenum. hic ſuꝑ terram. ibidem.
Item ibi ſuperauerunt duodecim cophini. hic ſeptem ſporte. ibidem.
Item ibi erāt quinqꝫ milia. hic quattuor milia. ibidem.
Miracula dei magna quibus totum mundum regit: ſed maiora ſibi reſeruauit tempore opportuno preter vſitatū vſum. dñica xxiij. poſt trinitatis. ſer. iiij. in prin. fo. ccj.
Modus ⁊ ordo per quem ſpiritus ſanctꝰ dat vitam anime. feria. ij. pētecoſtes. ſermone iij. parte. iiij. E. fo. lix.
Modus querendi regnum dei eſt quadruplex. dominica. xv. poſt trinitatis. ſermone iij. parte. j. fo. clx.
Modus alius querendi regnuꝫ dei ⁊ iſte eſt triplex. ibidem.
Mors quid eſt et operatur tria in homine. dominica. vij. poſt trinitatis. ſermone. ij. in principio. folio. cxvij.
Mors eſt amara propter quattuor. do. xvj. poſt tri. ſermo. ij. parte. ij. fo. clxiij.
Mors quibus eſt amara. vide ibidem.
Mors quibus non eſt amara. ibidem.
Mulieres ſancte queſierūt ieſum de qua inquiſitione loquitur euangelium. in die paſche. ſermo. iij. in principio. fo. iij.
Mulieres deuote quare non aduerterūt de lapide tam grandi anteꝙ accederēt. in die paſche. ſer. iij. mēbro. iij. ibi. Dic q̄n̄t. f. iiij.
Multitudinē bonorū conſequi volens recordari debet ꝙ gratiarū actio ⁊ recēs memoria de beneficio accepto mereantur beneficij multiplicationē. dominica. j. poſt trinitatis. ſermo. iiij. in principio. fo. lxxxviij.
Mundus pugnat cōtra nos tribus modis. in oct. paſche. ſer. j. circa litterā B. fo. xj.
Mundus eſt triplex. in feſto trinitatis. ſermone. j. fo. lxvij.

De littera. N.

Natura humana eſt in ſuꝑbia eleuata. iſta ſuperbia eſt quaſi in omnibus hominibus mundi. dominica. ij. poſt trinitatis. ſmone. ij. parte. j. fo. xcj.
Natura hūana in auaricia fuit fundata. ibidem. parte. ij.
Natura humana inuoluitur in inuidia. ⁊ ex hoc incidit in tria alia mala. ibidem.
Nature humane deus ꝓpter peccata hic dicta parauit ſex tormenta que ſunt hec. parte. iij. ibidem.
Nature humane duo ſunt cōuenientia inter cetera principalia. dñica. v. poſt trinitatis. ſermone. iij. in principio. fo. cix.
Natura humana nihil eſt propter breuitatē temporalē. ibidem.
Natura humana nihil eſt propter debilitatē corporalem. ibidem.
Natura humana nihil eſt propter auſteritatem mentalem. ibidem.
Nature hominis oſtendit mobilitas. ibidē.
Nature hominis altitudinis labilitas oſtenditur. ibidem.
Natura nos inclinat ad diligendū proximū: qm̄ mēbra vnius corporis naturaliter ſe diligunt. dominica. xiij. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte vnica. fo. cl. ⁊. clj.
Nomina hebraica que ſignificant deum aliquando ponunt ſingulariter. ⁊ aliquando pluraliter. vide in feſto trinitatis. ſermone v. parte. j. L. fo. lxxvj.
Noſtra cōuerſatio in celis eſt. poſſunt et debent dicere quattuor genera perſonarū. dominica. xxiij. poſt trinitatis. ſermone. j. in principio. fo. cxcvj.
Item prelati in plurali numero loquūtur et conditiōes bone quas debent habere ſunt octo. parte. j. ibidem.
Item religioſi qui nihil habent cuꝫ mundo: nec mundus cū eis. par. ij. ibidē. fo. cxcvij.
Item religio comparatur tribus. ibidem.
Item in domo religioſa habitantes poſſunt dicere. Noſtra cōuerſatio in celis eſt tribus de cauſis. vide ibidem.
Nouuꝫ teſtamentū excedit antiquū in ſeptē. dominica. xij. poſt trinitatis. ſermone. j. ibi Dic poteſt queri. fo. cxlvj.
Nulla mūdi creatura habet ſtare. i. firmiter eſſe ſine mutatione ſiue tranſitione: et hoc declaratur in tribus. dñica. ix. poſt trinitatis. ſermone. iij. fo. cxxix.
Numerus ternarius in dei natura qualiter intelligitur. in feſto trinitatis. ſermo. j. parte. j. fo. lxvj. ⁊. lxvij.
Numerus ternarius reperit in collegio omnium ſanctorum. fo. lxvij.
Numerus ternarius reperitur in celo: qm̄ generaliter tres ſunt celi. vide ibidem.
Numerus ternarius reperitur non ſolum in celo: ſed etiam in terra. ibidem.
Numerum ternarium continet etiaꝫ moles terre. ibidem.
Numerus ternarius reperitur in chriſto incarnato. ibidem.
Numerus ternarius reperit in multis alijs. vide omnia hic.

De littera. O.

Obligatio multiplex ē ⁊ habet octo premiſſas ex quibus infertur. dominica. viij. poſt trinitatis. ſermone. j. parte. j. fo. cxxij.
Oculi agni quē vidit iohānes in apocalypſi ſunt ſeptem diuini inſtinctus ſiue reſpectꝰ. vide in die paſche. ſer. j. parte. j. fo. j.
Occurrit deus vt populus velociter liberet. dominica. xiiij. poſt trinitatis. ſermo. ij. in principio. fo. cliiij.
Occurrit populus vt deus ſolēniter honoretur. ibidem.
Occurrit infirmus vt a morbo feliciter liberetur. ibidem.
Omnes naſcimur in ſtatu culpabili ſcilicꝫ in peccato originali. vide ibidem.
Omnes ſumus in loco periculi. ibidem.
Omnes morimur in dubio in incertum quoad modum: quoad tēpus: ⁊ quoad locum. ibidem.
Omnes reſurgent in forma mirabili in generali reſurrectione. ibidem.
Omnes apparebimus cum timore horribili ante tribunal chriſti. ibidem. fo. cvj.
Opera virtuoſa merentur vitam eternam ex condigno dicunt ſancti. dñica. xj. poſt trinitatis. ſermone. iij. parte. j. cum. ij. fo. cxliiij.
Opera hominū ſunt triplicia: ⁊ eſt primū de quo nullus fructus percipitur. dñica. xxiiij. poſt trinitatis. ſermone. ij. parte. j. fo. ccv.
Item ſunt opera bona de quibus fructꝰ percipitur ⁊ ſunt quadruplicia. ibidē. parte. ij.
Item opera de quibus fructus creſcit. ibidē. parte. iij.
Opus effectiuū miſericordie chriſti qd̄ fuit. do. vij. poſt tri. ſermone. iiij. par. iij. fo. cxxj.
Orandū ꝙ non ſit ꝓ peccatoribus videt. nā pro

malis prohibemur orare.feria.iij.penteco⸗ſtes.ſermone.j.parte.j.D. fo.lx.
Orare debemus tam pro iuſtis ꝙ ꝓ pecca⸗toribus:ad quod duo nos mouent.vide ibi dem.E.
Orare nos mouet preceptū diuinū.Cum enī finis ꝑcepti ſit charitas.vide ibidē.E.
Orare debemus propter efficaciā orationis. magna eſt virtus que habet efficaciā ſuper quinqꝫ.ibidem.E.
Orationis virtus primo habet efficaciā ſup ſententiā diuinalē.ibidem.F.
Orationis virtus ſecūdo habet efficaciā ſup ordinatiōe angelice nature.ibidē.G.fo.lxj.
Orationis virtus haber tertio efficaciā ſup influentiam elementalē.ibidem.H.
Orationis virtus quarto habet efficaciā ſup animā rationalē.ibi.Dixi quarto.
Orationis virtus quinto habet efficaciaꝫ ſupra ſubſtantiā naturalē.ibidē.I.
Oratio quando procedit ⁊ originat cōmuniter exauditur a diuina pietate, et hoc tripliciter.do.v.poſt trini.ſermo.j. fo.cvj.
Oratio ⁊ preces multoꝝ hominū citius exaudiūtur ꝙ vnius ſingularis perſone.ibidē. parte.j.
Oratio ab amore ⁊ veritate procedit:⁊ charitas ⁊ vnanimitas ⁊ cordiū vnitas ſunt neceſſaria ad orādū in oratiōe publica.ibidē.
Oratio eſt alta ſcala per quam mens noſtra aſcendit ad deum.ibidem.
Orationis perſeuerantia oībus ꝓdeſt generaliter:ſpecialiter tamen tribus generibus perſonarum eſt nimis neceſſaria.dñica.v. poſt trinitatis.ſermone.ij.in princi.fo.cvij.
Orationis perſeuerātia prodeſt illi qui vult inimicum ſuum ſuperare.ibidem.
Orationis perſeuerantia mitigat dei iram. ibidem. fo.cviij.
Orationis perſeuerātia facit euadere corporis periculum. vide ibidem.
Oratio nobis impetrat illud quod petimus. do.v.poſt trinitatis.ſer.ij.parte.ij.fo.cviij.
Orationis deuote quattuor ſunt conditiones.ibidem.
Oratio deuota fit non loquēdo cuꝫ aliis:nō ridendo ſicut multi faciunt.ibidem.E.
Oratio debet fieri cum dolore ⁊ gemitu: ⁊ lachrymis.ibidem. fo.cix.
Oratio debet eſſe cōtinua ⁊ pſeuerās.ibidē.
Oratio debet fieri cum ſpe obtinēdi quod iuſte petitur.ibidem.
Ordo nature ſine originis in diuinis qualiter intelligitur.in feſto trinitatis.ſermo.v. parte.j.G. fo.lxxv.

¶ De littera.P.

Palee tāte ſunt caliditatis ꝙ poma cruda ⁊ immatura maturāt: ⁊ tāte frigiditatis ꝙ niues in media eſtate conſeruant ne fluant. ſermo.ij. do.xvj.poſt trinitatis. fo.clviij.
Papa ⁊ ceteri eccleſie prelati:ne aliquē in eccleſia per ſimoniā introducāt. feria.iij.pentecoſtes.ſermone.ij.parte.j.I. fo.lxiij.
Item parauit omnibus mundū iſtum generaliter.ibidem.
Itē parauit clauſtrū religiōis ſpecialr.ibidē.
Item parauit chriſtum pro noſtra redēptione ſupernaturaliter.ibidem.
Item parauit ſacramentū altaris mirabiliter.ibidem. fo.clxxxiiij.
Itē parauit penitentiā ſalubriter. ibidem.
Paſcha dies ſuper omnes dies anni tribus noībus nuncupatur. in die paſche. ſermone.j.in principio. fo.j.
Paſcha ſm tres linguas tres ſolēnitates ſignificat ⁊ deſignat. in die paſche.ſermo.ij. in principio. fo.ij.
Paſcha primū ſm linguaꝫ hebraicā dicitur tranſitus dñi.in die paſche.ſermone.ij.parte.j.in principio. fo.ij.
Paſchale feſtū eſt celebrandū a fidelib⁹ cum magna fidei deuotione. in die paſche. ſermone.ij.parte.j. fo.ij.
Paſcha tertiū principale chriſtus īmolatus eſt ⁊ paſſus. vide in die paſche. ſermone.ij. parte.ij. fo.iij.
Paſtor bonus quis eſt:⁊ quot requirunt ad bonum paſtorē.do.ij.poſt octa.paſche.ſermone.iij.parte.iij. fo.xviij.⁊.xix.
Patrē honorās conſequitur inde quinqꝫ vtilitates.do.ij. poſt octa.paſche. ſermone.j. parte.iii. fo.xx.
Pater celeſtis quis dicitur. ⁊ ꝙ triplici amore diligit.dñica.iiij.poſt octa.paſche.ſermone.ij.parte.iij. fo.xxxj.⁊ partim.xxxij.
Pater multuꝫ gaudet qñ concipitur filius. do.iij.poſt tri.ſer.iij.parte.j. fo.xcix.
Pater qui miſericors eſt exhortat quēlibet filium ſuum legitime fidelē/ catholicū ad miſericordiam quadrupliciter.do.iiij. poſt tri.ſermo.ij.ibi.Dico primo. fo.cij.
Pater noſter q̄ miſericors eſt monet nos ad miſericordiā per premiū: illā facientes conſequentur triplex premiū.ibidē. fo.ciij.
Paup ſequit diuitē ⁊ benefactorē.ibidē.
Pctā penitētib⁹ remittūtur hac die paſchali. vide in die paſche.ſer.j.par.iij.in pn.fo.ij.
Peccator penitens, in die paſche tranſit ad quattuor. vide ī die paſche.ſermone.ij.parte.j. fo.iij.
Peccatū primi parētis inimicitias cauſauit inter deum ⁊ genus humanuꝫ. vide in die pentecoſtes.ſer.ij.parte.D. fo.l.
Peccare quis poteſt contra trinitatē dupliciter.in feſto trinita.ſer.ij.par.ij.L. fo.lxx.
Peccare ex ignorantia eſt peccare contra filium.ibidem..M.
Peccatū multa mala facit homini:⁊ ſpecialiter facit eum ſeruum diaboli.dñica.vj.poſt trinitatis.ſermone.j.in princi. fo.cxiij.
Peccatoruꝫ ſtatus eſt valde periculoſus: et ſunt tres conditiones hominuꝫ pctōꝝ: qui nunqꝫ ſunt ſine ꝑiculo ſpirituali ⁊ corpali. parte.j.ibidem. fo.cxiiij.
Peccatores terribiles ⁊ auſteri periculoſam vitam ducunt.ibidem.
Peccatores ſuperbi periculoſam vitam ducunt.vide ibidem.
Peccatū intantū fetet deo: ꝙ propter illud fere totū diſſipauit mūdūꝑ diluuiū.do.vij. poſt trinitatis.ſermo.ij.in princi.fo.cxviij.
Peccati ſeruitiū eſt valde odioſum deo:⁊ homini dānoſum.parte.j.per totā.ibidem.
Peccati ſtipendium eſt nobis dānoſum atqꝫ periculoſum: qꝛ inducit nos ad corruptionem. parte.ij.per totam.ibidem.
Peccator debet obſeruare tria in penitendo ſi vult indulgētiā de peccatis obtinere.do. xxij.poſt trinitatis.ſer.iij.in prin. fo.cxciij.
Item debet inuocare diuinā clementiaꝫ vel patientiā.parte.j.ibidem.
Itē triplex eſt patientia.vide ibidem.
Item patientiā habet tres mirabiles conditiones.ibidem.
Item peccator penitens debet explicare ſuā culpā et miſeriā.parte.ij.ibidem.
Item peccator penitens promittit tria. parte.iij.ibidem.
Item ſunt promiſſiones.omnia reddaꝫ tibi: ⁊ vltra reddam tibi alia quattuor. ibidem. folio.cxciij.⁊.cxciiij.
Item quare deus qui eſt iudex iuſtus fortis ⁊ patiens non reddit ſtatim mercedem pro meritis:⁊ penam pro demeritis.ibidem.
Pedes in ſacra ſcriptura quid ſignificāt. vide in die paſche.ſer.ij.parte.ij. fo.iij.
Perfectio omnis abſoluta que eſt in creatura:perfectiori modo eſt in deo.vide in feſto trinitatis.ſermo.v.parte.j.I. fo.lxxvj.
Penitentie fructus ſunt octo. do.iij.poſt trinitatis.ſermo.iij.in principio. fo.xcviij.
Penitentia quid eſt: ⁊ quot requiruntur ad eam faciendam.ibidem.
Penitentiam agente:qualiter hoc dixit. do. iij.poſt tri.ſermone.iij.parte.iij. fo.c.
Penitētie virtus que miniſtrat penitentib⁹ eſt magna.dñica.x.poſt trinitatis.ſermone ij.parte.iij. fo.cxxxvij.
Perſone tres ſunt tm̄ in deo: hi tres et non plures nec pauciores.ibidem.E.
Perſone tres ꝙqꝫ in deo ſint eſt tamen vna eſſentia ſimpliciſſima ⁊ indiuiſibilis. in feſto trinita.ſer.ij.parte.ij.G. fo.lxix.⁊.lxx.
Perſona male docta indiget informatione: vide de hoc plura in die aſcenſionis. ſer.v. parte.iij.per totam. fo.xlij.⁊ partim.xliij.
Peſtis ac mortalitatis tēpore quid qualiter ⁊ quomodo homo ſe debeat facere/ habere vel regere.dñica.xix.poſt trinitatis.ſermone.v.parte.iij. fo.clxxvij.
Petimus conſolationē propter mala q̄ nos tormentāt.dñica.xvj.poſt trinitatis.ſermone.j.parte.iij. fo.clxij.
Petro ꝑdicāte cecidit ſpūſſanct⁹ ſuper oēs q̄ audiebant verbū predicationis tā iudeos ꝙ gentiles.vt in predicto ſermone.j.dictuꝫ eſt.vide feria.ij.pentecoſtes. ſermone.ij.in principio. fo.lv.
Plenitudo omnis ⁊ abundātia que in iſtis inferioribus operatur ad aſcenſum ſolis reducitur.vide in die aſcēſionis. ſermone.iij. in principio. fo.xxxviij.
Pluralitas perſonarū in eadem eſſentia nō poteſt probari demōſtratiue. vide in feſto trinitatis.ſermo.ij.parte.j.D. fo.lxix.
Poteſtas dei manifeſtat diuinā excellentiā: qualiter hoc intelligit. dominica.vij. poſt trinitatis.ſermone.iij.in princi. fo.cxix.
Prandia parauit deus tribus generib⁹ gentium.dominica.xx.poſt trinitatis.ſermone iiij.in principio. fo.clxxxiij.
Prandiū primuꝫ parauit deus ſcholaribus in ſacra theologia.vide ibidem.
Prandium ſecundum parauit peccatoribus in inferno:⁊ circa iſtud vidēda ſunt quinqꝫ: vide ibidem. in principio.
Predicatio euāgelica quō eſt iuſtificationis diſpoſitiua.fer.ij.pen.ſ.j.par.ij.H. fo.lv.
Prelati conditiōes quot debēt eſſe arguentis ſubditū ſuū:⁊ dicit ꝙ ſer.domi.iij. poſt octa.paſche.ſermone.v. fo.xxix.

Prelati ecclesiarū curam animarū habentes debent miniſtrare ſubditis quattuor. dominica. xij. poſt trinitatis. ſermone. j. in principio. fo. cxlv.

Preſidens primo debet eſſe prudēs. parte. j. ibidem.

Preſidentes debent vigilare vt fideliter cuſtodiant ſubditos ſuos: et hoc tribus modis. dominica. x. poſt trinitatis. ſermo. iiij. parte vnica. fo. cxxxj. ⁊. cxxxij.

Preſumptuoſi et curioſi conſueuerūt inquirere: q2 ſcientia dei falli non poſſit: ſi p̄ſcit aliquem damnandū: oportet eum dānari: ⁊ ideo nihil ꝓdeſt agere bonū: ⁊ nihil obeſt facere malū. do. xv. poſt tri. ſer. ij. fo. clviij.

Princeps belli cum victoria rediens quadruplici honoratur honore. vide in die paſche. ſermone. iij. mēbro. iij. ibi. Legitur in hiſtoria romana. fo. iiij.

Proceſſiones perſonarū demonſtrant exemplis palpabilibus. in feſto trinita. ſermone ij. parte. j. F. fo. lxix.

Profeſſi in religione ligantur ſub certis mādatis ⁊ regulis cū deo. dñica. iiij. poſt oct. paſche. ſermone. j. parte. j. D. fo. xxxj.

Proprietas, poteſtas, ⁊ fragilitas inclinant deum ad miſericordiā ⁊ pietatē: de his tribus. do. vij. poſt tri. ſer. iij. in prin. fo. cxviij.

Proprietas naturalis dei ad quid inclinat ⁊ quid operatur. dominica. vij. poſt trinitatis. ſermone. iij. in principio. fo. cxix.

Pro quibus eſt orandū: ⁊ dicitur ꝙ eſt orandum pro ſex. dominica. xij. poſt trinitatis. ſermone. ij. fo. cxlvij.

Prudentia dirigitur tribus perſonis. dominica infra octa. aſcen. ſer. j. in prin. fo. xliij.

Prudētes eſtote ⁊ vigilate. nam differentia eſt inter ſapientiā, ſcientiā, ⁊ prudentiam. dominica infra octa. aſcenſionis. ſermo. ij. in principio. fo. xlv.

Prudentes eſtote ſi vultis perfecte operari. parte. j. ibidem.

Prudentia vera in tribus rebus principaliter conſiſtit: per totam partem. ibidem.

Prudentes eſtote ⁊ vigilate qñ cum inimico debetis preliari. ⁊ cā iſtiꝰ eſt. par. ij. ibidem.

Prudentia habet tres partes ſm Tullium. in feſto trinitatis. ſermone. j. fo. lxvij.

Prudētia habet regere ceteras virtutes morales ſm tres partes ſciētie moralis. ibidē.

Prudētia eſt triplex. ibidem. fo. lxvij.

Publicani ⁊ peccatores erant appropinquātes ad ieſum vt audirent illū propter tria. vide do. iij. poſt tri. ſer. ij. parte. j. A. fo. xcv.

Publicani ⁊ phariſei appropinquabant ad ieſum propter neceſſitatē cogentē. ibidem.

Publicani ⁊ peccatores appropinq̄bant ad ieſum propter vtilitatē delectantem. parte j. ibidem.

Publicani phariſei ⁊ ſcribe murmurabāt cōtra ieſum dicentes. hic peccatores recipit: quare hoc. parte. ij. ibidem.

Publicani ⁊ phariſei murmurātes contra ieſum: reſpōdit ieſus (⁊ eſt quedā ſimilitudo ⁊ cōparatio) de oue perdita. par. iij. ibidē.

Pugna vnde naſcitur. dominica in oct. paſche. ſermone. j. fo. x.

¶ De littera. Q.

QUadruplex genus mēſure que dabitur in premio ⁊ gloria eterna illis qui faciūt miſericordiā. dominica. iiij. poſt trinitatis. ſermone ij. ibi. Nota hic. fo. ciij.

Quadruplex menſura in hoc euangelio nobis oſtenditur: q2 dicit thema. Eadē menſura qua menſi fueritis remetiet̄ vobis. dominica. iiij. poſt tri. ſ. iiij. fo. ciiij. cv. ⁊. cvj.

Quantū diliges tantū diligeris. ⁊ ſunt quattuor modi diligendi. dominica. xiij. poſt trinitatis: ſermone. ij. parte. j. fo. cl.

Quare de morte diuitis dicitur mortuꝰ eſt. de morte autē pauperis: moreret̄. dominica. j. poſt trinitatis. ſer. ij. parte. ij. fo. lxxxv.

Quare diues ſepelitur in inferno. ⁊ pauꝑ in paradiſo. vide ibidem.

Quare exequie pauperis celebrant̄ per angelos. diuitis ꝑ diabolos. ibidem.

Quare angeli tantū gaudent de peccatore penitentiā agente ſunt tres ratiōes. dominica. iij. poſt trinita. ſer. iij. in p̄n. fo. xcviij.

Quattuor genera hominū ſunt qui nō poſſunt ſuſtinere vel difficulter ſeruūt ieiunia. do. vij. poſt trinita. ſer. iiij. par. ij. fo. cxxj.

Quattuor bona reperiunt̄ in diebus glorie ⁊ felicitatis. dominica. xx. poſt trinita. ſermone. ij. parte. j. fo. clxxix.

Que fuerunt illa que noſtrū ſaluatorē induxerunt ad miſerendū turbe: ⁊ dicit euangelium ꝙ ſunt quattuor cauſe. dominica. vij. poſt trinitatis. ſermone. iij. ibi. Sed hic poteſt queri. fo. cxix.

Queritur ſi ab aliquibus principibus terrarum licet iudeos vendere ex quo ſemel ſunt venditi. ⁊ dicitur ꝙ ſic quadruplici ratiōe. dominica. x. poſt trinita. ſermone. iij. parte. ij. fo. cxxxviij.

Quedā deuota ꝑſona interrogauit quēdam ſanctū virū q̄liter ⁊ quomodo poſſet deū diligere. ⁊ dixit quadruplici modo. dñica. xiij. poſt trinita. ſermone. ij. in princi. fol. cl.

Que eſt vita noſtra: ⁊ quid eſt qd̄ ſpiritualiter nos ſuſtētat. dominica. xvj. poſt trinitatis. ſermone. j. parte. j. fol. clxj.

Quilibet homo ſepiſſime quattuor dꝫ videre ſcꝫ feditatē iniquitatis ꝓprie: calamitatē aliene miſerie: acerbitatē pene ꝑpetue: ⁊ remūeratione vite eterne. dñica. ix. poſt trini. ſermo. ij. parte. j. ꝑ totā. fo. cxxviij.

Quinqꝫ talenta ⁊ duo talēta q̄liter intelligit̄ ⁊ ſunt q̄ttuor q̄ abſcondūt ⁊ diſſipāt. dñica ix. poſt trinita. ſer. iiij. fo. cxxxij.

Quis excuſat̄: q2 vt dicit euangeliū. Rogo te habe me excuſatū. vide dñica. ij. poſt feſtū trini. ſermo. iij. in princi. fo. xcij.

Quis excuſat̄: excuſat̄ ſcd̄o ꝑſona cui deficit virtꝰ ⁊ ſciētia formatiua. ibidem.

Quis excuſat̄. Excuſatur cui ineſt prauitas ⁊ culpa deformatiua. ibidem.

Quis excuſat̄. Populus mundanus excuſat̄ propter defectum potentie. ibidem.

Quis excuſatur. Populus mundanus propter defectum ſcientie. ibidem.

Quis excuſat̄. Peccator ꝑ modū excuſatiōis clamat ꝓpter grauamē cōſcientie. ibidem.

Qui vult ſaluari debet ſurgere a pctō. dñica xiiij. poſt trinita. ſer. iij. parte. j. fo. clv

Quomodo nos debemꝰ hr̄e ſi in aliqualē trinitatis cognitionē venire cupimus. in feſto trinitatis. ſermo. iij. in prin. fo. lxxj.

Quomodo de māmona iniquitatis ſcꝫ de diuitijs debemꝰ vel poſſumꝰ nobis facere amicos. dñica. ix. poſt trini. ſer. v. fo. cxxxiij

Quotidiana ſumptio fit in venerabili ſacramēto ſine diminutione. vide in feſto corporis chriſti. ſermo. j. parte. ij. S. fol. lxxxj.

¶ De littera. R.

RAtio que nō attingit̄ nec bene capitur niſi per fidē potētiſſime adiuuetur. dñica. ix. poſt trinitatis ſermo. iiij. in princi. fol. cxxxj.

Ratio que nō eſt aliud ꝙ computum quod omnes reddituri ſumꝰ. ibidem.

Rationem aliter reddent preſidentes: aliter ſubditi. vide ibidem parte vnica.

Redde rationē villicationis tue: ⁊ eſt triplex ratio. dominica. x. poſt trinitatis. ſermone iiij. in princi. fo. cxxxj

Regem honorificate. ſex hominū genera honorantur. dominica. ij. poſt octa. paſche ſermone. j. parte. iij. per totam. D. fo. xx

Regnū dei gratis promittit̄. dñica. xv. poſt trinita. ſermo. iij. in princi. fo. cxviij.

Regnū dei datur finaliter quinqꝫ generibꝰ hominum. ibidem.

Regnū dei emit̄ iuſto precio. ibidē. fo. clx

Regnū dei querit̄ ꝓpter eiꝰ eternitatē. ibidē

Regnum dei quo tempore eſt querendum. ibidem. parte. j.

Regnū dei dꝫ queri in quattuor locis. ibidē.

Regnum dei querit̄ propter adiutorium ⁊c̄ ibidem. parte. j. fo. clxj.

Regimen ⁊ ciuitas nulla durare poteſt ſine tranquillitate ⁊ pace. ī octa. paſche. ſermo. ij. in vtraqꝫ parte. fo. xiij. ⁊. xiiij.

Religio mūda bona ⁊ approbata debet eſſe ſicut medicina: ſicut munitio: ⁊ ſicut natura. dominica. iiij. poſt octa. paſche. ſermo. j. per totum. folio. xxx.

Religio aſſimilatur quattuor rebus dominica. iij. poſt octa. paſche. ſermo. j. parte. iij. ꝑ totam. folio. xxxij.

Religioſi principaliter relinquūt ꝓpriā voluntatem. dominica. v. poſt feſtum trini. ſermo vj. in principio. folio. cxij.

Relinquūt vitioſi moralem bonitatem. iſtud relinquere nō debet eſſe nobis extraneum aut graue. parte. j. fo. cxij.

Relictis retibꝰ. quedā ſunt relinquēda. quedam non. ⁊ ſunt tria relinquenda. ibidem. parte. ij. folio. cxij.

Relinquunt religioſi propriaꝫ voluntatem. ibidem. folio. cxiij.

Reſurrectio chriſti corporalis vna legit̄: de nobis autem due. vide in die paſche. ſermone. v. in princi. fo. vij.

Reſurrectio chriſti expectat quattuor in die paſche. ſermo. v. per totū. fol. viij. ⁊. ix.

Res diuino ſeruitio dedicata dꝫ eſſe libera ⁊ ſoluta. dominica. xij. poſt trinita. ſermo. iij in principio. fo. cxlviij.

Rete primū relinquendum eſt carnis nr̄e in qua eſt infectꝰ fetor ab adoleſcētia ſua. dñica. v. poſt trini. ſer. vj. parte. ij. fo. cxiij.

Rete ſecundum relinquendum eſt mundus deceptor. ibidem.

Rete tertium relinquenduꝫ eſt: ⁊ eſt rete diaboli. ibidem.

Rex quidam poſuit rationem cū ſeruis ſuis vt dicit ſnīa iſtiꝰ euangelij. dñica. xxij. poſt trinitatis. ſermo. iiij. in prin. fo. cxciiij

Regis noſtri prima virtus eſt miſericordia ibidem. parte. j.

Rex noſter quare de nobis rationem poſtulauit: de hoc notantur quattuor per ordinem ibidem parte. j. fol. cxcv.

Rex noſter dedit nobis quinq̃ talēta de quibus debes reddere rationez. ꝛ ad hoc debes conſiderare quinq̃ per ordinem. ibidem.

Item quis eſt ille ſeruus qui in decem milia talenta eſt obligatus. ibidem.

Item ſpiritualiter loquendo tenetur ad obſeruantiam decem preceptorum tripliciter ibidem. folio. cxcv.

Item que ſunt vxor ꝛ filij ꝛ bona que vendidit ꝛ alienauit. ibidem. fol. cxcvj.

Itē que eſt magna ꝛ plena miſericordia quā dn̄s exhibuit ſeruo. ibidem.

Rogo te habe me excuſatū. deus rogatur ꝓpter ſex que videntur hic. dominica. ij. poſt trinitatis. ſermo. iij. in princi. fo. xcij.

Rogare ꝓ pace valde vtile eſt: ꝛ qd̄ eſt ibidē.

¶ De littera. S.

Sacramētū euchariſtie ſi debeat cōfici ex pane azymo vel fermētato. in feſto corporis chriſti. ſermo. j. parte. j. D. fo. lxxix.

Sacramēti hui⁹ ꝓpria materia nō ſit vinū vitis: ſed vinū cuiuſlibet ſpeciei. ibidem. I

Sacramentū hoc habet etiam accidentiū exiſtentiam ſine ſuſtentatione ꝛ hoc eſt valde mirabile. in feſto corporis chriſti. ſermone. j parte. ij. P. folio. lxxxj.

Sacramenti iſtius eſt diuinorū locorū mutatio ſine contradictione: ꝛ ſine corporis impulſione. aliud mirabile. in feſto corporis chriſti. ſermo. j. parte. ij. X. fo. lxxxij

Salutatio amicabilis miſſa tribus conditionibus perſonarum. dn̄ica in albis. vide in octa. paſche. ſermo. ij. in prin. A. fol. xiij.

Samaritanorum quidā accipiūt ſpiritūſanctum in munus: ꝛ non in vſum muneris vt imperfecti. feria. iij. pentecoſtes, ſermone. j. parte. ij. K. folio. lxj.

Scire aliquid eo modo ſicut oportet requirit ſeptem. dominica. x. poſt trinitatis. ſermone. j. folio. cxxxv.

Scripta ſunt quedam ad noſtram doctrinaz ꝛ informationez. dominica. ix. poſt trinita. ſermone. j. in principio. fol. cxxvj.

Scripta ſunt quedam ad noſtram gloriam ꝛ beatificationem: qualiter vigilemus: laboremus ꝛ acquiramus eam. ibidem.

Scripta ſunt quedam ad noſtram correctionem ꝛ diſciplinam. ibidē. fo. cxxvj. ꝛ. cxxvij.

Seminant predicatores doctrinalem eruditionem: ꝛ quare verbum dei ſemini comparatur quia ad modum ſeminis habet tria. dominica. xv. poſt trinitatis. ſermo. j. par. j. folio. clvj.

Semen predicationis ſiue predicatio cum deuotione audita in corde deuoti auditoris ꝓducit duodecim fructus. ibidem. fo. clvij.

Seminant peccatores rixam ꝛ detractionez dominica. xv. poſt trinitatis. ſermone. j. parte. iij. folio. clviij.

Simile eſt regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio ſuo. In preſenti ſermone tractatur de nuptijs: ſed de quibus: ꝛ qualiter intelligitur. vide dn̄ica. xxij. poſt trinita. ſermone. iij. per totū. fo. clxxxj. ꝛ. clxxxij.

Item nuptie de quibus agitur in iſto ſermone non ſunt carnales. vide ibidem.

Itē ꝑ regnū celorū intelligit̄ eccleſia militās propter tria. vide ibidem.

Itez in iſta eccleſia de⁹ pater ſuo filio celebrauit tres nuptias. ibidē. parte. j. folio. clxxxj ꝛ. clxxxij.

Item in conuiuio iſtarum nuptiarum ponūtur per ordinem quattuor fercula. ibidem. folio. clxxxij.

Sodomia corporalis ſicut facit contra naturam: ſic ſimonia facit contra gratiam. feria iij. pētecoſtes. ſermo. ij. par. j. D. fol. lxiij.

Sol habet duas ſtationes in ſuo motu. ī die aſcenſionis. ſermo. iij. in prin. fo. xxxviij.

Sollicitudo triplex eſt: ꝛ vnaqueq̃ quid operatur. dominica. xvij. poſt trinitatis. ſermone. j. in princi. fo. clxiij. ꝛ. clxiiij.

Solliciti qualiter exponit̄. ibidem. parte. j.

Spacium a centro terre vſq̃ ad ſupremum celum eſt. lxxx. milia annorum. in die aſcenſionis. ſermone. iiij. folio. xl

Spes quid eſt. ꝛ dicit ꝙ eſt baculus fortis. dominica. xiij. poſt trinitatis. ſermone. j. parte. j. ibi. Secūdo requirit̄. fo. cliij.

Spirituſſanctus vbi habitat nihil remanet vacuum. in die ſancto pentecoſtes. ſermo. j. par. j. per totam. fo. xlvij. ꝛ partim. xlviij.

Spirituſſanctus eſt religioſa habitatio parte. ij. ibidem.

Spirituſſanctus videtur eſſe monaſterium religioſarum perſonarum in quo ſunt decem officine. parte. ij. ibidem.

Spirituſſanctus reuelauit iohanni euangeliſte varia ſecreta dormiēti in gremio chriſti in cena qualiter intelligitur. ibidem.

Spirituſſanctus vbi ſedet: ꝛ qui ſunt ſedentes. parte. ij. ibidem.

Spirituſſanctus non videtur eſſe nomen ꝓprium alicuius diuine perſone in die pentecoſtes. ſermo. ij. par. j. C. folio. xlix.

Spirituſſanctus mitti dicitur: nec tamen accidit ei mitti cum vbiq̃ ſit. qualiter hoc intelligitur. in die pentecoſtes. ſermone. ij. parte. ij. E. folio. l.

Spirituſſanctus vnde eſt. vide ibi. Item ſpirituſſanctus. ibidem.

Spirituſſanctus a patre et filio procedit. F. ibidem.

Spirituſſanctus docuit hodie chriſti diſcipulos omnes artes liberales in parte. iij. G. ibidem.

Spirituſſctūs primo docuit diſcipulos chriſti grāmaticā. vide ibi. Dico primo. fo. lj.

Spirituſſanctus ſecūdo docuit chriſti diſcipulos ꝛ apl'os logicā. vide ibi. H.

Spirituſſanctus tertio docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos rhetoricā. vide ibi. I.

Spirituſſanctus quarto docuit chriſti apoſtolos ꝛ diſcipulos arithmeticā. ibidem. K. folio. lij.

Spirituſſanctus quinto docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos muſicam. ibidem. L.

Spirituſſanctus ſexto docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos geometriam. ibidem. M.

Spirituſſanctus ſeptimo docuit chriſti apoſtolos et diſcipulos aſtronomiam. ibidē. N.

Spirituſſanct⁹ octauo docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos philoſophiam. ibidem. O.

Spirituſſanctus nono docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos ius. ibidem. P. fo. liij.

Spirituſſanctus decimo docuit chriſti apoſtolos ꝛ diſcipulos medicinā. ibidē. Q.

Spūſſanctus vndecimo docuit chriſti apl'os ꝛ diſcipulos theologiam. ibidem. R.

Spirituſſanctus ſubito venit in anima ꝛ facit. quattuor ſpiritualiter in ea que facit ſpiritus humanus corporaliter. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. j. parte. j. D. fo. liiij.

Sirituſſanctus ſi volumus ꝙ nos moueat ꝛ diſponat ac faciat vaſa mūda ad ſuſceptionem grē ſue oportet ꝙ nos faciamus quattuor. vide feria. ij. pentecoſtes. ſermone. ij. parte. j. E. fol. lvj.

Spirituſſanctus ſi volum⁹ ꝙ nos diſponat ac faciat vaſa munda ad ſuſceptionem gratie ſue oportet ꝙ habeamus profundam humiliationem. ibidem. F. fo. lvj

Spirituſſanctus ſi volumus ꝙ nos moueat per liberum arbitrium ꝛ diſponat ad ſuſceptionem gratie ſue debemus habere cordialē purificationē. ibidē. G. fol. lvj. ꝛ. lvij.

Spirituſſanctus ſi volumus ꝙ nos moueat ad ſuſceptionem ſue gratie ꝛ dignos efficiat oportet ꝙ habeamus mentalem quietationem. ibidem. D. fo. lvij.

Spūſſanctus ꝙ faciat vitā ſpiritualez in peccatoris anima poſſumus notare tria principaliter. feria. ij. pentecoſtes. ſermone. iij. parte. iiij. poſt. E. fo. lix.

Spirituſſanctus ſolus poteſt per peccatum mortuos ſpiritualiter viuificare. ibi. Primū patet. ibidem.

Spirituſſanctus dat ſpiritualē vitā a quattuor ventis: a quibus debet inuocari vt inſufflet per gratiam ſuper interfectos vt reuiuiſcant. ibi. Oportet ergo. ibidem.

Spirituſſanctus dabatur ſamaritanis viſibiliter et inuiſibiliter. ꝛ nobis non niſi inuiſibiliter in baptiſmo ꝛ alijs ſacramētis. feria iij. pētecoſtes. ſermo. j. in prin. B. fol. lx.

Spirituſſanctus accipitur ꝛ datur duobus modis. feria. iij. pentecoſtes. ſermone. ij. in principio. A. folio. lxij

Spirituſſanctus nunq̃ fuit datus vel acceptus ante aduentum chriſti viſibiliter vel inuiſibiliter. ibidem. B. per totum.

Spirituſſanctus datus fuit viſibiliter in ſpecie nubis ī trāſfiguratione chriſti. feria. iij. pentecoſtes. ſermone. ij. parte. ij. ibi. Dico primo. folio. lxiiij

Spirituſſanctus datus eſt viſibiliter in ſigno vel in ſpecie columbe: ꝛ hoc chriſto baptizato. ibidem. M.

Spirituſſanctus dat⁹ eſt viſibiliter in ſigno vel forma viſibili apoſtolis in ſpecie flatus. ibidem. N.

Spirituſſanctus datus eſt viſibiliter in forma vel ſigno viſibili in ſpecie ignis apoſtolis. ibidem. O.

Spirituſſanctus datus eſt viſibiliter in ſpecie lingue ꝓ exercēda lectione. ibidem. P.

Spūſſanctus gaudet ꝛ facit feſtū trinitatis: q2 recuperauit tēpluz vbi ſolebat habitare. dn̄ica. iij. poſt trini. ſermo. iij. par. j. fol. xcix.

Spirituſſancti oſtenditur ſumma ſimplicitas. dicit thema. omnia operatur vnus atq̃ idem ſpiritus. dominica. x. poſt trinitatis. ſermo. j. in princi. fol. cxxxiiij.

Spirituſſancti oſtēditur generalis poteſtas qm̄ mirabilia operatur. ibidem.

Spirituſſancti oſtenditur gratuita liberalitas in dando. vbi dicitur. Tribuēs ſingulis ꝓut vult. ibidem. folio. cxxxv.

Spiritus humanus ſicut dat corpori calorē ſic ſpiritusſanctus dat anime calorem ipam conſeruando. vide. ibidem. E.
Spūs human⁹ ſicut dat corpori vigorem: ſic ſpūſſcūs dat aīe ī q̄ ē p̄ graꝫ vigorē. F. ibid̄.
Spūs human⁹ ſicut dat corpori valoreꝫ: ſic ſpiritusſanctus dat anime in qua habitat per gratiam valorem. ibidē. D. fo. lvj.
Spūs human⁹ ſicut videm⁹ ad h̊ q̄ det vitā quattuor facit in hoīe corporalr: ita ſpūſſctūs dādo vitā aīe eadē facit ī aīa ſpūalit̄ feria. ij. pentecoſtes. ſer. iij. ī p̄n. A. fo. lviij.
Spūs hūan⁹ dās vitā corpi ꝯſeruat decorē corp⁹ hoīs ſine ſpū nō hꝫ decorē. p. j. ibidē.
Spūs human⁹ dās vitā corpi nutrit caliditatē. ſine ſpū corp⁹ eſt frigidū. par. ij. ibidē.
Spūs human⁹ dās vitā corpori dat fortitudinem ⁊ vigorem. corpus ſine ſpiritu nullas habet vires. parte. iij. ibidem.
Spūs human⁹ dās vitā corpori manutenet precioſitatē ⁊ valorem. ſine ſpiritu corpus nihil valet. parte. iiij. B. ibidē. fo. lix.
Stans in loco periculoſo ſeu ruinoſo debet ꝯtinue timere caſuꝫ. triplici de cauſa. dn̄ica ix. poſt trinita. ſermo. ij. in p̄ci.
Stelle ſeptem quas vidit ſanctus iohānes quid ſignificent in die paſche. ſermone. j. parte. iij. vltra medium. fo. ij.
Stipendiū eſt digna retributio que militib⁹ datur: ⁊ triplex militū eſt differētia. dn̄ica vij. poſt trinita. ſermo. j. in prin. fo. cxxvj
Stoliditas perſonarū eccl'iaſticarū magnaꝫ cauſat maculam in eccl'ia. feria. iij. pētecoſtes. ſermo. ij. parte. j. K. fo. lxiiij.
Subditi reddēt rationē de bonis ſibi collatis. ⁊ ſunt quadruplicia. dominica. ix. poſt trinita. ſermo. iiij. fo. cxxxij
Surge tolle lectum tuum: ⁊ vade. Tres ſunt ſtatus hominum quibus dr̄ vt ſurgant. dn̄ica. xix. poſt trini. ſermo. iiij. ī p̄n. fo. clxxiiij.
Subſtātia panis ⁊ vini ꝟtute ꝟboꝝ caro et ſanguis chriſti efficit̄. in feſto corporis chriſti, ſermone. j. in princi. A. fo. lxxvij.
Subſtātia panis ⁊ vini in hoc ſacramēto virtute ꝟborū in corp⁹ ⁊ ſanguinē chriſti conuertitur. ibidem. parte. ij. K.
Subſtātia panis in h̊ ſacro q̄ conuertit̄ in corp⁹ chriſti mirabile eſt. ibidem. M.
Subſtantie panis deſitio q̄ eſt in hoc myſterio mirabile eſt. ibidem. O.
Subſtantia naturalis nihil eſt: ⁊ hoc propter triplex remedium. dominica. v. poſt [t]rinitatis. ſermone. iij. in prin. fo. cix.

¶ De littera. T.

Tempora tria ſunt tenaci memoria reminiſcēda quādo hora ⁊ opportunitas ſe preſentat. dn̄ica infra octa. aſcēſionis. ſer. iij. ī p̄n. fo. xlvj
Tempora preterita memorie ſunt reminiſcēda. ibidem. parte. j.
Item diuina precepta ⁊ mandata reminiſcēda ſunt. ibidem.
Tempora preſentia reminiſcenda ſunt vt pote deformitas: culpa propria: calamitas ⁊c. ibidem. parte. ij.
Tēpora futura reminiſcēda ſunt: ⁊ maxime ſunt quattuor. parte. iij. ibidem p̄ totam.
Tēpus preſentis vite eſt tranſitoriū ⁊ breue dn̄ica. xix. ſermo. iiij. in princi. fol. clxxv.
Tenuit manū ei⁹ ⁊ ſurrexit puella. Miracula que p̄ chriſtū fiunt: directe ſunt opera diuinitatis: ſemp̄ tn̄ adiūgit op⁹ hūanitatis: ⁊ tn̄ illa nō facit inquātū hō: ſꝫ inquātū de⁹ dn̄ica. xxiiij. poſt trini. ſer. iij. in p̄n. fo. ccix.
Itē p̄ tres mortuos q̄s chriſtus reſuſcitauit denotāt̄ nobis tria gn̄a pctōꝝ. ibidē. par. j.
Itē de ſuſcitatione iſti⁹ puelle de qua loquit̄ euangeliū ſpecialiter: ſpiritualiter loquēdo notantur hic tria. vide ibidem.
Itē prelat⁹ vel curatus tenet̄ orare p̄ pctōre mortuo. ⁊ dꝫ hr̄e tria: ⁊ q̄ hec. ibidē. fo. ccxj
Item moraliter quare in ſuſcitatione iſtius puelle poſſe chriſti fuit monſtratum paucis hominibus. dominica. xxiiij. poſt trinitatis ſermo. v. in fine. fol. ccxj.
Termini numerales in deo non dicunt imperfectionem immo perfectionē ſignificant. in feſto trinita. ſermo. ij. in prin. B. fo. lxviij.
Trāſlatio de vita tenebroſa ad lucem clarificantē: iſta ē bona ⁊ glorioſa trāſlatio. dn̄ica ij. poſt trinitatis. ſermo. j. in p̄n. fo. lxxxix.
Tranſlatio de ſtatu delitioſa ad ſtatum aduerſantem. vide ibidem.
Trāſlatio ſalubris ⁊ ſancta qua quis trāſfertur de ſtatu peccati ad ſtatū gr̄e. ibidem.
Tres ꝓpagines de vna vite ꝓcedentes. in feſto trini. ſermo. j. ibi. Prima figura. fol. lxv.
Tres digiti terram ſuſtinentes. qualiter hoc intelligitur. ibidem.
Tres viri per viam venientes ⁊ deſcendentes. require ibidem.
Tria ſigilla de alta ⁊ grandi cācellaria. ibidē
Tria ſunt q̄ ſunt multū difficilia. vide ibidē.
Tria ſunt formidinē ⁊ timorē faciētia. ibidē.
Tria ſunt in quibus cōſiſtit noſtrum vltimatum premium. ibidem.
Tria ſunt que portant in celo verum ⁊ fidele teſtimoniū. ibidem. fo. lxvj.
Tria ſunt in quibus exiſtit perfecte charitatis incendium. ibidem.
Tria ſunt que nos inclinant ad diligendum deum. do. xiij. poſt trini. ſer. ij. in p̄n. fo. cl.
Tria ſunt luciſſima nihil nigredinis in ſe habentia: et tamē reddunt res nigras. do. xv. poſt trinitatis. ſermone. ij. fo. clviij.
Trinitatis ⁊ vnitatis incōprehenſibile ſacramentū. in feſto tri. ſer. ij. in prin. fol. lxviij.
Trinitatis errores qui habiti ſunt: quidam errauerunt circa omnes perſonas: quidam circa vnam: et quidam circa aliam. in feſto trinitatis. ſermone. ij. parte. j. ibi. Dico primo q̄ errores. fo. lxviij.
Trinitas ſignificat numerū ternariū qui numerus proprie eſt in ſanctiſſima trinitate. in feſto trinita. ſer. ij. ibi. Nota de. fo. lxxj.
Trinitatis ſanctiſſime materia que eſt: et q̄ non eſt res vbi periculoſius erretur. in feſto trinitatis. ſermone. iij. in principio. ibi. Dico primo q̄. fo. lxxj.
Trinitatis myſteriū habere poſſum⁹ per aliqualem cognitionē. in feſto trinitatis. ſermone. iij. per totum. B. fo. lxxij.
Trinitatis aliquid ſcire vel diſcere: quomodo debemus facere. in feſto trinitatis. ſermone. iiij. in principio. fo. lxxij.
Trinitatis cognitionem aliqualiter habere poſſumus per ſuaꝫ ſimilitudinē. in feſto trinitatis. ſermo. iiij. parte. j. A. fo. lxxiij.
Trinitatis cognitionē magis ſpecialiter habere poſſumus licet non totaliter. parte. ij. ibidem.
Trinitatis cognitionē poſſumus habere per actionē eternalē. p. iij. ibid̄. f. lxxiij. ⁊. lxxiiij
Trinitateꝫ perſonarū eſſe in diuinis ex multis autoritatibus ſcripture poſſumus intueri. in feſto trini. ſer. iiij. par. iij. fo. lxxiiij.
Trinitatis glorioſe ac ſancte non poſſumus habere perfectā cognitionē: licet declarauerim q̄ habemus per veſtigiū: per imaginē: ⁊ per actionem intellectus. parte. iij. ibidem. fo. lxxiiij.
Trinitatis ſanctiſſime materia eſt tota celeſtis: non poteſt capi niſi per fidem. in feſto trinitatis. ſer. v. in princi. A. fo. lxxiiij.
Trinitatis aliqua cognitio eſt imperfecta triplici ex parte. ī feſto trinitatis. ſermone. v. in principio.
Trinitatis myſteriuꝫ dicitur celeſte. parte. j. E. ibidem.
Trinitatis myſteriū eſt incōprehenſibile ſm̄ ſui dignitateꝫ. parte. j. ibi. Prima ratio eſt. ibidem.
Trinitatis myſteriū comprehendendū non ſufficit noſtra intelligentia: licꝫ cōmuniter dicatur q̄ anima humana capax eſt ſciētie: qualiter hoc intelligitur. vide parte. j. ibi. Secunda ratio eſt.
Trinitatis myſteriū non eſt hominibus plene nec perfecte reuelatū. ibi. Tertia rō eſt.
Trinitatis myſteriū in preſenti vita perfecte ſciri non poteſt: poteſt tamen perſuaderi rationibus probabilibus. in feſto trinitatis. ſermone. v. parte. j. I. fo. lxxvj.
Trinitas perſonarū eſt in deo in eadem natura: in eadē ſubſtantia et eſſentia ⁊ per cōſequēs vnus deus eſſentialiter. in feſto trinitatis. ſermone. v. parte. j. L. fo. lxxvj.
Turbe timuerūt et glorificauerunt deū propter tria. dominica. xix. poſt trinitatis. ſermone. v. in principio. fo. clxxvj.

¶ De littera. V.

Vado ad eum qui miſit me. iſtud thema de tribus exponitur. dominica. iij. poſt octa. paſche. ſermone. iiij. per totū. fo. xxviij.
Valde mane quare dicitur valde mane. cuꝫ ortus eſſet ſol. vide in die paſche ſermone. iij. membro. iij. fo. iij.
Vanitas quā habet creatura pōt vocari vanitas nature. dn̄ica. iiij. poſt trinitatis. ſermo. j. parte. j. fo. cj.
Vanitas creature hominis eſt nature cui vanitati ſubiacet homo tripliciter. ibidem.
Vanitas p̄cipalis eſt vanitas culpe deformantis: ⁊ hꝫ tres partes. ibidē.
Vanitas in cogitatiōib⁹: ⁊ iſta eſt in aīa. parte. ij. ibidem.
Vanitas in locutionibus. et eſt quadruplex. ibidem.
Vanitas in operationibus: et eſt vanitas pene aſtringētis cui ſubiecta eſt creatura. parte. iij. ibidē. fo. cj.
Vas aliquod qn̄ plenum eſt aliquo liquore ex ſuperabundantia liberali infundētis liquor aliqn̄ effunditur. feria. ij. pētecoſtes. ſermone. ij. parte. iij. N. fo. lviij.
Vaſallus debet et conſueuit ſequi ſuū dominum. ibidem.
Verbum dei deuote ſeminatū ⁊ predicatum requirit duo et facit fructum optimū ad ſaluandū. dominica. iij. poſt octa, paſche. ſermone. iij. per totum. fo. xxvj.

et partim.xxvij.
Verbũ ſancte predicationis in auditore bene diſpoſito τ deuoto:fructus producit.xij. dominica.iij.poſt oct.paſche. ſermone.iij. parte.j.poſt B. fo.xxvj.τ partim.xxvij.
Verbum generaliter in triplici differẽtia reperitur.dominica.iij.poſt octa.paſche. ſermone.iij.parte.ij.per totã. fo.xxvij.
Verbum ſancte predicationis vocatur verbũ dei ꝓpter quattuor.dñica.iij.poſt octa.paſche.ſermone.iij.parte.ij. fo.xxvij.
Viator debet eſſe prudens. dñica infra oct. aſcenſionis.ſermone.j.parte.ij. fo.xliij.
Viator ſequitur ſuum ductorẽ.dñica.v.poſt trinitatis.ſermone.v.in principio. fo.cxj.
Victoria quid eſt.dñica in octa.paſche. ſermone.j.in principio. fo.x.
Victoria contra inimicũ in bello vt obtineat requirunt tria cõiter. dñica in oct.paſche. ſermone.j.parte.j. fo.x.τ.xj.
Videnda ſunt τ meditanda atqꝫ cognoſcenda vt caute ambulem⁹ octo.do.xx.poſt trinitatis.ſer.j.in princi. fo.clxxvij.τ.clxxviij.
Vigilandũ eſt propter ſeptem.dominica infra octa.aſcenſionis.ſer.j.parte.ij.fo.xliij.
Vigilandũ eſt propter malum tripliciter.vide ibidem.
Vigilandũ eſt maxime in quattuor operib⁹. parte.iij.ibidem.
Villici moraliter loquendo τ ad ſpecieꝫ deſcendendo ſunt tres. dominica.ix.poſt trinitatis.ſermo.v. fo.cxxxij.
Vinculũ lingue ſoluitur tribus rationibus dominica.xij.poſt trinitatis. ſer.iij. in principio. fo.cxlviij.
Vnanimitas in chriſtianis fidelibus cõſeruatur per ſex.dominica.v. poſt trinitatis. ſermone.j.parte.j. fo.cvij.
Vnanimes debemus eſſe in oratione: et ad hoc requiruntur ſeptẽ.vide ibidem.
Vnitur homo per amorẽ τ charitatẽ: qualiter hoc.dominica.v.poſt trinitatis.ſermone.ij.parte.j. fo.cviij.B.
Vnicus filius matris ſue. Quis eſt iſte vnicus filius.dñica.xvij.poſt trinitatis.ſermone.ij.parte.iiij. fo.clxij.
Vnitatẽ ſpiritus.vnitas exponitur ſex modis. dominica.xvij.poſt trinitatis. ſermone.j.parte.ij. fo.clxiiij.τ.clxv.
Vnitas in triplici differentia reperitur. dominica.j.poſt octa.paſche.ſermone.iij.parte.j.ij.τ partim.iij. fo.xvij.τ.xviij.
Virtuoſi principaliter relinquũt peccati grauitatẽ.dominica.v.poſt trinitatis. ſermone.vj.in principio. fo.cxij.
Virtutes chriſti implicite ſunt due.dominica.vij.poſt trinitatis. ſermone.iiij.in principio. fo.cxx.
Vir iuſtus τ bonus vnde cognoſcitur. dominica.viij.poſt tri.ſer.iij.parte.ij. fo.cxxv.
Viſio quomodo caute ambulamus in quadruplici differẽtia reperitur.do.xx. poſt trinitatis.ſer.j.in princi. fo.clxxvij.τ.clxxviij.
Vita multiplex inuenit. do.j.poſt octa.paſche.ſermo.ij.parte.j.ꝑ totã. fo.xvj.τ.xvij.
Vitam vegetatiuã habentes indigẽt alimẽto.in feſto corpis chriſti. ſer.j.B.fo.lxxviij.
Vitã ſenſitiuã habentia mouentur ad acquirendum cibũ.ibi.Item ſecundo.
Vitam intellectiuã habentes ſcꝫ de hominibus.patet.vide ibi.Item tertio.
Vite gradus triplex eſt.ſcꝫ vegetatiua/ſenſitiua/τ intellectiua. ĩ feſto corporis chriſti. ſermone.j.B. fo.lxxviij.
Vitioſi peccatores relinquũt moralẽ bonitatem.dominica.v.poſt trinitatis. ſermo.vj. in principio. fo.cxij.
Viuere aut mori in preſenti vita vel in alia triplex eſt modus.dominica.j.poſt oct.paſche.ſermone.ij.in principio. fo.xvj.
Vſus eſt in hoc ſacramẽto ſine corporis chriſti vel ſanguinis diuiſiõe vel fractiõe.in feſto corpo.xpi.ḃ.j.par.ij.V. f.lxxxj.τ.lxxxij.
¶ De littera.X.nihil inueni:qꝛ ea que vſualiter ſolebant ſcribi per.x.iam recte et artificialiter inuenies in.C.require ibidem.

Finis iſtius tabule.

¶ Sermones paſchales/⁊ eſtiuales Sanchij porta/diuini verbi p̄dicatoris feruentiſſimi: ſacre pagine ꝓfeſſoris digniſſimi: necnon ſacri palatij magiſtri: ordinis predicatorum: conuentus Ceſarauguſtani.

¶ In feſto paſche. Sermo. j.

HEc dies quaz fecit dn̄s: exultemꝰ et letemur ĩ ea. in ps̄. cxvij. Iſta dies paſche tanti gaudij ſup oēs dies anni pōt tribus noibꝰ nūcupari: vtpote

Dies dominicalis exultationis.
Dies ſacramentalis refectionis.
Dies penitentialis remiſſionis.

Prima pars.

¶ Primo vocatur dies dn̄ica magni gaudij. de qua Apoca. j. Fui (inq̄t btūs iohes) in ſpū in dn̄ica die. Et cōuerſus vidi ſeptē cādelabra aurea: ⁊ in medio ſeptē cādelabroꝝ aureoꝝ ſimilē filio hoīs veſtitū podere: ⁊ ꝑcinctū ad mamillas zona aurea. Caput aūt eiꝰ/⁊ capilli erāt cādidi velut lana alba/⁊ tanꝗ̄ nix. Et oculi eiꝰ tāꝗ̄ flāma ignis: et pedes eiꝰ ſil'es aurichalco ſicut ĩ camino ardētī. Et vox illiꝰ tāꝗ̄ vox aquaꝝ multarū. et habebat ĩ dextera eiꝰ ſeptē ſtellas. Et de ore eiꝰ gladiꝰ vtraqꝫ parte acutꝰ exibat. et facies eius ſicut ſol lucet in virtute ſua. Et cū vidiſſem eū: cecidi ad pedes eiꝰ tāꝗ̄ mortuꝰ. Et poſuit dexterā eiꝰ ſup me dicens. Noli timere. Ego ſum p̄mꝰ ⁊ nouiſſimꝰ ⁊ viuꝰ: et fui mortuꝰ ⁊ ecce ſum viuēs in ſcl'a ſeculoꝝ. Dies dn̄ica dies p̄ma/ĩ q̄ deꝰ fecit lucē: creauit angelos ⁊ q̄ttuor elemēta. ⁊ ſic fuit p̄ma. ita erit vltīa q̄ nūꝗ̄ finief: qm̄ poſt finē mūdi huiꝰ ſemp erit dies: ⁊ vocabif dn̄ica ſole exn̄te ĩ pūcto oriētꝪ: et luna exn̄te plena in pūcto occidētis. de iſta die Zacha. xiiij. Erit dies vna q̄ nota eſt dn̄o. iiij. Reg. vij. Hec dies boni nūcij ē. Quilibet xp̄ianus iſta die dꝫ eē ĩ ſpū raptus ad deū: ⁊ totꝰ ſpūalis ſeparatꝰ corpe a mūdo. De iſto die Leuif. xxiij. Dies primꝰ erit vobis celeberrimꝰ ſup oēs totiꝰ anni: ſctūſqꝫ oē opꝰ ſeruile nō facietis ĩ eo. Septē cādelabra aurea atqꝫ lucētia ſunt ſeptē negocia grādia iſto die cōpleta: q̄ feſtū illud illuminant et decorant: vtpote iſta die

Vita perdita reparatur.
Fides catholica confirmatur.
Victoria celebris memoratur.
Iuſticia diuina obſeruatur.
Hodie completa predicatur.
Spes firma fidelibus condonatur.
Doctrina ſalutis propinatur.

¶ Primū negociū p̄mū cādelabrū vita ꝑdita reparaf. Nēpe p̄mꝰ parēs in paradiſo terreſtri ꝓ toto humano gn̄e ꝑdidit vitā ⁊ meruit mortē: ſed hodie iſta vita reſtituta et reparata eſt. vn̄ cātaf. Qui mortē moriēdo deſtruxit: ⁊ vitā reſurgēdo reparauit. ¶ Scd̄o fides ⁊c̄. Siq̄dē apl'i fidē ꝑdiderūt. iſta die fidē recuperauerūt: qm̄ qn̄ apparuit eis diuerſimode ſicut petro: duobꝰ diſcipulis eūtibꝰ ĩ emaus: ſicut oībus ſimul in cenaculo. ¶ Itē ꝯfirmata eſt fides xp̄ianoꝝ ꝑ iſtā ſanctā reſurrectionē: qꝛ et xp̄s reſurrexit: et nos reſurgemus. ſi xp̄s nō reſurrexit: ianis eſt fides nr̄a. ḡ reſurrectio ꝯfirmatio eſt fidei nr̄e. ¶ Tertio victoria ⁊c̄. Die veneris fuit duellū īter vitā ⁊ mortē: ⁊ mors occidit vitā. quid iſtoꝝ triūphauit? certe vita triūphauit de morte. vn̄ cātamꝰ. Mors ⁊ vita duello cōflixere mirādo: dux vite mortuꝰ regnat viuus. Vbi ē mors victoria tua. j. Coꝛ. iij. Abſorpta ē. ibidē. hoc eſt deſtructa ē ꝑ xp̄m q̄ reſurrexit. occiſa ē mors o mors. ¶ Quarto candelabrū ⁊c̄. Siq̄dē iſta die dn̄ica iuſticia cōmēdaf. ad quā ꝑtinet exaltare illos q̄ ſe ꝓpter deū hūiliauerūt. ſcriptū eſt. Depoſuit potētes de ſede: ⁊ exaltauit humiles. ⁊ qꝛ xp̄s ꝓpter obediētiā multū ſe humiliauit vſqꝫ ad mortē crucis: oportebat vt de cōdigno iuſticie ꝙ exaltaref vſqꝫ ad gloriā reſurrectiōis. ¶ Quintū cādelabrū ſpes ⁊c̄. vn̄ iſta reſurrectio glorioſa dat nobis ſpē firmā reſurgēdi. qꝛ ſicut xp̄s reſurrexit a mortuis: ita nos reſurgemꝰ. j. Corin. xv. ⁊ Iob. xix. Scio ꝙ redēptor meus viuit ⁊c̄. ſequif. Repoſita ē hec ſpes mea ĩ ſinu meo. ¶ Sextū cādelabrum doctrina medicinalis ꝓpinaf ꝑ hoc qd̄ ſcribif Roma. vj. Quō reſurrexit xp̄s a mortuis per gloriā p̄ris: ita nos ĩ nouitate vite ambulemꝰ. Felix iſta reſurrectio ꝑ quā mors xp̄i tollif: gl'ia p̄ris oñdif: nouitas vite ꝓponitur. Debemꝰ eñ nos ſurgere a vitijs/a pctīs/de bono ĩ meliꝰ ꝓficiēdo: ⁊ nouā vitā ichoādo. ¶ Septimū cādelabrū. ſi q̄dē

hodie cōpleta ſunt oīa ꝓpter q̄ xp̄s venit in mūdū: q2 mors deſtructa eſt: ⁊ vita integral'r reparata. Et ī medio ſimilē filio hominis. xp̄s q̄ nō fuit purꝰ hō: ſ3 deꝰ ⁊ hō: caro ſua nō fuit caro pctī: ſ3 ſimilis carni pctī. ꝗ iſte filiꝰ hoīs q̄ ſtetit ī medio reſurgēdo ſeptē q̄ dicta ſunt cōpleuit. Veſtitū podere. poderis ē veſtis ꝑ quā xp̄i hūanitas ītelligit: ī q̄ reſurrexit xp̄s ī v̄tute diuinitatis. Caput albū. i. corpꝰ eiꝰ glorioſum iſta die. capilli albi in fine mundi fideles xp̄i reſurgētes ī corpibꝰ gl'ioſis. nā mēbra q̄ ſunt capilli debēt ꝯformari capiti. Sed hic q̄rit̄ q̄re xp̄s nō expectauit vſq3 ad finē mūdi reſurgere: Rn̄deo lic3 caput ⁊ mēbra debeāt ꝯformari ī natura: nō tn̄ ī v̄tute. nā v̄tꝰ capit3 excellētior ē v̄tute mēbrorū: iō reſurrectio xp̄i debuit accelerari reſurrectionē delatā vſq3 ad finē de nobis q̄ ſumꝰ mēbra. Seq̄tur. ocl'i eiꝰ ⁊c̄. Iſti ſunt ocl'i de q̄bus dr̄ Apoca. v. Vidi inq̄t agnū tāq̄ occiſum hn̄tē ocl'os ſeptē. Iſte agnꝰ ieſus xp̄s īnocēs māſuetꝰ ꝓ nobis in ara cruc3 īmolatꝰ atq3 occiſus. Septē ocl'i ſūt ſeptē diuini īſtinctꝰ ſiue reſpectꝰ q̄ ſūt iſti

Primus omnium inſpectiuus.
Secundus terroris incuſſiuus.
Tertius lachrymatus eductiuus.
Quartus bone operationis promotiuꝰ.
Quintus fortitudinis collatiuus.
Sextus infirmātis aīe ſanatiuus.
Septimus ad gloriam perductiuus.

¶ De p̄mo Heb. iiij. Oīa nuda ⁊ apta ſūt ocl'is eiꝰ. De ſcd̄o Prouer. xx. Rex q̄ ſedet ī ſolio iudicij diſſipat oē malū ītuitu ſuo. De tertio Apoc̄. xix. Oculi dn̄i ſicut flāma ignis. ⁊ Luc̄. xxij. Reſpexit dn̄s petrum: ⁊ egreſſus foras fleuit amare. De q̄rto ī pſ. xxxiij. Oculi dn̄i ſup iuſtos. dicunt̄ aūt iuſti nō q̄cūq3: ſed oparij fortiter operātes. De q̄nto. ij. Paralip. xvj. Ocl'i dn̄i ꝯtēplātur vniuerſam terrā: ⁊ prebent fortitudinē hiſq̄ ꝑfecto corde credūt ī eū. De ſexto Ecci. xxxiiij. Ocl'i dn̄i ſup timētes eū. ⁊ ſequit̄ vltra. Dās ſanitatē ⁊ vitā ⁊ bn̄dictionē. De ſeptimo Job. xxxvj. Deus a iuſtis nō auferet oculos ſuos: ⁊ reges ī ſolio collocat ī perpetuū. Pedes eiꝰ ⁊c̄. Pedes ſignificāt xp̄i hūanitatē: iuxta illd̄. Oīa ſubieciſti ſub pedibꝰ eiꝰ. glo. ſub hūanitate. q̄ hodie ſil'is extitit aurichalco. Aurichalcū eſt qd̄dā genꝰ metalli ex diuerſis metallis ꝯfectū ſil'e auro ī ſplēdore ⁊ eri ī duricia: quale ſicut corpꝰ xp̄i iſta die ſplēdēs ſicut aurū ꝑ dotē claritat3: ⁊ es durū ꝑ dotē impaſſibilitatis. Vox eiꝰ tanq̄ vocē aquarū multar̄. de iſta voce Ezech. xliij. Ecce gl'ia dei iſrl' ingrediebat̄ ⁊c̄. ⁊ vox eiꝰ quaſi vox aquar̄ multarū. Iſta vox fuit iſta die vox dulcis amicabilis q̄n ſalutauit apl'os di. Pax vobis. S3 ī finali iudicio erit vox terribilis pctōribꝰ tāq̄ vox aquar̄ multarū. Facies eius vt ſol ⁊c̄. Iſte ſol iuſticie xp̄s orit̄ ī natiuitate: occidit ī paſſiōe ⁊ morte reuertit̄ ī reſurrectiōe ⁊ aſcēſione. ad locū reuertit̄ iſta die ad claritatē: ad ſubtilitatē: ad agilitatē: ad immortalitatē: ad exultationē: ad gloriā: ad req̄ē. Fui inq̄t mortuꝰ veraciter ꝑ tres dies ꝑ ſinecdochen: ſ3 ſum viuēs ⁊c̄. q2 xp̄s reſurgēs ex mortuis iā nō morit̄ ⁊c̄. ſ3 q̄ſi ꝑ tres dies: poſt tres dies reſurrexit. in h̄ cōmēdat̄ ꝑfectio nūeri ternarij ī q̄ honorat̄ deꝰ q̄ ē trinꝰ ⁊ vnꝰ. Itē ī hoc oſtēdunt̄ tres ſtatꝰ ſctōr̄. Primꝰ ſtatꝰ ſub lege ſcripta. Scd̄s ſub v̄itate legis euāgelice. Tertiꝰ ī eternitate gl'ie: quā ſtatim xp̄s intrauit reſurgendo.

Secunda pars.

¶ Secundo principaliter.

nā vocat̄ iſta dies / dies ſacramētalis refectiōis: de q̄ ī pſ. Cōſtituite diē ſolēnē vſq3 ad cornu altar3. Siq̄dē ſctā cōio que hodie a fidelibus celebrat̄: diē paſche reddit ſolēnē. Iſta ē dies ſolēnis ī q̄ die recolit̄ vltīa cena: ī q̄ cena fuit inſtitutū hoc ſacramētū. et de iſta die hr̄ Gen̄. xviij. vbi legit̄ / ꝙ apparuit dn̄s abrae in cōualle mābre ſedēti ī oſtio tabernaculi ſui ī feruore diei. Et cū eleuaſſet oculos: vidit tres viros deſcēdētes ꝑ viā: ⁊ īuitauit ꝑ hūc modū. Afferā paululū aque vt lauent̄ pedes veſtri. req̄eſcite ſub arbore: ponā buccellā panis ⁊ ꝯfortet̄ cor vr̄m. Per abraā ītelligit̄ ſctā mr̄ eccl'ia: q̄ ſic abraā īterp̄tat̄ pr̄ multar̄ gētiū: ita ſctā mr̄ eccl'ia ē mr̄ oīm fideliū xp̄ianor̄: alma mr̄ / ſine macula / ſine ruga. Iſta mr̄ īuitat iſta die tres viros totū ppl'm xp̄ianū diſcretionē hn̄tē ī fide ſctē trinitatis īſtructū. ppl'm ī quā q̄ facit viā: q̄ deſcēdit ꝑ viā: īuitat viatores nō apprehēſores: fideles: nō infideles: adultos nō infantes: diſcretos nō fatuos: vere penitētes nō ī malicia perſiſtētes. īuitat ad cenā magnā: ad p̄rādiū paratū: ad conuiuiū ſacrū. Lauent̄ pedes. vn̄ ſiq̄dē aū ſacrā cōionē dz p̄cedere lotio pedū: h̄ ē ꝑfecta ꝯfeſſio. aū lauāda ſunt labia a pctō locutionū. lauādi ſunt pedes a culpa malarū affectionū. lauāde ſunt manꝰ a delicto prauar̄ opationū. Aqua ſpūalis iſtarū lotionū ē grā dei / q̄ dat̄ vere penitēti ī pn̄ie ſacro. Req̄eſcite ſub arbore. nō ſolū dz p̄cedere ſacrā cōionē pctōr̄ cōfeſſio q̄ ē aīe penitētis lotio: ſ3 etiā paſſionis xp̄i recordatio. Nā fuit dictū apl'is. Hoc q̄tieſcūq3 feceritꝫ facite ī meā cōmemorationē: ī memoriā paſſiōis mee. hoc em̄ ē req̄ſcere ſub arbore ſalutifere crucis. Ponā buccellam panis ſctīſſima hoſtia ꝯſecrata: q̄ dz ītingi aceto paſſiōis xp̄i abſit: ꝙ ſit buccella talis q̄ fuit data iude ꝓditori. Joh. xiij. et poſt buccellā ſtatī ītroiuit ī illū ſathanas. Cōfortet̄ cor vr̄m. reuera multū ꝯfortat fidelē digne cōicātē talis panis ꝯſecratus bn̄dictus. j. Reg. xxviij. Ponā corā te buccellā vt comedēs ꝯualeſcas: ⁊ poſtea trāſibis viā tuam. Secure trāſit de hoc mūdo: q̄ ſumpta ſacra cōione morit̄ adiūcta penitētia vera. Totū hoc factū ē ī meridie ī feruore diei. meridies dr̄ q̄ſi merēs dies. vel quaſi mediꝰ dies. in ſignū ꝙ iſta ſacra cōio dz celebrari cū merore fletu et luctu pctōrū cū charitate q̄ nōdū ꝑfecta eſt nec plena: ſ3 q̄ſi media. Poſtmodū veniet dies merus clariſſimꝰ dies ī p̄ria celeſti: vbi nulla nox: nulla obſcuritas. de q̄ Cān. j. indica mihi vbi paſcas vbi cubes ī meridie.

Tertia pars.

¶ Tertius articulus principalis ⁊c̄.

In hac die pctā penitentibꝰ remittunt̄. vn̄ Aug. ī ſer. hodier. In hac die pctōr de venia deſpare nō dz. ſi latro paradiſum meruit: cur nō merebit̄ xp̄ianꝰ. ſi illi dū crucifigit̄ miſeretur: multo magis huic cū reſurgit. nā ſi paſſiōis hūilitas tātū p̄ſtitit ꝯfitēti: reſurrectiōis gl'ia quātū tribuet deprecāti: Largior em̄ eē ſolet ad p̄ſtandū victima: ꝙ addita cupiditas ⁊c̄. De iſta die loquit̄ btūs Ambro. Hec dies quā fecit dn̄s. dies ille q̄ tribuit viuēdi p̄ncipiū: lucis exordiū: autor ipſe dn̄s ieſus xp̄s / q̄ de ſemetipſo ait. ego ſum dies q̄ ꝑ diē ābulat nō offendit. eſt em̄ paſcha veri anni p̄ncipiū: p̄mi mēſis exordiū: nouella germinū. Hoc lumē gl'ioſum fecit deꝰ. ī viſiōe btī iohis ſupiꝰ fuit oñſum: ⁊ habebat in dextra ſeptē ſtellas. q̄ ſunt ſeptē plage in ſeptē ꝑtibꝰ corpis: vtpote ī capite: ī latere: ī viſu: ī auditu: ī pedibꝰ: ī guſtu: ī manibꝰ. Septē plage ī ſeptē ꝑtibꝰ fuerūt iſta die ſicut ſtelle lucētes / ꝓpter gloriā reſurrectiōis. Ille plage nō ſunt niſi characteres / cū q̄bꝰ reſurrexit xp̄s: vt ī ꝑpetuū xp̄s ſue victorie glorioſum oſtēdat triūphum. Itē ad ꝯfirmanda corda diſcipulor̄ circa fidē ſue reſurrectionis. Itē ad oſtendēdū patri ꝓ bonis ſupplicās quale genꝰ mortis ꝓ hoībus pertulerit.

¶ In feſto paſche. Sermo. ij.

Paſcha noſtrum

immolatꝰ ē xp̄s. j. ad Cor. v. c. Attēto tenore themat3 iā aſſumpti / hoc nomē paſcha ſm̄ tres līguas: tres ſolēnitates ſignificat ⁊ deſignat. vtpote

Vnū quid tranſitoriū: paſcha noſtrum.
Vnū p̄cioſum ſacrificiū: immolatus eſt.
Vnū pati meritoriū: quia xp̄s. Et ſic paſcha noſtrū immolatus eſt xp̄s.

Prima pars.

¶ Primū paſcha ſm̄ linguā hebraicā

trāſitꝰ dn̄i: merito iſta dies paſcha noīat̄: hoc eſt trāſitꝰ. ſiq̄dē hodie

Trāſit aīa xp̄i de limbo ad corpꝰ gl'ioſum.
Tranſeunt ſancti de pena dāni ad ſtatum gaudioſum.
Trāſit pctōr de culpa ad meritū gl'ioſum.

¶ Primo aīa xp̄i ⁊c̄. de hoc trāſitu. iij. Reg. xix. Dn̄s trāſit ⁊ ſpūs eiꝰ. Dn̄s dn̄antiū ieſus ſaluator hodie trāſitꝰ mirabiles fecit quātū ad corpꝰ trāſiuit de ſepulcro. ad diſcipulos ī cenaculo. trāſiuit de morte ad vitā ꝑpetuā. Itē tranſiuit de obſcuritate ad claritatē: de pōderoſitate ad ſubtilitatē ⁊ agilitatē. trāſiuit de ſtatu paſſibili ad ſtatū impaſſibilē: vt accedat dauidica ꝓphetia. Mane floreat ⁊ trāſeat. Iſte flos cāpi. Cān. ij. ieſus xp̄s iō dr̄ mane floreat et trāſeat. vbi īnuit̄ ꝙ de mane in aurora ſurrexit: ī q̄ oēs reſurgemus. ꝗ dn̄s trāſit. Et ſpūs grādis. ſpūs grādis aīa xp̄i / que hodie ī aurora trāſiuit de limbo ad corpꝰ ex̄ns in ſepulcro. Vbi q̄rit̄ q̄re aīa xp̄i deſcēdit ad limbū: Rn̄deo ꝓpter q̄ttuor rōnes. Prima ratio quare aīa xp̄i deſcendit ad limbum. Quia primus parens ꝓpter pctū / nō ſolū meruit exilium ex paradiſo et mortem corporalē; immo deſcēſum ad

inferos. ita ſicut xp̄us per ſuā mortē nos
liberauit a morte: ita cōgruū fuit vt ab il
lo per ſuum deſcenſum nos liberaret.
Scd̄a ratio cōgruū fuit quatenus victo
diabolo in cruce ꝑ xp̄m: vinceretur etiā in
inferno per ip̄m. Tertia ratio ꝯgruū fuit
vt ſicut xp̄s ſuū poſſe mōſtrauit in mūdo
ꝑ multa opa glorioſa: ita illud idē poſſe
oſtēderet in inferiorib9 partibus terre ad
quas deſcēdit poſt mortē. Quarta ratio
tātus debuit eſſe deſcenſus xp̄i in morte
ſua precioſa: quātus fuit aſcenſus primi
parētis. Iſtos mirabiles tranſitꝰ video
oſtēſos in quadā hiſtoria grecoꝝ: vbi le-
gitur ꝙ quidam miles multum nobilis
deliquit multum grauiter contra regem
ſuum: ꝓpter qđ rex dictū militem exulem
fecit a regno. filius regis iſtū militē pul-
cherrimuꝫ multū diligebat: ꝓpterea iſte
filius dicto militi ſecrete quātū poterat:
in exilio auxilium p̄ſtabat. vn̄ hoc venit
ad noticiā regis: et de filio rex dictauit ta
lem ſnīam quatenus filiꝰ ſimili pene exi-
lij ſubiaceret. et ita factū eſt. Tunc filius
exul factꝰ/ pre dolore ꝑ arma propria fe-
cit ſcutum nigrū in ſignū doloris: vbi fe-
cit ſcribi litteras iſtas. in vno angulo/ vi-
ta. in alio/ mors. in alio/ infortunium. in
alio remediū: in circūitu fecit ſcribi: heu
heu. Iſte filiꝰ in exilio fecit mirabilia: tot
et tanta ꝙ nunq̄ꝫ alius fecit: in tantū ꝙ
de hoc rumores venerūt ad regē: et pre
gaudio filiū reconciliauit. tunc filius re-
cōciliatus patri/ ī ſignū gaudij mutauit
arma: ⁊ de ſcuto nigro fecit ſcutū album
in ſignū magni gaudij: vbi ſcripſit in vno
āgulo/ amor. ī alio/ offenſa. in alio/ odiū.
ī alio/ pax. ī circūitu/ dolor et miſeria ī tē
pore ceſſant. Miles q̄ offendit regē: pri-
mus parens nobilis ornatus virtutibus
in ſtatu innocētie poſitꝰ: iuſticia origina
li p̄ditus: ad imaginē dei factꝰ. Iſte mi-
les deliq̄t contra regē omniū cōditorem
delicto maximo: ꝓpter qđ eiectꝰ eſt de ter
reſtri paradiſo: in hoc mūdo exul factus
eſt cū tota poſteritate ſua. Filius regꝭ fi-
lius dei/ qui ꝓ amore maximo erga genꝰ
humanū/ exul factꝰ licꝫ innocēs: aſſum-
p̄ſit humanā carnē. ſcutum fecit nigrum
corpus ſuū nigrū in paſſione ꝓpter vul-
nera: ꝓpter flagella: ꝓpter ſputa: ꝓpter
ſanguinē: ꝓpter ſudorē. In iſto exilio in
hoc mūdo fecit mirabilia ſigna ⁊ ꝓdigia
mortuos ſuſcitauit: cecos illuminauit: le
proſos mūdauit: demoniacos liberauit.
ſurdos fecit audire: et mutos loq̄. vn̄ vi-
ctoriā fecit de morte: et de diabolo trium
phauit. In ſcuto nigro ſcripta erāt: vita
et mors/ infortuniū/ remediū. vitā dedit
his qui fidem acceperūt. mortē eternam
dedit ipſis pctōribus. Iſte filiꝰ redēptor
mūdi hodie redijt ad hereditatē p̄ris: ⁊ ī
ſignū tanti gaudij/ mutauit arma: ⁊ fecit
ſcutū albū/ corpus ſuū glorioſum an̄ paſ
ſibile ⁊ mortale: hodie īpaſſibile et īmor-
tale. vn̄ ſcripta ſunt/ amor/ odiū/ offenſa/
et pax. odium tranſit in amorem: et offen
ſa trāſit in pacem. Optimū paſcha: opti
mus tranſitus.
¶ Feſtū iſtud eſt celebrandū a fidelibꝰ cū
magna fidei deuotiōe. ſicut legiẗ de moy
ſe amico dei maximo: qui fide celebrauit
paſcha. Hebre. xj. c. ſuo. Paſcha: q2 p̄res
ſancti exiſtētes in limbo hodie trāſierūt
de pena dāni ad gloriam: de morte ad vi
tam: de limbo ad paradiſum terreſtrē. nā
xp̄o reſurgente multoꝝ ſctōꝝ corpora ſur
rexerunt: et apparuerūt multis: qui oēs
fuerūt ſub nube in loco obſcuro lōgo tp̄e
et omnes hodie mane trāſierunt ſicut di
cit apl's. vn̄ Augu in ſermone. Granū in-
quit frumēti qđ ſolū in terra mortificatū
eſt in paſſione: multū fructū attulit ī re-
ſurrectione. ſolus em̄ mortuꝰ eſt: ſed ſolꝰ
minime reſurrexit. quoꝝ em̄ ſepulcra in
eiꝰ paſſione patefacta ſunt: horum corp̄a
xp̄o reſurgēte ſunt de puluere ſuſcitata.
et ſicut cū dn̄o ſurrexerūt: ita cū aſcendē
te ipſi aſcēdiſſe creduntẗ. hec auguſtinus.
Sed aliq̄ opinanẗ ꝙ illa corp̄a iterū in
puluerē fuerūt redacta. Itē idem Augu.
in ſmone de paſſiōe. Chriſtꝰ inq̄t qn̄ ad
inferna deſcendit: portā inferni ⁊ vectes
ferreos cōfregit: ⁊ oēs iuſtos qui origina
li pctō detinebanẗ abſoluit. De hoc exi-
ſtit ꝓpħia Zacharie. ix. Tu vo in ſangui
ne teſtamēti eduxiſti victos de lacu ī quo
nō erat aqua. Legitur ꝙ ſalomō habuit
ſtrutionē cū pullo: ⁊ pullū fecit includi ī
quodā vaſe vitreo vbi nutriebaẗ. ſtrutio
volēs pullū extrahere de vaſe illo: vola-
uit ad nemꝰ ⁊ īuenit vermiculū: ⁊ de ſan-
guīe vermiculi tetigit conchā ſeu vas: et
ſtatī fractū eſt: ⁊ ī cōtinēti ſtrutio habuit
pullū ſuū. Vermiculꝰ xp̄s hō. Ego inquit
p̄s. ſum vermis ⁊ non hō. Nēpe vermis
naſciẗ ex humore terre v̄tute ſolis. ſic fuit
xp̄s cōceptꝰ ī terra humida ī matre plena
grā v̄tute ſpūſſcti. vas vitreū limbꝰ patrū
carcer īfernalis. ꝑ pullū p̄res antiq̄ ītelli-
gūtur q̄ detinebanẗ ī vaſe illo: ſꝫ ſanguis
xp̄i fregit carcerē: ⁊ p̄res liberati ſunt: et ī
paradiſo terreſtri māſionē fecerūt vſq3 ad
aſcenſionem dn̄i.
¶ Item peccator penitens hodie tranſit
De peccato ad veniam.
De offenſa ad gratiam.
De inferno ad purgatorium.
De abſtinētia ad ſacrū ꝯuiuiū: vt ſit illud
paſcha de q̊. j. Eſdre. vj. Fecerunt filij iſrl'
paſcha trāſmigratiōis. purificati q̄dē fue
rūt: ⁊ erāt mūdi ad celebrādū paſcha. ⁊ fe
cerūt ſolēnitatē ſeptē diebꝰ ī leticia: qm̄ le
tificauerat eos dn̄s. Filij iſrl' ſunt fideles
q̄ ꝑ bonā fidē ſemꝑ vidēt deū: q̄ hodie cū
magna leticia celebrauerūt: qm̄ exeuntes
debent celebrare paſcha ſupra oēs feſtiui
tates totiꝰ anni. paſcha cū grādi leticia ce
lebrauerūt: qm̄ exeuntes de egypto mare
trāſierunt: ⁊ poſt cāticū leticie cecinerunt
Exo. xv. ⁊ illud fuit p̄mū paſcha celebratū
in antiq̄ lege. De iſto paſcha letiſſimo loq̄
tur Aug. ī ſer. ſic. Videẗ mihi hec dies ce-
teris diebꝰ eē lucidior: ſol mūdo clarior il
luxiſſe: aſtraq3 oīa vel elemēta letari: et q̄
patiēte dn̄o ꝓpriū lumē retraxerūt: et no
luerunt creatorē aſpicere crucifixum: ecce
nūc victore illo/ ⁊ ab inferis reſurgēte: no
uo claritatꝭ ſue ꝓuocāẗ obſeq̄o. Itē btūs
Greg. ī q̄dā hom̄. De tāto feſto ſic (inq̄t)
in ſacro eloq̄o ſancta ſctōꝝ: vel cātica cāti
coꝝ/ ꝓ ſua magnitudīe dicimꝰ: ita h̄ feſti-
uitas recte pōt dici feſtiuitas feſtiuitatū.
Ex hac quippe feſtiuitate nobis exēplū re
ſurrectiōis datū ē: ſpes celeſtis p̄rie apta
eſt: ⁊ facta eſt ſuꝑni regni iā p̄ſumptibilis
gloria. Per hanc electi q̄ ꝙuis in trāquil
litate ſunt: tn̄ apud īferni clauſtra tenebā
tur ad paradiſi amena reducti ſunt.

Secunda pars.

¶ Tertiū principale paſcha xp̄s īmolatꝰ ē ⁊ paſſus: ī altari ꝯſecra
tus: figuratū ꝑ agnū paſchalē iudeoꝝ qui
erat apud eos paſcha: de q̊ loquiẗ thema
paſcha nr̄m īmolatꝰ ē xp̄s. Videamꝰ g̊ q̄d
de illo paſcha: de illo agno paſchali loqui
tur moyſes ī Exo. qm̄ illud nos xp̄iani di
cemꝰ de nr̄o agno xp̄o: cū ille nō eēt niſi fi
gura. Exo. xij. Sumetꝭ inq̄t moyſes/ de ſā-
guine agni et ponetis ſuꝑ vtrūq3 poſtem
domoꝝ ī q̄bꝰ comedetꝭ illū: et edēt carnes
nocte illa aſſas igni: et azymos panes cū
lactucis agreſtibꝰ. Nō cōedetis ex eo cru-
dū: nec coctū aq̄: ſꝫ tm̄ aſſum igni. Caput
cū pedibꝰ eiꝰ ⁊ inteſtinis vorabitis. nec re
manebit ex eo q̄cq̄ꝫ vſq3 mane. Sic autē
comedetis illū. Renes v̄ros accingetis: ⁊
calciamēta habebitis ī pedibꝰ v̄ris: bacu
los tenētes ī manibꝰ ⁊ comedetis feſtinā
ter. Quid ſāguis agni paſchalis/ niſi ſan-
guis veri agni ieſu xp̄i ſaluatoris nr̄i: qui
tūc poniẗ ſupra vtrūq3 poſtem qn̄ nō ſolū
ore: ſꝫ etiā corde puro cū deuotiōe hauriẗ.
Sed q̄d in ſuꝑliminaribꝰ domoꝝ: domꝰ
nr̄e ſunt corp̄a nr̄a: ī q̄bꝰ habitamꝰ ꝙ diu
viuimꝰ: q̄ domꝰ ſunt terreſtres: de terra:
de luto: de puluere: de cinere: ⁊ tūc ſāguis
agni īmaculati ſuꝑ liminare poniẗ: quan
do paſſionē ieſu xp̄i ī frōte portamꝰ. Caro
iſtiꝰ agni paſchalis aſſata fuit igni īextin
guibilis charitatis. vt ſeruū redimeres fi
liū tradidiſti. Comedetis panes azymos.
et q̄ ſunt iſti panes. Ille quidē panes azy
mos cōedit: q̄ recta ītētiōe ſine corruptio
ne vane gl'ie exercet op̄a ſua bona: q̄ man
data dei ſine admixtiōe pctī mortalis im
plet pariter ⁊ obſeruat. Quid em̄ prodeſt
corpꝰ xp̄i recipere: ⁊ ꝑuerſis moribꝰ ꝯtrai
re. h̊ eſt ſuū iudiciū durū valde accipe. q2
q̄ mādučat ⁊ bibit īdigne: iudiciū ſibi mā
ducat ⁊ bibit. ſicut diċ Apl's. j. Coꝝ. xj. Cū
lactucis agreſtibꝰ. lactuce agreſtes ama-
re ſunt valde. Tūc caro xp̄i cū lactucꝭ agre
ſtibꝰ māducaẗ: qn̄ noſ ip̄os pro pctīs nr̄is
affligimus cū cordis amaritudīe recogitā
do oēs annos vite ī amaritudine aīe nr̄e.
Sꝫ nec aliq̄d comedetis ex eo crudū. ille
cōedit crudū: qn̄ ſine actuali deuotione: ſi
ne reuerentia ⁊ honore accedit ad ſacr̄m.
Caput cū pedibꝰ vorabitis. ꝑ caput agni
diuinitas: ꝑ pedes hūanitas ītelligūtur.
Et tūc q̄libet xp̄ianꝰ vorat caput cū pedi-
bus: qn̄ diuinitatē ſeu deitateꝫ fide bona
ꝑcipit: et humanitatē eiꝰ amādo inq̄rēdo
ſummo op̄e imitaẗ. Quid vltra renes ve-
ſtros accingetis. q̄d in renibꝰ niſi delecta
tio corrupte carnis: q̄ reſtringēda ē vt dia
boli p̄tās tollaẗ. Siq̄dē p̄tās diaboli ī hu
mano gn̄e ꝑualuit ꝑ carnalē luxuriā. Qui
ergo hoc paſcha celeberrimū manducat ⁊
bibit: accingat renes: vt qui reſurrectiōis

ſolennitatē digne celebꝛat: nulli pctō ſub
iaceat: voluptatem carnis edomet. et car
nis libidinem abijciat ⁊ reſtringat. Calcia
mēta habebit in pedibꝰ. q̄ ſunt pedes mo
raliter niſi opa. calciamenta ſctī p̄res qui
nos ad eternā gloꝛiā p̄ceſſerūt. calciamen
ta fiūt de pellibꝰ aīaliū moꝛtuoꝝ. Tūc cal
ciamēta habemꝰ ī pedibꝰ: qn̄ nroꝝ patrū
exēpla ꝯſpicimꝰ: vitāq̄ȝ bonis operibꝰ imi
tamur. Tenētes baculos in manibꝰ. Per
baculū crux xp̄i ītelligiť. vn̄ q̄ digne cōica
re deſiderat: crucē xp̄i dȝ poꝛtare: h̄ eſt me
moꝛiā hr̄e de paſſiōe xp̄i. Sequiť vltima⸗
te. ⁊ comedetis feſtinanter. quaſi vellet di
cere: o xp̄i fideles mādūcādo dei myſteria
redēptoꝛis/ p̄rie gaudia ſempiterna: ſan⸗
ctiſſimū paſcha attēdite: deuote cum feſti
natiōe cognoſcite: feſtināter tātū paſcha
ſacramētaliter mādūcate: īmo ad ſolenni
tatē celeſtis p̄rie eleuate. Iſtud tā ſolēne
paſcha ē xp̄s īmolatꝰ: de q̄ īmolatione hr̄
Pꝛouer. ix. Sapiētia edificauit ſibi domū
excidit columnas ſeptē: immolauit victi⸗
mas: miſcuit vinū: poſuit mēſam. Sapiē
tia increata dei filiꝰ/ q̄ edificauit domū ſa
croſanctā eccleſiā: excidit ſeptē colūnas q̄
ſunt ſeptē ſacr̄a eccl'ie. vel ſunt ſeptē arti⸗
culi fidei. īmolauit victimas/ h̄ eſt paſcha
īnſtituit. Uictima ī veteri lege erat obla⸗
tio q̄ fiebat ꝓ hoſtibꝰ victis et ſuperatis:
qualis victima fuit xp̄s hoſte antiq̄ ī cru⸗
ce viriliter ſupato. poſuit menſam iſto die
paſche ſanctā cōiōnē: ī qua fercula varia
miniſtranť: vtpote caro xp̄i: ſanguis xp̄i:
diuinitas ī xp̄o ꝑ quē modū inuitat. veni
te comedite panē ⁊c̄. Uenite oēs q̄ laboꝛa
tis ⁊c̄. ego reficiā vos. Cuiꝰ refectiōis ⁊c̄.

¶ In feſto paſche. Sermo. iij.

IEſum queritis nazarenū crucifixū: ſurrexit
Mar. xvj. c. In iſtis verbis
tria breuiter oſtenduntur.

Pꝛimo inquiſitio diligēter
executa: queritis.

Secundo pꝛecioſa redemptio patiēter cō
ſummata: ieſum nazarenū crucifixum.

Tertio virtuoſa operatio potentiſſime de
monſtrata: ſurrexit.

¶ Pꝛimo ſtudioſa inquiſitio ⁊c̄. Magna
fuit dilectio ⁊ deuotio iſtarum mulierum
erga nr̄m ſaluatoꝛē atq̄ȝ redēptoꝛē. Nēpe
Ipſum queſierunt et inuenerunt in vita
docentem et pꝛedicantem.

Ipſum queſierunt ⁊ inuenerunt in moꝛte
in cruce pendentem.

Ipſum queſierunt et inuenerūt poſt moꝛ
tem in ſepulcro latentem.

Tertium membꝛum.

¶ Dico tertio omiſſis
duobus pꝛimis: ꝙ iſte ſctē mulieres xp̄m
queſierunt ⁊c̄. de qua inquiſitione loquiť
euāgeliū hodiernū vbi in p̄ncipio ſcribi⸗
tur. Maria magdalene ⁊ iacobi et ſalome
emerūt aromata ⁊c̄. Ubi queriť p̄mo que
erāt aromata illa: ⁊ de quibꝰ cōfecta? Re
ſpōdeo ſm̄ magiſtrū hiſto. ⁊ cōcoꝛdat Io
ſephus. erāt de myꝛrha et cinnamomo et
caſſia mixta cū oleo ⁊ balſamo. Et iſta q̄nq̄ȝ
moꝛaliter deſignāt alia quinq̄ȝ ad ſalutē
aīe. Myꝛrha deſignat pn̄iam: q̄ ſicut myꝛ
rha dȝ eſſe amara. Cinnamomū qđ hȝ co⸗
loꝛē cinereū: deſignat humilitatem. Par⸗
uus humilis reputat ſe cinerē: et cogitat
ꝙ cinis eſt: ⁊ in cinerē reuerteť. Caſia foꝛ⸗
titudinē: qm̄ caſia coꝛticē hȝ foꝛtē ⁊ durā.
Oleū deſignat gratiā dei. Balſamū ꝓpter
bonū odoꝛē/ deſignat famā bonā. De iſtis
fit optimū ſp̄ūale vnguētū ꝓ ſalute aīaꝝ
noſtraꝝ. Nēpe iſte deuote mulieres voluē
rūt in hoc ſeruare cōſuetudinē iudeoꝛū: q̄
vngebāt iſtis aromatibꝰ coꝛpoꝛa moꝛtuo
rū (al's defunctoꝝ) quatenꝰ pꝛeſeruarent
a coꝛruptione: a fetoꝛe: etiā a coꝛroſiōe ver
miū: ignoꝛātes ꝙ illud ſanctiſſimū coꝛpꝰ
xp̄i in ſepulcro nō fuiſſet coꝛruptū: incine
ratū: nec fetidū: nec a vermibus coꝛroſuȝ:
qm̄ ab iſtis miſerijs hūanis diuinitas eū
totaliter p̄ſeruaſſet: verū amoꝛē veriſſimū
oñderūt. Et valde mane vna ſabbatoꝝ. i.
pꝛima die ſeptimane: ſicq̄dē iudei noīant
dies a ſabbato. vt p̄ma ſabbati. ſcđa ſab⸗
bati ⁊c̄. Romani noīant dies a planetis:
ſicut dies lune: dies martis ⁊c̄. Nos autē
noīamus dies a ferijs: ſicut p̄ma feria: ſe⸗
cunda feria. Sed hic queriť quare dr̄ val
de mane: cū eſſet oꝛtus ſol. Rn̄deo q: quā
do receſſerunt de ciuitate cū aromatibus
erat valde mane: ſed qn̄ applicuerūt ad ſe
pulcrū: erat ſol oꝛtus ſaltē in aliq̄bꝰ parti
bus mūdi. Et deſignat moꝛal'r ꝙ de mane
dȝ queri xp̄s. ſ. in iuuētute nō expectādo
ſenectutē. vn̄ Eccl's vlti. c. Memēto crea
toꝛis tui in diebus iuuentutis tue. vel de
mane. i. de die nō de nocte: nō expectādo

moꝛtē. Mane ſemina ſemē tuū. Eccl's. xj.
Qui mane vigilauerint ad me inuenient
me. Pꝛouer. viij. A mane vſq̄ȝ ad veſperā
immutabitur tp̄s. Et dicebant adinuicē.
Quis reuoluet nobis lapidē ⁊c̄. Hic q̄riť
quare iſte deuote mulieres non aduerte⸗
rūt de lapide tā grādi anteq̄ accederent.
Rō eſt triplex. Pꝛimo q: tam ardens erat
amoꝛ iſtarū q: neſciebāt cogitare de lapi⸗
de. Scđo qm̄ ſupponebāt de diuino auxi
lio. Tertio q: deus ducebat ⁊ regebat eas
intēdēs mittere angelū q̄ reuolueret lapi
dē ſicut ⁊ fecit. Itē queritur ſi xp̄s reſurre
xit anteq̄ eēt reuolutꝰ lapis vel poſt? Di⸗
ciť ꝙ ante. nā al'r nō apparuiſſet miracu⸗
lū. qm̄ natꝰ eſt de vtero clauſo. reſurrexit
clauſo ſepulcro. intrauit ad diſcipulos ia
nuis clauſis. aſcēdit ſuper oēs celos ſine
ap̄tura celoꝛū. totū hoc fecit ꝑ dotē agili⸗
tatis ⁊ ſubtilitatis. Et introeuntes vide⸗
rūt iuuenē. hoc eſt angelū in foꝛma hoīs
in etate iuuentutis: que eſt quarta homi⸗
nis etas. In ſignū ꝙ xp̄s reſurrexit in illa
etate: ⁊ nos etiā oēs reſurgemꝰ in illa. Et
poteſt eſſe rō: q: illa etas eſt p̄fectioꝛ oībꝰ
alijs. Itē in illa etate foꝛmatus eſt pꝛimꝰ
hō. Itē ī illa etate terminať motꝰ augmē
ti hoīs. etiam ab illa incipit motus decre
mēti. Ille iuuenis ſedebat in dextera par
te ſepulcri/ ad deſignādū ꝙ xp̄s tranſiue⸗
rat reſurgēs de vita pꝛeſenti ⁊ miſeria ad
vitā felicē atq̄ȝ beatā. Uita p̄ns deſignať
per leuā. vita xͦo beata ꝑ dextrā. immo oīs
aduerſitas deſignatur per leuā. ⁊ oīs pꝛo
ſperitas per dextrā. Et obſtupuerunt. nec
mirum ſi obſtupuerūt: q: de re inſolita ſo
let hō ſtupeſcere: ſicut obſtupuit xͦgo ma
ria qn̄ vidit angelū cū maximo lumine nū
ciantē ſibi cōceptionē filij dei: et ſalutātē
eandē. Itē modus boni angeli eſt in pꝛin
cipio obſtupeſcere vel terrere hoīem: ⁊ cō
ſolať eū dicēs. noli expaueſcere. ſicut etiā
conſolatus eſt mariā: cui dixit. ne timeas
maria ⁊c̄. Ieſum nazarenū queritis cruci
fixum: ſurrexit non eſt hic.

Surrexit ſicut miles q̄ redit cū victoꝛia.

Surrexit ſicut phenix repata die tertia.

Surrexit ſicut leo catulos ſuos viuificās
die tertia.

Surrexit ſicut ſol ſuū ꝓducēs ſplēdoꝛē.

Surrexit ſicut ſamſon ſuā oñdēs potētiā

Surrexit ſicut curſoꝛ qui habet facere lō⸗
gam viam.

¶ Dico p̄mo ꝙ ſurrexit ſicut miles ⁊c̄. Le
giť in hiſtoꝛijs romanoꝝ/ ꝙ pꝛinceps bel⸗
li rediens cū victoꝛia honoꝛabať quadru
plici honoꝛe. Pꝛimus honoꝛ: q: ponebať
in curru quē trahebant quattuoꝛ equi al⸗
bi. Scđs honoꝛ: oēs captiui in bello cur⸗
rum illū cum leticia ſequebātur. Tertius
honoꝛ: quia quicunq̄ȝ quātuncunq̄ȝ reus
qui poterat attingere et tangere currū ve
niā obtinebat. Quartus honoꝛ: ꝙ totus
populus occurrebat obuiā: et triumphū
cum canticis collaudabāt. Ieſus xp̄s ſal⸗
uatoꝛ mundi hodie de triumpho reuertiť
cum honoꝛe. Ipſe enim eſt pꝛinceps regū
terre. Apocal'. j. Pꝛinceps pacis pater fu
turi ſeculi. Eſa. ix. qui triūphauit de moꝛ⸗
te: de mundo: de diabolo: victoꝛ triūpho
nobili ad dextram patris reſidēs. Currus
eſt pꝛimus honoꝛ. Iſte currus eſt eius hu
manitas: in qua ſurrexit: quem traxerunt
quattuoꝛ equi albi: qui ſunt quattuoꝛ do
tes coꝛpis gloꝛificati. impaſſibilitas/ cla⸗
ritas/ agilitas/ ⁊ ſubtilitas. vel quattuoꝛ
equi ſunt alio modo exponendo

Iuſticia.

Excellentia.

Potentia.

Credentia.

¶ Pꝛimus equus iuſticia dei: ad quē per⸗
tinet reddere exaltationem illi ꝑſone que
ſe humiliauit vſq̄ȝ ad carnis hūane aſſum
ptionem vſq̄ȝ ad moꝛtē crucis. Secūdus
equus potentia: de qua loquebať ipſe ſal
uatoꝛ in euangelio. Poteſtatē habeo po⸗
nendi animam meam ⁊c̄. Ioh. x. Tertius
equus dignitas excellētia iſtius coꝛpoꝛis
gloꝛificati que non ſinebat ipſum diu ma
nere in terra. nam ſcriptum erat. Nō da⸗
bis ſanctum tuum videre coꝛruptionem.
Quartus equus ⁊c̄. ſiquidem ſurrexit de
ſepulcro chꝛiſtus ad firmandam fidē cre⸗
dentiū. Secūdus honoꝛ: ꝙ capti in bello
ſequebantur currū. Ita factum eſt hodie
qm̄ ſancti patres qui detinebantur capti
ui in limbo cū eo ſurrexerunt. et ſic verifi⸗
cata eſt ꝓphetia. Captiuam duxit captiui
tatē dedit dona hominibus. Tertius ho⸗
noꝛ ⁊c̄. qn̄ fideles obtinent indulgentiam
peccatoꝝ. qm̄ oēs fideles ad confitēdum
hodie ex pꝛecepto eccleſie gn̄aliter obligā
tur. Quartꝰ honoꝛ ⁊c̄. Iſtū honoꝛē de con
digno hodie accepit ſaluatoꝛ: cū ſurrexit
cōitatꝰ multitudīe angeloꝝ ⁊ aīarū ſctāꝝ.

¶Scđo ſurrexit ſicut phenix ⁊c. Narrat̃
in lib. de mirabilibꝰ mūdi/ꝙ eſt auis no
minata phenix:in cuiꝰ ſpecie non eſt niſi
vna:⁊ cū diu vixerit ꝯgregat aliq̃s feſtu⸗
cas ſiccas: poſtmodū qualitercūq; accen
dit eas : et cū ignis fuerit accēſus: ꝓijcit
ſe in ignē: et cōburit ſeipſā.de cineribꝰ il
lis illiꝰ auis cōbuſte/generat̃ vermiculꝰ:
ſcđa die de ṽmiculo gn̄at̃ auis ſilis p̄me:
tertia die volat ⁊ facta ē ſicut p̄ma. Auis
iſta ieſus/cui in ſpē humana ſil'is nō fuit
nec eſt nec erit:qm̄ cātamꝰ de ip̄o. Tu ſo⸗
lus ſctūs.tu ſolus dn̄s.tu ſolus altiſſimꝰ
ieſu xp̄e. Iſte ad modū phenicis cōbuſſit
ſeip̄m.hoc eſt ex magno feruore charitatꝫ
volūtarie venit ad mortē.oblatus em̄ eſt
q: ipſe voluit. Eſa.liij.tertia die volat ad
modū phenicis.ſurrexit ab antro ſepul⸗
cri. Sed q̄rit̃ quare tribꝰ diebus plus q̄
duobꝰ vel q̄ttuor. R̄n.p̄ma rō vt ṽifica⸗
ret̃ ṽbū ſaluatoris. Sicut fuit ionas ī vē
tre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ:ita erit
filius hoīs in corde terre. Mat.xij. Scđa
rō quatenꝰ ternariū nūeruꝫ cōmendaret.
Tertia rō vt xp̄s vna ſua morte ī nob̄ de⸗
ſtrueret duas mortes.ſ.mortē corporis ⁊
aīe. Quarta rō ad innuēdū ꝙ tertiū tp̄s
incipiebat.p̄mū tēpus fuit an̄ legē moyſi
ſcđm ſub lege.tertiū tempus gratie ⁊ do
ctrine euāgelice qđ tēpus hodie incipit.
D ¶Tertio ſurrexit ſicut leo ⁊c. Dicūt natu
rales ꝙ catulꝰ leonis natꝰ per tres dies
ſtat q̄ſi mortuꝰ:ſed ī tertia die ad clamo⸗
rē p̄ris ſurgit et reuiuiſcit. Leo ieſus xp̄s
leo de tribu iuda:q̄ ad clamorē p̄ris de ſe
pulcro ſurrexit. Exurge gl'ia mea. R̄ndit
exurgā diluculo. Leo aīal liberaliſſimum
xp̄s multoplꝰ liberalior:qui carnē ſuā no
bis dedit in cibū et ſanguinē in potum ⁊
aīam in p̄ciū. de iſto leone p̄ceſſit figura
Gen̄.xlix.in b̄ndictione iude/vbi legitur
Sic inq̄t iacob b̄ndicēs iudam. Iuda te
laudabūt fratres tui:adorabūt te filij pa
tris tui. Catulus leonis iuda.ad predam
fili mi aſcēdiſti requieſcēs accubuiſti vt leo
et quaſi leena.quis ſuſcitabit te. Iudas
iſte in figura ieſus xp̄s de tribu iuda ſm̄
carnem.te laudabūt fratres tui.ſ.apoſto
li tui fratres:et alij multi per eos creditu
ri.et adorabūt te filij patris tui.ſ. angeli
hebre.j. Adorent eum oēs angeli dei. Ca
tulus leonis xp̄s in natiuitate: qui tunc
fuit paruꝰ catulus paruꝰ leunculus habi
tans in abditis vſq; a.xxx.annos:manēs
abſcōditꝰ ſemꝑ cū maria matre eius. Ad
predā aſcēdiſti fili mi. In paſſione xp̄us
aſcēdit crucē. Cant.vij. Aſcēdam in pal⸗
mā et app̄hendā fructꝰ eiꝰ. Requieſcens in
morte accubuiſti in ſepulcro ſm̄ corpus
vt leo. Hic q̄ritur.ſi fuit conueniēs xp̄m
ſepeliri. Reſpō.ꝙ ſic propter aliq̃s ratio
nes. Prima ad probandū veritatē mortꝫ
xp̄i:q: non ponit̃ in ſepulcro aliqđ corpꝰ
niſi q̄n probat̃ ꝙ vere mortuū eſt. In cu⸗
ius ſignū q̄n voluerūt eum deuoti ſepeli
re:pilatꝰ inquiſiuit diligenter ſi mortuꝰ
erat. Mar.xv. Scđa rō ꝙ per hoc ꝙ xp̄s
de ſepulcro ſurrexit: dat̃ nobis exemplū
de ſepulturis per ip̄m xp̄m reſurgendi in
fine mūdi. ſm̄ em̄ Iob.v. Omnis q̄ ī mo
numētis ſunt: audiēt vocē eiꝰ. Tertia ra
tio in hoc cōmendat̃ pietas illoꝝ q̄ corpꝰ
chriſti ſepelierunt:et ſepelire corpora de⸗
functorū eſt vnū de ſeptem operibꝰ miſe
ricordie.de hac ſepultura ꝓphauit Eſai.
xj. Erit inq̄t ſepulcrū eiꝰ glorioſum.

¶Quarto reſurrexit ſicut ſol ⁊c. Eccl's.j.
Orit̃ ſol et occidit et ad locū ſuū reuertit̃
Oritur xp̄s ſol iuſticie in natiuitate. occi
dit ī paſſione.reuertit̃ in reſurrectiōe de
morte ad vitā nunq̄ reuerſurꝰ ad mortē.
Iſte ſol eclipſatꝰ in paſſione et morte ful
ſit hodie in reſurrectione xp̄i.ij. Macb.j.
Tēpus affuit quo ſol refulſit:q̄ prius erat
in nubilo. In nube fuit ī paraſceue:ſꝫ ho
die refulſit.vñ beatꝰ Amb. Ex reſurrectio
ne xp̄i aer ſalubrior:ſol cādidior:terra fe⸗
cūdior.⁊ Maximꝰ (al's Aug̃.) in ſmone
Ex reſurrectiōe xp̄i elemēta oīa gloriant̃.
Nā ⁊ ſolē illū arbitror ī hac die ſolito cla
riorē.neceſſe eſt em̄ vt ſol in eius reſurre
ctione gaudeat:in cuiꝰ paſſione cōdoluit
ſic in paſſione dn̄i/maiorem obſcuritateꝫ
recepit in ſignū triſticie.

¶Quinto ſurrexit ⁊c. Cuiꝰ figura de ſam
ſone Iudic.xvj. Dormiuit ſāſon vſq; ad
mediū noctis:et inde cōſurgens app̄hen
dit ambas porte fores cū poſtibus ſuis
⁊ ſera:impoſitiſq; humeris ſuis portauit
ad verticē mōtis. Samſon hō fortis ſal⸗
uator noſter:dominꝰ fortis et potēs/dn̄s
potens in prelio.q̄ dormiuit hoc ē iacuit
in ſepulcro. Vñ mors xp̄i cōparat̃ dormi
tioni:qm̄ de illo qui dormit ſpes eſt ꝙ re
ſurget.et iſta ſpes fuit de xp̄o.⁊ de lazaro
dixit chriſtus Ioh.xj.cap̄. Lazarus ami⸗
cus noſter dormit:eamus ⁊ a ſomno exci
temus eū.ita ꝙ lazarꝰ vere mortuus fuit
Dormiuit ſamſon vſq; ad mediū noctis.
Ex iſto textu ſumpſit argumētū btūs Am
broſiꝰ ꝙ xp̄s ſurrexit a mortuis media no
cte. Auguſ.aūt ſicut dictū eſt: ponit ꝙ in
aurora:q̄ opinio magis tenet̃. Due fores
porte/ſunt corpꝰ et aīa:que interiꝫ vnita
fuerūt:quoniam iſta ſeparata fuerunt in
morte : non tn̄ diuinitas vnq̄ ſeparata
fuit ab aīa:nec a corpore.

¶Sexto ſurrexit ⁊c. Narratur ꝙ cuidam
homini ſemel fuit reuelatū et dictū eſt:ꝙ
ſi ambularet per tres dies continue ſine
īteruallo ī fine tertie diete inueniret the
ſaurum copioſum. Iſte homo acquirendi
auiditate theſaurū optime compleuit pri
mas duas dietas ſine defectu: ⁊ in tertia
dieta ambulauit vſq; ad veſperam:et mo
dicū reſtabat de via,circa veſperā inuenit
hortū ſeu viridariū magne amenitatis/
vbi erant fontes currentes: herbe viren⸗
tes:arbores florētes:aues cantātes. Co⸗
gitauit homo in tali horto modicū quie⸗
ſcere:et tantū dormiuit ꝙ non fuit excita
tus vſq; ad craſtinū. Et q: nō compleuit
tertiā dietam:theſaurū amiſit ꝓmiſſum.
Moraliter iſte homo curſor eſt quilibet
qui confeſſus eſt iſto tp̄e quadrageſime.
tres diete ſunt tres p̄tes penitētie.cōtri⸗
tio/cōfeſſio/⁊ ſatiſfactio.due diete optīe
cōplete ſunt:qm̄ fideles ꝯtritionē habue
rūt:et bn̄ cōfeſſi ſunt. reſtat obtinēda ter
tia dieta vtpote pn̄ia iniūcta per ꝯfeſſo⸗
rē.theſaurꝰ ꝓmiſſus penitentibus indul
gentia pctōꝝ.hortꝰ amenꝰ eſt iſte mūdus
deceptor. Timēdū eſt ꝙ multi deficiant ī
tertia dieta in cōplēdo pn̄iam īpoſitam.
nō reſtituēt ablata:nō orabūt: nō ieiuna
būt ſicut eſt eis īpoſitū:obdormiēt in mū
do:redibūt ad pctā: dabūt ſe delectatiōi⸗
bus corpalibꝰ iſto iocūdo paſchali tp̄e:⁊
male ꝓ eis:q: ꝑdent theſaurū p̄cioſuꝫ.ſ.
indulgentiā pctōꝝ pro modico ocio dele
ctabili trāſitorio. Nō ſic:ſed eamꝰ viā triū
dierū:complendo ītegraliter tres dietas
ſacramētalis pn̄ie exēplo ſaluatoris: qui
poſt tres dies integraliter ſurrexit cū to⸗
to ſanguine.totū ſanguinē perdidit ī cru
ce moriendo.totꝰ fuit ſibi reſtitutꝰ q̄n ſur
rexit. Queramus crucifixū ieſum cū deuo
tis mulieribus.reſpiciamus in faciē xp̄i
noſtri;et quilibet dicat. Faciē tuam dn̄e
requiram. Ad videndā iſtam faciem nos
perducat ieſus xp̄s. Amen.

¶In feſto paſche. Sermo.iiij.

Ieſum queritis
nazarenū crucifixū : ſurre⸗
xit nō eſt hic. Mar.vlti.et ī
euāgelio dn̄ice cōcurrētis.
Iſtud thema fuit ꝑ me de⸗
ductum in die paſche in ſenſu hiſtorico
⁊ litterali:nūc ṽo volo mutare ſenſum lit
teralē in moralē. Habeo iſtā imaginatio⸗
nē:ꝙ ſancti ſ in iſto mundo iħm nazare
nū crucifixū in ſuis tp̄ibꝰ queſierūt:⁊ hic
inuenerūt. Primo q̄ſierūt eū cum mūdi
cia ṽginali:⁊ ſic inuenerūt eū paruulum
imbellē cū maria m̄re eiꝰ. Mat.ij. In ma
ria ⁊ in puero inuenit̃ mūdicia ṽginalis
quoad iſtā virtutē/accipe puerū ⁊ mariā
matrē eius.dicit ibi angelꝰ Matth.ij.
Scđo hic q̄ſierūt eū per pn̄iam ſacramē⸗
talē:ſic inuenerūt eū cū paſtoribꝰ in p̄ſe⸗
pio pānis inuolutū. Luc.ij. In preſepio
denotat̃ pn̄ia. Tertio queſierūt eū cum
orōne et deuotiōe mētali:⁊ ſic inuenerūt
eū in tēplo. Luc.ij.nam tēplū domꝰ ora⸗
tionis eſt. Quarto q̄ſierūt eum cū mar⸗
tyrio penali:et ſ in celo. Per martyrium
ſicut per baptiſmum ſtatim euolat hō ad
celū.⁊ dicūt ſancti illđ qđ ſcribit̃ Eccī.lj.
Modicū laboraui:⁊ inueni mihi multaꝫ
requiē. Nota ꝙ hic laborauerūt ſctī mo⸗
dicū:et quieſcūt ibi ī celo multū.q: q̄cq̄d
laboris hic ſuſtinet̃:modicū eſt in reſpe⸗
ctu gl'ie future: q̄ multa eſt. ita ꝙ ſancti
ieſum nazarenū in iſto mūdo queſierūt:⁊
inuenerūt. Sed ꝓ tp̄e p̄ſenti hic querit̃
ieſus nazarenꝰ crucifixꝰ: ſed non inuenit̃
Et ꝓ declaratiōe mee imaginationis/ et
thematis/facio vobis hic collegialiter ⁊
capitulariter queſtionē:quā fecit xp̄s iu⸗
deis Ioh.xviij.dicēs. Quē queritis? Vos
aūt reſpōdetis mihi ꝑ illđ quod ſequit̃:
Ieſum nazarenū.⁊ audita vr̄a r̄nſione ſa
tiſfacio vobis dicens. Surrexit nō eſt hic
Vñ per tres partes thema diuidēdo:per
illas tres partes/et ꝑ ſua ꝯria / ego ꝓbo
ꝙ iħs nazarenꝰ crucifixus ſurrexit nō eſt
hic. Et ſuppono in tribꝰ partibꝰ/tres ve⸗
ritates:q̄ ſunt tres articuli ſ.dei catholi⸗
Primo p̄ſuppono ꝙ ie⸗ (ce p̄ncipales.
ſus eſt ſalus et ſaluator. Ieſus ſic interp̄⸗
tatur. Salus ppl'i ego ſuꝫ.inq̄t ꝑ Ezech.

Secũdo preſuppono ꝙ ieſus eſt flos ma
gni valoris iuxta illud. nazarenũ. qui di
citur flos: vel domus ⁊c.
Tertio preſuppono/ ꝙ ieſus crucifixꝰ eſt
ꝓpter nr̃m magnũ lãguorẽ. iõ Eſaie. liij.
Uere languores nr̃os ipſe tulit. Modo
diuido thema per ꝯ̃riũ: et dico vobis om
nibus ſic. hic nõ ſalus: ſed ĩfirmitas: igiᷓ
nõ eſt hic ieſus q̃ interp̃taᷓ ſalus. hic nõ
flos de mũdicia et puritate: igitur nõ eſt
hic nazarenꝰ. hic nõ crucifixus: ſed cruci/
figẽs per multiplicatã iniquitatẽ: igitur
denũcio vobis ꝙ ieſum quẽ q̃ritis naza/
renũ crucifixum: ſurrexit: nõ eſt hic; quia
receſſit ꝓpter peccata noſtra.

Prima pars.

Dico primo ꝙ nõ eſt

ſalus: ſed infirmitas. Si. em̃ cõſideraueri
mus corpus myſticũ noſtre ciuitatꝫ: repe
riemus ꝙ eſt corpꝰ infirmũ et nõ ſanum
ex multis cauſis. Tñ ſpecialiter reperio ꝙ
propter quattuor cauſas/ que veniunt in
aliquo corpore materiali: quas hic in no
ſtra ciuitate reperio.
Prima per plagam nõ curatam.
Scda per armoniam diſtẽperatam.
Tertia per calorem et diſcordãtiam.
Quarta ꝑ malũ regimẽ et inflãmationẽ.
Dico p̃mo ꝙ in aliquo corpore eſt infir
mitas per plagã non curatã. Quãdo ali/
quod corpꝰ eſt plagatũ: ſi de plaga nõ cu/
ratur: putreſcit et infiſtulaᷓ et moritur.
Sic iſtã infirmitatẽ hꝫ corpus myſticum
iſtius ciuitatis. Habet multas plagas et
eſt valde plagatũ in ſpũalibus et tp̃alibꝰ
In ſpũalibus in plagis ſuperbie ⁊ diffa/
mationis/ inuidie/ ⁊ iniquitatis/ ⁊ mali
cie. Not. plagã populi q̃ indiſciplinatus
in loquẽdo irreuerẽter ⁊ in diffamando.
In tp̃alibus eſt plaga effuſionis ſanguĩs
homicidiorum. de qua plaga ſuꝑ alias pla/
gas regni mirabiliter eſt plagata. vñ hec
ciuitas eſt mulier illa: que fluxum ſangui
nis patiebaᷓ. xij. annis. ⁊ vtinã nõ eſſent
plures. ita ꝙ ſuperabũdanter patiᷓ flu/
xum ſanguinis. et executiue dꝛ homini/
bus iſtiꝰ ciuitatis illud q̃d ſcribiᷓ Eſa. j.
Cũ multiplicaueritis orõnẽ nõ exaudiã.
Manꝰ em̃ vr̃e ſanguĩe plene ſunt. Cauſa
ĩfirmitatis huiꝰ ciuitatꝫ eſt: q̃a plaga iſta
nũꝙ̃ fuit curata. non eſt medicꝰ: nec chi/
rurgicus: nõ ꝯſiliarius; non iuratus; nec
procer: nec ciuis q̃ vnq̃ꝫ curauerit eã: q̃z
forte ſunt ꝯſentiẽtes in malo. q̃d pꝫ ex h̃
q̃z non reſiſtunt iſtis peſſimis homicidis
de eis miniſtrãdo iuſticie cõplemẽtũ: et ſi
ſuꝑ hoc loquãtur forte. põt eis merito re
ſpõderi. medice cura teip̃m. põt eis cũ ve
ritate dici illud q̃d habeᷓ in decre. diſtin.
lxxxiij. ca. error. Error cui non reſiſtiᷓ ap/
probaᷓ: ⁊ veritas cũ minime defenſaᷓ op
primiᷓ. negligere q̃ppe cũ poſſis ꝑturba
re peruerſos: nihil aliud eſt ꝙ̃ fouere: nec
caret ſcrupulo ſocietatꝫ occulte: q̃ manife
ſto facinori deſinit obuiare. Iſtud igitur
corpꝰ nr̃m eſt infirmũ ꝑ plagã nõ curatã:
de q̃ Eſa. j. Uulnꝰ ⁊ liuor ⁊ plaga tumẽs:
nõ eſt circũligata: nec curata medicamĩe
nec fota oleo. Nõ eſt curata medicamĩe.
pene ſunt medicine ſm ph̃m in. ij. Ethic.
Nec fota oleo pacis et iuſticie.
Scdo dixi ꝙ infirmitas ꝓuenit in ali/
quo corꝑe ꝑ armoniã diſtẽperatã. Sanũ
et egrũ ſunt dr̃e corpis ſm ph̃m. et dñr
ꝓpe de aĩali: metaphorice de republi. q̃z
diᷓ Policrates. reſpublica eſt ſiᷓ vnũ cor
pus. mõ eſt ita ꝙ ſanitas in corꝑe eſt pro
portio ⁊ ꝯcordia humorum: q̃ cauſant in cor
pore dulciſſimã armoniã: q̃ armonia dꝛ
ſanitas ⁊ ſalꝰ corpis. Ita in republica q̃ñ
oẽs humores corpis publici. ſ. officia et
regimina ⁊ dignitates iurati q̃ cõueniũt
in vnũ. ſ. in vnũ bonũ reipublice: in vnaꝫ
pacẽ: in vnã cõcordiã. tũc corpꝰ reipubli/
ce hꝫ in ſuis humoribꝰ dulciſſimaꝫ armo
niã q̃ eſt reipublice maxĩa ſanitas. Dixit
Scipio africanus ſm ꝙ recitat btũs Au
guſti. xij. li. de ciui. dei: ꝙ eſt armonia in/
quantũ eſt ꝯcordia in ciuitate. Sed ĩ iſto
nr̃o corꝑe diſtẽperata eſt iſta armonia. ci/
ues intra ſe nõ ꝯcordant. ſunt diſtẽpati.
vnus hꝫ intẽtionẽ edificãdi: aliꝰ deſtruẽ/
di. ſic armonia frangiᷓ: et reipublice cor/
pus infirmaᷓ. ⁊ ꝓpter diuiſiones q̃s in/
tra ſe hñt oritur bellũ ciuile. oritur deſtru
ctio reipublice. Habetis hiſtoriã Geneſ.
xxxvij. de iacob q̃ habuit. xij. filios: ⁊ quia
plus ⁊ partialr̃ diligebat Ioſeph ⁊ plus
illi fauebat: iõ oderũt eũ fratres ſui: nec
poterãt ei q̃cq̃ꝫ pacifice loqui. finaliter in
tẽtauerũt ſibi mortẽ: et fecerũt ſibi guer/
ram magnã. ⁊ de toto iſto malo fuit cã pr̃
ꝓpter ſuaꝫ partialitatẽ. A ſimili h̃ pater
eſt iuratꝰ: vel quilibet qui hꝫ curã regimĩ
nis reipublice: vbi tales apud Romanos

dicti ſunt pr̃es. et ſi in ſuo regimine ſunt
ꝑtiales: ſeq̃tur ĩfirmitas maxĩa: diſtẽpe/
rãtia humorum ĩ republica: ⁊ ꝑ ꝯñs fractio
armonie ⁊ infirmitas. Si interrogarenᷓ
iſti tales de iſta fractione armonie: et de
iſta partialitate ⁊ affectiõe quã hñt ĩ dã/
do fauorẽ malis: mirabilr̃ q̃libet ſe excu/
ſat dicẽs: ꝙ nõ culpa ſua. nullꝰ cognoſcit
infirmitatẽ ſuã; et iõ hoc corpꝰ nr̃m lõgo
tꝑe eſt infirmũ: et iã cũ magna difficulta/
te poterit recuꝑare ſalutẽ. Dic de vxore ſe
nece/ de q̃ ipſe ad lucillũ. ⁊ ſequiᷓ in ep̃la
Q̃d in illa videmꝰ: nobis accidit. q̃z inter
fecit ſe veneno amaro. ita nõ eſt extrĩſecꝰ
virus nr̃m: intra nos eſt: q̃m ĩ viſceribꝰ ſe
det: ⁊ iõ nõ de facili ad ſanitatẽ deuenimꝰ
q̃z in nr̃is viſceribꝰ ſedet. q̃z extrinſecus
oẽs videnᷓ amici: et loquunᷓ pacẽ cũ ꝓ/
ximo ſuo: ſed ĩtrinſecꝰ ⁊ in viſceribꝰ ſedet
q̃z mala in cordibꝰ eorum. Iſtos cõparauit
xp̃s ſepulcris dealbatis Mat. xxiij. que ex
teriꝰ apparẽt hoĩbꝰ ſpecioſa: ĩtrinſecꝰ aũt
plena ſunt oſſibꝰ mortuorum ⁊ oĩ ſpurcitia.
Ita iſti extra ſunt ſpecioſi in ṽbis: ĩ geſtꝫ:
in ſalutatiõe illis q̃s intus ꝯtinẽt tanq̃ꝫ
mortuos: ⁊ iã hñt eos viuos in cordibus
⁊ tractatibꝰ eorum tanꝙ̃ mortuos. ex illo ca
lore cauſanᷓ febres et multe alie infirmi/
tates.
Tertio dixi ꝙ cauſaᷓ infirmi/
tas in aliquo corꝑe ꝑ calorẽ ⁊ inflãmatio
nẽ. ex quo calore cauſanᷓ multe ĩfirmita/
tes. Iſte calor in nr̃o corꝑe eſt inflãmatio
auaricie. Propter iſtũ calorẽ infirmaᷓ reſ
publica: ⁊ corpꝰ nr̃e ciuitatꝫ: q̃z quilibꝫ cu
rat de deo cui ꝓpriũ eſt: nullꝰ de deo cui
cõe eſt. Bene hoc pꝫ in edificijs p̃ñtis ci/
uitatꝫ. aliq̃ñ hec ciuitas habuit aliq̃s bo/
nas receptas: quas mõ nõ hꝫ: et tñ magꝫ
oꝑati ſunt et plꝰ circa edificia publica tẽ
pore pauꝑtatis/ ꝙ̃ tꝑe abũdãtie et fertili
tatꝫ. Nõ eſt aliq̃s vt cõiter/ q̃ non magis
vellet pro ſe vnũ florenum ꝙ̃ pro cõitate
vj. denarios. Nõ imitanᷓ iſti Marcũ re/
gulũ ciuẽ romanũ: de quo diᷓ Aug. j. de
ciuita. dei. ꝙ erat dux militie ꝯ̃ carthagi/
nen̄. qui nõ habuit niſi vnũ agrũ paruuꝫ
et paruã vineã ſm ꝙ dicit valeriꝰ: ⁊ audi
to ꝙ yconomꝰ ſuus mortuꝰ eſſet: ſcripſit
ſenatui ꝙ aut aliũ ducẽ in excercitu ſur/
rogarẽt: aut vxori ⁊ filijs ſubuenirent. Et
ſcripſit valerius ſuꝑ iſtã hiſtoriã. Studiũ
fuit romanis ſeip̃os depauꝑare: et rẽpu/
blicã locupletare. Modo hic totuꝫ ꝯ̃riũ;
non mirũ ſi iſtud corpus infirmatur per
calorẽ de auaricia ⁊ inflãmatione.
Quarto ⁊ vltimo cauſaᷓ infirmitas in
aliquo corꝑe ꝓpter malum regimen ⁊ in
flãmationẽ. Medici faciũt tractatũ de re
gimine ſanitatꝫ. ⁊ ſi regimẽ req̃riᷓ in cor/
pore ſano ꝓ ſanitate ꝯſeruãda: nõne a for
tiori req̃ritur in corꝑe infirmo ꝓ ſanitate
recuꝑerãda. Fama cõis eſt ꝙ iſta ciuitas
eſt melior in tota hiſpania ſi eſſꝫ bñ recta
Sed h̃ malũ ⁊ peſſimũ regimẽ venit ꝓpᷓ
duo. Primo ꝙ cõmittiᷓ regimẽ iuueni/
bus: q̃ neſciũt regere ſeip̃os. iõ ph̃s ĩ. viij
Ethi. diᷓ. Nemo eligit ſibi duces iuuenes
q̃re? q̃z non ꝯſtat eos eſſe prudẽtes: quia
vbi ꝯſtaret bñ poſſent admitti: vt Scipio
africanus in. ix. anno fuit ſenatus Rome
primꝰ puer in ꝯſilio romanorum admiſſus.
Sed ſi nõ hñt prudentiã ad regẽdũ ſeip/
ſos quomõ alios? dic de filio phebi q̃ vo
luit regere currũ ſolis ⁊c. Scdo malũ re/
gimẽ cõmittiᷓ pauꝑibꝰ ⁊ indigẽtibꝰ. ph̃s
dicit ĩ. ij. politicorum/ ꝙ venerari ꝑmiſit an
tiq̃s: tñ pauperes ĩ republica nõ dñari. lꝫ
em̃ ordine ṽtutis bonũ cõe ſit p̃ponendũ
bono particulari: tñ videmꝰ ꝙ hoĩes priꝰ
curãt de bono ꝑticulari ꝙ̃ cõi. Pꝫ igiᷓ ꝙ
corpꝰ nr̃e ciuitatꝫ eſt ĩfirmũ ꝓpter plagã
nõ curatã. ⁊ ĩtãtũ ꝓualuit iſta ĩfirmitas
⁊ ſe diffundit ꝑ totũ corpus: ꝙ a plãta pe
dis vſq̃ ad ṽticẽ nõ eſt ĩ eo ſanitas. Eſa.
j. Dic ꝙ planta pedis/ ſunt agricultores
dic de vitijs eorum maxĩe de obſeruatiõe fe
ſtiuitatum. ṽtex capitꝫ ſunt maiores iu/
rati ⁊ ꝯſiliarij ⁊ rectores. Itẽ in tantũ eſt
q̃uis ĩfirmitas nr̃i corpis myſtici/ ꝙ poſ/
ſumꝰ dicere ꝙ eſt filiꝰ reguli: cuiꝰ filiꝰ ĩfir
mabaᷓ capharnaũ. ⁊ ſeq̃tur. ĩcipiebat em̃
mori. Io. iiij. Tũc ꝯcludẽdo p̃mã ꝑtẽ the
matꝫ: dico ſic. ſi ih̃s eſt ſalꝰ ⁊ ſaluator ſm
interp̃tationẽ ſuã: et h̃ nõ eſt ſalꝰ: ſed ĩfir
mitas: igr̃ ih̃m quẽ q̃ritꝫ ſurrexit nõ eſt h̃
q̃z expulſus ꝑ ſuũ ꝯ̃riũ: q̃d eſt ĩfirmitas.

Secunda pars.

Sed dixi in ſecunda

parte nr̃i ſermonis: ꝙ hic non eſt flos de
mũdicia/ nec de puritate: igiᷓ nõ eſt hic.
Nazarenũ ſm Bern. interp̃taᷓ flos. Cãti
corum. j. ſuꝑ illo. Lectulꝰ noſter floridus. et
ſuper illo verbo ſponſi in. ij. cap̃. Ego flos
campi ⁊ liliũ conualliũ. dicit ꝙ triplex eſt
flos. ſ. thalami vel lecti horti ⁊ flos cãpi.

B Primus flos thalami moraliter ſignificat
bonam et quietam conſcientiam.
Secundus flos horti/ſignificat virtutem
et continentiam.
Terti⁹ flos cãpi/ſignificat ỽtutẽ patiẽtie.
Et ꝑm⁹ flos lecti ſignificat bonã ꝛ quietã
cõſciẽtiã. ĩ lecto em̃ hõ q̃eſcit. Nihil in do
mo tã quietũ ꝛ tã repauſatũ ſicut bona cõ
ſciẽtia: q̃ nõ hꝫ remorſum alicui⁹ mali: nec
timorẽ alicui⁹ pene. Per ꝯ̃rium nihil tã in
quietũ tã vexãs tã penoſum ſicut mala cõ
ſcientia: q̃ ſemꝑ hꝫ remorſum de malo qđ
cõmiſit: ꝛ timorẽ de pena quã ĩcurrit. Ni
hil em̃ tã ꝯfuſum: tã laceratũ in affectib⁹
ſicut mala mẽs. Ait q̃ntilia. Ita eſt vt oĩs
anim⁹ inordinat⁹ ſit ſibiꝑ̃i pena. ꝛ ſic nul
le grauiores pene ꝙ̃ male cõſcĩe: ĩ q̃b⁹ de
us nõ habet: nec cõſolatio inuenit. Mo
do videam⁹ ſi inuenimus hic iſtũ florẽ le
cti. i. bonã ꝛ quietã ꝯſciẽtiã: ꝛ inuenies ꝙ
nõ. De trib⁹ hic nõ inuenies quietã ꝯſciẽ
tiam. Primo de homicidijs ꝛ de effuſione
ſanguinis. al's effundebat ſanguis marty
rũ xp̃i: modo effundit ſanguis martyrum
diaboli. Scđo nõ reperit hic quieta con
ſciẽtia ĩ diffamatione. Popul⁹ iſte a lacte
hꝫ ꝛ a nutrimẽto diffamare ꝛ oblo q̃. Sed
mõ ſpecial'r diffamant bonos hoĩes et bo
nas dñas: ꝛ ſcribũt libros diffamationis
et nolũt ſibi publice declarari veritatẽ do
ctrine niſi cũ ſcãdalo alioꝝ: cũ fieri nõ dꝫ:
q: veritas doctrine ꝛ iuſticia ꝑdicãda eſt.
Tertio hic nõ reperit quieta cõſciẽtia in
furtis. dic de furtis de hortis: ꝛ de fructi
bus. Lex iudicabat de furtis Exo. xxij. Si
q̃s furaret vnã ouẽ/redderet. x. q: difficili
ter cuſtodiunt: q: paſcunt ĩ agris. ſi quis
vnũ bouẽ: redderet q̃nq;: q: magis diffici
liter ꝛ nõ ita paſcunt ꝯgregati ſicut oues
de alijs q̃ faciliter pñt cuſtodiri ꝙ redde
rẽt duplũ. Cũ igit hic quotidie cõmittat
de his q̃ ſunt in hortis: ꝛ in agris: et q̃ nõ
faciliter de die et de nocte cuſtodiunt: ſeq
tur ꝙ magis tenentur in reſtitutione ꝛ in
maiori quãtitate/ ꝙ̃ ſi furaret pecunia de
caſa (al's de capſa) in q̃bus ſ̃m legẽ nõ te
net niſi in duplũ: q: facilius cuſtodiũtur.
¶ Scđs flos horti ſignificat virtutẽ con
ſciẽtie: q: flos horti eſt ſub muro ꝛ clauſu
ra. Horti em̃ cõiter claudunt. Sꝫ nec iſte
flos hic modo reperitur: q: nec clerici mo
do ſeruant cõſcientiã: quã habẽt ſub clau
ſura oris et ſacramẽti. nec religioſi: quam
habẽt ſub clauſura voti. nec ſeculares ſub
muro et clauſura matrimonij.
¶ Tertius flos in cãpo ſignificat patiẽtiã
que frigoribus et caloribus exponitur: et
ventis hincinde agitatur: et tñ nõ frangi
tur. Iſte flos hic non reperitur: q: nullus
in iniuria ſibi lata hꝫ patientiã: immo ſta
tim vult cũ gladijs ꝛ fuſtib⁹ accipere vin
dictã. Cõcludamus igit noſtrũ ꝓpoſitum
principale. ſi flos mũdicie ꝛ puritatis nõ
eſt hic: nec flos bone cõſciẽtie: nec flos cõ
tinẽtie: nec patientie: ꝛ nazaren⁹ interpre
tatur flos: igit ieſum quẽ queritis nazare
nũ ſurrexit nõ eſt hic: q: exortus eſt ſol cũ
ardore incõſciẽtie ꝛ impatientie: ꝛ areſcit
fenũ: ꝛ flos eius decidit. Iaco. j.

Tertia pars.

¶ Sed dixi in tertia par

te nr̃i ſermonis/ꝙ hic non eſt crucifixus:
ſed crucifigẽs per replicatam iniquitatẽ.
Et ego reperio ꝙ per peccata nr̃a vel pro
pter peccata noſtra/hic crucifigitur iterũ
xp̃s. ſeruatur ac replicat tot⁹ ordo paſſio
nis xp̃i. nam in proceſſu crucifixionis xp̃i
fuerunt ſeruata ſex. C
Primo xp̃s fuit venditus.
Secundo xp̃s fuit traditus.
Tertio xp̃s fuit illuſus.
Quarto xp̃s fuit conſputus.
Quinto xp̃s fuit flagellatus.
Sexto xp̃s fuit crucifixus.
Primo venditur per auaros cupidos.
Secundo traditur per fictos fallaces.
Tertio illuditur per vanos ſuperbos.
Quarto cõſpuit ꝑ luxurioſos immũdos.
Quinto flagellatur ꝑ crudeles tyrannos.
Sexto crucifigit gñal'r ꝑ malos xp̃ianos.
¶ Dico ꝑmo ꝙ xp̃s vẽdit ꝑ cupidos. dico
tibi iudex. tibi iurate. tibi aduocate. tibi
clerice. tibi religioſe/ꝙ q̃ncũq; cupidita
te pecunie vel alterius muneris/facis ali
quid ꝯ̃ deũ: ꝯ̃ iuſticiã: ꝯ̃ veritatẽ: ꝑcio illi⁹
pecunie/tu vẽdis xp̃m cũ iuda: ꝛ dicis cũ
eo. Quid vultis mihi dare ꝛ ego eũ vobis
tradã. vñ glo. ſuꝑ illo Mat. xxvj. Et exinde
q̃rebat opportunitatem vt eũ traderet. di
cit ad iſtud ꝓpoſitũ ſic. Multi hodie ſunt
q̃ factũ iude execrãt: ꝛ tñ idẽ faciũt. nã cũ
falſum teſtimoniũ dicũt: veritatẽ qui xp̃s
eſt vendunt. O quot ſunt iſti tales: q̃ reci
piunt pecuniã ꝛ munera in iniuriam iuſti
cie: et vendunt xp̃m. Tñ vis ſcire q̃d mali

habebãt iſti. Scriptũ eſt Amos. ij. Suꝑ
trib⁹ ſceleribus iſrael et ſuꝑ q̃ttuor nõ con
uertã eũ: ꝓ eo ꝙ vẽdiderit ꝓ argẽto iu
ſtum: et pauperem ꝓ calciamẽtis.
¶ Scđo xp̃s tradit per fictos ꝛ fallaces.
Iſti ſunt ficti et deceptores: qui loquunt
pacẽ cũ ꝓximo ſuo: mala autẽ in cordib⁹
eoꝝ. O quot ſunt iſti de q̃bus dic̃ pſ̃. ꝙ
in corde locuti ſunt vanitates. ꝛ boni po
nunt ſe in manibus ſuis: confidũt de bo
nis ỽbis ſuis: et poſtea ꝓdunt te inimi
cis tuis. Recordare tu q̃cũq; es ille: ſemꝑ
in iſto caſu cũ iuda dicis illud Mat. xxvj
Quẽcũq; oſculatus fuero ꝛc. et recordare
quid dicit tibi xp̃us Luc. xxij. Iuda oſcu
lo filium hominis tradis ꝛc.
¶ Tertio xp̃s illuditur per vanos ſuper
bos. Chriſtus tripliciter fuit illuſus.
Primo a miniſtris velando faciem.
Secundo ab herode in veſte alba.
Tertio a pilato in veſte purpurea.
Primo modo triplex gen⁹ eſt ſuperborũ:
qui illudũt xp̃o. Primi ſunt ſuꝑbi q̃ ſine
timore ꝛ ſine verecũdia peccant: ꝛ videt
eis ꝙ deus nõ videt eos: nec audit. Iſti
quantũ in eis eſt velant faciem xp̃i: ne
eos videat. dicũt iſti cũ pſ̃. pſalmo. xciij.
Non videbit dominus: nec intelliget de⁹
iacob. Sed reꝑhendit eos ſtatim pſ̃. per
illud qđ ſequit. Intelligite inſipientes ĩ
ꝑp'lo: et ſtulti aliq̃n ſapite. Qui planta
uit aurẽ non audiet: aut qui finxit oculũ
non cõſiderat? Secũdi ſuperbi ſunt qui
exercuerunt vias ſuas ſuꝑbe. q: interius
ſunt lupi rapaces: et extrinſecus veniũt
in veſtimentis ouiũ vt hypocrite. Iſti il
ludunt xp̃o cũ herode in veſte alba et pul
chra et mũda: quam oſtẽdunt exterius: ꝛ
tñ turpitudinẽ et immũdiciã habent in
terius. Cuidã iſtoꝝ qui erat princeps ſa
cerdotũ Ananias dixit ap'ls Actuũ. xxiij.
Percutiet te deus paries dealbate. Pa
ries dealbatus habet albedinẽ exterius:
ſed nigredinẽ interius. Tertij ſuꝑbi ſunt
qui exercent ſuperbiã ſuaꝫ in vanitatib⁹
in habitu pompoſo de panno aureo/ſeri
co/veluto cũ forraturis ꝛc. in ſertis et flo
ribus in torque deauratis. et deargenta
tis. et tales illudũt xp̃o cũ pilato et mili
tibus. Chriſt⁹ eſt expoliat⁹ in cruce: ꝛ viri
et mulieres cũ ornamentis põpoſis/ꝛ ve
ſtibus vanis/flectũt genua coram ſpolia
to: ꝛ ſupplicãt ſibi ꝓ ſuis neceſſitatibus.
Certe hoc nõ eſt ſupplicare: ſed illudere.
Dic de mulierib⁹ depictis ꝛ decoratꝭ. vñ
Ap'ls. j. ad timo. ij. decet orare nõ in veſte
ꝑcioſa. Ecce qual'r xp̃us illuditur per va
nos et ſuperbos. Sed ſcis quid ſcribitur
Prouer. iij. Illuſores ipſe deus deludet.
¶ Quarto xp̃s conſpuit in facie ꝑ immũ
dos luxurioſos: qui deturpãt aĩas ſuas:
in quib⁹ eſt impreſſa facies dei: et imago
et ſimilitudo dei. vñ dr̃ Geñ. ix. Ad imagi
nem quippe dei fact⁹ eſt homo. et intelli
gitur ſ̃m aĩam. iõ dđ pſ̃. iiij. Signatum
eſt ſuꝑ nos lumen vultus tui dñe. hoc eſt
in aĩa nr̃a. Quotiẽs igitur per turpitudi
nẽ luxurie/aĩam tuã maculas: abſq; du
bio faciẽ dei: que lucet et reſplẽdet in aĩa
tua: deturpas. Cũ crudeles dñi: mali ty
rãni. et mali ꝑncipes: ꝛ mali cõſiliarij in
iuſte et indebite pauperes opprimunt: ꝛ
publice vel occulte nocent: cauſaꝫ vidue
nõ defendunt: xp̃m crudeliter flagellant.
Iſte tales oppreſſiones non ſunt niſi fla
gella q̃ xp̃o inferunt. O quot ſunt iſti qui
flagellant xp̃m qui dicũt Sap. ij. Oppri
mam⁹ pauperẽ: nõ parcamus vidue: nec
veterano: nec reuereamur canos multi tẽ
poris. ſit fortitudo nr̃a lex iniuſticie. de
iſtis dic̃ xp̃s in pſ̃. lxxij. Fui flagellat⁹ to
ta die. Sed ſine dubio credãt iſti: q: xp̃us
a deo prẽ ꝯ̃ iſtos petet vindictã et defen
ſionẽ: ꝛ finaliter exaudiet. dic̃ em̃ deo prĩ
Circũdederũt me viri mendaces: ſine cã
flagellis ceciderũt me: ſed tu dñe defen
ſor vindica me. ¶ Sexto et vltĩo xp̃s cru
cifigit per oẽs pctõres/ꝛ malos xp̃ianos
Dicã tibi modicũ ap'li ab hebre. vj. qđ eſt
iſtud. Xp̃s in cruce fuit mortu⁹ et nõ niſi
ꝓpter pctm̃. quicũq; poſt xp̃i reſurrectio
nẽ pctm̃ iterant xp̃m crucifigunt. de iſtis
ap'ls vbi. ſ̃. Rurſum crucifigẽtes ſibimet
ipſis filiũ dei. A pctõ em̃ liberari nõ po
tuiſſem⁹: niſi ꝑ mortẽ ei⁹ ĩ cruce. Qui igit
pctm̃ iterat ꝛ replicat: cũ ab ipſo cupiat
liberari: videt ꝙ velit iterũ xp̃m crucifi
gi pro pctõ. Oẽs tales ſunt factores ꝛ au
tores mortis xp̃i et ſue paſſionis: de quo
xp̃s hꝫ nouũ dolorem/ꝛ nouas plagas: q̃
cõquerit de iſtis per pſalmiſtã. pſ̃. lxviij.
Suꝑ dolorẽ vulnerũ meoꝝ addiderũt. et
alibi. Dolor me⁹ renouat⁹ eſt. Et non ſo
lum iſti inferũt xp̃o nouũ dolorẽ: ſꝫ ma
iorẽ ꝛ grauiorẽ dolorẽ. vñ Bern. in ꝑſona
xp̃i in ſermone diei paraſceues/ad innuẽ

dum ꝙ grauior eſt dolor xp̄i ſibi illatus
per crucifigētes eū per contēptū: ꝙ per
crucifigētes eū ꝑ effectū: qꝛ iſte dolor eſt
exterius in corꝑe xp̄i: ⁊ ille eſt interior in
aīa xp̄i. vn̄ dicit ad hoīem in ꝑſona xp̄i.
O hō vide que ꝓ te patior: non eſt dolor
ſicut quo crucior: ad te clamo: q̄ ꝓ te mo-
rior. vide penas quibꝰ affligor: vide cla-
uos q̄bus cōfodior: interiꝰ tn̄ eſt planctꝰ
grauior: cū te tā ingratū expior. Ecce quō
hic idē ordo ſeruat̄ ſicut ī crucifixiōe xp̄i.
Sed certe in vno video ꝙ nō ſeruat̄ or-
do: in h̄ ꝙ hic xp̄s crucifigit̄: ſed nullꝰ la
tro cū eo aſſociat̄. Joh. xix. ſcribit̄ ꝙ cru-
cifixerunt cū eo duos latrones. vnum a
dextris: aliū a ſiniſtris. hic nullꝰ a dextris
nec a ſiniſtris crucifigit̄. Sed ī alio video
ꝙ ſeruat̄ ordo: qꝛ his diebꝰ de pn̄ti dicit
nobis pilatꝰ. Quē vultis vos de duobus
dimitti: barrabā: an ieſum qui d̄r xp̄s? Et
vos rn̄detis: Barrabā. erat tn̄ latro qui
ꝓpter ſeditionē et homicidiū miſſus fue
rat in carcerē. Et replicat vobis pilatus.
Quid igit̄ faciā de ieſu q̄ d̄r xp̄s? Et vos
rn̄detis: crucifigat̄. Sed ad iſtō de latro-
nibus poteſtis dicere. Quare mō nō cru-
cifigunt̄ latrones cū xp̄o: vt ſeruet̄ ordo?
Poſſum vobis reſpōdere multipliciter.
Primo quia nō crucifigit̄ vnꝰ: ſꝫ plures:
qꝛ cum xp̄o crucifixi ſunt duo latrones ſo
lūmodo: ⁊ ī iſto tp̄e ſunt plures: iō nimis
haberemꝰ facere. Itē qꝛ vnꝰ fuit malus:
aliꝰ bonus. vnꝰ penitēs: aliꝰ impenitens.
modo hic nullꝰ bonus: nec penitens: ſed
oēs mali ⁊ impenitētes. Sꝫ credo ꝙ po
teſtis mihi aliter rn̄dere et cum veritate.
Nā non crucifigimꝰ latrones: qꝛ latro d̄r
de lateo lates: qui furat̄ latēter et ſecrete
fur q̄ publice. modo oēs ſunt fures q̄ fu-
rant̄ in publico vbi fiūt roberie manife-
ſte: ⁊ nō timēt: nec aliq̄ correctio nec emē
da: et pauci ſunt qui furant̄ in occulto ⁊
ſecreto. Sed replico ↄ vos per v̄bum cōe
qd̄ dicit: Fur nō eſt latro qui tp̄e latitat
atro. Latro late luce dignꝰ eſt vterqꝫ cru
ce. et tn̄ in nr̄o ꝓpoſito nullꝰ ponit̄ ī cru-
ce. vel credo ꝙ poſſum aliter ⁊ meliꝰ rn̄de
re: quia non crucifigitis latrones: qꝛ non
habetis crucē nec patibulū: qꝛ in aurum
patibula ſunt ↄuerſa. O deus ⁊ habetis
crucē ad crucifigendū ieſum: ⁊ nō ad cru
cifigendū latrones. Ecce quō per ↄcluſio
nem nr̄i ſermonis/ hic nō eſt crucifixꝰ; ſed
crucifigentes per replicatā iniquitatem.
Sed debetꝫ notare ꝙ his diebꝰ abſcōdit
ſe et exiuit de tēplo. mō de iſta ciuitate: iō
dicamꝰ ſibi. O bone ieſu q̄re exiſti de tem
plo: et q̄re de ciuitate? Rn̄det nobis ibi
ex regula ph̄i ꝙ ↄtra mutuo ſe expellūt. ⁊
ſimul ſe nō cōpatiunt̄. Ego ſum inq̄t xp̄s
liberalis: et nō poſſum cōpati auariciam
ꝓpter qd̄ ego eieci his diebꝰ in die ramo
rū emētes et vēdentes de tēplo. Sed mō
iſti reuerſi ſunt: qꝛ vēdūt ⁊ emūt ſpūalia:
et cōmittūt ſimoniā/ ⁊ barateriā in bn̄fi-
cijs/ et ep̄atibus: ⁊ ꝑ ↄn̄s habui exire de
tēplo. ⁊ a fil'i habui exire de ciuitate. naꝫ
ego ſum bonitas ⁊ nō cōpatior mecū ini
q̄tatē et maliciā. ego ſum pax et nō cōpa
tior mecū diſcordiā ⁊ ↄdictionē. ego ſum
iuſticia et nō cōpatior mecū iniuſticiam.
ego ſum v̄itas ⁊ nō cōpatior mecū falſita
tē. Et iō cōdolēdo de iſta ciuitate: dico vi
di iniq̄tatē et ↄdictionē in ciuitate: tota
die circūdabit ſuꝑ muros eiꝰ iniq̄tas: et
labor in medio eiꝰ et iniuſticia: ⁊ nō de-
fecit de plateis eiꝰ vſura ⁊ dolꝰ. Dic quō
ſunt curſitores vſurarū inter xp̄ianos: ſi-
cut cōſueuit eſſe inter iudeos. Igit̄ dicit
xp̄s: oportuit me exire de ciuitate: vel re-
cedere a ciuitate. Ieſum ḡ quē queritꝫ na
zarenū crucifixū: nō eſt hic: immo ꝓpter
ꝑdicta receſſit hinc. Ideo placeat ſibi ꝑ
ſuā ſanctā mīam: ꝙ velit ad nos redire:
et ꝙ reſpiciat nos oculo ſue pietatꝫ tali-
ter: vt vitā noſtrā poſſimus emēdare: et
ieſum recuꝑare hic ꝑ graꝫ ⁊c. Deo gras.

¶ In feſto paſche. Sermo. v.

SUrrexit non eſt
hic. Marci vlti. ⁊ in euāge-
lio ⁊c. Honorabiles dn̄i de
ieſu ſaluatore nr̄o nō legit̄
niſi vna reſurrectio. ſ. corꝑa
lis. de nobis aūt due reſurrectiōes legū-
tur. ſ. ſpūalis ⁊ corꝑalis. Cur tam varie?
Rn̄. ſm damaſcenū reſurrectio eſt eiꝰ qd̄
cecidit iterata ſurrectio. cū igitur q̄libet
hō: et q̄libet nr̄m duplici morte cadat. ſcꝫ
morte ſpūali: qn̄ aīa cadit a gr̄a in pctm̄.
⁊ morte corꝑali: qn̄ aīa ſeparat̄ a corꝑe: ⁊
corpus cadit in puluerem et corruptio-
nem: duplici igitur indiget homo reſur-
rectiōe ꝓpter duplicē mortē. Prima eſt
reſurrectio ſpūalis: qua hō ſurgit ⁊ reſur
git de ſtatu pctī in ſtatum gr̄e. Scd̄a eſt
corporalis qua hō ſurget v̄tute diuina in
reſurrectiōe gn̄ali ꝑ reſurrectionē corꝑis
et aīe. Et qꝛ iſta ſcd̄a modicū valebit ſine
p̄ma: qꝛ nihil valebit reſurgere in corꝑe:
niſi reſurgamꝰ in aīa per gratiā: iō dicit
Joh. in Apoc. xx. cap. Btūs et ſctūs q̄ hꝫ
partem in reſurrectiōe p̄ma. Xp̄s prima
reſurrectiōe nunq̄ indiguit: qꝛ nunq̄ eiꝰ
aīa per pctm̄ cecidit. indiguit ſcd̄a: quia
eius aīa in paſſiōe a corꝑe ſeparata fuit.
Ecce tota rō q̄re nos indigemꝰ: ⁊ de nob̄
legunt̄ due reſurrectiōes: de xp̄o autē nō
niſi vna. Quia igit̄ modicū valebit nob̄
reſurgere in corꝑe: q̄ eſt reſurrectio ſcd̄a:
niſi reſurgamꝰ in aīa: que eſt reſurrectio
p̄ma. vt habeamꝰ partē in reſurrectione
xp̄i q̄ eſt reſurrectio ſcd̄a: rogemꝰ v̄gineꝫ
mariā vt habeamꝰ ptē ī reſurrectōe p̄ma
q̄ eſt reſurrectio de ſtatu pctī in ſtatū gr̄e
⁊ huic det̄ debita ↄſecutio: p̄ſentet̄ v̄gini
hūilis ⁊ debita ſalutatio dicēdo. Aue ma
ria. Surrexit nō eſt hic ⁊c. Notate ꝓ de
claratiōe thematis ꝙ de xp̄o d̄r ſurrexit.
vt h̄ in thēate. ⁊ Luc. xxiiij. Surrexit dn̄s
vere. ⁊ de xp̄o d̄r in pš. Tu cognouiſti ſeſſio
nē meā et reſurrectionē. et officiū hodier
num īcipit. Reſurrexi ⁊ adhuc tecū ſum.
noueritꝫ ꝙ reſurrectio d̄r de ſurgo ſurgis
qd̄ cōpetit illi q̄ ꝓpria v̄tute. ſurgit. quaſi
ꝙ dicat: talis ſurrexit. ſ. ꝓpa v̄tute. ⁊ re
ſurgere d̄r de ſuſcito tas. qd̄ cōpetit illi q̄
alteriꝰ v̄tute ſurgit: vt dicat̄ de eo reſur-
git. i. ſuſcitatꝰ ab alio ſurgit. Qꝛ igitur in
xp̄o erāt due nature. ſ. diuina q̄ ꝓpa opa
tur virtute. et humana: que non oꝑatur
niſi v̄tute diuinitatꝫ: cū ſit inſtrm̄ ſibi cō
iunctū ſm damaſcenū: hic eſt ꝙ ſm pri
mā naturā. ſ. diuinam de xp̄o d̄r ſurrexit:
ſm aliā naturā. ſ. humanam de xp̄o d̄r re
ſurrexit. ad primū ſenſum. ſ. rōne diuini-
tatis loquit̄ thema de xp̄o dicens. Sur-
rexit nō eſt hic. Et pro aliquali forma ſer
monis debemꝰ notare ꝙ reſurrectio xp̄i
expectat quattuor que ſequūtur.

A Primo rationabiliter celebrata.
Scd̄o gratioſe manifeſtata.
Tertio malicioſe improbata.
Quarto infideliter denegata.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ xp̄i re-
ſurrectio fuit rationabiliter celebrata.
Cum enim quicq̄d de deo tenemus et in-
telligimꝰ ſit per fidem et charitatem: que
ſunt v̄tutes theologice. q̄ immediate hn̄t
deū ꝓ obiecto ſm doctores: certū eſt ꝙ
xp̄i reſurrectio eſt obiectū adeq̄tum iſtaꝝ
v̄tutū. In reſurrectiōe xp̄i ↄfirmat̄ fides
nr̄a ſine q̄ nulla eſſet. vn̄ apl's. j. ad Cori.
xv. Si xp̄s non reſurrexit: nec nos reſur-
gemus. quomodo enim ſperat reſurgere
membrū niſi reſurgat caput? Secūdo in
reſurrectione xp̄i confirmat̄ charitas no
ſtra/ ⁊ dilectio nr̄a: quā habuimꝰ ad xp̄m
ſine q̄ reſurrectiōe infeliciſſimi fuiſſent q̄
oīa propter xp̄m reliquiſſent ſi mercedeꝫ
aliquā ab eo nō eſſent accepturi. vn̄ apl's
contra eos q̄ negant xp̄i reſurrectionem
vbi ſupra dic̄. Ergo qui dormierūt in xp̄o
perierunt. ſi in hac vita tm̄ in xp̄o ſperan
tes ſumus: miſerabiliores ſumus oībus
hoībus. Ratio eſt per reſurrectionē chri-
ſti ſperamus et nr̄aꝫ: in q̄ debēt boni pre
miari de bonis que hic fecerūt: qui nūq̄
fuerunt premiati: ſed ſemper habuerunt
mala: et mali debent puniri de malis q̄
hic fecerūt: quia hic nunq̄ habuerūt niſi
bonū. Pro tāto dicit Chryſoſtomꝰ ſuper
mattheum contra illos qui dicūt reſurre
ctionem non eſſe. In omī re aut actu vir
tus agēdi ſpes eſt futuri. qui enim arat:
arat vt metat. qui pugnat: pugnat vt vin
cat. tolle ſpem reſurrectionis et ſoluta eſt
omnis obſeruātia pietatis. hec ille. Ergo
⁊ ꝓpter nr̄am fidē/ ſpem/ amorē/ ſiue cha
ritatē: quā habemꝰ ad xp̄m ↄfirmandam
⁊ corroborandā: reſurrectio xp̄i fuit rōna
biliter celebrata. ꝓpter qd̄ dixit xp̄s Jo.
xj. Ego ſum reſurrectio et vita. nō ſolū. ſ.
formaliter: ſed ⁊ taliter ꝙ reſurrectio xp̄i
erit cā reſurrectionis alioꝝ. ſequit̄. Qui
credit in me etiā ſi mortuꝰ fuerit viuet: ⁊
oīs q̄ viuit et credit ī me nō morieť ī eter
nū. Propter que oīa ↄcludit apl's. j. Coꝝ
xv. Xp̄s ſurrexit a mortuis primitie dor-
mientiū: qm̄ quidē ꝑ hoīem mors: et per
hoīeꝫ reſurrectio mortuoꝝ. Sꝫ ↄ h̄ ꝙ dic̄
primitie dormientiū. arguūt aliq̄ ex mo-
tiuo ſacre ſcripture: qm̄ helias ſuſcitauit
vnū mortuū. iij. Reg. xvij. Heliſeꝰ alium
iiij. Reg. iiij. et xp̄s puellā ī domo. Mat.
ix. Adoleſcentē in porta. Luc. vij. et laza-
rū quatriduanū. Joh. xj. Rn̄det ſanctꝰ
Tho. in. iij. parte. q. liij. ar. iij. dicēs ꝙ re-
ſurrectio eſt reparatio a morte ad vitam
q̄ triplex eſt. Prima in actu ſolū: cuꝫ quis

moꝛtuus actualiter reſurgit ad vitā. ⁊ lo-
quēdo de iſto mō xp̄s nō reſurrexit a moꝛ
tuis pꝛimitie doꝛmientiū: ſed de quib⁹ di
ctū eſt. Scđa eſt reparatio a moꝛte in vi-
tā ⁊ a neceſſitate moꝛiēdi. Tertio mō etiā
a poſſibilitate moꝛiēdi. ⁊ ſic iſtis duobus
modis vltimis xp̄s ſurrexit a moꝛtuis ⁊c̄.
ſi em̄ ſicut dicit tex. euangelij Mat. xxvij.
in paſſione xp̄i multa coꝛpoꝛa ſctōꝝ q̄ doꝛ
mierūt ſurrexerūt. hoc fuit cū neceſſitate
moꝛiēdi: vt ponit Aug. in li. de mirabi. ſa
cre ſcripture. circa fi. lib. Veriſimile tn̄ eſt
ꝙ illi q̄ ſurrexerūt cū xp̄o fuerunt ibi: vel
eoꝝ aliqui q̄ enumerātur ab ap̄lo ad He-
bꝛe. xj. vt abꝛaā: dauid: ⁊ multi alij. vn̄ de
abꝛaā quedā glo. dic̄ ſup Gen̄. c. xxv. Ma
gne cure fuit ſanctis patribus ꝙ ſepelirē
tur in terra ꝓmiſſionis / ſperantes ꝙ xp̄o
reſurgēte reſurgerēt. ⁊ cām de iſtis patri-
bus ſubiūgit in fine cap̄. dicēs. Hi oēs te
ſtimonio fidei ꝓbati nō acceperūt repꝛo-
miſſionē deo ꝓ nobis meli⁹ ꝓuidente: ne
ſine nobis cōſummarētur. Si contra hoc
obijcit̄ qm̄ ſm̄ ap̄lm / ſtatutū eſt hoīb⁹ ſe
mel moꝛi. qꝛ igit̄ iſti patres: de quibus dꝛ
ꝙ ſurrexerūt cū xp̄o: iterum moꝛtui ſunt.
Rn̄deo ſtatutū eſt ⁊c̄. verū eſt cū pena: ſed
ſine pena multotiēs q̄s pōt moꝛi: ſicut pꝫ
de puero ab heliſeo ſuſcitato q̄ fuit ionas
q̄ poſtea moꝛtu⁹ eſt: imō petiuit aīe ſue vt
moꝛeret̄. Jone. iiij. Itē pꝫ de lazaro a xp̄o
ſuſcitato: qui poſt aſcēſionē dn̄i multo tē
poꝛe vixit ⁊ poſtea moꝛtuus eſt: ⁊ de mul-
tis. Ptꝫ igit̄ ex oībus his ꝙ ꝓpter cōfir-
mationem fidei / ſpei / ⁊ charitatis nr̄e xp̄i
reſurrectio fuit rōnabiliter celebꝛata: qꝛ
fuit pꝛimum pꝛincipale ſermonis.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecūdo pꝛincipa-

liter ꝙ xp̄i reſurrectio fuit gratioſe mani-
feſtata. Licet hodie xp̄s quiquies mani-
feſtauit reſurrectionē ſuā: ſpecialr̄ tn̄ pꝛo
nr̄a fide ⁊ deuotione inſtruēda moꝛaliter
manifeſtauit ſe hodie trib⁹ ꝑſonis glorio
ſis. Pꝛimo virgini marie mitiſſime ꝓpter
tria. Pꝛimo rōne honoꝛis q̄ ſue matri de-
bebat̄. Ipſa mr̄ xp̄i ſup oēs matres eſt et
dignitate: qꝛ mater dei eſt: ⁊ natura quia
quicq̄d cōpetit xp̄o de humanitate: totū
habuit ab ea. nō ſic de alijs matrib⁹: ideo
ſuper oēs matres debuit honoꝛari. Scri-
ptū eſt em̄ Eccli. vij. Honoꝛa patrē tuū: et
gemitus matris tue ne obliuiſcaris. Se-
cūdo rōne fidei nō perdite. Ap̄li ⁊ xp̄i di-
ſcipuli in paſſione oēs perdiderūt fidē: ⁊
in ſola virgine remanſit: iō ſpecialius ſibi
debuit xp̄s in reſurrectione apparere: qꝛ
ſcribit̄ Sap̄. j. Inuenit̄ ab his qui nō tē-
tant illū: apparet aūt eis qui fidē habent
in illū. Tertio ꝓpter ſuū amoꝛē intēſum:
qui em̄ intenſe et ardēter amāt deū: deus
eis apparet: et ſe manifeſtat. Joh. xiiij. in
quit xp̄s. Qui diligit me diligetur a patre
meo. Et ego diligā eum et manifeſtabo ei
meip̄m. Scđo apparuit ⁊ manifeſtauit ſe
hodie mulierib⁹ venietibus ad monumē
tū: inter quas ſpecialr̄ marie magdalene.
Mat. vlti. Tertio apparuit et manifeſta-
uit ſe diſcipul: ⁊ ſpecialr̄ petro Lu. xxiiij.
Surrexit dn̄s vere ⁊ apparuit ſimoni. In
his tribus apparitionib⁹ / ⁊ manifeſtatio
nibus habemus iſtud documentū moꝛa-
le: ꝙ cū xp̄s reſurrexerit hodie in gloꝛia: ⁊
apparuerit pꝛīo marie virgini: ſcđo mulie
rib⁹ ſpecialr̄ marie magdalene: tertio di-
ſcipulis ſpecialr̄ petro. ita xp̄s in glīa pa
radiſi apparebit ⁊ manifeſtabit ſe innocē
tibus: q̄ ſignificant̄ ꝑ mariā virginē. ſcđo
penitētibus: qui per mulieres ⁊ ſpeciali-
ter per magdalenā. tertio obediētibus: q̄
per diſcipulos ⁊ ſpecialiter ꝑ petrum et ſi
monē q̄ interpꝛetat̄ obediens. Totū iſtud
documentū moꝛale extrahit̄ a dictis ap̄li
ad Coloſ. in. c. iij. Moꝛtui em̄ eſtis ⁊ vita
veſtra abſcondita eſt cū xp̄o in deo: cū au
tē xp̄s apparuerit vita veſtra: tunc ⁊ vos
apparebitis cum ipſo in gloꝛia.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio pꝛincipali

ter ꝙ xp̄i reſurrectio fuit malicioſe impꝛo
bata: ⁊ hoc. ſ. ꝑ hereticos. Pꝛo quo notā-
dū ꝙ heretici aſtuti ⁊ malicioſi impꝛoba-
uerūt xp̄i reſurrectionem ex textu euange
lij in duobus.

Pꝛimo ex mala punctuatione.
Scđo ex mala computatione.

¶ Pꝛimo impꝛobant reſurrectionē xp̄i ex
mala pūctuatione textus. vn̄ in euāgelio
hodierno habet̄ / ꝙ mulierib⁹ q̄ hodie ve
nerūt ad monumentū: dixit angelus quē
viderāt in dextris monumēti ſedentē. Je
ſum queritis nazarenū crucifixum: nō eſt
hic. Ipſi heretici iſtū textū pūctuāt ſic. ſ.
ꝙ angel⁹ dixit. Jeſum queritis nazarenū

crucifixū. ⁊ mulieres ſubiūxerūt. ſurrexit.
et angel⁹ rn̄dit. Nō. ⁊ mulieres replicaue
rūt. eſt hic coꝛpus ei⁹ vel alibi aſpoꝛtatū.
vn̄ cōcludūt heretici ꝙ ex iſto textu ī quo
cōtinent̄ interrogationes / ⁊ angeli reſpō
ſiones nō habet̄ ꝙ xp̄s reſurrexit: imo to
tū cōtrariū. ſ. ꝙ nō ſurrexit. Sꝫ ꝙ̄ mala ⁊
falſa ſit iſta text⁹ expoſitio ⁊ falſa punctua
tio: ⁊ ꝙ ex textu ſequit̄ xp̄i reſurrectio. pꝫ:
qꝛ ſequit̄ ī textu: qꝛ dixit idē angel⁹ mulie
rib⁹. Ite dicite diſcipulis ei⁹ ⁊ petro quia
ibi eū videbitis: qꝛ pꝛecedet vos ī galileā
ſicut dixit vobis.

¶ Scđo īpꝛobant heretici xp̄i reſurrectio
nē ex mala cōputatione. nā ⁊ articulus fi
dei habet: ⁊ ꝑ totū euāgeliū ſcriptū eſt: ꝙ
xp̄s tertia die a paſſiōe ſua reſurrexit. tūc
ipſi arguunt ſic. Oīs dies vel eſt artificia
lis ꝯtinēs. xij. hoꝛas: vel naturalis. xxiiij.
hoꝛas cōtinens. de qualicunq̄ʒ die loqua
mur nō eſt verum / ꝙ xp̄s reſurrexit tertia
die: vt pꝫ numerādo ab hac hoꝛa nona fe
rie. vj. preterite: in qua moꝛtu⁹ eſt: vſq̄ʒ ad
pꝛimā hoꝛā hui⁹ diei pꝛeſentis: in qua re-
ſurrexit. nō igit̄ eſt verū ꝙ tertia die reſur
rexit. Pꝛo rn̄ſione ad iſtā obiectionē ſcien
dū ꝙ duo ſunt ſymboli fidei: in quib⁹ con
tinent̄ oēs articuli fidei catholice. In pꝛi
mo fides fundat̄ ⁊ eſt ſymbolū ap̄loꝝ. In
ſcđo eadē fides ⁊ nō alia declaratur: ⁊ eſt
ſymbolū patrū. Scđm ſymbolū. ſ. patrū
non fuit de neceſſitate fidei quoad eſſen-
tiā: qꝛ tota fides ſufficiēter cōtinet̄ in ſym
bolo ap̄loꝝ: ſꝫ fuit de neceſſitate fidei quo
ad ei⁹ declarationē. et hoc ꝓpter hereſes
inſurgēdas ꝯ fidē ſm̄ ꝙ dicit btūs Tho.
in. ij. ij. q. j. ar. vn̄ in ſymbolo patrū nō
ponit̄ aliq̄d. nec addit̄ niſi ꝓpter declara
tionē fidei in illis articulis: ꝯ quos inſur
git erroꝛ aliq̄s vel hereſis. exemplū in ſym
bolo ap̄loꝝ dꝛ. Credo in deū. ⁊ qꝛ ponen-
tes plures deos dicebāt ꝙ non faciebant
cōtra pꝛimū articulū: qꝛ quilibet dicebat
ſe credere in deū. Ideo ꝯ eoꝛū erroꝛes pa-
tres poſuerūt in iſto articulo magis expli
cite fidē declarādo. Credo ī vnū deū. ⁊ ſic
de alijs articulis contra q̄s erroꝛ aliq̄s in
ſurgit ſemꝑ addiderunt aliquid ꝓ maioꝛi
fidei declaratione. Et noueritis ꝙ articu
lus de deſcēſu ad inferos ponit̄ in ſymbo
lo ap̄loꝝ. et mirū eſt ꝙ nulla de eo mētio
fit in ſymbolo patrū. Cauſa eſt dicit ſctūs
Tho. in. ij. ij. qꝛ cōtra iſtū articulū nūq̄ʒ er
roꝛ aliquis inſurrexit. Secūdo ad noſtrū
ꝓpoſitū in ſymbolo ap̄loꝝ ponit̄. Tertia
die reſurrexit a moꝛtuis. ⁊ non plus. et qꝛ
inſurrexit cōtra iſtū articulū erroꝛ ex com
putatione dierū: de quo erroꝛe dictū eſt:
ideo ꝓ maioꝛi declaratione iſtius articuli
ponit̄ in ſymbolo patrū ⁊ addit̄. ſm̄ ſcri-
pturas. Sed adhuc obijciunt heretici di.
Videamus vbi ſunt iſte ſcripture. non in
nouo teſtamento: quia nō recipiūtur a iu
deis: qui negāt xp̄i reſurrectionē: opꝫ igi-
tur dare ſcripturā de veteri teſtamēto: qꝛ
aliqua alia nō habet̄: niſi illa Oſee. vj. Vi
uificabit nos poſt duos dies: et in tertia
die ſuſcitabit nos. ⁊ quantūcunq̄ʒ ibi ſm̄
vnā regulā de modo exponendi ſacrā ſcri
pturā loquant̄ ibi mēbꝛa ꝓ capite: tn̄ ad-
huc eadē reſtat difficultas de dieb⁹ natu-
ralibus vel artificialib⁹ iā pꝛedicta. Pꝛo
tāto reſpōdēt aliter / ⁊ finaliter doctoꝛes:
ꝙ ly ſm̄ / nō determinat aliquam vel ali-
quas ſcripturas: ſed ſolū modū loquendi
ſcripturarū ꝑ ſinecdochē: que accipit par
tē ꝓ toto: ⁊ tūc habet veritatē ꝙ ſurrexit
tertia die: ſumēdo partē vltimā ferie. vj. ⁊
totū ſabbatū / et partē diei hodierne / pꝛi-
mā. ſ. in ſolis oꝛtu: in qua hoꝛa reſurrexit:
et hoc eſt qđ dꝛ in euangelio hodierno / ꝙ
maria magdalene ⁊ iacobi et ſalome eme
rūt aromata vt veniētes vngerēt ieſum.
Et valde mane vna ſabbatoꝝ venerūt ad
monumētū oꝛto iam ſole. Eſt queſtio hic
iſte ſancte mulieres venerūt ad vngendū
ieſum in ſepulcro: querit̄ quid fuit factū
de iſto vnguēto. Ratio querēdi eſt iſta. le
gimus ꝙ tria vnguēta fuerunt parata ꝓ
ieſu. Pꝛimū per magdalenā in ſua cōuer-
ſione quando lachꝛymis cepit rigare pe-
des eius et vnguento vngebat. Luce. vij.
de iſto vnguento ſcimus quid factū eſt: qꝛ
magdalena de eo vnxit pedes ieſu. Secū
dum vnguentū fuit ſibi exhibitū per ean-
dem magdalenā ante eius paſſionē in be
thania ī domo ſimonis lepꝛoſi. Matth.
xxvj. et de iſto vnguēto ſcimus quid factū
eſt: qꝛ dicit text⁹ ꝙ magdalena effudit ſu-
per caput ipſius recumbentis. Tertiū vn
guentum fuit per iſtas ſanctas mulieres
ad vngendū xp̄i coꝛpus moꝛtuū in ſepul-
cro paratum et emptū: ſed nō exhibitum.
qꝛ iam reſurrexerat. quid igitur de iſto vn
guento fuit factū. Reſpondet ad hoc Ber
nar. ſuper cātica moꝛaliter et dicit ꝙ pꝛi-

nũ vnguentũ ſignificat vnguentũ ꝯtritio
nis peccatoꝝ: qḋ xp̃o eſt exhibendũ cũ la=
chrymis vt fecit magdalena. Secũdũ vn=
guẽtũ ſignificat cognitiones pctõꝝ: q̃ de
ſcendũt a deo capitaliter et principaliter
qḋ xp̃o eſt exhibendũ ſicut magdalena fe=
cit qñ effudit vnguẽtũ ſuper caput ipſius
recũbentis. Tertiũ vnguentũ iſtarum ſan
ctarũ mulierũ ſignificat vnguentũ cõpaſ=
ſionis miſeroꝝ: quod xp̃s noluit exhiberi
corpori ſuo mortuo: vt exhiberetur viuo.
ſcꝫ pauperibꝰ et miſeris qui ſunt de corpo
re ſuo myſtico. ecce quãtum ipſe per mor=
tem ſuam viuificauit. hec Bernar.

Quarta pars:

¶ Dixi quarto principa=
liter ꝙ xp̃i reſurrectio fuit infideliter de=
negata. Infideliter denegatur xp̃i reſurre
ctio ⁊ alioꝝ oĩm reſurrectio. gñaliter que
erit in fine mundi: que ſub articulis fidei
cadit: a multis hereticis et pħis et malis
xp̃ianis. Primi heretici qui negarũt arti=
culũ reſurrectionis fuerunt ſaducei: q̃ cre
diderũt xp̃o concludere per exẽplũ de mu
liere que habuit ſeptem viros fratres: vt
habet Mat. xxij. quibus dixit. Erratis ne
ſciẽtes ſcripturas et virtutẽ dei. ſcriptum
enĩ eſt Exo. iij. Ego ſum deus abraã: deus
yſaac et deus iacob. nõ eſt deus mortuoꝝ
inquit xp̃s: ſed viuentiũ. Patꝫ per hoc qꝛ
creature ad deũ eſt relatio realis: ex parte
tñ dei ad creaturã eſt relatio rõnis. tñ iſta
ſit tẽporalis que non poteſt fundari in re
que non eſt ſicut eſt homo mortuus: et ſic
deus nõ eſt deus mortuoꝝ: et ſic ſequitur
ꝙ abraã et yſaac et iacob nõ erãt mortui.
Iſtud non poterat habere veritatem ẜm
corpus: ꝙ qñ iſta verba dixit deus moyſi
diu erat ꝙ erãt mortui. Scḋo hꝫ verũ ẜm
aĩam: et ſic aĩa non peribat: cuius oppoſi
tũ ſaducei negabant. ⁊ iſta erat tota cau=
ſa que eos mouebat ad negandũ reſurre=
ctionẽ. Erratis igiť neſciẽtes ſcripturas.
dicit ſaduceis rñdendo. Scḋo erratis ne
ſcientes veritatem dei. q. d. virtus dei ho
mines a morte poteſt ſuſcitare: et hoc di=
cit ſcriptura: igitur reſurrectionẽ nõ debe
tis negare. Scḋm iam probatũ eſt ꝓpter
primũ de virtute dei: qꝛ virtus dei potuit
creare mundũ de nihilo: igitur virtus dei
poteſt facere ꝙ ſit hoĩm reſurrectio. patꝫ
cõſequẽtia: qꝛ ẜm Greg. minus deo eſt re
parare quod erat: ꝙ feciſſe quod nõ erat.
Tertio dixit xp̃s ſaduceis reſpondẽdo ad
illud. Cuiꝰ erit vxor? In reſurrectiõe neqꝫ
nubent: neqꝫ nubẽtur. qꝛ matrimoniũ nõ
eſt niſi pro conſeruatione ſpeciei: nõ indi
uidui: qꝛ corrũpitur: ſed ibi cõſeruabitur
indiuiduũ. igitur nõ erit ibi matrimoniũ
ſcḋo matrimoniũ eſt in remediũ aliquoꝝ
qui aliter faciẽdo peccarẽt. in celo ẜo non
poſſunt peccare. Secũdo aliqui pħi dene
gãt articulum reſurrectionis per illud qḋ
pħs ait in poſtpredicamentis. ꝙ impoſſi
bile eſt ꝙ a priuatione in habitum fiat re
greſſus: lꝫ econtra ſit poſſibile: vt pꝫ de vi
ſu et cecitate. et ptꝫ etiã: qꝛ natura nititur
conſeruare illud qḋ corrũpitur: idẽ in ſpe
cie: qꝛ nõ reparat illud idẽ numero: ſed cõ
ſeruat: qꝛ nõ põt reparare indiuiduũ. iſto
modo conſeruat patrẽ in filio: qꝛ non põt
cõſeruare patrẽ. Ad iſtud rñdeo ꝙ illa re=
gula Ariſto. habet verum virtute nature:
dei aũt virtute a priuatione in habitũ poſ
ſibilis eſt regreſſus: de quo aliquale exem
plũ poſſumus habere in natura. vñ btũs
Greg. xiiij. lib. moraľ. ſuper illo Iob. xix.
Scio ꝙ redẽptor meus viuit: ⁊ in nouiſſi
mo die ⁊c. cõtra iſtos dicit ſic. Sũt nõnul
li qui conſiderantes ꝙ ſpũs a carne ſolui
tur: caro in putredinem vertitur: ꝙ putre
do in puluerẽ redigitur: ꝙ puluis in ele=
mentis ſoluitur: vt nequaꝙ̃ ab humanis
oculis videatur: reſurrectionẽ fieri poſſe
deſperant: et dum arida oſſa inſpiciunt:
hec veſtiri carnibus / reuerſumqꝫ ad vitã
virides eſſe poſſe diffidunt: qui ſi reſurre=
ctionis fidem ex obediẽtia nõ tenẽt: certe
hanc tenere ex rõne debuerunt. Quid enĩ
quotidie niſi reſurrectionẽ noſtram in ele
mentis ſuis cũ mundus mutatur. cõſide=
ramus paruũ cuiuſlibet arboris ſemẽ qḋ
in terra iacitur vt arbor ex illa ꝓducať: et
cõprehẽdamus ſi poſſumus: vbi in illa tã
ta breuitate ſui ſeminis: tã immẽſa arbor
latuit que ex illa proceſſit: vbi lignũ: vbi
cortex: vbi viriditas filioꝝ: vbi vbertas fru
ctuũ: nũquid natura in ſemine aliquid vi
debatur cũ in terra iaceretur: ⁊ tñ occulto
rerũ opifice cũcta mirabiliter ordinãte: et
in mollicie ſeminis latuit aſperitas corti=
cis: et in teneritudine illius abſcõdita eſt
fortitudo roboris: et in ſiccitate eiꝰ vber=
tas fructificatiõis. Quid igitur mirũ ſi te
nuiſſimũ puluerẽ ab noſtris oculis in ele

mentis redactũ: cum deus vult in hoĩem
reformat: qui ex tenuiſſimis ſeminibꝰ im=
menſa arbuſta reintegrauit. hec Grego.
Scḋo iſtis pħis rñdeo qñ dicunt ꝙ a pri=
uatione in habitũ nulla redeãt / negauit
plato / lꝫ falſe. qui poſuit annũ magnum
ſcꝫ triginta miliũ annoꝝ: in quo anno po=
ſuit reſurrectionẽ earũdem rerũ oĩm fuiſ=
ſe in illo anno: ⁊ fore per infinita tempoꝝ
temporaliũ rerũ repetita volumina mul=
tis prolixis interuallis. ſ. triginta milium
annoꝝ. vnde athenis docuit ſcholam aca
demicam ⁊ eũdem platonẽ ⁊ eoſdem diſci
pulos repetita fuiſſe infinities per infini
ta ſecula repetẽda vt Aug. introdu. xij. de
ciuita. dei. ad qḋ referri voluit qḋ Eccs. j.
ſcribiť. Quid eſt qḋ fuit? Ipm quod futu
rum eſt. Quid eſt qḋ factũ eſt? Ipm quod
faciendũ eſt. vt Aug. ibidẽ declarat. ⁊ Ari
ſto. in fine de generatione ⁊ corruptione.
Hoc idẽ dicit Augu. contra predictã ſectã
loquens. Ecce ꝙ plato negauit illã maio
rẽ: a priuatione in habitũ impoſſibilis eſt
regreſſus. tñ qꝛ iſtũ regreſſum poſuit vir=
tute nature fiendũ et non virtute diuina:
qꝛ in modo iſtius regreſſus poſuit mundi
eternitatem: qḋ eſt contra fidẽ catholicã /
et ſanctam ſcripturã: ideo poſitio ſua fal=
ſa et erronea a doctoribꝰ catholicis repu
tatur. vnde pꝫ ꝙ virtute diuina xp̃s reſur
rexit: ⁊ erit reſurrectio vniuerſalis oĩm: lꝫ
corpus humanũ in pulueribus ac cineri=
bus ſit redactũ. Hec reſurrectio lꝫ erit vir
tute diuina: tñ de ea habemꝰ exemplũ in
phenice que ẽ auis arabie: de qua narrat
Solinus ꝙ cũ videt ſe ſenuiſſe collectis
areſcentibus virgulis: rogum inſtruit: et
cõuerſa ad radium ſolis alarum applau=
ſu incendium ſibi nutrit: fitqꝫ incenſa ⁊ in
puluerem redacta: iterum de cineribus ſi
milis ſibi reſurgit. In quo datur exẽpluꝫ
nobis manifeſtũ future reſurrectionis no
ſtre de puluere noſtro: lꝫ nõ ſit omnino ſi=
mile: quia nos ijdẽ reſurgemus numero:
illa phenix non: niſi ꝙ alia ex ꝓprijs pul=
ueribus eadem ſpecie generatur. Tertio
mali chriſtiani negant articulum reſurre=
ctionis: quia lꝫ ſe credere dicãt in ſymbo=
lo: ⁊ cõfiteantur dicẽtes. Expecto reſurre
ctionem mortuorum et vitam futuri ſecu
li. tamen et fides eoꝝ ſine operibus mor=
tua eſt: carnaliter et delitioſe viuentes: ⁊
in hoc mũdo et rebus mundanis felicita
tem ponentes: et benedictionem ſiniſtre
que in huiuſmodi bonis conſiſtit: et bene
dictionẽ dextre que conſiſtit in bonis gra
tie et glorie non curantes: ſolummodo cõ
tenti: beatitudinem anime et corporis in
futuro non expectant. De iſtis dicit Ber=
nardus ſuper cãtica. Peccator bonis pre
ſentibus non modo detentus: ſed et con=
tẽtus: nihil in futurum expectat. ſurdus
ad vocem iſtam. Expecta me dicit domi=
nus in die reſurrectiõis mee in futurum.
Iſti ſunt ſimiles filijs ruben ⁊ gad: qui di
xerunt ad moyſen. Nihil querimus trans
iordanem: quia iam habemus in orienta
li plaga poſſeſſionem noſtram. Numeri
xxxij. Trans iordanem erat terra promiſ=
ſionis que ſignificat paradiſum: ſꝫ iſti ni=
hil querunt ibi: quia contenti ſunt poſſeſ
ſione quam habent in hoc mundo vbi na
ti ſunt. Dicunt tamen in primis Sapien=
tie. ij. Fruamur bonis que in terra ſunt:
quoniã hec eſt pars noſtra: et hec eſt ſors
noſtra. Patet igitur ꝙ chriſti reſurrectio
fuit hodie: et articulus reſurrectionis ra=
tionabiliter celebratus: gratioſe manife=
ſtatus: malicioſe improbatus: infideliter
denegatus: vnde cõcluditur veritas the
matis de chriſto ſaluatore noſtro hodie a
morte ſuſcitato. Surrexit non eſt hic. Ex
plicit ſermo. Deo gratias.

¶ Dominica in octauis paſche vel in al=
bis. Sermo. j.

Vincit mundũ fi
des nr̃a. j. Ioħ. v. ⁊ in epľa
hodierna. Honorabiles dñi
videmus in naturalibus ꝙ
ex ſimilitudine ⁊ cõtrarieta
te rerum naſcitur pugna ex predominio ⁊
pre poteſtate vnius ꝯtrarij ſup aliud / ſequiť
victoria. vnde ẜm Aug. de ciuita. dei. xix.
Victoria nihil aliud eſt ꝙ ſubiectio repu
gnãtiũ. Et ſicut videmus in naturalibus:
ſic ſuo modo ĩ moralibus ⁊ ſpiritualibus
contemplamur. Ex diuerſitate et cõtrarie
tate inter virtutes et vitia etiam a princi
pio mũdi / ſemper fuit pugna: que ſtatim
incepit in cayn cõtra abel: inter bonos et
malos: inter ſanctos ⁊ tyrãnos: inter mũ
dum et ſuos contẽnẽtes chriſtum ⁊ ſuos
martyres. vnde dixit xp̃s ſuis militibus:

et qui futuri erant de ſuo exercitu ⁊ acie
cõtra mundũ/ oſtendẽdo diſſimilitudinẽ
⁊ pugnã inter bonos et malos ꝓpter qd
dixit eis xp̃s vt dicit̃ Joh.xv. Si mũdus
vos odit: ſcitote q; me priorẽ vobis odio
habuit. Si de mũdo fuiſſetis.i. de exerci
tu ⁊ acie ſua/mũdus quod ſuũ erat dili-
geret. Quia vo de mũdo nõ eſtis ſed ego
elegi vos de mũdo: ꝓpterea odit vos mũ
dus.i.pugnat contra vos. Chriſti marty-
res fuerũt de exercitu xp̃i contra mundũ:
contra eũ preliati ſunt ꝓ xp̃i fide: mũduz
ſubiugarũt: ⁊ in laudẽ ipſoruz dicit the-
ma. Vincit mundũ fides noſtra. In iſto
themate martyres ⁊ ſancti laudant̃.
Primo de gl'ia quã acq̃ſiuerũt vñ dr̃. vi
cit. Pugnãtes naturaliter appetũt victo
riam. Eſa.ix. Exultãt victores capta pre-
da qñ diuidunt ſpolia. Judicũ.vij. Dedit
dñs victoriã populo iſrael. ⁊ Judith.xvj.
Oĩs populus poſt victoriã/ venit in hie-
ruſalem adorare dñm. ⁊ ibidez. Per tres
mẽſes gaudiũ huius victorie celebratum
eſt cum Judith.
Scđo de inimico quẽ vicerũt. mundum.
Quilibet eoꝝ dixit cũ ap̃lo illud ad Gal.
vj. Mihi mũdus crucifixus eſt ⁊c.
Tertio de armis quibus vicerũt.ſ.fides
noſtra. Sancti per fidẽ vicerũt regna. ad
Hebre.xj. ⁊ que regnaꝰ illa ſciꝫ regna de
quibus Math.iiij. dicitur ꝙ diabolus
chriſto oſtẽdit õmnia regna mũdi. ¶ Bre
uiter ꝓcedẽdo in materia preſentis ſer-
monis erũt duo tractatꝰ iuxta duas par-
tes thematis principales.
Primꝰ de victoria habita ab aduerſario
cauteloſo ibi. vincit mundũ.
Secũdus tractatus de armis quibꝰ for-
tis inimicus eſt victus. ibi. fides noſtra.

Prima pars.

¶ Circa proceſſum pri-
mi tractatꝰ eſt ſciendũ ꝙ victoria contra
aliquẽ inimicũ in bello obtinet̃ ſi cõcur-
rant ibi tria: ⁊ hoc cõiter.
Primo exercitũ vigoroſuz de ſuo p̃ncipe
Secũdo dux ⁊ capitaneus animoſus ad
bellum prouocans.
Tertio premiũ glorioſum preparatũ be-
ne bellanti.
A ¶ Dico primo ꝙ obtinet̃ victoria in ali-
quo bello ꝑ magnam confidẽtiã de prin
cipe habẽte exercituz. Unde ſm ꝙ dicit
Juſtinus li.xij. in abbreuiatiõe trogi põ-
peij: victoria ĩ p̃lio maxime dependet ex
confidentia exercitus ad principẽ. ptꝫ de
alexandro: de quo legit̃ ꝙ eius exercitus
tantã in eo habuit fiduciã/ꝙ ipſo p̃ſente
inermes victoriam de inimicis ſperarẽt.
Iſtã fiduciã/vigoroſitatẽ/⁊ conſtantiam
narrat trogus põpeius de macedonibꝰ:
qui ſepe ab inimicis victi regẽ ſuũ par-
uulum ⁊ inhabilẽ ad bellũ portauerũt: et
tandẽ victores fuerũt: ⁊ tunc querentibꝰ
cauſam/dixerũt: ſcitote ꝙ nõ defuit ani-
mus: ſed dñs. maxime in duobus caſibꝰ/
confidentiã ſumit de duce p̃nte armatio
ipſius: ſed maxime vulneratio. Ad ꝓpo-
ſitum ſancti fuerũt de exercitu xp̃i in p̃lio
contra mundũ. de xp̃o em̃ eoruz duce ſcri
bitur Apoc.xix. ꝙ ſedebat ſuper equũ al-
bum ⁊ veſtitꝰ erat veſte aſperſa ſanguine:
⁊ exercitus celi ſequebant̃ eũ. Equus al-
bus fuit caro xp̃i ꝑ virginitatẽ ⁊ mundi-
ciam: ſed veſtis aſperſa ſanguine fuit eiꝰ
hũanitas paſſiõis ſanguine rubricata: ad
cuius ſanguinis aſpectũ martyres ad bel
lum ꝯtra inimicũ xp̃i: ſcꝫ mundũ ſumpſe
runt audaciã. vnde ſcribit̃.j. Macha.vj.
Elephantũ fortitudo ⁊ audacia ad oſten-
ſionem ſanguinis/vue ⁊ mori excitabant̃
⁊ ad prelium acuebãtur. Quanto magis
martyres ⁊ xp̃i milites ad oſtenſionẽ ſui
pricipis ſanguis xp̃i fuerũt ad p̃liũ ꝯ eiꝰ
inimicos cum audacia. In quoruz prelio
ſm Cyprianũ ꝙ̃ letus xp̃s affuit: ꝙ̃ libẽs
in talibus pugnauit ⁊ vicit/ conſertores
ſui nominis erexit ⁊ corroborauit. Nam
qui ſemel mortẽ vicit ꝓ nobis: ſemꝑ vin-
cit in nobis. ſm em̃ Bernardũ ſuꝑ cãtica
ſermone.lxvj. Deuotus miles non ſentit
ſua: cũ ſui ducis intuet̃ vulnera. vult be-
nignus dux deuoti militis vultũ/ ⁊ ocu-
los in ſua ſuſtolli vulnera: vt illiꝰ animuz
erigat: ⁊ exemplo ſui reddat ad tolerãtiaz
fortiorẽ. Sic beati martyres ex iſtiꝰ aſpe-
ctu vulnerũ xp̃i ad preliandũ contra mũ-
dum/ vidẽtes xp̃i ſui principis vulnera:
ſumpſerũt fiduciaz: ⁊ per crudele marty-
rium deſpecta preſentis vite luce: contẽ-
ptoq; ſuoꝝ corporũ cruciatu: ſeuiẽtẽ mũ
dum dei ꝓ amore vicerũt: ideo de ipſis ſe
quitur in textu ſepius allegato. Ipſi vice
runt ꝓpter ſanguinẽ agni. ptꝫ igitur pri-
mum per qd obtineat̃ in bello victoria.ſ.
per exercitũ vigoroſum ſui principis.

¶ Dixi ſcđo ꝙ obtinet̃ in bello victoria ꝑ
ducẽ et capitaneũ animoſum. Magnam
audaciã cõfert militibꝰ in bello ducis pre
ſentia: maiorẽ qñ vident eũ vulneratũ: et
aſpiciũt ad eius vulnera: ſꝫ maximam qñ
ſuo verbo viuo animat preliãtes: exprimẽ
do qualitatẽ fragilẽ: vel potẽtiam debilẽ
inimicoꝝ dicendo. nihil eſt. victi ſunt ini-
mici. Ita xp̃s animat ſuos martyres con
tra tyrãnos dicendo. Nolite timere eos q̃
occidũt corpus: ⁊ poſt hoc nõ habẽt quid
faciãt: ſed timete eũ q̃ poſtq̃ occiderit ha
bet poteſtatẽ mittere in gehennã. Mat.
x. ⁊ Luc.xij. Ita aĩat martyres ſuos ĩ pre-
lio cõtra mũdũ di. eis Joh.xvj. In mũdo
preſſurã habebitis: ſed confidite: ego vici
mũdũ. Ecce quid poſſet martyres ad pre-
liandũ contra mundũ terrere. In mundo
preſſuram habebitis: ſed ſummus capita
neus xp̃s aufert ab eoꝝ cordibus timorẽ:
et ad bellum eos ꝓuocat di. Cõfidite ego
vici mundũ. q.d. nõ debetis timere: quia
preliamini cũ victo: nõ cũ vincẽte. Vicit
mundũ xp̃s/ſubiugãdo carnalia per caſti
tatẽ/dimittẽdo ⁊ contẽnẽdo diuitias per
paupertatẽ: fugiẽdo honores ꝑ humilita
tẽ. Fuerunt em̃ diſcipuli humiles: nõ ſuꝑ
bi. caſti: nõ luxurioſi. pauperes: non diui
tes: egentes/anguſtiati/ afflicti q̃bus di-
gnus non erat mundus. ad Heb.xj. Iſta
tria ſunt arma mũdi cõtra milites xp̃i: et
nõ alia: de q̃bus dr̃.j. Joh.ij. Oẽ qd eſt in
mũdo cõcupiſcẽtia carnis eſt: ⁊ cõcupiſcẽ
tia oculoꝝ: ⁊ ſuperbia vite. Iſtius capita
nei ⁊ ducis exẽplo ⁊ verbo cõfortati beati
martyres/habuerũt victoriã de mũdo: ſci
entes ꝙ mũdus tranſit ⁊ ꝯcupiſcẽtia eiꝰ.
j. Joh.in.c.ij. Pro tãto de eis dr̃ in hym-
no martyrũ. Hi ſunt quos retinens mun
dus inhorruit: ipm nã ſterili flore per ari
dum ſpreuere penitus: teq; ſecuti ſunt rex
chriſte bone celitus.
¶ Dixi tertio ⁊ vltimo ꝙ obtinet̃ victoria
in aliquo bello ꝑ premiũ glorioſum. Om-
nis victor in qualibet lege ⁊ ſecta pro ſua
victoria reportat premiũ: dũ legitime cer
tauerit. Nã et q̃ certat in agone: nõ coro-
nabit̃ niſi legitime certauerit. inquit pau
lus.ij. ad Timoth.ij. Immo ⁊ tale p̃miũ
eſt intentũ a natura: q; q̃libet vult repor-
tare honorẽ de ſuo bono opere ⁊ labore. ⁊
iõ dicit Caſſiodorus lib.j. ep̃l'arũ. Tribu
ta eſt iuſtis laboribus cõpenſatio merito
rum: q; exprobata militia creditur etſi re-
munerata tranſit: athletã populis palma
deſignat eſſe victorẽ. ſudores bellicos ten
ta corona teſtat̃. Ex hoc antiq̃ ſtatuerunt
premiũ ⁊ honorẽ dandũ ꝓ triumpho: ſm
ꝙ dicit Valeriꝰ. et de quodã athleta mu-
to dicit Aulꝰ galliꝰ romanoꝝ hiſtoriogra-
phus: ꝙ q; priuabat̃ premio triũphali ex
ira ꝓrupit in vocẽ: et deinde locutus eſt.
Ad ꝓpoſitũ. ſi premia ꝓmittit ſuis victo
ribus mũdus: nonne ⁊ dabit premia ſuis
victoribus xp̃s? Aug. in ſermo. de marty-
ribus. Recolite regẽ martyrũ milites ſu-
os ſpecialibus armis inſtantẽ: bella mon
ſtrantẽ: ad victoriã promittentẽ premia ⁊
pollicẽtẽ. Et in hymno martyrũ. Que vox
que poterit lingua retexere ⁊c. De iſto pre
mio ⁊ corona certificati beati martyres di
cũt cũ ap̃l'o.ij. ad Timoth.j. Scio em̃ cui
credidi: ⁊ certus ſum. Bonũ certamen cer
taui: curſum ꝯſummaui: fidẽ ſeruaui. In
reliquo repoſita ẽ mihi corona iuſticie.ij.
Timoth.iiij. De mũdo victoriã habuerũt
nõne bene victoriã habuerũt: quos p̃mo
occidit mũdus: poſtea colit terra in qua
iacent eorum corpora. primo terra repu-
tauit martyres iniquos ⁊ malos nec ſan-
ctos nec bonos. prius terra reputauit da
cianũ imperatores Romanoꝝ dignos ho
nore ⁊ p̃mio: et martyres dignos pena et
ſupplicio. nunc terra maius feſtũ facit: ⁊
maiorem honorẽ prebet capiti vel digito
vnius ſancti: ꝙ̃ toti daciano. ⁊ Roma pe
tro ⁊ paulo: ꝙ̃ diocletiano ⁊ maximiano.
bñ igit̃ martyres vicerũt mũdũ: q; primo
eos interfecit mundus: poſtea eos hono-
rat totus mundus. Sed nos exẽplo iſtoꝝ
martyrũ ſi ſumꝰ de exercitu ⁊ militia xp̃i:
et ſi ſumus victores mundi/opꝫ videre: et
certe reperies ꝙ nõ: immo vincit nos mũ
dus. vñ eſt ſignũ ꝙ nos non ſumꝰ de exer
citu: nec de militia xp̃i. Etem̃ mũdus cõ-
tra nos pugnat.
Primo per fortitudinem vigoroſam. B
Secundo per arma periculoſa.
Tertio per cautelam fallacem.
¶ Dixi p̃mo ꝙ mũdus pugnat cõtra nos
per fortitudinẽ vigoroſam. ſm em̃ legem
platonicã (q̃ recitat̃.ij. Polit̃.) multũ cõ-
uenit fortitudini militũ/ꝙ ſint ãbidexte-
ri.ſ. ſiniſtra ⁊ dextra preliãtes: qd ꝯuenit
mundo: q̃ eſt fortis ⁊ audax miles: ⁊ iõ de
quocũq; xp̃i milite q̃ hꝫ preliari cõtra eũ:

ſcribiť Sap.iiij. Certamen forte dedit illi
vt vinceret. Itē arma qbꝰ mūdus pugnat
cōtra militē xpi: ſunt terribilia ⁊ valde pe
riculoſa. pugnat eñ cōtra milites xpi ma
nu ſiniſtra: ꝑ arma aduerſitatis. manu de
xtra: ꝑ arma ꝓſperitatis. O miles fortis
q: duabus manibus. o fortia eius arma:
q: fortuna ꝓſpera et aduerſa. ⁊ terribilio
ra et fortiora arma fortune ꝓſpere ꝙ ad-
uerſe: q: per ꝓſperitatē citius hō vinciť a
mūdo: ꝙ per aduerſitatē: q: vt dicit phs
in .iiij. Ethi. Nō niſi virtuoſi eſt bonas for
tunas ferre. Modo pauci vincūt mundū
ſuſtinēdo aduerſitatē ⁊ contēnēdo ꝓſpe-
ritatē: ſed oēs vincūtur a mūdo cōtenen-
do aduerſitatē: ⁊ amplectēdo ꝓſperitatē.
Iſtud preuidit dauid in ps. xc. dicens. Ca
dēt a latere tuo mille: ⁊ decem milia a dex
tris tuis. Ecce caſus hoīm qui vincuntur
a mūdo. vincit eñ mundus in preſenti: ⁊
facit eos cadere ad latus ſiniſtrū ſuū mil-
le: ⁊ ad dextrū. x. milia: ⁊ ſic plures ad dex
terā cadunt: ꝙ ad ſiniſtrā. Sed que eſt rō
ꝙ plures cadūt ad dexterā: q: decē milia:
ꝙ ad ſiniſtrā: q: nō niſi mille? Rūdet Ber
nar. ſuper ps. Qui habitat in adiutorio
altiſſimi. Ubi ꝑ dexterā intelligunť bona
ſpūalia: per ſiniſtrā bona tēporalia. et tūc
imaginať Bernar. ſic. Ubi maior aduerſa
rius: et minor ex aduerſo defenſa: ibi ma-
ior caſus eſt ⁊ ruina. Cū igiť mūdus plus
impugnet nos a dextris circa bona ſpūa-
lia: ꝙ a ſiniſtris circa bona tpalia. et econ
tra nos minus defendamꝰ ſpūalia ꝙ tem
poralia: et ideo nō mirū ſi in bello ⁊ victo
ria quā obtinet cōtra nos mūdus: plures
cadāt a dextris ꝙ a ſiniſtris. Quis enim
modo nō defendit magis tēporalia ꝙ ſpi
ritualia? Nō inuenietis modo ī ſtatu pre
ſenti in mūdo: nec prelatum: nec epm: nec
clericū: nec religioſum: nec principē: nec
militē: nec ciuē: nec officialē: nec miniſtra
lē: nec iudicē: nec laboratorē: nec rectorē:
qui nō curet magis tā de tpali ꝙ de ſpūa
li: ⁊ magis de ꝓprio / ꝙ de cōi. Quis mo-
do nō appetit fieri prelatꝰ? qs nō iuratꝰ?
quis nō apud regē ⁊ principē / et magnꝰ /
et honoratus? qs non in regno ⁊ ciuitati
bus / in officijs ⁊ gradibus ꝓmotus ⁊ di-
gnificatus? Ex hoc oēs volūt cōplacere: ⁊
nullus diſplicere. ⁊ ex hoc perdiť iuſticia:
q: perdiť amicitia. cōtra phm in .j. Ethi.
et Ciceronē in ꝓuerbijs. Exuit ꝑſonā iu-
dicis: qui veſtē induit amici. Perditur li-
bertas patrie: q: oēs curāt de deo cui pro
priū eſt: ⁊ nullus de cōi cui ꝓpriū deꝰ eſt.
Oēs volūt et deſiderāt ꝓſperitatē: ⁊ nul-
lus vult ſuſtinere modicū de aduerſitate.
et tales vincit mūdus: aliquos ꝑ aduerſi
tatē ⁊ ſiniſtrā manū / et paucos: q: nō niſi
mille. aliquos vincit ꝑ ꝓſperitatē ⁊ dexte
rā manū / ⁊ multos: q: decē milia. et ſic de
victoria mūdi / cōtra iſtos dr. Cadēt a late
re tuo mille: ⁊ decem milia a dextris tuis.
O iſti miſeri qui ſic vincūtur. Nōne eſſet
iſtis amodo melius. (Dicit Job. de ſom-
nio pharaonis) principi reſiſtendo ⁊ rēpu
blicā defendēdo ꝓ iuſticia vſqꝫ ad mortē
agonizare: ꝙ agoniā corporalis egritudi-
nis expectare. Quis (inqt) nō malit capi
freneſi: ꝙ freneſi exponere: iuſticie pluſꝙ
nature debitū reddere: vitam virtutibus
pluſꝙ vermibꝰ reſignare. Et certe immo:
ſꝫ nullus iſtoꝝ vult ſuſtinere aduerſitatē:
ſed ſemꝑ ſtudēt circa ꝓſperitatē. Nō fuit
talis xerſes phs inuētor ludi ſcacoꝝ: q re
gē crudeliſſimū de ſuis vitijs increpauit:
et ꝓ reipublice defenſione tāꝙ militē for
tiſſimū ſe oppoſuit: malens dicit Valeriꝰ
ſtatim per iuſticiā vitam finire: ꝙ eā lōgo
tpe ducere moribus infamatam. Similis
iſti fuit Theodorus cyreneus: q cū reſiſte-
ret regi liſimacho ⁊ iuberet eū crucifigi et
inſepultū dimittere: ſm ꝙ narrat Valeri
us lib. vj. ſibi fuit dictū. Terribilis ſit hec
crux purpuratis: mea quidē nihil intereſt
humi an ſublime putreſcā. Lucanus. Ce-
lo tegitur: qui non hꝫ vrnā. Modo nec in
eccl'ia: nec in regnis: nec in ciuitatibꝰ in-
ueniūtur tales hoīes: q: nō ſunt ſic homi
nes ſicut illi erāt. Modo impleť illud de-
cretū deoꝝ gentilium: de quo dicit Lactā
tius / ꝙ olim in ſacrificio deoꝝ offereban-
tur veri hoīes: ſed ꝓceſſu tpis nō niſi effi
gies hoīm. Olim erāt veri hoīes in regno
iſto: veri prelati: veri religioſi: veri ciues:
veri milites: ſꝫ modo nō niſi effigies eoꝝ.
Dic: ſic nullus vincit mūdū: ſed vincūtur
a mūdo: q: nullus vult habere modicum:
nec ſuſtinere de aduerſitate: ſed oēs intē-
dūt proſperitatē: ſic cadūt a latere dextro
mūdi decē milia: a ſiniſtro mille: q: ꝑ pro-
ſperitatē plures vincuntur ꝙ per aduerſi
tatē. et ideo dicit Boe. vt ponit et recitat
Johānes de ſomnio pharaonis. ꝙ pericu
loſior eſt fortuna ꝓſpera ꝙ aduerſa, nam

aduerſa premunit aduerſariū: ꝓſpera per
dit incautū. Audiuiſtis dñi fortitudinem
mundi. audiuiſtis eius arma periculoſa:
audiatis nunc eiꝰ ſubtiliſſimas cautelas.
Nā dicit Vegetius de re militari. ꝙ lici-
tum eſt in bello vti cautelis. Habet nāqꝫ
tres cautelas: ⁊ vtitur eis contra nos.
Prima cautela eſt liga.
Secunda ars.
Tertia ludus.
¶ Prima cautela. ſcꝫ liga fit cū illis q pñt
nocere aduerſario. Mūdus eñ inimicus
noſter / vidēs ꝙ diabolus ⁊ caro pñt noce
re hoī et cōtinue nocēt. nā caro preliať cō
tra hoīem per bellū ciuile. diabolus ꝑ bel
lū ſubtile. vñ dixit metricus. Me vexant
triplici certamine tres inimici. Serpens
antiquus: caro lubrica: mūdus iniquus.
Ideo diabolus facit ligā: ⁊ init fedus cō-
tra nos. et ſicut iudas cōtra xpm dedit ſi-
gnū: ita mūdus dat contra hoīem quē in
uadit iſtud ſignū di. Mat. xxvj. Quēcūqꝫ
oſculatus fuero ipe eſt tenete eū. O quot
et quantos oſculatur mūdus. quot ⁊ quā
tos amplexať rex: diligit iſtū: hꝫ eum cha
rū pro morte: illū dignificat: aliū exaltat:
nō confidas. iſta eſt cautela et liga quā fa
cit cōtra te cū inimicis tuis. Dicit franciſ
cus petrarcha in lib. dialogorū de amici-
tijs regis ⁊ de familia regis. Charus ſum
regi meo. Rūdeť. Periculoſior eſt auibus
inuitantis aucupis blanda modulatio ꝙ
vilior ſonitus deterrētis.
¶ Scđa cautela qua vtitur mundus con-
tra hoīes eſt ars. ſicut hiſtrio q ſtudet ali
quas artes et addiſcit vt decipiat hoīes.
Narratur de quodā hiſtrione ⁊ ponit ma
giſter Robertus holkot: ꝙ habebat equū
quē docuit multas artes: inter quas iſtā:
ꝙ qñ ſibi dicebatur: flectamus genua: ip-
ſe genua flectebat. quādo dicebatur: leua
te / leuabat. cōtigit ꝙ quidam furatus eſt
ſibi equum et receſſit cum eo: hiſtrio eum
inſecutus eſt: ⁊ cum veniret equus ad flu
uium magne aque ⁊ trāſiret: hiſtrio altis
vocibꝰ clamauit. Flectamus genua: equꝰ
audiens vocem dñi / genua flexit ⁊ equitā
tem ſuffocauit. et iterū clamauit ⁊ equus
natauit: ⁊ ad dñm reuerſus eſt. Iſte equꝰ
eſt honor mundanus quem furatur ambi
tioſus. vnde nec honores: nec diuitie: nec
delitie: nec opes ſufficiunt. clericus vult
epari, eps cardinalari, cardinalis papari,
ciuis militari. miles nobilitari. nobilis cō
mitari. et finaliter quilibet furatur equū
iſtū ab iſto hiſtrione. ſed caueāt ſibi: quia
docuit eū iſtam artē / ꝙ qñ trāſit aquā ali
cuius tribulationis vel perſecutionis ſta
tim dicit equo ſuo: flectamꝰ genua. ⁊ poſt
ea: leuate. ⁊ finalr ipſe in illo honore ſub
mergiť / et perdit honorē: ⁊ equus reuer-
titur ad dñm ſuū. Iſte eſt equꝰ de quo da
uid ps. xxxij. Fallax equꝰ ad ſalutē. Nā ſe-
pe vidiſtis milites contra quos mundus
vſus eſt iſta arte: qui primitus equitabāt
in magnis equis ⁊ in magnis pompis: ⁊
poſtea habuerūt ire pedites ⁊ cum ſotula
ribus ruptis. et multos tales certe audi-
uiſtis et vidiſtis.
¶ Tertia cautela qua vtiť mūdus ꝯtra ho
minē eſt ludus. Phs in .iij. Ethi. ⁊ in no-
no ponit triplex bonū. ſ. honeſtū / vtile / ⁊
delectabile. ⁊ dicit ludū eſſe de delectabi-
li. Iſta cautela vtiť mūdus ꝯ hoīem ludē
do cū eo: ⁊ ꝓponendo queqꝫ delectabilia
vt perdat eū et vincat. Et ſcitis quo ludo
cauteloſe vtiť mūdus ꝯ hoīem. illo. ſ. quo
Iſmael ludebat cū yſaac de quo Geñ. xxj.
dr: ꝙ ſara vidit Iſmael filiū ancille abrae
ſcꝫ agar egyptie ludentem cum yſaac filio
ſuo ⁊ filio libere: ⁊ īdignata dixit ad abra
am virū eius. Eijce ancillam et filiū eius.
Non enim erit heres filius ancille cum fi
lio meo yſaac. Sequiť in textu. Dure ac-
cepit hoc abraā pro filio ſuo. Cui dixit de
us. Non tibi videatur aſperum ſuper pue
ro et ancilla tua. Omnia que dixerit tibi
ſara: audi vocem eius. Iſtam hiſtoriā nar
rat apl's ad Gala. iiij. dicens. Scriptū eſt
eñ qm abraā duos filios habuit: vnū de
ancilla: ⁊ vnū de libera. Et quomodo tūc
qui ſm carnem natus eſt perſequebať eū
qui ſm ſpiritum: ita et nūc. Sed qd dicit
ſcriptura? Eijce ancillam ⁊c. nō erit heres
filiꝰ ancille ⁊c. In tota iſta hiſtoria / ⁊ iſto
textu / ſunt notāda per ordinem quattuor
pro noſtra inſtructione morali.
Primum Iſmael: per quem mūdus ſigni
ficatur. per yſaac quem ludum ludebat:
quia dicitur in textu / ꝙ ſara vidit Iſmael
filium ancille ludentem cum yſaac.
Secundum quare ſara vxor abrae de hoc
indignabatur: quia dicit textus. Indi-
gnata dixit ad virum ſuum. Eijce ancil-
lam et filium eius ⁊c. non erit heres fili-
us ancille ⁊c.

Tertium quare deus abrae ad cõplacendum vxori ſue ꝓuocabat.

Quartũ notabimus de ſentẽtia apoſtoli ſuꝑ hiſtoria declaranda ꝙ dicit: quomõ qui ſm carnem natus eſt ⁊c.

¶ Quantũ ad primũ ſciendũ ꝙ ſm ꝙ dicit magiſter hiſtoriarum: iſte ludus erat quẽ docebat eũ: imagines luteas facere: et eas pingere: ⁊ poſtea adorare: et ſic ad idolatriã ꝓuocabat eũ. Certe iſtũ ludũ ludit mũdus ↄ te: docet te facere imagineꝫ auaricie/ſuꝑbie/luxurie/ire/inuidie/gule/accidie/furti/⁊ latrocinij/diffamationis/⁊ falſi teſtimonij: et multoꝝ aliorum peccatoꝝ: et ea adorare/ et ſic idolatrare. Nam ſm ꝙ dicit Hieronymus ſuꝑ. pſ. lxxx. Non erit in te deꝰ recens: neqꝫ adorabis deũ alienũ. Quot vitia habemus: tot deos habemꝰ. Tu qui contẽnis alios et vis in honoribus et dignitatibꝰ alios ꝑcedere: facis imaginẽ ſuꝑbie et adoras eã. q̃ ↄgregat pecunias et triticũ: ⁊ ponit cariſtias: fac̃ imaginẽ auaricie ⁊ adorat. qui facit homicidia diffamans qͦd eſt homicidiũ politicuꝫ: facit imaginẽ inuidie et ire/et adorat eam. qui volunt comedere ſplendide ⁊ bibere: conſumũt q̃ habẽt et que non habent: faciũt imaginẽ gule ⁊ adorant eam. O quot ſunt de iſtis qui faciunt luxuriam: et non contẽti de propria vxore hñt amaſias: non vnã: ſed multas et meretrices. iſti faciũt imaginẽ luxurie et adorãt eaꝫ. dic de iſtis et de alijs fortiẽ increpando. Ecce q̃s qualis et q̃ malus et tã damnoſus ludus: quẽ ludit Iſmael ideſt mũdus ↄ te: qꝛ fac̃ te creaturas creatori ꝑponere et adorare. ⁊ ſic idolatrare.

¶ Quantũ ad ſcđm dicendũ ꝙ ſara vxor abrae videns ꝙ iſmael filius ancille/iſto modo ludebat cũ yſaac filio ſuo libero et legitimo: ĩdignata fuit et dixit abrae. Eijce ancillam ⁊c. Iſtud ſignificat ꝙ voluntas gratia informata: et ratio bene iudicans et non errãs q̃ eſt vxor: indignatur multũ de iſtis ludis tam dãnoſis et preiudicialibus intellectui. Modo ad nr̃m propoſitũ et ad litteram indignatur ſara vxor tua ꝙ filius ancille tue et meretricis ſpurius et ribaldus habeat de bonis domus tue/ et de ſubſtãtia tua: que iure hereditario ꝑtinet ad filiũ tuũ vl' ſuũ legitimũ ⁊ filias: ⁊ iõ dico tibi. Eijce ãcillã ⁊c. Et credis ꝙ nõ audit ſarã vxorẽ: certe audit eam: et hꝫ cõpaſſionẽ de ea: ⁊ exaudit eã: et indignatio eſt et querela ſua. Patꝫ in tex. qꝛ deꝰ dixit abrae. Non tibi videat̃ aſperũ ſuper puero ⁊ ancilla tua. Omnia q̃ dixerit tibi ſara audi vocẽ eius. Mirũ eſt (inquit Ambro.) ꝙ deus dixit ade: qꝛ obediſti voci vxorꝭ maledicta terra ĩ opere tuo. et hic dicit ↄriũ ad abraam dicẽs. Audi vocẽ vxoris tue. Cur tã varie? non mirũ: qꝛ vox vxoris ade ꝓuocauit eũ ad peccatũ. hic vox vxoris abrae vitauit peccatũ. Igit̃ tu qui habes vxorẽ et ancillã/ audi vocem vxoris tue: quia te reuocat a pctõ: qꝛ rationabil'r tibi loquitur ſuꝑ iniuria ⁊ ſacramẽto facto que obligat vos ad paria: quia loquit̃ ſuꝑ vnitate quam deſtruis: et de ſocietate politica quã vilipendis: q̃ ſuper oĩa deo ſunt placibilia. Eccli. xxv. In tribus placitũ eſt ſpũi meo q̃ ſunt ꝓbata corã deo et hoĩbus. Cõcordia fratrũ: et amor proximoꝝ: et vir ⁊ mulier bene ſibi conſentiẽtes. qꝛ rationabiliter conqueritur de his que das ancille et ſpurijs: que de iure hereditario ſibi pertinent: ⁊ ſuis et tuis filijs. ⁊ vere dicit tibi Eijce ancillam et filiũ eius. nõ enim erit heres ⁊c.

¶ Ultimo notãda eſt ſentẽtia apl'i ſuper iſta hiſtoria que eſt iſta. Quomõ tũc qui ſm carnẽ natus eſt ꝑſequebat̃ illum ⁊c. ita ⁊ nũc. Ubi nota ſm Augu. ꝙ illud qͦd in tex. dicit̃ ludus: hic đr per apl'm perſecutio. in quo datur innui et intelligi ꝙ plauſus mũdi/ſemꝑ ſunt tibi perſecutiones: et ꝓpter hͦ hic ludit tecũ vt decipiat te et ꝑſequat̃ te: ſicut cattus ludit cum mure. Ecce ergo q̃uo nos vincit mundus per fortitudinẽ vigoroſam: ꝑ armaturam periculoſam: et ꝑ cautelã doloſam.

Secũda pars.

Sed q̃d eſt hoc ꝙ nos

vincimur a mũdo: ⁊ bti martyres vincũt mũdũ vel vicerũt mundũ. cur tã varie (et eſt ſcđa ꝑs ſermonis). Rñ. cã eſt: qꝛ nos nõ habemꝰ illa arma q̃ habuerũt martyres ↄ mundũ. ſ. fidẽ: et iõ de eis đr in themate. vincit mũdũ fides nr̃a. Uera fides ⁊ firma credẽtia: quã habuerũt martyres vincit mũdũ: q̃m ſm ꝙ dicit beatꝰ Aug. in ſmone de btõ Uincẽtio. Duplicem artem ꝓducit mũdus ↄ milites xp̃i. blãdit̃ eñ vt decipiat. terret vt frãgat. ſequitur. Non te terreat ꝓpria volũtas: non te terreat crudelitas aliena: ⁊ victus eſt mundus. Iſtas duas artes mũdi. ſ. ꝓſperitas ꝑ quã blandit̃: ⁊ aduerſitas per quã terret: vincit v̄a fides martyrũ/et cuiuſlibet fidelis catholici propter duo. Primo q̃m fides ponit cor tuũ infirmũ magnũ ⁊ terribile: ⁊ ſic voluntatem tollit propriam. Tolle (inq̃t Bern.) in ſermone de ſepteꝫ leproſis. Tolle (inq̃t) volũtatẽ ꝓpriã: et infernꝰ non erit. In quẽ eñ ille ignis deſeuiet niſi in volũtatem ꝓpriã. Credatis mihi ꝙ oĩa quecũqꝫ fiunt in mundo: ſiue homicidia: ſiue latrocinia: ſiue periuria: ſiue auaricia: ſiue luxuria ⁊c. talia fiunt ꝑ volũtatem ꝓpriam. ⁊ nihil in inferno punitur: niſi volũtas propria: q̃ noluit cum volũtate dei eſſe cõmunis/qui propriam volũtatẽ vicẽdã oſtẽdit: q̃m prĩ dixit ĩ periculo mortis. nõ mea volũtas: ſed tua fiat. Uera fides ponit gaudiũ paradiſi ineſtimabile: et ſic facit ſuſtinere crudelitatem alienam. Quid ſanctis martyribꝰ de crudelitate aliena: q̃ ſciunt: qꝛ non ſunt condigne paſſiones huiꝰ tẽporis ad futurã gloriã. Ro. viij. ſic ↄſiderãdo gaudiũ paradiſi: ſuſtinet crudelitatẽ alienam: ſic vincit̃ mũdus: qꝛ ſm Augu. vbi. ſ. Nõ te terreat volũtas ꝓpria: nec te terreat volũtas aliena et victꝰ eſt mũdus. Sic martyres vicerunt mũdũ per fidẽ nil volendo ꝓpriũ: ſed ſuſtinendo ꝓ deo martyrium. Tu nõ vincis mũdũ: ſed vincerꝭ a mũdo. quare? qꝛ deficit tibi vera fides de xp̃o: ⁊ tñ dicis te xp̃ianũ: cũ nõ habeas fidẽ de xp̃o. vt dicit Iohẽs apl's vbi thema et bñ ad ꝓpoſitũ: et nota bene. Quis eſt q̃ vincit mundũ: niſi q̃ credit q̃m ieſus eſt filiꝰ dei? Tu nõ credis fide formata: ꝙ ieſus ẽ filiꝰ dei: iõ vinceris a mũdo: ⁊ nõ vincis mũdũ. Aug. in li. de agone xp̃iano. vbi ex ſnĩa Auguſtini arguo tibi ſic. Si tu credis ꝙ ihs eſt filiꝰ dei: ḡ credis ꝙ oĩs ꝑfectio in eo fuit: et oĩs imꝑfectio ab eo defuit in his q̃ facit: ⁊ in opibꝰ q̃ operatus eſt. ſed ipſe bñdictꝰ ieſus in hoc mundo ſemꝑ vitauit ꝓſperitatem: ⁊ ſuſtinuit aduerſitatẽ. ſequit̃ igit̃ ꝙ ſuſtinere aduerſitatẽ eſt ꝑfectiõis: ⁊ habere ꝓſperitatẽ eſt iꝑfectiõis. Sed tu facis totũ ↄtrium qꝛ ſemꝑ in hoc mũdo vis habere ꝓſperitatem: ⁊ nullo mõ aduerſitatẽ. igit̃ tu nõ credis per fidẽ verã et rectã formatam ꝙ ieſus eſt filius dei. Si ergo vincerꝭ a mũdo: ⁊ nõ vincis mundũ ne mirum: qꝛ deficiũt tibi arma martyrũ: qꝛ arma fuerunt fides vera et firma credẽtia de xp̃o ꝙ eſt filiꝰ dei. et illiꝰ exẽplo cõtẽpſerũt mundi ꝓſperitatẽ et ſuſtinuerũt eiꝰ aduerſitatẽ ideo de eis đr in themate. Uincit mũdũ fides nr̃a. Credatis honorabiles dñi ꝙ nõ alia de cã habet victoriã de nobis mũdus: niſi qꝛ nõ habemus fidem veram et firmam de chriſto. nec de ſpe futuri ſeculi. Fides enim accipitur tripliciter.

Primo ꝓ virtute theologica ⁊ illa eſt credulitas articuloꝝ fidei. nunc modica eſt iſta fides vel informis eſt. multi ſunt qui reſurrectionẽ nõ ſperant: nec vitam futuri ſeculi. Scđo ꝓ virtute politica: et đr fidelitas. iſta modica eſt. nullꝰ mõ alteri ſeruat fidelitatẽ: nec pr̃ filio: nec dominus ſeruo: nec vir vxori. et econuerſo ⁊c. Tertio ꝓ religiõe catholica et pro cõgregatione fideliũ: que modo iſtis tẽporibꝰ totaliter inordinata eſt in clericꝭ: ⁊ in laicis: et in religioſis: ⁊ in principibꝰ: ⁊ ſubditis: maxime quantũ ad dei reuerentiã et ſui noĩs glorioſi. et ideo habemꝰ deum iratũ et ↄtrium ⁊ immittit nobis flagella dicit: qꝛ non habemꝰ fidem: ⁊ valde modicam ⁊ infirmiorẽ. dicit apl's ad hebre. xj. Sine fide ĩpoſſibile eſt placere deo. Pro nr̃e igitur vite melioratione/ cum beatis martyribꝰ intercedẽdo ↄcludo ⁊ ꝑficio totum ſermonẽ: di. ſic. Oĩpotẽs ſempiterne deꝰ da nobis ſpei: fidei: ⁊ charitatis augmẽtũ: ⁊ vt mereamur cõſequi qͦd ꝓmittis: fac nos amare qͦd precipis. Hic per gratiam: et in futuro per gloriam.

Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Dominica in octauis paſche ſiue in albis. Sermo. ij.

Pax vobis. Io-

hannis. xx. Noſtrũ thema eſt vna amicabilis ſalutatio dicta et miſſa diuerſis ↄditionibꝰ ꝑſonaꝝ: vtpote

Perſonis permanẽtibus in oratione.

Perſonis lãguentibꝰ pre tribulatione.

Perſonis exiſtẽtibꝰ in congregatione.

Primo etiã ptꝫ hoc Tob. xij. Qui eiuſqꝫ filiꝰ ꝓſtrati in terra in orõne deuote ꝓſtiterũt: qbꝰ dixit angelꝰ raphael. Pax vob. Nolite timere. Hoc mõ ⁊ ꝓpter eandem

D

A

cauſam/fuit ſalutatꝰ daniel ſicut legitur
Daniel.ix.⁊.x.ca. Ego inqͭ daniel poſui
faciē meā ad dn̄m meū rogare et depcari
ī ieiunijs ī ſacco ⁊ cinere. Et ecce vir vnꝰ
veſtitus lineis apparuit ⁊ dixit mihi. No
li timere vir deſiderioꝝ: pax tibi: cōforta-
re et eſto robuſtus.
¶ Scōo modo ⁊c. Iſto modo ſalutati fue
rūt ꝑ Ioſeph fratres eiꝰ ob hanc cauſaꝫ:
qͥbus languidis pre tribulatiōe/dixit io-
ſeph. Pax vobis. nolite timere. Geñ.xliij
Sic ſalutauit paulus apoſtolus multos
tribulatos: ſicut legitur in epiſtolis ſuis.
Gratia vobis et pax.
¶ Itē tertio ⁊c. Sic ſalutauit xp̄s apl'os
in cenaculo ꝯgregatos in amore in vnio
ne ⁊ pace dicēs eis. Pax vob. q̄ ſunt v̄ba
a pricipio ſumpta. vbi duo oſtendūtur.
Primo totius policie fulcimētū: qꝛ pax.
Secundo amicitie ornamentum: quia
vobis.

Utraq̨ pars?

B **Primo ⁊c. quia ſm Au-**
guſtinū.xiiij. de ciuita. dei. nullū regimē
nulla ciuitas/diu durare pōt ſine trāquil
litate et pace. Eapropter īfert vnā talē ge
neralē concluſionē apl's: ergo q̄ pacꝫ ſunt
ſectemur. Ro.xiiij. Pricipiū medij huiꝰ:
qm̄ pax eſt meliꝰ bonū qđ inueniri poſſit
in rebꝰ creatis: ḡ que pacis ſunt ſectemur
ꝓbatꝛ antecedēs ꝑ btm̄ Aug. lib. de ciui.
dei. Tale bonū eſt bonū pacis: vt in rebꝰ
creatis nil gratioſius valeat audiri: nil de
lectabiliꝰ concupiſci: nil vtiliꝰ poſſideri.
Scōm mediū. diſcordia generat in pplo
iracūdiā: ⁊ ira turbat animū ne poſſit cer
nere verū. ergo q̄ pacis ſunt ſectemur. an
tecedēs eſt notū. et ꝯn̄tia cōfirmatꝛ ꝑ illđ
apl'i Ro.xij. Si fieri pōt: qđ ex vobis eſt:
cū oībus hoībꝰ pacē hn̄tes. Heb.xij. Pa
cem ſeqmini cū oībus. Tertiū mediū. ꝓ-
curans guerrā et impediēs pacē: non hꝫ
ptē cū deo: ḡ pax ſequēda: guerra fugien-
da. bona eſt ꝯn̄a: et ꝓbatur añs per illud
Aug. de v̄bis dn̄i ſermone.xiij. Qui ī pa-
ce non inuētꝰ fuerit: abdicatꝛ a pr̄e: exhe
redatꝛ a filio: et alienus fit a ſpirituſctō.
Quartū mediū. q̄ nō ſuat decretū regni:
dignū eſt vt expellatꝛ de regno. ptꝫ hoc ꝑ
multa iura: ſed deus pr̄ princeps pacꝫ/ſta
tuit in regno ſuo legē pacis ꝓmulgatam
in natiuitate xp̄i per angelos: ḡ qui nō vi
uit in pace: vel nō ſeruat pacem ciuitatis
debet expelli. vn̄ dꝛ. Orate ꝓ ea. ſcꝫ pace
ad dn̄m: quia in pace eius erit pax veſtra
Hieremi.xxix. Quintū mediū. qui pacē ci
uitatꝫ ſequitꝛ: deo ſeruit nō diabolo: ergo
q̄ pacis ſunt ſectemur ⁊c. ptꝫ ꝯn̄a: qꝛ me-
lius eſt deo ſuire q̄ diabolo: qꝛ deꝰ pacē
diligit: et vbi eſt pax: ibi ē deꝰ: diabolꝰ au
tem guerrā diſcordiā ſciſma zizaniā ſemi
nat inter fratres. Sextū mediū. qui nō ſe
quitꝛ pacē turbat amicos: ergo pax eſt ſe-
quēda. ptꝫ añs per illud. Uir pctōꝛ turba
bit amicos: ⁊ in medio pacē habentium
īmittit inimicitiā. Eccl'i.xxviij. Septimū
mediū. finis belli pax. ḡ pax ſequenda.
pꝫ qꝛ melior eſt finis q̄ ea q̄ ſunt ad finē.
añs eſt Auguſt. ad bonifaciū. Queritꝛ pax
et bellū exerceatꝛ: ſed bellum geritꝛ vt pax
acqͥratꝛ. eſto ergo bellādo pacificꝰ vt eos
expugnās ad pacis vtilitatē vincēdo per
ducas. Octauū mediū. q̄ pacē ſequitꝛ po-
pulū celeſtis prie imitatꝛ: ergo pax ſequē
da. bona eſt ſeqla. añs verū eſt per illud
Eſaie. Sedebit ppl's meꝰ ī pulchritudine
pacis: ī requie opulēta. Eſa.xxxij. Regnū
dei nō eſt eſca et potus: ſꝫ iuſticia et pax
et gaudiū in ſpūſancto. Nonū medium.
optimū in genere morū pax. ergo ſequen
da. ptꝫ añcedēs per Caſſiodoꝝ ſuper pſ.
Pax vera eſt hr̄e concordiam cum bonis
moribus: et litigare cum vitijs. Decimū
mediū. regnū diuiſum ꝑ diſcordiā deſola
bitꝛ. Luc.xj. et in pace vnitū ꝑ ꝯtrium ꝯſo
labitur: ergo pax ſequēda. ⁊ iuxta dictuꝫ
Apl'i. Solliciti ſeruare vnitatē ſpiritus
in vinculo pacis. Ephe. iiij. Hic de pace
mouentꝛ queſtiōes. Prima pax quot mo-
dis diſtinguitꝛ. Scōa pax qͥbus bonis at
tingitꝛ. Tertia q̄re pacē habere precipitꝛ.
Prima qđ ⁊c. Rn̄detꝛ vn̄ pax vno mō eſt
triplex. Pax exterior tēporalis q̄ eſt ami-
coꝝ. Pax interior pectoralis q̄ eſt ꝑfecto-
rū. Pax ſuperior eſſentialis q̄ eſt beatorū.
Prima pax ⁊c. Iſta pax tpalis eſt ꝯiugū
qui matrimonio cōiunguntꝛ. ciuium qui
amicitia vniuntꝛ. oīꝫ q̄ ꝯcordia nutriuntꝛ.
Prima cōiugū magnū bonū in domo q̄li
ter inter cōiuges ſit pax et concordia. et
ꝯtrariū grande malū. de iſtoꝝ pace Eccl'i.
xxvj. Mulier fortis oblectat virū ſuum:
et annos vite illiꝰ in pace implebit. Mu

lier fortꝫ ad bona opa in regimine domꝰ.
Mulierē fortem q̄s inueniet. Prouerb.
vlti. oblectat et letificat virū ſuum: ⁊ an-
nos vite illius in pace. hoc eſt ad firmam
plenitudinē pacis/implebit. Scōa pax
ciuiū de qua Hieremi.xxix. Querite paceꝫ
ciuitatis ⁊ orate ꝓ ea ad dn̄m: qꝛ in pace
eius erit pax v̄ra. Cui alludit illud ꝓphe
ticum dictū. Rogate q̄ ad pacē ſunt hie-
ruſalē. Dicunt naturales q̄ q̄diu elemē
ta in mixto ſunt in debita ꝓportiōe/ ⁊ in
bona naturali pace: mixtuꝫ ſtat et nō diſ-
ſoluitꝛ. ſic moraliter ciuitas ſeu collegiuꝫ
ſine pace diu durare nō pōt. qꝛ regnuꝫ di
uiſum deſolabitur. Apoc.vj. Uidi et ecce
equus rufus: et ſedēti datum eſt vt ſume
ret pacē de terra: et vt ſeinuicē interfice-
rent. Equus rufus ppl'us romanus tēpo
re neronis impatorꝫ: qui pōt dici rufus
ꝓpter incendiū: quia crudeliſſimꝰ nero ci
uitatem romanā incendi fecit: ꝓpter qđ
populus romanꝰ factus eſt rufus ſedens
ſuper eū: et ipſe nero cui datum eſt a deo
ꝑmiſſiue vt ſumeret: hoc eſt auferret pa-
cem de terra: qꝛ propter maliciā ſuā tota
ciuitas fuit turbata tpe ſuo: īmo totū im
periū romanū turbatū vt ſe hoīes inter-
ficerent. qꝛ tēpore ſuo multi xp̄iani incar
cerati et martyrizati ſunt: ſicut apl'i Pe-
trus et paulꝰ et plures alij. Item eſt pax
generalr̄ oīm preſidentiū et ſubditoꝝ. ta-
lis pax eſt mūdo ⁊ reipublice valde vtilis
qm̄ dn̄i et principes terre in ſeinuicē ha-
bent pacem: quia ſine pace principum et
dn̄orum/ſubditi nequeūt viuere in pace.
Narrat valerius maximꝰ lib.iiij. q̄ antiq̄
tus qn̄ aliqui erāt electi in reges: primo
ꝓcurabāt pacē inter ſe ſi guerra eſſꝫ etiā
inter alios propinquos et vicinos: ſicut
valeriꝰ ibidē ponit exēplum de multis.
Per talē pacem oīs reſpublica augetꝛ cō-
ſeruatur et refouetur. vn̄ Caſſiodo. ſuper
pſ. In hoc em̄ regis gloria extollitur et
ſeruatꝛ: ſi in equitate pacis populū diri-
gat. qn̄qꝫ em̄ ad laudē regnantis trahitꝛ
ſi ab oībus pax ametꝛ. quid em̄ eſt qđ pri-
cipem predicet: q̄ quietus populus: con
cors ſenatus: ⁊ tota reſpublica mor ho-
neſte veſtita. hec Caſſiodo. Scōa qđ ⁊c.
vbi ſciendū/q̄ ex pace vera multa bona
oriuntur. nam primo nobilitat gratioſe.
Scōo letificat gaudioſe. Tertio amplifi-
cat ſumptuoſe, verificat glorioſe: gratifi
cat amoroſe: quietat ⁊ acceptat viſceroſe:
copulat diuiſa rigoroſe. Primo pax nobi
litat. facit enim hominem filium dei. ⁊
iſta eſt nobilitas maxima. filius bonus
imitatur bonum patrē. deus autē pacifi
cus eſt: immo princeps pacis. ergo paci-
fici merito poſſunt dici filij dei. iuxta illđ
Beati pacifici: quoniā filij dei vocabuntꝛ
Matth.v. Secūdo pax letificat. Coloſſ.
iij. Pax chriſti exultet in cordibꝰ veſtris
ideſt pax quam xp̄s habuit et mandauit
exultet. i. exultare vos faciat in cordibus
non tantū in homīe: ſed illa de qua Hie-
remie.ix. Pacem cū amico ſuo loquitꝛ: et
occulte ponit ei inſidias. Tertio pax am-
plificat bona in abūdantia. Fiat pax in
virtute tua: ⁊ abundantia ⁊c. in pſalmo.
Orietur in diebus eius iuſticia et abūdā
tia pacis. vbi guerra ibi eſt defectus. vbi
pax abundantia bonoꝝ. Quarto pax gra
tificat. facit em̄ gratum ⁊ dilectum a deo
atq̨ amabilem: qꝛ ſicut omne animal di-
ligit ſibi ſimile: ſic deus qui eſt multū pa
cificus etiā diligit ſibi ſimiles. ſcilꝫ viros
pacificos. In huius ſignum dauid vocat
filiū ſuū dilectum ſuū ſalomonē. hoc eſt
pacificū: qui imperauit in diebus pacis:
et nathā vocauit idida. i. amabilem deo
ij. Regum.xij. Quinto pax quietat. deꝰ
enim per gratiam inhabitat et habitare
vult in homine quieto per bonā pacem.
qm̄ in pace factus eſt locus eius. et ī pſ.
In pace in idipſum dormiā et requieſcā.
Pax em̄ ſuper oīa hoīem quietum facit.
Sexto pax ⁊c. ipſa em̄ vnit copulat iun-
git. ſicut pace facta iunguntꝛ familiariter
qui prius erant diuiſi. Unde apoſtolus.
ad Ephe.iiij. Solliciti ſeruare vnitatem
ſpiritus in vinculo pacis. Septimo pax
beatificat ⁊c. Ro.xiiij. Regnū dei nō eſt
eſca et potus: ſed iuſticia ⁊ pax ⁊ gaudiū
in ſpirituſancto. Ueniat pax ⁊ quieſcat ī
cubiculo ſuo. Eſaie.lvij. Enumeratis bo-
nis que facit pax: inquirendū eſt de ma-
lis que facit guerra que paci contraria-
tur. quoniam ex guerra ſequuntur odia:
quoniam propter guerram miſerabiles
homines ſe odio habēt vſq̨ ad mortem.
Item ſequuntur adulteria: deflorationes
virginum: expoliationes pauperū inno-
centū. quaſi totū pōdus guerre ſuſtineāt
pauperes innocētes. de nūero nutrientiū
guerrā: aut ipſis mala inferuntꝛ ab alijs:

quod eſt grande malum: aut ipſi mala et
damna inferunt quod eſt peius. Item in
guerra multi morte ſubitanea cadũt: ⁊ ſic
mala morte ⁊ eterna moriunt. Itẽ p guer
rã bona impediunt. Quot elemoſyne: qt
orationes: quot ſuffragia: quot ieiunia:
quot miſſe: quot agricole bellatores effi⸗
ciũtur ꝑpter guerrã: quot pcepta diuina
et eccłie trãſgrediunt p guerrã: quot gulo
ſitates cupiditates vanitates. ⁊ cõiter fi⸗
naliter q̃ bella gerũt: plura perdunt et va
ſtãt in guerra ꝙ acquirãt vel lucrent. iu⸗
ſte dictũ eſt Diſſipa gẽtes q̃ bella volunt.
Tertia q̃ſtio ꝑpoſita q̃re pacẽ habere ⁊c̃.
Rñdeo ꝑpter mãdatũ qd̕ immergit: pro
pter exẽplũ qd̕ oñdit: ꝑpter amorẽ q̃ ꝑfi
cit: propter hoſpitẽ q̃ recipit. Prio ꝑpter
mãdatũ. ſcriptũ eſt. ij. Cor. vlti. Pacẽ ha⸗
bete ⁊ deus pacis ⁊ dilectionis erit vobiſ
cum. Itẽ Heb. xij. Pacẽ ſeq̃mini cũ omni
bus ⁊ ſanctimoniã. ⁊ Mar. ix. Habete in
vobis ſal ⁊ pacẽ habete inter vos. Xp̃s di
xit diſcipulis ſuis ter. pax vobis. ad inſi⸗
nuãdũ ꝙ triplicẽ pacẽ hr̃e debem⁹. in cor
de: in ore: in ope. Scd̕o ꝑpter exẽplũ ⁊c̃.
xp̃s dedit exẽplũ de pace ĩ ſeipo: qm̃ ipe ẽ
pax nr̃a q̃ fecit vtraq; vnũ. Ephe. ij. Nos
videm⁹ ſydera ĩ ſe pacẽ nõ habẽtia: ſuũ lo
cũ qd̕libet ſydus tenere pacifice: et alterũ
alteri nõ nocere. Deus pacis erit vobiſcũ.
q: ſine deo: ſiue gratia dei/ nõ eſt vera pax
ſolida nec firma: iõ mali q̃ deũ nõ habẽt:
nõ habẽt pacẽ cũ deo: cũ ꝓximo: nec cũ ſe
ipſis. q: nõ eſt pax impijs. Eſa. xlviij. Ter
tio pax eſt habẽda ꝑpter amorẽ. pax em̃ ẽ
mr̃ amoris. Nos videm⁹ ꝙ illa que nõ ha
bẽt repugnãtiã ſicut ignis ⁊ aqua. ſi illi q̃
diligũt ſe in bono inter ſe habẽt pacem et
optime ↄcordãt. ſcriptũ eſt. Pax multa di
ligẽtib⁹ legẽ tuã: et nõ eſt illis ſcãdalũ. in
ps̃. Quarto pax ẽ habẽda ꝑpt amorẽ ⁊c̃.
habentes pacẽ inter ſe: immo cõueniẽtiã
inter ſe deus libẽter viſitat: ⁊ cũ ipſis per
gratiã habitat. Nos videmus ad ſenſum
ꝙ qñ apes in aluearío ĩcipiũt facere mur
mur inter ſe: ſignũ eſt ꝙ rex apũ vult exire
de aluearío ⁊ intrare ad aliud. ſic morali⸗
ter xp̃s rex regum exit ⁊ fugit diſcordias ⁊
ſciſmata: nec vult habitare cum talibus.
Siquidẽ ipſe diſcordes pacificauit: pacẽ
faciendo inter deum et hominẽ: inter ho⸗
minem et hominẽ: attendẽs dictum Se⸗
nece dicẽtis: ꝙ neceſſarium eſt habere pa
cem cum hominibus: ⁊ litigare cũ vitijs.
Pugnemus vt pacem cũ hominibus ha⸗
beamus: cuius pacis ⁊c̃.

¶ Dominica prima poſt octa
uas paſche. Sermo. j.

Chriſtus paſſus
eſt pro nobis: vobis relin⸗
quẽs exemplum. j. Pet. ij.
Reperio in ſacra ſcriptura
ꝙ tripliciter aliquis de ſe
dat et relinquit bonum exemplum alijs:
ac inducit ad faciendum ſimiliter.
Primo ſi viuit iuſte fugiens peccati cor⸗
ruptionem.
Secundo ſi clare docet doctrinam perti⸗
nentem ad ſaluationem.
Tertio ſi fortiter ſuſtinet aduerſitatem et
tribulationem.
¶ Prima clauſula patȝ. nam dicit beatus
Hiero. in epiſtola ad heliodorum ſic. Iu⸗
re oculi omnium in te dirigũtur: quod fe⸗
ceris: illud faciendum ſibi omnes putãt.
hec ille. Ex quo patet ꝙ facta egregia pre
lati vel principis/ et exẽpla virtuoſa plus
prouocant ſubditos ad talium imitatio⸗
nem: ꝙ̃ mãdata vel imperia. Ideo Clau⸗
dianus ad theodoſium imperatorem ſcri
bens ſic dicit. Regis ad exemplum totus
componitur orbis. Nec ſic flectere ſenſus
humanos valent dicta: ſicut vita regẽtis.
mobile mutatur ſemper cũ principe vul⸗
gus. hec ille. Ideo antiquitus imperato⸗
res et principes leges ordinabãt ſanctas
et iuſtas: vt exemplo. et vt eorum exẽplo
ſubditi eas obſeruarent: ipſi etiam in ſe
eas tenebant et obſeruabant: prout nar⸗
rat Ualerius lib. vj. de quodam impera⸗
tore: qui ſtatuerat ꝙ quicunq; in cõſiſto⸗
rium veniret accinctus gladio: interfice⸗
retur. ⁊ cum quadam die rediret de villa:
intrauit conſiſtorium cum gladio. et qui⸗
dam ſibi inſinuans vt recederet ⁊ gladiũ
tolleret: ſtatim ꝓprio gladio ſe interemit.
vt legem quam inſtituerat: alij exemplo
eius obſeruarent illeſam. quia vt dicit
leo papa in ſermone de ieiunio: validiora
ſunt exempla ꝙ̃ verba: ⁊ plenius docetur
opere ꝙ̃ voce. Apparet igitur ꝙ ille q̃ vi⸗
uit ſancte ⁊ iuſte et ſine peccato dat exem
plum alijs: et inducit eos ad faciẽdũ ſilr.
Exẽplũ habem⁹ de illo ſctõ iob q̃ vixit ſan
cte et iuſte: ſicut dr̃. in. xvij. c. Nõ peccaui:

et in amaritudinib⁹ morat oculus meus.
ideo deus poſuit eũ nobis in exemplũ et
ſpeculũ vt pari forma vitemus pctã. Uñ
dicit ipſe ibidẽ. Poſuit me quaſi in ꝓuer
biũ vulgi: ⁊ exemplũ ſum corã eis. Appa
ret igitur prima clauſula.
¶ Scd̕a clauſula ſic declarat. non ſolum
em̃ viuẽdo ſctẽ et virtuoſe hõ debet pro
ximũ ad bonuȝ inducere: quinĩmo verbo
docere et p̃dicare. Et rõ eſt: q: ex hoc duo
valde vtilia ſequunt. Primo meritũ illi
q̃ docet et predicat: q: predicare eſt act⁹
virtutis. ſ. mĩe: q: inter ſpũales elemoſy⸗
nas cõputat: ideo ſicut virginibus ⁊ mar
tyrib⁹ debet aureola: ita etiã prout dicit
ſctũs Tho. iiij. ſen. illis q̃ alios ĩformant
de pertinẽtib⁹ ad ſalutẽ anime: debetur
ꝓ premio ⁊ merito aureola et ſpãlis co⸗
rona. Id̕ conſulit cuilȝ nr̃ȝ btũs Greg. x.
moraliũ di. Exẽplo tuo fratrẽ tuũ docere
ſtudeas q̃ oporteat et que non oporteat:
ꝓuocans eũ ad meliora. hec ille. Quod fi
guratũ fuit Exo. xxviij. vbi legit ꝙ prece
pit domin⁹ vt ſumm⁹ ſacerdos vteret tu
nica hyacinthina. i. purpurea/ qñ intra⸗
bat ſanctuariũ: in qua pẽdebãt tintinna
bula aurea et malogranata. Tunica hec
ſignificat celeſtẽ cõuerſationẽ. tĩtĩnabula
predicationẽ. et malogranata opa perfe⸗
ctiõis ⁊ exempla virtutis: q̃bus debẽt or
nari v̓bum dei predicãtes. Scd̕o ſequit
magna vtilitas audiẽtib⁹: q: vt dicit bea
tus Gregori⁹: ſcriptura diuinit⁹ inſpirata
eſt vtilis ad docendũ. et bene vtilis quia
cor induratũ pctĩs mollificat ⁊ inclinat
ad penitentiã et correctionẽ. Uñ legitur
in vitiſpatrũ/ ꝙ cum quidã quereret ab
abbate Iohãne de duritia cordis. Rñdit
Quid duri⁹ lapide? quid mollius aq̃? et
tamen ſepe cadẽdo lapidem penetrat. ſic
verbum dei cor durũ aperit ad timorem
dei. Ex predictis igitur ptȝ ꝙ illi qui do⸗
cent alios: et dei verbũ predicant relin⸗
quunt et dant eis verbo bonum exẽpluȝ
et perfectũ. Ideo beatus Paulus iſtud
cõſulit Tito diſcipulo ſuo ſcribẽs ad Ti.
ij. cap. In omnibus teipſum prebe exem
plum bonorum operũ in doctrina. Appa⸗
ret igitur ſecũda clauſula.
Tertia clauſula ſic declarat. Nã dicit. b.
Aug. ĩ lib. de patiẽtia. Patiẽtia hoĩs eſt
qua mala equo aĩo toleramus. i. ſine per
turbatione triſticie vt ad meliora perue⸗
niamus. Ex quo patet ꝙ tribulatiões de
bemus patienter ſuſtinere: et ad ſuſtinẽ⸗
dum exẽplo alios inducere: cũ labor ſit
paruus: et remuneratio magna. Et ratio
eſt: q: videm⁹ ꝙ labor paruus et fructus
magn⁹ maxime inclinat laborantẽ: ⁊ ſpe
cialiter quãdo laborator attendit ad ho⸗
norẽ ſuũ: q: vt dicit Seneca epł'a. xxxvij.
generoſos animos labor nutrit. laborem
ſi recuſes paruum eſſe poſſe: nõ eſt viri ti
mere ſudorẽ. hec ille. Nos igitur xp̃iani
qui honorẽ nõ terrenũ: ſed eternũ expe⸗
ctamus: iõ exemplo ſanctorum virtuoſe et
cũ patiẽtia tribulationes ſuſtinere debe
mus. ideo ſcribit Iacobi. v. Exẽplũ acci⸗
pite fratres exit⁹ mali/ ⁊ longanimitatis
et laboris ⁊ patiẽtie ꝓphetas q̃ locuti
ſunt in noĩe dñi. De hoc habem⁹ exẽpluȝ
ĩ ſacra ſcriptura. ij. macha. vj. de illo elea
ȝaro qui ꝓ obſeruãtia diuine legis mul⸗
ta tormenta patiẽter ſuſtinuit: ⁊ vltimo
interfectus fuit. et dicit tex. Iſte quidem
hoc mõ vita deceſſit: non ſolũ iuuenibus
ſed ⁊ vniuerſe genti memoriã mortꝫ ſue
ad exẽplum virtutꝫ et fortitudinis dereli
quens. Apparet ergo tertia clauſula et p
ↄſequẽs tota regula p̃aſſumpta. Modo
p̃dicta nr̃o propoſito applicãdo: xp̃s qui
pro nobis pie ac clementer paſſus eſt: p̃⸗
dicta tria perfecte habuit et oſtendit: ſi⸗
cut dicit btũs Petrus in epł'a hodierna.
Primo ſctẽ et ſine pctõ vixit.
Scd̕o veritatis doctrinã docuit.
Tertio patienter omnem tribulationem
ſuſtinuit.
¶ Primo dixi ꝙ fuit et vixit ſine peccato.
Ita dicit btũs Petrus ĩ epł'a hodierna.
Pctm̃ non fecit: nec inuentus eſt dolus
in ore eius. Secũdo dixi ꝙ veritatꝫ do
ctrinaȝ docuit. Matth. xxij. docebat eos
de regno dei. et Matth. xxij. ſcribitur ꝙ
iudei dixerunt ſibi. Magiſter ſcim⁹ quia
verax es: et viam dei in veritate doces.
Tertio dixi ꝙ tribulationem patiẽter ſu⸗
ſtinuit. ita dicit beat⁹ Petrus in epiſtola
hodierna cũ malediceretur non maledi⸗
cebat. Cũ pateretur nõ comminabatur.
tradebat autẽ iudicanti ſe iniuſte. qui pec
cata noſtra ipſe pertulit ĩ corpore ſuo ſu
per lignũ. Ex antedictis igitur formetur
ratio talis: et concludatur ſic thema.
Chriſtus paſſus eſt pro nobis: vobis re⸗
linquẽs exemplum, ſcilȝ ſancte vite; exem

plum ſancte doctrine: et exemplũ ſctẽ pa
tiẽtie. In quibus verbis oſtẽdit beatus
Petrus apoſtolus duo.
Primo ꝙ oẽs tenemur deum amare cor-
dialiter. ibi. Chriſtꝰ paſſus eſt ꝓ nobis.
Scdo ꝙ oẽs inuitamur ad eũ imitanduꝫ
perfecte ſeu perſeuerãter. ibi. Uobis re-
linquens exemplum.

Prima pars.

¶ Dixi primo ꝙ oẽs te-
nemur deũ diligere cordialiter: qꝛ paſſus
eſt pro nobis. nõ pro angelis. Ratio eſt.
videmus manifeſte ꝙ duabus de cauſis
aliqs tenet̃ et conſueuit aliũ diligere.
Primo ratione parẽtele et attinentie.
Secundo ratione amicitie et beniuo-
lentie.
Sic etiam ꝓpter iſta duo nos tenemur
chriſtũ diligere. Cauſa attinentie: qꝛ ipſe
eſt pater noſter vt habetur Matth. xxiij.
Patrẽ nolite vocare vobis ſuper terram.
vnus eſt eñ pater veſter qui in celis eſt.
et non ſolum pater: imo etiã frater noſter
Frater eñ ⁊ caro noſtra eſt. Gene. xxxvij.
Si eñ filius naturaliter amat patrem a
quo habet partem corporis: quãtomagis
nos amare debemꝰ deum qui corpꝰ ⁊ ani
mam noſtram ex nihilo fecit. vñ Auguſt.
Diligendus eſt genitor: ſed preponẽdus
eſt creator. Et quia timor ꝓcedit ex amo-
re: ideo ſi eũ volumus diligenter et finali
ter diligere: debemus timere eũ offende-
re vel contriſtari. quia eñ ſumus certi ꝙ
peccauimus: et neſcimꝰ ſi deꝰ nobis pec
cata remiſit: qꝛ ſcribitur Eccl's. ix. neſcit
homo vtrũ amore an odio dignꝰ ſit. Exẽ-
plum in vitiſpatrũ de quodam ſancto pa
tre: q̃ cum videretur timere in morte: que
ſierũt ab eo fratres an timeret. et ipſe re-
ſpondit in hũc modũ. fratres ſeruaui mã
data dei iuxta poſſe meũ. ſed homo ſum
et neſcio vtrũ placuerũt opera mea deo:
et ideo non ſum ſecurꝰ donec veniam an
te eum. Apparet ergo qualiter tenemur
deũ diligere. vñ Caſſiodorus ſuper illud
pŝ. Dulcis ⁊ rectus dñs. ita inq̃t. Cũ au
dis ꝙ dñs tuus dulcis eſt: attẽde quẽ di
ligas. cũ audis ꝙ rectꝰ: attẽde quẽ time
as: vt amore ⁊ timore dei excitatus legem
eius cuſtodias.
¶ Secũdo dixi ꝙ tenemur xp̃m diligere
ꝓpter beneficia charitatꝫ que nobis oſtẽ
dit: quia ſeipſum pro nobis in preciũ no
ſtre redẽptionis dedit. vñ Bernard. Ecce
dñe qꝛ me feciſti: debeo me amori tuo to
tũ. hec ille. Unde videmꝰ manifeſte ꝙ ſi-
cut lignũ quantũcũqꝫ frigidum vel aquo
ſum ſit: ſi apponat̃ ĩ fornace vel clibano
ſuccenditur. ſic nec cor eſt ita tepidũ vel
indeuotum: quod ſi ponatur in fornace
amoris dei: et intueatur quantum in paſ
ſione nos amauit: quod non accenda-
tur ad amandũ ipſum: et roboret̃ ad ſuſti
nendũ labores et tribulationes ꝓ eo. qꝛ
nihil eſt qđ nos ita animet ad ſuſtinẽduꝫ
talia. Uñ in huiuſmodi exemplũ legit̃ in
hiſtoria tripartita ꝙ cõſtantinus ſignuꝫ
crucis faciebat preferre ſuo exercitui pro
imperiali ſigno: vt militibꝰ pugnantibus
robur paſſionis xp̃i memoria daret. Ideo
dicit beatꝰ Berñ. ſuper cantica. Sup oĩa
reddit te mihi amabilem bone ieſu calix
paſſionis quẽ bibiſti: opus noſtre redem-
ptionis. hec ille. Apparet ergo ꝙ omnes
obligamur xp̃ꝫ diligere cordialiter. ⁊ hec
quantũ ad primum.

Secũda pars.

¶ Dixi ſecũdo ꝙ oẽs in-
uitamur ad ipſum imitandũ. cũ dicitur.
vobis relinquẽs exemplũ. Chriſtus enim
volens nos dirigere ad vitam eternam ⁊
adducere: viã nobis oſtendit non ſolum
verbo: ſed etiã exemplo. Joh. xiij. Exẽplũ
eñ dedi vobis vt quẽadmodũ ego feci:
ita et vos faciatis. Oſtẽdit aũt nobis du
plicẽ viam non ſolum verbo: ſed facto et
exemplo. Uiã humilitatis: et viam chari
tatis. de primo. Diſcite a me: qꝛ mitis ſuꝫ
⁊ humilis corde. Mat. xj. ideo btũs Pau
lus ad Ephe. v. dic̃. Ambulate in dilectio
ne: ſicut et xp̃s dilexit nos: et tradidit ſe-
metipſum ꝓ nobis. Ideo legit̃ in hiſto-
ria ſcholaſtica. lib. viij. de Gregorio na-
zanzeno: ꝙ cũ vocatus eſſet apud conſtã
tinopolim ad docẽdũ eccleſiã dei: multa
excellẽter docebat vbis: plura exẽplis ⁊ ꝙ
nihil imparet qđ ipſe pri nõ faceret. Itẽ
ibidem de origene. vj. li. cap. iiij. dr ꝙ cuꝫ
ipſe in theologia legeret: dicebatur de eo
hic eſt ille bonus doctor: qui talem habꝫ
vitã qualem doctrinam: et quale factum
tale verbũ. Item de iulio ceſare q̃ nunq̃
dixit militibꝰ ſuis. ite. ſed venite: eos pre
cedens in ſtrenue agendo. In decretis

diſtin. xx. cap. de quibus. ꝙ exẽpla ſancto
rũ tam in ſcripturis q̃ in factꝫ ſunt recor
danda. Sãctoꝝ exempla perſpicaciter re
cordamini. ij. q. vij. ca. cum paſtoris. dicit
Grego. ꝙ vita paſtoris in exemplo debet
eſſe diſcipulis. ꝙ rõ ſana exemplis eſt pre
ponenda. diſti. ix. ſana. Sana quippe rõ
etiam exẽplis anteponẽda eſt. Narrat va
lerius lib. vj. de theodoro cyreneo/cui: cũ
liſimachus rex iuſſiſſet eũ crucifigi: rñdit
Terribilis ſit hec crux purpuratis tuis:
mea quidẽ nihil ĩtereſt humi an ſublime
putreſcã. vnde. j. machab. xiij. legitur de
ſimone q̃ dixit. Horũ gratia. ſ. legũ ⁊ ſan-
ctoꝝ/perierunt oẽs fratres mei. ⁊ nũc nõ
mihi ꝯtingat parcere aĩe mee in omni tẽ
pore tribulationis. Dicit plato ꝙ ideo fe
cit deus mundũ ſenſibilem: vt oculus ho
minis reſpiciens timeret potentiã: reue-
reret̃ ſapientiã: imitaret̃ bonitatem.

¶ Dominica prima poſt octauas
paſche. Sermo. ij.

PEccatis mor-
tui/iuſticie viuamus. j.
Pet. ij. c. De numero illoꝝ
qui viuũt ⁊ moriunt̃ in pre
ſenti vel in alia vita.
A Quidam ſunt qui viuunt vite.
Quidam ſunt qui viuunt morti.
Quidam qui moriuntur morti.
¶ Primo quidã ſunt ⁊c. Iſti ſunt qui in
hac vita viuũt in gratia dei: que eſt vita
aĩe. Ro. vj. In nouitate vite. i. gratie am
bulemus. ⁊ Johã. x. Ego veni vt vitã ha
beant. i. gratiã. Tales qui ſic viuũt vita
gratie in preſenti: ſi perſeuerent viuent
vite eterne. hoc eſt poſt iſtam habebunt
meliorẽ. de qua Sapien. v. Iuſti in per-
petuum viuent ⁊c.
¶ Secũdo ſunt quidam qui viuũt mor-
ti. hoc eſt in peccato mortali: quod pec-
catum morti comparat̃. Sapien. j. Deus
mortẽ non fecit. i. peccatuꝫ. Et ratio põt
eſſe quare cõparatur morti: qꝛ inter pec-
catum ⁊ mortem eſt ſimilitudo. In mor-
te naturali primo corpus diſtẽperat̃. ſe-
cũdo corpus infirmat̃. tertio corpus mo
ritur. quarto a vermibꝰ cõſumit̃ ⁊ ſepeli-
tur. Talis proceſſus inuenit̃ in peccato.
Nam primo aĩa diſtemperat̃ per tẽtatio-
nem ⁊ cogitationẽ in peccato. Secundo
infirmatur per delectationẽ concomitan
tem cogitationẽ. Tertio aĩa morit̃ per cõ
ſenſũ deliberatũ. Quarto ſepelit̃ ꝑ opus
et conſuetudinẽ malam. Sic peccatũ in-
trat in animã: ſicut mors intrat corpus.
Inuidia diaboli pctm̃ venit in mundũ:
⁊ per peccatũ mors. Etiã ꝑ vnum homi-
nem peccatũ in hunc mundũ intrauit: et
per peccatũ mors. Ro. v. Tales qui viuũt
morti. i. in peccato: moriunt̃ morti. i. pe-
ne eterne: que pena vocatur mors teſte
beato Gregorio lib. ix. moral. Horrendo
(inquit) modo fit miſeris mors ſine mor
te: finis ſine fine: defectus ſine defectu.
qꝛ hec mors ſemper viuit: finis ſemꝑ in-
cipit: defectus deficere neſcit: mors peri-
mit: et non extinguit. dolor cruciat: et
nullatenus furorem fugat. flamma com-
burit: ſed tenebras non excutit. Iſtas
quattuor differentias viuoruꝫ et mortuo
rum conſiderans Pet. apoſtolus dat vti-
le documẽtum in verbis aſſumptis. Pec-
catis mortui/iuſticie viuamus. hoc eſt di
ctum/qui moriuntur peccatis: iuſticie vi
uunt. hoc eſt viuunt vite: cum iuſticia ſi-
quidẽ anime vita. Ergo peccatis mortui/
iuſticie viuamus. In quibus verbis duo
oſtenduntur.
Primo anime monitio ſalutaris. pecca-
tis mortui.
Secũdo anime exaltatio ſingularis. iuſti
cie viuamus.
De vtroqꝫ proſequendo primo agetur de
vita et poſtmodũ agetur de morte.

Prima pars.

¶ Quantũ ad primum.
In ſcripturis vita multiplex inuenitur:
quoniam eſt
Uita naturalis animate rei.
Uita mũdialis modice requiei.
Uita culpabilis ⁊ defectuoſa.
Uita moralis ⁊ fructuoſa.
Uita clauſtralis cum ſpirituali iocundi-
tate.
Uita eternalis cũ firma ſecuritate.
¶ Prima vita naturalis ⁊c. Iſta diuidit̃
in tres ꝑtes. vñ quedã creature corpora-
les ſunt que viuunt vita vegetatiua: quo
rum vita eſt creſcere. Iſto modo viuunt
omnes plante/et arbores: in quibus eſt
anima vegetatiua. Item ſunt creature

que viuūt vita vegetatiua et ſenſitiua/ ſi-
cut aues/et aīalia bruta. quedā ſunt ani-
malia que viuūt illa duplici vita iā dicta.
etiam viuunt vita rōnali ſicut hoīes. ⁊ de
iſta vita hr̄ Gen̄. ij. Inſpirauit in faciē eiꝰ
ſpiraculū vite: ⁊ factus eſt hō in aīam vi-
uentē. Sed pōt queri quare hoīes in pri
ma etate diutius viuebāt ꝙ nūc. Rōnes
vide in ſermone. ſunt nouiſſima hoīs pe
iora priorib. dñica. iij. in quadrageſima.
¶ Scd̄a vita mūdialis. talis vita eſt ſicut
pugna militaris: ſicut ventus circularis:
ſicut fugax vapor maris: ſicut punctus li-
near. Prīo vita iſta ſicut pugna Job. vij.
Militia eſt vita hoīs ſup terrā. Sup quo
verbo loquit̄ btūs Ambro. Tantis malis
vita iſta repleta eſt: vt ī cōparatione eiꝰ/
mors remediū putetur eſſe: nō pena. Nā
ideo breuem ipām fecit deus: vt moleſtie
eius: q2 proſperitate vinci nō poterāt: tē-
poris exiguitate finirētur. Nā dicit ſctūs
Job. Militia eſt vita hoīs ſuper terram.
Vita iſta militia ſiue pugna. Siquidē hō
in triplici loco habet exiſtere tripl'r. In ce
lo exiſtit in ſtatu leticie: in inferno in ſta-
tu triſticie: in mundo in ſtatu militie. Ibi
inimici mūdus caro diabolꝰ cōtinue nos
impugnāt: ergo ſobrie iuſte ⁊ pie viuamꝰ
in hoc ſeculo. ad Titū. ij. Sobrie ꝯtra car
nis voluptatē. iuſte cōtra mūdi cupidita
tē. pie cōtra diaboli poteſtatē. Item vita
mūdialis eſt ſicut ventus circularis. Iſte
vētus circularis ſeu turbinis: qui rē quā
agitat: qn̄ꝗ ad magnā diſtantiā eleuat et
exaltat: ſed ille ventus deficit cito et eua-
neſcit: et illa res ſic agitata a vento: cadit
ad terrā. Sic moraliter iſte ventus eſt vi-
ta preſens: que cū tpe circūfertur. nam de
die trāſit ad noctē: de nocte iterū ad diē:
de mēſe ad mēſem: de anno ad annū. Tē-
poralis eſt iſta vita: ideo cū vento tranſit.
Memēto dn̄e: q2 vētus eſt vita mea. Job
vij. Qn̄ꝗ accidit ꝙ multi ꝑ ſecularē pru-
dentiā/in hac vita in diuitijs et honoribꝰ
exaltātur. ſed certū eſt ꝙ talis vētus ceſſa
bit aliqn̄ et ſatis breuiter. vn̄ Aug. in ſer-
mone de die nouiſſimo. Neceſſe ē (inqt)
vt moriamur. Pena certa eſt. ſ. pena mor
tis: hora incerta quā neſcimus. Iſte vētꝰ
turbinis incertꝰ eſt: q2 neſcit̄ quātū dura-
bit: iō eleuati ⁊ exaltati ad diuitias et ho
nores decipiūtur: q2 per mortē cito cadūt
ad terrā. de quibꝰ Job. xxi. Erunt ſicut pa
lee ante faciē vēti: ⁊ ſicut fauille quas diſ-
pergit. Itē iſta vita ſicut vapor ⁊c̄. Jaco.
iiij. Que eſt vita vr̄a? Vapor eſt ad modi-
cū parēs: ⁊ deinceps exterminabit̄. Que
eſt vita? vtiꝗ fragilis. labilis eſt em̄ ſicut
vitrū pulchrū qd̄ de facili frangitur. Que
eſt vita veſtra? Rn̄det̄ īmediate vapor ſu-
mus ſeu nebula trāſitoria: breuis ad mo-
dū vaporis. Defecerunt ſicut fumus dies
mei. in pſ̄. Hippocrates in prin. aphoriſ-
moꝝ. Vita breuis: ars do longa: tp̄s aūt
acutū: experimētū fallax: iudiciū aūt diffi
cile. Deinceps exterminabitur. Iſte eſt fi-
nis vite: qm̄ exterminare eſt extra termi-
nos vite ponere: quod fit per mortē. Re-
citat̄ in hiſtoria barlaā/ ꝙ quidā hō trāſ-
iens per quandā ſiluā fugiebat a facie cu
iuſdā draconis: ⁊ pre timore aſcēdit quā-
dā arborē: ⁊ reſpiciēs/ſubtus vidit foueā
profundā valde: in qua erat draco terribi
lis. Itē ad radicē arboris vidit duos mu
res: vnū albū/⁊ vnū nigrum: qui cōtinue
radicem arboris corrodebāt. In fouea vi
dit magnū ignē. Cōſiderās ergo radicem
arboris/ vidit quattuor capita ſerpētum
radicē arboris cōſumētia: vlterius ocl'os
eleuās ſuperius: vidit de ramis diſtillare
modicū mellis: q̄ totaliter oblitus pericu
lū in quo erat: cepit comedere de illo ro-
re melliſluo multū auide: et ſubito corro-
ſa radice a muribꝰ: cecidit in foueā/ in os
draconis/et in ignē. Moraliter applican
do hō in ſilua eſt quilibet viuēs ī hoc mū
do maligno. draco ſeu vnicornis ipſum in
ſequēs/eſt mors corpis ꝯtinue inſequēs:
et finaliter cōprehēdēs ipm̄. mel diſtillās
eſt modica delectatio huius mundi. mus
albus eſt dies: mus niger eſt nox quibus
vita preſens cōtinue conſumit̄. quattuor
capita aſpidū ſunt quattuor q̄litates ele
mētoꝝ vtpote calidū ⁊ frigidū humidū ⁊
ſiccū ex quibus cōponit̄ homo. quid ſeq-
tur? finaliter cū quis delectat̄ mellea dul
cedine huius mūdi: ſubito cadit arbor. i.
vita hoīs: et homo cadit in foueā ſeu ba-
ratrū inferni et dānatur. ergo vita vapor
trāſitoriꝰ nimis breuis. Cui alludit illud
Sap. ij. Exiguū et cū tedio eſt tēpus vite
noſtre. ⁊ ſequit̄. Trāſibit vita nr̄a tāꝗ ve
ſtigiū nubis. vn̄ Aug. Vita iſta dubia vi-
ta incerta erūnoſa: quā honores tumidāt
dolores extermināt: ardores excecant: ae-
ra morbidāt; eſce inflāt; ieiunia macerāt:

ioci ſoluūt: ſollicitudo coarctat: ſecuritas
hebetat: diuitie iactāt: paupertas deijcit:
iuuētus extollit: ſenectus incuruat: infir-
mitas frangit: meror deprimit: et poſt hec
oīa mors interimit: vniuerſis gaudijs fi-
nē imponēs: ita vt cū eē deſierit nec fuiſſe
puteт̄. ¶ Itē vita iſta vt punctus ſe hȝ ad
lineā ſine ꝓportione. ita magis vita pre-
ſens ad futurā ſine ꝓportione: qm̄ iſta cū
fine: futura autē ſine fine. De iſta vita ſic
poſtillata loquit̄ ſctūs Job ſui lib. xiiij. c.
Hō natus de muliere breui viuēs tpe ⁊c̄.
Itē Aug. li. ſolilo. O vita fallax ⁊ vmbra-
tica/ plena laqueis multis: nūc gaudeo:
ſtatim triſtor: nūc vigeo: ſtatim infirmor:
nunc viuo: ſtatim morior: nunc felix: ſta-
tim miſer: nunc rideo: ſtatim fleo: hinc
tremor: hinc timor: hinc fames: īde ſitis:
hinc calor: hinc frigus: hinc languor: in-
de dolor exuberat: ſubſequitur inopinata
mors/q̄ mille modis miſeros hoīes rapit
et cōcludit: adiuua me fortitudo per quā
ſubleuor: ſuccurre mihi virtus ꝑ quā ſuſti
neor: veni lux ꝑ quā video: appare gloria
per quā gaudeo: appare inquā ⁊ viuam.
¶ Tertia vita principalis culpabilis ⁊c̄.
Iſta eſt vita maloꝝ: vita hoīm pctōꝝ: que
aīe multū dr̄ eſſe periculoſa: qm̄ ipſam ſe-
quit̄ periculū mortis. nā de talibꝰ ſcriptū
eſt in pſ̄. Deſcendēt in infernū viuentes.
Similes ſunt totaliter ſeruitoribꝰ dn̄oꝝ ⁊
patrūfamilias q̄bꝰ de ſero dat̄ modicū de
candela cū qua vadāt ad lectū cū lumine.
accidit ꝙ tales fatui ſeruitores invigilan
do ⁊ trufando expendunt illā candelā mo
dicā: intātū ꝙ ſine lumine vadūt ad lectū
et in tenebris. Moraliter pr̄familias deꝰ
pr̄: qui hoībus ſeruitoribus ſuis dat mo-
dicū de cādela: modicū de vita preſenti ac
cōmodat ⁊ preſtat. j. Eſdre. ix. c. Facta eſt
depcatio noſtra ad dn̄m deū noſtrū: vt di
mitterent̄ nobis relique: et daret̄ pax illiꝰ
in loco ſctō eius: ⁊ illuminaret oculos no
ſtros deꝰ noſter: et daret nobis vitā modi
cam. Iſta eſt candela modica data nobis:
cū qua pergamus ad lectū paradiſi: ſȝ nō
nulli qui iſtā cādelā expēdūt in malis vſi-
bus: vtpote in vitijs ⁊ pctīs/ intātū ꝙ ſi-
ne lumine gratie vadūt ad lectū inferni: q̄
poterūt dicere. In tenebris ſtraui lectulū
meū. Job. xvij. Super tales veniet mors
ſup illos: vt deſcendāt in infernū.
¶ Quarta vita moralis grata ⁊ virtuoſa:
quā ducunt iuſti electi ⁊ boni. Iſtā vitam
optabat patriarcha iacob: q̄ dicebat filijs
ſuis. Emite nobis neceſſaria: vt poſſimꝰ
viuere. Gen̄. xlij. In quibus verbis oſten-
dūtur tria q̄ requirunt̄ ad iſtā vitā habē-
dam et poſſidendam. vtpote
Motus preueniens. emitte nobis.
Virtus ſuperueniens. neceſſaria.
Fructus proueniēs. vt poſſimus viuere.
¶ Primū ⁊c̄. In iſtis emptionibꝰ tēporali
bus mercator dat qd̄ ſuū ē: vt accipiat qd̄
ſuū nō eſt. Sic ſuo mō q̄libet in receptio
ne: q̄ eſt receptio gr̄e: dȝ facere qd̄ ī ſe eſt:
et ſe diſponere quatenꝰ faciat ſe dignū vt
deꝰ gratiā ſibi infundat offerēdo bonā vo
lūtatē: bonū ꝓpoſitū. Apoca. iij. Suadeo
tibi emere a me aurū ignitū ꝓbatū: vt lo
cuples fias. Diſpoſitio em̄ ꝑncipalis ī ho
mine ad hoc ꝙ ſit dignꝰ gr̄a: cōſiſtit ī duo
bus. In declinare a malo: et in facere bo-
nū. Cōſiſtit declinare a malo: in auferen-
do culpā: que cōtrariat̄ gr̄e. nec pn̄t ſtare
ſimul. Nolo mortē pctōris: ſȝ magis vt cō
uertat̄ ⁊ viuat. Anteꝗ deꝰ infundat gra-
tiā neceſſe eſt ꝙ ſimꝰ mortui pctō: ſi iuſti-
cie cupimꝰ viuere. ¶ Itē reqrit̄ virtꝰ ſup-
ueniēs: q2 ſequit̄ nobis neceſſaria. Dicūt
aſtrologi ꝙ anteꝗ infans dr̄ eē viuax opȝ
et eſt neceſſe ꝙ q̄libet planeta influat ſup
eū ꝑ vnū mēſem: ⁊ ſic natꝰ ſeptimo menſe
pōt viuere: ꝓ eo q2 tūc ſeptē planete per
ordinē fluxerūt. Sic moral'r neceſſe eſt ꝙ
in nobis ſeptē: hoc eſt vniuerſitas virtutū
operet̄ in nobis anteꝗ infundat vitā gra
tie ī nobis ꝑſertim ⁊ maxime cōpūctio la
chrymarū: feruor dilectionis: ſacramentū
refectiōis: dulcor deuotiōis: dolor cōpaſ-
ſionis. Prīo neceſſaria ē cōpūctio lachry-
marū: dolor interior de pctīs: ⁊ vocat̄ cō-
tritio. Nempe piſces diu ſine aqua viuere
nō pn̄t. ſic hō nō pōt vitā gr̄e obtinere ſi-
ne ꝯtritione: ſine lachrymarū cōpūctione
In pſ̄. ſcriptū eſt. Deꝰ vitā meā annūcia-
ui tibi: poſuiſti lachrymas meas in cōſpe
ctu tuo. Scd̄o neceſſariꝰ ē feruor dilectio
nis. Sine calore nihil natural'r viuere po
teſt. In ſignū huiꝰ/cor qd̄ eſt in aīali prin
cipiū vite pcipue abūdat ī calore. Sic mo
raliter non datur vita gratie hoī ſine cha
ritatis calore: ſine dilectione: ſine amore
dei et ꝓximi. Aug. lib. cōfeſſionum. Scio
aīa mea ꝙ amor eſt vita tua. et. j. Job. iij.
Qui nō diligit manet ī morte. ergo nō eſt

vita ſine dilectione. Item neceſſarium eſt ad vitã ſacrã ⁊c. Ros deſcēdēs de celo eſt cã vite in plãtis. ſic bona deuotio in hoīe vitã gratie impetrat ī eodē. De btō iohãne baptiſta legit̄ ꝙ viuebat de melle ſilueſtri: et deſignat bonã deuotionem et nō fictã. multis eñ hoībus pctōribus eſt ſilueſtris ⁊ amara licꝫ bonis ⁊ iuſtis dicat̄ dulcis. Itē dolor cōpaſſionis: pietas et mīa: ſiue cōpaſſio/ multũ diſponit ad obtinendũ gratiã vite. Prouer. xj. Clementia ꝑparat vitã. ⁊. c. xxij. Qui pronus eſt ad mīam benedicet̄. ¶ Itē tertio ſequit̄ fructus ꝑueniens: vt poſſimus viuere. fructus vite gratie eſt vita eterna: de qua ſtatim dicet̄.

¶ In quinto loco eſt vita clauſtralis: de q̄ apl's loquit̄ clauſtralibꝰ Coloſ. iij. Mortui eſtis: et vita veſtra abſcondita eſt cum xp̄o. Mortui religioſi ſunt pctō et mũdo: et viuũt xp̄o: quoꝝ vita eſt xp̄s: ſicut dicebat apl's ad Philip. j. Mihi viuere xp̄s ē et mori lucrũ. Felix vita religioſa: q꞉ pura dũ morit̄ mũdo: ⁊ q꞉ viua cũ morit̄ pctō. Iſta vita abſcōdita eſt viatoribꝰ: q̄ in hac vita preſenti peregrinant̄ in corpore. Siquidē vita grē abſcōdita eſt viatoribꝰ: q꞉ neſcit hō an ſit dignꝰ odio vel amore. Itē vita glorie etiã abſcōdita. ī pſ. Q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe: quã abſcōdiſti timētibus te. Item vita clauſtralis abſcōdita eſt cum chriſto.

¶ Sexto vita eterna: q̄ vocat̄ terra viuentiũ. vñ Aug. li. de ſymbolo. In illa vita nō eſt luctus: nō eſt laſſitudo: non eſt infirmitas: non eſt fames: nulla ſitis: nullꝰ eſtus: nulla corruptio: nulla indigētia: ergo illic fratres feſtinate vbi ſemꝑ viuatis. Nēpe vita ſi diligit̄: ibi acquirit̄ vbi nulla morte finit̄. Aug. in quadã epl'a. In natura rerũ ſunt aliqua que diutiſſime viuũt/ ſicut palma inter arbores. ſicuti elephas inter beſtias. ſicut phenix inter volucres. ſic btī in perpetuũ viuũt. Nũq̄ beati mortē nature culpe ⁊ pene videbũt nec ſuſtinebũt. ibi eñ fons vite qui deꝰ eſt. fons aque ſalientis in vitã eternã. Illius vite ſtatꝰ nec cogitari pōt: nec dici. vñ Anſelmꝰ ſcribēs ſorori ſue loquit̄ per hũc modũ. Nullꝰ ibi luctus: nullus dolor: nullus timor: nō triſticia: nō diſcordia: nō inuidia: non tribulatio: nō tentatio: non aeris mutatio: vel corruptio: nō adulatio: nō detractio: non egritudo: nō ſenectus: nō mors: non paupertas: nō nox: nō tenebre: nō edendi: nō bibēdi: nō dormiēdi neceſſitas: ibi fatigatio nulla. ergo ponit̄ quid eſt: ibi venerabilis Anſelmꝰ. Ibidē ſumma leticia: ſumma tranqllitas: ſumma ſecuritas: ſumma dilectio: ſumma pulchritudo: omnis boni plenitudo: ſumma requies: ſumma felicitas: vera ſanitas eterna vita. Ad quam nos perducat ieſus xp̄s ⁊c.

¶ Dñica ꝑma poſt octa. paſche. Ser. iij.

FIet vnum ouile et vnus paſtor. Iohã. x. In ſacroſancto eloq̄o vnitas in triplici differētia reperitur. ſcilꝫ

Unitas increate diuinitatis.
Unitas commendate ſimplicitatis.
Unitas aggregate communitatis.

Prima pars.

¶ Prima vnitas eſt in deo: in quo eſt vnitas ſumma/ ⁊ īdiuidua vnitas. j. Ioh. v. Tres ſunt q̄ teſtimoniũ dãt in celo ⁊c. et hi tres vnũ ſunt in eſſentia. Et qualiter deꝰ vnus? Rñdeo vnus in dignitate: vnus in raritate: vnus in charitate: vnus in ptãte. ꝓpter primũ eſt: ꝓpter ſcdm eſt ꝯſeruãdus: ꝓpter tertiũ eſt diligēdus: ꝓpter quartũ eſt formidãdus. Primo vnꝰ eſt altiſſimꝰ creator oīpotens et metuēdus nimis. Ecci. j. et q꞉ ſingulariter vnꝰ: dꝫ pre ceteris honorari. Itē vnꝰ in raritate: q꞉ vnꝰ eſt ⁊ ſcdm nō hꝫ. Eccl's. iiij. Sil'is aui phenici: q̄ in ſua ſpecie vnica repit̄. Iſtã vnitatē cognouit btũs Augu. cũ dic̄ ⁊ ꝯfitet̄ ī li. ſolilo. Cognoui (inquit) te vnũ deũ verũ eternũ oīno ſimplicē: īdiuiſamq꞉ naturã: patrē a nullo: filiũ a p̄re: ſpm̄ ſctm̄ pariter ab vtroq꞉: ſemper deũ trinũ ⁊ vnũ: ſolũ deũ verũ oīpotentē vnũ vniuerſoꝝ ꝑncipiũ. Cognoui te vnũ lumen: vnũ ſolē: vnũ patrē: vnã vitã: vnũ bonũ: vnũ ꝑncipiũ: vnũ finē oīm creaturarũ. Iſte vnꝰ: q꞉ clarꝰ: iō ꝑcioſus: iō ꝯſeruãdus. Itē vnꝰ in charitate. vñ nō ſolum vnitas triũ ꝑſonarũ ī deo ē rara: ſicut dictũ eſt: imo ē etiã chara: q꞉ charitas dr̄ q̄ſi chara vnitas. Iſta chara trinitas ꝑſonaꝝ in deo nō excludit ab eēntia ſimplicē vnitatē: īmēſitatē: eternitatē: īmutabilitatē: imo magis includit. Iſte vnꝰ in charitate ſimplr̄ diligit omnē creaturã. Diligis oīa que ſunt: ⁊ nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. Sap. xj. c. de iſto vno loquit̄ apl's Ephe. iiij. ca. Unꝰ deꝰ ⁊ p̄r oīm: q̄ eſt ſuꝑ oēs excellētia dignitatis: ⁊ ꝑ oīa ꝑſentia maieſtatis: ⁊ ī oībꝰ ꝑ infuſionē grē ⁊ veritatis. Itē vnus in ptãte. vnꝰ ſolꝰ ⁊ nō plures: a q̄ nullꝰ appellare pōt: cũ ſit ſolꝰ dñs: ſolꝰ altiſſimꝰ. Audi iſrl' dñs deꝰ vr̄ deꝰ vnꝰ eſt. Deut̄. vj.

Secunda pars.

¶ Secũda vnitas cōmēdate ſimplicitatis: q̄ vnitas reperit̄ ī viro bono ⁊ iuſto: q̄ multũ laudat̄ ⁊ cōmēdat̄. Iſta vnitas īcludit multa moralia bona: ſicut veritatē/ ītegritatē/ ſtabilitatē. Primo iſta vnitas īcludit veritatē et excludit oēm falſitatē. Nã talis vir vnꝰ qualis eſt ī corde: talis eſt in opē. qualis interiꝰ: talis exteriꝰ. q̄lis ī apparētia talis in exiſtētia. oīa q̄ ſunt ī eo vnũ ſunt: ⁊ ad vnũ finē tēdũt: ⁊ nũq̄ ꝑ fallaciã aliud ⁊ aliud oſtendũt. Nō ſic eſt vir fictꝰ ⁊ hypocrita vnꝰ: immo falſus: aliꝰ ī corde aliꝰ in opē. aliꝰ ī apparētia aliꝰ in exiſtētia. q꞉ ſicut dicit btũs Aug. q̄ſquis appetit videri qđ nō eſt: hypocrita eſt. vñ Petrꝰ damaſce. Hypocriſis ſecretũ viſcus. venenũ latens: ſubtile malũ: tinea ſctītatis. hypocriſis ſecura ſimulat: ꝓſpera fallit: curioſa mētitur. Itē vnitas ſimplicitatis īcludit ītegritatē: excludēs duplicitatē. talis vir vnꝰ hoc eſt indiuiſus: qm̄ diuiſio ē cã guerre: vnio pacis. ij. Reg. xvij. Unũ virũ tu q̄ris: ⁊ oīs ppl's erit ī pace. Itē talis vnitas īcludit ſtabilitatē/ ꝯſtãtiã/ ⁊ firmitatē. Nã talis vir vnꝰ et ſimplex iuſtꝰ eſt ſtabilis cōſtãs ⁊ fortis. vñ ſalomon Eccl's. vij. Virũ de mille vnũ repperi. vir dr̄ a ꝟtute. Talis vnitas facit hoīem virtuoſum. res eñ diuiſe non ſunt ita firme ſicut qñ ſunt coniũcte in vnũ.

Tertia pars.

¶ Tertia vnitas ꝑncipalis ⁊c. Iſta eſt vnitas ſacroſctē mr̄is eccleſie: vel vnitas ſacre religiōis. vnitas īquã aggregata ex multis ꝑſonis: de qua vnitate Can. vj. Una ē colũba mea. i. eccl'ia. Nã ſicut plura mēbra ſimul iũcta faciunt vnũ corpꝰ. ſic plures ꝑſone fideles faciunt vnã eccl'iã. ſicut apl's ſcribit iſtã ſimilitudinē Roma. xij. Sicut (inq̄t) in vno corꝑe multa mēbra habemꝰ: ita multi vnũ corpꝰ ſumus ī xp̄o. Corpꝰ eccl'ia; caput xp̄s; mēbra fideles. Iſtã vnitatē ī eccl'ia ſctã ꝯſtituũt vna fides: vna ſpes ꝑmioꝝ: vna charitas aīoꝝ: vnꝰ paſtor ouiũ: vnũ baptiſma fideliũ: vnũ ſacramētale ꝯuiuiũ. ḡ ꝯcludamꝰ audacter/ ꝙ eccl'ia catholica ē vna tunica ꝑcioſa: vna ciuitas luminoſa: vna colũba amoroſa: vnũ celũ ſtellatũ: vnũ tēplũ fundatũ: vnũ ouile vallatũ. Primo vna fides ⁊c. Una eſt fides catholica: vna fides mētiũ: et pietas actionũ incollecta. Itē vna ſpes. Uocati eſtis ī vna ſpe vocatiōis veſtre. Ephe. iiij. Itē vna charitas chara vnitas: q̄ ſic fecit hoīem deo charũ ꝙ ex deo et hoīe factũ eſt vnũ. Iſta tria ſunt tria tabernacula illa: de q̄bus Mat. xvij. Faciamus hic tria tabernacula. tibi vnũ: moyſi vnũ: ⁊ helie vnũ. Itē eccl'ia eſt vna tunica incōſutilis deſuꝑ cōtexta ꝑ totũ: q̄ diuiſa nō fuit: figurãs eccleſiã que ſcindi nō poteſt. Itē eſt vna ciuitas de qua Eſa. xix. Ciuitas ſolis vocabit̄ vna. Ciuitas q̄ſi ciuiũ vnitas: deſignãs vnitatē xp̄ianoꝝ ꝯ errorē grecoꝝ: q̄ vnitatē eccl'ie negãt: et ptãtē petri plus q̄ alioꝝ apl'oꝝ nullatenꝰ cōfirmãt. Itē eſt vna colũba: ſicut dictum eſt. Una ē colũba mea. Cañ. vj. Itē vnꝰ paſtor ouiũ. ī themate. vnꝰ paſtor. Hic ſciēdũ ꝙ ſicut eſt de corꝑe phyſico: ita ē de corpore myſtico: ſicut ꝓbat apl's. j. Cor. xij. Sicut eñ ī corꝑe phyſico mōſtruoſum eſt videre duo capita: ita ī corpore myſtico duos paſtores. ergo vnus paſtor. Itē q꞉ ſi ſint duo paſtores: vel duo ꝑncipes/ impediet̄ pax in republica. probat̄ qm̄ ſi aliq̄s offendat vnũ: fugit et vadit ad alterũ. ſicut anglicꝰ vadit ad gallicos. ⁊ iſto modo impeditur iuſticia: et ꝑ cōſequens pax: qm̄ a iuſticia originatur pax. qm̄ opus iuſticie pax. xij. Metaphyſice ſcriptuꝫ eſt. Nec pluralitas principatuũ bona eſt: vnꝰ ergo princeps. ergo vnꝰ paſtor ī eccl'ia dei. Tertio ⁊c. certũ eñ eſt orbē eſſe connexum: al's enim orbis vnus nō eſſet: vt ꝓbat Ariſto. xij. Metaphy. ſed iſta cōnexio nō eſſet in orbe niſi per ſpecificum ordinē creaturarũ vnius ab alia: ergo tēporalis ſub ſpirituali: ⁊ nō ecōtra. Cōſtat cũ ſpũalis ſit potior ⁊ nobilior tpali. ḡ ī orbe vnꝰ paſtor. Quarto cōiter ptãs a deo eſt. Sap. vj. Data eſt a dño poteſtas vobis. et ad Roma. xiij. Non eſt poteſtas niſi a deo. ⁊ vtraq꞉ ptãs ſpũalis et tpalis ē a deo: ⁊ iſte due poteſtates in vno ſuppoſito vnite ⁊ coniuncte fuerunt/

vtpote in perſona melchiſedech: qui fuit
rex ⁊ ſacerdos. poſtmodū diuiſe fuerunt
tpe leuitice tribꝰ:poſtremo iūcte fuerūt ī
vno ſuppoſito xpo.de quo ſcriptū eſt.Tu
es ſacerdos in eternū ⁊c.quē vocat mel⸗
chiſedech apl's in epl'a ad Heb.ca.vij.di
cēs.Hic ē melchiſedech ⁊c.Eapropt ipm
credimus fuiſſe verū totiꝰ orbis monar⸗
cham.q̄ vtraqꝫ poteſtatē ſpūalē et tpalē
dr habuiſſe:ipo teſtante qui ait Matth.
vlti.Data eſt mihi oīs ptās in celo ⁊ ī ter
ra.Nec poſt xpm qui fuit rex et ſacerdos:
legimꝰ regnū a ſacerdotio fuiſſe diuiſuꝫ:
ſed vnitū iuxta illud.j.Pet.ij.Uos eſtis
genus electū:regale ſacerdotiū. et Job.
apoc.v. Feciſti nos deo nr̄o regnū et ſa⸗
cerdotes.Itē eſt vnū baptiſma ⁊c.vnum
baptiſma.Ephe.iiij.Unū quidē ab vnita
te materie.Joh.iij.Niſi q̄s renatꝰ fuerit
ex aqua ⁊c.Item vnum ab vnitate forme
Matth.vlti.Baptizātes eos in noīe pa
tris ⁊ filij et ſpūſcti.Itē vnū ab vnitate
finis.Mar.vlti.Qui crediderit et bapti⸗
zatꝰ fuerit ſaluꝰ erit. Itē in eccl'ia vnū al
tare:vnū ſacrificiū: vnꝰ panis:⁊ vnū cor
pus multi ſumus:oēs q̄ de vno pane / et
de vno calice participamus.Item eccl'ia
vna ſicut vnū celū ſtellatū: in qua eccl'ia
ſunt luminaria multa/ preſertim vnꝰ ſol:
vna luna:⁊ ſtelle varie in ordine ſuo.Itē
vnū templū: in quo tēplo oēs nationes
vnum xpm adorāt:vnā obſeruāt regulā/
ſicut dic btūs Hiero. Itē vnū ouile:de q̄
in themate.Unū ouile ⁊ vnꝰ paſtor.Ex h
ſequitur ꝙ inſanū eſt dicere duo capita
equalia in xpianitate preſidere vtpote ī⸗
perator et papa: qm̄ hoc contradicit iſti
ſcripture.fiet vnū ouile et vnꝰ paſtor. et
alibi.ſcꝫ Zach.xiiij.In die illa erit domi
nus vnꝰ:et erit nomē eius vnū.Etiam ꝯ⸗
dicit illi articulo.Unā ſanctā eccleſiā ca⸗
tholicā.ergo bn̄ dicit.fiet vnum ouile et
vnus paſtor. Ad primū dꝫ eſſe ingreſſus
canonicꝰ ad vnū ouile. Per ſcdꝫ pbatur
prelatus autenticꝰ per vnum paſtorem.
¶ Quātū ad pmū ſciēdū eſt ꝙ Jo.x.ſcri⸗
ptū eſt. Qui non intrat p oſtium in oui⸗
le ⁊c. pbat qm̄ hmōi ouilis oſtiū ouium
eſt ſcriptura ſacra:q̄ pmittebat meſſiam
futurū monarchā ⁊ totiꝰ orbis paſtorē ge
neralē. ſcꝫ qui ſacras ſcripturas īpleret:
ſed ille ſolus qui ſcripturas impleuit fuit
xps:g ſolꝰ xps intrauit p oſtiū ſcripturas
īplendo:⁊ oēs alij qui intrauerūt p tectū
et tegulas fuerūt latrones et fures.

¶ Quantū ad ſcdm pōt queri quis eſt bo
nus paſtor:et que requirunt ad bonū pa
ſtorē. Siquidem bonus paſtor habet

Gregem pecellere.
Gregem defendere.
Gregem dirigere.
Gregem reficere.
Gregem corrigere.
Gregem adducere.
Gregem agnoſcere.

¶ Primo paſtor bonus ⁊c.dꝫ em̄ precelle
re gregē in vita/potētia/iuſticia/ſciētia/
et doctrina.quatenꝰ tantū diſtet vita ſub
ditoꝝ a vita prelati:quantū diſtant oues
a vita paſtoꝝ. maxime dꝫ pcedere in po⸗
tētia:al's paſtor ſeu iudex iudicis ſeu pa⸗
ſtoris non dꝫ vſurpare officiū.iuxta ſapiē
tem Eccl'i.vij. Noli q̄rere fieri iudex: niſi
valeas virtute irrūpere iniq̄tates. Item
dꝫ precellere in ſciētia: q̄tenus ſciat ſeip⸗
ſum et ſubditos gubernare: al's nō ſit pa
ſtor.Nota petro dictū eſt.paſce oues me
as:nūc inunge et tonde.Bern̄ ſup canti⸗
ca canticoꝝ ſermone. Narrat valeriꝰ ma⸗
ximꝰ de cornelio ꝙ cū ſibi offerret hiſpa⸗
nia ad regendū recuſauit dicens ſe inuti⸗
lem ad regendū. ¶ Scdo prelatꝰ ſeu pa
ſtor hꝫ gregem ptegere ⁊ defendere. Jo.
x.Bonus paſtor ponit aīam ſuā pro oui⸗
bus ſuis.i. vitā.Nempe platꝰ ſeu paſtor
hꝫ ſe opponere p grege ſibi commiſſo cō
tra lupos:ꝯ hereticos: ꝯtra ſciſmaticos:
tyrānos ſi ſit neceſſe exēplo boni paſtoꝛ̄
xpi:qui dedit aīam ſuā p ouibꝰ ſuis. Nō
ſic multi qui hodiernis tpibus non reſi⸗
ſtūt:nō ptegūt:nō defendūt:īmo fugiūt
ſicut mercēnariꝰ videns lupū venientem
fugit.ideo venit lupus rapit et diſpergit
oues.Lupi ſeculares tyrāni rapiūt diſp⸗
gunt grauāt multꝭ modis pplꝫ ſimplicē:
et nō eſt q̄ reſiſtat.nō eſt qui ſe opponat.
Eſa.xxxj.Fugit leo cū concurrit multitu⸗
do paſtorū.Talis paſtor fuit rex dd̄ anq̄
eſſet rex:cū eſſet ouiū paſtor:ſicut hr̄ in.j.
lib.Reg.xvj.Paſcebat ſeruꝰ tuꝰ pris ſui
gregem:et veniebat leo vel vrſus : ⁊ tolle
bat arietē de medio gregis:et pſequebar
eos et pcutiebā: eruebāqꝫ de ore eorum.
Modo ſi li platꝰ bonus ⁊ idoneꝰ tenetur
ouē ſic raptam iniuſte tpal'r ſeu ſpūal'r in
aīa et corpe erigere defendere iuxta poſſe

vn̄ Chryſ.Cadit aſina ⁊ eſt q̄ ſubleuat eā:
cadit aīa ⁊ nō eſt q̄ curet. ¶ Tertio bonus
paſtor hꝫ gregē dirigere ſicut dirigebāt il
li paſtores:de q̄bꝰ Luc.ij. Paſtores erāt ī
regione eadē vigilātes ⁊ cuſtodiētes vigi
lias noctis ſup gregē ſuū.Sꝫ quō diriget
aliū q̄ ſeipm dirigere neſcit:quō cecꝰ ceco
prebebit ducatū: nōne ambo in foueā ca
dēt : Sūt q̄ppe nōnulli q̄ ppt ignorātiā
magnā ī ſermonibꝰ/ ī nouis q̄ſtionibꝰ po
pulū a veritate abducūt.ꝯtra q̄s Jac.iij.
Nolite plures magr̄i fieri fratres mei ſciē
tes ꝙ maius iudiciū ſumitis. Nolite ap⸗
petere cathedrā magiſtralē niſi habeatis
in vobis ſapiētiā ſalutarē.Tales ignorā⸗
tes paſtores maius ſumūt iudicium. hoc
eſt maiorē merētur dānationē. docet Se⸗
neca in lib.de clemē.ad neronē: ꝙ turpiꝰ
⁊ cōfuſibilius eſt medico publice noīato
ꝙ ſub cura ſua multa ſunt funera:ꝙ cui⸗
cūqꝫ alteri imperito q̄ ſe modicū in talibꝰ
intromiſit. Sic ē de paſtoribꝰ ⁊ platis.ꝙ
ſi ex eorū ignorātia aliq̄s error ſequat vel
fiat ī grege ſibi cōmiſſo:ꝯfuſio extrema ſe
quet eos. Et reuera ſic eſt de multis ſicut
de quodā medico imperito: q̄ preſumpſit
hr̄e curā de quodā graui īfirmo:quē occi⸗
dit ex ignorātia medicine. ⁊ cū de hoc ar⸗
gueret libros inſpiciēs cōparit ꝙ fecerat
cōtra pncipia artis ſue. Cui q̄dā ſapiens
dixit. O medice ppoſtere egiſti:q: priꝰ re⸗
ſpicere⁊ poſtea curare debueras. ¶ Quar
to bonus paſtor hꝫ gregē reficere duplici
pabulo corporali⁊ ſpūali. Paſtor em̄ dr a
paſcēdo: p eo q: ipſe conet gregē paſcere
et fouere paſtura eruditiōis et tpalis ſub
uētiōis. Eccl'i.xviij. Qui miām hꝫ:docet ⁊
erudit quaſi paſtor gregē ſuū.ꝯ multos q̄
ſeipſos diligētiſſime paſcūt ī delitijs,mul
tis:de grege tn̄ pauperrimo modicā curā
habentes. Johel'.j. Mugierūt greges ar⸗
mētoꝝ:q: nō ē paſcua eis. ꝯ q̄s p Ezech.
xxxiiij. Ue paſtoribꝰ iſrael qui paſcebāt ſe
metipos. (ſequit) Lac comedebatis ⁊ la⸗
nis operiebamini. ¶ Quinto paſtores ha
bēt gregē corrigere per potētiā ⁊ iuſticiā.
Ad bonū paſtorē ſeu platū ptinet corrige
re delinquētes.nec hoc ē malicia:ſed ma
gis iuſticia ⁊ clementia. Sꝫ nōnulli plati
negligētes ī corrigēdo ſiles dormiētī: de
cuiꝰ manꝰ cadit baculꝰ paſtoralis: vt cui⸗
libet dicat qd̄ fuit dictū pncipali paſtori.
Simō dormis. Mar.xiiij. Talis platꝰ ſeu
paſtor negligēs in corrigēdo: dr idolū Za
cha.xj. Ex defectu correctiōis ſequūt mul
ta mala. Priō ſequit gregis īfectio:q: ſic
vna ouis morbida īficit aliā ſanā.ita vnꝰ
pctōr inficit aliū ſeu alios. Itē ſequit re⸗
bellio:q: cōiter tales q̄ nō corrigunt ſuis
platꝭ rebelles efficiunt. Itē delictoꝝ mul
tiplicatio ſicut dicit ſcriptura. Q: nō pro
fert cito ꝯ malos ſnīa:abſqꝫ timore vllo fi
lij hoīm ppetrant mala. Eccl's.viij. Male
quippe accidit heli q: nō corripuit filios
ſuos pctōres.j.Reg.iiij. ¶ Sexto ad bo⸗
nū paſtorē ſeu platū partiū gregē adduce
re: vbi thema. Alias oues habeo que nō
ſunt ex hoc ouili:⁊ illas opꝫ me adducere
Ad bonū platū ptinet ſubditos adduce⸗
re.hoc ē cōgregare:vnire:nō diſpgere:nō
diuidere:nō minuere:ſed magis numerū
augmētare.ſic paſtor ouiū iacob fecit exē
plo virgaꝝ.nihil em̄ tātū multiplicat fide
les et ipos ꝯſeruat ī bono ſicut exēplū bo
noꝝ platorū.vn̄ ſcriptū ē:ꝙ paſtor cū emi
ſerit oues:vadit ante eas.Tūc ē ſignū bo
ni paſtoris q̄n vadit ante nō retro per exē
plū bone vite:q: tūc oues p bonā vitā ſe⸗
quūtur talē paſtorē. ¶ Septimo ad paſto
rē ptinet ⁊c.vbi thēa. Cognoſco oues me
as:⁊ cognoſcūt me mee. Siq̄dē q̄n eſt mu
tua cognitio īter paſtorē ⁊ oues: ſignū eſt
boni paſtorꝭ.vn̄ plato dr.Diligēter agno⸗
ſce vultū pecoris tui. Prouer.xxvij. Habe
ant g paſtores nr̄i clemētiā vt gregē refi⸗
ciāt.iuſticiā vt gregē corrigant.potētiam
vt gregē protegāt.taliter ſe habeāt vt ip⸗
ſi vna cū grege ſibi credito ad paſcua eter
na perueniant. Amen.

¶ Dñica ſcda poſt oct.paſche. Sermo.j.

FRaternitatē di
ligite:deū timete:regē ho⸗
norificate.j. Pet.ij. Q: in
rege nr̄o eterno et glioſo ē
ineſtimabilis pietas ⁊ cle⸗
mētia:īſuperabilis virtꝰ ⁊ potētia:īcōpa
rabilis bonitas et excellētia: ſibi debetur
amor ⁊ timor honor ⁊ reuerētia. Amor rō
ne clemētie. timor rōne potētie. honor rō
ne excellētie. Primo ī rege nr̄o reperit cle
mētia. vn̄ Seneca de clemētia ad neronē
li.j.c.v. Nullū clemētia ex oībꝰ/magis ꝙ
regē aut pncipē decet.⁊ ſubdit:ꝙ nō mi⸗
nus turpia ſunt regi multa ſupplicia : ꝙ
medico funera. Itē egiſippꝰ de clementia

Titi impatoris romani narrat ꝙ cū eſſet
in obſidione hierl'm: ⁊ q̄dā mulier come
diſſet filiū pre fame: ex clementia fleuit di
cēs. ſi iudei clemētes ſibiipſis fuiſſent: īue
niſſent ipm clemētem. Prouer. xx. Mia ⁊
veritas cuſtodiūt regē: ⁊ roborat᷑ clemen⸗
tia thronꝰ eiꝰ. Juſticia ⁊ mīa cuſtodiūt re
gē ī aīa ⁊ ī corꝑe. et eſt optima mixtura in
principe mīa ⁊ iuſticia: qm̄ mīa ſine iuſti⸗
cia declinat in remiſſionem. Juſticia ſine
mīa declinat ī tribulationē ⁊ crudelitatē.
Qꝛ iſte rex ē ſic clemēs: ſibi debet᷑ amor. ⁊
bonꝰ rex plꝰ ⁊ magis vult diligi q̄ꝫ timeri
a ſubditis. ⁊ multo meliꝰ eſt ſibi. vñ Jſid.
de ſummo bono. Talē te redde ſubditis:
vt magis ameris q̄ꝫ timearis. Et Bern. lo
quēs ꝑſidētibꝰ. Studete magis amari q̄ꝫ
timeri. Pōt eē ratio: qꝛ dilectio malū nō
operat᷑ ꝯ dilectū. Rom. xiiij. Jtē dilectio
facit ſubditū regi faciliꝰ obedire. qm̄ amā
ti nihil ē difficile. ij. Timoth. j. Nō dedit
nobis deꝰ ſpm̄ timoris: ſꝫ virtutis ⁊ dile⸗
ctiōis. Scdo ī rege nr̄o īuenit᷑ īfinita po⸗
tētia: ⁊ bñ decet talē ⁊ tantū regē. Narrat
Ariſto. iij. Polit. ꝙ ad bonū regē eſt potē
tia neceſſaria: quatenus faciat punire ma
los: ⁊ leges faciat obſeruari. Nēpe poten
tia reddit p̄ncipē magis audacē. vnde de
Julio ceſare legit᷑: ꝙ ipe in bello nūq̄ꝫ di⸗
xit ite: ſed ſemꝑ venite. ſemꝑ em̄ p̄cedebat
oēs ꝓpter audaciā. De potētia regis eter
ni hr̄ Eccī. j. Unꝰ eſt altiſſimꝰ creator oīm
oīpotens ⁊ rex potēs et metuēdus ⁊c̄. Jn
q̄bꝰ verbis appet ꝙ iſti regi attribuit᷑ po
tētia creatiua vbi dicit᷑. creator oīm oīpo
tēs. potētia regitiua vbi dr̄: ꝙ rex potēs.
potētia iudicatiua vbi dr̄. metuēdus. Qꝛ
ſic potēs ē rex nr̄: ſibi debet᷑ timor. Lu. xij.
Timete illū qui poſtq̄ꝫ occiderit: hꝫ ptātē
mittere ī gehēnā. Sꝫ q̄d tyrānꝰ: potēs in
corpore ſolū: iſte ī aīa ⁊ in corꝑe. tyrānꝰ in
pena tꝑali ſolū: iſte ī eterna. tyrānus ſolū
potēs ī vita p̄nti: iſte ⁊ poſt vitā. ḡ illū ti⸗
mere. Tertio ī rege nr̄o inuenit᷑ excellētia
vtpote excellēs ī bonitate: ī virtute: in ſa⸗
piētia. Narrat Ariſto. iij. Polit. ꝙ prudē⸗
tia ⁊ ſapiētia eſt virtꝰ ꝓpria principis. et
Boe. j. de ꝯſol. dic̄. Beatas fore reſpubli⸗
cas ſi eas ſtudio ſapiētū regi: vel earū re
ctorē ſtudere ſapiētie ꝯtigiſſet. Exēplū de
Julio ceſare. de Karolo magno: q̄ ſtudio
ſapiētie ītēdebāt de nocte. de die aūt ī gu
bernatione reipublice. Patet hoc etiā de
Theodoſio: ⁊ multis alijs: q̄bꝰ dr̄. Diligi⸗
te ſapiētiā vt ī ꝑpetuū regnetis. Sap. vj.
Rex nr̄ magnꝰ ī ſapiētia. Rex magnꝰ ego
dicit dñs. Malach. j. īmo rex regū ⁊ dñs
dominātiū. et ob hoc ſibi debetur honor.
Regi ſeculoꝝ īmortali ⁊ inuiſibili ſoli deo
honor ⁊ gl'ia. Legimꝰ in ſcriptura multos
reges fuiſſe honoratos. Dauid ꝓpter cle
mētiā. Salomō ꝓpter ſapiētiā. Aſuerꝰ ꝓ
pter magnificētiā. Judas machabeꝰ pro
pter audaciā. Nabuchodonoſor ꝓpter po
tētiā. Tria ſupradicta q̄ debētur regi nr̄o
xp̄o: ponunt᷑ ī themate vbi dr̄. Fraternita
tē diligite: deū timere: regē honorificate.
Jn primo iſtius regis bonitas adamat᷑.
fraternitatem diligite.
Jn ſcdo eiꝰ ptās formidatur. deū timete.
Jn tertio eius ſublimitas exaltatur. regē
honorificate.

Prima pars.

¶ Quantū ad primū ⁊c̄.

vbi ſciendū ꝙ inter illos dr̄ eſſe bona fra
ternitas: et per conſequēs dilectio
Qui procedunt ex vna proſapia.
Qui non recedunt in vna poſſeſſione he⸗
reditaria.
Qui militāt ſub vna regulari obſuātia.
¶ Prīa fraternitas dr̄ eē inter illos q̄ ꝓce
dūt ab vna radice: ab vno p̄re: ab vno ſti⸗
pite. Roma. ix. Qui ſunt cognati mei ſm̄
carnē: q̄ ſūt iſraelite. ꝓ q̄bꝰ ipe apl's opta
bat anathema eē: ⁊ ſic vehementer dilige
bat iſtā fraternitatem. Sic oēs filij iacob
vocabāt ſe fratres. Gen. xlij. Oēs filij vniꝰ
viri ſumꝰ. ⁊ ibidē. Duodecim fratres ſerui
tui ſumꝰ: filij viri vniꝰ. Talis fraternitas
eſt īter hoīes mūdi: q̄ ab vno p̄re adā oēs
gnal'r ꝓceſſert. Oēs vos fr̄es eſtis. Mat.
xxiij. De tali fraternitate interrogabat io
ſeph cū dicebat. Fratres meos q̄ro. Gen.
xxxvij. ¶ Scda fraternitas eſt īter oēs ca⸗
tholicos xp̄ianos q̄ ſeruāt vnā legē: tenēt
firmiter vnā catholicā fidē: credūt in vnū
creatorē: colunt vnū redēptorē: de q̄ Luc.
xxij. nā fuit dictū petro apl'o. Tu aliqñ cō
uerſus ꝯfirma fr̄es tuos. ſupple in fide. ⁊
Joh. xx. Uade ad fr̄es meos: ⁊ dic eis ⁊c̄.
Jnter tales appet fraternitatis dilectio
Qñ frater a fratre non leditur.
Qñ frater a fratre inſtruitur.
Qñ frater a fratre corripitur.
Qñ frater a fratre in neceſſitate iuuatur.
Qñ frater cū fratre pacifice cōſeruatur.
Qñ frater a fratre humiliter ſupportat᷑.
¶ De dilectiōe iſtiꝰ fraternitatꝭ hr̄. j. Joh.
iiij. Hoc mandatū habemꝰ a deo: vt q̄ dili
git deū: diligat ⁊ fratrē ſuū. ¶ Tertia fra⸗
ternitas ⁊c̄. Jſto mō vocati ſūt fr̄es abraā
et loth multū pacifice viuentes ⁊ dicētes.
Ne q̄ſo ſit iurgiū īter me ⁊ te: ⁊ īter paſto⸗
res meos et paſtores tuos: fr̄es em̄ ſumꝰ.
Gen. xiij. ¶ Quarta fr̄nitas ⁊c̄. Talis fr̄ni
tas īter regulares reꝑit᷑: īter q̄s dꝫ eē dile
ctio ꝓpt᷑ vnitatē quā habēt īter ſe: cū ſint
vnū habitū deferētes: vnū p̄ronū venerā
tes: vnā regulā obſeruātes: ſub vno clau⸗
ſtrali dñio: ſub vno carnali edulio: ſub vno
voto obligatorio. de dilectiōe iſtiꝰ fr̄nitatꝭ
hr̄ ī regula btī Augu. Añ oīa fr̄es chariſſi
mi diligat᷑ deꝰ: deinde primꝰ ⁊c̄. ⁊. j. Pet.
iij. Sitis vnanimes fraternitatis amato⸗
res. ⁊ in themate. Fraternitatē diligite.

Secunda pars.

¶ Quātum ad ſecūdum

articulū vbi dr̄. Deū timete. q̄rit᷑ q̄bꝰ ſim⸗
pl'r ꝑ apl'm Petrū dr̄ deū timete? Rñdeo
dirigit᷑ multis generibꝰ hoīm: vtpote
Peccantibus vt peniteant.
Penitentibus vt magis doleant.
Pugnantibus vt laborent.
Patientibus ne deficiant.
¶ Prīo peccantes deū timete: q̄ hꝫ vos iu
dicare: nec poteritꝭ euadere: nec ad aliquē
appellare. ḡ deū timete. O miſeri pctōres
ſi vultis a pctīs liberari timete penā īfer⸗
nalis īcēdij. timete examē gnālis iudicij.
timete mortē ⁊ finē tꝑalis ſpacij: vt q̄libet
dicat. A tribus timuit cor meū. Eccī. xxvj.
Ergo timete: qꝛ timor dñi expellit peccatū
Eccī. j. et per timorē declinat oīs a malo.
Prouer. xv. ⁊ Eccī. xxj. Qui timet deū con
uertet᷑ ad cor ſuū ꝑ ꝯtritionē de pctīs. Ex
periētia docet ꝙ latro videns iudicē ipm
īſequērē ꝑ timore ipiꝰ rē furtiuā ꝓijcit ad
terrā. Sic pctōr ſciēs ſuū iudicē aſſiſtere
añ ianuā. ¶ Jtē ſcdo dirigitur deū timete
penitētibꝰ: q̄ bꝰ timor īpetrat veniā de pec
catis. Si ſeruꝰ a timore dñi ſui/ quē offen
dit: penitet ⁊ hūiliter cōfitet᷑ reatū ſuū: ⁊
ꝓmittit bonā emēdā: ſic ptꝫ Luc. xv. de fi
lio ꝓdigo q̄ ꝓpter verā p̄niam ꝑ patrē ad
veniā admiſſus. Eccl'i. ij. Qui timēt dñm
inq̄rēt q̄ bñplacita ſunt ei. Eccī. j. Qui ſi⸗
ne timore dñi ē nō poterit iuſtificari ꝑ pe
nitētiā. ḡ penitētibꝰ ē neceſſariꝰ tīor dñi.
Nā timor dñi mūdat animā a pctīs p̄teri
tis: ⁊ prohibet a cōmittēdis. ḡ penitētes
deū timete. ¶ Jtē dirigit᷑ deum timere pu
gnātibꝰ. Siq̄dē timor īgerit ſollicitudīeꝫ
et excludit negligētiā ī negocijs iuxta illū
Eccl'i. vij. Qui timet deū nihil negligit. et
Prouer. xiiij. Jn tīore dñi fiducia fortitu⸗
dinis. Et ī pugna ī q̄ ſumꝰ īdigemꝰ fortitu
dine ⁊ timore. Eccī. xxvij. Si nō in timore
dñi tenueris te inſtāter: cito ſubuertet᷑ do
mus tua. Et Greg. ī mora. Jn via ſcl'i tīor
dei debilitat: ī via dei fortitudinē gignit.
¶ Jtē dirigit᷑ deū timete patiētibꝰ. Expiē
tia docet ꝙ īfirmꝰ timēs mori ſciēs ꝑ mor
tē ſepari aīam a corꝑe: libenter recipit po
tionē amarā: ⁊ libēter tenet dietā ⁊ facit ab
ſtinētiā. Sic moral'r ē ꝙ timēs ſeparari a
deo ꝑ aliq̄d mortale pctm̄: libēter ſuſtinet
tribulatiōes ⁊ patiēter. Propt᷑ tētatiōes
et tribulatiōes q̄s ſctūs Job ſuſtinuit: vo
catꝰ ē vir rectꝰ/ ⁊ iuſtꝰ/ timēs deū: recedēs
a malo. Job. j. et Eccī. ij. Qui timēt dñm:
cuſtodiūt mādata eiꝰ: ⁊ patiētiā habebūt
Dicit btūs Hiero. ī q̄dā epl'a: ꝙ tīor ē cu⸗
ſtos oīm v̄tutū. ⁊ timētes deū patiētiā ha
bebūt vſq̄ꝫ ī finē. ḡ in timore eſto q̄tidie.

Tertia pars.

¶ Quantū ad tertiū ar⸗

ticulum regem honorificare. vbi ſciēdum
ꝙ multe ꝑſone cōiter honorant᷑: vtpote
Honorat᷑ medicꝰ q̄ ſanat de infirmitate.
Honoratur p̄nceps ꝓ ſua ſtrenuitate.
Honoratur p̄r eius viſa neceſſitate.
Honorat᷑ ſacerdos ꝓ ſui ordīs dignitate.
Honoratur v̄tuoſus eiꝰ experta bonitate.
Honorat᷑ ſctūs audita eiꝰ felicitate.
¶ Prīo honorat᷑ medicꝰ. Eccī. xxxviij. Ho⸗
nora medicū (corꝑalē ⁊ ſp̄ualē) Corꝑalis
medicꝰ ſanat ſolū corpꝰ: ſꝫ medicꝰ ſp̄ualis
ſcꝫ deꝰ ſanat aīam ⁊ corpꝰ. honora ḡ medi
cū q̄druplr: vtpote p̄cibꝰ: muneribꝰ: obe⸗
diēdo: gr̄as agēdo. ⁊ vterq̄ꝫ medicꝰ eſt ſic
honorādus. Ex iſto dicto elicit᷑ vna cōclu
ſio/ ꝙ licitū ē vti medicinis: cū ḃ dicat᷑ ho
nora medicū. Jn huiꝰ exēplū Eſa. fecit em
plaſtrū caricaꝝ: ⁊ ſanauit ezechiā. iiij. reg.
xx. Jtē medicꝰ magnꝰ Lucas euāg. magni
medici coſmas ⁊ damianꝰ. ⁊ ſi arguat᷑ de
btā agatha q̄ dixit btō petro. Medicinā
carnalē corpori meo nūq̄ꝫ exhibui ⁊c̄. Rñ.
priuilegiū ſpeciale nō frangit legē cōem:

quia licitū eſt vti medicinis etiā religio-
ſis.ſeq̄tur.ꝓpter neceſſitatē ⁊ infirmita-
tē/ꝓpter quā eſt honorādus.Luc.v.Nō
egent q̄ ſani ſunt medico:ſed q̄ male hn̄t.
¶ Scđo honorat̄ princeps.Narrat btūs
Hierony.quadā epl'a/ꝙ qn̄ princeps ro-
man⁹ reuertebat̄ de bello obtenta victo-
ria:quattuor honores impēdebāt ſibi ro-
mani.Primus qm̄ ponebat̄ in curru:quē
trahebāt quattuor equi albi.Scđus oēs
captiui in bello ſeq̄bant̄ currū in ſignum
victorie.Terti⁹ qm̄ totus ppl's exibat ſibi
obuiā cū leticia magna.Quartus honor
ꝙ inducebat̄ ad capitoliū cum tali ſolēni
ꝓceſſione.Iſte ṗnceps eſt xp̄s.princeps
pacꝫ.ṗnceps regū terre:q̄ fuit ſic honora
tus ī ſua aſcēſiōe:cui applicent̄ honores
ſupradicti:quē nos in terra honorare de
bem⁹. Sed pōt queri q̄ ſunt illi a q̄bus
iſte pr̄ceps vult ſimpliciter(al's ſil'r) ho
norari:Rn̄det̄ vult honorari ab hūilib⁹.
Eccl'i.iij. Magna potētia dei ſoli⁹:et ab
humilib⁹ honorat̄.Tales humiles q̄ ho-
norant deū verſa vice honorant̄:ſicut ptꝫ
de maria v̄gine:q̄ per hūilitatē facta eſt
mater xp̄i:qđ fuit maxim⁹ honor.Itē ho
norat̄ deus a miſericordibus:iuxta illud
Prouerb.iij.Honora dominū de tua ſub
ſtantia ⁊c.nota de tua ſubſtantia:non
de aliena.honora dn̄m.i.nō q̄ras ꝓpriū
honorē:ſed dei.propter miām honorati
ſunt amici tui de⁹ ⁊c. ¶ Itē honorat̄ pa-
ter carnalis:⁊ mater pariter:⁊ equaliter
vterq̄ꝫ.de quo honore Exod.xx.Honora
patrē tuū et matrē tuā:vt ſis lōgeu⁹ ſup
terrā.Eccl'i.iij.Sicut q̄ theſaurizat:ita
et q̄ honorificat matrē ſuā.Qui honorat
prē̄ꝫ ſuū iocn̄dabit̄ ī filijs:⁊ ī die orōnis
ſue exaudiet̄.Qui honorat prē̄ꝫ ſuū vita
viuet longiore.et q̄ obedit prī:refrigera-
bit matrē.Qui timet dn̄m honorat parē
tes.Honora patrē tuū vt ſuꝑueniat tibi
benedictio a deo.Unde deſcribuntur he
vtilitates ex tali honore:que ſunt
Multiplicatio meritorum.
Iocundatio animorū.
Exauditio petitorum.
Benedictio bonorum ⁊ iuſtoꝝ.
Prolongatio vite filiorum.
¶ Prima vtilitas ⁊c.vn̄ in textu.ſicut qui
theſaurizat:ita et q̄ honorat prē̄ꝫ.Ratio
qm̄ honorare parentes eſt maxīa pietas:
que multū eſt neceſſaria.Nam pietas ad
oīa vtilis eſt.ſicut dicit apl's.i.ad Timo.
iiij.Pietas erga parentes eſt meritoria:
nō inquantū eſt naturalis:ſed inquantū
ꝑcipit̄ a deo. Scđa vtilitas ⁊c.in textu.
iocundabit̄ in filijs ex tali honore:q2 iu-
ſte facit meret̄ talē iocūditatē in filijs ꝓ-
prijs.in ps̄.Non vidi iuſtū derelictū:nec
ſemen eius querēs panē.etiā quia gratis
meretur talē iocūditatem gratā in filijs
ſuis.Tertia vtilitas eſt.in die orōnis ſue
exaudiet̄.Ratio q2 ſicut q̄ declinat aures
ſuas ne audiat legem:orō ei⁹ erit execra-
bilis.Prouerb.xxviij.ita q̄ cuſtodit pre-
ceptū legis de honore parentū erit ꝑ op-
poſitū exaudibilis. Quarta vtilitas ⁊c.
in textu.vita viuet longiore.Ratio iuſtū
eſt vt q2 fili⁹ honorādo parentes/in ſuſtē
tando vitā eorū et ꝓlogādo laborauit:ꝙ
ipſe fili⁹ viuat vita lōgiore.Deut̄.v.Ho-
nora patrē tuū et matrē tuā ſicut ꝑcepit
tibi dn̄s:vt longo tp̄e viuas.Quinta vti
litas ⁊c.in textu.ſuꝑueniat tibi bn̄dictio
diuina magis ꝙ̄ humana.talib⁹ honorā
tib⁹ dicet̄ finaliter.venite benedicti ⁊c.
¶ Itē honorat̄ ſacerdos.de quo honore
loquit̄ apl's.i.Timoth.v.Qui bn̄ p̄ſunt
p̄ſbyteri duplici honore digni habeant̄
maxime q̄ laborāt in v̄bo et in doctrina.
Digni ſunt duplici honore.ſ.in vita pn̄ti
⁊ in futuro.In p̄ſenti eis neceſſaria mini
ſtrādo.In hui⁹ ſignū in lege moyſi p̄mo-
gēito debebat̄ duplex honor ſicut Deut̄.
xxj.et in futuro honorabunt̄ duplici ho-
nore vtpote aurea ⁊ aureola.aurea coro-
na eſt ibi premiū eſſentiale.aureola vero
p̄miū accidētale.In pn̄ti ergo honorant̄
ſacerdotes duplici honore.ſ.tp̄ali ⁊ ſpiri
tuali.maxime illi q̄ laborāt in v̄bo/in do
ctrina/in p̄dicatione/ſunt digni honore
duplici.tales inquā duplicia poſſidebūt
Eſaie.lxj. De hmōi honore loquit̄ beat⁹
Aug.ſuꝑ autoritate apl'i per hūc modū.
Preſbyteri q̄ bn̄ preſunt vita ⁊ doctrina
digni habent̄ a ſubditꝫ duplici honore.ſ.
vt ſpūal'r eis obediāt:⁊ bōa exteriora eis
miniſtrēt.boni em̄ diſpēſatores ⁊ fideles
nō ſolū ſublimi p̄miari debēt:ſed etiā et
honore terreno:vt nō ꝯtriſtent̄ indigētia
ſumptuū:⁊ gaudeāt obedientia ſpūaliū
p̄ſbyteroꝝ.Prelatꝫ p̄ſidētib⁹ oīb⁹ eſt ho
nor exhibēdus:qm̄ tal' p̄r vocat̄.malach.
i.Fili⁹ honorat patrē:⁊ ſeru⁹ timet dn̄m
ſuū.Rō q̄re honorādus eſt p̄lat⁹:q2 q̄ ho

norant eū deū honorāt.Maximus in ſer
mone.Qui honorāt miſſos:manifeſtū eſt
eos honorare mittentem:qm̄ dignitas q̄
exhibet̄ miniſtris:illis quoꝝ miniſtri ſūt
exhibet̄. ¶ Itē honorat̄ homo v̄tuoſus
īmo virtuti ꝓprie debet̄ honor ſicut dicit
phs.Cui alludit apl's Rom.ij.gloria ho
nor ⁊ pax oī opanti bonū.⁊ Boeti⁹.Non
v̄tutib⁹ ex dignitate:ſed dignitati ex v̄tu
tib⁹ honor acceſſit.Ite honorat̄ in prīa.
de q̄ honore Aug.lib.de ciuita.dei.Uer⁹
honor q̄ nulli negabit̄ digno:nulli defe-
ret̄ indigno:ſed nec ad ip̄m ambiet vllus
indign⁹:vbi null⁹ p̄mittit̄ eſſe niſi dign⁹.
Cui⁹ figura p̄ceſſit Heſter.vj.vbi legitur
ꝙ aſuer⁹ dixit ad amā.Quid dꝫ fieri viro
quē rex honorare deſiderat:Rn̄.hō quē
rex honorare cupit:dꝫ īdui veſtib⁹ regijs
et imponi ſuꝑ equū qui de ſella regꝫ eſt:
⁊ accipere regiū diadema ſuꝑ caput ſuū:
⁊ p̄m⁹ de pr̄cipib⁹ regijs teneat equū ei⁹
et per plateas ciuitatis incedēs clamet ⁊
dicat.Sic honorabit̄ quēcūq̄ꝫ rex hono-
rare voluerit.Uolēs honorari ī paradiſo
dꝫ indui veſtibus regijs q̄ pr̄cipales ve-
ſtes virtutū ſine q̄b⁹ null⁹ honorabit̄:ſed
mittet̄ in tenebras exteriores.Equus re-
gius eſt crux ſalutifera:quā xp̄us eq̄tauit
ſuꝑ quā talis honorādus aſcēdet ꝑ ſctāꝫ
meditationē:⁊ deducet̄ ꝑ plateas ciuita
tis paradiſi per primū et principalē.ſcilꝫ
michaelē archāgelū principē militie āge
loꝝ et coronabit̄.Et ſic talis ſanctus et
ſancti honorant̄ a deo in celo:⁊ nos ī ter
ra eos honorare debem⁹ ꝓpter multa
Propter honorē diuine maieſtatis.
Propter auxiliū noſtre infirmitatis.
Propter augmentū noſtre ſecuritatis.
¶ Primo ⁊c.honorādo ſctōs honoram⁹
deū:q̄ eos fecit:q̄ in ſanctis ſuis ſēꝑ eſt
mirabilis.Scđo ⁊c.nos debiles ⁊ īfirmi
per noſmetipſos ſalutē habere nō poſſu
mus:qm̄ inſufficientes ſumus:et ſancti
ſuis p̄cib⁹ impetrant nobis honorē eter-
num:ſicut berſabee ſuis precibus a rege
dauid regi ſalomoni regnū iſrael.iij.Re
gum.j.⁊c.Spem habemus qm̄ ſicut ſan
cti obtinuerunt honorē et gloriā:ita nos
ipſis intercedentibus obtinebimus.Ad
illū honorē nos ꝑducat ieſus xp̄s.Amē.

¶ Dominica ſecunda poſt octauas
paſche. Sermo.ij.

Deum timete.i.
Pet.ij.cap.Reperio in ſa-
cra ſcriptura ꝙ hoīes con-
ſueuerunt timere aliquem
dominū propter tria.
Primo qn̄ eſt fortis et potens cui nullus
poteſt reſiſtere.
Scđo qn̄ eſt ſapiēs et ingenioſus quem
nullus pōt decipere.
Tertio quādo eſt ad punire volūtari⁹:et
iuſticiā defendere.
¶ Prima clauſula ſic declarat̄.dicit Ari-
ſtotel.ij.lib.rhetorice/ꝙ illa timemus ex
q̄bus nobis mala eueniūt.ſi igit̄ ṗncipi
vel dn̄o qui hꝫ potentiā inſuꝑabilē:⁊ cui
nō pōt hō ꝯdicere:aliq̄s nō obediret:poſ
ſet ſibi pr̄ceps nocere atq̄ꝫ eū dānificare
iō tales cōiter ab hoīb⁹ timent̄:q2 vt dic̄
Ariſto.iij.ethicoꝝ ꝙ eſſet aliq̄s inſan⁹ vl'
ſine ſenſu dolorꝫ:ſi nihil timeret:neq̄ꝫ ter
remotū:neq̄ꝫ īundatiōes:neq̄ꝫ alia ꝑicu-
la.De h̄ habem⁹ exēplū in ſacra ſcriptu-
ra.Iudith.iij.⁊.iiij.ca.vbi legit̄ ꝙ cū na
buchodonoſor miſiſſet holofernē ṗncipē
militie ſue cū.cxx.milib⁹ peditū:⁊.xij.mi
lib⁹ equitū vt vniuerſam terrā ei⁹ impio
ſubiugaret:q̄ oēs ſibi reſiſtētes īterficie-
bat.dic̄ tex.cecidit timor illi⁹ ſuꝑ oēs ha
bitātes terrā.Et cū reges ⁊ ṗncipes ſyrie
hec audiuiſſent:miſerūt legatos ſuos ad
holofernē:q̄ dixerūt ſibi.Deſinat īdigna
tio tua circa nos.oīs ciuitas nr̄a:oīſq̄ꝫ
poſſeſſio nr̄a:et vniuerſe facultates nr̄e:
ſint oīa nr̄a ſub lege tua.nos etiam ⁊ filij
nr̄i ſerui tui ſum⁹.q̄ venit ad eos holofer
nes:⁊ obtinuit oēs ciuitates.⁊ ſeq̄t̄.Au-
diētes hec filij iſrl'/q̄ habitabāt in terra
iudee:timuerūt valde a facie ei⁹.tremor
etiā ⁊ horror inuaſit ſenſus eoꝝ.Apparet
igit̄ prima clauſula. ¶ Scđa clauſula ſic
declarat̄.dic̄ phs.ij.rhetorice/ꝙ ptās et
ſuꝑ ip̄m aliū eſſe eſt terribile.iō hoīes na
tural'r fugiūt ſeruitutē:⁊ ꝙ nō ſint ſub al
teri⁹ dn̄io.ſed vbi habent dn̄m ſapiētē et
prudentē ⁊ cognoſcentē bona ⁊ mala q̄ a
ſubditꝫ fiunt:cōiter tales timēt offendere
ac delinq̄re ꝯ talē dn̄m.De h̄ habem⁹ exē
plū.iij.Reg.iij.ꝙ cū dn̄s apparuiſſet ſa-
lomoni ꝑ ſomniū:⁊ poſtulaſſet ab eo ſalo
mon ſapiētiā:vt ꝑ eā iuſte iudicaret:⁊ re-
gere poſſet pplꝫ ſuū:de⁹ ꝯceſſit ſibi ſapiē
tiā ac dedit ad diſcernēdū iudiciū,cumq̄ꝫ

ſalomõ dediſſet ſniam illis duabꝰ meretricibus que cõtendebãt ſuper puero viuo: ⁊ iudicaſſet q̃ earũ erat mater pueri viui. dicit tex. Audiuit itaqꝫ oĩs iſrael iudiciũ quod iudicaſſet rex et timuerunt regem videntes ſapientiã dei eſſe in eo. Apparet igit̃ ſecũda clauſula. ¶ Tertia clauſula ſic declarat̃. dicit Ariſtotel'. ij. rhetorice/ꝙ timor prouenit ex phantaſia futuri mali corruptiui vel cõtriſtatiui: ideo illi q̃ ſunt culpabiles: ⁊ ſciũt ꝙ eorũ prĩceps vel iudex eſt inclinatus ad tenendũ ⁊ faciendũ iuſticiã: qui etiã neqꝫ prece: neqꝫ precio põt flecti: iõ tales dñm ſuum: vel etiã iudicem timẽt: ne eos puniat vel interficiat. qꝛ vt dicit Seneca in ꝓuerbijs. timidus eſt q̃ ſe moriturũ putat. De hoc habemꝰ exemplũ. iij. Reg̃. j. de adonia q̃ tractabat ꝓditionẽ ꝯtra regẽ ſalomonẽ: ⁊ auferre ſibi regnũ. Cũqꝫ ſalomon incepiſſet regnare audiẽs adonias timuit et abijt in tabernaculũ dñi tenuitqꝫ cornu altaris. Etiã. iij. Reg̃. xix. legit̃ ꝙ cũ propheta helias feciſſet occidi oẽs ꝓphas baal gladio: iezabel vxor regis achab hoc audiens fuit turbata ꝯ prophetam dñi: ⁊ voluit eũ interficere: qͦd audiẽs propheta timuit. vñ dic̃ tex. Timuit ergo helias et ſurgens abijt q̃cũqꝫ eũ ferebat voluntas. Apparet ergo tertia clauſula: ⁊ ꝑ conſequẽs tota regula preaſſumpta. Modo noſtro propoſito applicando/ reperio ꝙ deus habet iſtas tres cõditiones et excellentias.

Primo nullus hoĩm ei reſiſtere põt: adeo eſt fortis ⁊ potens.

Scd̃o nullus eũ decipere põt: adeo eſt ſapiens ⁊ ingenioſus.

Tertio eſt ad iuſticiã defendẽdũ/ et ad puniendũ voluntarius.

¶ Primo dixi ꝙ deus hꝫ ptãtem inſupabilẽ. ita dꝛ Heſter. xiij. Dñe rex omnipotens in ditione tua cuncta ſunt poſita: et nõ eſt qui poſſit reſiſtere volũtati tue. dominus oĩm tu es. vñ tanta eſt ſua ptãs ꝙ excellit cuiuſlibet principis tp̃alis poteſtatem. Et rõ eſt: qꝛ videmꝰ cõmuniter ꝙ poteſtas oĩm dominoꝝ temporaliũ hꝫ tres defectus. videlꝫ

Primo qꝛ non põt diu durare.

Scd̃o qꝛ põt homo eã effugere ⁊ euadere

Tertio quia ſolũ corpus poteſt affligere et moleſtare.

¶ Dixi primo ꝙ poteſtas dñoꝝ tp̃alium cito trãſit ⁊ finit̃. ita dixit ille pħs de quo legit̃ in lib. de ſecretis ſecretoꝝ ariſtotel'. ꝙ cũ alexãder miraret̃ quare ille pħs ita parum eũ timeret: dixit ei pħus. Rex poteſtas tua q̃ preterijt iã nihil eſt: et iõ nõ timeo eã: illã vero que pñs eſt nõ timeo: qꝛ adeo modica eſt ⁊ trãſitiua ſicut iſtãs tp̃is. illa vero q̃ futura adeo eſt incerta ꝙ merito timeri nõ debeat. Nõ eſt ſic de poteſtate diuina: qꝛ nec ipſe deus tranſit: nec põt priuari ptãte ſua. vñ Daniel'. vij. Ptãs eius/ poteſtas eterna q̃ non auferetur: ⁊ regnum eius qͦd nõ corrũpetur.

¶ Dixi ſcd̃o ꝙ poteſtatẽ dñoꝝ tp̃aliũ homo põt fugere ſiquis eum offenderit ⁊ ſe abſcõderit. ita legimꝰ de dauid. j. Regũ. in multis capl'is: q̃ a facie ſaul ſe abſcõdebat: modo ĩ vno loco: mõ in alio. Sed nõ põt ſic fieri deo: iõ dꝛ Job. xxxiiij. Nõ ſũt tenebre: ⁊ nõ eſt vmbra mortis vt abſcondant̃ qui operant̃ iniquitatẽ. ideo dd̃ timendo dicebat ſic in pſ̃. Quo ibo a ſpiritu tuo: ⁊ quo a facie tua fugiã? Si aſcendero in celũ tu illic ⁊c. vſqꝫ dextera tua.

¶ Dixi tertio ꝙ ptãs dñoꝝ temporalium ſolũ ad corpꝰ ſe extendit ⁊ pñt punire: iõ martyres xp̃i hoc ꝯſiderantes corpꝰ expoſuerũt tyrãnis: hec ꝓ nihilo ducẽtes: ſciẽtes ꝙ aĩe nihil nocere poterant. Deꝰ autem põt in vtraqꝫ: qꝛ hꝫ poteſtatẽ et ſup aĩam et ſup corpus. ideo ptꝫ ꝙ plus omnibꝰ eſt timẽdus. iõ dꝛ Matth. x. Nolite timere eos qui occidũt corpus: aĩam aũt non poſſunt occidere: ſed potiꝰ timete. eũ q̃ poteſt ⁊ aĩam et corpus perdere in gehennã. Apparet ergo ꝙ deꝰ habet ptãtẽ inuincibilem ⁊ inſuperabilẽ. Jdeo dicit Aug̃. ſup pſ̃. lxxiiij. Nõ eſt quo fugias a deo irato: niſi ad deũ placatum.

¶ Dixi ſcd̃o principal'r ꝙ deus hꝫ ſapientiã infallibilẽ: qꝛ nihil põt eum latere. ad Heb. iiij. Oĩa nuda et aperta ſunt oculis eiꝰ. vñ tanta eſt ſapientia dei ⁊ cognitio: ꝙ ipſe ſcit oĩa q̃ fiunt: et qñ fiunt: ⁊ locũ in quo fiunt. ⁊ omnia q̃ facta ſunt: ⁊ que poſſibilia ſunt fieri ab initio ſiue principio mũdi vſqꝫ ad finem quantũcũqꝫ facta fuerint ſecrete ⁊ abſcõdite: qꝛ in mũdo nõ eſt locus vbi nõ ſit deꝰ: ideo valde debemꝰ attendere quid agimꝰ ⁊ timere: cum oĩa opa nr̃a ſint nuda ⁊ apta oculis eius. Jõ Aug̃. de v̓bis dñi. ſ̓mone. xvij.

Deus timendus eſt in publico: timẽdus in ſecreto: cũ ꝓcedis videris: ⁊ cũ intras videris: lucerna ardet et ipſe videt te: lucerna extincta eſt ipſe videt te. ip̃m time cui cura eſt vt videat te: et ſaltem timendo caſtꝰ eſto: aut ſi peccare vis quere vbi te deus non videat. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ hꝫ ⁊ tenet iuſticiã inflexibilem. ita dicit Augu. lib. iij. de ſymbolo. Jlle iudex nec gr̃a preuenit̃: nec mĩa iam flectitur: nec pecunia iã corrũpit̃: nec ſatiſfactiõe vel pecunia mitigat̃. hic dũ tẽpus habetur agat aĩa ꝓ ſe quãdiu eſt locus miẽ: qꝛ ibi erit locus iuſticie. hec ille. Jdeo dicebat ille ſctũs Job. cap̃. ix. Verebar oĩa opa mea: ſciens ꝙ nõ parceres delinquẽti. etiam dꝛ. in pſ̃. Juſtus dñs ⁊ iuſticias dilexit. ideo qꝛ tenet iuſticiã inflexibilẽ: ideo debemꝰ eum timere. Et rõ eſt: qꝛ videmus cõmuniter ꝙ dñi mag̃ ſolent timeri qui graues vindictas frequẽter fecerũt. Jpſe aũt deus eſt qui fecit innumerabiles et grauiſſimas punitiones. ſicut ptꝫ de angelis peccantibꝰ. de p̂mis parẽtibus. de mũdo deſtructo ꝑ diluuiũ et alia innumerabilia. et deus etiã eſt aliquotiens timendus: qꝛ peccatores grauius punit q̃ aliqui dñi tẽporales. quia qñ de aliquo ſolet fieri vindicta: ſolet interdũ citari: et hꝫ tẽpus ad rñdendũ ⁊ cogitandũ de liberatiõe ſua: ſed deus non eſt ſubiectꝰ iſtis legibꝰ: qꝛ frequẽter facit vindictã ſubitaꝫ. Eccl'i. v. Subito veniet ira illius: ⁊ in tp̃e vindicte diſperdet te. Exemplũ ponit ad ꝓpoſitũ btũs Grego. in libro dialogoꝝ/ de quodã qui in vigilia paſche quandã puellã corruperat. Cũ aũt in mane timeret intrare eccl'iam: ne forte diabolo traderet̃: victus tñ pudore intrauit cum timore magno. iterũ ſecunda die: ſed minus timens. ⁊ cũ ſic ſeptem diebus feciſſet: iã quaſi ſecurꝰ/ ecce ſubita morte eſt percuſſus. Cũ autem traditꝰ eſſet ſepulture: tandiu flamma eiꝰ ſepulcrum combuſſit: quouſqꝫ corpus eius eſt in nihilum redactũ. Apparet igitur tertia clauſula: et per conſequens tota minor propoſitio. Ex antedictis igitur formetur talis ratio. ſcilꝫ ex maiori ⁊ minori et concludatur ſic thema. ergo deũ timete. in quibus verbis apoſtolus duo nobis oſtendit.

Primo quẽ in noſtris tribulationibus debeamus deuote inuocare. deum.

Scd̃o quomodo in hoc mundo indeuoto debeamus ſapienter perſeuerare. timete.

Prima pars.

¶ Primo dixi in noſtra

tribulatiõe quẽ debemꝰ inuocare: ⁊ dicit deum. Et ratio eſt. docet experiẽtia ꝙ qlibet qñ eſt poſitus in tribulatione vl' magna neceſſitate: recurrit ad illũ qui eum conſueuit adiuuare. Modo ſic eſt ꝙ nos in hoc mũdo: ⁊ ſpecialiter illi q̃ ſunt dei amici/ ſuſtinent aduerſitates ⁊ tribulationes. Et cauſa eſt: qꝛ maius beneficiuꝫ eſt quod deꝰ confert homini qñ ipſum affligit: q̃ꝫ qñ ipſum proſperari permittit. plus eñ confert pater vel mater puero q̃ ipſum corrigit: q̃ qui ad voluntatem ſuã facere permittit. et frenetico ⁊ inſano qui ipſum ligat: q̃ qui ipſius inſaniam nõ refrenat. tunc enim exponitur periculo: ſicut nauis ſine nauta et ventis et procellis exponitur. vnde pſ̃. Dimiſi eos ſ̓m deſideria cordis eorum: ibunt in adinuentionibus ſuis. Jdeo deus filios ſuos/ et amicos/ et omnes nos volens a peccatis et malis refrenare: permittit ꝙ ſuſtineamus tribulationes: vt ſic ab amore mundi nos compeſcat: et a peccato retrahat. ideo ne in tribulationibꝰ deficiamus debemus deum inuocare: quia ipſe talium adiutor eſt. vnde pſ̃. Adiutoriũ noſtrum in noĩe domini. et alibi. Adiutor in tribulationibus/ que inuenerunt nos nimis. et hec quantũ ad primum.

Secũda pars.

¶ Secũdo dixi ꝙ oſten

ditur in hoc mũdo qualiter debemꝰ perſeuerare. timete. Ratio eſt: ille enim qui debet ſtare inter hoĩes proditores: et qui nitunt̃ hominẽ fallere ⁊ decipere: ſemper debet timere. cum ergo nos ſimus ĩ hoc mundo qui amatores ſuos perdere nititur et ducere ad perditionem. iõ Auguſtinus. Ama ſeculum et abſorbebit te. ergo mundũ iſtum debemus tranſire cũ timore. ergo timete mũdum et timete deum: qꝛ prout dicit̃ Eccl'i. j. ca. Timẽti deũ bene erit in extremis. et conſequenter hic diuinam gratiam: ⁊ in futuro eternam gloriam. quam ⁊c.

¶ Dñica ſcđa poſt octa.paſche. Ser.iij.

Plorabitis ⁊ flebitis vos: mũdus aũt gaudebit. Johis.xvj. Tria ſub deo ſunt loca/in quibꝰ habitatores exiſtũt: ⁊ inter ea

A differentia aſſignatur. Iſta ſunt

Paradiſus.
Infernus.
Iſte mundus.

¶ In paradiſo pura leticia gratulat̃. In inferno mera triſticia aſſignat̃. In mũdo iſto vtriuſqꝫ mixtura predicatur.

Prima pars.

¶ Primus locus eſt paradiſus: vbi purũ gaudiũ: pura leticia regnat ſine mixtura cuiuſcunqꝫ triſticie. vñ Aug.li.de ſymbolo. Nõ eſt ibi in illa vita mors: nõ ē ibi luctꝰ: nõ laſſitudo: nõ ē īfirmitas: nõ fames: nulla ſitis: nullꝰ eſtꝰ: nulla corruptio: nulla indigētia: nulla meſticia: nulla triſticia. Et idē li.de ſolilo. Hoc eſt ſummũ bonũ: gaudiũ angeloꝝ: et oīm ſctõꝝ leticia ſempiterna: eternũ gaudiũ: gaudiũ eternitatis: letet̃ ꝙ cor querētium dñm: ſꝫ multomagis īuenientiũ. ſi eñ leticia in inquirendo: q̃lis erit leticia in inueniēdo. querã ꝙ ſemꝑ vt intrē ī gaudiũ dñi mei. Itē idē. Gaudiũ ſuꝑ gaudiũ/vincēs oē gaudiũ: extra qđ nõ eſt gaudiũ. teſte ſacro eloquio. ī paradiſo leticia ſempiterna ſuper capita eoꝝ: gaudiũ ⁊ leticiã obtinebũt: ⁊ fugiet ab eis dolor et gemitꝰ. Aug. vbi.ſ. Ibi gaudiũ infinitũ: ibi leticia ſine triſticia: ibi leticia ſemꝑ habet̃: ibi nullũ malũ timet̃. De gaudio paradiſi loquitur btũs Bern. ī q̃dã ſmo. ꝑ hũc modũ. Illud eſt verũ ⁊ ſummũ gaudiũ: qđ non de creatura: ſed de creatore excipit̃: qđ cũ accipis nemo tollet a te. Cui alludit ſacrũ euangeliũ. Et gaudiũ vr̃m nemo tollet a vobis. cui cõparata aliũde oīs iocũditas meror eſt: oīs ſuauitas dolor ē: oē dulce amarũ: oē decoꝝ fedũ: oē qđ delectat moleſtũ eſt. Gaudēt q̃ppe btĩ in paradiſo de dei clara viſiõe. de eiuſdē adepta fruitione. de ꝑiculoꝝ euaſione. de ſctõꝝ ſociali cõiũctione. Amodo btĩ nõ audiēt gemitũ: nec plãctũ ſicut ī mũdo iſto auditur. nõ ſentiēt famē nec ſitim: nõ patient̃ dolorē nec timorē: ſꝫ deꝰ ipē dabit auditui eoꝝ gaudiũ ⁊ leticiã Nã letificat eos in gaudio cũ vultu ſuo.

Secunda pars.

B ¶ Secundũ principale infernꝰ vbi mera triſticia ſine vlla leticia aſſignat̃. ibi fletꝰ ⁊ ſtridor dētiũ: ibi ploratus ⁊ vlulatꝰ multꝰ. Ibi ſm Anſel. nullus ordo: ſꝫ ſempiternꝰ horror. ibi ꝯfuſio vlulãtiũ: īordinata multitudo gemētium: ibi ignis ſulphureꝰ: flãma tartarea. O dãnati plorabitis ⁊ flebitis de penaꝝ acerbitate: de penaꝝ diuerſitate: de penarũ eternitate: de loci tenebroſitate. ibi cauſabit̃ fletus ille ex tpaliũ amiſſiõe q̃ bona rel que rũt. Itē cauſabit̃ ex amiſſiõe tãti boni: qꝛ ſm Chryſ. oēs gehenne cruciatꝰ ſuꝑat carētia tãti boni. Itē cauſabit̃ fletus ille ex defectu auxilij: qꝛ nullũ poterũt hr̃e adiutoriũ: oī cõſolatore ⁊ auxilio deſtituti. De iſto luctu ſeu plãctu damnatoꝝ hr̃ Amos viij. Cõuertã feſtiuitates vr̃as in luctũ: et oīa cantica veſtra in planctũ. Itē damnati cũ fletu atqꝫ ploratu clamabũt ī pena. Defecit gaudium cordis nr̃i: verſus eſt in luctũ chorꝰ noſter. cecidit corona capitis noſtri: ve nobis qꝛ peccauimus. Threno. vlti. Flebunt ibi guloſi. flebunt luxurioſi. flebunt accidioſi. flebunt iracũdi. flebunt inuidi. flebunt ſuperbi. flebũt auari. Primus numerꝰ guloſoꝝ: de quo Mat.xxiiij. vbi legitur ꝙ fuit dictum illi ſeruo malo. Veniet dñs illiꝰ ſerui mali in die qua non ſperat: et hora qua ignorat: et diuidet eũ: partemqꝫ eius ponet cum hypocritis. illic erit fletus et ſtridor dentium. Secundus fletus luxurioſorũ: de quo Mat.xiij. Simile eſt regnũ celorum ſagene ⁊c. Per piſces in aqua intelligũtur luxurioſi: qui viuunt et male/in fluxu carnalium voluptatũ: qui mittentur in ignem ibi erit fletus et ſtridor dentium. Item accidioſi flebũt. Mat.xxv. Seruũ inutilem ocioſum ꝓijcie in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ et ſtridor dentiũ. Quarto flebũt cupidi ſiue auari. Mat.xxij. Amice quõ huc intraſti nõ habēs veſtē nuptialē.i. charitatem que opponit̃ auaricie. at ille obmutuit. ⁊ iratus rex tradidit eũ tortoribꝰ.i. demonibus q̃ ſunt tortores aīarũ ī infernũ q̃ miſſus in tenebris exterioribꝰ ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. Quinto flebunt iracũdi Mat.xiij. vbi legit̃/ꝙ inimicꝰ ſuꝑſeminauit zizania. zizania inimici eſt iracundia. et mittet dñs angelos qui colligent de regno oĩa ſcandala: ⁊ mittent in caminũ ignis ibi erit fletus et ſtridor dentium. Sexto flebũt inuidi. Mat.viij. Filij regni.i. iudei et alij inuidi/eijcient̃ in tenebras exteriores: ibi erit fletꝰ et ſtridor dētium. Septimo flebũt ſuperbi. Luc.xiij. dicēt mali clauſa porta: Dñe aperi nobis manducauimus corã te ⁊ bibimus: et in plateis noſtris docuiſti. tunc reſpõdebit eis dicēs. Neſcio vos vnde ſitis. Diſcedite a me oēs operarij iniquitatis. ibi erit fletus et ſtridor dentium.

Tertia pars.

C ¶ Tertiũ principale. locus tertius. iſte mũdus vbi eſt mixtura fletus et gaudij. Siquidē boni in hac vita flent lugent atqꝫ triſtant̃ de multis.

Primo ex conſideratione peccatoꝝ preteritorum.
Secũdo ex conſideratione quotidianorũ incõmodorum.
Tertio ex formidine futuroꝝ malorum.
Quarto ex perditione hoīm peccatorum
Quinto ex recordatione paſſionis chriſti dolorum.

¶ Primo plorant boni ⁊c. et iſte eſt ploratus ꝯtritionis: de quo ſic plorauit dauid cũ dicebat. Lauabo ꝑ ſingulas noctes lectũ meũ: lachrymis meis ſtratũ meũ rigabo. De iſto ploratu ſiue triſticia loquitur apl's.ij. Coꝝ.vij. Gaudeo qꝛ triſtati eſtis ad pnĩaꝫ. hac de cauſa fleuit amare btũs Petrus apl's: et multi pctõres: qui ꝑ talē ploratũ facti ſunt iuſti et boni: ex quo ſecutũ eſt gaudiũ: non ſolũ in hoībꝰ flentibus: ſed etiã in angelis: qꝛ gaudiũ eſt angelis dei ſuꝑ vno pctõre pnĩaꝫ agēte ⁊c. ¶ Scđo plorãt ſctĩ ⁊c. et ſic plorabat ꝓpheta in pſ. Tota die ꝯtriſtatꝰ ingre. qm̃ lumbi mei ⁊c. Ob hanc rem plorabat tobias q̃ dixit raphaeli. Quale gaudiũ mihi erit. magis libet mihi flere q̃ gaudere qꝛ in tenebris ſedeo et lumē celi non video. Tob.v.ca. ¶ Tertio plorãt ſancti ⁊c. et talis ploratꝰ ex timore procedit: qm̃ timent diuinũ iudiciũ. timent qꝛ neſciunt in quo ſtatu ſunt. timent qꝛ neſciũt quid pariat craſtinꝰ dies. Itē timent ſuccũbere in tētationibꝰ. Item timent quo fine claudet̃ vltimꝰ dies. ex oībus iſtis merito lachrymãtur. vñ ergo fuit dictũ apl'is. Plorabitis ⁊ flebitis vos. ¶ Quarto plorant ⁊c. ſic amare plorabat btũs dñicus: qm̃ ſpālem gratiã dederat ſibi deꝰ flendi ꝓ pctõribus. Item btã monica flebat ꝑditionem filij ſui Auguſtini. ſic plorabat Hiere. Quis dabit capiti meo aquã: oculis meis fontē lachrymaꝝ: ⁊ plorabo die ac nocte īterfectos filie ppl'i mei. Hier.ix. ¶ Quinto plorãt deuoti ſaltem interiꝰ dolores xp̃i in paſſione: ſic plorabat magdalena: cui fuit dictum. Mulier qđ ploras? in pſ. Ad veſperũ demorabit̃ fletus: ⁊ ad matutinũ leticia. veſpeꝝ fuit paſſio: ideo fletus. matutinũ reſurrectio ıõ gaudium et leticia. Siquidē crux ſpine claui lãcea flagella pũgunt corda deuotoꝝ vſqꝫ ad lachrymarũ effuſionē. Sed nunq̃d in tãto ploratu: in tanto fletu: eſt mixtũ aliq̃d de gaudio? ſcriptũ eſt. ſpe gaudentes: in tribulatiõe patiētes. Rom.xij. Nunquid mulier parturiēs plus gaudet de futura prole: q̃ de pñti dolore? nũquid ſcriptum eſt: Gaudere cũ gaudētibus: flere cũ flentibus. Rom.xij. Nũquid deus in deſerto tribulationis miniſtrauit mãna conſolationis? imo plus abundant cõſolatiões q̃ tribulationes. Declarata ſunt tria ſuperius introducta: ⁊ ſic plorabitis ⁊ flebitis vos: mũdus aũt gaudebit. De quo gaudio ē nũc vidēdũ. Nã mũdani hoīes

Gaudent de tēporali ſubſtantia.
D Gaudent alij de exquiſita malicia.
Gaudent alij de humana laudatione.
Gaudent alij de ſubditoꝝ oppreſſione.
Gaudēt alij de proximoꝝ aduerſitate.
Gaudent alij de fatua vanitate.

¶ Primũ gaudiũ ⁊c. ſic gaudebat de temporalibꝰ diuitijs ille qui volebat ampliare horrea ſua: ſed modicum durauit gaudiũ illud: qm̃ illa nocte extīctus et male mortuꝰ ē. Luc.xij. ſic gaudebat diues epulo q̃ induebat̃ purpura ⁊ byſſo. Luc.xvj. Et ſic multi alij gaudent ad ſonitũ tympani: qui ducũt dies ſuos in bonis: et in puncto ad īferna deſcēdũt. Job.xxj. Tale gaudiũ tranſitoriũ eſt: et modicũ durat ꝓ eo qꝛ mũdi ꝓſꝑitas cito trãſit. Gaudiũ hypocrite ad inſtar pũcti. Job.xx. ¶ Itē ſcđo gaudēt multi ⁊c. ſicut gaudēt et letant̃ cũ malefecerint: et exultãt in rebus peſſimis. Prouerb.ij. Tales ſunt ſil'es illis q̃ ducunt̃ ad patibulũ cũ fune ī collo et de illo gaudēt, de tali gaudio Eccl'i.xix.

Qui gaudet iniquitate denotabitur.i.de
nota libri vite delebitur. Si laborans ad
mortē rideret ⁊ gauderet:reputaretur fre
neticꝰ. Pctōr mortalis laborat ad mortē
aīe.et ſi gaudet de pctō inſanꝰ eſt. Riſum
reputaui errorē:et gaudio dixi.qd fruſtra
decipis. Eccl's.ij. Si talis aduerteret ad
dei offenſam.ad pcti maculā.ꝓculdubio
fleret et nō gauderet nec rideret. Luce
xix. Si cognouiſſes et tu. non gauderes.
Gaudiū eſt ſtulto facere ſtulticiā.prouer.
xv. Stultitia/gaudiū ſtulto. Talis q̄ gau
det de pctō ſuo/eſt ſicut piſcis comedens
cibū cū hamo:vl' ſicut auis comede̅s gra
nū cum laq̄o.q: tale gaudiū ſupra modū
eſt fatuū: cum poſt gaudiū ſequaꝛ dolor
mortis. ¶ Ite̅ tertio multi gaude̅t de hu
mana laudatiōe. Tale gaudiū breue eſt:
q: laus impiorꝝ breuis eſt:⁊ gaudiū hypo
crite. Tales q̄ gaude̅t:et laudari appetūt
de v̄tutibꝰ et bonis opibꝰ inaniter gau/
dent:⁊ ſunt ſil'es phariſeo: q̄ ſe iactabat
de bonis opibꝰ:ꝑpt' qd̄ de iuſto pctō: ef/
fectus eſt.et tales finaliter ꝯfunduntur.
¶ Quarto multi gaude̅t ſicuti tyranni de
opp̄ſſione ſubditorꝝ:de q̄bꝰ Abachuc.iij.
Exultatio eorꝝ:ſicut eius q̄ deuorat pau/
pere̅ in abſcōdito. ¶ Quīto ſunt nōnulli
q̄ de malo et de aduerſitate ꝓximorꝝ gau
dent:qd̄ eſt dānoſum valde. de quo gau/
dio Hierony. Inuidi in aliena felicitate
triſtanꝛ:⁊ in aliena triſticia gaude̅t. ¶ Le
tanꝛ inſup multi de honoribꝰ:de poteſta
tibꝰ ꝓpter vanitatem: ⁊ tale eſt gaudiu̅
ſomniātis vanū vacuū trāſitoriū pericu/
loſum:qd̄ cito tranſit in luctū. Nā extre/
ma gaudij luctꝰ occupat:q: poſt tale gau
diū/ſequiꝛ dolor in trāſitu mortꝫ: horror
in exitu in h' mūdo. bn̄ ergo extrema gau
dij ⁊c. Prouer.xiiij. ¶ Gaudiū mūdi nihil
eſt quantū ad inte̅tione̅.quantū ad dura
tione̅.quantū ad vtilitate̅. Primo quātū
ad intentione̅ nihil.q: non eſt leticia:ſed
magꝫ inſania et triſticia. Sap.xiiij. Dū le
tanꝛ inſaniūt. Item nihil quātū ad dura
tione̅:qm̄ gaudiū hypocrite ad inſtar pū
cti. Iob.xx. Item nihil quātū ad vtilita/
te̅:q: extrema gaudij ⁊c. Hic pōt queri ſi
debemꝰ aliquādo gaudere? Dico ꝙ ſic ſcꝫ
de diuinis beneficijs:q̄ ſunt multa ⁊ ma
gna beneficia. creatio/īcarnatio/paſſio/
aſcenſio/⁊ magis reſurrectio. Magnum
gaudiū dꝫ eſſe in nobis bn̄ficiū creatiōis
Gaudeamus ergo ⁊ exultemus ⁊ demus
glīaꝫ deo.q: de nihilo nos creauit. Apoc.
xix. Aīam in corꝑe mirabiliter inſpirauit.
Magnū bn̄ficiū incarnatio cū natiuita/
te.nūq̄d gaudendū de tanto bn̄ficio cum
abraam:qui exultauit ⁊ gauiſus eſt cū il/
lū in ſpiritu vidit. Ite̅ gaude̅dū cū iohā/
ne baptiſta q̄ exultauit exiſtens in vtero
mr̄is ſue. Ite̅ gaude̅dū cū regibꝰ q̄ viden
tes ſtellā cōducente̅ ad locū natiuitatis:
gauiſi ſūt gaudio magno valde. Ite̅ gau
dendū cū angelis ⁊ paſtoribꝰ/q̄bꝰ fuit al
ta voce preconizatū. Euāgelizo vob' gau
diū magnū. Luc.ij. Ite̅ gaude̅dū de bn̄fi
cio paſſiōis: ſicut gaudebat abachuc ſui
lib.cap.iij. Ego in dn̄o gaudebo:⁊ exulta
bo ī deo ieſu meo. Ipſe ſiquide̅ ih̄s ꝓpo
ſito ſibi gaudio ſuſtinuit cruce̅. Heb.xij.
Ite̅ gaudere de glīoſa reſurrectione cum
apl'is:q̄ gauiſi ſunt viſo dn̄o. Ite̅ de mira
bili aſce̅ſione:ſicut ip̄e ih̄s dicebat apl'is
Si diligeretꝫ me gauderetꝫ vtiq̄: q: va/
do ad prēꝫ. Ioh.xiiij. Ite̅ gaudere ⁊c.de
iſto Iaco.j. Oe̅ gaudiū exiſtimate fr̄es cū
in varias te̅tatiōes incideritꝫ. Per tenta
tiones intelligit tribulatiōes: de q̄bꝰ eſt
gaudendū:nō triſtandū exe̅plo apl'orꝝ: q̄
ibāt gaude̅tes a ꝯſpectu ꝯcilij:qm̄ digni
habiti ſunt pro noīe ieſu ꝯtumeliā pati.
Actuū.v. Didicerant em̄ apl'i doctrinam
xp̄i dice̅tis. Bt̄i eritis cū oderint vos ho
mines:⁊ cū exprobrauerīt vos:⁊ ꝑſecuti
vos fuerīt:et dixerint oē malū aduerſum
vos.ſequiꝛ. Gaudete in illa die et exulta/
te ⁊c. Matth.v.⁊ Luc.vj. Tertiū gaude/
re ⁊c. de quo apl's Ro.xij. Gaudere cum
gaude̅tibꝰ:flere cū flentibus. Gaudere cū
gaude̅tibꝰ/ꝯgratulādo: flere cū fle̅tibus
cōpatie̅do.ſicut Iob. Flebā quondā ſuꝑ
eo q̄ afflictꝰ erat. Iob.xxx. Preſertim gau
det hō iuſtus de ꝑfectu ꝓximi ſui ſicut de
pctōrꝝ pn̄ia.de tribulatorꝝ patie̅tia.de ꝑ
ficiendorꝝ ꝑſeuerātia. De p̄mo gaudio.ij.
Corꝝ.vij. Gaudeo nūc q: ꝯtriſtati eſtis ad
pn̄iam. Et angeli gaude̅t de h:q: gaudiū
eſt angelis ⁊c. De ſcd̄o gaudio ſic gaude/
bat mater machabeorꝝ de patie̅tia filiorꝝ
īmo ipſos ad martyriū aīabat.ij. Mach.
vij. De tertio gaudio.ij. Ioh.cap.vnico.
Gauiſus ſum valde: qm̄ inueni de filijs
tuis ābulātes in v̄itate. Per iſta gaudia
ad celi gaudia ꝑducat nos dei mīa. Ame̅.
¶ Dn̄ica tertia poſt octa.paſche. Ser.j.

SIt om̄is homo
tardus ad loque̅duꝫ. Iac.j.
Iuxta ſcripture veritatem
danꝛ due regule. Quarū pri
ma eſt hec
Multū nos oēs quotquot ſumus cauere
debemꝰ ne deū grauemꝰ vel offendamꝰ.
Hec regula declaraꝛ tripliciter.
Primo ꝓbatur ratione naturali.
Scd̄o doctrina euangelicali.
Tertio doctrina diuinali.
¶ Primo ꝓbatur ratione naturali.homo
em̄ debet vitare pctm̄:⁊ cito conuerti ad
deū:q: quāto magis moraꝛ homo in pec/
cato:ſemꝑ addit pctm̄ pctō: ⁊ ita penam
pene.q: vt dic̄ Greg.pctm̄ qd̄ ꝑ pn̄iaꝫ nō
diluitur mox ſuo pōdere ad aliud trahit.
hec ille. Et ſicut ille q̄ recipit mutuo pecu
niam ad vſurā:quātomagis differt ſolue
re:tantomagis ⁊ plus ſoluet tp̄e ſolutio
nis. Sic hō quāto diutiꝰ eſt in pctīs: tan
to plꝰ ſoluet de pena. Iō apl's ad Ro.ij.
Scd̄m duritiā tuā/et cor impenite̅s the/
ſaurizas tibi irā. Et q: eiuſde̅ rōnis nō tar
dare: cōuerti:⁊ eſſe tardum ad grauandū
deū: iō apparet cū ex hoc malū nobis ſeq̄
tur ſupradictum:ꝙ debemꝰ eſſe tardi ad
grauandū deū. ¶ Scd̄o ꝓbatur doctrina
euāgelica Mat.x.⁊ Luc.xij. vbi legiꝛ ꝙ
xp̄s inſtrue̅s diſcipulos ſuos ⁊ nos:ac vo
lens oſte̅dere ꝙ nō debemꝰ deū grauare
dic̄. Timete eū.ſ.offendere:q̄ pōt ⁊ aīam
et corpꝰ mittere in gehennā. ¶ Tertio de/
claraꝛ autoritate ſacre ſcripture. Eccli.v.
Nō tardes cōuerti ad dn̄m: nec differas
de die in die:qm̄ ſubito veniet ira illius.
Appꝫ ergo p̄ma ꝓpō. ¶ Scd̄a ꝓpoſitio
eſt iſta ꝙ aggrauamꝰ ⁊ offendimꝰ deuꝫ ꝑ
nr̄as malas locutiones:⁊ linguā noſtrā.
Et ratio eſt:q: peccatū lingue maxime de
tractionis ⁊ infamie/nō ſolū deū grauat
immo xp̄m atrociter vulnerat. vn̄ Bern̄.
ita inquit. Gladius anceps: īmo triceps
lingua eſt detractoris: nec nō hm̄ōi lin/
guā ipſo etiā mucrone/quo xp̄i latus cō
foſſuꝫ eſt:crudeliore̅ verearis. fodit enim
quicūq̄ corpus xp̄i et membra de me̅bro
hec ille. Duo igitur ſunt declarata.
Primū ꝙ ſumme debemꝰ eſſe tardi in gra
uando deū. Scd̄m ꝙ inter cetera pctā/
pctm̄ līgue deū grauat. ergo debemꝰ eſſe
tardi ad irā; prout dicūt verba thematis
Sit homo tardus ad loquendū. In qui/
bus verbis duo tangūtur.
Primo q̄ ſint qui fugere et vitare debeāt
peccatū.omnis homo.
Scd̄o ꝙ non debemꝰ querere: ſed vitare
multiloquiū.ſit tardus ⁊c.
Prima ⁊ ſecūda partes.
¶ Quantuꝫ ad primum
et ſcd̄m inſimul/eſt ſciendum ꝙ multilo
quiū debemꝰ vitare. Ratio eſt q: ſicut gla
dius illū que̅ percutit vulnerat diuiden/
do:ſic mala līgua detractoris vulnerat lo
quente̅:et diuidit eū a deo.eſt etiā cauſa
diſſenſionis:⁊ ſeparatiōis ꝯcordie ⁊ ami
citie multorꝝ. Unde ſicut terremotꝰ eſt ali
quotiens cā diuiſionis ⁊ ſciſſionis terre:
et freque̅ter fit per terremotꝰ diuiſio ter/
re a terra: ſicut narrat Seneca lib.ij. de
naturalibꝰ queſtionibꝰ.ꝙ ſicilia aliquan
do heſit apulie: et q̄n̄q̄ per terremotum
fuit diuiſa et mare fluxit in mediū. Simi
li mō hiſpania p̄mo heſit africe. Sic mo
do ſimili lingua maledica cōmouet cor/
da: ⁊ inducit inter amicos et coniūctos
aliq̄n diſcordiam:et ponit inter eos ma/
re.ſcꝫ amaritudinis et rancoris et odij.
Et hoc eſt vnuꝫ de ſeptem q̄ deus dicitur
plus deteſtari. Prouerb.vj. Virū qui ſe/
minat inter fratres diſcordias. Talis eſt
lingua tertia: de qua Eccli.xxviij. Lin/
gua tertia multos cōmouit et diſperſit
illos de gente in gente̅:ciuitates mura/
tas diuitū deſtruxit. Cū ergo ex multilo/
quio tantū malū ſequaꝛ:apparet ꝙ non
debemus multū loqui: ſed virtuoſe tace/
re.qd̄ patet triplici de cauſa.naꝫ tria no/
bis hoc oſtendunt.
Primo naturale exe̅plū et experimentū.
Scd̄o humana ꝯſuetudo ⁊ nutrimentū.
Tertio malū qd̄ exīde ſequiꝛ vt plurimū.
¶ Primo dico ꝙ debemꝰ nos parū loqui
ſicut docet nob' natura. vn̄ dicebat ille tul
liꝰ ph̄us. Noui naturā mihi aures dediſ
ſe duas:ſed os vnū.in ſignū ꝙ licꝫ hō au
diat multas iniurias ⁊ offenſas:dꝫ tn̄ cū
patie̅tia ſuſtinere et pauca loqui. Sicut
habemꝰ exemplū a ph̄is paganis lib. de
nugis ph̄orꝝ:vbi legimus ꝙ antiphanes
reſpondit cuidam dicenti. ille maledixit
de te. non curo inquit:quia auditus ro/
buſtior debet eſſe lingua: cum ſingulis
hominibus ſint ſingule lingue; ſed au/

res bine. Similiter recitat ꝙ ariſtippꝰ cuidã dixit qui maledicebat ſibi: vt tu lingue tue: ſic et ego auriũ mearũ dñs ſum. q.d. ſicut tu potes lingua tua libere loq̄ male: ſic ego poſſum audire auribꝰ ſine ira. Et vtinã religioſi ⁊ clerici ⁊ alij xp̄iani haberẽt illã virtutẽ ita pfecte ſicut illi phi pagani iuxta informationẽ. ps. Prohibe linguã tuã a malo: ⁊ labia tua ne loquantur dolũ. Sic dauid audiẽs cõtẽptũ micol dixit. Ludã ⁊ vilior fiã plus ꝙ̄ factus ſum: ⁊ ero humilis ĩ oculis meis. ij. Reg. vj. Sȝ qđ dolẽdũ eſt: multi ſunt q̄ ſic nõ ſunt dñi nec auriũ nec linguarũ ſuarũ: ſed habent fel in aure ⁊ vermẽ ſub lingua. Unde dicit Ariſto. ij. lib. de aĩalibus. c. de interioribꝰ aĩaliũ habentiũ ſanguinẽ: vbi dicit. ꝙ eſt quidã ceruus qui grece dr̄ abane: q̄ hȝ fel in auricula ſm opinionem multoꝝ ſimile felli hoĩs in colore. ⁊ vt dicit autor in ſpeculo hiſtoriali: illud fel eſt amarũ valde: ⁊ cauſatiuũ vehementis ire ⁊ ferocitatis: ⁊ ſub lingua eiꝰ eſt vermis vnus. Ita in ꝓpoſito: multi ſunt qui habẽt quaſi fel ĩ aure: q2 ſicut fel motũ prouocat iras ſm doctores. ſic multi q̄ cito audiunt verbũ diſplicẽs vel amarũ: ſtatim ad iracũdiã ꝓuocãtur: ⁊ tũc vermis impatiẽtie ſub lingua mouet eos ad verba. ideo quidã verſificator dicit. Si potes extingue vitioſus crimina lingue. Pluribꝰ oſſa terit: nec tamẽ oſſa gerit. Exẽplo ergo naturali ptȝ ꝙ lingua eſt refrenanda. ¶ Scđo eſt refrenanda lingua: vt ptȝ ex more primitiuo. Narrat quintilianus declamatione ſua. xv. ꝙ quidã pr̄ ſpecioſum filiũ tanꝙ̄ inceſtũ cũ matre cõmittebat in ſecreta pte domꝰ: torſit ⁊ tormẽtis occidit. Interrogat eũ mater q̄d ex filio cõperit: nolẽte dicere pre cõuitijs inuaſit eũ: ⁊ ille nõ r̄ndit. et querẽti matri cur pater taceret: tũc r̄ndit pr̄ ſilentiũ eſt qđ accuſat crimẽ. voluit dicere pater ꝙ taciturnitas virtuoſa inter virtutes obtinet principatũ. ⁊ iõ rõnabiliter eſt ſilendũ. et cõcordat hoc cũ Catone q̄ dicit. Uirtutẽ primã eſſe puto cõpeſcere liguã. Proximus ille deo q̄ ſcit rõne tacere. ideo dȝ attẽdere qui loquit̃. eſt em̃ tẽpus tacẽdi ⁊ tẽpus loquẽdi. vt dr̄ Eccl's. iij. Un̄ ille qui ori ſuo diſcretionis cuſtodiã nõ apponit: eſt velut ciuitas abſq; muroꝝ ambitu. ita hõ qui in loquẽdo nõ hȝ ſpiritum ſuum. glo. ſi murũ ſilẽtij nõ hȝ: patet iaculis inimicoꝝ ciuitas mẽtis: et dũ ꝑ verba extra ſemetipm ꝓijcit: apertã ſe aduerſario oſtẽdit. in periculo eſt em̃ ciuitas cuiꝰ ſemꝑ porta eſt aperta tpe guerre ⁊ in terra inimicorũ ſita. Tales ſunt illi apud q̄s nullũ eſt ſilentiũ. nullũ ſecretũ. nihil celare: nihil abſcõdere ſciũt: aut q̄ audierint aut viderint in publicũ referunt: ⁊ aliquotiẽs auditis mẽdacia ĩmiſcẽt. q2 dicit beatus Greg. homel'. xij. ſuꝑ ezechie. Ualde difficile eſt vt q̄ multa loquit̃ nõ etiã mentiat̃. Un̄ glo. ſuꝑ illud Eccl's. iij. tp̄s tacẽdi ⁊c̄. Uir linguoſus amat mẽdacia nõ cauẽs quid loquatur. ideoq; nõ põt fieri vt dirigat̃. q̄ſquis igitur vult dirigi magis optet audire ꝙ̄ loqui. q2 vir linguoſus nõ diriget̃ in terra. hec glo. Un̄ in huiꝰ exemplũ legit̃. ꝙ quidã miles cogitauit ꝙ vxorẽ ſapientẽ eligeret: et ſpecialiter optauit deſponſare vnã de filiabus vicini ſui: quã magis morigeratã ſollicite exploraret. denique explorãdo ſorores audiuit colloquẽtes: quarũ vna optauit ꝙ ita candidũ collũ haberet ſicut hȝ cygnꝰ natãs ĩ ſtagno: vt ſic a ſponſo ſuo futuro amaret̃. Et alia dixit. certe mallẽ habere collũ longũ ſicut grues. Et tertia admirando cãm queſiuit at ille dixerũt ei. et tu q̄d optas: at illa. vt diu deliberẽ priuſꝙ̄ loquar ſiue ꝓferã. Et tertiã idẽ miles elegit tãꝙ̄ magis moribꝰ aptã. Et ſic eſt moral'r inter deũ ⁊ hoĩem: q2 homines virtuoſe refrenãtes linguam ſuã ⁊ tacentes diſcrete deꝰ eligit ⁊ diligit: ſed loquaces deus reprobat ⁊ cõtẽnit ꝓpter vitiũ malũ lingue. iõ Ariſto. lib. de ſecretis ſecretoꝝ ita dicit ſcribẽs alexãdro. Decoꝝ et honorificũ eſt in rege abſtinere a multiloq̄o niſi neceſſitas ⁊ vtilitas hoc expoſcat. melius eſt em̃ ꝙ aures hominũ ſint ſitibũde ſemꝑ ad eius eloquiũ: ꝙ ſuis affatibus ſaturate: q2 ſaturitas faſtiditur. Et iõ ſocrates phs cũ q̄dã ab eo quereret quõ q̄s famã optimã cõpararet: r̄ndit. ſi fecerit optima: ⁊ locutus fuerit pauca. Ex morali ergo cõſuetudine ptȝ ꝙ virtuoſe debemus tacere. ¶ Tertio ꝙ debeamus virtuoſe tacere pȝ ⁊ ꝓbat̃ a loquẽdi leſura. Narrat̃ em̃ ꝙ zenocrates phs omnibus dicẽtibus ⁊ querẽtibus cur ipſe ſolus linguã cohiberet: r̄ndit. me inquit aliquando locutum fuiſſe penituit: tacuiſſe nũꝙ̄. quaſi diceret. ꝙ ſilentiũ eſt hoi vtile et ꝓficuũ. Et rõ eſt. Dicit phs in libro de

aĩalibus. ꝙ ſerpens q̄dã inſidiat̃ hoĩ dormiẽti tenẽti os aptũ ⁊ in ipm intrat. ſed ſi tenuerit os clauſum nõ põt intrare. Sic ĩ ꝓpoſito ſerpẽs antiquus eſt diabolꝰ q̄ circũit querẽs quẽ deuoret. inſidiat̃ tenenti os apertũ. i. paratũ ad loquẽdũ: ⁊ ipm intrat q̄ tali aditũ exponit. ſȝ ſi inuenerit eũ tenẽtẽ os clauſum: nõ poterit intrare. vñ Ambro. Bonꝰ mutus eſt q̄ malũ loqui neſcit: ⁊ ex eius ore malũ exire nõ nouit. hec ille. Ptȝ ergo ꝙ hõ dȝ cohibere linguã ſuam a multiloq̄o: q2 ex hoc nũꝙ̄ põt hõ penitere. Et ad ꝓpoſitum eſt hiſtoria plana de ſcđo pho: de quo legit̃ ꝙ ipe ex quadã curioſitate volẽs experiri fragilitatẽ mulierũ ꝑ verba attractatiua pcti matrẽ ꝓpriã ad conſenſum actꝰ carnalis allexit. ⁊ mr̄ audiẽs ꝙ filiꝰ ſuꝰ erat: media crepuit. qđ vidẽs phs pñia ductus: ſicut ꝑ verba peccauit: ſic verbo perpetuo abiurauit: et ſemꝑ ſilẽtio ſe ligauit. Un̄ ptȝ ꝙ penituit ſe locutũ fuiſſe: ſȝ tacuiſſe nũꝙ̄. Multiloquiũ igit̃ et aĩam ledit: q2 in multiloquio nõ deeſt pctm̃. Prouer. x. iõ dicit Seneca epl'a. lxxv. ad lucillũ. Lucille ſumma igit̃ ſummarũ hec eſt: tardiloquũ te eẽ iubeo: Multiloquiũ ledit famã: q2 q̄n hõ plura narrat ꝙ̄ poterit annotare: vel plura promittit ꝙ̄ poterit dare: vel plura cõminat̃ ꝙ̄ poterit irrogare: vel plura iactat ꝙ̄ poterit cõſummare: reputabit̃ finis põpaticus ⁊ inſanus. hec ille. Ergo ſicut prudentes refrenemus linguas nr̄as: ne loquantur malũ: ⁊ in laudẽ dei occupemus cõtinue: et ſic faciẽdo cõſequemur in p̄ſenti diuinã gratiã: ⁊ in futuro eiꝰ gloriã: quã ⁊c̄.

¶ Dñica tertia poſt octa. paſche. Ser. ij.

SIt oĩs hõ velox ad audiẽdũ. Iac. j. Deus fecit hominẽ rectũ. Eccl's. vij. Iſta rectitudo corporaliter erat ĩ hoc ꝙ reſpicit ſurſum ſuꝑ aĩalia alia que prona cõſpiciũt. Spiritualiter in hoc ꝙ virtus inferior ſubijciebatur rõni: ⁊ rõ aĩe: ⁊ aĩa deo in oĩbus. et hoc vocabat̃ originalis iuſticia: iuſticie ⁊ innocẽtie ſtatus; in quo deus hoĩ cõtulit tria beneficia. videlȝ

Primum ꝙ ab omni malo qđ reſpicit corpus: fuit liberatus.

Secũdum ad bonũ ſupernaturale fuit ordinatus.

Tertium ꝙ in cognitionem oĩm rerũ fuit illuminatus.

¶ Primũ pȝ q2 licȝ potuiſſet mori ꝑ naturã; q2 cõpoſitꝰ ex ꝯ̄rijs: tñ nũꝙ̄ fuiſſet mortuus: ⁊ hoc ꝑ gratiã. q2 infirmitates, mala, quecũq; venena, mallei vel gladij: ⁊ q̄ſcũq; poſſunt ꝓcurare mortẽ: vitaſſet virtute innocentie ſibi date. ⁊ cibũ ligni vite ꝑpetue habuiſſet: quo ſumpto nũꝙ̄ fame aut ſiti defeciſſet. Scđm pȝ: q2 ordinabat̃ ad gloriã eternã: ⁊ ad viſionẽ et fruitionẽ diuinã: et ad illã ſine morte corꝑali trãſiſſet. Fecit deus creaturã rõnalẽ vt ſummũ bonũ intelligeret: ĩtelligẽdo amaret: amãdo poſſideret ⁊c̄. et q2 habebat illud acq̄rere meritis ſuis: ſine difficultate poterat operari qđcũq; bonũ. Tertiũ pȝ: q2 in cognitiõe dei ſui ⁊ reꝝ creatarꝝ: quãtũ ſibi ſufficiebat: erat illuminatꝰ ſm ꝙ dicit magiſter ſniaꝝ. Iſta hõ habuit in ſtatu innocẽtie ⁊ rectitudinis. Sȝ ecce q2 ꝑ pctm̃ p̄dictis tribus beneficijs ſe priuauit.

Primũ bñficiũ fuit vita abſq; mortalitate. iſtud perdidit per ſuperbiam. q2 initium oĩs pcti eſt ſuperbia. Eccl'i. x.

Scđm beneficiũ fuit opus abſq; difficultate. iſtud ꝑdidit per pigritiã. fuit piger et ponderoſus: q2 corpus qđ corrũpitur aggrauat animam. Sapiẽtie. ix. dic exẽplum de falcone.

Tertiũ beneficiũ fuit noticia cũ claritate. iſtud bñficiũ ꝑdidit per ignorantiã. Cupiẽs ergo iacobus ꝙ ab his tribus malis: que ꝑ pctm̃ incurrimus: liberemur: tria nobis oſtendit: videlȝ

Primo oſtẽdit nobis virtutem humilitatis ſuperbiam expellendo et altitudinẽ: ibi. ſit omnis homo.

Scđo oñdit nobis aptitudinẽ gratioſitatis difficultatẽ repellẽdo: ibi. velox.

Tertio oſtendit nobis promptitudinẽ capacitatis ſcientiam miniſtrando: ibi. ad audiendum.

Prima pars.

¶ Dico ꝙ beatus iacobus in iſtis verbis oñdit nobis ⁊c̄. ſit oĩs hõ. quaſi ꝙ dicat multis eijcere ſuperbiã: cognoſcat ⁊ ĩtelligat q̄libet ꝙ eſt hõ. quare: q2 ꝯditio hoĩs ẽ ſuꝑbie repreſſiua. Pauo vidẽs varietatẽ plumaꝝ ⁊ pulchritudinẽ ſuꝑbit: ⁊ rotã cũ cauda facit. cõſiderãs ꝯ̄o pedũ turpitudinem: ipam deponit. ſic

homo ſuperbiā.applica ſicut ſcis. Jō iob
xiiij. Hō natꝰ de muliere ⁊c̄. hō ab humo
dꝛ que eſt fex elemētoꝝ. Geñ.ij. Formauit
dñs deꝰ hominē de limo terre. Alia vt ſtel
las de igne. flatus ⁊ vētos de aere. piſces
de aqua: ſꝫ hoīes ⁊ iumēta de terra. Ergo
hō ſic cōſiderās vilē ſe inueniet. Eccl'ſ.iij.
Vnꝰ eſt interitꝰ hoīm et iumētoꝝ. ſequit̄.
De terra facta ſunt: et in terrā pariter re⸗
uertunt̄. Scd̄o cōſidera vilitatē: qꝛ fragi⸗
litatē/labilitatē/breui viuēs tp̄e. penali⸗
tatē qꝛ replet̄ ⁊c̄. Natꝰ de muliere: in qua
multe fragilitates ⁊ infirmitates. quid hꝫ
hō fortitudinis qꝛ natꝰ eſt de infirmitate:
nec comedere: nec ambulare: nec aliquid
virtutis aut fortitudinis hꝫ ſicut alia aīa
lia. vide in poſtilla ſup illo Sap.vij. circa
prin. Jn inuolumētis nutritꝰ ſum/et ma
gnis curis. nō pōt reſiſtere vēto: nō frigo
ri. Tertio labilitatē: qꝛ breui viuēs tp̄e. qꝛ
vita p̄ſens ſm̄ Aug. nihil aliud eſt/ꝙ cur
rere ad mortē. imo illa die qua naſcit̄: mo
rit̄. qꝛ oīs motꝰ denominat̄ a termino ad
quē. et Seneca. Mors eſt cū vita detrahi
tur. Frāciſcus petrarcha. Nihil alteri vici
nius ꝙ mors vite: cū diſtare videant̄ cōti
nue. Et iō Seneca. Mors iuuenibꝰ eſt a
tergo: ſenibꝰ ante oculos. Guillermus ior
danis de moror ⁊ morior. diſtāt per/i/q̄ ē
lr̄a minima alphabeti. Quarto penalita⸗
tē. replet̄ multis miſerijs. Deꝰ facit ſicut
nutrix: q̄ volēs puerū ablactare ponit ali
quā amaritudinem in mamilla. i. in deli⸗
tijs huiꝰ mūdi in quolibet ſtatu: vt ſic ab
eis retrahat̄. Cōſidera tue cōditionis vili
tatē: qꝛ es hō: fragilitatē qꝛ natꝰ de mulie
re: labilitatē qꝛ breui viuēs tp̄e: penalita
tē qꝛ repletꝰ multis miſerijs. ⁊ ſic nō ſup⸗
bies ꝑ virtutē humilitatis. Sed dices q̄d
ſupbis terra ⁊ cinis. Eccl'i.x. ꝓpter hoc di
xit pſ̄. Sciant gētes qm̄ hoīes ſunt. ſciāt
ideſt cognoſcāt qꝛ hoc ignorāt. Et nota ꝙ
gn̄a hoīm ignorāt ꝙ hoīes ſunt. vt q̄ ſuā
diffinitionē ignorāt. Nā qui ꝓpriā diffini
tionē alicuiꝰ rei ignorāt: ignorāt illā rem:
qꝛ diffinitio īdicat q̄d eſt eē rei. ſm̄ pħm.
Diffinitio vo hoīs propria hꝫ tres partes
eſſentiales. ſ. aīal/rōnale/et mortale. has
partes dic. Scd̄m genꝰ/ q̄ viliſſimo pctō
aīam deturpāt. ⁊ nota quō aīa deturpat̄:
et filia vel ſpōſa xp̄i vēdit̄: imago regis in
lutū proijcit̄. Tertiū/q̄ tp̄s etiā res mūda
nas in q̄bus verſantur ignorant. hic nota
quō tp̄s eſt mēſura. etiā quō innumerabi
les lingue vna hora naſcant̄ ⁊c̄. ⁊ oīa qui
de ſtultis huius mundi dicūtur: proſeque
re vt melius ſciueris.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecundo et princi
paliter ꝙ btūs iacobus nobis oſtendit ſe
cūdā virtutē: per quā recuperamus ſcd̄m
beneficiū qd̄ perdidimꝰ. ſ. aptitudinē gra
tioſitatis expellēdo difficultatē ⁊ pigriti⸗
am. iō dicit. ſit oīs hō velox. Fidelis ſeruꝰ
et prudēs quē cōſtituit dñs ſuper familiā
ſuā: vidēs operarios dñi ſui negligentes
excitat eos ad fortiter operādū. ita hic ia
cobus. ſit oīs hō deponēs pigritiā/velox
Eccl'i.xxxj. Jn oībus operibꝰ tuis eſto ve⸗
lox. qd̄ maxime dꝫ habere locū in operibꝰ
pn̄ie. Velociter dꝫ ire qñ vadit ad locū ꝓ⸗
priū: vbi hꝫ quietē naturalē quā naturali
ter appetit: maxime qñ eſt circa finem mo
tus: qꝛ motus naturalis velocior eſt in fi
ne ꝙ in principio. et maxime qñ hꝫ impel
lens: tūc eſt velocior. Locus nr̄ naturalis
vbi habemꝰ quietē: eſt deus. qꝛ feciſti nos
dñe ad te et inquietum eſt cor nr̄m donec
quieſcat in te. Aug. Jn loco naturali que
libet res quieſcit. ⁊ habemꝰ impellētes. ſ.
mala/tribulationes/perſecutiones/ ⁊ an
guſtias. Mala que nos hic p̄mūt: ad deū
ire cōpellunt. Greg. et ideo debemꝰ ire ve
lociter: maxime per opera pn̄ie ea nullate
nus retardādo. Eccl'i.v. Non tardes ꝯuer
ti ad dñm: ⁊ ne differas de die in diem. qꝛ
deus q̄ veniā ſpopondit penitenti: diem
craſtinū nō conceſſit. dic de diluuio. Sed
nota ꝙ diuerſitas medij impedit velocita
tē motus: ſicut tardius mouet̄ aliquid in
terra: ꝙ in aqua: et tardius in aqua ꝙ in
aere: ſic diuerſitas diuitiarū/delitiarum/
amicitiarum huius mundi.

Tertia pars.

¶ Tertio principaliter
btūs iacobus oſtēdit tertiā virtutē ꝑ quā
recuperamus tertium beneficiū. ſ. ꝓpti
tudinē capacitatis ſcientiā miniſtrādo: ⁊
aptitudinem ad audiendū. Homo ꝑ pec⸗
catū eſt ignorans: qꝛ oīs malus ignorans
iij. Ethi. et iō in.iij. de aīa. hō eſt tanꝙ ta
bula raſa ⁊c̄. proceſſu tn̄ tēporis ſcientijs
et virtutibus perficitur: ideo pueri audi⸗
unt vt addiſcāt: et ignorantiam expellāt.
ideo apl's Jacobus cōtra iſtā ignorātiam
dicit. ſit oīs homo velox ad audiēdū. qua
ſi dicat pħs dicit ꝙ animalia auditu carē
tia ſunt indiſciplinabilia ꝑ naturā: ſed ha
bentia auditū ſunt diſciplinabilia. qꝛ ſm̄
pħm/auditus eſt porta intellectus: et iō
ſemper pro doctrina percipiēda excitatur
auditꝰ. Venite filij audite me timorē dñi
docebo vos. Pſ̄. et Sapiens Prouerb.j.
Audi fili mi diſciplinā patris tui. et ī pſ̄.
Audi filia et vide et inclina aurem tuam.
Potiſſimum qd̄ debemus audire: eſt ver⸗
bum dei. et beati qui audiunt verbū dei:
et cuſtodiunt illud. Luc.xj. Et iō iacobus
in iſtamet epiſtola. Eſtote factores verbi:
et nō auditores tm̄. Sed multi ſunt ſicut
ſerpens qui obturat aurem vnam: qñ de⸗
bet capi ab incantatore: et aliaꝫ cooperit
cū cauda. Jſti ſunt ad modū aſpidis ſur⸗
de et obturantis aures ſuas: que nō exau
diet vocē incantantium et venefici incan
tantis ſapiēter. Jſtorum oratio apud de⸗
um execrabilis eſt. Prouer.xxviij. Qui de
clinat aures ſuas ne audiat legem: oratio
eius erit execrabilis. Jſti nihil habent cū
deo ex quo nō audiunt verbum dei. Job.
viij. Qui ex deo eſt: v̄ba dei audit. vos nō
auditis: quia ex deo nō eſtis. Explicit ſer⸗
mo. Deo gratias.

¶ Dñica tertia poſt octa.paſche. Ser.iij.

IN manſuetudi⸗
ne ſuſcipite inſitum verbū
quod pōt ſaluare aīas ve⸗
ſtras. Jac.j. Ex tenore iſto⸗
rū verboꝝ elicit̄ manifeſte
A ꝙ verbū dei deuote ſeminatū ⁊ predicatū
Requirit auditorem bene diſpoſitū ad ſu
ſcipiendum.
Requirit auditorem bene attentū ad pro
ficiendum.
Facit fructū optimū ad ſaluandum.

¶ Primo iſtud verbū requirit in auditore
diſpoſitionē vtpote māſuetudinē: ideo in
themate. Jn māſuetudīe ſuſcipite. Quis
eſt proprie manſuetus? Rñdeo māſuetus
eſt ille qui nec irritat nec irritatur: nec no
cet nec nocere cupit. Glo. ſuper Mat. Jl⸗
le dꝛ māſuetus: qui eſt ſine ira: ſine vindi⸗
cta: ſine rancore: ſine malicia. Qui vult er
go audire verbū dei: abijciat irā/rancorē/
vindictā/indignationē: et ꝙ ſit māſuetꝰ.
Ecci.v. Eſto māſuetus ad audiēdū verbū
dei. ¶ Hic pōt queri quid eſt māſuetudo.
Aliqui voluerūt dicere ꝙ manſuetudo nō
eſt aliud ꝙ clementia et refrenatio animi
contra vindictā. talis eſt manſuetudo: vt
dictū eſt. ⁊ Tulliꝰ videt̄ dicere hoc idē: qui
dicit ꝙ clementia eſt moderantia irarū. ⁊
ira eſt appetitus vindicte. et manſuetꝰ eſt
ille qui nulli facit iniuriā. ipa em̄ modera
tur et vindicte quietat appetitum. Sunt
enim tres virtutes quaſi ſorores: que ſein
uicem amplexātur: ⁊ ſunt ſibijpſis multū
propinque. ſ. clementia/modeſtia/māſue
tudo: que māſuetudo eſt bonoꝝ incremen
tum: amoris nutrimentum: orationis cō⸗
dimentum: gratie ornamentū: glorie com
plementū. Primo manſuetudo eſt ⁊c̄. qui
malū conuertit in bonū: iracūdiam in pa
tiētiam. ſeueritatē et crudelitatē in clemē
tiam. ſicut ptꝫ de aſuero Heſter.xv. vbi le
gitur ꝙ heſter vidit aſuerū regē oculis ar
dentibus terribilē in aſpectu: verūtamen
cito deus cōuertit ſpm̄ regis in māſuetu⸗
dinē: q̄ de irato factus eſt māſuetus. vnde
Jſido. in ſolilo. ſuo. Magna eſt virtꝰ mā⸗
ſuetudinis ſi nō ledat qui leſus eſt: maior
autē ſi etiā leſus remittat. Scd̄m bonum
māſuetudinis/amoris nutrimentū. qꝛ ſi⸗
cut inter ſuperbos ſemper ſunt iurgia/di
ſcordie/contentiones/et ſimilia: ita ꝑ cō⸗
trarium inter māſuetos ⁊ mites ſemꝑ eſt
pax. vnde Auicenna in ethicis ſuis dicit/
ꝙ manſueti amabiles ſunt. Et Amb. mā⸗
ſuetus homo cordis ſui eſt medicus. ideo
apl's Ephe.iiij. dicit. Ambuletis (inquit)
digne cum omni humilitate/et māſuetu⸗
dine: cū patiētia ſupportātes inuicem in
charitate. Et ſunt quattuor accepte deo ⁊
grate. humilitas/manſuetudo/patiētia/
charitas. Ambuletis digne cū humilita⸗
te ⁊ māſuetudine in ꝓſperis. cū charitate
et patiētia in aduerſis. Tertio principal'r
māſuetudo ē orōnis cōdimētū. Nos vide
mus ad ſenſum/ꝙ hō ira motꝰ: preces nō
audit: nec exaudit libēter. vn̄ Aug. in ſer.
dñi in mōte. Māſueti ſunt ciues mites q̄
cedūt improbitatibꝰ: et nō reſiſtūt in ma
lo: ⁊ vincūt in bono: ⁊ cōiter exaudiuntur
in deprecationibꝰ ſuis. Judith.ix. Humi⸗
liū ⁊ māſuetoꝝ ſemꝑ tibi dñe placuit depꝛ̄
catio. Quarto māſuetudo eſt gr̄e ornamē
tū: qm̄ māſueti vix aut nūꝙ odiri pn̄t. im
mo cōiter ſunt oībꝰ groſſi. Nos videmꝰ ꝙ
aīalia māſueta ſunt ſilueſtribꝰ digniora.

Et valerius maximus narrat de Socrate
ꝙ ꝓpter mãſuetudinem fuit ab apolline
mũdi ſapiẽtiſſim⁹ reputat⁹. qꝛ nec ĩ vita
nec ĩ morte potuit ab aliq̃ ↄturbari. Ulti
mo mãſuetudo ẽ gl'ie cõplemẽtũ. Nã mã
ſueti hereditabũt terrã.ſ.viuentium. cui
alludit Matth.v. Beati mites: qm̃ ipſi
poſſidebũt terrã. Exurget em̃ dñs in iudi
cio vt ſaluos faciat oẽs mãſuetos terre.
Item dionyſius narrat in quadã ep'la/ꝙ
moyſes propter mãſuetudinẽ dign⁹ fuit
ꝙ dominus ſibi appareret. Ergo cũ man
ſuetudine ſuſcipite ꝛc.

¶ Scõm principale. ꝟbũ dei req̃rit atten
tum auditorẽ. In capitulo vbi thema le⸗
giť. Sit oĩs homo velox ad audiendum
vtpote ꝟbũ dei. Oĩs hõ qui vult ſaluari
dꝫ eſſe velox feruẽs prompt⁹ ad audiẽdũ
ꝟbũ dei. quãto em̃ magis ꝟbũ p̄dicatio⸗
nis ſctẽ diligim⁹: tantomagis auidi⁹ ip̄m
audimus. Tale verbũ dꝫ diligi ꝛ diligen⸗
ter audiri: qm̃ tali audire ꝟbũ dei/ ꝛ ſan⸗
cte p̄dicationis nõ ſufficit. ĩmo requiriť
ꝙ in mẽte cuſtodiať impleať ꝛ practiceť
qꝛ forte ſunt nõnulli: qui ꝟbũ ſctẽ p̄dica⸗
tionis predicãt: ſeminãt: ꝛ audiunt: nec
ipſum cuſtodiũt: et ſunt ſiľes formicis: q̃
recondũt grana: ſed auferũt illud in quo
ꝟtus generatiua cõſiſtit de grano: q̄pro⸗
pter ex illis granis nõ ſequiť fruct⁹. Sic
moraľr illi q̃ p̄dicãt vel audiũt ꝟbũ dei: ꝛ
nõ faciũt: nõ reportãt meritũ nec fructũ:
qm̃ auferũt ꝟtutẽ ꝟbi fructificãdi. q̃ virt⁹
eſt facere: et ope cõplere. Prouer.xix. Qui
tm̃ verba ſectať: nihil habebit. hoc eſt p̄⸗
dicator ſeu auditor diuini ꝟbi tm̃/ ſi non
facit qđ audit vel p̄dicat: nihil habebit
nihil poſſidebit: vel auditores hñt vagi⸗
nam ſine gladio. hñt florem vľ paleã ſine
grano. vñ proſper exponẽs illud verbum
ap'li Rom.x. Ergo fides ex auditu. loquiť
ꝑ hunc modũ. Qui ergo ſine p̄dicatione
nõ audit: ſine auditu non credit: ſine fide
nõ intelligit: ſine intellectu non bñ agit.
verbũ dei p̄dicandũ eſt vt audiẽs credat:
credens intelligat: intelligẽs bonũ opus
perſeuerãs exerceat. qꝛ nec opera ſine fi⸗
de: nec fides ſine opibus ſola iuſtificat.
Hic põt queri qđ eſt ſimpliciter melius
ceteris parib⁹: predicare verbum dei: aut
audire: Rñdetur ſm Bedam tuti⁹ inq̃t
eſt vt veritas audiať q̃ prediceť. vix em̃
eſt quin homo q̃licũꝗ iactãtia ſurripia⸗
tur in predicando: ſed cũ verbũ dei audi⸗
tur: ibi nulla vana gloria eſt: ĩmo humili⸗
tas magna oſtẽditur. In ſignũ huius ma
ria magdalena ſedebat ſecus pedes dñi:
et audiebat verbũ illius. et talis eſt audi
tor ex deo: qm̃ qui ex deo eſt: verba dei
audit. Joh.viij. Ille autem qui predicat:
interdũ aliqua vana gloria occupatur:
de quo põt dici ꝙ accepit mercedẽ ſuam.
vnde proſper de vita contẽplatiua. Pre⸗
dicator nõ in verboꝝ ſplendore: ſed ĩ ope
rũ virtute totam predicandi fiduciã po⸗
nat: nõ vocibus delecteť populi claman⸗
tis vel laudãtis: ſed fletibus: nec plauſuꝫ
in populo ſtudeat ſpectare: ſed gemitũ.

¶ Tertiũ principale. verbũ dei fructũ fa⸗ B
cit optimũ: qđ poteſt ſaluare animas ꝛc.
Quot anime ſaluate ſunt per verbũ ſan⸗
cte predicationis: quot in preſenti ſaluã
tur: inumerabiles. Quid cõſeruat fidẽ in
ſancta chriſtianitate: certe p̄dicatio dei.
Quid ſaluat animas: fides. Qui credide
rit et baptizatus fuerit ꝛc. Mar. vlti. vñ
Auguſt. de verbis domini. Fides catho⸗
lica peccatores homines ſaluat: cecos il⸗
luminat: ĩfirmos curat: fideles iuſtificat:
penitẽtes reparat: martyres coronat ꝛc.
Non ſine cauſa apoſtol⁹ dicebat Timo⸗
theo ſuo diſcipulo.ij. Timoth.iiij. Predi
ca verbum: inſta opportune: importune.
Hic ſciendũ ꝙ verbum ſancte predicatio
nis in auditore bene diſpoſito et deuoto
xij. producit fructus. quia

Illuminat per cognitionem.
Inflammat per dilectionẽ.
Cõpungit per contritionem.
Liquefacit per lamentationẽ.
Paſcit ꝑ refectionem.
Protegit per defenſionẽ.
Confortat per cõſolationẽ.
Confirmat ꝑ operationem.
Sanat per reparationẽ.
Mũdat per ablutionem.
Gratificat per gratie infuſionem.
Beatificat per ſaluationem.

¶ Primo illuminat intellectum perſone
humane: que licꝫ habeat fidem: efficere⸗
tur quaſi beſtia niſi eſſet verbum ſancte
predicationis: qđ eſt lumen noſtri intelle
ctus. de quo lumine in pſ̄. Lucerna pedi
bus meis verbũ tuum: et lumen ſemitis
meis. Per tale lumen cognoſcimus deũ:
opera dei: et iſta que faciunt ad ſalutem.

¶ Itẽ iſtud verbũ inflãmat. accendit ignẽ
amoris in deuotis cordib⁹ ꝛ auditoribus
quo audito accẽdũtur ad amorẽ dei ꝛ ꝓxi
mi: cũ ſit ignis ardẽs ꝛ lucens. iuxta illud
Eccl'i.xlviij. Surrexit helias quaſi ignis:
et verbũ ipſi⁹ quaſi facula ardebat. Idẽ le
giť de btõ dñico: cuius verbũ ſctẽ predica
tionis ardebat q̃ſi facula. in pſ̄. Ignitum
eloquiũ tuũ. ¶ Itẽ verbũ dei cõpũgit ꝛc.
Frequẽter deuoti auditores audito atten
te verbo ſctẽ predicationis: cõteruntur et
penitent et emẽdant vitã ſuã. Talis p̄di⸗
catio cõparať malleo cõterẽti petras du⸗
riſſimas. Hiere.xxiij. Nũq̃d nõ verba mea
ſunt quaſi ignis dicit dñs: et quaſi malle⁹
cõterẽs petras. ¶ Quarto verbũ liquefa⸗
cit ꝛc. Nũq̃d interdũ verbũ ſctẽ p̄dicatio⸗
nis ꝓuocat auditores ad lachrymãdum.
Emittet verbũ ſuũ: ꝛ liquefaciet ea: flabit
ſpũs ei⁹ ꝛ fluẽt aque. ¶ Quinto verbũ dei
reficit mẽtẽ auditoꝝ: ſicut cib⁹ corporalis
reficit corpus. eſt em̃ verbũ dei cibus aĩe.
Mat.iiij. Nõ in ſolo pane viuit hõ: ſed in
oĩ verbo ꝛc. eſt enim panis ſapidiſſimus.
¶ Sexto verbũ dei ꝓtegit: ꝛ cõparať gla
dio. de quo Ephe.vj. Gladiũ ſpũs aſſumi
te qđ eſt verbũ dei. Iſtũ gladiũ fabricauit
ſpũſſctũs: qm̃ p̄dicatores verbi dei loquũ
tur virtute ſpũſſctĩ: qꝛ nõ vos eſtis q̃ loq̃⸗
mini: ſꝫ ſpũs pr̃is veſtri ꝛc. Mat.x. ¶ Se
ptimo verbũ dei ↄfortat ꝛc. vocať ꝟbũ ſo
latij Heb.vlti. ꝛ in pſ̄. Memor eſto verbi
tui ſeruo tuo: in quo mihi ſpẽ ꝛc. ¶ Octa⸗
uo ꝛ nono ↄfirmat ꝛ ſanat. pſ̄. Uerbo dñi
celi firmati ſunt. Sanat verbũ ſalutis vo
bis miſſum. Act.xiij. ¶ Decimo ꝛ vndeci⸗
mo mũdat ꝛ gratificat. Iã vos mũdi eſtis
propter ſermonẽ quẽ locutus ſum vobis.
Joh.xv. Cõmẽdo vos deo et verbo gr̃e ip
ſius. Act.xx. ¶ Ultimo verbũ ſctẽ predica
tionis ſaluat iuxta thema. In manſuetu⸗
dine ꝛc. Ubi notantur duo.

Primo doctrinale documẽtũ. inſitũ ꝟbũ.
Scđo ſalutare medicamẽtũ. põt ſaluare.

Secunda pars.

C ¶ Quantũ ad ſecũdum
eſt ſciẽdũ/ꝙ verbum generaliter in tripli
ci differentia reperitur. qm̃ eſt
Uerbum eterne generationis.
Uerbum diuine predicationis.
Uerbum humane prolocutionis.

¶ Primũ verbũ eſt dei fili⁹: verbũ pr̃is ab
eterno genitũ: ſplẽdor ꝛ ars dei patris. de
iſto ꝟbo loquiť Athanaſius in altercatio
ne ↄ arriũ per hũc modũ. Fili⁹ dei dꝛ ſen⸗
ſus quo cuncta cogitanť: ſapiẽtia qua co
gitata diſponunť: virt⁹ qua diſpoſita ꝑfi⸗
ciunť. ꝑ verbũ quoꝗ ꝑfecta nũciantur: lu
mẽ quo nũciata clareſcũt. Iſtud verbũ dꝛ
inſitũ ĩ themate. Rõ eſt: nos videmus ꝙ
ram⁹ arboris nobiliſſim⁹/ trũco ſilueſtri ꝛ
ruſtico inſeriť: ꝛ facit nobiliſſimũ fructũ.
Sic ſpũaliter verbũ dei fuit nr̃e carni hu
mane inſertũ ꝑ bñdictã ĩcarnationẽ. ꝛ de
hoc Joh.j. Uerbũ caro factũ eſt. verbum
qđ fuit in p̄ncipio apud deũ: de quo bea⸗
tus Greg.li.ij. moraľ.c.viij. loquitur ſub
his verbis. De⁹ pr̃vnicũ filiũ ſuũ in vtero
virginis humane nature ↄiũgẽs: deũ an
te ſcl'a ſibi coeternũ fieri voluit hoĩem ĩ fi
ne tẽpoꝝ: et quẽ ſine tp̄e genuit: ſaluãdis
hoĩb⁹ cũ tp̄e in tp̄e oſtẽdit. Nos videmus
ꝙ p̄mo aqua ĩ venis terre ſecretiſſimis in
uiſibiliter generať: ꝛ tãdẽ in fonte recipi⸗
tur: a quo viſibiliter diſtillať. Sic ꝟbũ dei
pr̃is ab eterno ĩ ſecreto mẽtis diuine ĩuiſi
biliter cõceptũ ꝛ genitũ: iuxta illud qđ di
ctũ eſt. In p̄ncipio erat verbũ. finaľr in fi
ne ſeculoꝝ ad fontẽ mĩe. hoc eſt ad beatã
virginẽ/ꝑ incarnationẽ emiſſum eſt. Eccl'i
j. Fõs ſapiẽtie verbũ dei in excelſis. ꝛ ſic ꝑ
incarnationẽ fuit hoĩb⁹ viſibiliter publi⸗
catũ. ꝛ tũc fuit verificata ꝓphetia ſcripta
Eſa.ij. De ſion exibit lex: et verbum domi
ni de hieruſalem.

¶ Scđm verbũ p̄ncipale eſt ꝟbũ p̄dicatio
nis: de q̃ ad lr̃am in themate. ſuſcipite in
ſitum ꝛc. Sacra ſcriptura reuelata a ſpiri
tuſctõ: doctrina ſctõꝝ: et p̄dicatio doctoꝝ
catholicoꝝ/ dicunť verbũ dei: qm̃ per ta⸗
le verbũ de⁹ volũtatẽ ſuã aperit: et nos in
credẽdis ꝛ operãdis q̃ faciũt ad ſalutẽ: in
ſtruit ꝛ informat. Et iđ ſicut edicta regũ ꝛ
p̄ncipũ libẽter et cũ diligẽtia audiuntur:
ita verbũ ſctẽ p̄dicationis: ſicut ſuperius
fuit dictũ. Nos videm⁹ ꝙ aĩalia domeſti⸗
ca timent valde leonis rugitũ: et aq̃le vo⸗
latũ. Sic clamor ſctẽ p̄dicationis a deuo⸗
tis cũ timore dei auditur atꝗ impleť. ta⸗
les inquã verbũ retinent et fructum affe⸗
runt. Luc.viij. Iſtud verbũ eſt ſuſcipiẽdũ
et retinẽdum cũ patiẽtia: cõtra multos q̃
verbũ ꝛ correctionẽ retinere nec ſuſtinere
poſſunt. Hiere.vj. Ecce verbũ dei factum
eſt eis in opprobriũ: ꝛ nõ ſuſceperũt illud

et contrariū debet eſſe:q: ſcriptū eſt Eccl'ſ
xij. Uerba ſapientum quaſi ſtimuli. debēt
enī verba ſctē predicationis timorē incu-
tere auditori:quatenus ſe corrigat et emē
det:vt dicat deuotꝰ auditor. A verbis tu-
is formidauit cor meum. de iſto verbo ſu-
perius multa ſunt dicta. ¶ Hic pōt queri
quare verbū predicationis ſctē vocat̄ ver
bum dei?Reſpondetur quia eſt
A deo effectiue.
De deo materialiter.
Secundum deum formaliter.
Propter deum finaliter.
¶ Primo verbū dei:q: eſt a deo/a ſpūſctō
qui eſt deus.⁊ de hoc ꝓpheta in pſ̄. Dñs
dedit verbū euāgelizātibꝰ virtute multa.
Scđo dr̄ verbū dei:q: eſt de deo:⁊ de ope
ribus dei. Eſa.lix. Spūs meꝰ qui eſt in te:
et verba mea que poſui in ore tuo. Itē eſt
verbū dei:q: ſm deū. Luc.v. Preceptor ꝑ
totā noctem laborātes nihil cepimus:in
verbo aūt tuo laxabo rete. hoc eſt ſm ver
bū tuū. Itē verbū dei:q: propter deum fi
naliter:et propter honorē dei. Qñ doctor
predicat verbū dei:iam loquitur de deo:
et corā deo:et totū ordinat ad deū:q̄ dat
ſalutē hominibus propter meritum verbi
dei. ergo in manſuetudine ſuſcipite inſitū
verbū:qđ poteſt ſaluare aīas veſtras.
¶ Tertiū principale verbū humane locu-
tionis. vbi ſciēdū ꝙ dr̄ia magna eſt inter
verbū dei/et verbū hoīm. qm̄ verbum dei
lucet ſemper in veritate. nō ſic ſemper eſt
de verbo hoīm:cū ſit ſcriptū in pſ̄. Eſt de
us verus:oīs homo mendax. de verbo dei
Jaco.j. Uoluntarie genuit nos verbo ve
ritatis. nō ſic de verbo multoꝝ hoīm:qui
mendacium loquūtur. Prouer.xxix. Prin-
ceps qui libēter audit verba mēdacij:om
nes miniſtros habebit impios. Item dif-
fert verbū dei a verbo hoīm in mutabili-
tate. Non eſt deus quaſi homo vt mentia
tur:nec vt filius hoīs vt mutetur. Nume.
xxiij. Celū et terra tranſibūt:verba autem
mea nō trāſibūt. Luc.xxj. Itē tertio diffe-
runt in virtuoſitate. qm̄ verbū dei magne
virtutis eſt in ſanādo preſertim infirmos
Mat.viij. Dic tm̄ verbo:et ſanabit̄ puer
meus. nō ſic de verbo multoꝝ hominū:q̄
potius infirmātur et inficiūtur audiētes
q̄ ſanantur. Sed licꝫ mali habeant mala
verba:tn̄ iuſti et boni habebūt bona ſicut
ſunt. verbū dulcis benignitatis:verbum
certe veritatis:verbum prudētis maturi-
tatis:verbū euidentis vtilitatis:verbum
conſolantis alacritatis. Primū bonū ver
bum ⁊c̄. Eccl'i.vj. Uerbum dulce multipli
cat amicos ⁊ mitigat inimicos. vnde regi
Roboā filio ſalomonis fuit dictū. Si le-
nieris populū verbis clemētibus:ſeruiet
tibi oī tēpore. et q: nō fecit ꝑdidit regnū.
iij. Reg.xij. et.ij. Paralip.x. Itē verbū bo
num certe veritatis. Ecci.xxxvij. Ante oīa
opera verbū verax precedat te. ꝓ qua veri
tate verbi orabat ꝓpheta dauid cum dice
bat. Ne auferas de ore meo verbū verita-
tis vſqꝫquaqꝫ. in pſ̄. Tertio verbū bonū.
Eccl'i.xx. Sapiēs in verbis ſeipm̄ amabi-
lem facit. Quarto verbū ⁊c̄. verba bona ⁊
vtilia fuerūt verba cōtionatoris ſalomo-
nis. Eccl'ſ.xij. legitur ꝙ ipſe cōpoſuit pa-
rabolas multas. que ſunt verba vtilia:et
cōſcripſit ſermones rectiſſimos:ac verita
te plenos. Cōpoſuit multas parabolas:ſi
cut ptꝫ in prouerbijs. Itē verbum prudē-
tis maturitatis. Eccl'i.xx. Sapiens in ver
bis ſeipſum amabilē facit. Itē verbū eui-
dentis vtilitatis. iam dictū eſt de contio-
natore qui q̄ſiuit verba vtilia. Ultimo ver
bum ⁊c̄. Hiere.xv. Factū eſt mihi verbum
tuū in gaudiū:et leticiā cordis mei. Ergo
ꝯſolamini inuicē i ꝟbis iſtis ſupiꝰ noīatis.
j. Theſſal'.iiij. cuiꝰ ꝯſolationis beneficiū.

¶ Dominica tertia poſt octa. paſche/ vel
in feſto beati marci. Sermo.iiij.

Vado ad euꝫ qui
miſit me. Jobis.xvj. Iſtud
thema deducitur de xp̄o:de
btō marco:et de defuncto.
De xp̄o ſic. cū intrinſeca eſt
natura:et proprietas naturalis vniuſcuiuſqꝫ
rei/ꝙ quātūcunqꝫ ars/vel ꝯſuetudo/ vel
aſſuefactio/aut nutrimentū mutet illam:
nūq̄ tn̄ mutatur res taliter quin reuerta-
tur ad ſuā propriā naturam impedimētis
amotis quibuſcūqꝫ. Iſtud declarat Boe-
ij. de cōſola. metro.ij. per quattuor exēpla
que oīa dicit in metro ⁊ metrifice. Primū
de leone in quadrupedibꝰ. Scđm de aue
in volucribꝰ. Tertiū de virga i vegetabili
bus. Quartū de ſole in celeſtibus. Primū
exēplum eſt de leone:vbi dicit ꝙ quātun
cūqꝫ domeſticet̄ ⁊ aſſuefactione abducat̄
a naturali crudelitate:ſi alliciatur cruore
vel ſanguine redit ad eādē. Scđm exēplū

eſt de aue:vbi dicit ꝙ auis q̄ preter natu-
rā domeſticat̄:quātūcunqꝫ delitijs hoīm
foueat̄:habita opportunitate reuertit̄ ad
naturalē ſilueſtreitatē. Tertiū exemplum
de virga/cuius cacumē ſi violēter incline
tur remota violentia redit ad naturalē re
ctitudinē. Quartū exēplū eſt de ſole:q̄ va
dēs per meridiē ⁊ aquilonē ⁊ ꝑ alios mo-
tus:finaliter reuertitur ad ſuū ortū.i. ad
orientē. Et poſtea docet ꝙ idē eſt genera-
liter in oībus rebꝰ:vñ dicit. Repetūt pro
prios queqꝫ recurſus:redituqꝫ ſui ſingu-
la gaudēt:nec manet vlli traditꝰ ordo:ni-
ſi qđ fini iunxerit ortū. Ad ꝓpoſitū de xp̄o
qui a pr̄e trahēs originē ⁊ naturā:per no
ſtre mortalitatis ⁊ penalitatis aſſumptio
nē/tāq̄ ꝑ quoddā diſtrahēs ⁊ violentum
etiā aſſuefactione ⁊ hoīm conuerſatione:
qñ in terris viſus eſt:⁊ cū hoībus conuer
ſatus eſt. Baruch.iij. Alienꝰ quodāmō vi
ſus eſt:intātū ꝙ coequalis et naturaliter
idē patri:nō ſolū pr̄e:īmo angelis minor
factꝰ:vſqꝫ ad mortē crucis humilians ſe-
metipm̄. Sed iā nr̄e mortalitatis ⁊ paſſi
bilitatis veſte depoſita ꝓpter glorificatio
nē corporis:originē ſuam repetit.i. ad pa
trē reuertit̄ vñ exiuit. hoc eſt qđ ipſe dicit
in themate. Uado ad eū q̄ miſit me. quaſi
ꝙ dicat. ego ꝑ violētiā penalitatis ⁊ mor
talitatis fui in iſto mūdo detentꝰ ꝑ.xxxiij.
annos:nūc ab his liberatus/reuertor ad
meā propriā originē ⁊ naturā.ſ. ad patrē.
Exiui a pr̄e:⁊ veni in mūdū:iterum relin-
quo mundum:et vado ad patrem. Johā.
vbi thema. ¶ De beato marco thema ſic.
Legatus fidelis ei qui fecit illum:comple
ta ſua legatione reuertitur de ſua legatio
ne relationem completam faciēdo. patet
Tobie.xij. de angelo Raphaele:qui ad to
biam miſſus pro eius curatione:et ꝓ iti-
neris filij ſui conductione/completa ſua
legatione dixit. Tēpꝰ eſt vt reuertar ad eū
qui me miſit:vos aūt ⁊c̄. Ad ꝓpoſitū. deꝰ
ꝓ ſalute hoīs diuerſos legatos in mūdū
miſit:etiā a principio mūdi. vñ Mat.xxj.
Simile eſt regnū celorum homini patri-
familias qui exijt primo mane conduce-
re operarios in vineam ſuam. Conuentio
ne autem facta ⁊c̄. miſit illos in vineam
ſuā. vbi Gregorius/ꝙ ab abel iuſto/vſqꝫ
ad vltimum electum. ſcilꝫ ad finem mūdi
⁊c̄. vñ etiā in tp̄e gratie miſit xp̄m filiū ſu
um. ad Gala.iiij. At vbi venit plenitudo
tp̄is:miſit deꝰ filiū ſuū ⁊c̄. Redēptionē mi
ſit dñs populo ſuo. i pſ̄. Deinde xp̄s miſit
apoſtolos. Mat.x. Ecce ego mitto vos ſi
cut oues in medio luporum. Et mirabilis
miſſio:dicit Chryſ. mirum eſt ꝙ oues nō
ſunt comeſte a lupis:ſꝫ magis mirū eſt ꝙ
in iſta miſſione lupi cōuerſi ſunt in oues.
Deinde poſt apoſtolos miſit xp̄s.lxxij. di-
ſcipulos:de quibꝰ Luc.x. Deſignauit dñs
et alios.lxxij. et miſit illos binos ante fa-
ciem ſuam:in oēm ciuitatem et locum ⁊c̄.
Iſti ſunt de quibꝰ ꝓphetauit Hiere.xvj.
Ecce ego mittā eis piſcatores multos di-
cit dñs:et piſcabunt̄ eos. Et poſt hec mit
tam eis venatores:et venabunt̄ eos. Dic
quō eccleſia habuit piſcatores. Prīos pre
dicatores. ſecūdos venatores. tertios ⁊ vl
timos vindemiatores. Iſti oēs miſſi per
chriſtum/ſunt in multiplici differētia. q:
quidam fuerūt apoſtoli:quidā prophete:
quidam diſcipuli:quidā euangeliſte:qui
dam paſtores:quidā doctores. de quibus
ad Ephe.iiij. qui miſſi ſunt in edificatio-
nem corporis xp̄i ⁊c̄. De numero euangeli
ſtarum fuit beatus marcus:qui fuit diſci
pulus beati Petri:⁊ eius filius in baptiſ
mo:qui Rome ſcripſit euāgeliū ſm ꝙ ab
ore btī petri audierat:qui miſſus de Ro
ma in aquileiā ꝑ btm̄ petrū:ꝯſtāter euāge
liū qđ ab eo didicit:predicauit:⁊ innume
ras gentes ad fidem xp̄i conuertit. et euā
gelium qđ manibus ſuis ſcripſit:ibidem
oſtēditur. Deinde miſſus ad alexandriā a
beato petro:⁊ ibi primus dñi verbū predi
cauit. mox enī vt alexandriā ſubito calcia
mentū eius ruptum eſt ac ſolutum:quod
in ſpiritu intelligēs:ait. Uere expeditum
fecit dominus iter meū:nec me ſathanas
impedire poterit:quem ab operibus mor
tuis dominus iā abſoluit. tradidit nanqꝫ
eum cuidam ſutori veterum calciamen-
torum:qui eum reparans ſiniſtram ſuam
grauiter vulnerauit:factoqꝫ marcus luto
ex ſputo/manus eius vnxit:⁊ cōtinuo ſa-
nitatem recepit:qui poſtea fuit per eū in
alexandrie epiſcopum ordinatus. Ponti
fices autem tēplorum/cum in die paſche
miſſam celebraret fune in collo eius miſ-
ſo:trahebant eū per terrā/per ciuitatē cū
deriſionibus et vituperijs:⁊ ipſe gratias
agēs di. In manus tuas dñe cōmēdo ſpi-
ritū meū:aīam exhalauit. Deinde veneti
mercatores trāſtulerunt eū de alexandria

in venetias vbi in eius honore eſt eccl'ia
mire pulchritudinis fabricata. Et ſic fini
ta legatiõe p̄ morte reuertit̃ ad xp̄ꝫ: q̄ mi
ſit illũ: vt thẽa poſſit dicere. Uado ad eũ
q̄ miſit me. ¶ De defuncto. pñs vita nõ ẽ
niſi q̄dã motꝰ. pꝫ illud qđ ſe hꝫ aliter nũc
q̄ꝫ prius: mouetur: ſed talis eſt homo qui
nunq̄ꝫ in eodẽ ſtatu p̄manet. vñ in motu
req̄runt̃ tria. mobile/terminꝰ a quo/⁊ ter
minꝰ ad quẽ. Uerum eſt ꝙ iſti termini di
uerſimode aſſignant̃ ſm ꝙ ſunt diuerſi
motus. Nã eſt motus rectꝰ: et in iſto non
ſunt ijdem terminꝰ a quo et terminus ad
quẽ. ⁊ eſt motꝰ circularis q̄ eſt perfectiſſi
mus. Et hic nota p̄mꝰ motꝰ eſt corp̄aliũ:
ſcđs incorporaliũ. Primo motu mouent̃
mali: q2 exierũt a deo tãq̄ꝫ a termĩo a q̄: ⁊
nõ reuertunt̃ ad deũ tãq̄ꝫ ad terminũ ad
quẽ: ſed motu aſcenſus mouent̃ p̄ ſuper-
biã: et motu deſcẽſus ad inferos p̄ penã.
Aſcẽdunt vſq̄ꝫ ad celos: et deſcẽdũt vſq̄ꝫ
ad abyſſos ⁊c. in pš. Mali ducunt in bo-
nis dies ſuos: ⁊ in puncto mortis ad ĩfer
na deſcendũt. Job. xxj. Boni tanq̄ꝫ corp̄a
incorruptibilia p̄ pctm̃/mouentur motu
circulari: quia a deo exeunt tanq̄ꝫ a termi
no a quo: et mittunt̃ per creationẽ: et ad
eũ redeũt per ſaluationẽ tanq̄ꝫ ad termi-
nũ ad quẽ. Iſte fuit de nũero incorrupti-
bilium: et ideo mouet̃ motu circulari: q2
a deo exiuit et ad deũ reuertit̃ per bona
op̄a et ſaluationẽ: vt de eo dicatur illud
Joh. xiij. A deo exiuit: ⁊ ad deum vadit.
Si ergo ab eo querat̃ ſm ꝙ habet̃ Geñ.
xvj. Agar/ancilla ſarai vñ venis: aut q̊
vadis: Reſpõdet per thema. Uado ad eũ
qui miſit me ⁊c. Explicit. Deo gras.
¶ Dñica tertia poſt octa. paſche. Ser. v.

Arguet mundũ
de peccato. Johãnis. xvj.
Teſte ſacro eloquio.
Arguit homo p̄rimũ errã
tem ex certa charitate.
Arguit p̄latus ſubditũ deuiãtem ex cha-
ritate et autoritate.
Arguet deus orbẽ preſentẽ cum iuſticia
et equitate.

A ¶ Primo arguit homo p̄rimũ ⁊c. Iſta ar
gutio vocat̃ charitatiua correctio. verũ
aliter arguendi ſunt maiores: al'r pares:
al'r minores: al'r leuia pctã: aliter grauia:
aliter occulta: al'r publica. Itẽ obſeruan-
da ſunt ĩ arguẽdo locus/tẽpus/⁊ oppor-
tunitas. ⁊ ſic ex p̄te arguẽtis req̄rit̃ pru
dẽtia: ⁊ diſcretio magna. Itẽ req̄rit̃ mo-
dus ĩ arguẽdo vtpote fiat cũ lenitate: cũ
dilectiõe ⁊ dulcedine: cũ v̄bis dulcibꝰ. de
iſta argutiõe ſiue correctiõe fraterna h̄r
Leuit̃. xix. Ne oderis fratrẽ tuũ in corde:
ſed publice argue eũ. ⁊ Eccl'i. xx. Melius
eſt arguere q̄ꝫ iraſci. Hic arguit̃ ꝙ argu-
tio ſiue correctio nõ dꝫ fieri cũ iracũdia:
ſed cũ bona charitate. Ne oderis fratrem
tuũ in corde tuo: ſed mag' publice argue
eũ ad partẽ ſi pctm̃ ſit occultũ: vl' publice
argue eũ in p̄ſentia illoꝝ qui poſſunt p̄-
deſſe nõ obeſſe. vel argue publice ĩ iudi-
cio corã iudice: ſi pctm̃ ſit publicum atq̄ꝫ
manifeſtũ. Hic põt queri q̄ bona ſequun
tur ex tali correctiõe: Rñdet̃ q̄ttuor. ſcꝫ
Amoroſa dilectio.
Gratioſa benedictio.
Fructuoſa premiatio.
Meritoria liberatio.
¶ Primũ bonũ ⁊c. De iſto bono Prouer.
ix. Argue ſapiẽtem et diliget te. Ecc̃i. xix.
corrige amicũ tuũ. ⁊ Apoc̃. iij. Ego quos
amo: arguo ⁊ caſtigo. ⁊ Matth. xviij. Si
peccauerit ĩ te frat̃ tuꝰ: vade et corripe eũ
ĩter te et ip̄m ſolũ. Sed multi ſũt q̄ corre
ctionẽ non p̄nt ſuſtinere: et per cõſequẽs
nõ diligũt arguentẽ: ſed magis odiunt.
iõ Prouerb. ix. Noli arguere deriſorẽ ne
oderit te. ¶ Secundus fructus bñdictio.
Prouerb. xxiiij. Qui arguũt laudabũtur:
et ſuper eos veniet bñdictio. dei ſcꝫ bñdi
ctio hoĩm/et bñdictio hoĩs ſapiẽtis qui
corrigit̃. ¶ Tertius fructꝰ ⁊c. Prouerb.
xxv. Inauris aurea/et margarita fulgẽs:
qui arguit ſapientem. ⁊ Prouerb. xxviij.
Qui corripit hoĩem grãm poſtea ĩueniet
apud eũ. ¶ Quartꝰ fructꝰ ⁊c. ſi correctus
audiet vocem fratris corrigentis lucra-
tus eſt aĩam fratris. Mat. xviij.
¶ Secũdo principal'r arguit p̄latꝰ ⁊c. B
Modus arguendi p̄latoꝝ regiſtratur. ij.
ad Timoth. iiij. quẽ modũ paulus docuit
Timotheũ ſub his v̄bis. Argue. obſecra
i. adiura volẽtes verbis dulcibꝰ. increpa
v̄bis aſperis ĩ pctõ perſiſtentes. in oĩ pa
tiẽtia/q̄ad reſiſtentẽ vel repugnãtẽ: ⁊ do
ctrina/quoad acquieſcẽtes. Sed hic q̄ri
tur q̄ ſunt ꝯditiões que debẽt eſſe in p̄la
to arguẽte ſubditum ſuum: Reſpondet̃
ꝙ ſunt multe: vtpote
Juſticia.
Innocentia.
Conſtantia.
Clementia.
Sapientia.
Patientia.
Modus.
¶ Prima cõditio iuſticia: quatenus cor-
rigat ſubditum zelo iuſticie nõ vindicte.
Eccl'i. xj. Corripe iuſte. eo mõ quo dictum
eſt. ¶ Scđo innocẽtia. vñ Greg. Sãctoꝝ
vitã corrigere nõ p̄ſumit niſi q̄ ſe meliorẽ
ſentit. ⁊ glo. ſup̄ Luce. vj. Uech peccans
peccantẽ caſtigare non põt. et glo. ſuper
Mat. vij. Ille iuſtꝰ rep̄henſor eſt: q̄ in ſe
non hꝫ qđ rep̄hẽdat. Itẽ Iſidorꝰ de ſum-
mo bono. Non dꝫ aliena vitia corrigere:
qui adhuc cõtagionibꝰ ſeruit vitiorũ. et
btũs Greg. Qua frõte p̄parat mederi: q̄
in facie portat vulnꝰ. vñ xp̄s dicebat p̄n-
cipibus ſacerdotũ. Quis ex vobis arguet
me de pctõ: ſcꝫ cũ oẽs ſitis ĩmũdi ⁊ pctõ
res. et apl's Ro. j. Tu q̄ aliũ doces teip̄m
nõ doces. p̄poſtere agis: q2 p̄rio teip̄m et
poſtmodũ aliũ ſꝫ ordinẽ charitat'. q̄ p̄di
cas nõ furãdũ: furaris. q̄ dicis nõ mechã
dũ: mecharis. ¶ Tertio in p̄lato requirit̃
ꝯſtantia: q̄tenus arguat cõſtãter ſine for-
midine: vt non dimittat arguere propter
odiũ. ad Titũ. ij. Argue cũ oĩ imp̄io: cum
autoritate et ꝯſtãtia bona. ¶ Quarto ⁊c.
in pš. Corripiet me iuſtꝰ in miã. Grego.
Sit amor non emolliẽs: rigor nõ exaſpe
rans: zelꝰ nõ immoderate ſeuiẽs: pietas
nõ plus q̄ꝫ expedit parcẽs. ¶ Quinto req̄
rit̃ ſapiẽtia. Eccl's. vij. Meliꝰ eſt a ſapiẽ
te corripi: q̄ꝫ ſtultoꝝ adulatõe decipi. vbi
arguit̃ ꝙ indoctꝰ nõ dꝫ arguere ſapientẽ
ſed opꝫ ꝙ arguẽs ſit peritus: nõ idiota.
¶ Sexto ⁊c. vñ ira ſeu impatiẽtia in p̄la
to turbat eiꝰ ſapientiã: ſubuertit iuſticiã
et facit abuti potẽtia. ¶ Septimo req̄rit̃
modus: quatenꝰ arguat opportune diſcre
te. vt ſecrete arguat ſi pctm̃ ſecretum eſt.
publice ſi publicũ eſt. j. Timo. v. Peccan-
tes publice. ſ. corã oĩbus argue. Item ar
guat moderate ⁊ ordinate. de ordine h̄r
Mat. xviij. Si peccauerit in te frat̃ tuꝰ.
⁊ cetera. Itẽ manſuete ſicut iã dictũ eſt.
C ¶ Tertio p̄ncipaliter ⁊c. Ubi ſciẽdũ ꝙ deꝰ
arguit in hoc mũdo: arguit ĩ purgatorio
arguet in gñali iudicio. Primo arguit in
hoc mũdo verberãdo ⁊ viſitãdo. Aug. hic
vre: hic ſeca: vt in eternũ parcas. et Pš.
Uiſitabo in virga iniq̄tates eoꝝ. Itẽ ar-
guit ĩ purgatorio: vt dicat exiſtẽs ibi. Ca
ſtigãs caſtiga. me dñs: ⁊ morti nõ tra. ⁊c.
Tertio arguet deꝰ in generali iudicio: ⁊
de hoc loquitur thema propoſitum. Ar-
guet mũdũ de pctõ. Ubi tria oſtẽdunt̃.
Primo quis arguet: deus erit.
Scđo quis arguet̃: mũdus totus.
Tertio de quo arguet̃: de peccato.
Omnes partes.
¶ Quantũ ad primũ et
ſcđm ⁊ tertium ſimul/arguet deus iudex
iuſtus mundũ de multiplici pctõ. arguet
de pctõ infidelitat': arguet de pctõ cupi-
ditat': arguet de pctõ carnalitat': arguet
de pctõ ſuperbie et vanitatis: arguet de
pctõ fictionis: arguet de pctõ omiſſiõis.
Primo arguet ⁊c. Joh. xvj. Arguet mũdũ
de pctõ. ſequit̃. q2 nõ crediderunt in me.
Infidelitas magnũ pctm̃ eſt dignũ incre
patiõe magna. Iſti ĩfideles ĩcreduli gẽti
les arguent̃ q2 veritatẽ ignorauerunt. iu
dei q2 ſctĩtatẽ ĩpugnauerũt. q2 xp̄m cru
cifixerũt. q2 fidẽ abnegauerũt. q2 marty-
res occiderũt. q2 ĩ p̄fidia p̄ſtiterũt. q2 ido
latrie adheſerũt. Iſti oẽs incident in dei
ĩdignationẽ. in dei increpationẽ: ĩ regni
dei priuationẽ: in eternã dãnationeꝫ: in
planctũ in lamẽtationẽ. De increpatiõe
iſtoꝝ in epl'a iude cap̃. vnico. Ecce veniet
dñs cũ ſctĩs milibꝰ ſuis facere iudiciũ ꝯ
oẽs. et arguere oẽs impios de oĩbꝰ opibꝰ
impietatis eoꝝ quibus impie egerũt. De
pena iſtoꝝ habet̃ Apoca. xxj. Incredulis
pars illoꝝ erit in ſtagno ardenti igne et
ſulphure. ¶ Itẽ arguet de pctõ cupidita-
tis. Qualiter arguant̃ dure cupidi auari
tenaces: qui mĩe opera nõ ĩpleuerũt: ar-
gumẽta ſcripta ſunt Matth. xxv. Eſuriui
et nõ dediſtis mihi mãducare ⁊c. Item
vſurarij ſimil'r arguẽtur. ſiquidem vſura
vna eſt ſpecies cupiditatis increpatione
digna. Neemie. v. Increpaui optimates
et magiſtratꝰ et dixi eis: vſuras ne ſingu-
li a fratribus veſtris exigatis. Iſti ſunt
nubes ſine aqua q̄ a ventis circũferũtur:
arbores autũnales ſine fructu. ĩ epl'a iu-
de. de quibꝰ dicet̃ finaliter. ite maledicti.
Tales diuites cupidos et auaros admo-
net ſctũs Jacobꝰ in canonica ſua anteq̄ꝫ
arguant̃ ad p̄poſitũ ſatis dure in cap̃. v.

Agite nũc diuites.ſ.pñiam verã.nunc in
tempore p̄nti anteq̄ʒ veniat tẽpus affli⸗
ctiõis.plorate.i.ſignũ amare cõtritionis
oſtẽdite.vlulãtes in miſerijs vr̄is que ad
uenient vobis.ſ. in tp̄e nouiſſimo.Arguẽ⸗
tur ergo diuites cupidi ⁊ auari ꝓpter in
ordinatã diuitiarũ acq̄ſitionẽ: et ꝓpter
inordinatã earũdem retẽtionẽ.¶ Tertio
arguentur luxurioſi de pctõ carnalitatis
Eccl'i.xvij.Quid nequius q̄ꝫ qď excogita⸗
uit caro et ſanguis. et ex hoc arguet̃ ne⸗
quiſſima ⁊ praua hoĩs cogitatio ex corru
ptione carnis ꝓueniens.Oĩs quippe ca
ro corruperat viã ſuã.Gen̄.vj. Neq̄ſſima
etiã operatio carnis exteri9 ſequẽs: q̄ in⸗
tẽdit ⁊ magis accẽdit cogitationẽ prauã
interiorẽ.et hec arguet̃ in gñali iudicio:
qm̄ arguet mundũ de pctõ carnalitatis:
¶ Itẽ arguet de pctõ vanitatꝫ iuxta daui
dicã ꝓphiã. Increpaſti.i.icrepabis p̄teri
tũ ꝑ futuro/ſupbos.et dicet. Dereliq̄ſtis
me et ego derelinquã vos.dereliq̄ſtis me
⁊ ſeruiſtis dijs alienis ĩ terra vr̄a: ſic ſer⸗
uietis dijs alienis in terra non vr̄a : vt⸗
pote in terra morientiũ.Hiere.v. ¶ Item
arguet de pctõ inuidie ⁊ iracundie: ſicut
fuit argut9 cayn qui ꝓpter inuidiã et ira
cũdiã occidit fratrẽ ſuũ abel. fuit ſubito
redargut9.Quid feciſti? ecce vox ſangui⸗
nis fratris tui clamat ad me de terra. Ge
neſ.iiij.ſed in die gñalis iudicij fortius/
duri9/acri9/arguet̃: imo ſua grãdis ma⸗
licia arguet eũ : et ſimilẽ ſibi.iuxta illud.
Arguet te malicia tua. Hierem̃.ij. Iracũ⸗
dia et inuidia ſunt due malicie:que inclu
dunt odiũ:et ſunt directe ꝯ charitatẽ: q̄
in fine mũdi diriſſime arguent̃. Iob.xiij.
O iracũdi: o inuidi/ipſe vos arguet:qm̄
in abſcõdito faciei ei9 accipitis.turbabit
vos:et terror ei9 irruet ſuper vos. ¶ Itẽ
arguet de pctõ gule.Eccl'i.xxxj.Ignis ꝓ⸗
bat ferrũ durũ: ſic vinũ corda ſupbor̃ ar
guet in ebrietate potatũ. Sicut ignis in
flãmat et emollit ferrũ durum: ſic vinum
ĩmoderate ſumptũ inflammat et emollit
corp9 nr̄m ad pctm̄ lubricitatꝫ: qm̄ luxu⸗
rioſa res eſt vinũ. Prouerb.xx.⁊ alibi.ſcʒ
ad Ephe.v.Nolite inebriari vino in quo
eſt luxuria. Iſtud pctm̄ gule duriſſime ar
guet̃. ¶ Itẽ arguet de pctõ accidie.ratio
qm̄ talis ꝑſona ocioſa expẽdit inutiliter
tẽpus.et de hoc ocioſi ſimiliter arguent̃.
et de tali tp̄e habebũt reddere rationẽ.et
ꝯtra negligentẽ ſeu ocioſum teſtimoniũ
ꝑhibebit h̃. iõ dicebat apl's Ephe.v. No
lite cõicare opib9 infructuoſis tenebrarũ
magis autẽ redarguite. vt nõ ſitis argu⸗
ti:nec finaliter increpati. ¶ Item arguet
de cogitatiõib9 malicioſis/voluptuoſis/
ambitioſis.⁊ de cogitationib9 infructuo
ſis. Iſte ſunt ꝑuerſe cogitatiões : que ſe⸗
parãt hoĩem a deo. Sap̃.j.de iſtis cogi⸗
tationib9 fiet interrogatio. hoc eſt inq̄ſi
tio et diſtricta examinatio. imo redargu
tio. Anſelm9 in meditationib9. O lignũ
aridũ eternis ignibus dignũ:q̄d reſpon⸗
debis in illa die cũ exigetur a te vſq̄ʒ ad
ictũ oculi om̄e tẽp9 viuẽdi tibi ĩpenſum:
q̄liter fuerit a te expẽſum? tũc quippe cõ⸗
dẽnabit̃ quicq̄d inuẽtũ in te fuerit opis
vel ocij/ſermonis ⁊ ſilentij vſq̄ʒ ad mini⸗
mã cogitationẽ. ¶ Itẽ arguet de locutio
nibus:q: de oĩ verbo ocioſo ⁊c. Mat.xij.
⁊ ſi de ocioſis: multomagis de mẽdacijs
de detractionib9.de maledictionibus.de
ꝑiurijs.de falſis accuſatiõib9 ⁊c. ¶ Itẽ ar
guet de pctõ hypocriſis.hypocrite odiũt
lucẽ veritatꝫ.Qui male agit odit lucẽ:⁊ nõ
venit ad lucẽ:vt non arguant̃ opa eius.
Iob.iij. Hypocrite odiũt lucẽ veritatis:
quor̃ opera tenebroſa exiſtũt: licʒ exteri9
oſtẽdant cõuerſationẽ honeſtã et bonã.
apparẽt et nõ exiſtunt. et ſi deueniret̃ ad
veritatẽ de eor̃ vita:arguerent̃ et ꝓbarẽ
tur eſſe mẽdaces. et q: nolũt hic argui:in
iudicio finaliter arguent̃.qm̄ ſcriptũ eſt.
Arguet mundũ de pctõ. Pro oĩbus argu
mẽtationib9 ſuprapoſitꝫ/audiam9 Eſaiã
ꝓphetã dicentẽ. Iudicabit gẽtes : et ar⸗
guet ppl'os multos.ſui libri.ij.ca. Arguet
ꝓponẽdo bona q̄ fecit nobis:⁊ obijcien⸗
do mala q̄ fecim9. Primo ꝓponẽdo bo⸗
na que fecit nobis. O hõ quid tibi debui
facere ⁊ non feci? nihil debuit et tñ fecit.
Augu.in ꝑſona iudicis. Ego te hõ de ter
re limo manib9 meis formaui: et ĩ para⸗
diſum qď nõ merebaris collocaui:poſtea
miſert9 tui/carnẽ ſumpſi : in terris inter
pctõres habitaui: cõtumelias ⁊ verbera ꝑ
te ſuſtinui:vt te eriperẽ. alapas et ſputa
ſuſcepi vt tibi redderẽ dulcedinẽ paradiſi
acetũ cũ felle bibi: ꝓpt̃ te ſpinis coronat9
crucifix9: lancea vulnerat9 ſũ: in ſepulcro
poſit9 ſum:ad ĩferna deſcẽdi: vt te ad pa⸗
radiſum reducerẽ. Agnoſce igit̃ ĩpietas
humana que pro te pertuli. ecce liuores

quos ꝑ te ſuſcepi:ecce clauor̃ foramina
quibus affixus ĩ cruce pepẽdi:ſuſcepi do
lores tuos:vt te ſanarẽ : ſuſcepi penã vt
gloriã tibi darẽ:ſuſcepi mortẽ vt tu viue⸗
res ſine fine:cõditus iacui in ſepulcro vt
tu regnares in celo.hec oĩa ſuſtinui ꝓpt̃
vos ⁊ ampliora hor̃:q̄d vos paſſi eſtis ꝓ
pter dñatorẽ veſtrũ: quid boni egiſtis ꝓ
vobis? Item obijciet ſemꝑ arguẽdo ma⸗
la q̄ fecimus:⁊ pctã. cũcta que fiũt addu
cet dñs ĩ iudiciũ ſiue bonũ ſit:ſiue malũ.
Arguet populos multos penã ꝯcluden⸗
do di. Ite maledicti.vñ Bern̄. Dñs pro⸗
ponet legẽ: aſſumet trãſgreſſionẽ:conclu
det dãnationẽ. Arguet dñs populos mul
tos de iuſticia quã nõ fecerũt. de iudicio
qď nõ timuerũt. de vanitatib9 quas ha⸗
buerũt.de inſipiẽtia quia pñiam agere
ignorauerũt.et q: penitere neſcierũt : de
talẽto qď non multiplicauerunt.de verbis
inutilib9 que ꝓtulerũt. de p̄ceptis legis
q̄ non ſeruauerũt. Itẽ arguet populos
multos de cordis duricia. de vite ĩmun⸗
dicia. Increpaſti gẽtes et perijt impius.
Arguat ſe igit̃ pctõr dum viuit:ne final'r
cũ amaritudine arguat̃:et dicat ſibi. Dñe
ne in furore tuo arguas me:neq̄ʒ ĩ ira tua
corripias me. Aĩa mea miſera. aĩma mea
erũnoſa/diſcute pctm̄ tuũ : reduc ad cor
enorme delictũ tuũ:dies iudicij appropĩ
quat:dies ire dies illa. Hic cogita q̄d egi
ſti:miſerere mei qm̄ infirmus ſum:ne ar⸗
guas me dñe ĩ ira tua:ſed corripe me hic
in mĩa tua.cui9 ꝑticipes ſimus ⁊c. Amẽ.

¶ Dominica quarta poſt octauas
paſche. Sermo.j.

REligio mũda et
immaculata apud deum et
patrẽ hec eſt. Iacobi.j. Hic
beat9 Iacob9 in verbis iſtis
dat ĩtelligere: licʒ nõ expli⸗
cet : qm̄ illa religio dicit̃ eſſe munda bo⸗
na et approbata

Que ſicut medicina purgatiua corrigit
prauitatem.

Sicut munitio conſeruatiua conſeruat
caſtitatem.

Sicut natura ordinata ordinat ad pacis
vnitatem.

B ¶ Primo igit̃ religio eſt ſicut medicina
purgatiua ⁊c. Siquidem religio vbi eſt;
purgat aĩam a mũdanis affectionibus.
Ab humanis et vanis mũdi honoribus.
A lubricis voluptatibus q̄ ſunt ſpñaliter
ſicut humores infecti in anima : q̄ deuo⸗
tas cogitationes tollũt: bonas volunta⸗
tes perimũt:⁊ bonas opationes ĩpediũt
vñ Chryſoſto.in quadam homelia ſuper
Matth. Sicut (inquit) eſt difficile arbo
rem iuxta viã poſitam/fruct9 vſq̄ʒ ad ma
turitatẽ ſeruare:ſic difficile eſt virũ fide⸗
lẽ iuxta iſtũ mundũ viuentẽ/in actibus
ſuis iuſticiã immaculatã vſq̄ʒ ĩ finẽ tene⸗
re. Recede ergo a via:et planta te in loco
ſecreto:vt nec mũdus tecũ aliq̄d habeat:
nec tu cũ mundo. Freq̄uẽter tranſeuntes
gẽmas iuſticie excutiũt de ramis anteq̄ꝫ
aperiant̃:interdũ autem ipſos flores ex⸗
cutiũt iam aptos:interdũ ipſa poma for
mata deponũt. hec ille. Uult dicere iſte
doctor: q̄ affectio mũdana vl' occupatio
tollit cõtẽplationes tãq̄ʒ gẽmas iuſticie.
tollit bonas volũtates tãq̄ flores aptos
et tollit bonas opationes tanq̄ fructus.
Sed ſancta religio mũda et ĩmaculata:
eſt tanq̄ʒ medicina purgatiua.per votuʒ
altiſſime paupertatꝫ que paupꝫtas volun
taria facit relinq̄re. facit vilipendere mũ
dana tp̄alia. quales pauperes fuerũt pri
mi religioſi ſancti apl'i. quapropter Ceſa
rius ĩ admonitiõe.xxv. narrat q̄ ad pfe⸗
ctionem ſacre religionis pertinet/ſubie⸗
ctione gaudere paupertatis:ſtudiũ que⸗
rere:et non ſolum facultates. immo ⁊ vo
luntates de cordibus extirpare. Sed de
multꝫ religioſis eſt ſicut de gallo: de quo
legitur in Eſopo. Quidam gallus dũ que
reret eſcam:inuenit margaritã : qua in⸗
uenta/gallus ſic ait. O bona res/ cur in
ſtercore iaces : et te ſi cupidus ĩueniſſet:
cũ gaudio rapuiſſet.ego te inueni in hoc
loco iacentem.mihi potius eſcam quero:
nõ ego tibi proſum:nec tu mihi. Sic mo
raliter multi veniũt ad clauſtrũ tanq̄ ad
locũ abiectũ:et quaſi a mũdanis ſterqui
liniũ reputatũ:ſed quid q̄rũt ibi? nõnul
li reuera nõ querũt ibi margaritam chri⸗
ſtum.non querunt ſalutẽ anime: ſed ma⸗
gis querunt eſcam:vt melius ſit eis:⁊ la⸗
tius q̄ʒ in ſeculo. querunt vinum leticie
in religione : non aquam ſapiẽtie. deuo⸗
tionem et doctrinam faſtidiũt. Et reuera
ſi quis eſt talis : hui9 vana ⁊ inutilis eſt
religio. Ubi thema. Nempe multi ſunt

religioſi qui paupertatẽ profeſſi ſunt: qui
ꝑaliter ditiores ſunt monachi ꝙ erãt ſe/
culares: ⁊ ſub xp̄o paupe opes poſſident:
quas ſub diabolo locuplete nõ habebãt.
Siquidẽ talis religio/ que medicina pur
gatiua vocat̃: in qua paupꝑtas voluntaria
floret: figurat̃ p trãſitũ filioꝝ iſrael de egy
pto ad deſertũ. Exod. xxiij. Nẽpe religioſi
trãſeũt a tenebris pctõꝝ ad deſertũ ſacre
religionis: ⁊ tẽdũt ad terrã melle et lacte
manãtem: vbi eſt lac ſacre doctrine: ⁊ mel
alte deuotionis. De tali religiõe ceſarius
loquit̃ in admonitione. xxviij. p hunc mo
dũ. Videte fratres chariſſimi vocationẽ
veſtrã. venite ad heremũ: ſumma pfectio
eſt. nõ pfecte in heremo viuere: ſumma dã
natio eſt. qd pdeſt ſi in loco quies tenea/
tur: ⁊ inquetudo ĩ corde ſeruet̃. ſi ĩ habita
tione ſit ſilentiũ: et in habitatorib⁹ vitioꝝ
ſit tumultus. ſi exteriora noſtra ſerenitas
teneat: et interiora tempeſtas.

B ¶ Scdm pncipale. religio eſt ſicut muni/
tio cõſeruatiua ⁊c. Dicũt naturales ꝙ in
ter bubonẽ ⁊ philomenã ẽ odiũ naturale:
et bubo philomene quãtũ põt inſidiat̃: ĩ/
mo eſt ei⁹ preda. verũ ꝙdiu philomena cõ
tinet ſe intra ſpinaꝝ rubos: bubo eã cape
nõ põt: ſ; qñ exit extra a bubone faciliter
capit̃. Philomena religioſus. rub⁹ ſpino
ſus/ clauſtrale domiciliũ. ꝙdiu pſona reli
gioſa ꝯtinet ſe ĩfra arctitudines ſacre reli
gionis: a bubone. i. a mũdo/ carne/ et dia
bolo p tẽtatiões nõ de facili capit̃: ſed qñ
extra ſeculariter euagat̃ ad opportunita/
tes peccandi: ad aſpectũ ⁊ familiaritates
mulierũ/ ſatis cito capit̃: et labit̃ p pctm̃.
ſicut p; de dina filia iacob. S; dicet pſo/
na religioſa. paup ſum. nihil habeo. ꝑpt
neceſſitates meas/ op; me exire ⁊ labora/
re extra clauſtrũ ꝑpter corpales neceſſita
tes. S; nũqd ſperat aliqs meli⁹ ſibi ꝓui/
deri ſi ſeruiat mũdo laborãdo: adulando:
familiaritates habẽdo: ꝙ ſi ſeruiat bñ in/
fra clauſtrũ deo ſuo: cũ ipa veritas dicat.
Primũ qrite regnũ dei ⁊ iuſticiã ei⁹: ⁊ hec
oĩa adijcient̃ vobis. Mat. vj. Nõ eſt igit̃
tutũ neq; ſecurũ religioſo extra monaſte/
riũ euagari: pſertim hre colloqa/ familia/
ritates mulierũ. et maxĩe iuuẽcularũ que
emolliũt: aut ĩclinãt. Narrat btũs Hiero.
in vitiſpatrũ: ꝙ qdã heremita exiſtente in
heremo diabol⁹ trãſfigurauit ſe in forma
cuiuſdã pueri venientis in domũ dicti he
remite/ indicãtis ſibi ꝙ pr̃ ſuus migraue
rat de hoc ſeculo: ⁊ ꝙ amici rogabãt atq;
ceteri parẽtes quaten⁹ veniret ad ſepultu
rã. q diu renuẽs/ tãdẽ induct⁹ pcib⁹ ĩpor/
tunis: aſſenſum dedit. ⁊ cũ eẽt extra here/
mũ/ quadã die in quandã mulierẽ oculos
iecit multũ incaute ⁊ ĩpudice. ita ꝙ iſtin/
ctu diaboli ambo adinuicẽ cõuenerunt: ⁊
ipſe heremita q diu caſte ⁊ bñ vixerat he/
remũ dereliquit: ⁊ cũ muliere vitã ſuã mi
ſerabiliter terminauit. Jõ btũs Hiero. in
epl'a. xix. cõtra vigilãtium narrat per hũc
modũ imbecillitatẽ ſuã. Religioſus ſciẽs
eſſe vas fragile qd portat: timere d; offen
dere: ne infringat corruat ⁊ frãgat: mulie
rũ maxime adoleſcẽtularũ videns aſpectũ.
Si religioſitas cuſtodiret et iuſtificaret
cor. Eccli. ij. talis religio dicitur eſſe mun
da et immaculata: vbi caſtitas nutrit̃ ſer/
uatur et conſeruatur. Jſta eſt virtus pro/
pria et ſingularis religioſorum/ ad modũ
apum que in alueario commorantur. Si/
quidem apes in alueari nunꝙ carnaliter
ſe coniungunt: caſte cohabitant: caſte na
turaliter viuunt atq; perpetuam caſtita/
tẽ obſeruant. Tales ſunt veri religioſi qui
caſte viuunt: carnalia fugiunt: mulierũ cõ
ſortia et colloquia vitãt. et ſic perpetuam
caſtitatẽ ſeruant attẽdentes dictũ Chryſ.
de. xij. abuſionibus: vbi dicit ſic. Caſtitas
eſt ornamẽtum nobilium: nobilitas igno
bilium: pulchritudo vilium: ſolamen me/
rentium: augmentum pulchritudinis: de
cus religionis: minoratio criminum: mul
tiplicatio meritorũ: amica creatoris oĩm.
Sed prochdolor/ iſta que ſunt dicta mili
tant cõtra multos ſimiles columbis: que
ꝙuis communiter ⁊ aggregatim viuant:
ſunt tamen aues multum luxurioſe. Sic
de multis religioſis: qui vacant plus luxu
rie ꝙ ſapientie. plus voluptati ꝙ caſtita/
ti. plus delitijs ꝙ abſtinẽtie. Unde hoc?
certe iſta lubricitas tãte eſt improbitatis
ꝙ vbiq; ſe ingerit. reſerat palatia princi/
pum: penetrat cameras prelatorum: poſſi
det aulas clericoꝝ: ſubuertit domos con/
templatiuorum: rumpit cellulas religio/
ſorum. in ſenibus fumigat: in iuuenibus
militat: in mulieribus imperat. Talis re/
ligio conſeruãs caſtitatem/ figuratur Nu
meri. xix. per religionem victime qua reli/
gioſus caſtus per continentiam affligit ⁊
macerat carnem ſuam.

C ¶ Tertium principale. quoniã religio mũ
da eſt ſicut natura ordinata ⁊c. Quando
cũq; in ſacra religione ex parte ſubditorũ
eſt bona et vera obediẽtia: ⁊ ex pte preſi/
dentium bona iuſticia ⁊ regulata: in ta/
li religione eſt bona pax. Tali pſidenti lo
quit̃ Seneca epl'a. xxv. ad lucillũ. Si ti/
bi vis oĩa ſubijcere: ſubijce te rõni. reges
multos ſi te rexeris: ab illa diſces quẽad/
modum viuere debeas. Si aũt prelatus
fuerit nimis rigidus vel remiſſus: negli/
gens aut ignorãs: in nullo eſt cõpetẽs ad
regendũ. ſimiliter ſi ſubditi rebelles non
obediẽtes: vbi talia regnãt: nunꝙ in tali
religione erit pax/ vnitas/ nec concordia:
nec accepta erit apud deũ et patrẽ: nec ta
lis religio dabit iocũditatẽ: ſed qñ eſt ibi
bona obediẽtia: bona prudẽtia atq; iuſti
cia ex parte platoꝝ et ſubditoꝝ: tũc eſt ta
lis religio optime ordinata. de qua btũs
Bern. in quodã ſermone. Jn religione vi
uendũ eſt ordinate. ſ. quantũ ad ſe: ſocia/
liter quantũ ad deũ/ ⁊ prelatũ hũiliter et
ordinate. ⁊ hoc eſt ꝯ multos religioſos/
q nolũt plato obedire: ſed ꝯtraire. nõ ob
ſequi: ſed pſequi. de qbus btũs Bern. ſup
cantica ſermone. x. Nõ eſtis cõtenti vita
xp̄i. nõ ſufficit vobis regulare ieiuniũ: ſo
lẽnes vigilie: impoſita diſciplina: priua/
ta pfertis cõibus: ꝓpriã voluntatẽ ma/
giſtrã habetie: cũ tñ obediẽtia melior eſt
ꝙ victima. ⁊ vt vr̃a teſtat̃ regula: qcqd
ſine mãdato pr̃is ſpũalis fit: vane glorie
deputabit̃: nõ mercedi. Heu vbi ſunt ho
die ĩ religionib⁹ pſtini ꝓfeſſores. heremi
frequentatores: delitiaꝝ corpoꝝ ꝯtẽpto/
res: diuitiarũ ſcl'i relictores: celeſtiũ cõtẽ
platores: pnĩe/ abſtinentie ſectatores:
dei filij amatores: deuoti aſſidui oratores
iã obſcuratũ eſt aurũ: mutat⁹ ẽ color opti
mus: diſperſi ſunt lapides ſanctuarij ĩ ca
pite oĩm platearũ: nõ eſt qui ꝯſolet̃ eam
ex oĩbus charis ei⁹: facta eſt quaſi vidua
dña gentiũ: princeps ꝓuinciarũ facta eſt
ſub tributo. De tali religione que ſic no/
tabiliter cecidit: loquit̃ ꝓſper de vita cõ/
tẽplatiua. Quidã (inquit) ad religionem
conuerſi/ priſtinis morib⁹ nihil abijciũt:
q: non mutant̃ mente ſed veſte: non actu
ſed habitu: non ope ſed ſermone: in reli/
gione ſeculariter viuũt: opinionẽ ꝟtutis
ꝓ virtute qrunt: predicant magna nec fa
ciunt: accuſant vitia nec deponũt: publi/
ce ſibi diſplicere ſimulãt qd occulte com/
mittũt: magis ſtudẽt non fieri ſed videri.
Talis religio non eſt munda: nec accepta
apud deũ et patrẽ: ſed magis hec vbi eſt
ĩ ingreſſu ſimplicitas: in ĩceſſu honeſtas:
in motu puritas: in geſtu grauitas. Ex p/
dictis ꝯcludit̃ ꝙ religio q purgat ⁊ corri
git prauitatẽ: cõſeruat caſtitatẽ: ordinat
ad pacis vnitatẽ. Religio mũda et ĩma/
culata hec eſt. Ubi tria oſtendunt̃.
Primo ligamẽtũ qd nõ diſſoluit̃. religio.
Scdo ornamẽtũ qd nõ polluit̃. munda.
Tertio experimẽtum quod clare videtur
et oſtenditur. hec eſt.

Prima pars.

¶ Primo ligamẽtũ ⁊c. D

Religio d; a religo. as. qm̃ ꝓfeſſi in ſctã
religione ligant̃ ſub certis mãdatis et re
gulis cũ deo: ⁊ per certa vincula votoꝝ ⁊
pceptorũ in ſtatu illo pfectoꝝ fortiſſime
alligant̃. Eſt etiã religio ſtat⁹ in quo ſunt
multa ligamina virtutũ. ⁊ merito ꝟtutes
in ſacra religione ligant vitia ꝯria ſibi. ſi/
cut caſtitas ligat luxuriã. paupꝑtas ligat
auariciã. obediẽtia ligat ſuperbiã. cõmu/
nitas ligat ꝓprietatẽ. parcitas ligat gu/
lam. charitas ligat iracũdiã. ſedulitas li/
gat accidiã. Jſta ſunt ligamẽta q antiqs
patres ſctõs et deuotos religioſos in cu
nabulo ſacre religiõis ligauerũt: ne p vi
tia defluerent: ſed infra limites regularũ
diſcipline permanerẽt atq; pſiſterẽt: ob/
ſeruãtes pceptũ ſcriptũ Leuit. xvj. Affli/
getis aĩas vr̃as religione perpetua.

Tertia pars.

¶ Omittendo ſecundũ

proſequendũ eſt de tertio vbi d;. hec eſt.
Jgit̃ religio q eſt turris caſtri fortiſſima:
ſcala celi altiſſima: nauis maris ſecuriſſi
ma: terra bona fertiliſſima. Primo turris
ĩ medio ⁊c. Jſte mũdus caſtrũ: turris in
medio ſacroſctã religio/ caſtro altior: for
tior atq; ſecurior. q nõ ſunt ſecuri ĩ caſtro
ad turrim confugiũt. Sic moralr̃ infirmi
exiſtẽtes in mũdo: timẽtes ne a diabolo
capiant̃: ad religiõis turrim accedũt. ibi
eñ alõge ſpeculant̃ hoſtes inuadẽtes et
ĩſidias. ibi ſecuri⁹ viuit̃: quieti⁹ habitat̃.
religio eſt turris dd: que edificata eſt cu;
ꝓpugnaculis. mille clypei pendẽt ex ea:
omnis armatura fortium. Can. iiij. Tur/

ris fortiſſima nomen dñi: ad ipſam cōfu-
giet iuſtus et ſaluabitur (al's exaltabit.)
Prouerb.xviij. De turre ſacre religionis
loquit Pet. Damaſceñ. ad ꝓpoſitū ſatis
pulchre. Religio eſt ſpūalis exercitij mi-
rabilis officina: in q̄ aīa creatorꝭ ſui ī ſe
reſtaurat imaginem. ipſa eſt ſacre militie
tabernaculū: procinctus triūphatoꝝ: tur
ris fortiſſima dauid q̄ edificata eſt cū ꝓ-
pugnaculis: cāpus certaminis: angeloꝝ
ſpectaculū: paleſtra fortiter dimicantiū:
vbi ſpūs cū carne congredit: et fortis ab
infirmo minime ſupat. In tali ſtatu vide
tur fuiſſe Cornelius vir religioſus ac ti-
mens deū. Act.x. In tali etiā ſtatu iudas
machabeus iuſte et religioſe de reſurre-
ctione cogitās. ij. Mach.xij. Item eſt ſca
la celi quā vidit iacob: que celū attinge-
bat: et angeli aſcēdebāt et deſcēdebant ꝑ
ſcalā. gen.xxviij. Scala ſacra religio. duo
latera/regl'a ⁊ ſtatuta ſingularia. gradus
ſcale/tria vota. vñ intrās religionē cedit
bonis tpalibꝰ per votū paupertatis: bo-
nis corpalibus per votū caſtitatꝭ: bonis
ſpūalibus per votum obedientie. Scala
iſta attingit celū: qꝛ qui bene ſeruat reli-
gionē: immediate volat ad celū. Iſte ia-
cob audiuit dñm dicentē. ego ſum deus
abraā: et deus yſaac patrū tuorum. Per
abraā intelligūtur cenobite: quoꝝ capita
fuerūt Augu. Bñdictus: Bernardus: Do
minicꝰ: Frāciſcus. Per yſaac intelligunt
anachorite: quales fuerūt paulꝰ: antoniꝰ
machariꝰ: et ceteri multi. ¶ Item religio
ſctā nauis ⁊c. vñ in naui omnimode obe
dientia ſeruat. cibus groſſus miniſtrat:
moderantia cuſtodit. Pmo in naui ſerua
tur obediētia. Exiſtentes em̄ ibi: cuiuſcū
qꝫ conditionis exiſtāt: eſto ꝙ eſſet ibi pa
pa vl' rex gubernatori nauis oēs obediūt
al's eſſet periculum de ſubmerſione. Iſto
modo eſt in ſacra religione: qꝛ licꝫ nō oēs
ſint equales exiſtētes vel ꝓfeſſi in ea: ne-
ceſſe eſt ꝙ vni prelato obediāt: qm̄ equa
liter oēs tenentur ad hoc: vtpote ad obe
dientiā veram. Ab initio mundi/ creator
oīm deus/duas religiones inſtituit. vnā
in celo empyreo q̄ fuit religio angelorū:
aliā ī paradiſo terreſtri. ſ. hoīꝫ. de vtraqꝫ
apoſtatauerūt qui deo inobediētes fue-
runt: et veſtē innocētie per inobedientiā
perdiderūt. Bernard. Magnū inobediē
tie vitiū quo angelꝰ celū: adā paradiſum
ſaul regnū: ſalomō ꝑdidit amorē diuinū.

Secūdo in naui miniſtrant cibaria groſ
ſa non delicata: nec in abūdantia: qꝛ ſolū
illa que ſunt neceſſaria ad vitā. Sic anti
qui religioſi ꝑmū quod faciebant in ſua
religione: qm̄ parcitati ⁊ abſtinētie ſe da
bant: ſicut ptꝫ de heremitis antonio: ma
chario: bñdicto: ⁊ de beato dñico. qui vi-
num ꝑ decēnium nō bibit. Item in naui
eſt moderātia ⁊c. Expedit nāqꝫ ꝙ nauis
nō ſit modicū onerata: neqꝫ multū: quia
vtrūqꝫ eſſet periculū magnū: ſed medio
modo. Sic in ſacra religiōe expedit ꝙ ſit
ibi mēſura et modus. nā ſi corpus ibi de-
licate nutriat in monaſterio. ſi etiā ſe af-
fligeret nimis: eſſet periculū ꝙ deficeret.
¶ Quarto religio eſt terra. qualis? terra
dulcis ꝑ deuotionē: terra deſerti vbi mi-
niſtrat manna deuotionis: terra vbi eſt
hortus ī quo ſunt flores redolētes. aues
cantantes. paradiſus delitiarū. vbi tāqꝫ
redolentium ſpecies pigmentoꝝ vel ruti
lantes flores aromatū: ſic fragrātia ſpira
menta virtutū. ibi ſiquidē roſe charitatꝭ
igneo rubore flāmeſcunt. ibi lilia caſtita-
tis niueo candore luceſcūt. ibi viole hu-
militatꝭ nullis flatibꝰ impellunt. ibi myr
rha perfecte mortificationis exudat: et
thus aſſidue orōnis īdeficiēter amenat.
ibi ſanctarū virtutū gramina diuerſis ve
nuſtata coloribꝰ rutilant: ⁊ perpetue vi-
riditatis gratia incōparabiliter vernant
Et btūs Berñ. in quadā epl'a. Clauſtralis
paradiſus tot floribus vernat: quot ꝟtu
tibus abūdat. dū em̄ diabolus officinas
fratrū circūit: debet eum fugare ab orato
rio deuotio: a refectorio lectio: a dormito
rio ſtramenta vilia: de capitulo patiētia.
Talis ergo eſt ſtatꝰ religiōis ſicut deſcri-
ptus eſt. talis religioſitas iocunditatem
et gaudiū dabit. Eccli.j. Cuiꝰ gaudij ⁊c.

¶ Dñica q̄rta poſt octa. paſche. Ser.ij.

Ipſe enim pater
amat vos. Iohā.xvj. Teſte
ſacro eloquio amorez verū A
inter amantem ⁊ amatum/
tria generaliter demōſtrāt
pariter et oſtendunt. ſcꝫ
Conformitas et naturalis imitatio.
Fidelitas: qꝛ nunꝙ deficit vera dilectio.
Largitas et liberalis donatio.

Prima pars.

Primo cōformitas ⁊c.

Similitudo dicitur cauſa amoris vna ⁊
principalis. ſcriptū eſt em̄. qm̄ omne aīal
diligit ſibi ſimile: ſic et oīs homo ꝓximū
ſibi. oīs caro ad ſibi ſimilē coniunget: et
oīs homo ſimili ſui ſociabitur. Eccli.xiij.
Iſta cauſa amoris maxie apparet ī amo-
re patris ad filiū: inter quos dꝛ eſſe ſimili
tudo: q̄ naturaliter oēs alios amores ex-
cedit: qm̄ pr̄ plus naturaliter diligit filiū
quē genuit: ꝙ filius patrē a quo genitꝰ
eſt. hoc affirmat Ariſtotel'. viij. ethicorū.
di. ꝙ parētes plus amāt filios: ꝙ ab eis
amant. Huic alludit apl's. ij. Cori.xij. di.
ꝙ parentes debēt theſaurizare filijs: nō
econuerſo. g̊ plus amare: qm̄ amor ſequi
tur beneficiū. Tertio qꝛ deus pr̄ incōpa-
rabiliter plus nos amat: ꝙ nos ipſum.
Quarto qꝛ parētes magi ſciūt ꝙ ſūt filij:
ꝙ filij ꝙ ſunt parētes. ergo ex tali ſciētia
amor dꝫ ſequi. Quinto qm̄ filius eſt ma-
gis ꝓpinquus patri: ꝙ econuerſo. et ma
ior ꝓpiquitas eſt cauſa maiorꝭ amoris.

Secūda pars.

¶ Secundū principale

introductū: ꝙ fidelitas oſtēdit amorē. fi
delis amicꝰ nūꝙ amico frāgit fidelitatē.
talis fidelis amicꝰ defendit ī aduerſitate.
iuuat in neceſſitate: cōgaudet ī proſpita
te: corripit ex amore: exponit ſe ꝓ amore:
dolet ex amore. de tali ꝟo amore Eccli.vj
Amico fideli nulla eſt cōparatio. Amicꝰ
fidelis ꝓtectio fortis: q̄ aūt inuenit illū:
īuenit theſauꝝ. Amicꝰ fidelis medicamē
tū vite. Amico fideli nulla eſt cōpatio. h̄
eſt aurū et argētū: nec aliq̄d aliud corpa-
le quātūcūqꝫ p̄cioſū: pōt cōpari amico fi
deli. q̄lis amor fuit inter dd̄ ⁊ ionathā. ſ.
Reg.xviij. nec in p̄cio: nec ī pōdere/aurū
pōt cōparari amico ꝟo. Pꝫ hoc: qm̄ aurū
trahit deorſuꝫ: amor trahit ſurſum: aurū
gñat litē: amor gñat pacē. aurū cōia ſibi
appropriat: amor ꝓpa cōicat. amicꝰ fidel'
ꝓtectio fortꝭ. i. talis amicꝰ nō relinq̄t in
neceſſitate: īmo ꝓtegit ꝯſolādo: ꝯſulēdo:
adiuuādo: morti ſe exponēdo. vel fortꝭ ꝓ
tectio: qm̄ in tali amore ē incōparabilis
⁊ inſupabilis fortitudo: qm̄ fortis eſt vt
mors dilectio. Cant. vlti. Qui īuenit illū
inuenit theſaurū. q̄d eſt de theſauro? the
ſaurus multū diligit: ad eū in neceſſitate
recurrit: ſollicite cuſtodit. ſic ſuo mō de
fideli amico ſi īueniat: ſꝫ raro poterit īue
niri. Itē amicꝰ fidelis medicamētū vite.

Tulliꝰ ī lib. de amicitia. verū amicū q̄ in-
tuet quo abſentes aſſunt: ⁊ egētes abun
dāt: et ībecilles valēt. et q̄d difficiliꝰ ē di
ctu mortui viuūt. qꝛ amicꝰ fidelis medica
mētū vite. Itē de fideli amore hr̄ Eccli.
vbi. ſ. Amicꝰ ſi ꝑmāſerit fixus erit tibi q̄ſi
equalis: ⁊ ī domeſticꝭ tuis fiducial'r ager
Ille amicꝰ manet fixꝰ in amore: q̄ amat ī
ꝓſperis: ⁊ ī aduerſis: ī vita et in morte.
Semꝑ inter amantē ⁊ amatū eſt idē vel-
le: idē nolle: ſic dicit Tulliꝰ ī lib. de amici
tia. De iſto fideli amore loq̄tur Aug. ī ſer
mone q̄dā. Oñ (inq̄t) amicꝰ paup eſt: nō
eſt ei auferēda fides ꝑmanens cū illo: et
nō mutanda amicitia facultate mutata.
amicꝰ em̄ meꝰ ſi cū diues eſſet amicꝰ fuit:
cū paup em̄ eēt amicꝰ nō eſt: nō ipe mihi
amicꝰ: ſed aurū eiꝰ amicꝰ fuit. ſi aūt ami-
cus hō fuit: ipſe eſt q̄ fuit. q̄re aūt mō nō
ſit amicꝰ: q̄ ſi ꝑdiderit theſauꝝ nō tū ami
cuꝫ. Sed ſunt mlti ficti amici: q̄ diligūt ī
ꝓſpitate. inq̄t īcerta ē amicitia. neſcit eī
an ꝑſona vl' ꝓſpitas diligat. tal' dilectio
q̊ cōglutinat munere: eodē ſuſpēſo diſſol
uit. iō q̄dā metrificator dic̄. Cū fortuna
manet multi cernūtur amici. Sꝫ cū poſſe
caret: tūc eſtis mox inimici. Tales amici
fuerūt ficti Iob: q̄bus cū lamētis dicebat
ipſe. Miſeremini mei miſe. mei ſaltē vos
ami. mei. Iob.xix. Itē ꝟſus. Diligo te nō
ꝓpter te: ſꝫ te tua ꝓpter.

Tertia pars.

¶ Tertiū pricipale. oſtē

dit amorē largitas ⁊c. Facere elemoſynā
de bonis tpalibꝰ. dare paupibꝰ: eſt ſignū
magni amorꝭ. q̄propter paupes recepta
elemoſyna dicunt cōiter. amore dei ſit. iō
ſaluator ī euāgelio Luc̄.xvj. Facite vobis
amicos de mām̄ona īiq̄tatꝭ. Mām̄ona di
uitie nūcupat. ⁊ exponit vno mō de mā-
mona iniq̄tatꝭ. i. ineq̄litatꝭ: qm̄ bona for
tune diuidunt in h̊ mūdo īeq̄liter: ⁊ poſ-
ſident. Elemoſyna g̊ ꝓcurat amorē dei: ⁊
fac̄ amicū dei: ſicut dic̄ Chryſoſto. in q̄dā
homel. ſup Mat. vbi ſic. Elemoſyna ami
ca dei ꝯſiſtit: et ſemꝑ ei ꝓpinq̄ eſt. ⁊ ꝓ q̄-
buſcūqꝫ voluerit: facile munꝰ īpetrat: vī
cula pctoꝝ diſſoluit: fugat tenebras: huic
cū multa fiducia porte celi apient. Iſta B
q̄ dixi: ad ꝓpoſitū applicādo. pr̄ celeſtis
pr̄ miſarū/ et deꝰ totiꝰ cōſolationis/crea-
turas quas creauit: triplici amore diligit
Oſtēdit inter ipſum (quem amorem.
et nos creature impreſſa ſimilitudo.

Fidelitatis eiuſdem euidens certitudo.
Largitatis munifica plenitudo.
Utpote amat pr̄ creaturas amore genera
li: amore ſpeciali: amore peculiari.
¶ Primus amor pr̄is celeſtis amor gene-
ralis quo diligit oēm creaturam rationa
lē et irrationalē/ celeſtē atq̄ terreſtrē/ viſi
bilē et inuiſibilē. Iſto modo diligit pctō-
rē: nō rōne culpe: ſed rōne nature. de iſto
amore loquit̃ ſapiēs Sap. xj. Diligis oīa
que ſunt: ⁊ nihil odiſti eorum que feciſti.
Iſte pr̄ imenſe maieſtatis ꝓpter iſtū amo
rē: ſolē ſuū facit oriri ſup̱ bonos ⁊ malos:
et pluit ſuper iuſtos et iniuſtos. Mat. v.
Signum iſtius amoris dꝫ eſſe ſimilitudo
ſeu veſtigiū: qm̄ in oī creatura eſt aliqua
lis ſimilitudo dei. ¶ Scōs amor pr̄is cele
ſtis/ eſt amor ſpecialis quo amat peniten
tes: q̄ ad pn̄iam ſe cōuertūt. vn̄ Hiere. lo-
quit̃ aīe peccāti ſui lib. iij. c. Tu fornicata
es cū amatoribus multis. tn̄ reuertere ad
me dicit dn̄s: ⁊ ego ſuſcipiā te. Leua ocu-
los tuos in directū: ⁊ vide vbi nūc proſtra
ta ſis o aīa peccatrix. Sic videbat̃ loqui
Anſel. aīe ſue peccatrici. O aīa mea perfi
da deo: pura dei adultera. tu em̄ deſpon-
ſata regi celoꝝ facta es ſcortū tartareum.
Heu aīa mea abiecta deo: proiecta diabo
lo: abijciēs deū: amplectens diabolū: aīa
meretrix obſtinata: fornicatrix impudēs:
tu ṗori amatori creatori tuo repudiū ob-
tuliſti: ⁊ ad inſidiatorē tuū diabolū ſpōte
te contuliſti. O aīa mea q̇d feciſti? in celo
dereliq̄ſti caſtū amatorē tuū: ⁊ in infernū
ſecuta es odioſum corruptorē tuū. O aīa
mea expaueſce. mēs mea deffice. O deꝰ me
us memēto q̄r piꝰ ⁊ miſericors es. memor
eſto benignitatis tue erga peccatorē tuū.
parce tu dn̄e cuius eſt ſaluare: qui nō vis
mortē pctōris. pce peccatrici aīe mee. De
amore iſtius patris celeſtis erga nos/ ha
bet̃ ſatis p̱ exēplū Luc. xv. de filio ꝓdigo:
qui poſtq̄ penitens reuerſus eſt ad patrē
pr̄is miam implorādo: pr̄ miſericors rece
pit filiū reuertētē ī ſignū recuperati amo
ris. Sic pater celeſtis qui miſericors eſt:
reuertētem ad ſe per pn̄iam libenter ſuſci
pit: etiā ſi ad ſummū maloꝝ venerit. ſicut
dicit Chryſ. ¶ Tertius amor celeſtis pr̄is
eſt amor ſpecialiſſimus quo amat ſe amā
tes: et in gratia exiſtentes. de quo amore
Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. De
iſto amore ſuperverbo loquit̃ btūs Bern.
Diſce xp̄iane q̄r a xp̄o doceris qualiter de
um diligas. diſce amare dulciter/ pruden
ter/ fortiter. Primum ne illecti. Scōm ne
decepti. Tertiū ne oppreſſi: ab amore dei
auertamur. zelū tuū inflāmet charitas: in
formet ſciētia: coadiuuet fortitudo. de iſta
reamatione Cañ. ij. vbi ſic. Dilectꝰ meus
mihi: ⁊ ego illi. Dilectus meꝰ mihi eſt to-
tū q̄d amo: q̄d cupio: q̄d quero: q̄d deſide
ro. Et ego illi ſuꝫ totū q̄d ipſe amat: q̄d de
ſiderat: q̄d querit. vel ſic. Dilectꝰ meus mi
hi. me amādo: et ego illi reamādo. Vn̄ de
iſto amore Aug. li. ſolilo. deuote deo ama
tori ſuo ait. O ignis ardēs/ q̄ ſemp̱ ardes
et nūq̄ extingueris. o amor qui ſemp̱ fer-
ues: ⁊ nūq̄ tepeſcis. o charitas deꝰ meus
accendar totus ad te: totus diligā ſolum
te: minus em̄ te amat q̄ aliq̇d amat q̄d nō
amat ꝓpter te: diligā ꝯ te qm̄ tu prior dile
xiſti me. diligā te vita aīe mee. appare mi
hi dilectio mea. diligā te dn̄e virtus mea.
amem te dn̄e deus. Iſti tres gradus amo
ris poſiti ſuperius et declarati ſignant̃ in
illo textu Ioh. xj. vbi legit̃ ꝙ ieſus dilige
bat mariā/ marthā/ et lazarum. In maria
ſignant̃ diligētes ſiue amātes. in martha
penitētes. in lazaro peccatores exiſtētes.
¶ Sed querit̃ et nō ſine cauſa: que ſunt ſi
gna iſtius amoris/ quo deus pater amat
nos? Rn̄deo. iſta ſunt infirmitatis immiſ
ſio: ſecretorū reuelatio: charitatiua corre-
ctio: donoꝝ copioſa largitio. Primo ⁊c̄. de
hoc ad litterā Ioh. xj. Ecce quē amas in-
firmat̃. qn̄ em̄ deus infirmitatē corporalē
infligit ſignū eſt amoris. Nūq̇d iob ⁊ tobi
as infirmati ſunt: et amici dei ſunt appel
lati? de hmōi amore petrus Bleſeñ. loqui
tur in hūc modū. Amicitia eſt (inq̇t) diui
tibus pro gloria: pauperibus ꝓ ſenſu: exu
libus ꝓ patria: imbecillibus pro virtute:
egrotis ꝓ medicina: mortuis ꝓ vita: infir
mis ꝓ ſanitate. Amicitia vera eo oculo re
ſpicit amicū diuitē et mendicū: fortem ac
debilē: ſanū et egrū: humilem ⁊ ſublimē.
Item ſcōm ſignū amoris. amicis maxime
reuelant̃ ſecreta patris. ptꝫ de ſctis apl'is
quibus deus tanq̄ amicis. reuelauit ſe-
creta ſua. Ioh. xv. Iā nō dicā vos ſeruos:
q̄r ſeruus neſcit q̇d faciat dn̄s eius. Uos
aūt dixi amicos: q̄r oīa quecūq̄ audiui a
patre meo nota feci vobis. maxime patet
hoc in exēplo de btō Iohāne euāgeliſta:
cui deus amore precipuo quo eū amabat

multa et miranda in apocalipſi reuelauit
ſecreta. nā ſcriptū eſt. Btūs apl's cui reue
lata ſunt ſecreta celeſtia. de quo venerabi
lis Anſel. in oratione ad beatū Iohānem
loquitur in hunc modū. O beatiſſime io-
hannes xp̄i familiaris amice: qui ab eodē
dn̄o ieſu xp̄o virgo es electꝰ: atq̄ inter ce
teros magis dilectus: et myſterijs celeſti-
bus ſuper om̄s imbutus. tu ſic predilecte
deo inter tot ⁊ tantos dilectos eiꝰ: vt ſu-
perueniēs dilectio tibi ſit ꝓpriū ſignū in
ter eos: ad te ergo tā amice dei exorandū:
accedit homūtio reus ac ꝓinde inimicus
dei: vt per tā dilectū interceſſorē vitet ſibi
imminētē irā dei. Tertiū ſignū correctio
amoroſa. flagellat em̄ dn̄s omnē filiū quē
diligit. q̇s eſt filiꝰ quē non corrigit pr̄. Si
quidē talis paterna correctio ſignū amo-
ris eſt ⁊ dilectionis. talis correctio diuina
eſt ſuauis ⁊ bona: correctio paterna nō ty
rannica: dulcis nō crudelis: amoroſa non
malicioſa: ꝓpria nō aliena. Apoc. iij. Ego
quos amo arguo et caſtigo. Immittit iſte
pr̄ in nos īfirmitates: guerras: fames: tē
peſtates: terremotꝰ: ⁊ alias tribulatiōes:
vt emēdemus in meliꝰ: et corrigamus vi-
tā noſtrā. Corripimur em̄ a dn̄o: vt nō cū
hoc mūdo dānemur. j. Coꝝ. xj. Btūs ergo
qui corripit̃ a dn̄o. increpationē ergo dn̄i
nō reprobes: q̄r ipſe vulnerat ⁊ medetur:
percutit ⁊ manus eiꝰ ſanabūt. Iob. v. Le
gitur ꝙ quidā peregrinꝰ fuit depredatus
et vulneratus ⁊ multipliciter tribulatꝰ: et
dū fuiſſet portatꝰ ad quoddā hoſpitale re
ſumptis aliqualiter viribꝰ: cepit reminiſci
quāta bona fecit peregrinis et pauperibꝰ
tribulatis: et dū cogitaret: vidit maximā
claritatē in domo: ⁊ in medio luminis vi
dit vnā reginā coronatā ⁊ decēter ornatā
cū ſeptē puellis: et cū acceſſiſſet ad eū: in-
terrogauit regina ſi cognoſceret eas. ⁊ re
ſpōdit ꝙ nō. tūc ait regina: ego ſuꝫ amor
et charitas per te frequētiſſime inuitata:
et iſte ſunt ſocie mee que etiā venerūt me
cum ad auxiliū tuū. hec eſt patientia que
ſanabit vulnera tua. hec eſt benignitas q̄
oīa tibi ablata reſtituet. hec eſt cōpaſſio
que induet te. hec eſt fides que diriget te.
hec eſt ſpes que portabit te. hec eſt ꝑſeue-
rantia q̄ cuſtodiet te. ⁊ ego ſine dubio pre
ſentabo te maieſtati diuine. qui curatꝰ et
ſanatus conſurgēs ad caput repperit oīa
ablata ſibi fuiſſe integraliter reſtituta.
Quartum ſignū amoris patris celeſtis ⁊c̄.
Ineſtimabilia ſunt bona que confert iſte
pater celeſtis: qm̄ ab ipſo omnia bona ꝓ-
cedunt tanq̄ a patre luminum. nam ipſe
eſt pater luminum: pater omnium: pater
filiorum: pater conſolationum. Primo pa
ter luminum. Iaco. j. Omne datum opti-
mum: ⁊ omne donū perfectum/ deſurſum
eſt deſcendens a patre luminum. notāter
dicit a patre luminū: qm̄ iſte pater ad mo
dū luminis ſe cōmunicat creaturis. vtiq̄
que a patre luminū data ſunt: lumīa ſunt
ſplendentia: et ipſe a quo datū lumen eſt:
et ipſe pater luminum eſt. nihil a patre lu
minum. i. a datore virtutū poteſt niſi bo-
num ꝓcedere. ipſe em̄ eſt ille pater a quo
bona cuncta procedunt: qui poſſedit et fe
cit: et creauit te. Scōo pater oīm: quia ip
ſe creauit oīa. Malach. ij. Nunquid non
deus vnus creauit nos? Audi iſrael. dn̄s
deus veſter/ deus vnus eſt. Deut̃. vj. Nun
quid non ipſe eſt pater tuus qui poſſedit
te: et fecit te: et creauit te? Deut̃. xxxij. Ter
tio eſt pater oīm regendo ⁊ gubernando.
Sap. xiiij. Tua autem pater prouidentia
ab initio cuncta gubernat. et ad Epheſ.
iiij. Unus deus ⁊ pater oīm: qui eſt ſuper
oēs/ excellentia dignitatis: et per oīa/ pre
ſentia maieſtatis: ⁊ in omnibus nobis/ ꝑ
gratiam inhabitantē. Itē tertio pr̄ filio-
rū. Narrat btūs Amb. in ſuo hexameron/
ꝙ herodiꝰ eſt auis que naturaliter hꝫ offi
ciū benignū et amoroſum. intātū ꝙ nō ſo
lū pullos ꝓprios: ſed etiā alienos paſcit
et nutrit. Sic ſuo modo deus pr̄ non ſolū
xp̄ianos: qui ſunt filij proprij: ſed etiā in-
fideles/ pctōres/ malos ⁊ iniuſtos paſcit:
gubernat ⁊ nutrit. etiā aues. q̄r pater cele
ſtis paſcit illa. Mat. vj. Quarto pr̄ cōſola
tionū. ij. Coꝝ. j. Bn̄dictus deus et pr̄ dn̄i
nr̄i ieſu. Bn̄dictus deus q̄ creauit nos ⁊ a
culpa liberauit. deꝰ eſſentia diuinitatis. ⁊
pr̄ dn̄i nr̄i ⁊c̄. pr̄ ꝓprietate gn̄ationis. pr̄
miarū ꝓpter varios effectꝰ mīe dei. q̄ con
ſolat̃ nos in oī tribulatione nr̄a. glo. ī tri-
bulatione aīe ⁊ corporis. ſciētes qm̄ ſicut
ſocij paſſionū ⁊ tribulationū eſtis. ſic etiā
conſolationū. ſocij paſſionū ⁊ tribulatio-
nū in preſenti: ſed ſocij cōſolationū in fu-
turo. Beati qui lugēt qm̄ ipſi cōſolabun-
tur. Mat. v. Felix talis ſocietas quam in-
choat grā ī p̄ſenti: imo etiā patiētia: ⁊ ter-
minat̃ ī glia. Cuiꝰ ꝯſolationis ⁊ glīe ⁊c̄.

¶ Jn die aſcenſionis dñi. Sermo. j.

A Qui deſcēdit: ip-
ſe eſt et qui aſcendit ſuper
omnes celos. Epheſ. iiij.
Fides chriſtianorum profi
tetur duo eſſe loca in qui-
bus differentia reperitur. Paradiſus ce-
leſtis: infernus terreſtris. Jſta ſunt loca.
paradiſus locus ſuperior vbi eſt glīa bea
torum: infernus locus inferior vbi eſt pe-
na damnatorum. Jn paradiſum aſcendit
homo deſcendendo: ſed ad infernū deſcē-
dit homo aſcendendo. Prima via ad ce-
lum/ad celeſtem paradiſum eſt deſcende-
re per humilitatem: in qua eſt deſcenſus.
Aug. Ambula per chriſti humilitatem vt
venias ad eternitatem. Conductus aque
non aſcēdit niſi prius deſcēdat. Modo ſi
mili. nullus aſcēdit ad celū ad gloriā: niſi
prius deſcēdat ꝑ humilitatē. Humilitas
eſt aqueductus per quē deus venit ad ho
minē atqꝫ deſcēdit. Jtē eſt via ad ſublimi
tatē. Jtē humilitas vult deſcēdere: ſed ſu
perbia vult aſcēdere. Fratres ſi cōcupiſci
tis ad eternitatē ꝑuenire/ꝛ ad celeſtē pa-
triā. ſ. hierl'm: ſequimini humilitatē xpi:
vt perueniatis ad eternitatē et beatitudi
nē. ſ. hieruſalē. que interpretatur viſio pa
cis. Aug. Bern. O peruerſitas filioꝝ adā:
qꝛ cū aſcēdere ſit difficillimū: deſcēdere fa
cillimū: ipſi aſcendūt parati ad honores:
ad celſitudines graduū eccleſiaſticoꝝ: ſciē
tes aūt qm̄ aſcendēdo deſcēditis vſqꝫ ad
ima. deſcēdendo aſcēditis vſqꝫ ad ſydera.
Sic ſaluator voluit deſcēdere prio vt poſt
aſcēderet: qm̄ hūiliauit ſe vſqꝫ ad incarna
tionem: vſqꝫ ad mortē: vſqꝫ ad crucē: ꝛ de
ſcēdit ad limbū ꝛc̄. Scđs locus infernus:
ad quē deſcēdūt pctōres aſcendēdo. Jſte
aſcēſus ſuperbia eſt: qm̄ ſcriptū eſt. Sup
bia eoꝝ aſcēdit ſemper. Nunquid ſathan
lucifer anteꝙ̄ deſcēderet: prius aſcēdit ip
ſo dicēte. Aſcēdam ſup altitudinē nubiū.
Eſa. xiiij. nūqd poſtmodū deſcēdit. Luce.
x. Uidebam ſathanam ſicut fulgur de celo
cadentem. Nūqd peccatores aſcēdūt vſqꝫ
ad celos: et deſcendunt vſqꝫ ad abyſſos?
Tales exterminati ſunt: et ad inferos de-
ſcenderūt. Baruch. iij. Ex predictis cōclu-
ditur ꝙ ad celum aſcendit homo deſcēdē
do. et ad infernum deſcendit homo aſcen
dendo. et hoc eſt quod volunt dicere pro-
poſita verba. Qui deſcēdit: ipſe eſt et qui
aſcendit. ¶ Ubi duo oſtenduntur.
Primo inclinatio gratioſa: que vocat̄ hu-
militas. qui deſcendit.
Secundo mutatio glorioſa vbi exaltatur
humilitas. aſcendit.

B Secunda pars.

¶ Quantū ad ſecūdum
proſequendo de aſcēſione/ queritur quis
eſt qui aſcendit? Reſpondetur
Aſcendit aduocatꝰ ꝑ nobis intercedēdo.
Aſcendit angelus orientem aſpiciendo.
Aſcendit ſol ad locū ſuum reuertendo.
Aſcendit fons terram irrigando.
Aſcendit leo vocem attollendo.
Aſcendit aquila alte conuolando.
Aſcendit nuncius iter oſtendendo.
¶ Primo aſcendit aduocatus ꝛc̄. Populꝰ
xpianus et qlibet fidelis ſeptē hꝫ aduoca
tos in cōſpectu diuine maieſtatis. ꝛ ſunt
iſti. ſ. ſpūſſctūs: ieſus xps: nr̄ dei: angelꝰ:
et peculiaris ſanctꝰ: elemoſyna: et oratio.
Primꝰ aduocatus ſpūſſctūs. Roma. viij.
Spūſſanctus poſtulat pro nobis gemiti
bus inenarrabilibus. poſtulat. glo. poſtu
lare nos facit. et in hoc dꝛ aduocatus nr̄.
Scđs aduocatus ieſus xps. j. Joh. ij. Ad
uocatū habemus apud patrē ieſum xp̄m.
Siquidē ipſe fecit ſe aduocatū noſtrū in
hac vita ante paſſionē qn̄ dixit. Ego ꝑ eis
rogo. Joh. xvij. etiam tp̄e paſſionis qn̄ di
xit. Pr̄ dimitte illis. Luc. xxiij. et nūc aſcē
dit in celū: vt interpellet ꝑ nobis: vt dicit
apl's ad Roma. viij. et Heb. vij. et iā ipſe
ꝓmiſerat Joh. xvj. Ego rogabo patrē de
vobis. Aſcendit ergo vt nr̄ aduocatus ſit
apud patrē. Sed hoc intellige ſm̄ natu-
rā humanā: nō ſm̄ diuinā. Cū em̄ aduoca
re et rogare ſit minoris ad maiorē: nō di-
cet̄ xps ſm̄ naturā diuinā rogare patrem
ſm̄ quā eſt ei equalis. vnde ſm̄ hunc ſen-
ſum dicit Bern. Securū acceſſum habes
o hō ad deū: vbi mater ante filiū: filiꝰ an
te patrē: mater oſtēdit filio pectus ꝛ vbe-
ra: et filius oſtendit patri latꝰ ꝛ vulnera:
nulla ergo poterit eē repulſa vbi ſunt tot
charitatis incēdia (al's inſignia) Tertius
aduocatus: ſed magis aduocata: Uirgo ma
ria mater dei. Eya ergo aduocata nr̄a tuo
filio nos cōmenda: tuo filio nos repreſen
ta. Quartus aduocatus bonus angelꝰ ho
mini ad cuſtodiā deputatꝰ. qualis fuit ra

phael aduocatus tobie: qui tanꝙ̄ bonus
aduocatus orationes tobie ꝛ cetera bona
meritoria dño preſentabat. Quintus ad-
uocatus ſctūs aliquis peculiaris ꝛ deuo-
tus. iuxta dictū ſcī Job. v. Ad aliquē ſan
ctoꝝ ꝯuertere. Sextus aduocatus elemo
ſyna. de iſto aduocato habetur Eccī. xxix.
Cōclude elemoſynā in ſinu pauperis ꝛ ip
ſa pro te exorabit. Septimꝰ aduocatꝰ ora
tio. Dicit btūs Aug. ſuper pſ̄. ꝙ oratio lo
cutio eſt ad deū. qm̄ ꝑ orante loquit̄ deo.
et idē in quodā ſermone. Oratio ſi pura:
ſi caſta fuerit: vacua non redibit: et celos
penetrabit. ꝛ addit. Oratio orātis eſt ſub
ſidiū: qm̄ aduocat pro eo.
¶ Scđm principale. Aſcēdit angelus ꝛc̄.
Johānes vidit alterū angelū aſcendentē
ab ortu ſolis habentē ſignū dei viui. Apo
ca. vij. Jſte alter angelꝰ eſt ieſus xps ma-
gni cōſilij angelus. Alter angelus qm̄ plꝰ
ꝙ̄ homo ꝛ plus ꝙ̄ angelus: qꝛ verus deꝰ.
Jſte aſcendit ab ortu ſolis: qm̄ aſcenden-
do reſpiciebat ad orientem: et pendens in
cruce ab oriente eius erat aſpectus: et ve-
niens ad iudicium iudicādo faciem habe
bit ad orientē: teſtibus angelicis ſpiritibꝰ
iſta die dicētibꝰ. Quēadmodū vidiſtis eū
aſcendentē in celum: ita veniet. Cui allu-
dit dauidica prophetia. Pſallite dño qui
aſcendit ſupra celū celi ad orientem. Jſte
aſcendēs habebat ſignū dei viui. hoc eſt
ſalutifere crucis: qm̄ aſcendit cum ſignis
plagarum ſeu vulnerū quas paſſus eſt in
arbore crucis: que ſigna alio noīe ſtigma
ta nuncupantur.
¶ Tertiū principale. Aſcēdit ſol ꝛc̄. de ſo-
le/et de eius aſcēſu ad locū ſuū loquit̄ ſa-
lomō Eccl's. c. j. Oritur ſol ꝛ occidit: et ad
locū ſuū reuertitur: ibiqꝫ renaſcens gyrat
per meridiē: et flectitur ad aquilonem lu-
ſtrās vniuerſa. Sol xps propter mūdiciā
vite: ꝓpter lucē doctrine: et ꝓpter calorē
charitatis. Jſte ſol iuſticie. ſol iſte qui ori
tur: hoc refertur ad natiuitatē ſuā ſm̄ car
nē. et occidit. hoc refertur ad mortē. et ad
locū ſuū reuertit̄. hoc ꝑtinet ad eius aſcē
ſionē. Legitur. iiij. Reg. xx. et Eſa. xxxviij.
ꝙ in ſignū curationis Ezechie regis/ i ſo-
le fuerūt decē linee ſeu gradus deſcēſus:
et decē aſcenſus. hoc ſignū oſtēſum eſt in
horologio achāz. Hoc figurabat ꝙ ieſus
xps decē modis in incarnatione ſe humi-
liauit: ꝛ decē modis fuit exaltatus in aſcē
ſione. Gradus ſue humilitatis ſunt iſti.
Primus gradus de ſpecioſitate deſcēdit
ad deformitatem. de pmo in pſ̄. Specio-
ſus forma pre filijs hoīm. de ſecūdo Eſa.
liij. Non eſt ſpecies ei neqꝫ decor. Scđs
gradus a claritate ad maximā tenebroſi-
tatem. Job. vij. Replebor doloribus vſqꝫ
ad tenebras. et pſ̄. Contexerunt me tene-
bre. Tertius gradus de plenitudine deſcē
dit ad paupertatem. de iſto deſcēſu. ij. Co
rinth. viij. Cū eſſet diues ꝑ nobis factus
eſt egenus. Quartus gradus. a maieſtate
deſcendit ad ſubiectionē. Philip. ij. Cum
in forma dei eſſet ꝛc̄. factus eſt obediens
ꝛc̄. Quintus gradus: qm̄ a requie deſcen
dit ad laborē. ſiquidē laborauit in hac vi-
ta: qꝛ fatigatus ex itinere ſedebat ſup fon
tē. Joh. iiij. Sextus gradus: qꝛ a virtute
deſcēdit ad infirmitatē. Jpſe ſiquidē dei
virtus/ꝛ dei ſapiētia. j. Coꝛ. j. et Eſa. liij.
Uidimus eū et nō erat aſpectus: ꝛ deſide
rauimus eū deſpectū et nouiſſimū viroꝝ
ꝛc̄. Septimus gradus. ab honore deſcen
dit in ignominiā: ita vt fieret opprobrium
hominū: et abiectio plebis. omnes viden
tes me deriſerunt me. Octauus gradus:
quoniam a ſumma iuſticia deſcēdit ad iu
dicium iniuſtum: quoniam iniuſte iudica
tus eſt: et cum iniquis deputatus eſt. No
nus gradus eſt: quia ab eternitate deſcē-
dit ad humanitatem: formam ſerui acci-
piens habitu inuentus vt homo. Decimꝰ
gradus: quia ipſe qui eſt vita deſcendit
vſqꝫ ad mortem. magnus deſcenſus fuit.
Sed nunc videndum eſt de gradibus per
quos aſcendit iſte ſol. Primꝰ gradus: quo
niam aſcendit a deformitate ad decorem.
ſcriptum eſt. Dominus regnauit decorē
indutus eſt. Et alibi. Decorem induiſti.
Secundus gradus: quoniam aſcendit a
tenebroſitate in maximam claritatem. nā
reſplenduit facies eius vt ſol in virtute
ſua. hoc fuit in reſurrectione. Tertius gra
dus a paupertate aſcendit ad opulētiam
et magnam potentiam. Matth. vltimo.
Data eſt ei omnis poteſtas in celo ꝛ in ter
ra. Quartus gradus: aſcendit a ſubiectio
ne ad altam exaltationem: quia deus pa-
ter omnia ſubiecit ſub pedibꝰ eius. Ephe.
j. Conſtituit eum ad dexterā ſuā in celeſti
bus ſupra omnē principatum ꝛ poteſtatē
et virtutem ꝛ dominationem. ꝛ omne no
men qđ noīatur nō ſolū in hoc ſeculo ꝛc̄.

Quintus gradus: q̄m aſcendit a labore ad requiē. Hec requies mea in ſcl'm ſeculi. Sext⁹ gradus: aſcendit a limbo vſq; ad dexterā patris ſeſſionē. pſ. Dixit dn̄s domino meo: ſede a dextris meis. Septim⁹ gradus: aſcēdit a deiectione in excellētiā iij. Reg. x. Beati viri tui: ⁊ beati ſerui tui hi qui ſtant corā te ſemp: et audiūt ſapiētiā tuā. Octauus gradus: aſcēdit ab infirmitate ad virtutē. Mat. xxiiij. Uidebunt filiū hoīs veniētē in nubibus celi cū virtute multa ⁊ maieſtate. Nonus gradus: q̄m aſcēdit de morte ad vitā et nunꝙ morieť. nam xp̄s reſurgēs ex mortuis iā non moriť: mors illi vltra nō dn̄abiť. Ro. vj. Decim⁹ aſcenſus iſti⁹ ſolis a mōte oliueti vſq; ſup oēs celos. iuxta thema. Qui deſcendit ipſe eſt ⁊ qui aſcendit ⁊c.

¶ Quarto principaľr aſcendit fons ⁊c. Gen. ij. Fons aſcēdebat de terra irrigās vniuerſā ſupficiē terre. Nunq̄d ſaluator fons ſapiētie ꝟbū dei in excelſis. Eccl. j. Uerbū dei fili⁹ fons ſapiētie illuminans intellectū: fons viuificātis affectū: fons aque viue irrigantis ad oē opus bonū. Domine apud te eſt fons vite. pſ. et in canticis. Fons hortoꝝ. imo hortus ꝯcluſus fons ſignat⁹. Iſte fons exhauriri nō pōt ꝓpter eius imēſitatē: nec attigi ꝓpť eius ꝓfunditatē. Iſte fons q̄ tūc rigauit terrā q̄n vna cum pr̄e miſit ſpm̄ſanctū: et tūc per ſeptiformē grām rigati ſunt apl'i quoꝝ ſonus p̄dicationis audit⁹ eſt ꝑ vniuerſam terrā. Ipſe em̄ xp̄s aſcēdens ī altum captiuā duxit captiuitatē: dedit dona hoībus. vn̄ illa dona ſunt riuuli ſeptiformis gr̄e ſpūſſancti. tūc em̄ fons paru⁹ creuit in flumen maximū: et in aq̄s plurimas redūdauit. tūc apl'i ſic rigati fontes facti ſunt ſaluatoris. quapropter īfidelibus q̄ per apl'os erant conuertendi ad fidem: potuit dirigi ꝓphetia que habetur Eſaie. xij. Haurietis aquas de fontib⁹ ſaluatoris. figurat; ꝑ illos duodecim fōtes q̄s inuenerūt filij iſrl' in helim. Exo. xv.

¶ Quinto p̄ricipaliter aſcēdit leo ⁊c. xp̄s leo de tribu iuda. leo grece/ rex latine. et xp̄s rex regū/ ⁊ pricep̄s regū terre. Item leo aīal nobiliſſimū: aīal virtuoſiſſimū: aīal mirabiliſſimū: animal p̄cellētiſſimū. Primo leo aīal ⁊c. magne liberalitat; in h̄ ꝙ p̄dā nō comedit ſol⁹: ſed eā diſtribuit alijs aīalib⁹. Ad modū leonis xp̄us oñdit liberalitatē in ſua incarnatiōe: in natiuitate: q: tūc ſeipſum ⁊ ſua nobis liberaliť dedit. fili⁹ dat⁹ eſt nobis. Eſa. ix. Iſte leo nobilitatem ſue dignitatis et bonitatis oſtēdit: q: in ſua beatitudine voluit nos eſſe ꝑticipes: nec ſuā beatitudinē voluit ſolus participare: iō vt hoīes deos faceret: fact⁹ eſt hō. de iſto leone. j. Machab. iij. Similis fact⁹ eſt leoni in opib⁹ ſuis. Tertio leo eſt aīal ꝟtuoſum: q̄lis fuit xp̄s audax fortis ⁊ virtuoſus/ p̄ſertim ī paſſione in ſuſtinendo crudeliſſimā paſſioneꝫ. Leo fortiſſim⁹ beſtiarū ad nullius pauebit occurſum. Prouerb. xxx. Sic xp̄s non timuit cohortē iudeoꝝ: īmo occurrit eis impauide dicens: quē q̄ritis? Item aīal mirabiliſſimū ad cui⁹ vocē leonis catul⁹ reuiuiſcit. Sic xp̄s virtute diuinitat; ſurrexit. Item leo in aſcēſione: cuius figura preceſſit Gene. xlix. vbi iacob patriarcha prophetiam de iuda loquiť per hunc modū. Iuda te laudabūt fratres tui. ſ. apoſtoli laudando te: predicando te: et fidem tuā per vniuerſum mūdū. Euntes ī mundum vniuerſum p̄dicate euangelium ⁊c. Mar. vlti. et adorabūt te filij patris tui ideſt ſancti angeli tui: preſertiꝫ iſta die te adorabunt: te honorabūt: tibi occurrent. vnde ſm̄ Hierony. in iſta aſcenſione angeli in duplici differentia apparuerunt. quidam ipſum conducentes et aſſociantes: quidam illi occurrētes ⁊ obuiantes. Unde angeli obuiantes querebāt. Quis eſt iſte rex glorie? et angeli aſſociantes reſponderūt. dominus virtutū ipſe eſt rex glorie. Unde virtutes angelice de myſterio ſancte incarnationis: nec non de myſterio paſſiōis atq; redemptionis ignare/ obſtupeſcētes querebant. Quis ē iſte rex glorie? Itē quare rubrū eſt indumentū tuum? quis eſt iſte q̄ venit de edon tinctis veſtib⁹ de boſra? Eſa. lxiij. Ubi ſciēdū ꝙ reges et p̄ncipes ſua negocia p̄ſertim ardua a p̄ncipio nō reuelāt ſuis amicis/ maxime q̄n volūt ꝙ illa occultentur inimicis: iuxta cōſiliū ſapiētis Eccl'i. vj. Multi pacifici ſint tibi: et ꝯſiliari⁹ ſit tibi vnus de mille. Dei arduiſſimū fuit negociū incarnatiōis: qđ negociū nō videť deus reuelaſſe a principio amicis āgelis ſuis: niſi forſitā gabrieli. quapropter dubitabant ⁊ querebāt ſicut dictū eſt. vn̄ ad propoſitū beatus Ambro. Dubitauerunt

angeli: dubitauerūt poteſtates: celoꝝ virtutes ꝙ caro in celum aſcēderet: vnde dicebāt. Quis eſt iſte rex glorie? ſequitur in prophetia iacob de iuda. Ad predam aſcēdiſti fili mi. ad predam. i. cū preda ſanctorum patrum: quos in limbo venatus es. Ezechie. xix. Leo factus eſt: et didicit capere predā. Accubuiſti vt leo. vbi? in dextra patris. et hoc de quinto principali.

¶ Sexto principaliter. aquila xp̄s in iſta mirabili aſcenſione fuit ſimilis aq̄le: que propter predam capiēdam de rupe vbi nidificat: deſcēdit illuc vbi capit predam: et cum preda facta reaſcēdit ad nidum. Sic a ſimili xp̄s qui eſt aquila. vn̄ Greg. libro xxix. moral'. Chriſtus (inquit) homo naſcēdo: bos moriendo: leo reſurgendo: aquila aſcendendo: qui de nido/ de rupe paradiſi per incarnationē/ venerat in hunc mundum: vbi predam humanitatis acceperat ad nidum cum preda aſcēdere debuit. vnde Grego. in homel'. Redemptor in ea carne quam aſſumpſit abijt in celū. locus em̄ carnis proprius terra eſt: et que quaſi ad peregrinandum ducitur: dum per redemptorem noſtrum in celo collocatur. Cui alludit apoſtolus Ephe. iiij. Aſcendēs chriſtus in altum/ captiuam duxit captiuitatem. quia chriſtus captiuitatem ſanctorū patrum: quam demones captiuauerūt in inferno: rurſum captiuam duxit et traxit: ibiq; libertatem perpetuam eis dedit. vnde beatus Greg. home. xxix. Illuc reuertebatur chriſtus vbi erat: et inde redibat q: per humanitatem aſcēderet in celum: qui per diuinitatem et terrā continebat et celū. De iſta aquila Job. xxxix. Ad preceptū tuum eleuabitur aquila: et in arduis ponet nidum ſuum. Ubi aquila chriſtus iſta die poſuit nidū ſuū? certe in arduis: quia ſuper omnes celos ſm̄ apl'm ad Ephe. j. et Heb. j. in dextera dei patris.

¶ Septimo principaliter aſcēdit nūcius iter oſtendēdo ⁊c̄. Mich. ij. Aſcēdit pandens iter ante eos. Augu. Uia tibi factus eſt chriſtus: ipſe ſaluator: ſurge ⁊ ambula: habes quo: nulli licet pigreſcere. Aſcēdamus nos ergo cum eo: ⁊ ſurſum corda habeamus. Augu. vbi xp̄s eſt in dextera dei ſedens: cuius dextere participes ⁊c̄.

¶ In die aſcenſionis dn̄i. Sermo. ij.

Aſcendit ſuper oēs celos. Ephe. iiij. c. ⁊ in epiſtola vigilie p̄ſentis ſolennitatis ſcribitur thema preſens. Hodie eccleſia recolit dn̄i aſcenſionē: cuius hodie feſtū colimus. Pro cuius thematis declaratione A deberis notare ꝙ ſm̄ ph̄m in. v. phyſico. oīs motus fit a cōtrario in ꝯriū. q: ab vna q̄litate in aliā cōtrariā: puta de albedine in nigredinē ⁊ ecōtra. modo ita eſt ſm̄ eūdē ph̄m/ ꝙ motus ſurſum/ et motus deorſum cōtrariant in. v. ph̄oꝝ. Ad hoc ergo ꝙ aliq̄d ſurſum aſcēdat: opꝫ ꝙ pri⁹ deſcēdat deorſum. Hoc etiā pꝫ exēplo naturali. ad hoc em̄ ꝙ iſte impreſſiones generētur ſurſum: opꝫ ꝙ prius radij ſolares deſcēdāt deorſum: ⁊ ſic humorē attrahendo ab infimis generātur tonitrua/ fulgura/ et coruſcationes/ et nix: et ſic de alijs. Itē etiam oīa terrenaſcētia prius mittūt radices deorſum: et poſtea aſcēdunt ſurſum. ⁊ quanto profundius mittūt radices: tāto magis verſus celū eriguntur ⁊ aſcendūt. Ad ꝓpoſitū oīa hec applicando: vnigenitus dei filius hō xp̄s ieſus deſcēdit ꝑ humilitatē infra omnes celos. ſcil;

Infra celum materiale.
Infra celum rationale.
Infra celum intellectuale.
Infra celum ſuperſubſtantiale.

¶ Primo deſcēdit infra celū materiale: q: B factus eſt homo manducās et bibens eſuriens et ſitiēs laborans ⁊ dormiens. ſicut vnus noſtrū in terra cum hoībus conuerſatus eſt. ideo ſcribitur Baruch. iij. Poſt hec in terris viſus eſt: et cum hominibus conuerſatus eſt. ¶ Secundo deſcendit infra celum rationale. hoc eſt infra hominē qui dicitur celum: quia ſicut celum ſedes dei eſt per gloriam: ſic homo iuſtus ſedes dei eſt per gratiam. Infra ergo hoc celum xp̄s deſcendit in paſſione: quando humiliauit ſemetip̄m factus obediens vſq; ad mortem. ad Philip. ij. ita ꝙ propter paſſionem ignominioſam quam ſuſtinuit in carne voluntarie: omnibus hominib⁹ minor fuit. vnde Eſa. liij. Deſiderauimus eū deſpectum ⁊ nouiſſimum virorum. ¶ Tertio deſcēdit etiam per humilitatem infra celū intellectuale: quia infra angelos minoratus. Licꝫ enim chriſtus ſm̄ humanā

naturam/ maior ſit angelis quātū ad plenitudinem gratie: et quantum ad vnionē humane nature ad diuinam: et quantum ad hereditatem regni dei: que de iure debetur ſibi: et per naturam: quod nō eſt dicendum de angelis: q꞉ ex dono gratie obtinuerunt: tamen quantum ad infirmitatem carnis quā aſſumpſit: fuit oībus angelis minoratus: ideo ſcribit in p̄s. viij. Minuiſti eum paulominus ab angelis. ¶ Quarto infra celum ſuperſubſtantiale, deſcendit per humilitatem. Celum ſuperſubſtātiale dicitur diuina eſſentia: in qua et ſm̄ quam dei filius eſt equalis deo patri. infra quod celum deſcendit qn̄ ſeruili forma indutus/ de dn̄o factus eſt ſeruus. iuxta dictū apl'i Philip. ij. Cum in forma dei eſſet: non rapinā arbitratus eſt ſe eſſe equalē deo: ſed ſemetipm̄ exinaniuit formam ſerui accipiens. Patꝫ ergo ꝙ xp̄s infra oēs celos deſcēdit: et ideo ſcribitur in p̄s. xvij. Inclinauit celos et deſcēdit. Hāc etiam ſententiam concludit apl's Epheſ. iiij. vbi. ā. Quod autem aſcendit quid eſt niſi quia et deſcēdit primum in inferiores partes terre. qui deſcendit: ipſe eſt ⁊ qui aſcēdit ſuper omnes celos vt adimpleret omnia. Quia ergo ex regula prius declarata ad hoc ꝙ aliqua res aſcēdat ſurſum: opꝫ ꝙ priꝰ deſcendat deorſum: ſed chriſtus deſcēdit infra oēs celos: vt declaratum eſt: ideo hodie aſcēdit ſuper omnes celos: vt dicunt verba propoſita. Aſcendit ſup omnes celos. quod fuit thema. In q̄bus quidē verbis/ iuxta duas partes thematis/ due contemplationes tractabuntur.

In prima tractabit̄ quō xp̄s ieſus mutatus eſt de hoc mundo tenebroſo cū aſcēdit: iuxta primam partem thematis.

In ſc̄da determinabitur quō ipſe eſt collocatus in loco glorioſo: ſup omnes celos: in thematis ſecunda parte.

Prima pars.

E ¶ Dico prīo ꝙ in prima contemplatione tractabitur quomodo ieſus chriſtus mutatus eſt de hoc mūdo tenebroſo: cum di. aſcendit. Pro quo notandum/ ꝙ tali die ſicut hodie/ chriſtus vidētibus diſcipulis a monte oliueti eſt eleuatus in celum: et nubes ſuſcepit eū ab oculis eorum. ⁊ ſic comitatus animabus ſanctorum patrum/ quas de inferno adduxerat: et celeſtium ſpirituum exercitu ſociatus: in iubilo aſcēdit ſuper omnes celos: mūdū deſerēs preſentia corporali. ¶ Ubi poſſet queri quare chriſtus non remanſit in hoc mundo vſqꝫ ad finem ſeculi: nunquid melius fuiſſet ꝙ ſemper nobiſcū ſtetiſſet? Dicendum ꝙ licꝫ preſentia corporalis chriſti fuerit ſubtracta fidelibꝰ ꝑ aſcēſionem: tamē diuinitas ipſius ſemꝑ adeſt fidelibus: ſm̄ ꝙ ipſe dicit Matth. vltīo. Ego vobiſcum ſum omnibus diebus vſqꝫ ad cōſummationem ſeculi. Qui em̄ abijt in celos: non deſerit adoptatos. vt dicit Leo papa. ſcꝫ preſentia diuinitatis. Sed quare ſubtraxit preſentiam corporalem? Dicēdum ꝙ propter maiorem vtilitatem noſtram. ipſa enim aſcēſio chriſti in celū/ qua corporalem ſuam preſentiam nobis ſubtraxit: magis fuit vtilis nobis: ꝙ̄ preſentia corporalis fuiſſet. quia ꝓpter eius abſentiam corporalē/ fides noſtra eſt augmētata: ſpes ſubleuata: ⁊ charitas inflāmata. ſi enim ipſe ſemꝑ fuiſſet inter nos: fides noſtra non fuiſſet ſubleuata: et charitas fuiſſet magis circa terrena occupata. et ideo ad fidem augmentandam: ad ſpem ſubleuādam: ad charitatem inflammandam/ chriſtus diſcipulos ſuos ⁊ nos in hoc mundo deſeruit: aſcendens hodie ſuper omnes celos. Et reperio ꝙ chriſtus hodie ſuper omnes celos aſcēdit: quadruplici ratione. Nam ꝓprie res aliqua quattuor modis dicitur aſcendere.

Primo per naturalem inclinationē.

Scd̄o per violentiam et coactionē.

Tertio per agilitatē et perfectionē.

Quarto per virtuoſam attractionē.

¶ Dico primo et principaliter ꝙ chriſtus hodie celos aſcēdit prout res aliqua aſcēdit ſurſum per naturalem inclinationem. Res enim materiales a principijs intrinſecis mote alique deſcendunt deorſum naturaliter in centro quieſcentes/ vt grauia ſicut terra et aqua: et alique aſcendūt ſurſum/ vt leuia ſicut ignis et aer: qui quidē deſcenſus et etiam aſcenſus fit naturaliter ex proprietate et inclinatione nature: quia natura eſt principium motus ⁊ quietis eius in quo eſt primo et per ſe et non/ ſm̄ accidēs. in. ij. Phyſi. et iſto modo chriſtus aſcēdit hodie ſuper omnes celos per naturalem inclinationem. hoc eſt per virtutem propriam. diuinitatis ſcꝫ et anime glorificate: ex cuius redundātia glorificatur corpus: vt Augu. dicit ad Dioſcorum. eſt enim tāta obedientia corporis glorioſi ad animam beatam/ ꝙ ſicut Aug. dicit xxij. de ciuitate dei: vbi volet ſpiritus ibi erit protinus et corpus. et ideo ex virtute anime volentis/ corpus chriſti aſcendit in celum naturaliter: hoc eſt propria virtute tāꝙ̄ principio intrinſeco. primo quidem virtute diuina: ſecundo anime glorificate ſociātis corpus ſicut vult. verba ſunt ſancti doctoris in. iij. par. q. lvij. art. ij. in corpore. Iſto modo poſſumus nos poſt chriſtum aſcēdere quaſi naturaliter per innocentiam et ſimplicitatem. quemadmodū enim grauia naturaliter deſcendunt: ſic ⁊ peccatores onerati graui onere peccatoꝝ naturaliter tendunt deorſum: iuxta illud p̄s. xxxvij. Quoniā iniquitates mee ſupergreſſe ſunt caput meum: et ſicut onus graue grauate ſunt ſuper me. Innocētes vo et iuſti/ qui non ſunt grauati pōdere peccatorum: et nihil habent contrarium aſcēſioni: tales ſicut leuia aſcēdūt ſurſuꝫ. hoc eſt in celū. et ideo dixit propheta p̄s. xxiij. Quis aſcendet in mōtem domini: aut q̄s ſtabit in loco ſancto eius? Innocens manibus et mundo corde. Dicit ergo ꝓpheta: quis aſcendet in montē domini? ⁊ non immerito interrogat quis aſcendet. quoniam quādo aliqua res difficilis eſt ad faciendum pauci faciunt eā: et eſt quaſi inſolita. Solet queri quis poterit facere tā magnum: tam mirificum: ita nunc aſcēdere in montem paradiſi: et aſcendere in celum poſt chriſtum eſt difficile et arduum: quia pauci aſcendunt: immo multi deſcēdunt. ſcilꝫ in infernum. et ideo querit p̄s. quis poterit hoc facere. et iō querit quaſi admiratiue ſalomon Eccl's. iij. Quis nouit ſi ſpiritus filiorum adam aſcēdat ſurſum? et ideo reſpondet propheta ꝙ innocens manibus et mundo corde: qui nō accepit in vano animam ſuam: nec iurauit in dolo proximo ſuo: hic aſcendet in montem domini: et ſtabit in loco ſancto eius. Conſidereris ergo vos ſi aſcenditis poſt chriſtum iſto modo. et reperio ꝙ nō. nam vos non eſtis innocētes manibus: immo nocentes manibus per homicidium: per rapinam: per violentiam. non mundo corde: faciendo cōſilia tractatus bandagia: habentes adinuicem mel in ore: fel in corde. Accipitis aīas veſtras in vanum: quia eas quaſi nihil reputatis: eas vendentes pro delectatione peccati luxurie vel auaricie. Iuratis in dolo proximis veſtris per mendacia: periuria: facientes iurare in curia ſine deliberatione: ſine etate perfecta. quapropter nō aſcendetis cum chriſto in celū: nec habitabitis in loco ſancto eius: quia excōmunicati non debent eſſe in eccleſia: que eſt locus ſc̄tūs: nec audire officium: nec intereſſe eidem: ſed expelli vt canes. Sic et vos niſi cōuerſi fueritis a via veſtra mala/ et a peſſimis cogitationibus veſtris: non aſcendetis cum chriſto in celum: ſed deſcēdetis cum lucifero in infernum. et verificabitur de vobis. Deſcenderunt in profundum quaſi lapis. Exo. xv.

¶ Dixi ſecūdo minus principaliter/ ꝙ hodie chriſtus aſcendit ſuper omnes celos prout res aliqua per violētiam et coactionem. E Res enim graues que ſm̄ ſuam naturam deſcendunt: aliquando tamen per violentiam aſcendunt: ſicut patet cum lapis proijcitur ſurſum: infertur ſibi violentia ab impellēte. Sic corpus chriſti quod ſm̄ ſuam propriam naturam non poterat in celum aſcendere: per virtutem diuinitatis ipſum eleuantis: et per gratiam et gloriam anime beate/ eſt eleuatum in celum quaſi violenter. Uel aliter. ꝓpter peccatum primi parentis celū erat clauſum: ita ꝙ corpus aliquod humanum non poterat illud penetrare: chriſtus vo per meritum mortis ⁊ paſſionis ſue/ violentiam intulit celo hodie celos penetrando: et ſuper omnes celos aſcendendo violenter. de quo poteſt intelligi illud quod ſcribitur Luce vltimo. Nonne ſic oportuit pati chriſtum: ⁊ ita intrare in gloriam ſuam ſcilꝫ violenter. Iſto modo poſſumus nos poſt chriſtum aſcendere violenter per penitentiā aſperam. In penitentia enim fit violentia carni. caro enim que conſueuit bene comedere: et bene bibere: ꝙ habeat ieiunare in hoc violentatur caro: etiā que conſueuit in luxuria delectari: ꝙ habeat caſte viuere: et ſic de alijs aſperitatibꝰ penitentie: que carnem violentāt. iſto modo penitentes violenter poſt xp̄m aſcendunt

Et ꝙ penitētia faciat aſcēdere: ptʒ. cōſtat em̄ ꝙ quāto aliqs magis recedit a termino a quo: magis accedit ad terminū ad quē. cū ergo pn̄ia faciat recedere a termino a quo. ſ. a pctō ꝑ qd̄ habitamus in inferno: per cōſequēs facit accedere ad terminū ad quē. ſ. ad celū: vel ad gloriā paradiſi. ⁊ iō dixit Johānes baptiſta Mat. in cap. iij. Penitētiā agite. appropinquabit em̄ regnū celoꝝ. Et penitētes ſic violēter in celū aſcēdentes: ipſi celo violentiā inferūt: qm̄ a diebus Johānis bapt. qui penitentiā ꝑdicauit: regnum celoꝝ vim patitur et violenti rapiūt illud. ſicut ſcribit Mat. xj. Et de iſtis talibus q̄ per pn̄iam ſaluāt aīas ſuas: dixit abdias ꝓpha ī ca. vnico. Aſcendēt ſaluatores in mōtē ſion. h' eſt ī celū vbi ſpeculabunt deū: vidētes eū ſicuti eſt. Iſto modo vos nō aſcēditis poſt xp̄m in celuʒ. Qꝛ qꝛ em̄ in quadrageſima penitentiā agatis: ſtatim eā dimittitiſ ad vitia et peccata redeuntes: īmo aliqui nullā penitentiā agunt: nunq̄ cōfitētur: ſed plures ex vobis bene faciūt penitētiā diaboli. diabolus em̄ nunq̄ comedit: ſed ſemp ieiunat. nunq̄ dormit: ſed ſemper vigilat. nunqꝫ quieſcit: ſed ſemp laborat: ſed tamē iſta pn̄ia nihil ſibi ꝓficit. Sic ⁊ vos ieiunatis vigilatis laboratiſ magnas violētias corporib⁹ et aīabus veſtris īferendo ꝓpter inhoneſtū lucrū/ ⁊ inordinatum appetitū bonoꝝ tēporaliū. hec penitentia nō facit vos in celū poſt xp̄m aſcēdere: ſed in infernum deſcendere. Attendite ne verificetur de vobis. deſcenderūt in egyptū. ſ. in infernū/ et ſteterūt coram pharaone. ſ. lucifero. Geñ. xliij.

F ¶ Dixi tertio minus principaliter/ ꝙ xp̄s hodie celos aſcendit prout res aliqua ꝑ agilitatē et ꝑfectionē. Sicut em̄ hō pinguis vel oneratus nō pōt aſcēdere. leuis vero vel agilis faciliter aſcēdit. Sic xp̄s ante paſſionē habuit corpus graue et pōderoſum: poſtq̄ non ſurrexit a mortuis: habuit corp⁹ agile et leue ſequens aīam glorificatā ad libitū volūtatis. Tāta fuit agilitas in corpore xp̄i hodie: ꝙ in minori ſpacio q̄ vnius hore/ aſcendit a monte oliueti vſqꝫ ad celū empyreū: vbi eſt tātū ſpacium ſm aliquos doctores: quantum vnus homo ambulans per planam viam poſſet ire etiā ſi qualibet die quadragīta milliaria iret ⁊ viueret. xij. milib⁹ ſeptingentis annis. Iſto modo poſſumus nos poſt xp̄m aſcendere agiliter duob⁹ modis ſcʒ per indigentiā et paupertatē: ſiue per perfectam humilitatē. Auis enim nimis pinguis nō pōt in altum aſcendere. macilenta xͦo bene aſcēdit. Duo igit ſunt que impinguāt onerant et inflant hoīem in vita preſenti. ſcʒ abūdantia rerū tēporaliū: et ſuperbia. et iſta duo impediunt hominē ne poſſit poſt xp̄m aſcēdere. Impinguatus em̄ et dilatatus in abūdātia rerum tēporaliū/ non poterit celū aſcēdere: qꝛ diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Facilius eſt enim camelum per foramē acus tranſire: q̄ diuitem intrare in regnū celorū. Matth. xix. Oportet abijcere onus bonoꝝ temporaliū. paupertatē admittere ſpiritu amplectēdo. nam beati paupes ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt regnum celorū. mat. v. Itē etiā poteſtis aſcēdere agiliter per perfectā humilitatē. ſuperbia enim inflat: et facit hoīem pinguem et ponderoſum: et non valentē aſcendere: ſed magis deſcendere: qꝛ grauia et pōderoſa deſcendūt. Humilitas xͦo facit hoīem aſcēdere duplici ratione. Primo ratione modificationis. Scdͦo ratione cōtrapoſitionis. Ratione modificationis. ſcit em̄ humilitas ꝙ arcta ſit via que ducit ad vitā Matth. vij. et iō deprimit ſe: et modificat ſe/ deponēdo oēm tumorem vt poſſit per anguſtam portam intrare celū. Secūdo ratione ꝯtrapoſitionis. ponit enim ſe hūilitas in vna ſtatera/ ſciens ꝙ ſua oppoſita et inimica ſupbia ponit ſe ī altera et quia ſcit ꝙ ſupbia erigit ſe in altū: ipa ponit ſe in imo: ſciens ꝙ qui prius aſcendit per ſupbiā: poſtea deſcēdet. Et ſic humilitas aſcendit: et facit hoīeʒ aſcēdere. et hoc eſt qd̄ dicit Berñ. Opʒ ꝙ per hūilitatē aſcendat ad ſublimitatē: qꝛ hec eſt via ⁊ nō eſt alia. Studeatis ḡ habere virtutē humilitatis: q̄ facit poſt xp̄m aſcēdere. et ſignāter vos iurati ad officia cōmunia nouiter ſublimati: ꝯſideretiſ ꝙ ſi iſto anno habetis dominari: alio āno habetiſ ſubijci. et iſtud dn̄iū non eſt vobis ꝓpriū ſed accōmodatū. ꝯſideretis et exitum poti⁹ q̄ ingreſſum. nō extollant corda vr̄a cū lucifero per ſupbiā: ne poſtea cadāt ꝑ diuinā iuſticiā: et verificet de vobis. Aſcēdūt vſqꝫ ad celos: ⁊ deſcēdūt vſqꝫ ad abyſſos: aīa eoꝝ in malis tabeſcebat. pſ. cvj.

B ¶ Dixi quarto minus p̄ncipaliter: ꝙ xp̄s hodie ſup oēs celos aſcēdit ſicut res aliq̄ aſcēdit per virtuoſam attractionē. Quēadmodū em̄ adamas attrahit ferrū: et ſibi vnitum facit aſcēdere: ſic natura diuina que per adamantē intelligit: ferrum hoc eſt naturā humanā in vtero xͥginali ſibi vniuit in īcarnatiōe: et eā attraxit ad celū et aſcendere fecit in aſcēſione: qꝛ licʒ diuinitati nō cōpetat aſcēdere nec deſcēdere: cū non ſit ſubiecta motui: nec tranſmutatiōi: cū ſit vbiqꝫ: qꝛ tn̄ in celo modo congruenti eſt per gloriā/ iuxta illud Eſa. lxvj. Celum mihi ſedes. cōuenit tn̄ humanitati xp̄i illuc aſcēdere quo eā duxit vnitaʒ ſibi diuinitas. Cōuenit etiā nob' poſt xp̄m in celū aſcēdere et hoc per amorem ⁊ charitatē. nā ſicut ferrū de ſe eſt graue: et tamen xͥtute naturali ipſi adamanti indita trahitur ferrum. vñ ꝙ adamas trahat ferrū eſt naturale: ita illud ad qd̄ hō vult aſcendere ſcʒ gaudium paradiſi/ et delectatio q̄ eſt ibi: et amor quē hʒ ibi hō: trahunt ipſum et iō amoroſi illuc aſcendūt. ⁊ ideo dicit Chryſoſto. lib. ij. de cōpūctione. Si celum ꝓcuras aſcendere: et regnū dei inuadere: ama. nam verus amor illuc ſe totū tranſfert: quo eum amoris ſui ducit intētio. Et ſic pʒ ꝙ amor diuin⁹ ad celum facit aſcendere. qd̄ ptʒ duplici ratione. Prima ſi em̄ ꝯtra rem alicui⁹ ponderis in ſtetera poneretur res ponderis infiniti: ſtatim res ipſa quantumcunqꝫ grauis verſus celū aſcēderet: et velocitate ineſtimabili moueret. Nūc autē pondus infinitū eſt amor diuin⁹: qui eſt valoris infiniti: vtpote perducēs ad p̄mium infinitū: vt dicit apl's. ij. Coꝝ. iiij. Eternū glorie pōdus operat in nobis. ⁊ ideo aīa qꝫuis mole corporis: vel peccatoꝝ pondere in infimis teneat: tn̄ ſi in volūtate imprimat pondus infinitū amoris: anima ſubito aſcendit: et ad celū mirabili velocitate mouet. et iō dicit Auguſ. xiij. confeſſionum. Ponderib⁹ ſuis agunt omnia: et loca ſua petunt: pondus meū amor me⁹: eo feror quocūqꝫ feror. Scdͦa ratio pōt aſſignari. Nam amor charitatiu⁹ hominē copulat ſeu vnit deo: vt dicit Dionyſi⁹ aſſerens amorē virtutē eſſe vnitiuam. cum ergo de⁹ qui charitate amatur: ſit in celo iuxta illud Eſai. vlti. Celū mihi ſedes eſt. ſeqtur ꝙ charitas: que hoīeʒ vnit ⁊ copulat deo: ad celos faciat hoīes aſcendere. Huius figurā habemus. iiij. Reg. ij. vbi dr ꝙ apparuit curr⁹ igneus: ⁊ equi ignei: ⁊ deduxerūt heliam in celum. Spūaliter currus iſte deſignat vniuerſitatē virtutū Nam q̄ttuor rote equales ſunt quattuor xͥtutes cardinales: quib⁹ homo vehitur in via morū. tres equi ſunt fides q̄ dirigit cognitionē. ſpes que erigit intentionem. et dilectio naturalis que diſponit affectionē. Iſta oīa ſine charitate ſemper iacerēt in terra: nunq̄ hoīes ſuperius eleuarent: ſed qn̄ aduenit ignis diuin⁹ ꝑ impreſſionē amoris: tūc efficitur curr⁹ igne⁹ et equi ignei. virtutes. ſ. informate charitatis: ⁊ tūc faciunt hoīem aſcendere. Ad propoſitum iſta applicādo vnic⁹ dei fili⁹ homo xp̄s ieſus habuit ſuper oēm creaturam in eminētiori gradu hanc virtuteʒ charitatis: ⁊ conueniēs fuit et multū rationabile. nā regula dʒ de neceſſitate ī rectitudine excedere regulata. ſed xp̄us exhibuit ſe regulā charitatis iuxta illud Johan. xiij. Exemplū em̄ dedi vobis vt quēadmodū ego feci ita ⁊ vos faciatis. ergo de neceſſitate debuit habere ī gradu eminentiſſimo charitatem. Item illud qd̄ hʒ incendere alia ſeu inflāmare: habet calorem in maiori gradu. ſctūs Thom̄. iij. pte q. viij. ar. v. ſicut ignis q̄ habet combuſtibilia inflammare: ſed xp̄s ad hoc venit: ⁊ natus eſt in mundū vt in amorē dei corda hoīm inflammaret. et iō dicitur Luce. xij Ignem veni mittere in terrā ⁊ quid volo niſi vt ardeat. Ex quo concludit ꝙ de neceſſitate in gradu ſuperabundāti habuit charitatē. Joh. xv. Maiorē hac dilectiōe nemo hʒ: q̄ vt animā ſuam ponat quis ꝓ amicis ſuis. ⁊ ſic hec charitas xp̄m ieſum ab infimis et terrenis eleuauit: et ſuper oēs celos aſcēdere fecit. Sic ergo et vos diligatis deū et dn̄m nr̄m ieſum xp̄m: cuius amor trahet vos in celū poſt eum: et tūc de aſcenſu aīe cuiuſlibet veſtrū mirabuntur ſancti angeli dicentes. Cant. vij. Que eſt iſta q̄ aſcendit de deſerto delitijs affluens innixa ſuper dilectum ſuū? Ubi nota ꝙ qui labenti vel debili innitit: neceſſe eſt vt eo cadente cadat. Sic qui per amorē mūdo innititur cū mundo cadit. Eſaie. xxx. Innixi eſtis ſup eo. ſ. mūdo. ſequitur. dū non ſperat veniet cōtritio ei⁹. et ideo innitendum eſt xp̄o per amorem.

Eſaie.l. Speret in noīe dn̄i: et innitatur ſuper deū ſuū. ⁊ iō ſequiť. innixa ſuper dilectū ſuū. Nota ſi eī vir videret mulierē ſuā appodiantē ſuꝑ alium vırū: haberet eā ſuſpectam: ⁊ turbareť. ita qn̄ deꝰ videt ꝙ dilecta ſua aīa apponit coꝛ ſuū in alio turbať. ſ; bōa aīa dat ſe totā deo: qꝛ xp̄s dedit ſe illi: et dicet cū ſponſa in canticis. Dilectꝰ meꝰ mihi: ⁊ ego illi. Debet facere aīa ſicut mulier q̄ quando inuenit amicū vel maritū gratioſum: ponit diligentiam ſuam ꝙ teneat eū in amoꝛe. Sic dꝫ facere aīa amoꝛoſa: que debꝫ diligere xp̄m et ſponſum et gratioſum amicū: dicēdo cuꝫ ſponſa in canticis. cap. iij. Queſiui quem diligit aīa mea: et inueni: tenui eū: nec dimittam. ſ. in celo. Et ſic pꝫ tota pꝛima cōtemplatio quadrifarie declarata.

Secūda pars.

D ¶ Dixi ſecūdo pꝛincipaliter ꝙ in ſcōa cōtemplatione declarabiť quomodo ipſe eſt collocatꝰ in loco valde glorioſo: qꝛ ſuper oēs celos. Ratio auteꝫ quare xp̄s aſcēdit ſuꝑ oēs celos: eſt multiplex: ſed ꝓ preſenti ſufficiat vna ratio: ⁊ eſt iſta. Cōueniēs eſt: īmo ꝓpꝛiū ſm ſuaꝫ naturam cuilibet ꝙ reuertatur ad illud vnde trahit oꝛiginē: vt ſol q̄ continue mouetur in finē mundi ad eundē punctum oꝛiētis reuertiť. et lux ſolaris q̄ a ſole procedit: ad ſolem reuertiť tanq̄ ad ſuū foꝛmale et oꝛiginale ꝑncipiū vn̄ exit. Coꝛpꝰ humanū qꝺ eſt de terra foꝛmatū: ad terram tanq̄ ad ſuū pꝛīcipiū reuertiť. iuxta illud Geneſ. iij. Puluis es et in pulvereꝫ reuerteris. Anima etiā que a deo ꝓcedit per creationē: ad deū redit anima iuſti ꝑ gratiā: et aīa mali per iuſticiā. et ſic etiā vniuerſaliter in oꝛdine totiꝰ creature. Cōueniens ergo fuit ꝙ hūc oꝛdinē quē dei filius creaturis cōſtituit: in ſeipſo obſeruauerit: quia miſſus a pr̄e venit in mūdū et pacto officio redijt ad ſuū pꝛincipium ſiue oꝛiginē. et iō ipſe dicit Joh. xvj. Exiui a pr̄e et veni in mundū: iterū relinquo mūdū: et vado ad patrē. Cum ergo pater ſit in celis: īmo et ſuper oēs celos/ iuxta illud Mat. vj. Pater nr̄ qui es in celis. ſequiť. ꝙ cōueniens fuit ꝙ ſuper oēs celos aſcenderet: et collocaretur a dextris pr̄is. ꝓpter qꝺ Marci vltīo ſcribitur. Aſſumptus eſt in celum ⁊ ſedet a dextris

Item etiā pꝫ alia rōne: que tangiť a ſancto doctoꝛe in. iij. parte. q. lvij. arti. ſ. ī coꝛpoꝛe vbi dicit ſic. Locus debet eſſe ꝓpoꝛtionatus locato: xp̄s aūt per reſurrectionem vitā immoꝛtalē ⁊ incoꝛruptibilē inchoauit. locꝰ aūt in quo nos habitamus eſt locus gn̄ationis et coꝛruptiōis: ſed locus celeſtis eſt locꝰ incoꝛruptiōis: ⁊ ideo fuiſſet incōueniēs ꝙ xp̄s poſt ſuā reſurrectionē remāſiſſet in terris: ğ fuit cōueniens ꝙ aſcēderet in celū tanq̄ ī locum ꝯuenientem: et non ſolū in celū: ſed etiā ſuꝑ oēs celos. quia vt idem doctoꝛ dicit vbi. ſ. arti. iiij. in coꝛꝑe: quāto aliqua coꝛpoꝛa perfectiꝰ participāt bonitatē diuinā tanto ſunt ſuꝑioꝛa coꝛpoꝛali oꝛdine q̄ eſt oꝛdo localis. vn̄ videmus ꝙ coꝛpoꝛa que ſunt magꝫ foꝛmalia: ſunt naturaliter ſanctioꝛa vt pꝫ per pħm. iiij. pħoꝝ. et ī. ij. de celo. ꝑ foꝛmā eī vnūquodq̄ꝫ coꝛpus participat diuinū eſſe: vt pꝫ in. ſ. pħoꝝ. plus autē participat de diuina bonitate coꝛpus ꝑ gloꝛiā: q̄ꝫ quodcūq̄ꝫ coꝛpus materiale per foꝛmā ſue nature. et inter cetera coꝛpoꝛa glorioſa manifeſtū eſt ꝙ coꝛpꝰ xp̄i maioꝛi refulget gloꝛia: et iō conueniētiſſimū eſt ſibi ꝙ ſit ſupꝛa oīa coꝛꝑa cōſtitutū in alto. Et ideo ſuꝑ illud Ephe. iiij. Aſcendēs in altū. diċ gl. locoꝛ dignitate. Sed videť adhuc ꝙ xp̄s nō aſcēderit ſuꝑ oēs celos. qꝛ ſicut dꝛ. in pſ̄. Dn̄s in tēplo ſctō ſuo: dn̄s in celo ſedes eiꝰ. qꝺ autē in celo eſt nō eſt ſupꝛa celū. ğ xp̄s non eſt ſuper oēs celos. Rn̄deť ꝙ ſedes dei dꝛ eſſe in celo: nō ſicut in ꝯtinente: ſed magis ſicut in cōtento. vn̄ non opꝫ aliquā partē celi eo ſuperioꝛē eſſe: ſed ipſuꝫ eſſe ſuꝑ oēs celos. Ulteriꝰ videť ꝙ cū nullū coꝛpꝰ poſſit eſſe extra locū: et cū vltra celū empyreū nō ſit locꝰ: qꝛ vltra vltimā ſpherā non eſt locꝰ ſm pħm. vij. phyſico. ğ coꝛpꝰ xp̄i nō pōt eſſe ſuꝑ oēs celos. Dicendū ꝙ coꝛpꝰ xp̄i eſt ſuꝑ oēs celos iſto mō/ ꝙ caput coꝛpoꝛis xp̄i eſt equale in altitudine vltime ſuꝑficiei celi empyrei: ⁊ ſic eſt ſuꝑ oēs celos. et iō dicit ꝓpħa. Eleuata eſt magnificentia tua ſuꝑ oēs celos deꝰ. ſcribiť in pſ̄. viij. ſic pꝫ ſcōa ꝯtemplatio in q̄ dicebam ꝙ tractareť quō ieſus collocatus eſt in loco ꝯuenīēti qꝛ ſuꝑ oēs celos. Aſcendit ergo ſuper omnes celos. Explicit. Deo grās. Amen.

¶ In die aſcenſionis dn̄i. Sermo. iij.

Aſcendit ſuper omnes celos: vt adimpleret oīa. ad Ephe. iiij. ſcribiť iſtud thema. Ex doctrina philoſophi pꝫ: et experientia clare docet: ꝙ om̄is plenitudo et abūdantia q̄ in iſtis inferioꝛibꝰ oꝑatur. ad aſcenſum ſolis reducitur ſicut ad cauſam. ſterilitas vᵒ ⁊ defectus eiꝰ deſcenſui aſſignať. ita ꝙ ſi res ſunt in ſumma plenitudine et abundantia: ſignū eſt ꝙ ſol eſt in ſupꝛemo pūcto ſui circuli et aſcēſu. ſi vᵒ in ſterilitate vel defectu: ſignum eſt ꝙ eſt in inferioꝛi pūcto ſui circuli ⁊ deſcēſu. Iſtud pꝫ experiētia. nam ſol hꝫ duas ſtationes in ſuo motu. Pꝛima diciť ſolſtitium eſtiuale: ⁊ tūc ſol aſcendit vſq̄ꝫ ad ſupꝛemū ſui circuli: et ampliꝰ aſcendere nō poteſt. Secūda ſtatio diciť ſolſtitiū hyemale: ⁊ tunc ſol deſcēdit vſq̄ꝫ ad infimum ſui circuli: et amplius deſcēdere nō pōt. in iſta ſtatione vel deſcenſu hyemali videmus ꝙ oīa que hic ſunt inferius īfrigidanť: exiccantur: ⁊ moꝛtificātur. Sed aſcendēte ſole ad ſolſtitium eſtiuale: que in hyeme pꝛius erāt frigida incaleſcūt: q̄ exiccata vireſcunt. ⁊ q̄ moꝛtificata reuiuiſcūt. vn̄ Alanꝰ loquēs de tꝑe veris qn̄ ſol aſcēdit verſus ſolſtitiū eſtiuale dicit. Uer q̄ſi fullo nouꝰ reparādo pallia pꝛatꝫ. Quo philomena ſua celebꝛat ſolēnia. veris Arboꝛibus redeunt crines q̄s bꝛuma totondit. Ueſtitum reparans quē tulit bꝛuma pꝛius. Tūc mūdus ſenioꝛ īcipit eſſe puer: Quo noctē phebus pꝛopꝛijs depauperat hoꝛis: Pigmeuſq̄ꝫ dies incipit eſſe gigas. Pꝫ igitur ꝙ aſcēdente ſole in vere: que pꝛius erant frigida incaleſcunt: que exiccata vireſcunt: ⁊ que q̄ſi moꝛtua reuiuiſcunt. Sed cū ſol ad ſupꝛemū ſui circuli aſcēderit: ⁊ ſolſtitio eſtiuali/ oīa que hic inferiꝰ ebulliūt pꝛe feruoꝛe: tūc replētur. vinee bꝛotis pendētibus: terra herbis et fructibus: arboꝛes folijs et fructibꝰ. tunc omnia decoꝛe mirabili veſtiuntur et adimpleṫ bonoꝝ omniū vbertate. vn̄ concluditur ꝙ plenitudinis et abūdantie rerum eſt cauſa aſcenſus ſolis vſq̄ꝫ ad ſolſtitium eſtiuale. ſterilitatis et defectꝰ eiꝰ deſcenſus vſq̄ꝫ ad ſolſtitium hyemale. Ad pꝛopoſitum hec omnia applicando: ſi curſum ſolis iuſticie: qui eſt xp̄s deus noſter attente conſideremus: et eius motū: deſcenſum et aſcēſum inueniemus. nam qn̄ deſcēdit per moꝛtem: deſcēdit vſq̄ꝫ ad inferioꝛes partes terre: ad infimū ſui circuli: ita ꝙ amplius deſcendere nō potuit tunc fuit ꝑ eum tm̄ ſolſtitiū hyemale. et tūc oīa que erant hic inferius in terra militantis eccl'ie: fuerūt infrigidata exiccata et moꝛtificata. Patꝫ in apl'is qui erant pꝛincipes ⁊ maioꝛes eccl'ie: tunc in eis nō remanſit flos ſancte conuerſationis: nec folium ſctē pꝛedicatiōis: nec fructꝰ ꝯſtantis foꝛtificatiōis. nam relicto eo omnes fugerūt. Mat. xxvj. omnes erant frigidi et congelati: et hoc qꝛ ſol ſcꝫ xp̄s per moꝛtem deſcendebat vſq̄ꝫ ad infimum ſui circuli: et ſic erat ſolſtitium hyemale. Et licꝫ hec vera ſint in omnibus apoſtolis: tamē ſpecialiter apparet in petro: qui ad vocē vnius puelle territus xp̄m negauit. certe tunc frigidus erat Petrus: qꝛ textus diċ Joh. xviij. ꝙ Petrus ſtabat ad pꝛunas ⁊ calefaciebat ſe qꝛ frigus erat. quem textū tractans Bern̄. ſuper canti. dicit. Negabis tunc hyemē eſſe cum petrus ſedet ad pꝛunas nō minꝰ gelido coꝛpoꝛe q̄ coꝛde. magnū reuera frigus coꝛ negātis obſtrīxerat: qꝛ iā in coꝛde petri refrigerata erat charitas ⁊ dilectio magiſtri. Totiꝰ iſtius infrigidatiōis ſterilitatꝫ ⁊ ſiccitatꝫ apl'oꝝ fuit cā deſcēſus xp̄i ſolis iuſticie ꝑ moꝛtē vſq̄ꝫ ad infimū ſui circuli: ī quo cauſauit ſolſtitiū hyemale. De iſta ſterilitate ⁊ ſiccitate pꝛophetatū fuit ꝑ Oſee. in cap. ix. vbi ſic ait. Omnes pꝛincipes eoꝝ recedētes. ſcꝫ apl'i. percuſſus eſt effraim. i. xp̄us radix eoꝝ exiccata eſt fructū nequaq̄ facient. Cauſa hoꝛum vt dictū eſt fuit deſcēſus ſolis xp̄i per moꝛtē vſq̄ꝫ ad ſolſtitiuꝫ hyemale. Sed econtrario/ cum ſol cepit oꝛiri ſcꝫ xp̄s in reſurrectione et aſcendere et ſponſam cū gaudio alloqui Canticoꝝ ij. Surge ꝓpera amica mea ⁊ veni: iam eī hyems tranſijt: imber abijt et receſſit. floꝛes apparuerūt in terra noſtra. i. in coꝛpoꝛis chꝛiſti gloꝛificatiōe. ⁊ ī pſ̄. xxvij. Refloꝛuit caro mea. Tunc inceperūt coꝛda diſcipuloꝝ calefieri: vn̄ et illi qui ipſa die reſurrectionis ibant in emaus: quia iam ſenſerant ſolis aſcēſum: dixerūt. Nōne coꝛ nr̄m ardens erat in nob̄. Luc. xxiiij. Sed plenitudo donoꝝ ſpūaliū et abūdātie q̄ habeť ꝑ grāꝫ ſpūſſancti: ꝑfecte ī eis

haberi non poterat: quouſq; ſol aſcende/
ret vſq; ad ſupremum ſui circuli qđ eſt pa
tris dextera. propter qđ dixit aplˀs Joh.
xvj. Expedit vobis vt ego vadã. ſi eñ non
abiero paraclytus non veniet ad vos. Si
aũt abiero mittã eũ ad vos. q.d. expedit
vobis vt plenitudinẽ et abũdantiã dono
rum ſpũaliũ habeatis ꝑ ſpiritũſanctũ: ꝙ
ego aſcendam ad ſupremũ mei circuli; qđ
eſt pr̃is dextera: et ſic cauſem ſolſtitiũ eſti
uale: q: plenitudinis ⁊ abundantie rerũ/
aſcẽſus ſolis vſq; ad ſupremũ ſui circuli:
vbi ſolſtitiũ eſtiuale eſt: eſt cauſa. Quia er
go oĩa bona que debebãt eſſe in eccl'ia: in
aplˀis tãq̃ in primis doctoribus in virtu/
te detinebãtur: ideo vt plenitudine ⁊ abũ
dantia donoꝝ ſpiritualiũ abundarent: ho
die xp̃s ſuper omnes celos aſcẽdit: ⁊ fecit
ſolſtitium eſtiuale. et hoc eſt quod thema
nobis proponit dicens. Aſcẽdit ſuper om
nes celos: vt adimpleret omnia. In qui/
bus verbis de chriſto: qui aſcẽdit: tria no
bis demonſtrantur.

Primo motus virtuoſus. aſcendit.
Scđo ſitus glorioſus. ſuper oẽs celos.
Tertio fruct⁹ copioſus: vt adĩpleret oĩa.

Prima pars.

B ¶ Primo motus virtuo
ſus. aſcẽdit. Si ꝓprie loquamur ex ſentẽ/
tia phi in. ij. Ethi. act⁹ virtutis eſt bonũ:
nõ qđcunq;: ſed difficile. hinc eſt ꝙ quãto
bonum qđ quis aggreditur eſt difficilius
tãto ſi id aſſequitur virtuoſius iudicatur.
Ad propoſitũ ante aduẽtum xp̃i/ aſcẽſus
humane nature in celum: non ſolũ corpo
ris: immo et ſpũs nõ ſolũ difficilis immo
et impoſſibilis iudicabat. et bene. pro im
poſſibili q̃rebat ſalomon Eccl's. iij. Quis
nouit ſi ſpũs filioꝝ adam aſcẽdat ſurſum.
i. in celum ſm glo. Et iſta difficultas pen
ſabatur contrahi ex duobus. Primo ex di
gnitate deſcendentium. Secundo ex pro/
nitate ad cõtrarium. De iſtis duobus ſcri
bitur Exod. xv. Electi principes eius ſub/
merſi ſunt ĩ mari rubro: abyſſi operuerũt
eos: deſcenderunt in ꝓfundum quaſi la/
pis. Primo in iſto textu notatur deſcẽdẽ/
tiũ dignitas cũ ait. Electi principes eius.
Electus princeps fuit iacob. qui deſcẽdit
non aſcẽdit. vnde Geñ. xxxvij. dixit. Deſcẽ
dam ad filium meum lugẽs in infernum.
Electus p̃nceps fuit Job. q̃ dixit. In pro
fundiſſimũ infernum deſcendẽt oĩa mea.
Job. xvij. Electus p̃nceps fuit dauid. qui
dixit pš. xxvij. Aſſimilabor deſcendẽtibus
in lacũ. Et breuiter ante xp̃i aduentũ/ om
nes iuſti quantũcũq; ſancti deſcenderũt
in limbum vel in infernum: et nunq̃ aſcẽ
derunt in celum. Secũdo in allegato tex.
notatur ad deſcendendum ꝓnitas ibi. de
ſcenderũt in profundum quaſi lapis. In
lapide enim propter dominiũ grauitatis
et terreſtris elemẽti eſt ꝓnitas ad deſcen/
dendũ. Sic ante xp̃i aduentũ cũ oẽs ho/
mines eſſent terreni et de natura grauiũ:
q: primus homo de terra terrenus: ⁊ qua
lis terrenus tales et terreni: vt inq̃t apl's
j. Coꝝ. xv. ſequit̃ ꝙ habebãt oẽs pronita/
tẽ ad deſcendẽdũ et nõ ad aſcendẽdũ. vn/
de cõcluditur ꝙ aſcendere cum eſſet diffi
cile: fuit xp̃o virtuoſum. propter qđ notat̃
in prima parte thematis de xp̃o mot⁹ vir
tuoſus: q: aſcẽdit. De iſto virtuoſo aſcẽſu
dr in pš. xvij. Inclinauit celos ⁊ deſcẽdit:
et caligo ſub pedibus eius. Et aſcẽdit ſu/
per cherubin et volauit: volauit ſuper pẽ
C nas ventorum. In iſtis verbis tres maxi
mi ⁊ principales fidei articuli nobis oſtẽ
dunt̃. Primus incarnationis ibi. inclina
uit celos. Inclinare eñ eſt caput pedibus
appropinquare. caput chriſti de⁹ eſt. i. na
tura diuina. j. Coꝝ. xj. pedes natura hũa/
na. in pš. cix. Donec ponam inimicos tu/
os: ſcabellum pedũ tuoꝝ. celos igitur in/
clinauit q̃n caput. i. naturam diuinã pe/
dibus. i. nature humane vniuit quod fuit
in incarnatione. Secũdus articulus paſ/
ſionis ibi. et deſcendit. ſ. per mortẽ in lim
bum eius anima: vel in infernum. Deſcẽ
dit in inferiores partes terre. ad Ephes.
iiij. et q: ſm aliquos doctores nõ deſcen/
dit in infernũ damnatorũ: ideo ſequitur.
et caligo ſub pedibus eius. Tertius arti/
culus aſcenſionis ibi. et aſcẽdit ſuper che
rubin ⁊ volauit: volauit ⁊c. Aſcenſus xp̃i
dicitur hic volatus propter celeritatẽ mo
tus: ⁊ corporis agilitatem. nam ſm Aug.
motus corpoꝝ glorificatoꝝ eſt ſicut mot⁹
radij. cũ toto hoc tñ prefixit ſibi in motu
ſui aſcenſus velocitatem quaƺ voluit: licƺ
velocius aſcendere potuerit. nam conſtat
ꝙ ei⁹ aſcenſus ſenſu perceptibilis fuit: cũ
videntibus illis eleuatus eſt. Act. in. c. j.
Patƺ igitur ꝙ in die hodierna motus xp̃i
fuit virtuoſus: quia aſcendit.

Secũda pars.

D ¶ Dixi ſecũdo principa/
liter ꝙ ſitus xp̃i eſt glorioſus: q: ſuꝑ oẽs
celos. iuxta ſcđaƺ ꝑtem thematis. Juxta
excellentiã corꝑis dƺ eſſe loc⁹ eius. vide/
mus inquit ſctũs Tho. iij. ꝑte. q. lvij. art.
iiij. ꝙ quãto aliqua corpora perfecti⁹ par
ticipant bonitatẽ diuinã: tanto ſunt ſu/
periora corꝑali ordine q̃ eſt localis ordo.
corpora eñ quãto magis ſunt formalio/
ra: tanto ſunt naturalr̃ ſuperiora: vt pƺ
in. iiij. phyſicoꝝ. et in. ij. celi et mũdi. Ad
ꝓpoſitũ corp⁹ xp̃i ſuꝑ omnia mundi cor/
pora etiã glorioſa magˀ participat boni/
tatẽ diuinã in duob⁹ ſpecialiter. Primo
in dignitate. ſcđo in qualitate. Primo in
dignitate: q: diuinitati vnitũ. ſcđo in q̃li
tate q: maiori gl'ia gl'ioſũ. debuit igit̃ col
locari ſuꝑ oẽs celos. videlƺ in celo empy/
reo: eo ꝙ dignitate ⁊ qualitate oẽs celos
excellit: ⁊ eſt loc⁹ gl'ie ⁊ btõꝝ. vñ ſuꝑ illud
pš. lxvij. Aſcendiſti in altũ. dic̃ glo. loco ⁊
dignitate. Itẽ ſi tanta fuit dignitas ho/
minis in ſtatu innocẽtie ꝙ habuit dñiũ
⁊ excellentiã ſuꝑ oĩa creata: vñ in pš. viij.
Gloria et honore coronaſti eũ: et ꝯſtitui/
ſti eũ ſuꝑ opera manuũ tuarum. Quanto
igitur maior erit gl'ia et dignitas xp̃i ho/
minis ĩ ſtatu glorie: ꝙ oĩa erũt ſibi ſubie
cta: nõ ſolum quantũ ad dñium: ſed etiã
quantũ ad locũ. vñ apl's ad Hebre. ij. ſu/
pradicta verba pš. Omnia ſubieciſti ſub
pedibus eius. de chriſto declarans dicit.
In hoc eñ ꝙ oĩa ei ſubiecit: nihil dimi/
ſit ei non ſubiectũ. et per ꝯſequẽs nec ce/
los. vñ ſequit̃ in cap. iiij. Habemus pon
tificem magnum qui penetrauit celos.
E ¶ Sed põt hic q̃ri quõ ẽ poſſibile et no
bis intelligibile/ ꝙ xp̃s ſit ſuꝑ oẽs celos.
hoc eñ ad litterã videt̃ eſſe falſum: cum
eñ non ſint niſi decẽ celi. ſcƺ ſeptem pla/
netarũ: octauũ ſtellatũ: nonũ cryſtalli/
num vel aqueũ. de nono Dañ. iij. Benedi
cite aque oẽs que ſuper celos ſunt dño.
celũ empyreũ qđ dicitur celũ trinitatis ⁊
beatoꝝ: et vltra iſtos nihil ſit: nec locus:
nec ſpaciũ: nec aliquid aliud: cum pħs in
ij. celi et mundi dicat extra celum nihil
eſſe. videtur igitur ad litteram falſuƺ eſſe
ꝙ xp̃s aſcẽdit ſuper oẽs celos. Reſpõ. ſic
intelligitur ꝙ xp̃s aſcendit ſuper oẽs ce/
los; et vſq; ad ſupremã partẽ ſuperioris
celi: ſic ꝙ xp̃us non eſt extra celum: ſed
non eſt aliqua pars celi ſuꝑior chriſto.
Sed põt iterum queri ⁊ bene ad ꝓpoſitũ
nunq̃d non melius et digni⁹ eſſet ꝙ xp̃s
aſcendiſſet ſupra conuexum empyrei celi
vt ſic thema veritatẽ ꝯtineat: ꝙ xp̃s aſcẽ
dit ſuper oẽs celos. Rñdeo hoc potuit eẽ
de poſſibilitate; nõ tñ de ꝯgruitate. Pri/
mum patƺ q: potuit de⁹ facere ꝙ corpus
xp̃i non eſſet in loco: ſicut vltima ſphera
nõ eſt in loco: nec eſſe in loco eſt intrinſe
cum corpori. poſſet deus deſtruere omnẽ
locũ conſeruãdo corp⁹: ſic potuit eſſe ſu/
pra conuexũ celi empyrei vbi nõ eſt loc⁹.
Scđm pƺ ꝙ nõ eſt poſſibile de cõgruita
te: q: ſequit̃ vnũ magnũ incõueniens ſue
beatitudini maxime repugnãs. ſcƺ ꝙ nec
poſſet videre ſe: nec alia a ſe: cuƺ tñ inter
oẽs ſenſus/ viſum maxime diligamus.
in. j. Metaphyſice. ꝙ iſtud incõueniens
ſequit̃ pƺ. quia qđ videt̃ corꝑalr̃ videtur
mediante diaphano illumiato. Sed tũc
inter oculũ xp̃i et quodcũq; aliud viſibi/
le/ nullũ eſſet mediũ illuminatũ: q: eſſet
totaliter extra celũ vbi nihil eſt. igitur
nihil poſſet videre: qđ eſt magnũ incõue
niens et multũ beatitudini xp̃i derogãs.
q: nec poſſet videre manum ſuam: nec pe
dẽ: nec brachiũ: qđ eſſet nimis abſurdũ.
Patƺ igitur ꝙ hodierna die de xp̃o iuxta
ſecũdam partẽ thematis demõſtratur ſi/
tus glorioſus. ſ. ſuper omnes celos.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio principali F
ter ⁊ vltimo: ꝙ de xp̃o demonſtrat̃ ꝙ fru
ctus ei⁹ in hac die eſt copioſus: q: vt ad/
impleret omnia. Iſta tertia pars. ſcilƺ vt
adimpleret omnia exponit̃ tripliciter.
Primo ſm imaginatiuã apl'i ad Phil. ij.
in noĩe ieſu oẽ genu flectat̃ celeſtiũ terre
ſtriũ et ĩfernoꝝ. adĩpleuit igit̃ xp̃s hodie
oĩa: q: celeſtia gloria: terreſtria grã: infer
na potẽtia. vñ ſm aliquos chriſt⁹ deſcen
dit ad infernũ dãnatoꝝ vt oſtenderet eis
ſuã potẽtiã. ſan. Tho. iij. ꝑ. q. lij. ar. j. ⁊. ij.
Scđo exponit̃ ſm Berñ. ſm contrarium
iſti⁹ termini ſic. vt adĩpleret oĩa: ſcƺ oĩa
ꝓpter q̃ miſſus fuerat a pr̃e ꝓ redẽptio/
ne humani generis cõplẽda: que fuerunt
naſci pati mori et reſurgere. vñ Berñ. in
ſermone hodierno. Nũc vere adimpleuit
oĩa; quia natus inter hoĩes; ⁊ cũ hoĩbus

cõuerſatus: ab hoĩbus ⁊ pro hoĩbus paſ
ſus: et mortuus eſt: ⁊ reſurrexit: aſcẽdit et
B ſedet ad dexterã dei. Tertio exponit̃ iſte
textꝰ al'r ſcḋm aliã imaginationẽ ſic. Aſcẽ-
dit vt adimpleret oĩa. ſcꝫ q̃ erant vacua.
vacuũ em̃ et plenum ſunt ꝯtra ſcḋm pħm
iiij. phyſicoꝝ. Nõ adimpletur illud quod
eſt plenũ: ſed qḋ eſt vacuũ. Et ſcḋm iſtam
imaginationẽ/ego reperio ꝙ quĩqꝫ ante
xp̃i incarnationẽ erant vacua: q̃ in eius
incarnatiõe ⁊ aſcẽſione impleta ſunt. ſcꝫ
Motus non completus.
Tẽpus ſine menſura.
Modus cum defectu.
Cor induratum.
Locus diruptus.
¶ Dico primo ꝙ xp̃s in ſua incarnatione
⁊ aſcẽſione adimpleuit motũ in quo erat
vacuũ. Pro quo notãdũ ꝙ habemꝰ. vij.
ſpecies motus. ſ. ante/retro/a dextris/a
ſiniſtris/ſurſum/deorſum/et in circũitu.
has ſpẽs motus omnes chriſtꝰ cõpleuit.
Primo motũ retro in incarnatiõe qñ exi-
naniuit ſemetip̃m formã ſerui accipiẽs.
tũc fecit motum retro q: de dño factꝰ eſt
ſeruꝰ. de diuite pauper. Scḋo compleuit
motũ ante in paſſione mortẽ in cruce de-
uincẽdo. vñ ꝓphetauit de hac Abachuc
in ca. iij. Splẽdor eiꝰ vt lux erit. cornua. ſ.
crucis in manibus eius. ibi abſcõdita eſt
fortitudo eiꝰ: ante faciẽ eiꝰ ibi mors: egre
diet̃ diabolus ante pedes eius. diabolus
cuiꝰ inuidia introiuit mors ĩ oẽs. Tertio
compleuit motũ a ſiniſtris vitã mortalẽ
et paſſibilem aſſumẽdo. Uita p̃ſens mor-
talis et paſſibilis d: eſſe ſiniſtra ſcḋm Gre-
goriũ ſuper illud Cant'. ij. Leua eius ſub
capite meo ⁊c. Quarto cõpleuit motuꝫ a
dextris cũ immortalitate reſurgẽdo. tũc
mutatus eſt de ſiniſtra in dextrã. et hoc fi
gurauit angelus qui in reſurrectione ap-
paruit in dextera ſcḋm Grego. in homelia
de reſurrectiõe. Quinto cõpleuit motum
deorſum ad limbũ deſcẽdendo: q: deſcen
dit in inferiores partes terre. ad Ephe. iiij
Sexto cõpleuit motum ſurſum ad celos
aſcẽdendo: de quo thema. ⁊ pſ. viij. Ele-
uata eſt magnificentia tua ſuper celos.
Septimo cõpleuit motũ in circũitu cir-
culũ deſcribendo. ⁊ hoc duobus modis.
Primo in incarnatione in ſuppoſito diui
no vbi coniũgunt̃ alpha et o. finis ⁊ prĩ
cipium. primũ et nouiſſimũ ſcꝫ natura di
uina ⁊ humana inſpiciendo ordinẽ crea-
tionis. Scḋo compleuit circulũ hodie in
aſcenſione qñ ab illo puncto a quo exiuit
ad illud rediit. vñ pſ. xviij. A ſummo celo
egreſſio eiꝰ: et occurſus eiꝰ vſqꝫ ⁊c. ⁊ ipſe
xp̃s Joh. xvj. Exiui a p̃re et veni in mun-
dum: et iterũ relinquo mundum ⁊c. Iſte
motus circularis. vel alij motꝰ nunq̃ꝫ fue
runt ita pleni et perfecti ſicut modo fue-
runt per chriſtum.
¶ Dixi ſcḋo ꝙ xp̃s impleuit tempus ſine B
menſura. Nihil em̃ ante xp̃m poterat ad-
uenire tẽpori qḋ tempꝰ impleret. nam q̃c
quid erat in tp̃e erat minor tẽpore: cũ oĩa
corrũperẽtur per tẽpus. ſcḋm pħm in. iiij.
phyſicoꝝ. oĩa que fiunt in tẽpore: corrũ-
puntur et tabeſiunt. per conſequens non
implebant tẽpus: q: minꝰ nõ implet ma-
ius. et ideo poete finxerunt ſaturnũ: qui
deuorabat filios ſuos: fuiſſe tẽpꝰ. Uenit
chriſtus in hunc mũdum in incarnatiõe
qui eſt eternꝰ: per ꝯſequẽs impleuit tem-
pus: q: eternitas maior eſt tẽpore: cũ prĩ
cipio et fine careat: et non ſit tẽpus. hoc
eſt qḋ dicit ap'ls ad Galath. iiij. At vbi ve
nit plenitudo tẽporis: miſit deus filium
ſuum natũ de muliere/factũ ſub lege ⁊c. I
¶ Dixi tertio ꝙ xp̃s in aduẽtu ſuo ĩ hunc
mundũ impleuit modũ deficientẽ. Nihil
põt cõſiſtere ſine modo. vñ poeta Horat.
Eſt modus in rebꝰ ſunt certi deniqꝫ fines
Quos vltra citraqꝫ neq̃t ꝯſiſtere rectum.
In ꝓductiõe tñ hoĩs vel generatione de
ficiebat vnꝰ modus ſcḋm Anſelmũ/quem
xp̃s adimpleuit. Fuit em̃ vnꝰ modus ꝓ-
ducendi hoĩem ſine homine ⁊ muliere vt
patꝫ in adã. fuit ſecũdus modus de hoĩe
ſine muliere vt ptꝫ in eua. fuit tertius de
hoĩe et muliere ſicut cõmunis ꝓbat mo-
dus. deficiebat quartꝰ. ſ. de muliere ſine
homine: iſtũ modũ adimpleuit chriſtus
qui natus eſt de virgine muliere. non ex
virili ſemine: ſed myſtico ſpiramine. Iſtũ
modũ reuelauit deꝰ abrae di. ꝙ erat mo-
dus quo ſemen eius perueniret ad celuꝫ.
vñ exiſtẽs ĩ celo de eiꝰ ſemine dixit abrae
Geñ. xv. Generatione autẽ quarta reuer-
tent̃ huc. ſcꝫ ad celum.
¶ Dixi quarto ꝙ xp̃s adimpleuit in aduẽ K
tu ſuo et aſcenſione cor induratũ. Nã cor
hoĩs erat ante xp̃i natiuitatẽ et aſcenſio-
nẽ valde obſtinatũ et durum maxĩe erga
fideꝫ catholicã. quis em̃ ante credebat ꝙ
deus eſſet incarnatus paſſus crucifixus
et mortuꝰ. ſcḋm ꝙ dicit ap'lus. j. Coꝛ. j. hoc
fuit iudeis ſcandalũ: gentibꝰ autem ſtul-
ticia. Et apoſtoli et omnes chriſti diſci-
puli tempore paſſionis chriſti/quãdo re-
licto eo oẽs fugerunt: omnes perdiderũt
fidem: et fuerunt vacui a fide: ſed poſt
xp̃i aſcenſionem et apoſtoloꝝ predicatio-
nem/fides ita fuit impleta et dilatata et
cognitio de deo/ꝙ idolatria fuit ꝑ totuꝫ
mundũ extirpata: ⁊ fides de xp̃o dilatata
quãdo in omnẽ terram exiuit ſonus eoꝝ.
pſ. xviij. Tunc vt ſcribit̃ Eſaie. in cap̃. xj.
repleta eſt terra ſcientia dñi.
L ¶ Dico quinto et vltimo ꝙ xp̃s adimple
uit in ſua aſcenſione locũ diruptum. nam
quãdo angeli ceciderũt de celo per pecca
tũ: tunc in celo patuit ruina magna: ⁊ ſe
des angelorum qui ceciderunt vacue re-
manſerunt. Sed chriſtus aſcẽdens in ce-
lum captiuã duxit captiuitatem. ſcilꝫ ſan
ctarum animarũ patrum qui erãt in lim-
bo: ⁊ ex eis ſedes vacuas adimpleuit. tũc
impletum eſt illud pſ. cix. Judicabit in
nationibus: implebit ruinas: conquaſſa-
bit capita in terra multoꝝ. ſcilꝫ malorum
angelorum. Patet igitur ꝙ chriſtus aſcẽ-
dit ſuper omnes celos vt adimpleret oĩa
omnia ſcꝫ que erant vacua. ſcꝫ motũ im-
perfectũ. tempus ſine menſura: modũ cũ
defectu: cor induratum: locum diruptum
Chriſtus igitur bene adimpleuit omnia:
quia terrã gratia et ſcientia: celum beati
tudine et glĩa. Pleni ſunt celi ⁊ terra glo
ria tua. Eſaie. vj. pro tanto inquit chriſtꝰ
Hieremi. xxiij. Celum ⁊ terrã ego impleo.
Sic ptꝫ. et eſt finis ſermonis: ꝙ hodie
Chriſtus fecit actum virtuoſum: et hoc
q: aſcendit.
Chriſtus habuit ſitum glorioſum: et hoc
ſuper omnes celos.
Chriſtus dedit fructum copioſum: quia
adimpleuit omnia.

Et ſic explicit ſermo.

¶ In die aſcenſionis dñi. Sermo. iiij.

Q Uis aſcendit in celum. Prouerb. xxx. Tria fundamenta manifeſta oc-
currunt que queſtionẽ pro
poſitam reddũt rationabi-
lem difficilem et ſubtilem.
Primum grauitas humani corporis pon
deroſa.
Secundũ firmitas celi ſyderei rigoroſa.
Tertium difficultas ſpacioſa itineris co
pioſa.
¶ Primũ fundamentũ ⁊c. Lapis terra et
omnia que ſunt de terra: q: ſunt põdero-
ſa: naturaliter deſcendũt. vnde et nunq̃
iſto modo aſcendunt. Et leuia ꝑ oppoſitũ
naturaliter aſcẽdũt. Cui concordat ſacra
ſcriptura vbi dicit̃. Celum ſurſum: ⁊ ter-
ra deorſum. Prouerb. xxv. Celũ ſurſum:
q: leue. terra deorſum: q: grauis et pon-
deroſa. Cũ ergo corpꝰ humanũ ſit de ter-
ra et per ꝯſequẽs põderoſum: rationabi-
liter querit̃ quis aſcẽdit ĩ celũ ſcḋm corpꝰ.
¶ Scḋm p̃ncipaliter. firmitas ⁊c. Narrãt
aſtrologi ꝙ materia celoꝝ eſt ſic fortꝭ du-
ra et firma: ꝙ oẽs fabri mũdi nõ poſſent
facere vnũ foramẽ in celo quãtũcũqꝫ mi-
nimũ cũ aliquo inſtrumẽto. In cuius ſi-
gnũ deus a principio mũdi inter opa ſex
dierũ vocauit firmamẽtũ celũ. Geneſ. j.
firmamentũ a firmitate magna q̃ eſt ĩ eo.
Cum igit̃ corpus humanũ nõ poſſit aſcẽ
dere vſqꝫ ad ſupremũ celũ niſi penetraue
rit alios celos: ⁊ ꝑforari nõ poſſint ſicut
eſt dictũ: rõnabil'r q̃ritur quis aſcẽdit in
celũ. ¶ Tertio principaliter ⁊c. aliqui do
ctores ⁊ magiſtri iudeoꝝ preſertim Rabi
moyſes dicit ꝙ a centro terre vſqꝫ ad ſu-
premũ celũ/ſunt. lxxx. milia annorum de
ſpacio et de via hac tantũ quantũ poſſet
ambulare de via plana ſi tantũ viueret:
licet nullus vt exiſtimo poſſit ſcire illud
ſpacium: nec diſtantiã illam niſi per reue
lationẽ illius qui oĩa fecit et poſuit in nu
mero põdere et mẽſura. Ideo q̃rebat ſa-
piens Eccl'iaſticꝰ. Altitudinẽ celi et lati-
tudinẽ terre: ⁊ profundũ abyſſi q̃s dimen
ſus eſt? Eccli. j. Attenta ergo tanta alti-
tudine celi: rationabiliter queritur quis
aſcendit in celum. Ad iſtam queſtionem
reſpõdet articulꝰ fidei in ſymbolo ꝙ chri
ſtus ſcḋm humanitatẽ aſcẽdit in celũ. aſcẽ
dit inquit in celum ⁊c. Ubi querit̃ de mo
do iſtius aſcẽſus qualis fuerit: et quomo
do aſcendit. Reſpondetur
Non fuit obſtaculũ: nec aliq̃ põderoſitas
Ibi fuit gaudiũ et iocunda ſocietas.
Patẽs fuit viagiũ: ⁊ manifeſta lũinoſitas
¶ Primo ⁊c. qm̃ in iſto aſcenſu nullũ fuit
obſtaculũ: nullũ impedimẽtũ: vtpote nõ
culpa; nõ pena; nõ ſp̃us malignꝰ; qm̃ iſta

tria cõiter impediũt ſeu retardāt ne quis
aſcendat in celũ. preſertim impedit culpa
mortalis: que grauat ⁊ põderat ſupra mo
dũ: cuius ꝓprius locus eſt centrũ terre. ſ.
infernus damnatoꝝ. vñ de pctõribus ſcri
ptũ eſt Exo. xv. Deſcẽderũt in profundum
quaſi lapis. In huius figurã legit̃ qm̃ qñ
moyſes voluit aſcẽdere in mõtẽ/ vidẽs ru
bũ ardentẽ: audiuit vocẽ dicẽtẽ ſibi. Sol
ue calciamẽta de pedibus tuis. Exod. iij.
Uis ergo aſcẽdere in montẽ dñi: ſolue cal
ciamenta. i. derelinque pctã que reddunt
aĩam põderoſam. In xp̃o aũt nulla culpa
fuit nec eẽ potuit. Nunqd corpus xp̃i fuit
põderoſum cũ eſſet de terra? Rñdetur ꝙ
nõ: qm̃ erat corpus glorificatũ: ⁊ tale cor-
pus deponit oẽm põderoſitatẽ. Item ibi
nõ fuit pena retardãs: qm̃ vbi non eſt nec
fuit culpa: ibi nõ eſt pena. vñ interdũ vbi
nõ ẽ culpa (licꝫ fuerit) remanet tpalis pe
na que retardat aĩam ſeparatã a corpe ne
ſtatim aſcendat. Sed nũquid corpus xp̃i
aſcẽdens in celũ perforauit celos? Rñdet̃
ꝙ nõ. qꝛ ſicut corpus eius natũ eſt clauſo
vtero ſine apertura: ⁊ intrauit ad diſcipu
los clauſis ianuis: ſic trãſiuit ꝑ oẽs celos
aſcẽdẽdo ſine quacũqꝫ fractura. Item nõ
fuit ibi ſpũs malignus impediens aſcen-
ſum: immo boni angeli aſſociãtes chriſtũ
clamabãt ad demones in caliginoſo aere
exiſtẽtes. Iter facite ei q̃ aſcẽdit ſup occa
ſum: dñs nomen illi. fugite ꝑtes aduerſe.
¶ Sed quid dicemꝰ de ſpacio? Rñdeo ꝙ
tam leue eſt corpori glorificato trãſire ma
gnũ ſpaciũ ſicut paruũ. qđ intellige quã-
tũ ad remotionẽ faſtidij ꝓpter dotẽ agili
tatis. ergo verum eſt ꝙ in iſto aſcenſu xp̃i
nec grauitas: nec firmitas celi: nec difficul
tas ſpacij ĩterfuerũt: nec ĩpedire potuert̃.
¶ Scđo aſcendit cũ iocũda ſocietate atqꝫ
letanter. ibi nanqꝫ fuit digna ſocietas: di
gna ꝓceſſio: vtpote deꝰ pr̃ filiũ inuitãdo.
angeli letãter iubilãdo. aĩe ſctõꝝ patrũ ſe
quẽdo. apl'i admirãtes aſpiciẽdo. nubes
lucida xp̃m ſuſtinẽdo. Primo deus pr̃ ⁊c̃.
ſicut hodie cãtatur in proſa. Uocat pater
filium ad cõſeſſus ſolium. vocat di. Aſcẽ
de huc. Apoca. iiij.
Aſcẽde ad locũ ſupiorẽ: qꝛ te humiliaſti.
Aſcende relinquendo locum inferiorem:
quem contempſiſti.
Aſcende ad requiem: quia multum fideli
ter laboraſti.
Aſcende ad montẽ vbi eſt ſanitas ſine in-
firmitate.
Aſcende ad locum vbi eſt felicitas ſine ſte
rilitate.
Aſcende ad patriam: vbi eſt libertas ſine
ſeruitute.
Aſcende ad caſtrum: vbi eſt ſecuritas ſine
repugnantia.
Aſcẽde ad celum: vbi eſt ſocietas ſine diſ-
plicentia.
Aſcende ad thronũ: vbi eſt iocunditas ſi-
ne triſticia.
¶ Itẽ ibi fuerũt angeli ⁊c̃. Quis poſſet co
gitare cãtica laudũ? angelica organa: vo-
cũ armoniã? inſtrumenta muſicalia? iuxta
dauidicã ꝓpheciã. Aſcendit deꝰ in iubila
tione: ⁊ dñs in voce tube. notet̃ hic de an
gelis ſicut in p̃mo ſermone. ¶ Tertio fue-
rũt ibi aĩe ſanctoꝝ patrũ. ⁊ quãtũ ad hoc
narrat Solinus de mirabilibus mũdi: ꝙ
venator intrat ſecrete cubile cuiuſdã ſer-
pẽtis q̃ vocat̃ tigris ipſo alibi ꝑuagante:
et venator ĩde extrahit catulos de cubili:
et tandẽ ſerpẽs ille crudelis veniẽs et ca-
tulos nõ inueniens: ſentit odorẽ catuloꝝ
ſuoꝝ: ⁊ inſequit̃ venatorẽ: ⁊ aduertẽs cau
tus venator relinq̃t in via vnũ de catulis
illis: ⁊ circa illũ ſerpẽs ſe occupat ad cubi
le eũ portãs: et tũc venator elõgat ſe a ſer
pente: et ſic ſubito aſcendit nauim: ſecum
alios catulos deportãdo. Ad ꝓpoſitũ. cru
delis ac venenoſus ſerpẽs antiquꝰ eſt dia
bolus: cubile ſuũ eſt totus infernꝰ vbi de
tinebant̃ catuli aĩe ſanctoꝝ patrum: vena
tor ieſus xp̃s q̃ fuit in inferno ſicut leo ru
giẽs in venatione. ſ. Macha. iij. Aliquos
ibi de catulis reliquit vtpote in purgato-
rio: qm̃ venator iſte ſolũ intrauit cubile. i.
limbũ patrũ: ⁊ oẽs inde extraxit: et aſcen-
dens in celũ ſecũ duxit iuxta dauidicã ꝓ-
pheciã. Aſcẽdẽs xp̃s in altũ captiuam du
xit captiuitatẽ. ¶ Quarto in illa proceſſio
ne fuerũt apl'i ex vna parte dolentes: ⁊ ex
alia parte admirãtes. dolẽtes/ lamentan
tes/ loquẽtes xp̃o aſcẽdẽti in celũ. O ma-
giſter nr̃: redẽptor nr̃: tu relinquis nos or
phanos: deſolatos ſicut agnos inter lu-
pos. quid facient diſcipuli tui? quis cõſola
bit̃ nos? dñe ieſu xp̃e dignet̃ clemẽtia tua
recordari de nobis. pſ. In eternũ nõ obli
uiſcaris nos. nõ ſolũ lamẽtabãtur: immo
etiã admirabant̃. vñ angeli qui apparue-
rũt dixerũt eis. Uiri galilei qđ admiram

ini aſpiciẽtes in celũ? Potuerũt reſponde
re apl'i: nos videmus terrã ſup celũ hodie
eleuatã: humanitatẽ ſup angelos exalta-
tã: humanitatẽ per angelos adoratã: hu-
manitatẽ in patris dextera collocatã. me-
rito ergo mirabãtur. Et reuerſi ſunt apl'i
hierl'm a mõte oliueti vbi fuerũt in oratio
ne: nõ tñ ſine timore inimicoꝝ vſqꝫ ad ad
uentũ ſpũſſcti vna cũ maria matre ieſu et
alijs credẽtibus licꝫ paucis. ¶ Quinto in
illa ꝓceſſione fuit nubes lucida. vnde ſcri
ptũ eſt. ⁊ nubes ſuſcepit eũ. nõ tñ ꝙ indi-
geret auxilio nubis: ſed ad inſinuãdum ꝙ
oĩs creatura parata eſt obedire ſuo crea-
tori. Nẽpe ſtella obediuit qñ natus eſt: re
ges ꝯducendo. ſol obediuit qñ paſſus eſt
eclipſando. mare obediuit ſolidũ ſub pe-
dibus ſe prebẽdo. terra obediuit qñ reſur
rexit motũ oſtẽdẽdo. nubes obediũt quã-
do aſcendit chriſtum deportando.
¶ Tertiũ principaliter iſte aſcẽſus fuit pa
tẽs ⁊ manifeſtus. ⁊ poteſt quadruplex ra
tio ad hoc aſſignari. vt ſcꝫ cetus apl'oꝝ cõ
ſolaret̃: vt via eũdi ad celũ demonſtraret̃:
vt locus beatificꝰ deſideraret̃: vt mundus
iſte miſerabilis reputaretur. propter iſta
aſcẽdit pandẽs iter eis. ¶ Hic opꝫ inqui-
rere de loco quo aſcẽdit: ex quo actum eſt
de modo. Locus iſte videtur fuiſſe reue-
latus btõ iohãni euãgeliſte Apoc̃. iiij. vbi
ſic legit̃. Uidi oſtiũ apertũ in celo. et ecce
ſedes poſita erat in celo: ⁊ ſupra ſedem ſe
dẽs. ⁊ qui ſedebat ſil'is erat aſpectui lapi-
dis iaſpidis ⁊ ſardinis. ⁊ in circũitu ſedis
vigintiquattuor ſedilia vbi ſedebãt vigin
tiquattuor ſeniores: ⁊ de throno procede
bãt fulgura voces ⁊ tonitrua. ⁊ ſeptẽ lam
pades ardẽtes. Oſtiũ celi btõꝝ hodie ap
tũ eſt cũ effectu: qm̃ ante clauſum fuit ꝑ
multoꝝ annoꝝ circula. Nẽpe primꝰ homo
adã clauſit nobis oſtiũ paradiſi: verum ſe
cũdus adã fuit primus q̃ aperuit: qm̃ ipe
eſt qui aperit ⁊ nemo claudit: ipſe claudit
et nemo aperit. Apoca. iij. Ecce dedi oſtiũ
apertũ corã te. ibidẽ. Uel ꝑ oſtiũ põt ĩtel-
ligi xp̃s q̃ dicit de ſeipo. Ego ſum oſtiũ: ꝑ
me ſi q̃s introierit ſaluabit̃. Ioh. x. Iſtud
oſtiũ fuit apertũ in cruce: vtpote latꝰ eiꝰ:
quo apto: ipo facto fuit apta ianua para
diſi. Et ecce ſedes poſita erat ĩ celo. ſedes
iſta dextera eſt dei p̃ris: vbi ſedet xp̃s ſm
diuinitatẽ ⁊ ſm humanitatẽ. Aliter tñ et
aliter ſedet filiꝰ dei in dextera p̃ris. qꝛ ſm
diuinitatẽ ſedet ĩ dextera: hoc eſt in equa
litate gl'ie cũ p̃re. ſm hũanitatẽ ỽo ſedet
ibi: hoc eſt in potioribꝰ bonis dei patris.
Uel ſedet ſupra ſedẽ. i. ſupra potiſſimũ bo
nũ cuiuſcũqꝫ creature angelice vel huma
ne. De iſto ſedere hr̃ ĩ diuerſis locis ſacre
ſcripture. In pſ. Dixit dñs dño meo ſede
a dextris meis. Coloſ. iij. Que ſurſũ ſunt
querite: vbi xp̃s eſt in dextera dei ſedẽs. ſ.
in equalitate gl'ie cũ p̃re ſm diuinitatẽ: ĩ
bonis ỽo potioribus ſm humanitatem.
Mar. vlti. Aſſumptus eſt in celũ et ſedet
a dextris dei. Itẽ Heb. j. Sedet ad dexte-
rã maieſtatis ĩ excelſis. ſedet. i. quieſcit et
regnat poſt labores/ et poſt magnã humi
liationẽ. ad dexterã maieſtatis ſicut expo
ſitũ eſt. in excelſis. i. ſup oĩa loca in ſupre-
mo loco. Act̃. vij. Ecce video celos aptos:
et ieſum ſtãtẽ a dextris virtutis dei. Et q̃
ſedebat ⁊c̃. per iaſpidẽ intelligitur xp̃i hu
manitas: qm̃ iaſpis eſt rubei coloris. per
ſardinẽ diuinitas: qm̃ ſedet ibi vt hõ: ⁊ ſe
det ibi vt verus deus. Hic ſciẽdũ ꝙ in ſcri
ptura ſancta per dexterã intelligit̃ ꝓſperi
tas. per ſiniſtrã aduerſitas. de vtraqꝫ ĩ cã
ticis cap̃. ij. Leua eius ſub capite meo: et
dextera illius amplexabit̃ me. Dignũ val
de erat ac iuſtũ vt ſaluator nr̃: qui tot an-
nis laborauerat ꝓ redẽptione: requieſceret
in ꝑpetuũ ĩ dextera dei p̃ris. vigintiquat
tuor ſedilia ſunt ſanctoꝝ et beatoꝝ btitu-
dines: qm̃ in domo dei ſunt varie manſio
nes: et ꝑ ꝯñs varie btĩtudines. Per vigin
tiquattuor ſeniores vbi ſunt due duode-
ne: per vnã intelligunt̃ ſcti de antiquo te
ſtamẽto: ⁊ ꝑ aliã ſcti de nouo teſtamento.
de throno ꝓcedebãt fulgura ſeptẽ. hoc ẽ
ſeptẽ ꝑcuſſiones (pctĩs nr̃is exigẽtibus)
de ſede diuine maieſtatis deſcendẽtes: q̃
ſunt pluuia exceſſiua. vel ſiccitas multuꝫ
nociua: guerra vbi ẽ ſanguinis effuſio: tẽ
peſtas valida: fructuũ terre deſtructio: bo
noꝝ tẽporaliũ abſumptio: fames ⁊ notabi
lis cariſtia: mortalitas ⁊ gñalis epidimia.
Itẽ deſcendũt de ſede dei ſeptẽ tonitrua.
ſcilꝫ ros: glacies ſiue pruina: imber ſeroti
nus ſiue pluuia temporanea: nix: grãdo:
manna: lux. Iſta ſeptena ſonat in bonũ ⁊
nõ in malũ. Ros humilitatis cõtra ſuper
biã. pruina tranquillitatis cõtra inuidiã.
pluuia pietatis contra auariciã. nix puri
tatis cõtra luxuriã. grãdo aſperitatis cõ-
tra gulam. mãna charitatis cõtra iracun

diam.lux claritatis cōtra accidiam.De ſe
de dei deſcēdebāt ſeptēvoces:que ſunt cō
minationes cōtra illos q̄ ſeptē opera mīc
nō cōpleuerūt in hac vita ⁊ potuerunt:de
quibus Mat.xxv.Eſuriui ⁊ non dediſtis
mihi mādu care.⁊ ita de alijs ibidē.Et p̄ꝯ
cedebāt ſeptē lāpades que ſunt ſeptē ſpiꝯ
ritus. hoc eſt ſeptē angeli interdū puniēꝯ
do carnalē delectationē.Gen̄.viij.Interꝯ
dū puniendo vanā exaltationē.Dan̄.iiij.
Interdū puniēdo tyrannicā oppreſſionē.
Exo.ix.Interdū puniēdo crudelē perſecu
tionē:vt pꝫ de helia.Interdū curādo cor
poralē vexationē.patet de ezechia.Inter
dū corrigendo culpe dānationē tp̄e beati
Greg.interdū exaudiēdo deuotā depreca
tionē ibidē.Pro prima ſeptena Gen̄.xlj.
vbi legiť ꝙ pharao rex egypti vidit ſeptē
vaccas macras q̄ alias ſeptē pingues cōꝯ
ſumebāt totaliter.De ſcđa ſeptena que ſo
nat in bonū:Mat.xv.vbi legiť de ſeptē
panibus qui in deſerto turbā famelicā ſa
tiarunt.De tertia ſeptena Apoc̄.viij.vbi
legiť de tubis ſonātibꝯ.De quarta Apoc̄.
xvj.de ſeptē angelis qui tenebant ſeptem
phialas ⁊c̄.Sequiť inviſione ꝙ illi vigin
tiquattuor ſeniores clamabāt ſedenti.Di
gnus es dn̄e deꝯ noſter accipere gloriā et
honorē.Magna eſt gloria ieſu xp̄i ī celo:
qm̄ gl'ia libani data eſt ei.Eſa.xxxv.Maꝯ
gnus honor iſta die impenſus eſt ei.ille ſi
quidē q̄ impēdebať duci romano de triūꝯ
pho redeūti.Legiť in hiſtorijs romanoꝝ/
ꝙ princeps exercitus romani cū de trium
pho rediret ad vrbē:ceteri quattuor hono
res exhibebant ei.Primus erat qm̄ pone
bať in curru quē trahebāt quattuor equi
albi.ſcđs ꝙ oēs capti in bello ante currū
illū letātiſſime ſequebantur.tertiꝯ erat ꝙ
oīs reus quicq̄d mali fecerat dū tm̄ poſſet
currui adherere/indulgētiam obtinebat.
quartus q: totus populꝯ romanus ei obꝯ
uiā veniebat.Princeps exercitꝯ ieſus xp̄s
rex regū.iſte qn̄ natus eſt/mūdū preliatu
rus intrauit:et tādē in paſſione cōtra dia
bolū dimicādo caſtrum inferni obſedit et
poſſedit cū triūpho nobili:⁊ oēs illius lo
ci violēter.i.ſanctos patres ſecum duxit.
iuxta illud Zacha.ix.Tu aūt in ſanguine
teſtamēti tui eduxiſti(al's emiſiſti)victos
de lacu in quo non erat aqua.Iſte victor
poſitus eſt in curru glorificato in reſurreꝯ
ctione:quem traxerunt quattuor equi alꝯ
bi.i.quattuor dotes corporis glorificati.
figuratꝯ iſte currus/curru helie cū equis
igneis in quo terreſtrē paradiſum d̄r aſcē
diſſe.iiij.Reg.ij.captiui ſancti pr̄es ſecu
ti ſunt in aſcenſione currū iſtum:adheren
tes ſibi per fidē:miam et indulgentiā me
ruerūt.deinde totus cetꝯ angelicus tanq̄
triumphatori obuiam ſibi venit.Dignus
eſt ergo accipere gloriam et honorem.Cu
ius glorie participes nos faciat ille ſanꝯ
ctiſſimus ⁊c̄.

¶ In feſto aſcenſionis. Sermo.v.

REcipietis virtu
tē ſpūſſancti.Act.j.c.Pro
bata experientia ſemp̄ doꝯ
cet docuit et docebit:qm̄
Perſona deſolata indiget
conſolatione.
Perſona debilitata indiget cōfortatione.
Perſona male docta indiget īformatiōe.
Et quia iſta ſunt manifeſta:circa hoc non
eſt inſiſtendum.

Prima pars.

¶ Sed ad propoſitum
poſt aſcēſionem ieſu xp̄i in celū.i.ſup̄ oēs
celos/eiuſdem ſctī apl'i et oēs credētes re
māſerūt deſolati ſine vllo cōſolatore.ideo
xp̄o adhuc preſente cū eis/lamētando lo
quebātur cū eo per hūc modū.O rex gloꝯ
rie dn̄e virtutū creator nr̄ atq̄ʒ redemptor
tu vis nos relīquere:tu vis recedere a no
bis:tu vadis in regionē lōginquā accipeꝯ
re regnū:quid facient diſcipuli tui? q̇d fa
ciet pauperrima ſchola magr̄o abſente?
quis cōſolabiť nos dn̄e ieſu? tu dixiſti no
bis.Plorabitis ⁊ flebitis vos:mūdus au
tē gaudebit.tu dixiſti nobis.perſequemiꝯ
ni de ciuitate in ciuitatē:et eritis odio oī
bus.tu dixiſti nobis.preſſurā habebitis ī
mundo.tu dixiſti nobis ꝙ remanebimꝯ te
abſente ſicut remanent agni inter lupos
quid igiť faciemus:oues ſine paſtore:fiꝯ
lij ſine patre:diſcipuli ſine magiſtro? Ad
iſtā querelaꝫ r̄n̄det magiſter virtutū xp̄s.
Accipietis virtutē ſpūſſancti.Ego inq̇t re
cordabor de vobis:et ego rogabo patrem
de vobis:et aliū paraclytū:⁊ conſolatorē
dabit vobis.Talis eſt proprietas ſpiritus
ſancti cōſolari in tribulatione.tūc reſpōꝯ
derunt illi.Dn̄e facti ſumus ſicut ꝯſolati.

Secunda pars.

¶ Secundo remanebāt
debilitati cū modica virtute nondū cōſoꝯ
lati et cōfirmati virtute ex alto.Tu dixiſti
inquiūt ꝙ nos videbimus ⁊ audiemꝯ pre
lia ⁊ ſeditiones.nos ſuſtinebimus marty
ria ⁊ crudeles paſſiones.deficit nobis vir
tus.quid faciēt petrus princeps nr̄/et an
dreas frater eiꝯ qn̄ videbūt crucē paratā.
et vnus ſuſpēdetur verſis pedibꝯ:⁊ alius
ex tranſuerſo?q̇d faciēt maior iacobus qn̄
gladiū herodis videbit ſine mīa paratum
ad decollādū?q̇d faciet euāgeliſta iohanꝯ
nes vidēs doliū feruēte oleo plenū in q̇d
iactabiť totus nudus?q̇d iacobus minor
qn̄ videbit particā fullonis cū qua excere
brabiť totū caput?q̇d bartholomeꝯ vidēs
gladiū cū quo excoriabiť totus viuus?q̇d
faciemꝯ qn̄ eijciemur de ſynagogis in qui
bus flagellabimur cum nodoſis corrigijs
vſq̄ʒ ad oſſa?q̇d faciet collegiū tuū?q̇d fa
ciēt fratres tui quos relinq̇s ſine virtute?
Reſpondet xp̄s accipietis virtutem ſpiriꝯ
tuſſancti.Iſta eſt virtus
Celica influxiua.
Ignea conuerſiua.
Aerea receptiua.
Aquea mundatiua.
Terrea pullulatiua.

¶ Prima virtus eſt celica que integrať ex
quodā numero ſeptenario ſm̄ numerū ſe
ptem planetarū que ſunt ſeptē dona ſpiri
tuſſancti:de q̇bus ad litterā Eſa.vij.Spi
ritus ſapiētie et intellectus ſpūs cōſilij ⁊
fortitudinis ſpūs ſcientie ⁊ pietatis:⁊ reꝯ
plebit eū ſpūs timoris dn̄i.Virtutē iſtoꝝ
accipietis.Spūs ſapiētie ſapidus reſpeꝯ
ctu ſupernoꝝ:q: docet celeſtia.ſpūs intel
lectus lucidus reſpectu credēdorū/p̄ quē
credenda intelligimus.ſpūs fortitudinis
validus reſpectu tormentoꝝ/qui facit pa
tienter ſuſtinere tormēta.ſpūs cōſilij pro
uidus reſpectu futuroꝝ:q: facit preuideꝯ
re futura.ſpūs ſcientie placidus reſpectu
oblitoꝝ/per quē oblita reminiſcūtur.ſpiꝯ
ritus pietatis calidus reſpectu egenorū/
qui calefacit aīam p̄ opera pietatis.ſpūs
timoris dn̄i ſplēdidus reſpectu agēdorū/
qui facit declinare a malo ⁊ eligere bonū.
Iſtam virtutem ſpirituſſancti cū ſeptē do
nis accipietis.et poterit dici.Verbo dn̄i
celi firmati ſunt.i.apoſtoli firmati ſunt:⁊
ſpū oris eius oīs virtus eoꝝ.¶ Scđo acꝯ
cipietis virtutem igneā:que virtus eſt cō
uerſiua:⁊ iſtam in numero nouenario:in
quo numero apoſtolus enumerat gratias
gratis datas in epiſtola.j.ad Coꝝ.xij.Nē
pe apoſtoli per virtutem ſpirituſſancti to
tum mundum conuerterunt ad fidē:et ac
ceperunt a ſpirituſancto nouē gratias cō
tra nouē reſiſtentias quas inuenerunt in
mūdo a diabolo preparatas.vtpote inue
nerunt philoſophoꝝ ingenia:perſecutoꝝ
colloquia:poetarum fictitia:incantatoꝝ
ludibria:incredulorum obſtinata precorꝯ
dia:aſtronomorum preſagia:phantaſtico
rum dubia:hereticorum precipitia:popu
lorum diuerſa idiomata.Contra primum
iſta die receperūt apoſtoli infuſionē diui
ne gratie que eſt gratia gratis data.ſ.ſerꝯ
monē ſapientie.contra ſcđm ſermonē elo
quētie:cōtra tertiū fidem veridicā:cōtra
quartū operationē euāgelicā:cōtra quinꝯ
tum ſacramētoꝝ gratiam:cōtra ſextū phiꝯ
loſophiam ſcientificā:contra ſeptimū inꝯ
terpretationem ſomnioꝝ:cōtra octauum
diſcretionē ſpirituum:cōtra nonū gratiā
linguarū.iſti ignee virtuti nihil reſiſtere
potuit.Magnus ergo dn̄s ſpūſſanctus:
et magna virtus eius.in pſ̄.¶ Item acci
pietis virtutē aeream receptiuā in nume
ro octonario.vtpote recipietis celeſtium
octo impreſſiones:que in euāgelio beatiꝯ
tudines nuncupantur.Nempe recipietis
pauperiem/eſuriem/duriciem/tēperiem/
meſticiam/clementiam/mundiciam/con
cordiam.Pro primo beati pauperes ſpiri
tu.pro ſcđo beati qui nunc eſuritis.p̄ ter
tio beati qui nunc perſecutionem ⁊c̄.pro
quarto bt̄i mites.pro quinto bt̄i q̄ lugēt.
pro ſexto beati miſericordes.pro ſeptimo
beati mundo corde.pro vltimo beati paci
fici.Iſta virtus obumbrauit beatam virꝯ
ginem mariam.virtus altiſſimi obumbra
bit tibi.Luce cap̄.j.¶ Item accipietis vir
tutem aqueam ⁊c̄.in numero quaternaꝯ
rio.Iſta virtus eſt gratia dei:que diuidiꝯ
tur in quattuor capita.quoniā eſt gratia
preueniens:gratia concomitans:gratia
p̄ficiēs:gr̄a ſtabiliēs.Prima hꝫ opꝯ viua
citer p̄uenire.Scđa hꝫ opꝯ velociter expe
dire.Tertia hꝫ vtiliter p̄munire.Quarta
hꝫ feliciter ſtabilire.Optimū ē gr̄a ſtabili
re cor.Heb.xiij.Exaltātes dn̄m replemini
virtute.Ecc̄i.xliij.¶ Itē accipietis v̄tutē
terreā:q̄ pullulare facit.iſtā recipietis in

numero duodenario: qm̃ duodecim ſunt fructꝰ ſpũſſancti. Ubi ſciendũ ꝙ de nũero fructuũ quos ꝓducit terra: ſunt ĩ multiplici differẽtia. aliqui ſunt calidi: aliqui frigidi: aliqui ſtiptici: aliqui acidi: aliqui placidi: aliqui amari: aliqui hñt viroꝛẽ: aliqui candoꝛẽ: aliqui ſunt aridi: aliq̇ humidi: aliqui hñt nigredinẽ: aliqui vigoꝛẽ tales fructꝰ ꝓducit ſpũſſctũs q̇s experti ſunt apl'i. Siq̇dẽ expti ſũt apl'i fructũ calidũ q̇ ẽ charitas: fructũ frigidũ q̇ eſt pax fructũ hũidũ q̇ eſt gaudiũ: fructũ aridũ q̇ eſt ꝯtinẽtia: fructũ acidũ q̇ ẽ benignitas fructũ placidũ/ q̇ ẽ bonitas: fructũ ſtipticũ/ q̇ eſt lõganimitas: fructũ amarũ q̇ eſt patiẽtia: fructũ habentẽ viroꝛem qui eſt mãſuetudo: fructũ habentẽ vigoꝛẽ. ſ. mũdiciam: fructũ habentẽ candoꝛẽ qui eſt fides: fructũ habentẽ liuoꝛẽ ſiue nigredinẽ qui eſt abſtinẽtia. Ficus ⁊ vinea dederũt virtutẽ ſuã. Johel. ij. Si modo eſtis debiles et infirmi: accipietis virtutẽ ſpũſſcti que valebit ad infirmoꝝ ſanationẽ: ad demonioꝝ de coꝛpoꝛibus expulſionẽ. ad tolerandũ martyꝛiũ et duram paſſionẽ.

Tertia pars.

¶ Tertiũ pꝛĩcipale. perſona male docta indiget infoꝛmatiõe. vñ apl'i ad xp̃m. Tu dixiſti. tu pꝛecepiſti. Ite docete omnes gentes baptizãtes eos ⁊c. Tu dixiſti. euntes in mũdum vniuerſum pꝛedicate euãgeliũ oĩ creature. Non habemus ſcientiã: neq; eloquẽtiã. viã ignoramus. non intelligẽt nos: nec intelligemus eos. Et xp̃s ad apl'os. accipietis virtutem ſpirituſſancti. Paraclytus autem ſpũſſctũs quẽ mittet pater ĩ noĩe meo: ille vos docebit oĩa. ipſe em̃ eſt omnẽ habens virtutem. oẽm ſciẽtiam. ille grãmaticã que docet loqui veritatem. ille rhetoꝛicã que docet oꝛnatam cõgruitatẽ. muſicam que docet dulcem ſonoꝛitatẽ. medicinã q̃ ſanat grauẽ infirmitatẽ. arithmeticã que docet numerare. geometriã que docet mẽſurare. aſtrologiã que tractat de ſyderibus. theologiã que tractat de celeſtibus. ¶ Primo ſpũſſanctus docet bonã grãmaticã. Grammatica eſt ſcientia recte ſcribendi: recte loquẽdi: recte conſtruẽdi. quã ſciẽtiã ſpũſſctũs docuit ꝓphas ſicut fuit moyſes qui recte ſcripſit et locutus eſt in quinq; libꝛis legalibus, qualis fuit ſamuel in libꝛis regũ. quales fuerũt ꝓphe maioꝛes ⁊ minoꝛes. quales fuerũt euãgeliſte. qualis paulꝰ in epl'is. qualis fuit dauid in libꝛo pſalmoꝝ. vnde in ſymbolo. A patre filioq; ꝓcedit. qui cum patre ⁊ filio ſimul adoꝛat̃ et congloꝛificat̃: qui locutꝰ eſt per ꝓphas. et in quadã canonica beati petri. ij. Pet̃. j. Spũſſctõ inſpirati locuti ſunt ſancti dei hoĩes. ⁊ alibi. Mat. x. Nõ vos eſtis qui loq̇mini ⁊c. Bona grãmatica. bona cõgruitas. loqui de deo. loqui de opibꝰ dei. boni grãmatici facti ſunt hic ſancti apl'i. ¶ Scd̃a ſcientia liberalis eſt logica: quã docuit apl'os ſpũſſanctus. Logica eſt ſermo qui diſcernit inter verũ ⁊ falſum. verũ ꝓcedit a ſpirituſancto q̇ eſt ſpũs veritatis. imo om̃e verũ a quocũq; dicatur a ſpũſancto eſt. ſicut dicit btũs Ambꝛo. Falſum autẽ ſiue mẽdaciũ pꝛocedit a ſpũ maligno: qm̃ ipe mendax eſt ⁊ pater mẽdacij: qui in ỽitate nõ ſtetit. Joh̃. viij. Bonã veritatẽ ꝓmiſit xp̃s apl'is quãdo dixit. Cũ venerit ille ſpiritus veritatꝭ docebit vos oẽm veritatẽ. Johã. xvj. ¶ Tertio docuit rhetoꝛicã que docet loqui oꝛnate ꝑfecte. Ille oꝛnate loq̃tur atq; perfecte: q̇ aduertit quid loquitur: qñ loquitur: quare loquit̃: cum q̇bus loquitur. Sic ſpirituſſanctꝰ docuit loqui apl'os. ⁊ merito qm̃ ipſi non loq̇bant̃: ſed ſpũſſanctꝰ loquebat̃ in eis. ¶ Quarto docuit medicinã qñ dedit eis xp̃s per ſpiritũſanctũ poteſtatẽ ſuper oĩa demonia: et vt languoꝛes curarent. Quot infirmitates ſanauerũt? quantos ⁊ quales: longũ eſſet narrare. dictũ em̃ fuerat per chꝛiſtuꝫ ante eius aſcenſionẽ. Super egros manus imponẽt ⁊ bñ habebũt. Marci vlti. ¶ Itẽ docuit muſicam que agit de ſono ⁊ vocibus. ⁊ nonne apoſtoli bene ſonuerũt quando in oẽm terrã exiuit ſonus eoꝝ ⁊c. In omnẽ terrã. quãtũ ad terras medias et pꝛopinquas: exiuit ſonꝰ pꝛedicationis exiuit hoc eſt exiet vbi ponitur pꝛeteritũ ꝓ futuro pꝛopter maioꝛem certitudinem ꝓphetie. et in fines oꝛbis terre verba eorum. Uel dicit h̊ quãtũ ad terras longinquas/ vbi pꝛedicauit maxime thomas et bartholomeꝰ in india maioꝛi que finẽ facit: et iacobus maioꝛ in hiſpania que finẽ facit ex parte occidentis. ¶ Item docuit arithmeticã que tractat de numeris. Iſtam ſciuerunt apoſtoli ꝑ ſpiritũſanctũ

qui multos numeros docuerũt. ſ. duodecim articulos fidei: ſeptẽ ſacramẽta eccleſie: ſeptẽ dona ſpũſſcti: decem pꝛecepta legis: octo beatitudines in euãgelio: ſeptẽ opera miĩe ſpũalia/ et ſeptẽ opera miĩe coꝛpoꝛalia: tres virtutes theologales: quattuoꝛ virtutes cardinales: nouem gratias gratis datas: duodecim fructꝰ ſpũſſancti: tres dotes pertinẽtes ad aĩam in patria: et quattuoꝛ ꝑtinẽtes ad coꝛpus: tres partes pñie: ſeptẽ oꝛdines in eccl'ia/ quattuoꝛ minoꝛes/ et tres maioꝛes: nouem oꝛdines angeloꝝ: duas penas in inferno. ſ. dãni ⁊ ſenſus: quinq; receptacula animarũ: quattuoꝛ in terra ⁊ medio terre: et vnũ in celo: duas vitas actiuã et cõtẽplatiuam: tres partes oꝛbis. Docuerũt inſuper apoſtoli/ ꝙ deus oĩa fecit in põdere numero et mẽſura. et ꝙ capilli capitis oẽs numerati ſunt. ¶ Item docuit ſpũſſctũs apl'os geometriã que tractat de mẽſuris quantitatiuis. Nũquid ſctĩ apl'i nõ ſciuerũt mẽſuras viarũ: qui quaſi totũ mũdũ menſurauerũt. menſurauerunt regna: menſurauerũt ꝓuincias: ciuitates: caſtra: villas: circũiendo/ pꝛedicãdo. Itẽ docuerũt ꝙ in ea mẽſura qua quis mẽſurauerit remetietur ei. ꝙ ſm̃ menſurã delicti menſurabit̃ pena. ¶ Itẽ docuit ſpũſſctũs apl'os aſtrologiã que tractat de ſyderibus. Nẽpe ſciuerũt apl'i et docuerunt ꝙ erunt ſigna in ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis: ⁊ xp̃m eſſe ſolem iuſticie. et ſciuerũt ꝙ ſtella differt a ſtella ĩ claritate. ⁊ ꝙ ſol octies eſt maioꝛ tota terra. et ſciuerũt ꝙ ſtelle illuminantur a ſole. et multa alia que in iſta ſciẽtia pertractant̃. Ante aduẽtum ſpũſſancti erãt terreſtres: ſed poſtmodũ facti ſunt totaliter celeſtes dicentes. Noſtra conuerſatio in celis eſt. ¶ Ultimo ſpũſſctũs docuit apl'os theologiam: que ſcientia in generali docet quattuoꝛ: vtpote docet que ſunt credenda: docet que ſunt diligẽda: docet que ſunt operãda: docet que ſunt ſuſtinẽda. ⁊ ſic theologia docet fidem quoad pꝛimum. charitatem docet quoad ſcd̃m. docet ſanctitatem quoad tertium. docet patientiã quoad quartum. Et ſic concluditur ꝙ theologia docet fidem reſpectu credẽdoꝝ: docet charitatem reſpectu diligẽdoꝝ: docet ſanctitatem reſpectu agẽdoꝛum: docet patiẽtiam reſpectu aduerſoꝛum. Igitur apoſtoli remanſerunt conſolati confoꝛtati infoꝛmati audiẽtes verba thematis pꝛeaſſumpti. Accipietis virtutem ſpũſſcti ſuperuenientis. In q̇bus verbis tria oſtẽdũtur.

Primo muneris continẽtia generalis: accipietis.

Secundo muneris excellẽtia ſpiritualis: (al's ſupernalis) virtutẽ ſpirituſſancti.

Tertio flaminis affluẽtia liberalis ſuperuenientis.

De pꝛimo Act̃. ij. Accipietis donũ. de ſecũdo. Det vobis virtutẽ. Ephe. iij. de tertio dicatur cuilibet apoſtolo. Spũſſanctꝰ ſupͦueniet in te. Luc̃. j. et iſtud. Spiritus tuus bonus deducet in terrã. ſ. viuentiũ. quod nobis concedat ⁊c̃.

¶ Dñica infra octa. aſcẽſionis. Sermo. ij.

EStote prudentes ⁊ vigilate in oꝛationibꝰ j. Pet̃. iiij. c. Uerba ꝓpoſita pñt et debẽt ſingulariter dirigi tribꝰ gñibꝰ ꝑſonaꝝ. ſcꝫ

Pꝛeſidẽtibꝰ vbi aſſiſtit ſagacitas ibi. prudentes.

Uiatoꝛibus vt vitetur ocioſitas ibi. vigilate.

Supplicantibus quãdo occurrit neceſſitas ibi. in oꝛationibus.

Prima pars.

¶ Primo dirigũtur pꝛeſidẽtibus ⁊c̃. O pꝛeſidentes eſtote pꝛudẽtes. ſiquidẽ ꝑſidentes/ pꝛelati/ pꝛincipes/ indigẽt pꝛudẽtia ſeu pꝛouidentia. Rõ aſſignat̃: qm̃ tales habẽt plus q̄ ceteri futura ꝓuidere: culpas coꝛrigere et caſtigare: ſagaciter opera exercere. Itẽ habẽt loqui cũ moderãtia: ſuſtinere cũ patientia: deteſtari pctã ⁊ vitia. Primo habẽt pꝛeuidere futura. vñ Seneca. Si pꝛudens es animꝰ tuus in tribus tẽpoꝛibus diſpẽſetur. futura pꝛeuide: ꝑſentia oꝛdina: pꝛeterita recoꝛdare. in libello de quattuoꝛ virtutibꝰ. Inter iſtas partes pꝛudẽtie potioꝛ et pꝛincipalioꝛ eſt pꝛeuidere futura. Iſta eſt naturalis pꝛudẽtia foꝛmice: que ſibi ꝓuidet in eſtate vt comedat in hyeme. ꝓpterea laudauit dñs villicũ iniquitatis eo ꝙ pꝛudẽter feciſſet ſibiipſi futura pꝛeuidẽdo. Luc. xvj. Scd̃o dictum eſt ꝙ pꝛeſidẽtes habẽt coꝛrigere: vbi requiritur pꝛudentia bona. de hac pꝛudẽtia ſeu ꝓuidentia in hac parte habet̃ Act̃. xxiiij. Cũ in multa pace aga

mus per te: et multa corrigantur per tuã
prouidentiã. Tertio debẽt preſidentes bo-
na opera exercere vt dent exẽplũ ſubditis
bene operãdi. Talis prudentia fuit in da-
uid rege de quo. j. Reg. xviij. Dauid q̃ʒ in
oĩbꝰ vijs ſuis prudẽter agebat. Talis pru-
dẽtia apparet in apibus: quoꝝ operũ fru-
ctus dr̃ eẽ dulciſſimus. Bonorũ em̃ operũ
(al's laboꝝ) glorioſus eſt fructꝰ. Sap. iij.
Quarto preſidẽtes debent loqui ⁊c̃. talis
eſt prudẽtia canis venatici: qui ſine cã nõ
latrat nec clamat. iõ Prouerb. x. Qui mo-
deratur labia ſua prudẽtiſſimus eſt. Pru-
dẽs eſt q̃ ſcit moderari affectiones ſeu co-
gitationes. prudẽtiſſimus q̃ ſcit modera-
ri locutiones: qr linguã nullꝰ hoĩm doma-
re põt. Jaco. iij. Quinto debẽt preſidẽtes
cũ patiẽtia ſuſtinere paſſiones: vbi requi-
rit̃ prudẽtia magna. talis eſt prudẽtia ſy-
rene que cãtat tp̃e pluuioſo. talis pruden-
tia fuit in iob: et tobia: et oĩbus qui paſſi
ſunt tribulatiões. de qua prudẽtia Amos
v. Prudens in tp̃e illo tacebit. tp̃e tribula-
tionis patiẽter portabit. Sexto debẽt de-
teſtari pctã. iſta ẽ naturalis prudẽtia leo-
nis: qui cauda delet veſtigia ſua: ne ab in-
ſequẽtibus capiat̃. et veſtigia ſunt vitia ⁊
pctã. Eccli. xxj. Uir prudẽs grauabit̃ con-
tumelia. Hic ſciendum ꝙ preſidẽtes ſunt
in duplici dr̃ia. quidã ſunt eccl'iaſtici ſicut
prelati: quidã ſunt laici ſicut p̃ncipes. de
prudẽtia prelatoꝝ. j. Timoth. iij. Oportet
ep̃m eſſe prudẽtẽ in oĩbus agẽdis. de pru-
dẽtia p̃ncipũ ptʒ de ſalomone de quo. iij.
Reg. iiij. Dedit deus ſapientiã ſalomoni
et prudẽtiã multã nimis. Narrat Ariſto.
ꝙ prudẽtia eſt ꝓpria virtus principis. iij.
Polit̃. Unde inter oẽs virtutes prudẽtia
eſt neceſſaria principibꝰ qui habẽt popu-
lum gubernare. Iſtã virtutẽ depinxerunt
poete ſub imagine plutonis q̃ erat ornatꝰ
a dijs operibus multis ⁊ coronatus coro-
na de hebeno. Talis virtus eſt prudentia
circũdata operibꝰ a dijs. dij p̃nt dici virtu-
tes: qm̃ hoĩes per abũdantiã virtutũ effi-
ciũtur dij: ſicut dicit phs. vij. Ethi. ⁊ pru-
dẽtia oẽs virtutes includit. vj. li. Ethico.
Itẽ coronabat̃ de hebeno. Hebenus eſt li-
gnũ imputribile incõbuſtibile ſm̃ Plini-
um. et antiqui ethiopes offerebant impe-
ratori pro tributo hebenũ aurũ et ebur. ſi-
cut regina ſaba obtulit ſalomoni ſolẽnia
iocalia propter prudentiã ſuã. iij. Reg. x.

In hebeno notat̃ prudentia que eſt impu-
tribilis ⁊ incorruptibilis. ſicut dicit So-
crates: nemo inq̃t fortẽ poteſt iudicare ni-
ſi prudẽs. qr ſcriptũ eſt. Melior eſt ſapien-
tia ꝙ vires. et vir prudẽs ꝙ fortis. Sap.
vj. Itẽ fulgẽtius deſcribit prudẽtiam ſub
imagine ſaturni hoc mõ. ſenex / capite ve-
latus: triſtis qñq; letus qñq; apparẽs: fi-
lios comedens. Moraliter ſaturnꝰ ſenex:
qr cõiter prudẽtia in ſenibus viget. nã di-
cit Ariſtote. ꝙ nemo iuuenes eligit in du-
ces qr nõ cõſtat eos eſſe prudẽtes. Paulꝰ
ad Titum. ij. c. Senes ſobrij ſint pudici ⁊
prudentes. Ergo prelati principes eſtote
prudẽtes. qualiter? nõ prudẽtia carnali:
nõ prudẽtia tẽporali: nõ prudentia mora-
li: ſed prudẽtia ſpũali de qua Roma. viij.
Prudẽtia carnis mors eſt. hoc eſt cauſat
mortẽ eternã: quã habuit ſalomõ in ſene-
ctute ſua in damnationẽ aĩe ſue. et multi
alij habuerunt et dãnati ſunt. (Nota hic
de ſalomone. nõ eſt dicẽdũ aſſertiue ꝙ ſit
dãnatus cũ hoc nõ ſit ab eccleſia determi-
natũ: qđ tñ ſi eſſet: credẽdũ eſſet illi. quod
aũt hic dr̃ in dãnationẽ anime ſue: intelli-
gendũ eſt hoc modo. ꝙ fecit vnde meruit
dãnari: ⁊ ſic ſaluat̃ veritas huius littere)
Non prudẽtes prudentia tp̃ali: ſicut ſunt
mercatores / aduocati / cauſidici. que pru-
dẽtia cõſiſtit in acquiſitione bonoꝝ tẽpo-
raliũ. de qua Luc. xvj. Filij huiꝰ ſeculi pru-
dẽtiores ſunt filijs lucis. ⁊ Baruch. iij. Fi-
lij agar q̃ exquiſierũt prudẽtiã que de ter-
ra eſt ⁊c̃. et talis prudẽtia põt dici aſtutia
ſeu naturalis induſtria: que ſe põt habere
ad bonũ vel ad malũ. nõ ſic eſtote pruden-
tes. Moraliter ſic fuit prudẽs ſalomõ in
iuuẽtute ſua. ſic moraliter fuit prudẽs hi-
ram de quo. ij. Paral'. ij. vbi legit̃ ꝙ hirã
prudenter ſciebat inuenire oẽ quodcũq;
in opere erat neceſſariũ. Scd̃m fulgentiũ
ſaturnus habebat caput velatũ in ſignũ
ꝙ moralis prudentia includit in ſe matu-
ritatẽ et honeſtatẽ. vñ antiquitus prudẽ-
tes et phi ſapiẽtes incedebãt velato capi-
te. Itẽ ſaturnus interdũ letus: interdum
triſtis: in ſignum ꝙ prudentia moralis ri-
det in bonis: ⁊ deridet in malis. ſicut de-
mocritus. et eraclitus prudentiſſimus fle-
bat qñ videbat malos male agere ſicut di-
cit Tullius. Item ꝙ ſaturnus filios ſuos
comedebat: hoc deſignat qm̃ vir prudens
ſua facta ruminat in corde atq; remordet

Seneca narrat de quodam qui omni die
ante nocturnam quietẽ interrogabat au-
ditum (al's diſcipulũ) ſuũ qua parte ma-
lum ſuũ ſanaſſet et qua parte melior eẽt.
O preſidẽtes talis debet eſſe prudẽtia ve-
ſtra moralis et virtuoſa: qualem prudẽtiã
optabat xp̃s apl'is quibus dicebat Mat-
thei. x. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpentes.

Secunda pars.

¶ Secũdum principale

dirigitur viatoribus: cũ dicitur: Uigilate.
Uiator curſor qui habet facere longã viã:
et modicum habet de tẽpore vigilat ⁊ nõ
dormit: ſi vult peruenire ad terminũ. Pro-
uerb. viij. Qui mane vigilauerit ad me in-
ueniet me. Omnes ſumus curſores viato-
res in hac vita: quoniã non habemus hic
ciuitatem permanẽtẽ: ſed futuram inqui-
rimus ſicut dicit apoſtolus ad Heb. xiij.
vnde de mane hoc eſt de iuuentute in bo-
nis operibus vigilare debemus: cõtinuã-
do et perſeuerãdo vſq; in finem. Ergo ſur-
gite vigilemus: venite adoremus: qr pro-
miſit dñs coronam vigilantibus. In iſto
articulo ſunt due queſtiones.
Prima quare eſt vigilandum?
Secunda quare et in q̃bus eſt maxime vi-
gilandum? Reſpondeo ad primã queſtio-
nem: vigilandum eſt
Propter lucrũ ſiue bonũ qđ acquiritur.
Propter periculum quod inſpicitur.
Propter preceptum quod indicitur.
Propter conſortiũ qđ nobiſcũ graditur.
Propter aduentũ qui terribilis creditur.
Propter bellũ quod aſſidue cõmittitur.
Propter malũ quod vẽturum neſcitur.
¶ Primo vigilandum ⁊c̃. Mercatores vi-
gilant propter lucrum: ⁊ laboratores pro-
pter mercedẽ. ſic iuſti viri vigilant in ope-
ribus meritorijs propter premiũ eternũ.
nanq; poſt vigiliã venit feſtum. venit qui-
es poſt laborem. poſt meritum venit pre-
miũ. de iſta vigilia habetur Luc. xij. Bea-
tus ille ſeruus quem cum venerit domi-
nus: inuenerit vigilantem. Qui vigilaue-
rint ad illum: inuenient benedictionem.
Eccli. xxxij. Secundo vigilandum ꝓpter
periculum ⁊c̃. Exiſtens in loco periculoſo
vigilat ⁊ non dormit: ſicut exiſtẽtes in ex-
ercitu ſiue guerra vigilant et modicũ dor-
miunt: immo excitant alios ad vigilãdũ.
De gruibus legitur ꝙ tp̃e noctis inter ſe

ſolent vnã inſtituere ad vigilandum alijs
dormientibus: quatenus inſidias hoſtiũ
habeat preſentire. Nos oẽs in hoc mũdo
ſumus in grandi periculo exercitus inter
hoſtes viſibiles et inuiſibiles: ergo attẽte
vigilare debemus / iuxta documẽtum pe-
tri apl'i. j. Pet̃. v. Fratres ſobrij eſtote: et
vigilate: quia aduerſarius veſter ⁊c̃. Iſte
aduerſarius ſemper vigilat et nunq̃ꝫ dor-
mit: ergo vigilandũ eſt vt ſibi reſiſtamus.
propter quod xp̃s imminente paſſione in-
crepando apl'os. Uigilate (inquit) et ora-
te vt non intretis in tentationem. Tertio
vigilãdum propter preceptum. In huius
ſignum poſt ſolis occaſum precepit iona-
thas ſuis vigilare: et eẽ in armis paratos
ad prelium. j. Machab. xij. Quarto vigi-
landũ propter conſortiũ ⁊c̃. vnde hõ cõi-
ter ſolet libenter et letanter vigilare quã-
do videt gratũ conſortiũ: gratam ſocieta-
tẽ ſecũ. ſed qñ eſt ſolus: dormit libẽtius: ⁊
vigilare nõ poteſt. Sic nos fideles vigila-
re debemus in bonis operibus per diligẽ-
tiam bonã: cũ in ſocietate noſtra deũ ha-
beamus et angelũ ad noſtri cuſtodiam de-
putatũ. vigilat creator deus nr̃ qui nobiſ-
cũ eſt et nũq̃ꝫ dormit. vigilat deus ad bo-
noꝝ promotionẽ / et ad maloꝝ punitionẽ.
Iſta eſt virga illa quam vidit hieremias.
Uirgã vigilãtẽ ego video. Hiere. j. Ita vi-
gilat angelꝰ q̃ nobiſcũ eſt. Dañ. iiij. Ecce vi-
gil et ſctũs. i. angelꝰ deſcẽdit de celo. ⁊ Cã-
ti. iij. Inuenerũt me vigiles. i. angeli q̃ cu-
ſtodiũt ciuitatẽ. Quinto vigilãdũ ⁊c̃. pro-
pter aduentũ dñi in die iudicij. Ueniente
dño vigilat ſeruꝰ timore dñi ſui. ⁊ dñs re-
dẽptor nr̃ ad iudiciũ eſt vẽturus. Luc. xij.
Btũs ille ſeruus quẽ cũ venerit dñs inue-
nerit vigilãtem. Talis ſeruus dei vigilãs
fuit beatus Berñ. ſicut legitur in vita ſua
vigilabat ſeruꝰ dei vltra poſſibilitatẽ hu-
manã. et qñ totũ tp̃s vigilijs occupabat:
imo tp̃s dormitiõis quaſi ꝑditũ putabat
vel reputabat. Et nos vigilare debemꝰ vt
paratos nos iueniat dñs qñ veniet ad iu-
diciũ. Mat. xxiiij. Uigilate qr neſcitꝫ qua
hora dñs vr̃ vẽturꝰ ſit. ⁊ alibi ſcʒ. c. xxv. Ui-
gilate qr neſcitis diẽ neq; horã qñ veniet
dñs. exẽplũ habemꝰ ĩ prudẽtibꝰ virginibꝰ
q̃ vigilãtes ⁊ nõ dormiẽtes (qr parate) cũ
ſpõſo ĩtrauerũt ad nuptias: fatuis dormi-
entibꝰ ĩparatis (licʒ clamãtibꝰ) remanẽti-
bus extra portã. Apoc. iij. Eſto vigilãs. ſi

non vigilaueris veniã ad te tanꝙ fur: et neſcies qua hora veniã ad te. Si ſciret pr̃ familias qua hora fur veniret vigilaret vtiqꝫ ⁊c. Sexto vigilandũ ꝓpter bellum continuũ cũ mundo carne diabolo q̃ continue nos impugnãt. Narrat Ptolome⁹ libro ſuo de achitectis/ꝙ egyptij habuerũt grande bellũ ꝯtra indos: qui cõſulentes deos interrogauerũt deos ſuos qles ad bellũ milites deſtinarent. Rñderunt dij ꝙ illos mitterẽt qui poſſent vigilare cũ luna. Luna eſt iſtius cõditionis ꝙ qñ eſt noua illuminat totã noctem. Moral̃r oẽs in hac vita ſumus milites bellatores cũ militia ſit vita hoĩs ſuper terrã. ſicut dicit ſctũs Job cap. vij. Per noctẽ intelligitur vita pñs: q: cõparata ad vitã futuram/magis eſt nox ꝙ̃ dies clara. Et ſunt nonnulli q̃ vigilant in bonis opib⁹ ſolũ in ſenectute qñ pctã dimittũt eos: et non ipſi pctã. et iſti illuminãt ſcdam partem noctis ſolum: nec ſunt ſufficiẽtes milites ad bellandũ. Et ſunt nõnulli qui vigilãt in bonis opibus in iuuentute in medierate et in ſenectute: et ſemp cõtinuantes et perſeuerãtes. et iſti illuminãt totã noctẽ ideſt totã vitã bonis opib⁹ et exẽplis. tales ſunt boni milites ⁊ approbati ꝑ deũ. talis erat ille iuſt⁹ qui tradidit cor ſuũ ad vigilãdũ diluculo. Itẽ vigilandũ ꝓpter malũ. ſcꝫ vitandũ atqꝫ cauendũ. et iſtud malũ eſt in triplici differẽtia: qm̃ eſt

Malum negligentie.
Malum impenitentie.
Malum imperſeuerantie.

¶ Primũ malũ ꝓpter qđ eſt vigilãdũ eſt negligentia. grande malum negligentia Boeti⁹ de diſciplina ſcholarium. In vno quoqꝫ bono ope mater eſt diligẽtia: ⁊ nouerca negligẽtia. Pro amotione iſti⁹ mali eſt vigilãdũ. Eccli. xxxviij. Oĩs faber et architectus in vigilia perficit opus. hoc eſt cũ diligẽtia bona. Scđꝫ malũ impenitentia. pnĩa h3 tres partes/contritio/cõfeſſio/ſatiſfactio. ⁊ circa tertiã partẽ pauci vigilant: tñ ſcriptũ eſt Apoca. iij. Penitentiã age: q: ſi non vigilaueris veniã ad te tanꝙ fur. ergo vigilãdo iſtud malũ eſt amouendũ. Tertiũ malũ imperſeuerãtia q: ſolũ qui perſeuerauerit vſqꝫ in finem ſalu⁹ erit. Matth. x. ⁊. xxiiij. et Mar. xiij. Pro amotione iſti⁹ mali eſt vigilandũ. j. Cor. xvj. Uigilate ⁊ ſtate in fide viriliter, Iſte ſunt tres vigilie de quibus Luc. xij. Et ſi venerit in ſecũda vigilia: ⁊ ſi in tertia vigilia venerit: et ita inuenerit beati ſunt ſerui illi.

Tertia pars.

¶ Secũda queſtio fuit in quibus opib⁹ eſt maxime vigilãdum. Rñdet ꝙ in multis. ſ. vigilandũ eſt in deuota orone. vigilandũ eſt in cuſtodia cuꝫ deuotione. vigilãdũ eſt in delictoꝝ correctione. vigilandũ eſt in meritoria opatione. Primo vigilandũ eſt ad orãdũ et hoc fuit tertiũ principale introductũ. qm̃ thema dirigit̃ ſupplicãtibus in neceſſitate. Eſtote prudẽtes ⁊ vigilate in oronib⁹. j. Theſſal. v. Nõ dormiamus in delitijs huius mũdi: ſed vigilem⁹ attenti eterna cõſiderãdo: et ſobrij ſimus. Sobrij eſtote et vigilate in oronib⁹. j. Pet. vlti. Optima vigilia eſt orare: qm̃ ꝑ orationẽ multa bona obueniũt deprecanti. q: valet oro ad peccati remiſſionẽ: ad ire dei mitigationẽ: ad tentationis vitationẽ: ad infirmitatis ſanationẽ: ad vite ꝓlongationem: ad fruct⁹ multiplicationẽ: ad pacis ipetrationẽ. Primo valet ⁊c. exemplũ de dauid qui poſtꝙ orauit deuote: audire meruit. traſtulit dñs pctm̃ tuũ. ij. Regũ. xij. et magdalena etiã audiuit poſt oronẽ. remittunt̃ tibi pctã tua. Luc. vij. Sicut ieiunio ſanãtur peſtes corporis: et oratiõe peſtes mentis. i. pctã. Secũdo valet oro nam mitigatur ira dei per orationẽ: ſicut patet de moyſe qui orando mitigauit irã dei. Exodi. xiij. et nũeri. xiiij. vnde quedã glo. ſuper librũ Tobie. Oratio lenit dñm lachryma pungit: lachryma cogit. hũc mitigat. ſ. dñm. illum pungit. Medici tẽporales placãtur pecunia: medicus autẽ celeſtis ſola oratione placatur. Chryſoſto. Tertio valet ⁊c. iuxta illud Matth. xxiiij. Uigilate et orate ne intretis in tentationem. ⁊ in fine orationis dñice. Et ne nos inducas in tẽtationẽ. Iſidor⁹ de ſummo bono. Hoc eſt remediũ eius q̃ vitioꝝ tẽtamentis eſtuatis. quotiẽs q̃libet tangitur vitio: totiẽs oro impugnationẽ extiguit. Quarto valet oro ⁊c. Quot infirmitates curate fuerũt: et ſanate ſunt ꝑ oronẽ. Un Jacob⁹ in ſua canonica. c. vlti. Infirmat̃ qs in vobis (etiã vſqꝫ ad mortẽ) inducat preſbyteros eccl̃ie. qui debent eſſe magis

deuoti ad orandũ ꝙ alij. et orent ſup eũ. non ſolũ mentaliter ſed etiam vocaliter. ipſa enĩ eſt que ſanitatẽ mentis et corpis impetrat. vñ Caſſiod. ſup pſ. Oro (inqt) poſita eſt per quã ira dei ſuſpẽdit̃: venia ꝓcuratur: pena refugitur: et premiorum largitas impetrat̃. corã dño loquit̃: cuꝫ iudice fabulatur. pñtem ſibi facit quem videre nõ preualet. ad penetralia iudicis pctõr admittit̃: et nullus inde reſpuitur niſi qui in ea tepidus inuenit̃. Oro fidei ſaluabit infirmuꝫ. i. oratio formata fide. Quinto valet oro ⁊c. ꝑ3 de rege ezechia Eſaie. xxxviij. qui orauit cum fletu: et fuit ſibi dictũ a dño. Ecce ego adijciã ſuper dies tuos. xv. annos ⁊c. Sexto oro valet Jacobi. iij. Helias rurſum in orone orauit et celũ dedit pluuiã: et terra dedit fructũ ſuuꝫ. Ultimo valet oro ⁊c. j. Timo. ij. Obſecro primũ oĩm fieri obſecrationes et orationes ⁊c. ſubditur cauſa. vt quietã ⁊ tranquillam. i. pacificã/agamus vitã hic in preſenti per gratiam: et in futuro per gloriam. A M E N.

¶ Dñica ĩfra octauas aſcẽſionis. Ser. ij.

Eſtote prudentes ⁊ vigilate. j. Pet. iiij. et in epl̃a hodierna ſcribunt̃ hec v̾ba. Si bene dñi ſignificatiões vocabuloꝝ reſpicio: iſti termini ſapiẽtia/prudẽtia/et ſciẽtia/ijdẽ ſunt. Ideo ſcribit̃ Prouerb. xiiij. In corde prudentis requieſcit ſapientia. et ibidẽ. Qui ſapiẽs eſt corde: appellabit̃ prudẽs. et qui dulcis eloquio maiora reperiet. in ca. xvj. Attamẽ iſti termini ſunt in ſe diſtincti ꝫm ꝙ dicũt doctores ꝓpt̃ diuerſum modũ ſignificandi. Nam ſicut dicunt doctores.

Sapiẽtia eſt de rebus ſpũalibus de quibus non habet̃ demonſtratio.
Sciẽtia eſt de rebus naturalibus de quibus habetur demõſtratio.
Prudẽtia eſt rerũ humanarũ de quibus habetur ratio.

Et hoc eſt quando quis cognoſcit bona et mala: ⁊ bona diligit: ⁊ mala negligit. iõ Tullius prudẽtiã (rhetorice. ij. libro) ſic diffinit. Prudentia eſt rerũ bonarũ et malarũ ſciẽtia. ⁊ btũs Greg. diffinit prudentiã ſic. Prudentia eſt rerũ bonarum ⁊ malarũ cũ dilectione: et harũ et reliquaꝝ deteſtatione ſcientia. Nunc dñi ita eſt: ꝙ nihil eſt ꝑ quod tantũ vita nr̃a ſit perfecta ſicut per opa electiua: cum talia opa ſint in nr̃a poteſtate. ⁊ per phm. iij. Ethi. Tantũ per illa que ſunt in poteſtate nr̃a laudamur vel vituperamur. Modo ita eſt ꝙ prudẽtia ẽ de opib⁹ electiuis ꝫm ꝙ ꝑ3 per ſuas diffinitiones: ideo princeps aploꝝ beatus Petrus cupiẽs vitã nr̃am eſſe perfectam et meritoriã: ad noſtrã informationẽ proponit nobis v̾ba incepta in pricipio ſermonis di. Eſtote prudẽtes et vigilate. In qbus verbis beat⁹ Petr⁹ dat nobis duas lectiões. quas rogo vos addiſcatis ⁊ memorie cõmendetis.

Dicit enĩ in pma lectiõe. Si vultis pfecte operari et vitam veſtram regulare: et ad bonũ finem venire. Eſtote prudẽtes.

Dicit in ſcđa lectiõe. Cum debeatis ergo cum inimico preliari: cum ipſe non ceſſet vobis inſidiari: ne dormiat̃: ſed vigilate.

Prima pars.

¶ Dico pmo ꝙ beatus Petrus dicit nobis in prima lectiõe. Si vultis pfecte operari ⁊c. eſtote prudẽtes. Et cauſa iſtoꝝ eſt: quia vbi eſt prudentia: ibi nec res nocitue: nec male: nec ad malum finem ducentes: poſſunt eſſe. Pro tãto beatus Aug. in libro de ſingularitate clericoꝝ loquit̃ in hunc modũ. Ubicũqꝫ fuerit prudentia: fruſtrant̃ vniuerſa ꝯtraria. vbi aũt prudentia neglig. t̃: oĩa ꝯria dominant̃. hec Auguſti. Modo dñi ſi bene conſidero ꝫm ſanctũ doctorem. ij. ij. q. xlix. Uera prudẽtia in trib⁹ rebus principaliter conſiſtit.

Primo in intelligentia preſentium.
Scđo in ꝓuidẽtia futurorum.
Tertio in memoria preteritorum. A

Ita ꝙ ꝫm ſanctũ doctorẽ/vera prudẽtia h3 tres partes. ſ. memoriã: intelligentiã: et prudentiã. Intelligẽtia eſt de re pſente memoria de re ꝑterita. ꝓuidẽtia de re futura. Pro ꝯfirmatiõe iſti⁹ q̃ſtionis ſctũs ⁊ glioſus doctor in libro allegato allegat Macrobiũ. ⁊ Tulliũ. qui i. ij. lib. ſue rhetorice iſtã ſniam ponit in hũc modũ. Prudẽtia eſt rerũ bonarũ ⁊ malarũ vtrarũqꝫ ſciẽtia. Partes ei⁹ memoria: ꝑ quã anim⁹ cõprehẽdit ea q̃ fuerũt. Intelligẽtia: per quã ꝓſpicit ea q̃ ſunt. Prouidentia: per quã futurũ aliqđ videt̃ añꝙ factũ ſit. b il

le. Ecce ergo ꝙ vera prudētia conſiſtit in
his tribꝰ ptibꝰ pncipalibꝰ. ſ. in ītellectiōe
pñtiū. ī memoria pteritoꝝ. ī pruidētia fu
turoꝝ. Et qlibet certe q̄ hꝫ iſta tria pōt di
ci verꝰ prudēs: qꝛ tota vita ſua ē pfecta ⁊
regulata: et his tribꝰ tanꝙ tribꝰ lumini-
bus illūinata. Scḋꝫ ꝙ ex dictis ſacre ſcri
pture reperio: vera prudētia / ſiue vir pru
dens recte et ꝓprie monti oliueti cōpara
tur. Et cauſa eſt: mons oliueti ſm docto-
res mons triū luminū dr: quia tribꝰ lumi
nibus illuminat̄. a ſole em̄ illuminat̄ de
mane. a luminibꝰ templi ī veſpere: ⁊ abū
dat in oleo. A ſimili vir prudēs tribus lu
minibus illuminat̄. Primo a lumine ma
tutino. ſ. ꝓuidentia: qꝛ ſicut lumē matuti
num illuminat diē futurū: ita per prudē-
tiā homo illuminat̄ et efficitur vir pru-
dens in rebus futuris. Itē etiam vir pru
dens illuminat̄ lumine veſptino: et iſtud
lumen dr memoria. qꝛ ſicut lumen veſpti
nū illuminat diē preteritū: ita memoria
illuminat hoīeꝫ de rebꝰ preteritis. Item
etiā mōs oliueti hꝫ tertiū lumen in ſeipo
ſcꝫ qꝛ hꝫ oleum: qḋ eſt materia luminis.
A ſimili etiā vir prudens hꝫ tertiū lumen
in ſeipſo: ⁊ iſtud lumē vocat̄ intelligētia
per qḋ actualr̄ ꝯſiderat homo res pñtes.
Ecce ḡ quō prudētia: ſiue vir prudēs mō
ti oliueti cōparat̄: qꝛ tribꝰ lūibꝰ illuīat̄.
De iſto triplici luīe loqt̄ Seneca ī lib. de
q̄ttuor ꝟtutibꝰ cardinalibꝰ in hūc modū.
Si prudēs es animꝰ tuus tribꝰ tēporibꝰ
diſpenſet̄. preſentia ordina. futura ꝓuide
preterita recordare. Nam q̄ nil de pteritꝭ
cogitat: vitam perdit. qui nihil de futuro
premeditat̄: in oīa incautus incidit: q̄ de
pñti nihil operat̄: ſtultus remanebit. hec
ille. Sed vere dñi ſi volo ꝯſiderare: repe-
rio ꝙ de duplici prudētia loqt̄ ſcriptura.
Primo de ſapiētia carnali et tēporali: ex
qua ſequit̄ mors ⁊ dānatio. de qua ſcribi
tur ad Romā. viij. Prudētia carnis mors
eſt. et Baruch. iij. Filij agar exquiſierunt
prudentiā que de terra eſt. iſta autē pru-
dentia non eſt niſi ad decipiendum. Se-
cūdo loquit̄ ſcriptura de ſapiētia morali
⁊ ſpūali ad quā ſequit̄ vita ⁊ ſaluatio. de
qua ſcribit̄ ad Romā. viij. Prudentia aūt
ſpūs vita et pax. Pro tanto de iſtis duo-
bus modis prudētie / dixi ꝙ qñ btūs Pe-
trus in lectione nobˀ dicit. Si vultis pfe-
cte operari ⁊c. eſtote prudētes. tātū vult
dicere. ſcꝫ ꝙ ſitis prudētes prudētia ſpi-
rituali: que prudētia debet eſſe cū mō. iō
dicit ſapiēs Prouerb. xxiij. Noli labora-
re vt diteris: ſed prudētie tue pone modū
Et quē modū debeamus habere cum pru
dētia ſpirituali / oſtendit nobis ſaluator
Mat. in. c. x. ſic dicēs. Eſtote prudētes ſic̄
ſerpentes: et ſimplices ſicut columbe. qḋ
ꝟbū exponens remigiꝰ ita inquit. Iō au-
tem dominus hec duo ſociauit: quia ſim
plicitas abſq; prudentia / faciliter decipi
pōt: et prudētia periculoſa eſt niſi ſimpli-
citate tēperetur. hec ille. Qꝛ aūt qui ſunt
prudētes prudētia ſpūali / ab aliquo non
decipiant̄: bonum eſt. ideo dicit dñs eis.
Eſtote prudētes ſicut ſerpētes. ꝙ ipi ali-
quē decipiāt malū eſt: ideo dicit eis dñs.
et ſimplices ſicut colūbe. pro tanto dicit
Seneca in libro q̄ttuor virtutū principa
liū. Prudens fallere nō vult: et falli non
pōt. Bene ergo dat nobis xp̄s prudētiam
ſpūalem cū modo dicēs. Eſtote prudētes
ſicut ſerpētes ⁊c. In quibꝰ verbis debetꝭ
notare ꝙ triplicē prudentiā hꝫ ſerpens:
quā in nobis multū debemus habere.
Prima prudētia ſerpētis eſt: ꝙ totū cor-
pus ꝓ ſalute capitis exponit. Certe nos
debemꝰ habere iſtam prudentiā. nam in-
ſimul cū xp̄o ſumus vnū corpꝰ. ad Romā.
xij. Multi vnū corpꝰ ſumus in xp̄o. Iſtiꝰ
corporis caput eſt xp̄s. Ip̄m dedit caput
ſup oēm eccleſiam qui eſt corpus eius. ad
Ephe. j. Oēs ergo nos q̄ ſumus corpꝰ: ꝓ
xp̄o qui eſt caput: nos debemꝰ ponere: ꝓ
eo patiēter iniurias ſuſtinēdo. vñ Hiero.
pertractans illud. Eſtote prudentes ſicut
ſerpētes. dicit ſic ponēdo iſtā ſnīaꝫ. Ser-
pentis aſtutia ponit̄ in exēplū qui toto
corpe occultat caput: et illud in quo ē vi-
ta protegit: ita ⁊ nos toto periculo corpo
ris / caput nr̄m qui xp̄us eſt cuſtodiamus
ideſt fidē xp̄i integrā et incorruptā ſerua-
re ſtudeamus. hec ille. Scḋa prudētia ſer
pentis eſt ꝙ obturat aures ne audiat in
cantātes: iſto modo ꝙ vnā aurē applicat
ad terrā: et aliam cooperit cum cauda cor
poris ſui. Iſta prudentia ſumme indige-
mus. nā qñ audimus cantantes. i. hoīes
ad mundana et tp̄alia nos prouocantes
debemus applicare vnā aurem petre. i.
xp̄o qui eſt petra. j. ad Coꝝ. x. Petra autē
erat xp̄s. et aliam debemus cooperire cū
cauda corporis nr̄i: q̄ eſt mors ipſam con-

tinue expectādo. ideo dicit ſapiēs Eccli.
xiiij. Memor eſto qm̄ mors non tardat.
Tertia prudētia ſerpētis eſt: ꝙ qñ incipit
ſeneſcere trāſiens per foramē petre pellē
veterem deponit. Iſta prudentia ſumme
indigemꝰ. nam qñ incipimus in pctīs ſe-
neſcere per longā conſuetudinē / debemꝰ
tranſire per foramē petre: per quā intelli
gitur pnīa ꝓpter aſperitatem. ideo dicit
dñs Exod. xxxiij. Ponam te in foramine
petre: et protegā dextera mea. ⁊ ſic pecca-
ta deponere. Et ꝙ ſic habeamꝰ facere cau
ſam habemꝰ. Nam certū eſt ꝙ faciliꝰ ho-
mo dimittit pctm̄ in quo per modicū tē-
pus ꝯſiſtit: q̄ꝫ pctm̄ in quo diu perſeuera
uit. et hoc qꝛ conſuetudo quaſi cōuertit̄
in naturā. et cōſuetudine quaſi quadam
catena homo tenet̄ in pctīs religatꝰ: vt
inde exire non poſſit. vñ beatus Auguſt.
lib. viij. confeſſionū loquens de ſeipſo ita
inquit. Qꝛ difficilis fui ad conuertendūꝫ
ad fidē. ligatus eram et nō ferro alieno:
ſed ferrea voluntate mea. velle meū tene
bat inimicus: et inde catenā mihi fecerat
et conſtrīxerat me. Ex voluntate quippe
peruerſa facta eſt libido: et dum cōſuetu-
dini nō reſiſtitur: facta eſt neceſſitas. hec
Auguſt. Et ideo metrice dr. Qui nō aſſue
ſcit virtutibꝰ dum iuueneſcit: A vitijs ne
ſcit diſcedere qñ ſeneſcit. In ſignum ⁊ fi-
guram huius ſaluator faciliter et ſine ali
qua difficultate ſuſcitauit puellam in do
mo. Mat. ix. dicens. Puella ſurge. et ſur
rexit puella. Et iuuenem delatū in porta
di. Adoleſcens tibi dico ſurge. Et reſedit
q̄ erat mortuꝰ et cepit loqui. Luce. vij. Et
cauſa iſtoꝝ eſt: qꝛ non erat diu ꝙ iſti erāt
mortui. Sed lazarus de quo legit̄ ꝙ erat
diu ꝙ erat mortuꝰ: qꝛ quatriduanꝰ erat:
reddidit ſe valde difficilē: qꝛ nō niſi cum
clamore ⁊ gemitu lachrymis ſuſcitauit eū
vt pꝫ Iohā. xj. In hoc figurat̄ ꝙ illi qui
ſunt mortui morte peccati: et nō eſt diu:
faciliter ſurgūt a pctō. Sed illi qui ſunt
mortui morte peccati et eſt diu: cum ma-
gna difficultate ſuſcitantur. Habeatis
ergo prudētiā ſerpētis: ꝙ anteꝙ ſitis in-
ueterati ꝑ malā ꝯſuetudinē / trāſeuntes
ꝑ foramē petre. ſ. pnīe deponatis pellem
veterem pctōꝝ. iō loquit̄ nobis aplūs ad
Ephe. iiij. in hec verba. Deponite vos ſm
priſtinam conuerſationē / veterem hoīem
qui corrumpit̄ ſm deſideria erroris. Re-
nouamini aūt ſpiritu mētis veſtre: ⁊ in-
duite nouū hoīem / qui ſm deū creatꝰ eſt
in iuſticia ⁊ ſanctitate veritatis. Si bene
vultis opari ⁊c. predicta ꝯſideretꝭ. lectio
nem ⁊ bonā et vtilem dat nobis petrus
quando dicit. Eſtote prudentes. Pro con
cordātia poteſt dici illud quod ſcribitur
Prouer. ix. Ambulate ꝑ vias prudētie.

Secūda pars.

¶ Sed dico ſecundo et
vltimo ꝙ beatꝰ petrꝰ dicit nobis in ſcḋa
lectione. qñ cū inimico debetis ꝓliari ⁊c.
vigilate. Et cā iſtius eſt: nā inter illa que
multū cuſtodiunt et perficiūt vitā hoīs
eſt / ꝙ hō ſit ſollicitus in vigilia. In libro
quadripartitarū figurarū moraliū ad ꝓ-
poſitū ponit̄ talis fabula. Texēti aranea
retiaculū artis ſue: muſca volitās et corā
ea poſita dixit. Ut q̄d ꝯcludis fallaci reti
ſemitas q̄dē meas liberiorꝭ nature vſur-
paſtā publicū et cēſum retiaculis aptiſ
ſimū claudis vadū. At illa rñdit. Nimirū
autoritate nature h̄ facio: qꝛ doctrix effe-
cta ſcholas meas in ſemitis plꝰ aptis ex
tēdo. Et muſca ſubiūgit. Si ita eſt: tūc di
ſcipline tue regulas pande. Tunc aranea
ſibi annuēs multas regulas ſibi dedit: ſꝫ
ſolū dicā primā q̄ eſt ad ꝓpoſitū. Pria re
gula ē iſta: ſcito ꝙ mortaliū vita nō minꝰ
pendet ab oculoꝝ rectitudine q̄ꝫ a corde:
ꝓpter h̄ maxia diligētia gubernādis ad-
hibenda eſt oculis: nunꝙ ambos oculos
claudes: ſed quieſcēte vno vigilās aliꝰ te
gubernet. Lucerna em̄ corpis tui ē oculꝰ
tuus. Mat. vj. ⁊ Luc. xj. Omni cuſtodia
ſerua cor tuū. Prouer. iiij: et diligētia vi-
gili oculū tuū palpebre tue ꝓcedāt greſ-
ſus tuos: ne pes vnꝗ ducem oculū pce-
dat. Et certe bñ debemꝰ vigilare. Nam ſi
aliq̄s haberet inimicū crudelē: aſtutum:
callidū: ſine miſericordia certe talis bene
vir deberet vigilare ⁊ cauere ne a tali ini-
mico pueniret̄ et deciperet̄. ⁊ ecce ꝙ dia-
bolꝰ inimicꝰ nr̄ eſt talis et ꝓ ꝯñs debemꝰ
vigilare. Iſtā ſnīaꝫ ponit btūs Petrus in
canonica ſua exhortās nos ad vigilandū
ſic di. Fratres ſobrij eſtote ⁊ vigilate: qꝛ
aduerſariꝰ veſter diabolꝰ tāꝙ leo rugiēs
circūit querēs quem deuoret cui reſiſtite
fortes ī fide. j. Pet. v. Bene ḡ dicit nobis
beatus petrus in ſecunda lectione. qñ cū
inimico debetis preliari ⁊c. Uigilate ⁊c.

Pro ꝯcordātia dico vobis illud qđ ſcribitur Mat. xxxvj. Vigilate et orate ne intretis ĩ tētatione. Explicit ſermo. Deo gras.

¶ Dñica infra octa. aſcēſionis. Ser. iij.

Cum venerit hora eoꝝ reminiſcamini.

Johā. xvj. Venerabilis anſelmus in quadā meditatiōe hortabat ſororē ſuā tria tēpora tenaci mēoria reminiſci: vtpote preſens/ pteritū/ et futurū. O ſoror (inquit) mea/ vt ille dulciſſimus amor ieſu in tuo creſcat affectu: triplici meditatione opus habes. de preteritis: de preſentibꝰ: ⁊ futuris. de preteritoꝝ recordatiōe: de experiētia preſentiū: de expectatiōe futuroꝝ ⁊ cōſideratione. Cui alludit Seneca in libello de quattuor virtutibꝰ. Si prudens eſt animus tuus tribus tēporibus diſpēſet. preſentia ordina: futura ꝓuide vel precaue: preterita recordare. Ex quibus verbis deducitur/ ꝙ qñ hora et opportunitas ſe preſentat: reminiſcenda ſunt

Preterita.
Preſentia.
Et futura.

In preteritis reminiſcēda ſunt mirabilia diuine poteſtatis: bñficia diuine bonitatis: magnalia diuine equitatis.

Prima pars.

¶ Primo reminiſcendū

eſt ⁊c. Mirabilia diuine poteſtatis in rerū creatione que ſunt in memoria retinēda. reminiſcaris quale celum: qualis ſol: qualis luna: quales piſces: quales arbores: quales fructus: qualia elementa: qualia aīalia: qualia volatilia: quales angeli: quales aīe: quales hoīes: q̃les mulieres. nōne iſta mirabilia ſunt recolēda? In pš. Memoriam fecit mirabiliū ſuoꝝ. ⁊ alibi. Memor fui operū dñi. Scđo memorāda bñficia q̄ ſunt magna. nonne magna bñficia ĩ creatione. de qbꝰ Aug. li. ſolilo. rub. vij. O (inq̄t) verbū per qđ facta ſunt oīa: da mihi vocē laudis vt enumerē oīa bñficia tua. ego ſum ⁊ tu me creaſti. tu me predeſtinaſti. anteq̄ q̄cq̄ faceres a pncipio voluiſti me eē hoīem creaturā tuā: nō ſtellā: nō ignē: nō piſcē: nō auē: nō ſerpētem: nec aliqđ ex brutis aīalibus. O potētiſſime deꝰ memor ſit hō bñficij tui ⁊c. Nūqđ non magna bñficia in redēptione? videte qualē redēptorē: q: filiū dei: qualē matrē redēptoris. videte qualiter nos redemit: qualiter nos dilexit: qualē paſſionē ſuſtinuit: qualē animā tradidit. iſta bñficia recolēs btūs Aug. lib. ſolilo. deuote loquit per hunc modū. Dñe deꝰ feciſti me cū non eſſem: redemiſti me cū periſſem: mortuus eram ⁊ ad mortuū bone ieſu deſcēdiſti: vt ſeruū redimeres temetipm ĩ mortē turpiſſimā tradidiſti: ⁊ tantū dilexiſti me vt ſanguinē tuū p̄cioſuʒ ĩ p̄ciū dares ꝓ me. ħ ⁊ multa alia bñficia feciſti mihi dñe deꝰ meus. tu totꝰ toto tpe ⁊ ſine tpe ſemp me cōſideras. diligā te virtus mea oībus horis ac momētis: fruarq̄ʒ bonis mīe tue. nunc ergo q̄ illa hora vel pūctꝰ eſt ĩ oī vita mea: quo tuo bñficio nō vtar? ſʒ ⁊ nullū dʒ eſſe momētū q̄ te nō habeā ante oculos ĩ memoria mea: et nō diligā ex tota fortitudīe mea. Ergo fili xpiane recordare q: recepiſti bona ĩ vita tua. Luc. xvj. cū venerit hora. nā venit hora ⁊ nunc eſt. ¶ Itē reminiſcēda ſunt magnalia q̄ ſunt diuina precepta. nos in mēoria diuina mādata hr̄e debemꝰ ad faciēdū ea ne ꝑ obliuionē aliq̄d negligat. Nūeri. xv. dictū fuit moyſi. Loq̄re ad filios iſrael vt faciāt ſibi fimbrias ꝑ quattuor angulos pallioꝝ ponentes vittas hyacīthinas. Moralr palliū eſt vita pñs. fimbrie in q̄ttuor angulis ſunt q̄ttuor nouiſſima. mors: iudiciū: gehēna: ⁊ gloria. vitta hyacinthina vita celeſtis. hʒ eñi hyacinthꝰ colorē celeſtē q̄s cū viderint. ſ. fideles/ recordent oīm mādatoꝝ dñi. nec ſequāt cogitatiōes ſuas ⁊ ocl'os ꝑ varias res fornicātes (ſicut ocl's ſupbi fornicat cū honoribꝰ. oculꝰ auari cū diuitijs. oculus guloſi cū delitijs. oculꝰ luxurioſus cū meretricibus) ſed magis memores preceptoꝝ dñi faciant ea. cū ergo venit hora et iā venit reminiſcamini pteritoꝝ bñficioꝝ.

Secunda pars.

¶ Secūdū pncipale. re

miniſcēda ſunt pñtia: vtpote deformitas et culpa ꝓpria: calamitas et carnis miſeria: vanitas et mundi ſuperbia. ¶ Primo reminiſcēda eſt culpa propria. Apocal. ij. Memor eſto vnde excideris: ⁊ age penitētiā: ⁊ pma opera fac. Memēto vnde cecidiſti peccādo. ſ. de grā in culpā: de paradiſo in infernū. memēto quid perdidiſti per tuum peccatū: qm̄ perdidiſti gratiā ⁊ gloriā dei. lucratus fuiſti dānum: lucratꝰ fuiſti infernū. ergo memor eſto vñ excideris certe de alto in baſſum. et penitentiā age clama ad dominū. ne reminiſcaris delicta mea. Itē reminiſcēda eſt carnis miſeria. memēto q: cinis es et in cinerem reuerteris. de iſto reminiſci in pš. Recordatꝰ eſt qm̄ puluis ſumus: homo ſicut fenū: tāq̄ʒ flos agri ⁊c. Recordatꝰ eſt (hoc eſt dictū) reminiſci et recordari nos fecit q: puluis ſumus. homo ſicut fenū: ꝓpter breuitatē vite. tanq̄ flos agri propter mutabilitatē fortune. cito mutat fortuna hoīs. iterdum de bono in malū: interdū ecōuerſo. Eccl'i. xviij. Memento paupertatis. ſcʒ future in tēpore abūdantie. q̄ abūdantia frequēter mutat in paupertatē. Eccl'i. xj. In die bonoꝝ. ſcilʒ tpe proſperitatis/ ne immemor ſis maloꝝ/ que p̄ceſſerunt. ſ. in culpa et q̄ poſſunt accidere in pena. qui hʒ ꝓſperitatē reminiſci debet de aduerſitate que preceſſit vel pōt accidere. et in die maloꝝ ſcʒ in aduerſitate non ĩmemor ſis bonoꝝ. ſ. bonorum preteritoꝝ. qualem memoriā habebat ſanctiſſimus iob cū diceba. Si bona ſuſcepimꝰ de manu dñi: mala aūt quare non ſuſtineamus. Job. ſ. Itē dʒ reminiſci vanitas mundi. et ĩ hoc memorandū qualiter accidit multis qui vani et ſuperbi fuerunt. q̄liter pharaoni. qualiter nabuchodonoſor. qualiter herodi. qualiter alexādro. et ſic de multis alijs quoꝝ memoria cum ſonitu perijt. in pš. Memorare que mea ſubſtantia: nūquid vane conſtituiſti ⁊c.

Tertia pars.

¶ Tertiū principale. re

miniſcendū futuroꝝ. Sunt eñi quattuor maxime futura: q̄ ſunt ad memoriā reducenda: vtpote mors: pena eterna: ⁊ iudiciū: et gloria paradiſi. iſta oī hora debent reminiſci iuxta illud. Memorare nouiſſima tua. Eccl'i. vij. q̄ ſunt nouiſſima dictū eſt iam. ¶ Primū nouiſſimū memorandū mors doloroſa eiuſq̄ʒ p̄ſentia amara maxime pctōribꝰ. Eccl'i. xlj. O mors q̄ amara eſt memoria tua homini iniuſto: et pacem habēti in ſubſtātijs ſuis. viro quieto et cuiꝰ vie directe ſunt ĩ oībꝰ. vtpote amara mortis mēoria infidelibꝰ: q̄ de alia vita diffidūt. diuitibꝰ qui in morte diuitias relinquūt. ocioſis qui bñ oꝑari negligūt. fortunatis q̄ fortunā cito deficere deſpiciūt. Augu. Nihil tam ſic reuocat a pctō: q̄ frequens mortis ꝯſideratio et mēoria. ⁊ Cyprianꝰ. Memēto mortis tue et nō peccabis. Qui quotidie recordat ſe eſſe moriturū: contēnit huius vite gaudia: et ad futura feſtinat. ⁊ btūs Hiero. Platonis (inq̄t) ſnīa eſt oēm ſapiētis vitā/ meditationē eſſe mortis. Ergo amara mortis memoria: ⁊ multo magis amara mortis preſentia: q: claudit gñalitatē: penalitatem: neceſſitatē. De mortis memoria Berñ. in quodā ſermone. In oībꝰ opibꝰ tuis memorare nouiſſima tua. Mortis horrorē: iudicis tremebūdi diſcrimē: ardentis gehenne metū: ab oculis cordis tui nullatenus elongari patiaris. Peregrinationis tue miſeriā cogita: oēſq̄ʒ annos tuos in amaritudine aīe tue. Cogita vite hūane pericula. cogita fragilitatē ꝓpriā: et ĩ huius cogitatione ſi pſeueraueris: dico tibi parū ſenties: q: parū videt foris eſſe moleſtū: dū toto corde circa interiorē moleſtiā occupamur. Et idē. Miſer homo q̄re oī hora te nō diſponis cogitare te mortuū: quē ſcis de neceſſitate moriturum? Eccl's. xj. Etſi multis ānis vixerit homo ⁊ in his oībꝰ letus fuerit: meminiſſe dʒ tenebroſi tpis. quale tēpus eſt hora mortis. ğ cū venerit hora et iā venit reminiſcamini. Eccl'i. xiiij. Memor eſto qm̄ mors non tardabit. ¶ Scđʒ nouiſſimū memorandū iudiciū dei. Eccl'i. xxxviij. Memor eſto iudicij. Iſtiꝰ iudicij multa memorari debemus: vtpote quāta erit in ſnīa ꝯ pctōres ſeueritas. quāta diuine potētie ſeu iuſticie eq̄tas. quāta erit ĩ creaturis mutatio quāta erit antixpi pſecutio. Memēto ire qm̄ nō tardabit. Eccl'i. vij. Dicūt naturales ꝙ aues celi illa die dū audierit aquilam clamātē ſeu volātē ad predā: ſic recordant/ ꝙ illa die nō audēt pre tiore exire ſeu volare. quāto magis timere hoīes habebūt qñ audiēt aquilā. ſ. āgelū clamātē ſurgite mortui venite ad iudiciū. vel qñ audiēt xpm ꝯ pctōres durā ſnīam pferentē. Ite maledicti ⁊c. venit hora ⁊ nūc eſt. Job. v. q̄lis hora? iudicij. Apoc. xiiij. ğ cū venerit hora eoꝝ reminiſcamini: q: de die illa ⁊ hora nemo ſcit. mat. xxiiij. ¶ Tertiū nouiſſimū reminiſcēdū pena eterna. Iſtā penā rememorabat venerabilis Anſelmꝰ

in ſuis meditatiõibus cum dicebat. Heu
dñe deus/quid eſt hoc qđ animaduerto:
intueoꝛ in terrã miſerie et tenebꝛarum: et
heu horroꝛ nimius ibi: vbi nullꝰ oꝛdo ſed
ſempiternꝰ horroꝛ inhabitat. heu cõfuſio
vlulantis tumultus: dentium ſtridẽtium
inoꝛdinatꝰ ſtrepitꝰ: multitudo gementiũ:
ibi ignis ſulphureus: flãma tartarea: ver
mes in igne viuẽtes: demones candẽtes
memẽto iuſte deus: memento benigne et
miſericoꝛs deꝰ. ne memineris iniquitatũ
noſtrarũ antiquarum. memẽto qꝛ miſeri⸗
coꝛs eſt creatoꝛ et recreatoꝛ deꝰ. noli dñe:
noli ſic attẽdere malũ meũ vt obliuiſcarꝭ
bonũ tuum. ne memineris iuſticie tue ad
uerſus pctõrem tuũ: ſed memoꝛ eſto beni
gnitatꝭ tue aduerſus creaturã tuã. ne me
minerꝭ ire aduerſus reũ: ſed memoꝛ eſto
miſeratiõis tue erga miſerũ tuum: qm̃ in
eternũ mĩa tua. ¶ Quartũ nouiſſimũ ⁊ fu
turũ recolẽdum gloꝛia ſctõꝝ. Memẽtote
quõ ſalui facti ſunt p̃res nr̃i. quales pa⸗
tres fuerũt et ſunt oſtẽdit Anſelmꝰ ĩ epl'a
quã ſcribit ſoꝛoꝛi ſue ꝑ hũc modũ. Alij iu
diciaria ſede ſublimes ſicut apl'i: alij coꝛo
na martyꝛij ſplendẽtes ſicut martyꝛes cã
didati: ſicut ſacre virgines: alij elemoſyna
rũ largitione fecũdi ſicut patriarche: alij
doctrina ⁊ eruditione pꝛeclari: ſicut ſacri
doctoꝛes et confeſſoꝛes. oẽs iſti vno cha⸗
ritatis federe copulanẗ. Lucet eis vultꝰ
ieſu nõ terribilis ſed amabilis. nõ auarꝰ
ſed dulcis: nõ terrẽs ſed blandiens. O q̃3
glorioſum eſt reminiſci tales et tãtos pa⸗
tres beatos ⁊ ſanctos: qui ſinguli ẜm gra
dũ ſuũ et meritũ angelicis ſpiritibꝰ inſe⸗
runẗ. O q̃ felix ⁊ glorioſa ꝓceſſio xp̃o ca⸗
pite ꝓcedente. De memoꝛia iſtoꝝ digna
habeẗ Eccl'i. xliiij. Laudemꝰ viros gloꝛio
ſos: ⁊ parẽtes nr̃os in generatiõe ſua. do
minãtes in poteſtatibꝰ ſuis: hoĩes magni
virtute. Oẽs iſti in gñationibꝰ gẽtis glo⸗
riã adepti ſunt: ⁊ in diebꝰ ſuis habenẗ in
laudibꝰ. Hi ſunt viri mĩe/quoꝝ memoꝛia
in bñdictione eſt. ibidẽ. xlv. ca. Laudemꝰ
viros glorioſos/gl'ia dignos. vel in gl'ia
iam receptos. ⁊ parẽtes nr̃os ſpũales q̃
ieſu xp̃o ĩ fide multos ſpũaliter filios ge
nuerũt ꝑ ſuã p̃dicationẽ maxĩe apl'i glo⸗
rioſi. Memẽtote operũ patrũ q̃ fecerunt
in gñationibus ſuis. j. Mach. ij. et domi
nãtes in poteſtatibꝰ ſuis. dñantes ſibi⸗
pſis ⁊ hoſtibus ſuis. i. ꝟtutibus ꝓpꝛijs.
hoĩes magni ꝟtute: magni fide in creden
do: magni charitate ĩ diligẽdo: magni iu
ſticia in operãdo: magni patiẽtia in ſuſti
nẽdo: magni ꝯſtantia in martyꝛiũ patien
do. oẽs iſti in diebꝰ ſuis habenẗ in laudi⸗
bus: qm̃ virtuoſi ⁊ glorioſi digni ſunt lau
de marĩe poſt hanc vitã. Hi ſunt viri mĩe
⁊c. quales fuerunt ſingulariter p̃riarche.
oĩm ſctõꝝ memoꝛia in benedictiõe eſt: ⁊
ſemꝑ erit in ſempiternũ. nã alibi ſcriptũ
eſt. In memoꝛia eterna erit iuſtꝰ. Ex p̃di⸗
ctis ꝯcludiẗ qm̃ reminiſcenda ſunt p̃teri
ta p̃ſentia et futura. ẜ cum venerit hoꝛa
eoꝝ reminiſcamini. vbi duo oſtẽdunẗ.
Pꝛĩo bꝛeue tp̃is ſpaciũ: cũ venerit hoꝛa.
Scõo labile pꝛeteritoꝛũ receptoꝛium: re⸗
miniſcamini.
¶ Quantũ ad pꝛimũ tẽpus diuiditur in
multas partes. in annũ/mẽſem/ſeptima⸗
nam/ diẽ/hoꝛã atq3 momentũ. et totum
bꝛeue eſt. Scõm labile receptoꝛiũ memo
ria iuxta dictũ ſenece. Memoꝛia bñficio
rũ labilis: iniuriarũ tenax. q̃lis memoꝛia
non eſt in paradiſo. vbi eſt memoꝛia ſine
obliuione. ergo p̃terita nõ recedant a me
moꝛia nr̃a: et futura oĩ hoꝛa recoꝛdẽtur
pꝛeſertim beneficia q̃ ſanctis ſunt repꝛo⸗
miſſa: quoꝝ participes ⁊c.

¶ In die ſancto pentecoſtes. Sermo. j.

Repleuit totã do
mum vbi erant ſedẽtes apo
ſtoli. Actuũ. ij. cap.
Suppoſito ꝙ ſpũſſctũs eſt
Copioſa largitio liberali⸗
ter miniſtrata.
Et religioſa habitatio mõaſterio cõꝑata:
Et delitioſa quietatio ĩ celo collocata.
Sequiẗ ꝙ ſpũſſctũs repleuit domũ vbi
erat apl'oꝝ contio congregata.

Pꝛima pars.

¶ Pꝛimo ⁊c. in loco vbi
habitat ſpũſſctũs: nihil remanet vacuum.
totũ eſt plenũ. vbi nil eſt mali: totũ eſt bo
nũ. iõ ſapiens ſui libꝛi. c. j. Spũs dñi re⸗
pleuit oꝛbẽ terraꝝ ⁊c. Celũ et terram ego
ĩplebo. Hiere. xxiij. Et p3 de ꝟo ꝙ mẽtes
hoĩm vbi habitat ſpũſſctũs replet eas in
q̃druplici drĩa. aliq̃s ſufficiẽter: aliq̃s abũ
danter: aliq̃s excellenter: aliq̃s excedẽter.
¶ Pꝛimo replet ⁊c. Iſto mõ ſunt repleti
grã ſancti ſpũs/qui hñt gratiã dei ad ſa⸗

lutem ſufficientẽ: lic3 habeãt eã in modi⸗
co gradu. et tales p̃nt dicere ſpũiſancto.
Repleti ſumus mane mĩa tua. Alij ſunt
q̃ hñt iſtam gratiã vltra ſufficientiã. ⁊ de
talibꝰ loq̃tur btũs Grego. per hũc modũ
in quadã homelia ſuꝑ ezechielẽ. Replet
gratia ſpũſſcti puerũ citharedũ: et ꝓphe
tam facit. replet abſtinẽtẽ. ſ. danielem: ⁊
iudicẽ ſenum facit. implet paſtoꝛẽ armen
tariũ: et ꝓphetã facit. implet piſcatoꝛẽ: ⁊
pꝛĩcipẽ apl'oꝝ facit ĩplet ꝑſecutoꝛẽ: et do
ctoꝛẽ gentium facit. implet publicanũ: ⁊
pꝛimũ euangeliſtã facit. Iſto mõ fuerũt
pleni iſta die ſpũſſctõ apl'i. Repleti ſunt
oẽs ſpũſſctõ. Acẗ. ij. Iſto mõ fuerũt pleni
ſpũſancto Iohãnes baptiſta et Hieremi.
ſanctificati in vtero. Spũſctõ replebitur
adhuc ex vtero mr̃is ſue. Luce. j. Iſto mõ
fuit plenꝰ btũs Stephanꝰ copioſe ⁊ abũ
dãter. Stephanꝰ plenus grã ⁊c. Acẗ. vj.
Tertia plenitudo fuit ſola in btã maria
ꝟgĩe. Aue grã plena. Luc̃. j. plena pluſq̃
ſufficiẽter: et abundanter qm̃ excellẽter.
Quarta plenitudo fuit in xp̃o: cui nõ eſt
datꝰ ſpũs ad mẽſuram: imo ſine mẽſura:
de cuius plenitudine omnes accepimus
gratiã. Iohan. j.

Secunda pars.

¶ Secundo pꝛincipali⸗
ter fuit introductũ ꝙ attẽto ꝙ ſpũſſctũs
eſt religioſa habitatio ⁊c. Spũſſctũs vi⸗
deẗ eſſe q̃ſi vnũ monaſteriũ ꝑſonarũ reli⸗
gioſarũ: in quo ſunt varie officine: vtpo⸗
te oꝛatoꝛiũ: locutoꝛiũ: doꝛmitoꝛiũ. refecto
rium: clauſtrũ: capitulũ: infirmitoꝛiũ: la⸗
uatoꝛium: viridarium: ambulatoꝛium.
Pꝛima officina oꝛatoꝛiũ. eccl'ia ad oꝛãdũ
pꝛincipaliter dedicata. tale oꝛatoꝛium eſt
perſona ſpũſſcti: qm̃ ipſe ſpũſſctũs oꝛat ⁊
poſtulat ꝓ nobis. Rom̃. viij. hoc eſt oꝛa⸗
re ⁊ poſtulare nos facit ſicut dicit gloſa.
Multũ placet deuota oꝛo ſpũiſctõ: qm̃
apl'is oꝛantibus hoꝛa tertiarũ venit ſuꝑ
eos ſpũſſctũs. Scõa officina. locutoꝛiũ.
ſiquidẽ iſta die ſpũſſctũs fuit locutoꝛium
ſanctis apoſtolis: qm̃ repleti ſunt om̃es
ſpirituſancto: et ceperũt loqui. Iſtud lo⸗
cutoꝛium fuit inflãmatũ igne celeſti. nã3
in linguis igneis apparuit ſpũſſctũs: qua
pꝛopter apoſtoli locuti ſunt per totũ mũ⸗
dum veraciter: vtiliter: dulciter: hũiliter:
clare: honeſte. nec mirũ: qm̃ ipſi non lo⸗
quebãtur: ſed ſpũſſanctus loq̃baẗ in eis.
Non vos eſtis q̃ loquimini: ſed ſpũſſctũs
loquiẗ in vobis. Matth. x. Marci. xiij. et
Luc̃. xij. Eſt tñ aliud locutoꝛiũ inflãmatũ
⁊ accẽſum igne infernali. et ſunt nõnulli
de locutoꝛio iſto: ſicut ſunt illi q̃ loquunẗ
detractionẽ/diffamationem/maledictio⸗
nẽ/adulationẽ/murmurationẽ/ menda⸗
citatẽ/vanitatẽ/ocioſitatẽ/ malignitatẽ.
tales qui ſic loquunẗ: nõ ſunt pleni ſpiri⸗
tuſancto: ſed ſpũ maligno q̃ loquiẗ men⸗
dacium: et tũc ex pꝛopꝛijs loquiẗ: qꝛ men
dax eſt et pater eius. Tertia officina/doꝛ⸗
mitoꝛiũ. in tali doꝛmitoꝛio doꝛmiuit ſalo
mon qñ a dño poſtulauit ſapientiam ſibi
dari et in doꝛmiendo fuit in abundantia
ſibi data ſapiẽtia a deo. In iſto doꝛmiuit
btũs Iohãnes euãgeliſta qñ recũbendo
in gremio chꝛiſti in cena ſpũſſanctus ſibi
ſecreta varia reuelauit. ad iſtud doꝛmito
rium aſcenditur per ſcalam ſeptem gra⸗
duum: qui ſunt ſeptem dona ſpũſſancti.
Pꝛimus gradus eſt ſcientia: que docuit
apoſtolos terreſtria cõtẽnere: celeſtia ap
petere. Secũdus gradus eſt foꝛtitudo. et
iſtud donũ facit hoĩem foꝛtẽ in faciendo
bonũ quãtũcũq3 difficile: et in reſiſtendo
malo. Tertiꝰ gradus donũ intellectus. et
iſtud donũ facit credere ⁊ intelligere arti
culos fidei: et oĩa q̃ pertinẽt ad ſalutem.
Quartus gradus donũ pietatis. et iſtud
donũ facit perſonam miſericoꝛdẽ piam ⁊
accenſam in amoꝛe dei. Quintꝰ gradus
donũ conſilij. et iſtud cõſolaẗ perſonã tri
bulatã et deſolatam quando deuote re⸗
currit ad conſilium ſpirituſſancti: quoniã
conſiliarius eſt bonus et verus. Sextus
gradus donũ timorꝭ eſt. ⁊ iſtud donũ fac̃
declinare a malo: facit timere moꝛtem: di
uinũ iudiciũ: et penã inferni. Septimus
gradus ſapiẽtia: q̃ facit q̃ ſurſum ſunt ſa
pere. Que ſurſum ſunt ſapite. Coloſ. iij.
et facit faſtidire terrena. Quarta offici⸗
na monaſterij eſt refectoꝛium: vbi perſo⸗
ne religioſe perſonaliter reficiũtur. Nõ⸗
ne iſta die fuit refectoꝛiu3 ſanctis apoſto
lis ſpirituſſanctꝰ: quis poſſet cogitare re
fectionem tam pinguẽ: Si loquamur de
potu: tantũ biberũt de vino grẽ ſpũſſcti/
ꝙ iudei iudicauerũt eos muſto ebꝛios fo
re. Muſto madere deputant quos ſpũs
repleuerat. Cibus et potus totum cele⸗
ſte fuit. Quinta officina eſt clauſtrum:

in quo ſunt quattuoꝛ latera: et ſimil'r clau
ſtrū ſpūſſcti hꝫ quattuoꝛ latera: q̄ ſunt cō
temptus ſui: cōtemptus mūdi: amoꝛ dei:
amoꝛ pꝛoximi. Iſta quattuoꝛ latera edifi-
cat ſpūſſctūs in aīa deuota: qm̄ facit cōtē
nere ſeipm̄ et mūdū. facit amare deū: et ni
hilominus ꝓximū ꝓpter deū. Sexta offi
cina monaſterij eſt capitulū: q̄ indiget val
de diſciplina et magna coꝛrectiōe. ſic pau
lus capitulabat coꝛpus ſuū di. j. Coꝝ. ix.
Caſtigo coꝛpus meū ⁊c̄. Septima offici-
na infirmitoꝛiū: vbi curātur et paſcunt̄ in
firmi. Et ſpūſſctūs eſt vere infirmitoꝛiū: q̄
iuuat in fide: iuuat in ſpū: iuuat in carne.
ſpūs iuuat infirmitatē noſtram. Octaua
officina lauatoꝛiū. Nā virtute ſpūſſctī la-
uantur ſoꝛdes pctōꝝ noſtroꝝ. Lauamini
mūdi eſtote. Eſa. j. Lauat ſpūſſctūs oꝛigi
nale pctm̄ in baptiſmo: ⁊ pctā actualia in
ſacramēto pnīe. In Ezechie. Effundā ſup
vos aquā mūdā. Ezech. xxxvj. Nona offi-
cina iſtiꝰ monaſterij / viridariū ſpacioſum
eſt ⁊ delitioſum: in quo ſunt arboꝛes fru-
ctificantes: fontes currētes: herbe floꝛen
tes. ibi naſcitur roſa charitatis: liliū caſti
tatis: viola humilitatis. eſt ibi viuꝰ fons.
fons viuus ignis charitas ⁊ ſpiritalis vn
ctio. eſt arboꝛ ꝓducens duodecim fructꝰ.
Nā apl's in epl'a ad Gala. ca. v. enumerat
duodecim fructꝰ ſpūſſcti. Decima officina
deambulatoꝛiū. ⁊ notanter qm̄ apl'i virtu
te ſpūſſancti ambulādo: pꝛedicando: infir
mos ſanādo: diſcurrerūt ad diuerſas par
tes mūdi. eūtes in mūdū vniuerſum.

Tertia pars.

Tertiū pꝛincipale in-

troductū: ꝙ attēto ꝙ ſpūſſanctus eſt deli
tioſa quietatio ⁊c̄. iuxta tertiā partē the-
matis: erant ſedentes. Querit̄ qui ſunt ſe
dētes: et vbi ſedet ſpūſſctūs? Ubi ſedet?
Ubi eſt deuota et alta contemplatio.
Ubi eſt humilis conuerſatio.
Ubi nō eſt ira nec aliqualis turbatio.
Ubi nō eſt auida de tpalibus acquiſitio.
Itē antiquitus ſedebat ⁊ veniebat ſpi-
ritusſanctus ſup deuotos oꝛatoꝛes: ſuper
deuotos auditoꝛes: ſup innocētes: ſup pe
nitentes: ſuper patientes.
Pꝛimo ſedet ſpūſſanctus vbi eſt deuota
⁊c̄. ptꝫ de aplis: qui erāt in alta cōtempla
tione oꝛātes. vnde ſcriptū eſt. Seditqꝫ ſu
pꝛa ſingulos eoꝝ ſpūſſctūs. ⁊ de ſctā ma-
ria magdalena: in q̄ua poſt cōuerſionē ſe-
dit et quieuit ſpūſſctūs: ꝓ eo qꝛ maria ea
dē ipſa ſedebat domi. Itē ſedet ⁊ q̄eſcit
vbi eſt humilis cōuerſatio. ⁊ ideo ſuperbi
cōiter nō ſedent: nō quieſcunt: ſed diſcur-
rūt: ⁊ currūt: ⁊ aſcēdere ſemper cupiūt ad
honoꝛes: ad gradus: ad dignitates: iō ſpi
ritusſanctus nō ſedet in eis: ſed humiles
ſedēt in terra: ideo ſuper tales ſedet ſpiri-
tusſanctus. Sup quē requieſcet ſpūs me
us niſi ſuper humilē et piū? tales ſedētes
erāt apoſtoli iſta die in grādi humilitate:
et ꝓpter hoc tāq̄ aſſeſſoꝛes in die iudicij
ſedebunt ſup thꝛonos duodecim ⁊c̄. cū ſe
derit filiꝰ hominis in ſede maieſtatis ſue.
Itē ſedet ſup vbi non eſt ira. ſic nec erat
in apoſtolis qn̄ ſedit ſpūſſctūs ſuper eos:
qm̄ cātatur ꝙ inuenit eos ꝯcoꝛdes. ſignū
manifeſtū eſt ꝙ ſedeat ſup mites vbi non
eſt ira: indignatio: neqꝫ vindicta: quoniā
in foꝛma ⁊ ſpecie colūbe ſedit ſup xp̄m ba
ptizatū. auis illa caret felle inter alias ꝓ
pꝛietates quas hꝫ: eſt etiā auis pacifica.
In ſignū huius / poſt generale diluuiū co
lūba reuerſa eſt in arcā: ī ſignū pacis / poꝛ
tās in oꝛe ramū virentis oliue. Sic ſpiri-
tusſanctus requirit habitationē colūbinā
vbi nō ſit amaritudo vindicte: vbi nō diſ-
coꝛdia: ſed pax et amicitia bona. Itē ſe
det ſpūſſctūs vbi nō eſt auida de tēpoꝛali
bus acquiſitio: vbi nō cupiditas: vbi non
auaricia. et pōt eſſe ratio qm̄ tales cupidi
et auari nō ſedēt: nō quieſcūt: ſꝫ currūt et
diſcurrūt per ſepes et ſemitas: tales non
erant apoſtoli iſta die: ſed magis erant ſe
dentes. nā oīa reliquerāt volūtate et ope
re. de iſto ſedere apoſtoloꝝ videt̄ pꝛophe-
taſſe Ezech. ſui lib. ca. xxvj. In terra ſede-
būt: et attoniti ſup repētino caſu tuo ad-
mirabunt̄. Et nūq̄d fuit caſus repētinus
aduētus ſpūſſancti ſup apl'os ſedētes in
terra. vnde ſcriptū eſt. Factus eſt repente
de celo ſonus ⁊c̄. Iſte ſonus fuit repenti-
nus: vehemēs: celeſtis: ⁊ replēs. quare re
pētinus? qꝛ ſpūſſctūs tarda molimina ne
ſcit. quare vehemens? qꝛ ſpūſſctūs timoꝛē
filialē īducit. celeſtis: qꝛ celeſtes hoīes fa
cit. replēs: qꝛ apl'os repleuit plenitudine
abūdātie vt eſt dictū. Itē ſedet ſuper de
uotos auditoꝛes verbi diuini. vnum de ſi
gnis ꝙ aliq̄s hꝫ gratiā ſpūſſancti: eſt quā
do deuote ⁊ libēter audit verbum dei. au
dit libenter ſanctā pꝛedicationem. Act. x.
Loquente petro. i. pꝛedicāte / cecidit ſpiri
tusſanctus ſup oēs qui audiebant verbū.
Et occaſione huiꝰ querit̄ que ſunt ſigna ꝑ
que q̄s poterit cōiecturare ſe habere ſpiri
tūſctm̄. R̄ndet̄ ꝙ ſunt quattuoꝛ ſigna ſin
gularia. pꝛimū ꝑ auditū diuini ſermōis.
ſcōm ꝑ tactū pꝛobationis in aduerſis. ter
tiū per motū bone operationis. quartū ꝑ
verbū honeſte locutiōis. Pꝛimū ſignū ⁊c̄.
iā de iſto ſtatim dictū eſt. Scōm ſignū eſt
qn̄ perſona tāgitur per aliquā tribulatio-
nē: ⁊ patienter poꝛtat: ſignū eſt ꝙ hꝫ ſpiri
tūſanctū. ſic medicus ad tactū pulſus co-
gnoſcit ſi infirmꝰ hꝫ ſpm̄. Sic iob habuit
ſpiritūſanctū: qꝛ diuerſimode tactꝰ patiē
ter poꝛtauit. Idē de tobia. ⁊ de oībꝰ apo-
ſtolis. Tertio cognoſcit̄ ꝑ motū bone ope
rationis. ſic grauida mulier cognoſcit ꝙ
fetus ſuus hꝫ ſpm̄: qn̄ mouet̄ in vētre ma
tris ſue. Quarto cognoſcit̄ habere ſpiritū
ſanctū ꝑ gratiā qn̄ libēter de eo loquit̄: et
de operibus dei: ſicut apoſtoli locuti ſunt
de deo virtute ſpūſſcti. Item ſedet ſpūſ
ſanctus ſup innocētes. ptꝫ de xp̄o. ptꝫ de
genitrice xp̄i. ptꝫ de ſctificatis ī vtero ma
tris ſicut de hieremia et btō iohāne bapti
ſta qui fuerūt repleti ſpūſctō. qꝛ innocen-
tes ſine peccato moꝛtali.
Attenta igit̄ copioſa largitione: repleuit.
Attēta religioſa habitatiōe: totā domū.
Attēta delitioſa quietatione: vbi erant ſe
dētes: Sequit̄ ꝙ ſpūſſanctus repleuit to
tam domum vbi erant apoſtoli ſedentes:
vbi tria oſtenduntur.
Pꝛimo largitio liberalis ſatiās appetitū.
repleuit.
Secundo habitatio clauſtralis continēs
ſacrum tectū: totam domum.
Tertio quietatio ſpecialis delectās intel-
lectum: vbi erant ſedentes.
De pꝛimo Roma. xv. Deꝰ aūt ſpei repleat
vos oī gaudio. De ſcdo in pſ. Bti q̄ habi-
tant in domo tua. De tertio Cañ. ij. Sub
vmbꝛa illiꝰ. qualis quietatio erit ſub vm-
bꝛa illius qui ſedet ad dexterā dei patris.
Cuius quietationis ⁊c̄.

In die ſancto pētecoſtes. Sermo. ij.

SPiritusſanctus

quē mittet pr̄ ī noīe meo: il-
le vos docebit omnia. Ioh.
xiiij. oꝛiginal'r recitant̄ et in
euāgelio hodierne feſtiuita
tis verbū ſcribit̄ ſtatim ſumptū. Pꝛo cuiꝰ
thematis declaratione introductiua / eſt
notādū ꝙ ſm̄ ſnīam magrī in. ij. lib. diſt.
xxiij. et ſunt verba hugonis vbi loquit̄ de
pꝛimo hoīe: quātū ad cognitionē quā ha
buit ante pctm̄: ꝙ fuit hō pꝛimꝰ ante lap
ſum triplici cognitione pꝛeditꝰ. rerū. ſ. ꝓ-
pter ſe factaꝝ: creatoꝛis: ⁊ ſui. Rerū q̄ppe
cognitionē hominē accepiſſe ꝑſpicuū eſt:
cū nō ipſe creatoꝛ vel angelꝰ aliq̄s: ſed hō
oībus aīalibꝰ noīa impoſuerit. Gen. ij. vt
oſtēderet̄ ꝙ ſinguloꝝ noticiā hō ipē habe
ret. q̄ em̄ ꝓpter illū creata erāt: et ab ipſo
regēda ⁊ diſponēda: hoꝝ oīm deꝰ illi ſciē
tiā tribuit et ꝓuidētiā atqꝫ curā reliquit.
qꝛ vt ait apl's: non eſt deo cura de bobus.
j. Coꝝ. ix. Hāc aūt ſcientiā hō peccādo nō
ꝑdidit: ſicut nec illā q̄ carnis neceſſaria
ꝓuidētur: ⁊ idcirco in ſcriptura hō de hu
iuſmodi nō erudit̄: ſꝫ de ſciētia aīe quam
peccādo amiſit. Cognitionē vo creatoꝛis
pꝛimꝰ hō habuiſſe credit̄. cognouit em̄ a
quo creatꝰ fuerat: nō eo modo cognoſcēdi
quo ex auditu ꝓpꝛio ſolo percipit̄: quō a
credētibꝰ abſens q̄rit̄: ſed quadā interio-
ri aſpiratiōe qua dei ꝑſentiā cōtēplabat̄:
nō tn̄ ita excellēter ſicut poſt hāc vitā ſan
cti viſuri ſunt. nec ita ī enigmate qualiter
in hac vita videmꝰ. cū hoc cōcoꝛdat ſctūs
doctoꝛ in. ij. di. xxiij. ar. j. loquēs de cogni-
tione p̄mi parētis ante lapſum: vbi dicit
ꝙ modus quo adā cognouit fuit medius
inter cognitionē vie qua nunc deū cogno
ſcimꝰ: ⁊ cognitionē patrie qua ſctī deū in
gl'ia vidēt. Itē etiā dicit idē doctoꝛ in plu
ribus locis. ſ. par. q. xciiij. ar. j. et ſignāter
ij. ij. q. ij. ar. vij. in coꝛpe. q. ꝙ tantā ſciētiā
et noticiā deus cōtulit p̄mo parēti: ꝙ qn̄
miſit ſopoꝛē in adā: tunc reuelauit ei my-
ſteriū incarnationis / quātum ad effectū:
nō aūt quātū ad cauſam. hec ſctūs Tho.
Et ſubdit idem magiſter vbi. ſ. Poꝛro ſui
cognitionē idē hō talē accepiſſe videt̄: vt
et q̄d deberet ſupioꝛi: ⁊ q̄d equali ⁊ īferio
ri. nō ignoꝛaret quoqꝫ cōditionē ſuā ⁊ oꝛ-
dinē. ſ. qualis factꝰ eēt: et q̄liter incedere
deberet. q̄d agere: q̄d etiā cauere ītellexit
ſi hoꝝ noticiā nō habuiſſet: nō eſſet reus
ꝑuaricatiōis: nec ſeipm̄ cognouiſſet. hec
magr. Ex q̄bꝰ dictis colligit̄ ꝙ p̄mꝰ hō ꝓ
pter pctm̄ cognitionem quā de deo habe
bat: ac etiā ſciētiā aīe ꝑdidit: defectū īcur
rens ignoꝛātie, ⁊ nō ſolū ipē: ſed etiā oēs

B filij eius. Iſte em̄ defectus poſt pctm̄ ade
fuit cā malicie ⁊ alioꝝ pctōꝝ homicidioꝝ
et idolatrie: ſicut pꝫ in cayn: et in multis
alijs. quē defectū cupiēs apl's paul⁹ a no
bis auferre tpe grē dicit. Iā non ambule
tis ſicut et gētes ambulāt in vanitate ſen
ſus ſui: tenebris obſcuratū habētes intel
lectū: alienati a via dei ꝑ ignorātiam que
eſt in illis ꝓpter cecitatē cordis ipſorum.
Ephe.iiij.c. Hoc aūt defectu apl'i/ ⁊ xp̄i di
ſcipuli laborabāt: et erant rudes groſſi et
ignorantes: nō valētes capere myſteria q̄
xp̄s predicabat. ⁊ ideo dixit eis xp̄s ſemel
Mat.xv. Adhuc ⁊ vos ſine ītellectu eſtis?
Quia ergo xp̄s mittebat diſcipulos ſuos
predicare verbum dei in vniuerſo mūdo.
Mar.xvj. Eūtes in mūdū vniuerſum pre
dicate euāgelium oī creature. qđ attendē
tes diſcipuli dixerunt xp̄o. Dn̄e tu mittis
nos ad predicādū corā regibus ⁊ principi
bus terrarū. corā magiſtris p̄bis et docto
rib⁹: ⁊ nos ſum⁹ quaſi pueri paruuli igno
rātes: paruā ſciētiā habētes. ſi tuā doctri
nā: cū ſis magiſter et dn̄s nō ſuſceperunt:
quō noſtrā q̄ ſumus diſcipuli recipiēt? Ex
quo recedis a nobis: da nobis aliquē ma
giſtrū: aliquē doctorē qui nos doceat: in-
ſtruat ⁊ informet de his que predicare et
docere debem⁹ vniuerſum mundū. Quib⁹
xp̄s rn̄dit. O vos fratres mei et diſcipuli
chariſſimi: non turbeť coꝛ veſtrū: neqꝫ for
midet: qm̄ etſi ego magiſter qui vos doce
bā ī doctrina fidei quā predicare debetis
a vobis recedo: nō dimittā ſcholā meā ſi-
ne magiſtro et doctore. qm̄ ego mittā vo-
bis ſpm̄ veritatis: q̄ a patre ꝓcedit tanq̄
magiſtrū ⁊ doctorem: qui vos docebit de
omnibus. et hoc innuunt verba propoſi-
ta. Spirituſſanctus quē mittet pater in
nomine meo: ille vos docebit omnia: qđ
fuit thema. In quibus verbis tres contē
plationes pertractabo de ſpirituſancto:
iuxta thematis tres partes.

In prima oſtendetur impoſitio noīs con-
grue appropriata ibi. ſpūſſanct⁹. in pri-
ma thematis parte.

In ſcđa edocebitur donatio diuinalis ex-
cellenter aſſignata ibi. quē mittet pater
in noīe meo. in ſcđa parte.

In tertia demōſtrabiť lectio generalis ꝑ
fundamenta declarata ibi. ille vos doce
bit oīa. in tertia parte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in ver- C
bis premiſſis oſtēditur de tertia perſona
trinitatis ſua impoſitio noīalis congrue
appropriata cū dr̄. ſpūſſctūs. Pro quo no
tandū ꝙ hoc nomē ſpūſſanctus: nō videť
eſſe nomē ꝓpriū alicuius diuine perſone
qđ ꝓbať ſic. nullū nomen cōmune tribus
ꝑſonis eſt ꝓpriū alicuius perſone: ſꝫ hoc
nomen ſpūſſctūs eſt cōe tribus ꝑſonis: er
go nō eſt nomē ꝓpriū. argumētū bonum
eſt: q2 ī quarto mō p̄me figure. minor pa-
tet per hilariū. vij. de trinitate dicentem.
in ſpū dei aliqn̄ ſignificari patrē: vt oſten
ditur cū dr̄ Luc.iiij. et Eſa.lxj. Spūs dn̄i
ſuper me. aliqn̄ ſignificari filium: vt cū di
cit filius Mat.xij. ⁊ Luc.xj. In ſpiritu dei
eijcio demonia. nature ſue poteſtate eijce
re ſe demonia demōſtrans. aliqn̄ de ſpiri-
tuſancto dr̄ ſicut ibi Johel.ij. Effundā de
ſpū meo ſuper oēm carnē. et ſic videtur ꝙ
hoc nomē ſpūs/ nō eſt propriū nomen ali
cuius diuine ꝑſone. Pro cui⁹ materie de-
claratione eſt notādū ſm̄ ſctm̄ Tho. in. j.
parte ſum. q.xxxvj. art.j. ꝙ cū ſint due ꝓ-
ceſſiones in diuinis. altera earū que eſt ꝑ
modū amoris nō hꝫ ꝓpriū nomē. vnde et
relationes que ſm̄ hmōi ꝓceſſionem acci
piūtur: innominate ſunt. ꝓpter qđ et no-
mē perſone hoc modo ꝓcedētis/ eadē ra-
tione nō hꝫ ꝓpriū nomē: ſed ſicut ſunt ac
cōmodata aliqua noīa que ex vſu loquen
tiū ad ſignificandū predictas relationes:
cū noīamus eas noīe ꝓceſſionis ⁊ aſpira
tionis: que ſm̄ ꝓprietatē ſignificationis
magis videnť ſignificare actus notiona-
les ꝙ relationes. ita ad ſignificādū perſo
nā diuinā/ que ꝓcedit ꝑ modū amoris: ac
cōmodatū eſt ex vſu ſcripture hoc nomen
ſpūſſctūs. Et hui⁹ quidē cōuenientie ratio
ſumi pōt ex duobus. Primo quidē ex ipa
cōmunitate ei⁹ qđ dr̄ ſpūſſctūs: q2 vt Au-
gu. dicit in. xv. de trini. qui cōis eſt ambo
bus id vocať ipſe ꝓprie: qđ ambo cōiter.
nā p̄r eſt ſpūs: ⁊ fili⁹ ſpūs: et p̄r ſanct⁹: et
fili⁹ ſctūs. et iō tertia ꝑſona que eſt cōis ⁊
procedit ab vtroqꝫ: dr̄ ſpūſſctūs. ⁊ hoc eſt
nomē ſibi impoſitū ⁊ appropriatū. Scđo
ꝟo ſumiť rō cōuenientie ⁊ appropriatiōis
hui⁹ noīs ex ꝓpria ſignificatione hoꝝ no
minū ſiue terminoꝝ ſpūſſctūs. ⁊ primo ex
ſignificatione hui⁹ noīs ſpūs. nā hoc no-
mē ſpūs/ in rebus corporeis impulſionē

quandā ⁊ motionem ſignificare videť. nā
flatū ⁊ ventum: q2 mouēt ⁊ impellūt: ſpm̄
noīam⁹. Eſt aūt ꝓpriū amoris ꝙ moueat
et impellat volūtatē amātis in amatū. vn̄
et Diony. dicit/ ꝙ amor eſt quedā vis vni
tiua ⁊ trāſformatiua/ q̄ trāſfert amantē in
amatū. illud em̄ qđ vnit duo q̄ ſunt ſepa
rata ⁊ coniūgit: immo quaſi facit ea vnū:
mouet ⁊ īpellit hmōi. eſt ergo amor. et q2
ſpūſſctūs amor eſt: iō cōuenienter appro-
priať ſibi hoc nomē ſm̄ Greg. in homel.
ſpūſſctūs. Patet etiā conueniētia appro-
priationis hui⁹ noīs ſctūs. ſanctitas em̄
illis rebus attribuiť: que in deū ordinan
tur. Et rō eſt q2 ſanctitas rectitudinem di
cit. quia ergo hō per volūtatē ordinať in
deū: in qua aliqn̄ eſt inuenire rectū ⁊ inre
ctū. et q2 tertia ꝑſona in diuinis ꝓcedit ꝑ
modū amoris ⁊ volūtatis: in qua non eſt
aliquo modo inuenire inrectū: ſꝫ ſemꝑ re
ctū: qđ per ſanctitatē deſignať: iō hoc no
mē ſanctus ſibi appropriať. et ſic ꝑ appro
priationē vocatur tertia ꝑſona in diuinis
ſpūſſctūs. Ad rōnē autē fundatā in dicto
Hilarij/ ꝙ hoc nomen ſpūſſctūs aliqn̄ dr̄
de patre: aliqn̄ de filio: aliqn̄ de ſpūſctō. ⁊
ſic qđ cōuenit pluribus: nō pōt eſſe ꝓpri-
um alicuius: dicēdū ꝙ hoc qđ dr̄ ſpūſſan
ctus: vel ſumiť in virtute duaꝝ dictionū/
vel vnius. ſi in virtute duarū dictionū: ſic
cōe eſt toti trinitati ⁊ cuilibet ꝑſone: quia
noīe ſpūſſcti īmaterialitas diuine ſubſtā-
tie deſignať. ſpūs em̄ incorporeus inuiſi-
bilis eſt: et parū hꝫ de materia. vn̄ oībus
ſubſtātijs īuiſibilib⁹ ⁊ immaterialib⁹ hoc
nomē attribuim⁹. ꝑ hoc ꝟo ꝙ dr̄ ſctūs: ſi-
gnificatur puritas diuine bonitatis. Si
autē accipiať hoc qđ dico ſpūſſctūs in vi
vni⁹ dictionis: ſic ex vſu eccl'ie eſt accōmo
datū ad ſignificandū vnā triū ꝑſonarū: il
lā. ſ. que ꝓcedit ꝑ modū amoris. ⁊ hoc ꝓ-
pter rōnes iā dictas. Et ſic pꝫ quō hoc no
mē ſpūſſctūs: eſt impoſitū ad ſignificādū
tertiā ꝑſonā in diuinis: ⁊ nō eſt ſibi ꝓpri-
um: ſed appropriatū ſm̄ cōueniētias iam
dictas. Et q2 ipe ſpūſſanctus iā ſic dictus
et noīatus: eſt amor p̄ris ⁊ filij: vt nos mo
ueat ⁊ impellat ad deū amādū: eū inuoce
mus in forma eccleſie humiliter ⁊ deuote
dicendo. Veni ſancte ſpūs reple tuoꝝ cor
da fidelium: ⁊ tui amoris in nobis ignem
accēde. Et hec de prima contemplatione
ſpeculatiue.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecūdo ꝙ in ſecū- D
da contemplatione oſtēditur donatio di-
uinalis excellēter aſſignata: cum dicitur.
quem mittet pater in noīe meo. Pro quo
notandum ꝙ peccatum primi parētis ini
micitias cauſauit inter deum ⁊ genus hu
manum: venit chriſtus et mediatorem ſe
prebuit inter nos ⁊ deum noſtrum: vt ait
apoſtolus. j. Timoth. ij. Vnus mediator
dei et hominū homo chriſtus ieſus. equa
lis patri ſm̄ diuinitatem: ne ab eo in ora
tione ſua pro nobis ſperneretur. vnde ſi-
cut ait apoſtolus Heb. v. exauditus eſt ꝓ
ſua reuerentia. Factus homo ne ob eius
timorem genus humanum ſe velle amicū
fieri dei cōquereretur. Negociatus eſt igi
tur noſtras amicitias cūcta damna in cor
pore ſuo libenter ſuſtinens. vti ait apo-
ſtolus ad Ephe. ij. ca. Ipſe eſt pax noſtra
qui fecit vtraqꝫ vnum: et medium parie-
tem macerie ſoluens inimicitias in carne
ſua: legem mandatoꝝ decretis euacuans
vt duos condat in ſemetipſo in vno nouo
homine faciens pacem: vt reconciliet am
bos in vno corpore deo per crucem inter-
ficiēs inimicitias in ſemetipſo. et Eſaias
cap. liij. Diſciplina pacis noſtre ſuper eū.
Sic igitur cum reconciliati eſſemus deo
per mortē filij eius: ſicut dicit apoſtolus
Roma. v. quaſi ad modum iſtius noſtri ſe
culi/ vbi cōſueuerūt homines poſt factas
amicitias mittere ſibijnuicē precioſa do-
na ad confirmandam pacem: queſiuit na-
tura humana in domo ſua qđ poſſet deo
patri in argumentū pacis iam habite pre
ſentare. et reperit chriſti humanitatē. pre
cioſiſſimū quid in humana creatura: quā
in die aſcenſionis cum iubilo miſit: quan
do aſcendit deus in iubilo ⁊c̄. Quo viſo/
deus pater ſimul cum filio vnū ineſtima-
bile donū hodie miſerunt. Iſtud donū eſt
ſpūſſanctus: qui hodie miſſus eſt viſibili-
ter ſuper apl'os/ ⁊ chriſti diſcipulos in lin
guis igneis: illuſtrans ⁊ replens eoꝝ cor-
da. Nec tn̄ ex hoc ꝙ ſpirituſſanctus mitti E
diciť: accidit ei mitti: cum vbiqꝫ ſit: iuxta
illud Sap. j. Spiritus domini repleuit
orbem terrarum. ſed accipienti accidit ali
quid: q2 in illo eſt quod prius non erat. ſi
cut patet in ceco qui exiſtens in luce non
ſentit lucem; ſi aūt cecitate depulſa lucem

videt: dicimus lucē veniſſe in oculos eiꝰ: cū tm̄ nullus motꝰ ſit circa lucē: ſed circa illū. et ſic dr̄ ſpūſſanctus mitti a pr̄e ⁊ a filio: ſic xp̄s dixit. Cum venerit paraclytus quē ego mittā vobis a pr̄e: ſpm̄ veritat̄ qui a pr̄e procedit. Joh. xv. et eſt ſenſus. quē ego mittā vobis a patre. i. ego mittā et pr̄ mittet. eadem em̄ eſt miſſio pr̄is et filij. nō em̄ mittit filius ſpm̄ſanctum niſi cū pater mittit. nec pr̄ mittit niſi cū filiꝰ mittit. et iō dicit etiā xp̄s ī themate. quē mittet pater in nomīe meo. Qr̄ aūt ambo mittant et nullꝰ eoꝝ ſine alio mittat: ptꝫ per exemplū palpabile. nā videmꝰ ꝙ qn̄ aliquis hꝫ aliqd quod eſt ſuū propriū: et nullus hꝫ aliqd cum eo: nec eſt cōmune: pōt illud ꝑ ſe et ſine altero dare vl' mittere. ſed qn̄ hꝫ aliqd cōmune et nō ꝓprium tūc non poteſt illud dare vel mittere ſine conſenſu communitatis. Patꝫ etiam in miniſtratoribus bonoꝝ cōmunitat̄: ſicut in iuratis: vel rectoribus villarū vel ciuitatum: qui nō poſſunt dare aliqd de bonis cōmunitatis niſi de conſenſu oīm: qꝛ bona illa ſunt cōmunia. Sic ad ꝓpoſitū pr̄ et filius in diuinis hn̄t tanq̄ cōmunē ſpm̄ſanctū: quia ab vtroqꝫ ꝓcedit: ⁊ ideo pr̄ non mittit ſine filio: nec filiꝰ ſine pr̄e. et iō dic̄ xp̄s. quē mittet pr̄ ī noīe meo. qꝛ ī miſſione pr̄is ītelligit̄ miſſio filij. Eadē ergo eſt miſſio pr̄is et filij: qꝛ ab vtroqꝫ ꝓcedit. licet greci negent: fundātes ſe ſuꝑ illo verbo preallegato. ego mittā vobis a patre ſpm̄ veritatis qui a patre procedit. Ex hoc aūt ꝙ dr̄ qui a pr̄e ꝓcedit. ſumūt greci fontē ſui erroris: vt dicant ſpm̄ſctm̄ nō procedere a filio ſicut a pr̄e: cum non poſſint negare ꝙ ſit ſpūs veritat̄. i. filij: ſicut dr̄ hic. Similr̄ etiā dr̄ ad Galath. iiij. Miſit deus ſpm̄ filij ſui in corda veſtra. Si enim eſt ſpūs filij: aut ſpūs eſt a filio: aut filius a ſpūſancto. ſed dicere ꝙ filiꝰ eſt a ſpūſancto: error eſt. ergo ſpūſſanctꝰ eſt a filio. Item ſpūſſanctus aut eſt a filio per generationē: aut per proceſſionē: non em̄ eſt alius modus exiſtēdi ab alio in eterna trinitate: ſed genitus a filio nō eſt: ergo procedens: et ita ꝓcedit a filio. Item filius ſpiritū ſanctū mittit ſicut dr̄ hic: aut mittit eū de ſua ſubſtātia: aut nō. ſi non de ſua ſubſtātia: ergo hꝫ ipſum ſm̄ participationē aduenientem ſicut accidēs et non ſm̄ naturam: qđ hereticū eſt dicere: reſtat ergo ꝙ mittit eum de ſua ſubſtātia: ⁊ ita ꝓcedit ab eo. Item in die reſurrectionis inſufflauit ſuꝑ apoſtolos: ⁊ ait eis. Accipite ſpiritūſanctū. conſtat ꝙ flatus ille corporalis nō fuit ſpūſſanctꝰ: ſed ſignum quo ſignificabat̄ dari a xp̄o ſpirituſſanctus: ſed flatꝰ ille proceſſit a xp̄o: ergo et ſpūſſanctus procedit ab eo: quia non daret eum niſi ꝓcederet ab eo: aliter illud ſignū fuiſſet falſuꝫ. Preterea ſi ꝓpter hoc ſpūſſanctꝰ non procedit a filio: qꝛ dicit̄ ꝙ ꝓcedit a patre: eadem ratione nō mittitur a patre: quia dicitur hic mitti a filio: qđ vtrūqꝫ falſum eſt: nam ⁊ ab vtroqꝫ procedit: ⁊ ab vtroqꝫ mittitur: et ideo dicit Greg. in homelia huiꝰ feſti. Eius miſſio ipſa ꝓceſſio eſt qua ex patre ꝓcedit ⁊ filio: dicit tamē dn̄s hic eum tm̄ a patre procedere: qꝛ omne quod ſuū eſt ſolet attribuere patri a quo habet quicquid hꝫ.

Procedit autem ſpūſſanctus a patre ⁊ filio / ſicut cōmunis voluntas a memoria: et diligentia (al's dilectio) ad diligēdum f amatū. vn̄ Johā. xiiij. Qui diligit me diligetur a patre meo: et ego diligā eum. Item procedit ſicut fluuius a fonte ⁊ a riuo ad rigandū corda fideliū. vn̄ Geñ. ij. Fluuius egrediebatur de loco voluptat̄ ad irrigandum paradiſum. hoc eſt cetum apoſtoloꝝ: vel eccleſiam militantem: vel animam fidelē. Item ſicut calor a ſplēdore et ſole ad inflāmandū affectū. vnde. j. Paralip. ij. Hi ſunt cinei. i. lugentes / qui venerūt de calore patris domus rechab. Item etiam ſicut fructus a radice ⁊ arbore ad reficiendū dilectum. vnde Apocal'. vltimo. Lignū vite afferens fructus. xij. qui ſunt. xij. fructus ſpiritus: quos enumerat apoſtolus ad Galath. v. Fructꝰ ſpiritus eſt charitas: gaudiū: pax: patiētia: longanimitas: bonitas: benignitas: māſuetudo: fides: modeſtia: continentia: caſtitas. Et ſic patet ꝙ ſpirituſſanctus procedit a patre et a filio. Nec eſt credendum Johanni damaſceno egregio doctori grecorum: qui dicit in ſuis ſententijs. Spiritumſanctū ex patre dicimus: et ſpiritū patris nominamus: ex filio autem ſpiritum nō dicimus: ſpiritum vero filij nominamꝰ. qꝛ in hoc errauit. Hic em̄ error p̄mo fuit a neſtorianis introductus: ſicut patꝫ in quodam ſymbolo neſtorianorū dānato in epheſina ſynodo. ⁊ hunc errorē ſecutus fuit Theodoricus neſtorianus: et plures poſt ipſum: inter quos etiam fuit predictus damaſcenus: et ideo in hoc eiꝰ ſententie non eſt ſtandum: q̄uis a quibuſdā dicatur ꝙ damaſcenus ſicut non confitetur ſpm̄ eſſe a filio: ita etiam non negat ex vi illoꝝ verboꝝ. Nos ergo fideles chriſtiani firmiter credere debemus et cōfiteri: ꝙ ſpirituſſanctus a patre et a filio procedit tanq̄ ex vno principio non ex duobus. ſic enim determinat ſanctus Tho. in. j. par. ſum. q. xxxvj. ar. iiij. ⁊ eſt etiam determinatio eccleſie ex̄ de ſum. trini. et fide catholica. c. vnico. lib. vj. Spūſſanctus eternaliter ex patre et filio nō tanq̄ ex duobꝰ principijs: ſed tanq̄ ex vno principio. nō duabus aſpirationibus: ſed vna aſpiratione procedit. hec ibi. Dicamus ergo cū athanaſio in ſymbolo / ꝙ ſpirituſſanctus a patre et a filio non factꝰ: nec creatus: nec genitus: ſed procedens. et qꝛ ab vtroqꝫ procedit: et ab vtroqꝫ hodie miſſus eſt: et cōpleta eſt ꝓmiſſio chriſti dicētis ſuis diſcipulis ante aſcenſionem. Expedit vobis vt ego vadam: ſi enim nō abiero: paraclytus non veniet ad vos: ſi autem abiero mittā eum ad vos. Joh. xvj. Et ſic patet ſcđa contēplatio de deuotione diuinali ⁊c̄.

Tertia pars.

G ¶ Dixi tertio et vltimo ꝙ in verbis thematis preaſſumpti oſtendit̄ lectio generalis per fundamenta declarata / cū ſubditur. Docebit vos omnia. Pro cuius contēplationis deductione / eſt notandū ꝙ ſpirituſſanctus hodie miſſus eſt ad ſcholam chriſti ad legendum et docendum chriſti diſcipulos de omnibus. Et reperio ꝙ ſpūſſanctus hodie infundēs ſua dona in xp̄i diſcipulos: eos docuit de omnibus artibus liberalibꝰ: et de theologia que eſt ſcientia diuina.

Primo enim docuit grammaticam ad cōgrue loquendum.

Secundo docuit logicam ad veritatē demonſtrandum.

Tertio docuit rhetoricam ad orationē ornandum.

Quarto docuit arithmeticam ad perfecte numerandum.

Quinto docuit muſicam ad ſuauiter cantandum.

Sexto docuit geometriā ad certiſſime menſurandum.

Septimo docuit aſtronomiā / ad curſum ſtellarum contemplandum.

Octauo docuit philoſophiam ad naturalia cognoſcendum.

Nono docuit ius ad mundum bene regulandum.

Decimo docuit medicinā ad noſtras animas ſanandum.

Undecimo docuit theologiā ad fidem catholicam predicandum.

¶ Dico primo ꝙ ſpūſſctūs tanq̄ doctor ⁊ magiſter / veniēs hodie ad xp̄i ſcholam: legit ⁊ docuit in ſua lectione generali xp̄i diſcipulos grāmaticā ad cōgrue loquendū. Grāmatica em̄ ſm̄ priſcianū / ⁊ ſm̄ Hugonē in didaſcalion lib. j. eſt ſciētia congrue loquēdi ⁊ cauēdi incōgruitatē in loquendo. grāma grece lr̄a latine interpretat̄. vnde grāmatica. i. litteralis ſciētia dicit̄ / ſumēdo large litterā ꝓut cōtinet lr̄as et dictiones. Sed nō ſolū loquitur hō verbis vocalibus: ſed geſtis corporalibus prout ait Aug. viij. confeſſio. ante finē di. Plus alloquebat̄ animū meum frōs gene oculi color modus vocis: q̄ verba q̄ ſonabant. Et ideo dr̄ Eccl'i. xix. Amictus corporis / et riſus dentiū / ⁊ greſſus hoīs enūciāt de illo. ſ. hoīe. ergo ſunt quaſi verba hoīs. Ille ergo q̄ ſenſus ſuos / ⁊ actus ⁊ geſtus cōponit debita cōgruitate deuitando cōtrarium eſt bonus grāmaticus: ⁊ loquit̄ congruēter ad hoīes abſqꝫ aliqua incongruitate. cōgruū em̄ idē eſt qđ cōueniēs ſicut ait papias. ⁊ iſtā talē grāmaticā congruā docet ſpūſſctūs. Sed multi ſunt hodie q̄ addiſcūt grāmaticā diaboli incongrue loquēdo ⁊ viuēdo: faciēdo ea que nō conueniūt: nec cōgruūt ſtatui ſuo. dic de ꝓfeſſione religioſoꝝ clericoꝝ ⁊ finaliter oīm chriſtianoꝝ: quō opa et pctā que cōmittūt: nō cōgruūt ſtatui ⁊ ꝓfeſſioni eoꝝ: ⁊ iō faciūt barbariſmū ⁊ alias figuras vitia ꝑpetrando: et (qđ dolēdū eſt) hodie multi plus timēt facere barbariſmū in ſermone: q̄ vite deordinationē in vite qualitate prout ait Aug. in. j. cōfeſſio. loquēs de hoībus peruerſis: q̄ magis timēt facere barbariſmū q̄ libidines luxurias ⁊ cetera vitia exercere. et ibidē ait Aug. de ſe loquēs. Magis timebā facere barbariſmū q̄ nō facientibꝰ inuidere. Iſtā ergo grāmaticā ſicut incongruā nō docet ſpūſſctūs: ſed docuit xp̄i di

ſcipulos grammaticā cōgruā: q̄ꝛ per gra-
tiā ſanctiſpūs oīa opera ſua cōgrua ⁊ con
ueniētia fecerūt/iuxta ſtatum ⁊ profeſſio-
nē quā ꝓfeſſi ſunt. ⁊ ideo ſtatim poſt rece
ptionē ſpūſſancti/locuti ſunt grāmatica-
liter. ſ. oībus linguis valde cōgrue: qꝛ be-
ne didicerant grāmaticam ſpiritusſancti:
et ideo poſſumus dicere ſanctis aplīs ho
die ſic loquētibus. Nō enim vos eſtis qui
loquimini: ſed ſpūs patris veſtri ꝗ loquit̄
in vobis. Mat. x. Et hec de prima ſciētia.
H ¶ Dixi ſcđo ꝙ ſpiritusſctūs docuit hodie
aplōs et xp̄i diſcipulos logicā ad veritatē
demōſtrādū. Logica em̄ ſiue dialectica eſt
ars diſcernēdi verum a falſo: vt dicit Hu-
go in didaſcalion vbi. ſ. Hec enim ars for
mat argumēta ⁊ ſyllogiſmos ad elucidan
dam veritatē: ⁊ ad impugnandā falſitatē.
Et qꝛ eſt veritas cogitationis voluntatis
enūciationis ⁊ actionis: vt ait Anſelmus
de veritate: iō ille qui iſtas veritates a cō
trarijs falſitatib⁹ diſcernit: et adheret ve
ritati: ⁊ expugnat falſitatē: tam in ſe ꝙ̄ in
alijs/bonus dialecticus eſt. et ſignū eſt ꝙ
eſt diſcipulus ſpūſſancti: et audiuit lectio
nem eius. Eccl'i. xxxvij. Ante oīa verbū ve
rax precedat te. et d̄r de eo illud Malach.
ij. Lex veritatis fuit in ore ei⁹. Diabol⁹ ꝟo
qui eſt magiſter falſitatis: docet aliā logi-
cam ſophiſticā: que conat̄ falſitatē verifi-
care per apparentiā. Iſtā logicā addiſcūt
a diabolo hypocrite: qui falſitatem occul
tāt hypocritali apparentia. ⁊ iſti tales hy
pocrite ſophiſte ſunt. falſitas eniꝫ eſt qua
putat̄ eſſe qđ nō eſt: ſicut ait Aug. vij. con
feſſio. falſum eſt ſignificatio rei non ita ſe
habentis: vt idē Aug. dicit. j. de doctrina
xp̄iana. c. vij. Hypocrita enim eſt ſathani-
cus ſophiſta/habēs deficientiā et oſtētās
apparētiam. Hypocrita em̄ eſt ſubtilis in
genij: et ideo duo intendit. ſ. occultare qđ
eſt. ſ. vitia que ſunt in eo: ⁊ oſtēdere quod
nō eſt. ſ. ſanctitatē que in eo nō eſt. ⁊ ideo
deo odibilis eſt ſicut ait Greg. xxvj. mora
li. et ideo ſcribitur Ecc̄i. xxxvij. Qui ſophi
ſtice loquit̄: odibilis eſt. Habet em̄ falla-
cias in dictione ⁊ extra dictionē. in dictio
ne: hoc eſt in corde. ⁊ extra dictionem hoc
eſt in ſermone extra. Iſtā logicā diſcit mū
dus hodie totus a diabolo: qꝛ in mūdo re
gnat hypocriſis: et veritas conculcatur: ⁊
falſitas defenditur: prout prophetauerat
apl's. A veritate quidem auditū auertent

ad fabulas autem conuertentur. ij. ad Ti
moth. iiij. Sancti ergo apoſtoli hodie re-
cipientes ſpiritūſanctum didicerunt logi
cam non ſophiſticā: ſed veram logicā: que
veritatē docet: ⁊ falſitatē impugnat. nam
ſtatim inceperūt predicare fidei veritatē:
et expugnare errorum falſitatē. et ideo im
pletum eſt quod xp̄s eis promiſerat. Spi-
ritus veritatis docebit vos omnem veri-
tatem. Joh. xvj. Et hec de ſecūda ſciētia.
¶ Dixi tertio ꝙ ſpiritusſanct⁹ docuit apo I
ſtolos et chriſti diſcipulos rhetoricam ad
orationem ornādum. Rhetorica enim eſt
ſcientia ad aperte dicendū de cauſa ꝓpo-
ta ad perſuaſionem: vt ait Alpharabius.
oratoris em̄ eſt loqui apte diſtincte orna-
te vt ait Tullius. j. de officijs. c. j. Ille em̄
eſt bonus rhetor: qui virtuoſis exēplis et
bonis operibus alloquit̄ hoīes: ⁊ eis per
ſuadet de veritate credēda. et ideo ſancti
propter bona exempla dicūtur libri: ſicut
dicit Greg. xxiiij. moral'. poſt principium.
Uiua enim lectio eſt vita ſancto. ⁊ Apoc.
xx. Libri aperti ſunt. hoc eſt bona vita et
exempla ſanctorū. Uel bonus rhetor ſiue
orator eſt qui in oratione alloquitur deuꝫ
efficaciter/et flectit ipm̄ iudicē ad miam.
vnde ſicut dicit Ethnicus. Flectitur irat⁹
voce rogante deus. ideo ꝓpheta orans in
pſ̄. ad modū oratoris aliquādo captat be
niuolētiam iudicis: aliquādo explicat ne
quiciam aduerſitatis: aliqn̄ deficientiam
ſuijpſius orantis: vt flectat iudicē ad mi-
ſericordiā. prout ait Hugo de ſtudio oran
di. Hec eſt vera rhetorica quā docet ſpiri-
tusſanctus. Sed diabolus hodie in mun
do legit aliā rhetoricam corruptiuam cu-
ius diſcipuli ſunt oēs illi qui ſunt vanilo
qui: ſemper loquētes de vanitatibus mū-
di: de luxurijs: de turpitudinibus: de ma-
lis que fecerūt ſe iactantes. cōtra illos lo
quitur apl's dicēs. Corrūpunt bonos mo
res colloquia praua. j. Cor. xv. Et non ſo-
lum iſta: ſed etiā vane per deū ⁊ ſanctos:
per fidem et veritatem iurantes: deū bea
tam virginem ⁊ alios ſanctos blaſphemā
tes. Iſti corrumpunt rhetoricam ſpūſſan
cti: iō peccant contra ſpiritūſanctū. nam
blaſphemia ꝓut dicit ſanctus Tho. in. ij.
ij. q. xiiij. art. j. ſc̄m ſnīam Athanaſij/Hila
rij/Ambroſij/Hieronymi/et Chryſoſtomi
eſt pctm̄ in ſpiritūſanctū. Caueant igitur
tales blaſphemantes: qm̄ peccata in ſpm̄

ſanctū ſunt irremiſſibilia. Mat. xij. Qui
dixerit peccatū in ſpiritūſanctū: nō remit
tet̄ ei neqꝫ in hoc ſeculo: neqꝫ in futuro. ⁊
Aug. dicit in lib. de ſermone dn̄i in mon-
te/ꝙ tanta eſt labes huius pcti: ꝙ humi
litatem deprecādi ſubuenire (al's inueni-
re) non poteſt. Hanc autem rhetoricam
nō docuit ſpiritusſanctus apoſtolos ⁊ xp̄i
diſcipulos: ſed veram rhetoricam. docuit
em̄ eos loqui ornate/honeſte/humiliter/
et deuote. tam in orationibus ꝙ̄ in predi
cationibus ſcriptis et locutionibus. ſicut
ptꝫ in legēdis et operibus eoꝝ. ꝓpter qđ
poſſumus dicere ꝙ ſpūs eius. i. dei/ ꝗ eſt
ſpūſſctūs ornauit celos. i. aplōs/et obſte-
tricāte manu ei⁹ educt⁹ eſt coluber tortuo
ſus. Job. xxvj. Et h̄ de tertia ſcīa vel arte.
¶ Dixi quarto ꝙ ſpūſſanct⁹ docuit hodie
K apoſtolos ⁊ xp̄i diſcipulos arithmeticam
ad perfecte numerandū. Arithmetica em̄
eſt ſcientia de numeris et eoꝝ differētijs.
Ille ergo eſt bonus arithmeticus et ſtu-
det arithmeticā ſpiritusſancti: qui ſtudet
ad diuina talenta numeranda accepta: et
ad lucra accepta reportanda: ⁊ ad diuina
beneficia conſideranda: et ad debita obſe
quia reddenda: qui recogitat et numerat
annoꝝ ſuoꝝ curricula in amaritudine aīe
ſue. Eccl'i. xlij. Datum et acceptum omne
deſcribe. Item qui penſat aduerſariorum
hoſtilia agmina: et ſua modica merita ad
obſeruandum et virium ſuarum infirma.
Luc. xiiij. Quis rex iturus cōmittere bel-
lum aduerſus regē: nō ſedens prius cogi
tat ſi poſſit cum decem milibus occurrere
ei: qui cū viginti milibus venit ad ſe. Hec
ergo numera et eris bonus arithmeticus
et diſcipulus ſpiritusſancti. Sꝫ hodie dia
bolus in mundo legit aliam arithmeticā.
de numeris rerū temporaliū: de turpibus
lucris: de vſuris: de dolis: de falſis mercā
tijs: de emptionibus et venditionibus il-
licitis. Iſti tales enumerant tēpus dies ⁊
annos. numerant pecuniam ⁊ lucrum pe-
cunie. Sed vere decipiūtur in numeran-
do: quia volūt numerare dies ⁊ annos vi
te ſue ⁊ neſciunt: quia credūt viuere mul-
tum: ⁊ viuunt parū. ⁊ ideo dixit dauid pſ̄.
xxxviij. Et numerū dierum meoꝝ quis eſt:
vt ſciam quid deſit mihi. q. d. neſcio. Non
ſic cōputauerunt chriſti diſcipuli: qui vi-
tam preſentē quaſi inſtans cōputauerunt
⁊ vitam futuram infinitā cognouerūt: di-

centes cum ꝓpheta. Melior eſt dies vna
in atrijs tuis ſuper milia. ſcribitur in pſ̄.
lxxxiij. Itē edocti a ſpiritusſancto cōputa-
uerūt in terra ⁊ in celo. In terra tria que
oſtenderunt dei filiū verū hominē contra
errorē manicheoꝝ. Tres ſunt qui teſtimo-
nium dant in terra. ſpiritus/aqua/⁊ ſan-
guis: ſcꝫ in paſſione. j. Joh. v. Item in ce-
lo cōputant diuinas perſonas: quarū di-
ſtinctioneꝫ clare vident in gloria dicētes.
Tres ſunt qui teſtimoniū dant in celo. pa
ter/verbū/⁊ ſpiritusſanctus. ⁊ hi tres vnū
ſunt. vbi. ſ. Et h̄ de q̄rta ſciētia ſiue arte.
¶ Dixi quinto ꝙ ſpūſſanctus docuit ho- L
die aplōs ⁊ xp̄i diſcipulos muſicā ad ſua-
uiter cantandum. Muſica em̄ eſt peritia
modulationis ſono cātuqꝫ conſiſtēs. ꝓut
ait Alpharabius vbi. ſ. Ille enim eſt bo-
nus muſicus: ꝗ iubilationis canticis deū
laudat: prout dicit apoſtolus Ephe. v. Lo
quētes vobiſmetipſis in pſalmis hymnis
⁊ canticis ſpiritualibus. ⁊ hoc idē Sene-
ca in quadam epiſtola dicit. Ad muſicam
tranſeo. doces me quomodo inter ſe acu-
te et graues voces conſonent. ⁊ ſequitur.
Fac mihi quomodo animus meus ſecum
conſonet: nec conſilia mea diſcrepent. et
qui ſic cantāt ſunt diſcipuli ſpiritusſancti
Diabolus legit mundanis aliam lectionē
de muſica: que per oppoſitum conſiſtit in
omni diſcordātia et diſconueniētia. Ubi-
cunqꝫ enim ciues ciuitatis in republica
non concordant: ſed diſcordant: iſti can-
tant cantum diaboli. Etiam illi qui nō re
gratiantur deo de beneficijs acceptis: nō
cantant concorditer. Moyſes enim poſt
liberationem captiuitatis de egypto/ fe-
cit cāticum de gratiarū actionibus dicēs
populo iudeoꝝ. Cantemus dn̄o: glorioſe
em̄ glorificatus eſt vel honorificatus eſt:
equum et aſcēſorem deiecit in mare. Exo.
xv. Itē dauid. Cātate dn̄o canticū nouū:
quia mirabilia fecit. pſ̄. xcvij. Item beata
virgo que fuit ſpiritusſancto repleta. Lu-
ce. j. edocta dixit. Magnificat anima mea
dominū: ⁊ exultauit ſpiritus meus in deo
ſalutari meo. qꝛ fecit mihi magna ⁊c. Et
hoc de quinta ſcientia ſiue arte.
¶ Dixi ſexto ꝙ ſpiritusſanct⁹ docuit chri- M
ſti diſcipulos geometriam ad certiſſime
menſurandum. Geometria eſt diſciplina
vel ſcientia ad menſurandum magnitudi
nem et eius differentias ſc̄m geometras.

Ille enim eſt bonus geometra: qui nouit
ſuipſius menſurā: ⁊ ſeipſum menſurare.
prout ait Seneca in quadā epiſtola: ſis
rotunda metreta ⁊c. et ſequit̃. Si artifex
es metire animū. diſce ꝙ ſis magn⁹. di-
ſce ꝙ puſillus ſis. q̃ʒ recta ſit linea. Quid
ſcire prodeſt ſi vitam rectam ignores. In
ſipiens em̄ eſt qui ignorat ſui quātitateʒ.
ſicut dr̄ in prologo Almageſti. et iō dicit
apl's. ij. Corinth. x. Ipſi in nobis noſmet-
ipſos metientes. ⁊ Iob. xxxviij. Quis po
ſuit menſuras eius ſi noſti. Debet em̄ ani
ma menſurare ꝙ alta ſit in dei dilectione
feruida. ꝙ lata in ꝓximi dilectione beni-
uola. q̃ʒ longa in celeſtiū appetitū deuo-
ta. ꝙ ꝓfunda ī hūilitate ꝑfecta. Eph. iij.
Ut poſſitis cōprehēdere q̄ ſit longitudo
latitudo ſublimitas ⁊ ꝓfundū ⁊c. Mēſu
ra em̄ anime eſt ſm charitatꝭ menſurā. q̄
em̄ magnā charitatē habet: magna eſt. et
que paruā: parua eſt. ⁊ que nullam: nihil
eſt. i. Cor. xiij. Si charitatē nō habuero
nihil ſum. qui ſic mēſurāt ſunt diſcipuli
ſpūſſancti. Diabol⁹ autē legit aliā lectio-
nem de falſa geometria. docet em̄ menſu
rare hoīes mūdanos altitudinem generꝭ
latitudinē potentie: honorū longitudi-
nem: et diuitiarū ꝓfunditatē. ⁊ iſti ſemꝑ
mēſurant ꝑ lineas obliquas: ⁊ ideo non
bene menſurant. nō ſic mēſurauerūt apo
ſtoli ⁊ xp̄i diſcipuli. ſed audita lectiōe ſpi
rituſſancti de geometria: menſurauerunt
ſeipſos ſm charitatē meriti: et de⁹ mēſu
rauit eos ſm quantitatē premij infiniti.
Ipſe creauit illā in ſpirituſancto. ⁊ vidit
et dinumerauit et mēſus eſt. Eccl'i. i. Et h̄
de ſexta ſcientia ſiue arte.

N ¶ Dixi ſeptimo ꝙ ſpūſſanct⁹ docuit apo-
ſtolos et xp̄i diſcipulos aſtronomiam ad
ſtellarū curſum contēplādū. Aſtronomia
eſt ars de lege aſtroꝝ. norma em̄ eſt lex: ⁊
logos ſermo. prout ait Hugo ī didaſcali-
con. Hec aſtronomia differit de conuer-
ſione celi: et regiones circulos ort⁹ et oc-
caſus ſyderum docet. vt ait ibidē Hugo.
Aſtrologia vero conſiderat de lege aſtroꝝ
ſm natiuitatē et mortē: et quorūdā alio-
rum obſeruātiā. vt ait ibidem. Sed cum
anima ſancta ſit celū: et ſol ſit intellect⁹
luna volūtas: ſtelle cetere potētie ſenſua
les. vel ſol iuſticia: luna fides vel cōtinē-
tia: ſtelle cetere virtutes ſm Bernardum
ſuper cantica homelia. xxvij. ille eſt bon⁹
aſtronomus: qui in cōſideratiōe predicto
rū verſatur. ſicut dicit Augu. viij. de trini
tate in ꝓīci. Laudabilior eſt animus cui
nota eſt infirmitas ſua: ꝙ q̄ ea non reſpe
cta vias ſyderū ſcrutat̃. etiā cognoſcitu-
rus eas: aut qui iam cognitas tenet. ⁊ de
hoc Seneca. Uenio nūc ad illū: qui cele-
ſtium noticia gloriat̃. frigida ſeſe ſaturni
ſtella recepter ⁊c. et ſequit̃. Quid prodeſt
ſcʒ equū regere: et curſum eius freno tem
perare: ⁊ affectib⁹ effrenatiſſimis abſtra-
hi? Quid prodeſt multos vincere lucta vl'
curſu: et ab iracundia vinci? Iſtam aſtro-
nomiam legit diabolus vt homines ſe re
gant via aſtrorū: q̄ inclināt ad vitia. que
dam ad luxuriā: quedam ad auariciam:
quedam ad furtum. qđ non debēt hoīes
facere: qr licʒ inclinent carnē: non tamen
poſſunt cogere aīam: qr āīa non eſt ſubie
cta influentie ſyderū. et etiā qr lʒ inclinēt
non tn̄ neceſſitant. ⁊ ſic homo pōt ꝑ intel
lectum cōpeſcere inclinationē carnis ex
influxu ſyderum. ſicut dicit Ptolomeus.
vir ſapiens dominabitur aſtris. Et hanc
ſcientiā aſtronomie docuit hodie ſpirituſ
ſanctus apl'os ⁊ xp̄i diſcipulos. ſcʒ domi
nari vitijs et ea reprimere: nō ſolū in ſe:
ſed ⁊ in alijs predicādo. ⁊ ideo pōt dicere
quilibet apl's et xp̄i diſcipulus: qui hodie
ſpm̄ſctm̄ recepit: illud qđ dixit Salomō
ſapiētie. vij. Ipſe em̄. ſcʒ ſpūſſctūs dedit
mihi horū q̄ ſunt ſcientiā verā: vt ſciam
diſpoſitionē orbis terrarū: ⁊ virtutes ele
mentorū: et initiū et cōſummationem et
medietatē temporū: viciſſitudinū permu
tationes: et cōſummationes temporꝝ: et
morū mutationes: diuiſiones tēporum:
anni curſus: ⁊ ſtellarū diſpoſitiones ⁊c.
Et hec de ſeptima ſcientia ſiue arte.

¶ Dixi octauo ꝙ ſpūſſanct⁹ hodie docuit O
apl'os et xp̄i diſcipulos philoſophiam ad
naturalia cognoſcēdū. Philoſophia tra-
ctat de trib⁹ principijs nature: que ſunt
materia/forma/et priuatio. in p̄mo phy-
ſicoꝝ. ſm ꝙ natura ordinat̃: et fiunt gn̄a
tiōes ⁊ corruptiōes. Et ſicut ī corruptiōe
naturali materia priuat̃ ſua forma: ſic in
corruptione ſpūali: q̄ fit ꝑ pctm̄: materia
hoc eſt aīa/priuat̃ ſua forma. hoc eſt gra
diuina. Et de hac ꝑbia ſemꝑ legit diabo-
lus. ſcʒ de priuatione q̄ fit per peccatum:
nunꝙ legit de vnione materie ſeu forma
que fit in gn̄atione ſpūali. Spūs autem

ſanctus legit et docet de gn̄atione ſpiri-
tuali: que per gratiā fit. cuʒ enim aīa reci
pit gratiā dei: tūc regenerat̃ ſpūaliter. et
ideo dixit xp̄s nicodemo. Niſi quis rena-
tus fuerit ex aqua ⁊ ſpūſancto: nō pōt in-
troire in regnū dei. Ioh. iij. Et ideo ſctā
mater eccleſia in perſona apl'oꝝ: qui ho-
die receperūt ſpiritūſanctū: et per gratiā
eius fuerūt regenerati ſpūaliter: ne corrū
perent̃ per pctm̄: orat per os dauid. pš. l.
dicens. Spiritū ſanctū tuū ne auferas a
me. Et h̄ de octaua ſcīa ſcʒ philoſophia.

P ¶ Dixi nono ꝙ ſpūſſanctus hodie docuit
apl'os et xp̄i diſcipulos ius ad mundum
bene regulandū. Mundus em̄ tot⁹ regu
latur et regitur legib⁹ ciuilibus ⁊ canoni
cis: que vitia tollūt: ⁊ virtutes inſerunt.
Ille ergo eſt bon⁹ iuriſta: q̄ ſibiipſi leges
recte viuendi imponit per legem nature ī
creatione inditam. de qua apl's Rom̄. ij.
Cū em̄ gentes que legē non hn̄t: naturali
ter ea que legis ſunt faciunt: eiuſmodi le
gem nō habētes ipi ſibi ſunt lex. et q̄ ſm
iſtud ius et ſm iſtā legem viuunt: ſunt di
ſcipuli ſpūſſancti. Sed diabol⁹ hodie le-
git mūdanis aliam lectionē de iure ꝑuer
ſo dicēs: ꝙ bonū eſt opprimere pauperē:
viduam et pupillū expoliare in iudicio: ⁊
cauſam ei⁹ non defendere. Dicūt diſcipu
li diaboli: Uenite opprimam⁹ pauperem
iuſtū: et nō parcam⁹ vidue nec veterano.
nec reuereamur canos multi temporis.
Sit fortitudo nr̄a lex iniuſticie. i. peruer-
ſe. Ergo apoſtoli ⁊ diſcipuli q̄ ſpm̄ſctm̄ re
cipiunt ab eo addiſcunt iuſtum: ſiue ius:
vel leges rectas/ſm quas viuūt eas do-
cendo. Leges em̄ bone a ſpirituſctō ꝓce-
dunt: ⁊ ordinant̃: qr donum dei ſunt. Nā
ſm Papiam et damaſcenū/lex eſt inuen-
tio hoīs: et hoc quantū ad iura poſitiua:
donū dei/quantū ad legē naturalē et di-
uinā: dogma ſapientū/quantū ad decla-
rationē legū: correptio voluntariorū ex-
ceſſuū/quātū ad penā legibus inflictā:
ciuitatis cōpoſitio/quantū ad ordinē: et
totius criminis fuga. qr metū inducit ꝓ-
pter penā. Apl'i ergo a ſpūſancto edocti:
didicerūt in iure qualiter ſeipſos regere
deberēt et alios. propter qđ quilibet eoꝝ
pōt dicere. Inuocaui. i. hodie orādo: ⁊ ve
nit in me ſpūs ſapiētie. et ꝓpoſui illā re-
gnis et ſedib⁹. hoc eſt regib⁹ ꝑncipib⁹ pre
latis: qualiter iuſte ſm legem diuinam ⁊
alia iura regant populū eis commiſſum.
Sap̄. vij. Et h̄ de nona ſciētia ſiue arte.

¶ Dixi decīo ꝙ ſpūſſanct⁹ hodie docuit Q
apl'os et xp̄i diſcipulos medicinā ad aīas
ſanādū. Medicina tractat de duob⁹ op-
poſitis. ſ. de ſanitate ⁊ īfirmitate: q̄ ſunt
oppoſita. Sanitas ſm ꝙ dic̄ Galien⁹ ꝯſi
ſtit in debita armonia ⁊ ꝓportiōe humo
ruʒ. ita ꝙ qn̄ in corꝑe naturali humores
ſcʒ ſanguis cholera phlegma et melācho
lia ſunt in debita armonia et ꝯcordia: tūc
eſt ſanitas in corꝑe. ⁊ ꝑ oppoſitum qn̄ eſt
diſcordātia: eſt īfirmitas. ⁊ ſicut infirmi-
tas inducit mortē: ita ſanitas vitā. Sic
ſpūal'r ille eſt bon⁹ medic⁹ et eſt diſcipul⁹
ſpūſſctī: qui facit ꝯcordare duo ꝯria que
hʒ in ſe. ſcilʒ corp⁹ et aīam: ⁊ facit ꝙ caro
ſubijciat̃ ſpūi: ⁊ tunc ꝯſeruat ſanitatē in
ſe et viuit ſpūaliter. Si aūt inter corp⁹ et
aīam eſt diſcordantia: ita ꝙ caro rebellet
ſpūi: tunc hō infirmat̃ ſpūal'r et morit̃ ex
illa diſtēperātia. Hāc ſnīam ꝯcludit apl's
Rom̄. viij. Si ſm carnē vixeritis: morie-
mini. ſed ſi ſpū facta carnis mortificaue-
ritis: viuetis. Propter h̄ qr apl'i ſibi ī de-
bita ſanitate ſpūali vixerūt: et alios viue
re docuerūt: iō ſpūſſctī diſcipuli fuerunt
ꝓpter qđ pōt dicere q̄libet eoꝝ. Omniū
em̄ artifex docuit me ſapiētia. eſt em̄ in il
la ſpūs intelligētie ſctūs ⁊c. Sap̄. vij. Et
hoc de decima ſciētia ſiue arte.

¶ Dixi vndecīo ꝙ ſpūſſctūs hodie docuit R
apl'os et xp̄i diſcipulos theologiam ad fi
dē catholicā p̄dicandū. Theologia em̄ dr̄
a theos qđ eſt de⁹: ⁊ logos qđ eſt ſmo q̄ſi
de deo ſermo. qui ergo loquit̃ de deo: p̄di
cat ⁊ docet diuina: bon⁹ theolog⁹ eſt. hoc
bn̄ fecerūt apl'i cū p̄dicauerūt xp̄i euāge-
liū oēs inſtruētes: tamen palato nō ſano
non ſapit ⁊c. Et ſic ptʒ quomodo ſpiritus
creat ſpiritualiter hominē per ſeptē do-
na: ⁊ deſtruit ſeptem vitia. propter quod
poſſum⁹ concludere. Tibi ſeruiat omnis
creatura: quia dixiſti et facta ſunt. miſiſti
ſpm̄ tuum et creata ſunt. Iudith. xvj. ⁊c.

¶ Feria. ij. pentecoſtes. Sermo. i.

CEcidit ſpirituſ-
ſanctus ſuper omnes qui
audiebāt verbum. Actuū
x. cap. originaliter: recitati
ue vō in epiſtola preſentꝭ

ſolēnitatis verbum ſcribitur nunc aſſum
A ptū. Pro litterali thematis declaratione
eſt notandū q̄ poſtq̄ apoſtoli receperūt
ſpm̄ſanctum: beat⁹ Petrus aperiens os
ſuum incepit predicare verbū dei tam iu
deis q̄ gentilibus. Et loquente petro ver
ba predicationis cecidit ſpūſanct⁹ ſuper
omnes qui audiebāt verbū. ſcilȝ predica-
tionis. Pro cui⁹ breui declaratiōe thema
tis introductiua / eſt notandū q̄ homo
viuit duplici vita. ſcȝ naturali quātū ad
corpus: et ſpūali quantū ad animā. quo-
niā ſm̄ Auguſtinū ſicut aīa eſt vita corpo
ris: ita grā eſt vita aīe. Quelibet aūt vita
conſeruat̄ per nutritionem. vita corpora
lis per nutritionē corporalē: et vita ſpūa
lis per nutritionem ſpūalem. Ad conſer-
uandum em̄ vitam corporalem / opȝ q̄ ſit
ibi nutritio corporalis: ad quam nutritio
nē requiritur cibus ⁊ pot⁹: qui recepti in
ſtomacho digerunt̄ per calorē naturalē:
⁊ facta digeſtione: ſeparat̄ purū ab impu
ro: ⁊ deinde illud quod purū eſt vadit ad
epar: ⁊ de epate per venas ad mēbra dif-
fundit̄. ⁊ ſic mēbra nutriunt̄ et conſeruā
tur: et per ɔſequēs hoīs vita cōſeruatur
corporalis. deficiēte autē cibo calor natu
ralis agit in humidū radicale: et cōſumit
illud: et ſic perditur vita: ⁊ homo morit̄.
vel etiā ex defectu caloris naturalis / cib⁹
nō digeritur: et ſic corpus corrūpit̄: et fi-
nitur vita et perdit̄: ⁊ per ɔſequēs homo
B morit̄. Sic aīa pro ɔſeruatione vite ſue
ſpūali / indiget nutritione et cibo ſpūali.
Cibus ſpūalis anime quo nutritur et vi-
uit: eſt panis ſpiritualis. hoc ē verbū dei
ſicut xp̄s dixit diabolo tētanti vt de lapi-
dibus panes faceret. Nō in ſolo pane vi
uit homo: ſed in omni verbo qd̄ procedit
de ore dei. Matth. iiij. cap̄. Intellect⁹ eſt
quaſi ſtomachus aīe in quo primo verbū
dei recipit̄. ibi ſeparat̄ verum a falſo: vel
bonum a malo: tanq̄ȝ purum ab impuro
j. Johā. iiij. Nolite omni ſpiritui credere
ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint. Hierem̄. xv.
Si ſeparaueris precioſum a vili: q̄ſi os
meum eris. Affectus ſiue voluntas eſt q̄ſi
epar. nam ſicut epar recipit a ſtomacho:
ſic affectus vel voluntas ab intellectu vt
bonum cognitū diligatur. Uene aīe ſunt
quaſi alia membra que cōmode nutriunt̄
ſi digeſtio epatis fuerit bona. Hec autem
digeſtio cibi ſpūalis verbi diuini nō pōt

fieri ſine calore ignis ſpiritualis ſcȝ ſancti
ſpiritus. ipſe em̄ eſt ignis: de quo xp̄s di-
xit. Ignem veni mittere in terrā: et quid
volo niſi vt accēdatur. Luce. xij. Quia er-
go populus tam iudeorū q̄ȝ gētilium: qui
congregat⁹ erat ad audiendū verbū dei:
in predicatione apoſtoli petri recipiebat
cibum ſpiritualē verbi dei: ad hoc vt di-
geſtio et nutritio ſpiritualis fieret in ani
mabus eorū: cecidit ſpirituſſanctus ſuper
oēs qui audiebant verbū: vt tandem ca-
lore grē ſpūſſancti nutrirentur: et ſic vita
ſpiritualis in eorū aīabus conſeruaretur
propter hoc ergo cecidit ſpūſſanctus ſup̄
omnes qui audiebant verbum. quod fuit
thema. In quibus verbis duo notantur /
iuxta thematꝭ ptes duas: ſm̄ quas duas
contēplationes intendo pertractare.

In prima oſtēdetur quomodo grā diui-
na adueniēs eſt aīe viuificatiua: qd̄ no-
tatur ibi. cecidit ſpūſſanctus.

In ſecūda concludet̄ quomodo predica-
tio euāgelica eſt iuſtificationis diſpoſi-
tiua: quod notatur ibi. ſuper om̄es qui
audiebant ⁊c.

Prima pars.

¶ Dico primo q̄ in pri-
C ma contēplatione oſtēdet̄ quomō grā di
uina adueniēs eſt aīe viuificatiua. quod
notat̄ ibi. cecidit ſpūſſctūs. hoc eſt ſubito
venit: q꞉ illud qd̄ cadit ſicut lapis: ſubito
deſcendit. aīa em̄ per peccatū moritur.
Ezechiel. xviij. Anima q̄ peccauerit: ipſa
moriet̄. et peccatū cū conſummatū fuerit
generat mortē. Jacobi. j. cū vo aīa ad de-
um cōuertitur: et diſponit ſe ad reſurgen
dū a peccato per liberū arbitriū: ſtatim
ſubito cadit ſpūſſanctus. et veniens ī ani
mam ipſam viuificat. Si enim anima pe
nitens poſt pctm̄ diu gratie beneficium
expectaret: pre tedio ſimul et deſperatiōe
tabeſcere poſſet: nec vnq̄ȝ reconciliari ſe
crederet per gratiā: que deum offenderat
per culpam. quoniā ſpes que differtur af
fligit animā. Prouerb. xiij. Propter hoc
pater miſericordiarū ſubito miſeram ani
mā viſitat: et vacuam omni bono ſubito
replet gratie beneficio. et ideo dicitur ca-
dere ſpirituſſanctus. hoc eſt ſubito veni-
re ad viuificandum animam. ſicut ſubito
cū magno ſono venit tali die ſicut heri ſu
per apoſtolos. Actuū. ij. Factus eſt repē-

te de celo ſonus tanq̄ aduenientis ſpiri-
tus vehementis: ⁊ repleuit totam domū
vbi erant apl̄i ſedentes. Cadit ergo ſpiri
tuſſantus. hoc eſt ſubito venit in animā:
⁊ facit quattuor ſpiritualiter in anima: q̄
facit ſpiritus human⁹ corporaliter. Spi-
ritus nāq̄ȝ human⁹ carni vnit⁹ dat ſibi
Primo dat ſibi colorem.
Scd̄o dat ſibi calorem.
Tertio dat ſibi vigorem.
Quarto dat ſibi valorem.
Sic ſpirituſſanctus cū anima eſt diſpoſi-
ta ſubito venit ad eā per gratiā: et dat ſi-
bi predicta quattuor ſpiritualiter.
Primo dat ſibi colorē ipſam reformādo.
Secundo dat ſibi calorem ipſam conſer-
uando.
Tertio dat ſibi vigorem ipſam roborādo.
Quarto dat ſibi valorem ipſam appre-
ciando.

¶ Dico primo q̄ ſpirituſſanctus veniens
D in animā per gratiā: dat ſibi colorē ipſam
reformando. nam in corpore humano ſpi
ritus humanus eſt cōſeruatiuus decoris
pulchritudinis et coloris. Uidem⁹ enim
q̄ corpus humanum ſine anima eſt palli
dū nigrum et deforme ſine colore gratio-
ſo. ſic anima ſine ſpirituſancto nō habet
decorē conſtantie: nec colorē gratioſe nec
honeſte conuerſationis: ſed anima ꝑ ad-
uentū ſpirituſſancti reformatur. et reno-
uatur in pulchritudine conſcientie et cō-
uerſationis honeſte. et ideo dicit̄ in pſ̄.
ciij. Auferes ſpiritū eorum et deficient: ⁊
et ī puluerem ſuū reuertētur: ſed emitte
ſpiritum tuum ⁊ creabūtur: ⁊ renouabis
faciē terre. Nota q̄ dicit auferes ſpiritū
eorum: et deficient. Quando aliquis ma-
gnus dn̄s committit alicui ſeruo guber-
nationē et diſpenſationē alicui⁹ magne
hereditatis: et videt q̄ ſeruus deſtruit il
lam: aufert ab eo diſpenſationeȝ vel pro-
curationē: ⁊ tunc qui prius propter mini
ſtrationē erat diues: efficit̄ poſtea paup̄.
Sic dixit villicus iniquitatis: qui diſſipa
uerat ſubſtantiam dn̄i ſui. Quid faciam
quia dn̄s meus aufert a me villicationē.
Luce. xvj. ⁊c. Sic deus commiſit homini
animā regendam per gratiā ſpirituſſan-
cti: et q̄diu homo habet ſpiritūſanctū:
eſt de domo dn̄i: et habet gratiam dei et
virtutes quibus poteſt lucrari regnū ce-

lorum ⁊ ditari: ſed per peccatum aufert ei
dn̄s ſpiritūſanctum: et ideo venit ad pau
pertatem: q꞉ amittit bona gratie ⁊ virtu
tum. Sic legit̄ de ſaul. j. Reg. xvj. Spiri
tus dn̄i receſſit a ſaul. et exagitabat eum
ſpiritus nequā. ideo orat pſalmiſta. pſ̄. l.
Ne proijcias me a facie tua: et ſpiritum
ſanctū tuum ne auferas a me. et ſequit̄.
pſ̄. ciij. Sed emitte ſpiritū tuum et crea-
būtur: et renouabis faciē terre. Pro quo
nota q̄ quādoq̄ȝ accidit q̄ vna dom⁹ vel
vna pulchra imago deturpatur et defor-
matur: et cōtingit q̄ ille pictor vel magi-
ſter qui eā fecerat: reformat et renouat eā
tunc que nihil reputabatur fit gratioſa.
Ita ad propoſitū: anima creata per deuȝ
ad imaginē eius q̄diu eſt in grā: eſt pul-
chra et formoſa et pulchris colorib⁹. ſcilȝ
virtutibus adornata: ſed cum peccat de-
turpatur: et perdit omnē decorē: vt dicat̄
Egreſſus eſt a filia ſion omnis decor eius
Threnorū. j. Sed ſpirituſſanctus qui eſt
optim⁹ magiſter: adueniēs in aīam: ipſaȝ
viuificat: et reformat: ⁊ pingit coloribus
ſpiritualibus. nam facit eā candidā per
caſtitatem. rubicūdā per charitatē: quia
dilectus meus cādidus: ⁊ rubicūdus eſt.
Canticorū. v. Facit eam liuidam celeſtia
contemplando: q꞉ noſtra cōuerſatio in ce
lis eſt. Philip. iij. et facit eam viridem / vi
tam eternā expectando. Sperans in do-
mino nō infirmabor. ſcribit̄. in pſ̄. Et ſic
ptȝ quomodo ſicut ſpūs human⁹ dat cor
pori decorem ⁊ colorem. Sic ſpūſſanctus
dat aīe decorem et colorem ipſam refor-
mando et recreādo. Judith. xvj. Miſiſti
ſpm̄ tuum et creata ſunt.

¶ Dixi ſcd̄o q̄ ſicut ſpiritus human⁹ dat
corpori calorem: ſic ſpūſſanctus dat ani- E
me calorem ipſam conſeruādo. Pro quo
notandū q̄ in corpore humano ſpiritus
human⁹ eſt nutritiuus caloris. vn̄ q̄ȝdiu
eſt ibi anima: tamdiu eſt calor. cum autē
aīa recedit a corpore: ſtatim frigeſcit cor-
pus. Ita ſpūſſanctus dat tūc aīe calorem
dilectionis et charitatis. et cum recedit
ab ea frigeſcit. et ideo dicit apoſtol⁹ Ro.
v. Charitas dei diffuſa eſt in cordibus no
ſtris per ſpiritūſanctum. In charitate de
notat̄ calor ſpūalis anime. Pro quo no-
tādū q̄ amor dei ⁊ amor mūdi / ſunt duo
amores ɔtrarij: ſicut ignis et aqua; et q꞉

lex eſt contrarioꝝ ſ̄m logicos et phos/ ꝙ vnum excludit reliquū ⁊ expellit. ſic amor inordinatus mūdi q̄ eſt frigidus: excludit amorē dei: q̄ eſt calidus. q: q̄ diligit mundū nō eſt charitas patris in eo. j. Joh. ij. Sic ecōuerſo amor dei qui eſt calidus: excludit amorē mūdi q̄ eſt frigidus et contēnit. Sed heu q: hodie in mūdo magis regnat amor mūdi inordinatus ⁊ frigidus. plus diligūt hoīes diuitias ꝙ aīas. plus mundū ꝙ deū. et iō implet̄ qđ xps p̄dixit de nobis Mat. xxiiij. Qm̄ abūdabit iniquitas refrigeſcet charitas multoꝝ. et iō ſpirituſſanctus aduenięs in aīam p̄ gratiā: ſuū imprimit amorē tanꝙ calorē ſpiritualem. et ſic aīa inflāmatur et ardet amoris deſiderio ſuccenſa. ſicut videmus ꝙ quādo amor viri bene imprimit̄ in cor mulieris: caſtius ſe hꝫ: facilius obedit: et ardentius diligit ⁊ inflāmatur in viri amorē. et ideo dicit̄. j. Pet. j. Aīas veſtras caſtificātes/ quoad primū. in obediętia/ quoad ſecundū. charitatis/ quoad tertiū. ⁊ ideo dr̄ Hiere. xxxj. In charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi te miſerās. et iō q: ſpūſſanct⁹ eſt tanꝙ ignis diuinus: nō cōburęns: ſed illuminās: vt aīas noſtras inflāmet ⁊ calefaciat in dei amore: inuocemus eū cū ſctā matre eccleſia. Veni ſctē ſpūs: reple tuoꝝ corda fideliū: et tui amoris in eis ignē accēde. Et ſic pꝫ ſcđm: ī quo dixi ꝙ ſpūſſanctus dat aīe calorē: ⁊ hoc per charitatem ipſam in vita ſpūali conſeruādo: ſicut ſpiritus humanus corpori naturalē calorem in vita corporali conſeruādo. ⁊ ſequit̄ per ſpiritūſanctū. hoc eſt ei⁹ officiū. ſ. immittere amorē. nā omne agēs ſiue naturale ſiue artificiale/ intendit ſemp̄ imprimere ſimilitudinē ſuā ī id ī qđ agit. ignis em̄ eſt calidus ex ſua forma: ⁊ ideo in materiā in quā agit: calorē imprimit. pr̄ generās imprimit in filiū ſimilitudinē ſuā. artifex q̄libet ſimilitudinē quā cōcipit in mente imprimit in executo opere. Nūc aūt ita eſt ꝙ ſpūſſctūs amor eſt ſicut dicit Greg. in homel. et iō in cor in qđ intrat: ſimilitudinē ſuā imprimit. ſ. amorē: ⁊ ideo vocat̄ ignis ſiue charitas. vn̄ cātamus: Infunde amorē cordibus. ⁊ ideo dicit apl's ad Gala. v. Fructus aūt ſpūs. i. vtilitas ſpūſſancti in aīam aduenientis/ eſt charitas tāꝙ calor anime ſpūalis. Et hoc de ſcđo.

F ¶ Dixi tertio ꝙ ſicut ſpūs humanus dat corpori vigorē. ſic ſpirituſſanctus dat anime in qua eſt per gratiā vigorē: ipſam roborādo. Videmus enim ꝙ in corpore humano ſpūs humanus eſt corroboratiuus vigoris: q: corpus ſine anima naturaliter non poteſt ſubſiſtere: nec ſe defendere. tota die poſſet percuti: nec reſiſteret: nec defenderet ſe. ſed qn̄ eſt ibi anima: tunc ſtat et defendit ſe. Sic aīa ſine ſpirituſctō non poteſt ſtare contra tentationes: nec ſe defendere de peccatis. ſed ſpirituſſanct⁹ adiuuat hominem: et facit eum fortem in tētatione. ⁊ ideo dicit apl's Roma. viij. Qđ non videmus: ſperamus: per patientiam expectamus. Similiter autem et ſpiritus adiuuat infirmitatem noſtram. dicit ergo primo. Quod non videmus ſperamus. ſolet dici de homine qui multum cōfidit in aliquo qui nunꝙ fecit fidelitatem: iſte eſt fatuus qui cōfidit in eo. Ita multi ſperāt et habent ſpem in bonis mundi que nūꝙ fecerunt fidelitatem: ſed ſemper deficiūt. et ideo dicit pſ̄. lj. Ecce homo qui non poſuit deum adiutorem ſuum: ſꝫ ſperauit in multitudine diuitiarum ſuarum: ⁊ preualuit in vanitate ſua. Sed illi qui ſperant in bonis que non vident. in bonis ſupernis: non ſunt decepti: q: iuuant in neceſſitate: et ſunt eterna. et ideo dicitur Ecci. ij. Nullus ſperauit in eo: et confuſus eſt. et ideo dicit pſ̄. xxxvj. Spera in dn̄o ⁊ fac bonitatem: et paſceris in diuitijs eius. et ſequitur. Et ſpiritus adiuuat infirmitatem noſtrā. Ita eſt de aīa ſicut de gallo qui eſt ſuper cāpanile: qui mouetur ad oēm ventum: q: nō eſt firmiter ſituatus. Ita certe aīa que eſt ſine gratia ſpirituſſancti eſt inſtabilis: et obedit cuilibet tentationi. Eſt etiam ſimilis homini qui eſt iam in ianuis mortis: qui non poteſt reſiſtere morbo: quia natura ita debilitata eſt in ipſo: ꝙ oportet eum voluere de lecto in lectum: q: ſpiritus humanus iam recedit ab eo. Ita anima ſine ſpirituſancto nō poteſt reſiſtere morbo peccati: ſed per peccatū debilitatur: et voluitur de lecto in lectū. de peccato cogitationis in delectationem. de delectatione in conſenſum. de cōſenſu in operationem. de opere in conſuetudinē. Sed ſpirituſſanctus adueniens/ dat anime vigorem reſiſtendi peccatis. nec poteſt diabolus aliquid accipere: nec oculū ad male videndum: nec os ad male loquēdum:

nec manus ad male operandū: nec cor ad male appetendū. et ideo ſcribit̄ ad Ephe. iij. Det vobis ſ̄m diuitias glīe ſue virtutem corroborari per ſpiritū eius in īteriori homine. Patet hoc in beato petro: qui ante paſſionē quādo habuit gratiam ſpirituſſancti: fuit fortis: ⁊ dixit xpo. Domīe etiā ſi oportuerit me mori tecū non te negabo. Matth. xxvj. ⁊ Mar. xiiij. Sed in paſſione qn̄ perdidit fidē: et ſpūſſanctus receſſit ab eo: fuit ita debilis ꝙ ad vocem vni⁹ ancille xp̄m negauit. Sed poſtꝙ ſpiritūſanctū tali die ſicut heri recepit: fuit fact⁹ ita fortis ꝙ ſtatim incepit p̄dicare: ⁊ xp̄m corā gētib⁹ regib⁹ ⁊ p̄cipib⁹ portare tanꝙ fortis ⁊ vigoroſus. Et ſic pꝫ ꝙ ſicut ſpūs human⁹ viuificat corpus: ⁊ dat ſibi virtutem ⁊ robur: ſic ſpūſſanctus viuificat aīam per gratiā: et dat ſibi v̄tutē et fortitudinē reſiſtendi. iō dicit apoſtol⁹ Rom. viij. Spūs viuit ꝓpter iuſtificationem. Q: ſi ſpūs eius q̄ ſuſcitauit ieſum a mortuis: habitat in vobis: qui ſuſcitauit ieſum xp̄m a mortuis viuificabit ⁊ mortalia corpora vr̄a propter inhabitantē ſpiritum eius in vobis. Et hoc de tertio minus principali.

G ¶ Dixi quarto ꝙ ſicut ſpiritus humanus dat corpori valorē: ſic ſpūſſctūs dat aīe in qua habitat per gratiā valorē. corpori em̄ humano ſpūs human⁹ eſt valoris collatiu⁹. videmus em̄ ꝙ corpus ſine aīa eſt nulli⁹ valoris. qđ ſic pꝫ: nam res q̄ eſt magni precij et valoris: multū diligit̄ et ſtudioſe in arca in palatio magis ſecreto cuſtodit̄. ſed res q̄ nihil valet: et modicum appreciat̄: non cuſtodit̄: ſed aliqn̄ in ſterquiliniū proijcit̄. Sic eſt de hoīe: q̄ ꝙdiu viuit multū appreciat̄: et bene cuſtoditur ſignanter ſi ſit rex vel magn⁹ dn̄s: vel magna dn̄a. ſed qn̄ moritur corpus nihil appreciatur: īmo quātūcūqꝫ diligeretur ī vita: ſtatim eijcitur de domo ⁊ portatur ad ſepulcrum. Sic eſt de anima ꝙ ꝙdiu viuit vita grē: et ſpūſſctūs habitat ī ea: eſt magni precij: magni valoris: ⁊ magne dignitatis. Sed ſtatim ſicut peccat et moritur per peccatū: ⁊ ſpūſſanctus recedit ab ea: nullius valoris eſt: nec ſe pōt mouere īmo eſt quaſi nihil: q: a vero eſſe. ſcꝫ deo ſe auertit: et ad nihil ſe conuertit. et ideo dicit Boetius: ꝙ mali hoīes nihil ſunt. ⁊ ideo dicit pſ̄. xiiij. Ad nihilum deductus eſt in conſpectu eius malignus. Sed ſpirituſſanct⁹ aduenięs/ erigit aīam a pctō: ⁊ dat ſibi eſſe ſpirituale: ⁊ dat ſibi magnū valorē et preciū. Tanti precij et valoris eſt anima qn̄ ſpūſſanctus venit ad eā p̄ gratiam: ꝙ tota curia celeſtis angeloꝝ letatur de ea tanꝙ de iocali precioſo inuēto. Gaudiū eſt angelis dei ſuper vno pctōre penitentiā agente. Luc. xv. īmo et ipa diuina ſapiētia dicit Luc. xv. Congaudete mecū: et ꝯgratulamini mihi: quia īueni drachmā quā perdiderā. Et ſic patꝫ quō ſpūſſanctus aduenięs aīe: facit eam eſſe magni precij et valoris. ⁊ ideo pōt dicere quilibet in cui⁹ anima eſt ſpūſſanct⁹ per gratiā: illud Ezech. iij. Spūs dn̄i quoqꝫ leuauit me: et aſſumpſit me: ⁊ abij amar⁹ in indignatione ſpūs mei. Dicit ergo ſpirit⁹ q̄ꝫ leuauit me. vbi nota ꝙ arbor qn̄ ē ſicca et ſine humore: nō pōt ſe leuare nec erigere ſurſum: ſed qn̄ reddit̄ ſibi humor: ſtatim creſcit ⁊ tendit ſurſum. Sic aīa q̄ eſt in pctō: eſt quaſi arbor ſicca: et q̄ſi nullius valoris eſt ſine humore grē: et p̄ conſequēs ſine fructu bonoꝝ operum: ⁊ ideo nō eſt apta niſi incēdio infernali: ſed adueniente ad eā ſpirituſctō reddit̄ ſibi humor grē: ⁊ ſit quaſi arbor eleuata: ⁊ hꝫ folia. i. v̄ba ſctā. flores/ bona ꝓpoſita. fructus/ bona opera. odor/ bona fama. et iō pōt dicere talis aīa illud quod ſcribitur Ezechiel. iij. Ingreſſus eſt in me ſpūs: et ſtatuit me ſuper pedes meos. q: diabol⁹ proſtrauerat. Nec mirū ſi ſpūſſanct⁹ eleuat aīam: et facit eam precioſam: q: ſ̄m Auguſt. qđ eſt pondus corporib⁹: hoc eſt amor ſpiritibus. Pondus inclinat ad inferius ad ſuū locum vbi ſit. Peccatū facit animā ponderoſam ⁊ prōptam ſeu ꝓnā ad malū: et difficilem ad bonū. Nec mirū q: portat ſupra ſe diabolū: quod figurat̄ Luce. xiij. vbi dr̄. Ecce mulier q̄ habebat ſpiritū infirmitatis annis decē et octo: ⁊ erat inclinata: nec oīno poterat ſurſum reſpicere. Mulier iſta carnalis ⁊ fragilis eſt amor carnis mūdi: qui ſemper ſe inclinat ad inferius. et dicitur infirma quātū ad affectum. inclinata quātū ad effectū. Sic ſimiliter inclinat amor ī ſpiritib⁹ ad ſuum locū vbi ſit. Cum ergo ſpūſſanctus ſit amor: eleuat aīas a pctō: ⁊ inclinat ſurſum: et dat eis magnum valorem. et ideo poteſt dicere aīa habēs gratiā ſpūſſancti

illud qȝ ſcribitur Ezech.xj. Eleuauit me ſpiritus et ĩtroduxit me ad portã domus dñi. Et ſic ptȝ ꝙ illos effectus quos facit ſpũs humanus in corporibus corporaliter: ſimiles facit ſpirituſſanctꝰ ſpũaliter adueniens ſubito, hoc eſt cadens in aĩaȝ per gratiã. et ideo põt dicere quelibet aĩa in quã cecidit ſpirituſſanctus per grãm. Spũs tuus bonus deducet me in terram rectã. ſcribit pſ. cxlij. Et hoc de pma con tẽplatione in qua dixi ⁊c.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecũdo in ſecunda contẽplatione, ꝙ oſtẽderet quomodo predicatio euangelica eſt iuſtificationis
D diſpoſitiua: qȝ notatur cum dr ibi. ſuper oẽs qui audiebant verbũ. in ſcda parte thematis. Pro quo notandũ ꝙ nemo iuſtificat per audientiã verbi dei: quia deꝰ eſt qui iuſtificat. Rom. viij. ſed bñ diſponitur per verbũ dei. Cuius ratio eſt: quia ad hoc ꝙ homo iuſtificet: oportet ꝙ habeat fideȝ et aſſentiat his que ſunt fidei. Et ad aſſentiendũ his que fidei ſunt concurrit duplex cauſa. Una quidẽ exterius inducens: ſicut miraculũ viſum: vel ꝑſuaſio hoĩs inducentis per predicationẽ ad fidẽ: quorum neutrũ eſt ſufficiens cauſa. videntiũ eñ vnum et idem miraculũ. audientiũ eandẽ predicationẽ: quidam credũt: et quidam non credunt. et ideo opȝ ponere aliam cauſam interiorẽ: q̃ mouet hoĩem interiꝰ ad aſſentiendũ his q̃ ſunt fidei. Hanc cãm pelagiani ponebãt ſolũ liberũ arbitriũ hoĩs. et propter hoc dicebant ꝙ initiũ fidei eſt ex nobis. inquãtũ ſcȝ ex nobis eſt ꝙ parati ſumꝰ ad aſſentiẽdum his que ſunt fidei: ſed cõſummatio fidei eſt a deo per quẽ nobis ꝓponũtur ea que credere debemꝰ. Hec etiã fuit opinio Auguſt. ſed eam poſtea retractauit: ſicut habet di. xlj. ſ. opinati. Sed h̃ eſt falſum: qȝ cum homo aſſentiẽdo his q̃ ſunt fidei: eleuet ſupra naturã ſuã: opȝ ꝙ hoc inſit ei ex ſupernaturali principio interiꝰ mouente qȝ eſt deus. et ideo fides quãtũ ad aſſenſum: qui eſt principalis actꝰ fidei eſt a deo interiꝰ mouente per gratiã. ꝟba ſunt ſancti Thome. ij. ij. q. vj. arti. j. Sic ad ꝓpoſitũ. nec miraculũ: nec predicatio ꝟbi dei: ſicut nõ eſt cã totalis credendi: ſȝ diſpoſitiua: ſic nec eſt cauſa pricipalis cõuerſionis: nec iuſtificationis peccatoris: ſed eſt alia cauſa pncipalis. ſ. gra ſpũſſcti: qȝ ſicut pdictũ eſt: videntiũ vnũ et idẽ miraculũ: et audientiũ vnam ⁊ eandẽ predicationẽ: quidam cõuertunt: et quidã nõ: et per cõſequẽs predicatio nõ eſt cã principalis iuſtificationis: ſed gra dei vel ſpirituſſancti: eſt principalis cã iuſtificans ſed bene eſt diſpoſitiua: qȝ ſicut diſponẽs naturaliter preparat materiam ad introductionẽ forme: ſic pdicatio verbi dei preparat et diſponit aĩam faciendo deteſtari pctm: ad hoc ꝙ gra ſpũſſancti deſcendat: et aĩam iuſtificet tanꝙ cã principalis. et ideo dicit apoſtolꝰ, j. Theſſa. j. Euãgeliũ noſtrũ non fuit apud nos in ſermone tm: ſed et in virtute ⁊ in ſpũſancto. Et ſic patȝ ꝙ ſermo vel verbũ predicationis dei, nõ faciat credere: nec cõuertit peccatorẽ: ſed diſponit. ſed dei gra vel ſpũſſanctus. Et ſic ptȝ ſcda contẽplatio quõ predicatio euãgelica eſt iuſtificatiõis diſpoſitiua: quod notabat ibi. ſuper oẽs q̃ audiebant verbũ. Et ſic eſt finis ſermonis. Deo gratias.

¶ Feria. ij. pentecoſtes. Sermo. ij.

IN nationes ſpirituſſancti gratia effuſa eſt Actuũ in ca. x. originaliter recitatiue vero in epiſtola pſentis ſolẽnitatis verbũ ſcribitur nũc aſſumptum. Uerbũ iſtud litteraliter fuit ꝟbũ eoꝝ qui ad fidem ex circũciſione venerant: qui videntes ꝙ beato Petro predicante cecidit ſpũſſanctꝰ ſuper oẽs qui audiebãt verbũ predicatiõis tam ſuper oẽs eos q̃ fuerant gentiles: ꝙ ſuper eos qui fuerant iudei: tunc ipſi q̃ſi ex inuidia dixerũt. In nationes. hoc ẽ in cõuerſos ex gentilibꝰ ſpũſſancti gra effuſa eſt.
A Pro cuiꝰ thematis introductione eſt notandũ ꝙ ſm ſniaȝ dionyſij bonum eſt cõmunicatiuũ ⁊ diffuſiuum ſuijpſiꝰ. et qȝ deus eſt ſumma et perfecta bonitas: et ſua eſſentia eſt ſumma bonitas: qȝ nemo bonꝰ ſcȝ p eſſentiã niſi ſolus deꝰ. hanc bonitatem deus voluit cõmunicare creaturis: eas creãdo: dãdo eis eſſe ⁊ bonũ eſſe. Uidit eñ deꝰ cuncta q̃ fecerat et erãt valde bona. Gen. j. Oẽs eñ creature ſunt bone inquantũ participãt bonitatẽ diuinã. dicit eñ Boetius in libro de hebdomadibus, ꝙ oĩa alia a deo ſunt bona per participationẽ. inquantũ ſcȝ participant bonitatẽ diuinã. Et rõ quare deus voluit cõmunicare ſuũ eſſe creaturis: fuit bonitatis ⁊ amoris. Ratio bonitatis h̃ exigebat qȝ vt dicit Seneca. nulliꝰ boni ſine ſocio eſt iocũda poſſeſſio. Deus eñ ante mũdi creationẽ, habebat bonitatẽ ſuã incõmunicatã adextra: iõ voluit mũdum creare vt eã cõmunicaret. Item etiam hoc exigebat rõ amoris. Nã amor mouet ad aliqd dandũ vel operandũ. amor ergo diuinus mouit eũ ad productionẽ creaturarũ. vñ et quidã antiqui philoſophi amorẽ deoꝝ cauſam omniũ rerũ poſuerunt eſſe: vt ptȝ in. j. metaphy. et dionyſiꝰ etiã dicit. iiij. c. de diuinis noĩbꝰ: ꝙ diuinꝰ amor nõ per-
B miſit ipſum ſine germine eſſe. Ad propoſitũ iſta applicando in deo ſuũ eſſe ita potentia, ſapiẽtia, bonitas, de deo dicũtur ſm ſubſtantiã. et q̃ de deo dicunt ſm ſubſtantiã de tribꝰ dicunt: et tribꝰ perſonis pariter cõueniũt. vna eſt ergo potẽtia, ſapiẽtia, bonitas pr̃is et filij ⁊ ſpũſſancti. hi tres eadẽ potẽtia: eadẽ ſapiẽtia: eadẽ bonitas. Cũqȝ vnũ et idẽ ſit penitꝰ in deo ſapiẽtia, potẽtia, bonitas: ĩ ſacra ſcriptura tamẽ frequẽter ſolent hec noĩa diſtincte ad ꝑſonas referri. vt pr̃i potẽtia: filio ſapientia: ſpũiſancto bonitas attribuat qȝ quare fiat non ocioſum eſt inquirere. ꝟba ſunt magiſtri in. j. ſniaꝝ. diſt. xxxiiij. cap. ex pdictis. Et rõnem aſſignat ſtatim in ſeq̃nti cap. dicẽs. Id ergo ſacri eloquij prudentia facere curauit: ne dei immenſitatẽ ſimilitudine creature metiret. Dixerat eñ ſcriptura ſacra: ꝙ deꝰ pater eſt: et ꝙ deꝰ filius eſt: ⁊ audiuit hec hõ qui hominẽ patrẽ viderat: deũ patrẽ non viderat: et cogitare cepit ita eſſe ĩ creatore vt viderat in creaturis: a q̃bus hec nomina tranſlata ſunt ad creatorẽ: ĩ quibꝰ pater eſt prior filio: filius eſt poſterior pr̃e: et ex antiquitate in pr̃e defectꝰ: ex poſteritate in filio imperfectio ſenſus ſolet notari. Ideo occurrit ſcriptura dicẽs patrẽ potẽtem: ne videat prior filio: ⁊ iõ minus potens. ⁊ filiũ ſapientẽ: ne videat poſterior pr̃e: ⁊ iõ minus ſapiens. Dictus eſt ſpũſſanctus etiã deus: et dictꝰ eſt habere ſpm̃ deꝰ: et videbat hoc q̃ſi nomẽ inflationis et tumoris. vñ humana cõſciẽtia ad deũ pre rigore et crudelitate accedere metuit ideo ſcriptura tẽperauit ſermonẽ ſuũ ſpiritũ bonũ nominãs: ne crudelis putaret qui mitis erat. hec magiſter. Ex his g̃ ptȝ ꝙ in diuinis bonitas attribuit ſpũiſctõ. Cõcludẽdo ergo ex pdictis. cũ bonum ſit cõmunicatiuũ ⁊ diffuſiuũ ſuijpſius: ⁊ deꝰ ſit ſumme bonꝰ: q̃ bonitatẽ ſuã oĩbꝰ creaturis cõmunicauit: ⁊ cõmunicat ĩceſſanter: cum g̃ ſpirituiſancto in diuinis bonitas approprieṫ: ſequit ꝙ ſpũſſctũs p gratiã ſuam et donoꝝ multiplicitatẽ, ſit de ſe cõicatiuꝰ et diffuſiuus. Et hoc ſonant ꝟba ꝓpoſita: ꝙ gra ſpũſſancti nõ ſolum effuſa eſt iudeis: ſed etiã gẽtilibꝰ ad fidẽ cõuerſis. In natiões ergo ſpũſſcti gra effuſa eſt. qȝ fuit thema. In quibꝰ verbis ſubtiliter intellectis, tria poſſunt notari ſm thematis partes tres

Primo diſpoſitio materialis ſuſceptiua ibi. in nationes. in pma parte thematis.

Secundo introductio formalis perfectiua ibi. ſpirituſſancti gratia. in ſecunda parte thematis.

Tertio repletio liberalis exceſſiua ibi. effuſa eſt. in tertia pte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in ver- C
bis thematis preaſſumpti oſtẽdit diſpoſitio materialis ſuſceptiua: cũ pmittit. in natiões. qȝ ſonat tantũ ꝙ natiões. h̃ eſt cõuerſi ad fidẽ ex gentibꝰ: que audiebant predicationẽ beati petri: erant tanꝙ materia diſpoſitiua ad ſuſcipiendũ formam ſpũalẽ gr̃e ſpũſſancti: vel tanꝙ vas purũ et mũdũ ad ſuſcipiendũ liquorẽ balſami: vl' optimi vini. ſ. gr̃e ſpũſſancti. Pro quo notandũ ꝙ ſicut in generatione naturali anteꝙ forma introducat in materiam: opȝ ꝙ materia ſit diſpoſita: qȝ patȝ ⁊ in naturalibꝰ et in artificialibꝰ. In naturalibus quidem ptȝ de igne: qui anteꝙ introducat ſuam formam in lignũ: deſiccat illud humorem ſibi contrarium expellendo: quo deſiccato atqȝ diſpoſito: introducit formã ſuam. Hoc etiam patet de homine: in cuius generatione anima intellectiua nunqȝ vnitur corpori: niſi materia prius diſpoſita: vel in quadragĩta diebus ſi ſit maſculꝰ: vel in octoginta ſi ſit femina. et tũc corpore organizato ⁊ materia diſpoſita vnitur ſibi anima intellectiua vt forma dans ſibi eſſe viuere ſenti-

re ⁊ moueri. Patet etiā in artificialibus.
vt domificator edificās domū: priꝰ diſpo
nit lapides calcē ⁊ cetera neceſſaria: ⁊ de
inde edificat domū dando ſibi formam. ⁊
ſic de multis alijs. Ad ꝓpoſitū. in genera
tione ſpūali/ qn̄ aīa recreatur ſm̄ eſſe ſuū
ſpūale: qḋ habet aīa per gratiā tanꝙ per
formā ſpūalem: anteꝙ forma ſpūalis gra
tie infundat̃: opꝫ ꝙ aīa preparet̃ ⁊ diſpo
natur iuxta illud Amos. iiij. Preparare ī
occurſum dei tui iſrael. et. j. Reg. vij. Pre
parate corda veſtra dn̄o. que quidē prepa
ratio fit in aīa per gratiā preuenientē: que
D mouet liberū arbitriū. Pro cuiꝰ declara
tione nota ſm̄ ſctm̄ Tho. j. ij. q. cxij. ar. ij.
ꝙ gr̄a dupliciter dr̄. qn̄qꝫ ipſum habitua
le dei donū. qn̄qꝫ etiā ipm̄ auxiliū dei mo
uentis aīam ad bonū. Primo ergo modo
accipiendo gratiā: preexigit̃ ad gratiā ali
qua gratie preparatio: qꝛ nulla forma po
teſt eſſe niſi in materia diſpoſita. Sꝫ ſi lo
quamur de gratia ſm̄ ꝙ ſignificat auxili
um dei mouētis ad bonū: ſic nulla ꝑpara
tio requirit̃ ex parte hoīs quaſi ꝑueniens
diuinū auxiliū: ſed potius quecunqꝫ ꝑpa
ratio in hoīe eſſe poteſt: eſt ex auxilio dei
mouētis aīam ad bonum. et ſm̄ hoc ipſe
bonus motus liberi arbitrij: quo qs ꝑpa
rat̃ ad donū gratie ſuſcipiendū: eſt actus
liberi arbitrij moti a deo. ⁊ quātū ad hoc
dicit̃ hō ſe preparare ⁊ diſponere ad ſuſce
ptionē gratie: ſm̄ illud Prouerb. xvj. Ho
minis eſt aīam preparare. inquātū. ſ. mo
uetur a deo per liberū arbitriū. hoc ſctūs
Thomas. Sic ergo gētiles qui per natio
nes intelligūtur: fuerūt moti a deo per li
berū arbitriū audiēdo predicationē beati
petri: et fuerūt facti tanꝙ vaſa mūda pre
parata et diſpoſita ad ſuſcipiendū gratiā
ſpūſſancti. prius em̄ erāt taꝙ vaſa fracta
et infirma ac inualida ad retinēdū gratiā
ſpūſſancti: que eſt tanꝙ balſamum vel vi
nū optimū: ſed ſummus artifex. ſ. ſpūſſan
ctus ea reparauit diſpoſuit et ſanauit ad
recipiēdū liquorē gratie ſpūſſancti: iō di
xit ſapiens Sap. in. c. j. loquēs de ſpūſan
cto qui eſt creator vt in precedēti ſermone
prediximus. Creauit enim vt eſſent oīa: ⁊
ſanabiles fecit nationes orbis terrarum.
Sicut ergo gētiles moti a deo per liberū
arbitriū: fuerūt diſpoſiti ⁊ facti tanꝙ va
ſa munda ad ſuſceptionē ſpūſſancti: debe
mus nos ſpm̄ſctm̄ orare vt nos moueat ꝑ

liberum arbitriū et diſponat ac faciat va
ſa mūda ad ſuſceptionē ſue gr̄e. Et ſi volu
mus ꝙ ſpūſſctūs ſic nos moueat ⁊ diſpo
nat: opꝫ ꝙ nos faciamꝰ quattuor q̄ ſunt ī
ptāte nr̄a: ⁊ ſunt iſta que ſequūtur.
Primum eſt deuota oratio.
Scḋm eſt profunda humiliatio.
Tertium cordialis purificatio.
Quartū eſt mentalis quietatio.
¶ Dico primo ꝙ ſi volumꝰ ꝙ ſpūſſanctus E
nos moueat per liberū arbitriū: et diſpo
nat taꝙ vaſa mūda ad recipiēdum gratiā
ſpūſſancti: opꝫ ꝙ nos faciamꝰ deuotā ora
tionē. qꝛ ſic ſpūſſctūs diſponet nos: et ve
niet ad nos. libēter em̄ homo vadit ad il
lud hoſpitiū ad qḋ inuitatur. noſtre autē
orationes ſunt q̄dā inuitationes quibus
ſpm̄ſctm̄ inuitamus. Qꝛ aūt oratio requi
rat̃: docet xp̄s Joh. xiiij. Ego rogabo pa
trē et aliū paraclytū dabit vobis. Hoc eti
am totus apl'oꝝ cetus de quibꝰ cātat ſan
cta mr̄ eccleſia. Dū hora cūctis tertia mū
dus repēte intonat orātibꝰ apl'is deū ve
niſſe nūciat. Hoc etiā docet ꝓpheta: q̄ di
cit. Cor mundū crea in me deus: ⁊ ſpiritū
rectū innoua in viſceribꝰ meis. Cōforme
mus nos ergo cū ſctā matre eccleſia deuo
te orādo vt nos moueat ⁊ diſponat ⁊ ſuā
gratiā infundat: dicētes. Ueni ſancte ſpi
ritus: reple tuorum corda fidelium: et tui
amoris in eis ignem accende.
¶ Dixi ſcḋo ꝙ opꝫ ꝙ habeamus ꝓfundā F
humiliationē. Libēter em̄ hō vadit ad il
lud hoſpitiū in quo honorari ſe credit. hu
militas aūt dat ſpūiſancto honorē ſuum/
iuxta illud Eccl'i. iij. Magna potētia dei
ſolius: ⁊ ab humilibus honoratur. Aqua
em̄ ſpūs nō fluit in mētibus ſupborū: ſed
in vallibus humiliū. ſicut pꝫ de btā virgi
ne. et iō dixit ps̄. ciij. Qui emittis fontes
in cōuallibus: inter mediū montiū ptrāſ
ibunt aque. Duo mōtes ſunt due ſpecies
ſupbie. vna que naſcitur ex re ſpūali. alia
que naſcit̃ ex re tēporali. In medio iſtorū
mōtium tranſit humilitas: que tenet me
diū nō declinās ad aliquā illarū; et in iſto
medio aque tranſeunt gratiarū. ſ. ſpūſſan
cti. ſuper quem requieſcit ſpiritus dn̄i: ni
ſi ſuper humilem?
¶ Dixi tertio ꝙ debemus habere cordia G
lē purificationē. Libenter em̄ hō habitat
in hoſpitio mundo. ſic ſpūſſctūs non vult
habitare niſi in corde puro. Inq̄t prophe

ta ps̄. xcij. Domū tuā decet ſanctitudo do
mine. dicit Greg. in home. de ſpūſancto.
Tergat ergo ſordes praui operis: qui deo
preparat domū mētis. Eſt aūt mūdādus
intellectus ab oī praua cogitatione. affe
ctus ab inordinato amore. opus exteriꝰ a
negligētia ⁊ torpore. hoc ſignatū eſt Nee
mie. xij. vbi dr̄. ꝙ mūdati ſunt ſacerdotes
et leuite: et mūdauerūt populū portas et
murū. Per populū ītelligit̃ turba cogita
tionū. per portas cōſenſus volūtatū. per
murum bona opera que aīam muniūt ne
ab hoſtibus ſuperet̃. Et iō dicamꝰ cū bea
to Greg. in collecta orātes. Ure igne ſan
cti ſpūs renes nr̄os ⁊ cor noſtrū dn̄e: vt ti
bi caſto corpore ſeruiamus: et mundo cor
de placeamus.
H ¶ Dixi quarto ꝙ ſi volumꝰ ꝙ ſpirituſſan
ctus moueat nos ꝑ liberū arbitriū/ ad ſu
ſceptionē ſue gr̄e ⁊ dignos efficiat: opꝫ ꝙ
habeamus mētalē quietationē. Libenter
em̄ diuertit homo ad illud hoſpitiū ī quo
quietē īuenire ſe credit. hinc eſt ꝙ apoſto
li ſpm̄ſctm̄ ſedentes. i. a curis ſecularibus
quieſcentes receperūt. hinc eſt etiā ꝙ filij
iſrael ſuſceperūt mānā in deſerti ſolitudi
ne. Exo. xvj. Nihil em̄ eſt quod a deo tātū
impediat ne gr̄a ſpūſſancti in aīam infun
dat̃ ſicut mentis diuiſio. nihil tam confu
ſum taqꝫ laceratum affectibus ſicut mala
mēs. inquit Quintilianus. Si ergo volu
mus ꝙ ſpūſſctūs nos diſponat ad gr̄e ſu
ſceptionē: opꝫ ꝙ habeamus mentis quie
tē. Ut ergo eā habeamus: oremus dicēdo
cū Greg. in collecta quadā de ſpūſctō/ di
cētes. Mētes noſtras queſumus dn̄e pa
raclytus qui a te ꝓcedit illuminet: ⁊ indu
cat in oēm ſicut tuus promiſit filius veri
tatē. Si ergo habuerimus iſta quattuor:
tūc ſpūſſanctus mouebit liberū arbitriū
in nobis: et diſponet nos ad ſuſceptionē
ſue gratie: ⁊ tūc verificabit̃ de talibꝰ illud
Eccl'i. iij. Filij ſapiētie eccleſia iuſtoꝝ ⁊ na
tio illoꝝ obedientia et dilectio. Et hoc de
primo principali; vbi dixi ꝙ oſtēdebatur
diſpoſitio materialis ſuſceptiua. in natio
nes. in prima parte thematis.

Secunda pars.

I ¶ Dixi ſecūdo principa
liter ꝙ in verbis thematis ꝑaſſumpti oſtē
ditur introductio formalis perfectiua: cū
dicit̃. ſpūſſancti gratia. in ſcḋa parte the

matis. Pro cuiꝰ declaratione ſciēdū ꝙ ſi
cut in hoīe aīa eſt forma dās totū ordinē
eſſe perfecti. dat em̄ eſſe viuere ⁊ moueri.
Sic gratia ſpūſſctī q̄ eſt forma aīe: dat ſi
bi eſſe perfectū ⁊ perficit eā: cū gr̄a ſit ꝑn
cipiū eſſendi in ſpūalibus. ⁊ iō dixit apl's
j. Cor. xv. Gratia dei ſum id qḋ ſum. Dat
etiā vitā aīe. qḋ ſic pꝫ. cū gr̄a ⁊ pctm̄ ſint
priuatiue oppoſita: ⁊ pctm̄ inducat mor
tē que eſt priuatio vite: ſequit̃ ꝙ gr̄a indu
cit vitā de morte inducta per pctm̄. patet
Jaco. j. Pctm̄ cū cōſummatū fuerit: gene
rat mortē. Qꝛ gr̄a cōferat vitā: pꝫ Joh. j.
de xp̄o de quo dr̄. qḋ factū eſt in ipſo vita
erat. Dat etiā motū: qꝛ aīa que nō hꝫ gra
tiā dei: non hꝫ motū ad meritorie operan
dū. qḋ autē hꝫ gratiā ſpūſſancti expedite
mouet̃ ꝑ dona ſpūſſctī ad quecūqꝫ opera
meritoria. Qꝛ aūt aīa moueat̃ ꝑ gratiā do
noꝝ ſpūſſancti: et qualiter qꝛ quaſi ſubito
pꝫ: qꝛ declarat ſctūs Tho. j. ij. q. lxviij. ar.
j. in corpore: volēs oſtēdere dr̄iam donoꝝ
gr̄e ſpūſſctī et virtutū: cū aliqua dona di
cant̃ virtutes: ⁊ alique virtutes dicantur
dona: dicit ſic in forma. Ad diſtinguendū
dona a virtutibꝰ debemus ſequi modū lo
quēdi ſcripture: in qua nobis tradunt̃ nō
quidē ſub noīe donoꝝ: ſed magis ſub no
mine ſpirituū. ſicut em̄ dr̄ Eſa. xj. vbi loq̄
tur ꝓpheta de xp̄o. Requieſcet ſuꝑ eū ſpi
ritus dn̄i: ſpūs ſapiētie ⁊ intellectꝰ: ſpūs
conſilij ⁊ pietatis: ſpūs ſciētie ⁊ fortitudi
nis: ⁊ replebit eū ſpūs timoris dn̄i. Ex q̄
bus nobis manifeſte datur ītelligi ꝙ iſta
ſeptē enumerant̃ ibi ſm̄ ꝙ ſunt in nobis
ab inſpiratione diuina. inſpiratio autē ſi
gnificat quādam motionem ab exteriori.
Eſt em̄ cōſiderādum ꝙ in hoīe eſt duplex
principiū mouēs. vnū interius qḋ eſt rō. K
aliud aūt exteriꝰ qḋ eſt deꝰ vt pħs dicit in
c. de bona fortuna. Manifeſtū eſt autē ꝙ
oē qḋ mouet̃ neceſſe eſt ꝓportionatū eſſe
motori. ⁊ hec eſt ꝑfectio mobilis inquātū
eſt mobile/ diſpoſitio: qua diſponitur ad
hoc ꝙ bene moueat̃ a ſuo motore. quāto
ergo mouēs eſt altior: tanto neceſſe eſt ꝙ
mobile perfectiori diſpoſitione ei propor
tionet̃. ſicut videmus ꝙ perfectius opor
tet eē diſcipulū diſpoſitū ad hoc ꝙ altio
rē doctrinā capiat a docente. Manifeſtū
eſt aūt ꝙ virtutes humane perficiunt ho
minem ſm̄ ꝙ hō aptus natus eſt moueri
ſm̄ rōnē in his que interius vel exterius

agit.opꝫ ergo ineſſe homini altiores per-
fectiões ſm̄ quas diſpoſitus ſit ad hoc ꝙ
diuinitus moueat̃.⁊ iſte perfectiones vo-
cãtur dona. nõ ſolũ q꜡ infundũtur a deo:
ſed q꜡ ſm̄ ea hõ diſponit̃ vt efficiat̃ perfe-
cte mobilis ab inſpiratiõe diuina:ſicut di
cit̃ Eſa.l. Dñs aperuit mihi aurẽ:ego aũt
nõ cõtradico:retrorſum nõ abij. et etiam
phs dicit in li. de bona fortuna: ꝙ his q̃
mouẽtur per inſtinctũ diuinũ: nõ expedit
cõſiliari ſm̄ rõnẽ humanã:ſed ꝙ ſequan-
tur interiorẽ inſtinctũ: q꜡ mouentur a me
liori principio ꝙ̄ ſit rõ humana.et hoc eſt
qđ quidã dicũt : ꝙ dona perficiũt hoĩem
ad altiores actus ꝙ̄ ſint actus virtutũ. et
iſta dona ſunt quedã virtutes diuine ꝑfi-
ciẽtes hoĩem inquãtũ eſt a deo motꝯ.vn-
de ⁊ phs in.vij.Ethi. ſupra virtutẽ cõmu
nẽ ponit quãdã ꝟtutẽ heroicã vel diuinã:
ſm̄ quã aliq̃ dicunt̃ diuini viri .Et ſic ptꝫ
ꝙ aĩa ꝑ dona grãrũ ſpũſcti mouet̃ tanꝙ̄
per formã:⁊ mouet̃ ſubito ad actiones tã
interiores ꝙ̄ exteriores:qđ põt oſtẽdi per
exẽpla. Si q̃s enĩ peteret conſiliũ de quo
dã negocio arduo a quodã perito: nõ da-
ret ſtatim: ſed deliberaret : q꜡ ſolũ moue-
ret̃ per rationẽ humanã: ſed ſi peteret̃ ab
aliquo habẽte donũ ſpũſancti:ſtatim ſub
ito reſponderet:q꜡ mouet̃ a ſpũſctõ. Hoc
etiã pꝫ de dono intellectꝯ quãtũ ad intelli
gẽtiam ſcripturarũ. Hoc etiã pꝫ de dono
fortitudinis quãtũ ad tolerantiã mortis:
q꜡ qui habẽt ſpm̄ſctm̄: ſpõte ſe offerũt ad
mortẽ:alij aũt nõ. Et ſic pꝫ ꝙ ſicut aĩa eſt
forma corporis: et introducta dat eſſe cor
pori vitã ⁊ motũ: ⁊ per ꝯñs eſſe perfectũ.
Sic grã ſpũſancti:q̃ forma aĩe introdu-
cta ⁊ infuſa: dat eſſe aĩe vitã ⁊ motũ ſubi
tũ per dona ad operandũ intus vel extra
ſcꝫ infra aĩam vel extra aĩam: ⁊ iõ xps di-
xit apl'is ante receptionẽ ſpũſancti/ ꝙ ꝑ
ſpm̄ſanctũ efficerentur fortes ⁊ virtuoſi ⁊
mobiles ad quecũq; opera bona:dicens.
Accipietis virtutẽ ſuperueniẽtis ſpũſan
cti in vos:⁊ eritis mihi teſtes ⁊c̃.Act̃.i.c.
L j. Sed heu ꝙ hodie ſicut hõ deſperatus
aĩam rationalẽ a ſe expellit ſe interficien
do. Sic homines peccatores deſperando
de gratia ſpiritusſancti/eundẽ ſpiritũſan
ctum a ſe expellũt. Quidam enim vitupe-
rant ſpiritũſanctum:ſicut illi qui negligẽ
ter audiunt verbum dei:quia ibi ſpiritus-
ſanctus loquitur, ideo dicit apoſtolus ad

Hebre.x. Quanto magis putatis deterio
ra mereri ſupplicia qui filium dei concul
cauerit:et ſanguinem teſtamenti pollutũ
duxerit in quo ſanctificatus eſt:⁊ ſpiritui
gratie contumeliã fecerit. Filium dei con
culcantes: ⁊ contumeliam facientes aſſo
ciantur:⁊ ſimiles ſunt in culpa: ⁊ ſimiles
erunt in pena. Item alij contriſtant ſpiri
tũſanctum per peccata venialia. ſicut pa-
ter videns filium diſpoſitum ad malũ tri
ſtatur. Sic ſpiritusſanctus tanꝙ̄ pater vi
dens animam in qua eſt per gratiam : nõ
reſiſtentem peccatis venialibus:triſtatur
q꜡ venialia efficiuntur per delectationem
mortalia . et tunc per mortalia expellitur
ſpiritusſanctꝯ . et ideo dicit apoſtolus ad
Epheſ.iiij. Nolite contriſtare ſpiritũſan-
ctum. Item alij in ſeipſis ſpiritũſanctum
extinguũt cum mortaliter peccant . nõ ꝙ
ſpiritusſanctus poſſit extingui: nec mori:
ſed inquantum recedit ab anima tãꝙ̄ for
ma a materia: et ſic anima priuat̃ ſua per
fectione:ideo dicit̃ ſpiritusſanctus extin-
gui in anima.⁊ ideo cõtra tales dixit apo
ſtolus.j.Theſſal'.v. Spiritũ nolite extin-
guere. Et quia ſpũſanctus ignis eſt iuxta
illud. Ignẽ veni mittere in terram:⁊ quid
volo niſi vt accendatur. Luc̃.xij. ideo vi-
deamus quot modis extinguitur ignis:⁊
tot modis reperies ꝙ extinguit̃ ſpiritus-
ſanctus in anima. Et reperio ꝙ ignis ex-
tinguitur tripliciter.

Primo per venti impulſionem.
Secundo per materie ſeparationem.
Tertio per aque infuſionem.

¶ Primo extinguitur per venti impulſio- M
nem . magnus enim ventus extinguit lu-
men:ſignanter quãdo in modica materia
eſt radicatum. Sic ventus ſuperbie extin
guit ignem ſpiritusſancti. Job.ij. Uẽtus
vehemens irruit a regione deſerti: et con
cuſſit quattuor angulos domus. Quattu
or anguli domus ſpiritualis ſunt fides/
ſpes/charitas/⁊ bona operatio. ¶ Secũ
do extinguitur ignis ꝑ materie ſeparatio
nem . ſicut enim accenditur per vnionem
et appoſitionem lignorum: ſic etiã extin-
guitur per ſubtractionem et diuiſionẽ eo
rundem. ſic ignis ſpiritusſancti extingui-
tur per ſpiritum diſcordie. Sicut enĩ ani-
ma non viuificat membra ſeparata : nec
ignis inflammat ligna diuiſa:ſic nec ſpiri
tusſanctus illos inflammat;qui ſunt diui

ſi a deo per mortalem culpã. Eſa.lix. Ini-
quitates veſtre diuiſerunt inter vos ⁊ de
um veſtrum.vel a proximo per diſcordiã.
Luc̃.xj. Omne regnum in ſe diuiſum deſo
labitur.vel ab eccleſia per excommunica-
tionis ſententiam. Matth.xviij. Dic ec-
cleſie. et ſi eccleſiam non audierit: ſit tibi
ſicut ethnicus et publicanus. ¶ Tertio ex
tinguitur ignis per aque infuſionẽ. aqua
enim infuſa ſuper ignem extinguit eum.
ſic aqua luxurie extinguit ignem ſpiritus-
ſancti. Eccl'i.iij. Ignem ardentẽ extinguit
aqua. Cetera vitia nõ omnino extinguũt
igniculum cordis: ſed ignem ſpiritusſan-
cti: quoniam aliquando ibi remanent ali
que affectiones bone voluntatis: luxuria
autem extinguit adeo ꝙ nihil ſpirituale
in corde relinquitur : ſed totus homo ca-
ro efficitur. De his ergo qui habent gra-
tiam ſpiritusſancti poteſt dici illud quod
ſcribitur Romanorũ.viij.cap. Quicunq;
ſpiritu dei aguntur. hoc eſt regunt̃ et mo
uentur . hi ſunt filij dei . Et hoc de ſecun-
do principali: vbi dixi ꝙ oſtendebatur in
troductio formalis perfectiua ſpiritusſan
cti gratia:in ſcđa parte thematis.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio et vltimo:

ꝙ in verbis propoſitis oſtẽditur repletio
N liberalis exceſſiua:cum dicitur. effuſa eſt.
in tertia parte thematis. ¶ Pro quo bre-
uiter notandum/ꝙ quando aliquod vas
eſt plenum aliquo liquore ex ſuperabun-
dantia liberali infundẽtis: liquor aliquã
do effunditur:ideſt extra fundit̃ et expar-
gitur. Sic ad ꝓpoſitum/liquor optimus
gratie ſpiritusſancti in tanta abundãtia
datus fuit et effuſus in apoſtolos: ꝙ gra
tia ſuperfluxit:cum ceperunt loqui varijs
linguis apoſtoli magnalia dei. Actuũ.ij.
quam quidem gratiam per verbum predi
cationis nõ ſolum infuderunt iudeis:ſed
etiam gentilibus : qui per nationes deſi-
gnantur . vnde et paulus dixit iudeis vt
habetur in actibus apoſtolorum ca. xiij.
Uobis oportebat primum loqui verbum
dei : ſed quoniam repellitis illud et indi-
gnos vos iudicaſtis vite eterne ecce con-
uertimur ad gẽtes. ſicut preceptũ habue
rant a chriſto Mat.xxviij. Euntes docete
omnes gentes baptizantes eos in nomi-
ne patris ⁊ filij ⁊ ſpiritusſancti amẽ. Gra-

tia ergo que data fuit apoſtolis et chriſti
diſcipulis in die pentecoſtes per eos fuit
effuſa quia erant tanꝙ̄ vaſa plena:et hoc
per predicationẽ quando repleti ſunt om
nes ſpiritusſancto⁊ ceperunt loqui Actuũ
in.c.ij. ſic enim prophetatũ fuerat per os
Dauid in pſ̃. de ſanctis apoſtolis et chri-
ſti diſcipulis. Effundite corã illo corda ve
ſtra:ſcilꝫ coram populo gentili qui per na
tiones deſignatur. Et ſic patꝫ tertia pars
ſermonis vbi dicebatur/ꝙ oſtẽderetur re
pletio liberalis exceſſiua:ibi.effuſa eſt.in
tertia parte thematis . In nationes ergo
ſpũſcti grã effuſa eſt.qđ fuit thema. Pla
ceat deo ⁊c̃. Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Feria.ij.pentecoſtes. Sermo.iij.

VT omnis q̃ cre-
dit in ipſo non pereat : ſed
habeat vitam eternam. Jo
hã.iij. Honorabiles dñi/in
iſta die repreſentat eccleſia
aduentum ſpiritusſancti:de quo promiſe
rat chriſtus apoſtolis ⁊ toti eccleſie dicẽs
Joh.xiiij. Et ego rogabo patrem:⁊ alium
paraclytũ dabit vobis: vt maneat vobiſ-
cum in eternũ:ſpiritũ veritatis. et eiuſdẽ
ca.xv. Cũ venerit paraclytus quẽ ego mit
tã vobis a patre:ſpm̄ veritatis:qui a pa-
tre ꝓcedit. Deſideriũ ſpũſancti exprimit
eccleſia q̃ſi per totam iſtã hebdomadã di.
Ueni ſancte ſpũs:et emitte celitus: lucis
tue radium.veni pater pauperũ:veni da-
tor munerũ:veni lumẽ cordiũ. Ecce ꝙ ſm̄
repreſentationẽ eccleſie/iã venit.nam re-
pentino ſonitu ſuꝑ diſcipulos venit. Act̃.
in.c.ij. Si ergo venit: ꝓpter aliquam cau
ſam venit. Interrogemus nos ſpm̄ſctm̄:
et dicamꝯ ſibi. Amice ad q̃d veniſti? Et cer
te ad iſtã interrogationẽ/ reſpõdet nobis
per thema propoſitũ di. Ego veni: vt oĩs
qui credit ⁊c̃. Pro cuius thematis ꝓſecu
tione/noto mihi ꝙ ſicut videmus ꝙ ſpũs
humanꝯ ad hoc ꝙ det vitã:quattuor facit
in hoĩe corporalr̃:ita ſpũſctũs dãdo vitã
aĩe:eadẽ facit in aĩa ſpũalr̃. Spũs enĩ hu A
manus dans vitã corpori quattuor facit.
Iſtamet quattuor facit ſpũſanctus dans
vitam anime ſpiritualiter.

Primo conſeruat decorem.
Secundo nutrit calorem.
Tertio dat fortitudinẽ et vigorẽ.
Quarto manutenet precioſitatẽ⁊ valorẽ.

Prima pars.

¶ Dico p̄mo ꝙ ſpiritus

humanus dans vitam corpori: conſeruat
decorem. Corpus nāq; hominis ſine ſpiri
tu non h̄z decorem: īmo pallorem ⁊ defor
mitatē et terreſtreitatē redigentē in pul⸗
uerem. vñ dauid pſ. ciij. Auferes ſpm̄ eo
rum et deficient: ⁊ in puluerem ſuū reuer
tentur. Sic anima ſine ſpūſancto non h̄z
pulchritudinē: nec decorē conſcientie: ſed
turpitudinē et nigredinē peccati: que eſt
maxima pena que in hoīe poſſit eſſe. Vñ
ſm̄ Auguſt. in de ſentētijs ꝓſperi. Nulle
grauiores pene q̄ȝ male ↄſcientie: in q̇b⁹
cū de⁹ non habet: conſolatio non inueni
tur: et per conſequēs: nec ſpūſanct⁹: qui
paraclytus dicit̄ et conſolator. Pro tāto
dicit quintilianus. Nihil tam confuſum
tamq; laceratū affectib⁹/ſicut mala mēs
Sed anima cui dat ſpūſſanctus vitā: h̄z
decorem et grē puchritudinē. ⁊ reformat
ipām de turpitudīe ī pulchritudinē. iō ſe
q̇tur in tex. pſalmi p̄notati. Emitte ſpiri⸗
tum tuū et creabunt̄: et renouabis faciē
terre. i. anime peccatricis: que terra dicit̄
in peccato exiſtens: q: terra eſt elemētum
obſcuri⁹ in mūdo ⁊ infimi⁹. ſic aīa peccā⸗
tis obſcura propter grē carētiam que eſt
lumen. immūda ꝓpter peccati maculam
infima propter penam debitam in infer
no. Patet igitur primū ꝙ ſicut ſpūs hu⸗
manus dans vitam corpori conſeruat de
corem et pulchritudinem imaginis diui⸗
ne per gratiam.

Secunda pars.

¶ Dico ſecundo ꝙ ſpūs

humanus dans vitā corpori nutrit cali⸗
ditatē. Sine ſpū corpus eſt frigidū: ⁊ fri⸗
giditas eſt ſignum mortis. ſic anima ſine
ſpirituſancto efficitur frigida ⁊ gelida ad
operandū et pigra: ſed per ſpiritūſanctū
efficit̄ calida per charitatē: et inflāmata.
vnde ad Rom̄. v. dicit apoſtol⁹. Charitas
dei diffuſa eſt in cordibus noſtris ꝑ ſpm̄
ſanctum qui datus eſt nobis. In ſignum
huius apl'i ante receptionē ſpūſcti erant
frigidi ⁊ gelidi: vt petrus qui in paſſione
ſedebat ad prunas et calefaciebat ſe: q:
frig⁹ erat. vñ Bern̄. Sedebat petr⁹ ad pru
nas nō tam gelido corꝑe q̄ gelido corde
Reuera frigus erat: q: cor negantis ma
gnū frigus ↄſtrinxerat. Et eadē frigiditas
fuit ī apl'is qñ relicto eo/omnes fugerūt.
Matth. xxvj. Sed modo in receptione
ſpūſancti omnes facti ſunt calidi et in⸗
flammati: ideo receperūt ſpiritūſanctum
in ſpecie ignis: qui calefacit et inflāmat.
vñ Gregorius in homelia. Foris apparē
tibus linguis igneis: int⁹ facta ſunt cor⸗
da flammātia: quia dū deum in ignis vi⸗
ſione ſuſceperunt: per amorem ſuauiter
arſerunt.

Tertia pars.

¶ Dico tertio ꝙ ſpiritus

humanus dans vitā corpori dat fortitu⸗
dinem ⁊ vigorem. Corp⁹ ſine ſpiritu nul⸗
las habet vires: nec pōt ſubſiſtere: nec re
ſiſtere. tota die poſſet ꝑcuti ⁊ nō ſe defen⸗
deret: ſed ſolo ſpiritu vigorat̄ et roborat̄.
Sic anima contra tētationes carnis mū
di ⁊ diaboli/niſi per ſpiritūſanctum/nul⸗
las habet vires: nec robur. nam caro con
cupiſcit aduerſus ſpiritum: ſpūs aūt ad⸗
uerſus carnē. hec em̄ ſibijnuicem aduer⸗
ſantur. ad Galath. v. Et propter hoc dicit
apoſtolus ad Rom̄. vij. Video aliā legē
in membris meis repugnantem legi men
tis mee ⁊c. et ſubdit conquerēdo. Infelix
ego homo q̇s me liberabit de corꝑe mor
tis huius? Rn̄det ipſemet in cap̄. ſequēti
ꝙ ſpūſctūs. q: ſpūs adiuuat infirmitatē
noſtrā. In ſignū huius apoſtoli ante re⸗
ceptionem ſpūſancti nullas habebāt vi⸗
res. timidi erant ⁊ pauidi: ſed hodie dat⁹
eſt eis ſpirituſſanctus ad robur tam cor⸗
poris q̄ anime. aīe: quia ſic fuerunt ſpiri
tuſſancti gratia cōfirmati et roborati: ꝙ
nunq̄ extunc potuerunt mortaliter pec⸗
care. corporis: quia fuerunt fortes et vigo
roſi contra totū mūdum. exemplū in pe⸗
tro qui ante paſſionē ita erat debilitatus
ꝙ ceſſit ancille: ſed poſt receptionē ſpiri⸗
tuſſancti non ceſſit imꝑatori toti⁹ mūdi.
Prius petrus (inquit Bernar.) inter ver
ba ancille habuit formidinem: poſt inter
principum verba fortitudinem. vñ dixit
Actuū. v. Obedire oportet deo magis q̄ȝ
hominibus. Quia igit̄ anima per ſpiritū
ſanctū roboratur et vigoratur: nam ſine
eo nulli tētationi reſiſtere pōt. eſt em̄ de
ea ſicut de gallo qui eſt in campanili: qui
ad oēm ventū mouet̄: q: non eſt firmiter
ſituatus. iō orat apl's ad Ephe. iij. dicens
Huius rei grā flecto genua mea ad prē

dñi nr̄i ieſu xp̄i: ex quo oīs paternitas in
celis et in terra noīatur: vt det vobis ſm̄
diuitias gl'ie ſue virtutē corroborari ꝑ ſpi
ritū eius in interiori homine ⁊c.

Quarta pars.

¶ Dico quarto ⁊ vltimo

ꝙ ſpūs humanus dās vitā corpori manu
tenet p̄cioſitatē et valorē. Sine ſpū corp⁹
nihil valet: nihil appreciat̄. qđ demōſtrat̄
in lapide paruo miſſo alexādro iſti⁹ ꝓprie
B tatis ꝙ poſito ī vna parte ſtatere: ⁊ ī alia
parte oīa pōderoſa que inueniri poſſent:
plus lapis pōderabat: et poſito lapide in
vna parte ſtatere modico puluere ſuꝑpoſi
to: et in alia parte ſtatere granū milij: pl⁹
pōderabat granū milij. Cui dixerūt ſapiē
tes ad reddendū huius rei cauſam: iſte la
pis indicat quid tu es alexāder: modo tu
paruus plus pōderas q̄ totus mundus:
ſed modico poſt mortē puluere ſuꝑ te po
ſito magis valebit granū milij. Itaq; p̄tȝ
ꝙ ſicut corpus ſine ſpū nullius precij aut
valoris eſt: ita aīa ſine ſpūſancto per pec⸗
catū nihil eſt: q: per pctm̄ eſt nihil: ⁊ nihil
fiūt hoīes cū peccāt. hec Aug. Itē Joh.
xiij. Nō eſt ſeruus maior dño ſuo. ſed q̇ fa
cit pctm̄ ſeruus eſt pctī. Joh. viij. Igitur
ſi dñs eſt nihil: ⁊ ſeru⁹ erit nihil. Sed per
ſpm̄ſctm̄ aīa eſt aliq̇d magni valoris ⁊ pre
cij: et de nihilo ſpūs. ſed deduxit aīam ad
aliq̇d: ideo d: ꝑ ſpm̄ſctm̄ anima creari: q:
creare eſt de nihilo aliq̇d facere: vt magi⸗
ſter ſen. in. ij. dicit. vñ dauid pſ. l. Cor mū
dū crea in me de⁹: et ſpm̄ rectū innoua in
viſcerib⁹ meis. et alibi. Emitte ſpm̄ tuū ⁊
creabunt̄. Modus ⁊ ordo ꝑ quē ſpūſſan⸗
C ctus dat vitā aīe: figurat̄ Ezechie. xxxvij.
vbi legit̄/ꝙ ipſe vidit cāpū plenū oſſibus
ſuꝑ quib⁹ ꝓphetauit de mādato dñi. pri⸗
mo ꝙ haberēt vitā. ⁊ facta ꝓphetia facta
eſt cōmotio in oſſib⁹ ⁊ iuncta ſunt oſſa ad
oſſa: vnūquodq; ad iūcturam ſuā. ſecūdo
habuerūt materiā. tertio habuerunt ner⸗
uos: et ſuperuenerūt carnes. quarto extē⸗
ta eſt cutis deſuper. ⁊ ſequit̄ ꝙ adhuc ſpi
ritū nō habuerūt. et dixit ſibi dñs: ꝙ vati
cinaretur ad ſpiritū. Hec dicit dñs deus.
A quattuor vētis veni ſpūs: ⁊ inſuffla ſu⸗
per interfectos iſtos et reuiuiſcant. et ſe⸗
quitur ꝙ ingreſſus eſt in ea ſpiritus ⁊ vi⸗
xerūt. In iſta autoritate et figura circa vi
tam ſpiritualem: quam facit ſpūſſanctus
in peccatoris aīa: notare poſſumus prin⸗
cipaliter tria.

Primū ꝙ ſolus ſpūſſanctus pōt per pec⸗
catū mortuos ſpūaliter viuificare.

Scōm ꝙ oportet ad hoc animam homi⸗
nis preparare.

Tertium ꝙ materia diſpoſita et prepara⸗
ta neſcit ſpiritus ad dandum ſpiritualē
vitam tardare.

¶ Primū p̄tȝ. nā deus dixit ꝓphete. Fili
hoīs putas ne viuēt oſſa iſta? Et ip̄e reſpō
dit. Dñe deus tu noſti. ⁊ bene: q: ipſe ſol⁹
pōt pctā remittere. Luce. v. Quis pōt di⸗
mittere pctā niſi ſol⁹ de⁹? Sic ergo ipſe ſo
lus pōt mortuos ſpūal'r viuificare. Scdo
dixi ꝙ opȝ ad hoc animā hoīs preparare.
Iſta p̄paratio fit ꝑ quinq; q̄ tāgunt̄ in fi
gura: que deſignāt quinq; virtutes: q̄ pre
cedere debēt in aīa pctōris anteq̄ viuifi⸗
cet̄ ꝑ gratiā ſpūſcti. Prima eſt attritio et
hec tangit̄ in figura: ꝙ facta eſt cōmotio
magna in oſſib⁹. hoc fit ꝑ modū alteratio
nis ꝑ quē qđ erat ſuperius fit inferius: et
ecōtra. qñ aliq̇s reprehendit̄ de pctō. Se
cūda recōciliatio. hec ſignat̄ in figura vbi
dicit̄ ꝙ acceſſerunt oſſa ad oſſa: vnūq̇dq;
ad iūcturam ſuā: q: dȝ fieri ſm̄ ꝙ cōgruit
ſtatui. Ezech. xxxviij. In die illa erit cōmo
tio magna. Tertia diuinoꝝ cognitio. tan⸗
git̄ ī figura qñ d: ꝙ ſuper oſſa facti ſunt
nerui in quib⁹ viget ſenſus. ⁊ hoc qñ ho⸗
mines ſentiūt q̄ ſunt dei ⁊ ſapiunt. Quar
ta obſtinationis et male cōſuetudinis ab
iectio. tangitur in figura qñ d: ꝙ oſſa ha
buerūt carnes: q̄ ſunt molles. in quo figu
rat̄ ꝙ dȝ abijci crudelitas: et īduci pietas
ad ꝓximū. Quinta honeſta cōuerſatio tā
git̄ in figura qñ d: ꝙ extenta eſt cutis de⸗
ſuper ⁊ pellis dans pulchritudinē ⁊ appa
rentiā. per qđ intelligitur honeſta cōuer⸗
ſatio. j. Pet̄. ij. Conuerſationē veſtram in
ter gētes habētes bonā ⁊c. Sed aduerte
vnū mirabile ex ſerie textus: ꝙ oīa hec iā
inerāt: et ſpm̄ nō habebāt. nā hō quinq;
ſupradicta pōt habere: et tñ ſpm̄ viuificā
tem per gratiā nō habere. Nam multi pa
gani iſta habuerūt: ⁊ multi p̄hi: et tñ non
habuerūt gratiā ſpūſſancti: que dat ſpūa
lem vitā a quattuor vētis. Oportet ergo
ꝙ habeat̄ in quolibet tali: ꝙ veniat ſpiri
tuſſanctus: qui dat ſpūalem vitā a quat⸗
tuor ventis: a quib⁹ debet inuocari vt in⸗
ſufflet per gratiā ſuper interfectos vt reui

niſcant. Jſti quattuoꝛ venti ſunt

Primus aquilonaris: qui eſt ſitus ⁊ deſpectus mūdanoꝝ: que debēt eſſe hoī ſitus ⁊ ad nihilum reputari.

Scđs occidentalis: qui eſt frigidus: ⁊ eſt carnis moꝛtificatio. per timoꝛē concupiſcētia carnis in hoīe refrenatur.

Tertius meridionalis: qui eſt humidus: per quem miſericoꝛdia et pietas ad pꝛoximos deſignatur.

Quartus oꝛiētalis: qui eſt calidus: ꝑ quē charitas dei et pꝛoximi figuratur.

Ab iſtis igitur quattuoꝛ ventis. i. quattuoꝛ virtutibus. ſcilꝫ

Paupertate altiſſima: que per vētū aquilonarem.

Moꝛtificatione duriſſima: que per occidentalem.

Pietate pleniſſima: que per meridionalē.

Charitate feruentiſſima: que per oꝛientalem ſignificantur.

Debet inuocari ſpūſſctūs: vt īterfectos ꝑ pctm̄ viuificet. que inuocatio nihil aliud eſt: ꝙ in iſtis quattuoꝛ virtutibus ſe exercere. Uel ꝑ iſtos quattuoꝛ vētos debēt intelligi quattuoꝛ cōſiderationes: quas dꝫ homo de ſe habere: ſi gratia ſpirituſſancti vult viuificari ſpiritualiter.

Pꝛimo debet cōſiderare ſuā natiuitatē et vitā quō eſt de tā vili ⁊ fragili materia: et ſe humiliare: et tūc inuocat ſpm̄ſctm̄ a vēto oꝛiētali: per quē natiuitas deſignatur.

Scđo dꝫ cōſiderare ſuā moꝛtē: et ꝙ neceſſario eſt moꝛtalis: ⁊ ignoꝛat diē: ⁊ ſic dꝫ timere: ⁊ tūc īuocat ſpm̄ſctm̄ a vēto occidētali: per quem moꝛs deſignatur.

Tertio dꝫ cōſiderare ꝓſperitates mundanas quō ſunt trāſitoꝛie: ⁊ ꝙ in ipis nō eſt ſtabilitas: ⁊ tūc inuocat ſpm̄ſctm̄ a vento auſtrali: ꝑ quē pꝛoſperitas deſignatur.

Quarto dꝫ cōſiderare aduerſitates ⁊ in ipſis nō deijci: ſed vt virtuoſus firmari: ⁊ ſic inuocat ſpm̄ſctm̄ a vento aqlonari: a quo pādit oē malū: ꝑ quē aduerſitas deſignatur. Per pꝛimā cōſiderationē hō humiliatur. Per ſcđam efficitur timidus. Per tertiā nō extollit. Per quartā nō deijcitur: ſꝫ vt quadratū firmat. Jn. j. Eth. virtuoſus cōparatur coꝛpoꝛi quadrato: qꝛ ſicut quadratum bene ſedet in oī latere: ita virtuoſus in oī foꝛtuna cōtingēte. Sic ergo ptꝫ ꝙ ſunt quattuoꝛ ꝯſiderationes: que ſunt aīe pꝛeparatiōes et diſpoſitiones ſpūſſancti: vt det vitam aīe in natura. Sequit in tertia ⁊ vltima parte figure: ꝙ aīa ſic diſpoſita ⁊ pꝛeparata: nō tardat ſpūſſanctus aīam infoꝛmare: ⁊ vitā ſpūalem ſibi dare. Nā ſequit in tex. ꝙ ingreſſus eſt in ea ſpiritus. ſ. in illa oſſa ſicca et arida et reuixerūt ⁊c̄. Et ſuper ſic diſpoſitos ſpūſſanctus ſtatim veniet: ſm̄ ꝙ habet in glo. ſup illo Factus eſt repente de celo ſonꝰ ⁊c̄. Act. ij. ſuper verbo. Repente. Neſcit tarda molimina ſpūſſancti gratia. Ptꝫ igit ꝓ cōcluſione ſermonis, ꝙ quattuoꝛ facit ſpiritus humanus in homine ad hoc vt det vitam coꝛpoꝛalem.

Pꝛimo conſeruat decoꝛem.

Secundo nutrit caloꝛem.

Tertio dat foꝛtitudinē et vigoꝛē.

Quarto manutenet pꝛecioſitatē ⁊ valoꝛē. vt dictū eſt ſuperius. Et eadem facit ſpūſſanctus in aīa: dando ſibi vitā ſpūalē. Qn̄ igit querebas in pꝛincipio ſermonis: ad quid venit ſpūſſanctus? Rñdet thema in pꝛincipio ꝓpoſitū. Ut oīs qui credit in ipſum non pereat: ſed habeat vitam eternā. Placeat altiſſimo ⁊c̄. Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Feria. iij. pentecoſtes. Sermo. j.

ORauerūt pꝛo illis vt acciperent ſpm̄ſctm̄. Act. in. c. viij. et in epiſtola pꝛeſentis ſolennitatis verbū ſcribitur nūc aſſumptū. A

Uerbū iſtud ad litterā intelligitur de beatis aplīs: qui erāt hieroſolymis: ad ſamariā que receperat verbū dei. Orauerūt ꝓ ipſis. ſ. ſamaritanis: vt acciperent ſpiritū ſanctū. ſ. in foꝛma viſibili qꝛ nōdū ī quēꝙ illoꝝ venerat: ſed baptizati tm̄ erāt in nomine dñi noſtri ieſu xpi. ⁊ deinde imponebāt manus ſup illos: ⁊ accipiebāt ſpiritū ſanctū. Ecce ſnīa lr̄alis. Pꝛo ſnīa ſcđo introductiua et declaratiua thematis, eſt notādū ꝙ circa thema pꝛeſens rōnabiliter poteſt moueri vnū dubium: cum ſamaritani eſſent iā ab aplīs in noīe dñi ieſu baptizati: cū in baptiſmo ⁊ in ceteris ſacramētis recte ⁊ rite ſuſceptis. ſm̄ doctoꝛes, conferat gr̄a: et ꝑ ꝯn̄s detur ſpūſſctūs. quid eſt hoc ꝙ apli. ſ. petrꝰ ⁊ iohānes oꝛauerūt ꝓ illis vt acciperent ſpm̄ſctm̄: nondū em̄ in quēꝙ illoꝝ venerat: ſcribit vbi thema. ergo videt vel ꝙ in baptiſmo nō det ſpirituſſanctus: qđ nō eſt dicendū: vel ꝙ apoſtoli fruſtra oꝛauerunt ꝓ eis vt acciperent ſpm̄ſctm̄. Pꝛo cuiꝰ reſpōſione, eſt notādū ꝙ ſm̄ ſnīam magiſtri ſnīaꝝ lib. j. di. xvij. ca. nūc de ſpūſctō. dicit ſic. Dicimus ꝙ ſicut filiꝰ duobꝰ modis dꝛ mitti. vno modo quo viſibiliter. ſ. in carne apparuit: altero quo inuiſibiliter caſtis mentibꝰ impartit. ita ⁊ ſpūſſctūs a pr̄e ⁊ filio ac ſeipſo duobus modis ꝓcedere ſiue mitti ſiue dari dicit. vno mō īuiſibilr̄: altero viſibiliter. datus eſt em̄ viſibilis creature demōſtratione, ſicut in die pētecoſtes. Act. ij. alijſꝙ vicibus: et dat quotidie: inuiſibilr̄ illabēdo mētibꝰ fideliū. Hec magr̄. Ex quo manifeſte pꝫ rñſio ad queſtionē ſic dicēdū (ſaluo melioꝛi iudicio) ꝙ illi ſamaritani quādo baptizati fuerunt in noīe dñi ieſu xpi: verū baptiſmū ſuſceperūt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s gratiā: ⁊ ſpm̄ſctm̄ inuiſibiliter. qꝛ ſpūs vbi vult ſpirat: ⁊ vocē eius audis: ſꝫ neſcis vn̄ veniat: aut quo vadat. Joh. iij. vbi xp̄s loquebat nicodemo de baptiſmo dicit ꝙ ſpūs ⁊c̄. ſꝫ petrꝰ ⁊ iohānes oꝛauerūt ꝓ ipſis vt acciperēt ſpiritūſanctum. ſ. in foꝛma viſibili. Xp̄s em̄ recepit ſpm̄ſctm̄ viſibiliter in baptiſmi ſuſceptione: qn̄ deſcēdit ſpūſſctūs coꝛpoꝛali ſpecie ſicut colūba in ipm̄. Luce in. c. iij. Itē vtrū btā vgo ſuſcepit ſpiritūſanctū inuiſibiliter in ſua ſctīficatione: in filij dei conceptione. Spūſſanctus ſupueniet in te: et virtus altiſſimi obūbꝛabit tibi. Luc. in. c. j. viſibiliter etiā in die pentecoſtes cū aplīs, ⁊ ceteris xp̄i diſcipulis in linguis igneis. Item etiā aplī ſuſceperūt ſpm̄ſctm̄ inuiſibiliter ad faciendū miracula: qn̄ dedit illis poteſtatē ſup oīa demonia vt languoꝛes curarēt. Luc. ix. et viſibiliter in die pētecoſtes: qn̄ repleti ſunt omnes ſpūſancto. et ceperūt loqui varijs linguis pꝛout ſpūſſanctus dabat eloqui illis Act. in. c. ij. Sic a ſimili illi ſamaritani ad fidē cōuerſi: et in noīe ieſu baptizati: iā receperunt ſpiritūſanctū inuiſibiliter in baptiſmo: ſed apoſtoli oꝛauerūt vt acciperēt
B viſibiliter in foꝛma viſibili. ¶ Ubi pōt vlterius queri quare tunc illis dabatur ſpirituſſctūs inuiſibiliter et viſibiliter: et nobis nō niſi inuiſibiliter in baptiſmo et in alijs ſacramentis. Ad quod reſpondetur ex fundamento ſancti Tho. in. j. par. ſumme. q. xliij. art. vij. in coꝛpoꝛe: ꝙ deus pꝛouidet omnibus ſm̄ vniuſcuiuſꝙ modū. Eſt autē modus cōnaturalis hominis vt per viſibilia ad īuiſibilia manuducatur: ⁊ ideo inuiſibilia dei opoꝛtuit homini ꝑ viſibilia manifeſtari. ſicut igitur ſeipſum deus: et pꝛoceſſiones eternas perſonarum per creaturas viſibiles ſm̄ aliqua inditia quodammodo hoībus demonſtrauit: ita etiam conueniens fuit vt etiā inuiſibiles miſſiones diuinarum perſonarum ſm̄ aliquas viſibiles creaturas manifeſtarētur. aliter tamen filius ⁊ ſpirituſſanctus. nam ſpirituiſancto inquātum ꝓcedit vt amoꝛ: competit eſſe ſanctificationis donū. filio autem inquantum eſt ſpirituſſancti pꝛincipiū: competit eſſe ſanctificationis huiꝰ autoꝛem. et ideo filius viſibiliter eſt miſſus tanꝙ ſanctificationis autoꝛ: et ſpūſſanctus tanꝙ ſanctificationis inditium. hec ſctūs Tho. Quia ſpirituſſancti miſſio viſibilis: ideo fit vt homo per hanc manuducatur ad cognitionem miſſionis inuiſibilis. et ſic fides coꝛroboꝛetur. et quia in pꝛimitiua eccleſia tēpoꝛe apoſtoloꝝ fides erat in pꝛincipio: ideo tunc ad fidei cōfirmationem: quia difficultas eſt circa pꝛincipia: ideo tūc erant neceſſaria miracula, et miſſiones viſibiles ſpirituſſancti. Modo autem quia fides eſt confirmata et roboꝛata: non expedit vt fiant miracula: nec miſſiones viſibiles ſpirituſſancti. Et ſic patet ratio quare nunc nō datur ſpirituſſanctus viſibiliter. Et ſic patet reſponſio, ꝙ ꝙuis ſamaritani recepiſſent ſpiritumſanctum inuiſibiliter in baptiſmo: aplī tamē petrus et iohannes oꝛauerūt pꝛo ipſis vt acciperent in foꝛma viſibili ad fidem roboꝛandam. Et hoc eſt quod dicūt verba pꝛopoſita. Orauerunt pꝛo ipſis vt acciperent ſpiritūſanctum: quod fuit thema. Jn quibus verbis duas ꝯcluſiones intendo pertractare iuxta thematis partes duas.

Jn pꝛima oſtēditur ex parte aploꝝ ardēs charitas in hoc ꝙ dicit. Orauerunt pꝛo ipſis. in pꝛima parte thematis.

Jn ſcđa docet ex parte ſamaritanoꝝ euidens vtilitas, cum dicitur: vt acciperēt ſpirituſſanctū. in ſcđa parte thematis.

Pꝛima pars.

¶ Dico pꝛimo ꝙ in verbis thematis pꝛeaſſumpti oſtēditur ex parte aploꝝ ardens charitas in hoc qđ dicitur. Orauerūt pꝛo ipſis. Pꝛo cuiꝰ deductione C

eſt notandū ꝙ apoſtoli petrus et iohannes magnā charitatē oſtēderunt in hoc ꝙ orauerunt ꝓ ſamaritanis. qm̄ orare ꝓ ſe eſt opus neceſſitatis: orare vo ꝓ alijs eſt opus charitatis. Et iō dicit Chryſoſt. ſup mattheū. Pro ſe orare neceſſitas cogit: ꝓ altero autē charitas fraternitatis hortat̄. Dulcior eſt aūt ante deū orō deuota: nō quaꝫ neceſſitas trāſmittit: ſed quā charitas fraternitatis commendat. Et ſi opus charitatis eſt orare ꝓ alijs indifferenter: opus maioris ⁊ ꝑfecte charitatis eſt orare ꝓ inimicis. Orate ꝓ perſequētibus et calūniantibꝰ vos. Mat.v. Tenemur em̄ orare ꝓ inimicis eo modo q̊ nos tenemur diligere ex neceſſitate eos īquātum ſunt inimici. ſic nūc tenemur pro eis orare ſpecialiter inquantū ſunt inimici: ſcꝫ vt eos a cōmunibꝰ orōnibꝰ nō excludamus. Si q̄s em̄ diligeret inimicum in quantū inimicū: ⁊ oraret ꝓ eo ſpecialiter hoc perfectiōis eſſet: nō neceſſitatis niſi in aliquo caſu ſpeciali. hec eſt ſnīa ſancti Thome.ij.ij.q.lxxxiij.ar.vij. Sed videt̄

D ꝙ non ſit orandū ꝓ peccatoribꝰ. nam ꝓ malis prohibemur orare iuxta illud Hieremi.vij. Tu ergo noli orare ꝓ populo h̊ nec aſſumas pro eis laudē et orationem: et nō obſiſtas mihi: q: non exaudiam te. Pro bonis etiā videt̄ ꝙ non debeamꝰ orare: q: pro ſeipſis exaudiunt̄ dū orant. ergo videtur ꝙ nō debemus ꝓ alijs orare. Rn̄det̄ ad vtrāq; ꝙ pro pctōribꝰ orandū eſt vt conuertant̄. ꝓ bonis et iuſtis vo vt in bono perſeuerēt et proficiant. Orātes tn̄ non ꝓ oībꝰ pctōribus exaudiūtur: ſed ꝓ quibuſdā. exaudiunt̄ em̄ ꝓ predeſtinatis: non aūt ꝓ preſcitis ad mortem. ſicut et correctio qua fratres corrigimꝰ effectū hꝫ in predeſtinatis: nō in reprobatꝭ/ ſm̄ illud Eccl'ſ.vij. Nemo pōt corrigere quē deꝰ deſpexerit. et ideo dr̄.j. Johā.v. Qui ſcit fratrē ſuū peccare pctm̄ nō ad mortē petat et dabitur ei vita peccanti peccatū non ad mortē. Sed ſicut nulli q̄diu h̊ viuit: ſubtrahendū eſt correptionis bn̄ficiū quia nō poſſumus diſtīguere predeſtinatos a reprobis: vt Aug. dicit in lib. de correptione et gr̄a. ita etiā nulli eſt denegandū orōnis ſuffragiū quantūcūq; ſit malꝰ. Pro iuſtis etiā eſt orandū et h̊ triplici ratione. Primo q: multoꝝ preces facilius exaudiunt̄. vn̄ ſup illud Ro.xv. Adiuuetis me in orōnibus veſtris ad deū. dicit glo. bn̄ rogat apl'ſ minores pro ſe orare: multi em̄ minimi dū congregant̄ vnanimes fiunt magni. et multoꝝ preces īpoſſibile eſt ꝙ non impetrēt illud. ſcꝫ qđ eſt impetrabile. Scđo ꝓ iuſtis eſt orandum vt ex multis gr̄a agatur deo de bn̄ficijs q̄ confert iuſtis: que etiā in vtilitatē multorum vergunt: ſicut dicit apl'ſ.ij. Coꝝ.j. Tertio ꝓ iuſtis eſt orandum vt maiores non ſuperbiant dū conſiderāt ſe minorū ſuffragijs indigere. hoc ſanctꝰ Thomas vbi.ſ. Oremꝰ ergo oēs tam ꝓ iuſtis q̄ ꝓ pctōribꝰ: ad qđ debent nos duo mouere.

Primo preceptum diuinum.

Scđo orōnis efficacia virtualis.

E ¶ Primo debꝫ nos mouere ad orādū p̄ceptum diuinū. Cū em̄ finis p̄cepti ſit charitas ſm̄ aplm̄: hinc eſt ꝙ ad oīa que cadunt ſub charitate tenemur ex p̄cepto et ſignāter tp̄e neceſſitatꝭ. q: ergo orare pro primo eſt de opibꝰ charitatꝭ ſpūalis: ſequit̄ ꝙ tenemur orare ex p̄cepto. iō dixit beatꝰ Jacobꝰ in canonica ſua ca.v. Cōfitemini alterutrū pctā veſtra: et orate pro inuicem vt ſaluemini. Oēs g̊ tenemur iugiter orare. laici indetermīate: q: nō obligant̄ ad certā orōnē: ſed debent aliquam orōnē facere et ſignanter ꝯfeſſionē fidei. credo in deū: cū orone dn̄ica: et ſalutationem angelicā mane et ſero. Clerici vo in ſacris ordinibꝰ cōſtituti tenent̄ dicere horas canonicas bn̄ et attēte. et ſi aliq̄d dimittūt vel errāt ex ignorātia: peccāt mortaliter. ⁊ iō exēplo aploꝝ q̄ orauerūt: oēs debemꝰ orare. p̄mo ꝓpter p̄ceptū. Scđo debemus orare propter orationis efficaciam. magna eſt enim virtus que habet efficaciam ſuper quinq;.

Super ſententiā diuinalem.

Sup ordinationē angelicalem.

Super influētiam elementalem.

Super aīam rationalem.

Sup ſubſtantiam naturalem.

F ¶ Dico p̄mo ꝙ virtus orōnis hꝫ efficaciā ſup ſnīam diuinalē. Plures legimus ſentētias in ſacra ſcriptura vtute orōnis fuiſſe reuocatas: de q̄bꝰ ſolū tres intēdo recitare. Prima eſt de ezechia. Legit̄ em̄ Eſa.xxxviij. ꝙ egrotauit rex ezechias vſq; ad mortē: et itroiuit Eſaias ad eū ⁊ dixit ei. Hec dicit dn̄s. Diſpone domui tue: q: morieris tu ⁊ nō viues. Qui ꝯuertit faciē ſuam ad parietem: ⁊ orauit ad dn̄m: ⁊ dixit. Obſecro dn̄e memēto quō ambulauerim coram te in veritate ⁊ in corde perfecto ⁊c. ſequit̄. Factū eſt verbū domini ad Eſaiā dicēs. Uade et dic ezechie: Hec dic̄ dn̄s deus dauid p̄ris tui. Audiui orōneꝫ tuam: et vidi lachrymas tuas. ⁊ ecce ego adyciā ſup dies tuos.xv. annos. Et ſic pꝫ quō per orōnem fuit reuocata ſnīa diuina. Patet ſcđo de niniuitis: q̄bꝰ dictum fuit per Jonā ꝓphetā ex precepto dn̄i vt habet̄ ione.iij. cap̄. Adhuc quadraginta dies ⁊ niniue ſubuertet̄. Et vidit deꝰ opa eorum: q: conuerſi ſunt de via ſua mala: et miſertus eſt dn̄s ſup maliciā quā locutus fuerat vt faceret eis et nō fecit. Et ſic etiā ptꝫ quō per orōnem ſnīa diuina fuit impedita. Patet tertio de dauid.ij. Reg. xxiiij. qui ꝓpterea q: populū numerauit ꝯ dn̄i voluntatē in oſtēſionem glorie ſue. Dictū fuit ſibi a dn̄o per Gad ꝓphetam. Horū triū tibi datur optio: elige vnū qđ volueris ex his. Aut ſeptē annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribꝰ mēſibus fugies aduerſarios tuos: ⁊ illi te ꝑſequētur: aut certe tribꝰ diebus erit peſtilētia ī terra tua. et vt ſequit̄ in eodē cap̄. dauid orauit ad dn̄m dicēs. Ego ſum q̄ peccaui: et ego inique egi: iſti qui oues ſunt: q̄d fecerūt? Uertat̄ obſecro manꝰ tua ⁊ ꝯ me ⁊ ꝯ domū patris mei. Et deinde ex p̄cepto ꝓphete obtulit ſacrificiū: et deinde vt ſequit̄ in fine eiuſdē capituli. ꝓpitiatꝰ eſt dn̄s terre: et cohibita eſt plaga ab iſrael. Et ſic ptꝫ quō ſnīa diuina mutat̄ virtute orōnis. Sed ꝯ ſi virtute orōnis ſentētia diuina mutat̄: ergo deꝰ eſt variabilis. Ad qđ rn̄detur ꝙ ſentētia dei comminatiua mutat̄: non autē diffinitiua. ⁊ ſic mutate fuerūt iſte ſnīe virtute orationis. vel dic aliter. ꝙ ꝓuidētia diuina preuidet fineꝫ et media que ducūt ad finē: ꝯ errorē vigilantij vt dicit ſanctꝰ Thom̄.ij.ij.

G ¶ Dixi ſcđo ꝙ vtus orōnis hꝫ efficaciam ſup ordinatiōe nature angelice. Pro quo ſciendū ꝙ ſm̄ ſnīam ph'oꝝ/ ac etiā theologoꝝ/ intelligentia. ſ. angelꝰ mouet celū īmo qđ eſt fortiꝰ: fuit opinio multoꝝ doctoꝝ tam ph'oꝝ/ q̄ etiā theologoꝝ/ ꝙ corpora celeſtia ſunt aīata: ⁊ ꝙ angeli ſunt anime corporum celeſtium. Nā anaxagoras vt refert Augu.xviij. de ciui. dei. c.xlj. factꝰ eſt reus apud athenieſes q: dixit ſolem eſſe lapidē ardentē: negans vtiq; ipſuꝫ eſſe deū vel aliq̄d aīatū. Platonici vo poſuerūt corpa celeſtia aīata. Similiter apđ doctores fidei fuit circa hoc diuerſa opinio. nam origenes poſuit corpa celeſtia animata. Hierony. etiā cū eodē aſſentire videt̄: exponēs illud Eccl'ſ.j. Luſtrās vniuerſa in circūitu pergit ſpiritus. Baſilius vo et damaſcenꝰ aſſerunt corpa celeſtia nō eſſe animata. Auguſtinꝰ vo ſub dubio dereliquit in neutrā partem declinās vt ptꝫ in.ij. ſup Gen̄. ad litterā: et ī enchiridiō vbi etiam dicit: ꝙ ſi ſunt aīata celeſtia corpora pertinēt ad ſocietatē angelorū eorum aīe. Dicendū eſt igit̄ ſm̄ ſanctū Tho.j. p̄te ſum.q.lxx. de ope.iiij. diei art.iij. in corpore: ꝙ corpora celeſtia ſunt inanimata: q: angelus ſolū vnit̄ celo ꝓpter ſolā motionē. ad hoc aūt ꝙ moueat non opꝫ ꝙ vniat̄ ei vt forma: ſed per ꝯtactum vtutis: ſicut motor vnitur mobili. vn̄ ariſtote. in.viij. phyſicoꝝ poſtq̄ oñdit ꝙ primū mouēs ſeipꝫ cōponit̄ ex duabꝰ ꝑtibꝰ: q̄rū vna eſt mouēs: ⁊ alia mota: aſſignās quomodo he due ꝑtes vniant̄: dicit ꝙ ꝑ contactū: vl' duoꝝ adinuicem ſi vtrumq; ſit corpus: vel vnius ad alterū: et non ecōuerſo ſi vnū ſit corpꝰ et aliud non corpus. Platonici aīas vniri corporibꝰ non ponebāt niſi per ꝯtactū vtutis: ſicut motor mobili. ⁊ ſic ꝑ h̊ ꝙ plato ponit corpora celeſtia aīata: nihil aliud dat̄ intelligi q̄ꝫ ꝙ ſpēs ſpūales vniunt̄ corporibꝰ celeſtibꝰ vt motores mobilibꝰ. Q: aūt corpa celeſtia moueant̄ ab aliq̄ ſubſtātia apprehēdente. ſ. intelligētia ⁊ nō ſolū a natura ſicut grauia ⁊ leuia: ptꝫ ex h̊ ꝙ natura nō mouet niſi ad vnū: quo habito quieſcit. qđ in motu corporū celeſtiū nō apparet: q: ſemꝑ mouent̄: ⁊ ſic relīquit̄ ꝙ mouent̄ ab aliqua ſubſtātia apprehēdente. ſ. intelligentia. Quia ergo intelligentia mouet celū. ſ. ab oriente ad occidentē. ⁊ ſol ⁊ ceteri planete mouentur motu proprio ab oriente in occidentē cū ſint fixi in celo: ſequitur ꝙ mouentur ab angelo ad motū celi motu raptus. Iſtū autem motū ſolis oratione legimus ceſſaſſe: et ſolem in medio celi quieuiſſe tempore Joſue poſtq̄ deuote orauit ad dn̄ꝫ: dum voluit pugnare contra gabaonitas. vn̄ Joſue.x. prout habetur in libro iuſtoꝝ dicitur ſic. Stetit itaq; ſol in medio celi: et non feſtinauit

occumbere ſpacio vnius diei. Nō fuit antea nec poſtea tam longa dies obediente dño voci hominis.

D ¶ Dixi tertio ꝙ virtus orōnis habet efficaciam ſuper influentiam elementalem. Cū enim elementa ſint adinuicē actiua ⁊ paſſiua et ſuas habeant actiones: ſicut de aqua ptꝫ que cadens inebriat ⁊ impinguat terrā et germinare eam facit: ⁊ dat ſemen ſerenti et panē comedenti. Eſa. lv. Hanc actionē elementoꝝ legimus virtute orationis ceſſaſſe per orationem helie ꝓphete et impeditā: ac deinde relaxatā. ſicut dicit Jacobꝰ in canonica ſua cap. v. ꝓrout etiā habetur. iij. Reg. xvij. ⁊. xviij. ⁊ Luc. iiij. Helias homo erat ſimilis nobis paſſibilis. et oratione orauit vt non plueret ſuper terrā: et non pluit annos tres ⁊ menſes ſex. Et rurſum orauit et celū dedit pluuiam: et terra dedit fructū ſuū.

¶ Dixi quarto ꝙ virtus orationis hꝫ efficaciam ſuper animā rationalē. Dicit̄ eñ vere ⁊ catholice/ ꝙ in hoīe eſt ſolum vna anima dans eſſe intellectiuū ſenſitiuum vegetatiuū. ⁊ ſm Boetiū motiuū: qđ aīa non pōt facere in magna diuturnitate tēporis/ ſine aliquo alio cibo ſumpto curſu naturali. Legitur tñ Exod. xxiiij. ꝙ moyſes volēs legē dei accipere orōni ſe dedit et magno tēpore ieiunauit: nec aliquē cibum naturalē cepit. vnde đr ibi ſic. Aſcēdit ſuper verticem montis ſolus. ⁊ habitauit gloria dñi ſuper ſinai tegens illum nube ſex diebꝰ. ⁊ ſequit̄. Et fuit ibi. xl. diebus ⁊. xl. noctibꝰ. ⁊ dicit gloſa ſanctoꝝ nō manducans: nec bibens: ſed in oratione
E perſiſtens.

¶ Dixi quinto ⁊ vltimo ꝙ virtus orationis habet efficaciā ſupra ſubſtantiā naturalē. Nulla eñ creatura habet poteſtatē immutandi ſubſtantiam alicuius rei. nec angelus: nec diabolꝰ: nec hō: quia quoad immutationē ſoli deo ſubiecta eſt creatura: et ad eū ſolū habet obedientialem potentiā ſm Auguſ. Virtus tamen orōnis hꝫ iſtam efficaciam. nam ſacerdos dicēs iſtam breuem orationē (hoc eſt eñ corpꝰ meū) virtute horum verborū ſubſtantia panis cōuertitur ī corpus xpi. et idem de vino in ſanguinē. Magna eſt ergo v̄tus orationis. et ideo Chryſoſto. cōmendans ipſam orationē dicit. Conſidera quanta eſt conceſſa tibi felicitas. quāta gloria attributa. omnibus confabulari cum deo: cū xp̄o ⁊c. Ex hoc ergo fiduciam aſſumētes: ex quo tanta eſt efficacia orōnis/ vt etiam de peccatoribus iuſtos faciat: oremus iugiter ad dñm cum publicano dicētes. Deus propitius eſto mihi peccatori. vt ſic orādo in templo: deſcēdamus iuſtificati in domos noſtras. Et hoc de primo principali. vbi dixi. ꝙ oſtēdebatur ex parte apoſtolorū ardens charitas. quia orauerunt pro ipſis.

Secunda pars.

F ¶ Dixi ſecūdo principaliter ꝙ ex parte ſamaritanoꝝ notatur euidens vtilitas: cum dicit̄. vt acciperēt ſpiritūſanctū. Vide efficaciam oratiōis apoſtoloꝝ. orauerunt pro ipſis vt acciperent ſpiritūſanctū: et acceperunt. qđ patet in hoc qđ ſequitur. imponebāt manus ſuꝑ illos: et accipiebāt ſpm̄ſanctū. ſ. in forma viſibili. Sed quomodo acceperunt? Dico ꝙ quidā accipiunt ſpiritūſanctum in munus: ⁊ non in vſum muneris vt imꝑfecti: qui colūbaꝝ more ſimpliciter gemūt: ſed edificare proximū neſciunt: q̄ poſſunt dicere illud qđ ſcribit̄ Eſaie. lix. Quaſi colūbe meditātes gemenꝰ. Alij aūt accipiūt ſpm̄ſanctū in vſum muneris ⁊ nō in munus vt reprobi: qui more nubiū alios cōpluunt ſed in ſe aridi ꝑſiſtunt. de qbꝰ pōt intelligi qđ ſcribit̄. ij. Pet. ij. Hi ſunt fontes ſine aqua ⁊ nebule turbinibꝰ agitate. qbus cōpetit illud poeticū. Sic vos non vobis fertꝫ aratra boues. Sic vos nō vobis vellera fertis oues. Sic vos nō vobis mellificatis apes. Alij aūt accipiunt ſpm̄ ſanctū in munus et in vſum muneris vt perfecti: qui pariter ardent et incendunt nutrientes in ſe amoris incendiū: et eloquijs dñicis alios inflammantes. ſic erat Helias de quo Eccli. xlviij. Surrexit helias propheta q̄ſi ignis: et verbū ipſius q̄ſi facula ardebat. Talis erat btūs Johannes de quo dñs ait Joh. v. Jlle erat lucerna ardens ſibi: et lucens alijs. ardens interius igne charitatis: ⁊ lucēs exteriꝰ exēplo conuerſationis et verbo ꝑdicationis Ad ꝓpoſitum de ſamaritanis: aliqui receperūt ſpiritūſanctum in munus et nō in vſum muneris ſicut ſimplices et idiote: alij aūt receperūt in munus ⁊ in vſuꝫ muneris/ vt illi qui poſt ſuſceptionem ſpūſ-

ſancti predicauerūt fidem catholicam: et ſua ꝑdicatione multos ad fidē traxerunt ꝓpter qđ poſſumus dicere ſamaritanis illud qđ ſcribit̄ Actuū in ca. xix. Spiritūſanctū accepiſtis credentes. Cuius acceptionis participes nos faciat ieſus xp̄us dñs noſter: qui viuit et regnat per ſecula benedictus. Amen.

Et ſic patent duo declarata.

Primū ex parte apoſtolorum ardens charitas. ouraerūt pro ipſis. in prima parte thematis.

Secundū ex parte ſamaritanoꝝ euidens vtilitas. vt acciperent ſpiritūſanctū. in ſecūda parte thematis. Deo grās.

¶ Feria. iij. pentecoſtes. Sermo. ij.

A IMponebāt manus ſuper illos: ⁊ accipiebant ſpm̄ſanctū. Act̄. viij. cap. originalr̄: recitatiue in ep̄la preſentis diei verbum ſcribit̄ nunc aſſumptū. Sentētia litteralis thematis eſt iſta. apl̄i poſt receptionē ſanctiſpūs/ exiſtētes in hierl̄m: audierūt ꝙ ſamaritani accipiebāt fidē per ꝑdicationē diſcipuloꝝ xpi: ⁊ ꝙ erant baptizati in noīe dñi ieſu: ſed nondū acceperāt ſpiritūſanctū in forma viſibili: et ideo miſerūt ad eos petrū ⁊ iohannē ⁊ orantes imponebāt manꝰ ſuper illos: ⁊ accipiebant ſpiritūſanctū. Sed pro declaratione aliquali et introductiōe thematis/ debetis ſcire ꝙ ſpūſſctūs datur et accipit̄ duobꝰ modis. ſcꝫ viſibiliter: et inuiſibiliter. Inuiſibilr̄ dat̄ ſm dona grē facientis gratū et iō dic̄ Auguſt. iij. de trini. ꝙ ſpūſſctūs tpaliter ꝓcedit ad ſanctificādā creaturā. Cū ergo ſanctificatio creature/ nō ſit niſi ꝑ gratiā gratū facientē: ſequit̄ ꝙ miſſio diuine ꝑſone/ nō ſit niſi per gratiā gratū faciētē. Quod declarat̄ ſic ſm Thomā. j. parte ſumme. q. xliij. art̄. iij. in corꝑe. q. diuine ꝑſone cōuenit mitti ſm ꝙ nouo mō exiſtit in aliq̄ dari et accipi: ſm ꝙ habet ab aliquo: neutrū aūt hoꝝ eſt niſi ſm gratiam gratum facientē. eſt eñ vnus cōmunis modus quo deꝰ eſt in oībus rebꝰ per eſſentiā potentiam ⁊ ꝑſentiā/ ſicut cauſa in effectibꝰ participantibꝰ bonitatē ipſiꝰ Super iſtū aūt modū cōmunē/ eſt vnus ſpecialis: q̄ cōuenit creature rationali in qua deus đr eſſe ſicut cognitꝰ in cognoſcēte: et amatū in amāte. ⁊ q: cognoſcēdo et amādo creatura rōnalis ſua oꝑatione attingit ad ipm̄ deū: ſm iſtū ſpecialē modū deus non ſolū đr eſſe in creatura rōnali: ſed etiā hebitare in ea ſicut in tēplo ſuo. Sic ḡ nullus alius effectus pōt eſſe rō/ ꝙ diuina ꝑſona ſit nouo mō in rationali creatura: niſi grā gratum faciēs. ⁊ ſic ſm ſolam gratiā gratū facientē mittit̄ et ꝓcedit temporaliter inuiſibiliter ſpūſſctūs: ⁊ accipit̄ a creatura rationali vt ſanctificet̄ ſic inuiſibiliter. Et rō eſt ſm Thomā vbi ſupra arti. vij. in ſolutione ad. vj. arg. vbi dicit ſic in forma. Ad patres aūt veteris teſtamēti miſſio viſibilis ſpūſſancti fieri nō debuit: q: priꝰ debuit ꝑfici miſſio viſibilis filij ꝙ̄ ſpūſſctī: cū ſpūſſctūs manifeſtet filiū: ſicut filiꝰ patrē. Fuerūt tñ facte viſibiles apparitiones diuinarū ꝑſonarū pr̄ibꝰ veteris teſtamēti: q̄ q̄dē miſſiōes viſibiles dici nō p̄nt: q: nō fuerūt facte ſm Aug. ad deſignādū inhabitationē ꝑſone diuine ꝑ gratiā: ſꝫ ad aliq̄d aliud manifeſtandū. hoc ſctūs Thomas. Et ſic pꝫ ꝙ receperūt ſpiritūſanctū per gratiā inuiſibiliter. et ſic intelligitur illud Joh. vij. Nōdum erat ſpūs datus: quia nondum erat xp̄s glorificatꝰ. intelligitur de illa datiōe viſibili. Et pꝫ ꝙ ante aduentū xpi/ nunq̄ fuit datus nec acceptus ſpūſſanctus viſibiliter: ſed inuiſibiliter. Sic etiam datur hodie nobis in ſacramentis eccl'ie: et accipimus ſpiritūſanctū per gratiā gratuꝫ facientē inuiſibiliter ſi ſumus bene diſpoſiti ad ſuſcipiendū ſacrā eo modo quo debent ſumi: q: omnia ſacramenta eccleſie conferūt gratiā: vt dicūt doctores in. iiij. B
Et de hac miſſione et acceptione ſpūſſctī inuiſibili loq̄tur xp̄s Joh. iij. Spūs vbi vult ſpirat: ⁊ vocē eiꝰ audis: ſed neſcis vñ veniat aut quo vadat. q: inuiſibilr̄ venit ad aīam ꝑ gratiā. Mittit̄ aūt et accipit̄ et dat̄ ſpūſſanctus in forma viſibili: ſicut fuit datꝰ apl'is in die pētecoſtes ī forma ignis. Et rō eſt: q: decet vt ꝑſone mittant̄ viſibilr̄: prout dicit ſctūs Thom. vbi. ſ. q: deꝰ prouidet oībꝰ ſm vniuſcuiuſq; modum. Eſt autē modus gn̄alis hoīs vt per viſibilia ad inuiſibilia manuducatur. et ideo inuiſibilia dei oportuit per viſibilia manifeſtari. quia inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta ꝯſpiciūtur: ſicut

dicit apľs Roma.j.Sicut ergo ſeipm̄ de⸗
us:⁊ ꝓceſſiones eternarū ꝑſonarū/ꝑ crea
turas viſibiles ſm̄ aliqua inditia quodā
modo voluit hoibus demonſtrari:ita etiā
cōueniēs fuit vt etiā viſibiles miſſiōes di
uinarū ꝑſonaꝝ/ſm̄ aliquas viſibiles crea
turas manifeſtaret. aliter tm̄ filiꝰ:et aliter
ſpūſctūs. Nā ſpūiſancto inquātū ꝓcedit
vt amor: cōpetit eſſe ſctificationis donū.
filio aūt inquātū eſt ſpūſſancti principiū
cōpetit eſſe ſanctificationis huiꝰ autorē.
Et ideo filiꝰ viſibiliter miſſus eſt tāꝙ ſan
ctificationis principiū:et ſpūſctūs tanꝙ
ſanctificationis inditiū. Et hec miſſio viſi
bilis ſpūſſancti nō attenditur ſm̄ viſionē
imaginariā:que eſt viſio ꝓphetica:qm̄ vt
dicit Aug.ij.de trinita. viſio ꝓphetica nō
eſt exhibita oculis corporeis per formas
corporeas: ſed in ſpū per ſpūales corpoꝝ
imagines. Colūbam ꝟo illā que deſcendit
ſuꝑ xp̄m baptizatū. et ignē qui deſcendit
ſuꝑ oculos apľoꝝ:oculis viderūt qcunqȝ
viderunt:nec iterū ſic ſe habuit ſpūſctūs
ad hmōi ſpecies ſicut filiꝰ ad petrā:q̄ ꝟo
petra erat xp̄s. Illa em̄ petra iam erat in
creatura: ⁊ per actionis modū nuncupa⸗
ta eſt noīe xp̄i:quē ſignificabat. ſȝ illa co⸗
lūba ⁊ ignis ad hec tm̄ ſignificāda repēte
extiterūt: ſed videnᷓ eſſe ſimilia flāme illi
que in rubo apparuit moyſi. et illi colūne
quā populꝰ in heremo ſequebaᷓ: et fulgo
ribus ac tonitruis que fiebāt cū lex dareᷓ
in mōte. ad hoc em̄ rerū illarū corporalis
extitit ſpecies: vt aliqd ſignaret atqȝ p̄di⸗
ceret. Et ſic ptȝ ꝙ miſſio viſibilis nūc attē
ditur ſm̄ viſiones ꝓpheticas/que fuerūt
imaginarie ⁊ nō corporales:nūc ſm̄ ſigna
ſacramētalia veteris ⁊ noui teſtamenti:in
quibus quedā res preexiſtētes aſſumunᷓ
ad aliquid ſignādum. Sed ſpūſſanctꝰ vi⸗
ſibiliter dr̄ eſſe miſſus inquantū fuit mon
ſtratus in quibuſdam creaturis ſicut in ſi
gnis ad hoc ſpecialr̄ factis. Et ſic patȝ ꝙ
ſpūſſanctus dupliciter mittiᷓ ⁊ accipiᷓ. ſ.
viſibiliter ⁊ inuiſibiliter. Et qꝛ manifeſta⸗
tio ſpūs daᷓ alicui ad vtilitatē. ſ. ecclie. j.
Coꝝ. xij. que quidē vtilitas eſt: vt ꝑ hmōi
viſibilia ſigna/ fides cōfirmeᷓ ⁊ ꝓpageᷓ.
qd̄ quidē factū eſt ꝑ xp̄m/⁊ apľos/⁊ alios
ſctōs in ꝑmitiua ecclia. et neceſſariū erat
vt fides cōfirmareᷓ ꝑ ſigna:qd̄ modo ne⸗
ceſſariū nō eſt:ꝙ ſpūſctūs viſibiliter deᷓ:
qꝛ fides iam roborata et firmata eſt. Et qꝛ
ſamaritani receperāt baptiſmum in noīe
dn̄i ieſu: in quo receperūt ſpm̄ſctm̄ inuiſi
biliter: vt fides eoꝝ cōfirmareᷓ: veniētes
ad eos petrus ⁊ iohānes/orauerūt pro ip
ſis vt acciperent ſpm̄ſctm̄:eo ꝙ nōdum in
queꝙ̄ illoꝝ venerat. vt ergo ſpm̄ſctm̄ viſi
biliter acciperēt:imponebāt manꝰ ſuꝑ il⸗
los:⁊ accipiebant ſpm̄ſctm̄. Et hec eſt de⸗
claratio totiꝰ epľe hodierne/ ⁊ thematis.
In quibus verbis duas cōtemplationes
morales intēdo pertractare/iuxta thema
tis partes duas.
In prima oſtēdeᷓ miniſtroꝝ eccleſiaſticoꝝ
alta dignitas:ibi. imponebant manꝰ ⁊c̄.
in prima parte thematis.
In ſcd̄a cōcludetur perfectoꝝ catholicoꝝ
maxima vtilitas:ibi. accipiebāt ſpm̄ſan
ctum. in ſcd̄a parte thematis.

Prima pars.

¶Dico primo ꝙ in ꝑma C
cōtēplatione oñdeᷓ miniſtroꝝ ecclie alta
dignitas: qd̄ notaᷓ ibi. Imponebant ma
nus ſuꝑ illos. ī ꝑma ꝑte themat. Pro cu
ius deductiōe/eſt notādū ꝙ magna eſt di
gnitas miniſtroꝝ ecclie:q̄ oſtēdiᷓ ī hoc ꝙ
ſpūſctūs daᷓ ꝑ impoſitionē manuū eoꝝ.
ſicut em̄ apli dabāt ꝑ impoſitionē manu⸗
um viſibiliter: ſic nūc miniſter ecclie inui⸗
ſibiliter. Et tā magna eſt iſta dignitas: ꝙ
ante xp̄i aduētū nūꝙ̄ fuit datꝰ ſpūſſanctꝰ
per manuū impoſitionē ſicut modo. et iō
admirabaᷓ ſapiēs ante tp̄s gr̄e di. Quis
cōtinuit ſpm̄ in manibꝰ ſuis: Prouer. xxx.
quaſi dicat nullus. Et rō eſt: qꝛ ante tēpꝰ
gr̄e ſpūſctūs erat quaſi clauſus in manu
dei: ſȝ emiſſa eſt manꝰ dei iuxta petitionē
dauid. Emitte (inqt) manū tuā de alto: et
eripe me: ⁊ libera me de aqs multis. ſcri⸗
biᷓ in pſ̄. cxliij. Et aperta eſt manꝰ dn̄i: et
oīa repleta ſunt ſpūſancto. qꝛ ſpūs dn̄i re
pleuit orbē terrarum. Sap. j. iō dixit pſ̄.
ciij. Aperiēte te manū tuā: oīa implebun⸗
tur bonitate. Et ſic magna ē dignitas mi⸗
niſtroꝝ ecclie/ ī hoc ꝙ poſitꝰ eſt ſpūſctūs
in manibꝰ eoꝝ. Hec autē dignitas magna
eſt: ⁊ magne potētie ē. qd̄ apparet ex duo⸗
bus. Primo ex nobilitate actꝰ qd̄ eſt dare:
nam nobile eſt dare: et ignobile recipere.
Cuiꝰ rō eſt: qꝛ qui dat obligat ſibi recipiē⸗
tem: et ipſe non obligatur. qui ꝟo recipit:
obligatur illi a quo recipit. Et ideo qꝛ de⸗
us nobis dat quicquid habemus: ⁊ nihil

recipit a nobis: ideo eſt nobiliſſimus. qd̄
attēdēs pſ̄. xv. dixit. Bonoꝝ meoꝝ nō in⸗
diges. Et attenditur noſtra paupertas et
ignobilitas in hoc: ꝙ quicqd habemus a
deo recipimꝰ. Quid habes qd̄ non recepi
ſti. j. Corin. iiij. Huius actꝰ nobilitatē oſtē
dit beatus Lucas Acᷓ. xx. Beatius eſt da
re magis ꝙ̄ accipere. Et in hoc debent vi
ri eccliaſtici oſtendere nobilitatē ſuam in
gratis conferendo ſacramēta eccliaſtica:
D et libere. imitando liberalitatē et nobili⸗
tatem Titi: de quo legitur in policratico
lib. iij. cap. xiiij. vbi ſic habeᷓ. Quid dicaȝ
de Tito: qui auariciā patris multa libera
litate purgauit: vt amor et delitie generꝭ
humani ab omnibꝰ dicereᷓ. conſtantiſſi⸗
me tenens in moribus ne quē poſtulādi
gr̄a ad ſe accedentem ſine re vel ſpe quo⸗
cunqȝ modo dimitteret. Unde et interro
gantibꝰ domeſticis cur plura pollicereᷓ.
ꝙ̄ preſtare poſſet: reſpondit nec oportet
quemꝙ̄ a ſermone pricipis triſtem diſce⸗
dere. Idemqȝ recordatus ſuper cenam ꝙ
nihil illa die cuiꝙ̄ preſtitiſſet: dolens et
gemēs dixit. O amici hūc diem perdidi.
Sic ergo miniſtri ecclie: qui ſunt princi⸗
pes ſpūales. Conſtitues eos principes ſu
per oēm terrā. debent eſſe liberales dādo
theſaurū gratie ſpūſſancti: quē in mani⸗
bus habēt: liberaliſſime diſtribuendo ſa⸗
cramēta ecclie gratis cōferēdo. et qn̄ aliq̄
dies trāſit in qua pricipes eccliaſtici nō
cōferūt aliquā gr̄am ſpūalē alicui aīe: dȝ
flere ⁊ gemere. dȝ dicere cū Tito ad alios
miniſtros ecclie. o amici mei hūc diē per
didi. Diſcant ergo prelati ecclie inuitare
ſubditos ſuos ad recipiendū ſacra ecclia
ſtica: in qbꝰ poſſint eis dare ſpm̄ſanctū:
quē in manibꝰ hn̄t: exēplo xp̄i qui īuitat
ad recipiendū. Petite ⁊ accipietis. vt gau
diū veſtrū ſit plenū. Iohā. xvj. et etiā qui
gratis dedit ſpm̄ſctm̄: di. Accipite ſpiri⸗
tumſanctū: quorū remiſeritis peccata: re
mittunᷓ eis. Iohan. xx.
E ¶Scd̄o oſtendiᷓ magna dignitas mini⸗
ſtroꝝ ecclie rōne materie/ad quā termīa⸗
tur actꝰ. ſcȝ ad ſpm̄ſctm̄. qꝛ miniſtri ecclie
cōferendo ſacra ecclie non cōferūt aurū:
nec argentū: nō lapides precioſos: ſȝ dāt
ſpm̄ſanctū: donū deo pr̄i et filio equale:
qꝛ ſpūſſanctus donū eſt ſm̄ Augu. Et bn̄
deberēt eſſe liberales miniſtri ecclie/cōfe
rendo ſacramenta ecclie: in quibus dant
ſpiritūſctm̄ inuiſibiliter: qm̄ donū iſtud
eſt infinitum: et dando nunꝙ̄ deficit: nec
minuiᷓ: ſed ſemꝑ manēs qd̄ eſt. Si enim
aliquis haberet magnū theſaurū: de quo
ſciret ꝙ dando nunꝙ̄ decreſceret nec mi
nuereᷓ: nōne liberaliter. i. largiter daret:
īmo ad accipiendum inuitaret. Sic eſt ḡ
de gr̄a ſpūſancti: que datur in ſacramen⸗
tis: quā habent ſacerdotes in manibꝰ: q̄
nunqȝ decreſcit: nec minuiᷓ. Nec ſolū pri
cipes eccliaſtici debēt eſſe liberales ad eā
dandam: īmo et ſubditos inuitare ad eaȝ
accipiendā. et de quolibet tali verificaᷓ.
Manus ſuas aperuit inopi: et palmas
ſuas extendit ad pauperē. Prouer. in ca.
vltimo. Et iō qn̄ aliquis videt filiā ſuam
ſpūalē mortuā per peccatū. hoc eſt aīam
ſuam/debet flere et dolere per contritio⸗
nem: et dicere principi eccleſiaſtico. h̊ eſt
ſacerdoti in cōfeſſiōe. Dn̄e filia mea. hoc
eſt aīa mea modo defuncta eſt. ſcȝ per pec
catum. Sed veni et impone manum tuā
ſuper eam et viuet. Mat. ix. Cui annuēs
ſacerdos/cum abſoluit eum imponit ſibi
manū ſuꝑ caput dicens: Ego te abſoluo:
⁊ tūc imponēdo manū dat ſibi ſanctūſpi
ritum. Et nō ſolum in iſto ſacramento: ſȝ
ſi bn̄ aduertas: in collationibꝰ omniū ſa⸗
cramentoꝝ ecclie/ eſt contactus manus.
Et ſacerdos vel ep̄us imponēdo manus ⁊
conferendo ſacramēta: cōfert ſpm̄ſanctū
per gratiam. ꝓpter qd̄ dicit pſ̄. xc. cuili⸗
bet peccatori de ſacerdotibꝰ et miniſtris
eccleſie. In manibus portabunt te. ꝑ gra
tiā collatam ad impoſitionem manuū in
ſacramentis: ne forte offendas ad lapidē
pedem tuū. hoc eſt ad peccatū affectum
tuū. Et ſic ptȝ dignitatē et ptātem ecclia⸗ F
ſticam valde nobilem eſſe ex duobus. ⁊ ra
tione actus qd̄ eſt dare. et ratione mate⸗
rie ad quā terminaᷓ actus. hoc eſt ad ſpi
ritūſanctū. Tam nobilis/ ⁊ tam excellēs
eſt hec dignitas ſeu poteſtas: ꝙ nefas eſt
exiſtimare eā auro vel argento haberi. et
ideo btūs Petrus reprobauit ſimonē ma
gum: qui voluit dictā poteſtatē pecunia
emere: vt vendendo ſpūalia poſſet ditari
Cui petrus dixit. Pecunia tua tecū ſit in
perditionē: qꝛ exiſtimaſti donum dei pe⸗
cunia poſſideri. Acᷓ. viij. Poteſtas iſta ſu
pra hoīem eſt: immo etiā ſupra angelum.
nō em̄ legimꝰ angelis hāc ptātem eſſe cō
ceſſam. diuine eſt poteſtatis iſta dare. do

nũm dei eſt. Apoſtoli dicti ſunt dij ĩ pſ.
xlvj.Dij fortes terre vehementer eleuati
ſunt. ſm gloſam dij terre vocant̃ apl'i: q̃
fortes fuerũt q̃ nec morte nec vita a cha
ritate xp̄i ſeparari potuerũt.ſicut dic̃ apo
ſtol9.Quis nos ſupabit a charitate xp̄i:
Tribulatio an anguſtia ꝛc.Rom̃. viij.ca.
quaſi dicat: nihil.iſti ſunt ſimiles xp̄o : q̃
dixit poteſtatẽ eſſe ſibi datam in celo ꝛ in
terra.Mat.vlti. Idẽ videt̃ pertinere ad
miniſtros eccl'ie:quibus xp̄s dixit in per
ſona petri.Quodcũq; ligaueris ſup ter
ram:erit ligatũ ꝛ in celis ꝛc.Matth.xvj.
Ad alios etiã miniſtros eccl'ie pertinet:q̃
ſpiritũſanctũ dant in ſacramẽtis inuiſibi
liter:qui dũ ſpiritũſanctũ dant in terra:
regna celoꝝ cũ eo quodãmodo largiunt̃.
Utinã hãc dignitatẽ miniſtri eccl'ie ſemp
cogitarẽt:vt ſic cauerent ne indigna cha
ritate(al's claritate)ſua agerẽt:et ne ei q̃
ipſos tantũ honorauit contumeliã infer
rent : ſ; vt man9 ſpirituiſctõ dedicatas:
ab inquinatiõe ſtudioſe volũtat; emendi
vel vendẽdi aliq̃d ſpũale vel ſpũali anne
xum:ſeruarent innoxias ſimoniã vitãdo.
Ad qδ pctm̃ vitandũ debet eos mouere.
B Primo magnitudo ꝛ grauitas peccati. q̃
pt; ex dicto damaſi pape dicentis : ꝙ oĩa
crimina in cõparatiõe ſimoniace hereſis.
quaſi pro nullo reputant̃. In quo verbo
vitiũ iſtud deteſtabile inuenit̃.q: oſtendi
tur excedere cetera crimina:q: hereſi com
parat̃.In multis etiã locis ſcripture/he
reſis vocatur peccatũ iſtud.vñ Nicolaus
papa.j.q.j.cap.ſtatuim9.Statuimus de
cretũ de ſimoniacis ꝛc. ꝛ ſup illud Mat.
xxj.Et cathedras vẽdentiũ colũbas euer
tit. dicit gloſa.hĩc eſt ꝙ hereſis ſimonia
ca dãnatur.et ſuper illud Ioh.ij. Et his
qui colũbas vendebant ꝛc.dicit gloſ.iter
linear;. Spiritual'r dãnat̃ ſimoniaca he
reſis. Simil'r actuũ. viij. vbi Petr9 dixit
ſimoni mago.Penitentiã age ab hac ne
quicia tua.dic̃ glo.interlinearis.A dupli
ci malo.ſ.cupiditat; et male fidei.Simo
niaci em̃ quãtum ad hoc heretici ſunt ꝙ
exiſtimãt vel mẽte vel facto qδ impꝛecia
bile eſt:ſub vili pꝛecio cadere.et ſeparant
corpus eccl'ie a ſuo capite ſicut heretici.ꝛ
hoc eſt magis horrendũ: ꝛ magis deteſta
bile ꝙ peccatũ hereſis.dicit̃ em̃.j.q.j.ca.
Eos q̃ per pecunias. Tolerabilior eſt ma
cedonij et eoꝝ q̃ circa ipſum ſunt ſpũſcti
impugnatoꝝ impia hereſis:ꝙ ſimoniaco

rũ.illi em̃ creaturã et ſeruũ dei patris et
filij ſpm̃ſctm̃ delirãdo fatent̃:iſti vo eun
dem ſpm̃ſanctũ efficiũt ſeruũ ſuum. Oĩs
em̃ dñs qδ h;:vendit ſi vult: ſiue ſeruum
ſiue aliq̃d aliud eoꝝum que poſſidet. Si
militer et q̃ emit.hoc in decretis vbi.s.
Scδo iſtud vitiũ eſt deteſtabile et horrẽ
dũ:quia ſimonia eſt ſpũalis ſodomia.Si
cut em̃ in ſodomia corporali facit ꝯ natu D
rã ille:q: eſt opus ꝯ naturã:ſic ĩ ſimonia
facit ꝯ gratiã ille:q: eſt opus gr̃e.q: a gr̃a
redemptus.Et ſicut in die iudicij obmu
teſcet ſodomita:q: hoſtis fuit ꝛ corruptor
nature q̃ eum fecerat.quantũ em̃ in ſe eſt
ſodomita gen9 humanum deſtruit:ſic ob
muteſcet ſimoniac9qui hoſtis gr̃e fuit a q̃
redẽptus fuerat.Et ſicut ſm legem natu
ralẽ ſodomia vel maximũ pctm̃ vel vnum
de maximis iudicat̃:q: eſt ꝯtra naturam
ita in tp̃e gr̃e ſm legem euangelicã maxi
mum pctm̃ iudicat̃ ſimonia.q̃ pꝛopꝛie eſt
ꝯria gr̃e. ꝓpꝛie em̃ facit ꝯ illud Mat̃.x.
qδ gratis accepiſtis:gratis date.vñ recte
ſignificati ſunt ſimoniaci ꝑ ſodomitas vo
lentes infringere foꝛes Loth. Gen̄. xix.
Iãq; pꝛope erat vt infrigerẽt foꝛes ꝛc.Et
ſic pt; q̃; graue ſic iſtud pctm̃.ꝛ ꝙ magnũ
et per ꝯñs ꝙ turpiter maculet man9 mi
niſtroꝝ eccl'ie qui h° vitio laborãt.et quã
to maioꝛ ꝑlatus eſt:tanto maioꝛẽ maculã
h; in manib9 ex auaricia ſpũalia emẽdo
vel vẽdẽdo vel ãnexum ſpũali. Et quo ſe
quit̃ correlarie ꝙ papa cũ maiori culpa
poteſt incurrere vitiũ ſimonie:ꝙ alij mi
niſtri eccl'ie.papa em̃ põt incurrere vitiũ
ſimonie:ſicut et q̃libet ali9 hõ.peccatum
em̃ tanto in aliq̃ perſona eſt graui9:quã
to maioꝛẽ obtinet locũ.ꝙuis ei res eccl'ie
ſint ei9 vt ſimpliciter diſpẽſatoris:non tñ
ſunt ei9 vt dñi et poſſeſſoꝛis. et iõ ſi reci
peret ꝓ aliq̃ re ſpũali pecuniã de redditi
bus alicui9 eccl'ie:nõ careret vitio ſimo
nie.Et ſimil'r etiã poſſet ſimoniã cõmitte
re recipiẽdo pecuniã ab aliquo laico ꝓ re
ſpũali nõ de bonis eccl'ie.verba ſunt ſctĩ
Thome.ij.ij.q.c.ar.j.in ſolutione ad.vij.
arg. et ſunt vba finalia ꝛ vltia toti9 arti
culi.Caueãt g̊ et papa ꝛ ceteri eccl'ie ꝑla I
ti:ne aliquẽ in eccl'ia ꝑ ſimoniã introdu
cãt : qm̃ ille talis nec xp̄m cognoſcit : nec
xp̄s ipm̃.qδ figuratũ fuit in petro:q̃ ĩtro
duct9 in atriũ pꝛincipis ſacerdotũ ab an
cilla oſtiaria dixit ſe xp̄m non cognouiſſe
Mat.xxvj. Ancilla oſtiaria caro eſt:q̃ h;

quinq; ſenſus q̃ſi oſtia anime. Ancilla g̊
oſtiaria illũ introducit qñ carnalitas illũ
introducit.et iõ dicit Bern̄. Qui infideli
ter intrat:ꝛ nõ per xp̄m:nulli dubiũ quin
infideliter agat ꝛ ꝯ xp̄m. Itẽ etiã ꝑ iſtud
vitiũ miniſtri eccl'ie expellũt ſpm̃ſctm̃ ab
eccl'ia.qδ videt̃ eſſe ſignatũ ꝙ ignis ſacer
q̃ per.lxx.annos babylonice captiuitatis
vixerat ſub alijs:extĩctus eſt in antiocho
vendente ſacerdotiũ iaſoni.ij. Mach.j.
ſicut dicit Augu.per quẽ ignẽ figurat̃ ſpi
rituſſctũs.et hoc eſt maximũ dãnum qδ
poſſit fieri eccl'ie dei; ſicut maximũ dãnũ
qδ poſſit fieri corpoꝛi nr̃o eſt ſi auferat̃ ei
ſpũs a quo h; totũ ſuũ valoꝛẽ. Simonia
etiã facit vt eccl'ia q̃ ſpõſa dei eſt:q̃ debet
deo filios generare:generet mõſtruoſos
talpas ſerpentes et etiã aſinos coꝛnutos
cũ in aliq̃ eccl'ia canonizat̃.vel ꝑficit̃ ali
quis auar9:poſſunt dicere canonici illius
eccl'ie.mater nr̃a cũ fratrẽ nobis genera
re debuit ꝓ fratre nobis talpam genera
uit.Cũ vo canonizat̃ aliq̃s detractoꝛ:tũc
ſerpentem generat eccl'ia illa iuxta illud
Eccl's.x.Si moꝛdeat ſerpens in ſilentio:
nihil eo min9 h; q̃ occl'te detrahit.Cũ vo
aliq̃s indiſcretus epiſcopat̃ in aliq̃ eccl'ia
tũc aſinus coꝛnut9 in ea naſcit̃.nihil em̃
aliud eſt ſtolidus mitrat9:ꝙ aſin9 coꝛnu
tus. aſinus em̃ per ſtoliditatem. coꝛnu
tus ꝑ mitrã.Et ſic p; magna grauitas hu
K ius vitij:et quõ magnã cauſet maculã in
eccl'ia dei man9 ꝑlatoꝝ ꝛ miniſtroꝝ turpi
ter polluendo.ꝓpter qδ pctm̃ orones ſa
crificia ꝛ cetera bona:q̃ fiunt ꝑ tales mi
niſtros in eccl'ia dei:deo nõ placẽt:quan
tũcũq; ſint magna : ſicut deus dicit ꝑ os
Eſaie ꝓphe in cap.j. Cũ extẽderitis ma
nus vr̃as.ſc; ſacra miniſtrãdo:vbi ſctũſ
ſpũs datur:auertam ocl'os meos a vobis
et cũ multiplicaueritis orones vr̃as non
exaudiã vos.man9 em̃ vr̃e ſanguine ple
ne ſunt.i.hoc vitio ſimonie/qδ ꝑ ſangui
nem ſignificat̃:q: aliqñ ꝓpter ſanguinẽ
et parentelã cõmittit̃.ꝛ ſubiungit loq̃ns
eccl'ie.Principes tui infideles:ſocij furũ.
oẽs diligũt munera:ſequunt̃ retributio
nes.Et ſic pt; quõ mali miniſtri eccl'ie tã
altam dignitatẽ paruipẽdũt: ꝛ ea abutũ
tur:boni vo miniſtri habent magnã et ex
cellentem dignitatem et actum nobilem
a manibus eoꝝum elicitum : ideo debent
oꝛare ad dominum et dicere cũ ꝓpheta.
pſ.lxxxix.Opus manuũ noſtraꝝ dirige ſu

per nos.vt pꝛoſit.ſ.nobis ad meritũ. Et
ſic pt; pꝛima cõtẽplatio declarata: ĩ qua
dixi ꝙ oſtẽderet̃ alta dignitas miniſtroꝝ
eccl'ie:cũ dr̃.imponebãt manus ſup illos
in pꝛima ꝑte thematis. Secũda pars.

¶ Dixi ſecundo ꝙ in ſe
cunda ꝯtemplatiõe demõſtraret̃ ꝑfectoꝝ L
catholicoꝝ maxima vtilitas:cũ dr̃.et acci
piebãt ſpm̃ſctm̃.in ſcδa parte thematis.
Pro cui9 contẽplatiõis deductiõe/eſt no
tandũ:ꝙ boni catholici.ſ.q̃ nõ ſunt here
tici:nec ſciſmatici:nec excõmunicati: nec
pꝛeciſi a coꝛpe eccl'ie:ſed ſunt de coꝛpe ec
cleſie:iſti tales hñt magnã gratiã et ma
gnã vtilitatẽ:ꝙ ꝑ impoſitionẽ manuum
miniſtroꝝ eccl'ie:cũ ab eis receperunt ſa
cramẽta:accipiãt ſpm̃ſctm̃ inuiſibil'r : ſi
cut ſamaritani receperũt viſibiliter ꝑ ĩpo
ſitionẽ manuũ apl'oꝝ.ſic habet̃ in epiſto
la hodierna.Et repio ꝙ boni catholici re
cipiũt ſpm̃ſctm̃ in ſacramentis inuiſibili
ter quinq; modis q̃bus datus eſt viſibili
ter in ſpeciebus viſibilibus.
Pꝛĩo dat9 eſt ĩ ſpẽ nubis ĩ trãſfiguratiõe.
Scδo dat9 eſt ĩ ſpecie colũbe in baptiſmi
ſuſceptione.
Tertio dat9 eſt ĩ ſpẽ flat9 ĩ ꝑtãt; collatiõe
Quarto dat9 eſt ĩ ſpẽ ignis ĩ.ſ.ſ.miſſione
Quĩto dat9 eſt ĩ ſpẽ ligue ꝓ excrcẽda ꝑdi
¶ Dico ꝑmo ꝙ dat9 fuit ſpũſſã (catiõe.
ct9 viſibil'r ĩ ſpẽ nubis ĩ trãſfiguratõe qñ
xp̄s trãſfigurat9 eſt.Mat.xvij.ſic dat̃ pe
nitẽti inuiſibil'r ꝑ abũdãtiã lachꝛymaꝝ in
ꝯtritõe.ſic em̃ in nube gñat̃ aq̃:ita in coꝛ
de ꝯtrito aq̃ lachꝛymaꝝ:ꝛ h° ꝑ gratiã ſpũſ
ſctĩ ꝑuenientẽ.ꝛ iõ dixit ꝓpha dδ in pſ.
Flauit ſpũs ei9ꝛc.ſ.lachꝛymaꝝ.flauit dic̃
in ꝑterito:in q̊ denotat̃ ꝙ gr̃a ſpũſctĩ ꝑ
ueniat ad h° ꝙ aliq̃s lachꝛymet̃. ꝛ doleat
de pctõ.et iõ ſeq̃tur de futuro.ꝛ fluẽt aq̃
ſc; lachꝛymarũ et contritionis.ꝓpter qδ
dr̃ Gen̄.j.cap̄.Spũs dñi ferebatur ſuper
aquas. ſc; lachꝛymarũ et cõtritionis.
¶ Dixi ſcδo ꝙ ſpũſctũs dat9 eſt viſibil'r M
in ſigno vel ĩ ſpẽ colũbe:ꝛ h° xp̄o baptiza
to.Luc̃.iij.Factũ ẽ aũt cũ bapti. oĩs po.
et ibu bapti. ꝛ oꝛãte:ap.eſt celũ: ꝛ deſcẽ.
ſ.ſ.coꝛ.ſpẽ ſic̃ colũ.ĩ ipm̃.Sic recipiũt ſpi
ritũſctm̃ inuiſibil'r illi q̃ baptizantur: vel
etiã illi q̃ ſacro pnĩe offenſas eis illatas
dimittũt:qδ ſignificatur in colũba q̃ fel
le caret.ideo Sapien. vij. vocatur ſpiri
tuſſanctus ſuauis benignus ꝛ human9.

q: ſignificat hoĩes ſuaues: in corde beni‑gnos in ſermone: humanos in conuerſa‑tione. hoc eſt de ſecundo.

n ¶ Dixi tertio ꝙ ſpũſſanctus datus eſt viſi‑biliter in ſigno vel forma viſibili apl'is in ſpecie flatꝰ in ptãtis collatione. ⁊ hoc fuit poſt reſurrectionẽ qñ xp̃s dedit apl'is po‑teſtatẽ dimittẽdi pctã. tũc inſufflauit ⁊ di‑xit eis. Accipite ſpiritũſanctũ: quoꝝ remi‑ſeritis pctã dimittũtur eis: et quorum re‑tinueritis retẽta erũt. Joh. xx. Iſto modo accipiunt ſpiritũſanctũ inuiſibiliter in pe‑nitẽtia per cõtẽptum tẽporaliũ ſatiſfaciẽ‑do ea in quibus ꝓximis obligãtur: q: ſpi‑ritusſanctus cũ accipiť in confeſſione oĩa tẽporalia facit contẽnere tanꝙ flatũ vapo‑rẽ et fumũ. Iõ legiť Judicũ. xiiij. de ſam‑ſone/ꝙ cũ ſpũs dñi in eũ irruit: leonẽ in‑terfecit: philiſteos ſuperauit ⁊ vincula di‑rupit. Per leonẽ intelligiť ſupbia. ꝑ phi‑liſteos qui interpretãtur cadentes intelli‑gũtur diuitie ſiue ipſa auaricia: q: ſicut d: Prouerb. xj. Qui confidit in diuitijs ſuis corruet. ꝑ vincula intelligiť ipa carnalis concupiſcẽtia/iuxta illud Eccl's. vij. Vin‑cula ſunt manus illiꝰ. Sic ergo ſpũſctũs acceptus inuiſibiliter in ſacramẽto eccle‑ſie facit interficere leonẽ. i. ſuperbiã ꝑ hu‑militatẽ. auariciam per reſtitutionẽ. luxu‑riã per carnis macerationem.

o ¶ Dixi quarto ꝙ ſpũſctũs datus eſt viſi‑biliter in forma vel ſigno viſibili in ſpecie ignis apl'is in ſpũſancti miſſione. hoc eſt in die pentecoſtes. Acť. ij. Sic accipiť in‑uiſibiliter in ſacramẽtis eccleſie per ſuper‑noꝝ deſideriũ: qd̃ deſignať in igne: q̃ ſem‑per ⁊ naturaliter aſcẽdit ſurſum. ⁊ ideo ſi‑cut ignis: aſcẽdit ille qui inuiſibiliter ac‑cipit ſpiritũſanctũ. ⁊ põt dicere. Eleuauit me ſpũs inter celũ et terrã. Ezech. viij. Et rõ eſt: vbicũqꝫ eſt fumus aromaticus ſan‑cti deſiderij: ſignũ eſt ꝙ ibi eſt ignis ſpũſ‑ſancti. et iõ dicit Greg. Qui mẽte integra deum deſiderat: ꝑfecto iam habet quod amat. et hoc de quarto.

p ¶ Dixi quinto ⁊ vltimo ꝙ ſpũſctũs datꝰ eſt viſibil'r in ſpecie lingue ꝓ exercẽda le‑ctione. Sic datus fuit apl'is: et ipm acce‑perũt in linguis igneis in die pẽtecoſtes. Acť. ij. Apparuerunt apl'is diſpartite lin‑gue tanꝙ ignis: ſeditqꝫ ſupra ſingulos eo‑rũ ſpũſſanctus. dicit diſpartite q: .j. Cor. xij. dicit. Diuiſiones gratiaꝝ ſunt: idẽ aũt ſpiritus. In linguis etiã datur inuiſibili‑ter per gratiã: vt homo loquať in ꝯfeſſio‑ne ⁊ p̃dicatione. ſm̃ ꝙ eſt duplex lingua. ſcꝫ humana ⁊ angelica. lingua loquiť ho‑minis: qui pctã ſua confiteť. lingua ange‑loꝝ: qui verbum dei predicat. Prima er‑go lingua eſt hoĩs: ⁊ hec eſt duplex. ſcꝫ no‑ua et vetus ſiue antiqua. lingua noua lo‑quitur: qui vere pctã ſua cõfitetur: ⁊ nõ fi‑cte nec palliate. Mar. vlt. Linguis loquẽ‑tur nouis: ſerpẽtes tollẽt ⁊c̃. Lingua vete‑ri loquiť qui pctã in cõfeſſione excuſat. ſi‑cut adã q̃ excuſauit ſe dicẽs. Mulier quã dediſti ⁊c̃. Gen̄. iij. c. Sꝫ noua loquiť qui ſine excuſatione cõfitetur. pſ. xxxj. Dixi cõ‑fitebor aduerſum me ⁊c̃. Lingua ſecunda eſt angeloꝝ: cũ hac lingua loquiť: q̃ cũ de‑uotione ⁊ ardore predicat verbũ dei. ⁊ ꝓ‑pter hoc datꝰ eſt in linguis igneis vt pre‑dicator ardeat et feruẽat in corde per cha‑ritatẽ: qm̃ inflãmare non pñt que de frigi‑do corde exeũt. q: qui nõ ardet non incen‑dit. et ideo d: Acť. xviij. Erat apollo edo‑ctus viã dñi: ⁊ feruẽs ſpũ loquebať: et do‑cebat diligẽter ea que ſunt ieſu. vnde ſine feruore dilectionis nihil ſumus. j. Corin. xiij. Si linguis hoĩm loquar et angeloꝝ charitatẽ autẽ nõ habeã: nihil ſum. Et ſic ptꝫ quinto ꝙ ſpũſctũs dať ⁊ accipiť inui‑ſibiliter et ſpũaliter eis modis q̃bus datꝰ eſt viſibiliter vt dicamus ꝓ finali cõcordã‑tia qd̃ Petrus dixit Acť. ij. Penitẽtiã agi‑te ⁊ baptizeť vnuſquiſqꝫ veſtrũ in noĩe ie‑ſu xp̃i in remiſſionẽ pctoꝝ veſtroꝝ: et acci‑pietis donũ ſpũſſancti. Itẽ Acť. j. Accipie‑tis virtutẽ ſupuenientis ſpũſſancti in vos: et eritis mihi teſtes ⁊c̃. Et ſic ptꝫ ſcd̃a con‑tẽplatio. ſ. bonoꝝ catholicoꝝ perfecta vti‑litas: ibi. Accipiebãt ſpm̃ſanctũ ⁊c̃. Et ſic explicit. Deo gratias.

¶ In feſto ſanctiſſime trinitatis. Ser. j.

Ti tres vnũ ſunt j. Joh. v. Thema iſtud põt eſſe realis reſponſio ad vnã queſtionẽ: que moueť Apoca. vij. Hi qui ſunt dñe mi: et vnde venerũt? Rñdeť ꝑ thema. hi tres vnum ſunt: figurati in locis plurimis ſcri‑pture vt dicamus ꝙ hi tres ſunt

Tres propagines de vna vite ꝓcedẽtes.
Tres digiti terram ſuſtinentes.
Tres viri per viã venientes ⁊ deſcẽdentes.

Tria ſigilla de alta et grandi cancellaria.
Tria multum que ſunt difficilia valde.
Tria formidinem et timorẽ incutientia.
Tria in q̃bꝰ cõſiſtit nr̃m vltimatũ pmiũ.
Tria que portant in celo verum et fidele teſtimonium.
Tria in quibus exiſtit perfecte charitatis incendium.

¶ Prima figura ⁊c̃. que ſcribiť Gen̄. xl. vbi pincerna pharaonis loquiť ꝑ hũc modũ. Videbã corã me vitẽ in qua erãt tres pro‑pagines. Vitis põt dici vna deitas: vna diuinitas. ⁊ tres ꝓpagines que ſunt tres palmites: pñt dici ꝑſone tres in vna diui‑nitate. ꝑſone ſunt differẽtes inter ſe: ſꝫ di‑uinitas eſt vna. Iſtã vitẽ cũ ſuis ꝓpagini‑bus vidit Paulꝰ in raptu ⁊ in tranſitu qñ fuit raptus vſqꝫ ad tertiũ celũ. hoc eſt di‑ctum/vſqꝫ ad celum trinitatis. hic nõ eſt amplius inſiſtendum.

¶ Scd̃o tres digiti ⁊c̃. de q̃bꝰ Eſa. xl. Ap‑pendit tribꝰ digitis molẽ terre. Inter phi‑loſophos fuerunt opiniones vbi ſuſtineť terra atqꝫ fundať. aliq̃ dixerunt ꝙ ſup ae‑rẽ: alij ꝙ ſup mare: alij ꝙ ſup nihil: iuxta illud Job. xxvj. Appẽdit terrã ſup nihili. Et iſta tertia videť verior: vt dicať ꝙ tres digiti in vna manu. hoc eſt tres ꝑſone di‑uine ſuſtinẽt molẽ terre. Iſti pñt dici tres digiti: q̊s vidit balthaſar ĩ vna manu ſcri‑bẽtes tres ſcripturas mirabiles. Mane thechel phares. Dan̄. v. Vna manus/vnꝰ verus deus. tres digiti. tres ꝑſone in deo deus enĩ eſt trinus ⁊ vnus. Iſti digiti ſcri‑bũt in nobis. hoc eſt notãt oĩa oꝑa noſtra bona ⁊ mala. Ecce deſcripſi eã tibi tripli‑citer. Prouer. xxij. hoc eſt vite ꝑſentis de‑ſcriptꝰ eſt ortꝰ: ꝓgreſſus: atqꝫ regreſſus. Primũ/mediũ/et finis. vel in diuina pre‑ſcientia vite hoĩs deſcripte ſunt. ⁊ notate ſunt cogitationes/locutiones/operatio‑nes. ſequiť. prima ſcriptura Mane. poſi‑tus eſt in ſtatera. hoc eſt dictũ ĩ diuina iu‑ſticia: que equa lance oĩa põderabit. The‑chel inuẽtus eſt minꝰ habẽs. aliqui habẽt de bono minus: et hoc malũ. aliq̃ eque bo‑nũ et malũ: ⁊ hoc minꝰ malũ. aliq̃ maius: et hoc optimũ. Phares. diuiſum ẽ regnũ tuũ. Homo eſt quoddã regnũ. rex intelle‑ctus: volũtas regina: populus ſubiectus q̃nqꝫ corꝑales ſenſus. de iſto regno ĩ mor‑te fiunt tres partes que abinuicẽ ſeparan‑tur. Vna pars ⁊ principalior ẽ aĩa: que ſe‑parata a corpore vadit ad vnũ de tribꝰ lo‑cis: aut ad celũ: aut ad purgatoriũ: aut ad infernũ. alia pars regni eſt corpꝰ: ⁊ vadit ad foueam. alia bona tẽporalia relicta il‑la vadunt ad heredes.

¶ Tertio principal'r ⁊c̃. Gen̄. xviij. Abraã vidit tres viros deſcẽdentes per viã. tres vidit ⁊ vnũ adorauit. Per abraã q̃ fuit fi‑deliſſimꝰ deo ſuo: ſignificať q̃libet xp̃iana ꝑſona: que dꝫ ꝑ fidẽ. i. fideliter credere. i. tres ꝑſonas deũ patrẽ: deũ filiũ: deũ ſpm̃ ſanctũ. vnũ adorauit/in ſignũ ꝙ vnus ho‑nor. vna adoratio latrie debeť tribus ho‑nor vnꝰ. Iſti tres viri ſunt vl' pñt dici tres fortes qui portauerunt ad dauid aquã de ciſterna bethleẽ. ij. Reg. xxiij. tres fortes: ſunt tres perſone/multũ fortes: q: vna et equalis fortitudo in eis. ciſterna/eſt gr̃a. aqua ciſterne/eſt preguſtatio iſtiꝰ gratie q̃ a tota btĩſſima trinitate miniſtrať dauid hoc eſt vere penitẽti ⁊ copioſe. Iſti tres vi‑ri quos vidit abraã: fuerũt tres angeli in forma humana: quã aſſumpſerũt apparẽ‑ter: et ſic videbanť tres hoĩes in humana carne aſſumpta. Et in iſta viſione ſeu ap‑paritione abraã intellexit trinitatẽ increa‑tã patrẽ ⁊ filiũ et ſpm̃ ſctm̃. etiã intellexit vnitatẽ diuine eſſentie. trinitatẽ ĩtellexit q: vidit tres viros. vnitatem intellexit: q: vnũ adorauit nõ adoratione dulie nec hy‑perdulie: ſed adoratione latrie.

¶ Quarto tria ſigilla ⁊c̃. Narrat autor di‑ctaminis/ꝙ antiquitus de cancellaria ci‑uitatis troiane nõ egrediebať lr̃a niſi eẽt ſigillata ſeptem ſigillis. tria erãt in parte dextera: et tria in parte ſiniſtra: ⁊ ĩ medio lr̃e erat vnũ vbi erat imago regis. Ad pro‑poſitũ cãcellaria/vnitas trinitatis/et tri‑nitatis vnitas. lr̃e ſunt creature que egre‑diuntur ꝑ creationẽ ab iſta cancellaria. et ſunt creature in triplici differẽtia. quedã ſunt pure ſpũales ſicut angeli: quedã pu‑re corporales ſicut ſunt quattuor elemẽta et compoſita ex eis: quedam partim ſpũa‑les ⁊ partim corporales ſicut indiuidua ĩ ſpecie humana. Sigillũ/imago ſeu ſimili‑tudo ſctẽ trinitatis ĩ creaturis. imago in angelis ⁊ aĩabus. ſimilitudo in alijs crea‑turis. iſta imago ĩ angelis ⁊ aĩabus eſt in‑tellectus volũtas ⁊ memoria. In angelis etiã ſunt tres hierarchie. in qualibet hie‑rarchia ſunt tres ordines angelorum. In alijs creaturis eſt ſimilitudo: ſicut in iſto

mūdo inferiori tres partes ſunt/aſia/afri
ca/europa. In ſole ſunt virt⁹/calor/⁊ ſplē
dor. in igne idē. In aere ⁊ terra ſimile īue-
nies. Item in generali deus cōſtituit oīa
in numero pōdere ⁊ mēſura. In parte dex
tra littere/erāt tria ſigilla. In primo erat
ſcriptū: vide quid eſt. in ſcđo q̄d habes. in
tertio vide q̄d facies. O homo vide q̄d es
ſcʒ cadauer putridum: vas ſtercoris: eſca
vermiū. vide quid habes: tria beneficia a
deo: viuere/intelligere/et ſentire. Itē ha-
bes a deo creationē/redēptionē/ et ſalua
tionē. vel habes a deo aīam/corpus/⁊ bo
na tēporalia. Uide quid facies. confeſſio-
nē cordis que eſt cōtritio. oris que eſt con
feſſio. ꝯfeſſionē operis que eſt ſatiſfactio:
in qua ſunt tria. ſ. elemoſyna/oratio/et ie
iuniū. In parte ſiniſtra erāt tria. In p̄mo
erat ſcriptū cauſam diſcute. in ſcđo nocē-
tem percute. in tertio innocentē excute. ⁊
iſtud pertinet maxime ad iudices q̄ debēt
cauſam examinare. nocentē condēnare: ⁊
innocentē liberare. al's duriſſimū iudiciū
his qui preſunt fiet. durū qꝛ male intraue
rūt. durius qꝛ male vixerunt. duriſſimū qꝛ
male rexerūt. Sigillū in medio littere/eſt
conſeruatio quia a deo creatura non ſolū
creatur: immo etiam in eſſe conſeruatur.
¶ Quinto p̄ncipaliter tria difficilia. Pro
uer. xxx. Tria ſunt (inquit) mihi difficilia:
et quartum penitus ignoro. ſ. viā aquile:
viā colubri: viā nauis: viam viri in adole
ſcētia ſua. Aquila grādis/ deus pater eſt
et magnaꝝ alarū. Iſta habet pullos ſuos
in trib⁹ nidis. in celo: in inferno: ⁊ in mū
do. via iſtius aquile. ſ. dei patris: quoniā
a nullo procedit. abſcondita eſt via eius.
Iob. xxx. Coluber: deus filius perſona fi-
lij que aſſumpſit carnē humanā per pecca
tum primi hominis toxicatā: qui ambula
uit p̄ tres vias difficiles. Prima qꝛ natus
eſt ex naſcitur a deo patre eternaliter. de-
ſcendit in virginē temporaliter. natus eſt
de virgine ineffabiliter. Uel tres vie ſunt:
q̄m venit in mundum: aſcendit in celū: ve
niet ad iudicium. Quis autē hoim intelli
gere poteſt viam ſuam. Prouerb. xx. Na-
uis/ſpūſſanctus qui in die pētecoſtes por
tauit tres panes: vtpote de peccatis peni
tentiam firmā: ſpem ſaluandi: ⁊ confiden
tiā. de gratijs et virtutibus abundantiā.
ſunt enim hec tria tres panes ſpūales de
quib⁹ Luc. xj. Amice accōmoda mihi tres

panes. Factus eſt ſpūſſanctus tanq̄ na-
uis inſtitoris delonge portans panē ſuū:
Prouerb. vlti. Uia etiam ſpūſſancti diffi-
cilis: ſicut dictum eſt de alijs. ſiquidem ip
ſe a patre filioq̄ʒ procedit: quod eſt diffici
le cognoſcere. neſcimus eñ quando venit
et quando recedit: licʒ habeamus aliqua
ſigna. ſcʒ tria: vtpote quādo quis in bono
opere recipit cōplacentiam. ſcđm quādo
quis libenter remittit iniuriam. tertiū q̄n
quis letāter facit miīam. Prouer. xx. Quis
poteſt intelligere viam ſuam.
¶ Sexto principaliter ⁊c. Eccli. xxvj. A tri
bus timuit cor meū. hoc eſt tria ſunt que
magnum incutiunt mihi timorem: ſcilʒ
Deus pr̄ qui habet poteſtatē damnandi.
Deus filius q̄ habet poteſtatē iudicandi.
Deus ſpūſſctūs q̄ hʒ poteſtatē arguendi.
¶ Primo perſona dei patris timenda eſt.
Nolite eos timere qui occidūt corpus ⁊c.
eum timere qui poſtq̄ occiderit habet po
teſtatem mittere in gehennam. Mat. x. et
Luc. xij. Ille timendus eſt qui habet pote
ſtatem occidendi corpus ⁊ aīam. ¶ Itē ti
mendus eſt filius ⁊c. Pater omne iudiciū
dedit filio. Iohā. v. Preſertim timebit in
iudicio a dānatis pctōribus: quibus ter-
ribilis apparebit. Petr⁹ bleſen. Fallax eſt
hic mundus: finis horribilis: iudex terri-
bilis: pena infinibilis. ¶ Itē timēdus eſt
ſpūſſanctus. Ioh. xvj. Cum venerit ille ar
guet mundū de peccato. Uel potes expo-
nere ſic. A tribus timuit cor meū. quando
ſeparabitur aīa a corpore. quando preſen
tabitur per angelum coram iudice: quan-
do eſt finalē ſententiā auditura. Uel a tri
bus timuit cor meum. a diaboli ſuggeſtio
ne: a ſenſualitatis delectatione: a ratiōis
conſenſu. Uel a tribus timuit cor meum.
a concupiſcentia carnis: a cōcupiſcentia
oculorum: a ſuperbia vite.
¶ Septimo principaliter magiſter ſentē.
in. j. di. j. Rebus quibus fruendū eſt: ſunt
pater/et filius/et ſpūſſanctus. et qꝛ in vi
ſione ⁊ fruitione conſiſtit beatitudo: ideo
cōcluditur q̄ tres ſunt qui nos beatos fa
ciunt. pater/verbum/et ſpūſſanctus. Cui
ſentētie alludit ſcriptura Eccli. xxv. In tri
bus beneplacitum eſt ſpiritui meo. Con-
cordia fratrū: ⁊ amor proximorū: et vir et
mulier ſibi bene conſentientes. Iſtud po-
teſt intelligi multipliciter. Tria mihi pla
cent. primo ſic. placēt mihi et ſuperplacēt

pater et filius et ſpiritusſanctus. vel tria
mihi placent. videre deū: amare: atq̄ʒ lau
dare. Augu. lib. xxij. de ciuita. dei. Ibi vi-
debimus: amabimus: laudabimus. ⁊ iſta
ſunt placibilia. Item Aug. lib. ſolilo. Ui-
debimus facie ad faciem. et quid eſt iſtud
videre niſi cognoſcere domine deus trini
tatem tuam: cognoſcere patris potētiam
filij ſapientiam: ſpiritusſancti clementiā.
cognoſcere vnam indiuiſam eſſentiā. Sa
piens tria mihi placent. concordia fratrū
carnalium: que concordia conſiſtit in tri-
bus. in vniformi habitu/victu/et conſen
ſu. vel fratrum carnalium que concordia
cōſiſtit in trib⁹. in pace/in vnitate/in cha
ritate. Amor proximorum. iſtum amorem
verū oſtendunt tria. videlʒ neceſſitas/ſta
bilitas/fidelitas. primū neceſſitas. cōmu
niter dicitur q̄ in neceſſitate cognoſcitur
amicus. ſcđm ſtabilitas. Omni tēpore di-
ligit qui amicus eſt. Prouerb. xvij. Tertiū
fidelitas. q̄m amico fideli nulla eſt cōpa-
ratio. Eccli. vj. Uir ⁊ mulier ⁊c. tripliciter
intelligitur. vt ſunt coniuges vir et vxor.
et quādo ſunt de vno cōſenſu: eſt negociū
beneplacitū deo et hominibus. vel vir et
mulier ſunt ratio et ſenſualitas in homi-
ne. et tunc negocium eſt beneplacitū: quā
do ſenſualitas obedit rōni. vel vir et mu-
lier/prelatus et ſponſa ſua eccleſia: in qui
bus debet eſſe vnus conſenſus. Iſta placi
ta ſunt ſapienti. ſed que nō ſunt benepla-
cita ſapienti ſequitur in eodem cap̄. Tres
ſpecies odiuit anima mea. pauperem ſu-
perbum: diuitem mēdacem: ſenem fatuū
et inſenſatum. Tres ſpecies. i. tria genera
hominum odiuit anima mea. Pauperem
ſuperbum: q̄m ſuperbie eſt cōtradictio et
paupertatis. nempe pauper nō habet vn
de ſuperbiat. Diuitem mendacē: qui non
ſoluit promiſſa: vel qui de bonis commiſ
ſis in mendacio viuit: pro eo quia paupe-
ribus non largitur ſaltē de ſuperfluo. Se
nem fatuum et inſenſatum. fatuum: ideſt
negligentem. inſenſatum incircunſpectū.
fatuitas recte eſt contra conditionē ſene-
ctutis: quoniam communiter in antiquis
eſt ſapientia: et in multo tempore pruden
tia. Iob. xij.
¶ Octano principaliter tria que portāt in
celo ⁊c. j. Ioh. v. Tres ſunt qui teſtimoni
um dāt in celo puta chriſto. pater/verbū/
et ſpiritusſanctus dant teſtimonium xp̄o

baptizato/et transfigurato. q̄m ibi pater
auditur in voce: filius apparet in huma-
na carne: ſpiritusſanctus in ſpecie colum-
be. Etiam ſunt tria in terra que portāt ſi-
bi teſtimonium q̄ ſit verus homo. vtpote
ſpiritus/ſanguis/et aqua. Spiritus por
tat ſibi teſtimoniū. hoc eſt anima: que eſt
ſpiritus. contra errorem illorum qui dixe
runt chriſtum non habuiſſe animā: ſed di
cebāt q̄ diuinitas erat ibi loco anime: cō
tra euangelij dictum. Triſtis eſt aīa mea
vſq̄ʒ ad mortem. Mat. xxvj. ⁊ Mar. xiiij.
Sanguis ⁊ aqua que miraculoſe proceſſe
runt de latere chriſti in cruce.
¶ Nono et vltimo ⁊c. in amore ſunt tria.
amor/amatus/et amans. vt amans ſit de
us pater: amatus deus filius: amor ſpiri
tusſanctus. Iſta tria que bene gradiūtur
Prouer. xxx. Leo fortiſſimus beſtiarū: gal
lus ſuccinctus lumbos ſuos: aries cui nil
reſiſtere poteſt. Leo fortiſſimus poteſt di
ci perſona dei patris: cui attribuit̄ poten
tia. Si fortitudo queritur robuſtiſſimus
eſt. Iob. ix. Gallus qui ſapiēter examinat
horas diei: poteſt dici filius patris: cui at
tribuitur ſapientia. qui dedit gallo ſapiē-
tiam. Iob. xxxviij. Aries qui dicit̄ ab aris
qđ eſt virtus: poteſt dici ſpiritusſanctus:
cui attribuitur clementia: que eſt virtus
precioſa valde. Uel per iſta tria animalia
leonem gallum et arietem: poſſunt intelli
gi tria tēpora prelatorum in ſancta eccle-
ſia: que fuerunt bene gradiētia. Primum
tempus durauit a chriſto paſſo vſq̄ʒ ad ſil
ueſtrum. ſecundū durauit a ſilueſtro vſq̄ʒ
ad tempus innocentij tertij. tertium tem-
pus ab innocentio vſq̄ʒ ad tempus quod
nūc regnat. In primo tempore fuit cetus
martyrizatorum. In ſecūdo tempore fuit
cetus ſanctorum doctorum et confeſſoꝝ.
In tertio tempore cetus religioſoꝝ predi
catoꝝ. ¶ In primo t̄pe cetus martyrū: in
quo oēs prelati ſummi pontifices mary
res glorioſi extiterunt. et cōparatur illud
tēpus leoni fortiſſimo. Leo xp̄s. Uicit leo
de tribu iuda. Apocal'. v. qui martyrio ex-
poſuit ſe. Ipſe eſt fortiſſimus in numero
beſtiarū. hoc eſt aliorum martyrū ſummo
rum pōtificū: qui ipſum in martyrio ſunt
ſecuti vſq̄ʒ ad ſilueſtrum excluſiue. ad nul
lius pauebit occurſum. nam leo chriſtus
non fugit: nec occurſum ipſum capienti-
um expauit: ſed acceſſit ad ipſos dicens.

quem queritis? ego ſuꝫ. ¶ Jn ſcḋo tēpoꝛe
extitit cetus ſctōꝝ doctoꝝ et confeſſoꝛum:
ſicut fuerūt Auguſtin⁹: Ambroſius: Hie/
ronym⁹: Gregoꝛius: Chꝛyſoſtom⁹: Bene/
dictus: Bernardus quaſi de vltimis. et il
lud tēpus cōparaᵗ gallo ſuccincto in lū/
bis. Ubi ſciendū ꝙ gallus hꝫ vigilantiā
ad excitandū. diligentiā et nutriendū. au
daciā ad expugnandū. Pꝛimo gallus hꝫ
vigilantiā. ipſe em̄ vigilat cantat et exci/
tat. qualiter vigilarūt: et cantauerūt: ex/
citauerūt ſacri doctoꝛes epiſcopi illo tp̄e
et cōfeſſoꝛes ſcribendo: dictādo: excitādo
doꝛmiētes in pctō per ſuā ſctām doctri/
nā et pꝛedicationē. Itē gallus habet dili
gentiā ad nutriendum pullos/ gallinas:
q̄bus cōmunicat et pꝛo eis laboꝛat. Sic
iſti laboꝛauerūt coꝛp⁹ macerādo: ieiunan
do: ſcribendo: p̄dicando: docēdo vt alijs
cōmunicarēt verbū: bonū exemplū: zelū
aīarū habēdo. Item tertio gallus hꝫ au
daciā. qualē habuerūt ſupꝛadicti erroꝛes
extirpando: hereticos impugnādo: tyrā/
nis viriliter reſiſtendo. ¶ Tertio tp̄e ve/
nit cetus religioſoꝝ mendicantiū: q̄ fue/
runt arietes quaſi extra alios gradiētes
in mendicitate: ⁊ altiſſima pauptate: qui
cū duobus coꝛnib⁹ ꝯtra hereticos irrue/
runt cum ſancta vita et bona doctrina.
quales arietes fuerūt beatus dn̄icus: pe
trus martyꝛ: thomas: ⁊ multi eiuſdē reli
gionis. quales fuerūt arietes beatus frā
ciſcus: btūs antoni⁹: bonauentura: ⁊ alij
complures eoꝝ veſtigia imitantes. Iſti
ſupꝛadicti oēs fuerūt tria bona gradien/
tia. Et ſic cōcludiᵗ ꝙ pꝛopter figuras ſu/
perius allegatas/ pater et filius et ſpūſ/
ſanct⁹ ſunt tres pꝛopagines. tres digiti ī
vna manu. Et vt dicā bꝛeuiter: inquātuꝫ
hi tres vnū ſunt: redeundū eſt ad pꝛopo/
ſita verba thematis: vbi tria regiſtranᵗ.
Pꝛimo autentica numeroſitas. hi tres.
Scḋo idētifica indiuiſibilitas: vnum.
Tertio magnifica ſtabilitas: quia ſunt.
¶ Pꝛimo ⁊c. iſte numer⁹ ternarius eſt ſu
per oēs numeros autēticus: qm̄ reperiᵗ
in celeſtibus: in terreſtribus: in vitijs: in
ꝟtutibus. Reperiᵗ ternari⁹ nūerus in di
uina natura: in angelica creatura: in hu/
mana factura: in ſanctoꝝ collegio: in ce/
lo ſydereo: in terreſtri imperio: in xp̄o in/
carnato: in baptiſmo ſacrato: in mundo
vſitato: in fide et credulitate: in amoꝛe et
in charitate: in caſtitate: in ſacramentali
penitentia: in cardinali pꝛudentia: in vir
tuali iuſticia. Et iſta ſunt pꝛo pꝛimo ſer/
mone de trinitate.

¶ De eodem themate.

¶ Pꝛimo reperitur nu/
merus ternarius in dei natura (ſicut di/
ctū eſt in pꝛecedēti ſermone) de qua bea/
tus Bern̄. in ſuis meditationib⁹ deuote
loquiᵗ in hunc modū. O beata trinitas
eternitas/ bonitas/ veritas ad te clamat
aīe trinitas. memoꝛia/ ratio/ et volūtas.
Idem bernardus de iſta trinitate ſuper
cātica ſermone. xj. O beata veritas/ ca/
ſtitas/ eternitas: et beatificans trinitas:
ad te mea mirabilis trinitas miſerabiliᷣ
ſuſpirat. Iſta btīſſima trinitas figuraᵗ p
tres ciuitates refugij eq̄ a ſe diſtātes. deu
te. xix. Totū noſtrū refugiū ſunt tres pſo/
ne diuīe in oīb⁹ coequales: ad quas con/
fugim⁹ confidēter: vbi eſt poſſe/ ſcire/ et
velle iuuandi hoīem ſine repulſa. Iſtam
beatiſſimā trinitatem non tacuerūt ſe vi
diſſe pꝛophete antiqui et noui teſtamēti
ſicut Eſaias qui audiuit ſeraphin clamā
tia in celo in laudē trinitatis. ſanct⁹. ſan
ctus: ſctūs. Eſaie. vj. Item hieremias nō
tacuit qui clamabat triplicando planctū
ſuum. A. a. a. dn̄e deus. a quolibet. a. dn̄e
deus. Hierem̄. j. ⁊. xiiij. Item iohāni ba/
ptiſte qui fuit ꝓpheta: et pluſq̄ ꝓpheta
magis explicite fuit reuelatū myſterium
ſanctiſſime trinitatis: qū xp̄o baptizato
in humana carne audiuit vocē patris: et
vidit ſpiritūſanctū in ſpecie colūbe. Itē
paulus raptus vſq₃ ad tertiū celū. ſ. celū
trinitatis clamauit. Coloſ. j. Ex quo oīa
quoad patrem. per quē omnia. quoad fi/
lium. in q̄ oīa. quoad ſpm̄ ſctm̄. Item exi
mius pꝛophetarū dauid. Benedicat nos
deus: deus noſter: benedicat nos de⁹ ⁊c.
a qualibet perſona que eſt deus. ¶ Item
reperitur numer⁹ ternari⁹ in angelis vbi
ſunt tres hierarchie. tres ſacri pꝛincipa/
tus: et quelibet hierarchia ſuū hꝫ terna/
rium: et ex tribus ternarijs reſultat nu/
merus nouenarius: et ſic ſunt nouē oꝛdi
nes angeloꝛum: deſignati per nouem la/
pides pꝛecioſos in tribus oꝛdinibus la/
pidum: de quibus Ezechi. xxviij. Omnis
lapis pꝛecioſus operimentū tuū. ſardius
thopazius et iaſpis. quantū ad tres oꝛdi

nes. chꝛyſolithus/ onyx ⁊ beryllus. quātū
ad alios tres. ſapphyꝛus/ carbunculus/ ⁊
ſmaragdus. quātū ad alios tres. Item in
quolibet angelo ſunt/ memoꝛia/ ītellect⁹/
⁊ volūtas. Itē ſunt creati ſicut cetere crea
ture in numero mēſura ⁊ pōdere. ¶ Item
tertio reperiᵗ iſte numerus ternari⁹ ⁊c̄. nā
in rationali aīa ſunt memoꝛia/ intelligen
tia/ et volūtas. ſunt tria inter ſe diſtincta
abinuicē: ſunt tn̄ vna aīa nō tres aīe. Iſta
tāta ⁊ tā nobilis trinitas per peccatū pꝛi/
mi parētis ab increata trinitate (que de⁹
eſt) turpiter cecidit in aliā trinitatē defoꝛ
mē. videlꝫ in potentiā boni ⁊ mali cōmo/
di et incōmodi: in ignoꝛantiā veri ⁊ falſi:
in immūdiciā actus ⁊ cogitationis. Ma
gnus caſus fuit. ī quo caſu fuerūt tria. ſ.
ſuggeſtio diaboli tētatoꝛis: delectatio in
comeſtione pomi: cōſenſus ex parte ratio
nis. iſta eſt impia trinitas: de qua poteſt
adduci illud Eccli. xvj. A trib⁹ impijs de/
ſereᵗ terra. Moꝛaliter ꝑ terra viuentium
tres impij pn̄t dici ſuggeſtio/ delectatio/
et cōſenſus. vel pn̄t intelligi peccātes coꝛ
de oꝛe ⁊ opere. vel pn̄t ītelligi ſaraceni/ iu
dei/ et falſi xp̄iani. ab oīb⁹ iſtis impijs ter
ra viuentiū fit deſerta. ¶ Scḋo reperitur
numerus ternari⁹ in collegio oīm ſctōꝛū:
vtpote in collegio apoſtoloꝝ: qui relique/
rūt ꝓpꝛiā voluntatē: ꝓpꝛiā domū: ⁊ totū
mundū. Reperiᵗ in collegio martyꝛū: qm̄
quidā fuerūt martyꝛes voluntate/ nō ope
re: quidā opere nō volūtate: quidā opere
et volūtate. Itē reperiᵗ numerus ternari
us in collegio beatarū mulierum: qm̄ que
dā cōiugate: quedā vidue: quedam virgi/
nes: quibus coꝛreſpōdet fructus in nume
ro ternario: vtputa triceſimus/ ſexageſi/
mus/ centeſimus. Oībus iſtis ſanctis coꝛ
reſpōdet pꝛemiū cōſiſtēs in trib⁹ dotibus
aīe: que ſunt viſio/ fruitio/ cōpꝛehēſio. vt
ſint poꝛte tres. ab auſtro poꝛte tres. Apo/
cal. xxj. ¶ Itē reperitur iſte numerus ter/
narius in celo: qm̄ gn̄aliter tres ſunt celi.
celum empyꝛeū: celū aqueū: celū ſydereū.
quodlibet iſtoꝝ celoꝝ ſuum habet ternari
um. qm̄ celum empyꝛeū eſt a motu extra/
neum: eſt beatoꝛum habitaculū: eſt dei ſe
des nūcupatum. qm̄ ſcriptum eſt. Celum
mihi ſedes eſt. Eſa. vlti. Itē celum aqueū
ſeu cryſtallinum habet etiā ſuū ternariū.
qm̄ eſt in motu velociſſimū: eſt ad iſta in/
ferioꝛa maxime influxiuum: ⁊ ipſo moto/
cetera inferioꝛa mouenᵗ: cū ſit mobile pꝛi
mū. Celum ſydereū ſeu ſtellarum etiā ſuū
habet ternarium: qm̄ iſtud celū eſt aqua/
rum diuiſiuū: eſt ſtellarum contentiuum:
eſt quantitate maximū. Sed hic queritur
quomodo intelligitur ꝙ paulus raptus
fuerit vſq₃ ad tertiū celum? Reſpōdeo po
nendo duas cōcluſiones. Pꝛima ꝙ ille ra
ptus habuit ternariū: qm̄ fuit tribus die
bus et tribus noctibus ꝙ non manduca/
uit nec bibit. Actᵘ. ix. Secunda concluſio/
vſq₃ ad tertium celū. ſ. vſq₃ ad celum em/
pyꝛeū: vnde ſunt tres celi: vtputa celū ae/
reum: in quo ſunt aues: quia volucres ce/
li. celum firmamentum ſcḋm: in quo ſunt
ſtelle. celum empyꝛeum in quo ſunt beati
eſt tertium celū. ¶ Item reperitur nume/
rus ternarius nō ſolum in celo: ſed etiam
in terra: qm̄ ſcriptū eſt: ꝙ per tria moueᵗ
terra. p ſeruū cū regnauerit: per ſtultū cū
ſaturatus fuerit cibo: per odioſam mulie
rem cum in matrimonio fuerit aſſumpta.
Pꝛouerb. xxx. Hic accipitur terra ꝑ eccle/
ſia: vel pace humana. et ſic exponiᵗ eccle/
ſia vel pax humana mouetur. i. turbaᵗ et
conturbatur per tria. Pꝛimum eſt per ſer/
uum cum regnauerit. per ſeruum. ſ. pecca
ti: q꞉ qui facit peccatum: ſeruus eſt pecca/
ti. Ioh. viij. talem ſeruum. talem peccato
rē regnare non decet. tanta dignitas non
decet malignum: immo ſi regnet turbabi
tur pax ⁊ mouebitur. hoc eſt turbabiᵗ ter
ra. Pꝛouerb. xix. Non decent ſtultum deli
tie (al's diuitie) nec ſeruū dominari pꝛin/
cipibus. Secundo per ſtultum cum ſatu/
ratus fuerit cibo. Hic accipitur ſtultus ꝑ
illo qui abūdat bonis in exceſſu. talis q̄p
pe eſt impinguatus: ſaturatus: incraſſa/
tus: dilatatus. qm̄ talis frequēter minus
ſe habet in regimine ſubditoꝛum q̄̄ ſi nō
eſſet ita abundans in diuitijs vel honoꝛi
bus. Et notanter per ſtultū: quia ſapiens
cū bona ſapientia et pꝛudētia/ eſt dignus
regimine tēpoꝛali et ſpirituali. nō ſic ſtul/
tus. Et per odioſam mulierē. intelligitur
ſecularis et lucratiua ſcientia: que frequē
ter generat litigia: quapꝛopter nō eſt ſuf/
ficiens ad regendū. cui ſcientie aliqui pꝛe
ſidentes ita adherent: ſicut vxoꝛ viro ſuo.
¶ Item moles terre continet numerū ter
narium: quoniam diuiditur in aſiam/ afri
cam/ ⁊ europam. ¶ Item reperitur nume
rus ternarius in chꝛiſto incarnato: qm̄ in

perſona chriſti fuerunt tria principaliter. ſcilȝ diuinitas: anima rationalis: et corp⁹ humanum. quã trinitatem deſignãt tres partes que fiunt de hoſtia cõſecrata. Etiã illo tempore quo natus eſt chriſtus: apparuerũt tres ſoles viſibiliter in oriente: qui facti ſunt vnus ſol. in ſignum ꝙ in chriſto fuerunt tres ſubſtãtie in vna perſona vnite: vt chriſtus dicatur ſol exurens tripliciter montes. Eccli. xliij. ¶ Item reperitur in baptiſmo: quoniã baptiſmus eſt in triplici differentia. quoniam eſt baptiſmus aque. et iſte eſt bene cõmunis et vſitatus quo quotidie vtuntur fideles in eccleſia. Alius eſt baptiſmus ſanguinis: quo ſancti innocentes baptizati fuerunt: ⁊ multi alij martyres: qui paſſi ſunt pro xp̃o martyrium. Itẽ eſt baptiſmus flaminis. et flamen eſt ſpiritusſctũs: vel gratia eius: quo baptizati fuerunt apoſtoli in die penteco ſtes. ⁊ latro qui dixit chriſto. Domine memento mei ⁊c̃. Item forma baptiſmi eſt inuocatio trinitatis. Ego te baptizo in noĩe patris ⁊c̃. que trinitas ſancta ĩ baptiſmo chriſti dicitur apparuiſſe. Item reperitur numerus ternarius in mundo ⁊c̃. In quo ſunt tres creature in triplici dr̃ia. quoniã quedam pure ſpũales: quedam pure corporales: quedã partim corporales et partim ſpirituales. ¶ Itẽ eſt triplex mũdus. architipus: macrocoſmus: ⁊ microcoſm⁹. Primus eſt deus exemplar viſibilis. macrocoſmus maior mundus viſibilis contines creaturas viſibiles. tertius microcoſmus minor mundus qui eſt homo. de iſta trinitate habetur Ioh. j. In mundo erat. quoad primum. et mundus per ipſum factus eſt ⁊c̃. quoad ſecundum. et mundus eum non cognouit. quoad tertium. ¶ Itẽ reperitur numerus ternarius in fide: ſeu magis in actu fidei: qui eſt credere. quoniam nos habemus credere deum: credere deo: et credere in deum. et iſtud tertiũ credere eſt meritorium. Item fides continet alium ternarium. quando fidei tria ſunt ſymbola: vtpote ſymbolum apoſtolorum: ſymbolum niceni cõcilij: ſymbolum athanaſij patriarche alexandrini. Item continet ternarium: quia eſt fides promiſſorũ: fides preceptorum: fides ſacramẽtorum. Item nobilis ternarius: fides ſpes et charitas. tria hec. maior horum eſt charitas. j. Corinth. xiij. ¶ Itẽ reperitur numerus ternarius in amore et charitate: que non ſolum continet vnum ternariũ: immo plures. Eſt enim amor erga deum: erga proximum: et erga ſeipſum. Item ſm apoſtolũ j. Timoth. j. charitas eſt de corde puro: de conſcientia bona: ⁊ de fide non ficta. Itẽ amor triplex. naturalis: meritorius: et vitioſus. Item charitas continet ternariũ: quia tria ſunt que diligimus. vtile: delectabile: et honeſtum. propter vtile/ diligimus tribulationem. propter honeſtũ/ diligimus virtutes. propter vtile/ delectabile et honeſtum/ diligimus deum. Nũquid in ſpe que eſt virtus theologica: reperitur numerus ternarius? certe ſic. quoniã eſt ſpes de venia: ſpes de gratia: ſpes de gloria. Item reperitur in caſtitate: quoniam eſt coniugalis: vidualis: ⁊ virginalis. Itẽ caſtitas corde: opere: et voto: ſiue profeſſione. Itẽ in humilitate ternarius numerus reperitur: quia in ipſa ſunt tres gradus. primus ſubdere ſe minori. ſecundus equali ſibi. terti⁹ ſubdere ſe maiori. ¶ Itẽ reperitur in penitentia vt ipſa ſit via triũ dierum in deſerto per quam poſt triduũ inuenitur perditus chriſtus. per quã poſt tres dies recordat̃ deus reſurgentis a peccato. Quelibet partium penitentie habet ſuam trinitatem: quoniam cõtritio eſt de cogitatu: de commiſſo: et omiſſo. Item cõfeſſio habet ſuam trinitatem: quoniã confeſſio eſt de culpa propria: de inſufficientia: et de laude diuina. Item ſatiſfactio ſuam: vtputa elemoſynam: orationem: et ieiunium. Item prudentia ſuam habet trinitatem: quia ſm Senecam prudens animus debet diſpẽſari tribus temporibus: recordari preterita: ordinare preſentia: et precauere futura. Item ſm Tullium/ prudentia habet tres partes: intelligentiam: prouidentiam: et memoriã. Item prudentia habet regere ceteras virtutes morales ſm tres partes moralis ſciẽtie: que ſunt ethica: yconomica: et politica. Prima mores inſtruit quoad ſeipſum. ſecunda familiam in domo diſponit. tertia vrbes et regna gubernat et regit. Item prudẽtia triplex. Prima eſt cordis: que conſiſtit in diſpoſitione preſentiũ. ſecunda oris que conſiſtit in moderatione ſermonũ. tertia operis que ↄſiſtit in moderatione. al's in operatione boni: ⁊ declinatione mali ſm Tullium. Item reperitur in iuſticia que tripliciter peruertitur. munere: amore: et timore. Item iuſticia triplex. iuſticia diligens ſanctitatem: iuſticia diligens equitatem: iuſticia premens prauitatem. Prima non eſt aliud ſm Anſelmum/ niſi rectitudo voluntatis. ſecunda eſt que tribuit vnicuiqȝ quod ſuum eſt. tertia qua vtetur chriſtus in die iudicij contra malos. Trinitatẽ penitentie/ prudentie/ iuſticie/ et continentie per reuelationem apparet vidiſſe Iohannem euangeliſtam Apocalip. xxj. vbi vidit ciuitatem: in qua erãt portarũ quattuor trinitates. ab oriente tres: que reſpiciunt iuſticiam. ab occidente tres: que reſpiciunt continẽtiam. ab auſtro tres: que reſpiciunt prouidẽtiam. ab aquilone porte tres: que reſpiciunt tres partes penitẽtie: per quas omne malum quod intus latet foris apparet: quia ab aquilone panditur omne malum. et ꝑ iſtas oportet intrare in ſanctam ciuitatem: quia niſi oẽs penitẽtiam egerimus de malis que intus habemus: non aperientur nobis porte ciuitatis noue hieruſalem: ad quã nos perducat ⁊c̃.

¶ In feſto ſctĩſſime trinitatis. Sermo. ij.

A S**I tres vnũ ſunt** j. Iohis in cap̃. v. originaliter ſcribũtur hec verba. Trinitatis et vnitatis incõprehenſibile ſacramentũ/ beatus Iohannes in ſua canonica per verba thematis nobis indicat et demonſtrat dicens: ꝙ hi tres: ſcilȝ pater et filius et ſpiritusſanctus vnum ſunt. ſcȝ vna eſſentia: vna diuinitas: vnus deus. Pro cuius thematis declaratione põt moueri dubium. Cũ deus ſit omnino ſimplex et indiuiſus: quomodo eſt hoc verum ꝙ in eo ſit numerus perſonarum: qui eſt numerus ternarius: cum dicimus ꝙ in deo ſunt tres perſone: quia numerus dicit quãtitatem diſcretam: et per conſequens diuiſionem: et ſic ſequeret̃ ꝙ ſi in deo eſſet numerus perſonarum: ꝙ hoc eſſet ponere plures deos quod eſſet hereticum ⁊ abſurdum. Ad qd̓ reſpõdebitur ſm arithmeticam et ſm metaphyſicam (al's metaphoram) Secundum metaphyſicam (al's metaphoram) reſpondetur ſic ſm ſanctum Tho. j. parte ſumme. q. xxx. art. iij. ꝙ duplex eſt diuiſio. Una materialis: que fit ſm diuiſionẽ continui: et hanc ſequitur numer⁹ qui eſt ſpecies quantitatis: vnde talis numerus nõ eſt niſi in rebus materialibus habẽtibus quãtitatem. Alia eſt diuiſio formalis: que fit per oppoſitas vel diuerſas formas: et hanc diuiſionem ſequitur multitudo que nõ eſt in aliquo genere: ſed eſt de tranſcẽdẽtibus ſm ꝙ ens diuiditur per vnum et multa: et talem multitudinem ſolam contingit eſſe in rebus immaterialib⁹: et ſm hoc dicimus ꝙ termini materiales ſm ꝙ veniunt in predicationem diuinam: non ſumuntur a numero qui eſt ſpecies quantitatis: quia ſic de deo non niſi metaphorice dicerentur: ſicut et alie proprietates corporalium: ſicut longitudo/ latitudo/ et ſimilia: etſi ſumuntur ab vnitate vel multitudine ſm ꝙ ſunt termini tranſcendentes. Multitudo autẽ ſic accepta/ hoc modo ſe habet ad multa de quibus predicatur: ſicut vnum quod conuertitur cum ente ad ens. hmõi autem vnũ non addit aliquid ſupra ens: niſi negationem diuiſionis tm̃. vnum enim ſignificat ens indiuiſum: et ideo de quocũqȝ dicatur vnum: ſignificatur illa res indiuiſa. ſicut vnum dictum de homine/ naturam hominis indiuiſam ſignificat. Et eadem ratione cũ dicãtur res multe: multitudo ſic accepta ſignificat res illas cum diuiſione circa vnãquanqȝ earum. Numerus autem qui eſt ſpecies quãtitatis: ponit quoddam accidens additũ ſupra res. ⁊ ſimiliter vnũ qd̓ eſt principiũ numeri. Termini ergo numerales in diuinis ſignificãt illa de quib⁹ dicũtur: ⁊ ſuꝑ hoc nihil addũt niſi negationẽ. ſ. diuiſionis. Et ſic ptȝ quõ vnitas ⁊ trinitas: q̃ ſunt termini materiales: et dicũtur de deo: nullã imperfectionem dicunt. B Hoc etiã ptȝ ſm declarationẽ arithmetice/ ꝙ termini numerales in deo nõ dicũt imperfectionẽ: immo perfectionẽ ſignificant. qd̓ ſic ptȝ: nã trinitas ſm arithmeticos ſic diffinit̃. Trinitas eſt numerus articulus impar primus. In iſta diffinitione ſunt quattuor partes que dignitatem numeri ternarij oſtẽdũt. Prima pars eſt numerus: q̃ dicit magnã ꝑfectionẽ. vñ Aug. xix. de ciuita. dei. c. xiij. vbi nõ eſt ordo ibi confuſio. ſed ordo rerum/ ad numerum reducitur. et res ſicut numeri in ſuis perfectionibus ordinantur. vnde Ariſto. in. ix. Metaph. ſpecies rerũ ſunt ſicut numeri.

Item etiã quia numeri pertinẽt ad fabricam mundi. et ideo dicit Auguſ. xj. de ciuitate dei cap̃. xxx. exponẽs illud Sapiẽ. xj. Omnia in numero pondere et mẽſura feciſti. ⁊ Iſidorus recitat. iij. ethicoꝝ cap̃. iiij. Ratio numeri contẽnenda non eſt: q̃ in multis ſanctaꝝ ſcripturaꝝ locis q̃ꝫ magni eſtimanda ſit elucet diligenter intuẽtibus. nec fruſtra in laudibꝰ dei dictũ eſt. Omnia in numero pondere et mẽſura feciſti. Tolle nũerũ a rebus omnibꝰ: et oĩa pereunt. adime ſeculo compotum: ⁊ creatura ignorat̃ ſcito: complectitur. hec ille. Tanta eſt excellẽtia et dignitas numeri: vt dicit Auguſt. ꝙ olim philoſophi ſicut plato et ariſtoteles omnẽ mundũ ad numeros reduxerũt. Ptꝫ ergo ꝙ pͥma pars diffinitionis q̃ eſt numerꝰ: dicit dignitatẽ numeri ternarij. Scd̃a pars p̃dicte diffinitionis ẽ articulꝰ. Pro cuiꝰ declaratione nota ꝙ tria ſunt genera numeroꝝ ſm arithmeticos. ſcꝫ articulus vſqꝫ ad denariũ excluſiue. digitus qui eſt oĩs numerꝰ ꝑ denarium multiplicatus vt viginti. compotus qui ex vtroqꝫ ꝯſtat. ſcꝫ. xij. xiij. ⁊c. Inter iſtos numeros / articulꝰ obtinet dignitatẽ: qꝛ eſt radix et fundamẽtum oĩm alioꝝ: ex quo etiã ſequitur dignitas nũeri ternarij. Tertia pars diffinitionis eſt impar: hec pertinet ad dignitatẽ: qꝛ eſſe imparem: vel nõ habere parem: eſt conditio vnitatꝭ q̃ eſt perfectior omni numero ſm Dionyſiũ de diuinis nominibus ca. iiij. imo vnitas eſt fundamentũ omnis rei. hec eſt conditio dei. vñ ꝑhus. xij. metaphyſi. Pluralitas principatuũ non eſt bona. ꝯcludit. vnus ḡ princeps ⁊c. Unus eſt et parẽ (al's ſcd̃m) nõ hꝫ. dr̃ ꝓpter dignitatẽ Eccl's. iiij. Quarta pars diffinitionis eſt primꝰ. qui etiã dicit dignitatẽ. nã ſm Dionyſium vbi. s. idẽ eſt eſſe primũ ⁊ dignũ: ideo in ſignũ dignitatis xp̃s dicit Apoc̃. j. Ego ſũ alpha ⁊ o. qđ eſt pͥncipiũ et finis. Et ſic ptꝫ manifeſte quõ oẽs termini contẽti ĩ diffinitiõe trinitatꝭ / dicũt dignitatẽ et ꝑfectionẽ: et per ꝯſequẽs termini numerales q̃ dicũtur ⁊ predicantur de deo: nõ dicũt imperfectionẽ aliquam: imo vnitas et trinitas q̃ termini numerales dicunt̃: de deo oſtendũt eiꝰ incomprehẽſibilẽ et inattingibilẽ ꝑfectionẽ. ſ. vnitatẽ eſſentie ⁊ trinitatẽ ꝑſonarũ: ꝓut dicũt v̾ba ꝓpoſita. Hi tres vnũ ſunt. qđ fuit thema. In quibus v̾bis de deo duo nob̃ oſtẽdunt̃. iuxta thematꝭ ꝑtes duas.

Primũ pluralitas ꝑſonarũ certo nũero aſſignata: qđ notat̃ ibi. hi tres. in pͥma parte thematis.

Scd̃m ſimplicitas eſſentialis eternaliter communicata: qđ notat̃ ibi. vnũ ſunt. in ſecũda parte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in verbis ꝓpoſitis oſtendit̃ de deo pluralitas ꝑſonarũ certo nũero aſſignata: cũ dr̃. hi tres. In quo oſtendit̃ ꝙ in deo ſunt tres ꝑſone realiter diſtincte. ſ. pr̃ et filiꝰ ⁊ ſpiritusſctũs. nam ſm ſniaꝫ dñi Petri de tarãtaſia lib̃. j. diſ. xxiiij. vbi q̃rit de iſto termino trinitas ſi eſt nomẽ eſſentiale. dicit ſic ꝙ claudit ĩ ſuo intellectu tã vnitatem eſſentie q̃ꝫ pluralitatẽ ꝑſonarum: ſed ſm expoſitionẽ noĩs ꝑſonas principal'r ſignificat: et tũc eſt ſenſus. trinitas. i. tres ꝑſone vniꝰ eſſentie: qꝛ pͥcipal'r eſt impoſitꝰ ad ſignificandũ numerũ ꝑſonarũ. et h̃ numerꝰ ꝑſonarũ demonſtrat̃ in pͥma parte thematis: cũ dr̃. hi tres. ſcꝫ pr̃ et filius et ſpũſſctũs. ſ. ſunt tres ꝑſone realiter diſtincte. Circa qđ ſic intendo ꝓcedere in hac prima cõtemplatione. E

Primo errores circa perſonarũ pluralitatem recitabo.

Secũdo ꝑſonaꝝ pluralitatẽ rationibus perſuaſiuis vt potero probabo.

Tertio exẽplis palpabilibus earũ ꝓceſſiones demonſtrabo.

¶ Dico primo ꝙ errores qui fuerũt circa trinitatẽ ꝑſonarũ recitabo. Pro quo notandũ / ꝙ quidã errauerũt circa oẽs ꝑſonas: quidã circa vnam: et q̃dã circa aliã. Circa oẽs perſonas ſimul errauit ſabelliꝰ q̃ poſuit vnam eſſentiã: ſed negauit trinitatẽ perſonaꝝ. Hũc errorẽ ſequunt̃ iudei ⁊ ſaraceni: q̃ dicũt vnũ deũ: ⁊ negãt tres ꝑſonas. Et cũ dr̃ quare ḡ deꝰ in ſacra ſcriptura aliquãdo noĩat̃ pr̃: aliq̃n filiꝰ aliq̃n ſpũſſctũs. Rñdebat ſabellius qꝛ vna ⁊ eadem res põt diuerſis noĩbꝰ nominari. ita vnꝰ deꝰ aliq̃n noĩat̃ pr̃: aliq̃n filiꝰ: aliq̃n ſpũſſctũs. Circa ꝑſonã v̾o filij fuit error eunomij: q̃ poſuit filiũ dei diſſil'eꝫ pr̃i: qđ eſt ꝯ curſum nature: cũ oẽ generãs generet ſibi ſil'e. cõceſſo ḡ ꝙ deꝰ pater generet generabit ſibi ſimilẽ de neceſſitate, et ita deus genuit deum aliũ in ꝑſona: nõ aliũ in natura. iõ dr̃ Colo. j. ꝙ eſt imago inuiſibilis dei. imago dic̃ ſil'itudinẽ. Circa ꝑſonã ſpũſſcti errauit macedoniꝰ: qui poſuit ſpm̃ſctm̃ eſſe creaturã. ꝯ qđ dr̃. ij. Coꝝ. iij Dñs aũt ſpũs eſt. Circa hãc etiã ꝑſonam errauerũt greci: q̃ poſuerũt ſpm̃ſctm̃ a patre ſolo ꝓcedere: et nõ a filio: qđ ptꝫ eſſe falſum: qꝛ ſi ſic ꝓcederet ꝑ modũ nature: et ꝑ conſequẽs eſſet filiꝰ: et ſic eſſent duo filij in diuinis. ꝯ quos dr̃ Jo. xiiij. Paraclytꝰ aũt ſpũſſanctꝰ: quẽ mittet pr̃ in nomine meo. ſ. tanq̃ꝫ ſpm̃ filij et a filio ꝓcedentẽ. ⁊ Joh̃. xvj. dr̃ in ꝑſona xp̃i loquẽtꝭ de ſpũſctõ. Ille me clarificabit: qꝛ de meo accipiet. ꝓpter qđ etiã occidentales grecos tanq̃ꝫ hereticos reprobãt et cõdẽnãt et ꝯ dictos errores cõfitent̃ in ſymbolo. Credo in deũ patrẽ: et filiũ eius vnigenitũ nõ factũ conſubſtãtialẽ pr̃i: et in ſpm̃ ſctm̃ dñm et viuificantẽ: q̃ ex patre ⁊c.

D ¶ Dixi ſcd̃o ꝙ ꝑſonarũ pluralitatẽ rationibus ꝑſuaſiuis ꝓbarem. Pluralitas em̃ ꝑſonarũ in eadẽ eſſentia nõ põt probari demõſtratiue: qꝛ eſt articulꝰ fidei. et fidei articuli nõ pñt ꝓbari: cũ ſint ſupra rõnẽ humanã: ſed poſſunt bñ perſuaderi rõnibus. Nũc ḡ in ꝓpoſito ad ꝯfirmationem fidei: ꝙ in deo ſunt tres ꝑſone vniꝰ eſſentie: probat̃ ſic: et pͥmo ꝙ ſint plures ꝑſone: deinde ꝙ ſint tm̃ tres. Primo ꝙ ſint pl'es ꝑſone ꝓbat̃. ex diuina bonitate. nã ſm Diony. bonũ eſt cõicatiuũ ſuipſiꝰ: ſꝫ deꝰ eſt ſumme bonus. ḡ ſumme ſe cõicat. Sed nõ ſumme ſe cõicaret niſi ſe totũ cõmunicaret. ſed creaturꝭ nõ põt ſe totũ et ſumme cõicare: qꝛ creatura nõ poſſet ĩ ſe recipe totaliter diuinã bonitatẽ. qꝛ ſic eẽt deo equalis: ḡ cõicabit ſe alteri q̃ꝫ creature. ⁊ ſic eſt deꝰ. ſunt ḡ ille ſaltẽ plures ꝑſone. Itẽ hoc etiã ptꝫ ex diuine bonitatis ꝑfectiõe. qꝛ vt dicit Richardus de ſctõ victore in de trinitate ꝯcordãdo cũ ſeneca: ꝙ nulliꝰ boni ſine ſocio iocũda eſt poſſeſſio. ḡ cũ deꝰ ſemꝑ fuerit beatꝰ: nunq̃ꝫ fuit ſine ſocio. ⁊ ſic ſemꝑ fuerũt plures ꝑſone. et iõ dicit̃ Exo. xxxij. Hi ſunt dij tui iſrael nõ ꝙ li dij dicat plures deos: ſed plures ꝑſonas. Itẽ ſcd̃o ꝓbat̃ ꝙ in deo ſint tm̃ tres ꝑſone: ꝓut dicit thema. hi tres et nõ

E plures nec pauciores. Patꝫ hoc ex ꝑfecta dei charitate. conſtat enim ſm oẽs / ꝙ in deo eſt charitas ab eterno. Uñ charitas eſt amor gratuitus tendẽs in alium / ſm Auguſt. et alios doctores. vñ de ratione charitatis ſumme eſt ꝙ tendat in alium. Si ḡ in deo fuit ſumma charitas ab eterno: neceſſe fuit vt in aliũ tẽderet ab eterno. et iõ ſemꝑ fuit ponere diligentẽ et dilectũ. ⁊ inter iſtos duos opꝫ ponere amorẽ quo ſe diligũt: ſiue nexũ. nexus autem licꝫ extrema cõiungat in ſe: tñ eſt q̃d diſtinctũ: ſicut ſi dilectio q̃ eſt inter me ⁊ te / eſſꝫ ſubſiſtens: faceret perſonã. Cũ ergo ſpũſſanctꝰ ſit amor pr̃is et filij: facit vnã ꝑſonam ab vtroqꝫ ꝓcedẽtẽ ab eterno. vñ ſicut filiꝰ eſt a pr̃e et matre: et eſt q̃ſi quidã nexus quo ſe diligũt in ipſo pater et mr̃. ita ſpũſſanctꝰ eſt vna ꝑſona et amor ſiue nexus pr̃is et filij. ergo tm̃ ſunt tres ꝑſone et nõ plures nec pauciores. ⁊ ideo dr̃ Geñ. xl. Uidebam corã me vitem in qua erãt tres ꝓpagines. i. beatã diuinitatem in q̃ ſunt tres ꝑſone. j. Joh̃. v. Tres ſunt q̃ teſtimonium dant in celo. pater v̾bum et ſpiritusſctũs. et iõ dicit Aug. vij. de trinitate ꝙ ad q̃ſtionẽ factã ab hereticis q̃d tres. cõuenienter rñdet̃ tres ꝑſone. Iſtã ꝑſonarũ trinitatẽ agnouit dauid ꝓpha. in pſ. lxvj. q̃n dixit. Benedicat nos deus deꝰ noſter: benedicat nos deꝰ: ⁊ metu. ⁊c. et dicit deus in pͥmo oſtẽdens perſonam pr̃is. in ſcd̃o perſonã filij. dicit deꝰ noſter q̃ eſt noſter per nr̃e carnis aſſumptionẽ: et deinde dicit tertio. bñdicat nos deus / ꝓpter ꝑſonã ſpũſſcti. et cõcludit. metuãt eũ. non eos: in q̃ denotat eſſentie diuine vnitatẽ. Et ſic patẽt rõnes cũ ſuis autoritatibꝰ: ꝙ in deo ſunt tm̃ tres ꝑſone. ſ. pr̃ et filiꝰ et ſpũſſctũs. non plures nec pauciores.

F ¶ Dixi tertio ꝙ exẽplis palpabilibꝰ perſonarũ ꝓceſſiones demonſtrarem. Pater em̃ qui eſt pͥma ꝑſona a nullo ꝓcedit: ſed ipſe eſt pͥncipiũ filij: et filiꝰ procedit ab eo per modũ nature ſiue intellectꝰ. deĩde ſpũſſanctꝰ ꝓcedit ab vtroqꝫ per modũ amoris ſiue volũtatis. ⁊ pater et filiꝰ ſunt pͥncipiũ ſpũſſcti ꝓut dicit Athanaſiꝰ in ſymbolo. Pater a nullo eſt factꝰ: nec creatus nec genitꝰ. filiꝰ a pr̃e ſolo eſt: nõ factꝰ: nec creatꝰ: ſed genitꝰ. ſpũſſanctꝰ a pr̃e et filio: nõ factꝰ: nec creatus: nec genitꝰ: ſed ꝓcedens. In his tñ ꝓceſſionibꝰ non eſt aliq̃ prioritas dignitatis tẽporis: nec nature: ſed ſolũ originis. vt pater eſt prior filio origine: qꝛ ex eo eſt fi-

lius. et ſic etiã pater et filiꝰ reſpectu ſpiritusſancti: non tñ vt predictũ eſt: prioritas dignitatis tpis nec nature ꝑut determinat Athana. in ſymbolo fidei dicẽs. Et in hac trinitate nihil priꝰ aut poſteriꝰ: nihil maius aut minꝰ: ſed tote tres ꝑſone coeterne ſibi ſunt et coequales. Iſte modus procedendi diuinarũ perſonarũ in omnimoda equalitate et ꝑfectione/ declarat a magiſtro franciſco de mayronis in exemplo quadruplici.

Primo in grammatica.
Secundo in logica.
Tertio in ſacra ſcriptura.
Quarto in imagine vel figura.

¶ Primo in grãmatica querit. ibi prima ꝑſona de ſe orit. et a nulla alia. ſcḋa ad quã prima loquit et ſic ab ea ꝓcedit. tertia de qua fit ſermo inter primam et ſecũdam perſonã quaſi ꝙ ab eis oriatur.

¶ Scḋo in logica pʒ in ſyllogiſmo demõſtratiuo. maior eſt ꝑ ſe nota ⁊ ſic a nullo. minor a maiori pullulat cum ſub ea accipiat: et ꝯcluſio ab vtroqꝫ ſm mẽtẽ ariſto.

¶ Tertio pʒ in ſcriptura ſacra. Adã a nullo. ſ. hoĩe. eua ab adã ſolo. abel ab vtroqꝫ.

¶ Quarto pʒ in imagine trinitatꝫ q̃ eſt in aĩa ſm Aug. memoria a nullo: intellectꝰ a memoria: volũtas ab vtroqꝫ. Et ſic ptʒ modus ꝓceſſionis diuinarũ perſonarũ ꝑ exẽpla et per ꝯſequẽs earũ diſtinctio realis. ita ꝙ quelibet diſtinguit ab alia: et hoc eſt qḋ dicit Athanaſius in ſymbolo. Alia eſt eñ perſona patris: alia filij: alia ſpũſſcti. Et ſic ptʒ prima cõtemplatio: in qua dixi ꝙ tractarẽ quõ in deo eſt pluralitas certo numero aſſignata: cum dicit. hi tres. in prima parte thematis.

Secunda pars.

B ¶ Dixi ſecũdo principaliter ꝙ in vbis thematꝫ preaſſumpti oſtẽditur ſimplicitas eſſentialis eternaliter cõmunicata: cum dr. vnũ ſunt. in ſecũda parte thematꝫ. Pro cuiꝰ deductõe/ eſt notandũ ꝙ ꝗꝗ in deo ſint tres perſone: eſt tñ vna eſſentia ſimpliciſſima et indiuiſibilis: imo oĩno ſimplex. Scḋm eñ ꝙ ponit pħus in. j. de celo. ſimplex capitur dupliciter. vno mõ ꝓut diſtiguitur ꝯ mixtũ alio modo ꝓut diſtinguit ꝯ cõpoſitũ. dat exẽplũ de celo q̃ a pħo ponit corpus ſimplex. Et vterqꝫ iſtoꝝ modoꝝ capit dupliciter. vno modo de actu: alio modo de potẽtia. Oĩbꝰ iſtis modis dr eſſentia diuĩa ſimplex. et iõ dr oĩno ſimplex tam actu ꝙ potẽtia. q. d. ſic eſt ſimplex: ꝙ non mixta. nec põt miſceri. ⁊ ſic ſimplex ꝙ nõ cõpoſita: nec alteri cõponibilis: et ſic oĩno ſimplex. Contra hãc ſimplicitatẽ et vnitatem eſſentie diuine/ multi varie errauerũt ponẽtes deũ in eſſe diuiſum: et per ꝯñs eſſe plures deos. Primꝰ error eſt gẽtiliũ ſiue paganoꝝ ponentiũ plures deos. ꝯ quos dr Exodi. xx. Non habebis deos alienos. Itẽ circa hoc errauerũt manichei: q̃ ponebãt duo ṗma principia eſſe. vnũ a quo ſunt oĩa mala: ⁊ aliud a q̃ ſunt oĩa bona. ꝯ quos dr Eſa. xlv. Ego dñs ⁊ nõ eſt alter deꝰ. ſ. formãs lucẽ: et creans tenebras. faciens pacẽ et creãs malũ. Ego dñs faciẽs hec oĩa. Dicit aũt deꝰ creare malũ: qꝛ ipe ſm ſuã iuſticiã iuſtis ĩfligit malũ pene: ⁊ ꝑmittit malũ culpe eẽ ĩ ſua creatura. Uel põt aliter declarari. creãs malũ ſic. In oĩ actu malo duo cõcurrũt. ſcʒ actꝰ et reatꝰ illiꝰ. actus deꝰ eſt cã: nõ reatꝰ. qꝛ eſt cauſa ṗma. et in oĩ actu plꝰ influit cã prima ꝙ cã ſcḋa. vt dicit autor libri de cauſis ꝓpoſitione prima. et ſic põt intelligi ꝙ deus creat malũ culpe inquantũ eſt cã actꝰ culpe: nõ tñ reatꝰ. Itẽ circa hͦ errauit arrius q̃ ſicut poſuit trinitatẽ perſonarũ: ita poſuit trinitatẽ eſſentie. vñ poſuit filiũ aliũ in eſſentia a pr̃e: et minorẽ pr̃e in natura et ſpmſctm̃ minorẽ vtroqꝫ. qḋ abhorret fides catholica. Et hoc ptʒ ꝙ eſt impoſſibile ꝙ ſint plures dij per rationẽ perſuaſiuam q̃ eſt talis. Nam ſi eſſent plures dij aut ĩ aliquo cõuenirẽt: aut in aliquo differrent. ſ. ꝙ vnus hʒ aliq̃d qḋ nõ hʒ aliꝰ. Si in aliquo cõuenirẽt quantum ad hoc idẽ eſſent: ⁊ vnũ eſſent. et ſic iã eſſet vnus deꝰ et nõ plures. Si in aliquo differrent ſcʒ ꝙ vnꝰ hʒ aliq̃d qḋ non hʒ aliꝰ. aut illud eſſet ꝑfectionis: ⁊ ſic ille q̇ non haberet hͦ: nõ haberet in ſe ꝑfectionem: qḋ eſt ĩpoſſibile de deo: cũ deꝰ ſit ꝑfectiſſimus. Si eſſet impꝑfectionis: ꝗ ille qui haberet hoc: nõ eſſet deꝰ: qꝛ in deo nulla eſt ĩperfectio. Ergo opʒ de neceſſitate ꝙ in nullo quãtum ad eſſentiã diuinitatis differant ergo in eſſentia diuinitatis erunt vnũ. et hoc eſt qḋ dicit Deuteronomij. vj. Audi iſrael dñs deus tuus deꝰ vnus eſt. Et etiã in nouo teſtamẽto xp̃s dixit Iohãnis. x.

Ego et pater vnũ ſumus. ſuper quo dicit Auguſt. ꝙ dicit vnũ: liberat te ab arrio: ꝙ dicit ſumꝰ pluraliter. liberat te a ſabellio. Poteſt etiã adduci illud qḋ dicitur de abraã Geñ. xviij. ꝙ apparuerũt ei tres viri. et ſequit. Tres vidit et vnũ adorauit. Tres vidit: qꝛ fide credimꝰ tres ꝑſonas: ſed vnus adoratur deꝰ: qꝛ tres perſonas: adoramꝰ vnica adoratione: qꝛ ſub ratiõe vnius potẽtie: vnius maieſtatꝫ: ⁊ vniꝰ diuinitatis ⁊ eſſentie. Et ſic pʒ quõ ꝗꝗ in deo ſint tres ꝑſone realiter diſtĩcte. ſcʒ pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpũſſctũs: eſt tamẽ vna eſſentia: vna natura: vna bonitas: vna diuinitas: q̃ eſt cõmunis patri et filio ⁊ ſpũiſancto. nã pater ab eterno ꝓducẽdo filiũ: cõicat ſibi naturã ſiue eſſentiã. et pr̃ et filiꝰ ſpirãdo ſpmſanctũ: cõmunicãt etiã ſibi naturã diuinã. et ſic eſſentia eſt vna/ et cõis oĩm perſonarũ. Et hoc eſt qḋ dr in ſcḋa parte thematꝫ. vnũ ſunt. qḋ tangebat in ſecunda cõtemplatiõe: cũ dicebat ꝙ oſtẽderet ſimplicitas eſſentialis eternaliter cõmunicata: cũ dicebat. vnũ ſunt. Et ſic ptʒ ꝙ in deo ſunt tres ꝑſone vniꝰ eſſentie: qui ſunt pr̃ et filius et ſpũſſanctꝰ: vnꝰ deus: vna natura: vna eſſentia: vna bonitas. Hãc trinitatem dʒ homo adorare deuote et cõtemplari per fidẽ intellectu credẽdo et ore iugiter ꝯfitẽdo. qꝛ ĩ hoc maxime delectatur aĩa rationalis ⁊ ſumme debet delectari ꝓpter tria/ que hʒ ab ipſa incomprehenſibili trinitate ad cuius imaginẽ creata eſt.

Primo hʒ dignitatem naturalẽ.
Scḋo habet capacitatẽ diuinalem.
Tertio hʒ perpetuitatẽ vitalem.

D ¶ Dico primo ꝙ aĩa contẽplatiua debet ſumme cõplacere ⁊ delectari in cõtemplatione trinitatis per fidem credẽdo: ⁊ ore cõfitẽdo: quia habet ab ea dignitatẽ nature. Hec dignitas aĩe rationalis ꝯſiſtit in hoc inquãtum ad imaginem trinitatꝫ creata eſt. habet eñ memoriã: intellectũ: et volũtatem: que tria trinitatem ſummã pretẽdũt. ſicut eñ memoria intellectꝰ volũtas/ ſunt vna mens: vnus ſpiritus: vna noticia: vna eſſentia: ita pater et filius et ſpirituſſanctus ſunt vna eſſentia: vnus deus: vna poteſtas ſm Auguſtinũ in de trinitate. Propter hãc dignitatem homo animalia oĩa antecedit et deos ſequitur et de hac dignitate loquit Auguſti. ĩ lib. de trinitate. Tanta eſt humane cõditionis dignitas: vt cõſilio ſancte trinitatis creatus ſit homo. etiam quia quoad imaginẽ ſuam creator eũ creauit: quod nulli alteri ex creaturis, ſcilicet corporalibus donauit.

I ¶ Dico ſcḋo ꝙ aĩa rationalis debet complacere ⁊ delectari in cõtemplatione per fidem diuine trinitatis: quia ab ea habet capacitatem diuinalẽ. hoc eſt quia eſt capax dei. nulla eñ creatura corporalis eſt capax dei: quia creature corporales non attingũt ad aliquid vniuerſale per cognitionẽ quam habent: ſed ſolum ex hoc habet dignitatem ſuper oẽs creaturas corporales. et ideo dicit Auguſti. vbi ſupra. Eo enim anima eſt imago dei: quo capax eſt dei.

K ¶ Dixi tertio ꝙ aĩa rationalis debet complacere et ſumme delectari in cõtemplatione ſanctiſſime trinitatis hic in via per fidem credẽdo: et ore cõfitendo: quia habet ab ea perpetuitatem vite. ſcʒ quia eſt incorruptibilis. nam corrupto corpore remanet aĩa rationalis ſeparata incorrupta. Et in hoc habet dignitatem ſuꝑ animas brutorum: quia ipſa eſt ſubſiſtens et incorruptibilis. Anime vero brutorũ non ſunt ſubſiſtentes: ⁊ ſunt corruptibiles. et ideo dicit Auguſtinũ. in lib. de eccl'iaſticis dogmatibus. Solum hominẽ credimus habere animã ſubſtantiuam: animaliũ autẽ anime non ſunt ſubſtãtiue. Sed videtur ꝙ aĩa rationalis non ſit ſubſiſtẽs: nec incorruptibilis: et per conſequẽs nõ habebit hanc dignitatem: quia ea quorũ eſt ſimile principiũ: et ſimilis eſt etiã vite proceſſus: ſimilis debet eſſe finis: ſed ſimile eſt principiũ hominũ ⁊ iumentoꝝ qꝛ de terra facta ſunt. ſimilis eſt etiã vite ꝓceſſus vtriuſqꝫ: qꝛ ſimilr ſpirãt omnia: et nihil hʒ homo iumento amplius. vt dr Eccl's. iij. ergo vt ibidẽ cõcluditur: vnus eſt interitus hominũ et iumentorum: et equa vtriuſqꝫ conditio. Sed brutorum animaliũ anima eſt corruptibilis: ergo et aĩa humana erit corruptibilis. Ad iſtud argumentũ reſpondeo ſm ſanctũ doctorem. j. ꝑte ſumme. q. lxxv. art. vj. dicendo ꝙ ſalomõ inducit rationẽ illam ex perſona inſipientiũ: vt exprimitur Sap. ij. Dixerunt impij cogitantes apud ſe non recte ⁊c. Qñ ergo dicit ꝙ homo et alia ani

malia habēt ſimile gn̄ationis principium
verū eſt quātū ad corpus. ſimiliter em̄ de
terra facta ſunt oīa animalia: nō aūt quā
tum ad aīam. Nā anime brutoꝝ producū
tur ex virtute aliqua corporea: q̄ꝛ educun
tur de potētia materie: ⁊ ideo cū materia
corrūpuntur. aīa ꝟo humana a deo eſt. et
ad hoc ſignificandū dꝛ Gen̄. j. quantū ad
alia aīalia. Producat terra aīam viuentē.
quantū ꝟo ad hoīem dꝛ Gen̄. ij. ꝙ inſpira
uit in faciē eius ſpiraculū vite. ⁊ iō cōclu
dit̄ Eccl'ſ. vlti. Reuertat̄ puluis in terrā
ſuā vnde erat. ⁊ ſpūs redeat ad deū q̄ de-
dit illū. Similiter ꝓceſſus vite eſt ſimilis
quātū ad corpus: ad qđ pertinet qđ dꝛ ſi-
militer in eccleſiaſte. Similiter ſpirāt oīa
et Sap. ij. Fumꝰ afflatus eſt in naribꝰ no
ſtris ⁊c̄. Sed nō eſt ſimilis ꝓceſſus quan
tū ad aīam: q̄ꝛ hō intelligit: nō aūt aīalia
bruta: et falſum eſt qđ dꝛ. Nihil habet hō
iumento amplius. et ideo ſimilis eſt inte
ritus quātū ad aīam. Et ſic pꝫ ꝙ aīa rōna
lis eſt incorruptibilis. ⁊ ideo dicit Diony.
iiij. c. de diuinis noībꝰ: ꝙ aīe humane ha
bēt ex bonitate diuina ꝙ ſint intellectua-
les: et ꝙ habeāt ſubſtātialē vitā incōſum
ꝓtibilē. Et ſic ex his oībꝰ pꝫ dignitas ani
me vel hoīs quantū ad aīam/ ꝙ eſt incor-
ruptibilis ⁊c̄. aīalia nō. et iō btūs Augu.
in de trinit̄. concludēdo ad iſtud propoſi-
tū dicit ſic. Immortalis em̄ eſt aīa ratio-
nalis. ſ. vt nō a creatoris ſui ſimilitudine
diſcrepare videat̄. nō em̄ eſſe poterit ima
go dei ſi mortis termino clauderetur. hec
Aug. Et inde eſt ꝙ propter huiuſmodi di
gnitates ⁊ excellētias quas habet hō ſm
aīam ab ipſa trinitate debet eā iugiter cō
tēplari: firmiter credere: ⁊ ore cōfiteri: im
mo et iugiter laudare cū ſancta matre ec-
cleſia que ſepties in die in laudē ſanctiſſi-
me trinitatis prorūpens dicit in fine oīm
pſalmoꝝ. Gloria patri et filio: et ſpūiſan-
cto. Iſtū verſum quilibet xp̄ianus dꝫ ſci-
re et quotidie dicere in laudem ⁊ gloriam
trinitatis. Sꝫ nūc hodie trinitas ſanctiſ-
L ſima non laudat̄ a xp̄ianis: ſed potius vi
tuperatur per peccata peccādo. Cōtra tri
nitatē quis pōt dupliciter peccare. vel cō
tra perſonas: vel cōtra attributa. Contra
perſonas ſicut iudei/ pagani/ ſaraceni/ et
alij heretici: qui negant trinitatem perſo
narū: q̄ peccāt peccato infidelitatis quod
eſt maximū peccatoꝝ: q̄ꝛ per eū homo ma
gis elongatur a deo. que quidē elongatio
fit per auerſionem in qua cōſiſtit formali
ter omne peccatum. Per falſam em̄ cogni
tionē nō appropinquat quis deo: ſed ma
gis ab eo elongatur. nec pōt eſſe ꝙ quan-
tū ad aliquid deum cognoſcat: qui falſam
opinionē de eo habet. q̄ꝛ id quod ipſe opi
natur: nō eſt deus. ⁊ inde eſt ꝙ iudei/ ſara
ceni/ pagani/ et heretici non adorant ve-
rum deū: ſed fictum per opinionē: q̄ꝛ non
credūt deū trinum et vnum/ ſub ea ratio-
ne qua ponitur actus fidei. Nō enim cre-
dunt deū eſſe ſub his cōditionibus: quas
fides determinat. ſ. ꝙ eſt vnus ī eſſentia:
et trinus in perſonis. et ideo nō vere deū
credunt: q̄ꝛ vt ph̄s dicit in. ix. Metaphy.
in ſimplicibus cognitionibus eſt ſolū in
non attingādo totaliter. ſanctus Tho. ij.
ij. q. ij. art̄. ij. ad tertium. Similiter poteſt
quis peccare contra trinitatē/ hoc eſt con
tra attributa. Tria attribuūtur tribꝰ per-
ſonis in diuinis ſm magiſtrū in. j. ſen. di.
xxxiiij. ſcꝫ patri potētia: filio ſapientia: ſpi
rituiſancto bonitas. Sic contra iſta tria
appropriata tribus ꝑſonis diuinis/ mul-
ti peccāt. Nā ſm ſnīam ph̄i. vij. Ethi. pec
catū tribus modis cōmittitur. ſ. ex paſſio
ne: ex ignorantia: vel ex electione et mali-
cia. et ideo qui peccant ex paſſione vel im
potētia peccant cōtra patrē: cui attribui-
tur potētia. qui peccant ex ignorantia pec
cāt contra filiū: cui attribuitur ſapientia.
qui ꝟo peccāt ex electione vel malicia pec
cant contra ſpiritūſanctum: cui attribui-
tur clemētia vel bonitas. Qui igitur pec-
cant ex paſſione: peccant contra patrem:
vtputa cū quis tentatur a concupiſcētia
ſua: et tunc paſſiones ſenſuales abſorbēt
rationem: vt iraſcibilis vel concupiſcibi-
lis. et ideo ſuccumbit. et ſic homo ſupera
tus paſſione cadit in peccatū: et tunc pec
cat ex paſſione: et per conſequens contra
patrem: quia per potentiam ſibi datam a
deo/ et per gratiā/ deberet reſiſtere tenta-
tioni: et non facit quod apl'ſ dixit. Fide-
lis deus qui non patietur vos tentari ſu- M
pra id quod poteſtis ⁊c̄. j. Corinth. x. Itē
qui peccant ex ignorantia: peccāt contra
filium. Ignorantia enim vincibilis vel iu
re vel particularis non excuſat hominem
a peccato: ⁊ ſi excuſat a tanto: non tamen
a toto. Et ideo illi qui poſſunt ſcire ea
que ſunt de neceſſitate ſalutis: et non

curāt ſcire imo reddūt ſe ignorātes: tales
peccāt ꝯ filium: cui attribuit̄ ſapīa. ⁊ iſta
ignorātia nō excuſat: q̄ꝛ apl'ſ dicit. j. Cor.
xiiij. Si q̄s ignorat: hic ea ſcꝫ q̄ ſūt de ne-
ceſſitate ſalutꝫ: ignorabit̄. ſ. in die iudicij.
Itē q̄ peccāt ex malicia: peccāt cōtra ſpm̄
ſctm̄: vtputa cū q̄s nō ſupatꝰ paſſiōe: nec
ductꝰ ignorātia: ſꝫ cui ꝓpt̄ ſe malicia pla
cet: talis peccat in ſpm̄ſctm̄. ⁊ ideo magr̄
dicit. xliij. diſtin. ij. lib. c. hic q̄rit̄ in ſentē-
tijs. ꝙ ille peccat ī ſpm̄ſctm̄: cui malicia
ꝓpt̄ ſe placet. ⁊ h̄ eſt grauiꝰ ceterꝫ pctīs:
q̄ꝛ nihil eſt qđ inclinet: nec qđ excuſet. ⁊ iō
dꝛ irremiſſibile. vn̄ Math. xij. Qui dixerit
cōtra ſpm̄ſctm̄ nō remittet̄ ei neq̄ꝫ in h̄
ſcl'o: neq̄ꝫ ī futuro. Et aug̃. dic̄ ī li. de ſmo
ne dn̄i ī mōte: ꝙ tāta ē labes huiꝰ pcti ꝙ
humilitatē depcandi ſubire nō pōt. Et ſic
iſtis tribꝰ modis mali xp̄iani diuinā trini
tatē nō laudāt: ſꝫ vitupant pctā varia cō-
mittēdo: ⁊ diuinas ꝑſonas iniuriādo. Ca-
ueatꝫ ꝗ offendere deū ꝑ pctā: q̄ꝛ ſemꝑ in-
fertꝫ iniuriā alicui ꝑſone trinitatꝫ: ſꝫ ꝯtē-
plemini ꝑ fidē: q̄ꝛ fides catholica h̄ eſt vt
vnū deū ī trinitate ⁊ trinitatē in vnitate
veneremur. vt inq̄t Atha. ī ſymbolo fidei
talit̄ vt qđ de diuīa trinitate h̄ credimꝰ:
ī pr̄ia facie ad faciē videamꝰ. Ad cuiꝰ pr̄ie
⁊ viſionē ⁊ gloriā nos ꝑducat xp̄s. Amē.
Explicit. deo gratias.

¶ Nota de numero ternario.

¶ Nota de numero ter-

nario. et pōt valere ꝓ introductiōe the-
matꝫ. Trinitas ſignificat numeruꝫ terna-
riū. q̄ q̄dē nūerꝰ ꝓpe eſt ī ſctiſſima trini-
tate ꝓpt̄ ſuas tres ꝓꝑetates. Pr̄a eſt: q̄ꝛ
eſt p̄mꝰ nūerꝰ q̄ a dualitate recedit. duali
tas em̄ eſt nūerus diffamatꝰ: q̄ꝛ ſignificat
diuiſionē: ⁊ iō deꝰ nō bn̄dixit ſcđe diei: ī
q̄ fctā fuit diuiſio aq̄ꝝ ab aq̄s ꝑ creatiōeꝫ
firmamēti. in q̄ notat̄ ꝙ licꝫ ꝑſone ſctiſſi-
me trinitatꝫ ſint diſtīcte: ſunt tamen a di
uiſiōe penitꝰ aliene. Secūda proprietas
numeri ternarij eſt: ꝙ ad quaternum ac-
cedit appoſita vnitate: q̄ quadratꝰ eſt: et
firmꝰ: ⁊ ſubſiſtēs: ⁊ inmutabilis. in q̄ nota
tur ꝙ ꝑſone diuīe ſūt ſubſiſtētes ⁊ imuta
biles. Tertia ꝓꝑetas nūeri ternarij eſt ꝙ
trinitas nūeꝝ ternariū īcludit materialr̄
ſi eiꝰ ꝑtes cū ipo accipiāt̄ faciūt ſex: q̄ q̄dē
eſt p̄mꝰ numerꝰ ꝑfectꝰ: eo ꝙ ꝯſtat adeq̄te
ex oībꝰ ſuis aliquotꝫ. ī quo notat̄ p̄ma ꝑfe
ctio ī ſctiſſima trinitate. Nota etiā ꝙ tri
plex eſt nūerus. ſ. diminutus: ꝑfectꝰ: ⁊ ex-
ceſſiuus. declara vt iam ſcis. ⁊c̄.

¶ In feſto ſancte trinitatis. Sermo. iij.

GRatia dn̄i nr̄i ie
ſu chriſti: ⁊ charitas dei: ⁊
cōmunicatio ſancti ſpiritꝰ
ſit ſemꝑ cum omnibꝰ vo-
bis amē. ij. ad Corinthios
xiij. ⁊ in epiſtola hodierna ſcribit̄ preſens
thema. Beatus auguſtinꝰ. j. libro de tri-
nitate (et ſunt verba que recitātur a ma-
giſtro ſententiarū li. j. diſtinct̄. ij.) oſten-
dens quomō nos debeamus habere ſi in
aliqualē trinitatis cognitionē venire cu-
pimus: ſic inquit. Mētis humane acies ī
tam valida ⁊ excellenti luce non figitur.
niſi per iuſticiam fidei emundetur. de hac
igitur re ſumma ⁊ excellētiſſima cū mode
ſtia ⁊ timore agendū eſt. ⁊ attētiſſimis au
ribus atq̄ꝫ deuotis audiendum: vbi que-
ritur vnitas trinitatis. patris ⁊ filij ⁊ ſpi
rituſſancti: quia nec periculoſius alicu-
bi erratur: nec laborioſius aliquid queri-
tur: nec fructuoſiꝰ aliq̄d inuenit̄. hec ille.
Si bene iſta verba Auguſtini conſidero:
reperio ꝙ in his verbis de ſanctiſſima tri A
nitate dat nobis tres lectiones.

Prima. ꝙ non eſt res vbi periculoſius er-
retur. ibi. quia nec periculoſius.

Secunda. ꝙ nō eſt res pro qua conſequē
da homo magis debeat laborare. ibi. nec
laborioſius.

Tertia. ꝙ propter fidem illius homo po-
teſt omne bonum conſequi. ibi. nec fructu
oſius aliquid inuenitur.

¶ Dico primo ꝙ ſm ſententiā Auguſt. in
verbis preallegatis materia ſanctiſſime
trinitatis eſt talis: ꝙ nō eſt res vbi peri-
culoſius erretur. Determināt ſancti docto
res theologi: ꝙ poteſt error circa fideꝫ ca
tholicam eſſe duplex. Quidam periculo-
ſus: ⁊ iſte eſt quando quis errat cōtra ar-
ticulos fidei: ⁊ circa illa que ſunt neceſ-
ſaria fidei. Alius eſt quādo quis errat cō-
tra alia que continētur in ſcriptura: ⁊ ta-
lis nō cum pertinacia: ⁊ iſte error non eſt
periculoſus. ⁊ iſta ē ſentētia magiſtri ſen-
tentiarum libro. iiij. diſtinctiōe. xxx. Nunc
autem ita eſt ꝙ qui errat in materia trini
tatis: errat manifeſte in articulis fidei: ⁊
in his que neceſſaria ſunt ad fidem: quare

ſequitur ſm̃ ſententiã doctoꝝ ⁊ Auguſti. ꝙ talis error eſt valde periculoſus. Dicatis mihi: ſi aliq̃s edificaret domũ: et erraret in fundamento: nõne ille error eſſet periculoſus? Certe ſic: qꝛ eſſet cauſa vt tota domus iret ad interitũ. Sic ſi erramꝰ in trinitate q̃ eſt fundamẽtũ domꝰ fidei: iſte error erit tam periculoſus ꝙ ſine dubio erit cã ꝙ vadamꝰ ad interitũ: ſiue ad dãnationem. ꝓ tanto dicit Athana. ĩ pri. ſymboli: Quicũq3 vult ſaluꝰ eſſe: ante oĩa opus eſt vt teneat catholicã fidẽ: quã niſi quiſq3 ⁊c. vſq3 peribit. Fides autẽ catholica hec eſt: vt vnũ deũ in trinitate: et trinitatẽ in vnitate veneremur. hec ille. Et hoc eſt quod dicit Auguſtinus: nec periculoſius alicubi erratur.

¶ Dico ſcd̃o ꝙ ſm̃ ſnĩam Auguſtini ĩ verbis allegatis materia trinitatis eſt talis ꝙ nõ eſt res ꝓ qua cõſequẽda: homo magis debeat laborare. Iſta cõcluſio poteſt probari ſic. Ratio dictat ꝙ ſi nõ poſſumꝰ cognoſcere illud quod minus et facilius eſt niſi cũ magna difficultate: multo minus illud qđ maiꝰ et difficiliꝰ eſt: ſed multo minus et facilius eſt ꝙ cognoſcamus creaturas et actiones earũ: ꝙ ꝙ cognoſcamꝰ creatorem: ⁊ illas nõ cognoſcimus. Nã nullus perfecte cognoſcit om̃s ſpẽs creaturarũ: nec oẽs operationes nature. Quis eſt qui cognoſcat ꝓprietates lapidũ: virtutes herbarũ: et plantarũ? Quis eſt qui cognoſcat quõ ex vno grano generant tot grana? et ſic de multis alijs creaturis et actionibus earũ. De ſalomone legimus: ꝙ preceſſit ſapiẽtia oẽs qui añ eũ fuerũt in hierl'm: et dedit ei dñs ſapiẽtiã multam nimis ſicut arenã q̃ eſt in littore maris: et tamẽ loquens de rebus creatis Prouer. xxx. c. ſic dicit: ꝙ tria ſunt ſibi difficilia: et quartũ ſc3 vitam viri in adoleſcẽtia ſua penitus ignorat. Si ergo iſta q̃ in terra et minora ⁊ faciliora ſunt: nullus cognoſcit ſine difficultate et labore: quomodo ergo myſteriũ trinitatis: qđ multo difficilius eſt: ⁊ ſupra facultatẽ nature cognoſcet ſine difficultate et labore? Iſtam ſententiã ponit ſapiẽs Sap. ix. Et ſi difficile eſtimamꝰ que in terra ſunt: ⁊ que in proſpectu ſunt inuenimus cum labore. q̃ aũt in celis ſunt q̃s inueſtigabit? et hoc ẽ qđ dicit Aug. nec laborioſius aliq̃d q̃rit̃.

¶ Dico tertio ꝙ ſm̃ ſententiam Auguſt. myſterium trinitatis eſt tale ꝙ ꝓpter credulitatẽ illius: homo poteſt omne bonũ hereditare. Quod contemplor ꝓ tanto ꝙ per myſteriũ fidei ſanctiſſime trinitatis, homo cõſequit̃ dei viſionẽ et ipſum deũ: vt habetur ex ſententia Athanaſij in ſymbolo. ſed deus eſt omne bonũ: vnde legit̃ Exod. xxxiij. ꝙ moyſes dixit domĩo. Oſtẽde mihi gloriã tuam. Et dñs. Ego oſtendam tibi omne bonum. ⁊ ſequit̃. ꝙ oſtendit ei ſeipſum. ita ꝙ quando quis conſequitur deũ: conſequitur omne bonũ. Ad iſtud propoſitũ loquitur Boetius. iij. de conſolatione proſa ſcđa. Deus eſt ſummũ bonũ cunctaq3 bona intra ſe continens. ⁊ hoc eſt qđ dicit Auguſtinꝰ: nec fructuoſius aliquid inuenitur. Si bene conſideraſtis in verbis Augu. ꝑmiſſis. de myſterio ſancte trinitatis concluſiones nobis declarauit tres. Prima ſcđa tertia. Ideo premittit Auguſt. ꝙ ſi in aliqualem trinitatis cognitionẽ vultis venire: cũ modeſtia et timore agendum eſt. Nunc ergo videamus ſi aliqualem cognitionem poſſumus trinitatis habere. Doctores ſancti determinãt ꝙ quelibet res dupliciter cognoſci poteſt.

Primo in ſua propria natura et ꝑfectiõe.

Secundo in ſua figura in aliqua repreſentatione.

Primo modo deus qui vnus in eſſentia: et trinus in ꝑſonis eſt: a nemine viuente cognoſci poteſt. ideo dr̃. j. Iohã. iiij. Deũ nemo vidit vnq̃. Et ad hoc eſt: per experiẽtiam videtis ꝙ ſolem in ſua ꝓpria natura nullꝰ poteſt videre. et cã eſt: qꝛ lux ẽ excellentiſſimũ obiectũ: et viſus eſt debilis: ita ꝙ in tam excellentiſſimã lucem directo non põt aſpicere. ꝓpter hoc dicit philoſophꝰ. ꝙ excellẽtia obiecti corrũpit ſenſum. Nũc aũt ita eſt ꝙ ſancta trinitas q̃ eſt vnꝰ deꝰ in eſſentia: ⁊ trinus in ꝑſonis: eſt radians et excellentiſſima lux ſup oẽm lucẽ. j. ad Timo. vj. Lucem habitat inacceſſibilem. et ſi viſus noſter eſt ita debilis ꝙ lucem ſolis que minoris difficultatis eſt: nõ põt aſpicere: quomodo lucem trinitatis: q̃ deus eſt: aſpiciet: que maioris difficultatis eſt. propter hoc dicit̃ in tex. ꝙ lucem habitat inacceſſibilẽ: quam nemo hominũ vidit: ſed nec videre põt. ⁊ ſm̃ glo. iſte tex. intelligit̃ de trinitate. Ecce ergo quomodo ſanctiſſima trinitas in natura ſua ꝓpria a nullo cognoſci vel videri põt: propter hoc dicit Augu. in principio verboꝝ ſuoꝝ ſupradictoꝝ. Mentis humane acies in tam valida et excellenti luce nõ figitur. Sed ſi bene conſideratis lic3 lux ſolis ab aliquo nõ poſſit videri in ſua ꝓpria natura: tñ in figura ⁊ repſentatione videri põt: puta ĩ ſpeculo. Videmꝰ nũc per ſpeculũ in enigmate. j. Coꝛ. xiij. Pro tanto Gregoriꝰ in moralibꝰ ad iſtud ꝓpoſitũ dicit ſic. Q̃diu hic moraliter viuit̃: videri ꝑ quaſdã imagines deꝰ põt: ſed ꝑ ipſam nature ſue ſpeciẽ non põt. vt anima gratia ſpiritusſancti afflata per figuras quaſda3 videat deũ: ſed ad ipſam vim eiꝰ eſſentie nõ pertingat. hec ille. Si bene iſta verba conſideratis: beatus Gregorius in his verbis dicit duo.

Primũ ꝙ dũ ſumus in hac vita: qui eſt vnꝰ in eſſentia: et trinꝰ in ꝑſonis: a nemine põt videri vel cognoſci ĩ ꝓpria natura.

Secundũ eſt ꝙ põt cognoſci in imagine et repreſentatiõe dũmodo aĩa ſit grã ſpiritusſancti afflata. Quia certũ eſt ꝙ niſi exiſtentibus in grã et in fide non reuelat̃ myſteriũ trinitatis: nec in repreſentatiõe et figura: vt dicit magiſter ſententiarum lib. j. diſt. iij. Pro tanto dicit Aug. in verbis vbi. s. Mentis humane acies ⁊c. niſi per iuſticiã fidei emundet̃. Et ad hoc videtur mihi bona ratio. Si illi qui erãt infideles et extra gratiam aliqualiter ſenſerunt de myſterio trinitatis: certe multo magis illis q̃ ſunt fideles et in grã deus reuelabit per fidẽ in imagine et repſentatione. Legimus enim de ariſtotele. j. celi et mũdi. vbi ſic dicit. Per numerum ternariũ adhibuimus noſmetipſos deũ vnũ eminentem proprietatibus eoꝝ que ſunt creata. Amplius dicit magiſter ſnĩarum lib. j. diſt. iij. et habet̃ in glo. ⁊ ad Rom̃. j. Qꝛ magi pharaonis venerũt in aliqualẽ cognitionem perſona3 patris et filij: ſed in tertio ſigno defecerunt dicentes. Digitus dei eſt hic. Exodi. viij. Amplius dicit beatus Auguſtinus. vij. confeſſionum: ꝙ plato dicebat ꝙ iſte littere. In principio erat verbũ: et verbũ erat apud deum: et deus erat verbum. vbi exprimitur perſonarum trinitatis diuerſitas: nunq̃ debebant ſcribi niſi litteris aureis. Si ergo iſti qui erant infideles et extra gratiam: aliqualiter ſenſerunt myſterium trinitatis: quanto magis fideles qui ſunt in gratia cognoſcunt in figura/repreſentatione et ſpeculo. Certe multo magis. Et reperio ꝙ in duplici ſpeculo poſſumus videre et aliqualẽ cognitionẽ habere de myſterio trinitatis.

Primũ eſt ſpeculum magnũ. ſc3 oẽs creature in generali.

Secũdũ eſt ſpeculũ minimũ ſc3 homo q̃ eſt creatura rationalis. B

¶ Dico primo ꝙ poſſumus aliqualem cognitionẽ de myſterio trinitatis habere in quodã ſpeculo magno. qđ declaratur ſic. Sancti doctores conſiderant ꝙ omnes creature ſunt facte a deo ſub certo pondere: ſub certo numero: ſub certa menſura. Sap. xj. Omnia in pondere: numero: et menſura diſpoſuiſti. Dicunt em̃ ꝙ ex hoc ꝙ res ſit alicuius certi ponderis: hoc eſt in potẽtia operantis. et cũ deus opatus ſit res ſub certo pondere: dicunt ꝙ ex hoc aliqualiter poſſumus venire in cognitionem diuine potẽtie: et per ꝯſequens perſone patris cui attribuit̃ potentia. Dicũt etiã ꝙ ſi conſideramus ꝙ deus volens facere ordinẽ in creaturis: fecit res in tãto vel in tanto numero: ⁊ non in maiori vel in minori: qꝛ tunc ſequeretur deordinatio: ſine dubio cognoſcemus ꝙ hoc ꝓceſſit ex ſua ſapiẽtia. et tunc deueniemus in cognitionẽ diuine ſapientie. et per conſequẽs perſone filij: cui attribuitur ſapientia. Adducũt adhuc: ꝙ ſi conſideramꝰ ꝙ deus opatꝰ eſt creaturas ſub certa menſura: et hoc vt meliꝰ conſeruentur. exemplũ de artifice q̃ facit domũ ſub certa mẽſura: et nõ in maiori vl' minori: et h̃ vt nõ cito ruat: ſed vt diutius conſeruetur. Sic nos cõſiderando ꝙ deꝰ facit res ſub certa menſura vt non habeant eſſe deſtructiuum: ſed potius conſeruatiuu3: deueniemus in cognitionẽ diuine clementie ⁊ bonitatiſ: et ꝑ ꝯſequẽs ꝑſone ſpũſſancti: cui attribuit̃ clemẽtia. Iſta em̃ eſt ſnĩa generalis oĩm doctoꝝ: ꝙ per ſupradicta deueniemus in quandã cognitionẽ confuſam ſanctiſſime trinitatis. Ampliꝰ dicunt doctores: ꝙ ſi de oĩbꝰ creaturis ꝯſideramꝰ quõ deꝰ fecit eas magnas et potentes: cognoſcemus ſuã potentiã: et ꝑ ꝯſequens ꝑſonã patris. et quõ fecit eas ſpecioſas ⁊ pulchras/quãlibet ĩ ſuo ordine: cognoſcemus ſuã ſapientiã: et per ꝯñs ꝑſonã filij.

Et ſi cõſideramus quõ per ip̃m gubernantur: et fecit eas aptas alicui vſui: per quẽ in aliq̃d bonũ ordinãtur: cognoſcemꝰ ſuã bonitatẽ et clementiã: ⁊ per ɔ̃ñs perſonã ſpũſſancti. Vñ dicit magr̃ li. j. di. ij. Pluribus modis cognoſcit̃ veritas dei per ea q̃ facta ſunt. ex magnitudine creaturarũ/ intelligit̃ cõditor oĩpotẽs. ex ordine ⁊ diſpoſitione/ ſapiens. ex gubernatione/ bonus. hec magr̃. Vñ poſſumꝰ dicere illud q̃d ſcribitur Sap. xiij. A magnitudine ſpeciei et creature/ cognoſcibil̃r poterit creator horum videri. Ecce primũ ſpeculũ in quo aliqualiter poſſumus contemplari myſteriũ ſanctiſſime trinitatis.

¶ Dico ſcd̃o ꝙ poſſumus aliqualẽ cognitionẽ de myſterio trinitatis habere ĩ quodã ſpeculo paruo: et iſtud eſt in aĩa hominis tãꝙ in imagine. Vñ dicit magr̃ lib. j. diſt. iij. ꝙ in aĩa hoĩs reperit̃ imago trinitatis ſm̃ tres potẽtias q̃ ſunt in ea. ſ. memoria/ intelligẽtia/ ⁊ volũtas. ꝑ quas potẽtias poſſumꝰ venire in cognitionẽ trinitatis iſto modo. q: iſte tres potẽtie ĩter ſe ſunt diſtincte ⁊ ſeparate: ita ꝑſone trinitatis in diuinis. Itẽ q: ſicut ex memoria ꝓcedit intelligẽtia: ⁊ ex memoria ⁊ intelligẽtia volũtas: ita ex patre filiꝰ: ⁊ ex patre et filio ſpũſſanctꝰ. Itẽ q: ſicut iſte ſunt tres potẽtie et vna aĩa: ita tres perſone ⁊ vna eſſentia. Pro tãto magiſter vbi. ſ. loquit̃ in hũc modũ. Mẽs itaqꝫ rõnalis cõſiderãs hec tria: ⁊ illã vnã eſſentiã in qua iſta ſunt: extẽdit ſe ad ɔtẽplationẽ creatoris: et videt vnitatẽ in trinitate: ⁊ trinitatẽ in vnitate. intelligit em̃ vnũ eſſe deũ: vnam eſſentiã: vnũ principiũ. hec magr̃. Ecce ſecundũ ſpeculũ paruũ. ſ. hõ creatura rationalis: in quo tãꝙ in imagine aliqualiter poſſumus cõtẽplari myſteriũ ſanctiſſime trinitatis: ⁊ ſimilis cõtẽplatio poſſet eſſe in angelo. Amplꝰ etiã cognitionẽ ꝑſonarũ trinitatis in diuinis ex multis autoritatibus ſacre ſcripture poſſumꝰ intueri/ ſm̃ ꝙ tradit magiſter lib. j. Nũc dñi in exordio ſermonis ego ſumpſi thema iſtud. Gratia dñi noſtri ieſu xp̃i. Et lꝫ nõ deduxerim ip̃m vocaliter: tñ realiter. q: declaraui trinitatẽ perſonarũ in diuinis quãtum potui: que exprimitur in ip̃o themate. q̃d ptꝫ. Nã demõſtratur nobis in themate.

Primo ꝑſona filij. ibi. gratia domini noſtri ieſu chriſti.

Secundo ꝑſona patris. ibi. charitas dei. gloſa. i. patris.

Tertio perſona ſpũſſancti. ibi. et cõicatio ſanctiſpũs ſit cũ oĩbus vobis amen.

Pro concordantia primi ſcribitur Ioh. j. Vidimus eũ plenũ gratia. ſequitur. Et de plenitudine eiꝰ nos oẽs accepimꝰ gratiã. Pro concordãtia ſecũdi ſcribitur. j. Ioh. iiij. In hoc cognouimus charitatem dei: q̃m miſit filiũ ſuũ in mũdũ vt viuamus ꝑ eũ. Pro concordãtia tertij ſcribit̃. j. ad Corinth. xij. Vnicuiqꝫ dat̃ manifeſtatio ſpiritus ad vtilitatẽ. Ecce g̃ in predicto themate quõ exprimit̃ trinitas perſonarũ in diuinis. De ſanctiſſima trinitate dum ſumus in via: perfectã cognitionem habere nõ poſſumus. Sed attẽtiſſimis auribus atqꝫ deuote audiatis illud q̃d dicit venerabilis doctor Aug. in. j. de trinitate. c. ij. et. iij. et recitatur a magro lib. j. di. ij. c. j. in his verbis. Nec pigebit me (inquit) ſicubi heſito querere: nõ pudebit ſicubi erro diſcere. Quiſquis ergo hec audit vel legit: vbi pariter certus eſt: pergat mecum. vbi pariter heſitat: querat mecũ. vbi errorẽ ſuũ cognoſcit: redeat ad me. vbi meũ: reuocet me. Ita ingrediamur ſimul viam charitatis: tendentes ad eum de quo ſcriptũ eſt. Querite faciem eius ſemper. hec Aug. Non inueni plus. Explicit.

¶ In feſto ſancte trinitatis. Sermo. iiij.

Tu es magiſter in iſrael. Ioh. iij. et in euangelio hodierno. Btũs Aug. j. lib. de trini. (et recitatur a magro. j. lib. ſen. di. j.) loquẽs de myſterio trinitatis: oſtẽdẽs quõ nos debemus facere q̃n volumus aliquid diſcere vel ſcire de trinitate: dicit ſic. Mẽtis humane acies in tã validã ⁊ excellenti luce nõ figitur: niſi per iuſticiã fidei emũdetur. de hac igit̃ ſumma et excellẽtiſſima trinitate cũ modeſtia et timore agẽdũ eſt: vbi querit̃ vnitas patris ⁊ filij et ſpũſſancti: q: nec periculoſiꝰ alicubi errat̃: nec laborioſius aliquid querit̃: nec fructuoſius aliquid inuenit̃. hec Aug. Ex iſtis verbis Aug. cõcluditur ꝙ humana mẽs ex ſe nõ põt habere cognitionẽ trinitatis niſi ꝑ fidẽ: quapropter cũ modeſtia agẽdũ eſt. In cuiꝰ inueſtigatione nimis habemus laborare; q: ſi nõ: faciliter et periculoſe poſſemus errare. Et cauſa iſtorꝫ põt eſſe. Nã in illis que totaliter trãſcẽdũt rationẽ naturalem: faciliter põt quis errare: ⁊ in cognitionẽ illorꝫ (niſi per fidẽ) non põt deuenire. Nunc aũt ꝙ vna res ſit tres res: ⁊ tres res vna res: iſtud tranſcendit totaliter rationẽ naturalẽ. vñ Amb. Impoſſibile eſt diuine gñationis ſcire ſecretum: mẽs deficit: vox ſilet. Oĩbus iſtis verbis cõcordat illud q̃d ſcribit̃ ad Roma. xj. O altitudo diuitiarũ ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie dei: ꝙ incõprehẽſibilia ſunt iudicia eius: ⁊ inueſtigabiles vie eius. Sꝫ q: myſteriũ trinitatis eſt nr̃a fides ⁊ ſaluatio: lꝫ ſit ſimpliciter ɔtra rõnem naturalẽ: attamẽ doctores tradũt nobis cognitionẽ: etſi non totaliter ⁊ ꝑfecte: tñ aliqual̃r ⁊ imꝑfecte: ⁊ hoc ꝑ creaturas. Nã inuiſibilia ipſiꝰ a creatura mundi per ea que facta ſunt intellecta cõſpiciuntur. ſempiterna quoqꝫ eiꝰ virtus ⁊ diuinitas. glo. inuiſibilia ipſiꝰ. i. pater. ſempiterna quoqꝫ eiꝰ virtus. i. filiꝰ. ⁊ diuinitas. i. ſpũſſanctus. intellecta cõſpiciũtur: per ea que facta ſunt. ſ. ꝑ creaturas. Ergo deuenimus aliqualiter in cognitionẽ trinitatis: et hoc tripliciter.

Primo per ſuam ſimilitudinem generalẽ: in creaturis repreſentatam.

Secundo per imaginem diuinalem anime inſignitam.

Tertio per ſuam operationem eternalem in natura intellectuali in figuris nobis manifeſtatam.

Prima pars.

a ¶ Dico primo ꝙ aliqualiter poſſumus deuenire in cognitionẽ trinitatis: ⁊ hoc ꝑ ſuã ſimilitudinẽ ⁊c. Unde Aug. in li. vj. de trinita. Oportet enim vt creatorẽ ꝑ ea que facta ſunt intellectũ cõſpicientes trinitatẽ intelligamꝰ. hmõi em̃ trinitatis veſtigiũ in creaturis appꝫ. hec Aug. Nũc aũt ſm̃ ꝙ dicit ſctũs Tho. veſtigiũ eſt quedã ſimilitudo ducẽs nos cõfuſe in cognitionẽ illiꝰ q̃d repreſentat imperfecte. Pro hoc doctores vidẽtes ꝙ in qualibet creatura: et in oĩbꝰ creaturis/ eſt aliqua repreſentatio trinitatis: lꝫ confuſa et imꝑfecta: dicũt ꝙ ꝓpter veſtigiũ quod eſt in creaturis poſſumus deuenire in cognitionẽ trinitatis lꝫ cõfuſe ⁊ imperfecte. et hoc doctores cõtẽplãtur iſto modo. Cõſiderãt ꝙ oẽs creature ſunt a deo ſub certo pondere: numero: ⁊ menſura. Sap. xj. Oĩa in põdere: numero: ⁊ menſura diſpoſuiſti. Dicũt ꝙ ex hoc ꝙ res ſit alicuiꝰ certi ponderis: hoc eſt in potẽtia operãtis. ⁊ cũ deꝰ operatus ſit res ſub certo põdere: dicũt ꝙ ex hoc aliqualiter poſſumꝰ deuenire in cognitionẽ diuine potẽtie: ⁊ ꝑ conſequẽs perſone patris cui attribuit̃ potẽtia. Dicũt etiã ꝙ ſi nos cõſideramꝰ ꝙ deꝰ volẽs facere ordinẽ in creaturis: fecit res in tãto vel in tanto numero: nõ in maiori vel in minori: q: tũc ſequeretur deordinatio: ſine dubio cognoſcemus ꝙ hoc ꝓceſſit ex ſua ſapiẽtia: et ſic deueniemus in aliqualẽ cognitionẽ diuine ſapiẽtie: ⁊ ꝑ conſequẽs ꝑſone filij. Dicunt adhuc ꝙ ſi nos ɔſideramꝰ ꝙ deꝰ operatꝰ eſt creaturas ſub certa mẽſura: et hoc vt meliꝰ cõſeruentur: exẽplũ de artifice qui facit domũ ſub certa menſura ⁊ non in maiori vel minori: et hoc vt nõ cito ruat: ſed vt ɔſeruetur. Sic nos conſiderãdo ꝙ deꝰ facit res ſub certa mẽſura et nõ in maiori vel minori: vt ex illa mẽſura nõ habeat eſſe deſtructiuũ: ſed potius cõſeruatiuũ. certe dicũt doctores ꝙ deueniemꝰ in cognitionẽ diuine clemẽtie ⁊ diuine pietatis: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs ꝑſone ſpũſſancti. Dicũt etiã doctores ꝙ ſi de oĩbus creaturis conſideramꝰ quõ deus fecit eas magnas ⁊ potentes: aliqualiter cognoſcemus ſuã potentiã: ⁊ per ɔ̃ñs perſonã patris. Et quomõ fecit eas ſpecioſas et pulchras: quãlibet in ſuo ordine cognoſcemꝰ ſuã ſapiẽtiã: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs perſonã filij. Et ſi cõſideramꝰ quõ per ip̃m gubernant̃: et fecit eas aptas alicuiꝰ rei vſui per quẽ in aliq̃d bonũ ordinant̃: cognoſcemꝰ ſuã bonitatẽ et clementiã: ⁊ ꝑ ɔ̃ñs perſonã ſpũſſancti. Hec oĩa videt̃ innuere magr̃ ſen. li. j. diſt. ij. ſic dicẽs. Pluribꝰ modis cognoſcit̃ veritas dei ꝑ ea que facta ſunt. ex magnitudine creaturarũ: intelligit̃ cõditor oĩpotẽs ex ordine ⁊ diſpoſitione/ ſapiẽs. ex gubernatione/ bonus. hec magr̃. vt ꝓ his dicat̃ ꝙ a magnitudĩe ſpeciei ⁊ creature cognoſcibiliter poterit horꝫ creator videri. Sapiẽ. xiij. Et iſta aliqualis cognitio trinitatis: quã habemꝰ gñaliter ꝑ creaturas: vocatur a doctoribꝰ veſtigiũ trinitatis: que eſt cognitio imꝑfecta: q: ex quo de creaturis nõ habemꝰ cognitionẽ perfectã: multo minus de creatore: cuiꝰ veſtigiũ reperitur in ipſis. ⁊ hoc eſt q̃d ſcribitur Iob. xj.

Foꝛſitan veſtigia dei cōpꝛehēdes. et vſqꝫ ad perfectū omnipotentē reperies. Excelſioꝛ celo eſt. Et quid facies? Pꝛofundioꝛ inferno: et vnde cognoſces? Lōgioꝛ terra menſura eius: et latioꝛ mari.

Secunda pars.

¶ Dico ſecūdo ꝙ poſſumus habere cognitionē trinitatis magis ſpecialiter: lꝫ non totaliter ꝑ ſuā imaginē aīe nr̄e inſignitam. Qꝛ aūt imago trinitatis in nr̄a aīa ſit inſignita: ita dicit magr̄ ſen. li. j. di. iij. c. ij. in his verbis. Licꝫ mēs humana nō ſit eius nature cuiꝰ deus eſt: imago tn̄ illiꝰ quo nihil eſt meliꝰ: ibi querēda et inueniēda eſt. hec magr̄. Nā deus creauit de terra hoīem: et ſm̄ imaginē ſuam fecit illū. Eccl'i. xvij. Et lꝫ in hoīe plures ſint imagines. nam eſt ibi imago creationis qd̄ eſt lumen naturale. ſ. rō. imago recreationis. ſ. gr̄a. imago ſimilitudīs dei ad quā factꝰ eſt hō ſm̄ ꝙ inq̄t glo. ſuper illo verbo. Signatū eſt ſuꝑ nos lumen vultus tui dn̄e. Attamē in ꝓpoſito dico ꝙ deuenimus in cognitionē dei ꝑ imaginē ſimilitudinis: que eſt aīe inſignita ſm̄ tres potētias quas aīa hꝫ. ſ. memoꝛiā: intelligentiā: et volūtatē. Per memoꝛiā ſimilis eſt patri. per intelligentiā filio. per voluntatē ſpūiſancto. Et quō per iſtas tres potētias poſſumꝰ venire in cognitionē trinitatis (lꝫ nō perfecte) cōtēplātur doctoꝛes iſto mō. Pꝛimo qꝛ ſicut ex memoꝛia intelligētia: ⁊ ex memoꝛia et intelligētia / voluntas: ita ex patre filiꝰ: ⁊ ex patre ⁊ filio ſpirituſſctūs. Scd̄o qꝛ ſicut he tres potentie nō ſunt maius aliquid ꝙ quelibet illarū. nā quelibet totas tres capit: ita tres ꝑſone nō ſunt maius aliq̄d ꝙ quelibet illarū aliqua. Tertio quia ſicut he tres potētie ſunt vna aīa: ita tres ꝑſone ſunt vna eſſentia. Et iō magr̄ ſnīarū cōcludēs ꝙ ꝑ iſtas tres potētias deuenimꝰ in cognitionē trinitatis. lib. j. diſt. iij. c. penul. dicit. Sicut mēs itaqꝫ rōnalis cōſiderās hec tria ⁊ illā vnā eſſentiā in qua iſta ſunt: extendit ſe vſqꝫ ad ꝯtēplationē creatoꝛis: ⁊ videt vnitatē in trinitate: et trinitatē in vnitate. intelligit eñ vnū eſſe deū: vnā eſſentiā: vnū pꝛincipiū. hec magr̄. Et ꝑ concoꝛdantia iſtius mēbꝛi dicamus: ꝙ nos gloꝛiā domini ſpeculātes: in eandem imaginem trāſfoꝛmamur. ij. ad Coꝛinth. iij.

Tertia pars.

¶ Dico tertio et vltimo: ꝙ poſſumus venire in cognitionē trinitatis: per actionē eternalem ⁊c̄. Et iſta actio eternalis ē gn̄atio filij a pr̄e: ⁊ ſpiratio ſpirituſſancti a patre ⁊ filio. In cuiꝰ actiōis cognitionē aliqualiter poſſumꝰ deuenire per actionē intellectꝰ. vn̄ ſctūs doctoꝛ parte. j. q. xxvij. art. j. in coꝛpoꝛe q̄ſtionis. Cū deus ſit ſuꝑ oīa: ea que in deo dicunt̄: nō ſunt intelligēda ſm̄ modū infimarū creaturarū / q̄ ſunt coꝛpoꝛa: ſꝫ ſm̄ modū ſupꝛemarū creaturarū / que ſunt intellectuales ſubſtātie. Dicit ſic ſctūs Tho. ſi nos conſideramus quō intellectꝰ q̄n agit. ſ. intelligendo / clare poſſumꝰ cognoſcere ꝙ hic eſt ꝓceſſio. ſ. intellectoꝛis ab intellectu: et tn̄ nō eſt aliq̄d adextra: ſꝫ adintra. Sic ſimili mō etſi nō totaliter tn̄ aliqualiter poſſumus cognoſcere ꝙ deus ab eterno intelligēdo ſe / intellectio ſua ꝓcedit ab ipō itelligēte: et tn̄ nō ꝓcedit ad aliq̄d extra: ſed adintra. et cū diſtinctus oꝛdo ſit inter itellectū ⁊ intellectionem / et diſtincte relationes oꝛiginis: qꝛ vnū ꝓcedit ab alio: ⁊ non ecōuerſo. ſolūmodo ꝓpter hoc dicimꝰ intellectū eſſe vnā perſonā: et intellectionē aliā. Amplius. qꝛ poſſumꝰ cognoſcere ꝙ intellectio dei de ſe nihil aliud ē ꝙ ipe deus: qꝛ nihil eſt in deo qd̄ nō ſit deus. dicimus ꝙ deꝰ q̄ intelligit ſe: ⁊ ſua itellectio / ſunt vnū in eſſentia: et ſunt due perſone. Ampliꝰ. qꝛ intellectꝰ quē hꝫ deꝰ de ſe ꝓcedit ab ipſo intelligēte ſe ꝑ modū ſimilitudinis: qꝛ ꝯceptio ſiue intellectio nō eſt niſi ſimilitudo naturalis rei concepte vel intellecte. itē etiā qꝛ eiuſdē nature cū ipſo: qꝛ eſt ipſemet: dicimꝰ ꝙ talis itellectio q̄ ꝓcedit ab ipō deo intelligēte ſe: ꝓcedit ꝑ modū gn̄atiōis. et dicimꝰ deū: q̄ intelligit ſe: perſonā patris: ⁊ intellectionē ſuā que eſt ipſemet: que ꝓcedit ab ipſomet intelligēte ſe: perſonā filij. Sicut ad oculū videmus in creaturis ꝙ q̄n aliq̄d pꝛocedit ab alio: ⁊ eſt eiuſdē ſimilitudinis ⁊ nature cū illo a quo ꝓcedit: dicimꝰ ꝙ ꝓcedit ꝑ modū gn̄ationis. Ampliꝰ. ſi cōſideramus ꝙ hō intelligēdo ſe: diſcernit ꝙ eſt res creata rōnalis. ⁊ ꝙ nollet deſtructionē ſuā: ſꝫ potius cōſeruationē: ſic intelligēdo ſe: diligit ſe. ⁊ iſta dilectio ꝓcedit ab intellectu et intellectione: nō in aliq̄d adextra: ſꝫ in

tra ipſummet. Sic ſimili modo: etſi nō totaliter: tn̄ aliqualiter nos poſſumꝰ cognoſcere ꝙ deus ab eterno intelligēdo ſe: diligit ſuū eſſe: ⁊ per ꝯn̄s ſe: cū nihil aliud ſit ſuū eſſe ꝙ ipſe. ⁊ iſta dilectio pꝛocedit nō in aliq̄d adextra: ſꝫ adintra ab ipſo deo intelligēte ſe: ⁊ a ſua dilectione que eſt ipſemet deꝰ. Et cū inter iſta ſint relationes diſtincte. ſ. oꝛiginis: dicimꝰ ꝙ iſte ſunt tres res diſtincte. vel ergo eſſentialiter: vel ꝑſonaliter. nō eſſentialr̄: qꝛ nihil eſt in deo qd̄ nō ſit deus: ergo ꝑſonaliter: ⁊ per ꝯn̄s deus qui intelligit: eſt vna perſona. ſ. pr̄. et deꝰ qui eſt intellectio: eſt alia ꝑſona. ſcꝫ filius. et deꝰ q̄ eſt ſua dilectio eſt alia perſona. ſ. tertia ꝑſona. Et qꝛ dilectio q̄ eſt deus: q̄ eſt tertia ꝑſona: ꝓcedit ab itellectu et intellectione: non ſm̄ modū ſimilitudinis: ſed ſm̄ modū impellēris in aliq̄d: dicit̄ ſpūs: quo noīe quedā vitalis motio ⁊ impulſio deſignat̄: put aliq̄s ex amoꝛe dr̄ moueri vel impelli ad aliquid faciēdum. Ex ſupꝛadictis ptꝫ declaratum ꝙ nos habemus cognitionem trinitatis: etſi nō totaliter: tamen aliqualiter

Pꝛimo per ſuā ſimilitudinē generalem.
Scd̄o per imaginem diuinalem.
Tertio per ſuā actionē eternalem.

Trinitatē perſonarū eē in diuinis ex multis autoꝛitatibꝰ ſcripture poſſumꝰ intueri: ſed eas impꝛeſentiarū omitto. Nūc dn̄i pꝛo ꝓſecutione mei ſermonis / ego ſumpſi thema. Tu es magiſter in iſrael. Et lꝫ non deduxerim ipm̄ vocaliter: tn̄ deduxi realiter. qꝛ ꝑ thema ſm̄ ſuas partes / nihil aliud ꝙ trinitas ꝑſonarū in diuinis in ꝓpoſito deſignat̄: quā declaraui iuxta meū friuolū intellectū. qd̄ ptꝫ ſm̄ ꝙ tria in dicto themate tanguntur que ſunt appꝛopꝛiata perſonis diuinis.

Pꝛimo ꝑſone patris firmitas. ibi. tu es.
Scd̄o ꝑſone filij ſapiētia. ibi. magiſter.
Tertio perſone ſpirituſſancti tota bonitas. ibi. in iſrael.

Pꝛo pꝛimo Exo. iij. Ego ſum q̄ ſum. Qui eſt: miſit me ad vos. Pꝛo ſecūdo Joh. xiij. Uos vocatis me magiſter et dn̄e: et bn̄ dicitis. ſum etenim. Pꝛo tertio ſcribit̄. j. Timoth. vj. Pꝛeſtat nobis oīa abunde. De iſta ſancta et gloꝛioſa trinitate non poſſumus habere perfectā cognitionē: qꝛ licet ego declarauerim ꝙ habemꝰ cognitionē per veſtigiū / ⁊ ꝑ imaginē / ⁊ ꝑ actionē intellectus: tn̄ iſta nō eſt perfecta cognitio: qꝛ plures ſunt ibi diſſimilitudines. ſꝫ ad credēdū trinitatē eſt neceſſaria fides. Itē etiā nō poſſumus habere cognitionē per rationē naturalē: qꝛ aliter nō eſſet via ad noſtrā ſaluationē: qꝛ fides non hꝫ meritū vbi humana rō pꝛebet experimētū. Greg. Studeat ergo quilibet q̄n ī iſta ſctā trinitate cogitat: ſeruare illud qd̄ Aug. li. j. de trinita. (et recitat̄ a magr̄o ſen. li. j. di. ij. c. j.) in his verbis. Nō pigebit me (inq̄t) vbi heſito querere. non pudebit ſicubi erro: diſcere. quiſquis ḡ hec audit vel legit vbi pariter certꝰ eſt: ꝑgat mecū. vbi pariter heſitat: querat mecū. vbi erroꝛē ſuū cognoſcit: redeat ad me. vbi meum: reuocet me. Ita ingrediamur ſimul viā charitatis tendētes ad eū de quo ſcriptū eſt. Querite faciē eius ſemꝑ. hec Aug. Pꝛo cōcluſione ergo ſermonis dicamꝰ illud qd̄ ſcribit̄ ad Roma. xj. Ipſi ſoli gloꝛia: ex quo omnia: per quem omnia: in quo omnia amē. Deo gratias.

¶ In feſto ſctiſſime trinitatis. Sermo. v.

SI dixero vobis celeſtia: credetis. Joh. iij. ca. oꝛiginaliter: recitatiue vero in euāgelio pꝛeſentis ſolēnitatis verbū ſcribitur quod aſſumpſi. Hodie ſancta mater eccleſia ſolennizat et facit feſtū ſanctiſſime trinitatis / patris et filij et ſpūſſancti vnius veri dei. que quidem materia eſt tota celeſtis: omnem humanam excedens intellectum: nec poteſt capi niſi per fidē. et quia beata virgo regina celoꝛum / et mater regis angeloꝛum / perfecte credidit iuxta dictum elizabeth. Beata que credidiſti: quoniam perficiētur in te ea que dicta ſunt tibi a domino. Luc. j. ad ipām ergo que plenitudinem habuit fidei et gratie: vt nos perfecte credamus celeſtia arcana ſanctiſſime trinitatis: in pꝛincipio ſermonis ipſam humiliter ſalutemꝰ mēte pia dicēdo. Aue maria ⁊c̄. a

¶ Si dixero vobis celeſtia credetis. li. ⁊. c. vbi. s. Pꝛo pn̄tis thematis declaratione et introductione / debemus notare ꝙ ſm̄ ſnīam ſctī Tho. j. ij. q. lxvij. ar. iij. ī coꝛpe. aliqua cognitio ē impꝑfecta ex pte triplici. pꝛimo ex parte obiecti. ſecūdo ex pte medij. tertio ex parte ſubiecti. Pꝛimo ex pte

obiecti cognoſcibilis differūt ſm ꝑfectuʒ
et imperfectū cognitio matutina et veſp-
tina in angelis. Nā cognitio matutina ē
de rebus ſm ꝙ habent eſſe in ꝟbo: q̄ꝛ vi-
dendo verbū diuinum: vident oīa creata
in eo tanꝙ̄ in ꝓ̄ſentatiuo: ſicut videntur
ea q̄ repreſentanť in ſpeculo. et ideo dicit
Gregoꝛiꝰ. Quid eſt qđ nō vident: q̄ viden
tē omnia vidēt. Cognitio veſpertina ē de
rebus ſm ꝙ h̄nt eſſe in ꝓpria natura: qđ
eſt imperfectū reſpectu primi eſſe. ⁊ ſic co
gnitio veſpertina eſt imperfecta reſpectu
cognitiōis matutine ex parte obiecti. Ex
parte ꝟo medij differūt ſm perfectum et
imperfectū cognitio q̄ eſt de aliqua ꝯclu-
ſione per mediū demonſtratiuū: ⁊ cogni-
tio q̄ eſt de aliqua re per mediū ꝓbabile
vel ꝑſuaſiuū: ita ꝙ cognitio q̄ eſt de ꝯclu
ſiōe ꝑ mediū ꝓbabile vł ſuaſiuuʒ eſt īꝑfe
cta reſpectu cognitiōis q̄ eſt de ꝯcluſiōe
ꝑ mediū demōſtratiuū: q̄ꝛ illa eſt vera et
ꝑfecta cognitio: et vocať demōſtratiua q̄
eſt ꝑ demōſtrationē: ſic̄ pʒ in. j. poſterioꝝ.
B Ex parte ꝟo ſubiecti differūt ſm ꝑfectuʒ
et imperfectū opinio fides et ſciētia. Nā
de ratione opinionis eſt q̄ accipiať vnuʒ
cum formidine alteriꝰ ſui oppoſiti: vnde
nō hʒ firmā inheſionem. exēplum ſi quis
opinatur ꝙ deus ſit trinus et vnꝰ: ſemꝑ
eſt cum formidine ſui oppoſiti heſitādo ſi
ſuū oppoſitū ſit verū: ꝙ deus nō ſit trinꝰ
et vnus. De ratione vero ſciētie eſt ꝙ ha-
beat firmā inheſionē cū viſione intelle-
ctiua. hʒ em̄ ſcientia certitudinē procedē
tem ab intellectu p̄ncipioꝝ que ſunt per
ſe nota: ſicut ꝙ oīs homo ſit aīal rationa
le mortale. iſtud eſt quoddā principiū ꝑ
ſe notum. ꝙ celū moueatur. ⁊ ꝙ totū ma
ius eſt ſua parte. iſta principia ſunt per ſe
nota. et de iſtis habeť vera ſcientia ⁊ cer
titudo oīmoda ſine quacūqꝫ formidine.
Fides aūt medio modo ſe hʒ: et excedit
oēm opinionē in hoc ꝙ hʒ firmā inheſio-
nē. deficit ꝟo a ſcientia in hoc ꝙ non hʒ
viſionē. et iō cognitio dei eſt imperfecta
reſpectu cognitiōis ſciētie: īmo imperfe-
ctio cognitionis eſt de ratiōe fidei. poniť
em̄ in eiꝰ diffinitione. fides eſt ſubſtantia
ſperandarū rerū: argumentū non appa-
rentiū. vt diciť ad Hebre. xj. et Augu. dic̄.
Fides eſt credere qđ nō vides. ⁊ ꝙ cogni
tio ſit ſine apparitiōe vel viſione / hoc ad-
imperfectionē cognitionis pertinet: et ſic
īperfectio cognitionis eſt de ratiōe fidei.
¶ Ad propoſitū iſta applicando. de myſte
rio ſanctiſſime trinitatis patris et filij et
ſpūſſancti: vniꝰ dei: vnius ſubſtātie: vniꝰ
eſſentie / nō licet opinari catholicis. Cuiꝰ
ratio eſt: q̄ꝛ cum de ratione opinionis ſit
ꝙ accipitur cū formidine alterius oppo-
ſiti. et q̄ꝛ talis formido heſitatio ſiue dubi
tatio cauſat erroꝛē: ideo nullus xp̄ianus
debet opinari circa trinitatē: nec circa fi-
dei articulos: quia ſic duceretur ad erro-
rem et hereſim. Et ideo q̄ꝛ btūs Thomas
fuit incredulus circa xp̄i reſurrectioneʒ:
que quidē incredulitas nō fuit infidelita
tis: ſed dubitationis: ne deteriꝰ ei eueni-
ret: xp̄s eum reprehendit. q̄ꝛ proprie opi-
nabať circa reſurrectionē: q̄ꝛ accipebat re
ſurrectionē xp̄i cum formidine ſui oppoſi
ti. ſcʒ ꝙ xp̄s non reſurrexiſſet. et ideo ad
auferendā opinionē et dubitationē dixit
ſibi xp̄s. Affer manum tuā et mitte in la-
tus meū: et noli eſſe incredulus: ſed fide-
lis. Joh. xx. Item de myſterio ſanctiſſime
trinitatis in via nō poſſumꝰ habere ſciē- C
tiam: q̄ de rōne ſui habet firmam inheſio
nē cum viſione intellectiua: cū oīs ſcien-
tia habeať per aliqua principia per ſe no
ta: et per ꝯſequens viſa. et iō opʒ ꝙ que-
cunqꝫ ſunt ſcita: ſint aliquo modo viſa.
nō autem eſt poſſibile ꝙ in via videamꝰ
trinitatem perſonaꝝ in vna eſſentia ſicut
angeli vident in patria. Ea em̄ q̄ de trini
tate credimꝰ: nos viſuros ſperamꝰ: iuxta
illud. j. Coꝝ. xiij. Videmꝰ nūc per ſpeculū
in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. quam
viſionē angeli ⁊ ſctī h̄nt in patria. q̄ qui-
dē viſio eoꝝ ſciētia dꝛ. et iō dꝛ. j. Joh. iij.
Cū apparuerit: ſimilis ei erimꝰ: ⁊ videbi-
mus eū ſicuti eſt. Poſſumꝰ aūt habere de
myſterio ſctīſſime trinitatis fidem q̄ exce
dit opinionē in hꝯ: ꝙ hʒ firmā inheſionē
et deficit a ſciētia in hꝯ: ꝙ nō hʒ viſioneʒ.
Cognitio aūt q̄ eſt ꝑ fidē: certioꝛ eſt q̄ʒ q̄
eſt ꝑ ſciam naturalē. Nā cognitio que eſt
per ſciam naturalē certitudinē hʒ ex na-
turali lumine rōnis q̄ errare pōt: ſed co-
gnitio q̄ eſt fidē foꝛtioꝛ ē: ⁊ foꝛtiꝰ eſt ei in
herendū: ꝑ primā credulitatē. Sumꝰ em̄
in vita pn̄ti tanꝙ̄ addiſcentes: ⁊ tanꝙ̄ di
ſcipuli circa articulos fidei et myſterium
trinitatꝭ: ⁊ iō nō poſſumꝰ h̄re ſciaʒ de tri
nitate: ſed fidē. qđ pʒ in addiſcētibꝰ. nā
puer cum incipit addiſcere. a, b, c, dꝛ ſibi

a magiſtro: iſta eſt a. et iſta eſt. b. de hoc
puer nō pōt habere ſciētiā: ſed credit ma-
D giſtro ſic dicenti. Sic em̄ in grāmatica cū
puer incipit addiſcere: et dꝛ ſibi ꝙ partes
orationis ſunt octo: et ꝙ nomē ſignificat
ſubſtātiā. de hoc puer nō hʒ ſciētiā: nec ſci
ret dare rationē: ſed credit mag̅ro ſic dicē
ti. ⁊ ſic de oībus alijs ſciētijs naturalibꝰ.
et iō dicit ph̄s in. j. elēchoꝝ. Opʒ addiſcē
tē credere. et in. vj. ethi. etiā dicit / ꝙ ſi p̄n
cipia nō ſint magis credita ꝯcluſione: ha
bebiť ſolū ſm accidēs. Cū ergo ī vita pre
ſenti oēs ſimus diſcipuli ⁊ addiſcētes ce-
leſtia. ſ. articulos fidei ⁊ myſteriū trinita-
tis ⁊ vnitatis eſſentie: oēs enim doctores
Aug. Hiero. et alij quātūcūqꝫ magni ma-
giſtri / quātū ad hoc tn̄ fuerūt diſcipuli: et
per ꝯn̄s crediderūt. opʒ ergo ⁊ nos crede
re. Et q̄ꝛ in preſenti predicatione intendo
predicare vobis de altiſſimo myſterio ſan
cte et indiuidue trinitatis: ꝓut ſpūſſctūs
mihi dedit: nō debetis circa iſtud myſteri
um opinari: nec poteſtis illud ſcire: nec
habere ſciētiā de eo: ſʒ exquo eſtis tāꝙ̄ di
ſcipuli in vita ꝓ̄ſenti: opʒ vos credere. et
iō ſi dixero vobis celeſtia. ſi ꝓ q̄ꝛ dicā vo-
bis celeſtia: immo ſupraceleſtia de myſte-
rio et ſecreto trinitatis: non opinabimini
nec ſcietis: ſʒ credetis. ⁊ hoc dicunt verba
propoſita. Si dixero vobis celeſtia: crede
tis. qđ fuit thema. In q̄bus verbis in lau
dē ſctīſſime trinitatis: in edificationē ani
marū beatarū: ⁊ fidei cōfirmationē: duas
cōtemplationes pertractabo / iuxta duas
partes thematis.

In prima contēplatione explicabo myſte
rium diuinum valde abſcōditum ſancte
trinitatis: quod notatur ibi. ſi dixero vo
bis celeſtia. ſi pro quia dicam vobis cele
ſtia. in prima parte thematis.

In ſcđa contēplatione explicabo qualiter
intellectus humanus ſit per fidē ⁊ cha-
ritatem eleuatus: ibi. credetis. in ſecūda
parte thematis. Si dixero ergo vobis ce
leſtia: credetis. quod fuit thema.

Prima pars.

E ¶ Dico primo ꝙ in p̄ma
ꝯtēplatione explicabo myſteriū valde ab
ſconditū ſctē trinitatis: qđ notať in p̄ma
parte thematis. ſi dixero vobis celeſtia.
Pro quo notandū / ꝙ myſteriū trinitatis
dꝛ celeſte. Et rō eſt: q̄ꝛ celū dꝛ a celando: q̄ꝛ
celat ⁊ occultat. et q̄ꝛ iſtud myſteriū eſt ce-
latū ⁊ occultū atqꝫ abſcōditū: nō immeri
to dꝛ celeſte. et q̄ꝛ nobis eſt occultū: iō cre
dere tenemur patrē ⁊ filiū et ſpiritūſctm̄ /
vnū eē deū. Perſcrutari aūt diuina ſecre-
ta trinitatis ſine diuina reuelatione non
poſſumꝰ: q̄ꝛ mētis humane acies ita inua
lida / in tā excellēti luce nō figiť: niſi per fi
dei iuſticiā emūdeť. Aug. v. de trini. Un-
de ⁊ paulus vſqꝫ ad tertiū celū raptus di
xit: ꝙ vidit arcana dei q̄ nō licet hoī loq̄.
ij. Coꝝ. xij. Propter tres enim cauſas / ho
mo non pōt explicare verbo: nec ſcire per
fecte in hac vita trinitatis myſterium.
¶ Prima rō eſt: q̄ꝛ myſteriū trinitatis eſt
incōprehēſibile ſm ſui dignitatē. ⁊ iō ſcri
biť Roma. xj. O altitudo diuitiarū ſapiē
tie ⁊ ſciētie dei: ꝙ̄ incōprehēſibilia ſunt iu
dicia eiꝰ: ⁊ inueſtigabiles vie eiꝰ. Et rō eſt
ſi em̄ lux materialis in ſole intolerabił eſt
oculis nr̄is ꝓpter ſui excellētiā: ⁊ incōpre
hēſibilis ꝓpter ſui abūdātiam: quāto ma
gis diuina ſapiētia: cuiꝰ nō eſt numerus.
vt ſcribiť in pſ. cxlvj. Si ergo creatura in
cōprehēſibilis eſt quoad oculos corporis
quāto magis q̄ fecit creaturā incōprehēſi
bilis erit quoad mētis ⁊ corporis. Et pro
pter hoc dicit Hilariꝰ in li. de trini. Nō te
ingeras in illud ſecretū ⁊ arcanū inopina
bilis trinitatis myſteriū. nec te īgeras. i.
ſumma intelligere ⁊ cōprehendere nō pre
ſumas: ſed intellige incōprehēſibilia eſſe.
¶ Scđa rō eſt nr̄i intellectꝰ inſufficiētia.
nō em̄ ſufficit nr̄a intelligētia ad cōprehē
ſionē tāte excellētie. ⁊ iō dixit ꝓpheta pſ.
cxxxviij. Mirabilis facta eſt ſciētia tua ex
me: cōfortata eſt ⁊ nō potero ad eā. ſ. intel
ligendā vel enūciandā. Licʒ em̄ cōiter di
cať ꝙ aīa humana capax eſt ſciētie. intel-
ligendū eſt de ſciētia humana vel creata.
creatā em̄ ſcientiā intelligere pōt cū ſit fa
cta. increatā ⁊ infinitā dei ſapiētiā intelli
gere non pōt: aut ſenſu percipere excepta
aīa xp̄i: que ꝑ verbū cui vnita eſt: oīa ſcit
et intelligit ſicut deus: vt dꝛ in. iij. ſn̄iaꝝ.
Propter hūc defectū nr̄e intelligentie / di
ciť Job. xlij. Inſipiēter locutꝰ ſum: ⁊ que
vltra modū excedūt ſciētiā meā. ⁊ iō dicit
Grego. Oīs humana ſapiētia quātūcūqꝫ
polleat: dei ſapiētie cōparata: īſipiētia ē.
¶ Tertia rō eſt: qm̄ hoc myſteriū. ſ. trinita F
tis nō eſt hoībus plene nec perfecte reue-
latū. ⁊ ideo dicit Job. xxxvj. Nūquid noſti

oꝛdinē celi: et pones rōnem eius in terra. quaſi dicat nō. dicit ergo nūquid noſti oꝛdinē celi. ſ. trinitatis que dꝛ celū. vñ ⁊ lucifer dixit. In celū conſcendā. i. ad equalitatē trinitatis. Eſa. xiiij. quaſi dicat. non noſti. Hoc celū. ſ. trinitatis/ oꝛdinē habet nō prioꝛitatis tpis: nec dignitatis: nec loci: ſed nature ſiue originis, qꝛ pr̄ a nullo eſt: filius a ſolo patre eſt: ſpūſſctūs ab vtroqꝫ eſt. Qꝺ ptꝫ ꝑ exēplū fontis et luminis. eſt em̄ fons/ riuulus/ et ſtagnū: ⁊ vna eſt aq̄. fons eſt a nullo: riuulus a ſolo fonte: ſtagnū a fonte et riuulo. et riuulus induitur ſtagno vel plūbo vel hmōi. Sic filiꝰ ſolus vniuit ſibi humanā naturā: et non pr̄: nec ſpūſſctūs. Et cū dꝛ pſ. xxxv. Qm̄ apud te eſt fons vite. ⁊ ſequit̃. In lumine tuo videbimus lumē. Cōſidera in ſole ſubſtantiā/ radiū/ et caloꝛē. Radius ꝓcedit a ſole: ſic filius a patre. caloꝛ a ſole ⁊ radio: ſic ſpiritusſctūs a patre ⁊ filio. ⁊ tñ iſta tria ſunt vnus ſol: ſic he tres ꝑſone ſunt vnꝰ deus. Sequit̃ autē in autoꝛitate. Nūquid noſti oꝛdinē celi: et pones rōnē eius in terra. i. nūquid hoībus rōnē aliquā trades in terra de trinitate? quaſi dicat: nō poteris plene nec ꝑfecte tradere. Licꝫ in oī creatura poſſit reperiri oꝛdo ꝑfecte: nō tñ ita perfecte in creatoꝛe: qꝛ cū vniuerſa dei perfecta ſint opera: ſicut dꝛ Deut̃. xxxij. oꝛdo in eiꝰ operibus dꝫ reperiri. Dicit em̄ Aug. in li. de muſica: ꝙ perfectio oꝛdinis minꝰ q̄ in tribus eſſe nō pōt. nam oīs oꝛdo perfectꝰ hꝫ principiū et finē. de principio aūt ad finē nō eſt deuenire niſi ꝑ mediū. ꝓpter qꝺ dicit ꝙ ad oꝛdinē perfectū tria cōcurrunt neceſſario. ſ. principiū mediū ⁊ poſtremū: quo caret perfectus deꝰ. ita in diuinis nō eſt oꝛdo/ ꝙ vna perſona ſit p̊oꝛ altera nec

G dignioꝛ. Sed eſt in diuinis oꝛdo nature ſiue originis: ita ꝙ vna ꝑſona oritur ab altera in perfectione ⁊ equalitate omnimoda. ⁊ ideo dicit Athana. in ſymbolo. Et in hac trinitate nihil prius aut poſterius: nihil maius aut minus: ſed tote tres ꝑſone coeterne ſibi ſunt ⁊ coequales. Hoc ē valde mirabile: qꝺ ptꝫ ꝑ ſimile. nūquid eſſet mirabile: ꝙ diceremꝰ ꝙ in pūcto q̊ aliqs eſſet: ſtatim generaret anteq̄ creſceret: et generatū nō precederet. vel nō eſſet mirabile. ꝙ domificatoꝛ non precederet domū tpe: a quo domꝰ hꝫ eſſe. Sed ſi iſtud eſt mirabile: nō tñ eſt impoſſibile: qꝺ apparet ꝑ exēplū familiare. In ſole ſunt tria. ſ. ſol/ ſubſtātia/ ſplēdoꝛ ⁊ caloꝛ. a ſole exit ſplendoꝛ ⁊ radius: et a radio vel ſplendoꝛe exit caloꝛ: et tñ ſol nō precedit duratiue ſplendoꝛē: ſꝫ in pūcto quo fuit: ſplēdoꝛē dedit: et eodē pūcto ſol et ſplēdoꝛ emiſerūt caloꝛē: et tñ eodē pūcto ſimul fuerūt. Conſimile poſſet dici de lumine cādele et eiꝰ radio vel ſplēdoꝛe. ⁊ ideo dicit Aug. ꝙ ſi ab eterno pes fuiſſet: ab eterno veſtigiū in puluere expreſſiſſet: ⁊ tñ veſtigiū ſemper a pede eſſe traxiſſet. Ita in ꝓpoſito q̄uis filiꝰ in diuinis exeat a patre: tñ non eſt poſterioꝛ patre. ⁊ q̄uis ſpūſſctūs exeat a patre et filio: nō eſt poſterioꝛ eis. In humana enim gñatione opꝫ expectare tēpus ad generādū: et ex parte pr̄is ad creſcendū: qꝛ nō eſt tante virtutis in principio ſicut poſt: ⁊ ex parte filij q̄ totus ſimul non pōt generari et diſponi. Nihil hoꝝ eſt in deo. nec ꝑmū in patre: qꝛ ab eterno virtuoſus eſt. nec ſecūdū in filio: qꝛ nō de materia eſt generatus: nec mutatiōe aliqua. Iſtū ergo oꝛdinē originis: q̄ eſt in diuinis: nemo pōt in hac moꝛtali vita ꝑfecte cognoſcere: ⁊ ideo bñ dixit Iob. Nunquid noſti oꝛdinē celi? hoc eſt trinitatis: ⁊ pones rōnē eiꝰ in terra? Quia igitur in iſto die non eſt priꝰ nec poſteriꝰ: ⁊ iō dicit deꝰ Eſa. xliiij. Ego p̊mꝰ et ego nouiſſimꝰ: et abſqꝫ me nō eſt deus. Quis ſimilis mei? vocet ⁊ annūciet ⁊ oꝛdinem exponat mihi. Ubi tria dicit.

Primo ꝙ ille oꝛdo. ſ. nature non ponit in diuinis prioꝛitatem: quia dicit. Ego primus et ego nouiſſimus. D

Secundo ꝙ non ponit ſubſtantie diuerſitatem: et propter hoc dicit. et abſqꝫ me non eſt alius.

Tertio ꝙ nō ponit in aliquo alio ſcientie veritatis fecūditatē ſingularē: cū dicit. Uocet ⁊ āñūciet: ⁊ oꝛdinē mihi exponat.

Et iō ex ſupꝛadictis pꝫ: ꝙ hō ꝑfecte loqui de trinitate nō pōt. qꝺ ptꝫ etiā ꝑ duo exēpla. Primū eſt qꝺ in apocryphis Eſdre. legitur. iiij. Eſdre. iiij. Cū em̄ ipſe eſdras miraret̃ cur mali ſic floꝛēt: et boni deprimuntur. necnō et quedā alia ſecreta dei vellet inquirere: nec rōnē poſſet inuenire: angelus ſibi apparens dixit. Si vales flāmam ignis pondera: flatū venti menſura: ⁊ diē preteritā reuoca. ac ſi dicat. ſi ea que tecū ſunt: nō vales cōprehendere: quō ad ea q̄ ſupra te ſunt valebis attingere. Secūdū exemplum eſt qꝺ ponit Rabimoyſes. ait em̄ ꝙ talmuſtini dicunt: ꝙ quicunqꝫ poſuerit ingeniū ſuū circa quattuoꝛ recipiet confuſionē. qñ. ſ. vult ſcire quid eſt in ſummo: q̄d eſt in imo: quid fuit primo: ⁊ quid erit vltimo. Sūmū em̄ et primū vocat ipſum deū inquantū eſt principiū oīm. imū aūt et vltimū inquātum eſt finis oīm. Et hoc nō debemꝰ curioſe inueſtigare: qꝛ myſteriū eſt celeſte ⁊ occultum: qm̄ ſi circa inferioꝛa ⁊ creata deficit intellectꝰ nr̄: quid faciet circa celeſtia. hoc eſt circa myſteriū trinitatis: qꝺ eſt celeſte: immo ⁊ ſupꝛaceleſte. ꝓpter qꝺ dixit ſapiēs Sap. ix. Difficile eſtimamus que in terra ſunt: ⁊ q̄ in proſpectu ſunt: inuenimꝰ cū laboꝛe. que autē in celis ſunt: q̄s inueſtigabit? quaſi dicat nullꝰ. Et ſic ptꝫ ꝙ in hac vita preſenti nullus pōt perfecte ſcire myſteriū trinitatis. Q̄ꝛ ꝙ tñ nō poſſit ſciri demonſtratiue nec cognoſci: pōt tñ perſuaderi rōnibꝰ ꝓbabi-

I libus: ⁊ ꝓ p̄ſenti ſolū faciā vnā cū ſuis ꝓbationibꝰ ⁊ autoꝛitatibꝰ. pro qua educenda recipio iſtud fundamentū: ⁊ eſt fundamentū ſcti Tho. ꝙ oīs perfectio abſoluta que eſt in creatura: ꝑfectioꝛi mō eſt ī deo: al's ſequeret̃ ꝙ ſi aliqua perfectio eſſet in creatura: q̄ nō eſſet in deo: ꝙ creatura eēt perfectioꝛ deo: qꝺ eſt hereticū ⁊ abſurdū. Tūc ex iſto ſuppoſito arguit̃ ſic. oīs perfectio abſoluta que eſt in creatura eminentioꝛi modo eſt in deo: ſꝫ gñatio eſt ꝑfectio in creatura: ergo gñatio ꝑfectiꝰ eſt in deo. argumētū eſt bonū: qꝛ in tertio mō prime figure. maioꝛ ⁊ minoꝛ ſunt ꝑ ſe note. et ſic ptꝫ ꝑ rōnē ꝙ gñatio eſt in deo. Patꝫ etiā per autoꝛitatē que habet̃ Eſa. in. c. vltīo. vbi Eſaias ꝓpheta explicat natiuitatē tēpoꝛalē filij dei ſm carnē de virgine maria dic̃. Anteq̄ parturiret peperit. ⁊ anteq̄ veniret tēpus partꝰ eiꝰ peperit maſculū. qꝺ intelligendū eſt de btā virgine: que peperit ſine doloꝛe: et ſic peperit anteq̄ parturiret. Scꝺo explicat gñationē eternā que eſt in diuinis. Nūquid ego q̄ alios parere facio: ipſe nō pariam dicit dñs? Si ego q̄ generationem ceteris tribuo: ſterilis ero? ait dñs deus tuꝰ. quaſi dicat nō: imo ego generabo. et ſic patꝫ ꝙ in deo eſt gñatio.

K Tunc arguo vlterius. vbicūqꝫ eſt gñatio: generās generat aliud a ſe ⁊ ſibi ſimile. cū ſit deus generat aliū deū. ſ. in ꝑſona: non aliū in natura. et ſic erit generatio ⁊ generatū. et cū omne generās ſit pater: et om̄e generatū ſit filiꝰ: ſequitur ꝙ in deo eſt pater et filiꝰ: ⁊ ſic ſunt due ꝑſone. ſ. pater ⁊ filius. Tūc ſic vlteriꝰ. amoꝛ qui eſt inter patrem et filiū eſt perfectio: ergo talis amoꝛ erit in deo inter patrem ⁊ filiū: ⁊ ille amoꝛ eſt ſpūſſctūs: de quo ſcribit̃ Geñ. j. Spūs dñi ferebat̃ ſuꝑ aquas. et Iohel. ij. Effundā de ſpū meo ſuꝑ omnē carnē: ⁊ ꝓphetabūt filij veſtri et filie veſtre. et per ꝯñs ſic ſunt tres perſone in diuinis. ſ. generās q̄ eſt pater: generatū qui eſt filius: et amoꝛ vtriuſqꝫ q̄ eſt ſpūſſctūs. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ in deo ſit trinitas perſonarū in eadē natura: ī eadē ſubſtātia et eſſentia. per ꝯñs vnus deꝰ eſſentialiter. Et q̄q̄ ad hoc ꝓbādū/ inducantur plures rationes ex textu ſacre ſcri-

pture ſm doctoꝛes: de preſenti tñ intēdo aliquas adducere. Et ſm expoſitionē hebraicam iſtud probatur. et primo preſupono ꝙ nomina hebꝛea que ſignificāt deum: aliquādo ponuntur ſingulariter: ⁊ aliquando pluraliter. exemplū iſtud nomen adon ſignificat deum: et adonay ſignificat dominos. et iſtud nomen heloa ſignificat deum: et iſtud nomen heloym ſignificat deos. Cum ergo in ſcriptura domini aliquando vocetur adon heloa: ideſt dominus deus: et aliquādo adonay heloym ꝙ eſt domini dij: ſequitur ꝙ ī deo eſt pluralitas. ſcilicet perſonarum: quia pluraliter nominatur. et ſingularitas eſſentie: qꝛ ſingulariter nominatur. ſicut patet in diuerſis locis biblie. Legimus enim Geñ. xix. c. loth āgelos appellaſſe adonay. hoc eſt domini mei: quia angeli profecto duo erant. ⁊ etiam laban in eodem libro. xxxj. cap. increpans iacob ait. Cur furatus es heloym. hoc eſt deos meos. et in pſ. lxxxj. ſcribitur. Ego dixi heloymaten. i. dij eſtis. et ad iſraeliticum populum dominus per moyſen ait Exo. xx. Nō habebis heloym: heloym/ hoc eſt deos aliquos. et ſic patet ꝙ heloym: et adonay pluralitatem ſignificant: et tamen in deo etiam ſingularitatem ſignificāt: qꝺ per actū cui adiūgūtur notat̃: cū ſingulari voce dicat̃ de deo fecit dixit vel aliquid tale. ⁊ nō dꝛ. dixerunt. fecerūt. ita ꝙ noīa in hebꝛaico ponunt̃ pluraliter: ⁊ verba ſignificātia actū ſingulariter. et ꝑ hoc ꝙ nomē dei pluraliter dicit̃; L

et actus ſingulariter: ptꝫ ꝙ deus vnus eſt
in pluribus perſonis. Et etiã aliqñ in ſcri
ptura et actus et nomen pluraliter ꝓfer-
tur. Hoc ptꝫ vbi ſcribit̃ ꝙ cum philiſtym
arcã dñi ꝯ ſe venire viderent: dixerũt. he-
loym heloym. i. dij ſunt hi qui percuſſe-
rũt egyptum omni plaga. hic em̃ ⁊ nomẽ
dei/ et actꝰ pluraliter ꝓferunt̃. Et ſi dicat̃
ꝙ hec rõ nõ valet: qꝛ gens illa plures de-
os habebat: et opinabat̃ eodem modo ꝙ
M plures eſſent dij iſrael queadmodũ et ſui
erant. hoc tamẽ non obſtãte/ ſimile in ge
neſi. xxxv. ſcribit̃. Locutꝰ eſt dñs ad Jacob
ſurge et aſcẽde bethel: ⁊ habita ibi: facꝗ
altare dño qui apparuit tibi quando fu-
giebas fratrẽ tuũ. hic em̃ et nomẽ dei et
actus ſingulariter profertur. dꝛ em̃ heloa
vel nire in hebraico qđ ſonat dño qui ap
paruit. Deinde ſcriptũ eſt in eodẽ textu
ꝑceptum dñi iacob impleuiſſe. ſequit̃ em̃
Edificauit ibi altare: ⁊ appellauit nomẽ
loci bethel. i. domus dei. ibi em̃ apparuit
ei deus cũ fugeret fratrẽ ſuum eſau. Hic
aũt et apparuit: et deus in hebraico plu-
raliter ꝓfertur. habet̃ quippe ibi heloym
nigli vel niglij: qđ pluraliter ſignificant
dij apparuerũt. Si em̃ ſingulariter appa
ruit dicere vellet: nigla: vel nire poſuiſſet
Cũ ergo in ſcripturis dei nomẽ et actus
quãdoꝗ ſingl'ariter: qñꝗ etiã pluraliter
ꝓferat̃ vtrobiꝗ: ptꝫ quia et deꝰ vnꝰ eſt:
et plures ꝑſone. Qꝛ autẽ ſint tm̃ tres per-
ſone: et nõ plures: pꝫ et per rõnem: ⁊ per
autoritatẽ. Primo per rõnem. nã in om̃i
re habente intellectum: nõ põt inueniri
niſi duplex ꝓceſſio. ſcꝫ per intellectum: et
ꝑ voluntatẽ. cũ deus ſit purꝰ intellectus
ſequit̃ ꝙ in deo nõ erunt niſi due proceſ-
ſiones. ſ. per intellectũ et voluntatẽ: ⁊ ſic
nõ erunt niſi due perſone ꝓcedentes. ſcꝫ
filius ꝑ intellectum: ⁊ ſpũſſanctus ꝑ vo-
luntatẽ: et vna perſona non ꝓcedens: et
illa eſt pater. et ſic ſunt tres perſone. Ptꝫ
etiã per autoritatẽ Eſaie. vj. qui trinam
dicit ſe audiſſe vocem angeloꝝ laudãtiuꝫ
et dicentiũ. Sanctus: ſanctus: ſctũs dñs
deus ſabaoth. Cur em̃ ter tãtũmodo ſan
ctus dicũt magis q̃ꝫ ſemel vel bis vel de
cies vel centies vel aliquo numero alio.
Cur ſi breuiter laudare vellẽt: ſemel ſctũs
nõ dicerẽt. ſi ꝟo multũ: cur nõ centenam:
vel millenam: vel innumerã laudẽ exhibe
rẽt. Sed hoc nõ ſine myſterio: quia cum
ter ſanctus dicunt: perſonarũ trinitatem
exprimũt. cum ꝟo dñs deꝰ ſabaoth: vnuꝫ
eſſe deum in eſſentia demonſtrant. Et ſic
ptꝫ ꝙ deus eſt trinꝰ ⁊ vnus. qđ licꝫ ratio
nibus et exẽplis oſtenſum ſit: non tñ põt
perfecte ſciri: quia hoc celeſte et occultũ
eſt. ⁊ ideo neceſſe eſt credere. In pria em̃
videbimus clare iſtud celicũ myſterium
aperte et nude: et poterit tũc dicere que-
libet aĩa ſancta. Aperti ſunt celi. ſ. pater
et filius et ſpũſſanctꝰ. qui in mundo erãt
celi hoc eſt celati. ⁊ vidi viſiones dei. Eze
chiel'. j. c. Et ſic ptꝫ in celi ordine. ſcꝫ diui
narũ perſonarũ/ eſſe tres ꝑſonas: et vnã
eſſentiã patrẽ ſcꝫ et filiũ et ſpiritumſctm̃
In q̃bus tria debemus imitari ſꝫm tria:
que ſunt in tribus perſonis. Debemꝰ em̃
imitari

Primo in patre fecunditatem.

Scđo in filio veritatem.

Tertio in ſpirituſancto charitatẽ.

¶ Dico primo ꝙ debemꝰ imitari in patre N
fecunditatẽ. Pater em̃ nõ eſt ocioſus: nec
ſterilis: ſed generat et ꝓducit filiũ (ſicut
allegatũ eſt) teſte Eſaia. Ego qui genera-
tionem ceteris tribuo: ſterilis ero? Eſaie
vlti. Sic quelibet aĩa deuota que perfe
cte hꝫ imaginẽ trinitatis: dꝫ eſſe fecunda
generando ſpũaliter bona opera tanꝙ fi
lios per gratiã et charitatẽ. Et cũ anima
videt ſe priuatã gratia diuina: et ꝑ conſe
quẽs prole ſpũali boni operis: debet dice
re xp̃o ſponſo ſuo illud qđ dixit Rachel
Jacob marito ſuo Geñ. xxx. Da mihi libe
ros: alioquin moriar. Et bene dicit mori-
ar: qꝛ ſicut arbor q̃ caret fructu: reputat̃
mortua et inutilis: igni tm̃ deputanda:
ſic aĩa ſterilis/ et fructu bonoꝝ deſtituta/
non eſt niſi tm̃ apta igni: ⁊ a xp̃o maledi
cetur: ſicut ptꝫ in ficu: in qua xp̃s fructuꝫ
nõ iueniẽs: maledixit ei dicens. Nunꝗ
ex te fructꝰ naſcat̃ in ſempiternũ. Mat.
xxj. Et ſic non hñs liberos bonoꝝ operũ
moritur ſicut dicebat Rachel. de q̃ morte
dicit beatus Berñ. Qꝛ mitius me priua-
res: o amara mors vite vſu: ꝙ fructu. naꝫ
vita ſine fructu grauior mors ẽ. hec ille.
¶ Dixi ſecundo ꝙ aĩa deuota debet imi- O
tari in filio veritatem. Ipſe em̃ filius ve-
niens in hunc mundum/ dixit de ſe. Ego
ſum via veritas et vita. Joh. xiiij. et eiuſ-
dem. xviij. dixit. Ego in hoc natus ſum: et
ad hoc veni in mundum; vt teſtimonium

perhibeam veritati. Hanc veritatẽ debet
amare fidelis anima volens cõſeruare in
ſe imaginem ſui creatoris. ſibi em̃ dicit̃
Prouerb. xxiij. Ueritatem eme. Ueritas
em̃ emitur cũ magno ſtudio/ laborãdo in
ſcientia. et quando cũ maximo labore et
ſudore cognitio veritatis acquiritur: vel
quando cum magno dãno: vel multoruꝫ
odio veritas in iudicio vel in doctrina
dicitur: vt cum predicator veritatem pro
fert predicando: vel iudex iudicando: qui
bus omnibus dicit ſapiens eccl'iaſticus
Eccl'i. xxxvij. Ante omnia opera verbum
verax precedat te. et eiuſdẽ. iiij. Non con
tradicas verbo veritatis vllo modo.
Sancti antiquitus multa deferebant ve
ritati: ideo ſcribitur. ij. Corinth. xiij. Non
poſſumus aliquid aduerſus veritatẽ: ſed
pro veritate. Sed hodie ꝟitas exoſa ha
betur. et ideo dicit Terentius in andria.
Obſequiũ amicos: ſed veritas odiũ pa-
rit. Gala. iiij. dixit apoſtolus. Ergo inimi
cus factus ſum vobis verũ dicens vobis.
Uix eſt aliq̃s qui velit veritatẽ dicere. Se
neca. Monſtrabo tibi quid omnia poſſi-
dentibus deſit. ſcꝫ qui verum dicat. Ueri
tas ita hodie ĩpugnat̃: vt frequenter cor-
ruat. Eſa. lix. Corruit ĩ platea ꝟitas. Ueri
tas in terra proſternitur dum aliquid ter
renum ei preponitur. Prouerb. xxviij. ca.
Qui cognoſcit in iudicio faciem: nõ be-
nefacit. iſte ⁊ ꝓ buccella panis deſerit ve
ritatẽ. Ueritas hodie adeo vilipenditur
vt a quibuſdam preponatur falſitas: ab
alijs vanitas: ab alijs vmbra vel pictura
veritatis. Falſitatẽ veritati preponunt:
qui inconſiderate loquũtur. ⁊ tota die vo
lunt eſſe in verbis. Bernarđ. Periclitat̃
caſtitas in delitijs: veritas in multiloq̃o
charitas in hoc ſeculo nequã. Uanitateꝫ
preponũt veritati amatores temporaliũ
vmbrã vel picturam preponunt ei hypo
crite: qui apparentiã ſanctitatis ſancti-
tati preponũt. Sed veritas q̃ nunc vili-
penditur: inualeſcet: et in futuro amato-
res ſuos liberabit: et hoſtes ſuos condẽ-
nabit. Johan. viij. Cognoſcetis veritatẽ:
et veritas liberabit vos. ij. Eſdre. iiij. Ue
ritas manet et inualeſcit in eternum: et
viuit: et obtinet in ſecula ſeculoꝝ. Sicut
ſe habet denarius falſus ad burſam viri:
ſic ſe debet habere mendaciũ ad conſciẽ-
tiam ſuã. vnde cum homo multũ dolet ſi
vnum denariũ falſum pro bono recipit:
mirum eſt quomodo non multũ dolet cũ
in ſe falſitatem deprehẽdit. Sed minus
videtur conſcientiã diligere ꝙ denariuꝫ:
qui plus de eo dolet q̃ꝫ de mendacio. P
¶ Dixi tertio ꝙ aĩa deuota debet in ſpiri
tuſancto imitari charitatẽ. Spiritũſan-
ctum qui nexus eſt amborum: imitari de
bemus vt ſimus veritatis et cõcordie ſer
uatores. ſpiritũſanctũ qui amor eſt: debe
mus imitari vt ſimus fratrũ amatores.
ſpiritũſanctũ qui donũ eſt: debemus imi
tari vt ſimus de bonis noſtris liberales.
de ꝑma habetur Ephe. iiij. Solliciti ſer
uare vnitatem ſpũs in vinculo pacis. de
ſcđa Coloſ. iij. Sup oĩa charitatẽ habe-
te: quod eſt vinculũ perfectionis. j. Pet.
iiij. Ante omnia mutuã in vobiſmetipſis
charitatem continuam habentes. hoc ſi-
gno. ſcilꝫ charitatis ſpecial'r ſignat nos
ſpirituſſanctus. Ephe. iiij. Nolite cõtri-
ſtare ſpiritumſanctum dei: in quo ſigna-
ti eſtis. Amore em̃ proximi largus eſt ille
qui neceſſaria ſibi: primo tribuit. j. Coꝝ.
xiij. Charitas patiens eſt: benigna eſt. i.
egenis larga. Non tñ eſt largitas niſi q̃
fit propter deũ. Nec ſunt dicẽdi largi qui
metu vel neceſſitate bona ſua largiuntur
ſicut arbor nucis non eſt dicenda larga
a qua validis ictibꝰ nuces excutiuntur.
Nec ille largus dicẽdus eſt q̃ vaſe pleno
vino infundit. talis enim infuſio vini eſt
perditio. Sic nec largus dicendus eſt q̃
pro gloria vel laude mundana diuitibus
bona ſua tribuit. abundanter habẽtibus
dare non eſt niſi perdere. Itẽ nõ eſt largꝰ
qui vaſe corrupto et immũdo vinũ ſuum
infundit. Ita largus dicendus non eſt q̃
hiſtrionibꝰ vel alijs perſonis inhoneſtis
ſiniſtra intentione bona ſua largit̃. Eccl.
xij. Benefac humili ⁊ non dederis impio.
Item non ſunt largi aucupes qui ad ca-
piendas aues circa laqueos abundanter
eſcã apponũt. Sic nec largi dicendi ſunt
qui ideo bona ſua largiũtur hominibus:
vt eos ſecum habeant in neceſſitatibus.
Hierem̃. v. Inuenti ſunt in populo meo
impij inſidiãtes quaſi aucupes: laqueos
ponentes et pedicas ad capiẽdos viros.
Et ſic patet quomodo debemus imitari
trinitatẽ in patre iuxta dictũ. j. Johan. ij.
Tres ſunt qui teſtimonium dant in celo
pater; verbũ; et ſpũſſanctꝰ. Et hoc de pri-

ma contēplatione preſentis ſermonis.
Secunda pars.

a ¶ Dixi in ſecūda contē-
platione ꝙ oſtenderet quomodo intelle-
ctus humanꝰ eſt eleuatus ꝑ fidē et chari
tatē: cū dicitur. credetis. Pro quo notan
dū/ ꝙ cū credere ſit actus fidei: ad fidem
duo requiruntur ꝓut dicit ſanctus Tho.
ij.ij.q.vj.articu.j. quoꝝ vnū eſt: ꝙ homi-
ni credibilia proponant: qd̕ requirit ad
hoc ꝙ aliq̄d homo explicite credat. aliud
autem quod ad fidē requiritur: eſt aſſen-
ſus credentis ad ea que proponuntur.
Quantū igit̄ ad primū horum neceſſe eſt
ꝙ fides ſit a deo. ea em̄ que ſunt fidei: ex-
cedunt rationem humanā: vnde non ca-
dūt in cognitionē hominis niſi deo reue-
lante. Sed quibuſdā quedam reuelātur
immediate a deo: ſicut ſunt reuelata apo
ſtolis et ꝓphetis: q̄buſdam aūt proponū
tur a deo mittente fidei predicatores ſm
illud ad Rom̄.x. Quomodo predicabunt
niſi mittant̄? Quantū vō ad ſecundum. ſ.
ad aſſenſum hominis in his q̄ ſunt fidei:
poteſt conſiderari duplex cauſa. vna qui-
dem exterius inducēs: ſicut miraculū vi-
ſum: vel perſuaſio hominis ducentis ad
fidem: quoꝝ neutrum eſt ſufficiēs cauſa.
videntiū em̄ vnum et idem miraculū. et
audientiū vnā et eandem predicationeꝫ/
quidā credunt: et quidam non credūt. et
ideo opꝫ aliam ponere cauſam interiorē:
que mouet hominē interius ad aſſentiē-
dum his q̄ ſunt fidei: et iſtud eſt lumen fi
dei inſpiratū a deo: qd̕ eleuat et cōfortat
intellectum: et facit ipſum aſcendere ſu-
pra naturā ſuam vt credat ea q̄ ſunt fidei
quia vt dicit ſctūs Thom̄. vbi. ſ. q. ij. art.
iij. in omnibꝰ naturis ordinatis/ inuenit̄
ꝙ ad perfectioneꝫ nature inferioris duo
concurrūt. vnum qd̕ eſt ſm propriū mo-
tum: aliud autē quod eſt ſm motū ſupio
ris nature. quod patet per duo exempla.
Primū eſt de aqua: que ſm motum pro-
priū mouetur ad centrū. ſm autē motum
lune mouetur circa centrū ſm fluxum et
refluxū. Secundū exēplū eſt iſtud. orbes
planetarū mouent̄ proprijs motibus ab
occidente in orientē: motu autē primi or-
bis ab oriēte in occidentē. Et q̄r ſola crea
tura rationalis hꝫ immediate ordinē ad
deū: perfectio ipſius non ſolū ꝯſiſtit in eo
qd̕ ſibi cōpetit ſm ſuā naturā vel ſm mo
tum ꝓprium ſue nature: ſed etiā in eo qd̕
ei attribuit̄ ex quadā ſupernaturali ꝑfe-
ctione diuine bonitatis mouēte ⁊ illumi
nāte intellectū ad credendū ⁊ aſſentiēdū
his q̄ ſunt fidei. ⁊ ideo dixit xp̄s Ioh̄. vj.
Oīs qui audiuit a pr̄e ⁊ didicit venit ad
me. ſ. per fidem ⁊ credulitatē. Quia ḡ my
ſteriū ſanctiſſime trinitatis humanū in-
geniū exuꝑat et trāſcēdit: ita vt creatura
rōnalis motu ꝓprio ad eū intelligenduꝫ
⁊ capiendū nō valeat attingere: expedit
vt ꝑ fidei lumē eleuet̄ ad hoc vt fidei tri-
nitatis aſſentiat credendo patrē ⁊ filiū ⁊
ſpm̄ ſctm̄ vnū eſſe deum incōmutabilem
⁊ eternū. Et ſic erit particeps vite eterne:
⁊ ibit de impfectiōe fidei ad ſciētie viſio-
nē in patriā: vbi videbit clare ⁊ nude per
ſonarū trinitatē in eadē eſſentia. et verifi
cabit̄ de quolibet tali illud qd̕ ſcribitur
Ioh̄. iij. Qui credit in filiū hꝫ vitam eter
nam. Et hoc de ſcd̕a contemplatione pre
ſentis ſermonis. Et ſic patent duo preno
minata.
Primū qd̕ explicui: myſteriū diuinū ſan-
cte trinitatis: ibi. Si dixero vobis cele-
ſtia. in prima parte thematis.
Scd̕m oſtēdit̄ quō intellectus hūanꝰ eſt
eleuatus ꝑ fidem et charitatē: ibi. crede
tis. in ſecūda parte thematis. Et ſic pla
ceat deo ⁊c. Explicit ſermo. Deo grās.

¶ In feſto corporis chriſti. Sermo. j.

A Panis quē ego
dabo: caro mea eſt ꝓ mun
di vita. Io. vj. c. originalr̄
ſcribit̄ thema pn̄s. San-
cta mr̄ eccl'ia hodie facit fe
ſtum ⁊ ſolēnitatē de ſanctiſſimo ſacro eu
chariſtie: in quo ſubſtantia panis et vini
ꝟtute ꝟboꝝ/ caro et ſanguis xp̄i efficitur:
q̄ ſub dictis ſpeciebꝰ/ ſumendū corpꝰ ſuū
et ſanguinē fidelibꝰ dereliq̄t. ex cuiꝰ ſum
ptione vita ſpūalis ꝯſeruat̄. ⁊ h̕ dicit xp̄s
in themate. Panis quem ego dabo ⁊c.
Pro cuius thematis declaratiōe introdu
ctiua/ debetis notare ꝙ ſm ſniam ph̄i in
ij. de aīa: om̄e participās vitā indiget ali
mēto vt ꝯſeruet̄. qd̕ patꝫ tā in creaturis
ſpūalibꝰ: q̄ corpalibꝰ. De creaturis ſpūa
libꝰ. ſ. angelis/ ptꝫ ꝙ habeāt alimētū con
ueniēs eoꝝ conditioni et nature. nā ex eo
ꝙ ſunt creature ſpūales: hn̄t alimentum
ſpirituale et panē ſpūalem: qd̕ eſt verbū
diuinū. Quēadmodū em̄ panis materia-
lis ſatiat ventrem: ⁊ nutrit corpꝰ: ſic viſio
verbi diuini: q̄ eſt panis celicꝰ: ſatiat mē-
tes angeloꝝ ⁊ nutrit ſpūaliter. qd̕ innuit
ꝓpha in pſ. cū dicit. Satiabor cū appa-
ruerit glīa tua. De iſto pane celico ange-
loꝝ loquitur propheta in pſ. Panē ange
loꝝ mādat homo. Ex quo pꝫ ꝙ aliq̄s
eſt panis angeloꝝ: qui q̄dē panis angelo
rū eſt verbū diuinū: qd̕ factū caro a fideli
bus manducat̄ in ſacro. et iō dicit ſctūs
Thomas in hymno p̄ſentis ſolēnitatis.
Panis angelicus fit panis hoīm: dat pa
nis celicꝰ figuris terminū: o res mirabi-
lis/ mādcat dn̄m pauper ſeruꝰ ⁊ hūilis.
¶ Item etiam ptꝫ in rebus corporalibus
ſm ꝙ eſt triplex gradus vite. ſcꝫ vegetati
ua: ſenſitiua: ⁊ intellectiua.
B ¶ Primo de habētibꝰ vitam vegetatiuā.
Nam arbores ⁊ plante q̄ viuunt vita ve
getatiua: indigent alimēto. qd̕ patꝫ nam
arbores et plante nō habētes humorem
moriunt̄. habentes vō humorem: ⁊ reci-
pientes eū tanq̄ alimentū viuūt: et pro-
ducūt folia/ flores/ et fructꝰ. ⁊ ſic ꝑ alimē
tum ꝯſeruant̄. et ideo dicit philoſophus
ꝙ radices herbarū ſimiles ſunt ori. nam
ſicut homo per os attrahit et recipit ali-
mentū: quo conſeruat̄ in vita: ſic plante
per radices recipiunt humorē terre tāq̄
alimentum quo nutriūtur et viuunt.
¶ Item ſcd̕o de habentibus vitā ſenſiti-
uā ptꝫ. nam animalia bruta: imo et que-
cūq̄ aīalia ſenſitiua mouent̄ ad acq̄ren-
dū cibū. Et rō eſt ſm ph̄m in. j. metaph̄.
q̄r ex ſenſibꝰ fit memoria. memoria em̄ ſe-
quit̄ phantaſiam: q̄ eſt motꝰ factꝰ a ſen-
ſu ſm actum. ſm ph̄m in lib̄. ij. de aīa. et
ſic per memoriā recordant̄ ꝙ indigēt ali-
mēto vt ꝯſeruent̄: et ex hoc mouent̄ mo-
tu locali ad acquirendū cibum. Exceptis
q̄buſdam animalibꝰ: in q̄bus ex ſenſibus
non fit memoria: que ſunt aīalia imperfe
cta: q̄r ſūt imobilia ſm locū vt cōchilia: q̄
licꝫ nō moueant̄ motu locali ad acq̄rēdū
cibū: habent tn̄ intra ſe humorē quendā
quē naturaliter attrahūt tanq̄ alimentū
de quo viuūt nutriunt̄ et conſeruant̄. Et
ſic oīa aīalia hn̄t vel indigent cibo et ali-
mento ꝓ vite cōſeruatione. et iō dixit dd̕
in pſ. cxliiij. Oculi oīm in te ſpe. do. et tu
das eſcā illoꝝ in tp̄e opportuno. Aperis
tu manū tuā: ⁊ imples oē aīal bn̄dictiōe.
C ¶ Item tertio de habētibꝰ vitā intellecti
uā. ſcꝫ de hoībus ptꝫ. nam deus prouidit
homini de cibo ⁊ ante pctm̄ et poſt pctm̄.
Ante pctm̄ quidē dedit ei duplicem cibū
ſm ꝙ duplicem defectū habebat. Primꝰ
em̄ defectus deperditio humidi ꝑ actio-
nem caloris naturalis: q̄ eſt aīe inſtrumē
tum ſm ph̄m in. ij. de anima. et ꝯ hunc
defectū vt vita ꝯſeruaret̄: prouidit deus
homini ſubueniēdo ꝑ eſum alioꝝ ligno-
rum paradiſi: ſicut nūc ſubuenit nobis ꝑ
cibos quos ſumimꝰ. In corpore em̄ hūa-
no calor naturalis agit in cibum. et diri-
git: et tranſmittit ad mēbra: et nutrit: de
ficiente autē cibo agit in humidū radica
le: ⁊ conſumit illud: ⁊ ſic hō moritur: ⁊ vita
finitur et perdit̄. exemplū ignis q̄ eſt in
lychino vel candela agit in oleū vel cerā
tanq̄ in fomentū: q̄bus ꝯſumptis agit ī
lychinū: et ſubito conſumit illud: ⁊ ſic ex-
tinguit̄ lumen. Sic eſt a ſimili de homie:
quia calor naturalis agit in cibū ſicut in
fomentū: quo conſumpto ſi cibꝰ deficiat:
agit in humidū radicale: quo conſumpto
hō morit̄: et vita finit̄. et ſic ptꝫ ꝙ ꝓpter
hūc defectū hō indiget alimēto. Scd̕us
D defectꝰ qui eſt in hoīe: eſt iſte: q̄r vt ph̄us
dicit in. j. de gn̄atiōe. illud qd̕ generatur
ex aliq̄ extraneo adiunctū ei qd̕ priꝰ erat
humido preexiſtenti: imminuit virtutem
actiuā ſpeciei. ſicut aq̄ adiūcta vino q̄ de
inde ꝯuertit̄ in ſaporē vini: ſꝫ ſm ꝙ mag
et magis additur diminuit vini fortitudi
nem: et tandem vinum fit aquoſum. Sic
igit̄ videmꝰ ꝙ in principio virtus actiua
ſpēi eſt adeo fortꝭ ꝙ pōt cōuertere de ali-
mento nō ſolū qd̕ ſufficiat ad reſtauratio
nē deperditi: ſꝫ etiā qd̕ ſufficit ad augmē
tū: ſicut ī puerꝭ. poſtmodū vō q̄n aggra-
uat̄: nō ſufficit ad augmentū: ſed ſolū ad
reſtaurationē depditi: tādē vō in ſtatu ſe
nectutꝭ/ nec ad h̕ ſufficit: vn̄ ſequit̄ detri-
mentū: et finalr̄ naturalis diſſolutio cor-
poris. Et ꝯ hūc defectū ſubueniebat̄ ho-
mini ꝑ lignū vite. habebat em̄ ꝟtutē for-
tificādi ꝟtutē ſpēi ꝯ debilitatē ꝓueniētē
ex admixtiōe extranei. Et iō de iſtis cibis
dic̄ Auguſti. iiij. de ciui. dei ꝙ cibꝰ aderat
hoī ne eſuriret: potꝰ ne ſitiret: lignū vite
ne illū ſenecta diſſolueret. et ī li. de q̄ōni.
noui et veteris teſtamēti/ dic̄ Aug. ꝙ vi-
te arbor medicīe mō corruptionē homini

prohibebat. Et ſic ptꝫ quō hō ante peccatū habuit duplex alimentū. vnū ꝓ conſeruatione vite. aliud vō ꝓ perpetuitate vite. Et qꝛ ꝓpter pctm̄ prim⁹ hō ꝑdidit ꝑpetuitatē vite: ⁊ immortalitatē ꝑdidit ⁊ alimētū: iō poſt pctm̄ dedit de⁹ ſibi cibū pro cōſeruatione vite tm̄: nō ꝓ ꝑpetuitate: et iſte cibus fuit panis/iuxta dictū dñi Geñ. iij. In ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo. Et ſic ex oībus ſupradictis ptꝫ quō om̄is res que hꝫ vitā: indiget alimēto vt conſeruet. Quia ergo hō ex duplici ꝯſtat ſubſtātia. ſ. ex corpore ⁊ aīa: iō duplici īdiget alimēto. ſ. alimēto corporis: ⁊ alimēto aīe. ⁊ vtriqꝫ de⁹ ꝓuidit. De corporis alimento ſcribit Eccli. xxix. Initiū vite hoīs aqua et panis. Dedit autē aīe alimentū verbū ſancte ꝑdicationis/iuxta illud. Non in ſolo pane viuit hō ⁊c. Mat. iiij. Et qꝛ verbū predicationis nō poteſt perfecte ſine gratia cōſeruare vitā ſpūalē in aīa: ideo xp̄s dñs mortis ſue tp̄e iſtud īſtituit ſacramētū: in quo dat cibū aīe vite ſpūalis cōſeruatiuū. ſ. corpus et ſanguinē ſuū ſub ſpecie panis et vini. Hoc em̄ ſacramentū dat gratiā digne ſumētibus: et ſic cōſeruat vitam ſpiritualē. dicitur em̄ euchariſtia: qꝛ interpretatur bona gratia. Quia ergo vita ſpūalis habet ꝑ gratiā: ⁊ panis iſte celicus confert gratiā: ideo xp̄s dicit in themate incepto. Panis quē ego dabo: caro mea eſt pro mūdi vita. qđ fuit thema. In quibus verbis tria notantur de hoc mirabili ſacramento euchariſtie.

Primū eſt diſpoſitio materialis. ibi. Panis quē ego dabo. ī p̄ma p̄te thematis.

Scđm eſt cōuerſio ſacramētalis. ibi. caro mea eſt. in ſcđa parte thematis.

Tertiū conſeruatio ſpūalis. ibi. pro mundi vita. in tertia parte thematis.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in verbis
E bis preaſſumptis oſtēdit diſpoſitio materialis: cū dicit. panis quē ego dabo. Pro quo notandū ꝙ cōgrua materia ⁊ magis diſpoſita ꝓ hoc ſacramēto: eſt panis: ſub quo etiā intelligit vinū. Circa materiam em̄ hui⁹ ſacramēti/multi varie errauerūt. Quidam enim qui dicuntur artaterite ſicut dicit btūs Aug. in li. de hereſib⁹: offerūt panē ⁊ caſeū in hoc ſacramēto: dicentes a primis hoīb⁹ oblationes de fructib⁹ terre ⁊ ouiū fuiſſe celebratas. ⁊ ſic dicunt mō debere fieri. Alij vō. ſ. cathefrige et pecutiani de infantis ſanguine: quē de toto ei⁹ corpore minutis pūctionibus vulneribus extorquēt: quaſi euchariſtiā ſuā cōficere perhibētur miſcēdo eū farine panem inde faciētes pro materia ſacramēti. Alij vō qui dicūtur aquarij aquā ſolā ſub ſpecie ſobrietatis in hoc ſacramēto offerunt. Oēs aūt hi errores ⁊ ſimiles excludunt ꝑ hoc ꝙ xp̄s hoc ſacramentū ſub ſpecie panis ⁊ vini inſtituit: ſicut ptꝫ Mat. xxvj. Et ſic materia cōgrua cōueniēs ⁊ diſpoſitiua ad hoc ſacramētū eſt panis. ſ. et vinū. panis triticeus et vinū vitis. Ratio aūt congruētie panis et vini ꝓ materia huius ſacramēti ptꝫ quattuor rōnibus. Prima rō
eſt ꝓpter vſum hui⁹ ſacramēti: ꝗ eſt man F
ducatio. Sicut em̄ aqua aſſumit in ſacramēto baptiſmi ad vſum ſpūalis ablutionis: qꝛ corpalis ablutio cōiter fit in aqua ita panis et vinū qb⁹ cōiter hoīes reficiūtur: aſſumūtur in hoc ſacramēto ad vſum ſpūalis māducationis. Scđa rō: videlicꝫ quare due ſpecies diſtincte. ſ. panis et vinū ſint materia hui⁹ ſacramēti: eſt iſta. ꝓpter paſſionē xp̄i in qua ſanguis a corpore eſt ſeparatus. ⁊ iō in hoc ſacramēto qđ eſt memoriale dñice paſſionis ſeorſum ſumitur panis vt ſacramentum corporis: et ſeorſum vinū vt ſacramentum ſanguinis. Tertia rō quantū ad effectū cōſideratū in vnoquoqꝫ ſumentiū: quia vt Ambro. dicit ſuper epiſtolā ad Corinth. hoc ſacramentū valet ad tuitionē aīe et corporis. et iō caro xp̄i ſub ſpecie panis ꝓ ſalute corporū: ſanguis vō ſub ſpecie vini ꝓ ſalute aīe offertur. ſicut dꝛ Leuit. xvij. ꝙ aīa omnis carnis in ſanguine eſt. Quarta rō eſt quātum ad effectum reſpectu totius eccleſie: que cōſtituitur ex diuerſis fidelibus ſicut panis conficitur ex diuerſis granis. et vinū ex diuerſis vuis. ſicut dicit glo. ſuꝑ illud. j. Cor. x. multi vnū corpus ſumus in xp̄o. Sicut em̄ ex multis granis vnus panis efficitur: et ex multis racemis vinum confluit ⁊c. Et ſic patet ꝙ materia conueniens ⁊ cōgrua hui⁹ ſacramēti eſt panis: et etiā vinū ſm̄ rōnes predictas quas ponit ſctūs Tho. vlti. par. ſum. q. lxxiiij. ar. j.

¶ Sed poteſt queri circa materiam pa G
nis huius ſacramenti/ vtrum omnis panis cuiuſcunqꝫ ſpeciei; ſcilꝫ triticeus vel

ordeaceus vel milij vel adace poſſit eſſe materia hui⁹ ſacramēti. Dicendū ꝙ non cui⁹ ratio eſt: qꝛ ad vſum ſacramentorum aſſumit talis materia qua cōmuni⁹ homines vtunt: vtūtur autem hoīes pane triticeo. nā alij panes vident eſſe ītroducti in hui⁹ panis defectū: ⁊ proprie nō dicunt panes: ⁊ ideo xp̄s in hui⁹ panis ſpecie/hoc ſacramentū inſtituit: qui etiam panis cōfortat hominē. et ſic qꝛ eſt cōfortatiu⁹: cōuenienti⁹ ſignificat effectū hui⁹ ſacramenti. Item etiā rōne cōparatiōis nam xp̄s qui eſt in hoc ſacramēto: ſe grano frumento cōparauit. Iohā. xij. dicēs. Niſi granū frumenti cadens in terrā mortuū fuerit: ipſum ſolum manet. ſi autem mortuū fuerit: multū fructū affert. qđ de xp̄i corꝑe intelligit. qꝛ per mortē eius fructus nr̄e redēptionis effect⁹ eſt. Et ſic panis tritice⁹ eſt materia ꝯueniens huius ſacramenti. ¶ Item querit vtrum requiratur determinata quantitas panis ⁊ vini ad materiā huius ſacramenti. Dicēdū ꝙ quidam dixerūt ꝙ ſacerdos nō poſſet conſecrare immenſam quātitatem panis aut vini: puta totū panē qui venditur in foro: aut totū vinū qđ eſt in dolio. Sed hoc nō videt eſſe verū: qꝛ in oībus habētib⁹ materiā: ratio determinationis materie ſumit ex ordine ad finem: ſicut materia ſerre eſt ferrum vt ſit apta ſectioni. finis aūt huius ſacramēti eſt vſus fideliū: et iō opꝫ ꝙ quātitas materie hui⁹ ſacramenti determinet per cōparationē ad vſum fideliū. non aūt pōt eſſe ꝙ determinet per cōparationē ad vſum fideliū qui nūc occurrūt: alioquin ſacerdos habens paucos parochianos nō poſſet cōſecrare multas hoſtias. ⁊ iō materia hui⁹ ſacramenti determinat per cōparationem ad vſum fideliū abſolute: numer⁹ autē fideliū eſt indeterminat⁹: et ideo non pōt dici ꝙ quātitas materie hui⁹ ſacramēti ſit determinata. ⁊ ſic quilibet ſacerdos poſſet vnica conſecratione conſecrare totum panē qui eſt in furno: et totū vinū qđ eſt in cellario: et eſſet vera conſecratio.

H ¶ Alterius querit ſi hoc ſacramētū debꝫ confici ex pane azymo vel fermētato. Dicendū ꝙ circa materiā hui⁹ ſacramenti duo poſſunt cōſiderari. ſ. quid ſit neceſſariū et ꝗd cōueniens. Neceſſariū quidē eſt vt ſit panis triticeus ſine quo nō perficit ſacramentū. Nō eſt autem de neceſſitate ſacramēti ꝙ ſit azym⁹ vel fermētat⁹: qꝛ in vtroqꝫ confici pōt. Conueniēs aūt eſt vt vnuſquiſqꝫ obſeruet ritū ſue eccl'ie in celebratione ſacr̄i. Super hoc autē ſunt diuerſe cōſuetudines eccl'iarū. dic̄ em̄ beatus Grego. in regiſtro. Eccl'ia offert azymos panes ꝓpterea qꝛ dñs ſine vlla commixtione ſuſcepit carnē: ſed cetere eccl'ie offerūt fermentatū ꝓ eo ꝙ verbū patris indutū eſt carne: ſicut et fermentū miſcet farine. Et iō ſicut peccat ſacerdos ī eccl'ia latinorꝫ celebrans de pane fermētato: ita peccaret preſbyter grec⁹ in eccl'ia grecorꝫ celebrās de azymo pane quaſi peruertēs eccl'ie ſue ritum. Tamē conſuetudo de pane azymo celebrando rationabilior eſt propter tria.

Primo quidem propter inſtitutionē xp̄i: qui hoc ſacr̄m inſtituit primo dierū azymorū: vt habet Mat. xxvj. et Mar. xiiij. et Luce. xxij. qua die nihil fermentatū in domibus iudeorum eſſe debebat: vt habetur Exodi. xij.

Scđo quia panis eſt ꝓpter ſacr̄m corporis xp̄i: qꝛ ſine corruptiōe cōceptū eſt: magis ꝗ diuinitatis ipſi⁹: que non eſt in ſacramento ex vi ſacramenti.

Tertio qꝛ hoc magis competit ſinceritati fideliū que requirit ad vſuꝫ hui⁹ ſacramēti ſm̄ illud. j. Cor. v. Paſcha nr̄m immolat⁹ eſt xp̄s: itaqꝫ epulemur ī azymis ſinceritatis et veritatis. Habet tū hec ꝯſuetudo grecorꝫ aliquā rationē et ꝑ cōſuetudinē tactā ſuperi⁹ per Gregoriū et in deteſtatione hereſis nazareorꝫ: qui legalia euāgelio miſcebāt. Et ſic ptꝫ ꝙ in vtroqꝫ tam azymo ꝗ fermentato pōt confici: tū ꝗlibet dꝫ conficere ſm̄ ritū ſue eccl'ie. latinus ī azymo: ⁊ grec⁹ in fermētato: et ꝯtrā faciēs nō ꝯſecrat: ſed peccat mortaliter: qꝛ agit ꝯ inſtitutionē ſue eccl'ie: et eſt puniendus: qꝛ vt habetur ex̄ de celebratione miſſarū. c. litteras. punitur ſacerdos ꝗ in pane fermētato et cypho ligneo miſſarū ſolēnia celebrare ꝓſumpſit. Et ſic ptꝫ ꝙ panis triticeus de neceſſitate eſt mate
ria hui⁹ ſacr̄i: azym⁹ aūt de ꝯgruitate. I

¶ Alteri⁹ etiā videt ꝙ ꝓpria materia huius ſacramēti nō ſit vinū vitis: ſed vinuꝫ cuiuſlibet ſpeciei. Dicendū ꝙ nō niſi tm̄ vinum vitis. quod patet triplici ratione. Primo quidē ꝓpter inſtitutionē xp̄i/qui

in vino vitis hoc ſacramentū inſtituit: vt
ptꝫ ex eo qḋ ipſe dicit Mat.xxvj.ꝛ Mar.
xiiij.circa inſtitutionē huius ſacramenti.
Amodo nō bibā de hoc genimīe vitis ꝛc.
et Luce.xxij.Nō bibā de gn̄atiōe vitꝭ ꝛc.
Secūdo qꝛ ſicut dictū eſt: ad materiā ſa⸗
cramēti aſſumit illud qḋ ꝓprie et cōiter
hꝫ talē ſpeciē. ꝓprie aūt dꝛ vinum qḋ de
vite ſumit: alij aūt liquores vinū dicunt
ſm quandā ſimilitudinē ad vinū vitis:
ſed proprie nō dicunt vinū. Tertio qꝛ vi⸗
nū vitis magis cōpetit effectui huius ſa⸗
cramenti qui eſt ſpūalis leticia.quia ſcri⸗
ptū eſt ī ps.ciij.ꝙ vinū letificat cor hoīs.
Item etiā pōt addi quarta ratio: quia
ſicut dn̄s ſe cōparauit grano frumēti:ita
etiā ſe cōparauit viti dicens Johan.xv.
Ego ſum vitis vera.ſed ſicut ſolus panis
frumēti eſt materia huiꝰ ſacramēti: ita ſo
lum vinū vitis eſt materia huiꝰ ſacramē⸗
ti.Aque aūt appoſitio in vino:ꝙꝙ nō ſit
de neceſſitate ſacri: eſt tn̄ de cōgruitate.
Primo quidē ꝓpter inſtitutionem ſacra
mēti.ꝓbabiliter em̄ credit ꝙ dn̄s hoc ſa
cramentū inſtituit in vino aq̄ permixto.
vn̄ dꝛ Prouerb.ix.Bibite vinū qḋ miſcui
vobis.Scḋo qꝛ hoc cōuenit repſentatio⸗
ni dn̄ice paſſionis. et iō dicit Alexander
pa.de cōſe.diſt.ij.c.j. In ſacroꝝ oblatio⸗
nibꝰ que inter miſſarū ſolēnia dn̄o offerū
tur: panis et vinū aqua permixtū in ſa⸗
crificiū offerātur. non em̄ debet in calice
dn̄i aut vinū ſolū:aut aqua ſola offerri:ſꝫ
vtrūqꝫ permixtū:qꝛ vtrūqꝫ de latere xpi ī
paſſione ſua ꝓfluxiſſe legitur.Et ſic patꝫ
quomō panis triticeus eſt materia diſpo
ſita et cōgrua huius ſacramēti: ſub quo
intelligit vinū aqua permixtum.Et ideo
de xpo qui dedit panē hunc quē inſtituit
ꝓ materia huius ſacramēti:dꝛ Johā.vj.
Panem de celo dedit eis manducare. Et
hoc de primo.

Secūda pars.

K ¶ Dico ſecūdo ꝙ in ver
bis thematis preaſſumpti oſtendit con⸗
uerſio ſacramētalis:cū dicitur.caro mea
eſt.Pro quo notādū ꝙ ſm fidei ỽitatem
in hoc ſacro ſubſtātia panis ꝛ vini ỽtute
ỽboꝝ in corpꝰ et ſanguinē xpi conuertit:
et ſic verū corpꝰ ꝛ verꝰ ſanguis eiꝰ in hoc
ſacro eſt:qḋ tn̄ ſenſu dephendi non pōt:
ſed ſola fide q̄ autoritati diuine innitit.
vn̄ ſuper illud Luce.xxij. Hoc eſt corpus
meū qḋ ꝓ vobis datur. dicit Cirillꝰ. Nō
dubites an h̄ verū ſit: ſed potius ſuſcipe
verba ſaluatoris in fide: cū em̄ ſit veritas
nō mentit. Cū autē verum corpus xpi ſit
realiter ꝛ veraciter in hoc ſacramento:eſt
conueniens propter tres rationes.
Primo quidē cōuenit pfectioni noue legꝭ
ſacrificia em̄ veteris legis illud verū ſacri
ficiū paſſionis xpi ꝯtinebāt ſolū in figu⸗
ra/ſm illud Hebre.x. Umbrā hn̄s lex fu⸗
turoꝝ bonoꝝ nō ipſaꝫ imaginē rerū.et iō
oportuit vt aliq̄d plꝰ haberet ſacrificium
noue legꝭ a xpo īſtitutū: vt.ſ.ꝯtineret ipꝫ
paſſum nō ſolū in ſignificatiōe vl' figura
ſed etiā in rei ỽitate. Et iō hoc ſacrm̄ eu
chariſtie in q̄ eſt realiter ꝛ veraciter corpꝰ
xpi:et ipſum xpm realiter ꝯtinet.vt dicit
Diony.iiij.c.celeſtis hierarchie: ē pfectiſ
ſimū oīm ſacroꝝ in q̄bꝰ ỽtꝰ xpi pticipat.
Scḋo hoc cōpetit charitati xpi:ex q̄ ꝓ ſa
lute nr̄a corpꝰ verū nr̄e nature aſſumpſit
qꝛ maxime propriū amicitie eſt cōuiuere
amicis: vt phs dicit.ix.ethicoꝝ. Suā pre
ſentiā corpalē nobis repromittit in pre⸗
miū.Mat.xxiiij.Ubicūqꝫ fuerit corpꝰ:il⸗
luc congregabunt et aquile. Interim tn̄
nec ſua pſentia corpali in hac peregrina⸗
tione nos deſtituit:ſed p veritatē corpis
et ſanguinis ſui nos ſibi cōiungit in hoc
ſacro.vn̄ ipe dicit Joh.vj.Qui māducat
meā carnē:et bibit meū ſanguinē: in me
manet:ꝛ ego in illo.vn̄ hoc ſacrm̄ eſt ma
xime charitatis ſignū:ꝛ nr̄e ſpei ſubleua
mētū ex tā familiari ꝯiūctiōe xpi ad nos.
Tertio hoc cōpetit perfectioni fidei:q̄ ſi⸗
cut eſt de diuinitate xpi:ita eſt de eiꝰ hu⸗ L
manitate/ſm illud Joh.xiiij.Creditis in
deū et in me credite.et qꝛ fides eſt inuiſi⸗
biliū:ſicut diuinitatē ſuā nobis xps exhi
bet inuiſibilr:ita et in hoc ſacro carnem
ſuā nobis exhibet īuiſibili mō. Que q̄dā
nō attēdentes poſuerūt corpꝰ et ſangui⸗
nē xpi nō eſſe in hoc ſacro: niſi ſicut in ſi⸗
gno:qḋ eſt tanq̄ hereticū abijciendū:vt⸗
pote ỽbis xpi ꝯriū. vn̄ et Berengarius q̄
primꝰ inuentor huiꝰ erroris fuerat:poſt⸗
ea coactꝰ eſt ſuū errorē reuocare: ꝛ verita
tē fidei ꝯfiteri. In hūc errorē inciderunt
q̄dam xpi diſcipuli:qui audientes a xpo.
Caro mea vere eſt cibꝰ: et ſanguis meus
vere eſt potus. Joh.vj.dixerūt. Quō pōt
hic nobis carnē ſuā dare ad manducādū.

Anima nr̄a nauſeat ſup cibo iſto leuiſſi⸗
mo.Numeri.xxj.propter qḋ ſcandalizati
ſunt:et abierūt retrorſum. Hoc em̄ crede
re recuſantes ptinaces et increduli facti
ſunt pmi heretici:vt magiſter dic̄ ī textu
x.diſt.iiij.pma hereſ.de ꝯſecra.diſ.ij.ca.
ego berēgarius. Hūc errorē ſequūtur ad
huc hodie boemi dicētes ꝙ corpꝰ xpi nō
eſt veraciter nec realiter in hoc ſacro:niſi
ſpūaliter tanq̄ in ſigno: ꝓbātes ꝙ illud
qḋ xps dixit diſcipulis Joh.vj.cū vidiſſꝫ
ꝙ ſcandalizati fuerāt ꝓpter hoc ꝙ dixe⸗
rat.Caro mea vere eſt cibꝰ.et multi abie
rūt:dixit.Uerba q̄ ego locutus ſuꝫ vobis
ſpūs et vita ſunt.Ex quo ſumūt fomitem
ſui erroris:ꝙ ꝓpter h̄ ꝙ dixit xps.ſpūs ꝛ
vita ſunt.ꝙ corpꝰ xpi tm̄ ſit in ſacramen
to ſpiritualr tanq̄ in ſigno:et non realr.
Ad qḋ rn̄det ſctūs Thom.in ſumma ꝯ gē
tiles:ꝙ hoc qḋ xps dixit.Uerba q̄ ego lo
cutus ſum vobis:ſpūs ꝛ vita ſunt.referē
dum eſt ad modū māducādi corpꝰ xpi in
hoc ſacramēto:et nō ad modum eſſendi.
qm̄ lꝫ ſit ibi realiter vera xpi caro et verꝰ
ſanguis:manducat tn̄ ſpūaliter:qꝛ nō cō
uertit in ſubſtantiā ſumentis ꝛ comeden
tis:ſed potiꝰ ſumens et comedēs incorpo
rat ſpūalr cibo:ſicut dicit btūs Auguſ.in
perſona xpi. Nec tu me mutabis in te ſic
cibū carnis tue:ſed tu mutaberis in me.
Quia g̊ in hoc ſacro eſt vera xpi caro: et
verus ſanguis:qḋ ſenſu dephēdi nō pōt:
ſed ſola fide:tn̄ ad perſuadendū his que
ſunt fidei in ſacramento hoc:ducam ali⸗
quas rationes ꝛ ſimilitudines naturales
ad fidei confirmationem/circa mirabilia
que ſunt in hoc ſacramento.
M ¶ Primū mirabile eſt: ꝙ ſubſtātia panis
cōuertit in corpꝰ xpi. ꝛ vini in ſanguineꝫ
ſolo verbo ſacerdotis:ſicut ptꝫ ex̄ de cele
bra.miſſarū.Cū marthe.et infra.h̄ valde
mirabile.nunq̄d foret mirabile ꝙ homo
cōuerteret in leonē:vel leo in bouem.cer
te ſic.ſed hoc eſt maiꝰ:qꝛ vtrūqꝫ h̄ corru⸗
ptibile: ibi aūt vinū ꝛ panis:aliud incor
ruptibile qꝛ caro xpi. Sed ſi eſt mirabile:
nō tn̄ īpoſſibile:qḋ apparet p multa exē⸗
pla ī natura familiaria. Primū exēplū eſt
qḋ narrat Aug.de ciui.dei: ꝙ ī hibernia
eſt lacꝰ in q̄ ſi figatur lacea:totū illud qḋ
intrat terrā vel arenā:mox cōuertit in fer
rū.et qḋ manet in aqua: cōuertitur in la⸗
pidem. et quod remanet extra manet li⸗
gnum ſicut prius. Narrat etiā Iſidorꝰ ꝙ
in grecia eſt fons in quo quicquid immer
gitur: in lapidem cōuertitur. qḋ volens
ꝓbare rex Fredericus/ partē chirothece
immiſit:ꝛ mox in lapidē cōuerſa fuit. Si
ergo hoc pōt facere natura: vt iſta q̄ ſunt
multū difficilia.ſ.ferrum terra et lapis:
quanto magis virtus diuina poteſt con⸗
uertere panem in carnē: et vinum in ſan
guineꝫ q̄ ſunt magis difficilia. Ulterius
videmus ꝙ terra cōuertit in aurū et ar⸗
gentū naturalr:vt pꝫ in mineralibꝰ. nam
doctores dicūt et precipue Bern.ꝙ aurū
nō eſt niſi terra rubea.et argentū non eſt
niſi terra alba.et terra obſcura naturalr
cōuertitur in carbunculum luminoſum.
Quid ergo mirum ſi virtus diuina cōuer
tit panem in corpus etiam glorioſum.
Item etiā videmꝰ ꝙ natura aquā putre⸗
factā in vite cōuertit in dulce vinū.putre
factā oliuā ꝯuertit in dulce oleū. putrefa
ctam engaddi vineā cōuertit in balſamū
putrefactū humorē in qualibet arbore cō
uertit in fructū. Quid ergo mirū ſi virtꝰ
diuina pōt cōuertere panē in carnē: ꝛ vi
num in ſanguinē: Nunq̄d pōt minꝰ ỽtus
diuina q̄ natura: Quid ampliꝰ extra que
rimꝰ: experimur em̄ ꝙ panē quē comedi⸗
mus: ỽtute naturali ꝯuertimꝰ in noſtraꝫ
carnē.et vinū qḋ bibimus: cōuertimꝰ in
noſtrū ſanguinē.nunq̄d plꝰ poterit ỽtus
xpi q̄ virtus vteri nr̄i. Nunq̄d xps qn̄ ha
bebat corpꝰ mortale: conuertebat paneꝫ
quē comedebat:in ꝓpriā carnē. et vinū
qḋ bibebat:in propriū ſanguinē. g̊ nunc
qn̄ hꝫ corpus immortale: nō poterit idē:
Hoc etiā oſtendit ſcriptura in figura. Si
em̄ de nihilo fecit mūdū.et limum cōuer
tit in hoīem:et coſtam conuertit in euā:ꝛ
virgam moyſi in colubrū. et mare rubrū
in ſanguinē: nunq̄d poterit cōuertere pa
nē in carnē:et vinū in ſanguinē: Cōfitea
mur g̊ ꝙ bene dixit xpus et verum eſt: ꝙ
panis quem ego dabo: caro mea eſt.
¶ Scḋm mirabile eſt:ꝙ iſta conuerſio fit N
ſubito ſine om̄i preuia mutatiōe ꝛ diſpo⸗
ſitione.et hoc intelligo ex parte panis et
vini:et ex parte corporis ex ſanguinis xpi
hoc eſt mirandū. Nunq̄d eſſet mirandū
ꝙ granum ſubito conuerteret in herbā
ſine diſpoſitione preuia in grano corrum
pente ſucceſſiue. Uidemus enim ꝙ ſilicē
conuertunt homines in vitrum. et fari⸗

nām ⁊ aquā in panem: ſed multis preuijs
mutationibꝰ ⁊ diſpoſitionibꝰ. hic aūt nō:
ſed ſubito. quō ergo. Et lꝫ ſit mirabile: nō
eſt tn̄ impoſſibile qđ ptꝫ per exēplū in na
tura familiare. Uidemꝰ em̄ ꝙ ignis ī par
uiſſimo tpe paleā cōuertit in cinerē. et ful
gur aurū rubiginatū in aurū purum. et ca
lor naturalis ſatis cito cibū ⁊ potū in car
nē et ſanguinē ꝓpriū. Si ergo iſta agētia
faciūt iſtos effectus in vna hora: nūquid
ſm regulā phi / virtꝰ fortior duplo faciet
in media hora. qr ad augmētū virtutis in
agēte: diminuit tēpꝰ in actione ſm phm.
Cū ergo virtus diuina excedat in infinitū
virtutē oīm agētiū naturaliū: poterit hoc
facere ſubito ⁊ in puncto. Legimus em̄ ꝙ
in britānico mari ſunt quedā arbores que
fructus quoſdā gignūt ſimiles auibꝰ ꝓ ro
ſtrū in arbore depēdētes: qui ſi maturi fi⸗
ant et in aqua cadāt: mox vt aquā tangūt
in naturā vere volatilis auis trāſeūt. ſi an
teq̄ cadāt de arbore aſſumāt: fructꝰ ſunt:
et nō aues. Si ergo iſte cōuerſiones fiūt
ſubito virtute nature: nunquid in hoc ſa⸗
cramēto fieri poterit virtute diuina? nun
quid poterit plus dn̄s q̄ ſeruus? rex q̄ mi
les. virtus diuina q̄ humana? Sꝫ iſta cō
uerſio eſt ita ſubita: ꝙ tota pficit ſine diſ
poſitione aliqua in vltima vboꝝ ſyllaba.
nā dicta prima ſyllaba: et tota forma vſqꝫ
ad vltimā ſyllabam excluſiue: adhuc adeſt
panis: nec aliquid adeſt de xp̄i carne: nec
aliqua eſt facta mutatio in pane ad expel
lendū: nec in xp̄i carne ad induēdū. Sed
ꝓlata vltima ſyllaba: mox abeſt panis to
tus: ⁊ adeſt xp̄s deus ⁊ hō perfectus. Hoc
eſt mirabile: ſꝫ tn̄ poſſibile. ptꝫ ꝑ ſimile in
donationibus. nā ſi habeo vnū caſtrum ⁊
volo illud meū cōuertere: et facere tuum.
ſi dixero do / adhuc eſt meū. tibi adhuc. ſꝫ
ſi dico caſtrū. nūc qđ erat meū: factum eſt
tuū. non ꝙ maioris virtutis ſit vltima ſyl
laba q̄ alie: ſed vltima ſyllaba in virtute
ſua et preuiarū meū ſubito facit tuū. Hoc
aūt mirabile oſtendit deꝰ antea in figura.
nā conuertit ſubito carnē in ſalē: qr vxorē
loth in ſtatuā ſalis. Gen̄. xix. Si ḡ ibi ſubi
to carnē in ſalē: et hic pōt panē in carnē.
Confiteamur ergo veritatē quā xp̄s dixit.
Panis quē ego dabo: caro mea eſt.
D ¶ Tertiū mirabile eſt: ꝙ in hoc myſterio
eſt panis ſubſtantie deſitio: ſed cū accidē⸗
tiū retētione ⁊ cū deceptione. nā odoris ⁊
ſaporis et hmōi. hoc eſt mirabile. Nunq̄d
appareret mirabile ꝙ aliqua res haberet
figurā vt homo: faciē vt hō: loqueret̃ am⸗
bularet vt hō: mādücaret ⁊ ſimilia: ⁊ tamē
nō eſſet hō. Ita recte eſt in ꝓpoſito. nā vi
demus in hoc ſacramēto panis colorem.
guſtamus panis ſaporem. odoramus pa⸗
nis odorem. ex illo ſaturamur: nutrimur:
augmētamur et hmōi: et tn̄ non eſt ibi pa
nis. Sed ſi eſt mirabile: nō tn̄ impoſſibile
et hoc apparet in deceptiōe ſenſuū ꝑ ſimi
le. nā videmus ꝙ alchimiſte deducent in
aliquo metallo accidētia auri vel argenti
vt luceat vt aurū: flāmā ſuſtineat vt aurū:
et tn̄ nō erit aurū verū: ſed alchimicū. Ita
in ꝓpoſito videtur accidentia panis: ⁊ tn̄
nō eſt ibi panis. Nūquid viſus decipit̃ in
ſole iudicādo eū bipedalē: q̄ tn̄ eſt maior
tota terra. Nunquid auditus in vocū nu⸗
mero: ſi forte iudicet qn̄ clamamꝰ in valle
vel puteis: fore duas voces. vnā claman⸗
tis et aliā reſpōdētis: q̄ tn̄ nō eſt niſi vna.
Nunq̄d guſtus cholericus īfirmi iudicat
lac amarū: qđ tn̄ eſt dulce. Nō eſt ergo mi
rū: qr in eſcis decipit̃ ſenſus circa accidē⸗
tiū ſubiectū ex cōditione accidētiū: ſi deci
piat̃ in hoc mirifico ſacramēto ꝓpter acci
dētia manifeſta. Nā oēs ſenſus decipiun
tur excepto auditu. hoc oſtēdit deus in fi
gura Gen̄. xxvij. in yſaac: q̄ fuit deceptꝰ in
refectione iacob. Per yſaac em̄ intelligit̃
quilibet noſtrū: vel ſenſus humanus. et ꝑ
iacob intelligitur hoc ſacramētū. nā ſicut
in yſaac deficiebat viſus: qr caligauerant
oculi eius ⁊ videre nō poterat: decipieba
tur guſtus: qr credebat ſe mādücare vena
tionē eſau. decipiebat̃ olfatus: qr ſentiēs
veſtimētoꝝ fragrantiā que erāt eſau exiſti
mabat eſſe iacob. decipiebat̃ tactus: qr tā
gēs manum ⁊ collū pellibus coopertū exi
ſtimabat eſſe eſau. ſolus autē auditus nō
fallebatur vn̄ dicebat. Uox quidem vox ia
cob eſt. Ita ī iſto ſacramēto fallit̃ oīs hu⸗
manꝰ ſenſus preter ſolū auditū. viſus fal
litur: qr videtur panis et nō eſt. odoratur
odor panis et non eſt. tāgitur pondus pa
nis: et nō eſt panis. Sed ſolus auditꝰ ve
rus eſt: qui audit: hoc eſt corpus meū. Et
hoc eſt qđ dicit ſctūs Tho. in ſua oratio⸗
ne quā fecit metrice ad adorandū corpus
xp̄i ſic inquiēs. Adoro te deuote latēs ve⸗
ritas: que ſub iſtis formis vere latitas: ti
bi ſe cor meū totū ſubijcit: qr te cōtēplās

totū deficit. Uiſus tactus guſtus in te fal
litur: ſed auditu ſolo in te credit̃. hec ille.
P ¶ Itē in hoc ſacramēto eſt etiā accidētiū
exiſtētia ſine ſuſtētatione. et hoc eſt valde
mirabile. nūquid foret mirabile ꝙ eēt ho
mo et nō haberet animā. Ita eſt mirabile
ꝙ color ⁊ ſapor et hmōi accidētia nō ſint
in alio. et realiter ſunt in eſſe: cū acciden⸗
tis eſſe ſit in alio eſſe. Sed ſi mirabile nō
tn̄ eſt impoſſibile. ptꝫ. oīs em̄ creatura eſt
de nihilo ꝓducta. ⁊ tā accidēs q̄ ſubſtan
tia de ſua natura in nihilum redigerētur
ſm Greg. niſi manu dei oīpotētis tenerē
tur. vn̄ ergo hꝫ ſubſtātia ꝙ ſit per ſe? nō a
natura ſua: ſꝫ a deo dāte. Pōt ergo deꝰ ita
dare accidēti ſicut ſubiecto ꝙ ſit per ſe et
nulli fit iniuria. non eſt ergo mirū magis
de accidēte q̄ de ſubſtātia. Et pꝫ per ſimi
le. ponat̃ ꝙ ſint hic duo hoīes de ſe pau⸗
peres nō valētes viuere niſi ſeruiēdo ali⸗
is ⁊ coexiſtēdo eis. rex aūt dat vni diuiti⸗
as / domū ⁊ hmōi: alteri nō. primꝰ viuit et
ſtat ꝑ ſe: aliꝰ cū eo et in eiꝰ domo. moritur
primꝰ / et domū ⁊ oīa que ſibi dederat rex
dat ſcđo: eſt magis mirū de ſcđo q̄ de pri
mo? certe nō. Eodē modo de ſubſtantia ⁊
accidēte applica. Et nō ſolū ſtāt acciden⸗
tia ꝑ ſe preſertim quātitas ſeu longitudo
latitudo ⁊ hmōi: imo nutriūt augmētant
et cōſeruāt comeſta ⁊ materiā ad generā⸗
dū ꝓpināt. Hoc eſt mirabile ꝙ talia q̄ nō
habēt materiā: nutriāt: ſed ſi mirabile nō
tn̄ īpoſſibile. apparet ꝑ ſile. Refert Aug.
ꝙ in quadā īſula hibernie ſunt hoīes nō
comedētes niſi ſolū de floribꝰ arboꝝ ⁊ her
barum viuētes. ſi hoc facit natura: multo
magis diuina grā: qr ſm ꝙ hr̄ ex̄ de reg.
iur. ꝙ acceſſoriū. vn̄ qui cōcedit principa⸗
le: ⁊ acceſſoriū. vt q̄ dicit alicui ꝙ ſit ep̄s:
dat ſibi ꝙ poſſit ordinare ⁊ hmōi. Cum er
go deꝰ det accidēti ī hoc ſacramēto. ſ. quā
titati ⁊ q̄litati modū ⁊ eē ſubſtātie: nō da
bit ſibi ꝓprietates ſubſtātie: vt poſſit nu⸗
trire ſicut ſubſtātia: augmētare vt ſubſtā⸗
Q tia ⁊ ſimilia? certe ſic. ¶ Itē eſt aliud mira
bile in hoc ſacramēto: ꝙ corpꝰ xp̄i ī hoc ſa
cramēto eſt ſine loci mutatione. nā erat ⁊
eſt localiter in celo: ⁊ eſt hic ſacramentali
ter in ſacramēto ⁊ realiter: ⁊ tn̄ nō deſcen
dit: et eſt hic ⁊ ibi ſimul et per mediū non
trāſit. hoc eſt mirabile. Nūquid eſſet mira
bile ꝙ aliquis hō eſſet ſuperiꝰ in turri: et
eſſet ſubito inferius ⁊ nō deſcēderet: ⁊ ſi⸗
mul ſuperiꝰ ⁊ inferius eſſet. Ita in ꝓpoſi
to. Et ſi eſt mirabile nō tn̄ impoſſibile. ap
paret ꝑ ſimile. nā videmꝰ ꝙ idē eſt verbū
cordis ⁊ oris: ⁊ tn̄ priꝰ erat ī corde ⁊ poſt⸗
modum fit in ore: ⁊ tn̄ nō receſſit a corde:
ita ꝙ ſimul eſt in corde ⁊ in ore. Ita in ꝓ⸗
poſito xp̄s q̄ eſt verbū dei p̄ris: prius erat
in celo ⁊ dictis verbis eſt in hoc ſacramē
to: ⁊ tn̄ non receſſit nec deſcendit de celo.
¶ Itē eſt aliud mirabile ꝙ totus xp̄s ſub
paruis partibꝰ hoſtie continet̃. ⁊ in quali R
bet diuiſione ſine eiꝰ partitione. hoc ē mi
rabile. Nunq̄d eēt mirabile ꝙ domꝰ cōti⸗
neret̃ pugillo ita paruo ꝙ totꝰ hō magnꝰ
poſſet claudi ſub panno vniꝰ palmi: ⁊ ſub
qualibet particula illiꝰ pāni. Ita in ꝓpo⸗
ſito totꝰ xp̄s ita magnꝰ ſicut fuit in cruce:
et eſt in celo: in parua hoſtia: ⁊ ſub q̄libet
eiꝰ particula diuiſa totaliter cōtinet̃: ⁊ tn̄
minime arctat̃. hoc eſt valde mirabile: nō
tn̄ impoſſibile: qđ apparet ꝑ ſile. Nā vide
mus ꝙ tota domꝰ quātūcūqꝫ magna tota
videt̃ ⁊ cōtinet̃ in paruo oculo: ⁊ in ſpecu
lo paruo: ⁊ quātūcūqꝫ ſpeculū diuidatur:
domꝰ in qualibet parte ſpeculi videtur et
cōtinet̃: ⁊ tn̄ ipſa domꝰ nec arctat̃: nec ab
breuiat̃. Idē apparet de aīa q̄ eſt tota in
toto ⁊ tota in qualibet parte ⁊ tn̄ minime
arctatur. ¶ Itē eſt aliud mirabile ꝙ totū
corpꝰ xp̄i cū ſanguine ⁊ aīa ⁊ diuinitate ē
in hoſtia ⁊ etiā in calice naturali concomi
tātia. hoc eſt mirabile. nā ſm iura tātū va
lēt verba quantū ſonāt. vt ſi habeo caſtrū
et hortū: ⁊ do tibi caſtrū ex vi hmōi dona
tionis nō intelligit̃ me dediſſe hortū. Uer
ba aūt ꝯſecrationis corporis ſunt. hoc eſt
corpꝰ meū. et cū fiat ibi ſolū mētio de cor
pore: et nō de ſanguine: nec de aīa: nec de
diuinitate: ſed ſolū de corpore: mirum eſt
ꝙ ſint ibi oīa iſta: niſi dicamus ꝙ xp̄s fue
rit mētitus: qđ lōge eſt a fidelibꝰ: cū ſit de
us. ſꝫ ſi eſt mirabile nō tn̄ impoſſibile: qđ
ptꝫ ꝑ ſimile. Nā ponat̃ ꝙ idē ſit comes et
vicecomes. comes regis aragonie: ⁊ vice⸗
comes regis Frācie. Si rex aragonie mit
tit litteras citatorias comiti vt veniat: ve
niet etiā et vicecomes: ſed aliter et aliter.
nā vi lr̄e citatorie venit comes: qr vt ſic eſt
regi ſubiectus ſm quādā cōcomitantiam.
officioꝝ. venit ⁊ vicecomes: quia ſunt iſta
duo officia in eadē perſona. Ita in ꝓpoſi
to ita cōſecrat̃ xp̄s hic inferiꝰ ſicut eſt ī ce
lo ſuperius. in celo aūt cū corpore cōmu⸗

nicatur ſanguis aīa ⁊ diuinitas: ⁊ cū ſan-
guine corp⁹ aīa ⁊ diuinitas. vi verboꝝ ꝗ
ꝯſecrationis corpis tm̄ eſt ibi corpus: ſed
rōne ꝯcomitātie eſt etiā ibi ſanguis aīa ⁊
diuinitas. Et q: in paraſceue ſero ⁊ ſabba
to ſancto/ nō erat ibi iſta cōcomitātia: q:
ſanguis nō erat cū corpore ⁊ aīa: ſed cū di
uinitate: iō ſi tūc apl'i conſecraſſent: vtiq꜃
corp⁹ cōſecraſſent vi verboꝝ tm̄: ſ꜃ cū diui
nitate rōne cōcomitātie: ſed mortuū ſine
aīa ⁊ ſanguine. ⁊ vi ꝟboꝝ cōſecraſſent ſan
guinē tm̄: ſ꜃ cū diuinitate rōne cōcomitā
tie tn̄ effuſum ſine aīa ⁊ corpore. Ad idem
pōt poni exēplū de rege aragonie: q̇ eſt ſi-
mul rex aragonie ⁊ comes barchinone: et
marchio ileride. et q̇cquid agit in arago-
nia agit virtute corone regie: ⁊ cū cōcomi
tātia quadā illud agit comes barchinone
et marchio ileride. et quicquid agit vt co
mes in barchinona agit quadā cōcomitā
tia vt rex aragonie. Idem ptz de aīa ⁊ cor
pore: q: vbi eſt vnū: ⁊ aliud rōne concomi
S tātie. ¶ Itē eſt aliud mirabile ī hoc ſacra-
mento: ꝙ eſt quotidiana ſumptio ſine di-
minutione. nā ſiue ſumat vn⁹: ſiue mille ⁊
tātū iſte: quātū illi. nunꝙ̄ diminuit. Hoc
eēt mirabile ꝙ haberes mille florenos in
marſupio: ⁊ omni die dares cētū: ⁊ nō mi
nueret pecunia. Ita in ꝓpoſito ꝙ quoti-
die (al's cōtinue) a tot fidelib⁹ ſumatur et
nō minuat: valde eſt mirabile: ſ꜃ ſi mirabi
le non tn̄ eſt impoſſibile. apparet in natu
ra ꝑ ſimile. Nā videm⁹ ſi ſit hic cādela ac-
cēſa ſumat de lumine continue quātū iſte
tantū ille: nūꝙ̄ lumē in cādela minuitur.
Idē apparet de ſciētia: q̄ quātūcūq꜃ mul
tis diſcipulis cōmunicet: nūꝙ̄ minuitur.
Ita recte in ꝓpoſito. hec deus oīa oſtēdit
in figura. nā hydria farine ⁊ oleum lechiti
quātūcūq꜃ cōtinue ſumeret nō minueba
tur vt dr̄. iij. Reg. xvij. ſicut ergo ibi ita et
T hic. ¶ Itē eſt aliud mirabile in hoc ſacra-
mēto: ꝙ eſt ibi continua cōfectio ſine au-
gmētatione. nā ꝯtinue celebratur a ſacer-
dotibus ⁊ cōficit: ⁊ tn̄ minime augmēta-
tur. hoc eſt valde mirabile. Nūquid eſſet
valde mirabile ꝙ hic nō eſſet niſi vn⁹ pa-
nis ⁊ eſſent. x. vel. xx. mulieres q̄ panes cō
ficerēt: et tandem nō eſſent plures panes
poſtmodū ꝙ̄ prius. Ita hic mane eſt vna
hoſtia ſola q̄nq꜃ in eccleſia: ⁊ vnū xpi cor-
pus: et vſq꜃ ad ſextā cōficiūt plus ꝙ̄. xxx.
vel. xl. ſacerdotes diuiſim q̄libet vnū cor-
pus xp̄i. Et ergo nec plus nec min⁹ ꝙ̄ pri
us: multū eſt mirabile: ſed ſi mirabile non
tn̄ impoſſibile. Apparet ꝑ ſimile. nā pona
tur ꝙ. x. manumiſſores q̄libet in ſolidū ꝓ
toto habeat poteſtatē dādi caſtrū: donet
vnus: donatū eſt ꝑfecte totū. donet ali⁹:
nec plus h꜃ ius cui donat/ ꝙ̄ prius ſi oēs
x. cōiūctim vel diuiſim donarēt eidē ⁊ qui
libet decies. tātum eſt et quantum vnū et
quantum ſimul. Idē ſi abſoluatur quis a
pctīs ſuis a ſacerdote ſemel ⁊ iterū et ite-
rū ſi milleſies abſolueret eū non pl⁹ quan
tū ad dimiſſionē culpe: ꝙ̄ prima vice effi-
ceret etiā ſi centū eſſent. Ita in propoſito
ſi mille conſecrēt coniūctim vel diuiſim: ⁊
quilibet milleſies nō plus de corpore xp̄i
eſſet ibi ꝙ̄ prius. Hoc deus antea oſtēde-
rat in figura. nā legit Exo. xvj. ꝙ filij iſrl'
debebāt pro quolibet capite colligere vnā
menſurā talē. ſ. gomor vnū. et ſi vnus cen
tū collegiſſet nūꝙ̄ niſi vnā habuiſſet. Ita
in ꝓpoſito ſi vn⁹ decē hoſtias accipiat cō
municādo vel cōficiēdo: nō plus de corpo
re xp̄i recipiet: ꝙ̄ ille qui nō recipit vel cō
ficit niſi vnā. ¶ Item eſt aliud mirabile in u
hoc ſacramēto: ꝙ eſt vſus ſine corpis xp̄i
vel ſanguinis diuiſione vel fractione. nā
ſpecies panis dētibus teritur: ſed xp̄i cor-
pus vel eius oſſa vel neruus nō diuidit:
nec frāgitur. hoc eſt mirabile. ptz. nam ꝙ
panis dentibus vel fructus tereret et nō
diuideret nec frangeretur: valde eſſet mi-
rabile. Ita hic in propoſito. ſed ſi mirabi-
le eſt hoc nō tn̄ impoſſibile. Ptz ꝑ ſimile.
nā ſi ſpeculū in quo eſt imago frāgit: ima
go tn̄ nō diuiditur nec frāgitur: ſ꜃ ſub q̄li
bet particula integra cōſpicitur. Ita in ꝓ
poſito quātūcūq꜃ hoſtia dētibus teratur:
xp̄i corpus: nec eius os: nec neruus diui-
ditur vel frāgitur. ¶ Itē eſt aliud mirabi-
le in hoc ſacramēto. ſ. ab immūdis mādu
catio vel potatio ſine ipius ſacramēti pol
lutiōe. hoc eſt valde mirabile. Nunq̄d mi
rabile eſſet ꝙ lapis precioſus caderet ī ce
no: ⁊ nō pollueret. Ita in ꝓpoſito: ſ꜃ ſi eſt
mirabile nō tn̄ impoſſibile. Apparet ꝑ ſi-
mile. nā videmus ꝙ ſol mittit radiū ſuū
mūdiſſimū ſuper oēm locū mundū vel im
mundū: et tn̄ ipſe radius vel ſplēdor non
polluitur. Ita in propoſito. xp̄s q̄ eſt dei
patris ſplēdor ⁊ radius: recipit a iuſtis ⁊
pctōribus: interdū a brutis: interdum ab
hoibus: ⁊ tn̄ pōt cadere in terrā limpidā:

et in terrā immundā vt in lutū: et tn̄ mini
x me polluitur vel fedat. ¶ Itē eſt aliud mi
rabile in hoc ſacramento: ꝙ eſt iſti⁹ ſacra
menti diuinoꝝ locoꝝ mutatio ſine contra
dictione et ſine corporis impulſione et de
preſſione. hoc eſt mirabile. Nunquid eſſet
mirabile ꝙ idē homo eſſet ſuperius et in
ferius: quieſceret et moueretur: aſcēderet
et deſcenderet. Ita eſt in propoſito: ſed ſi
eſt mirabile: non tamē eſt impoſſibile. qd
apparet per ſimile. Nam videmus ꝙ vox
que ab vno ore emittitur a diuerſis auri-
bus in diuerſis locis exiſtentib⁹ auditur.
Ita xp̄s qui eſt omnipotēs ſermo: qui ab
ore altiſſimi prodijt: in celo exiſtens in di
uerſis hoſtijs continetur. nec corpus chri
ſti aſcendit iſto hoſtiā eleuante: nec depri
mitur alio hoſtiam deprimente. ſed in ho
ſtia que defertur vel portatur deprimitur
vel eleuatur immotus ꝑſeuerat: niſi in ce
lo moueatur: ſed ſaltē ad motū hoſtie nō
mouetur. Apparet per ſimile. nā cor quie
ſcit in corpore eius cuius eſt: ⁊ ibi ꝯtinue
quieſcit. hoc eſt locum talem non mutat:
ꝙ̄uis intra talē moueatur per volūtatem
et affectionē. nam quocunq꜃ iuerit reſvo
lita: illuc ibit et cor: q: ſm̄ Aug. ibi eſt cor
vbi amat. habeat ergo tres theſauros: in
quolibet eſt: et in quocunq꜃ theſauri mo-
ueātur: cor illuc eſt: et in diuerſis eſt: et tn̄
illis non mouetur: ſed in corpore proprio
perſeuerat. Ita in propoſito xp̄s eſt in ce-
lo et infra eius ambitū ſm̄ eius benepla-
citum non defectū mouetur ſicut alia cor
pora ſanctoꝝ: nihilominus vi verborū eſt
in iſta et in illa ſacramenti hoſtia eleuata
depreſſa vel deportata: ⁊ tn̄ ipſe nō depor
tatur: nec eleuatur: nec deprimitur: ſed ſu
y per celos continue perſeuerat. ¶ Item eſt
aliud mirabile in hoc ſacramento: ꝙ ibi
eſt xp̄s angelorum ⁊ ſanctorum preſentia
velatus: qui eum vident in propria viſio-
ne. Augu. Quanta enim contritione et la
chrymarum fonte. quanta reuerentia ⁊ ti
more. quanta corporis caſtitate et anime
puritate iſtud diuinum et celeſte eſt ſacri-
ficium celebrandum: vbi caro tua in veri-
tate ſumitur: vbi ſanguis tuus in verita-
te bibitur: vbi ſumma imis coniungunt:
vbi adeſt ſanctorum cōſortium angeloꝝ:
vbi tu es ſacerdos et ſacrificium. ſentiat
mens mea dulcedinem beatiſſime preſen
tie tue; et excubias ſanctorum angelorum
tuoꝝ in circūitu meo. hec ille. Hoc eſt mi-
rabile ꝙ rex cum exercitu ſuo preſens exi-
ſtat ⁊ minime videatur. Sed ſi eſt mirabi
le: non tamen impoſſibile. apparet per ſi-
mile. Nā videmus: legimus: et audimus:
ꝙ angeli apparent in aliena ſpecie vt in
aeris corpore. et demon triſtis et turpiſſi
mus in ſpecie iuuenis pulcherrimi in ae-
re. Ita per oppoſitum chriſtus glorioſus
angelis velatus apparet in ſpecie aliena:
et eſt inuiſibilis. Si enim natura facit ꝙ
claudit infra ouū pullum interius vt non
videatur nec caro nec oſſa: non poteſt vir
tus diuina vt panis accidentia ſint chri-
ſti carnem et oſſa velantia? Si etiam vir-
tus naturalis facit hominem inuiſibilem
vt puluis corij ſerpentis cū alijs ſm̄ quoſ
dam. non poteſt virtus diuina hoc facere
de chriſti carne? Hoc aūt oſtenderat deus
antea in figura. iij. Reg. xix. Nā angelus
dedit helie panem ſubcinericium. Per ci-
nerem intelligimus accidētia panis: que
de cinere ſunt formata in clibano: et in ci-
nerem redigēda. per panem chriſti carnē.
Et ſic patet quomodo ſubſtantia panis ⁊
vini cū omnibus predictis mirabilibus/
in chriſti carnem et ſanguinem ſacramen
taliter cōuertunt. ⁊ h̄ ē qd xp̄s dixit Ioh.
in. c. vj. Caro mea vere ē cibus: ⁊ ſanguis
mea vere ē pot⁹. Et hoc de ſcd̄o ꝑncipali.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio principali-

ter ꝙ in verbis thematis ꝑaſſumpti oſtē-
ditur cōſeruatio ſpiritualis: cum dicitur:
pro mūdi vita. et parcatis: q: non inueni
pl⁹ de hac tertia pte. Explicit. Deo grās.

¶ Dn̄ica pria poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

IN hoc apparu-

it charitas dei in nobis. j.
Ioh. iiij. Dimiſſis ſubtilib⁹
q̄buſcūq꜃ imaginationib⁹
et curioſis: mouet qd quali
ter ad vtilitatē nr̄am/ in quo/ vel in q̄bus
apparuit gratia dei: in fratribus cunctis
ſacri ordinis btī dn̄ici primitiuis: qui nūc
manēt in charitate ꝑfecta: ⁊ q̄ deo btīfice
fruūtur? Ad iſtā q̄ſtionē pōt multiplr̄ rn̄-
deri nō recedēdo a thēate iā aſſūpto. Nā
Apparuit in feruore deuotionis.
Apparuit in ardore predicationis.
Apparuit in amore dilectionis.

Apparuit in dolore paſſionis.
Apparuit in profectu ſciētie.
Apparuit in amplexu abſtinētie.
Apparuit in ritu obedientie.
Apparuit in cultu regularis obſeruātie.

¶ Primo apparuit ⁊c. Quātus feruor de
uotionis/ꝯtēplatiōis/orōnis/ apparuit
in patre mirifico beato dn̄ico: q̄ fuit cano
nicus voto ꝓfeſſionis: monachus auſte-
ritate ꝯuerſationis: apl'icus officio p̄di-
cationis. Quātus feruor apparuit in ma
giſtro iordano teutonico: q̄ tāꝙ iſraelita
deuotione et cōtemplatione: cuius deuo
tio traxit ad ordinē mille fratres tp̄e ſuo
ad ordinē introductos. Quantꝰ feruor ap
paruit ī magiſtro raymūdo de pēna forti
cathalano: q̄ fuit vir tante ſctītatis ſicut
crebra miracula ꝓteſtant̄. Quantus fer-
uor apparuit in magiſtro iohāne teutoni
co: qui poſt mortē ſuam fratri deuoto per
claſtrū in curru igneo ambulando viſus
fuit. Quantus feruor apparuit in maḡro
humberto de romanis: qui ſpeculū ⁊ ima
go religioſoꝝ d̄r extitiſſe: vir deuotus di-
ſcretus et litteratus. Quantus feruor de
uotionis fuit in magiſtro iohāne vercell̄.
vbiq̄ȝ vir tā preclarus non eſt inuētus in
prudētia: in experientia: in opinione ⁊ fa
ma: q̄ patriarchatū hierl̄m a nicolao pa-
pa ſibi oblatum accipere recuſauit. Quā-
tus feruor deuotiōis extitit in iuuene hi-
ſpano: qui nec frāgebat̄ aduerſitate: nec
eleuabat̄ ꝓſperitate. Quantus feruor vt
ſupra extitit in fratre nicolao triuiſio: qui
poſt magiſteriū ordinis ꝑfectiſſimū per
pontificē in cardinalē p̄ſbyterū eſt aſſum
ptus: demum in papam vocatum Bene-
dictum. xj. digniſſime exaltatus: qui poſt
mortē claruit miraculis glorioſis. ⁊ ſic de
ꝙplurimis alijs. Charitas iſtorum fuit
ignis accenſus in rubo q̄ apparuit moyſi
Exodi. iij. Sed quo abijt feruor iſte vel
charitas iſta? iam in parte venit tempus
quod chriſtus predixit Matth. xxiiij. dic̄.
Refrigeſcet charitas multoꝝ.

¶ Scd̄o apparuit charitas ⁊c. Iſto mo-
do apparuit charitas in pr̄e nr̄o btō do-
minico: q̄ apparuit quaſi baiulās faculā
ardentē in ore. quaſi ſtellā h̄ns in fronte.
quaſi helias ꝓpheta cū feruore maxime
charitatis ꝯ̄ hereticos predicās ꝟbū dei.
Quales apparuerūt multi filij beati Do
minici. qualis apparuit frater Thomas
de leuercmo. qualis frater Jacobꝰ de vo-
ragine. qualis frater Jacobꝰ lauſañ. qua
lis frater Jacobus de biardo. q̄lis frater
Guido. qualis frater Armandus. frater
Arnaldus de prato. In iſtis et in pluribꝰ
alijs famoſis p̄dicatoribꝰ apparuit ignis
charitatꝭ in fructuoſis p̄dicationibꝰ ſuis
immo apparuerūt illis diſpartite lingue
tanꝙ ignis ignita eloquia producentes.
Iſti nomen noſtre ſacre religionis: no-
men diuinū: nomē apoſtolicū: nomē euā
gelicum ab innocētio papa impoſitū: no
men a sctō gregorio p̄dicatū: nomē a bea
to dominico meritis glorioſis obtentū.
Iſtud nomē ordo p̄dicatorū famoſi p̄di-
catores ſuis fructuoſis predicationibus
ornauerūt magnificauerūt. Reuera anti
quitꝰ apparuit rota vna ſup terrā. Eze. j.
Rota iſta fuit olim ſacra religio. rota in
medio rote. rota volubilis que rotauit ꝑ
varias regiones fratribus predicātibus
circūiendo loca ciuitates et caſtra intātū
ꝙ vox magni tonitrui fuit audita ī rota.

¶ Tertio p̄ncipal'r apparuit charitas in
amore ⁊c. Supra modum in charitate. in
igne diuini amoris affuerūt fratres ⁊ pa
tres ī ordine p̄mitiuo: mutuā inuicē cha
ritatē h̄ntes. charitatē inuicē diligentes
j. Pet. iiij. Et hoc oro: vt charitas vr̄a ma
gis ac magis abūdet in oī ſciētia et in oī
ſenſu. Phil. j. q̄r teſte hugone de laudibꝰ
charitatis. Charitas martyres coronat:
et ꝑ eā perueniūt ad celū. ꝗ magis ac ma
gis abūdet. Itē charitas eſt ꝑ quā deꝰ ve
nit ad hoīes: et hoīes vadūt ad deū. Iſta
eſt q̄ deū traxit ad terrā: ⁊ hoīem leuauit
ad celū. Itē idē Hugo. Aīam quā chari-
tas inhabitat: ſupbia non inflat: inuidia
nō deuaſtat. ira nō diſſipat. triſticia ma-
la nō vexat. auaricia nō excecat. gula non
inflāmat. luxuria non inquinat. charitas
ſemp mūda: ſemper caſta: ſemper quieta:
ſemp leta: ſemp pacifica ⁊ benigna. Ergo
deꝰ qui diues eſt in mīa (Ephe. ij.) abū-
dare faciat charitatē veſtrā in inuicem. j.
Theſſa. iij. ſicut abūdauit in primordio/
et in ortu noſtre ſacre religionis.

¶ Quarto p̄ncipaliter apparuit charitas
in pr̄ibꝰ ⁊c. Tāta apparuit charitas ī ali-
quibꝰ nr̄i ordinis ꝓfeſſoribꝰ: ꝙ maior ap
parere nō potuit in paſſiōe martyrij vſq̄ȝ
ad mortē. ſicut apparet de almo inq̄ſito-
re beato martyre petro de verona: q̄ fidei

dilatatione atq̄ȝ defenſione palmā marty
rij debuit obtinere. Apparet vlteriꝰ de fra
tre dn̄ico eiuſdē ſctī petri cōſocio ſangui-
ne martyrij laureato. Itē apꝑuit iſta cha-
ritas in fratribꝰ guillermo arnaldi inq̄ſi-
tore teutonico. B. de rupe forti. garſia de
aura gladio crudeliter interēptis in auio
neto. Itē apparuit iſta charitas in fratre
ſtephano apud vegeliū veneno ſibi ab he
reticis propinato. Itē apparuit in nona-
ginta circiter fratribus circa partes vnga
rie: q̄ a paganis ſunt varijs mortibꝰ truci
dati. alij gladijs: alij ſagittis: alij lanceis
trāſfixi: alij ignibꝰ ꝯcremati. Iſti oēs igne
tāte charitatis accēſi ad regna celoꝝ cum
palma martyrij feliciter ꝑuenerūt. Itē ap
paruit charitas iſta ī fratre pagano inq̄ſi
tore lōbardie: q̄ multis ꝯfoſſus vulneribꝰ
exēplo ſaluatoris ī latere lācea ꝑforatus/
palmā martyrij ꝓ xp̄i noīe meruit obtine
re. Itē apparuit ī q̄ttuor fratribꝰ ī captio
ne antiochie ciuitatꝭ cū pluribꝰ alijs xp̄ia
nis viris: q̄ in fame: ī ſiti: in frigore: ⁊ nu-
ditate: ⁊ alijs ꝑſecutionibꝰ multis q̄ſi vſq̄ȝ
ad mortē viriliter certauerunt. Iſti oēs a
charitate ſeparari nō potuerūt: nec ī mor
te: nec ī vita: īduti loricā fidei. j. Theſ. v.

¶ Itē q̄nto apparuit in ꝓfectu ſcīe. Quid
dicemus de almo doctore nr̄o Thoma de
aq̄no: cuiꝰ doctrine: cuiꝰ ſcīe: cuiꝰ ſcriptu-
re laudes oīa mūdi climata preconizant?
Quid dicemꝰ de sctō Alberto teutonico:
cuiꝰ laus eſt in eccl'ia ꝓpter libros cōpoſi
tos: ⁊ cōmēta ī naturali ꝑhia? Quid dice
mus de magiſtro raymūdo de pēna forti:
quē canoniſte collaudare nō ceſſant: q̄ de
cretales ī vnū volumē redegit de mādato
ſummi pōtificis: ſicut in ꝓhemio decreta
liū cōtinet̄. Quid dicemꝰ de dn̄o hugone
cardinali: q̄ totā bibliā poſtillauit? Quid
dicemꝰ de dn̄o petro de tarātaſia demū ſū
mo pōtifice. q̄d de fratre rolādo cremēſi?
quid de fratre moneta lōbardo? q̄d de fra
tre guillermo de petra alta? q̄d de fratre
anibaldo romano? q̄d de maḡro herueo?
q̄d de dn̄o fratre raymūdo beq̄m patriar-
cha hieroſolymitano? q̄d de dn̄o fratre pe
tro de palude? quid de fratre bernardo de
trilia? quid de fratre roberto holkot. ⁊ de
pluribꝰ alijs q̄ apparuerūt tāꝙ ſtelle ī fir
mamēto eccl'ie militātis: q̄ dederūt lumē
in cuſtodijs ſuis. q̄ nō fuerūt īflati de ſcīē
tia. qm̄ cōiter ſciētia inflat: ſed edificaue
rūt ſpūaliter ꝑ charitatē edificia magna:
qm̄ ſc̄m apl'ȝ charitas edificat. j. Cor. viij.
Iſti ad robur fidei: ad edificationē eccl'ie
ad explanationem ſacre ſcripture/ libros/
ſummas/ poſtillas/ cōmenta/ tractatꝰ/ vo
lumina ſcripta magna ediderunt. Tēpori
bus iſtoꝝ apparuit gr̄a ſaluatoris nr̄i dei
erudiēs nos. ad Titū. ij. Iſti nō tētauerūt
deū. Iſti crediderūt ī deū. ideo apparuit
eis ſcīa dei. Sap. j. Inuenit̄ ab his q̄ non
tētāt deū. apparet eis q̄ fidē habēt ī illū.

¶ Sexto apparuit charitas ⁊c̄. Nēpe anti
qui ⁊ approbati religioſi anachorite maxi
me: imo etiā cenobite primū p̄ncipale q̄d
faciebāt: abſtinētie ſe total'r mācipabant.
Patȝ de btō paulo primo heremita. de btō
antonio magno: q̄ panē ſiccū de. vj. mēſi-
bus coctū māducabāt. pȝ de btō b̄ndicto.
de btō mauro. de btō dn̄ico. et de multis
alijs: qui carnē ſuā ieiunijs ⁊ abſtinētijs
macerauerūt: attēdētes ad illos tres pue
ros iudeoꝝ captiuos abſtinentes: q̄ nutri
ti leguminibꝰ: apparuerūt pulchriores in
corpore: ꝙ pueri alij q̄ cibo regio veſcebā
tur. ſicut ſcriptū eſt Dan. j. Sȝ q̄ abijt cha
ritas iſta? quo abijt abſtinētia iſta? Mul-
ti nō ꝯſiderant quid accidit guloſis retro
actis tpibꝰ: q̄ de abſtinētia nō curauerūt
ꝓpter gulā. ꝓpter pomū p̄mꝰ hō mortē ī-
uenit. ꝓpter lēticulā eſau p̄matū ꝑdidit.
⁊ multi ī deſerto ꝓpter gulā ꝓſtrati ſunt.

¶ Itē apparuit charitas ī ritu obediētie.
Apparuit ī noe/ ī arce fabricatiōe: qm̄ ad
preceptū dn̄i fabricauit arcā. Apparuit in
abraā/ in filij īmolatiōe. de q̄ dato ſibi p̄ce
pto a dn̄o: ſtatim nō ꝓcraſtinādo hūiliter
obediuit. Apparuit ī ioſeph/ in fratrū ſuo
rū viſitatiōe ad mādatū pr̄is ſui: licȝ fr̄es
ipm odio haberēt vſq̄ȝ ad mortē. Apꝑuit
obediētia ī moyſe/ in ppl'i liberatione ad
p̄ceptū dei: lȝ legitime ſe excuſauit. Quid
dicemꝰ de paulo: in quo apparuit prōpta
obediētia qn̄ alta voce clamauit. Dn̄e q̄d
me vis facere? Act. ix. ſtatī parat ſe ad obe
diendū qui primo ſeuiebat ad ꝑſequēdū.
Quid de oībꝰ apl'is: q̄ relictis oībꝰ ſecuti
ſunt xp̄m. Quō apparuit charitas ī abſti-
nētia iſta: ī religioſis antiq̄s: lingua enar
rare non poſſet. Quō apparet in nobis?
prochdolor nō ſeruātur precepta diuina.
ſequitur nos volūtas propria. Quid acci
dit inobediētibus tēporibus retroactis?
male. Quid propter inobedientiā accidit

ꝓtoplauſto: quoniã de paradiſo expul-
ſus eſt: labori expoſitus: et mortẽ dͥ incur
riſſe. Quid accidit filijs iſrael: qui ad pre-
ceptũ montẽ aſcẽdere noluerũt. quid acci
dit angelo? qd ſauli? quid ſalomoni? quid
vaſthi regine. Bern. in ſermone. Propter
inobedientiam angelus celũ: adã paradi
ſum: ſaul regnũ: ⁊ ſalomõ perdidit amorẽ
diuinum. Attẽdamus quã mercedẽ habe
bũt obediẽtes: vt dicãt in fiducia. Cũ ap-
paruerit: ſimiles ei erimꝰ: ⁊ videbimus eũ
ſicuti eſt. j. Joh. iij. Jnobediẽtibus appa
rebit: et nõ mentietur. et reuera illis terri
bilis apparebit. Horrende ⁊ cito appare-
bit vobis. Sap. vj.
¶ Jtẽ apparuit charitas ⁊c̃. Quales fue-
rũt fratres in ordine primitiui: regulares
obſeruãtias in bona charitate cum diligẽ
tia adiplẽdo quales in ſilentio? quales in
diuino officio? quales in habitu nõ curio
ſo? quales in cibo non ſumptuoſo? ꝙ dili-
gẽtes in ſtudio: nõ vacãtes ocio? ꝙ arden
tes in ꝑdicatione? ꝙ feruentes in charita
te ⁊ dilectione? ꝙ obediẽtes ſuperioribꝰ?
ꝙ attẽdẽtes orationibꝰ? De regularibꝰ ob
ſeruãtijs que fuerũt antiquis patribꝰ: lo-
quitur hugo ad ꝓpoſitum dicẽs. Prelati
(inquit) ſubditos cuſtodiant: ſubditi pre
latis benigne obediant: deuoti ſenes: la-
borioſi ſint iuuenes. appareat honeſtas ĩ
habitu: mediocritas in victu. ſint in clau-
ſtro aſſidui: ad curiam rari. non ſint carna
les: ſꝫ magis ſpirituales. ſint pſalmis in-
tenti: non cauſis. in clauſtro nõ ſit rumor
ſed magis lectio. in clauſtro non ſint li-
tes: ſed confeſſio. ſit in choro vera ſimpli-
citas: circa altare reuerẽtie honeſtas. Ta-
les flores apparuerunt in terra bona no-
ſtre clare religiõis illo tpe. Primo noſtra
ſacra religio fuit illa ſtella: que in oriente
apparuit regibus et antecedebat ducatũ
preſtando. Charitas veſtra magis ac ma-
gis abũdet in ſupradictis declaratis. Jn
troducti in cellam vinariam ſacre religio
nis: vbi ſit vinum deuotionis/compũctio
nis et leticie ſpiritualis. vbi ſit charitas
ordinata: que vniuerſitatem operiat deli
ctorum: in charitate radicati comprehen
ſores efficiamur felicitatis eterne. Amen.

¶ Dominica prima poſt fe-
ſtum trinitatis. Sermo. ij.

Mortuꝰ eſt diues
et ſepultꝰ eſt in inferno. Lu
ce. xvj. Honorabiles domi-
ni ſm ꝙ dicit beatus Aug.
in triplici hoĩs ſtatu eiꝰ vir
tus/vel vitiũ: perfectio/vel imꝑfectio cõ-
ſideratur. ſ. in vita: in morte: ⁊ poſt mortẽ.
De iſto triplici ſtatu laudat beatus Aug.
btm̃ ſtephanũ ĩ qdã ſmo. quẽ facit de eo:
ſub iſto thẽate ſcripto Act. vj. Stephanꝰ
plenꝰ grã ⁊ fortitudĩe faciebat ſigna ⁊ ꝓdi
gia magna ĩ pplo. ⁊ dic. ꝙ btũs ſtephanꝰ
fuit ꝑfectꝰ ĩ morte: qꝛ plenꝰ fortitudĩe. fuit
plenꝰ gratia poſt mortẽ/qñ faciebat ſigna
et ꝓdigia magna in populo. Ad ꝓpoſitũ
in euãgelio hodierno fit mẽtio de quodã
diuite malo: ⁊ de quodam mẽdico lazaro
paupere bono. diues improbatur: ⁊ pau-
per laudatur: et quilibet eoꝝ diuerſificat̃
ſm predictos tres ſtatꝰ. Jſte eñ diues: et
iſte paup de qbus in euãgelio hodierno.
Pmo diuerſificãt̃ ĩ vita ꝑ fortunã variatã.
Secundo diuerſificantur in morte per ſe
pulturam aſſignatam.
Tertio diuerſificãtur poſt mortẽ per ope-
rationem remuneratam.
Et ſm iſtas tres diuerſitates et diuerſifi-
cationes diuitis ⁊ pauperis/ſunt tres tra
ctatus in euangelio hodierno.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ in pma
parte euãgelij diuerſificant̃ ſupradicti. di
ues. ſ. ⁊ paup per fortunã variatã. Jn hac
vita vnꝰ habuit fortunã proſperã: quia di
ues. aliꝰ aduerſam: qꝛ mẽdicus ⁊ pauper.
vnꝰ accipiebat fortunã cũ vultu ſereno: qꝛ
erat diues. aliꝰ cũ vultu nubilo: qꝛ erat mẽ
dicꝰ ⁊ paup. Et nota ſtatĩ ꝙ diuitie vel di
uitẽ eẽ ſimplr ⁊ ſm ſe ⁊ vſum eaꝝ nõ vitu
perat̃: nec malũ eſt: ſed ꝓpter abuſum. qꝺ
idẽ dͥ de paupere vel de pauꝑtate. Abraã
erat diues valde. Geñ. xiij. Jtẽ oẽs ſancti
patriarche ⁊ ꝓphete diuites valde. ⁊ de-
us: qꝛ gloria ⁊ diuitie in domo eiꝰ. ſcribit̃
in pſ. cxj. Et ĩ xpo ꝓ nobis ĩcarnato ſimul
concurrerũt diuitie ſpũales/⁊ paupertas
tẽporalis: qꝛ dauid dicit pſ. xlviij. Simul
in vnũ diues ⁊ pauper. Pro tanto ſcribit̃
Prouer. xxij. Diues ⁊ pauper obuiauerũt
ſibi: vtriuſqꝫ operator eſt dñs. Vñ Chryſ.
ſup iſto verbo. Diues ⁊ paup obuiauerũt

ſibi. ſic inquit. Pauperem facit dñs pro-
pter diuitẽ: et diuitẽ ꝓpter pauperẽ: qꝛ di
ues ſuſtẽtat pauperẽ: ⁊ ſuſtentatur diues
a paupere. Diues ſuſtentat pauperẽ in tẽ
poralibꝰ: paup vͦo ſuſtẽtat diuitẽ in ſpiri-
tualibus. Nõ igit̃ diuitie de ſe male ſunt
ꝓpter vſum: ſed ꝓpter abuſum. Nã ſicut
dicit Ambro. Diuitie impedimẽta ſunt re
probis: ꝓbis vͦo ſunt iuuamẽta virtutis.
Jdẽ eſt de pauꝑtate. Uſus bonus diuitia
rũ eſt liberalitas ⁊ cõicatio: ad pauperem
elemoſyna: abuſus eſt auaricia: crudeli-
tas: et iniuria. Uſus bonus paupertatis
eſt patiẽtia. abuſus eſt ſuꝑbia ⁊ impatiẽ-
tia. Eccli. xxv. Tres ſpecies odiuit anima
mea dicit dñs. Pauperẽ ſuꝑbũ: diuitẽ mẽ
dacẽ: et ſenẽ fatuũ ⁊ inſenſatũ. Ad propo-
ſitũ diues iſte de quo in euangelio hodier-
no: abuſus ẽ diuitijs: ⁊ male vſus fuit tri
pliciter. nõ ſolũ erat diues in re: ſed in vo-
luntate ⁊ cupiditate. Primo ꝑ iniquitatẽ
auaricioſam. nã cõgregãdo et conſeruan-
do recipiẽdo: et nõ pauperi cõmunicãdo:
iniquitatẽ cõtraxit. hec eſt iniquitas aua
ricie. vñ Aug. Oĩs diues aut eſt iniquus
aut heres iniqui. de iſtis apl's. j. Timoth.
vj. Qui volũt diuites fieri incidũt in tẽta
tionẽ: et in laqueũ diaboli. Scđo abuſus
eſt hic diues ſuis diuitijs in vanitatem: qꝛ
induebatur purpura ⁊ byſſo. Purpura eſt
veſtimẽtũ egregiũ regũ vel imperatorum
ſanguine tinctũ: quo induebat̃ iſte diues
a parte ſuperiori ⁊ extra ad oſtenſionẽ ſue
vanitatꝫ byſſus ẽ linũ delicatũ ⁊ cãdidũ:
qꝺ fit in egypto: quo vtebat̃ ꝓ camiſia ad
carnẽ a parte interiori ad nutriendũ ſe de
licate: et his veſtibus eſt abuſus: vnde ve
ſtes generaliter inducte ſunt ꝓpter pecca
tũ. Jn ſtatu innocẽtie nõ fuiſſent veſtes:
ſꝫ nudi hoĩes fuiſſent. nudi ⁊ puri ſine ve
recũdia et ſine vlla indigẽtia. ſed veſtis ꝑ
pctm̃ induta propter feditatẽ ⁊ turpitudi
nẽ hoĩs cooperiendã. Pro tãto dixit Frã-
ciſcus petrar. lib. de remedijs. tit. de veſti
tu cultuqꝫ inſigni. Que pura ſunt: nuda
videri amãt: mos eſt feda coloribus abde
re. pudebit oculus exterior. quicqd eo te
git̃ cogitabis. inſana eñ ambitio ⁊ fumũ
tegere purpura. Jtẽ inſania fuit iſtius di
uitis: ꝓpter qꝺ fuit dãnatus. ſm ꝙ dicit
Greg. in home. hodierna. Si cultꝰ veſtiũ
ꝑcioſarũ nõ eẽt pctm̃: nũqꝫ ſermo diuinꝰ
tã vulgariter exprimeret ꝙ diues indutꝰ
purpura ⁊ byſſo apud inferos torqueret̃.
Vñ qꝛ ꝓpter iſtud veſtimẽtũ purpure: qꝺ
eſt tinctũ ſanguine: diues iſte ſm Grego.
poſitꝰ eſt in igne infernali. in eo igit̃ ĩplet̃
illud Eſa. ix. Ueſtimẽtum mixtũ ſanguine
erit ĩ cõbuſtionẽ ⁊ cibꝰ ignis. Specialiter
implet̃ in clericis vitioſis quoꝝ veſtimen
tũ ⁊ bñficiũ eſt de ſanguine xpi: ⁊ propter
hoc albũ ⁊ cãdidũ byſſuꝫ indui nõ debẽt:
ſicut iſte diues q̇ poſitꝰ eſt ꝓpter byſſum
cãdidũ/in obſcurũ in ꝓfundũ abyſſi: ⁊ de
numero eſt illoꝝ: de quibꝰ Exo. xv. Abyſſi
operuerũt eos: deſcẽderũt in ꝓfundũ qͣſi
lapis. Tertio et vltimo abuſus eſt diues
iſte ſuis diuitijs ꝑ vitã delitioſam: qꝛ epu
labat̃ quotidie ſplẽdide. Primo abuſus ẽ
diues ſuis diuitijs auare congregãdo ⁊c̃.
Scđo abuſus eſt in veſtitu põpoſe portã
do: modo in cibo delitioſo. ⁊ hoc in tribꝰ.
Primo multiplicãdo cibos: qꝛ epulabat̃.
nõ dicit reficiebat̃: quod ſignat neceſſita-
tẽ: ſed epulabat̃: quod ſignat ſuꝑfluitatẽ
nimiã. qꝛ quotidie: nõ dicit in diebꝰ feſti-
uis: vel in dñicis diebꝰ: vel bis: vel ter: ſꝫ
quotidie. Scđo in illis cõtinuãdis quoti
die ĩ ſeptimana ſplẽdor erat: nõ ſolũ ĩ pre
cioſitate ciboꝝ: ſed etiã ĩ varietate. Tertio
in ſolẽnizãdo cibos: qꝛ ſplẽdide. non ſolũ
epulabat̃ ſplẽdide quoad opulentiã et ap
paratũ ciboꝝ tm̃: ſꝫ etiã in ſolẽnitate mi-
niſtrãtiũ ⁊ aſſiſtẽtiũ ſeruitoꝝ: ⁊ in lumina
ribus: vt hora cene: qꝛ erãt corã eo incẽſa
multa intortitia ſiue tede: ⁊ faces. Et etiã
erat ſplẽdor in vaſoꝝ auri ⁊ argẽti copia.
Talẽ ſplẽdorẽ habuit in cibarijs ſuis bal-
thaſar: vt pꝫ Dañ. v. ⁊ rex Aſuerus: vt pꝫ
Heſter. j. Cõdẽnat̃ g̊ iſte diues in preſen-
ti euãgelio: ſꝫ nõ ꝓpter vſum diuitiaꝝ ſua
rũ: ſꝫ ꝓpter abuſum: de quo dͥ in ꝑncipio
euãgelij. Hõ qdã erat diues q̇ ĩduebatur
⁊c̃. ſeqt̃. Et erat qdã mẽdicꝰ noĩe lazarꝰ: q̇
iacebat ad ianuam eius vlceribꝰ plenꝰ: cu
piẽs ſaturari de micis q̃ cadebãt de mẽſa
diuitis ⁊ nemo illi dabat. Sꝫ ⁊ canes ve-
niebãt ⁊c̃. Sicut ſuꝑiꝰ honorabiles dñi a
deo vituperat̃ diues de abuſu diuitiarũ:
hic cõmẽdat̃ paup de pauꝑtatꝫ bono. Bo
nus vſus diuitiaꝝ ẽ liberalitas ⁊ elemoſy
na. abuſus ẽ ſuꝑbia/auaricia/gula/luxu-
ria. Bonꝰ vſꝰ pauꝑtatꝫ ẽ patiẽtia. abuſꝰ ẽ
deſꝑatio ⁊ ĩpatiẽtia. De bono vſu pauꝑta
tis ꝯmẽdat̃ h iſte paup lazarꝰ: qꝛ lꝫ hẽbat
tẽtatiões: tñ nõ ẽ ſuꝑatꝰ. Tẽtat̃ eñ paup

Primo de bonis:q: mendicus.
Scđo de infirmitate:q: iacebat.
Tertio de plagis:q: vlceribus plenus.
Pauper em̄ de multis tētatur.ſcʒ de fur-
to:de mēdacio:de periurio ꝛc. Prouerb.
xxx.inquit ſalomon. Mendicitatē ꝛ diui
tias ne dederis mihi : ſed tm̄ victui meo
tribue neceſſaria : ne forte ſatiat⁹ illiciar
ad negandū te:et dicā.quis eſt dn̄s? ecce
tētatio.dicit etiā. Aut egeſtate cōpulſus
furer et periurē nomē dei mei . hec eſt tē-
tatio pauperis. In his tētationib⁹: non
obſtāte paupertate:iſte lazarus fuit vera
patiētia ꝓbatus ſicut Iob.Sic paupta-
te ſua eſt vſus.i.bn̄ vſus:non abuſus.q̄re
implet in eo illud Jacobi.j. Beat⁹ vir q̄
ſuffert tentationē:qm̄ cum probatus fue
rit accipiet coronā vite ꝛc. Et nota ꝙ iſte
diues reprehendit in iſto euāgelio:et in-
famat de iniuria et crudelitate erga pau
peres:ſpecialiter erga iſtum pauperem ꝛ
A mendicū lazarū. Tamen poſſet diues cō-
fugere ad excuſandas excuſationes ī pec
catis.poſſet em̄ ꝓ ſe allegare decē de q̄b⁹
in preſenti euāgelio repellit:et ei⁹ excuſa
tio nō admittit. Quia dr̄ in textu primo
q: erat pauper et erat quidā mendicus.
et ſic debuit expectare.hoc repellit: quia
cum fueris in mēſa pmo de paupe pēſa.
Metriſta quidam. Scđo poſſet dicere ꝙ
erant plures:ſed hoc eſt falſum:et iō non
admittit:q: quidā dicit in ſingulari:ꝛ nō
in plurali.erat q̄dam:ita ꝙ erat vnus/et
nō plures. Tertio poſſet dicere:neſcio ei⁹
inopiam.ꝯtra in textu:q: mēdicus.i.mē-
dicans lazarus. Quarto poſſet dicere ꝙ
dato ꝙ vnus et plures: tn̄ eum nō cog̃ſce
bat:ideo dr̄ nomine lazarus ꝓ approba-
tiōe. ex nomine ſcit.vn̄ dixit dn̄s Moyſi
Gen̄.xxxiij. Noui te ex noīe. Bern̄. O quā
tos lazaros hodie videbitis diuites plus
de equoꝝ ſellis et frenis ereis curantes:
ꝙ de proximoꝝ miſerijs cogitātes. Quin
to poſſet dicere ꝙ eū cognoſcebat: ſed ꝙ
eū nō expectabat:q: ſtatiʒ recedebat:ſed
ꝯtra hoc in tex.habetur expreſſe/ꝙ iace-
bat infirm⁹. Sed iterū pōt dici:lōge erat
ꝛ eū nō videbat.ſed ꝯ h̄ in textu dr̄.q: ad
ianuā eius: vt intrās et exiēs ſemp eū di
ues haberet in cōſpectu. hec Chryſoſto.
Sexto em̄ pōt dicere ꝙ nimis fortꝭ erat:
ſed laborare nolebat. ſed ꝯ in tex. q: vl-
cerib⁹ plen⁹; q̄ ipſum ad pietatē mouere
debebant. Opʒ vt vulnus detegas ſi ope
ram medicantis expectas. hec Boetius.
Septimo poſſet dicere ꝙ nō ptinebat ad
eū de eius curatione:ꝯ eū eſt text⁹:q: ca-
nes veniebāt et lingebāt vlcera ei⁹. Octa
uo poſſet dicere ꝙ nō multū indigebat:
q: famelic⁹ nō erat. Sed ꝯ in textu:q: cu
piebat ſaturari de micis que cadebāt de
menſa diuitis ꝛc.et ſic eſuriebat:et p con
ſequēs homicidij reus.vn̄ Amb. in libro
officioꝝ:et allegat in decretꝭ diſ.lxxxvj.c.
paſce. Paſce fame morientē. quiſq̄s em̄
paſcēdo hoīem ſeruare poteris: ſi nō pa-
ueris:occidiſti. Nono poſſet dicere ꝙ pe-
tebat nimis delicata et precioſa cibaria.
Sed ꝯ ī tex.q: de micis q̄ cadebāt de mē
ſa diuitis: q̄ q̄ſi ꝓ nihilo habent : ſʒ ſolū
pullis ꝛ gallinis reſeruant. Decimo ꝛ vl-
timo poſſet dicere ꝙ licʒ ipſi pauperi nō
daret ipſemet : tamē ſui de ſua familia ei
de ſuo dabant.ſ.coquinari⁹ fruſtū carnis
et panitarius fruſtū panis:ꝛ botillarius
vinū.ſed ꝯ quia in textu dr̄. nemo illi da-
bat. nō dn̄s:nō famulus:nō ſcutifer: nec
pagio. Crudelis dn̄s: ꝛ crudeles famuli.
et implet illud Eccli.ij. Scđm iudicē po
puli:ſic et miniſtri ei⁹. ꝛ qualis dn̄s talis
ſeru⁹:vel talis ꝛ familia ei⁹.et q̄lis rector
eſt ciuitatis: tales et inhabitantes in ea.
Sed nunq̄d aliqđ remediū vel ſuffragiū
pietatis vel mīe reſtabit iſti pauperi īfir-
mo plagato et maculato? Certe ſic. hʒ re-
mediū et ſuffragiū mīe ꝛ pietatis.non in
hoīe diuite:ſed in aīali cane.q: ſequit:ꝙ
canes veniebāt ꝛ lingebant vlcera eius.
O nimia begnitas canis:et crudelitas et
auaricia hoīs:canes nō hoīes paupi ho-
mini exhibēt hūanitatē. diues hō:nō ca
nis pauperi exhibet crudelitatem. diues
hō pauperi hoī eſt auar⁹: canis non. hō
homini paupi nō ē larg⁹. In h̄ diues ma
xime condēnat.nā ſm̄ Petrū de rauēnis
canes pauperis vulnera curabant magi-
ſterio nature.diues pauperē nec ligebat
accuſante natura.canes bonū faciebāt et
ſm̄ naturā.diues malū opabat : et ꝯ na-
turā.hec ille. Et ſic finio pmā partē euā-
gelij:in qua dixi ꝙ diuerſificant diues ꝛ
paup in vita ꝓpter fortunā variatā:quia
vn⁹ habebat fortunā pſperam:q: diues.
ali⁹ aduerſam:q: erat paup et mendicus
vn⁹ diues abundoſus:alius mēdic⁹ indi
gioſus, vnus veſtitus pcioſe; alius infir-

mus:plagatus:ꝛ ſpoliat⁹.vnus ad come
dendū habebat delitias:ali⁹ nō habebat
micas.ꝛ hoc de prima parte ſermonis.
Secunda pars.

¶ Dixi ſecūdo principa-
liter in ſcđa parte euāgelij/ꝙ hic diues ꝛ
pauper diuerſificant in morte p ſepultu-
rā aſſignatam: q: ſequit ibi.factū eſt aūt
vt moreret et mendic⁹ ꝛc.mortu⁹ eſt autē
et diues ꝛc.ita ꝙ vn⁹ habebat ſepulturā
in paradiſo.ſ.pauper. ali⁹ in inferno ſcʒ
diues. Iſta eſt ſcđa pars euangelij ꝓ cui⁹
declaratiōe ad ſex qōnes eſt reſpōdēdū.
Prima queſtio q̄re in prima pte euāgelij
diues p̄ponitur:et pauper poſtponitur.
Scđa qō quare in ſcđa pte euāgelij totū
ꝯriū fit.q: paup p̄ponit:ꝛ diues poſtpo-
nitur. Tertia q̄ſtio eſt quare in prima pte
euāgelij nomē diuitis tacet: ꝛ nomē pau
peris exprimit. Quarta qō quare de mor
te diuitis dicit:mortu⁹ eſt. de morte pau
peris dr̄:moreret. Quinta queſtio quare
diues ſepelit in īferno:ꝛ paup in padiſo.
Sexta ꝛ vlti.qō eſt q̄re ſic exequie paupis
celebrant p āgelos:ꝛ diuitis p diabolos.
¶ Ad primam queſtionē dicendū ꝙ pma
pars euāgelij loquit de diuite ꝛ paupere
quantū ad ſtatū preſentis vite mūdialis
in qua diues ſemp p̄ponit : et paup poſt
ponitur. Diues locut⁹ eſt:ꝛ oēs tacuerūt
ꝛ verbum illius vſq; ad nubes pducent.
Pauper locut⁹ eſt et dicunt.quis eſt hic?
et ſi offenderit ſubuertent illū. Eccli.xiij.
¶ Ad ſcđaʒ qōnē dico ꝙ in ſcđa pte euā-
gelij loquit de diuite et paupere quantū
ad ſtatū vite future:in qua paup p̄ponit
tanq̄ heres celeſtis glie. Mat.v. Beati
pauperes ſpū qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ.
et fili⁹ libere:ꝛ diues poſtponit tāq̄ fili⁹
ancille. ꝛ iō de eo dr̄ ad Galath.iiij. Eijce
āc illā et filiū eius. Nō em̄ heres erit fili⁹
ancille cū filio libere.vn̄ Jacobi.ij. Nōne
de⁹ elegit paupes in hoc mūdo:diuites ī
fide ꝛ heredes regni qđ repromiſit de⁹ di
ligētib⁹ ſe?ideo dicit xp̄s Mat.v. Beati
paupes ſpū. Eſt em̄ de diuite et paupere
ſm̄ ſtatū vite et mortis ſicut de falcone ꝛ
gallina. dic moralitatem.
B ¶ Ad tertiā q̄ſtionē dicēdū ꝙ nomē diui
tis tacet : et nomē pauperis exprimitur.
ꝓpter q̄ttuor rōnes. Prima q: de⁹ nō co-
gnoſcit diuitū noīa approbās ſeu appro
batiue.ſed ſolū reprobans. ſiue reproba-
tiue.vn̄ dauid pſ̄.ix. Nomē eoꝝ deleſti in
eternū:ꝛ in ſclʒ ſcl'i. Uirginib⁹ etiā fatuis
q̄ non habuerūt oleū in lāpadib⁹.i.ī ſuis
cordib⁹ vel aīabus/iō dixit xp̄us. Neſcio
vos. Mat.xxv. Nomē diuitū tacetur: q:
a deo nō cognoſcit. De paupib⁹ eſt ꝯriū
q: dicit dauid pſ̄.lxxj. Honorabile nomē
eoꝝ corā illo. De iſto paupe dic̄. Noui te
ex noīe. Exodi.xxxiij. Scđo q: deus nō co
gnoſcit nomē alicui⁹ niſi ſit ſcriptū in li-
bro vite.ptʒ q: ſcriptū eſt. Philippē.iiij.
Noīa eoꝝ ſcripta ſunt ī librovite. Diuitū
noīa nō ſunt ſcripta ī libro vite:ſed ſoluʒ
noīa pauperū.vn̄ de diuitib⁹ dr̄. Deleant
de libro viuentiū:et cū iuſtis nō ſcribant
in pſ̄.lxviij. De paupib⁹ aūt dr̄. Nō dele-
bo noīa eoꝝ de lib.vite. Apoc.iij. Tertia
rō eſt:q: iuſtū eſt vt a deo non cognoſcat
in noīe:qui deū nō cognouit in paupere
de q̄bus dr̄ Matth.xxv. Eſuriui ꝛ non di
diſtis mihi māducare ꝛc. Diues ignorat
pauperē:ideo deus ignorat diuiteʒ.j. ad
Coꝝ. xiiij. Si q̄s ignorat : ignorabit. O
dn̄i ex hoc notate ꝙ paupes nō ſūt igno-
rādi:nec in noīe:nec in ope.q: ſcriptū eſt
pſ̄.xl. Beat⁹ q̄ intelligit ſup egenū ꝛ pau
perē: in die mala:q̄ erit iudicij liberabit
eū dn̄s.ſub illa voce mala. Mat.xxv. Di-
ſcedite a me maledicti in ignē eternum.
ecōuerſo de audictib⁹ paupes pſ̄.cxj. Jo
cūdus homo q̄ miſeret ꝛ comodat.ſ.pau
peri:diſponit ſermones ſuos in iudicio.
q: bene tūc de opib⁹ mīe r̄ndebit : de q̄b⁹
interrogabit:in eternū nō cōmouebitur.
imo in memoria eterna erit iuſt⁹:ab audi
tione mala nō timebit.q̄ ſcʒ eſt.diſcedite
maledicti in ignē eternū.et q̄re?q: ſeq̄tur
Diſpſit dedit pauperib⁹ iuſti. ei⁹ ma.ī ſe-
culū ſeculi. Quarta ꝛ vltīa rō:q: vt nomē
alicui⁹ ſit notū ſicut in hoſpitijs publicꝭ
et magnis videris:ſcribit: et ibi illud re-
perit ſcriptū ī loco alto vel ī celatura: vl'
tecto: vel trabe:vbi poſſit bn̄ legi ꝛ nō de
leri.nō in pauimēto:q: ibi ſtatiʒ deleret:
et ſic nomē ei⁹ ignoraret. Magnū hoſpi-
tiū dei eſt mūdus:cui⁹ pauimentū eſt ter
ra:celatura vel tectū eſt celū. Diuites ſcri
būt noīa ſua ī pauimēto vt ait pſ̄. cxviij.
Adheſit pauimēto aīa mea .qđ pauimen
tū eſt terra.pſ̄.xlviij. Uocauerūt nomīa
ſua in terris ſuis.iō noīa eoꝝ ſtatim vel
ad modicū deleta cognoſcūtur. Paupes

ſcripſerũt noĩa ſua in loco alto: in celatu-
ra: videlꝫ in celo. ideo nomina eoꝝ cogno
ſcũtur ⁊ adhuc durãt. Luc. x. Gaudete ꝙ
nomina veſtra ſcripta ſunt in celis.
¶ Ad quartã queſtionem quare de morte
pauperis dicit̃ moreret̃. Dicendum ꝙ de
morte pauperis vtitur p̃terito imꝑfecto:
quia nihil ꝑfectũ in eo habuit mors: ĩmo
per eã trãſiuit ad vitã. Sapiẽtie. iij. Viſi
ſunt oculis inſipientium mori. illi autem
ſunt in pace. ita ꝙ ſolũ mortuꝰ eſt ĩperfe-
cte: q2 ſolũ morte naturali: nõ ſm corpo-
ralẽ latitudinẽ mortis q̃ ꝯtinet mortẽ cul
pe/nature/et pene. Diues ꝑ oppoſitũ po
nit̃ eni de eius morte p̃teritũ ꝑfectũ ſm
corporalẽ mortis latitudinẽ. mortuus eſt
morte culpe/ nature / et pene. Ideo de
pauꝑe dr̃ moreret̃. qđ eſt p̃teritũ imperfe
ctũ: de diuite mortuꝰ eſt qđ eſt p̃teriti ꝑfe
¶ Ad quintã queſtionẽ q̃re di- (cti tꝑis.
ues ſepelitur in inferno. pauꝑ in paradi-
ſo? Dicendũ ꝙ de iure cõi quilibet paro-
chianꝰ ſepelit̃ in parochia ſua: lꝫ de priui
legio ſpãli fit oppoſitũ. Sed ſic eſt ꝙ di-
ues erat parochianꝰ inferni vbi curatꝰ eſt
diabolꝰ. pauꝑ parochianus paradiſi vbi
curatꝰ eſt xp̃s. Igit̃ cognoſcitur aliq̃s eſſe
parochianꝰ alicuius parochie in tribus.
Primo q2 ibi baptizatur. Scđo q2 ibi au
dit horas ⁊ miſſas. Tertio q2 ibi ſoluit de
cimas et primitias. ¶ De primo baptiſ-
mus fit in aq̃ vel flumine. vñ a doctoribꝰ
baptiſmꝰ fluminis eſt qñ q̃s baptizat̃ aq̃
pñie: de qua Ioh. iij. Niſi q̃s renatꝰ fue-
rit ex aq̃ et ſpũſctõ: nõ põt introire in re-
gnũ dei. talis eſt de parochia xp̃i. qui ṽo
baptizat̃ aq̃ concupiſcẽtie talis eſt de pa-
rochia diaboli. curatus maior iſtiꝰ paro-
chie ſuis clericis ⁊ capellanis ait ſic. Quic-
q̃d maſculini ſexus natũ fuerit: ĩ flumen
ꝓijcite. Exod. j. Itẽ ſm doctores baptiſ-
mus imprimit characterẽ: q̃ hꝫ characte-
rem. i. ſignũ thau. i. crucis: talis eſt bapti
zatus baptiſmo xp̃i: et talis eſt de paro-
chia xp̃i: q2 tale ſignũ et character xp̃i eſt.
Qui hꝫ characterẽ beſtie. i. blaſphemie ⁊
pctĩ: de quo Apoc. xiij. baptizatus eſt ba-
ptiſmo diaboli: ⁊ de eiꝰ eſt parochia: q2
tale ſignũ et character ĩ ſuo baptiſmo im
primit̃. Item ſcđo in miſſa xp̃i panis cha
ritatis ⁊ elemoſyne trãſſubſtãtiat̃ in cor-
pus xp̃i: et q̃ iſtam miſſam et de iſto pane
cõmunicat eſt parochianꝰ xp̃i. Eſt in miſ-
ſa diaboli panis doloris auaricie/et pec-
cati. et q̃ iſtã miſſam audit: et de iſto pa-
ne cõicat eſt parochianus diaboli. Item
hore parochie xp̃i ſunt hymni et cantica
deuotionis: et q̃ iſtas horas audit eſt pa
rochianꝰ xp̃i. Hore parochie diaboli ſunt
hymni et cãtica dictamina luxurioſe infe
ctionis: et q̃ iſtas horas audit: eſt paro-
chianus diaboli Tertio et vltimo p̃mi-
tie ſunt principiũ operis. decima finis et
cõplemẽtũ oꝑis: vñ ſoluit̃ poſt collectio-
nẽ fructꝰ. qui iſta ſoluerit diabolo: eſt de
parochia diaboli. qui xp̃o: ẽ de parochia
xp̃i. Ergo cũ iſte diues fuiſſet baptizatꝰ:
audiuerit miſſam ⁊ horas: ⁊ cõmunicaue
rit: ac ſacramẽta ſuſcepit: decimas et pri-
mitias ſoluerit in parochia diaboli. pau-
per totũ hoc in parochia xp̃i. et ſm ꝙ di
ctũ eſt de iure cõi quilibet parochianꝰ de
beat ſepeliri in parochia ſua: nõ mirum
ergo ſi pauꝑ iſte ſepelit̃ in paradiſo: et di
ues in inferno.
¶ Ad ſextã et vltimã queſtionẽ/dicendũ
ꝙ ſicut exequie iſtiꝰ pauperis celebrãtur
ab angelis: ita diuitis a demonibꝰ: q2 exe
quie defunctoꝝ celebrant̃ a capellanis ſo
lẽniter illius parochie: vbi defunctꝰ ſepe
lit̃. et quilibet iſtoꝝ capellanoꝝ dixit ſolẽ
niter ſuã miſſam. inceperũt angeli miſſã
de pauꝑe. Requiẽ eter. do. eis ⁊c. Aĩa eiꝰ
ĩ bo. demo. ⁊c. Abſolue dñe aĩaꝫ eiꝰ ⁊c. Et
demones ĩceperũt ſuã miſſaꝫ ſolẽniter ꝓ
ſuo defuncto dicẽtes. Penã eternã da ei
dñe: et nox ꝑpetua tenebreſcat ei. Aĩa eiꝰ
in malis demoret̃: et ſemẽ eius pereat de
terra. Cõdẽna aĩam famuli tui diuitis no
ſtri cũ omni vinculo delictoꝝ: vt ĩ reſurre
ctionis glĩa inter reprobos ⁊ dãnatos re
ſuſcitatus reſpiret: Amen. De iſta ſolẽni-
tate pater. certũ eſt ꝙ ad portãdum pau-
perẽ in paradiſum ſufficiebat angelꝰ vnꝰ
ſed ꝓpterea vt dic̃ Chryſo. plures vene-
rũt: vt canticũ leticie faciãt. nã ſi gaudiũ
eſt angelis ſuꝑ acta pñĩa: a fortiori ſuper
adepta grã. Q2 gratãter (inq̃t Bern. ſuꝑ
cãtica) me receperũt ĩ palatio: q̃ tã dignã
ter me viſitãt in ſterq̃linio. vñ ꝓ certo me
rito pauꝑi angelica deputant̃ conſortia:
cui tam crudeliter denegata ſunt huma-
nitatis obſequia. ſicut idẽ ſuo mõ de de-
monibꝰ plures veniũt ad ſepulturã diui-
tis vt canticũ triſticie faciãt. vñ dr̃ Eſaie
xiiij. Infernus ſubter te cõturbatus eſt

(o diues) in occurſum aduentus tui ⁊c.
Detracta eſt ad inferos ſuꝑbia tua: cõci-
dit cadauer tuũ. Subter te ſternet̃ tinea
loco byſſi: et operimentũ tuum erunt ver
mes loco purpure. Portat̃ etiã ab ange-
lis iſte pauper: q2 forte nõ habuit hoĩes
portatores: verſus. Cum moritur diues:
tunc currunt vndiq3 ciues. Pauperis ad
funus ciuiũ vix aduenit vnus. Patet igit̃
ꝙ diues ⁊ pauper diuerſificant̃ in duabꝰ
partibus iſtius euangelij.
In prima ſm ſtatum vite propter fortu-
nam variatam.
In ſecunda ſm ſtatũ mortis per ſepultu
rã aſſignatã. Dimitto tertiã partem cã
breuitatis. Placeat deo. Amen.
¶ Dñica. j. poſt feſtũ trinitatis. Ser. iij.
PAter abraã mi-
ſerere mei: et mitte lazarũ
vt intingat extremũ digiti
ſui in aquã: vt refrigeret li
guam meã: quia crucior in
hac flamma. Luc. xvj. et in euangelio ⁊c.
Verbũ eſt diuitis ſepulti in inferno: q̃ pau
peri lazaro miĩam denegauit. In lege ve-
teri deus multis ſe demõſtrauit exaudibi
lem et benignũ oĩbus petentibꝰ ei miſeri
cordiã. Eſaie. lv. Derelinquat impiꝰ viam
ſuam ⁊c. Exemplũ habemꝰ in dauid qui
fecit p̃mũ pſ̃. penitẽtie. ſcꝫ Miſerere mei
deus ⁊c. (et eſt. l.) Et in lege noua ad idẽ
Mat. ix. ⁊. xij. et idẽ ponit̃. Oſee. vj. Si
ſciretis quid eſt: miĩam volo. Etiã in cha-
nanea q̃ dicit. Miſerere mei ⁊c Mat. xv.
et. Mar. vij. et doctores ex multis ſenten
tijs faciũt iſtũ breuẽ verſum. Per miſere
re mei frangit̃ ira dei. Ad propoſitũ iſte
diues videns ſe in ira dei et in tormentis
petit a deo miĩam dicẽs. Pater abraã ⁊c.
Sed fruſtra eſt ſua petitio et non ſigna-
ta. Supplicatio eiꝰ inexaudita fuit ꝓpt̃
duo. Primo q2 deus aſſignauit duo tꝑa.
Vnum miĩe: qđ eſt vita pñs: de quo ĩ pſ̃.
cj. Tu exurgẽs miſereberis ſion quia ⁊c.
Aliud tempus vite future: qđ eſt iuſticie.
vñ pſ̃. lxxiij. Cũ accepero tẽpus ego iu-
ſticias iudicabo. Diues petit miĩam in tẽ-
pore iuſticie: non in tẽpore miĩe. ideo ſup
plicatio ſua non exauditur. vñ Bernarđ.
ſuper cantica. Rex noſter operatus eſt ſa
lutem in medio terre: noli ergo tu ſpera-
re ſalutem in medio gehenne. Secundo
nõ fuit exaudita diuitis ſupplicatio pro-
pter defectus quattuor notabiles quos
in ſe continebat.
Primo nõ cõtinebat veritatẽ: quia dicit
pater abraam.
Scđo non iuſticiã nec equalitatẽ. q2. dr̃.
miſerere mei.
Tertio nõ erat benigna nec amoroſa qñ
dicebat. mitte lazarum.
Quarto nõ deo placens nec gratioſa qñ
dixit. quia crucior.
¶ Primo reprobat̃ iſta petitio et ſuppli-
catio huiꝰ diuitis tanq̃ ficta nõ cõtinẽs
veritatem: q2 dixit. pater abraam. quia fi-
cte et ꝯ mentem et falſe dixit patrẽ ſuum
abraam. ſm eni ph̃m in. ix. ethicoꝝ. Filiꝰ
imitat̃ conditionẽ patris. Pro tãto dicit
apl's ad Epheſ. v. Eſtote imitatores dei
ſic filij chariſſimi. qđ vtiq3 iſte diues non
fecit. nã ſm ꝙ habet̃ in Gen. xviij. ⁊. xix.
cap. Abraã hoſpitalariꝰ fuit ⁊ ãgelos cre
dens hoĩes hoſpitio recepit. Idem fecit
Loth. ⁊ iõ apl's dicit ad hebre. xiij. Hoſpi
talitatẽ nolite obliuiſci. Per hãc eni pla-
cuerũt q̃dam deo. ſ. Abraã et Loth: iõ iſte
diues nõ imitatꝰ eſt abraã erga lazarum
pauperẽ in hoſpitalitate. et ideo falſe et
ficte vocat abraã patrẽ. Contigit iſti di-
uiti ſicut illi phariſeo: qui ficte xp̃m ten-
tando ipſum interrogauit: Magiſter qđ
eſt mandatũ magnũ in lege. Matth. xxij.
de quo dicit Chryſoſt. in homelia. Magi
ſtrũ vocat cuiꝰ nõ vult eſſe diſcipulꝰ. A ſi
mili iſte diues patrẽ vocat: cuiꝰ nõ vult
eſſe filiꝰ. vñ Petrꝰ de rauẽnis diuiti ĩſul-
tãs dicit. Si pius ſi hoſpitalis in paupe
rem fuiſſes: filiꝰ abrae eſſes. qui genitorũ
oꝑa non facit negat genus. et ideo dixit
xp̃s iudeis: de quoꝝ genere tu es. Si filij
abrae eſtis: oꝑa abrae facite. Ioh. viij.
¶ Scđo reprobatur diuitis petitio ⁊ ſup
plicatio tanq̃ iniuſta: nõ cõtinens equi-
tatẽ. ptꝫ q2 dixit. Miſerere mei. Nõ erat
eni iuſtũ nec equũ vt qui nõ habuit meri
tuꝫ: recipiat premiũ. merito debet̃ ſm di
ſtributiuã iuſticiã p̃miũ in. v. Ethi. Cum
igit̃ iſte diues non habuit meritum miĩe:
qđ eſt hoſpitalitas et miĩa ad pauperem:
igit̃ nõ debet hr̃e premiũ: qđ eſt miſicor
die meritũ. miĩa eſt alteri miſereri. p̃miũ
miĩe eſt in ſe miĩam recipere. quo quidem
merito caruit iſte diues: q2 vult falſifica-
re totam logicam: et cõcludere ex nega-

tiua affirmatiuam: qꝛ ex non mīa vult et
petit mīam. Regula tamē logicalis eſt ꝙ
nūꝙ̄ ex negatiua cōcluditur affirmatiua.
Item eſt regula logicalis: ꝙ ſicut ex affir-
matiuis cōcludit affirmatiua. ita ex nega
tiuis/negatiua. Iſtā regulā ſeruabit chri-
ſtus in operibꝰ mīe in die iudicij. nam po
nit iſtas affirmatiuas tāꝙ̄ antecedēs: cū
in regula mīe ſaluādis dicit. Eſuriui et de
diſtis mihi ⁊c̄. et cōcludit negatiue di. Di
ſcedite a me maledicti ⁊c̄. Iſta eſt bona lo
gica et bona iuſticia: ꝙ ſicut ex affirmati-
ua cōcludit affirmatiua: ita ex negatiua/
negatiua. ſ3 iſte diues petit oppoſitū di.
Miſerere mei. qꝛ ex negatiua vult conclu
dere affirmatiuā. et ideo petitio ſua repro
batur tāꝙ̄ iniuſta nō continens veritatē.
ſcriptum eſt enim Jaco. ij. Judicium ſine
mīa fiet illi: qui non facit miſericordiam.
¶ Tertio reprobat̄ ſupplicatio iſtius diui
tis tanꝙ̄ malicioſa nō cōtinēs charitatē.
pꝫ qꝛ dicit: mitte lazarū vt intingat extre
mū digiti ſui in aquā vt refrigeret linguā
meā. Et hic notandū ꝙ qñ iſte diues dice
bat abrae de lazaro: diues erat ī loco baſ-
ſo ⁊ valde ꝓfundo: qꝛ in inferno. lazarus
in alto loco alōge valde eminēti: qꝛ in pa-
radiſo. vñ in tex. dicitur de diuite. Eleuās
aūt oculos ſuos cum eſſet in tormētis: vi
dit abraā alōge: ⁊ lazarū in ſinu eiꝰ. Eleua
tio aūt oculoꝝ ſignificat ꝙ diues erat ī lo
co baſſo: et ꝙ vidit abraā alōge: et lazarū
in ſinu eius: ſignificat ꝙ abraā ⁊ lazarus
erāt in loco valde eminēti et alto. Petere
ergo ꝙ mittat̄ ſibi lazarus vt intingat ⁊c̄.
eſt petere ꝙ lazarꝰ deſcēdat ad baſſum de
paradiſo ad infernū: de loco ſaluationis/
ad locū dānationis: quod nō eſt ſine mali
cia maxima dānatoꝝ. vñ Petrus de rauē-
nis. Adhuc diuitem malicia ſua non deſe
rit: qui non ſe ad lazarū duci poſtulat: ſed
ad ſe lazarum vult deduci. Mitte lazarū:
inquit diues. ſed quo? de gremio paradiſi
ad ꝓfundum chaos. de ſolio ſublimi/ ad
centrum terre. ad ſtrepitū damnatoꝝ: ſeu
tormentoꝝ. de ſancta quiete et ſilētio bea
torum. Petrus rauēnas per modum dia-
logi loquitur cū diuite ſic inquiens. O di
ues/lazarum petis. Diues. vt intingat ex
tremum digiti ſui in aquam. Petrus. nō
petis vt afferat aquā. videt̄ ꝙ iuxta te eſt
aqua. Diues. qꝛ cōnexe ſunt manus mee.
Petrus. merito diues. qꝛ ſolutis in debili

tatem manibus lazari ſubuenire contem
pſiſti. Petrus. Ad quid petis aquam? Di-
ues. vt refrigeretur lingua mea. Petrus.
Si iā te totus poſſidet ignis inferni: qua
re ſoli lingue deſideras ſubueniri? Diues.
quia lingua magis vritur magis ardet: qꝛ
pauperi inſultauit: que mīam denegauit
hec preceſſit ad iudiciū: q̄ preceſſit ad pec
catum. hec primo deguſtat cruciatus que
precioſos cibos et odorata pocula degu-
ſtauit. Et petrus. non mirum diues/quia
ſcriptū eſt Sap̄. xj. Per que peccat quis:
per hec et torquetur. ¶ Circa dicta textus
et euangelij ſunt vidēde due queſtiones.
Prima: quia dicitur ꝙ diues eleuās ocu-
los vidit abraam alonge: et lazarum in ſi
nu eius. ideo queritur. Utrū damnati vi
dent gloriam beatorum? Et dico ꝙ vidēt
in vniuerſali et in confuſo: quia cogitant
ſeu cognoſcūt eos in magna quiete ⁊ gau
dio et conſolatione: nō tamen in particu
lari: qꝛ non vident in quali natura. de hoc
nec gaudēt: ſed triſtātur propter alienam
felicitatē. et propter illius quietis caren-
tiam. de hoc vide in. iiij. diſt. vlti. ⁊ in ſcri-
pto. ⁊ in textu. Secūda queſtio: qꝛ dicitur
in textu ꝙ iſte damnatus habet oculos ⁊
linguam. lazarus digitū ⁊ non ſunt in pa
radiſo lazarus: nec in inferno diues/ niſi
ſm̄ aīas. quomodo intelligemꝰ ꝙ anima
habeat iſta membra? Ad quod ſciēdum ꝙ
iſta non dicūtur de anima proprie: ſed me
taphorice ſicut de deo dicuntur. Uel dicē
dum ꝙ aīe ſeparate habēt oculos eo mo-
do quo vident: qꝛ vident ſpiritu: ideo ha-
bent oculos ſpūales. idē de lingua qua lo
quuntur. et de digito quo tangunt. vñ de
anima coniuncta corpori videmus ꝙ mul
ta videt in ſomnijs viſione imaginaria: q̄
non videt oculis corporalibus. a fortiori
in anima ſeparata hoc locum habet.
¶ Quarto ⁊ vltimo reprobatur petitio di
uitis tanꝙ̄ vitioſa: et deo non placēs nec
gratioſa. pꝫ quia dicit: crucior in hac flā-
ma: quia dicit cauſam. Iſta eſt cauſa cor-
poralis: quare diues petebat lazarum: et
digitum eius intinctū in aqua: qꝛ crucior
in hac flāma. Iſta ſupplicatio eſt vitioſa:
qꝛ dānatus nō petit cruciatum ſibi remo-
ueri propter deū: quia deū. ſ. offendit: pre
cepta cōtempſit: quod debebat facere vir
tutis amore. ſed ſolū propter euitationē
pene ⁊ cruciatus: ideo defectum habet et

vitium iſta petitio et nō debet exaudiri.
ſimiliter dānati cupiūt annihilationē: nō
ꝓpter ſe: ſed ꝓpter vitationē pene. Et qꝛ
iſta cruciatio vel pena a flāma vl̕ ab igne
nō eſt niſi animarū dānatorū: querit̄ quō
ignis materialis pōt agere vel cruciare ī
animā que eſt res ſpūalis. Rñſio ſm̄ do-
ctores: ignis agit in aīam vt inſtrumētū
diuine iuſticie: ſicut baptiſmꝰ agit in ani
mā infundendo gratiā tanꝙ̄ inſtrumen-
tū. qꝛ ſm̄ magr̄m in. iiij. di. j. ſacramenta
cauſant gratiā inſtrumētaliter: nō tñ vt
principale agens: ſed quaſi inſtrumentuꝫ
licꝫ agat in virtute principalis agentis.
ſemꝑ tñ de ſeipſo facit vt habeat aliquā
actionē naturalē in paſſuꝫ ex natura ſua
ſibi conueniente. vt ſerra licꝫ ſit inſtr̄m
fabri: tñ de natura ſua in actione quā per
eā faber operat̄: naturaliter ſerrat. et cul-
tellus ſcindit. igit̄ quā actionē naturaleꝫ
habebit ignis in aīam dānati per ſimile
inſtrumentū. Eſt dicēdū ꝙ ignis natura-
liter eſt afflictiuus et hꝫ de ſe naturaliter
talem actionē q̄ nō poſſet exerceri in ſpm̄
ſed ſolū vt inſtr̄m diuine iuſticie. tñ ani-
ma naturaliter pōt ſentire iſtam afflictio
nē. et hoc recipit̄ ſm̄ btm̄ Auguſt. vel ſm̄
colligationē indiſſolubilem ad ignē: nō
vt ex aīa et igne fiat vnū: ſed vt aīa reci-
piat paſſionē ab igne. vñ Aug̃. Anime re
cipient ex ignibꝰ penā: non dabūt ex igni
bus vitā. Continebit aūt ignis ille totaꝫ
animā vndiqꝫ candentē. Si viuentis ho
minis ſpūs tenet̄ in corꝑe: cur non poſt
mortē etiam teneatur incorporeo igne? ⁊
ꝓpter iſtā indiſſolubilē colligationē aīa
patitur ab igne. Itē alio mō ſm̄ beatum
Auguſt. patit̄ per participationē recipiē
do formā ſpūalē ex formis ſenſibilibꝰ pre
ſentis ignis corꝑis afflictiuis: ⁊ ita gene
rat ſibi afflictionē. Et credo ꝙ duo iſta in
ſimul: et ꝓpter indiſſolubilē ab igne col-
ligationē: et ꝓpter afflictiui ignis appre
henſionē. ſola em̄ colligatio vl̕ detētio nō
facit penā: qꝛ a ſimili et ſimilē penam hñt
detenti in pulchra catena vel viridario
vel in limbo. Aīa patitur naturaliter ab
igne ex parte ſua: qꝛ ad ſic pati eſt diſpoſi-
ta: et actus actiuoꝝ ſunt in patiēte diſpo
ſito in. iij. de aīa. Sic ꝓpter diſpoſitionē
q̄ eſt in paſſo recipiunt̄ naturaliter actio
nes agentiū inſtrumētaliū: lꝫ non niſi in
virtute pricipalis agētis tales actiones

non exerceāt. de iſta materia vide in. iiij.
ſctm̄ Thomā et alios doctores. diſt. xxiiij
in fine. Finitur ꝓma qō principalis q̄ tra
ctabat de petitiōe diuitis digne reproba
ta propter quattuor defectus notabiles
quos habebat.
¶ Secunda concluſio principalis iſtius
ſermonis iuxta textū euāgelij eſt de reſpō
ſione ſibi data: quia dixit abraā. Recorda
re fili per creationē: non ꝑ imitationem.
recordare. i. nōne recordaris qꝛ recepiſti
bona fortune proſpere: qꝛ diues in vita
mūdana. et lazarus ſimilr̄ mala. ſ. fortu-
ne aduerſe: qꝛ pauper mendicꝰ. et poſſet
reſpōdere diues: bñ. Et abraā ad diuitē:
videt̄ mihi ꝙ tu nō fuiſti bonꝰ logicꝰ: nec
pħs: nec bonꝰ hiſtoriographus: nec bo-
nus theologus. Primo nō bonus logi-
cus: quia ſciuiſſes regulā ariſtotelis in. j.
priorū. ꝙ ꝓpoſitiones de contīgenti ad
vtrūlibet ꝯuertunt̄ ꝑ oppoſitam qualita
tē. fortuna reſpicit cū bonis ſuis ad vtrū-
libet. contingūt. ſ. ad bonos et ad malos
ſed te reſpexit ꝑ bona et ꝓſpera: ⁊ lazarū
per mala ⁊ aduerſa in vita mūdana. ergo
iſtud debuit conuerti ꝑ oppoſitā qualita
tem. ſ. ꝙ tu habeas mala: ⁊ lazarꝰ bona.
Scdō tu non fuiſti bonus pħs: qꝛ ſciuiſ-
ſes vtiqꝫ regulā ariſtotel̕. in. vj. phyſicoꝝ
ꝙ oīs motus a ꝯrio in ꝯriū eſt. cū igitur
motꝰ tuus habuerit ī vita mūdana a ter
mino a quo bona. ſ. fortune ꝓſpere: laza-
rus mala fortune aduerſe: igit̄ debetꝫ ha
bere terminos ꝯrios. ſ. tu mala: ⁊ ipe bo-
na. Tertio tu nō fuiſti bonꝰ hiſtoriogra
phus. hiſtoria em̄ legit̄ de fortuna: ⁊ po-
nit̄ per boetiū ꝙ athenis depīgebat̄ ꝙ
in limine iouis erāt duo dolia: vnū ple-
nū melle: et aliud plenū felle. et oportuit
intrātē bibere de vtroqꝫ. Tu in vita tua
bibiſti de dolio mellis. lazarꝰ ſemꝑ de do
lio pleno felle: qꝛ nō eſſet fortuna ſi ſemꝑ
remaneret vna. opꝫ ꝙ tu bibas de felle: ⁊
lazarꝰ de melle. Quarto ⁊ vltimo nō fui
ſti bonꝰ theologus. nō legiſti vt videt̄ in
textu euāgeliū Jo. xvj. vbi xp̄s dixit ſuis
paupibꝰ. In mundo preſſurā habebitis.
mūdus gaudebit: vos aūt contriſtabimi
ni. i. mūdus ad triſticiam vos cōcitabit.
Sed ad ꝓpoſitū tu mūdanꝰ in mūdo ga
uiſus fuiſti: lazarꝰ ꝯtriſtatꝰ: opꝫ g̊ ꝙ tri-
ſticia ſua vertat̄ in gaudium: ⁊ gaudium
tuū in luctū: ideo iuſto dei iudicio et ſen-

tentia hic ſcꝫ lazarus in p̄ſenti vita et ſta tu ꝯſolatur. tu ꝟo cruciaris. Et hoc de ſecūda ꝯcluſione principali ſermonis.

¶ Tertia ꝯcluſio principalis iuxta textū euangelij eſt de ſnīa firmata per iuſticiaꝫ ibi. Et in his oībꝰ inter nos ⁊ vos chaos magnū firmatū eſt. Ubi notandū ꝙ ꝓpt̄ rationē abrae cū ſententia diffinitiua iſti diuiti data de eo et de lazaro dr̄ ſententialiter. hic cōſolaṫ: tu ꝟo cruciaris. contriſtatꝰ diues poſſet rn̄dere et querere ſi iſta ſentētia ſit reuocabilis? Rn̄det ſibi abraā dicens. ꝙ non: qꝛ in his oībus et ſimilibus magnū chaos firmatum eſt. ⁊ ſic nec tu potes ad lazarū venire: nec lazarꝰ ad te. Iſtud chaos eſt ex p̄te dānatorū iniq̄tas in via obſtinata. ex parte beatoꝝ iuſticia et eoꝝ volūtas iuſticie diuine conformis et bene ordinata. ad hoc magiſter in iiij. diſ. vlti. Et nota ꝙ in iſto textu dr̄: de damnatis: ꝙ volūt tranſire ad vos et nō poſſunt. nō dic̄ ad locū vbi eſtis de dānatis ad beatos et ad eoꝝ locum. vn̄ dr̄. nec inde huc trāſmeare. quia bn̄ beati vellēt tranſire ad dānatos ad releuandum eorum miſerias et penas volūtate naturali: licꝫ non poſſint vnq̄ȝ ad eorum locum: q̄ eſt locus miſerie et pene. dānati ꝟo vellent tranſire ad beatos et ad eoꝝ locum: qꝛ eſt locus felicitatis et glorie. Sed diceres q̄d ē ꝙ btī cum ſint naturalr̄ cōpaſſiui: non poſſunt naturalr̄ ſalteꝫ releuare penas et miſerias dānatorū. Rn̄. in beatis eſt duplex volūtas. Prima rōnalis et diuine volūtati cōformis: ⁊ ꝑ iſtam ſemꝑ actualiter ꝯformātes ſe iuſticie diuine nō cōpatiunṫ damnatis: imo gaudent de penis eoꝝ. in pſ. lvij. Letabiṫ iuſtus cū viderit vindictā: manus ſuas lauabit ī ſanguine pctōris. Alia eſt in beatis volūtas naturalis: ꝑ quā cōpatiunṫ et vellēt compati naturaliter dānatis. ſed iſta eoꝝ voluntas nunq̄ȝ impleṫ: prima in eis ſemꝑ actualiter pred̄nante ex recto iudicio rōnis. et pōt poni exēplū in aq̄ que lꝫ naturaliter ſit frigida: tn̄ cōiuncta igni ſꝑ erit calida. Ita btī lꝫ naturalr̄ ſint cōpaſſiui ⁊ miſericordes: tn̄ ſemꝑ ſunt cōiūcti igni diuine volūtatꝭ et iuſticie: ꝑ cuiꝰ cōformitatē et cōiunctionē ad dānatos liberādū tranſire nō poſſunt.

¶ Quarta ꝯcluſio p̄ncipalis in textu euāgelij ē de ſua pena augmētata ꝑ maliciā. vn̄ ſequiṫ in textu. Et ait ſcꝫ diues. rogo ergo te pr̄ vt mittas eū. ſ. lazarum ⁊c. habeo eñ quinq̄ȝ fratres ⁊c. Ubi notandū eſt ꝙ iſta rogamina mag̃ ꝓcedūt ex odio ⁊ malicia q̄ȝ ex charitate. nā dānati ſemꝑ hn̄t odio deū: ⁊ creaturas: ⁊ matrē: ⁊ patrem: ⁊ parētes: et vnꝰ dānatus odit aliū dānatū: qꝛ ꝯſideratio ⁊ cogitatio cuiuſq̄ȝ rei redit ſibi in augmentū pene. ⁊ quātores debēt ſibi per naturā quomodocūq̄ȝ cedere in maiꝰ gaudiū. ita cedit ſibi ī maiorem penā. Quia igiṫ iſti diuiti aduētꝰ ſuoꝝ fratrum ad infernū/ qui in mūdo remanebāt: et ſicut ipſe laſciue viuebāt: cedebat ſibi in maiorē penā: iō rogabat nō zelo charitatis: ſed iniquitatis. ꝙ nō venirent in illū locū tormentoꝝ ꝓpter augmentū ſue pene. Et nota ꝙ in iſto caſu fallit illa regula: Solatiuꝫ eſt miſeris ſocios habere penarum.

¶ Quinta ꝯcluſio iuxta textū euāgelij/ de articulo fidei ibi. Et ait illi abraā. Habēt moyſen et ꝓphetas: audiāt illos. q̄ſi dicat. Moyſes docet eos facienda. ſ. precepta in quinq̄ȝ libris. ꝓphe docent eos credēda. ſ. de xp̄o: futuro iudicio: de paradiſo: ⁊ de inferno. audiāt illos: qꝛ hoc eis ſufficit ad ſalutē: ⁊ ne veniāt in hūc locū tormentoꝝ. Diues aūt reſpōdit iuxta dictamen ſue rōnis corruptū: obtenebratū et offuſcatū et valde falſuꝫ di. Nō pr̄ abraā ſed ſi q̄s ex mortuis ierit ⁊c. quā rn̄ſionē reprobat abraā di. Si moyſen et ꝓph̄as nō audiūt ⁊c. Ubi notādū ꝙ dicta ꝓph̄arū et moyſi: imo tota ſctā ſcriptura cum ſuo ꝓp̄o et ītegro ſenſu/ eſt vnꝰ articulꝰ fidei: ꝑtinēs ad ꝑſonā ſpūſſctī. ī ſymbolo Et in ſpm̄ſctm̄ dn̄m et viuifi. et q̄ locu. eſt ꝑ ꝓph̄as. Et tāte eſt autoritatꝭ ſacra ſcriptura ꝙ ſi mortuꝰ aliq̄s poſt reſurrectionē: vel angelꝰ beatus ꝑ reuelationē aliq̄d eiꝰ oppoſitū aſſerat: nō eſt ſibi credendū. vn̄ ap̄ls ad Galath. j. inq̄t. Si q̄s vobis euāgelizauerit p̄ter id q̄d accepiſtis: anathema ſit. etiā ſi angelꝰ de celo deſcēderit vel venerit. Si ḡ maioris autoritatis ſit ſacra ſcriptura: cū ſit a deo reuelata: cum nō pōt reuelare niſi verū: cū ipſe ꝑ eſſentiā ſit veritas: q̄ȝ alicuiꝰ mortui ſuſcitati vl̄ angeli btī. ſi igiṫ ſacre ſcripture nō crediṫ: et mortuis: et angelis minꝰ credeṫ. ⁊ h̄ eſt q̄d dic̄ abraā. Si moyſen ⁊ ꝓph̄as nō audiunt: cū ſint maioris autoritatis:

qꝛ eoꝝ dicta ſunt dicta ſacre ſcripture: nec ſi q̄s ex mortuis ⁊c. Et cōfirmaṫ tota iſta rō per exemplum: qꝛ ſuſcitato lazaro nō crediderūt in xp̄m: imo ip̄m iudei interficere cogitauerūt. vt p̄tꝫ hoc Ioh. xj. Quare igiṫ magis alteri credēt mortuo: q̄ nō eſt tāte autoritatis ſicut xp̄s ⁊ lazarꝰ Et h̄ eſt ꝟa ꝯcluſio de articulo fidei/ et autoritate ſacre ſcripture: q̄ maior eſt q̄ȝ alicuius mortui ſuſcitati vel āgeli beati.

¶ Sexta ⁊ vlti. ꝯcl'io eſt de documēto nobis dato. In toto iſto euāgelio edocemur ⁊ vocamur ad opa mīe et pietatꝭ ad indigentes et paupes: ex quoꝝ defectu diues iſte dānatꝰ et ſepultꝰ eſt in inferno. ⁊ nos ex his in finali iudicio habemꝰ in ſinum abrae ab angelis deportari. vn̄ Petrꝰ de rauēnis. in quodā ſermone ī cōſpectu reſurgentiū corā oībꝰ angelis. Qꝛ abel paſſus ſit: ꝙ noe mūdū gubernauit: ꝙ abraā fidē ſeruauit: et moyſes legē tulit: ꝙ petrꝰ reſupinꝰ crucē aſcēdit: dn̄s tacet: ⁊ clamat q̄d pauper comedit di. Eſuriui ⁊c. q̄ eñ eſt miſericors mīa dignꝰ eſt. hec ille. Patent igiṫ cōcluſiones ꝑ modū poſtille hodiernū euangeliū declarātes: ex q̄bus poſſumus colligere multa bona moralia documenta. Explicit ſermo. Deo gras.

¶ Dn̄ica. j. poſt feſtū trinitatis. Ser. iiij.

R Ecordare quia recepiſti bona in vita tua. Luc. xvj. Pro introductiōe thematis vtor tali imaginatione.

Volens inſequi ꝑuerſoꝝ ingratitudinē.
Volens cōſequi bonoꝝ multitudinem.
Volens aſſequi ſanctoꝝ beatitudinem.
Recordetur beneficiorum et eorum altitudinem.

¶ Primo volēs inſequi ꝑuerſoꝝ ingratitudinē. Hic q̄riṫ q̄d eſt ingratitudo. Rn̄deṫ ingratitudo eſt obliuio accepti bn̄ficij. vn̄ ille dr̄ ingratꝰ: qui bn̄ficiū acceptū ꝑ grarū actionē affectu vel effectu nō recōpēſat. q̄lis ingratꝰ fuit iudas ſcarioth: q̄ tot bona a xp̄o atq̄ȝ bn̄ficia acceperat: et ꝓ bonis reddidit mala. Itē ingratus fuit āgelꝰ p̄mꝰ. ingratꝰ adā primꝰ homo. ingratus diues epulo q̄ ſepultus fuit in īferno: cui per abraā dirigitur ꝟbū aſſumptum. Recordare qꝛ recepiſti bona ī vita tua. De iſto vitio ingratitudinis loquiṫ beatus Bernard. ſuꝑ cantica ſermone. lj. Ingratitudo inimica eſt aīe: exinanitio meritoꝝ: virtutū diſperſio: bn̄ficioꝝ perditio: ventꝰ vrens: ſiccans fontē pietatꝭ: rorem mīe: fluenta gr̄e. Et btūs Augu. in ſermone btī Stephani. Peius (inq̄t) eſt aliquotiēs nō ſolū inimicos diligamus: ſed nec amicis fidē integrā cuſtodiamus ſed et diuerſarū gratiarū actio eſt inuitatio ad plus dandū. Narrat Iſidorus lib. xij. ꝙ canis ſuꝑ oīa aīalia vitat ⁊ fugit ingratitudinē. nihil ſagaciꝰ cane. plus eñ de participatiōe intellectꝰ ceteris aīalibus hn̄t canes: nā ſoli ſua noīa recognoſcunt. dn̄os ſuos recognoſcūt. dn̄oꝝ tecta defendūt. pro dominis ſuis morti ſe exponūt. cum dn̄o ad predā currūt. corpꝰ dn̄i ſui cuſtodiūt. huius aīalis magna ē gratitudo. ergo xp̄iane fidelis vt non dn̄etur in te vitiū ingratitudinis: recordare per gratiarū actionē qꝛ recepiſti bona. Dicit Petrꝰ dami. Nihil eſt q̄d adeo altiſſimi īdignationē ꝓuocet ſic ingr̄titudo. ip̄a eñ eſt maloꝝ ꝓuocatio: bn̄ficioꝝ exinanitio meritorum extinctio. ergo recordare: nō ſis immemor accepti bn̄ficij: ſed recordare. Deutero. j. Nolite metuere: nec timeatis. ſed recordare: qꝛ ſicut dicit Hugo peſſima res eſt īgratitudo: hoſtis gr̄e: inimica ſalutis. qm̄ nil ita diſplicet deo preſertim in filijs gr̄e queādmodū īgratitudo.

¶ Secūdo principaliter ⁊c. volens cōſequi ⁊c. recordari debet ꝙ grarū actio et recēs memoria de bn̄ficio accepto/ mereātur bn̄ficij multiplicationē. vn̄ Chryſoſt. in tractatu de ſymbolo. Admoneo vos vt ſemꝑ deum bn̄dicatis. ſi venerint mala: benedicite: et diſſoluentur. ſi venerint bona: benedicite: et perſeuerabūt proſpera. Ergo nō ſis īmemor beneficioꝝ: ſed recordare obſecro te. Iob. iiij. vn̄ Caſſiod. ſuꝑ pſ. Meliora mereṫ ſuſcipere qui collata bona de corde nō ꝓbaṫ amittere. ⁊ idem doctor vbi. ſ. Inuitat ad magna qui gratāter ſuſcipit minora. et ſpem de futuris recipit: q̄ tranſacta bn̄ficia recogſcit. nec deſperatiōe frangiṫ: qui magnoꝝ munerꝝ ꝯſolatiōe roboraṫ. Ergo vt tibi bona multiplicenṫ: recordare qꝛ rece. bo. in vi. tua. ad modū ſapientis. de q̄ Sene. in lib. de bn̄ficijs. Sapiēs (inq̄t) oīa examīabit ſecū quātū accipit: a quo accipit: ⁊ quomodo accipit: vbi accipit: et quid accipit.

¶ Sed queritur vtrū ingratus immemor
beneficij accepti: qui nō recordatur de bo
nis ſibi datis ⁊ factis: ſit dignꝰ priuari il-
lis bonis ⁊ de cōdigno iuſticie mereatur.
Rñdetur ꝑ duas cōcluſiones. Prima con
cluſio ꝙ de facili nō eſt iudicādum de in-
gratitudine ſicut dicit Seneca: q̃r forſan
nō occurrit facultas aut debita opportu-
nitas recōpēſandi bñficium. Secūda cō-
cluſio ꝙ ſi iudicat̃ formaliter ingratꝰ: di-
gnum eſt ꝙ ſibi beneficiū ſubtrahat̃ acce
ptum. immo etiam accipiendum.
¶ Tertio principaliter volens cōſequi ⁊c̃.
Beati recordātur de bonis acceptis: ideo
in gratiarū actione ſemꝑ perſiſtunt iuxta
ꝓphetiā Eſa. lj. Gaudiū ⁊ leticia inuenie
tur in ea: gratiarū actio ⁊ vox laudis. A ſi
mili btūs Laurentiꝰ martyr glorioſus cla
mabat. Grās ago tibi dñe: q̃r ianuas tu-
as ingredi merui. Et btūs petrus apoſto-
lus oſtēſa gloria ſua populo dicebat. Gra
tias ago tibi dñe cōmēdo tibi gregē tuū.
Nūquid aīalia rōne carētia recordant̃ de
beneficijs? nūquid ſuos recognoſcunt bñ
factores? nūquid reddūt gratiarum actio
nes? Pʒ de auibus ꝙ ſic. ſiquidē aues ſo
lis beneficiū ſentiētes dulciter modulan-
tur atq; cātāt qñ ſol appropinquat ad or
tū. Pʒ ad idē de elephāte: qui bñfactorē
ſuū qui caſu in foueam ceciderat: feritate
depoſita liberauit. Idē de quodam leone
vñ legit̃ in quadā hiſtoria ꝙ dū vltra ma
re eſſet exercitus xpianus: quidam miles
de dicto exercitu ad caſum quēdā leonem
inuenit: quē quidā ſerpēs ſic alligauerat:
ꝙ nullatenus poterat ſe mouere. Dictus
miles pietate motus: ſerpētem occidit: et
leonē liberauit a morte. leo tāq̄ aīal gra-
tū ⁊ beneficiū recognoſcēs: ſeruituti mili
tis ſe totaliter mācipauit: militē defendē
do quocūq; iret. nec vnq̄ potuit a milite
ſeparari. Simile etiā legit̃ in vita btī Hie
ronymi. Nos q̄ ſumꝰ creature rationales
inſpecta tāta gratitudine in aīalibus: de-
bemus bñfactoribus grati eſſe: ⁊ de bene
ficijs recordari/ iuxta verbū thematis pre
aſſumpti. Recordare q̃r recepiſti bona ī vi
ta tua. In quibus verbis tria oſtēdūtur.

Primo vnum memorie commendandum.
recordare.

Secundo vnum laudabile conſeruandū.
recepiſti bona.

Tertio vnū labile cōtēnendū, vita pſens.

Unica pars.

¶ Omiſſis extremis de
medio eſt agendū: vbi ſciendū ꝙ bona in
libris multis in varijs differētijs regiſtrā
tur: vtpote gñaliter ſunt q̄ttuor bona ad
que cetera alia bona cōiter reducuntur.

Primum bonū nature.
Secundum bonum fortune.
Tertium bonum gratie.
Quartum bonum glorie.

¶ Primū bonū ⁊c̃. Iſto modo oīs creatu
ra inquantū eſt ens: eſt bona. qm̄ bonū et
ens cōuertūtur. Iſto mō diabolus eſt bo
nus inquātū eſt creatura dei. de iſta boni
tate Gen̄. j. Uidit deꝰ cūcta que fecerat et
erāt valde bona. oīs creatura naturaliter
appetit iſtud bonū. j. Eth. oīa bonū appe
tūt. et Boe. iij. de ꝯſo. Eſt em̄ mētibus ho
minū veri boni naturaliter īſerta cupidi-
tas: ſed ad falſa deuius error abducit.
¶ Scōm bonum eſt fortune. ſ. bonū tēpo
rale. iſtud bonū conſiſtit in diuitijs: in ho
noribus: et poteſtatibus ⁊c̃. Iſta bona tē
poralia aliquas habent conditiones.

Primo quia in ſe cito deficiunt.
Scōo quia poſſeſſores inficiunt.
Tertio quia nullis ſufficiunt.
Quarto quia bonis proficiunt.

¶ Prima cōditio bonoꝝ tēporaliū: q̃r cito
deficiūt. Nā deficiūt trāſeūt ⁊ modicū du
rant. et cōparātur illi arbori fracte et inci
ſe: cui dū innititur elephās: ſtatim frangi
tur: et elephantē cadere facit. Elephas eſt
hō qui abūdat in tēporalibus bonis: et ſi
nimis ponat cor ſuū: ⁊ innitatur eis: fran
gitur/ cadit/ ⁊ ad infernū deſcēdit. Ducūt
in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad inferna
deſcēdūt. Job. xxj. Quid accidit illi diuiti
de quo Luc̃. xij. qui dicebat aīe ſue. O aīa
mea habes multa bona repoſita ī annos
plurimos. et ſequit̃ ꝙ ſequēti nocte mor-
te mala defunctus eſt ⁊ totum defecit. De
iſtis bonis que cito deficiūt: loquit̃ btūs
Bernar. lib. de conſideratione. Aurū et ar
gentū nec bona ſunt nec mala: vſus tñ eo
rū bonꝰ eſt: abuſio tñ mala: ſollicitudo pe
ior: queſtus turpior. et Chryſ. in quadam
homel. ſuꝑ Mat. Oīa bona mūdi triplex
interitus tollit. aut ex ſeipſis veteraſcūt:
aut luxu dñoꝝ ſuoꝝ cōſumūtur: aut ab ex
traneis dolo vel violētia vel calūnia diri
piūtur. O tranſit mūdus. vide ergo quid

vis? vtrū amare bonū ⁊ tranſire. ſ. cū tpe:
aut amare xp̄m et in eternū viuere? Aug.
ſuꝑ epiſtolā Joh. ij. bona tp̄alia inficiūt
multos. Dicūt medici ꝙ mādragora her-
ba moderate ſumpta eſt medicinalis ⁊ bo
na: ſʒ immoderate ſumpta et in exceſſu eſt
nociua: ⁊ ꝯgelatiua: ⁊ mortificatiua: que
facit hoīem in exceſſu dormire: ⁊ cum dor
mit cōgelātur humores: ⁊ naturalis virtꝰ
mortificat̃. Sic moraliter bona tēporalia
male vtētes eis inficiūt. faciūt em̄ homi-
nē nimis dormire. hoc eſt nimis delectari
eiſdē. tales hoīes ꝑ talia bona infrigidā-
tur in amore dei: vt dicat q̄libet talis qui
male vtit̃ tp̄alibꝰ bonis (vtpote illicite ac
quirēdo: auare ⁊ tenaciter retinēdo) illud
Ro. v. Qḋ aūt bonū ē: mihi factū ē mors.
¶ Tertio bona tp̄alia nullis ſufficiūt. nō
ſatiāt hoīs appetitū. habēt em̄ iſta bona
naturā aceti. nā acetū ꝓuocat appetitū.
et ita faciūt bona tp̄alia. nō ſatiāt: ſed ma
gis accendūt hoīs volūtatē ad amplīꝰ ha
bēdum. Job. xxx. Expectabā bona: ⁊ vene
rūt mihi mala. Inſatiabilis eſt ſola auari
cia diuitiarū. ſemꝑ rapit ⁊ nūq̄ ſatiatur.
Aug. de verbis dñi. Similis eſt inferno q̄
quantūcūq; deuorauerit: nūq̄ dicit ſatis
eſt. Aug. in ep̄la ad quēdam comitē. Tria
ſunt inſaturabilia: ⁊ quartū qḋ nūq̄ dicit
ſufficit. Prouer. xxx. illud quartū eſt ignis
cupiditatis ⁊ auaricie. Inſatiabilis ē ocu
lus cupidi. Eccl'i. xiiij. ¶ Querit̃ quare bo
na tp̄alia nō ſatiāt hoīs appetitū? Ratio
nē aſſignat btūs Aug. qm̄ vt dicit: cor hu
manū eſt capax dei: ⁊ deꝰ eſt infinitꝰ: ⁊ bo
na tp̄alia ſunt finita: iō ſatiare nō pñt ni-
ſi ſolus deꝰ. inq̄t ꝓpheta. Satiabor cū ap
paruerit gloria tua. aliter non.
¶ Quarto bona tp̄alia ꝓficiunt bonis: ſi-
cut ꝓfecerūt ſc̄tis patriarchis: qui multū
abūdauerūt in tēporalibus bonis. fuerūt
em̄ elemoſynarij hoſpitalitatē ſectantes:
ꝓpter qḋ angelos in forma pauperum in
ſuis domibus recipere meruerunt. Eccl'i.
xxxix. Bona bonis creata ſunt ab initio. et
ibidē. Oīa ſc̄tis in bona: ſic ⁊ impijs ⁊ pec
catoribus in mala cōuertentur. Bona bo
nis parata ſunt a deo: ſiue ſint tēporalia:
ſiue ſint eterna. oīa bonis ī bonū iuxta di
ctū ap̄li. Diligētibus deū oīa cooperātur
in bonū. Roma. viij. Proſpera ſunt homi
ni in cōſolationem: et ſic in bonū. aduerſa
in patientiā ⁊ exercitiū: et ſic in bonū. in-
firmitas agnoſcitur exercetur humilitas:
afflictione patiētia: cōtradictione ſapien
tia: odio beniuolētia. Talibus mūdus eſt
in ſpeculū: virtutes in adiutoriū: corpus
xp̄i in viaticū: oīs ſcriptura in documētū:
ꝓſpera in ſolatium: aduerſa in exercitiū:
iuſti in exēplū: mali in zelū et cōpaſſionē.
pctā propria ad humiliationē. ⁊ ſic bonis
diligētibus deū oīa cooperātur in bonū.
et per cōtrariū malis cooperant̃ in malū:
q̃r pugnabit cōtra inſenſatos orbis terra
rum. Sapientie. v.
¶ In tertio loco fuerunt poſita bona grē.
bona virtutū. ⁊ iſta ſunt in multiplici dif-
ferētia ſm̄ ꝙ ſunt diuerſe virtutes/ mora
les/ theologales/ et cardinales. Nunquid
magna bona mīa/ obediētia/ pnīa/ patiē
tia/ cōtinētia/ perſeuerātia/ amicitia. Pri-
mū bonū mīa. Michee. vj. Indicabo ti-
bi o hō qḋ ſit bonū: et quid dñs requirat
a te. Utiq; facere iudiciū: ⁊ diligere miſe-
ricordiā. Magnū bonū obediētia. Augu.
de pñ. vtilitate. Nō potuit deus ꝑfectius
q̄ ſit bonū obediētia manifeſtare: niſi cū
prohibet ab ea re que non erat mala abſti
nere. Itē magnū bonū pnīa. de cuiꝰ boni
tate loquit̃ btūs Bern̄. O (inq̄t) felix peni
tentiū humilitas. o bona ſpes cōfitentiū:
q̄ potēs es apud oīpotentē. q̄ facile vin
cis inuincibilē. q̄ cito tremebundū iudi-
cē cōuertis in piiſſimū patrē. magna ſunt
iſta. Aug. lib. cōfeſ. Penitētia nō eſt ſolū
bona: īmo optima res ⁊ ꝑfecta q̄ oēs defe
ctus reuocat ad ꝑfectū. Itē magnū bonū
patiētia: quia patiētia eſt bonū maximū.
Magna bona operata eſt in ſanctiſſimo
Job: qui patiēter clamabat ſuſtinēdo ma
lū. Si bona ſuſcepimus de manu dñi: ma
la aūt quare nō ſuſtineamus. Job. ij. Itē
magnū bonū amicitia. cuiꝰ obiectū eſt bo
nū. nā res diligitur q̃r bona. Eccl'i. vj. Qui
timet deū habebit amicitiā bonā. Itē ma
gnū bonū cōtinētia: de quo bono. j. Cor.
vij. Bonū eſt homini mulierē nō tangere.
O deus quātum bonū virginibus cōtinē
tia et ꝓpter maiorē ſanctitatē: et propter
maiorē libertatē. Bonū eſt ſal qḋ ſeruat a
corruptione. ita facit cōtinentia. Itē ma-
gnū bonū perſeuerātia. Eccl'i. xliiij. Perſe
uerabit hereditas bona. vnde ap̄ls. j. Ti-
moth. iiij. Bonū certamē certaui: curſum
cōſummaui. Aug. de perſeuerantia. Nec
obſequiū mercedē habet: nec beneficium

gratias: nec laudet fortitudo: denicꝫ non qui ceperit: ſed q̄ pſeuerauerit vſqꝫ ad finē ⁊c̃. btūs Greg. in moral'. Incaſſum incipit bonū qđ ita fit: vt ante terminū vite deſerat. quare? q2 fruſtra velociter currit: qui priuſq̄ ad metas veniat deficit.

¶ In quarto loco fuerūt poſita bona glorie. Iſta bona nō ſunt adhuc recepra per nos: ſed ſunt in futurum recipienda. Iſta bona habent in ſe

Primo certam ſecuritatem.
Secundo plenam ſocietatem.
Tertio firmam ſtabilitatem.

¶ Primo habent ⁊c̃. Quare illa bona habēt ſecuritatē? q2 ſunt in loco ſupremo vbi eſt locus ſecuriſſimus intātū ꝙ habitatores pñt dicere de vero. Bonū eſt nos hic eſſe. Mat. xvij. Loc9 ille ſecurus vbi ſunt talia bona: pōt dici ille mōs olymp9: vbi propter ſuā altitudinē nec grādo: nec pluuia: nec aliqua talis īpreſſio ibi cadere poteſt. Itē hoc magis legit de paradiſo terreſtri. btūs Būdictus in ſuis meditationibus vocat locū illū ſecurā māſionē. O (inquit) btā regio paradiſi. o ſecura māſio.

¶ Scđo illa bona habēt plenā ⁊c̃. Nō em̄ beati ibi eſuriēt nec ſitiēt amplius: qm̄ ſatiati erūt. vñ ad ꝓpoſitū ꝓpheta dicebat. Replebimur in bonis domus tue. in ps̄. et Sap̄. vij. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa. de quib9 bonis figura preceſſit. j. Paralip. iiij. Inuenerunt paſcuas vberes ⁊ valde bonas. in ps̄. Replet in bonis deſiderium tuum ⁊c̃.

¶ Tertio habent firmā ſtabilitatē: q2 ꝑpetuo durabūt: et illi qui percipiēt ſemꝑ viuēt. De hmōi bonis: q̄ bona ſecura ſunt: que ſatiabūt: que ſemꝑ durabunt: loquit btūs Aug. lib. ſolilo. Dñe deus ſctē et bone creator: tu em̄ dñe mi ꝑ hoc corꝑe ignobili ⁊ corruptibili tā magna ⁊ innumerabilia bñficia oparis a celo: a terra: aqua: aere/ igne/ luce et tenebris/ calore et pruina/ rore et imbre/ ventis/ pluuijs/ volucribus et piſcibus/ beſtijs ⁊ arboribus. qualia quero bone ieſu. ꝙ magna innumerabiliacꝫ erūt illa bona que preparaſti diligētibus te in illa celeſti patria: vbi facie ad faciē te videbimus. Si tanta nobis facis in hoc carcere: q̄d ages in ſancto palatio tuo glorioſo? cum ſint hic omnia bona valde: que bonis pariter ⁊ malis communia tradidiſti: qualia ⁊ futura ſunt illa que ſolis bonis recōdidiſti. oculus nō vidit ⁊c̃. Illorum bonorum participes nos faciat: qui ſine fine ⁊c̃.

¶ Dñica. ij. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

Trāſlati ſumus de morte ad vitā: qm̄ diligimus fratres. j. Iob. iij. Teſte ſacro eloq̄o in hoc ſeculo gentes hui9 ſeculi tranſeunt transferūtur et tranſportant de vno extremo ad aliud extremum vno de trib9 modis: vtpote

De vita tenebroſa ad lucē clarificantem.
De ſtatu delitioſo ad ſtatū aduerſantem.
De morte culpabili et vitioſa ad vitam iuſtificantem.

¶ Prima tranſlatio de vita ⁊c̃. Iſta eſt bona ⁊ glorioſa tranſlatio: qua exiſtentes in gratia dei trāſferūtur de hac vita miſera/ ad vitā beatā ⁊ glorioſam. Tales inquam cū magno gaudio trāſferuntur de miſeria ad beatitudinē: de tenebris ad claritatē: de carcere ad palatij celſitudinem: de via ad terminū: de mari ad portū: de terra ad celū: de periculo ad ſecuritatem: de dubio ad certā veritatē: de exilio ad hereditatē. Talis tranſlatio figuratur per tranſlationem enoch: de qua Sap̄. iiij. Placēs deo enoch factus dilectus et viuens inter peccatores/ tranſlatus eſt. Raptus eſt ne malicia mutaret intellectū eius. Eccl'i. xliiij. Enoch placuit deo: ⁊ trāſlatus eſt in paradiſum. de qua tranſlatione habet Gen. v. q2 dilectus a deo: et q2 placuit deo: ⁊ ambulauit cum deo: ideo trāſlatus eſt in paradiſum terreſtrē. deſignans moraliter illos qui in gratia tranſferūtur de hoc mūdo obſcuro ⁊ tenebroſo ad lucē ſanctā. ad vitā beatā ⁊ glorioſam: vt ſic tranſlati dicāt merito illud Coloſ. j. Gratias agētes deo: qui eripuit nos de poteſtate tenebrarum. i. peccatoꝝ vel poteſtate demonum: et trāſtulit in regnum ſuum. hoc eſt in regnum eccleſie triumphantis: vel trāſtulit nos de regno peccati in regnum eccleſie militantis.

¶ Scđm principale introductū ⁊c̃. Qualis tranſlatio fuit facta in Iob. in Tobia: in nabuchodonoſor: ⁊ multis alijs. In veritate tranſlatio eſt ſicut de iuuētute in ſenectutem. ſicut de ſalute in infirmitatē. ſicut de gaudio in lamentationem, de abū-

dantia in egeſtatem. de poteſtate in debilitatem. de honore ad contemptibilitatē. iſta trāſlatio eſt de bono ſtatu ad malum ſtatum. Iſto modo frequēter trāſfertur regnum de gente in gentem propter iniuſticias et iniurias et contumelias ac diuerſos dolos. Eccl'i. x. Daniel'. ij. c. Deus mutat tempora et etates. trāſfert regna atcꝫ cōſtituit. Sic regnum ſaulis tranſlatū eſt ad dauid. ij. Reg. iij. Item iudei tranſlati ſunt in babylonem propter pctā ſua. j. Paralip. ix. Tota vita preſens conſiſtit in tali trāſlatione ſiue mutatione. ſiquidem quaſi flos egreditur: et conteritur: ⁊ fugit velut vmbra: et nunq̄ in eodem ſtatu permanet. Iob. xiiij. Vticꝫ interdū transfertur de ſtatu proſpero ad aduerſum. interdum contrario modo: ſicut fortuna currit et voluitur. Iſtā vitam (que ſic tranſfert) horrebat ſanctus Iob cū dicebat. Vtinā fuiſſem quaſi nō eſſem: de vtero trāſlatus ad tumulum. eiuſdē cap̄. x.

¶ Tertia tranſlatio eſt ſalubris et ſancta: qua quis trāſfertur de ſtatu peccati ad ſtatum gratie. de qua tranſlatione legitur in prophetijs dauid. Vineam de egypto trāſtuliſti: et plantaſti eam. Vbi cōſiderātur tria que requiruntur ad hoc ꝙ aliquis ſe transferat de ſtatu culpe ad ſtatū gratie.

Primo ꝙ diſponat ꝯſciētiā integraliter.
Scđo ꝙ contēnat mundum veraciter.
Tertio ꝙ trāſeat vltra mare velociter.

¶ Primo diſponat ſe ⁊c̃. Dicūt naturales ꝙ non eſt arbor in terra que ita conuenienter tranſplantetur et tranſferatur de loco ad locum ſicut vinea. Et ratio aſſignatur: qm̄ plus abundat in humore. Sic moraliter ad tranſlationē iſtam de ſtatu peccati ad ſtatū gratie/ requirit humor gratie: et radicatio volūtatis in bono propoſito benefaciendi et emendandi in melius: cōtra multos qui non proponunt ſic benefacere: nec vitam emendare in melius. Nos videmus ꝙ arbor que tranſfertur: non viuit: non fructificat: niſi cum radice etiam tranſferatur: immo exiccatur. Sic moraliter eſt ꝙ qñ aliqua pſona ſe trāſfert de culpa ad gratiā per verā pniam: opꝫ ꝙ radix ſcꝫ cor ſe trāſferat vel ꝙ procedat a corde bono trāſlatio vel mutatio iſta: ſicut pꝫ in dauid q̄ cordialiter penituit: et dixit. Ego ſum qui peccaui. et fuit ſibi rñſum. Tranſtulit dñs peccatum tuum, Ipſe enim orabat et dicebat precor vt tranſferas iniquitatem ſerui tui. ij. Reg. xxiiij.

¶ Scđo oportet ꝙ in tali tranſlatione penitens contēnat mundū et tranſeat mare quātum ad tria. Narratur per lapidarios ꝙ corallus qui tranſfertur de radice ligni ad lapidem: neceſſe eſt ꝙ de mari ad terrā transferat. Sic moraliter eſt ꝙ nullus ſit fortis vel lapideus in bono propoſito: niſi tranſferatur de mari. de mūdo iſto amaro et multum periculoſo: vt ſit iudas confitens: q̄ tranſlatus eſt de terra. iiij. Reg. xxv. trāſlatus eſt enoch ne videret mortē. Heb. xj. De iſta trāſlatione in iſto loco introducta loquitur thema. Tranſlati ſum9 de morte ⁊c̃. ¶ In quibus verbis tria breuiter oſtenduntur.

Primo quedā mutatio que a deo mirabiliter approbat: ibi. tranſlati ſumus.
Scđo quedā reſolutio que ad bonū finaliter terminat: ibi. de morte ad vitā.
Tertio quedā digniſſima reſolutio q̄ amoris vinculo colligatur: ibi. quoniam diligimus fratres.

Tertia pars:

¶ Quantum ad tertium de illo eſt proſequēdū. Vñ fratres ſunt in multiplici drīa. ſunt em̄ pmo fratres amoris ⁊ dilectionis. ſcđo fratres ꝓfeſſiōis ⁊ ſacre religionis. tertio frēs cōcordie ⁊ grate vniōis. q̄rto frēs carnis ⁊ ꝓpinque cognatiōis. q̄nto frēs fidei ⁊ xp̄ne ꝯgregationis. ¶ Primo frēs ⁊c̃. Illi q̄ ſe mutuo diligūt cū vera et bona dilectiōe: merito frēs ſunt q̄ꝝ fraternitas ſepari nō pōt: īmo tales magis ſunt amici ꝙ fratres ⁊ totū ſūt amici ⁊ frēs: qm̄ amor et dilectio facit tales. ⁊ de iſta loquit thema. qm̄ diligimus frēs. Tales vocabat frēs btūs Iob. in cano. ſua q̄ dicebat. Frēs nō diligam9 v̄bo necꝫ lingua: ſꝫ ope et veritate. Talib9 fratrib9 optat apl's duplex bonū. pacē ⁊ charitatē. Pax fratrib9 et charitas. Ephe. vj. Sicut tales frēs mutuo ſe diligūt: ita mutuo in neceſſitate ſe iuuāt. Frater q̄ iuuat a fratre quaſi ciuitas firma. Prouer. xviij. Frēs qñ ſe diligūt. qñ ſe iuuāt: vtpote qñ frater a fratre nō ledit. qñ frat ꝑ fratrē miniſtrat. qñ frater a fratre corrigit. qñ frater ꝑ fratrē ī neceſſitate iuuat. qñ frat cuꝫ frē patiēter cōuerſat. qñ frat ꝑ fratrē hūiliter ſupportatur. Iſto mō in tali fraterni-

tate apparet bona charitas. bonꝰ amoꝛ. bona dilectio. hoc em̃ mandatũ habemꝰ a deo: vt ꝗ diligit deum: diligat ⁊ fratrem ſuũ. j. Joh. iiij. Reuera hoc eſt ꝯtra multos in xp̃ianitate: qui nõ ſe iuuãt. non ſe diligũt. non ſe ſuppoꝛtãt: imo vnus odit aliũ: et tamen ſcriptũ eſt vbi thema. Qui odit fratrẽ ſuum: homicida eſt. vnꝰ perſequit alium. Michee. vij. Oẽs in ſanguĩe inſidiant. et vir fratrẽ ſuũ ad moꝛtem venatur. Nõ ſic: nõ ſic: ſed verũ iudicium iudicate: et miaꝫ et miſeratiões facite vnuſquiſqꝫ cũ fratre ſuo. Zacha. vij. qꝛ frater in anguſtijs cõpꝛobatur. nõ pꝛobat aurũ nec fraternitas in ꝓſperitate. qꝛ ſicut dꝛ in cõmuni ſentẽtia. In pꝛoſperitate neſcitur an perſona ſeu pꝛoſperitas diligat.

¶ In ſcdo loco ſunt fratres vnius ꝓfeſſionis ſeu religionis: ſicut religioſi vniꝰ regule vnius ꝓfeſſionis/vocãt ſe fratres. Et ſicut charitas eſt cauſa pꝛime fraternitatis: ſicut dictũ eſt: ita vnitas eſt cã iſtiꝰ in pſ. Ecce ꝙ̃ bonũ et ꝙ̃ iocundũ habitare fratres in vnũ. Siquidẽ tales fratres in xp̃o ſunt vnũ habitũ deferẽtes: vnum patrẽ venerantes: vnã regulã obſeruantes: vnũ officiũ celebꝛãtes. ſub vno clauſtrali domicilio: ſub vno victu et coꝛpali edulio: ⁊ ſub vno voto obligatoꝛio. Pꝛopter iſtas vnitates tales fratres ſunt in vnũ cõgregati: vt vnanimes habitent in domo. et ſic anima ⁊ coꝛ vnum in deo. vñ Hugo de iſta vnione in fratribꝰ religioſis Quid pꝛodeſt ſi cõtinet nos vna domus et ſeparat nos diuerſa volũtas? ⁊ ego addo ꝙ tanta hypocriſis regnat hodie: vt idẽ ſit habitus: idẽ officiũ: eadẽ ꝓfeſſio: eedẽ obſeruãtie: cũ tñ ſenſus ſint diuerſi. Nõne vnitatẽ que ſeruanda eſt interiꝰ in mẽtibus repſentat vniformitas exterius ſeruata in moꝛibꝰ: cũ exterioꝛa hominis ſm ſcripturã annũciant de illo. Eccli. xix.

¶ Hec em̃ vnitas fratrũ in ſacra religiõe valet ad multa. pꝛimo ad impetrandum. ſcdo ad triumphãdũ. tertio ad ꝓficiẽdũ. Pꝛimo valet ad impetrandũ: qꝛ qd vnus nõ obtinet: obtinẽt multi qñ ſunt vnum. Itẽ ſcdo valet iſta vnitas ad triũphãdũ. Ambꝛo. Oĩs pugna vnanimiter ingreſſa parat victoꝛiã. Tertio valet ad ꝓficiẽdũ. Nã pꝛoficit talis vnitas in bono cõi maxime ſicut dictũ eſt. Ecce ꝙ̃ bonũ ⁊ ꝙ̃ iocundũ habitare fratres ĩ vnum. Fratres ſpũales in ſacra religione debẽt eſſe vniti ſicut diuerſi radij in vno ſole. ſicut diuerſi rami in vna radice. ſicut diuerſi riui ĩ vno fonte. ſicut diuerſa mẽbꝛa ĩ vno coꝛpoꝛe. Verũtamen iſta vnitas turbat frequẽter ꝓpter diuiſiones: ꝓpter ſciſmata: ꝓpter inoꝛdinatas affectiones. Eſt em̃ grande malum ſeminare diſcoꝛdias inter fratres ſpũales. Pꝛouerb. vj. Sex ſunt que odit deꝰ: et ſeptimũ deteſtatur anima eius: ſcꝫ illũ qui ſeminat inter fratres diſcoꝛdias.

¶ In tertio loco ſunt fratres ⁊c. Tales magis ſunt cõfratres ꝗ faciunt cõfratriã et talis cõfratria valet ad multa.

Pꝛimo ad pauperũ ſuſtentationem.
Scdo ad amoꝛis oſtenſionẽ.
Tertio ad pacis conſeruationẽ.
Quarto ad defunctoꝝ conſolationẽ.

¶ Pꝛimo valet ⁊c. Nã tales cõfratres in cõmuni apponũt certũ bladũ vel argentum de quo fiũt elemoſyne: et tũc eſt ciuitas ſeu cõfratria firma qñ ſic frater iuuat a fratre. Adiuuabãt eum oẽs fratres eiꝰ. ſcꝫ iudã machabeum. j. Machab. iij.

¶ Scdo valet ⁊c. Talis ꝯgregatio hoim ꝗ ſimul comedũt. ſimul oꝛãt ĩ eccl'ia. oſtẽdunt amoꝛẽ et dilectionẽ. iõ apl'us. Charitatẽ fraternitatis inuicem diligentes. Rom̃. xij. Qui viderit fratrẽ ſuũ neceſſitatem habere: ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo: quõ charitas manet ĩ eo? j. Joh. iij. Pꝛobatio dilectiõis exhibitio eſt opis. Greg.

¶ Item tertio valet ⁊c. Talis fraternitas q̃rit pacem. odit diſcoꝛdiã. q̃pꝛopter dicebat abꝛaã nepoti ſuo Loth. Ne q̃ſo ſit iurgiũ inter me ⁊ te: frẽs em̃ ſumꝰ. Gen̄. xiij. Inter bñplacita ĩ biblia regiſtrata ponitur concoꝛdia fratrũ Eccli. xxv. Et ioſeph ſalutãs fratres ſuos dixit eis: Pax vob.

¶ In q̃rto loco ſunt ⁊c. Sic ſũt frẽs ꝗ ꝓceſſerũt ex vno pr̃e. Iſto mõ fuerunt frẽs xij. pr̃iarche filij iacob fratres ex vno pr̃e geniti. Iſto mõ fuerũt fratres petrꝰ et andreas iacobꝰ et iohes. Iſti ſunt fratres ꝗ ex vno pr̃e ꝓcedũt: ⁊ ĩ vna hereditate ſuccedũt. de talibꝰ fratribꝰ Gen̄. xlij. inquiunt filij iacob ad ioſeph fratrẽ ſuũ. Duodecim frẽs ſui tui ſumꝰ: filij vniꝰ viri. ⁊ eoꝺ. ca. Duodecim frẽs vno pr̃e geniti ſumus. et Matth. xxiij. Omnes vos fratres eſtis.

¶ In q̃nto loco ſunt frẽs in fide. iſto mõ ſunt oẽs fideles xp̃iani frẽs. de iſtꝭ Luc. xxij. Ego (inq̃t xp̃s) rogaui ꝓ te petre vt

non deficiat fides tua. et tu aliq̃n conuerſus: cõfirma fratres tuos. in fide ſupple. Iſta fraternitas multa bona facit: et multa bona oꝛiuntur ex ea: verum ad eius bonitatem multa requiruntur: vtpote

Pꝛimo vt vnus alterum diligat.
Secundo vt vnus alteri indulgeat.
Tertio vt vnus alterum doceat.
Quarto vt vnus alterum coꝛripiat.
Quinto vt vnus alteri ſubueniat.
Sexto vt vnus alteri pacifice ſe habeat.

¶ Pꝛimo requirit ꝙ vnꝰ alterũ diligat. et de iſta fraterna dilectione multa ſunt dicta ſuperiꝰ. ſunt em̃ tales fratres ſil'es ĩ fide. et oẽ aĩal diligit ſibi ſil'e. Eccli. xiij. Si quis dixerit. qm̃ diligo deũ: ⁊ fratrẽ ſuum oderit mẽdax eſt. j. Joh. iiij. ¶ Scdo req̃rit ꝙ alteri ĩdulgeat. hoc eſt ĩiuriã remittat ſi leſus ẽ: exẽplo btĩ ſtephani. Mat. v. Si offers munꝰ tuũ ad altare: ⁊ ibi recoꝛdatꝰ fueris: qꝛ frater tuꝰ hꝫ aliquid aduerſum te ⁊c̃. Mat. xviij. Dñe quotiens peccauerit ĩ me frater meꝰ ⁊c̃. ¶ Tertio ꝙ vnus alterũ doceat. ſapiẽs doceat ignoꝛãtẽ. in pſ. Narrabo nomen tuũ fratribus meis. Paulꝰ docuit fratres ſuos in epl'a Hebꝛe. ¶ Quarto req̃rit ꝙ vnꝰ alterũ coꝛripiat. Ne oderis fratrẽ tuũ ĩ coꝛde tuo: ſꝫ publice argue eũ: ne habeas ſup illo pctm̃. Leuiti. xix. et Mat. xviij. Si peccauerit in te frater tuꝰ: vade et coꝛripe eũ ⁊c̃. Sꝫ multi ſunt ꝗ coꝛrigũt: ꝗ magis ipſi ĩdigẽt coꝛrectione. Mat. vij. ⁊ Luc. vj. Quid vides feſtucã ĩ oculo fratris tui: trabẽ q̃ in oculo tuo eſt: nõ vides? ¶ Quinto req̃rit ꝙ vnꝰ alteri ſubueniat. ⁊ hoc ſatis deductũ ẽ ſuperius. ¶ Sexto req̃rit ⁊c̃. ⁊ de hoc ſil'r ſatis actũ eſt. Simꝰ g̃ fratres in mutua ſupportatiõe. ĩ charitate ⁊ dilectiõe: in bona pace ⁊ ꝑfecta vnione: et ſic erimꝰ fratres ĩ hereditatis eterne poſſeſſiõe. Cuiꝰ hereditatis participes nos faciat ⁊c̃.

¶ Dñica. ij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. ij.

IAm parata ſunt oĩa. Luc. xiiij. ⁊ ĩ euãgelio. Honoꝛabiles dñi ꝑ melioꝛi euidẽtia foꝛmat vnica cõſequẽtia. Vidẽs deꝰ pr̃ ꝙ hominẽ quẽ creauit vt ſummũ bonũ intelligeret: intelligẽdo amaret: amãdo poſſideret: poſſidẽdo frueret. vt ait Aug. ⁊ recitatur a magro li. ij. c. iiij. Nũc aũt nr̃is merítis exigẽtibꝰ cõſiderat mundũ iniquũ: fallacẽ: ⁊ deceptoꝛiũ. et videt in nobis.

Pꝛimo ꝙ aliqui eleuãtur per ſuperbiã nolentes conuerti ad deum.
Scdo ꝙ aliqui fundãtur in auaricia.
Tertio ꝙ aliqui inuoluuntur in inuidia.

Ergo merito deꝰ pr̃ nolẽs iã plus ſufferre habẽs multa toꝛmẽta ꝑparata. dicit thema. Iã parata ſunt oĩa. qd fuit thema. cõſequẽtia claret ex terminis. Oĩa iſta puncta tria tãgũtur ĩ euãgelio declarato. Pꝛima pars tangit ibi de illo inuitato. Villã emi. ꝑ quã deſignant ſupbi appetẽtes cõiuiũ terrenũ. Scda pars tãgit ibi cũ dꝛ. Iuga boũ emi q̃nqꝫ. ꝑ que intelliguntur auari: qꝛ ſicut boues terrã verſant: ita auari implicãt q̃nqꝫ ſenſus coꝛꝑis circa terrena: et circa pecuniã. Tertia pars tãgit ibi cũ dꝛ. Vxoꝛẽ duxi. ꝑ quã intelligunt lubꝛici ⁊c̃. Dic euangelium.

Pꝛima pars.

¶ Dico pꝛimo ꝙ natura humana eſt in ſupbia eleuata. ꝓpter hoc dixit dauid pſ. lxxiij. Supbia eoꝛũ qui te oderũt aſcẽdit ſemꝑ. Iſta ſupbia eſt in oĩbus hoĩbꝰ mũdi: qꝛ oẽs volũt dñari: quilibet ſe reputat ad oĩa ſufficiẽtẽ. tãtũ credit valere minoꝛ/ſicut maioꝛ. nullꝰ recipit coꝛreptionẽ: ſꝫ oẽs volũt eẽ dij. ⁊ hoc ẽ valde periculoſum ſm Aug. Quãto ĩ ſupioꝛi: tãto in maioꝛi ꝑiculo verſat. ꝓpter hoc poeta. Cito ruit ꝗ ſup aſtra volat. Superbus nãqꝫ erigit ſe ſemper: vadit collo eleuato verſus celũ: ad denotãdũ ꝙ ſemꝑ ſuꝑ omnes credit eẽ in regimine. Et iõ ĩ lib. deoꝝ refert Socrates ꝗ depingit imaginẽ ſupbie velut mulierẽ cecã coꝛonãtã tribus coꝛonis. ad oſtendendum ꝙ ſuperbus vult tribus ſtatibus dominari.

Maioꝛibus.
Equalibus.
Minoꝛibus.

Et eſt cecꝰ ĩ iudicio: qꝛ nec ſe: nec alios cognoſcit. Scribebat ĩ pma coꝛona: trãſmigrat ⁊ excedit genꝰ hoc: nunq̃ obedit. In ſcda vo ſcribebat ꝑturboꝛ: affligoꝛ: ſed vndiqꝫ ledoꝛ. Ad ꝓpoſitũ. ſupbꝰ hꝫ tres malas ꝯditiões. Pꝛia ꝙ reputat ſe oĩbꝰ alijs ꝑferẽdũ. ĩ cuiꝰ figura ſcribebat iſte ꝟſus. Effluo ⁊c̃. Exẽplũ de hoc habemꝰ. ij. Machab. ix. de antiocho/ꝗ tãta affluebat ſuperbia: ⁊ in tãtã ſupbiã ſe effudit: ꝙ vide

batur ſibi tanta virtute abūdare: ꝙ flucti
bus maris īperaret: ⁊ mōtiū altitudines
ſuperaret: ⁊ vſq; ad celi aſtra ptingeret: ⁊
tñ ad tātā demētiā venit ꝙ ī ſeipo afflige
baꝛ dolore viſcerū: ⁊ inteſtinoꝝ: intātū ꝙ
vermes de corpe ſuo exibāt: et tātus fetor
de illo exibat: ꝙ nec ipe: nec aliqs tolera-
re poſſet. Scđa cōditio ſuperbie eſt: ꝙ oī
hoī vult pferri: ⁊ nulli obedire. ī cuiꝰ figu
ra ſcribebaꝛ iſte verſus. trāſmigrat ⁊ exce
dit. exēplū de hoc habemꝰ de Roboam/ ꝗ
noluit obedire pplo: ⁊ extollēs ſe dicebat.
Minimꝰ digitꝰ meꝰ groſſior eſt dorſo pa-
tris mei. Pr meus cecidit vos flagellis:
ego aūt cedā vos ſcorpionibꝰ. iij. Reg. xij.
et. ij. Paralip. x. nota hiſtoriā. Tertia ꝯdi
tio ē ꝙ manꝰ eiꝰ ꝯ oēs: ⁊ oēs ꝯ eū. in cuiꝰ
figura ſcribiꝛ. perturbor ⁊c. exēplū de hoc
habeꝛ de heliodoro qui tātū turbauit iu-
deos ⁊c. nota hiſtoriā. ij. Macha. iij. Gra
ues ſnīas deꝰ ꝓpter iſtud pctm̄ ī terrā in
tulit. ptꝫ de lucifero/ quō e celo expulſus
fuit. Eſa. xiiij. Nabuchodonoſor beſtijs cō
paratꝰ. Dan̄. iiij. Adā a paradiſo exul ē ef-
fectꝰ. Gen̄. iij. Saul regno pUatus. j. Re-
gū. xv. Antiochꝰ morti cōdēnatꝰ: vt predi
ctum eſt. Et fabuloſe narrat Ouid. j. Me
tamorphoſeos. fabula. vj. de gigātibus.
quō ꝓpter ſui magnā ſupbiā/ celū volue-
rūt aſcēdere ⁊c. ⁊ quō pluit ſup eos fulgu
ra. narra vt ſcis. ꝓpter h̃ dauid pš. xlviij.
Hec via illoꝝ ſcādalū ipis. De iſtiſmet ait
dauid ī eodē pſal. Hō cū in honore eſſet:
nō intellexit: cōparatus eſt iumentis inſi-
pientibus: et ſimilis factus eſt illis.

Secunda pars.

¶ Dico ſecundo ꝙ natu-
ra humana ī auaricia fuit fundata ⁊c. nā
a minori vſq; ad maiorē oēs auaricie ſtu-
dēt. Hiere. vj. et iſti miſeri neſciūt quid fa
ciūt. ꝓprie iſti ſunt idolatre. nā dimittūt
dn̄m deū ſuū: ⁊ de pecunia faciunt deū. et
iſtud ē terribiliꝰ qđ pōt eſſe. Hiere. ij. Sci
to ⁊ vide qꝛ malū ⁊ amarū eſt reliquiſſe te
dn̄m deū tuū. Iſti tales miſeri exponūt ſe
infinitis periculis pro pecunia cōgregan
da: poſtponēdo deū ⁊ cōſciētiā. iō Innocē
tius in debilitate cōditiōis hūane ita di-
cit ad ꝓpoſitū. Querūt ⁊ diſcurrūt morta
les hoies ꝑ ſepes et ſemitas: aſcēdūt mō
tes: trāſcēdūt ⁊ colles: exponunt ſe imbri-
bus/ ⁊ vētis/ tonitruis/ fulminibus. edifi
cāt domos: plātāt hortos: excolūt agros:
piſcātur: venanꝛ: ⁊ cōtēdūt: preliantur vt
opes cōgregēt: honorē acquirāt: ⁊ prātes
aſcēdāt: ⁊ hoc qđ niſi labor ⁊ afflictio mē-
tis ⁊ animi: ⁊ ī vigilijs ꝑmanere ſub ſole.
et iō ꝓpheta ne in nobis auaricia ſic deti
neaꝛ dicit. Rapinas nolite ꝯcupiſcere: di
uitie ſi affluant nolite cor apponere. quo-
niā ſtatim ſequiꝛ. Qui cōfidūt ī ỽtute ſua
et ī multitudine diuitiaꝝ ſuaꝝ gloriāꝛ: ſi
mul peribūt: ⁊ relinquēt alienis diuitias
ſuas: ⁊ tales nō pn̄t cōſequi regnū dei. ad
Ephe. v. Hoc em̄ ſcitote intelligentes: qꝛ
oīs fornicator aut īmūdus aut auarꝰ: qđ
eſt idoloꝝ ſeruitus: nō hꝫ hereditatē in re
gno xpi ⁊ dei. Vn̄ ꝓpꝛ auariciā multi pe-
rierūt: qꝛ hō ꝯſequiꝛ maledictionē. Diues
infernalē habitationē. Mortuꝰ ē diues ⁊
ſepultꝰ ē in īferno. Luc. xvj. Iudas corpo
ralē dānationē. Mat. xxvij. ⁊c. ⁊ ꝓpter h̃
Greg. ī qdā homel. ita inqt. Auarꝰ hic ar-
det ſolo ꝯcupiſcētie ac multiplici cura cu-
ſtodie: et poſtmodum ardebit igne gehen
ne. Et hoc de ſecundo.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio ꝙ aliqui ſi-
ue natura hūana īoluūtur in īuidia ⁊c.
Apl's ad Gal'. v. Manifeſta ſunt opa car-
nis: q̄ ſunt fornicatio: īmūdicia: luxuria. ⁊
ſeqꝛ. Qui talia agūt regnū dei nō ꝯſequē
tur. Vn̄ ꝓſper ī ſuo epigrāmatō. Amplis
īcedit ſpacijs libidinoſa voluptas. Hāc iu
uenes: hāc ſenes noīe dei colūt. Attenda
tis ꝙ multi ꝓpter h̃ puniti ſunt grauiſſi-
me. Nā ſamſon cecꝰ effectꝰ ē. Iudicū. xvj.
Dauid a deo iudicatꝰ. ij. Reg. xij. Holofer
nes caput amiſit. Iudith. xiij. Amon mor
te crudeli extinctꝰ. iiij. Reg. xxj. Ecce ergo
quō hoīes vel natura humana inuenitur
In gula exaltata.
In auaricia fundata.
Et luxurie dedita.
Quare deꝰ ſnīam promulgauit: qꝛ ampliꝰ
ſufferre non potuit. Quare iā parata ſunt
oīa. ſ. tormēta. Et ſcias que tormenta
Primo ignis inextinguibilis.
Scđo frigus intemperatiſſimum.
Tertio fetor qui omnes alterabit.
Quarto vermes qui eos deuorabunt.
Quinto tenebre et obſcuritas.
Sexto demones qui nunꝙ̄ ceſſabūt eos
cruciare.

Ex eo: qꝛ iſti fuerūt vocati ad cenā agni: ⁊
excuſauerūt ſe/ nolentes venire: qꝛ adora-
uerūt beſtiā ⁊ imaginē eiꝰ: hi biberunt de
vino ire dei: ⁊ cruciabūꝛ igne ⁊ ſulphure:
et fumꝰ tormētoꝝ eoꝝ aſcēdet ī ſcl'a ſcl'oꝝ.
Apoc. xiiij. Sꝫ q̇ cenabūt cenā illā tā ſolē-
niter paratā ī ſcl'a btōꝝ? Certe illi q̇ amāt
virtutē ⁊ hūilitatē/ ꝯ ꝑmū. Qui operātur
liberalitatē/ ꝯ ſcđm. Qui amant puritatē
⁊ honeſtatē/ ꝯ tertiū. Paradiſum ꝯſequū
tur ī ſcl'a ſeculoꝝ amē. Ad quā gl'iam ⁊c.

¶ Dn̄ica. ij. poſt feſtū trinitatis. Ser. iij.

Rogo te habe me
excuſatū. Luc. xiiij. Teſte ſa
cro eloquio/ perſona legiti-
me excuſatur preſertim illa
Cui deficit poteſtas et vir-
tus executiua.
Cui deficit virtꝰ ⁊ ſciētia formatiua.
Cui ineſt prauitas ⁊ culpa deformatiua.
¶ Primo excuſatur ⁊ rogat excuſari perſo
na cui deficit ptās ⁊c. Siqdē egritudo/ ſe
nectꝰ/ adoleſcētia/ labor/ pauptas ꝓbabi
lis ⁊ excuſant a ieiunio: ⁊ rōnabil'r. Itē ex
cuſaꝛ mutꝰ a loqla: ſurdus ſi nō audiat: ce
cus ſi nō videat: claudus ſi nō recte ambu
let ꝓpter defectū virtutis. ſic demētia: ſic
ſtulticia: ſic mētis alienatio excuſat a cul-
pa. in decretis di. l. Huic alludit ſcriptu-
ra apoſtoli Heb. xij. Excuſauerūt ſe ne eis
fieret verbum. non enim portabant. i. por
tare poterant/ quod dicebatur. Impoten
tia em̄ excuſat/ ne perſona veniat ad actū.
nullus em̄ ad impoſſibile obligaꝛ. ¶ Se-
cundo excuſatur perſona ⁊c. Sic excuſa-
tur puer q̇nq; annorū a ſciā articulorū fi-
dei. a ſciā ſacramētoꝝ ⁊ p̄ceptoꝝ: et eoꝝ q̄
ꝑtinent ad aīe ſalutē. Scđm iura excuſat
ignorātia facti adhibita diligētia bona a
toto et a tāto. ⁊ ignorātia craſſa etiā excu
ſat a tāto: nō a toto: niſi ſit ignorātia affe
ctata: qꝛ tūc in nullo excuſat: ſꝫ magis ac-
cuſat. Prouer. iij. Stultoꝝ excuſatio igno
rantia. ¶ Tertio principaliter excuſaꝛ per
ſona ⁊c. Iſta excuſatio ē magis accuſatio
ꝙ excuſatio: qm̄ qui ſic excuſant ſe: magis
accuſant ſe ad excuſandū excuſationes in
peccatis. ſic excuſat ſe de veniēdo ad cenā
ſuperbus. ambitioſus di. Villā emi rogo
te habe me excuſatū. Ambitio dominādi
vna ſpecies eſt ſuperbie. Excuſat ſe etiam
de veniēdo ad cenā cupidus ⁊ auarus: dū
dicit. Iuga boum emi quinq;: rogo te ha
be me excuſatū. Illa quinq; iuga boum/
ſunt quinq; corporales ſenſus in hoīe in-
clinati ad terrā per auariciā magnā. et de
talibus Sap. xvj. Oportebat illis ſine ex
cuſatione ſuperuenire interitum. O ꝙ fri
uola eſt excuſatio iſta: celeſtibus terrena
preponere: trāſitoria ⁊ caduca eternis pre
ferre: o ſtulta et fatua excuſatio: de qua di
citur. Ceperunt oēs excuſare ſe. Ad propo
ſitum populus mundanus excuſat ſe pro
pter tria conformiter ad predicta.
Primo propter defectum potentie.
Scđo propter defectum ſcientie.
Tertio propter grauamen conſcientie.
¶ Primo populus mūdanus excuſat ſe ꝓ
pter defectū potētie. homo de ſe impotēs
fragilis et infirmus eſt. ne mirū. lutum et
cinis homo creatura de nihilo producta:
nec poteſt aliud ſine adiutorio. Ad quem
ſenſum loquitur ſanctus Aug. lib. ſolilo.
Confiteor tibi pater dn̄e deus celi ⁊ terre:
qꝛ non in fortitudine ſua roborabitur vir:
nec eſt hominis velle qđ poſſit: aut poſſe
quod velit: vel ſcire qđ velit et poſſit: ſed
a te dn̄e greſſus hominum diriguntur. il-
lorum inquam qui non a ſe: ſed a te dirigi
confitentur. Et ideo rogo te deus: da mi-
hi cor cum quo cogitem te et diligā te. da
mentem que te recolat. da intellectum cū
quo fortiter adhereā tibi. da illam quā
mundus nō poteſt dare pacem: quoniam
ego impotens ſum: rogo te habe me excu
ſatum. ¶ Secundo mundanus populus
⁊c. Magna ſupra modum eſt ignorantia
noſtra. et magna ſunt iudicia dei: que ap-
parent in mundo. ⁊ quia nos ignoramus
cauſam dat bonis aduerſitatem. dat ma-
lis proſperitatem. bonis breuem vitā: ma
lis longam vitā. perit vna patria per tem
peſtatem: ſaluatur alia per diuinam pieta
tem. in vna patria dat pacem: in alia per-
mittit guerram. duo ſunt in lecto: duo in
agro: vnus aſſumitur: ⁊ alter relinquitur
Ideo clamat populus. Dn̄e deus non in-
telligo te: totaliter ſum ignorans: rogo te
habe me excuſatū. ¶ Tertio principaliter
clamat peccator per modū excuſationis.
Dn̄e deus accuſat conſcientia vitioſa: ex-
cuſat tua patientia amoroſa. accuſat dia-
bolus perſequendo: excuſat tua virtus
iuuando. accuſat caro toxicata: excuſat
tua clementia honorata. accuſat mūdus

pernicioſus: excuſat deus oīpotens glorioſus. accuſant diuerſa pctā vt damnemur: excuſent aduocati miſericorditer vt ſaluemur. Rogo te habe me excuſatum. Ubi duo oſtendūtur.

Primo ponit̄ ſupplicatio vni ſingulariter deſtinata. rogo te.

Scđo vt praua conuerſatio nō ſit culpabiliter imputata. habe me excuſatum.

Quantū ad primū: ieſu xp̄e deꝰ oīpotēs.

Primo rogo te quatenus vita culpabilis in melius emendetur.

Scđo rogo te vt pax laudabilis miſericorditer nobis detur.

Tertio rogo te vt mittas ſpm̄ſanctū qui populū amicabiliter conſoletur.

Quarto rogo te q̄tenus victꝰ neceſſarius fideli populo miniſtretur.

Quinto rogo te vt tua clemētia patiēter me preſtoletur.

Sexto rogo te vt ſis protector: et virtus mea multipliciter adiuuetur.

¶ Primo rogo te ꝛc. Ad ꝓpoſitū. ij. Machab. v. legit̄ ꝙ iudei in hierl'm habitantes viderūt ꝑ. xl. dies equites armatos ꝑ aerem volātes ꝛ diſcurrētes: ꝛ rogabant deū mōſtra in bonū conuerti. Moraliter in vita hoīm mundanoꝝ iam videmꝰ mōſtra in veſtibꝰ: in paramentis: in ornamētis: in regimīe. qm̄ non eſt vt ꝯſueuit eſſe nō eſt veritas. nō eſt iuſticia. nō eſt mīa. Iſta ſunt q̄ſi monſtra in mūdo: vtinā conuerterent̄ in bonū. Sed pōt q̄ri an fuerit ſecutū malū vel bonū ꝑ illos equites. ꝑ illa mōſtra q̄ ſic apparuerūt? Dicit̄ ꝙ malum: vtpote depopulatio ciuitatis ꝑ antiochum tyrānū iudeoꝝ crudelē inimicū. Item legit̄ ꝙ ante ſubuerſionē hierl'm ꝑ prīcipes romanos fuerunt viſa ſigna: vt porevna ſtella ſupra ciuitatē ꝑ oīa gladio ſimilis. Item ante excidiū dicitur ꝙ cū populꝰ cōueniret ad diē feſtum azymoꝝ: de nocte octaua die aprilis tātus ſplendor luminis circūdedit tēplū: ꝙ putauerūt ꝙ nox eſſet ꝯuerſa in diē. Talia ſigna. talia monſtra qn̄ apparēt: interdum deſignant bonū: interdū malū: interdū ꝓſperitatem: interdū aduerſitatē. nec aliud remediū niſi rogare: deprecari ꝙ talia conuertant̄ in bonū per diuinā virtutē. Un̄ gentiles qn̄ talia cōtingebant: ſacrificabant dijs ſuis ſm ritum eoꝝ: et rogabāt deos ſuos. Rogabimꝰ ergo nos dn̄m noſtrum: qm̄ quicq̄d mali eſt in vita noſtra: totū per emendam cōuertatur in bonum ij. Eſdre. viij. Rogauimus deū noſtrum ꝛ euenit nobis proſpere.

¶ Scđo principaliter ad rogādū te ꝓ pace dn̄e ieſu xp̄e hortatur nos ꝓpheta. Rogate q̄ ad pacē ſunt hierl'm ꝛc. Fiat pax ī ꝟtute tua. Rogare ꝓ pace ē multū vtile: qm̄ ſine pace nō durat communitas. ſine pace nō fit iuſticia nec equitas. ſine pace mala diſſimulant̄. ſine pace rapine multiplicant̄. ſine pace non eſt amor: non dilectio. ſine pace non vnitas: ſed diuiſio. rogate ergo que ad pacē ſunt. Rogate ea q̄ pacis ſunt. Luc. xiiij. Utile valde eſt rogare pro pace. quoniam

Primo pax eſt filiatio generoſa.

Scđo pax eſt habitatio gratioſa.

Tertio pax eſt cōiunctio precioſa.

Quarto pax eſt dilectio amoroſa.

Quinto pax eſt cōtritio abundoſa.

Sexto pax eſt quietatio glorioſa.

¶ Primo pax eſt ꝛc. facit enim filium dei. Mat. v. Bt̄i pacifi. qm̄ filij dei vocabūt̄. Scđo pax eſt ꝛc. Ubi pax eſt: deus eſt. qm̄ in pace factus eſt locꝰ dei. ps̄. lxxv. ꝛ alibi In pace in idipm̄. Tertio pax eſt ꝛc. vbi ē diuiſio. vbi ē guerra: facta pace vniunt̄. Solliciti ſeruare vnitatē ſpūs in vinculo pacis. Epheſ. iiij. Quarto pax ꝛc. ſicut guerra generat odiū et rācorē: ita pax generat dilectionē et amorē. In huiꝰ ſignū dauid rex filiū ſuum dilectū vocauit ſalomonē. i. pacificum. ij. Regū. xij. Quinto pax eſt ꝛc. Iam dictū eſt. fiat pax in ꝟtute tua: et abundantia in turribus tuis. Sexto pax eſt ꝛc. Ueniet pax ꝛ requieſcet in cubili ſuo. Eſaie. lvij.

¶ Item ī tertio loco rogo te dn̄e ihū xp̄e vt mittas ſpm̄ ꝛc. et rn̄det ieſus xp̄us. Rogabo patrē meū et aliū paraclytū dabit vobis: vt maneat vobiſcū in eternū. Ioh. xiiij. Iſte eſt paraclytꝰ qui cōſolator interp̄tat̄: et cōſolat̄ ppl'm deſolatū de oī tribulatiōe. Eſt etiā vnꝰ de ſeptē aduocatis filioꝝ: qui ſm apl'm ad Rom̄. viij. poſtulat ꝓ nobis gemitibus inenarrabilibus. hoc eſt poſtulare nos facit q̄ ꝑtinēt ad ſalutē. ꝛ dic̄. Ego rogabo prēꝫ de vob.

¶ In q̄rto loco rogo te ꝛc. De h° rogabat ſapiens deū ſicut ſcriptū eſt Prouer. xxx. Duo rogaui te: ne deneges mihi anq̄ʒ moriar ꝛc. amouenda. vel duo rogaui te: poſtulando ſpūalia in numero: ꝛ tpalia pro ſuſtētamēto. ne deneges mihi: ſed magis exaudias anteq̄ʒ moriar: nō poſt mortē ſicut diues epulo poſt mortē dū eſſet ī tormentis: rogabat abraā: Rogo te pater vt mittas lazarū in domū prīs mei. nec fuit exauditus: qꝛ nō erat in ſtatu rogādi. nec etiam exaudiendi. anteq̄ʒ moriar: vſq; ad mortē. i. ꝙdiu viuam in humanis: vt illa duo dirigāt vitā meā anteq̄ʒ moriar. an̄ mortē bn̄ fac amico tuo. an̄ mortē para iuſticiā. dū tēpꝰ habemꝰ operemur bonū. Uanitatē et ꝟba mēdacij lōge fac a me. h° eſt tpalia bona: q̄ ſunt vana et tranſitoria: q̄ includūt vanitatē. Uanitas vanitatum ꝛ oīa vanitas. Eccl'ſ. j. que plurimū mētiūtur. Nā tpalia bona ꝓmittūt dulcedinē: et ꝑducūt ad amaritudinē. ꝓmittūt ſecuritatē: ꝛ ꝑducūt ad eſuriem. lōge fac a me iſta. Auerte oculos meos ne videāt vanitatē. Mendicitatē et diuitias ne dederiſ mihi: ſed tm̄ victui meo tribue neceſſaria Sꝫ nūq̄d mēdicitas ē pctm̄? Rn̄. vel loq̄t̄ de illa mēdicitate q̄ inducit hoīeꝫ ad īpatientiā: vl' ad pctm̄ mortale. vel loquitur de illo tpaliū defectu cū defectu ſpūaliū: vbi intra hoīem nō eſt amor pauꝑtatis: nec fortitudo patiētie: vt dicat̄ de vtraq;. Infirmata ē ī pauꝑtate ꝟtꝰ mea. ps̄. xxx. Seneca. Nō eſt pauꝑ cui quantulūcūq; paucū ſatiſ eſt. hr̄e ſuꝑflua: cupiditatiſ eſt. neceſſaria infirmitatis eſt. relinq̄re oīa: ꝑfectiōis eſt. Et diuitias ne dederiſ mihi Si diues fueris: nō eris immunis a delicto. Eccl'i. xj. Rogat ſapiēs ꝓ medio: ſed tm̄ victui meo tribue neceſſaria. j. Timo. vj. Habētes alimēta et q̄bꝰ tegamur: his contēti ſimus. glo. q̄ plus q̄rit: ad maluꝫ cedit. Ne forte ſatiatꝰ illiciar ad negandū hoc eſt dictū. ſi ſatiatꝰ fuero abūdātia delitiarū illiciar ꝑ tētationē vehemētē ad negandū deū corde qđ eſt idolatria. quia auaricia eſt idoloꝝ ſeruitꝰ. Ne forte egeſtate cōpulſus furer. Eccl'i. xxvij. Propter inopiam multi deliquerunt. Seneca. Ad multa mala dura cōpellit neceſſitas. furari eſt rapere aliena.

¶ In quinto loco rogo te dn̄e ieſu xp̄e ꝛc. Sic debitor rogabat creditorē di. ei. Patiētiā habe in me: ꝛ oīa reddā tibi. Mat. xviij. vbi legit̄ ꝙ ſeruꝰ dn̄o ſuo multis debitis obligatꝰ: rogauit dn̄m ſuū flexis genibus vt ſibi terminū ſolutiōis ꝓlōgaret Patientiā habe ī me ꝛc. ſequit̄ ꝙ dn̄s miſertꝰ eſt ſerui illiꝰ: ꝛ qꝛ rogatus oē debitū dimiſit ꝛc. Seruꝰ iſte eſt hō pctōr obligatus deo creatori inquātū hō. ꝛ magiſ obligatꝰ inquantū homo pctōr. Inquātū hō obligatꝰ eſt deo rōne creatiōis. et īquantū homo pctōr obligatꝰ eſt deo ratione creationis et rōne redēptionis. de q̄bus beneficijs Aug. lib. ſoliloq̄oꝝ. Feciſti me cū non eſſem: redemiſti me cū periſſem. Magis debitor eſt hō pctōr. ꝛ eſt magnū debitū qđ rogamus dimitti dū dicimus. dimitte nobis debita nr̄a. Talis ſeruꝰ ſic obligatꝰ rogat deū. Patiētiā habe ī me ꝛc. ſequit̄ liberalitas dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Miſertꝰ dn̄s ſerui illiꝰ ꝛc. multoꝝ pctōꝝ miſertus eſt deus nr̄: et ꝯtinue miſeret̄. Omne (inq̄t) debitū dimiſi tibi: qm̄ rogaſti me. Sunt em̄ nōnulli qui nō remittūt offenſas niſi rogati territi vel coacti: ſed deus dimittit pctā liberal'r faciliter et libenter ſicut remiſit dauid homicidiū cū tribꝰ ſyllabis: qꝛ dixit. peccaui. Iteꝫ remiſit petro pctm̄ cū paucis lachrymis: qꝛ fleuit amare. Itē magdalene multa pctā: qꝛ multū dilexit. Itē publicano cū quinq; ꝟbis cū dixit. Deus ꝓpitiꝰ eſto mihi peccatori.

¶ In ſexto loco rogo te ꝛc. Multi rogauerunt ꝓ diuino auxilio obtinēdo: ſicut rogauit beata Lucia. Rogaui dn̄m ieſum xp̄m: vt ignis iſte nō dn̄etur in me. et impetraui a dn̄o inducias martyrij mei: vt credentibꝰ timorē auferā paſſionis: et nō credentibus vocem exultationis. Rogauit apoſtolus ſicut ſcribitur. ij. Corinth. xij. Ter dominum rogaui vt diſcederet a me ꝛc. Rogauit ꝓ carnis ſtimulo vt auferret̄ ab eo: ſicut infirmi rogāt medicum ꝓ medicinali auxilio: verūtamē non fuit exauditꝰ: qꝛ nō fuiſſet ſibi vtile ad ſalutē. Itē rogauit daniel diuinū auxiliū poſtulando ſui libri. ix. cap̄. Poſui inq̄t faciem meā ego daniel ad dn̄m deū meū rogare: et dep̄cari ī ieiunijs ſacco et cinere. Obſecro dn̄e deus ꝛc. Pari modo iudei multiſ malis vexati et tribulati rogabant dn̄m ꝓſtrati in terra ne amplius talibꝰ malis inciderent. ij. mach. x. Item rogauit fidelis populus deū excelſum in prece. Nos igitur in melius emēdati: et a ſpūſancto cōſolati: in patiētia cōfortati: rogabimꝰ dn̄m nr̄m quatenꝰ dignet̄ nos excuſatos habere: vt inuitati ad cenā mereamur fe

liciter intrare. qđ nobis concedat ille marie filius interceſſionibus et rogationibus eiuſdem in gloria eterna: per infinita ſeculorum ſecula. Amen.

¶ Dñica. iij. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

Humiliamini ſub potenti manu dei vt vos exaltet. j. Petri. v. Attēto ꝙ per gratiam humilitatꝭ grã confert copioſe: diabolus vincit virtuoſe: perſona attollit glorioſe: eapropter quiſqꝫ inſtruitur in verbis p̄aſſumptis vt ſe humiliet viſceroſe.

¶ Primo grã confert ⁊c. Dicit beatꝰ Bernardus ꝙ humilitas eſt ꝯductꝰ aque grē ꝓcedens a fonte grē: qui eſt xp̄s fons plenus grã: qui fuit humilis et hũilitatē docuit ⁊ ſuaſit. Mat. xj. Diſcite a me: qꝛ mitis ſuꝫ et humilis corde. ſup quo ꝟbo beatus Auguſt. lib. de ꝟginitate ſermone. x. Diſcite (inquit) dñs a me nō mūdū fabricare: nō viſibilia ⁊ inuiſibilia cūcta creare: nō in iſto mūdo miracula facere ⁊ mortuos ſuſcitare: ſed diſcite a me qꝛ mitis ſum et humilis corde. Si eñ quelibet pſona cōformet ſe volūtati xp̄i: quãto magnus fuerit in dignitate vel gradu ⁊ ĩ alijs gratijs q̄buſcūqꝫ: tanto hũilitatis copioſior grã redūdabit iuxta illud Eccli. iij. Quãto magnꝰ es: humilia te in oĩbꝰ et coram deo inuenies gratiã. Quãto maior vel generis nobilitate: vł ſciētie ſubtilitate vel honorū dignitate. Hũilia te corã deo ⁊c. Notanter dicit quãto. qm̄ ſm gradū honorꝫ debet etiã eē ḡdus hũilitatis: exēplo regis dauid qui fuit magnus. ij. Reg. vj. Ludam ⁊ vilior fiam pluſqꝫ factꝰ ſum: et ero humilis in oculis meis. vñ blãdinus magnꝰ prelatus in anglia cantuarieñ. archieps dicebat. Oĩs ineſt dignitas ipſo dignitatis noĩe indigna: ſi cū ſupbia ſit: ſed ſi humilis dedignet: hũilitas ſine honore ipa ſibi ſufficit ad honorē. ſequitur. Honor ſine hũilitate ſeſe ad confuſionē perducit. et ſequit. Si egregiꝰ es: eſto tñ de grege. ſi oĩbus prees: nō dedigneris ſubeſſe. conſidera magnū: nō veni inquit miniſtrari: ſed miniſtrare. Notanter dicit quanto magnꝰ. non quãto maior: qꝛ comparationes ſunt odioſe. Sic eñ orta eſt diſſenſio inter diſcipulos quis eoꝝ videretur eſſe maior. Luce. xxij. Quanto magnus es: humilia te in oĩbus. i. ꝓ oĩbus. Quid habes qđ non accepiſti. j. Cor. iiij. Et corã deo inuenies gratiã. ĩmo etiã gloriã: qꝛ ſcriptū eſt. Qui humiliatꝰ fuerit: erit in gloria. Job. xxij.

¶ Secundū principale per humilitatem diabolus vincit ⁊c. Ad ꝓpoſitū iſtiꝰ articuli/exemplū recitat ouidiꝰ libro de trãſformatis: narrans ꝙ apollo habuit filiū noĩe poenem: qui dū iret ad ſpaciū: inuenit ſerpentē baſiliſcū cū vno paſtore pugnantem: et admirans qꝛ baſiliſcus ſolo viſu interficit hoiem: tãdē percepit ꝙ paſtor portabat in capite ſertū de floribꝰ: et exiſtimauit herbã aliquã fore ĩ ſerto qui eū preſeruabat a morte ꝯ venenū dicti ſerpētis: et ſic ſerpēs vincebat. q̄ ſerpēs rapuit ſertū de capite paſtoris: et ſtatim paſtor occubuit. Deĩde poenes ſinglas herbas appoſuit ori paſtoris: et ex tactu cuiuſdã herbe paſtor ſurrexit atqꝫ reuixit. Iſte paſtor moraliter eſt quilibet virtuoſus: q̄ portat ſertū de diuerſis floribꝰ virtutū inter quas eſt violeta humilitatꝭ: q̄ in humili loco creſcit: et ꝙdiu quis habꝫ iſtã virtutē: ſerpēs antiquus nō poterit preualere. vñ btūs Augu. dicit: ꝙ omnis fortitudo in humilitate eſt: et per eã maxime diabolꝰ vincit. Eſto (inq̄t) humilis: non preſumas: et poteris vincere. et beatus Bernar. in lib. de ꝯſideratiōe ad eugeniū. hũilitas ē q̄dã turris fortiſſima a facie inimici. Legitur in vitiſpatrū ꝙ diabolꝰ dixit ſctō machario. ſola humilitas tua me vincit.

¶ Tertium pĩcipale ꝑ humilitatē pſona exaltat: et per ſuperbiã humiliatur iuxta textū euangelij. Qui ſe humiliauerit exaltabit ⁊c. Matth. xxij. Luc. xiiij. ⁊. xviij. Nōne dauid qui dicebat. Dñe nō eſt exaltatū cor meū ⁊c. fuit exaltatꝰ in regē: nōne beata virgo maria: qꝛ humiliter ancillã ſe vocauit: fuit exaltata in matrē dei: cuius hũilitas plus placuit deo q̄ꝫ virginitas: ſicut dicit btūs Berñ. ſup miſſus ē. Nunq̄d nabuchodonoſor rex qui ꝑmo ſuperbiuit: et bñ fuit humiliatus: poſtmodum hũiliauit ſe et non ficte: et fuit exaltatꝰ: ſicut ipſe fatetur Daniel. iiij. Ego nabuchodonoſor laudo et magnifico et glorifico regē celi: qꝛ omnia opa eiꝰ vera: et oēs vie eiꝰ iudicia: ⁊ gradiētes in ſupbia

pōt humiliare et hũiles exaltare. vñ beatus Benedictus in eplis. Foue in te fundamentū humilitatis: et peruenies ad faſtigiū charitatis. vis capere celſitudinem dei: opꝫ capere prius hũilitatem chriſti. ⁊ Chryſoſto. Quiſq̄s gradum ꝓprie celſitudinis amat: humilitatis cultū in moribꝰ diligentiſſime teneat. nã qui ab hũilitatꝭ operibus recedit: a dignitatis faſtigio tumoris pondere cadit. iuxta iſtū articulū loquit thema. vbi exhortat nos Petrus apoſtolus cum dicit. Humiliamini ſub potēti manu dei: vt vos exaltet. quaſi velit dicere

Primo humiliamini ſub manu diuine potentie.
Secundo humiliamini ſub manu diuine iuſticie.
Tertio humiliamini ſub manu diuine clementie.
Quarto humiliamini ſub manu diuine ſapientie.
Quinto humiliamini ſub manu diuine magnificētie.
Sexto humiliamini ſub manu diuine cōfidentie.

¶ Prima manus ſub qua humiliari debemus: eſt diuina potētia: cui manui nemo reſiſtere poteſt. Iſta manꝰ oĩa creauit de nihilo. per ipſam manū oĩa quecūqꝫ voluit fecit. de qua manu in Canticis ca. v. Manus eiꝰ tornatiles. gloſ. expedite ad operãdū. cū iſta manu potētie/ hꝫ deus poteſtatem mittere in gehennã. Sub iſta manu tã potenti humiliari debemꝰ cū timore: qꝛ iſta potēs manꝰ diabolū ſupbū de celo vſqꝫ ad terrã ꝓiecit. Humiliemur ſub ea et dicamus. Manus tue dñe fecerūt me: et plaſmauerūt me. In tali manu potentie dei ſunt omnes fines terre. ſunt oēs creature

Primo tanq̄ in manu gubernãte.
Scđo tanq̄ in manu dirigente.
Tertio tanq̄ in manu procedente.
Quarto tanqꝫ in manu ſaluante.

¶ Primo ſunt ibi tanqꝫ in manu gubernante. Sicut nauigantes ſunt in manu naute nauem gubernãtis: ſic deus pater ſua omnipotenti manu mūdū ratiōe gubernat: ſicut dicit Boetius. Item ſicut in manu dirigēte. ſic oēs p̄lati ſunt ſub manu ſummi pōtificis. ⁊ oēs ſubditi ſub manu paſtoris. ſic oēs gĩe in manu dei ſunt. Tertio ſub manu ꝓtegente. Sub vmbra manus ſue protexit me. Eſaie. xlix. Quarto ſub manu ſaluãte. In manus tuas domine cōmendo ſpiritū meum. Humiliemur ergo ſub iſta manu: cū ſit omniū dominatiua. Job. xij. In cuiꝰ manu eſt anima omnis viuentis: et ſpiritus vniuerſe carnis.

¶ Scđo ꝑncipaliter ſub manu diuine iuſticie humiliamini. Hãc manū cōſiderãs Hieremias cum timore et tremore clamabat. A facie manus tue ſolus ſedebã: qm̄ amaritudine (alˀs cōminatione) repleſti me. de iſta manu Prouerb. j. Extendi manū meam. Extendi inquit xp̄s manū meã miracula faciendo: beneficia largiendo: flagellãdo: temporalem penã infligendo: eternam penã in temporalem cōmutando. et niſi ſequatur correctio et humiliatio: extendam manū eternaliter puniendo. Iſtam manū diuine iuſticie mirabiliter formidabat Job ſui libri ca. xiij. Manum tuã domine longe fac a me. Horrendum eſt incidere in manus dei viuentis ad Hebre. x. Ergo ad vitandū talē manum humiliamini ſub potenti manu dei penitendo: qm̄ niſi penitentiã egerimus incidemus in manꝰ dñi: et non in manus hominū. Eccli. ij.

¶ Item tertio humiliamini ſub manu diuine clemētie. Iſta manus diuine clementie nō eſt clauſa: ſed extenta. nō eſt parca ſed larga. non eſt abbreuiata: ſed magis vniformiter ꝑficiens ⁊ in nullo deficiēs. de q̄ manu Prouer. vlti. Manū ſuã aperuit inopi: ⁊ palmas ſuas extēdit ad pauperem. Sub iſta manu humiliandū eſt: cum ſit labētiū ſubleuatiua. Cum ceciderit non collidetur: qꝛ dominus ſupponit manū ſuam. pſ. xxxvj. Debilium ſuſtentatiua. in pſ. Firmetur manus tua ⁊ exaltetur dextera tua. Inclinantiū liberatiua. Manus eñ mea auxiliabit ei. Penitentiū defenſiua. in pſ. Extendit manū ſuã in retribuendo.

¶ Item quarto humiliamini ſub manu diuine ſapiētie. Sapiētia increata eſt dei filius. eſt manꝰ dei p̄ris. Sub iſta manu humiliandū eſt ſuã hũilitatē ꝯſiderãdo. O humilitas admirãda. Iſte humilis factꝰ eſt vſqꝫ incarnationem. humilem matrē elegit: humilē locū. lectū. Itē iſte humilis humilibꝰ nūciatur: qꝛ paſtoribus.

humilibus ſociatur: qꝛ piſcatoribꝰ. mini-
mos amplexaſ. humilis in incarnatione:
humilis in circũciſione: humilis ĩ baptiſ
mi receptione: hũilis in cõuerſatione: hu
milis in p̄dicatione: humilis ĩ pedũ apo-
ſtoloꝝ lotione: humilis in paſſiõe. Erubeſ
cat hõ ſupbus: qꝛ humilis factus eſt deꝰ.
intolerabilis impꝛudentie eſt ſi ſe exinani
uit maieſtas: inflaſ vermiculꝰ. hec Bern̄.
Et idẽ. Quid ampliꝰ deteſtãdũ. q̄d grauiꝰ
puniẽdũ: q̄ꝙ vidẽs dei filiũ ſummũ ĩ re-
gno celoꝝ angeloꝝ/nouiſſimũ factũ in re-
gno hoĩm: et adhuc apponat magnifica-
re ſe hõ ſup terrã. Quid ergo ĩtumeſcis o
hõ. o pellis moꝛtiſſima quo tẽdis. o ſani-
es fetida q̄d ĩflaris? p̄nceps tuꝰ humilis:
et tu ſupbus. caput humile ꝛ mẽbꝛũ ſup-
bũ. Narraſ in geſtis alexãdri: ꝙ ipe ĩ qua
dã obſidiõe cuiuſdã ciuitatis multos mi-
lites perdidit ſine aliquo vulnere: ꝛ cũ de
hoc alexãder plurimũ miraref: dixerũt ſi-
bi pħi ꝙ ſerpẽs baſiliſcus erat poſitꝰ ſup
muros: ꝛ eiꝰ aſpectu milites interierunt.
tũc artificio pħoꝝ ſpeculũ clarum fuit ele
uatũ: ꝛ oppoſitũ aſpectui baſiliſci: quo vi
ſo ſtatim interijt baſiliſcꝰ. Moꝛal'r ad pꝛo
poſitũ. nos ſcimꝰ ꝙ res viſa nõ eſt ĩ ſpecu
lo: ſꝫ imago eiꝰ. Iſta xp̄i humilitas nõ eſt
in nobis: ſed imago iſtiꝰ hũilitatis in nr̄a
cõuerſatione relucet. Quid plura? nos vi
demꝰ ſupbos frequẽter elatos p̄ſumptuo
ſos deijci ſubito ꝛ p̄ſterni diabolo inſtigã
te. Quale remediũ? ꝙ apponamꝰ ſibi mẽ-
te coꝛde ꝛ ope humilẽ cõuerſationẽ: et ſe-
quẽtur duo cõmoda. Pꝛimũ ꝙ frangeſ ſi
cut rete. ſapphyꝛꝰ de ſua virtute frãgit fla
tũ bufonis. Itẽ cõfundeſ ſerpẽs antiquꝰ
diabolꝰ perpẽdẽs p creaturã humilẽ ſe vi
ctũ atq̄ꝫ deiectũ. ꝛ ſic deꝰ p ſuũ militẽ hu-
milẽ honoꝛabiſ. de nobili victoꝛia inimi-
ci/magna potẽtia dei ſoliꝰ: q̄ frãgit ſuper
bos ſm glo. ꝛ ab humilibꝰ honoꝛaſ. Ecc̄i.
iij. Uel põt exponi humiliamini ſub ma-
nu diuine pꝛouidentie: de qua manu Eze
chiel'. ij. Ecce manus miſſa eſt ad me: in q̄
erat inuolutus liber ſcriptꝰ intus ꝛ foꝛis.
et ſcripta erant in eo lamẽtationes ꝛ car-
men et ve. Manus diuine ſapiẽtie ſeu p
uidentie/ continet libꝛum ſue occulte pꝛe
deſtinationis. ſcriptus intus per ſcientiã
regiminis illoꝛum qui ſunt in hoc mũdo.
et bene inuolutus qm̄ nullus poteſt ſcire
ad plenum modum oꝛdinem ꝛ foꝛmã/per

que manus diuine pꝛouidẽtie regit et gu
bernat mundum. vnde figuratur in illo li
bꝛo de quo Apoca. x. quem tenebat in ma
nu ille angelus: qui tenebat vnũ pedẽ ſu
per mare: et alium ſuper terram. manum
v̄o ſuam leuabat ſurſum ad celum deus:
qui eſt magni conſilij angelus. per libellũ
eterne ſapientie/ſeu operatione pꝛudẽtie
ſemper ad celum/terram/mare/ſe extẽdit
ad tres regiones celeſtem terreſtrem ꝛ in
fernalem. Deuſ. xxxij. Leuabo ad celũ ma
num meam ꝛc̄. quoad pꝛimum. Manus
quoq̄ꝫ mea fundauit terrã. Eſa. xlviij. quo
ad ſc̄dm regnum. Ponam in mari manuꝫ
eius. in pſ̄. lxxxviij. quoad tertiũ regnũ.
¶ Itẽ humiliamini ſub manu diuine ma
gnificẽtie. de qua manu in pſ̄. Aperis tu
manum tuam et imples omne animal be
nedictione. Quanto em̄ deus magis pla-
cet homini eius bonitatem intuendo: tã-
to amplius humiliaſ: et magis ac magis
ſibi diſplicet: ſemetipſum et ſuam ingrati
tudinem arguendo. Iſta manus magnifi
ca fuit extenſa in cruce ſicut cãtatur. Qui
expanſis in cruce manibꝰ traxiſti ad te om
nia ſecula. ibi chꝛiſtus largitus eſt mune-
ra in abundantia: qꝛ humiliari debemus.
Implet iſta manus omne animal benedi
ctione. Nam qui ſeipſum per humilitatẽ
euacuat: et ſe inanẽ et vacuum exiſtimat:
pꝛeparat ſe vt a dño repleaſ. Uaſa inquã
vacua implet pꝛopheta Heliſeus. vbi ma
ioꝛ vacuitas: ibi maioꝛ capacitas. Ergo
euacua per cõfeſſionem veram peccatum
eijciendo. euacua per humilitatem teipm̄
vacuum ab omni bono reputando. et ego
inquit dñs implebo per gratiã bona ſpiri
tualia largiendo. vnde Grego. in moꝛali.
Quãto vnaqueq̄ꝫ anima pꝛecioſioꝛ eſt an
te oculos dei: tanto pꝛe amoꝛe charitatis
deſpectioꝛ ante oculos ſuos fuerit. et quã
to vilioꝛ ſit deo: que eſt ſibi p̄cioſioꝛ: quia
deus humilia reſpicit: et alta alonge co-
gnoſcit.
¶ Item humiliamini ſub potẽti manu di
uine confidentie. in qua eſt confidendum
maxime vt dicat talis qui confidit in tali
manu. Poſuiſti ſup me manũ tuã. in pſ̄.
In vmbꝛa manus ſue pꝛotexit me. ſicut di
xit Eſa. c. xlix. Quare ſic humiliãdũ eſt vt
eſt dictũ: ſequiſ cauſa et ratio: vt vos exal
tet in tẽpoꝛe viſitationis. Aug. In rebus
viſibilibus vt excelſa quiſq̄ꝫ contineat: in

excelſum erigitur. Qui ſe humiliat exalta
biſ in tẽpoꝛe viſitationis: vt liberef a ru
gientibus p̄paratis ad eſcam. et qui mõ
ticuloſus nõ fuerit per ſuperbiã impera-
re poterit demonibꝰ: et non ſolũ exaltabi
tur in p̄ſenti: imo etiã in futuro quando
in die iudicij malos viſitabit puniendo ꝛ
bonos ꝯſolando. Humiliamini ergo ſub
potenti manu dei: que potenter de celo
diabolũ pꝛopter ſuperbiam ad terrã p̄ie
cit: et publicanum per humilitatem iuſti
ficauit et exaltauit. Cuius exaltationis
participes ꝛc. Deo gratias.
¶ Dñica. iij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. ij.

ERant appꝛopi-

quantes ad ieſum publica
ni et p̄ctõꝛes: vt audirent
illũ. Luc̄. xv. Honoꝛabiles
dñi in pꝛeſenti euangelio
quattuoꝛ documenta ſp̄ũalia habemus
ſm quattuoꝛ ſuas partes pꝛincipales: ex
quibus poſſumꝰ habere pꝛo noſtra ſalute
bonas inſtructiones moꝛales.
Pꝛimũ demonſtrat diſpoſitionẽ ad gr̄am
conſequendũ. in pꝛima parte euangelij.
Erant appꝛopinquãtes ad ieſum ꝛc. Et
murmurabant phariſei et ſcribe ꝛc. Et
xp̄s quis ex vobis hõ qui hꝫ. c. oues ꝛc.
Et mulier hñs dꝛachmas. x. ꝛc.
Secundũ monſtrat emulationẽ et malũ
peruerſe lingue deteſtandũ. in ſc̄da p̄te
euãge. ibi. Et murmurabãt phariſei ꝛc.
Tertiũ monſtrat cõparationẽ et ſimilitu
dinem ad hoc malũ conuincendum. ibi.
Quis ex vobis ꝛc.
Quartũ ꝛ vltimũ ſanctã determinationẽ
ad hoc dogma declarandũ. ibi. Ita dico
vobis gaudiũ erit angel' dei ſup vno ꝛc.
Pꝛima pars.

¶ Dico pꝛimo ꝙ pꝛima

ꝯſideratio p̄ñtẜ euãg. mõſtrat diſpõnẽ ꝛc.
ꝛ h̄ vbi diſ. Erãt appꝛopĩquãtes ad ih̄m
ꝛc. Pꝛo iſta ꝯſideratõe declarãda/debetẜ
notare ꝙ ego reperio ꝙ p̄pter tria erant
appꝛopĩquantes ꝛc. q̄d declaro ſic. qꝛ na-
tura: neceſſitas: ꝛ vtilitas faciũt vnã rẽ.
Pꝛimo p naturã inclinantẽ/ad ieſum pu
blicani ꝛ p̄ctõꝛes ꝛc. Exẽplũ p̄mo lapis
extra locũ ſuuꝫ poſitus ꝛ nõ impeditus:
appꝛopĩquat ad centrũ: quia graue na-
turaliter appetit centrũ: hoc facit natu

ra per ſuam pꝛopꝛietatem.
Secũdo pꝛopter neceſſitatẽ cogentem.
Tertio pꝛopter vtilitatẽ delectantem.
¶ Dico ſc̄do ꝙ erãt appꝛopinquantes ei
phariſei ꝛc. Pꝛobo p tale exemplũ. Infir
mus appꝛopĩquat ad medicũ. famelicus
ad cibum. hoc facit neceſſitas.
¶ Dico tertio ꝙ erãt ꝛc. pꝛopter vtilitatẽ
delectantẽ. de hoc do tibi tale exemplũ.
Mercatoꝛ appꝛopĩquat ad foꝝ. ꝛ diſcipu
lus ad magr̄m: hoc facit vt poſſit hr̄e vti-
litatẽ. Nũc iſta ad p̄poſitũ applicãdo fa-
cio diuiſionẽ de nr̄o themate dicẽdo tria.
Pꝛimũ ſalutẽ et vitã natura deſiderat vt
poſſit cõſeruari. et ex hoc erãt appꝛopin-
quãtes hoĩes gñaliter ad ieſum: qꝛ ieſus
eſt ſalus. interpꝛetaſ ſaluatoꝛ. Ipſe enim
ſaluũ faciet populũ ſuũ ꝛc. Math. j. Itẽ
ieſus eſt via veritas et vita. Johan. xiiij.
Sc̄do qm̄ furoꝛem irã dei et oẽm neceſſi
tatẽ facit euadere. et ex h̄ erant ſp̄ãl'r ap-
pꝛopinquãtes ad ieſum publicani ꝛ pec-
catoꝛes: ſciẽtes ꝙ altiſſimꝰ odio hꝫ p̄ctõ-
res. Ecc̄i. xij. Iõ appꝛopĩquabãt ad ih̄m:
qui facit concoꝛdiã et pacem inter deum
ꝛ peccatoꝛes. Scimꝰ ꝙ ieſus eſt pax no-
ſtra qui fecit vtraq̄ꝫ vnum. ad Ephe. ij.
Tertio volẽtes audire doctrinã bonam ꝛ
vtilẽ a chꝛiſto. et ex hoc erãt appꝛopĩquã
tes vt audirent illũ. ſciunt ꝙ p̄pter audi
tum xp̄i/vtilitatẽ et beatitudines conſe-
quũtur. vñ Luc̄. xj. Beati qui audiũt ver
bum dei et cuſtodiũt illud.
¶ Dixi pꝛimo et pꝛincipaliter ꝙ ſalutem
et vitam natura deſiderat: vt cõſeruetur:
quod pꝛeſtat chꝛiſtus: et ideo publicani
ꝛ peccatoꝛes erãt appꝛopĩquãtes ad ie-
ſum: quia ieſus eſt ſalꝰ: et ieſus eſt vita.
p̄ctõꝛ eſt ĩfirmꝰ. vñ dd̄ pſ̄. xxx. Infirmata
eſt ĩ paup̄tate v̄tꝰ mea. ꝛ pſ̄. vj. Miſerere
mei dñe: qm̄ infirmꝰ ſum. Iõ non mirũ ſi
appꝛopĩquabãt ad ieſuꝫ q̄ eſt ſalꝰ. P̄ctõꝛ
moꝛtuꝰ eſt. Iaco. j. P̄ctm̄ cũ cõſummatũ
fuerit generat moꝛtẽ. Iõ non mirũ ſi ap-
pꝛopinquabãt ad ieſum q̄ eſt vita. Et licꝫ
multi noĩati fuerĩt ieſus: tñ ſalꝰ ꝛ vita nõ
hñt veritatẽ: niſi in ieſu ſaluatoꝛe noſtro.
Imaginaſ em̄ Bern̄. ſup cãti. ſmone. xv.
ꝙ illi ieſus q̄ pꝛeceſſerũt nr̄m ieſum: non
fuerũt niſi baculꝰ heliſei: q̄ pꝛeceſſit heli-
ſeũ ad ſuſcitãdũ moꝛtuũ ꝛ nunq̄ꝫ fuit ibi
vox. nec ſenſus: nõ ſuſcitauit moꝛtuũ: ve-
nit heliſeus ꝛ poſuit ſe ſup moꝛtuũ: ꝛ ſu-

ſcitatus eſt mortuus. Sic venit noſter be
nedictꝰ ieſus: ⁊ ſuſcitauit mortuos ī pec-
catō: vñ Bern. Peccatū eſt mors anime.
nec erat cōpunctionis vllꝰ ſenſus: nec cō
feſſionis reliquit vocē: ⁊ erā mortuus: ve-
nit ieſus ꝙ dimittit et vtrūqꝫ mihi reſti-
tuit: et ſenſum ꝯtritionis: ⁊ vocē confeſ-
ſionis. et dicit aīe mee: ſalus tua ego ſuꝫ.
Jeſus interp̄tatur ſalus: ſic reuiuiſco: ſic
ad vitā redeo. et quid mirū ſi cedit mors
vbi vita decedit. hec ille. Pꝫ igr̄ ꝙ qꝛ ihs
eſt salꝰ: ihs eſt vita. ſalutē ⁊ vitā fac̄ natu
ra deſiderare. Jgit̄ nō mirū ſi pctōres īfir
mi et mortui ꝑ pctm̄ ad ihm volūt acce-
dere. ¶ Dico ſcd̄o ꝙ furorē irā ⁊ oēꝫ ne-
ceſſitatē facit euadere. iō erāt appropin
quantes publicani et pctōres ad ieſum:
qui eſt ꝓtectio ꝯ iram. Licꝫ em̄ deus cō-
tra pctōres iratus ſit ⁊ odio eos habeat:
tū ieſus nō ſolū deus eſt: ſed deus et hō:
defendens hoīes ab ira dei: qꝛ naturalr̄ ⁊
maxime ī neceſſitatis tp̄e homo homini
miſeret̄. Ex hoc ieſus aſſumpſit penas et
miſerias nr̄as: vt nō ſolū ꝑ affectū: ſed ꝑ
effectū ſciret hoībꝰ cōpati/ et miſereri. ad
Hebre. ij. Debuit ꝑ oīa fratribꝰ aſſimila-
ri: vt miſericors fieret. iō ieſus dic̄ pctōri
bus illud Geñ. xlv. Accedite ad me. ego
ſum ioſeph frater veſter. ſ. qui defendam
vos ab odio et ira dei. et iō Jaco. iiij. ſcri
bitur. Appropiate deo. ſcilꝫ per pñiam: ⁊
appropinquabit vobis per grāꝫ et mīam
Deus em̄ a pctōribꝰ eſt lōge. et hō ab eo
ꝑ peccatū elōgat̄: quia pctā interponūt
magnū ſpaciū inter deū ⁊ pctōrē. vñ Eſa.
lix. Jniqtates veſtre diuiſerūt inter vos
et deū veſtrū. et pctā veſtra abſcōderunt
faciē eiꝰ a vobis ne exaudiret. ⁊ pſ. cxviij
Longe a pctōribus salꝰ. et iterū dicit. Re
puliſti et cōfudiſti nos: ⁊ nō egredier͡ ⁊c.
et alibi. Ut qd dñe repellis orōnē meā ⁊c.
et alibi. Ut qd deus receſſiſti longe. ſcꝫ a
pctōribꝰ. Deꝰ em̄ prope/ nō recedit a pec-
catore: ſed pctōr a deo. exēplū de nauigā-
te ꝙ recedit a littore: et nō littꝰ ab eo: licꝫ
falſe ſibi oppoſitū videt̄. Jta ꝙ iſte receſ
ſus vel elōgatio dei magis ſe tenet ex pte
pctōris: q̄ꝫ ex parte ipſiꝰ dei. ita dic̄ Aug.
ꝙ inuenit ſe longe a deo in regione diſſi-
militudīs. Sed ſi hō vel pctōr appropi-
quat ad deū: ſtatim deꝰ appropiquat ad
ipm: qd̄ ptꝫ per tale exēplū. Si hō clare
vult videri in ſpeculo in ꝙ clare ꝯſpicitur
hoīs imago vel ſimilitudo: opꝫ ꝙ hō ap-
propīquet ſpeculo vel ad ſpeculū. ꝙ ſi hō
appropinquat ad ſpeculū: et imago viſa
in ipſo videt̄ homini appropīquare. Ad
ꝓpoſitū totā propinquitatē quā in deo ī
pñti habemꝰ: ſpecularis eſt. vt dic̄ aplus
j. ad Cor. xiij. Uidemus nūc ꝑ ſpeculum
in enigmate: tūc aūt facie ad faciē. Et iō
ſicut in ſpeculo ꝓ iſto ſtatu videt̄: ſi nos
approqinquamꝰ ad ipſum ꝑ fidē et peni
tentiā: ⁊ ipē appropīquabit nobis ꝑ gra
tiam et mīam. ¶ Sed pōt fieri vna que-
ſtio ſatis curioſa. Quid eſt hoc ꝙ in tota
ſcriptura nō legit̄. Erāt appropīquātes
iuſti: ſancti: boni: penitētes: vel īnocētes
boni operatores. Sed in pñti euangelio
dicit̄. Erāt appropīquātes ad ieſum pu-
blicani et pctōres? Rñ. appropinquatio
dicit motū inter terminos diſtantes: ita
ꝙ qui appropinquat ad aliqd: diſtat ab
illo. Nunc aūt eſt ita ꝙ inter bonos: iu-
ſtos: ⁊ deū: non eſt diſtātia: immo magis
cōiungunt̄ q̄ claritas et lux: qꝛ per lucē ⁊
claritatē dicit̄ illuminatꝰ. iuſtus dr̄ lux ꝑ
fidem lucentē. Prouerb. iiij. Juſtoꝝ ſemi
ta quaſi lux ſplēdet. Et magis ꝯiungunt̄
deus et iuſtus: q̄ꝫ ignis et ferrū candēs a
caliditate vt inqt Johānes. j. Johā. iiij.
Deꝰ charitas eſt ⁊c. De pctōre vo ꝯriuꝫ:
diſtat a deo: nō per diſtantiā localem: ſed
formalē. ſicut pānꝰ malꝰ quantūcūqꝫ con
tinuus diſtat a p̄cioſo. Nō mirū ſi de pec-
catoribꝰ legit̄. Erāt appropīquātes ⁊c. nō
de iuſtis. Similis rñſio datur ſuper iſto
vbo Mat. ix. Nō veni vocare iuſtos: ſed
pctōres. Sup quo vbo querit̄ quare non
vocat iuſtos? Rñ. ꝙ vocatio eſt ꝑ aliquē
diſtantē: nō per aliquē aſtantē vel appro
pinquantē. pctōr diſtat a deo: iuſtus nō
ſed cōiunctꝰ eſt. et iō dicit. Nō veni voca
re iuſtos ⁊c. Apparet igit̄ ꝙ rōnabilr̄ dr̄
Erant appropinquantes. vt euadant irā.
¶ Dixi tertio ⁊ vlti. ꝙ lectio ⁊ doctrīa ⁊c.
propter qd̄ accedit diſcipulꝰ ad magiſtrū
Sic erāt appropīquantes ⁊c. vbi audiūt
illū. Acceſſus ⁊ appropīquatio nō fit niſi
per fidē. quia ſcribit̄ ad Hebre. xj. Crede
re opꝫ accedentē ad deū qꝛ eſt: et inqren-
tibus ſe remunerator ſit. ⁊ ibidē. Sine fi-
de īpoſſibile eſt placere deo. Cum igit̄ fi-
des nō poſſit haberi niſi ꝑ verbū auditū:
et non per quodcūqꝫ verbū auditū. vñ dr̄
Eſaie. liij. Quis credidit auditui noſtro?
ſed ſolū per auditū vbi. vñ apl's ad Ro-
x. Fides ex auditu: auditus aūt per vbū

xp̄i. Cū igitur in ſaluatiōe cuiuſlibet pec
catoris fides ſit neceſſaria: ꝙ non pōt ha
beri niſi per auditū verbi xp̄i: nō mirum
igit̄ ſi propter ꝓfectū ⁊ vtilitatē erāt ap-
propinquātes ad ihm ⁊c. vt audirēt illū.
Nota ꝙ lectiōes et doctrine phie ⁊ theo
logie ſe habēt diuerſimode. nā lectiones
philoſophie et doctrine incipiunt a viſu
et terminant̄ ad auditū. theologie ꝑ ꝯriū
incipiūt ab auditu: et termināt̄ ad viſuꝫ.
Per claram ītellectionē de doctrina phi
loſophie dixit thomas de xp̄o reſuſcitato
Joh. xx. Niſi videro ī manibꝰ eiꝰ fixuram
clauorū: et mittā digitū meū in locuꝫ cla-
uoꝝ: et mittā manū meā in latꝰ eius: non
credā. Hic ꝑpoſuit phiam theologie: qꝛ
niſi videro nō credā. vñ ꝓpha dixit de do
ctrīa theologie ꝙ eſt doctrina fidei. Audi
filia ⁊ vide. h̄ ꝑponit theologiā phie: qꝛ
audire: qd̄ ē p̄ncipiū fidei: ad videre. ſeqt̄
igit̄ ꝙ cū ſaluatio cuiuſlibet pctōris ha-
beat eſſe ꝑ fidē: ⁊ fides ꝓueniat ex audi-
tu. nō ecōuerſo. ſequit̄ ꝙ nō īmerito pec
catores deſiderātes ſuā ſpūalē ſalutem ⁊
ſaluationē: erāt appro. ad ihm: vt au. ⁊c.

Secunda pars.

¶ Secūda pars iſtius

euāgelij principalis/ eſt de vna emulatio
ne vitioſa. qꝛ ſeqtur. Et murmurabāt pha
riſei et ſcribe dicētes: qꝛ h̄ pctōres recipit
⁊c. Jſti ſm̄ Greg. qꝛ verā iuſticiā nō ha-
bebāt: nullā habebāt de pctōribꝰ cōpaſ-
ſionē. Sed qꝛ eoꝝ iuſticia falſa erat ⁊ vtꝰ
iō ꝯ pctōres habebāt indignationē: ꝓpt̄
qd̄ murmurabāt de xp̄o notantes ipm de
mala familiaritate di. qꝛ hic pctōres ⁊c.
Arguebāt em̄ ſic. amor ſm̄ Hugo. ⁊ Dio-
nyſiū hꝫ vim trāſformatiuā et vnitiuā: ꝙ
nō ꝑmittit amatores ſui eē amatores diſ
ſimiles. vñ dicit phs. ij. Ethic. Amicꝰ eſt
alter ipē. ſꝫ iſte amat ⁊ diligit iſtos hoīes
malos publicanos ⁊ pctōres: ſignū mani
feſtū amoris eſt: qꝛ eos recipit/ ⁊ mādu cat
cū illis. igit̄ ipſe eſt hō malꝰ: tenet ꝯñā ꝑ
dd̄ pſ. xvij. Cū ſctō ſctūs eris ⁊c. Jtē do-
ctrina theol'. hꝫ ꝙ veniale adiūctū morta
li in īferno pena ꝑpetua punit̄ rōne ſocie
tatis. qꝛ alr̄ ſi ſolū eſſet pctm̄ veniale: in
purgatorio pena tp̄ali puniret̄. mala ḡ ſo
cietas hoīes īfic̄ et corrūpit. ſꝫ iſte ꝯiūgit̄
male ſocietati. ſ. publica. ⁊ pctōribꝰ: eos
recipiendo: ⁊ cū eis māducādo. ḡ cū eis
malꝰ efficit̄. ⁊ ſic patꝫ ꝙ erat murmuratio
ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ qū dixerūt. qꝛ hic pctō
res ⁊c. ſꝫ ad iſtā murmurationē ē duplex
rñſio. Una phi naturalꝭ. ⁊ alia phi moralꝭ.
Prima reſponſio hꝫ duo fundamenta.
Primū in morali phia. ⁊ eſt iſtud. Phus
in. viij. Ethic. inter alias qōnes ſup vbo
allegato videlꝫ. Amicꝰ ē alter ipē. qrit iſtā
qōnē. Utrū amicitia ꝙ eſt īter bonū ⁊ ma
lū ſtatim ſit diſſoluēda? Et rñdet: ꝙ mali
ꝙ hñt amicitiā cū bonis: vl' ſūt ſanabiles
vel īſanabiles. Si īſanabilis ſtatī dꝫ diſ-
ſolui amicitia. ſi ſanabil' nō. ſed dꝫ iuuari
a bonis ad recuꝑandū ſanitatē virtutis
pluſq̄ aliꝰ amicꝰ ad acqrēdū diuitias: in
quātū vtutes exuperāt diuitias. et iō in
eodē cap. dic̄ phs: ꝙ tales mali. ſ. īſanabi
les: ſunt corruptores vtutū: ꝓpt̄ qd̄ plus
ſunt vitādi q̄ corruptores numiſmatum
inquātū vtꝰ nobilior ē numiſmate. Ad ꝓ-
poſitū iſta applicādo: xp̄s ꝯxit familiari-
tatē cū publicanis ⁊ pctōribꝰ ſanabilibꝰ:
iō acceſſit ad eos vt medicus ſm̄ ꝙ dicit
Aug. ⁊ de iſtis ipē dic̄ Mat. ix. Nō ē opꝰ
medicꝰ valētibꝰ: ſed male hñtibꝰ. qꝛ igit̄
iſti ſanabiles erāt. Sap. j. Sanabiles fec̄
do. natio. or. ter. iō xp̄s iſtos debuit reci-
pere: ⁊ cū iſtis mā. ⁊ bibe. Jpſe em̄ ē vbū
p̄ris ꝙ hꝫ vtutē ſanatiuā. de ꝙ in pſ. cvj.
Miſit vbū ſuū ⁊ ſana. eos. Scd̄ꝫ funda-
mētū phi in phia nāli ꝓ rñſione ad mur
murationē pharis̄. ꝯ xp̄m eſt iſtud. Ariſt.
ponit ī. vij. phyſ. ⁊ ī multꝭ locꝭ: ꝙ a ꝓpor
tiōe maioris ineqlitatꝭ nō ꝓuenit actio
ſꝫ bñ a ꝓportiōe minorꝭ eqlitatꝭ. Ad ꝓpo-
ſitū certū eſt ꝙ vtꝰ ī xp̄o ꝑ ꝓportionē ma
iorꝭ ineqlitatis p̄cedebat vitiū qd̄ erat in
pctōribꝰ ⁊ publicanis. poterat igr̄ vtꝰ xp̄i
curare coꝝ vitia. ⁊ nō vitia ꝙ erāt ī publi
canis ⁊ pctōribꝰ: corrumpere xp̄i vtutē. exē
plū de ſole ꝙ trāſit īfecta et īmūda: ⁊ ipē
nō corrūpit̄: et ꝯſtat ꝙ minorꝭ vtutꝭ. hic
multo maiorꝭ vtutis eſt vtꝰ xp̄i q̄ vtꝰ ſo
lis. Uñ ſequit̄ ꝙ murmuratio phariſeorū
ꝯ xp̄m eſt nulla: ⁊ iuſte eis pōt dicere xp̄s
illud Sapīe. j. Cuſtodite vos a murmu. ꝙ
nihil ꝓdeſt. Et hoc de ſcd̄a ꝯcluſione pri-
cipali ſermonis. Tertia pars.

¶ Tertia cōcluſio eſt de

vna cōparatiōe ⁊c. ꝙ cōparatiōes ⁊ ſilitu
dines ſunt due: ꝑ q̄s principalr̄ ad phari
ſeoꝝ murmurationem rñdit xp̄s. Prima
comparatio ⁊ ſimilitudo eſt de oue perdī
ta: et poſt inuenta, ſecunda de drachma-

Prima dicit ſic. Quis ex vobis homo qui
habet cētū oues ⁊c̄. quaſi velit dicere: ego
ſum iſte homo ⁊ iſte paſtor: q̄ habeo oues
centū. Dicūtur oues ꝓpter innocētiā que
figurat̃ in oue. centū dicūtur: q꜡ nouē or
dines angelorꝝ/⁊ natura humana ſunt cē
tū: ⁊ centeſima poſt nouē ordines angelo
rū. iſta fuit perdita propter pctm̄ ade: pro
quo ſtatu potuit dicere totū humanū ge⸗
nus. Erraui ſicut ouis q̄ perijt. Nonagin
tanouē etiā per innocētiam quā ſeruaue⸗
rūt: dicunt̃ nouē ordines angelorꝝ: qui in
paradiſo et gloria celeſti remanſerūt. qui
paradiſus ⁊ gloria deſertū đr: a deſero de
ſeris: q꜡ a primo angelo ⁊ ſuis ſequacibus
per ſuperbiā fuit deperditꝰ. quo ſcito bo⸗
nus paſtor xp̄s venit ad ouē perditā ꝑ in⸗
carnationē: et tūc impleuit illud qđ ſcribi
tur Ezechiel̄. xxxiiij. Ecce egoipſe requirā
oues meas: ⁊ viſitabo illas. Sicut viſitat
paſtor gregē ſuū in die qn̄ fuerit in medio
ouiū ſuarū diſſipatarꝫ. ſic viſitabo oues
meas ⁊c̄. et recepit noſtras miſerias et pe
nas/laborādo in inquiſitione ouis. vnde
Aug. Oēs noſtros defectus aſſumpſit pe
nales: non culpabiles. Et imponit in hu⸗
meros ſuos gaudēs: ⁊ hoc ī paſſiōe. Am⸗
bro. Humeri xp̄i: brachia crucis ſunt. de
quibꝰ ſcribit̃ Eſa. ix. Factus eſt principa⸗
tus eius ſuꝑ humerū eius. Et veniēs do⸗
mū. ſ. in aſcenſione: vocat amicos et vici⸗
nos. Iſti ſunt angeli quibus in aſcēſione
qn̄ ſibi occurrerūt: dixit. Congratulamini
mihi q꜡ inueni ouē quā perdiderā. ſ. natu
rā humanā. Et ex iſta ſimilitudine ⁊ textu
iſtius hoīs ſiue paſtoris xp̄i/circa diligen
tiā quā habuit: ⁊ ea que fecit in reſtauran
da iſta oue in natura humana deſcribun⸗
tur quinqꝫ.

Primo ſua natiuitas et incarnatio: qn̄ di
citur in tex. Dimittit nonagintanouē in
deſerto: ⁊ vadit ad illā que perierat.

Scđo ſua paſſibilitas ⁊ fatigatio: ibi. In
uenit eā. non ſolū ouē: ſed eius errorem
per miſeriā et penam. Omnes nanqꝫ no
ſtros defectꝰ aſſumpſit penales: non cul
pabiles. Magiſter in. iij.

Tertio ſua doloroſa paſſio qn̄ in textu đr:
ꝙ oue inuenta impoſuit eā ſuper hume
ros ſuos gaudēs. nō de paſſione illata:
ſed de oue recuperata. nō de acerbitate
paſſionis: ſed de vtilitate paſſionis.

Quarto ſua aſſociata aſcenſio: qn̄ in textu
dicit̃: ꝙ veniēs domū ⁊c̄. ſcilꝫ in aſcēſio⸗
ne: amicos conuocauit et vicinos. i. an⸗
gelos dicēs. Cōgratulamini mihi q꜡ ⁊c̄.

Quinto amicorꝝ et vicinorꝝ ſpeciale gau⸗
dium et conſolatio. vnde concludēdo ſi⸗
militudinē dicitur in tex. Dico vobis ꝙ
ita gaudium erit in celo ſuper vno pecca
tore pn̄iam agente q̄ ſuper ⁊c̄.

¶ Et notate ꝙ hic pn̄t fieri due q̄ſtiones.
Prima queſtio nōne eſt verū ꝙ maius ſit
gaudiū in celo ſuꝑ vno pctōre? Nonne iu
ſti magis dilecti q̄ pctōres debent eſſe ce
teris paribus? Scđo perfectior eſt ſtatus
iuſtorꝝ innocentiū q̄ penitētiū. cū ergo de
meliori magis ſit gaudendum. igitur ⁊c̄.

¶ Ad primam dicēdum ꝙ nō dixit maius
gaudiū erit ſuper vno pctōre. ſed ita: ſic q̄
ly ita deſignet rationē ſpecialē gaudij de
cōuerſione peccatorꝝ q̄ de perſeuerātia iu
ſtorꝝ. Exēplū de matre qn̄ hꝫ decē filios ⁊
vnus ſolus infirmat̃ alijs in ſalute manē
tibus: plus ſollicitatur de illo q̄ de alijs
nouē: non tn̄ illū plus diligit. Et qn̄ cura
tur ſpecialē rationē ⁊ materiā gaudij ha⸗
bet ſuper iſtū: et ſpecialiori gaudio de eo
gaudet q̄ de alijs. Et ideo dicit btūs Ber
nar. ꝙ dilectio penſanda eſt per affectū ⁊
effectū. meliori tribuendus eſt maior affe⸗
ctus: minori indigēti maior effectus. Vel
ſm̄ Greg̃. tex. iſte loquit̃ de pctōribus cō⸗
uerſis ⁊ feruētibus in arduis operibus ⁊
virtutibꝰ: ⁊ iuſtis ꝑſiſtētibꝰ tepidis: et nō
ꝓcedētibus. Nā dicit Greg̃. ꝙ iſtos tales
pctōres plus diligit deus q̄ iuſtos tales.
Nā rex plus illū militē diligit q̄ poſt fugā
hoſtē fortiter premit: q̄ illum qui nūq̄ fu
git: nec vnq̄ fortiter aliq̄d egit. Et terram
plus amat agricola que poſt ſpinas vbe⸗
rē fructū facit: q̄ que nūq̄ ſpinas habuit
nec vnq̄ vberē fructū ꝓtulit. ¶ Ad ſcđm
ꝙ perfectior eſt ſtatus innocētie q̄ pn̄ie:
ſed hoc nō concludit. q꜡ poſſibile eſt ꝙ ali
quis in imꝑfectiori ſtatu ſit ꝑfectior ⁊ me
lior/q̄ aliquis q̄ in perfectiori: vt aliquis
ſecularis: q̄ aliq̄s clericus vel religioſus:
cū perfectio ⁊ maioritas ſimpliciter attē⸗
datur ſm̄ maiorē quātitatē: ⁊ de tali ma⸗
gis perfecto ⁊ in maiori quātitate cōſtitu
to eſt maius gaudiū. Sed đr hic ꝙ ſuper
vno penitēte eſt maiꝰ gaudiū. hoc nō ītel
ligit̃ ſimpliciter: ſed ſm̄ q̄d: inquantū ibi
magis apparet mīa dei. vel magis gaudi
um eſt ad horā. Vel dicendū aliter ⁊ pul⸗
chre: q̄ gaudiū reſpectu amici pōt dupli⸗
citer cōſiderari: vel quātitas gaudij: et in
tenſio. Primo reſpectu acq̄ſitionis maio⸗
ris boni talis amici. Scđo reſpectu libe⸗
rationis a malo talis amici. Et dico ꝙ re
ſpectu talis amici maius gaudiū intēſiue
habēdū eſt reſpectu ſcđi: q̄ primi. nā ma⸗
ius gaudiū eſt reſpectu ſcđi. ſ. liberatiōis
a malo: q̄ reſpectu acquiſitiōis boni. Ad
ꝓpoſitū etſi maius gaudiū ſit ī celo de in
nocētibus q̄ de penitētibus: vt de beata
virgīe q̄ de magdalena reſpectu maioris
boni virginis: q̄ magdalene: tn̄ maius de
magdalena reſpectu liberationis a malo.
et per iſtū modū maius gaudiū eſt in celo
de vno pctōre q̄ ſuꝑ nonagintanouē ⁊c̄.

¶ Scđa queſtio. q̄s eſt ille pctōr vnus: ſu
per quo maiꝰ gaudiū eſt vel fuit q̄ ſuꝑ no
nagintanouē ⁊c̄. Dicendū ꝙ hoc đr de ali
quo vno ſingulari pctōre antonomatice:
vt de paulo qui fuit doctor gētium: vel de
magdalena que eſt exēplar penitentiū: de
quibꝰ đr: ꝙ in eorꝝ cōuerſione maius fuit
in celo gaudiū ꝓpter euaſionē eorꝝ a tāto
malo: et aſſecutionē tanti boni: q̄ ſuꝑ no
naginta et nouē ⁊c̄. in q̄bꝰ nihil horꝝ fuit.
Vel đr fuiſſe de adā inquantū in eiꝰ repa⸗
ratione fuit maius gaudiū in celo ⁊ ange
lis ꝓpter reparationē ſui: plus q̄ ⁊c̄. hoc
ꝓpter modū reparatiōis qui fuit modus
incarnationis filij dei paſſionis ⁊c̄. Patꝫ
igitur prima cōparatio vel ſimilitudo ⁊c̄.

¶ Sequit̃ ſcđa cōparatio vel ſimilitudo
de drachma perdita: ꝑ quā xp̄s reſpondet
ad murmurationem phariſeorꝝ que in for
ma dic̄. Que mulier habēs drachmas de⸗
cem. q. d. noueritis ꝙ ego ſum illa mulier
ſapiētia diuina que ipſis mulieribꝰ deſcri
bit̃. habeo nouē drachmas. ſ. naturam an
gelicā. decimā naturā humanā: in q̄bꝰ re⸗
lucet imago dei: ſicut ī drachma imago re
gis. iſtā decimā. ſ. naturā humanā ꝑdidit
propter qđ accēdit lucernā. In qua ſimili
tudine ſicut in ꝑdicta deſcribūtur tria.

Primo xp̄i incarnatio: ibi. Accendit lucer
nam: que eſt lumen incēſum. in incarna
tione lumine diuinitatis fuit incēſa hu⸗
manitas.

Scđo eius perditio: ibi. euertit domū. ſcꝫ
ſynagogā: q꜡ ibi moralia fuerūt mortua:
lꝫ nō mortificata. ⁊ erecta eſt eccleſia qn̄
de latere chriſti ſanguis ⁊ aqua exiuit vn
de ſacramenta fluxerunt: in quibus fun⸗
datur ſm̄ Auguſtinum.

Tertio ſua in celo aſcēſio: ibi. Conuocat ami
cos. i. angelos oēs gn̄aliter: ⁊ vicinos. i.
cherubin: et ſeraphin: thronos: ⁊ gabrie
lē: cui ſpecial̄r reuelata ſūt myſteria xp̄i:
et dixit eis. Cōgratulamini mihi ⁊c̄. Et
hic finit̃ xp̄i rn̄ſio cōtra murmurationeꝫ
phariſeorꝝ: ⁊ ꝑ ↄn̄s tertia ↄcluſio ſmōis.

Quarta pars.

¶ Quarta et vltima cō⸗
cluſio ſermonis eſt de vna determinatiōe
cū ſecuritate ⁊c̄. ibi. dico vobis: q꜡ ita gau
diū erit corā angel̄ dei ⁊c̄. Hic ī iſta pte fit
adaptatio ⁊ applicatio duarū cōparatio⸗
nū ⁊ ſimilitudinū hic poſitarꝝ ad xp̄i ꝓpo
ſitū ꝑncipale. ſ. ꝙ debebat recipere pctō⸗
res ꝑ pn̄iam ⁊ mādučare cū illis: īmo ipē
debebat eos māducare: et ſibi īcorporare
per gratiā: ⁊ gaudere de eis: q꜡ ⁊c̄. angeli
gaudēt de eorꝝ ↄuerſione. Que adaptatio
et applicatio reducit̃ ſic ad formā. qn̄ hō
ouē perditā: ⁊ mulier drachmā īuenit: nō
ſolū gaudet: ſꝫ oēs ſui amici beniuoli ⁊ vi
cini. Sꝫ ego ille hō q̄ ꝑdidi ouē: ⁊ illa mu
lier q̄ ꝑdidi drachmā: et eas īueni: multū
ergo debeo gaudere: q꜡ oēs amici mei ⁊ vi
cini ↄgaudēt. vn̄ dico vobis ꝙ ita gaudiū
erit corā angelis dei ⁊c̄. ⁊ ly ita nō ſolū di
cit ſil̄itudinē: ſꝫ ꝟitatis expſſionē. Vn̄ de
gaudio āgelorꝝ qđ habēt de pctōre pn̄iam
agēte notate ī iſtis ꝟbis ꝑ ordinē q̄nqꝫ.

Primo ꝙ iſtud gaudium eſt ſic ſm̄ verita
tem: vnde aſſertiue et affirmatiue dixit
xp̄s. Dico vobis ꝙ ita erit

Scđo ꝙ hoc gaudiū hꝫ magnā ſctitatē:
quia eſt gaudium angelis: qui ſunt res
ſpirituales.

Tertio ꝙ hoc gaudium iterum habet ſan
ctitatē magnā: q꜡ dei: q̄ eſt ſctiſſimus.

Quarto videtis huius gaudij obiectum:
quia ſuper vno peccatore.

Quinto huiꝰ gaudij videte ſuam cām: q꜡
penitētiā agēte. Dico ḡ vobis ꝙ ita gau
diū erit ⁊c̄. Hic finit̃ q̄rta et vltima ↄclu
ſio ſermonis ⁊ poſtille: et per conſequēs
totus ſermo. Placeat altiſſimo domino
noſtro ieſu chriſto ⁊c̄. Amen.

¶ Dominica. iij. poſt feſtum
trinitatis. Sermo. iij.

Gaudium erit in celo ſup vno pctõre pniam agẽte. Luc.xv. In iſtis ver⸗
bis ſeriatim tria per ordinẽ regiſtrantur.
Primo proponitur locus future iocũdita⸗
tis. gaudium erit in celo.
Secundo ſubiungitur culpa praue defor⸗
mitatis. ſuper vno peccatore.
Tertio concluditur cauſa premiſſe alacri⸗
tatis. penitentiam agente.
¶ Primo ꝓponit̃ locꝰ ⁊c̃. Gaudiũ erit ĩ ce
lo. q̃ſi velit dicere ꝙ alibi nõ erit verũ gau
diũ niſi dũtaxat ĩ celo. Huic ſnĩe cõcordat
btũs Bern. ĩ quadã ſua ep̃la: vbi loquit̃ ꝑ
hũc modũ. Illud ẽ verũ ⁊ ſolũ gaudiũ: qđ
nõ ẽ de creatura: ſꝫ de creatore ↄcipit̃: qđ
cũ poſſederis nemo toller a te. cui cõpara
ta aliũde oĩs iocũditas / meror eſt. oẽ dul
ce / amarũ. oĩs decor / fedũ. oẽ qđ põt dele
ctare: moleſtũ. Et põt rõ aſſignari: q: ſicut
dicit btũs Aug. ibi nõ eſt infirmitas: nõ
mors: nõ luctꝰ: nulla corruptio: nulla ĩdi⸗
gẽtia: nulla meſticia: nulla triſticia. Ergo
gaudiũ erit ĩ celo: nõ ĩ terra. vñ btũs Au⸗
gu. valde deuote de gaudio celi ſuo lib. ſo
lilo. loquit̃ ĩ hũc modũ. Qñ audiã vocẽ ex
ultatiõis mihi dicẽtẽ. Intra ĩ gaudiũ dñi
tui. intra ĩ gaudiũ ſempiternũ. ĩtra ĩ gau
diũ ſine triſticia: vbi erit oẽ bonũ: et non
erit vllũ malũ. vbi erit certa ſecuritas: ſe⸗
cura tranquillitas: felix eternitas: eterna
btitudo: btã trinitas. gaudiũ ſuꝑ gaudiũ
vincẽs oẽ gaudium: extra qđ nõ gaudiũ.
Ergo gaudiũ erit ĩ celo: nõ in terra. Gau⸗
diũ mũdi cõe oĩbꝰ iuſtis ⁊ ĩiuſtis: ſed gau
diũ celi ſolũ iuſtis: ⁊ nõ ĩpijs ↄcedit̃ iuxta
ſnĩam btĩ Aug. li. ↄfeſ. Gaudiũ qđ nõ da
tur impijs: ſꝫ eis q̃ te gratis colũt: quoꝝ gau
diũ tuipſe es. ⁊ ipa ẽ btã vita gaudere de
te / ꝓpter te. ipa eſt ⁊ nõ alia. Gaudiũ erit
in celo. q̃re ĩ celo? qm̃ ĩ celo ẽ pax vera nõ
ficta: ⁊ gaudiũ nõ poſſidet̃ niſi pax ⁊ iuſti
cia teneant̃. Hic tñ querit̃ iſtud gaudium
quod erit in celo: vnde procedit ſingulari
ter. Reſpondetur ex quattuor.
Primo ex grata ſocietatis adiunctione.
Scđo ex chara beatoꝝ dilectione.
Tertio ex mira periculoꝝ euaſione.
Quarto ex iuſta pctõꝝ conuerſione.
¶ Primo ꝓcedit ⁊c̃. btũs Bern. in quodã
ſermone. O vere felix ⁊ glorioſa ſocietas.
et Chryſ. de reparatiõe lapſi. Intuere ce⸗
lũ nõ ſolũ ex hoĩbus: ſꝫ ex angelis atqꝫ ar
chãgelis thronis ⁊ dñationibꝰ principati
bus ⁊ poteſtatibꝰ cõuocatũ. de rege aũt q̃
in hoꝝ medio reſidet: dicere vox nulla ſuf
ficit. ⁊ btũs Cyprianꝰ ĩ quadã ep̃la ita di⸗
cit. Magnoꝝ illuc nos charoꝝ numerꝰ ex
pectat. parẽtũ / fratrũ / filioꝝ / frequẽs nos
et copioſa turba deſiderat. iã de ſua inco⸗
lumitate ſecuri: adhuc de nr̃a ſalute ſolli⸗
citi. ad hoꝝ ↄſpectũ ⁊ cõplexũ venire quã
ta et illis ⁊ nobis ĩeſſe leticia eſt. ¶ Scđo
gaudiũ illud ꝓcedit ⁊c̃. In hac vita mr̃ di
ligit filiũ: et multũ gaudet de p̃ſentia filij
ſui: intãtũ ꝙ ſemel accidit ꝙ quedã mr̃ vi
dẽs filiũ quẽ mortuũ exiſtimabat: pre gau
dio ſuffocata eſt. ſicut recitat Valeriꝰ ma⸗
ximꝰ. vñ illi tolerabilior fuit meſticia mor
tis q̃ gaudiũ huiꝰ vite. Vñ narrat̃ ꝙ Hip
pocrates rediẽs de ſcholis ſciẽs matrem
ſuã nimis deſiderare aduẽtũ ſuũ: cuiꝰ tan
tam famã audierat: premiſit nũciũ matri
de aduentu ſuo: et ne pre gaudio mr̃ ſuffo
caret̃: dixit nũcio quatenꝰ diceret mr̃i ip⸗
ſum aliqualiter ĩfirmari: vt dolor gaudiũ
tẽperaret. In celo incõparabiliter eſt ma
ius gaudiũ: qm̃ ibi tãtum gaudet de gau
dio alteriꝰ: ac ſi illud ĩ ſe haberet. ĩ pſ. Re
pletũ eſt gaudio os nr̃m. ¶ Tertio ꝓcedit
gaudiũ ⁊c̃. Ad iſtũ ſenſum loquit̃ beatus
Amb. ſuꝑ Bti immaculati. ita dicens. Le
tabit̃ iuſtus cũ viderit vindictã: manꝰ ſu⸗
as lauabit in ſanguine pctõris. gaudens
itaqꝫ nõ q: ipſe impios punire videbit: ſꝫ
q: ipe euaſerit. hoc enim gaudio ſpeciali:
qđ habebũt ſctĩ hoĩes de miſeriaꝝ euaſio
ne: carebũt angeli vtpote miſeriarũ ⁊ peri
culoꝝ inexperti. ⁊ btũs Bern. ſuꝑ can. ho
mel. lxvj. Eſt enĩ (inq̃t) genꝰ leticie: qđ ce
li neſcierũt niſi ꝑ filios eccl'ie. de q̃bꝰ ſcri⸗
ptũ eſt. Letati ſumꝰ ꝓ diebus quibꝰ nos
humiliaſti: annis q̃bus vidimꝰ mala. Pla
cet cunctis ſecuritas: ſꝫ ei magis placet q̃
timuit. iocũda oĩbus lux: ſed euadẽti po⸗
teſtatẽ tenebrarũ iocũdior. trãſgreſſio de
morte ad vitã: vite duplicat gratiã. pars
mea hic in celeſti conuiuio: et ſeorſum ab
alijs beatis ſpiritibus. hec ille. Aug. li. ſo
lilo. Felices ſunt q̃ de periculo maris edu
cti ad te deũ portũ tutiſſimũ ꝑuenire me⸗
ruerũt. O vere felices qui de pelago ad lit
tus: de exilio ad patriã: de carcere ad pa⸗
latiũ ꝑuenerunt. optata iã quiete btĩ bra

uium illud perpetue glorie: qđ hic ꝑ mul⸗
tas tribulationes queſierũt: iã felici iocũ
ditate adepti: in perpetuum gaudẽt atqꝫ
letãtur. ¶ Quarto ꝓcedit illud gaudium
⁊c̃. Queritur quare hic angeli tãtum gau
dẽt de pctõre pniam agẽte. Rñdetur
Primo ꝓpter ſue cuſtodie magnũ fructũ.
Scđo q: vident ſuũ cõpletũ numerum.
Tertio q: vident ad laudãdum deum bo⸗
num conſortium.
¶ Primo gaudẽt propter ſue cuſtodie ma
gnum fructũ. ſunt enĩ angeli nobis ad cu
ſtodiam deputati: et gaudent qñ vidẽt ꝙ
peccatores penitent: et ſaluantur. in quo
apparet fructus cuſtodie ſue. ¶ Itẽ ſecun
do gaudẽt q: vident ſuũ completũ nume
rum. De numero angeloꝝ aliqui ſteterũt:
aliqui ceciderunt: ſed multo plures ſtete⸗
runt q̃ ceciderũt. verũ aliqui opinãtur ꝙ
tot de aĩabus ſaluabũtur: quot angeli re
manſerũt. alij ꝙ tot ſaluabũtur: quot ceci
derunt. quicquid ſit eoꝝ caſus et ruina re
paratur per aĩas que ſaluãtur: iđ ipſi an⸗
geli gaudẽt de penitẽtia. de conuerſione
peccatoꝝ / iuxta illud: Gaudium eſt ange⸗
lis dei ſuper vno peccatore penitẽtiã agẽ
te. ¶ Tertio gaudent q: vident ad laudã⸗
dum deũ ⁊c̃. pſ. lxxxiij. Beati qui habitat
in domo tua dñe: in ſecula ſeculoꝝ lauda⸗
bunt te. Gaudium ⁊ leticia inuenietur in
ea: gratiarum actio et vox laudis. Eſa. lj.
Item leuauerunt vocẽ: ſimul laudabunt.
Eſa. lij. ¶ Sꝫ queritur ſi poteſt oſtẽdi per
exẽpla quare magis gaudẽt de peccatori⸗
bus penitẽtibus: q̃ de iuſtis qui nõ indi⸗
gent penitẽtia? Reſpõdetur ꝙ ſic. Primũ
exemplũ dux belli plus gaudet de milite
qui terga vertit et poſtmodum fortiter di
micauit: q̃ gaudeat de milite q̃ nunq̃ ter
ga vertit nec fortiter dimicauit. Secũdo
agricola de illa terra plus gaudet: q̃ poſt
ſpinas et veperes produxit: q̃ de illa ter⸗
ra q̃ non fuit ſic occupata talibus ſpinis:
et tñ ſegetem vberrimum ꝓduxit. Tertio
pater plus gaudet de filio ĩfirmo decimo
ſanato: q̃ de nouẽ filijs qui medicina nõ
indiguerunt. Quarto quilibet plus gau⸗
det de re perdita nouiter inuenta: licꝫ nõ
ſit maioris valoris: q̃ de re nõ perdita: et
per conſequens non inuẽta. Ergo gaudi⸗
um erit in celo ⁊c̃. ſcđm ⁊ ſcđm: qm̃ culpa
ſequitur: et poſt penitentiã de peccato cõ
cluditur; et de qua gaudium angelis ma⸗
gnũ aſſequitur. Eſt enĩ iſtud gaudiũ vnus
de fructibus pnĩe. Nã vera penitentia
Primo angelos letificat.
Secundo peccatorem iuſtificat.
Tertio bona perdita reſtaurat.
Quarto penã eternã in tpalẽ cõmutat.
Quinto per pnĩam hõ pctõr abſoluitur.
Sexto eccleſie ſacramẽto reſtituitur.
Septimo deo reconciliatur.
Octauo de filio diaboli filiꝰ dei efficitur.
¶ Primꝰ fructus pnĩe ⁊c̃. de iſto fructu in
themate. Magna virtus penitentie que
gaudio ineſtimabili totam letificat eccle⸗
ſiam triumphantẽ. totam ciuitatem cele⸗
ſtẽ. ¶ Secũdus fructus penitẽtie: qm̃ pec
catorem iuſtificat. de pctõre facit iuſtũ. et
eſt inter opera dei mirabile magnum: qm̃
ſm beatum Augu. maius eſt peccatorem
iuſtificare: q̃ celum et terrã creare. ¶ Ter
tius fructus. nempe per peccatũ mortale
bona et meritoria mortificantur: ſed ꝑ ve
ram penitentiam illa opera reminiſcunt.
¶ Quartus fructꝰ ⁊c̃. qm̃ pctõr exiſtens in
mortali eſt obligatꝰ pene eterne: et illa pe
na ꝑ pniam a culpa abſoluit̃. iuxta dictũ
dauidicũ. Dixi ↄfitebor aduerſum me ⁊c̃.
et tu remiſiſti iniq̃tatẽ pctĩ mei. ¶ Quin⸗
tus fructus deficit.

¶ Sextus fructus. exiſtẽs
in peccato mortali eſt ſicut excommunica
tus: cui non proſunt bona que facit ad ſa
lutem eternam: ſed per veram penitentiã
eccleſie militanti et triũphãti reſtituitur.
¶ Septimus fructꝰ ⁊c̃. eſt exiſtens in mor
tali eſt inimicus dei: filiꝰ diaboli atqꝫ ſer
uus: ſed pnĩa vera facit amicũ ⁊ filiũ dei:
et per ipm penitẽs reconciliatur deo. De
iſtis fructibus et pluribꝰ alijs loquit̃ Cy⸗
prianus ad propoſitũ ſatis pulchre di. O
pnĩa que miſerãte deo pctã dimittis: pa⸗
radiſum reſeras: cõtritũ ſanas: triſtẽ exhi
laras: ad vitã de interitu reuocas: fiduciã
reformas: gratiã abũdãtiorem refundis.
O pnĩa quid de te referam? oĩa ligata ſol
uis: oĩa ſoluta reſeras: oĩa aduerſa tu mi⸗
tigas: oĩa confuſa tu lucidas: oĩa deſpera
ta tu adiuuas. O penitentia rutilãtior au
ro: ſplendidior ſole: quam non vincit pec⸗
catũ: nec afflictio ſuperat: nec deſperatio
delet. Penitentia reſpuit auariciã: horret
luxuriã; fugat furorem; format amorem;

calcat ſuperbiā:cōtinet linguā:mores cō
ponit:odit maliciā:excludit inuidiam.Et
beatus Bern̄.O felix penitētiū hūilitas:
o ſpes confitentiū : ꝙ potens es apud oī
potentē: ꝙ facile vincis inuincibilem.ꝙ
cito tremebundū iudicē cōuertis in piiſſi
mū patrē.¶ Sed hic poſſet eſſe dubium/
de qua penitētia gaudebūt angeli:et ce⸗
teri ſancti:cum ſit multiplex pnīa.qm̄ eſt
penitentia ficta hypocritarū.que licꝫ vi⸗
deaᵗ bona exteriꝰ:tn̄ interius nō ē bona:
nec meritoria.de iſta nō gaudent angeli:
qm̄ in ipſa nō eſt materia gaudij.Alia eſt
pnīa falſa et deceptoria:qualis fuit pnīa
eſau:qui nō inuenit penitentie locū:ꝙꝙ
cū lachrymis inquiſiuiſſet eā.verū ꝙ la⸗
chryme ille nō fuerūt cōpunctionis : ſed
magis fuerūt iracūdie et indignatiōis ꝯ
iacob fratrē ſuū:nec de tali gaudēt. Alia
eſt pnīa coacta et violēta. Alia eſt penitē
tia deſperata:qualis fuit pnīa iude ꝓdi⸗
toris:de qua Mat.xxvij.Judas vidēs ꝙ
dānatus eſſet penitentia ductꝰ ⁊c.nec de
tali gaudent angeli:nec alij ſctī: ſed ma⸗
gis gaudent de pnīa vera et ſancta:ad quā
requiriᵗ ꝙ peccatū diſpliceat.de peccato
q̄s doleat.iterū peccare non proponat.
Primū neceſſariū ad penitendū ⁊c.dete⸗
ſtando illud qđ deus ſumme deteſtaᵗ : et
odit:quod eſt pctm̄:ꝓpᵗ qđ voluit mori.
Legitur in vitiſpatrū ꝙ quidā interroga
uit vnū patrē ſenē ſi deus reciperet pec⸗
catorem ad penitētiā.Rn̄dit ſenex ſi chla
mys tua vel alia veſtis ſciſſa fuerit ꝓijcis
eā? non inquit: ſed reſartiēs vteris ſicut
prius. Et iteꝝ ſenex.ſi ergo tu parcis tuo
veſtimento:quātomagis deus parcit ſue
imagini.vnde Bern̄. Mirabilis bonitas
dei q̄ ſic ignoſcit rebꝰ:vt nec penitētē dā
nat caſtigando:nec cōfundit improperā⸗
do:nec minus diligat īputādo. Ad iſtud
ſequitur ꝙ penitens de pctō doleat. Ju⸗
dith.viij. Peniteamus et indulgentiam
fuſis lachrymis poſtulemꝰ. Tertio ꝙ pec
care iterū non ꝓponat.ſm̄ em̄ doctores.
Pnīa eſt pctā preterita plangere ⁊ plan⸗
genda iterū nō cōmittere.Super tali pe⸗
nitentia vbi ſunt iſta tria:gaudet tota ce
leſtis curia:ad quam faciēdam nos incli
nant multa

Primo gratie infuſio.
Scđo autentica predicatio.
Tertio benignitatis oſtenſio.
Quarto penitētie virtualis operatio.

¶ Primū inducens ad penitendum ⁊c.
poſtꝙ cōuertiſti me gratiā infundendo/
egi penitentiā ⁊c. ¶ Scđm inducens ad
pnīam. Predicatores autentici beatꝰ Jo
hannes baptiſta:et petrus aplꝰs : etiam
xp̄s/ſuā predicationē inchoauerūt ad pe
nitentiā. Penitentiā agite ⁊c. et xp̄s dice
bat Luc.v. Non veni vocare iuſtos : ſed
pctōres ad penitentiā.¶ Tertiū inducti⸗
uū ⁊c. magna eſt benignitas dei in expe
ctando peccatorē ad penitentiā vſqꝫ ad
vltimū hiatum.Rom.ij.An ignoras qm̄
benignitas dei ad penitentiā te adducit.
Ignorare nō debes:benignitas eſt bona
voluntas dei que expectat peccatorem.
¶ Quartū inductiuū ⁊c.Magna eſt effi⸗
cacia.magna eſt virtꝰ pnīe. Nam ſm̄ bea
tum Auguſt.pnīa eſt res optima et ꝑfe⸗
cta:que oēs defectus reuocat ad ꝑfectū.
Item dicit q̄dā glo. ꝙ pnīa eſt correctio
male mentis. Itē in.iiij.ſentētiarū. Pe⸗
nitentia eſt virtus vel gratia qua cōmiſſa
mala cū emēdationis ꝓpoſito plangimꝰ
et odimus:et cōmittere vltra nolumus.
Magna eſt virtus penitētie. ipſa eſt em̄
recta via peccatoꝝ penitentiū eundi ad
paradiſum.imo non eſt alia via.Ergo pe
nitentiā agite et appropinquabit regnuꝫ
celoꝝ.Cuius regni ⁊c.

¶ Dñica.iij.poſt feſtū trinitatis. Ser.iij.

Gaudium erit co

ram angelis dei ſuper vno
pctōre penitentiā agente.
Luc.xv. Reuerendi dn̄i ꝓ
declaratione thematis eſt
ſciendū ꝙ illi beati ſpūs ciuitatis hierl'z
nati et creati:q̄ ſunt angeli de celo:ſemꝑ
ſunt in leticia ⁊ in gaudio.illa nāqꝫ ciui⸗
tas celeſtis hierl'm de q̄ pſ̄.cxxj. Hieruſa
lem q̄ edificaᵗ vt ciui.cuiꝰ parti. eius ⁊c.
eſt valde amena:delectabilis:⁊ gl'ioſa.de
qua vnū inſigne dr̄ pſ̄.lxxxvj.Glorioſa di
cta ſunt de te ciuitas dei.et ſequiᵗ ī eođ.
Sicut letantiū oīum habitatio eſt in te.
Ideo de ea ſcribiᵗ illud Eſa.lj. Gaudiū ⁊
leticia īuenieᵗ in ea grāꝝ actio ⁊ vox lau
dis. Verū ꝙ licꝫ ī illa ciuitate ſūt ciues
natiui ⁊ naturales: q̄ ſunt āgeli : ſꝑ gau⸗
deant : tn̄ hn̄t diuerſas rōnes/ ⁊ obiecta
ſui gaudij.Et reperio ſpecialiter tres ra⸗
tiones et obiecta ſui gaudij.

Primo erigunt ſe et reſpiciunt ſupra ſe:⁊
habent pro obiecto diuinam eſſentiā.
Secundo gyrant ſe et contēplantur circa
ſe:et habent pro obiecto ſpm̄ humanū.
Tertio inclinant ſe et reſpiciūt infra ſe: et
habēt pro obiecto pnīam ſacramētalē.

¶ Dico primo ꝙ aliqn̄ erigūt ſe: ⁊ reſpici⸗
unt ſupra ſe ⁊ gaudēt de prīo obiecto.ſ.de
viſione diuina.Angeli eoꝝ ī celis ſemꝑ vi
dent faciē patris mei q̄ in celis eſt.Mat.
xviij. De obiecto iſtius viſionis (ſm̄ ꝙ di
cit magr̄ ſen.lib.iiij.di.vlti.) nō pōt vide
ri ſine gaudio.Vn̄ cōcludit:ꝙ xp̄s nō iu⸗
dicabit in vltimo iudicio in forma dei : ſꝫ
in forma ſerui. De illo enim ꝙ hō ſumme
diligit:nō pōt nō gaudere.de iſto gaudio
dr̄ Joh.xvj. Videbitis me ⁊ gaudebit cor
veſtrū.et pſ̄.xx. Letificabis eū in gaudio
cum vultu tuo.¶ Scđo angeli ſpūs btī ci
uitatis hierl'm ſuperne/natiui ciues crea
ti gyrāt ſe et cōtēplātur circa ſe ⁊c̄.et tunc
habēt ſcđm obiectū gaudij.ſ.qđ reſpiciūt
circa ſe.ſ.ſpm̄ humanū ⁊c̄.Gaudēt de dile
ctione fraternali.tātū etiā gaudēt de bo⸗
no fraterno:quātū de bono ꝓprio.Tobie
xiij. Hierl'm letaberis in filijs tuis.immo
in fratribꝰ. Angeli reputāt oēs aīas ⁊ ſpi
ritus iuſtoꝝ q̄ ſunt ī celo:ſicut fratres ſu⸗
os.gaudēt:qꝛ aſſumunᵗ ad eoꝝ ordines ⁊
btītudines.gaudent ꝙplurimū de verbo
xp̄i.Mat.xxij.Erūt hoīes ſicut angeli dei
in celo.¶ Tertio angeli ſpūs btī ſuꝑne ci⸗
uitatis hierl'm/ natiui ciues ⁊ creati incli
nāt ſe ⁊ reſpiciūt infra ſe. et habēt ꝓ obie
cto pnīam ſacramētalē: habēt em̄ ꝓ obie
cto ſui gaudij obiectū.ſ.hoīm hic in pſen⸗
ti in eccl'ia militāti exiſtētiū in pnīa ⁊ cō⸗
uerſione.Multū gaudēt angeli qn̄ homi
nes in preſenti eccl'ia ſtudēt bene conuer
ſari:virtutes acq̄rere.Iſta em̄ ē via hoīm
veniēdi ad eos.ſ.ire de virtute in virtutē.
Iſto mō gaudebat apl's hō ī terris exn̄s:
ſꝫ ſpū ⁊ ꝯuerſatiōe āgelꝰ de celis apparēs
qn̄ dicebat hoībꝰ ī bono ꝓficiētibꝰ ⁊ virtu
tes multiplicātibꝰ. Frēs mei chariſſimi ⁊
deſideratiſſimi gaudiū meū ⁊ corona mea
⁊c̄.Philip.iiij.Sꝫ ſumme gaudēt angeli
qn̄ vidēt pctōres penitere:⁊ ad deū reuer
ti.De iſto tertio obiecto gaudij/dicit no⸗
ſtrū thema. Gaudiū erit corā āgelis ⁊c̄. ⁊
hoc ſufficit ꝓ declaratiōe ⁊ ītroductione
nr̄i ſermonis vel thematis.Circa qđ erūt
tres tractatꝰ ſm̄ tres ꝑtes thematis.

Primus de feſto ſolēniter celebrato.quia
gaudium erit coram angelis dei.
Secundus de materia ſingulariter pero⸗
rata.quia ſuper vno peccatore.
Tertius de cauſa congrue explicata.quia
penitentiam agente.

Prima pars.

¶ Pro iſta materia no⸗

tādum/ ꝙ iſtud feſtū de quo thema loqui
tur:celebraᵗ a quattuor generibꝰ ꝑſonaꝝ.
Primo a deo patre in eſſentia ineffabilis
trinitatis.
Secundo a deo filio qui aſſumpſit natu⸗
ram noſtre humanitatis.
Tertio a deo ſpirituſancto ratione ſue cle
mentie et pietatis.
Quarto ab omnibꝰ angelis occaſione ſue
ſpiritualitatis.

¶ Prīo iſtud feſtū de q̊ in thēate:celebraᵗ
a deo pr̄e ⁊c̄. In naturalibꝰ videmꝰ ꝙ mul
tū gaudet pr̄ de filio ī q̄ttuor ⁊ facit feſtū.
Prīo qn̄ filiꝰ ꝯcipiᵗ:ſicut abraā de ꝯceptu
ſare yſaac.⁊ vterqꝫ eoꝝ dixit. Riſum fecit
mihi dn̄s.Gen̄.xxj.Scđo multum gaudet
pr̄ qn̄ filiꝰ naſcitur:ſicut zacharias ⁊ eliza
beth ī ortu iohānis:de q̄ dr̄ Luc̄.j.Multi
in natiuitate eiꝰ gaudebūt.Tertio multū
gaudet pr̄ qn̄ filiꝰ ablactaᵗ:ſīc abraā:q̄ fe
cit magnum cōuiuium de yſaac.Gen̄.xxj.
Quarto multū gaudet pr̄ et facit magnū
feſtū qn̄ grādis effectꝰ:ſedet ad mēſaꝫ pa⸗
tris.Sic pr̄ celeſtis ſctē trinitatꝭ gaudet:
et facit feſtū de q̊libet hoīe ⁊ pctōre tanꝙ̄
de filio/qn̄ ꝯcipiᵗ:qđ ē ī ꝯceptiōe boni ꝓ
poſiti.qn̄ naſciᵗ qđ ē ī executiōe boni ope
ris.vn̄ Eſa.xxvj.A facie tua dn̄e cōcepimꝰ
et q̄ſi ꝑturiuimꝰ ⁊ pepimꝰ ſpm̄ ſalutꝭ. Sꝫ
multi ſūt q̄ ꝯceperūt bonū ꝓpoſitū:ſꝫ pa
tiunᵗ aborſum: et nūꝙ̄ pariūt:qꝛ nūꝙ̄ in
ope ꝑficiūt.⁊ verificaᵗ de eis illđ Eſa.xxxvij
Venerūt filij vſqꝫ ad ꝑtū:⁊ virtꝰ nō ē pa⸗
riendi. Et de iſtis deꝰ pr̄ nullū feſtū facit.
Alij ſunt q̄ nō patiunᵗ aborſum:ſꝫ nō pa⸗
riūt ī debito tpe:īmo ꝯ naturā oīm mulie
rū.hi feſtū portāt ꝑ duos vel tres ānos:⁊
de iſtis deꝰ pr̄ nō facit feſtū.Itē tertio deꝰ
pr̄ facit feſtū de q̊libet hoīe ī iuſto ⁊ pctō⸗
re:qn̄ ē grādis ī vite ꝑfectiōe ⁊ ablactatꝰ:
qꝛ ī tali tpe ꝑfectiōis nō īdiget lacte puu⸗
loꝝ:ſꝫ cibo ſolido ꝑfectoꝝ. Vnde apl's ad
Heb.v. Perfectoꝝ ē ſolidus cibꝰ. Iſti ſūt
viri ſpūales ⁊ religioſi ī ſtatu ꝑfectionis:

de quibꝰ Bern̄. ſup can̄. ſtatim ī pͥncipio.
inquit. Uobis fratres alia ꝙ̄ alijs de ſcl'o:
aut certe aliter dicēda ſunt. illis lac potū
dat: vobis eſcā: vos celeſtibꝰ ſtudijs occu
pati: exercitati ſenſibꝰ: ꝛ ī lege dñi medita
ri die ac nocte/ arate fauces nō lacti ſꝫ pa
ni. hec ille. Quarto ꝛ vltimo deꝰ pr̄ facit fe
ſtū magnū de q̊libet hoīe iuſto ꝛ pctōre cō
uerſo. ſ. qñ recipit̄ ad menſam ſuā celeſtē:
ad quā īuitat nos filiꝰ dei Mat. xj. Ueni
te ad me oēs q̄ laboratis ꝛ onerati eſtis: ꝛ
ego reficiā vos. Et tunc filijs oībꝰ dei qui
erūt in illo ꝯuiuio ꝛ feſto dicet illud Luc.
xxij. Ut edatꝭ ꝛ bibatꝭ ſup mēſam meā ꝛc̄.
¶ Scđo gaudet ꝛ facit feſtū de q̊libet con
uerſo pctōre filiꝰ dei pr̄is q̄ accepit huma
nitatē nr̄am: ꝛ hoc ꝓpter tria que notan/
tur in euangelio.
Primo qꝛ videt effectus paſſionis ſue ad
impletionem.
Scđo qꝛ videt ſue imagīs reformationē.
Tertio qꝛ videt fratris ſui reſuſcitationē.
¶ Primo gaudet ꝛ facit feſtū de quolibet
pctōre ꝯuerſo filius dei pr̄is. Xp̄s nō gau
det niſi ſimul gaudiū ſit efficax: ꝛ ſufficiēs
cā: āīmo plorat. vñ Bern̄. ī quodā ſermone
paraſceues. O bone ieſu cur ploras? Et ie
ſus. Ploro qꝛ paſſio mea ſufficit multꝭ: et
ꝓdeſt paucis. Sed ſicut ē ſufficiēs: ſic ſit
et efficiens. de hoc xp̄s gaudet ꝛ facit ma
gnū feſtū: qđ notat̄ ī euāgelio hodierno ī
parabola de oue ꝑdita: ꝛ poſtea īuēta: de
qua. Quis ex vobis hō q̄ hꝫ cētū oues: et
ſi ꝑdiderit vnā ꝛc̄. et cū īuenerit eā īponit
in humeros ſuos gaudēs: ꝛ veniēs domū
cōuocat amicos ꝛ vicinos dicēs illis. Cō
gratulamini mihi: qꝛ inueni ouē meā que
perierat. Iſta ouis eſt hō creatꝰ ī innocē/
tia: q̄ poſtea peccauit et errauit ſicut ouis
q̄ perijt. ſꝫ poſtea ī deſerto paradiſi dimiſ
ſis nonagintanouē. i. nouē ordinibꝰ āge/
loꝝ/ ad ꝑquirendā ouē iuit. Dicit̄ paradi
ſus deſertū/ a deſero deſeris ſm̄ Catholi/
con: qꝛ deſertū a primo angelo et a primo
hoīe. dimiſit nonagintanouē. i. nouē an/
geloꝝ ordines. Quo facto bonꝰ paſtor ve/
nit ad ouē ꝑditā ꝑ incarnationē: et impo
ſuit ī humeros ſuos in paſſiōe. vñ Greg.
Quis perijt qñ homo peccādo dimiſit pa
ſcua paradiſi. ī humero xp̄s ouē ponit: qñ
ꝓpt̄ pctā ſup humeros lignū ptulit. hec
ille. Et Amb. Humeri xp̄i crucis brachia
ſunt. Et veniēs domū in aſcēſione: conuo
cat amicos et vicinos. ſ. angelos. et dicit
eis. Congratulamini mihi: quia ꝛc̄.
¶ Scđo gaudet et facit feſtū filius dei de
pctōre conuerſo. qꝛ videt imaginis ſue re
formationē ī hoīe. Et dr̄ imago: qꝛ forma
tus eſt (ſm̄ aīam) ad imaginē ꝛ ſimilitu/
dinē dei. Gen̄. j. Deformat̄ iſta imago in
hoīe ꝑ pctm̄: ſed reformat̄ ꝑ pn̄iam ꝛ gra
tiā. ꝛ de hoc facit feſtū ꝛ gaudium xp̄s: qđ
notat̄ in ſcđa parabola euāgelij. Que mu
lier habēs drachmas decē ꝛc̄. Uñ expone
hūc paſſum vt habes ī ſermone p̄cedēti.
¶ Tertio gaudet ꝛ facit feſtū filius dei de
pctōre ꝯuerſo: qꝛ videt fratris ſui mortui
reſurrectionē. Xp̄s p̄mogenitus ī multis
fratribꝰ (ad Roma. viij.) hꝫ oēs iuſtos in
gr̄a exiſtētes vt fratres: vnde poſt reſurre
ctionē dixit. Ite nūciate fratribus meis.
Mat. vlti. ꝛ ī pſ̄. xxj. Narrabo nomē tuū
fratribꝰ meis. Qñ iſti fratres cadūt ꝑ pec
catū xp̄s dolet: qꝛ ſunt mortui ꝑ pctm̄: ſed
qñ reſurgūt ꝑ gratiā gaudet: ꝛ facit feſtū.
qđ notat̄ ī parabola de filio ꝓdigo Luc.
xv. ca. vbi thema. vbi pr̄ dicit filio ſeniori
de fratre ſuo minori. Gaudere oportebat
fili: qꝛ frater tuus hic mortuus erat ꝛ reui
xit: perierat et inuentus eſt.
¶ Tertio gaudet ꝛ facit feſtū de quolibet
pctōre cōuerſo ꝛ penitente ſpūſſctūs pro
pter clemētiā ſuā et pietatē. Et noueritis
ꝙ ſpūſſanctus de hoc facit magnū feſtū ꝛ
gaudiū: et hoc propter tria. ſcilꝫ
Primo quia recuperat ſibi templū vbi ha
bitabat.
Secundo quia vnit ſibi membrum quod
viuificabat.
Tertio quia implet vas in quod prius ſe
infundebat.
¶ Primo gaudet ſpūſſctūs ꝛ facit feſtū: qꝛ
recuꝑauit tēplū vbi ſolebat habitare: qr̄e
ſpūſſctūs habitat ī hoīe per gratiā. j. ad
Coꝝ. iij. Neſcitis qꝛ tēplū dei eſtis: ꝛ ſpūs
dei habitat in vobis. Per pctm̄ efficit̄ hō
tēplū diaboli: ꝛ ſpūſſctūs recedit ab eo: qꝛ
ſpūs dei ꝛ ſpūs diaboli ſimul habitare nō
pn̄t. ij. ad Coꝝ. vj. Qui ꝯſenſus tēplo dei
cū idolis. Et Bern̄. Dilecta ē ſpūſſctī cōſo
latio: nec dat̄ admiſcētibꝰ (al's admittēti
bus) alienā. In tēplo dei deꝰ poſuit ſignū
ſuū. ī tēplo diaboli/ diabolꝰ poſuit ſignū
ſuū. ꝛ vtrūqꝫ ſignū in hoīe eē nō pōt. Uñ
Aug. Signū dei/ ꝛ ſignū diaboli hō habe
re nō pōt. nō vult xp̄s cōſortē. ſolꝰ vult qđ

ſolꝰ emit. Qñ igit̄ hō de pctō ad bonū cō
uertit̄ ꝑ pn̄iam: ſpūſſctūs recuperat tem/
plū ſuū vbi conſueuit ꝑ gratiā habitare:
et de hoc facit feſtū ꝛ gaudiū ſpūſſctūs.
¶ Scđo gaudet ſpūſſctūs ꝛ facit feſtū: qꝛ
vnit ſibi ꝛc̄. Hō ꝑ gratiā ē mēbrū ſpūſſctī
viuificatū: ſꝫ ꝑ defectū ē mēbrū p̄ciſum et
aridū: nihil pōt purificare: ſicut ramꝰ pre
ciſus ab arbore: nec modū habere ordina
tū. de hoc. xxiiij. q. j. c. loquit̄. ꝛ ſunt verba
Cypriani. Ab arbore frāge ramū: fructus
germinare non poterit. a fonte p̄ſcinde ri
uū p̄ſciſus areſcit. Sꝫ qñ pctōr cōuertit̄ ꝑ
pn̄iam: reuenit ſpūſſctūs ī corꝑe eius: ꝛ ꝑ
eū viuificatur. ꝛ de hoc gaudet et facit fe/
ſtum ſpiritusſanctus.
¶ Tertio gaudet ſpūſſctūs de pctōre ꝯuer
ſo penitēte: qꝛ īplet vas vbi ſolebat ſe in/
fundere. Cordi hoīs ſpūſſctūs gratiā ſuā
vel ſe īfundit ſicut aq̄: ſicut vinū: ſic oleū:
ſicut balſamū: ſicut ros: ſicut mel: ꝛ alij li/
quores p̄cioſi. Sꝫ ſi cor hoīs ē plenū aliq̄
liquore ſordido ꝛ vili ꝑ pctm̄: nō pōt īple
ri. Uñ ſm̄ Bern̄. ſpūſſanctꝰ odit ſordidū:
nec habitare pōt ī corꝑe ſubdito pctīs. qꝛ
cui ꝓpriū eſt pctā remittere: ipi ꝓpriū eſt
pctā odire. Opꝫ igit̄ ſi q̄s hoīm hꝫ cor ſor
didū: liquorē ipm̄ effundat et euacuet: vt
ſpūſſctī recipiat liquorē optimū ꝛ precio/
ſum. Uñ Aug. ſup Iob. Fūde qđ habes:
vt recipias qđ non habes. fundas amorē
ſcl'i: vt īplearis amore dei. In figura huiꝰ
heliſeus īpleuit vaſa vacua. iiij. Reg. iiij.
¶ Quarto ꝛ vltimo gaudēt p̄ncipalr̄ q̄ ad
hoc de pctōre ꝯuerſo ꝛ penitēte angeli: ꝛ
faciūt feſtū. Licꝫ multiplices cāe poſſent
aſſignari qr̄e angeli gaudent de pctōre pe
nitēte: tñ pn̄t aſſignari ſpecialiter tres.
Prima qꝛ officiū illoꝝ eſt aīas cuſtodire.
Scđa quia eoꝝ numerus augetur et rui/
na reſtauratur.
Tertia quia eoꝝ ſocietas ad deum laudā/
dum multiplicatur.
Quarta qꝛ hominem adorauerunt.
¶ Primo angeli gaudēt/ ꝛ faciūt feſtū ꝓ/
pter eoꝝ officiū. nā officiū angeloꝝ eſt cu
ſtodire aīas hoīm. vt ait dauid pſ̄. xc. An
gelis ſuis mādauit ꝛc̄. et Hiero. Magna
dignitas aīaꝝ vt vnaqueqꝫ aīa cuſtodem
angelū habeat ab exordio ſue natiuitatꝭ.
Et Bern̄. ī ſmo. de angelis. Benignus es
tu dñe q̄ nō eſt cōtētꝰ nr̄a fragilitate: ſꝫ ip
ſi hūane nature cuſtodiā etiā āgelica ſup/
ponis. hec ille. Qñ igit̄ vidēt āgeli pctō
res conuerti ad pn̄iam: vidēt ſue cuſtodie
fructū gl'ioſum: letant̄: ꝛ faciūt feſtū. ſicut
medicꝰ multū gaudet de īfirmo ꝑ eū cura
to ꝛ priſtine valitudini reſtituto.
¶ Scđo gaudent angeli et faciūt feſtū: qꝛ
eoꝝ numerꝰ auget̄: ꝛ ſic eoꝝ ruina reſtau/
rat̄. Multū receperunt de dāno angeli q̄/
ad numerū qñ alij angeli peccauerunt. qꝛ
igit̄ eoꝝ numerꝰ debebat integrari ex hoī
bus pctōribꝰ ad pn̄iam cōuerſis: iō qñ vi
dēt tales ſic penitētes ꝛ ꝯuerſos gaudēt:
et faciūt feſtū. Bern̄. Tolle hoīes/ angelo
rū numerus pro imperfectione ſui nume/
ri claudicabit.
¶ Tertio gaudēt āgeli: qꝛ eoꝝ ſocietas ad
deū laudādū multiplicat̄. Olim q̄dē ſola
natura āgelica laudabat deū: ſꝫ nūc ſil' an
gelica adiecta humana: vt ſit ꝑfecta laus
ſm̄ Ber. ſup can̄. ſmo. lxvj. tractātē illud
pſ̄. viij. Ex ore īfan. ꝛ lactē. ꝑfe. lau. (dicit
de āgelis ſic) Dabis mihi īfantes ꝛ lactē/
tes: q̄ꝝ ex ore laudes ꝑficiāt. deꝰ et angeli
nō hn̄t īfantes. hꝫ eccl'ia: q̄bꝰ lac vob́ po/
tū nō eſcā ꝛc̄. et hi q̄ſi ad laudē cōplēdā a
ꝓpheta īuitāt̄ di. pſ̄. cxij. Laud. pue. do.
Tu putas dñm nr̄m habiturū ſue gl'ie lau
dē: donec veniat q̄ ī ꝯſpectu āgeloꝝ pſal/
lat ſibi ꝛ dicat. Letati ſumꝰ ꝓ diebꝰ q̄bus
nos hūiliaſti ꝛc̄. ꝛ illud. Trāſiuimꝰ ꝑ ignē
et aquā. Hoc genꝰ laudis nūꝙ̄ angeli nec
hoīes ſciuerūt. Quia igit̄ angeli hoīes iu
ſtos ꝛ penitētes ī laudibꝰ dei aſciuerūt ꝛ
ſibi adiūxerūt: iō de eoꝝ ſocietate gaudēt
et faciūt feſtū angeli cantores dei patris:
hoīs dei filij: melodia eſt a ſpirituſancto.
¶ Quarto ꝛ vltimo gaudent angeli de pe
nitētibus: qꝛ hoīem adorauerūt. Iſte hō
eſt xp̄s: de quo apl's ad Heb. j. Et cū iterū
introducit primogenitū in orbē terre dic̄.
Et adorēt eū oēs angeli eiꝰ. Qꝛ igitur alij
puri hoīes ſunt eiuſdē ſpeciei cū xp̄o deo
et hoīe: iō gaudēt de pn̄ia et cōuerſiōe cu
iuſlibet hoīs ꝓpter honorē ꝛ maieſtatem
xp̄i hoīs. Uñ notādū ꝙ multo plꝰ gaudēt
āgeli de ꝓfectu hoīm poſtꝙ̄ xp̄s deꝰ fctūs
eſt hō ꝙ̄ añ: qđ notat̄ ī figura. iij. Reg. vj.
ꝛ. ij. Paral'. iij. ꝙ ſalomō fec̄ fieri ī ꝓpitia
torio āgelos de q̄bꝰ tria īter alia notāt̄. ſ.
Primo ꝙ erant de lignis oliuarum.
Scđo ꝙ habebāt alas: qꝛ pati ad volādū
Tertio ꝙ habebant facies eleuatas ꝛ mu
tuo ſe reſpiciebant.

¶ In hoc habemus nr̄m ꝓpoſitū. Nā angeli añ xp̄i incarnationē hoīb⁹ erant duri et ferrei ꝓpter incōpaſſionē: ſed poſtea ſunt de lignis oliuarū ad hoīes. ſ. miſericordes et pii. ¶ Secūdo habebāt alas dimiſſas: q̄ꝛ quaſi īuite et cū difficultate: ſꝫ modo hn̄t extenſas quaſi parati ad volādum ad nos et ad cito miniſtrandum.

¶ Tertio aūt noſtrā naturā quaſi infirmā (al's infimā) et baſſam reſpiciebant: ſed nūc videntes eā in xp̄o ſuper oēs exaltatam: cum maxima reuerētia ⁊ honore / cū facieb⁹ eleuatis et mutuo ſe inſpiciētib⁹ per ſue gl'ie maieſtatem / cū admiratione eā intuentur. Pꝫ igit̄ ꝙ de pctōre penitēte ⁊ cōuerſo faciūt feſtū ⁊ gaudiū. Primo deus pater. ſcđo deus fili⁹: et deus ſpūſſanctus. et ſcti angeli de quibus thema. Gaudiū erit coram angelis dei ſuper vno peccatore ⁊c. Hoc gaudiū figuratū eſt in xp̄i reſurrectione litterali Mat. vlti. que de ſe ſignificat pctōꝝ reſurrectionē ꝑ penitentiā ſpecialē. vbi angelus gaudens ⁊ faciens magnū feſtū: apparuit et demonſtrauit magnū gaudiū in vultu: q̄ꝛ erat aſpectus ei⁹ ſicut fulgur. et in habitu: q̄ꝛ veſtimētum eius ſicut nix. Item in ꝟbo locut⁹ eſt dulciter. Grego. ⁊ locut⁹ eſt angel⁹. Nolite timere vos. Scio em̄ ꝙ ihm qui crucifixus eſt q̄ritis. Cum quāto gaudio fit feſtū in paradiſo in celo de pctōre cōuerſo per pn̄iam: cum magna melodia celebratur. de iſto feſto dicunt. Gaudeamus oēs in dño diem feſtum celebrantes ſub honore cōuerſoꝝ: de quoꝝ penitentia gaudēt angeli ⁊ collaudāt filiū dei. Et ſic pꝫ primus et pⁱcipalis tractat⁹ nr̄i ſermonis de vno feſto celebrato ſolenniter iuxta primā partem thematis. Gaudium erit corā angelis dei ⁊c.

Secūda pars.

¶ Secundus tractatus

preſentis ſermonis ē de materia deſignata ſingulariter ꝙ ita gaudiuꝫ erit in celo ſuper vno pctōre penitentiā agente q̄ꝫ ſupra nonagintanouē iuſtis. Sed diceres quō eſt hoc poſſibile: cū perfectior ſit ſtatus iuſtoꝝ q̄ꝫ pctōꝝ. Dicendū ꝙ intelligitur de iuſtis tepidis: non de feruentib⁹ et iō dicit Grego. in homelia hodierna: q̄ dat primū exemplū de duce in prelio: qui plus diligit illū militem q̄ poſt fugam reuerſus: hoſtē fortiter premit: q̄ꝫ illum qui nunq̄ꝫ terga vertit: et nunq̄ aliq̄d fecit. Scđm exēplū de agricola: qui plus amat terrā q̄ poſt ſpinas vberē fructū ꝓduxit q̄ illā que nunq̄ ſpinas: nec fructus produxit: ſed ſterilis eſt. Aliter exponit Bernardus ꝙ intelligit̄ de iuſtis feruētibus et diſtīguit de affectu et effectu. Nam meliori eſt maior affect⁹ tribuendus. minori indigenti maior effectus eſt tribuendus. Dat exemplū de muliere que hꝫ decem filios. nouē ſanos: et vnū infirmū. non eſt dubiū ꝙ. ix. filios amat maiori affectu: infirmū maiori effectu. q̄ꝛ plus circa illū ſollicitatur ⁊ anxiatur q̄ circa ſanos. Pꝫ igitur ſcđs tractatus huius ſermonis.

Tertia pars.

¶ Tertius ⁊ vltimus tractatus

nr̄i ſermonis iuxta tertiā partem thematis / eſt de cauſa bn̄ declarata ⁊ congrue: q̄ꝛ pn̄iaꝫ agēte. Sꝫ nota hic q̄ttuor.

Primo q̄ꝛ non dixit pn̄iaꝫ aget: qđ eſt ꝓcraſtinātiū. Prouerb. iij. Ne dicas amico tuo. i. chriſto vade ⁊ reuertere ⁊ cras dabo tibi.

Scđo quia non dicit penitentiam docēte: qđ eſt verboſoꝝ predicatoꝝ. Matth. xxiij. Dicunt em̄ et non faciunt.

Tertio q̄ꝛ nō dicit. pn̄iam oſtēdēte: qđ eſt hypocritarū: de q̄bus xp̄us Matth. vj. Extermināt em̄ facies ſuas vt appareāt hominibus ⁊c.

Quarto q̄ꝛ dicit pn̄iam agente qđ nō eſt perfectoꝝ: ſed deuotorū et viatoꝝ. Luce iij. Facite fructus dignos penitētie ⁊c. Modo placeat altiſſimo ⁊c. Explicit ſermo. Amen. Deo grās.

¶ Dñica. iiij. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

Vanitati creatura ſubiecta eſt. Rom̄. viij. Salomō ſapientiſſimus libro de contemptu mundi. Eccl's. j. vanitatem triplicē in principio libri introducit: qm̄ eſt

Primo vanitas nature deficientis.
Scđo vanitas culpe deformantis.
Tertio vanitas pene aſtringentis.

Prima pars.

¶ Prima vanitas quaꝫ

habet creatura pōt vocari vanitas nature. Per creaturā in hac parte intelligitur homo: ⁊ nomē hō participat in aliquo cū oī creatura: vtpote in eſſe cū lapidib⁹. in viuere cū arborib⁹. in ſentire cū aīalib⁹. in intelligere ⁊ velle cū angelis. Itē ſcđo qm̄ in ep'la ſequit̄. Oīs creatura ingemiſcit ⁊ parturit vſq̄ꝫ adhuc ⁊c. Oīs creatura / oīs hō. quare hoc? qm̄ beſtie ſuas non aduertūt miſerias: nec cognoſcunt ſicut hoīes q̄ rōne vtunt̄: et hoīes nō beſtie ꝓ deſiderio liberatiōis a miſeria: et ꝓ deſiderio patrie / parturiūt et ingemiſcunt: hꝰ eſt ꝯtinue ad mortē laborāt. cum dolore opant̄. Itē tertio creatura homo: q̄ꝛ oīs creatura aut corpalis: aut ſpūalis. q̄lis creatura hō? corpalis ⁊ ſpūalis. Iſto mō ſumit̄ creatura Rom̄. j. Inuiſibilia dei a creatura mūdi. glo. ab hoīe ītellectu ꝯſpiciunt̄. Iſte tres vanitates creature hoīs ītroductas regiſtrat ſalomō vbi allegatū eſt. Vanitas vanitatū ⁊ oīa vanitas. Vanitas ꝓ vanitate nature. Vanitatū ꝓ ſecunda vanitate culpe. ⁊ oīa vanitas pro tertia vanitate pene. Pria vanitas creature hoīs eſt nature: cui vanitati ſubiacet homo.

Primo ante eſſe.
Secundo in eſſe.
Tertio poſt non eſſe.

¶ Primā vanitatē ante ſuū eſſe lamētabat̄ ſanct⁹ Iob cū dicebat ſui libri. c. iij. Pereat dies in q̄ nat⁹ ſum. et nox in q̄ dictū eſt: conceptus eſt hō. Dies illa vertat̄ in tenebras. Nō req̄rat eū de⁹ deſuper: et nō illuſtret̄ lumine. Obſcurēt eū tenebre et vmbra mortis. Occupet eum caligo: et inuoluat̄ amaritudine. Pereat dies carnalis delectatiōis q̄ vana eſt. ⁊ nox. i. mētis excecatio in q̄ ꝯcept⁹ eſt hō vanus factus eſt pctōr. q̄n pereat: hoc eſt vigor iuſticie et pn̄ie deſtruat̄. obſcurēt eū lamenta pn̄ie. ſ. diem ſupradictū. ⁊ vmbra mortis: hꝰ eſt pn̄ia tp̄alis trāſitoria ſic̄ vmbra. de iſta vanitate habet̄ in pſ̄. Hō vanitati ſimilis factus eſt. ¶ Itē ſcđo creatura q̄ eſt hō: ſubiecta eſt vanitati ī eſſe dū hꝫ eſſe. q̄ꝛ niſi de⁹ manuteneret eā: ⁊ ꝯſeruaret eā: rediret ī nō eſſe: ſic̄ dic̄ btūs Greg. Et btūs Aug. lib. ſoliloq̄oꝝ loquēs creatori ſuo ad ꝓpoſitū dicit. Per me em̄ dñe fateor q̄ꝛ nihil aliud ſuꝫ q̄ vniuerſa vanitas: et vmbra mortis: ⁊ abyſſus q̄dā tenebroſa: terra inanis et vacua. Ego (inquit Aug.) creatura tua adiuua me dñe creaturā tuam: quā creauit benignitas tua. me feciſti de nihilo ⁊ ſi nō me regeres dñe iterū reuerterer in nihilū. ecce vanitatem Idem. ſicut dñe nō eram: et de nihilo feciſti me: ſic et ſi me nō regis: adhuc in nihilū reuerterer ī me. De iſta vanitate īpſ̄. Verūtn̄ vniuerſa vanitas oīs hō viuēs. ¶ Itē iſta creatura hō ſubiecta eſt vanitati poſt nō eſſe poſt mortē. de q̄ vanitate ī pſ̄. Defecerūt ī vanitate dies eoꝝ: ⁊ anni eoꝝ cū feſtinatiōe. vt de añ eſſe: ⁊ de nō eē in facto eē: et de poſt non eſſe. q̄ oīa vana ſunt. vt accedat qđ ſcribit̄ Eccl's. iij. Cuncta ſubiacēt vanitati. glo. i. mutabilitati. qm̄ mutant̄ iſta corruptibilia de non eſſe ad eſſe: ⁊ poſt de eſſe ad nō eſſe. Iſtā vanitatē ꝯſiderās Aug. lib. ꝯfeſſionū deuote ꝯſiliū ſalubre regiſtrat dicēs. In mūdo q̄d ē niſi flagibile plenū periculis: ꝑ q̄ pericula ꝑuenit̄ ad maius ꝑiculum: pereāt hec oīa dimittam⁹ hec vana ſm̄ aīa ꝯferam⁹ nos ad ſolā inq̄ſitionē eoꝝ q̄ finē nō hn̄t. vita hec miſeria eſt mors īcerta. Cui alludit btūs Bern̄. ī quodā ſmone. Mūdus eſt vbi malicie plurimū. vbi ſapiētie modicū. vbi oīa ſunt vitioſa. oīa lubrica. oīa opta tenebris. obſeſſa laq̄is. vbi periclitant̄ aīe. affligunt̄. vbi oīa vanitas ⁊ afflictio ſpūs. Nō ſine cauſa eſt in pⁱcipio introductū. vanitati creatura ſubiecta eſt.

Secūda pars.

¶ Secūda vanitas principalis

eſt vanitas culpe deformantis. et iſta general'r diuidit̄ in tres ptes: qm̄ eſt

Primo vanitas in cogitationibus.
Scđo vanitas in locutionib⁹.
Tertio vanitas in operationibus.

¶ Primo repit̄ vanitas ⁊c. ſcriptū eſt pſ̄ xciij. Dñs ſcit cogitatiōes hoīꝫ: qm̄ vane ſunt. Iſta vanitas eſt ī aīa in q̄ ꝯſiſtit ſubiectiue. Nunq̄d vane cogitat pctōr interdū de volūtate lubrice appetēdo. Nūq̄d cogitat de tp̄alib⁹ illicite acq̄rēdo ⁊ poſſidendo. Nunq̄d de dignitatibus inaniter gloriādo. de tali cogitatione hr̄ Ecci. xvj. Qui minorat̄ corde cogitat inania. i. vana. ille q̄ minorat̄ corde. qui deuiat a veritate: et talis cogitat vana. quoniam ſcriptū eſt. Vani ſunt omnes homines: in quib⁹ nō ſubeſt ſcientia dei. Sapiē. xiij. ¶ Item eſt vanitas locutionis: et eſt multiplex, ſicut

Primo in iurando.
Scdo in mentiendo.
Tertio in vaniloquẽdo.
Quarto in iniuriando.

¶ Prima vana locutio eſt in iurãdo. Exo. xx. Nõ aſſumes nomẽ dñi dei tui ĩ vanũ. h eſt. nõ iurabis ſine fundamẽto veritatis. vel nõ iurabis in vanum. hoc eſt nõ iura⸗ bis illicitũ. vel nõ iurabis falſum: nec ſu perflue: nec doloſe: nec ſine cauſa. vel nõ iurabis per nomẽ dei tui: nec honorẽ ei⁹: quãtũ ĩ te ẽ: euaneſcere facies de ipſo pra ue et male ſentiẽdo. ¶ Itẽ vanitas locu⸗ tionis ↄſiſtit in mẽtiendo. mentiri vana locutio dr. Prouerb. xxx. Vanitatẽ et vba mẽdacij longe fac a me. Vanitatẽ h eſt tẽ poralia q̃ in ſe vana ſunt. ⁊ vba mẽdacij: qm̃ iſta tpalia ſuis amatorib⁹ mentiunt: qr promittũt dulcedinẽ: et perducunt ad amaritudinẽ. promittũt quietem: ⁊ pdu⸗ cunt ad laborẽ. promittũt ſecuritatem: et dant timorẽ. vel iſta temporalia frequen⸗ ter cũ vanis mẽdacijs acquirũtur. ¶ Itẽ vanitas locutionis ↄſiſtit in vana verba loquẽdo. tales volebat argui p titũ diſci⸗ pulũ apl's ad Titum. j. ca. Sunt em̃ mul ti inobediẽtes et vaniloqui. Ille veraci⸗ ter vocat vaniloquus: q̃ eſt falſiloqu⁹ vel multiloquus vel ſtultiloqu⁹: in quib⁹ vix deeſt pctm̃. Iõ aplus dicebat ad Timo⸗ theũ diſcipulum: Vaniloquia deuita. ij. Tim̃. ij. De iſta vanitate locutiõis loquit Hugo. lib. ij. de aĩa. Van⁹ (inquit) ſmo vane ↄſciẽtie eſt index. mores hoĩs ligua pandit: ⁊ q̃lis ſermo oſtẽdit: talis anim⁹ cõprobat: qm̃ ex abundãtia cordis os lo⸗ quit. j. Tim̃. j. Quidam oberrãtes ↄuerſi ſunt in vaniloquiũ. vñ Aulus geli⁹ libro ſuo. viij. recitat: q cũ quidã interrogaret quõ ipſe inter diſcipulos ſapientes poſ⸗ ſit ſapiens cõputari: fuit ſibi rñſuz. ſerua ſilentiũ donec neceſſe ſit loqui tibi. Et py thagoras aſſignat rõnem di. Si nihil di⸗ xeris niſi qd bonũ ſciueris. ſi geſſer opti ma et locutus fueris pauca: ſapiẽs eris. ¶ Itẽ vanitas locutionis ↄſiſtit in ĩiuriã do proximũ. pſ. Vana locuti ſunt vnuſ⸗ quiſq ad ꝓximũ ſuũ. ¶ Tertia vanitas culpe eſt in opationibus. de qua vanitate Hierem̃. lj. Vana ſunt opa eorum et riſu digna. imo ſalomon iſtã vanitatẽ non ta cuit Eccl's. j. Vidi cũcta que ſub ſole fiũt et ecce vniuerſa vanitas et afflictio ſpũs. Peruerſi difficile corrigunt. et ſtultorum infinit⁹ eſt numerus. Loquit ſalomon de illis q̃ ſunt corruptibilia: et compoſita ex quattuor elemẽtis: que ſunt ſub ſole: et trãſeunt: et vana ſunt. ⁊ nõ ſolũ eſt ibi va nitas: imo eſt ibi afflictio ſpũs. Nam iſta tẽporalia vana ⁊ trãſitoria affligunt ſpm̃ nec amatores ipſoꝝ (al's iſtorum) ꝓpter hoc deſiſtunt quin abutantur eiſdẽ: qua⸗ propter tanq̃ peruerſi. i. a deo auerſi/ dif ficile corrigunt. Et cauſa eſt triplex.

Prima auerſio a deo.
Scda debilitatio ad faciendũ bonũ.
Tertia cauſa incõparabil'r minor inclina tio ad bonũ faciẽdũ/ q ad malũ fugiẽdũ

Et ſtultoꝝ infinitus eſt nũerus. hoc eſt di ctũ: q ſine cõparatiõe (nec eſt ꝓportio) maior eſt nũerus malorum q̃ bonoꝝ. qm̃ alibi ſcriptũ eſt. Multi ſunt vocati: pauci vo electi. Matth. xx. ⁊ xxij.

Tertia pars.

¶ Tertia vanitas prĩci⸗ palis introducta in pncipio: eſt vanitas pene: aſtrĩgentis: cui ſubiecta eſt creatu⸗ ra. ⁊ iſti⁹ vanitatis cã eſt vanitas culpe. Vita pñs tota vana repleta eſt et reſper⸗ ſa multis amaritudinib⁹: et oĩa ſubiacẽt vanitati ⁊ corruptioni. Si interiori ocu⸗ lo ↄſideremus abraã patriarchã: ſodomã ardentẽ. Geneſ. xix. i. mundũ pñtẽ: nõ vi debimus niſi fumũ vanitat. vanitati em̃ ſubiecta oĩs mũdana creatura: cũ omnia ſint vanitas teſte ſalomone Eccl's. ij. Cũ⸗ cti dies hoĩs doloribus et erũnis pleni ſunt: nec per noctẽ mente requieſcit. et h nõne vanitas eſt? Bern. Vanũ eſt trãſeũ tia ↄgregare: vanius bona futura ⁊ eter⸗ na nõ appetere: vaniſſimũ cuz magno la bore acqſita incertis heredibus relinq̃re. Attentis g vanitatibus ſupradictis/ non ſine cã ingemiſcit oĩs creatura. vbi the⸗ ma. Quantomagis hõ qui eſt oĩs creatu ra vanitatẽ multiplicẽ: ⁊ miſeriã mũdanã agnoſcit: tanto ampli⁹ dolet. ingemiſcit. Ingemiſcũt ſancti: ⁊ ↄtriſtant ſpirit⁹ in his: in quib⁹ caro miſera: que cõcupiſcit aduerſus ſpm̃: illicite delectat. Siquidẽ quãto ſancti magis ſunt pfecti: tanto ma gis ingemiſcũt cupiẽtes diſſolui ⁊ eſſe cũ xpo. Iõ non ſine cã apl's. Nõ ſolũ aũt il⸗ la: ſed et noſipſi primitias ſpũs habẽtes: et ipſi intra nos gemimus. Et iſti fuerũt

apl'i: qui fuerũt ceteris maiores in eccl'ia ſancta dei: ⁊ ſpm̃ſanctũ priuſq̃ ceteri ha⸗ buerũt et receperũt: qui fuerũt in gemi⸗ tu/ et luctu propter illa que dicta ſunt.

¶ Sed hic ſciẽdũ q quadruplex gemẽdi ⁊ lugẽdi ẽ cã. videlz. labor: dolor: amor: et timor. Prima em̃ cã gemit⁹ eſt labor. La⸗ bor em̃ facit gemere pficientes. dolor pe nitentes. amor pfectos. timor prelatos. Gemit⁹ pficientiũ et deuotoꝝ eſt triplex. Primus ſtudioſe meditationis. Eſa. lix. Quaſi colũbe meditantes gememus. Se cũdus deuote orõnis. Roma. viij. Spũs poſtulat ꝓ nobis gemitib⁹ ⁊c. ideſt poſtu lare nos facit orãdo. Tertius gemit⁹ fra⸗ terne compaſſionis. Laboraui in gemitu meo ⁊ requiem nõ inueni. Hiere. xlv. Itẽ eſt gemitus pñie: qui hz tres ptes ſm q ſunt tres partes pñie. et de iſto gemitu ĩ pſ. Laboraui in gemitu meo ⁊c. Item eſt gemitus pfectoꝝ: qui gemũt ex deſiderio deuote cõtemplationis: ⁊ diuine viſiõis: zelo charitatiue emulationis: tedio vite pñt. vt dicat q̃libet perfect⁹. Heu me qr incolatus me⁹ ꝓlong. eſt. ⁊ Ezech. ix. Si⸗ gna thau ſup frontes viroꝝ gementiũ ſu⸗ per cũctis abominationib⁹ et iniq̃tatib⁹ puli ⁊c. Item quarto gemit⁹ prelatorũ: qui gemũt ꝓpter ſollicitudinẽ interiorẽ: et ꝓpter curã exteriorem: ⁊ ꝓpter pericu lũ diſperſi gregis. Ipſa aũt gemẽs. Thre norum. j. pro filijs diſperſis. Attẽtis igi⸗ tur vanitatib⁹ vbi eſt afflictio ſpũs. attẽ⸗ tis miſerijs multis. attento gemitu ſan⸗ ctorũ: vnicũ apparet remediũ ↄſolatorũ: vtpote certa ſpes et expectatio future li⸗ beratiõis: ⁊ eterne glorificatiõis. iõ ſunt in epl'a expectãtes adoptionẽ filiorũz in redẽptionẽ corpis nri. quaſi velit dicere apl's. integre adoptabit in filios nõ ſolũ in ſpũ: ſed etiã in corpe. hoc eſt enim deſi derium ſanctoruz: vt corpora eorum que ſibi aſſociata ſunt in pena laboris: aſſo⸗ cientur in gloria. vnde ſanctus Bernard. O miſera caro fetida: vnde tibi aĩe ſan⸗ cte: quas propria deus inſigniuit imagi⸗ ne: ſe deſiderãt quas redemit ꝓprio ſan⸗ guine: ſe expectant: et ipſarum ſine te compleri leticia: perfici gloria: cõſumma⸗ ri beatitudo/ non põt. Expectant etiam ſancti liberationẽ: quoniã ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis ⁊c. Liberabit creatura corruptibilis carnis: que corruptio deprimit animã: et retar⸗ dat ipſam. dico veniens in libertatem fi⸗ lioꝝ dei. que libertas erit a peccato: ab omni periculo: ab omni incõmodo: a car nis tributo. Ad quã libertatem nos per⸗ ducat ieſus chriſtus: qui cum patre ⁊c. Explicit ſermo. Deo gratias.

¶ Dñica. iiij. poſt feſtũ trinitat. Ser. ij.

Eſtote miſeri⸗ cordes ſicut ⁊ pr veſter mi⸗ ſericors eſt. Luc. vj. et ĩ euã gelio hodierno. Honorabi les domini ad bene operan dum duo ſunt que multũ mouent hoĩez. Primũ act⁹ opandi in natura innitẽdo fundamẽto. tunc em̃ hõ agit ſine difficul⸗ tate: et delectatur in opere ex inclinatio⸗ ne ſm verum exemplar in ſua factura nõ corruptum nec falſificatum. Sic quodli⸗ bet agens per intellectum: agit cũ exem⸗ plari etiã. vnde Boetius de conſolatione philoſophie lib. iij. metro. ix. Tu cuncta ſuperno ducis ab exemplo ⁊c. Quando ergo exemplar non eſt vitioſum aut cor⸗ ruptum: tunc homo magis inclinatur ad opus excercendũ. Hoc exemplo chriſtus mouens nos ad bñ operandũ demõſtrat nobis ĩ duabus partibus noſtri thema⸗ tis. et preponit. Primo demonſtrat no⸗ bis actionẽ operandi ad quam natura in clinat. dicẽs. Eſtote miſericordes. nõ im⸗ ponit actionẽ difficultat: facile eſt opus ad quod natura inclinat: hoc opus eſt mi ſereri. Iob. xxxj. c. Ab infantia mea creuit mecum miſeratio: et deytero matris mee egreſſa eſt mecum. Secundo demõſtrat nobis veraci exemplo, quando error non eſt dicens. Pater veſter miſericors eſt. q̃ſi dicat. pater veſter miſericordie eſt exem⸗ plar non errans: quia non ſoluz eſt pater miſericordie in ſingulari: ſed pater miſe⸗ ricordiarũ in plurali. ij. Corinth. j. Pater miſericordiarum et deus totius conſola⸗ tionis. Eſtote ergo miſericordes ⁊c. Et notandũ pro declaratione noſtri thema⸗ tis/ et noſtra morali inſtructione: q the⸗ ma multũ debet imprimi in cordibus fi⸗ delium chriſtianoꝝ: qui ſunt in lege gre: quib⁹ dirigitur: quia in eo nobis demõ⸗ ſtrat qualiter ad nos ſe hz tẽpore legis

gratie ad gratiã.modi ſe habendi in tẽpo
re legis ſcripture/et veteris:in lege vete-
ri ſcripti erãt.deꝰ dicebat eẽ deꝰ veritat̃/
et iuſticie. ibi ex agro veteri niſi.ſe. mo.
pul.a ſi.⁊c̃. In lege ꝟo noua ⁊ grẽ/deꝰ dr̃
deꝰ mĩe ⁊ dilectiõis. ⁊ iõ qꝛ filiꝰ dz aſſimi
lari prĩ:dicit filijs ſuis thema.Eſtote mi-
ſericoꝛdes ⁊c̃. In lege veteri dicebat deꝰ
dñs metuẽdus et timẽdus. Nã in multis
locis legitur.ego dñs.In lege noua dr̃ pr̃
benignus ⁊ pius.iõ in themate dr̃.pr̃ ve-
ſter.nõ dñs veſter.In lege veteri ꝓmitte-
bat coꝛpalia ⁊ terrena.Si volueritis ⁊ au
dieritis me: bona terre comedetis.Eſa.j.
Ideo in tota lege veteri nõ ꝓmittitur pa
radiſus:nec aliqđ ſpũale.In lege ꝟo gra-
tie noua ꝓmittit ſpũalia ⁊ celeſtia:iõ dici
tur pr̃ celeſtis.i. pꝛomittẽs celeſtia in the
mate.qđ ꝑ exẽplũ declarat Bern̄.ſuꝑ can̄.
ſermone.xxx.dicens ſic. Nã ſicut gra:ita ⁊
lex.ꝙ diſſimili vultu ad oẽm cõſcientiã ſe
offerũt ſuauitas huiꝰ:⁊ autoꝛitas illiꝰ.qs
ſane ex quo recipiat cõdẽnat. ⁊ ſolãtẽ ple
ctentẽ ⁊ amplectẽtẽ.graue onus lex moy-
ſi ſi manꝰ celeſtis vt in aaron.graue iugũ
legis celeſtibꝰ apl̃is:q̃ ſibi ⁊ patribꝰ ĩpoꝛ-
tabile clamitant.graue iugũ ⁊ vile p̃miũ:
nã terra. in ꝓmiſſione ſua ꝟo iugũ habet
ſuaue:et pꝛemiũ ſublime.hec Bern̄. Quia
igit̃ in veteri lege erat ſeuera iuſticia:ĩ no
ua benignitas ⁊ mĩa:iõ dr̃ in pꝛima par-
te nr̃i thematis. Eſtote miſericoꝛdes.Qꝛ ĩ
lege veteri deꝰ dicebat deus timẽdus. In
noua lege pr̃ pius.iõ dr̃ in ſcđa parte. Pr̃
veſter miſericoꝛs ẽ.Eſtote ergo miſericoꝛ-
des ⁊c̃.et hoc ſufficiat ꝓ thematis ĩtrodu
ctione ⁊ declaratione. ¶ Pꝛo ꝓſecutione
aũt eſt notãdũ modo/ꝙ pater qui miſeri-
coꝛs eſt: exhoꝛtat̃ quẽlibet filiũ ſuũ legiti
mũ fidelem/catholicũ ad mĩam q̃druplr̃.

Pꝛimo per exemplum.
Secundo per conſilium.
Tertio per pꝛemium.
Quarto per pꝛeceptum.

Et de iſto dicit noſtrum thema. Eſtote mi
ſericoꝛdes ⁊c̃.

¶ Dico pꝛimo ꝙ pr̃ nr̃ qui miſericoꝛs eſt:
hoꝛtat̃ quẽlibet filiũ ſuũ legitimũ catho-
licũ ad mĩam ꝑ exẽplũ:et hoc in quattuoꝛ
ſpeciebꝰ creaturarũ:de q̃bꝰ ſctũs Job.xij.
dicit. Interroga iumẽta ⁊ docebũt te:vo-
latilia celi et indicabũt tibi.loquere terre
et reſpõdebit tibi; et narrabunt ea piſces
maris. In hac autoꝛitate ponit quattuoꝛ
ſpecies creaturaꝝ ſctũs Job:in quibꝰ vel
quarũ exẽplo/quilibet ad mĩam ꝓuocat̃.
¶ Pꝛime creature ſunt iumẽta:⁊ docebũt
te.ſ.mĩam facere. Patet de elephãte: qui
ſi vnus cadit ceteri vadunt ad iuuandũ il
lũ. Ptz etiã in equabus:que ſi vna moꝛia
tur alie accipiunt filiũ ad enutriendũ eũ.
Ptz etiã in leonibus:q̃ aĩalibus infirmis
parcunt.iuxta illũ verſum. Parcere ꝓſtra
tis ſcit mollis(al̃s nobilis)ira leonis.Cũ
igit̃ manifeſtiſſime opera mĩe ſint: ſic ptz
ꝙ ꝑ exẽplũ iumẽtoꝝ ad mĩam ꝓuocamur
ꝓpter qđ dicit iob. Interroga iumenta ⁊
docebũt te.ſ.mĩam. Moꝛalitas. O crude-
les hoĩes ⁊ ĩmiſericoꝛdes ⁊c̃.¶ Scđe crea
ture ſunt volatilia celi.hec demõſtrãt no-
bis mĩam. Ptz in ciconijs:que parẽtes ſe
nes in nido collocãt:et nutriũt. Patet in
aquila que pꝛedã non comedit ſola:ſz aui
bus diuidit. Cũ igit̃ iſta ſint opa mĩe:ptz
ꝙ exẽplo volatiliũ ad mĩam ꝓuocamur.
pꝛopter qđ dicit ſctũs Job. volatilia celi
indicabũt tibi.ſ.de operibꝰ mĩe.¶ Tertia
creatura eſt terra: in qua inuenit̃ magnũ
opus mĩe.ſ. fructꝰ quos affert nõ ſuis vſi
bus vẽdicat:ſed nr̃is. in quo terre exẽplo
ad mĩam ꝓuocamur.vñ Ambꝛo.ꝯtra im-
miſericoꝛdẽ. Noli eſſe deterioꝛ inſenſibili
elemẽto terre.terra eñ fructꝰ quos affert:
nõ ſuis vſibus vẽdicat:ſed tuis miniſtrat
obſequijs.tu ꝟo ſolus fructꝰ illiꝰ inuadis:
et tibi ſoli cõcludis. Ex iſto opere mĩe ter
re/dicit ibi Job. Loquere.ſ.de mĩa:et re-
ſpõdebit tibi terra. ¶ Quarta creatura ẽ
piſces maris: ĩ q̃bꝰ legunt̃ manifeſte mul
ta mĩe opera. Ptz in delphino:qui hoĩes
in mari moꝛtuos ad litꝰ ꝓijcit maris. im-
mo ⁊ viuos ad terrã trahit. Vñ et beatus
Aug.j.de ciuita.dei.c.xiiij.narrat ꝙ ario
ne citharista ꝓiecto in mari:mox inter vn
das delphinus affuit: ⁊ eũ ſuꝑ doꝛſum ſu
per vndas eleuatũ ad terrã poꝛtauit.⁊ ꝓ-
pter hoc opꝰ mĩe/de iſto delphino fingũt
poete ꝙ iuppiter trãſuexit eũ in celũ vbi
lucet ſtellis nouem.Eſt eñ in rei veritate
vna cõſtellatio in celis ex nouẽ ſtellis con
ſtãs:que vocatur delphinus. Et lz de iſta
trãſlatiõe delphini ſit fictũ:nõ tñ de ario-
ne poꝛtato ꝑ delphinũ:qꝛ ſm ꝙ dicit So
linus et de pluribꝰ hoc refert:ſepe delphi
ni hoĩes in mari ſuſceperunt:⁊ ad terram
poꝛtauerũt. ⁊ Valeriꝰ li.iiij.dic̃ ꝙ delphi

ni non habent hominẽ vt alienũ:ſed na-
nibus occurrũt ludendo applaudẽdo.Et
ꝓpter tale opus mĩe/qđ in mari delphi-
nes exercent circa hoĩem:dicit Job ĩ au-
toꝛitate allegata: ꝙ mĩam piſces maris
enarrabũt tibi. Monet igitur nos pater
noſter q̃ celeſtis et miſericoꝛs eſt : ad opa
miſericoꝛdie per exemplũ et hoc in quar-
ta ſpẽ creaturarũ ſupꝛadictarũ.
¶ Dixi ſecũdo ꝙ pater nr̃ qui miſericoꝛs
eſt;monet nos ad mĩam per conſiliũ. vñ
Matth.xix.dicit xp̃s pater nr̃ qui miſeri
coꝛs eſt:cuilibet nr̃m. Si vis ꝑfectꝰ eſſe:
vade et vende oĩa que habes et da pau-
peribus : et habebis theſaurũ in celo ⁊c.
Hoc mĩe opus/qđ eſt vendere oĩa ⁊ dare
pauperibꝰ:cadit ſub conſilio : et non ſub
pꝛecepto.vñ ſanctꝰ Thomas.ſ.ij. dicit ꝙ
non oẽs ſunt idonei ad faciendũ talẽ mi
ſericoꝛdiã:vel tale opus mĩe:qđ eſt vẽde-
re oĩa et dare pauperibus.ideo cõſilia ca
dunt ſub voluntate:⁊ nõ ſub neceſſitate.
Ideo xp̃s dñs dans tria p̃ncipalia conſi-
lia/de obediẽtia:caſtitate: ⁊ paupertate/
ſemꝑ pꝛemittit:ſi vis. Ptz de obedientia
Marci.viij.⁊ Luc̃.ix. Si quis vult poſt
me venire abneget ſemetipſum ⁊c. Patz
de caſtitate Matth. xix. Sunt eunuchi
q̃ ſeipſos caſtrauerũt ꝓpter regnũ dei. ſe
quitur. Qui põt capere capiat. Patet de
pauꝑtate ibiđ. Si vis ꝑfectꝰ eſſe vade et
vende oĩa q̃ habes ⁊ da pauperibus ⁊c.
idẽ habet Mar.x.⁊ Luc̃.xviij. Pꝛo tanto
Hierony.ſuper verbo. ſi vis. in quadam
epl̃a dicit ſic. Nõ tibi iugum neceſſitatis
imponit: ſed poteſtati tue liberũ cõcedit
arbitriũ. Sed nunq̃d ex quo pater noſter
q̃ miſericoꝛs eſt:ad mĩam nos monet per
cõſiliũ:debemus tenere eius conſilium?
Rñdeo et dico ꝙ ſicut pꝛudẽtes hoĩes q̃
hñt contẽdere in iudicio litigioſo:eſt bo-
num tenere conſiliũ boni ⁊ peritiſſimi ad
uocati. Nos aduocatũ habemꝰ apud pa-
trem xp̃m ieſum iuſtũ ⁊c.j.Iohã.ij. Nos
habemus cõparere in iudicio generali:
vbi dz eſſe diſcuſſio.⁊ contentio de opibꝰ
mĩe: et ipſe dat nobis conſiliũ: ꝙ vt il-
lud iudiciũ euadamꝰ:opera mĩe faciamꝰ
vñ dauid in pſ̃.cxj. Iocundus hõ qui mi
ſeret̃ ⁊ cõmodat:diſponit ſermones ſuos
in iudi.qꝛ in eter.nõ cõmo. In memoꝛia
eterna erit iuſtꝰ:ab audi.mala non time.
q̃ eſt iſta. Diſcedite a me maledicti ĩ ignẽ
eternũ.ſcz nõ timebit. Debemus igit̃ te-
nere xp̃i conſiliũ:⁊ nullo modo abijcere.
¶ Dixi tertio ꝙ pater nr̃ qui miſericoꝛs
eſt:monet nos ad mĩam ꝑ pꝛemiũ. Ma-
gna eñ pꝛemia cõſequũtur faciẽtes mĩaꝫ
Conſequunt̃ eñ triplex pꝛemiũ:

Pꝛimo tempoꝛale.
Secũdo ſpirituale.
Tertio eternale.

¶ Pꝛimo ꝯſequũtur pꝛemiũ tẽpoꝛale: qꝛ
qui exercet opa mĩe tempoꝛalr̃: acquirit
magnũ meritũ. hoc explicat pater veſter
qui miſericoꝛs eſt in euãgelio hodierno.
vbi dicit. Date ⁊ dabit̃ vobis. Dic hiſto-
riã de duobꝰ fratribus. ſcz fratre date.⁊
fratre dabit̃. et quomodo recedente vno
de monaſterio receſſit aliꝰ. Hoc eſt qđ di-
cit ſapiẽs Pꝛouerbi.iij. Honoꝛa dñm de
tua ſubſtãtia. ⁊ de pꝛemitijs oĩm frugum
tuarũ da pauperibꝰ:⁊ implebunt̃ hoꝛrea
tua ſaturitate:et vino toꝛcularia redũda
bunt. ¶ Scđo homo ꝑ mĩam cõſequitur
p̃miũ ſpũale:⁊ hoc in remiſſionẽ pctõꝛũ.
vñ de elemoſyna q̃ eſt opus maxime mĩe
dr̃ Daniel.iiij. Peccata tua elemoſynis
redime. Ignẽ ardentẽ extinguit aq̃ et ele
moſyna reſiſtit pctĩs. vt ait Eccl̃icus.iij.
ca. Itẽ per eadẽ cõſequit̃ hõ remiſſioneꝫ
pene ⁊ ꝑ ꝯſequẽs collationẽ grẽ:qꝛ remiſ
ſio culpe et pene nõ eſt ſine gra. Tob.iiij.
Elemoſyna ab oĩ pctõ et a moꝛte liberat:
et nõ patiet̃ aĩam ire in tenebꝛas. Fidu-
cia magna erit coꝛã ſũmo deo elemoſyna
oĩbus faciẽtibꝰ eã. ¶ Tertio per mĩaꝫ hõ
ꝯſequit̃ pꝛemiũ eternale : de q̃ ſcribit̃ in
euangelio hodierno. Menſurã bonam ⁊
ꝯfertã et coagitatã ⁊ ſupeffluentẽ dabũt
in ſinũ veſtrũ. ¶ Nota hic q̃druplex genꝰ
menſure q̃ dabit̃ in p̃mio ⁊ gloꝛia eterna
illis q̃ faciunt mĩam.ſcz bonã menſuram
et cõfertã ⁊c. et ſpecialr̃ facientibꝰ opus
mĩe qđ eſt elemoſyna. Nã elemoſyna fit
duobꝰ modis. Aut de ſuꝑfluo:aut de ne-
ceſſario. Si de ſuꝑfluo dupliciter. aut hõ
dat partẽ ſuꝑflui:et retinet ſibi ptẽ:⁊ iſti
bñ faciunt. et iõ iſti in p̃mio habebũt mẽ
ſurã bonã. Alij dant totũ ſuꝑfluũ:et reti-
nẽt ſolũ neceſſaria. Luc̃.iij. Qui hz duas
tunicas det vnam ſcz non habẽti. Pꝛima
tunica eſt neceſſitat̃.ſcđa eſt ſuꝑfluitat̃.
⁊ iſti meliꝰ faciũt ⁊ iõ habebũt ĩ p̃mio mẽ
ſurã confertã. Scđo elemoſyna fit de ne-
ceſſario:q̃ eſt ꝑfectioꝛ elemoſyna ⁊ maioꝛ

et hoc dupliciter. quia quidam partem
neceſſarioꝝ dant: et partē retinēt ſicut fe-
cit Martin⁹ pauperi qui mediā chlamy-
dem illi dedit. et partē retinuit. ⁊ iſtis cor
reſpōdet ī premio mēſura coagitata. Alij
ſunt qui oīa dant amore dei: ſicut viri ſpi
rituales obſeruātes nō ſolum p̄cepta: ſed
etiā ꝯſilia q̄ dant arborē et fruct⁹: et oīa
relinquūt amore dei: ſicut fecerūt apl'i: ꝓ
quib⁹ petrus dixit. Ecce nos reliquimus
oīa et ſecuti ſum⁹ te ⁊c. Mat. xix. et iſtis
correſpōdet in premio mēſura ſupeffluēs
Ptz igitur quō pater noſter q̄ miſericors
eſt: inuitat vos ad miām ꝑ premium ⁊c.
¶ Quarto ⁊ vltīo monet nos pr̄ nr̄ q̄ mi
ſericors eſt ad miām ꝑ preceptū in thema
te dicēs. Eſtote miſericordes ⁊c. hic cadit
miā ſub p̄cepto vt ſit ſenſus. Eſtote miſe-
ricordes ⁊c. i. precipio ꝙ ſitis miſericor-
des ⁊c. ſicut et pr̄ veſter. Rō iſtius p̄cepti
eſt. rōnabile eſt ꝙ filijs pr̄ p̄cipiat vt pa-
trē imitent̄. vñ apl's ad Epheſ. v. Eſtote
imitatores dei ſicut filij chariſſimi. ſed h̄
ſpecial'r p̄cipit̄ filio ꝙ imitet̄ patrē ope ⁊
medio ꝑ qd̄ filius ei⁹ iudicat̄ qd̄ eſt miā.
vñ Eccl'i. iiij. Eſto pupillis miſericors vt
pater: et ꝓ viro mrī illoꝝ: ⁊ eris tu velut
filius altiſſimi ⁊c. Igitur rationabiliter
miā in nr̄o themate cadit ſub p̄cepto: q2
dicit̄. Eſtote miſericordes ſicut et pater
veſter miſericors eſt. Placeat deo ⁊c.
¶ Dñica. iiij. poſt feſtū trinitatꝫ. Ser. iij.

E Stote miſeri-
cordes ſicut ⁊ pr̄ veſter mi-
ſericors eſt. Luc. vj. Pro nr̄i
ſermonis introitu format̄
talis regula ſiue ꝓpoſitio.
Cupiens deo gratioſe complacere.
Cupiēs deo debite honorare.
Cupiens viuere et in eternū durare.
Debet deo in miā aſſimilari; ⁊ in hoc eū
imitari.
¶ Dixi primo ꝙ ille q̄ vult deo placere: d3
eſſe miſericors: q2 dr̄ Prouer. xxj. Facere
miām ⁊ iudiciū: magis placet dño q̄3 vi-
ctime. Exēplū habem⁹ Geñ. xix. de loth:
q̄ tenuit hoſpitalitatē: ⁊ recipiebat liben
ter ꝑegrinos: iō ex h̄ tātū placuit deo: ꝙ
liberauit eum de ſubuerſione ſodome.
¶ Scđo dico ꝙ ille q̄ vult deū honorare:
d3 eſſe miſicors. q2 dr̄ Prouer. xiiij. Hono
rat deū qui miſeret̄ pauperis. Exēplū ha
bemus Geñ. xviij. de abraā: qui letāter: ⁊
celeriter hoſpitio ſuo recepit angelos: et
ea q̄ videbant̄ peregrinis neceſſaria: eis
parauit. et in hoc deū honorauit. iō ipſe
p̄mo ad cognitionē ſcē trinitatꝫ deuēit.
¶ Dixi tertio ꝙ ille q̄ vult durare et et̄na
liter viuere: d3 eſſe miſericors. q2 dr̄ Pro-
uerb. xxj. Qui ſequit̄ iuſticiā et miām īue
niet vitā. iō dixit xp̄s Mat. v. Btī miſeri
cordes: qm̄ ipſi miā3 ꝯſequētur. Sed per
oppoſitū/ ille q̄ ꝓxīo ſuo viſcera miē non
aperit: cū deo etiam miām nō inueniet.
exēplū habem⁹ Luc. xvj. de diuite epulo
ne: q̄ ex eo ꝙ miā3 nō exhibuit illi paupi
lazaro: iō dānationē eternā meruit. et in
tormētis poſit⁹/ guttā aque poſtulās nō
accepit. Apparet ḡ tertia clauſula: et per
ꝯñs tota regula aſſumpta. Modo predi-
cta nr̄o ꝓpoſito applicādo. oēs vos et q̄li
bet vr̄m deſideratꝫ et debetꝫ deſiderare
Deo omnipotēti placere.
Deū debite honorare.
Eternaliter viuere ⁊ durare.
¶ Dixi p̄mo ꝙ vos vultis ⁊ deſiderare de
beris vt deo placeatis. ita dat īnuere ille
doctor gentiū et apl's btūs Paulus qui
nos admonet ita di. ad Coloſ. j. Ambule
tis digne deo per oīa placentes.
¶ Dixi ſcđo ⁊c. ita dr̄ nobis in pš. Affer-
te dño gloriā et honorem. ⁊ Eccl'i. vij. ca.
Honora deū ex tota aīa tua.
¶ Dixi tertio ⁊c. q2 de⁹ eſt vita aīe nr̄e: iō
cor nr̄m ꝯtinue deſiderat cū deo eē. iō dic̄
Auguſ. Feciſti nos dñe ad te: ⁊ inq̄etū eſt
cor nr̄m donec veniat ad te. Ex antedictꝫ
ſ. ex maiori ⁊ minori ꝓpoſitiōe ꝯcludatur
thema. igit̄ eſtote miſericordes ſicut ⁊ pr̄
vr̄ miſicors ē. In q̄b⁹ v̄bis duo oñdunt̄.
Primo officiū valde vtile circa qd̄ debe-
mus verſari. miſericordes.
Scđo ꝙ non debemus ociari: ſed occupa
ri. eſtote. ſc3 occupati. Utraq3 pars.

¶ Circa primū et ſecun-

dū eſt ſciendū/ ꝙ nos debem⁹ eſſe miſeri-
cordes ⁊ pij circa ꝓxīos exēplo xp̄i quinq3
modis. Prīo erga īfirmos ipos viſitādo.
Secundo erga paupes eis ſubueniēdo.
Tertio erga captiuos ipſos redimendo.
Quarto erga ignorantes ipſos īſtruēdo.
Quinto erga defunctos ipſos ſepeliēdo:
et pro eis orando.
¶ Primo dixi ꝙ debemus eſſe miſericor-

des ⁊ pij ꝓximis lāguētib⁹ ipſos corpal'r
viſitādo/ exēplo illi⁹ ſamaritani: de q̄ ha-
bet̄ Luc. x. ꝙ inueniēs hoīe3 iuxta viā a
latronib⁹ ſauciatū: miā motus appropin
quās alligauit vulnera ei⁹ infundēs oleū
et vinū: et īponēs ſup iumentū ſuū du-
xit in ſtabulū: ⁊ curā illi⁹ egit. Si eñ dei
fili⁹ ꝓpter nos ſauciatos ⁊ īfirmos/ de ce
lo ad terrā deſcēdit: miſerias nr̄as īduit:
ac ꝓꝓo ſanguine curauit: multo mag̃ de
bem⁹ nos alter alteri⁹ infirmitatib⁹ miſe
reri. vñ Aug. Venit dei fili⁹ q̄rere qd̄ pie-
rat: ſanare qd̄ egrotabat: erigere qd̄ iace-
bat. h̄ ille. Ad pietatē lāguētib⁹ exhibēdā
nos debēt mouere exēpla brutoꝝ aīalium
nā legit̄ ī lib. de naturis aīaliū ꝙ leones
miſerent̄ hoībus corā ſe ꝓſtratis. Simi-
liter vnū mēbrū alteri mēbro compatitur
egrotāti. Et ſi hec faciūt ſenſibilia ⁊ irra-
tionabilia: multomag̃ hō q̄ ē pfect⁹ rōne
et q2 hō p̄cepto aſtrigit̄ diuino. Eccl'i. vij.
Nō te pigeat viſitare īfirmū. ex his eñ in
dilectiōe firmaberis. Hinc etiā legit̄ ī vi-
taſpatrū/ ꝙ q̄dā frater īterrogauit quēdā
ſenē di. Duo fratres ſunt quoꝝ vnus ieiu
nat ſex dieb⁹ multū laborās. alius ſeruit
egrotātib⁹. cui⁹ opus magis deo acceptū
eſt: Rñdit ſenex. ſi frater ille q̄ laborat: et
ſex dieb⁹ ieiunat appendat ſe per nares:
nō pōt eſſe eq̄lis illi q̄ infirmātib⁹ ſeruit.
iō dr̄ Zacharie. vij. Miām et miſeratio-
nes facite vnuſquiſq3 cum fratre ſuo.
¶ Dixi ſcđo ꝙ debem⁹ miſereri paupib⁹ ⁊
egenis ⁊ ipſos nō deſeram⁹ exēplo xp̄i. de
quo dr̄ in pš. ꝙ oculi ei⁹ in paupe3 reſpi.
q̄ etiā ip̄e pauptatē dilexit. et ꝓpter pau-
peres ī mūdū venit: ⁊ paupib⁹ regnū celo
rū tribuit. et iō qñ paup petit elemoſynā
d3 hō cogitare ꝙ de⁹ petit: qui ait Mat.
xxv. qd̄ vni ex inimicis meis feciſtis: mihi
feciſtis. etiā dicit Petr⁹ rauē. in q̄dā ſer-
mone. Man⁹ paupis gazophilatiū ē xp̄i
q̄cq̄d eñ paup accipit xp̄s acceptat. da ḡ
hō paupi terrā vt accipias celū: da nūmū
vt accipias regnū: da micā vt accipias to
tū: da paupi vt det̄ tibi: q2 q̄cq̄d pauperi
dederis tu habebis: qd̄ paupi nō dedertꝫ
alter hēbit. hec ille. Si eñ diues cogita-
ret ꝙ forſitā fili⁹ ſu⁹ erit luſor: vel latro:
vel bonoꝝ ꝓdigus paternoꝝ: forſan bo-
na ſua poneret ī man⁹ pauperū. Si cogi
taret hō diues ꝙ forſitan bona ſua latro
furabit̄: vel ignis ꝯſumet: de bonis ſuis
paupib⁹ erogaret. vñ Aug. Cōſiderate fra
tres ꝙ ſubito multi bona ſua oīa ꝑdide-
rūt: q̄ ſtudioſe recōdebant: vel vno īpetu
hoſtili captiui ducti ſunt cū eos deceden
tes flāma ſuccēdit. hec ille. Da ḡ paupib⁹
⁊ habebis theſaurū in celis. iō dixit xp̄s
Luc. vj. Date ⁊ da. vo. q2 terrena ſub̄a ꝑ
hoc qd̄ paupib⁹ diſtribuit̄ multiplicatur.
Narrat grego. ī lib. dialogo. ꝙ bonifaci⁹
ep̄s accepit. xij. aureos de ꝯſtātino nepo
te p̄ſbr̄i ſui: et dedit paupib⁹. ⁊ ſciēs ꝯſtā
tin⁹ irat⁹ eſt. ⁊ bonifaci⁹ orauit deū vt mi
tigaret irā p̄ſbyteri vl' furorē: ⁊ īuenit ſta
tim bonifaci⁹. xij. aureos fulgētes: q̄s de-
dit ei di. ſcio ꝙ poſt mortem meā nō eris
ep̄s hui⁹ loci. ille eñ collegerat illos au-
reos ꝓ acq̄rēdo ep̄atu3 poſt mortē eius.
Etiā habem⁹ exēplū. iij. Reg̃. xvij. ī illa vi
dua q̄ heliā pauit: et idcirco farina ⁊ oleū
de domo ei⁹ nō defecit. Eſtote ḡ cōpatiē-
tes: fraternitatꝫ amatores: miſicordes. j.
Pet. iij. ¶ Dixi tertio ꝙ debem⁹ miſereri
ꝓximis ī captiuitate poſitis/ exēplo xp̄i:
q̄ ſe ꝓ nobis ī cruce poſuit: ⁊ nos ſuo ſan
guine cōparauit. vñ Aug. Xp̄s nos rede-
mit vēdit⁹: viuificauit occiſus: xp̄s hono
rauit nos inhonorat⁹. h̄ ille. Ad ſile3 aūt
miām nos īuitat dñs ꝑ eſaiā Eſa. lviij. di.
Dimitte eos q̄ ꝯfracti ſunt liberos: ⁊ omē
on⁹ vinculoꝝ dirūpe. ⁊ īfra. q2 ego miſi-
cors ſum dñs de⁹ tu⁹. Iſtud tenuit btūs
dñic⁹: q̄ ſe ꝓ ꝓxīo bis vendere voluit. iſti
aūt potuit dicere xp̄s illō Mat. xxv. In
carcere erā et veniſtis ad me. ¶ Dixi q̄rto
ꝙ debem⁹ miſeri ꝓxīs deuiātib⁹ et igno
rātib⁹ eos corrigēdo ⁊ erudiendo/ exēplo
xp̄i: q̄ circūibat villas ⁊ caſtella docēs ꝑut
dr̄ Mat. ix. Mar. vj. ⁊ Luc. xiij. ⁊ eiuſdē
c. xiij. Erat docēs ī ſynagoga eoꝝ ſabbatꝫ
et. c. xix. Erat q̄tidie docēs in tēplo. Sil'r
nos debem⁹ ꝓximū nr̄m erudire vel doce
re et corrigere nō ſolū v̄bo: ſ3 etiā exēplo
vite. q2 ꝑut dic̄ Iſido. plus docēt et edifi
cāt aīa3 vita ꝙ littera opa q̄3 v̄ba. fama
ꝙ ligua. Hec faciebat Beda q̄ c̄uis eſſet
cec⁹: tñ ꝑ villas ⁊ oppida duce aliq̄ puero
diſcurrebat: vt erudiret ꝑpl'os ignorātes:
et īvia ſalutꝫ oberrātes. hec etiā faciebat
ille Tob. qui diſcurrebat ꝑ oēs notos ſu-
os ⁊ ſalutꝫ monita dabat ill'. vt hr̄ Tob. j.
¶ Dixi quīto ꝙ debem⁹ miſereri ꝓximis
nr̄is defunctꝫ ⁊ ꝓ ipſis orare: q2 horribi-
liter cruciantur. ideo clamant parenti-
bus ⁊ amicis et teſtamentarijs illud Iob
xix. Miſeremini mei: miſeremini mei:

mei ſaltem vos amici mei. Sed ꝗuis cla
mēt et affligantur: pauci ſunt qui eoꝝ mi
ſereātur:ſed bona eoꝝ comedūt poſſident
et expendūt nō curātes de ipſis.tales de-
us punit de tanta ingratitudine eoꝝ here
ditates ad nihilū deducendo.⁊ in futuro
puniet. Miſereamur ergo ꝓximis defun
ctis pro eis orādo: elemoſynas largiēdo:
miſſas ꝓ eorū aīabus celebrādo:corpora
etiā eorū reuerenter ſepulture tradendo.
Ad talē miām dꝫ nos mouere exēplū xpi:
qui ꝓ lazaro fleuit orauit ⁊ ſuſcitauit.exē
plū Tobie que relicto prandio:ad corpus
iugulati cucurrit:et ad domū tulit: vt de
nocte ſepeliret. Tob.ij.c. exēplū etiā ma-
gdalene que ꝓ xpi corpore vngēdo aroma
ta preparauit:et a ſepulcro xpi/alijs rece-
dētibus non receſſit. Et potiſſime dꝫ nos
inducere ad iſtā miām exhibēdā mortuis
exēplū apū: q̇ regē ſuū mortuū adeo forti
ter lamētātur:ꝙ niſi cito de alueari extra
hātur:ex ipſis quaſi plurime moriunť: vt
in lib.de aīalibus dr. Similiter rex dauid
vt audiuit ꝙ viri iabes galaad ſaulē do-
minū ſuū ſepeliſſent: dixit vt ſcribitur.ij.
Reg.ij.Benedicti vos a dño q̇ feciſtis mi
ſericordiā hāc cū dño veſtro ſaul ⁊ ſepeli-
ſtis eū. Et quidē iuſte benedicti dicūtur:
qr mīa eſt ſola que hoīem aſſociat.vñ Am
bro.Sola mīa ſocia eſt defunctoꝝ:⁊ tādē
hoīem ī gloria beatificat.iō Prouer.xiiij.
Qui miſeretur pauperi:beatus erit.ſcꝫ in
preſenti per gratiam: et in futuro per glo
riam.quam nobis ⁊c.

¶ Dñica.iiij.poſt feſtū trinitatꝭ. Ser.iiij.

Eadem menſura

qua menſi fueritis remetie
tur vobis.Luc.vj. Creator
mūdi redemptor atqꝫ ſalua
tor: quadruplicem menſurā
in hoc euāgelio offert:vtpote
Menſuram ſufficientem.
Menſuram abundantem.
Menſuram excellentem.
Menſuram excedentem.
Primā vocat bonā. ſcdam vocat cōfertā.
tertiā vocat coagitatam. quartam vocat
ſupereffluentem.

¶ Prima menſura introducta ⁊c. Iſta bo
na mēſura pōt dici gratia dei:que dať ad
menſurā excepta aīa ieſu xpi:cui fuit data
grā ſine quacunqꝫ mēſura.nō eñ datꝰ eſt
ſibi ſpūs ad mēſurā.vnde illiꝰ gratie men
ſura dr bona:qñ grā quantūcūqꝫ minima
dať que ſufficit ad pctī remiſſionē:et glo-
rie eterne adeptionē.cuiꝰ menſure figura
preceſſit Exo.xvj.vbi legitur ꝙ māna fuit
datū populo iſraelitico ad menſuram go
mor.Māna grā dei que datur hoībus ad
mēſurā.gomor que eſt mēſura trium mo-
dioꝝ: que modia deſignant tres virtutes
aīe.ſ.meditatiuā/intellectiuam/et voliti
uā. et iſte tres virtutes diuina grā quan-
tūcūqꝫ minima/ſufficienter implentur et
reficiuntur.

¶ Scda mēſura vocatur abūdans ſeu cō
ferta. iſto modo fuit mēſurata gratia apo
ſtoloꝝ: ſctī ſtephani:et multoꝝ alioꝝ ſan
ctoꝝ: qui nō ſolū habuerūt gratiā in ſuffi
ciētia:ſed in abūdātia. Iſtā mēſuram gra
tie debēt habere religioſi atqꝫ perfecti: q̄
alios cōuertūt ad bonā vitā ꝑ ſanctā pre-
dicationē:nūc orādo: nūc etiā edificādo:
et bonū exemplū oſtēdēdo. Iſtius menſu
re gratie preceſſit figura Gen.xlj. Tātaqꝫ
fuit abūdātia tritici in terra egypti vt are
ne maris coequareť:et copia mēſurā exce
deret.hoc eſt dictu.tanta fuit copia vt tri
ticū menſurari non poſſet.

¶ Tertia mēſura grē ⁊c. Iſtā menſurā ha
buit mr̄ dei maria.nec menſura gratie ali
cuius angeli: vel cuiuſcūqꝫ ſancti debuit
illi mēſure aliqualr̄ coequari. Iob.xxxviij
Quis poſuit mēſuras eius ſi noſti? quaſi
dicat nullus nouit mēſurā gratie collate
genitrici marie:niſi ſolus ille q̇ oīa conſti
tuit in numero pōdere ⁊ mēſura.Sap.xj.

¶ Quarta mēſura ⁊c. Iſta mēſura gratie
fuit collata aīe xpi in inſtāti ſue cōceptio
nis: que fuit mēſura ſine mēſura: ſicut in
principio fuit dictū.non eñ dat pr̄ ſuo fi-
lio ſpm̄ſctm̄ ad mēſurā.Ioh.iij.pōt intel
ligi pnīa vera q̄ hꝫ quattuor partes. Iſta
mēſura vtpote mēſura bona ſit contritio:
mēſura cōferta cōfeſſio: mēſura coagita-
ta ſatiſfactio:mēſura ſuꝑeffluēs boni ope
ris executio. Prima mēſura ꝯtritio.ī pſ.
Cibabis nos pane lachrymarū:et potum
dabis nobis in lachrymis in mēſura. De
ſcda Leuiť.v. Aīa que peccauerit ⁊c.et ſe
quiť poſt.offeret arietē immaculatum de
gregibus ſacerdoti iuxta menſurā eſtima
tionēqꝫ pctī.De tertia mēſura Deuť.xxv.
Pro mēſura pctī/erit et plagarū modus.
De tertia menſura. iſtius figura preceſſit
ij.Reg.xiiij.vbi legiť ꝙ abſalon pulcher-
rimus habebat comā pulcherrimā:quam
tōdebat ſemel in anno: ⁊ mulieres ad mē
ſurā emebāt de capillis eiꝰ:de quibꝰ ſe or
nabāt. Moraliter abſalō pulcherrimꝰ ſu
per oēs nō ſolum baptiſmū:pulchrior qñ
eſt in grā: pulcherrima qñ eſt in glīa ſan-
ctoꝝ.Tota pulchra es amica mea ⁊c.Can
ti.iiij. Verū qr aīa tā pulchra: vt ē dictū:
deturpať valde per pctm̄: et ſupra modū
grauať: ſicut ceſaries capilloꝝ grauabat
abſalon.et ꝓpter hoc pctā ſicut capilli de
bēt tondi:ſaltē ſemel in anno ſcḋm ſtatuta
eccleſie in ſacramēto pnīe:⁊ oīa cū mēſu-
ra.Vel aliter pōt dici.menſura bona pōt
dici qñ ꝓ minimis multa retribuūtur: qr
pro terrenis celeſtia: ꝓ trāſitorijs eterna
reddūtur. mēſura cōferta erit:qr ī patria
plena atqꝫ ꝑfecta:in aliquo non diminu-
ta. mēſura effluēs erit in perſeuerātia bo
noꝝ.mēſura ſupereffluens erit qñ de mul
to premiū excedet meritū.Vel ſic iterum.
mēſura bona in claritate corporis et pul-
chritudine poſt reſurrectionē.conferta et
coagitata in earū ſoliditate. De mēſuris
ita eſt:qm̄ aliqñ mēſura eſt modica:aliqñ
magna. Sic moralr̄ ſi in hac vita magna
fuerit menſura.ſi pauperibus abūdanter
tribuamus:magna menſura in patria tri
buetur nobis. ſi modica modica: quoniā
eadē menſura qua mēſi fueritis remetieť
vobis.Et ſicut eſt de merito ⁊ premio:ita
erit de culpa et ſupplicio.nam pena corre
ſpōdebit culpe cū menſura ⁊c.Eadē enim
menſura qua mēſi fueritis remetietur vo
bis.Vbi duo oſtenduntur.
Primo certa quātitas.eadē menſura.
Scdo alta dignitas ꝑmij. remetieť vob.
Exēplū ad primum.qm̄ moralr̄ multiplex
mēſura in ſacro eloq̇o reperitur.videlꝫ
Primo menſura prudentie ac ꝓuidentie.
Scdo mēſura cōpunctionis et penitētie.
Tertio menſura diſcretionis et ſapiētie.
Quarto mēſura fruitionis ⁊ eterne glīe.
Quinto menſura equalitatis et iuſticie.
Sexto menſura pietatis et mīe.
Septimo mēſura iniquitatis ⁊ miſerie.

¶ Prima mēſura ⁊c. Siquidē vir prudēs
et prouidus mēſurat ſue vite lōgitudinē/
altitudinē/latitudinem/et profunditatē.
Scdm iſtas quattuor dimēſiones vita ho
minis menſuratur.et primo eſt menſura-
ta longitudo:quanto tēpore durat/iuxta
illud Iob.xiiij.Cōſtituiſti terminos eius
⁊c.in pſ.Ecce menſurabiles poſuiſti dies
meos ⁊c.De iſta menſura loquitur vatici
niū Ezechie.xlj.Menſus eſt longitudinē
edificij.Edificiū debile eſt corpus noſtrū:
cuius vite longitudo dicitur mēſurata et
cito ruit per mortē. Scda dimēſio que de
bet mēſurari eſt altitudo vite.iſta vite al-
titudo preſertim in religioſis eſt cōtēpla-
tio. nam contēplatiua eſt pars optima et
altiſſima vita: que conſiſtit in celeſtiū me
ditatione:in ſancta pdicatione: in ſtudio
et diſciplina:in lectione:in deuota oratio
ne:in terrenoꝝ abdicatiōe.que ſigillatim
debent oīa mēſurari.De iſta mēſura pro-
phetia Eccli.j. Altitudinē celi quis dimē
ſus eſt? Altitudinem celi/hoc eſt vite cele
ſtis quis dimēſus eſt?nullꝰ.Tertia dimē-
ſio ⁊c.Per hanc intelligimus bona tēpo-
ralia:de quibus vita hoīs ſuſtentatur. et
iſta pro vita debent limitari et ſuſtentari
miſer a te apperendo et acquirendo iuxta
neceſſitatē:et nō ſuperfluitatē. ſicut Sa-
lomon q̇ dicebat Prouer.xxx.Mendicita
tē et diuitias ne dederis mihi. Tribue tm̄
victui meo neceſſaria.Sufficientia eñ et
neceſſitas debēt eſſe tēporalium mēſura.
qḋ eſt cōtra multos qui nō poſſunt in bo
nis tēporalibꝰ limitari ſimiles, cocodrul-
lo/qui nō habet mēſuram determinatam
in quātitate:ſed ꝙdiu viuit ſemꝑ creſcit.
Modo cupidi ⁊ auari nō limitantur: nec
menſurantur in temporalibus bonis:ſed
ſemper appetunt creſcere: et diuitias am
pliare. Ezechiel.xl. Menſus eſt latitudi-
nem edificij calamo vno.Calamus eſt can
na vel ſtipula ſegetis:que ſuſtinet ſpicam
et tali calamo debent temporalia menſu-
rari quatenus mēſura infra neceſſitatē et
ſufficientiam limitetur. Latitudinē terre
quis dimēſus eſt.Eccli.j. quaſi dicat pau
ci.Quarta dimēſio eſt profunditas.⁊ iſta
dimēſio reſpicit fidem: in qua eſt profun-
ditas maxima.Ecci.j. Profundum abyſſi
quis dimenſus eſt? Qui non vult curioſe
ſapere: nec plus ſapere ꝙ oporteat ſape-
re: ſed ſapere ad menſuram et ſobrietatē.
De menſura fidei habetur Ephe.iiij.Vni
cuiqꝫ noſtrum data eſt gratia.Diuiſiones
gratiarum ſunt.j.Corinth.xij.de quarum
numero eſt fides chriſtianorum. ſcḋm men
ſuram donationis chriſti.hoc eſt dictum/
ſcḋm ꝙ chriſtus donator menſurat:et men

ſurate donat vnicuiqꝫ ſm̄ ꝓpriam virtu-
tem. Mat.xxv. Ipſe autē accepit ſine mē
ſura. Iobis.iij.
¶ Secunda menſura ꝛc. ſicut fuit dictum
in ſacramento penitentie: omnia mēſura-
ta ſunt contritio/cōfeſſio/ſatiſfactio. tem
pus menſuratum quāto durat vſqꝫ ad vl
timum hiatum vite. et mēſurata materia
de qua penitēdum: ſicut de ſeptem vitijs
capitalibus: de preceptis legalibꝰ: de ſen-
ſibus corporalibus: de miſericordie operi
bus: de ſeptē circūſtātijs aggrauātibus.
¶ Tertia menſura ꝛc. Iſtam vidit in ſpiri
tu iohannes euangeliſta Apoc. xxj. Vidi
(inquit) angelum qui loquebatur mecū:
habentem menſuram arundineam aure-
am: vt metiretur ciuitatem ⁊ portas eius
et murum ciuitatis. et longitudo ⁊ altitu
do ⁊ latitudo eius equalia erāt. Iſta arū-
do eſt ſapiētia vel diſcretio. ad modū arū
dinis tremit pre timore dñi. recta eſt ꝑ iu-
ſticiam et equitatem. concaua per obediē
tiam et humilitatem. aurea per amicitiaꝫ
et charitatem. Ciuitas totus hō. vbi ſunt
porte. vbi eſt murus. vbi ſunt tres turres
imago ſancte trinitatis. Turres ſunt in-
tellectus/voluntas/et memoria. Intelle-
ctus menſuratus vt non plus ſapiat: non
plus ſciat: non plus intelligat: non plus
credat: non plus inq̄rat ꝙ ſit neceſſe. Vo
luntas menſurata: vt non plꝰ capiat: non
plus diligat: non plus obediat ꝙ oporte-
at: ſed ſemper ad menſuram. Porte iſtius
ciuitatis ſunt corpales ſenſus. viſus/au-
ditus/odoratus/guſtus/tactus. qui men
ſurant quatenus oculi videant: aures au
diāt: nares odorēt: lingua guſtet: manus
tangant temperate ad menſuram. de iſta
menſura Leuiti. vij. Cunctis filijs aaron
menſura equa per ſingulos diuidetur.
¶ Quarta menſura fruitionis ꝛc. vbi ſunt
menſure in principio introducte que ſunt
menſura bona propter bonorum cumula-
tionem. menſura effluens propter premio
rum redundātiam. menſura ſupereffluēs
propter ſanctorum abundātem gloriam.
Iſte ſunt mēſure glorioſe. Hiere. xxxj. Edi
ficabitur ciuitas: et exibit vltra formā mē
ſure. Talis eſt ciuitas paradiſi. ī qua quā-
titas premioꝝ excedit mēſuram meritoꝝ.
vel illa menſura bona: q2 vtilis et fructuo
ſa confertaqꝫ plena. vnde nulla vis aīe ir
remunerata remanebit. effluēs quoniam
vndiqꝫ erit ſanctorū conſortio cumulata.
ſupereffluēs quia ſupra merita beati pre-
miabuntur. Vel mēſura glorioſa bona in
exterioribus creaturis ⁊ viſionibus ange
lorum et alioꝝ ſanctoꝝ. Conferta in inte-
rioribus anime quātū ad dotes eius: que
ſunt viſio/fruitio/comprehēſio. Coagita-
ta quantum ad dotes corporis: qm̄ gloria
anime redundabit in corpus. Mēſura ſu
pereffluens erit in cōtemplatione ſancte
trinitatis: vt reddantur ſingula ſingulis.
vt eadem menſura qua menſi fuerint bo-
ni in gratia: remuneratur eis in gloria.
¶ Quinta mēſura equitatis et iuſticie: in
qua conſideratur
Primo equitas.
Secundo neceſſitas.
Tertio equalitas.
¶ Primo equitas que reſpicit tpalia bo-
na quatenus in tēporalibꝰ bonis ſit equi
tas in appetendo: in acquirendo: in poſſi
dendo. vt merito talis qui ſic habet men-
ſurā equitatis dicat illud Eſa. xxviij. Po-
nam in pondere iudicium: et iuſticiam in
menſura. ¶ Secunda menſura quoad iu-
ſticiam eſt neceſſitas. ⁊ iſta menſura reſpi
cit bona corporis. hoc eſt illa q̄ ſunt neceſ
ſaria ad corporis ſuſtētationē: de qua mē
ſura Iob. xxviij. Vbi eras quādo ponebā
fundamenta terre. Quis poſuit mēſuras
eius ſi noſti: vel quis tetendit ſuper eā li-
neam. Terra noſtra caro miſera de terra:
et in terram reuerſura. fundamentū eius
ſunt vires corporis ſicut nutritiua/dige-
ſtiua ꝛc. Poſtmodum fit queſtio de mēſu
ra. Quis poſuit menſurā eius ſi noſti: mē
ſuram inquit neceſſitatis. quis poſuit mē
ſuram eius in comedendo/bibendo/dor-
miendo/et vigilando/laborando/quieſcē
do: que debent ſeruari pro neceſſitate: nō
pro voluptate. quis tetendit lineā. hoc eſt
menſuram neceſſitatis: ⁊ nō aliam. ¶ Itē
tertio in tali menſura iuſticie cōſideratur
equalitas: vt accedat ſcriptura que habe
tur Deut. xxv. Non habebis in ſacculo di
uerſa pondera maius nec minus. nec erit
in domo tua modius maior et minor. Pō
dus habebis iuſtū et verū. modius equa
lis et verus erit tibi. Moraliter ſacculus
aīa. domus eſt conſciētia. pondus opera
tio. modius intentio que oīa ponderat ⁊
menſurat. Nā ſm̄ intentionē merita pon
derantur et mēſurātur. Litteralis ſenſus

eſt/ꝙ in menſuris et ponderibus non de-
bet eſſe dolus nec iniq̄tas in emēdo ⁊ vē
dendo: ſed oīa debent eſſe vera et iuſta.
¶ Sexta menſura mīe et pietatis: que nō
eſt aliud niſi q2 pauperi detur elemoſyna
et fiat mīa ſm̄ menſuram: qualis mēſura
eſt iſta vt attēdant in mīa et elemoſyna.
Primo quid datur.
Secundo cui datur.
Tertio qua intentione.
Quarto quantum datur.
Quinto qualiter datur.
Sexto quo ordine datur.
¶ Primo quid datur: q2 nō de alieno: qm̄
illud tale nō eſt dandum: ſed magis reſti-
tuendū. q2 non eſſet mīa: ſicut de rapina:
de furto: vel vſura: vel alia quacūqꝫ re in-
iuſte poſſeſſa. ¶ Itē ſcd̄o attendendū cui
datur: q2 pauperi: nō diuiti: iuſto: nō pec
catori: niſi in extrema neceſſitate: deo non
mūdo. hoc eſt propter deū nō ꝓpter mun
dum. ¶ Itē tertio attendēdum qua inten
tione. non propter vanā gloriā: ſed ita de
tur vt neſciat ſiniſtra quid faciat dextera.
i. virtus. neſciat ſiniſtra. i. elatio vana glo
ria ſeu appetitus honoꝝ. ¶ Item quarto
attendendū quātum datur multū aut mo
dicum. iſtius quanti mēſuram ſeruare do
cuit Tobias filiū ſuum: cū dixit. Quomo-
do potueris ita eſto miſericors. Si mul-
tū tibi fuerit: abūdāter tribue. ſi exiguum
tibi fuerit etiam exiguū libēter impartiri
ſtude. ¶ Item quinto attendendum qua-
liter: qm̄ hilariter: nō pauperē in aliquo
exaſperādo: nec murmurando. hilarē em̄
datorē diligit deus. ij. Cor. ix. ¶ Itē ſexto
attendēdum quo ordine: vtpote ipi p̄mo
ſcd̄o magis indigenti. Itē in vita nō poſt
mortē. Iſta eſt mēſura mīe que oīa ſupra
dicta includit. Eſt em̄ mēſura gomor qua
fuit menſuratum manna datum filijs iſ-
rael. Exodi. xvij.
¶ Septima mēſura principalis ꝛc. mēſu-
ra vitioſa culpabilis et cauſa eterne dāna
tionis. Oſee. j. Numerꝰ filioꝝ iſrael qua-
ſi arena maris que ſine mēſura eſt. Siqui
dem in xpiana religione ſunt hodie mul-
ti ſicut arena/per virtutū ſterilitatē: ſicut
mare per vitioſam fluctuoſitatem. de mē-
ſura iſta Prouerb. xx. Pondus et pōdus.
menſura ⁊ menſura. vtrūqꝫ abominabile
eſt apud deū. Pondus ⁊ pōdus. hoc eſt q̄
pōderat ꝓpria pctā fore minora; ⁊ pecca-
ta aliena maiora: ſicut faciebat phariſeꝰ.
et bona ꝓpria maiora: et bona aliena mi-
nora: vtrunqꝫ abominabile eſt apud deū.
Iſta eſt mēſura plena ire. Michee. vj. Iſti
menſure menſurate correſpōdebit pena.
Primo in loco.
Secundo in numero.
Tertio in qualitate.
Quarto in quantitate.
¶ Primo in loco. vn̄ diues epulo q̄ in lin-
gua peccauerat: in lingua puniebat. Luc.
xvj. Scd̄o in numero. nulla em̄ culpa re-
manebit aliter impunita. Itē correſpōde
bit pena in qualitate. ſicut ſodomite igne
et ſulphure puniti ſunt iuxta qualitatem
pctōꝝ ſuoꝝ. Item quarto in quātitate. vt
pote qui multū peccauit multū puniatur
nam potentes potenter tormenta patien
tur. Sap. vj. In ſupplicio ⁊ in premio ea
dem mēſura: qua menſi fueritis remetie-
tur vobis. Cuius mēſure premium nobis
donare dignetur ꝛc.

¶ Dñica. v. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

Omnes vnani-
mes ī oratione eſtote. j. Pe
tri. iij. Teſte ſacro eloquio:
qn̄ oratio procedit et origi
nat: cōiter talis oratio ex-
auditur a diuina pietate.
Primo a generali cōitate. omnes.
Scd̄o ab amore et veritate. vnanimes.
Tertio eſt alta in ſanctitate. in oratione.

Prima pars.

¶ Primo ꝛc. Nos vide-
mus ꝙ princeps prelatus ſeu preſidēs ci-
tius audit ⁊ exaudit preces vniꝰ cōitatis:
ꝙ vnius ſingularis perſone. Eps totius
capituli. et rex totius populi: ꝙ vnius ca
nonici. Ad iſtud propoſitum videbatur lo
qui btūs Ambro. lib. de pnīa ad hunc mo
dū. Multoꝝ preces impoſſibile eſt habe-
re contēptui. ideo merito oēs: nō vnus ſo
lū: orabant dn̄m vt viſitaret populū ſuū.
Iudith. iiij. q̄propter dixit Mardocheus
fratri ſuo. Vade congrega oēs iudeos vt
orēt ꝑ me. Heſter. iiij. ¶ Scd̄o orō ꝛc. hoc
ſciētes apli dn̄i ꝙ charitas ⁊ vnanimitas
et cordiū vnitas ſunt neceſſaria ad orādū
in orōne publica qm̄ cōitas orat: ipſi oēs
erāt vnanimiter pſeuerātes ī orōne. Act.
j. In huiꝰ ſignū filij iſrael obſeſſi ꝑ inimi-

coꝛ/pꝛoſtrauerunt ſe in terrã: mittentes
cinerẽ ſup capita ſua vnanimiter orãtes
vt deꝰ iſrael miãz ſuã oſtẽderet ſuper po-
pulũ ſuũ. Judith.vij.c. Ratio iſtius vna-
nimitatꝫ in orone põt eſſe:qm̃ in oratiõe
ꝯ demones hoſtes noſtros pugnamus.
Pugna aũt vnanimiter aggreſſa victoriã
parit. Jnuento ſiquidẽ vno foramine di-
uiſionis ⁊ diſcordie/hoſtes demones ir-
ruũt:diſſipãt ⁊ inuadũt exercitũ xpiano-
rũ:ſed ꝙdiu eſt vnitas charitas et cõcor
dia:terribilꝭ eſt vt caſtroꝝ acies ordĩata.
¶ Tertio principaliter ⁊c. Nempe oratio
eſt quedã alta ſcala:ꝑ quam mens noſtra
aſcendit in deũ. et Aug.lib.de ſpũ ⁊ aĩa.
Orõ eſt cõuerſio mentis in deũ ꝑ ꝓpriuz
⁊ hũilẽ affectũ. Si ergo voluimꝰ in orõne
exaudiri:oremus vnanimiter oẽs. oremꝰ
cõcorditer vnanimes. oremꝰ deuote men
taliter in orõne. oẽs ergo vnanimes ĩ ora
tione eſtote. Hic laudatꝛ vniuerſitas.oĩs.
hic cõmẽdatꝛ bona charitas. vnanimes.
hic regiſtratur mẽtis ſanctitas. in oratio
ne. hic imperatꝛ firma ſtabilitas. eſtote.
Priõ vniuerſitas. oĩs em̃ vniuerſitas hoĩz
viatorum. et hoĩm viatoꝝ viatores oẽs.
Primo naſcuntur in ſtatu culpabili.
Scdõ viuunt in loco periculi.
Tertio moriũtur in modo dubitabili.
Quarto reſurgent in forma mirabili.
Quinto apparebũt cũ timore horribili.
¶ Primo oẽs naſcuntꝛ in ſtatu culpabili:
ſcꝫ in pctõ originali. de hoc notatꝛ et reali
ter habetꝛ Rom̃.v. Per vnũ hoĩem pctm̃
in hũc mũdũ intrauit:et per pctm̃ mors.
Per vnũ hoĩem primũ: ſcilꝫ adam. pctm̃
originale nõ actuale:qm̃ illud non intra
uit per vnũ:ſed per plures: et ꝑ peccatuz
mors. q̃ mors in omnes tranſijt: in quo
omnes peccauerunt:in quo peccato oẽs
naſcimur. oẽs enim naſcimur filij ire ẜm
apoſtolũ Ephe. ij.
¶ Jtem ſcdõ oẽs ſumus in loco periculi.
oĩa flumina intrant mare. Eccl'ſ.j. Mun
dus mare locus periculoſus. oẽs qui na-
ſcuntꝛ intrant iſtud mare: et ſine auxilio
dei ſemꝑ ſunt in grãdi periculo. ſicut qui
ſunt ĩ mari ſine gubernatore. ſicut q̇ ſunt
in graui bello ſine ductore. ſicut q̇ ſunt in
lõga via ſine pane. ſicut qui ſunt in carce
re ſine luce. ſicut qui ſunt ĩ exilio ſine con
ſolatore. Oĩbus ergo dico vigilate. Mar.
xiij. ꝓpter pericula oẽs vigilare debemꝰ:
venite adoremus. vigilemus omnes.
¶ Jtem tertio oẽs moriuntur in dubio in
incertũ quoad modũ:quoad tẽpꝰ:quoad
locũ. et de iſta vniuerſitate hr̃. ij. Regũ.
xiiij. Oẽs morimur ⁊ q̃ſi aqua dilabimur
ĩ terrã que nõ reuertũtur. Oẽs morimur
non dicit moriemur: ꝓ eo qꝛ oẽs ſumus
diſpoſiti et obligati ad moriendũ: ⁊ poſt
mortẽ non regreſſus ad vitã. Simꝰ ergo
ſemꝑ parati:qm̃ incerta eſt hora. parati
inquam ſicut ſerui expectantes dñm ſuũ
prudẽtibꝰ virginibus ſimiles. de quibus
Mat.xxv. Surrexerũt oẽs ꝟgines ille q̃
parate fuerũt veniente ſpõſo ⁊ ornauerũt
lãpades ſuas. De iſta etiam vniuerſitate
habetur Eſa.xiiij. Oẽs reges gentiũ vni-
uerſi dormierũt in gloria. vir ĩ domo ſua.
oẽs gentes dormierũt ſomnũ mortis in
gloria:in ſpe: vel in re.
¶ Jtem quarto oẽs reſurgentꝛ ⁊c. j. Coꝝ.
xv. Oẽs quidẽ reſurgemꝰ:ſed nõ oẽs im-
mutabimur. Oẽs reſurgemus tã boni ꝙ
mali:qꝛ videbit eũ oĩs oculus in genera-
li reſurrectiõe. ſ. xp̃m veniẽtẽ ad iudiciũ.
ſed non oẽs immutabimur in meliorem
ſtatũ:ſed ſolũ iuſti mutabũtur. Oẽs ergo
electi reſurgent feliciter:qꝛ mutati de ſta-
tu miſerie ad ſtatũ glorioſum. non ſic erit
de iniuſtis:qꝛ illi non mutabũtur. oẽs tñ
tam boni ꝙ mali reſurgẽt ĩcorrupti ſine
diminutione membroꝝ.
¶ Jtẽ quĩto cõpatiue habemꝰ de iſta vni
uerſitate. ij. Coꝝ.v. Oẽs nos manifeſtari
oportet ante tribunal xpi:vt referat vnuſ
quiſqꝫ ⁊c. Qualis citatio: qꝛ generalꝭ ſine
exceptione:qꝛ oẽs tam boni ꝙ mali. ꝑſo-
nalis ſine ꝓcuratore: qꝛ nos. euidens ſi-
ne abſcõſiõe manifeſtari opꝫ. inexcuſabilꝭ
ſine euaſiõe añ tribunal xpi. ſimilis cita-
tio regiſtratꝛ ad Ro. xiiij. Oẽs ſtabimus
ante tribunal xpi. Tam magni ꝙ parui
ſtabimꝰ corꝑaliter ante tribunal. Tribu-
nal eſt ſedes iudiciaria: ĩ qua ſedet iudex
in alto poſitus vt iudex ab oĩbus videatꝛ.
De hac iterũ vniuerſitate Johelis.iij.ca.
Cõgregabo oẽs gentes:et deducã eas in
vallẽ Joſaphat:merita recipere vl' deme
rita. bonis dicetꝛ: Venite oẽs qui labora-
tis ⁊ onerati eſtꝫ:⁊ ego reficiã vos. Mat
the.xj. de malis aũt Mat.vij. Oĩs arbor
que nõ facit fructũ bonũ: excidetur et in
ignẽ mittetur. Bene ergo operãdũ in hac
vita:qꝛ ſcriptũ eſt. Gloria et honor et pax

omni operanti bonum. Roma.ij. Et hoc
de primo. Relinquendo pro nunc vniuer
ſitatem ſanctorum in patria.

Secunda pars.

¶ Secundũ principale

eſt in quo cõmẽdatur bona charitas:vna
nimes. Jſta vnanimitas in xpianis fide-
libus cõſeruatꝛ ꝑ illa q̃ ponit btũs Petrꝰ
apl's in epl'a hodierna vbi dicit. Eſtote cõ
patiẽtes:fraternitatꝫ amatores:miſericor
des:modeſti:humiles:nõ reddẽtes malũ
ꝓ malo. Jſta ſunt valde neceſſaria ad cõ-
ſeruandũ vnitatẽ pacẽ concordiã charita
tem et vnanimitatẽ. Primo cõpaſſio. illi
ſunt cõpatiẽtes qui cũ infirmis infirman
tur. Quis infirmatꝛ et ego nõ infirmor. ij.
Coꝝ.xj. de quoꝝ numero fuit ſctũs Job.
Oculus (inquit) fui ceco:et pes claudo.
Pater erã pauperũ. Job.xxix.⁊.c.xxx. Fle
bã quondã ſuꝑ eo qui afflictus erat:et cõ
patiebatur aĩa mea pauperi. de quoꝝ nu
mero fuit btũs Dñicus:qui ꝓ redẽptione
captiuoꝝ vẽdere ſe volebat. cõtra multos
qui ſunt ita duri in corde:qui nõ cõdolẽt:
nõ cõpatiũtur:nõ condeſcẽdũt neceſſita-
tibus ꝓximoꝝ: qui ſunt ſine charitate:ſi-
ne affectione:ſine federe:ſine vnitate:ſine
pace. nõ ſic:ſed eſtote compatiẽtes: proxi
mos ſupportãtes. Nũquid aĩalia rõne ca
rẽtia ſibijpſis naturaliter cõpatiũtur? Re
uera ſic. ptꝫ de elephantibus:ſicut narrat
Vincẽ. in ſpecu. naturali:qui ſi vnus ceci
derit et per ſe nõ poſſit erigere:clamat. et
alij elephãtes audiẽtes veniũt ad ipm̃ iu
uant ⁊ eleuãt. Utinã ſic facerẽt hoĩes: qꝛ
tũc eẽt vnanimitas ⁊ bona charitas. Jtẽ
ſcdm̃ ſeruãs vnanimitatẽ eſt amor. frater
nitatis amatores. Siquidẽ eſto:quia nõ
eſſet p̃ceptũ dei talis fraternitatis amor:
adhuc ex ratione naturali debemꝰ fratres
nr̃os diligere ⁊ amare. Qui nõ diligit ma
net in morte. j. Job. iij. Qui fraternitatẽ
nõ diligũt: ſꝫ ſunt ſingulares ſicut vnicor
nes ſolũ ſeipſos amãtes: tales eccl'ie ſcin
dũt vnitatẽ:non ſeruãt charitatẽ nec vni
tatẽ. ẜ ꝑ conſeruationẽ vnitatis in ſancta
eccleſia dr̃. Eſtote fraternitatꝫ amatores.
Jtẽ tertiũ cõſeruans vnitatẽ eſt mĩa. eſto
te miſericordes iuxta dictũ euangelicum.
Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pr̃ veſter miſe
ricors eſt. Luc.vj. Sıq̃dẽ q̇ crudeles ſunt
qui viſcera mĩe a ſe abijciũt:vnanimitatẽ
nõ cuſtodiũt. Nõ ſic nõ ſic:ſed ſimus miſe
ricordes:qm̃ ſcriptũ eſt. Miam volo ⁊ nõ
ſacrificiũ. Oſee.vj.⁊ Mat.ix.⁊.xij. Jtem
quartũ conſeruãs vnitatẽ ⁊ vnanimitatẽ
eſt modeſtia. Eſtote inq̇t modeſti. Sꝫ po-
teſt queri q̇d eſt modeſtia? Rñdetꝛ ꝙ mo-
deſtus dr̃ tẽperatus ⁊ diſcretus:q̇ tenet ⁊
ſeruat modũ ⁊ mẽſurã in operibꝰ ⁊ in ver
bis. vñ Hugo de ſctõ victore. Modeſtia
eſt cultũ ⁊ motũ ⁊ noſtrã occupationẽ vl-
tra defectũ et citra exceſſum ſiſtere. Unde
poeta Hora. de modeſtia. Eſt modus ĩ re
bus ſunt certi deniqꝫ fines: Quos vltra ci
traqꝫ nequit cõſiſtere rectũ (al's virtus)
Siquidẽ modeſti nõ ſunt moderni in lo-
quẽdo:comedẽdo:bibendo ⁊ alia operan
do. excedũt. Hi frequẽter alios turbãt:et
alios ledũt et ſcandalũ generãt nõ vnani
mitatẽ:nec fraternã vnitatẽ ſeruãt. eſto-
te ergo modeſti. Jtẽ q̇nto cõſeruat vnita-
tẽ et vnanimitatẽ humilitas. eſtote ĩquit
humiles. humilitas vera nõ ficta:qm̃ in-
ter ſuꝑbos ſemꝑ ſunt iurgia. et q̇ nõ ſunt
humiles:nũꝙ poterunt eſſe vnanimes in
cõcordia:nec in pace. Narrat Pliniꝰ ꝙ il
le catulus q̇ vltimo videt:plus a matre di
ligitꝛ:⁊ ille ad cubile primo portatur. Sic
moraliter ille qui vltimꝰ eſt in ſua reputa
tione nõ primꝰ: ſicut paulus q̇ dicebat. j.
Coꝝ.xv. Ego ſum minimꝰ aplo'ꝝ. ad cubi
le primo deportabitꝛ:⁊ ſecreta paradiſi ſi-
bi reuelabũtur. ſicut pꝫ de paulo humilli
mo:q̇ fuit raptus vſqꝫ ad tertiũ celum:et
audiuit arcana verba q̃ nõ licet hoĩ loq̇.
ij. Coꝝ.xij. Jtẽ ſexto ſicut nõ reddẽtes ma
lũ ꝓ malo:nec maledictũ ꝓ maledicto. qꝛ
qui malũ ꝓ malo:et maledictũ ꝓ maledi
cto reddũt proximo ſuo:quoꝝ ignẽ iracũ-
die indignationis ſedare extinguere de-
buerunt:amplius per hoc prouocant ⁊ ac
cẽdũt: et per ꝯñs vnitatẽ et vnanimitatẽ
diſſipãt ⁊ proſternũt. Eapropter apl's pe-
trus cũ premiſiſſet. Oẽs vnanimes ⁊c. me
rito ſubiũxit. cõpatiẽtes. et alter alterius
onus ⁊ infortuniũ ſupportet: ⁊ ſuũ repu-
tet. miſericordes alijs ſubueniẽtes:⁊ iniu
rias cõdonãtes. modeſti oĩa cũ mõ faciẽ-
tes. hũiles nõ ſuꝑbientes:nõ arrogãtes:
malũ pro malo nõ reddẽtes. Jſto mõ vni
tas ſeruabitur in xpiana religione.

Tertia pars.

¶ Tertiũ principale vbi

eſt mētis ſanctitas.in oratione.Et poteſt queri in qua oratione debemus eſſe vnanimes?Rñdetur in illa orone in qua eſt

Primo humilitas.
Secundo fidelitas.
Tertio attentio.
Quarto deuotio.
Quinto lachrymatio.
Sexto continuatio.
Septimo charitas et dilectio.

¶ Primo humilitas.talis fuit oro publicani:iō exaudita. talis fuit oro Judith:q̄ dicebat.Humiliū ⁊ māſuetoꝝ ſemper tibi placuit deprecatio. Judith.ix.c.Augu.de opere monachorū.Citius exauditur vna oratio obediētis: ꝙ decē milia contēptoris.¶ Scða conditio eſt fidelitas.qualis fuit oratio chananee: iō exaudita fuit.cui fuit dictū.O mulier magna eſt fides tua. Mat.xv. Jaco.j. Si qs veſtrū indiget ſapiētia:poſtulet a deo ⁊c̄.poſtulet aūt in fide ⁊c̄.¶ Tertia cōditio attentio:vt nil aliud cogitet. nil aliud loquatur vel operet̄ qñ orat vel legit:niſi qđ orat.qualiter orabat btūs Aug.q̄liter Anſelmus.ſic orauit xp̄s tp̄e ſue paſſionis.¶ Quarta conditio deuotio.vñ Caſſiod. Oratio ſine deuotione/eſt corpus ſine aīa:que nō placet deo. ¶ Quinta ꝯditio oronis lachrymatio.Cū lachrymis ego obtuli orationē meā coraꝫ dño.Talis fuit oratio ezechie:q̄ orauit cū fletu magno: et fuerunt ſibi dies vite prolongati.Eſa.xxxviij.talis fuit oratio anne in.j.lib.Reg.j.vñ reſpōſum fuit ezechie. Audiui orationem tuā: ⁊ vidi lachrymas tuas.¶ Sexta cōditio orationis ꝯtinuatio. qualis fuit oratio eccl'ie facta ꝓ petro incarcerato.Oratio autem fiebat ſine intermiſſione ab eccleſia ad deū ꝓ eo. Act. xij.ideo fuit exaudita:q2 continuata.Eccivlti. Laudabo nomen tuū aſſidue:et collaudabo illud in ꝯfeſſione:et exaudita eſt oratio mea.Aug.de pſal.nectare. Ne deficias in oratione. deus enim qđ cōceſſurus eſt:etſi differt:non aufert.Multū em̄ valet dep̄catio iuſti aſſidua.Jac̄.v.¶ Septima ꝯditio charitas. qualis fuit deprecatio:al's oratio beati ſtephani: qui impetrauit conuerſionem pauli.Aug. Si martyr ſtephanus ſic non oraſſet: forſitan eccleſia paulū non haberet.Et cum oraſſent petrus et iohānes: mot9 eſt locus in quo erāt cōgregati,et repleti ſunt ⁊c̄.Act.iiij. Orate ergo ꝓ inuicē vt ſaluemini.Jac̄.v. Cuius ſaluationis participes ⁊c̄.

¶ Dñica.iiij.aduentus. Solliciti ſitis in omni oratione.
¶ Dominica.j. poſt octa.epiphanie. Sitis orationi inſtantes.
¶ Dominica.iiij. poſt octa.paſche. Petite et accipietis.
¶ Dominica infra octa.aſcenſionis. Vigilate in orationibus.
¶ Dominica. iij. poſt trinitatē. Vigilate in orationibus.
¶ Dñica.xxiiij.poſt trinitatem.Non ceſſamus pro vobis orantes.

¶ Dñica.v.poſt feſtū trinitatis. Ser.ij. a

OMnes vnanimes ī oratione eſtote.j.Petri.iij.Pro noſtri ſermonis introitu/volo notet charitasveſtra ꝙ perſeuerantia in oratione: ꝙuis oībus proſit general'r: ſpecialiter tñ tribus generibus perſonarum eſt nimis neceſſaria.

Primo volentibus ſuos aduerſarios vincere et ſuperare.
Secundo volentibus iram dei placare ⁊ mitigare.
Tertio volentibus corporale periculū fugere et vitare.

¶ Dixi primo ꝙ ille qui vult inimicū ſuuꝫ ſuperare:debet in oratione perſeuerare ⁊ ſtare.Et cauſa eſt:q2 oratio eſt efficax munimentū contra hoſtes nō ſolū viſibiles: immo etiā cōtra inuiſibiles.Jta habetur in decretis.di.xxxvj.c.ſi quis vult.vbi dr. Oret ſacerdos eccleſie indeſinēter: vt vincat populus qui ſub ipſo eſt:hoſtes inuiſibiles amalechitas qui ſunt demones impugnantes eos q̄ pie volūtviuere in xp̄o. Hoc idem patet per exēplū Exod.xvij.vbi dicitur ꝙ cum filij iſrael irent in terrā promiſſionis amalechite negantes eis tranſitum contra eos bellare ceperūt.Moyſes autem aſcendit in montē:et eleuatis manibus in celū orabat ꝓ populo dei.Cū autem eleuabat manus:ſuperabat iſrael.cū autē relaxabat manus:amalechite.Manus aūt moyſi erāt graues:⁊ aaron ⁊ hur ſuſtinuerūt manus eius vſqꝫ ad veſperū: donec victis hoſtib9 popul9 dei ꝑualuit.

¶ Dixi ſcðo ꝙ ille qui vult irā dei mitigare: debet in oratione perſeuerare et ſtare. Et cauſa eſt:q2 oratio ſi deuota fuerit:habet virtutē mitigandi iram dei. Jta dicit Aug.in quodā ſmone.Oratio deū lenit: lachrymia cogit. hec mitigat: illa pungit. Hoc idē pꝫ per exēplū Job.xlij.vbi legit̄/ ꝙ cū eliphaꝫ themanites/⁊ alijs duobus amicis iob/deus fuiſſet irat9 ex eo ꝙ ſtulte fuerant locuti cōtra ip̄m.dixit deus ad eliphaꝫ themanitē.Jrat9 eſt furor me9 in te: et in duos amicos tuos: qm̄ non eſtis locuti corā me rectū ſicut ſeruus me9 iob. Job aūt ſeruus meus orabit ꝓ vobis.faciem eius ſuſcipiā vt nō imputeturvobis ſtulticia. Similiter legit̄ Nume.xxj. ꝙ cū popul9 iſrael fuiſſet locutus cōtra dñm ⁊ moyſen:iratus dñs contra populū: miſit in populū ignitos ſerpētes:qui eos mordebant et interficiebant.ideo venerūt ad moyſen:⁊ dixerunt.Peccauimus:q2 locuti ſumus cōtra dñm et te. Ora vt tollat a nobis ſerpentes. Orauitqꝫ moyſes ꝓ populo.Et locutus eſt dñs ad eū.fac ſerpentem eneū: et pone eū pro ſigno.q̄ ꝑcuſſus aſpexerit eū:viuet. ⁊ ſic ꝑcuſſi ſanabātur. ¶ Dixi tertio ꝙ ille q̄ vult periculū corporale euadere dꝫ in oratione ꝑſeuerare. Et cauſa eſt: q2 per orationē hō in oī neceſſitate iuuatur. Jta dicit Aug.in quodā ſermone. Oratio orāti eſt ſubſidiū:deo ſacrificiū:demonibus eſt flagellū. Hoc idē patet per exēplū Jone.ij.vbi legit̄/ ꝙ cū ionas eſſet in ventre piſcis:et fuiſſet ibi tribus diebus et tribus noctibus: orauit ionas ad dñm deum ſuum deventre piſcis. et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dñm:et exaudiuit me.Et ſequitur.Precepit dñs piſci.Vome illum:⁊ euomuit illū in aridam.Similiter Tobie.vj.vbi legit̄: ꝙ angelus raphael monuit tobiā iuniorem ne demoniū ipſum ſuffocaret ſicut fecerat ſeptē viros ſare vxoris ſue:⁊ ne traheret poteſtatem in eum: dixit ei. Tu aūt cum acceperis eam: ingreſſus cubiculum tuum per tres dies continens eſto ab ea: et nihil aliud niſi orationibusvacabis cū ea.et ſic fuit a periculo mortis liberatus. Apparet igitur tertia clauſula:et per conſequēs regula ⁊c̄. Modo predicta noſtro propoſito applicādo: quilibet noſtrum et ſpecial'r pctōr deſiderat p:edicta tria.ſcꝫ Vincere ⁊ ſuperare ſuū inimicū mortalē. Mitigare iram dei eternalem. Fugere ⁊ cauere oē periculū corporale.
¶ Dixi primo ꝙ vos deſideratis inimicū veſtrum ſpiritualem vincere et ſuperare. ita dicebat pš.in perſona oīm noſtrū.Eripe me de inimicis meis deus meus:et ab inſurgentibus in me libera me.Scðo dixi ꝙ deſideratis iram dei mitigare.ita dicit ille ſanctus propheta dauid in pš. Cōuerte nos deus ſalutaris noſter:⁊ auerte iram tuā a nobis. Dixi tertio ꝙ deſideratis fugere et vitare omne periculū corporale.q2 dicit pš.ꝙ deus eſt adiutor in tribulationibus. ideo ip̄e dauid in perſona oīm dicit. Propter gloriā noīs tui dñe libera nos.ſ.a periculis:⁊ ꝓpitius eſto ⁊c̄. Ex antedictis igitur formetur rō ex maiori et minori:et concludatur ſic thema.igitur dicit apl's. ſi tria predicta vultis obtinere.Omnes vnanimes in oratione eſtote. que ſunt verba thematis. Jn quibus verbis apl's duo nobis oſtendit.

Primo ꝙ per amorē ⁊ charitatē velimus adunari.q2 dicit.oēs vnanimes.
Scðo qualiter deſiderata debeamus poſtulare.quia in oratione.

Prima pars.

¶ Dixi primo ꝙ nos debemus vniri per amorem et charitatem. b
Ratio eſt.dicit em̄ Ariſtoteles.viij. Ethicoꝝ.cap̄.j.ꝙ illud per quod principaliter conſeruantur communitates/et reſpublica eſt amor ſiue amicitia. Et huius verbi rationem aſſignat Tullius in hec verba.Si omnes homīes eſſent amici:⁊ adinuicem dilectionē haberent:iuſticia non indigeremus: ſed inquātum homines iuſti: adhuc indigeremus dilectione et amicitia.hec ille. Jdeo dicit Auguſtinus in libro de ciuita.dei. ꝙ ꝙdiu romani fraterne ſe dilexerunt: gloria et imperium eorū vbiqꝫ diuulgabatur: et totum mundum ſubiugauerunt: ſed ex quo fraterna dilectio in ipſis defecit: eorum potentia et fama decreuit.Et quia ſtatus chriſtiane religionis eſt quedam ciuitas: ideo conſeruatio chriſtianitatis et vita/ in amore et charitate cōſiſtit. ideo dicit apoſtolus in themate/ꝙ ſitis vnanimes. ergo vnanimes vno ore honorificetis deum. ad Romanos.xv.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecundo ꝙ illud
qđ per nos expectatur qualiter debemus
petere.⁊.dicit.in oꝛone. Et rō eſt:quia da
maſcenꝰ diffiniens oꝛonem dicit ſic.Oꝛo
eſt aſcēſus animi ad deū: petitio deſcēdē
tium a deo.ergo ẜm hec ꝟba/ oꝛo noſtra
nihil aliud eſt niſi petitio eoꝝ q̄ a nobis
deſiderātur.Sed que ſunt illa q̄ a nob̄ de
bēt deſiderari?Certe ea q̄ ſunt vtilia. Nā
ſi dānoſa a deo peteremꝰ:deus nobis nō
daret.ſicut legimus de paulo.ij. Coꝛ.xij.
qui ter dn̄m rogauit vt ſtimulū carnis ab
eo remoueret. et q꞉ non expediebat ſibi:
noluit eū exaudire: ſȝ ſibi rñdit.ſufficit ti
bi ğr̄a mea. Similr̄ ſi aliquis petit a deo
honoꝛes:vel diuitias:vel ſanitatē:deꝰ ali
quotiens nō concedit.Et cā eſt: quia dic̄
Iſidoꝛus.Multoꝝ oꝛones non exaudiū/
tur.ꝓuidet em̄ illis deus melioꝛa ꝙ̄ pe/
tunt.ſicut ꝯtingere ſolet pueris ī ſcholis
qui magiſtrum oꝛāt et exoꝛāt ne verberet
eos. ⁊ magiſter ꝓpter eoꝛū vtilitatē facit
ꝯ̄trīū.Sic multi oꝛant deuȝ aliq̄d:ſed fre/
quenter cōtingit ꝯ̄trīū.q꞉ vt dicit Chꝛyſo.
deus poſcētis nō facit volūtatē:vt faciat
ſui vtilitatē. Si ergo oꝛo nihil aliđ eſt ꝙ̄
petitio eoꝝ que volumꝰ:apparet ꝙ ſemꝑ
qn̄ aliquid nobis deeſt:debemus īmedia
te ad oꝛationē recurrere:cū per ipſaȝ oīa
nobis concedant̄.quod fuit nobis in fi/
gura ſatis oſtenſum antiquitꝰ in hūc mo
dū. Narrat cōmentatoꝛ iuuenalis : ꝙ in
oꝛaculo apollinis erat q̄dam imago pul/
cherrima q̄ vocabat̄ oꝛatio:et depingeba
tur ad modū hoīs hn̄tis coꝛpus et caput
euerſum ad celum. Iuxta imaginē pone/
bant̄ q̄ttuoꝛ āgeli:⁊ q̄libȝ tenebat rotulā
in manu ſua. In rotula pꝛimi angeli erat
ſcriptus iſte verſus .Terre/igni/ ventoq̄ȝ
mari peto p̄dn̄ari. In rotula ſcđi angeli
erat iſte.Cum petoꝛ accedo:non poſtuloꝛ
inde recedo. In rotula tertij angeli erat
iſte. Ubi potens ſuȝ pꝛeſto:ſi plangas cō
minꝰ eſto. In rotula quarti erat iſte. Ad
iuuo cōſtanter:nō deſero pugno libēter.
Iſtud ad pꝛopoſitū applicādo.oꝛo depi/
gebatur euerſa ⁊c.ad oſtēdendū ꝙ inten
tio pctōꝛis dȝ eſſe ſurſum ad celū ad cōtē
plationis diuine intuitū: amota cogita/
tiōe ſeculi. vn̄ Iſido.lib. de ſummo bono
Lōge eſt a deo animus : q̄ in oꝛone cogi/
tatibus ſeculi fuerit occupatus, tūc vera
citer oꝛamus: qn̄ nō aliunde cogitamus.
hec ille.Et depingebat̄ cū quattuoꝛ ange
lis ad oſtendendū ꝙ angeli ſunt ſemper
parati oꝛones nr̄as offerre deo. Exēpluȝ
de raphaele.Tob.xij.qui dixit tobie. Qn̄
oꝛabas cū lachꝛymis et moꝛtuos ſepelie/
bas: ego obtuli oꝛonem tuam domino.
¶ Sed ſunt quattuoꝛ ad oſtendēdum ꝙ
quattuoꝛ debent eſſe conditiones deuo/
te oꝛationis.
Pꝛimo cū feruoꝛe ⁊ deuotione.
Secūdo cum doloꝛe et contritione.
Tertio debet eſſe ꝯtinua et cū ꝑſeuerātia
Quarto debet eſſe cū ſpe et cōfidentia.
¶ Pꝛima nāq̄ȝ ꝙ fiat cū deuotione.nō lo
quēdo cū alijs. nō ridendo ſicut multi fa
ciūt.ꝯ̄ quos dic̄ dn̄s Eſa.xxix.⁊ Mat.xv.
Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ aūt
eoꝝ longe eſt a me. Pꝛopter h̄ dic̄ Augu.
Quid ꝓdeſt ſtrepitꝰ labioꝝ:vbi coꝛ ē mu
tum?ſicut em̄ vox eſt ſine modulatiōe q̄ſi
vox poꝛcoꝝ:ſic oꝛo ſine deuotiōe ē quaſi
mugitꝰ boum. hec ille. Feruens ğ dȝ eſſe
oꝛo et deuota.Talis fuit oꝛo xpi : de q̄ dꝛ
Luc.xxij. Ipſe auulſus eſt ab eis quantū
iactꝰ eſt lapidis.et poſitis genibꝰ oꝛabat.
⁊ ſequit̄ infra.Factꝰ eſt ſudoꝛ eiꝰ ſicut gut
te ſanguinis decurrētis in terrā. Et ideo
ſcribit̄ pꝛimꝰ verſus.in quo denotat̄ effi/
cacia oꝛonis deuote. Terre igni ventoq̄ȝ
mari peto pꝛedn̄ari. Sup em̄ oībus ele/
mētis oꝛatio habet efficaciam. Pꝛimo in
terra. Legitur Numeri.xvj. ꝙ choꝛe da/
than et abiron cum alijs ducentis/ ſurre
xerunt contra moyſen. atq̄ȝ dixerunt. Cur
eleuamini ſup pplm̄ dn̄i? qđ cū audiſſet
moyſes cecidit pꝛonꝰ in faciē:⁊ oꝛauit do
minū.⁊ ſubito dirupta eſt terra ſub pedi
bus eoꝝ.Et aperiēs os ſuū deuoꝛauit il/
los et omnē ſubſtantiā eoꝝ. Ecce quō ap/
paret ꝙ oꝛatio habȝ efficaciam in terra.
Scđo hȝ oꝛo poteſtatē in aquā. Exēpluȝ
de moyſe Exođ.xiiij. vbi legit̄/ꝙ cū extē/
diſſet manū ſup mare facta oꝛone diuiſa
eſt aqua:et ingreſſi ſunt filij iſrael ꝑ me/
diū ſicci maris.Et etiā.xv.c.legit̄ ꝙ cum
filij iſrl̄ veniſſent in marath: nec poſſent
bibere aq̄s eiꝰ:eo ꝙ eſſent amare.clama/
uit moyſes ad dn̄m ⁊ oꝛauit.qui oñdit ei
lignum:qđ cū in aquas miſiſſet: in dulce
dinē conuerſe ſunt.Tertio in igne.Legit̄
numeri.xj.ꝙ oꝛtū eſt murmur ppl̄i cōtra
dn̄m.et ſubito fuit accenſus ignis: ⁊ de/

uoꝛauit extremā partē caſtroꝝ. et oꝛauit
moyſes ad dominū et abſoꝛptꝰ eſt ignis.
Similiter legit̄.iiij. Regū.j.de helia qui
oꝛauit:vt deſcenderet ignis de celo:⁊ de/
ſcēdit et cōbuſſit quinquagenariū pꝛinci
pē et quinquagīta cū eo. Quarto in aere
ſeu vento.Legit̄.iij. Reg.xvij.⁊.xviij. ꝙ
regnāte rege achab q̄ fecit malū in ꝯſpe/
ctu dn̄i:et adoꝛauit baal cū ſuo populo:
oꝛauit helias ad coꝛrectionē ipſiꝰ regis ⁊
alioꝝ vt non plueret ſup terrā:⁊ nō pluit
per tres annos et dimidiū.vt dꝛ Luc.iiij
⁊ Iacobi.iiij.Et rurſum oꝛauit et celū de
dit pluuiā:et terra fructū ſuū.vn̄ dic̄ glo.
Unus helias vna oꝛone impetrauit quid
ergo multi fideles multis oꝛonibus.q.d.
Non eſt dubium quin exaudiātur.
¶ Scđa conditio oꝛonis eſt:ꝙ fiat cū do
loꝛe et gemitu ⁊ lachꝛymis: q꞉ dicit Iſiđ.
Nunq̄ȝ oꝛandū eſt ſine gemitu:q꞉ ſicut vi
demꝰ mater cogit̄ dare filio ſuo qđ petit
qn̄ videt eū ploꝛantē. Similr̄ deus cogit̄
ad cōcedendū qđ petimꝰ:qn̄ flendo ipſuȝ
oꝛamus.Talis em̄ erat oꝛo illius dđ.qui
dicebat in pš.Auribꝰ percipe lachꝛymas
meas. Unde ī vitaſpatrū legit̄/ ꝙ quidā
ſenex ait ſocijs ſuis.hō oꝛans ſemꝑ debȝ
habere ad dexterā aquā lachꝛymaꝝ:quia
ad ſiniſtrā ſemꝑ incenditur ignis maloꝛū
deſiderioꝝ. Et ideo dicit tertius verſus.
Ubi potens ſum pꝛeſto.
¶ Tertia conditio oꝛonis eſt:ꝙ ſit conti/
nua et perſeuerās. Luc.xviij.Opȝ ſemper
oꝛare et nō deficere.Et gloſ.ibi. Semper
oꝛat qui ſemꝑ agit bona:nec deſinit oꝛa/
re:nec deſinit iuſtꝰ eſſe.De oꝛone frequēti
et aſſidua habemꝰ exēplū de btō Bartho
lomeo:cui teſtimoniū ꝑhibuit diabolus:
ꝙ centies in die flexis genibus: et cēties
ꝑ noctē oꝛabat.Et de anna vidua que no
cte et die ſtabat in tēplo in vigilijs ⁊ oꝛa
tionibꝰ. Luc.ij.Et q꞉ ſemꝑ ē hō in pericu
lis:et oī hoꝛa:et oī loco:ideo ſemꝑ debe/
mus deū oꝛare. vn̄ Hierony. in quadam
epl̄a. Nec cibi ante aſſumant̄ : niſi oꝛone
ꝓmiſſa.nec recedat̄ a menſa:niſi referant̄
gr̄e deo creatoꝛi. Egredienti oſtiū armet
oꝛo. regrediēti de platea oꝛo occurrat an
teq̄ȝ ſeſſio. nec pꝛius coꝛpꝰ requieſcat q̄ȝ
aīa paſcat̄.Ad oēm actū.ad oēm īceſſum
manꝰ pingat crucē. h̄ ille. Appet ğ ꝙ oꝛo
debet eſſe cōtinua.iō ſcribebat̄ ſecundus
verſus. Cum petoꝛ accedo; non poſtuloꝛ
inde recedo.
¶ Quarta ꝯditio oꝛonis eſt:ꝙ fiat ſemꝑ
cū ſpe obtinēdi. vn̄ Iaco.j. Poſtulet autē
in fide nihil heſitās. Exemplū habemus
ij. Machab. xj. de illo iuda machabeo q̄
pꝛemiſſa oꝛone pugnabat ꝯ̄ lyſiam regis
ꝓcuratoꝛē. Ipſe pꝛimo aſſumptis armis
ceteros hoꝛtatus eſt. Et ſubito apparuit
eis eques in veſte candida armis aureis
haſtā vibꝛans.⁊ ſic ꝓſtrauerūt ex hoſtibꝰ
xj.milia peditū.et equitū mille ſexcētos.
Apparet ergo qualiter debemꝰ illud qđ
optamꝰ petere in oꝛone.Ergo teneamus
cōſiliū iacobi apl̄i dicētis in.ca.v.Oꝛate
ꝓ inuicem vt ſaluemini. hic ꝑ gratiā:⁊ in
futuro ꝑ gloꝛiā ⁊c. Amen.
¶ Dn̄ica.v.poſt feſtū trinitat̄. Ser.iij.

Nihil cepimus.

Luc.v.⁊c. Domini cōſide/
ro in humana natura ali/
qua ſibi conuenientia:⁊ re
perio inter cetera ꝓ̄ncipa/
li duo . videlicet
Pꝛimo ī ſuo eſſe ſeu eēntia naturali ſubi/
tam vertibilitatem.
Secundo in ſuo eſſe ſeu eſſentia foꝛtuna/
li magnā defectuoſitatē.
Et ideo dn̄i neceſſario ſuȝ inductus ad fa
tendū ꝙ in pꝛeſenti ſeculo quaſi nihil ce/
pimus:et ideo hac duplici cōſideratione
ꝓ themate has concluſiones foꝛmo.
Pꝛima eſt.cum ſubſtātia naturalis nobis
ſit data ad eſſe : ẜm regulā diuinā nihil
eſſe recepimus.ergo nihil cepimus.
Scđa eſt.cū bonū foꝛtune nobis ſit datū
ad placitū: ẜm rationem naturalē nihil
eſſe recepimus.ergo nihil cepimus.
Pꝛima pars.

¶ Pꝛima ergo conſide/
ratio eſt ⁊c. cuiꝰ.fundamentū eſt: q꞉ ſub/
ſtātia naturalis nihil eſt.⁊ hoc ꝓpter tri/
plex medium.
Pꝛimo ꝓpter bꝛeuitatem tēpoꝛalem.
Scđo ꝓpter debilitatē coꝛpoꝛalem.
Tertio ꝓpter auſteritatē mentalem.
¶ Pꝛimo igr̄ ꝓpt̄ bꝛeuitatē ⁊c. pš.xxxviij
Ecce mēſurabiles poſuiſti dies meos :et
ſuba mea tanq̄ȝ nihilū añ te : verūtamen
vniuerſa vanitas oīs hō viuēs. Et iō in
ſignū huiꝰ aiebat Iob.c.vij. Parce mihi
do.ni.em̄ ſunt ⁊c. ¶ Dico ſcđo ⁊c.vn̄ Iob.

in.xxx.ca. Uirtus manuũ illoꝝ mihi erat pro nihilo.et idõ ꝓpha pſ̃.lviij.Ad nihilũ deuenient tanꝗ̃ aq decurrẽs:intẽdit arcum ſuũ donec infirmẽtur.❡ Tertiũ ptꝫ.vnde Job.vbi.ſ̃. Quaſi rupto muro:et aperta ianua irruerũt ſuper me: et ad meas miſerias deuoluti ſunt.Redactus ſum in nihilum. Et idõ in ſignũ hui⁹ habet Hiere.iiij.Aſpexi terrã et ecce vacua erat ꝛ nihil Propt̃ qđ cũ eſſe naturale nr̃m nihil ſit: et nr̃m viuere nihil ſit:idõ hanc vitã ↄſiderans btũs Aug.in lib. de vita miſera ſic ait.O (inquit) vita p̃ſens vita miſera.ꝗ̃ multos decipis:ꝗ̃ multos ſeducꝫ:q̃ cum videris:vmbra es.cũ fugis:nihil es.cum exaltari incipis:fum⁹ es. O vita dulcꝫ es ſtultis:amara ſ̃o ſapiẽtib⁹.qui te amant: te nõ cognoſcũt.q̃ te contẽnunt:te intelligunt. O (inquit) vita p̃ns fugitiua es vt ſomnũ:et nõ eſt nr̃a via quã nobis oſtendis.qꝛ alijs te oſtẽdis longã:vt pereant. alijs breuẽ:vt qñ de pctĩs penitere voluerint:nõ peniteãt.alijs latã vt poſſint mala q̃ volũt facere.alijs anguſtã:vt nõ poſſint bñfacere.alijs triſtem:vt non poſſint de bono vtili ↄſiliari. hec ille. In ſignuꝫ quoꝝ Albumaſar tractatu.vj.minoris introductorij deſcribit vitã hoĩs aliq̃bus figuris. Primo ad modũ hoĩs tenẽtis virgam ĩ manu ſiniſtra.thuribulũ in dextra gladiũ in pectore. Ubi nota de homine

Primo ſue nature mobilitatẽ: qꝛ virgam hꝫ in manu ſiniſtra.

Scđo ſue altitudinis labilitatẽ. qꝛ thuribulum in manu dextra.

Tertio ſue ſtature ſeu ſtatus nocibilitatẽ. qꝛ gladium in pectore.

❡ Primo ꝟ̃ oſtẽdit̃ de hoĩe ſue nature mobilitas.vñ ad modũ virge nullius ſtabilitatꝫ eſt hõ.et ꝓpter hoc Job.xiiij. Hõ natus de muliere bꝛe.vi.tẽ.replet̃ mul. mi. Qui quaſi flos egre.et ↄte. et fugit velut vmbra:ꝛ nunꝗ̃ in eodẽ ſtatu ꝑmanet.Qꝛ ſ̃m ꝙ fortũa vult ipm̃ mutari:mutat̃.aliqñ in ꝑte ſuꝑiori: aliqñ ĩ inferiori:aliqñ a dextris:aliqñ a ſiniſtris.Dic de fortũa ſ̃ꝫ ꝙ ſcis de bonitate rõnis. ❡ Scđo oñdit̃ ſue altitudinis labilitas.qꝛ thuribulũ ꝛc. Thuribulũ aliqñ aſcẽdit: aliqñ deſcendit Sic hõ in hac p̃nti vita aliqñ aſcendit ꝑ honores:aliqñ deſcẽdit ꝑ opprobria:aliquãdo aſcẽdit ꝑ amorẽ:aliqñ deſcendit ꝑ odium;aliqñ aſcendit per diuitias;aliqñ deſcẽdit per miſerias. vñ ad modũ arboꝝ homo ꝓtendit̃ vſqꝫ ad celũ : aliqñ deijcit̃ vſqꝫ ad terram. Ex q̃bus oĩbus duo poſſumus notare documẽta:

Primũ eſt ꝙ homo nõ debet ↄfidere: neqꝫ preſumere ꝙ mundus ipm̃ nõ poſſet deſerere:qꝛ tempus ei⁹ durare nõ põt.

Scđm eſt ꝙ homo nõ dꝫ deſperare quin aliqđ bonum poſſet cõſequi quo mediãte poſſet bene viuere:qꝛ deſcẽdere ꝛ aſcẽdere põt. Ptꝫ igit̃ ſcđa ↄcluſio figure.

❡ Sed dixi ꝙ in tertia ꝑte oſtẽdit̃ ſue ſtature ſeu ſtatus nocibilitas:eo ꝙ habebat gladiũ in pectore. Gladi⁹ ſignificat mortem:quã hõ ſecũ defert.nã ſ̃m phm̃/ oĩs motus denoĩat̃ a termino ad quẽ.ergo vita nr̃a ad mortẽ:qꝛ hic eſt termin⁹ eius Patꝫ ꝟ̃ ꝙ defert homo ſecũ gladiũ.Unde mors gladiũ defert. Finis oĩm terribiliũ mors.vñ Joh.Apoc.vj. Uidi ꝛ ecce equ⁹ pallidus:et q̃ ſedebat ſuꝑ illũ nomen illi mors: et infern⁹ ſequebat̃ eũ.Et data eſt illi ptãs ſuꝑ quattuor ꝑtes terre. et ĩterficere gladio:fame:ꝛ morte:et beſtijs terre.Quid ꝑ equum pallidũ niſi pctm̃ ĩtelligitur.ſuꝑ quẽ equitat mors: qꝛ propter pctm̃ mors intrauit in mũdũ.Nota tamẽ hic quattuor peſtilentias quas videmus nr̃is tẽporibus peccatis nr̃is exigẽtib⁹.

Prima peſtilẽtia guerre.

Scđa peſtilentia famis.

Tertia peſtilentia mortalitatis.

Quarta peſtilẽtia locuſtarum.

Quia gladio:fame:morte:ꝛ beſtijs terre. dic de eis ad tui libitũ.Sꝫ ↄſidera q̃liter mors debellat cũ gladio iuxta ꝑmã partẽ et quẽlibꝫ noſtrũ inuadit. et cum ſuo gladio producit quinqꝫ ictus terribiles.

Prim⁹ ictus eſt ſcindẽdo nobis caput.et tunc ſcindit caput nr̃m cum patrẽ ꝛ matrem tollit.

Scđus ictus eſt ſcindẽdo nobis pedes.tũc ſcindit nob̃ pedes: qñ aufert filios ꝛ filias q̃ ſunt ſub nos.

Tertius ict⁹ eſt ſcindendo nobis brachiũ dextrũ. tunc eñ ſcindit nobis brachiuꝫ dextrum:qñ aufert nobis parentes.

Quartus ictus eſt ſcindendo nobis brachium ſiniſtrum.et hoc eſt quando aufert nobis pecunias ꝛ tollit diuitias.

Quint⁹ ictus eſt ſcindẽdo nobis cor. tũc eñ ſcindit cor:qñ aufert aĩam a nobis. Iſte ictus eſt multũ grauis:vt hr̃ Hiere.xxxviij.Quicũqꝫ manſerit in ciuitate hac

morietur gladio.Et amos.ix. In gladio morient̃ oẽs pctõres. Si ꝟ̃ ↄſideras vitã hoĩs rõne virge/nihil eſt. Si etiã ratiõe thuribuli/nihil eſt. Si ſ̃o ratione gladij nihil eſt.Propter h̃ beat⁹ Paul⁹ ad Galathas.vj.ita clamat. Si q̃s exiſtimat ſe aliquid eſſe:cum nihil ſit: ipſe ſe ſeducit. Ptꝫ igit̃ fundamentũ nr̃e conſiderationis quantũ ad primã partẽ: vt ſic dicat̃. Cum ſubſtantia naturalis nobis ſit data ad eſſe:nec ceperim⁹:ſ̃m veritatẽ diuinã recepimus nihil eſſe. Secũda pars.

❡ Secũda cõſideratio

eſt.Cũ bonũ fortune ꝛc.cuius fundamentum eſt ꝙ bonuꝫ fortune nihil eſt.Et hoc probo tripliciter.

Primo nihil eſt quãtũ ad opulẽtiã tꝑalẽ

Scđo nihil ẽ quãtũ ad gloriã mũdanalẽ.

Tertio nihil eſt quantũ ad delectationẽ corporalem.

❡ Primo ꝟ̃ bonũ fortune nihil eſt quãtũ ad diuitias tꝑales ꝛc.vñ pſ̃.lxxv.Dormierunt ſomnũ ſuũ:et nihil inuenerũt oẽs viri diuitiarũ in manib⁹ ſuis. Scđo bonũ fortune nihil eſt ĩ gl'ia ꝛc. Jo.viij. Si ego glorifico meipm̃:gl'ia mea nihil ẽ. Tertio fortune bonũ nihil eſt quãtũ ad cõplacẽtiã ꝛc.vñ Eccĩ.xl.modicũ tanꝗ̃ nihil ĩ requie Cui alludit Martial' coqu⁹ epigrãmate xliiij.ſ.lib.ita dicẽs. Gaudia nõ remanẽt ſed fugitiua volãt.Et ꝙ hec tria nihil ſint ita habet̃ Eccl'ꝰ.ij.c. Magnificaui opera mea.edificaui mihi domos:ꝛ plãtaui vineas: feci hortos et pomeria : ꝛ ↄſeui ea cũcti gñis arborib⁹:et extruxi mihi piſcinas aquarum vt rigarẽ ſiluã lignoꝝ germinantium. Poſſedi ſeruos ꝛ ancillas: multãqꝫ familiã habui.Armẽta q̊ꝫ ꝛ magnos ouiũ greges vltra oẽs q̃ fuerunt añ me in hierl'm.ecce quoad gl'iaꝫ mũdi. ſeq̃tur.Coaceruaui mihi argentũ et aurũ et ſubſtãs regũ et ꝓuintiarũ. Feci mihi cãtores et cãtatrices et delitias filioꝝ hoĩm: cyphos ꝛ vrceolos in miniſterio ad vina fundenda.et ſuꝑgreſſus ſum opibus oẽs q̃ ante me fuerũt in hierl'ꝫ.ecce q̊ad diuitias.ſeq̃tur quoad delitias.Oĩa q̃ deſiderauerũt ocl'i mei:nõ negaui eis. nec ꝓhibui cor meũ quin oĩ voluptate frueret̃.et oblectaret ſe in his q̃ preparaueraꝫ.ſequit̃. Cũqꝫ me vertiſſem ad oĩa opa q̃ fecerant man⁹ mee: ꝛ ad labores in q̃b⁹ fruſtra ſudauerã; vidi ĩ oĩb⁹ vanitatẽ et afflictiõeꝫ animi: ꝛ nihil ꝑmanere ſub ſole. In cui⁹ ſignũ Iouinian⁹ inde fabulis poetaꝝ de bono fortune talẽ figurã deſcribit. Erat q̃dã imꝑator q̃ habebat filiũ ſibi dilectuꝫ pulcherrimũ; cui⁹ pulchritudinẽ volens oſtẽdere toti ĩperio:poſuit eũ in q̃dã curru aureo:quẽ trahebãt tres equi. Prim⁹ equ⁹ erat rufus:ĩ cui⁹ frõte ſcribebat̃.Eſt nõ eſt.Scđs croce⁹:ĩ cui⁹ frõte ſcribebat̃ Dñe nõ eſt. Terti⁹ equ⁹ erat niger:in cui⁹ frõte ſcribebat̃. Nihil eſt. Hic aũt fili⁹ imperatorꝫ tenebat ĩ manu ſua dextra ſolẽ ĩ ſiniſtra lunã.ĩ pectore hẽbat flãmã ignis et habebat ſcriptũ in frõte. Dũ oĩs equ⁹ currit:nihil ſum. In q̃ figura vident̃ tria videlꝫ. Quis eſt iſte ĩpator. q̃s eſt filius ſu⁹.q̃ ſunt iſti equi. Iuxta ꝑmũ impator iſte mũdus eſt:q̃ impat ſuꝑ nos decipiendo ꝛ iã plurima ꝓmittẽdo.Iuxta ſecũdũ iſte fili⁹ ĩpatorꝫ eſt fortuna mundi.Iuxta tertiũ iſti eq̃ ſunt iſta tria enormia pctã ĩ q̃b⁹ ſedet fortũa mũdi. Prim⁹ equ⁹ ẽ ſuꝑbia in q̊ ſedet gl'ia mũdi: ꝛ h̃ eſt q̃ſi modicũ:ꝛ nõ eſt:qꝛ cito trãſit.Nã vidi ĩpiũ ſuꝑexaltatũ et ele. ꝛc.pſ̃.xxxvj. Scđs equ⁹ ẽ cupiditas:ĩ q̃ ſedẽt diuitie:ꝛ he nõ ſunt. Nã diues cũ dormierit : nihil ſecũ afferet.aperiet oculos ſuos et nihil inueniet. Job.xxvij.Terti⁹ equ⁹ eſt luxuria:in q̊ ſedent complacentie.et iſte equus nihil eſt niſi fetor et putredo:vñ ꝓ nobis hec venerũt. Si ergo cõſideras bonũ fortune.

Prĩo quãtũ ad honorẽ mũdialẽ nihil eſt.

Scđo quãtũ ad bonũ tẽporale nihil eſt.

Tertio quãtũ ad cõplacentiã corꝑalẽ nihil eſt.

Patet ꝟ̃ manifeſte ꝙ nihil eſt: vt ꝑ ↄcordãtia ſumat̃ illđ qđ ſcribit̃ Job xvj. In nihilũ redacti ſunt.et in pſ̃.lxxij. Ad nihilũ redact⁹ ſuꝫ ꝛ neſciui. vt ex his totalr̃ ↄcludam⁹.Cũ bonũ fortune nobis ſit datũ ꝛc.ꝛ illud:vt ex ꝑmiſſis deductũ eſt:nihil ſit:bñ ſequit̃ ſ̃m rõnẽ naturaleꝫ ꝙ nihil cepim⁹.Quapropter altiſſimũ rogabim⁹ vt nobis dare dignetur hic ſuam gratiã:et in futuro ſuam gloriã. Amen.

❡ Dñica.v.poſt feſtũ trinitatꝫ. Ser.iiij.

HOmo peccator ſum dñe.Luc.v. Pro introitu ſermonis formo talẽ regulam ſiue ꝓpoſitionem.

Cupiens peccatorum ſuoꝝ remiſſionem impetrare.

Uirtutes in anima ſua obtinere.

Gloꝛiam celeſtem eternaliter poſſidere.
Debet recognoſcere ſe eſſe peccatoꝛem: et obinde perfecte penitere.

¶ Pꝛima clauſula ſic declaratur. ſi em̄ hō pctm̄ ſuū recognoſcat petẽdo veniā: et recognoſcẽdo culpā ſuā cōtrite doleat: ſtatī deꝰ remittet ſibi penā: vt dꝛ Ezechie. xviij. Quacūꝫ hoꝛa pctoꝛ ingemuerit oīm iniquitatū eiꝰ nō recoꝛdaboꝛ. exēplū habemus Mat. xxvj. de btō petro aplo de quo dꝛ ibi. Et recoꝛdatus eſt petrꝰ ꝛc. Et egreſſus foꝛas fleuit amare. ꝛ ſic veniā obtinuit. Et ſic apparet pꝛima clauſula. ¶ Scđa clauſula ſic declaratur. Videmꝰ manifeſte ꝙ qn̄ aliqs attēte conſiderat locū de quo iā cecidit: in quo ſpoliatꝰ fuit: de cetero timet: ꝛ de cetero cauet inde trāſire ꝛ abhoꝛret ſemꝑ. Sic q̄ fuerūt ī pctīs magnis: qn̄ cogitāt ſtatū pꝛiſtinū: ꝛ vidēt ꝙ ſi moꝛtui fuiſſent in illis: ꝑditi eſſent: timēt ꝛ de cetero cauēt: ac in bonis operibꝰ ſtudēt ꝛ laboꝛāt. vn̄ Greg. Recoꝛdatio pctoꝝ cuſtodia eſt virtutū. et Iſiđ. li. de ſum. bono dicit. Poꝛta ſemꝑ verecūdiā in vultu de recoꝛdatione pctī. Exēplū habemꝰ Luc. vij. de maria magdalena: q̄ flēdo pctā ſua pedes xp̄i ſuis lachꝛymis rigauit: et toto tēpoꝛe vite ſue de cetero in pnīa vixit. iō dixit ſibi xp̄s. Remittunť ꝛc. Apparet ergo ſcđa clauſula. ¶ Tertia clauſula pꝫ. nā ſicut dicit btūs Greg. magnū ē vt pctā ſua qs cognoſcat: et memoꝛiā eoꝝ ꝑſeuerāter retineat. Et bn̄ eſt magnū: qꝛ ſic faciendo cōſequeť vitā eternā. Ita habemꝰ exēplū Luc. xxiij. vbi hr̄ ꝙ ex eo ꝙ latro recoꝛdatus eſt pctōꝝ ſuoꝝ: ꝛ dicebat. Et nos qdē iuſte: nā digna factis recipimꝰ: hic vero nihil mali geſſit. iō dixit ſibi xp̄s. Amē dico tibi ꝛc. Apparet ğ tertia clauſula: ꝛ ꝑ conſequēs tota regula ꝑaſſumpta. Mō nr̄o ꝓpoſito applicādo qlibet nr̄m cupit
Peccatoꝝ ſuoꝝ remiſſionē impetrare.
Virtutes in aīa ſua obtinere.
Et gloꝛiā celeſtē tandem poſſidere.

¶ De pꝛimo habeť ī pš. l. vbi dauid ī ꝑſona oīm dixit. Miſerere mei deꝰ ꝛc. vſqꝫ a pctō meo mūda me. De ſcđo Ariſto. in. j. Ethi. Oīa bonū appetūt. ſꝫ ſm eūdē philoſophū eo. li. Virtꝰ eſt q̄ facit bonū habētē. ğ qlibet nr̄m cupit eē ꝟtuoſus. De tertio dicit btūs Aug. xiiij. de ciui. dei. Btītudinē oēs appetūt bona volūtate. Ex antedictis igiť. ſ. maioꝛi ꝛ minoꝛi concludať ſic thema. igiť qlibet nr̄m dꝫ recoꝛdari ac recognoſcere ſe eē pctōꝛē dicēdo ꝟba thematis. Hō pctōꝛ ſum dn̄e. In quibus verbis euāgeliſta duo nobis oſtendit.
Pꝛimo ꝙ multum eſt fragilis et defectuoſa noſtra conditio naturalis. homo.
Secūdo ꝙ generaliter ad pctm̄ pꝛona eſt inclinatio humanalis. qꝛ pctōꝛ ſum dn̄e.

Pꝛima pars.

¶ Dixi pꝛimo ꝙ oſtēdit nobis euāgeliſta ꝙ cōditio nr̄a ē fragilis et defectuoſa: qꝛ hō. Vn̄ btūs Bern̄. ī ſuis meditationibꝰ volēs oñdere qd ē hō: ita ī qt. Hō bꝛeui viuēs tꝑe: ꝛ ē natꝰ ad laboꝛē nō ad honoꝛē. hō natꝰ de muliere et ob hoc repleť multis miſerijs: ideoqꝫ cū fletu ꝛ multis miſerijs trāſit ſuā vitā. Ex qbꝰ ꝟbis apparet ꝙ hō ſm cōditionē ſuā/eſt multis defectibꝰ ꝛ miſerijs ſubiectus. Qđ ſic declarať ꝑ autoꝛitatē ꝛ exēplū. Hō em̄ eſt ī ꝑiculo ꝛ miſeria: qꝛ vt dicit Iob. nūꝙ̄ ī eodē ſtatu ꝑmanet. qꝛ mō ſanꝰ: mō eger: mō diues: mō pauꝑ: mō letus: mō triſtis: mō timet: mō ſperat. om̄es iſtas miſerias enumerauit qdā pħs cuidā regi. Legiť ꝙ cū qdā rex qnqꝫ qōnes a qdā pħo qreret: ad ſingulas ſibi rn̄dit. Pꝛima qō fuit. qd eſt hō. Rn̄dit pħs. mancipiū moꝛtis: hoſpes loci: viatoꝛ trāſiēs. Mācipiū dꝛ eo ꝙ manū moꝛtis euadere nō pōt. et qꝛ moꝛs dies eiꝰ ꝛ laboꝛes capit: iō ī fine ſm ꝙ hō meruit exoluit. Hoſpes dꝛ: qꝛ obliuiōi tradiť cito: licꝫ cū gaudio recipiať: ꝛ ī fine de hoſpitio exiēs nil de rebꝰ hoſpitij ſecū affert: ꝙuis in introitu hoſpitij multa ei ꝓmittanť q̄ poſtea nō exoluunť. Sic hō cū gaudio recipiť cū venit ī mūdū. vn̄ de muliere ꝑturiēte dꝛ Iob. xvj. Iā nō meminit ꝑſſure ꝓpter gaudiū qꝛ natꝰ ē hō ī mūdū. tn̄ obliuiōi tradiť poſt moꝛtē: quātūcūꝫ magnꝰ ſit. exēplifica de regibꝰ. vn̄ pš. Obliuioni datꝰ ſūꝫ tāꝙ̄ moꝛtuꝰ a coꝛde. ꝛ Factꝰ ſū tāꝙ̄ vas ꝑditū. In fine ꝟo nihil ſecū poꝛtat de hoſpitio mūdi. et ne timueris cū diues factꝰ fuerit hō. pš. vſqꝫ gloꝛia eius. Viatoꝛ ꝛ tranſiēs dꝛ: qꝛ hō ſemꝑ ad moꝛtē tēdit: nec ꝑ momētū quieſcit: qđ de viatoribus ꝛ curſoꝛibꝰ nō ē ſic. qꝛ ſaltē vna hoꝛa quieſcunt: ſed hō ſiue comedat: ſiue bibat: ſiue doꝛmiat: aut aliqd aliud faciat: ſemper facit dietā ad moꝛtem. vnde Iob ix. Dies mei velocioꝛes fuerunt curſoꝛe.

¶ Secūda queſtio fuit. cui ſimilis eſt homo. Rn̄dit pħs. niuis aceruo: roſe mature: pomo nouo. Quia ſicut aceruus niuis modico caloꝛe ignis vel ſolis in aquā reſolui ť: ſic hō in terrā modica infirmitate. Roſe mature mane habenti coloꝛem pulcherrimū. ſero aūt marcidū. ſic hoīes mane. hoc eſt in iuuētute hn̄t coloꝛē pulcherrimū: ſed in ſenectutis veſpere marcidū. Etiā hoīes in pꝛincipio mūdi viuebāt et robuſti nōgentis annis et plus: et modo in ſero. i. in fine ſeculi: qꝛ nos ſumꝰ in qs fines ſclōꝝ deuenerūt. vt dicit aplš. j. ad Coꝝ. x. ſi vixerimus octoginta annis: amplus laboꝛ et doloꝛ. vt diċ pš. Pomo nouo: qđ diu in arboꝛe pendens ad cremẽtum debitū creditur ꝑuenire: coꝛruēs inutile efficitur: ſed modico verme coꝛrodiť. Sic hō fit inutilis in ſenectute ꝑ impotētiam: et ꝑ diuerſas infirmitates coꝛroditur. vn̄ Innocētius in libꝛo de vilitate cōditionis humane ſic dicit. Si qs ad ſenectutē ꝓceſſerit: ſtatim coꝛ eius affligitur: et caput concutitur: languet ſpūs: fetet anhelitꝰ: facies rugať: ſtatura curuať: caligāt oculi: et vacillāt articuli: nares defluūt: et crines deficiunt: tremit tractus: deperit actus: dentes putreſcūt: et aures ſurdeſcūt. hec ille. ¶ Tertia queſtio fuit. quō ſe habet homo. Rn̄dit pħus vt lucerna q̄ ad ventū cito extinguiť: vt ſcintilla q̄ cito abſoꝛbeť: vt ſpuma aque q̄ a ꝓcella diſpergitur. ¶ Quarta qō fuit. vbi eſt hō. Reſpōdit pħus. in multiplici bello et diuerſo. hꝫ em̄ intra ſe bellū. ſcꝫ remoꝛſū ꝯſciētie. multotiēs hꝫ in coꝛpoꝛe bellum ciuile ꝛ vicinum. ſ. quattuoꝛ elementoꝝ: q̄ continuo pugnāt per ꝯtrarias qualitates. exterius habet bellū concupiſcibiliū rerū tēpoꝛalium: que pugnāt vt ad ſe coꝛ hominis conuertant: et a deo auertant. ¶ Quinta qſtio fuit. cū quibus ſocijs eſt homo. Rn̄dit pħus ꝙ cū ſeptē q̄ aſſidue eū moleſtant. ſ. fames: ſitis: caloꝛ: frigus: laſſitudo: infirmitas ꝛ moꝛs. vn̄ pš. Quis eſt homo qui viuet et nō videbit moꝛtē? quaſi dicat nullus.

Secunda pars.

¶ Sed quantū ad ſecūdum ꝑncipale ſciendū ꝙ hō multum eſt fragilis ad reſiſtendū pctīs: imo multum ꝓnus ad peccandū. qꝛ vt dicit Greg. humanū eſt peccare ꝛc. etiā Eccl's. vij. diciť. Nō eſt em̄ hō iuſtus in terra q̄ faciat bonū: ꝛ nō peccet. ¶ Sed eſt ſciendū ꝙ duo ſunt genera hoīꝫ ſm doctoꝛes. Aliq ſunt hoīes noīe et nō facto. et ſunt illi qui nō faciūt oꝑa hoīm: īmo plus faciūt opera iumentoꝝ. de qbus dicit Tullius. Qui a turpibꝰ voluptuoſiſqꝫ nō abſtinent: non ſunt hoīes re: ſed noīe. ꝛ iō tales nō ſunt noīandi hoīes ſed beſtie. ꝛ ꝓpter hoc diċ Hierony. Poſtꝙ̄ peccaſti aliꝰ eſſe cepiſti: ipſe mutatꝰ es vt ex hoīe fieres beſtialis. Quāta autē et q̄ꝫ magna ſit nobilitas et dignitas ac ꝯditio hoīs: xp̄s manifeſtat nobis Mar. vlti. di. Euntes in mūdum vniuerſū ꝑdica. euāge. oī crea. i. homini ſm Greg. qꝛ oīs creatura eſt ad ſeruitiū hominis. āgeli/ſol/luna/ſtelle/celi/aer/ignis/aqua/terra. vn̄ Caſſiođ. ī lib. de diuite et pauꝑe ſic dicit. Homo ꝓpter quē extēſum eſt celū. ꝓpter quē mare expanſum: ꝛ terra fundata ſuꝑ aqs. hō ꝓpter quē ſol curſum ſuū currit. hō pꝛopter quē luna cognoſcit ſuos occaſus. hō ꝓpť quē dn̄s ſanguinē ſuū effudit. hec ille. Iō cūꝫ oīs creatura ſit ad ſeruitium hoīs: valde hō deberet cauere a pctīs: cū ꝓpter peccatū ſit ſubiectꝰ oībꝰ creaturis: et iumentis aſſimilatꝰ. pš. Hō cū in honoꝛe eſſet nō intellexit ꝛc. et hoc ꝓpť diuerſa pctā. Alij ꝟo ſunt q̄ dicunť hoīes noīe ꝛ re. et ſunt illi q̄ viuunt rōnabilr̄: ꝛ vtunť rōne. de qbꝰ loquiť Iſido. di. Hō eſt q̄ ingenio valet ꝟtutibꝰ pollet: ꝛ in rerū cognitionē qđ vtile eſt diligit: ꝛ qđ inutile eſt ꝯtēnit. hec ille. Et in iſtis ꝟbis duo ponit q̄ dn̄t eſſe in hoīe. Pꝛimo ꝙ ſit pꝛudēs ꝛ ingenio ſuo ꝛ rōne regať. Cuius rō eſt ſm ꝙ dicūt doctoꝛes: hō pꝛeficiť oībus aīalibꝰ ꝓpter rationē ſibi datā. ideo qn̄ rōne nō vtiť cōparať iumentis. pš. Cōparatꝰ eſt ꝛc. Iō ſocrates ꝑut legiť in lib. de nugis pħoꝝ: interrogatus eſt a quodā diſcipulo ſuo: qd eſſet homo. Rn̄dit hō ſine pꝛudentia ꝛ ſine ſciētia/eſt ſicut ꝓuīcia ſine regimine vel rege. iō dicit ille ſapiēs Seneca ī quadā epl'a. In hoīe optimū eſt rō. hac antecedit aīalia: ꝛ deos ſequiť. hec ille.
¶ Dixi ſcđo ꝙ ad hoc ꝙ aliqs dicať ꝑfecte homo: indiget bonis moꝛibꝰ ꝛ virtutibus dotatus. Rō eſt. dicunt em̄ doctoꝛes ꝙ qn̄ deꝰ creauit hoīem: et poſuit eum in paradiſo: dotauit illū multis virtutibus.

et bonis: qꝛ creauit eū in iuſticia originali: que includebat duas virtutes. Prima qꝛ aīa dono illi⁹ erat ꝑfecte deo ſubiecta. Scđa qꝛ ipſum corp⁹ erat ꝑfecte ſubiectū aīe. Sed ex eo ꝙ ꝯ preceptū diuinū fecit comedēdo de fructu vetito: perdidit oēs alias virtutes q̄ erāt ad perfectionē hominis. vñ ſpoliati his bonis ſtatim erubuerūt de nuditate ſua: et ſtatim inceperunt hr̄e motus brutales: et abſcōderunt ſe. Et merito etiā fuerūt ſpoliati his donis et honore qui prius erāt. qꝛ ſm phm honor eſt teſtimoniū virtutis. Si igit̄ ille q̄ eſt virtuoſus: ⁊ cauet a pctīs: eſt ꝑfecte hō: ſequit̄ per oppoſitū ꝙ ille qui eſt ſine virtutib⁹: nō dicat̄ hō: ſed magis hō mortuus: vel homo brutalis. Si igit̄ peccata cōuertant hoīem in nō hoīem: nos iuxta poſſe nr̄m fugiamus pctm̄: ⁊ erim⁹ ꝑfecte hoīes. et ꝯſequemur hic in p̄ſenti diuinam gratiam: et in futuro eius gloriam. Ad quam ⁊c.

¶ Dñica.v.poſt feſtū trinitatis. Ser.v.

SEcuti ſunt eum Luc̄.v. Prout docet experientia: ⁊ hoc idem recitat ſacra ſcriptura: tres ſunt ſtatus hoīm qui conſueuerunt alios ſequi. ſcʒ

Viator ſuum ductorem.
Paup et indigens diuitem ⁊ bñfactorem
Vaſallus ſuū principem et dominū.

¶ Primo dixi ꝙ viator ſequit̄ ſuū ductorē. Rō eſt. Prouer.ix. ꝯſulit̄. Ambulare ꝑ vias prudētie. Modo ꝗuis quilibet prudenter debeat in oīb⁹ factis ſuis ſe habere: tñ ſpecialr̄ eſt neceſſariū illi q̄ vadit ꝑ terrā incognitā et periculoſaʒ. ſed nō pōt talis ire ſecuri⁹: ꝗ ſi ductorē habeat: q̄ ſibi viā oſtēdat: et illū ipſe ſequat̄. ſicut legit̄ Tob.iiij. de tobia. q̄ volens ire ad ciuitatē medoꝝ: nunꝗ̄ ipſe iuit quouſqꝫ iuuenē q̄ eū duceret: et viā ſibi oſtēderet. ſ. angelū raphaelē haberet. Apparet g° ꝙ viator ꝯſueuit ſequi ſuū ductorē. Exēplū habem⁹ Exod.xiij.c. vbi legit̄ ꝙ cū moyſes adduxiſſet pplm̄ iſrl̄ de egypto ad terrā ꝓmiſſionis ac ignoraret viā. ſequit̄ in tex. ꝙ dñs precedebat eos ad oſtēdendū viā per diē in colūna nubis ꝯ feruorē ſolis. per noctē in colūna ignis ꝯ tenebras vt dux eſſet itineris. ⁊ nubes precedebat: et populus ſequebat̄ quouſqꝫ venerunt ad terrā ꝓmiſſiōis. Et h° quātū ad p̄mū.

¶ Dixi ſcđo ꝙ pauper ſequit̄ diuitem et bñfactorē. Rō eſt. docet experiētia: ꝙ illū vnuſquiſqꝫ ſequit̄ a quo expectat hr̄e cōmodū. Et cā eſt. nā dicit ſan. Tho. ſup principiū metaphyſice ꝙ oēs hoīes ꝑ naturā appetūt ꝑfectionē: et ꝯſeruationē ſui eſſe ſed īter alia q̄ ipm̄ perficiūt corporalr̄ eſt qñ aliq̄d acq̄rit de nouo: puta ꝑ ſequelaʒ diuitis: vel dñi: lucra vel honorē. ſicut legitur de abigail. j. Reg.xxv. q̄ ſecuta eſt nūcios dđ. et facta eſt ei vxor: poſt morteʒ nabal viri ſui. Apparet g° ꝙ paup ſequit̄ diuitē ex quo expectat bñficiū. Exēplū habem⁹.iiij. Reg.v. vbi legit̄ ꝙ cū naamā prīceps militie regis ſyrie veniſſet ad heliſeū virū dei: vt curaret eum a lepra: ac cōſuluiſſet ⁊ p̄cepiſſet ꝙ ſepties lauaret ſe in iordane. Naamā dans ſibi magnas pecunias ⁊ veſtes: noluit acceptare. Et ſequit̄ ꝙ q̄dā puer q̄ erat cū ꝓpha vidēs ſe pauperē dixit intra ſe. Currā poſt eum et accipiā aliq̄d. Et ſecutus eſt giezi poſt tergum naamā. Et dedit ei duo talēta argēti et duplicia veſtimēta. Et hec quantum ad ſecundum.

¶ Dixi tertio ꝙ vaſallus debet et conſueuit ſequi ſuū dñʒ. Docet experiētia ꝙ ſui ſequūtur dños ſuos: qꝛ ad hoc obligant̄. vñ dic̄ apl's ad eph.c.vj. Serui obedite dñis carnalib⁹ cū timore et tremore ī ſimplicitate cordis. Exēplū habem⁹.ij. Reg.ij. vbi dr̄ ꝙ domus iuda ſequebat̄ dauid. Etiā.j. Reg.xj. legitur ꝙ cum viri iabes galaad eſſent obſeſſi per ſuos aduerſarios: miſerūt nuncios ad ſaul regē iſrael vt eos iuuaret. Quod audiēs ſaul diuiſit boues ſuos in fruſta: et miſit nūcios ad vniuerſum iſrael di. Quicūqꝫ ſaul non fuerit ſecutus: ſic fiet bobus ei⁹. Et ſequit̄ iſra. Oīs autem iſrael ſecut⁹ eſt ſaul quaſi vir vnus. Apparet ergo tertia clauſula: et ꝑ ꝯſequens tota regula preaſſumpta. Modo predicta noſtro ꝓpoſito applicando: dñs noſter ieſus xp̄s eſt

Excellentiſſimus ductor viatorum.
Clemētiſſimus benefactor pauperum et egenorum.
Potentiſſimus princeps multorū vaſallorum.

¶ Primo dixi ꝙ eſt nr̄ ductor. Nos eñ in hoc mūdo ſum⁹ peregrini: qꝛ dicit ap̄lus

Heb.xiij. Non habemus hic manentem ciuitatē: ſed futurā inquirimus. Loc⁹ autem in quo peregrinamur: eſt periculoſus: ideo eſt nobis neceſſe vt xp̄s nos dirigat. Deut̄.xxxj. Dñs deus tuus ipſe eſt ductor tu⁹: et non dimittet neqꝫ derelinquet te. Quod fuit ſatis figuratū Deute. viij. vbi dr̄ populo iſrael. Ductor tu⁹ fuit in ſolitudine magna atqꝫ terribili in qua erat ſerpens flatu adurens et ſcorpio ac dipſas. ¶ Ad intelligentiā aūt huius eſt notādū: ꝙ tres habem⁹ inimicos q̄ nos infeſtant in ſolitudine p̄ñtis vite. ſ. diabolū: mūdū: ⁊ corp⁹ ꝓpriū. Per ſerpentē diabolus intelligitur. Apoc̄.xij. Serpēs antiqu⁹ qui vocatur diabolus. flatus huius ſerpētis ſunt ſuggeſtiones: q̄ adurūt ac incendunt ad malū. Per ſcorpionē qui facie blādit̄: ſed cauda percutit: ſignificatur iſte mūdus: q̄ ſua pulchritudine nos allicit: ſed cauda percutit. qꝛ dr̄ Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus occupat. Et Oſee.iiij. Gloriā eoꝝ in ignominiā cōmutabo. Per dipſam aūt caro nr̄a intelligit̄ Nā ſicut dicit Iſidorus lib. etymo. et eſt glo. ſup iſto verbo dipſas q̄ latine dr̄ ſitula. quēcunqꝫ percutit: ſiti perimit. Si ergo ſequamur iſtū ductorē: ab iſtis tribus poſſumus liberari. Deutero.j. Dñs deus noſter q̄ ductor noſter eſt: ꝓ nobis ipſe pugnabit.

¶ Scđo dixi ꝙ ipſe eſt pius retributor: ⁊ ditator nr̄e paupertatis. Nos eñ ſumus paupes in diuitijs ſpūalib⁹. ps̄. Paupeꝛes facti ſum⁹ nimis. Et iđ cū xp̄s ſit oīm diuitiarū dñs: ipe erit noſter bñfactor: qꝛ cōmunicat nobis ſuas diuitias. Ita dic̄ ap̄lus.j. Coꝛ.j.c. In oībus diuites facti eſtis in illo. Iſte diuitie ſunt ſpūales. ſcʒ grā et ꝟtutes ⁊ bona opa. Ita dic̄ beat⁹ Bern̄. Vere diuitie nō opes: ſed virtutes quas ſecū conſciētia portat: vt in perpetuū homo diues ſit. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ xp̄s eſt nr̄ prīceps ⁊ dñs: et nos ſui ſubditi. ita dic̄ ps̄. Dñatio tua in oī gñatione et gñatione. Vñ ipſe excellit alios dños in poteſtate: qꝛ eſt oīpotēs Heſter.xiij. Dñe rex oīpotēs ī ditiōe tua cūcta ſunt poſita. et nō eſt qui poſſit reſiſtere voluntati tue. dñs oīm tu es. Vñ in deo velle ⁊ poſſe idē ſunt. q̄cq̄d eñ vult totuʒ pōt. ps̄. Oīa quecunqꝫ voluit: dñs fecit: in celo: ⁊ in terra: in mari: et in omnibus abyſſis. Ex antedictis igit̄ formetur ratio talis ex maiori et minori et concludatur ſic thema. Ideo ſecuti ſunt eum diſcipuli eius.

¶ Dominica.v.poſt feſtum trinitatis. Sermo.vj.

DElictis retibus ſecuti ſunt eū. Luc̄.v. Sacro teſtante eloquio / tria relinquunt homines.

Primo relinquunt vitioſi moralem bonitatem.
Secundo relinquūt virtuoſi peccati grauitatem.
Tertio relinquunt religioſi propriam voluntatem.

¶ Primo vitioſi peccatores relinquūt ⁊c. de iſtis loquitur ſapiēs Prouer.ij. Relinquunt iter rectū: et ambulāt ꝑ vias tenebroſas. qui letant̄ cū malefecerint: ⁊ exultant in rebus peſſimis. quoꝝ vie peruerſe ſunt ⁊ infames greſſus eoꝝ. Vitioſi relinquūt iter rectū. i. viā mādatoꝝ: ꝑ quā boni ⁊ iuſti recte vadūt ad celū. Mat.xix Si vis ad vitā ingredi: ſerua mādata. Et ambulāt ꝑ vias tenebroſas: q̄ ſunt peccata mortalia: q̄ ducūt ad tenebras exteriores. Auguſtinus. Ve qui auertunt ſe dñe a lumine tuo. Qui letantur cū male fecerint. tales ꝓfecto ſunt impenitētes: qm̄ penitentes nō letant̄ de malis cōmiſſis: ſed magis dolēt. De iſtis loquit̄ Seneca de copia verboꝝ. Quidā ſunt q̄ in vitijs gloriant̄. et illud peſſimū et maximū ſignū eſt ꝙ deum finaliter reliquerunt: ⁊ ſe dñio diaboli ſubiecerūt: cū publice fateant̄ ſe eſſe ſeruos diaboli ꝓpter pctā / de q̄bus letant̄: nec eſt bona ſpes de correctione eoꝝ. vñ Seneca epl̄a.iij. ad Lucillū. Tūc eſt cōſummata malicia: cū turpia nō ſolū delectāt: ſed etiā placent. nec eſt loc⁹ remedij: vbi que vitia fuerūt mores fiant. vbi homo vitia approbat tanꝗ̄ mores. de tali relinquēte vitioſe Deuter. xxxij. Dereliq̄t deū factorē ſuū ⁊c. ⁊ ibidē Deum q̄ te genuit dereliquiſti: ⁊ oblitus es dñi creatoris tui. et loquit̄ moyſes de peccatore ingrato: qui oblit⁹ eſt dei ⁊ benefactorum dei.

¶ Secundo principaliter relinquūt virtuoſi ⁊c. Multi relinquūt boni chriſtiani. videlʒ

Primo relinquūnt culpam.
Scđo relinquunt infantiam.
Tertio relinquunt iniuriam.

¶ Primo relinquunt culpā: qm̄ vere peni-
tent de pctō: relinquūt voluntate et ope-
re. Prouer.xxviij. Qui cōfeſſus fuerit pec-
cata: et reliquerit ea: miam cōſequet̄. mo-
do ſimili Eccl'i.xvij. Cōuertere ad dn̄m: et
relinque pctā. Qui confeſſus fuerit in ſa-
cramēto eccleſie ſaltē ſemel in anno: et re
liquerit pctā: al's nō eſſet penitēs. Iſido.
de ſum.bono. et h̄r de peni.diſt.iij.c.irri-
ſor. Irriſor eſt nō penitēs qui adhuc agit
quod penitet. Talis penitens vere miam
cōſequet̄ a deo: qm̄ vbi eſt cordis cōtritio
oris confeſſio: pctī deſertio: adeſt dei miſe
ratio. ergo derelinquat impius viā ſuam.
Eſa.lv. ⁊ allegat̄ de peni.di.j.c.q̄s aliqn̄.
¶ Scđo relinquūt infantiā ſuā boni et iu
ſti. Prouerb.ix. Relinquite infantiam: et
venite: ⁊ ambulate per vias prudētie. Re
linquite infantiā.i.laſciuiā et inſolentiā.
vel relinquite peccata in iuuētute tua cō
miſſa.pš. Delicta iuuentutis mee ⁊c. vel
relinquite voluptatē carnis aut vanitatē
ſeculi. Et ambulate per vias prudētie ca-
uendo tētationes diaboli/carnis/et mun
di. ¶ Itē tertio relinquūt iniuriam. Eccl'i
xxviij. Relinque ꝓximo tuo nocēti te. hoc
eſt dimitte illi iniuriā. et tūc depcāti pctā
ſoluētur. hoc eſt ſi dimittis pctā: dimittē-
tur tibi/iuxta illud Mat.vj. Dimitte no-
bis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimittimus
debitoribꝰ nr̄is. Homo hoī reſeruat irā:
rancorē in corde retinēdo: et vindictā ap
petēdo. et talis a dn̄o querit medelam de
pctīs ſuis: ⁊ non inueniet eā: pro eo q2 ip
ſe nō relinquit iniuriam indulgendo.
¶ Tertio principaliter religioſi relinquūt
propriā volūtatem: quales fuerūt apoſto
li in exēplū de quibꝰ thema ſumptū. Reli
ctis retibus ſecuti ſunt eū. In q̄bꝰ verbis
tria oñdunt̄: ſm ꝙ tria ſunt relinquēda:
que ſalutē impediūt et retardant. qm̄
Primo relinquende ſunt diuerſe ſeculi fa
cultates. relictis.
Scđo noxie carnis voluptates. retibus.
Tertio proprie cordium voluntates. ſecu
ti ſunt eum.

Prima pars.

¶ Primum ⁊c. Iſtud re
linq̄re non debet eſſe nobis extraneū aut
graue: ſed magis volūtarie atq3 benepla
citū: pro eo maxime ꝙ infra breue tp̄s ha
bemꝰ ea relinquere: qm̄ in morte. Eccl'i.xj.
Eſt qui locupletat̄ parce agendo. ⁊ neſcit
ꝙ tēpꝰ pretereat: et mors appropinquet:
et relinquet oīa alijs et morietur. Iſte eſt
homo auarus parcā vitam ducēdo ſibi: ⁊
alijs pauperibꝰ nature neceſſaria ſubtra-
hendo. et neſcit.i.nō attēdit ꝙ tēpus pre
tereat.i.trāſeat dānabiliter ⁊ inutiliter. ⁊
mors appropinquat. Memor eſto quoni
am mors nō tardat. Eccl'i.xiiij. Et relinq̄t
alijs oīa. immo etiā alienis frequenter: q̄
nō laborauerūt. et moriatur. Sed non ſic
apoſtoli qui non ſolū in relinquendo oīa
mortē expectauerunt: ſed in vita volunta
rie reliquerunt. attendētes ad verba bea-
ti Augu. in quadā homel'. Qui celeſtis vi
te dulcedinē quātum poſſibilitas dimiſe-
rit ꝑfecto cognouit: ea que in terra ama-
uerit libenter cūcta dereliquit. in cōpara
tione illius vileſcūt oīa: deſerit habita: ag
gregata diſpergit. Imitatores apoſtoloꝝ
ſunt religioſi pauperes ſpū: qui nihil ha-
bēt ꝓpriū: ſed totū in cōi: qui per votum
paupertatis temporalia reliquerunt. qua
lis religioſus btūs Martinus pauper et
modicus. qualis btūs Dn̄icus q̄ pauper-
tatis trāſcēdēs culmina. pauper inquam
peculio: diues vita. pura tēporalia relin-
quit: maledictionē imprecans cōtra illos
qui ſacrū ordinē poſſeſſionibus tēporali-
bus maculare preſumpſerint. Talis fuit
btūs Aug. qui nihil ſuum exiſtimauit: im
mo totū reputauit cōmune cū fratribꝰ ſu
is. nihil em̄ habebant: ſed viuebāt in cōi:
vnde Aug. de verbis dn̄i. Abijce diuitiaꝝ
onera: abijce vincula volūtaria: abijce an
xietates ⁊ tedia: que te annis plurimis in
quietant.

Secunda pars.

¶ Secundum principa
le ⁊c. vbi ponitur retibus relictis. vn̄ ſunt
quedā retia relinquēda: de quibus hic. et
quedā nō ſunt relinquēda: ſed magis am
plectenda. Relinquenda ſunt. ſcil3
Primo rete carnis infecti fetoris.
Scđo rete mundi deceptoris.
Tertio rete diaboli piſcatoris.

¶ Primū rete carnis noſtre: in qua eſt in-
fectus fetor ab adoleſcētia ſua. i qua ſunt
diuerſe chordule vtpote guloſitates/com

eſſationes/delectationes/delitie/lubrici-
tates. hoc eſt illud rete qđ capit iuuenem
vecordē: qui obuiat meretrici: et ſequitur
eā quaſi bos ad victimā ductus. Prouer.
vij. Et neſcit miſer ꝙ ad vincula trahitur:
et velut auis feſtinat ad laqueum: ⁊ neſcit
ꝙ de periculo aīe illius agitur. Nunquid
meretrix/mala mulier/rete capiens aīas
ad damnationem eternā. de tali muliere
Eccl's.vij. Inueni amariorē morte mulie-
rē: que laqueus venatoꝝ eſt: ⁊ ſagena cor
eius. vincula ſunt manus illius. Qui pla
cet deo effugiet illam. qui aūt pctōr eſt ca
piet̄ ab illa. Amor carnalis mulierum eſt
amarior morte. quare? q2 mors occidit tē-
poraliter: et amor ille occidit eternaliter.
A muliere initiū factū eſt peccati: et ꝑ illā
oēs morimur. Eccl'i.xxv. hoc eſt ab illa ne
ceſſitatē moriēdi cōtrahimus. que laqueꝰ
eſt venatoꝝ. gloria demonū. et ſagena cor
eius. ſagena multos piſces comprehēdit.
ſic iſte amor ſenes ⁊ iuuenes decipit. Vin
cula ſunt manus eius. pt3 de dalila q̄ vin
culauit ſamſonē. Iudicū.xvj. Qui placet
deo ⁊c. Iſtud pctm̄ nō vincitur niſi per fu
gam. ſic ioſeph fuit victor qn̄ reliquit pal
liū in manibus impudice mulieris. Gen̄.
xxxix. Qui aūt pctōr eſt: capiet̄ ab illa. Ec
ce rete paratū ad capiendū. nec mirū ſi ca
piatur: qm̄ mulier illaqueat qn̄ aſpicitur:
inflāmat qn̄ auditur: polluit qn̄ tāgit̄: dā
nat qn̄ concupiſcitur. De tali mala mulie
re que eſt rete loquit̄ btūs Bern̄. Mulier
eſt hoīs cōfuſio: inſatiabilis beſtia: conti
nua ſollicitudo: indeficiens pugna: dānū
quotidianū: domus tēpeſtatis: impetꝰ ca
ſtitatis: viri cōtinentis naufragium: vas
adulterū: aīal peſſimū: onus grauiſſimū.
Cui alludit beatus Greg. Mulier ianua
diaboli: via iniq̄tatis: ſcorpionis percuſ-
ſio: nociuum genus.

¶ Scđm rete relinquēdum eſt mūdus de
ceptor. de iſto Iob.xviij. habet̄. Immiſit
in rete pedes ſuos: et in maculis eius am
bulat: tenebitur plāta illius laqueo: ⁊ ex-
ardeſcet contra eū ſitis. Sicut per pedes
intelligitur interior affectio iordinata in
amore diuitiarū vbi eſt rete: videl3 cupi-
ditas et auaricia: que retinent tales: nec
amant deum: nec proximū. Nō ſic fecerūt
ſancti apl'i. ſ. petrus andreas iacobꝰ et io
hannes: qui piſcatores fuerunt: ⁊ talia re
tia reliquerūt. Relictis retibꝰ ſecuti ſunt
xp̄m ſine ſpe ad ꝓpria redeūdi. Ubi ī apo
ſtolis plus q̄ȝ opus: īmo feſtinata obediē
tia et deuota ſupra modū in ſanctis apo-
ſtolis cōmendat̄. Et nos fratres relinqua
mus aranearū retia: q̄bꝰ muſce capiūtur
hoīes ſeculares ⁊ tēporales more aranea
rum ſeipſos in mūdanis euiſcerantes. de
quoꝝ numero quidā retia ſua reficiunt: ſi
cut ſunt illi q̄ aperte ꝑ rapinā/furta/vſu-
ras/aliena rapiūt et auferūt. Quidam re
tia plicāt: ſicut ſunt illi qui per cautelas/
fraudes/fallacias/ſibi pecunias congre-
gāt ⁊ lucrant̄. Quidā retia lauāt: ſicut illi
qui fraude/vſura/⁊ cautelis multipliciter
ſe excuſant. q̄d ſequit̄ in iob: Et in macu-
lis eius ambulāt. Macule iſtiꝰ retis ſunt
funes et chordule. et ſunt diuerſi modi ac
quirendi diuitias: de quibꝰ dictū eſt. Te-
netur plāta pedis laqueo inordinate affe-
ctionis. ⁊ ſitis exardeſcit: quēadmodū hy
dropici auarus ⁊ cupidus ſemper eſt ſiti-
bundus.

¶ Tertiū rete quod relinquendū eſt: eſt re
te diaboli. O q̄ȝ malus piſcator. o q̄ȝ ma-
lū rete. Caueamus a piſcatore qui ad deci
piendū aīas/hamū peccati mortalis ſub
verme carnalis voluptatis abſcondit. Et
nō ſolū iſte maledictus piſcator habet ha
mū: immo etiā h3 rete et ſagenā ſuam: de
quibus Abachuc.j. Traxit illud in ſagenā
ſuā: et congregauit in rete ſuū. Expandit
iſte piſcator ſagenā ſuā: q2 interficere gē-
tes nō ceſſat. Que eſt ſagena niſi maledi-
cta luxuria? q2 ſicut ſagena que ampla eſt
que magnos ⁊ paruos retinet: ſic luxuria
oēs tam diuites q̄ȝ pauperes illaqueat et
capit. Rete aūt diaboli eſt concupiſcētia
mala oculorū: que ad modū retis multas
chordulas/aſtutias habet: diuitias ꝯgre
gādo. Vigilemus ergo fratres cōtra reti-
cula inimici: qui ſm Augu. lib. ſolilo. po-
ſuit ante pedes noſtros laqueos īfinitos:
poſuit in diuitijs: in paupertate: in cibo:
in potu: in voluptate. oēs vias nr̄as com
pleuit decipulis ad capiendū aīas nr̄as.
Iſte eſt hoſtis antiquus verſutus tortuo-
ſus. nec facile deprehēdi pn̄t circūitus vie
eius. noui hunc hic illic hinc illinc. Nunc
agnū: nūc lupū: nunc tenebras: nunc lucē
ſe oſtendit. Nūc vt triſtes decipiat: triſta-
tur et ipſe. vt gaudentes illudat: fingit ſe
et ipſe gaudere. vt ſpirituales defraudet:
in angelum lucis ſe trāſfigurat. vt fortes

cõprimat: apparet agnus. vt mites deuo⸗
ret: apparet vt lupus. Iſtis cõſideratis ti
mẽdũ eſt ꝙ cadẽt ĩ retiacula ei⁹ pctõres.

Tertia pars.

¶ Tertiũ principale. re⸗

linquunt religioſi propriã volũtatem vbi
dicit. ſecuti ſunt eũ. Nos videm⁹ ꝙ canis
licz appetat carnẽ: vidẽs tñ dñm ſuum ex
oppoſito ambulare: relinquit ꝓpriũ iter:
et ſequitur dñm ſuũ. Et in hoc cõmenda⸗
ti ſunt apl'i: qui nõ ſolũ reliquerũt que di
cta ſunt: immo ſecuti ſunt magiſtrũ xp̃m
per obedientiã verã. de quoꝝ ſequela loq̃
tur btũs Greg. in home. Ad vnius iuſſio
nis vocẽ petrus ⁊ andreas relictis retib⁹:
ſecuti ſunt redẽptorẽ. Nulla ꝟo adhuc fa
cere miracula viderant. nihil ab eo de pre
mio eterne btĩtudinis retributionis au⸗
dierant: ⁊ tñ ad vnũ dñi preceptũ / hoc qđ
poſſidere videbãtur: obliti ſunt. Magna
fuit obedientia iſta. De premio iſti⁹ ſeque
le obediẽtie / fecit queſtionẽ btũs Petrus
ſaluatori di. Ecce nos reliquimus oĩa: et
ſecuti ſum⁹ te: qd ḡ erit nobis? Mat. xix.
Premiũ corñdẽs tali ſeq̃le ĩterdũ vocat
gl'ia: ĩterdũ theſaur⁹: ĩterdũ cẽtuplũ. Pri
mo gloria. Eccl'i. xxiij. Gloria magna eſt ſe
qui dñm. Verũ ꝙ aliqui ſequuntur deũ ꝑ
viã mandatoꝝ: ſicut boni ſeculares diui⸗
nis preceptis obediẽtes. et habebũt glo⸗
riã magnã. Sed ſunt aliqui qui ſequũtur
xp̃m nõ ſolũ per viã mandatoꝝ: immo eti
am per ſemitã cõſilioꝝ: ſicut religioſi qui
nõ ſolum de iſta ſequela habebũt gloriã:
immo theſaurũ in celo. de quorũ numero
fuit ille cui fuit dictũ. Si vis ꝑfectus eẽ:
vade ⁊ vẽde oĩa q̃ habes: ⁊ da pauperib⁹:
et ſequere me et habebis theſaurũ ĩ celo.
Mat. xix. Itẽ illũ theſaurũ vocatũ centu
plũ. ibidẽ Mat. xix. Vñ xp̃s rñdit petro.
Vos q̃ reliquiſtis oĩa. q: oĩa onera bono
rũ tẽporaliũ. federa amoꝝ ſeculariũ. ſcele
ra fetoꝝ ſecularium ⁊ corporaliũ. munera
bonoꝝ muneraliũ (al's mũdialiũ) et ſecu⸗
ti eſtis me volũtarie nõ coacte. vere nõ fi
cte prõpte cito nõ tarde: centuplũ accipie
tis pro tẽporalib⁹ relictis. ſicut dicit btũs
Hiero. ꝓ trãſitorijs eterna: que ꝑ numerũ
centenarium deſignãtur: licz incõparabi
liter plus valeant ſpũalia ꝙ temporalia.
Iſtoꝝ ſupernaturaliũ participes nos effi
ciat: qui in trinitate perfecta ⁊c̃.

¶ Dñica. vj. poſt feſtũ trinitatis. Ser. j.

Ltra non ſeruia

mus pctõ. ad Roma. vj. c.
Pro introitu noſtri ſermo⸗
nis formo talẽ regulã ſiue
propoſitionem.

Cupiens captiuitatẽ ſpiritualẽ et ſeruitu
tem effugere et declinare.
Cupiens celeſtẽ gloriam perenniter poſſi
dere et hereditare.
Cupiens eternã damnationẽ euadere: ac
nolens illuc tranſmeare.
Deſinat ſeruire peccato: et omnimode il⸗
lud perpetrare.

¶ Prima clauſula ſic declarat. pctm̃ em̃
multa mala fac̃ hoĩ: ⁊ ſpecial'r facit eũ ſer
uũ diaboli. vñ Ioh. viij. Qui facit pctm̃:
ſeru⁹ eſt pctĩ. itaq: ſicut ſeru⁹ nõ facit qđ
vult: ſed qđ dñs ei⁹. ſic pctõr non facit qđ
vult: ſz qđ diabol⁹. ij. Pet. ij. A quo q̃s ſu⸗
perat⁹ ẽ: hui⁹ ⁊ ſeru⁹ ẽ. iõ q̃ vult talẽ ſerui
tutẽ fugere: dz pctm̃ vitare. ¶ Scđa clau⸗
ſula ſic declarat. pctm̃ em̃ hoĩem ĩtãtũ dã
nificat ꝙ ei aufert oĩa bona gr̃e et glorie.
Eccl's. ix. Qui in vno peccauerit multa bo
na ꝑdet. ſ. bonũ gr̃e ⁊ gl'ie. Vñ recte pctõr
eſt ſicut ille q̃ ludit ad ſcaquas q̃ vno ictu
male facto: totũ ludũ ⁊ totũ lucrũ ꝑdit. ſic
vno ope male facto: tot⁹ fruct⁹ vite eterne
et gl'ie amittit. vñ Ezech. xviij. Si auerte
rit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua: ⁊ fecerit iniq̃tatẽ
⁊c̃. oẽs iuſticie ei⁹ q̃s fecerat: non recorda
bunt. Idcirco q̃ vult gloriã eternã: dz pec
catũ vitare. ¶ Tertia clauſula ſic declara⸗
tur. pctm̃ em̃ hoĩem onerat. pš. Iniquita
tes mee ſuꝑgreſ. ſunt ca. me. ⁊ ſi. on⁹ gra.
graua. ſunt ſu. me. ⁊ ĩtãtũ hoĩem onerãt:
ꝙ cogũt eũ ad infernũ deſcẽdere ſubito.
Tãtũ em̃ põderat pctm̃ ꝙ celũ nõ potuit
luciferũ ex quo peccauit: vna hora ſuſtine
re. vñ Luc̃. x. Videbã ſathanã ſicut fulgur
de celo cadẽtẽ. Qui ḡ vult dãnationẽ eter
nã euadere: dz pctm̃ vitare. q: vt đr ad Ro
ma. vj. Stipẽdia pctĩ mors. ſ. eterna. Ap⸗
paret ḡ tertia clauſula: ⁊ ꝑ ↄñs tota regu⸗
la preaſſumpta. Mõ ꝑdicta nr̃o ꝓpoſito
applicãdo: oẽs nos volum⁹ ⁊ deſideram⁹
Seruitutem et captiuitatem fugere ⁊ de⸗
clinare.
Gloriam celeſtẽ poſſidere ⁊ hereditare.
Dãnationẽ eternã effugere ⁊ euitare.
¶ Primũ ptz ꝑ ph̃m. j. Polit. q̃ dic̃ ꝙ oĩs

creatura ſeruitutẽ abhorret: ⁊ libertatem
aĩa cõcupiſcit naturał'r. Scđm ptz ꝑ pš. q̃
dicit ĩ pſona oĩm. Quẽadmodũ deſiderat
cer. ad fon. aq̃. ita deſi. ⁊c̃. Tertiũ pz Pro⸗
uer. xxiiij. vbi dic̃. Qui trahunt ad ĩteritũ
liberare nõ ceſſes. Et eccleſia etiã clamat
ad dñm. A dãnatiõe perpetua libera nos
dñe. Ex antedictis igit. ſ. maiori ⁊ minori
fiat rõ ⁊ ↄcludat ſic thema. ſcilz Vltra nõ
ſeruiamus peccato. In quib⁹ verbis nos
admonet apl's de duobus.
Primo vt recedam⁹ a ſtatu periculoſo. in
hoc qđ dicit. Non ſeruiamus peccato.
Scđo quanto tp̃e debeamus abſtinere a
pctõ. ĩ h̃ qđ dicit. vltra nõ ſuiam⁹ pctõ.

Prima pars.

¶ Primo dixi ꝙ admo⸗

net nos ꝙ recedam⁹ a ſtatu periculoſo. ſ.
a pctõ. Pctm̃ em̃ (ſicut ſupi⁹ fuit oñſum)
eſt ſtat⁹ valde ꝑiculoſus. q: nõ ſolũ ponit
hoĩem in ꝑiculo corꝑali: ſz etiã ſpũali. Et
ſpecial'r tres maneries ſiue ↄditiones ho
minũ pctõꝝ nũꝙ̃ ſunt ſine periculo ſpũa⸗
li et corporali. ſ. illi qui ſunt
Crudeles et auſteri.
Vani et ſuperbi.
Cupidi et auari.
¶ Dico ꝑmo ꝙ ꝑiculoſam vitã ducũt illi
q̃ ſunt terribiles et auſteri. Nã dic̃ Sene.
epl'a. xvj. ad lucillũ. Nemo (inq̃t) terribi⸗
lis põt eẽ ſecur⁹. Rõ ẽ: q: qñ duo ↄ̃ria cõ⸗
iũgunt: ita cito ſic̃ vnũ ꝑdominat: aliud
deſtruit quãtũ põt. ſicut patz de igne ⁊ de
aq̃. Sed hõ hz liberũ arbitriũ qđ nõ vult
cogi: et iõ ſi exiſtẽs ĩ dignitate officio ſiue
gradu: cõpellit ĩferiores nimis irrõnabili
ter ⁊ auſtere: et ferre facit qđ nõ vellẽt na
tural'r. Qui ex timore ſic viuũt: ita cito ſic̃
pñt auxilio ↄſilio vel aſſenſu nituntur de⸗
ſtruere cõpellentẽ: vt ſic ſine timore liberã
vitã ducãt. Et Ariſto. viij. Phyſ. docet: ꝙ
nullũ violẽtũ ẽ ꝑpetuũ vel etiã duratiuũ.
ſicut ptz de motu grauis ſurſum. ſz facere
ſiue ferre aliq̃d ex timore pene: violentat
liberũ arbitriũ q̃ad facta. ⁊ iõ dic̃ Ariſto.
ꝙ nullũ tale dñiũ ẽ ꝑpetuũ vel etiã dura⸗
turũ. iõ dic̃ Sene. vbi pri⁹. Sic timeri tã
domi moleſtũ ẽ ꝙ̃ foris. tã a ſeruis ꝙ̃ ab
alienis. Null⁹ ad nocẽdũ ſatis tut⁹ eſt: q:
null⁹ tã ſeruilis ↄditiõis: qui ꝓ loco ⁊ tp̃e
poterit moleſtare. h̃ ille. Exẽplũ hui⁹ nar
rat li. ix. libri ſpeculi hiſtorial. c. lxxxij. ꝙ ſi

culi ſuos ſuos ita dure ⁊ aſpere tractaue
rũt: ꝙ. lxx. milia ſeruoꝝ publice rebellaue
rũt: ⁊ adeo graue ⁊ atrox erat bellũ ꝑ mul
titudĩe viriũ: ꝙ nõ ſolũ ꝑtores rõanos: ſz
etiã ↄſules terruit. Iſti ſui tã dure rebel⸗
lauerũt quouſqz deuorare cadauera ĩuicẽ
ſunt cõpulſi. Sola autẽ vrbs meſſana ſer
uos liberal'r habitos ĩ pace ↄtinuit. Hoc
bellũ ſeruile mõſtra talia ꝑceſſerũt. rome
ex ancilla puer nat⁹ hñs q̃ttuor man⁹ ⁊ q̃t
tuor aures ⁊ hñs natura virile duplex. In
bononiẽſi agro fruges ĩ arborib⁹ nate ſũt
duplices: ⁊ ignis mõtes ↄſũpſit: ĩ ſignũ ꝙ
q: minores ſiue inferiores nimis arctati
ſunt ſuꝑiores ſuos exercerẽt ⁊ ꝓpter violẽ
tiã repugnarẽt. Et ꝙ ita contingat cõiter
docet exẽplariter ĩ natura. nã ꝓut. ij. lib.
ſpecu. hiſtorial. c. xix. legit ꝙ argẽtũ viuũ
flexibile et molle ẽ: ſz natural'r fugit ignẽ:
et iõ vocat ab alchimiſtis ſeru⁹ fugitiu⁹.
Exꝑimẽtũ ẽ ꝙ ſi ↄ̃ naturã ſuã ponat in re
ſicca ⁊ valde calida: ſicut ĩ pane recẽter ex
tracto de clibano ĩ pẽna obturata: ⁊ obtu
ratũ foramẽ vbi ĩmittit ĩ pẽnã: facit ſalta
re panẽ: ⁊ tãdem panẽ cõminuet ⁊ exibit.
Sic ĩ ꝓpoſito ẽ ꝙ frequẽter multi q̃ ſunt
ſatis nobiles ⁊ parati ad faciẽdũ q̃ decet
et debẽt: frãgunt timore: ⁊ arctãtẽ dãnifi
cãt vel occidũt. ſic̃ đr Prouer. xxx. Qui ve
hemẽter emũgit: elicit ſanguinẽ. ⁊ q̃ ꝓuo
cat iras ꝓducit diſcordias. Iõ cõſulit ille
Eccl'icus. c. iiij. cuiuſlibet ita dic̃. Noli eẽ
ſicut leo ĩ domo tua euertẽs domeſticos
tuos: et opprimens ſubiectos tibi.
¶ Dixi ſcđo ꝙ periculoſam vitã ducũt illi
pctõres q̃ ſunt ſuꝑbi. Sicut em̃ informat
Sene. lucillũ epl'a. xvij. dicẽs: Conſidera
(inq̃t) q̃ ſunt q̃ hoĩem ĩ ꝑniciẽ magis ĩſti
gẽt: ⁊ illa ĩpediũt vt tutior viuas: ſz inter
hec oĩa eſt põpoſa ſuꝑbia: q: illa ꝓuocat
bonos ⁊ malos: ⁊ iõ illa magis ĩpedit tu⸗
tã vitã. hec ille. Boni nitunt tales corrige
re ⁊ humiliare: et alij ſuperbi inuidi nitũ
tur eos deprimere. et q: põpoſus ⁊ ſuꝑb⁹
citi⁹ vult frãgi ꝙ̃ flecti: iõ tã ꝑ bonos ꝙ̃ ꝑ
inuidos finaliter deſtruet. Exẽplũ ponit
Seneca vbi prius. nã in acie iacẽs prete⸗
ritur cũ ſtãte pugnat. vult dicere ꝙ parci
tur humilib⁹: ⁊ cõtẽnunt ſuꝑbi et põpoſi
qui verbis ⁊ operib⁹ ſe extollũt tã boni ꝙ̃
mali repugnãt ⁊ eos deꝑmũt. De põpoſa
ſuꝑbia ꝙ etiã q̃ad potẽtiã final'r deſtrue⸗
tur. Narrat em̃ Euſebi⁹ in chronica ſua: ⁊

recitaꝛ ĩ ſpeculo hiſtoriali.lib.iiij.c.xviij.
ꝙ tarquinꝰ ſuꝑbus.xxv.annis rexit impe
riũ romanũ. hic ita ſuꝑbꝰ erat ⁊ crudelis
ꝙ facientibꝰ ꝯtra voluntatẽ ſuam nouẽ
genera penarũ adinuenit: tãdẽ nobiles
ſuam ſuperbiã non ferentes eũ de impio
expulerũt. ⁊ cõſimilia in libris regũ ⁊ ma
chabeoꝝ habenꝛ. Si ꝟo loquamur de põ
poſa ſuꝑbia quoad ſapientiã: confuſibilẽ
finẽ hꝫ. Legiꝛ eñ Eſa.x. de rege aſſyrioꝝ
ꝙ iactauit ſe ſic. In ſapiẽtia mea ĩtellexi:
et abſtuli terminos populoꝝ: et pꝛĩcipes
eoꝝ depredatus ſum. ſed ſicut ibi ſequiꝛ.
deus illi ſuꝑbo per ꝓpham dixit ꝙ cõbu
rereꝛ tota gloria eius in vna die. Si ꝟo
loquamur de põpoſa ſuꝑbia quoad ſan
ctitatẽ: et malũ finẽ ſortitur. ſic legimꝰ ꝙ
ſimon magus dixit ſe ꝓphetã dei et con
finxit ꝙ potuit volare ad celũ: qð tñ ſuꝑ
be preſumpſit cecidit et collũ ſuũ fregit.
Si loquamur de ſuꝑbia ex diuitijs et ge
nere: ꝯſideremꝰ illũ nobilẽ regẽ Pharao
nem: q̃ ex ſuperbia dixit. Neſcio dominuꝫ
et iſrael nõ dimittã. ſed qꝛ ſuꝑbe deo reſti
tit: opprimens ſibi ſubiectos filios iſrael
ipſe tandẽ perijt in mari rubro et populꝰ
eius totꝰ. Unde oĩa iſta complectẽs ille
Alanus doctor in lib. de arte ꝑdicãdi ſic
dicit. O q̃ diſſimilis eſt humilitati ſuper
bia: que luciferũ de celo eiecit: adã de pa
radiſo priuauit: gigantẽ occidit: linguas
ꝯfudit: nabuchodonoſor ĩ beſtiam tranſ
mutauit: populos in reprobũ ſenſum tra
didit: excecauit iudeũ: peremit obſtinatũ
deiſcit exaltatũ: hec ꝓlatos percutit: diui
tes in tumorẽ erigit: religioſos decipit:
hec hoĩem excecat ita vt nullus ſeipm̃ co
gnoſcere poſſit. hec ille.
¶ Dixi tertio ꝙ periculoſam vitã ducunt
illi q̃ ſunt cupidi et auari: q̃ nimis ſollici
tanꝛ circa tẽporalia perquirẽda. vñ Se
neca epl̃a.xl. ad lucillũ ſic dicit. Nulli po
teſt ſecura vita ꝯtingere: q̃ de diuitijs cõ
gregandis nimis cogitat. Ratio eſt: qꝛ il
le q̃ timet perdere vitã vel victũ: non eſt
ſecurꝰ de illis. ſed illi q̃ nimis ſollicitanꝛ
de habẽdo ſecurã vitã vel victũ: timẽt ne
perdãt illã: alioquin nõ forẽt ſolliciti cir
ca illã. Igiꝛ qui nimis cogitat de haben
do ſecurã vitã vel victũ: nunq̃ eſt ſecurꝰ
de vita vel victu: imo qui plus nituntur
facere ſecuros multotiens ſe faciũt nõ ſe
curos. Rõ eſt, dicit eñ ſeneca epiſtola.ij.
ad lucillum: ꝙ quondã ꝓ cuſtodia reruꝫ
nullis ſeris vel clauibꝰ vtebãtur: ſꝫ poſte
ri pro ſecuritate rerũ adinuenerunt ſeras
et claues. eoꝝ primus fuit Tubalcayn: q̃
deſcendit a cayn. primo qui volebãt fura
ri ſeruabant res ſine aliquo nocumento.
Modo ꝟo fures ſeras claues ac capſas
ꝯfringũt: res auferũt: reſiſtẽtes occidũt.
Sic igiꝛ ꝓuidendo de ſecuritate: ſe non
ſecuros faciũt. Et iſta nõ dico ego ꝙ illi
citum ſit diuitias cuſtodire: ſed qꝛ illicitũ
eſt iniurioſe eas et indebite ꝯgregare: et
congregatas a neceſſitatibus ꝓximi ſeq̃
ſtrare. ſicut cayn qui poſtq̃ talẽ ſecurita
tem adinuenit edificãdo ciuitates et ca
ſtra tẽporaliũ cupiditate cõmotus: quia
nõ ad honorẽ dei: nec ad vtilitatẽ ꝓximi
expendebat: ideo in fine occiſus perdidit
oĩa et maledictionẽ dei incurrit. Sic fa
ciunt mõ homines. ꝓpter ſuã ſecuritateꝫ
dant filias ſuas diuitibus et potentibus
maritandas. Et de multis talibꝰ ſcimus
quõ fuerunt ſubuerſi et ſubito deſtructi.
Et ſpecialiter in antiq̃ hiſtoria britonum
inueniꝛ: ꝙ due filie cuiuſdã nomine loyr
ſic dotate duobus ducibus britãnie cor
nelio et albanio: tandẽ patrẽ propriũ de
ſuo dñio expulerunt: et perſonã quã pa
ter poſuit heredẽ duo heredes filiarum
deſtruxerũt: et inter ſe totam angliam di
uiſerũt: et tandẽ vnꝰ aliũ interfecit: ⁊ to
tam hereditatẽ obtinuit. Et iſtos tales
ſic deplanxit ſalomõ Eccl̃s.ij.c. Studio
ſiſſime laboraui habiturꝰ heredẽ poſt me:
quẽ ignoro an ſapiẽs an ſtultꝰ futurꝰ ſit:
et dñabiꝛ in laboribꝰ meis q̃bꝰ deſudaui
et ſollicitus fui. Et eſt quicq̃ tã vanum?
Et ſuꝑ hoc ꝟbo beatus Hierony. ſic dicit
Uanũ eſt (inq̃t) trãſeũtia ꝯgregare: ⁊ va
nius non futura appetere: ſed vaniſſimũ
magno labore perq̃ſita incertis heredibꝰ
poſſidenda relinq̃re. hec ille. Iõ dñi mei
reuerẽdi/teneamꝰ ꝯſiliũ xpi di. Mat.xix.
Da pauꝑibꝰ ⁊ hẽbis theſauꝝ ĩ celo. ſ. eter
ne glie. quã nobis ꝯcedat ⁊c. Ciprianꝰ in
lib. de.xij. abuſiõi. inq̃r. Si vis cognſcere
mũdũ cito finiẽdũ: h̃ ſigna tũc appebũt.
Erit ſenex ſine ſenſu: ppl̃s ſine deuotione
pauꝑ ſine humilitate: diues ſine charita
te: religioſi ſine obediẽtia: ꝓlati ſine dili
gentia: clerici ſine caſtitate: mariti ſine fi
delitate: mulier ſine verecundia: domini
terrarũ ſine iuſticia. hec ille. Deo gras.

¶ Dñica.vj. poſt feſtũ trinitatis. Ser.ij.

Niſi abũdauerit
iuſticia vr̃a plus q̃ ſcribaꝝ
et phariſeoꝝ: nõ intrabitis
in regnũ celoꝝ. Matth.v.
Teſte ſacro eloquio/locum
ſumptuoſum cõmuniũ ſiue caſtrũ quattu
or genera hoĩm ſine difficultate ingrediũ
tur: et contraria illis ab ingreſſu iuſte re
pellunt. Digni introitu ſunt
Primo noti qui non ignorantur.
Scðo amici qui libenter inuitantur.
Tertio potentes qui multũ honorãtur.
Quarto apportãtes q̃ lete acceptãtur.
¶ Primi digni introitu ſunt noti: et igno
ti repellũtur. Nũquid Iohãnes euangeli
ſta tꝑe paſſionis xp̃i/intrauit domũ põti
ficis. Mõ filii abſalon filiꝰ dauid intrauit
ad regẽ.ij. Regũ.xiiij. Quid eſt hoc dictũ
moraliter: niſi ꝙ illi q̃ habẽt noticiã fidei
et per fidẽ habẽt noticiã de deo vero: in
trabũt in regnũ celoꝝ. In huius ſignũ la
tro ꝑ fidẽ/quã habuit: q̃ attẽtis circũſtan
tijs multis: fides illa fuit ſupergrandis.
Iſto modo baptiſmꝰ ꝑ virtutẽ fidei ad re
gnũ celoꝝ ſine medio ĩtroducit. Magna
eſt fides. magna eſt noticia fidei xp̃ianoꝝ
que ſic ad regnum celorũ notos et fideles
deo finaliter introducit. qꝛ q̃ crediderit ⁊
baptizatꝰ fuerit: ſaluꝰ erit ⁊c. Mar. vlti.
et apl̃s Heb.iiij. Ingrediemur in requiẽ
nos q̃ credidimus queadmodũ dixit. Si
cut iuraui in ira mea: ſi introibũt ĩ requi
em meã. Per cõtrariũ nõ intrabũt ꝑ oſti
um quod eſt fides: q̃ nõ per oſtiũ in ouile
ouiũ ⁊c. ¶ Scðs introitus in regnum eſt
amicoꝝ. qualis amicitia fuit ĩ btã magda
lena: ideo ingreſſa fuit in domũ phariſei.
vbi xp̃s erat ſimul fuit cum xp̃o. Ieſus in
trauit in quoddã caſtellum: ⁊ mulier que
dam martha noĩe excepit illũ in domũ ſu
am ex amicitia. Luce.x. et de tali introitu
habeꝛ Cañ.ij. Introduxit me rex in cellã
vinariã. ⁊ ordinauit in me charitatẽ. Ibi
in patria erit charitas ordinatiſſima: que
facit amicũ dei: et introducit nos ad glo
riam: immo ſine iſta nullus vnq̃ intrauit
nec intrabit. Per oppoſitũ nõ intrãt in re
gnum iracundi. ſicut poteſt oſtẽdi ꝑ ſeriẽ
verboꝝ euangelij: vbi dr̃. Qui iraſciꝛ fra
tri ſuo: reus erit iudicio. Qui iraſcitur ſi
ne cauſa reus erit iudicio. Aliq̃ exponunt
reum ſe debebit reputare. alij exponũt re
us iudicio eterne punitionis ⁊ ꝯdẽnatio
nis. Qui autem dixerit fratri ſuo racha: re
us erit concilio. Primo ira eſt in aĩo. ſecũ
do in voce cũ aĩo: ⁊ iſta grauior q̃ prima.
talis ſecundo modo iracũdus: reus eſt cõ
cilio. Racha eſt ꝯuitiũ procedens ab ira.
Minus eſt iudicium q̃ conciliũ. in iudi
cio eſt locus defenſionis: in concilio quã
do iudices conferũt qua pena puniẽdus
ſit talis reus. Qui autẽ dixerit fatue reus
erit gehenne ignis. qñ ad irã ſequitur in
famatio. tunc eſt grauiſſima ⁊ ei correſpõ
det grauiſſima pena. talis ira vbi ſũt gra
dus et directo opponitur charitati. ⁊ ta
les nõ intrãt in regnum. In huius ſignũ
non habens veſtem nuptialem. i. charita
tem fuit increpatus. Quomodo huc ĩtra
ſti non habens veſtẽ nuptialem? et demũ
fuit expulſus. Mat.xxij. ¶ Tertio intrant
in regnum potentes ⁊c. In cuius ſignum
filij iſrael potentiſſimi in terra promiſſio
nis circũierunt ciuitatem ſepties cum tu
bis: intrauerũt hiericho. Ioſue.vij. Uirtꝰ
fortitudinis que eſt vnum de donis ſpiri
tuſſancti: eſt cauſa iſtiꝰ introitus. ¶ Quar
to intrant apportantes. i. iuſti. i. qui iuſte
portant vnicuiq̧ quod ſuum eſt. Iuſticia
eſt vna porta per quam intratur ad regnũ
celoꝝ. Hec porta dñi iuſti intrabũt in ea.
in pſ̃. In huius figura noe vir iuſtus in
vijs ſuis cũ filijs intrauit in arcam. Geñ.
vij. Per contrarium/iniuſti non intrant:
nec phariſei: cũ vere non ſint: ſed ſolũ ap
parẽt iuſti. Siquidẽ eoꝝ iuſticia eſt
Iuſticia ſimulata.
Iuſticia preſumpta.
Iuſticia vendita.
Iuſticia diminuta.
Iuſticia auſtera.
Iuſticia ſuperficialis.
¶ Primo ſimulata: qñ exterius apparẽt
iuſti ad modũ ſepulcroꝝ dealbatoꝝ. de q̃
bus Mat.xxiij. Item iuſticia preſumpta.
Iſti eñ phariſei preſumebant ꝙ obſeruã
tie exteriores ſufficerẽt ad ſalutem. Item
iuſticia vendita. ſiquidẽ iſti phariſei ora
bant prolixe: nõ propter deũ: ſed propter
cõmodum temporale. Item iuſticia dimi
nuta. Iſti minora faciebant: et maiora di
mittebant. Itẽ iuſticia auſtera: quoniam
ipſi phariſei imponebãt onera grauia: di
gito aũt ſuo nolebant ea mouere. Itẽ iuſ

ſticia ſcribarum ⁊ phariſeoꝝ ſuperficialis exterior tm̄: qui cohibebant manū ⁊ non animū. Iſta iuſticia dūtaxat liberabat a pena tēporali: ſed nō introducebat ad regnū celoꝝ. Sed iuſticia xp̄i ſaluat in vitā eternam. et hoc eſt quod dicit thema. Niſi abundauerit iuſticia veſtra ⁊c̄. Ex q̄bus verbis innuitur

Primo defectus interior iuſticie iudeoꝝ.
Scđo effectus liberior iuſticie xp̄ianoꝝ.
Tertio fructus copioſe glorie beatoꝝ.

Prima pars.

¶ Hic de iuſticia chriſti:

que eſt ſufficiens et abundans pro introitu regni celorum: eſt proſequendum. Ubi ſciendū ꝙ iuſticia eſt multiplex: qm̄

Primo iuſticia naturalis rectificatiua.
Secūdo iuſticia legalis preceptorum implicatiua.
Tertio iuſticia equalis equi libratiua.
Quarto iuſticia ſufficiēs ſine diminutiōe.
Quinto iuſticia puniens pro culpe perpetratione.
Sexto iuſticia retribuens in meritoꝝ premiatione.

¶ Prima iuſticia naturalis rectificat hominē. Primo apud deū. ſcđo erga ꝓximū. tertio erga carnem ⁊ ſpm̄. Primo iuſticia naturalis eſt totū ſe dare deo a quo totū ſe habet. In ſignū huius fili⁹ dei totū hominē aſſumpſit. ſ. corpus ⁊ aīam in vnitate ſuppoſiti: et totū redemit. ergo totū debemus deo. ⁊ naturalis iuſticia hoc requirit ꝙ vnicuiqȝ detur qđ ſuū eſt. Itē iſta iuſticia facit hominē rectū erga ꝓximū. quo mō ſeruabit iuſticia iſta velle oīb⁹ ꝓdeſſe et nulli nocere/ iuxta ſnīam Sene. in lib. de quattuor virtutib⁹. Si iuſticiā ſeq̄ deſideras: nūc pri⁹ ⁊ ama vt amareris a deo. amabis em̄ deū ſi in hoc ipm̄ imitaberis: vt velis oībus prodeſſe. de qua Mat. vij. Quecūqȝ vultis vt faciant vobis hoīes: ⁊ vos facite illis. Idē habetur Tobie. iiij. ⁊ Luc. vj. Scđa pars iſtius iuſticie eſt nulli velle nocere: de qua itē Tobie. iiij. Qđ ab alio oderis tibi fieri: vide ne tu aliquādo alteri facias. Iſte due partes iuſticie ſunt due columne eleuantes aīam ad gloriam beatoꝝ. Eccli. xx. Qui operatur iuſticiā ipe exaltabitur. Itē iuſticia naturalis rectificat hominē erga carnē et ſpm̄. Qui regit ƀm ſpm̄ et rationē rectā: iuſticiā naturalē obſeruat. qui autē regit ƀm carnē: peruertit ordinē iuſticie. ideo tanꝙ tranſgreſſor iuſticie moriet: iuxta illud. Si ƀm carnē vixeritis moriemini eternaliter. Roma. viij. imo ibūt tales in ſuppliciū eternū: iuſti autem in vitā eternā. Mat. xxv.

¶ Scđa iuſticia legalis ⁊c̄. de iſta loquit phus. v. Ethi. vbi dicit/ ꝙ iuſticia legalis que implet precepta legis. ſed lex precipit actus oīm virtutū: ſicut dicit btūs Greg. j. lib. moral'. Lex precipit non delinquere actiue: qđ pertinet ad actū fortitudinis. Itē lex precipit nō mechari: quod ſpectat ad tēperantiā. et lex precipit non percutere: nō contendere. hoc ſpectat ad manſuetudinē. Quicunqȝ em̄ facit contra aliquā virtutē per circūſtantiā (al's certā inſtantiā) vel conditionē aliquam iniuſte: nō legaliter facit. iniuſtū em̄ operatur: ⁊ fit ſeruus diaboli ſeu pctī. Non ſic poſtulabat dauid cum dicebat. Greſſus meos dirige ƀm eloquiū tuum: vt nō dominetur mei oīs iniuſticia. Sed contrariū eſt de multis: q̄ licȝ iuſta faciūt: nō tm̄ bn̄ nec iuſte. ſicut qui faciūt elemoſynā de illicite acquiſitis: vel ꝓpter vanā gloriā: lȝ bonū faciāt vel iuſtū: nō tm̄ iuſte nec bn̄. De tali iuſticia legali: que eſt oīs virtus: loquit btūs Hiero. ī quadā ep'la. Oēs virtutū ſpecies vno iuſticie noīe continētur. Et btūs Bernar. in quodā ſermo. Rectus et iuſtus eſt ille: qui ad terrena cū curuat: ad celeſtia totus erigitur: qui diuine volūtati humiliter ſubijcit: cuius medium non exiēs ab extremis: paupertate ⁊ patiētia regulat.

¶ Tertia iuſticia equalis ⁊c̄. Iſta iuſticia ƀm docto. eſt quedam ſpecies iuſticie qua redditur vnicuiqȝ quod ſuum eſt. et diuiditur in iuſticiā commutatiua: ⁊ diſtributiuam. de qua Tullius in rhetorica. Iuſticia eſt habitus cū vtilitate ſeruata ſuā vnicuiqȝ tribuēs dignitatē. Itē macrobius. iuſticia eſt vnicuiqȝ ſeruare quod ſuū eſt. Et Sene. Quid eſt iuſticia niſi nature tacita generatio in adiutoriū inuēta. Iſtam iuſticiam depinxerūt antiqui imaginē ad modum virginis incorrupte: que erat gratiſſima in aſpectu: ſed terribilis luminib⁹ oculoꝝ: coronata accipitre: ſedēs in cathedra: tenens ſceptrū in manib⁹: equa lāce. Moraliter iuſticia eſt ſicut virgo pulcherrima incorrupta: q2 corrūpi nō pōt prece vel precio amore vel odio aut timore. vnde Seneca. Iuſticia nil iniuſtū pati pōt. vn̄ Ouid. lib. j. de transformatis vocat eā aſtreā virginē filiā aſtrei gigantis q̄ nūꝙ violari potuit. ſicut nec iuſticia. Addit etiam Ouid. qm̄ virtutes fugerunt ad celum ꝓpter horrorē vitiorū. iuſticia fuit vltima que receſſit. Itē licȝ iuſticia habeat gratū aſpectū ī ſe: tm̄ eſt acer ⁊ formidabilis his qui iuſte ꝑ ſuis demeritis puniūtur. Itē aſpect⁹ iſti⁹ imaginis nō nimis humilis: nec nimis atrox. et hoc bene ꝑtinet ad iudicem iuſtū. nā nimia humilitas in iudice dat ⁊ generat deſpectū: ⁊ nimia atrocitas generat horribilitatē. idō iudex iuſt⁹ dȝ eſſe medius inter vtrūqȝ. Coronata erat: q2 iuſticia eſt in ꝑpetuū coronata et triūphat. Sap. iiij. et ap'ls. In reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie. ij. Timoth. iiij. Iſta imago ſedebat in cathedra: qm̄ ad iudicē ꝑtinet ſedere in cathedra. Itē tenebat ſceptrū qđ eſt regale ſignū: ⁊ deſignat ꝙ ſine iuſticia nec regnū: nec reſpublica pōt bene regi. immo remota iuſticia regna non ſunt niſi magna latrocinia. ſicut dicit Augu. iiij. de ciuita. dei. c. iiij.

¶ Quarta iuſticia vocat ſufficiēs: de qua in themate ⁊ in euāgelio. ⁊ vocat iuſticia xp̄i que ſaluat aīas. vn̄ thema. Niſi abundauerit iuſticia veſtra ⁊c̄. dicebat xp̄s apoſtolis: nō intrabitis ī regnū celoꝝ. hoc eſt dictū. niſi mādata data legi impleueritis et alia queqȝ moralia neceſſaria ad ſalutē etiā docueritis implēda abūdāti⁹ ꝙ phariſei: qui ſolū cohibebāt manū et nō aīm: et vtrūqȝ cohibendū eſt. Nūquid malum cogitare: ⁊ malo cōſentire: eſt pctm̄: ⁊ iſta debēt (al's dicunt) eſſe in aīa. nō em̄ ſufficit ad ſalutē ab homicidio abſtinere: niſi quis irā et rancorē remiſerit in mēte. nec ſufficit a fornicatione abſtinere. ſi videris mulierem ad concupiſcēdum eā in corde. Siquidem in preceptis noui teſtamenti/ non ſolū refrenatur manus ſeu opus: immo etiam mala cogitatio. De iſta abūdantia iuſticie habetur Eſa. x. Conſummatio abbreuiata inūdabit iuſticiam. Doctrina euangelica vocatur breuis conſummatio. et apparet breuitas: qm̄ in duobus mandatis totam legem totaliter complet. vnde doctrina euangelica breuis et conſummata formam iuſticie exprimit abundanter. Iuſticia phariſeoꝝ promittebat terrenam poſſeſſionem. iuſticia vo xp̄i eternam appropriat manſionem. ergo iuſticia chriſti abundat. Item iuſticia phariſeorū docet ſeruare minora precepta: non maiora. Iuſticia vo chriſti docet vtrūqȝ. ergo iſta abūdat magis ꝙ prima. Itē iuſticia phariſeorum alligat onera grauia et importabilia: et ipſa non tangit ea vno digito: iuſticia vo illorum qui intraturi ſunt regnū celorum: primo ſeruat et cuſtodit illa que ipſi alijs ſeruare precipiunt. ergo magis abundat iſta ꝙ illa.

¶ Quinta iuſticia ſimul cum ſexta ⁊c̄. Nā iuſticia punitiua eſt quando per demeritum redditur ſupplicium: ⁊ merito premium. et ƀm hec remuneratio bonorū/ et pena malorum eſt opus iuſticie. Licȝ in omni opere dei ſint ſemper miſericordia ⁊ iuſticia: verū in aliquibus operibus dei miſericordia fit aperta: et iuſticia occulta: ſicut in iuſtificatione peccatorū. In aliquibus autem operibus eſt totum contrariū ſcilȝ iuſticia aperta: et miſericordia occulta: ſicut in damnatione paruulorum decedentium ſine baptiſmo. aliquādo vtrūqȝ occultum/ ſicut in tribulatione iuſtorum ſicut in iob. tobia ⁊c̄. aliquādo totū apertum ſicut in punitione reproborum/ et remuneratione iuſtorum. Ad quam merito et efficacia ſue ſacratiſſime paſſionis: ⁊ interceſſionibus intemeratiſſime virginis marie nos producere dignetur ieſus benedictus ⁊c̄.

¶ Dominica. vij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. j.

STipēdia peccati mors. Roma. vj. c. Attēto ꝙ ſtipendium eſt digna retributio que militib⁹ cōfertur et datur: triplicē militum differentiā introduco: qm̄ ſunt

Primo milites mundi.
Secundo milites chriſti.
Tertio milites diaboli.

Primi ſtipendijs contentātur. ſecundi ſtipēdijs coronant. tertij ſtipēdijs moriunt.

¶ Primi milites ⁊c̄. de iſtis Luc. iij. milites interrogauerunt. ſcilȝ iohannē. Quid faciemus et nos: quibus reſpōdit. Neminem cōcutiatis: neqȝ calūniam faciatis: et contenti eſtote ſtipendijs veſtris. O q̄ ſalubris doctrina ſi ſeruaretur. neminē inquit concutiatis per violentiā. et nemini

calũniam faciatis per fraudulẽtiã ⁊ frau-
dulentã maliciã.et contenti/eſtote ſtipẽ-
dijs veſtris.qualis miles fuit beatꝰ mar-
tinus:q̃ non ſolũ contentꝰ:imo de ſtipen
dijs nihil preter quotidianũ victum reſer
uabat.imo de craſtino nõ cogitabat. Ta-
les milites fuerũt illius legionis ſacrate
thebee:qui ꝓ defenſiõe reipublice arma
ſuſceperant:nec fidẽ xp̃i in aliquo viola-
re intendebãt. Sed poteſt queri quid eſt
ꝓprie ſtipendiũ de ratiõe vocabuli. Re-
ſpondetur ſm glo.ꝙ ſtipendiũ dr a ſtipe
pendẽda a ſubſtãtia ponderata:qm̃ retri
butio dabat militibus pugnãtibus ꝓ re
publica ad põdus. antiquitꝰ pecunia nõ
numerabat:ſed dabatur ad põdus ⁊ per-
ſoluebat. Lucrum fructus/merces/ſala-
riũ que dabantur pro labore:vocabãt ſti-
pendiũ.et ideo dicitur hic, ſtipendia pec
cati mors.

¶ Secũdo introductũ eſt ꝙ ſunt milites
ſtipendiarij xp̃i.quales ſunt oẽs genera-
liter xp̃iani. ſimiliter viri iuſti et ſancti.
quales milites fuerũt ſebaſtianꝰ/ hippo-
litus/tiburtius/valerianꝰ ſponſus beate
cecilie.quales milites fuerũt ſanctꝰ ludo
uicus rex francoꝝ: eduardus rex anglie:
karolus magnus: artuſius: imperatores
romani.qualis miles fuit timotheus di
ſcipulꝰ beati pauli apl̃i.de quo.ij. Timo.
ij.Labora ſicut bonus miles xp̃i. Ubi no
tantur quattuor que ad militem ſtrenuũ
requiruntur:vtpote

Diligentia.labora.
Decentia.miles.
Uirilitas. bonus.
Salubritas.chriſti.

Diligenter/decenter/viriliter/ ſalubriter
militãdo maxime et pugnãdo ꝓ republi
ca:et ꝯtra catholice fidei inimicos. de q̃
militia.j.Timoth.j. Hoc p̃ceptũ cõmen-
do tibi fili timothee vt milites bonã mili
tiam/hñs fidem ⁊ bonã cõſcientiã. bonã
multũ et ſalubrem hñs ſine errore cõſciẽ-
tiam.bonã p̃dicando ꝟbo/⁊ exẽplo. ergo
labora ſicut bonus miles xp̃i. Nã qui cer
tat in agone in hoc mũdo qui eſt locꝰ cer-
taminis:nõ coronabit niſi qui legitime
certauerit.ij.Timoth.ij. Narrat ariſtote-
les lib.politicoꝝ ꝙ non omni militi pu-
gnãti in macedonia dabat corona et ſer-
tum de lilijs:ſed ſolum illis militibꝰ qui
in pugna vincebãt:⁊ in certamine trium
phabãt.Itẽ narrat elimandus de mirabi
libus mundi:ꝙ olim milites romani qui
hoſtes reſiſtentes vicerũt: coronabantur
de palma ꝓ ſtipẽdio:ſed illi qui vicerunt
hoſtes fugiẽtes coronabant de lauro:ad
deſignãdũ ꝙ maiꝰ ſtipẽdiũ dabat illis q̃
vicerũt hoſtes fugiẽtes.Nõ qm̃ maior pu
gna erat et fortior in militibꝰ p̃mis.⁊ pal
ma eſt dignior lauro. ¶ Hic queritur de
militibꝰ in agone certãtibꝰ.hoc eſt in hoc
mũdo.ꝯtra quos hoſtes debẽt pugnare?
Rñdetur.contra mundũ:carnẽ: et diabo
lum.Contra mũdũ per paupertatẽ. ꝯtra
carnẽ per caſtitatẽ.contra diabolũ ꝑ cha
ritatẽ. Et alia arma multa ſunt:quibus
ſtipẽdiarij milites armantur:quoꝝ arma
ꝓpria non ſunt carnalia ſed ſp̃ualia. Le-
gitur ꝙ fuit quidã miles ſtipendiariꝰ ar-
mis carnalibꝰ.i.vitijs deditꝰ ⁊ armatus:
qui cũ iret ꝑ viam cũ ſuo ſcutifero:perue
nit ad viridariũ ameniſſimũ:⁊ dixit armi
gero ſuo.multũ laborauimꝰ. hic modicũ
quieſcamꝰ.hic inquit volo dormire:⁊ nõ
excites me:qr dũ ſatis dormiero ego me-
ipſum excitabo.Finaliter obdormiuit. q̃
dũ actu dormiret:vidit ſomniũ vtpote vi
debat ĩ ſomnijs vnũ militẽ totaliter iner
mẽ deſcendentẽ de equo albo in quodam
prato pulcherrimo.Itẽ videbat in dexte-
ra p̃te militis ſex iuuenes pulcherrimos
ip̃m cuſtodiẽtes:⁊ ĩ ſiniſtra p̃te erãt tres
figure terribiles dicentes audacter illis
ſex.pugnemus de iſto milite cuiꝰ ſit.q̃ pu
gnauerũt ⁊ tres de ſex triũphũ habuerũt
Quo facto excitatꝰ eſt miles dicens ſcuti-
fero ſuo. vbi ſumꝰ? Rñdit dñe nos ſumꝰ
in loco bono et tuto. et miles iterũ. q̃lis
hora eſt.⁊ ille.dñe media nox.Et miles ꝓ
cedamꝰ vltra qm̃ multa habeo expedire.
et rñdit armiger.dñe nos ſumus in loco
ſecuro:et nox eſt multũ obſcura:⁊ ignora
mus viã.et iterum miles. nec ꝓpter hoc
qm̃ neceſſario ambulare opꝫ. Finaliter
ꝓceſſerũt ambo:et venerũt ad pedem cu
iuſdã montis altiſſimi:et aſcẽdẽtes vene
rũt ad quoddã nemus:et demũ peruene
rũt ad cellã cuiuſdã heremite: et intrãtes
domũculã miles locutus eſt ad partẽ cuꝫ
heremita:et eidẽ totũ ſomniũ enarrauit.
Cui heremita.tuipſe es ille inermis. tu
es denudatus totaliter armis virtutum:
qm̃ propter malam et vitioſam vitã tuaꝫ
deſcendiſti de equo albo/vtpote de ꝟtute

innocentie et grẽ baptiſmatis in prato
multarũ delitiarũ. Sex in dextera iuue-
nes pulcherrimi cuſtodiẽtes ſunt pulchri
tudo/ſanitas/fortitudo/iuuẽtus/diuitie
ſpes longe vite.Tres in ſiniſtra/antiqui-
tas/infirmitas/mors. vincit pulchritu-
dinẽ et ſanitatẽ infirmitas. vincit iuuen
tutẽ et fortitudinẽ antiquitas.mors vin
cit diuitias et ſpem longe vite.

¶ In tertio loco fuit introductũ:qm̃ ſũt
milites diaboli.ſcꝫ peccatores.de quoruꝫ
militia:j.Pet.ij. Obſecro vos tãꝙ adue
nas et peregrinos abſtinere vos a carna
libus deſiderijs que militãt aduerſus ani
mã.Obſecro.nõ dicit precipio:licꝫ poſſꝫ:
cũ eſſet vicarius xp̃i:et prĩceps eccl'ie mi-
litantis.ad inſinuandũ charitatẽ nõ au-
toritatẽ. Tanꝙ aduenas et peregrinos.
vocat illos qui erãt ĩ iudaiſmo:qui erãt
cõuerſi ad fidem xp̃i:abſtinere vos ⁊c. di
cit quedã glo.ſuper mattheum/ꝙ in pu-
gna xp̃i prius ꝯ gulaꝫ agit. quia niſi priꝰ
hec refrenetur:fruſtra ꝯ alia vitia labora
tur.que militant aduerſus animã.i. ani-
mam impugnant. Iſtã pugnam tuba ce
leſtis expertus/dicebat. Caro cõcupiſcit
aduerſus ſp̃m ⁊c. Gal'.v. Grauis pugna
eſt iſta:cũ caro ſeu ſenſualitas ſit contra
ſp̃m ſeu rationem domeſticus hoſtis. in
qua militia ſiue pugna diligentia eſt ad-
hibenda.In eſopo legit talis fabula:ꝙ
fuit quidã qui habuit duas filias. vnam
dedit in vxorẽ cuidam hortolano:et aliã
cuidã figulo.nõ longe poſt viſitauit eas:
et primo venit ad illã quã dedit hortola-
no querens quid ageret. que reſpondit
pater mi ſi deus dederit nobis pluuiam
ad rigandũ hortũ:bene erit nobis. Poſt-
modũ venit ad aliam querens quid age-
ret.et illa.pater mi ſi deus dederit ſiccita
tem bene erit nobis. Et ille homo dixit
neſcio ſi debeo orare ꝓ pluuia vel ſiccita-
te. Ad propoſitum due filie in homine
ſunt caro et ſpiritus: que ſibi adinuicem
aduerſantur.ſed caro optat ⁊ petit plu-
uiam.ſcilicet carnalia deſideria:que for
titer militant aduerſus animam. Spi-
ritus eſt alia filia q̃ nobilior eſt: ⁊ illa pe-
tit ⁊ optat ſiccitatẽ.ſ.tẽperãtiã ⁊ abſtinẽ-
tiã rõnabilẽ.⁊ ꝓ illa eſt orandũ. ergo ſp̃ũ
ambulate.Galat.v. Narrat ꝙ fuit q̃dam
ſtipẽdiariꝰ miles:q̃ alijs pugnãtibꝰ exiuit
de acie grauatꝰ ſomno:⁊ obdormiuit ſub
vmbra cuiuſdã arboris.⁊ venerũt ſeptem
latrones ad caſuꝫ vidẽtes militẽ fortiter
dormientẽ:⁊ vnꝰ furatꝰ eſt calcaria ⁊ en-
ſem:ſecũdus furatꝰ eſt loricã:tertiꝰ furatꝰ
eſt ſcutũ:quartus equũ:quintꝰ lanceã:ſe-
xtus cingulũ: ſeptimus furatꝰ eſt galeam
tandẽ vulnerauit eum vſqꝫ ad mortẽ.nec
fuit excitatꝰ. Iſte miles eſt q̃libet xp̃ianꝰ
de numero illoꝝ militũ fortiter pugnãtiũ
quoniã militia eſt vita hoĩs ſup terrã. vt
dicat q̃libet xp̃ianus illud iob.xiiij.Cun-
ctis diebus q̃bus nũc milito:expecto do-
nec veniat ĩmutatio mea. Sed q̃s eſt iſte
miles ſeparatꝰ ab alijs? p̃ctõr eſt: qui bo-
nis ⁊ iuſtis militibꝰ fortiter pugnãtibus
contra mundũ carnẽ ⁊ diabolum:iſte ob-
dormiuit in delitijs:in diuitijs: in hono-
ribus tam fortiter ꝙ excitari non poteſt.
Qui ſunt fures ſeptem? ſeptẽ vitia capi-
talia.Primus fur ſiue latro eſt ſuperbia q̃
furatur calcaria ⁊ enſem.Per calcaria in-
telligitur timor mortis tẽporalis ⁊ timor
mortis eterne. ꝑ enſem ĩtelligit timor di-
uini iudicij.Sup̃bia ĩ milite vtrũqꝫ furat
et vulnerat militẽ letal'r ĩ oculis:ne vide-
at:ne ꝯſideret miſeriã ⁊ fragilitatẽ ſuã: q̃
cõſideratio ĩducit ad verã humilitatẽ.vñ
poeta. Si tibi gl'ia. ſi ſapĩa formaqꝫ det:
Sola ſup̃bia deſtruit oĩa:ſi comitet. Ta-
lis ſup̃bus nõ timet mortẽ nec tp̃alẽ: nec
eternã:nec timet diuinũ iudiciũ:nec miſe
riã corporalẽ ꝯſiderat:qr dormit. Iſtiꝰ p̃cti
ſtipẽdia mors eſt:q̃ mors p̃ vnũ hoĩeꝫ ĩtra
uit ĩ mũdũ:mediãte q̃ hoĩe p̃ctm̃:⁊ ꝑ p̃cm̃
mors.Rom̃.v.q̃ ſtipendia ⁊c. Scd̃s latro
inuidia peſſimꝰ latro.⁊ iſte furat loricã:⁊
vulnerauit militẽ ĩ naribꝰ. Per loricã in-
telligit charitas q̃ ad modũ lorice:oĩa p̃-
cepta leg̃:⁊ oẽs actꝰ virtutũ diuerſis anu
lis cõnectit:⁊ totũ corpꝰ munit. qr chari-
tas opit multitudinẽ p̃ctõrũ.Jacobi.v.⁊
Prouerb.x. Uniuerſa delicta opit chari-
tas.De iſta lorica charitatꝭ loq̃t Aug. li.
de doctrĩa xp̃iana.Sola charitas eſt que
vincit omnia: et ſine qua nihil valent
omnia. Inuidia latro furat iſtaꝫ loricã.⁊
vulnerat iſtã loricã in naribꝰ:ſi ſentiat bo
nuꝫ odorẽ:bonũ nomẽ:bonã ꝓſpitatẽ de
ꝓximo ſuo. Iſtius peccati ſtipẽdia mors
quia ſcriptum eſt.Inuidia diaboli mors
introiuit in orbẽ terrarũ.Sapien.ij. Ter
tius latro iracundia.et iſte furatur ſcutũ
Per ſcutum quod portatur in ſiniſtra ma

nu:intelligiṫ patientia:ſeu manſuetudo.
ad modum ſcuti habet tres angulos.vi-
delicet patientia in contumelijs ꝟboꝝ.
patientia in tolerãtia aduerſoꝝ. patiẽtia
in ablatione tẽpoꝛaliũ bonoꝝ.Iſte latro
poſtꝙ expoliauit militẽ ſcuto patientie:
vulnerauit eũ in auribꝰ: ne quis habeat
ſupꝛadicta audire aut ſtruere. iſtius pctĩ
ſtipẽdia moꝛs.Ratio:qm̃ ira eſt cã moꝛtꝫ
ſcꝫ homicidij.qui odit fratrẽ ſuũ homici-
da eſt.j.Jo.iij. Quartꝰ latro pigricia ſeu
negligẽtia.et iſte furaṫ equũ: per quẽ in-
telligiṫ totũ coꝛpus hoĩs. vñ iſtud vitiuꝫ
totũ coꝛpus ita doꝛmire facit: vt nullum
bonũ valeat operari. Talis eſt ĩ toto coꝛ
poꝛe vulneratꝰ.iſtius vitij ſtipẽdia moꝛs.
Ratio bona eſt. qꝛ ociũ moꝛs eſt: et viui
hoĩs ſepultura.hec ſeneca.Quĩtus latro
auaricia.et iſte furaṫ lanceam.per quam
intelligiṫ elemoſyna ſeu mĩa ad paupes.
Iſte latro vulnerat coꝛ letaliter: et vulne
rat manus. Vulnerat coꝛ: qm̃ coꝛ auari
diuitijs nõ ſaturaṫ. In quo aſſimilatur
igni. aſſimilatur inferno. Auarus ſemꝑ
rapit:et nunꝙ̃ ſatiaṫ.nunꝙ̃ dicit ſufficit
Hoc eſt letale vulnus leſio coꝛdis. Vul-
nerat etiã manꝰ:ne eas extendat ad pau-
peres xp̃i.manus iſtas. Iſtius peccati ſti
pendia moꝛs:ſicut ptꝫ de diuite epulone
guloſo immiſericoꝛde: q̇ moꝛtuꝰ ſepultꝰ
eſt in inferno.Sextus latro luxuria.q̇ fu-
ratur cingulũ militis. per qd̃ intelligitur
caſtitas.quo cingulo fuit cinctus ſanctꝰ
Thom̃.de aquino ꝑ angelũ ieſu xp̃i. Iſte
latro peſſimꝰ vulnerat militẽ in lũbis.vñ
ꝓpter hoc dictũ eſt. Sint lũbi veſtri pꝛe-
cincti ⁊c. Iſtiꝰ vitij ſtipendia ſunt moꝛs.
qm̃ ſm Berñ.iſtud vitium eſt amaritudo
eterna:et id̃ ſtipẽdiũ ſuũ eſt moꝛs eterna
ſ.moꝛs ſine moꝛte ſm Grego. Septimus
latro gula.et iſte furatur galeam. ꝑ quaꝫ
intelligo abſtinentiã.et vulnerat appeti
tum ſenſitiuũ iſte latro.cuius ſtipendiuꝫ
moꝛs.quare hoc? qm̃ teſte Seneca epl̃a
xij.ad lucillũ.mł̃tos moꝛbos fercula mul
ta fecerũt: et innumerabiles moꝛtes. At-
tentis oĩbus et ſingulis ſupꝛadictis: ſti-
pendia peccati moꝛs.Gen̄.ij. Quacunqꝫ
die comederis moꝛte moꝛieris. in eterna
moꝛte gehẽne. Itẽ ezechielis.xviij.Aĩa q̃
peccauerit:ipſa moꝛieṫ.et per ꝯ̃riũ ſequiṫ
imediate. Grã dei vita eterna. i.per gra-
tiã dei.Cuiꝰ vite participes ⁊c.Amen.

¶ Dñica.viij.poſt trinitatem.Si ſm car
nem vixeritis moꝛiemini.

¶ Dñica.vij.poſt feſtũ trinitatis. Ser.ij.

STipendia pec-
cati moꝛs.ad Roman̄.vj.
Iuxta ſcripture ꝟitatẽ ꝓ
nr̃i ſermonis introitu foꝛ-
mo talem ꝓpoſitionẽ.ſ.ꝙ
moꝛs tria mala in homine opaṫ.videlꝫ
Pꝛĩo pꝛiuat eũ ſenſu: ⁊ reddit ĩſenſibilẽ.
Scd̃o reddit fetidũ et hoꝛribilem.
Tertio reddit eũ viuere naturalr̃ ĩpoſſibi
¶ Pꝛĩa ps ſic declaraṫ. Videmꝰ ma- (le.
nifeſte ꝙ homo moꝛtuꝰ non ſentit ꝑcuſ-
ſus.nõ erubeſcit denudatꝰ. nõ reſpondet
vocatꝰ.Vñ in huius appꝛobationẽ legiṫ
iiij.Reg. iiij.c. ꝙ cum mulier ſunamitis
cõcepiſſet ⁊ peperiſſet filiũ pꝛopter meri-
ta et oꝛationes heliſei:ad paucos annos
puer moꝛtuus eſt.cũqꝫ veniſſet mulier ad
virũ dei in mõte:rogãs eũ vt filiũ ſuũ ſu-
ſcitaret:ait heliſeus ad puerũ ſuũ giezi.
Accinge lumbos tuos: et tolle baculum
meũ in manu tua ⁊ vade.Si occurrerit ti
bi homo nõ ſalutes eũ.et ſi ſalutauerit te
quiſpiã nõ reſpondeas illi.Et pones ba-
culũ meũ ſuper puerũ. Giezi autẽ poſuit
baculũ ſuper faciẽ pueri.Et dicit textꝰ ꝙ
non erat ei vox neqꝫ ſenſus. Poſtea iuit
illuc pꝛopheta ⁊ ſuſcitauit puerũ.Igitur
ꝑ̇ma pars apparet ꝟa.Scd̃a pars regule
ſic declaraṫ. oſtendit cõis experientia ꝙ
hõ moꝛtuus ĩmediate efficiṫ ita turpis ⁊
fetidus: ꝙ ſuꝑ terrã non põt diu tolerari
id̃ ne hoĩes inficiat poniṫ ſub terra ⁊ om
nes q̇ ipſum diligebãt moꝛtuũ fugiũt. id̃
dꝛ Eſaie.xxxiiij.Interfecti eoꝝ pꝛoijcienṫ
et de cadaueribꝰ eoꝝ aſcendet fetoꝛ.Et in
hmõi exemplũ legiṫ Jo.xj.ꝙ cũ ieſus fa-
ceret amoueri lapidẽ de monumento vbi
lazarus fuerat ſepultus:volẽte xp̃o ipſuꝫ
ſuſcitare dixit martha ad ieſum.Dñe iam
fetet quatriduanus eſt. Apparet ḡ ſecun
da pars ꝟa. Tertia pars regule ſic decla-
ratur.Videmus manifeſte ꝙ hõ non põt
moꝛtẽ vitare:nec ex quo moꝛtuus eſt põt
vitã naturaliter recupare. pꝛopter qd̃ dꝛ
Eccl̃s.viij.Nõ eſt in hoĩs poteſtate ꝓhi-
bere ſpiritum.nec hꝫ ptãtem in die moꝛ-
tis. ſed ſolus deꝰ eſt ille qui hꝫ poteſtatẽ
ſuꝑ moꝛtem hoĩs:vt patꝫ in ſuſcitatione
puelle de qua habeṫ Mat.ix. Nõ eſt moꝛ

tua puella:ſed doꝛmit.dicit glo. ſuꝑ Lu-
cam.viij.moꝛtua eſt hominibus q̇ ſuſci-
tare non pñt:ſed non deo cui aĩa viuit ⁊
caro ſuſcitata quieſcit.Apparet ergo ter-
tia pars et ꝑ conſequẽs tota regula pꝛe-
aſſumpta.Modo nr̃o ꝓpoſito applican-
do:pctm̃ facit ſuo ſeruitoꝛi.
Pꝛimo ꝙ non habeat ſenſum ſm huiuſ-
modi ſtatum.
Secũdo ꝙ eſt deo vilis et abominabilis
ꝓpter ſuum peccatũ.
Tertio ꝙ nõ põt ſpiritualiter viuere niſi
a deo auxiliũ ſibi fuerit datum.
¶ Dixi pꝛimo ꝙ exiſtẽs in peccato perdit
ſentimentũ ſeu oẽm ſenſum ⁊c. qꝛ de pec
catoꝛibꝰ dꝛ Eſaie.xliiij. Neqꝫ cognoſcunt
neqꝫ ſentiunt. Nam pctm̃ inficit et coꝛrũ
pit oẽs ſenſus coꝛpoꝛales. Pꝛimo coꝛrũ-
pit et claudit viſuꝫ. Sap.ij.Excecauit il-
los malicia eoꝝ. Et bñ excecatur.qꝛ nõ vi
det irã dei:et iuſticiã eius tenentẽ cõtra
eũ gladiũ.ad Rom̃.j. Reuelaṫ ira dei de
celo ſuper oẽm impietatẽ et iniuſticiam.
Scd̃o coꝛrũpit et claudit aures: ne ꝟbuꝫ
dei audiat:nec verba coꝛreptiõis nec ad-
monitionis.de tali dicit ps̃. Noluit intel
ligere vt bene ageret. Tertio pctm̃ clau-
dit homini os ne loq̃tur bonũ. dꝫ em̃ qui
libet os ſuũ aperire ad bñdicendũ et lau
dandũ deũ.ps̃. Repleaṫ os meum laude
ideſt fac me indeſinenter te laudare: vt
cantem tota die magnitudinẽ tuam.Vbi
dicit glo.qꝛ anteꝙ̃ eſſem feciſti me cũ nõ
eſſem.ſalutem mihi dediſti cũ peccaſſem
cognouiſti cõuerſum:et iuſtũ ꝑſeuerantẽ
coꝛonaſti.hec ibi. Sed peccatum claudit
hoĩ os ne delecteṫ in diuinis laudibꝰ.ps̃.
Os habẽt et non loquenṫ.⁊ alibi de quo
libet pctõꝛe.Os tuũ abundauit malicia:
et lingua tua concinabat dolos.Quarto
peccatũ claudit homini odoꝛatũ.cũ enim
deberet odoꝛare diuinas ſuauitates:odo
rat fetentes carnalitates.Eſa.iij. Erit ꝓ
ſuaui odoꝛe fetoꝛ.Quinto pctm̃ etiã clau
dit et debilitat manus.ita ꝙ homo eſt pi
ger ad operandũ bonũ: ⁊ ad largiendum
pecunias pauperibꝰ. Pꝛouerb.xxvj. Ab-
ſcõdit piger manũ ſuã ſub aſcella.Appa-
ret ḡ pꝛimũ ꝙ pctõꝛ ꝓpṫ pctm̃ ꝑfectũ ⁊c.
¶ Dixi ſcd̃o ꝙ pctm̃ fetet deo intantũ ꝙ
ꝓpter pctm̃ fere totũ diſſipauit mũdum
per diluuiũ.vt ptꝫ Gen̄.viij. Inſuꝑ deus
intantũ odit peccatũ:ꝙ ꝓpter peccatum
mundi innocentẽ vnigenitum interfecit.
Eſa.liij. Pꝛopter ſcelus ppl̃i mei percuſſi
eũ.Et ipſemet filius dei vt pctm̃ deleret
tradidit in moꝛtẽ aĩam ſuã. vt habeṫ ibi-
dem.Itẽ deus ꝑſecutꝰ eſt pctm̃ intantuꝫ
ꝙ ꝓiecit illd̃ de celo.et vidẽs ꝙ remãſe-
rat in mũdo:ipe in ꝓpꝛia perſona deſcen
dit:vt de mũdo fugaret pctm̃. vñ Anſel-
mus.Tolerabiliꝰ fetet caro putrida hoĩ-
bus:ꝙ̃ aĩa peccatrix deo et angelis eius.
Id̃ in figura huiꝰ legiṫ in vitaſpatrũ ꝙ
cũ quidã ſenex ambularet per heremũ:vi
dit angelos ſecũ comitãtes.vnũ ad dexte
rã: ⁊ alium ad ſiniſtrã. ⁊ cum inueniſſent
cadauer hominis fetidũ:ſenex obturauit
nares ſuas nõ valens ſuſtinere fetoꝛẽ:et
poſt occurrit ei iuuenis pulcher ⁊ gratꝰ:
ſꝫ luxurioſus: quo viſo angeli obturaue
rũt nares ſuas.et req̇ſiti ab heremita cur
hoc facerẽt:dixerũt.tu cũ ſis caro: ſentis
fetoꝛẽ carnis:nos ꝟo cũ ſimꝰ ſpũs ſolũ ſen
timꝰ ſpũalẽ fetoꝛẽ pctĩ.Apparet ḡ ſcd̃m.
¶ Dixi tertio ex quo cecidit hõ in pctm̃:
nõ põt vltra viuere ſpũalr̃ niſi a deo iuue
tur ſpũaliter.qd̃ ſic declaraṫ.Diĉ Aug̃.ſuꝑ
Jo.qꝛ ſicut aĩa ẽ vita hoĩs: ita deꝰ ẽ vita
aĩe.Et ꝓbat ſic.ſicut illud qd̃ facit coꝛpꝰ
viuere:opꝫ ꝙ ſit nobiliꝰ coꝛꝑe:ita illd̃ qd̃
facit aĩam glorioſe viuere: opꝫ ꝙ ſit no-
biliꝰ aĩa.aĩa autẽ nihil nobiliꝰ ꝓterꝙ̃ deꝰ.
qꝛ angelus licꝫ natura ſit nobilioꝛ aĩa:tñ
grã et gl̃ia hõ eſt ei equalis vel nobilioꝛ
etiam ſm fidẽ. ſicut ptꝫ de hoĩe ꝑ̇mo et
de beata virgine:de qua dꝛ ꝙ exaltata eſt
ſuꝑ choꝛos angeloꝝ ad celeſtia regna. ḡ
ſequiṫ ꝙ ſicut ꝑ ſeparationẽ aĩe a coꝛꝑe
fit coꝛpꝰ moꝛtuũ naturalr̃:ita ꝑ ſeparatio
nem dei ab aĩa fit moꝛtua ſpũalr̃.A tali
moꝛte deꝰ ſolus põt eã ſuſcitare: et ei vi-
tam reſtituere:ſicut dꝛ Joh̃.v. Sicut pa-
ter ſuſcitat moꝛtuos ⁊c. diĉ glo.in aĩabꝰ.
ſic et filius quos vult viuificat. Ex ante-
dictis fiat talis ratio.ſi ꝑ̇dicta tria moꝛs
coꝛpoꝛalis cõfert homini:et peccatuꝫ ſuo
ſeruitoꝛi eadẽ tribuit:ergo ſequiṫ ꝙ ſtipẽ
dia pctĩ eſt moꝛs.In q̇bus ꝟbis duo oſtẽ
dit apoſtolus.videlꝫ
Pꝛimo ꝙ peccatum eſt ſeruitiũ deo odio
ſum cõtra nos ꝓuocans eius indigna-
tionem.peccati.
Scd̃o ꝙ ſtipendiũ peccati eſt nobis dã-
noſum ⁊ periculoſum: qꝛ nos ꝑducens
ad coꝛruptionẽ.ſtipendia.

Prima pars.

¶ Dixi primo ꝙ ſeruitiū pctī eſt valde odioſum deo ⁊ hoī damnoſum. Rō eſt: qr ille q̄ eſt in pctō dr̄ eē ſeruꝰ vel captiuꝰ diaboli. vñ glo. ſuꝑ illud Ioh. viij. Qui facit pctm̄: ſeruꝰ eſt pctī. dic̄ ſic. Sicut ruſticꝰ hʒ ptātē ſuper aſinā ſuā: ſic diabolꝰ ſuꝑ pctōrē. Vñ ſicut captiuꝰ hʒ facere volūtatē dñi ſui: ſic pctōr hʒ facere volūtatē ipiꝰ diaboli. Et iō dicit Aug. ꝙ vita hoīm media eſt īter vitā angelorū ⁊ peccatorū. Si viuit hō ſm carnē cōparat̄ peccatoribꝰ: ſi viuit ſm ſpm̄ angelis ſociat̄. ita ꝙ ille q̄ eſt in pctō iumentis cōparat̄. Vñ qlibet illorū pōt dicere illud pſ. Vt iumētū factꝰ ſum apud te. qr pctōr dr̄ equus diaboli: qr ducit eū q̄ vult. et q̄cūq̄ pctōr vadit: ſemꝑ pctm̄ trahit ſecū. vñ Augu. loquens de tali miſerabili ſeruitute pctī ita dicit. O miſerabilis ſeruitꝰ hoīs. ſeruus hoīs aliqñ ſui dñi duris īpropꝑijs fatigatꝰ fugiēdo requieſcit. ſeruꝰ aūt pctī q̄cunq̄ fugit ſecū trahit. qr pctm̄ qđ facit intus manet. voluptas trāſijt: pctm̄ aūt nō trāſijt: preterijt qđ delectat: remāſit qđ pūgit. ſolus de pctō pōt liberare ille qui venit ſine pctō. hec ille. Talis autē ſeruitꝰ eſt nobis dānoſa ⁊ odioſa. Primo ē nobis dānoſa: qr quotidie augmētat penā: qr morās in pctō ſemꝑ addit pctm̄ pctō. et ita penam pene. qr vt dicit Greg. pctm̄ qđ ꝑ pniam nō diluit̄: mox ſuo pōdere ad aliud trahit ſicut qñ aliq̄s hō plꝰ differt ſoluere qđ dʒ ad vſurā: tāto plus multiplicat debitū et plus ſoluit. ſic quāto quis diutius erit in pctīs: tāto plꝰ ſoluet de pena: et mag̃ ꝯ ſe ꝓuocat diuinā īdignationē ⁊ irā. iō dr̄ ad Rom. ij. Scđm duriciā tuā ⁊ īpenitēs cor theſaurizas tibi irā ī die ire ⁊ reuelatiōis iuſti iudicij dei qui reddet vnicuiq̄ iuxta opera ſua. Et hec quantum ad primum.

Secunda pars.

¶ Dixi ſecundo ꝙ ſtipēdiū pctī eſt nobis dānoſum ⁊ ꝑiculoſum: qr īducit nos ad corruptionē. qr ſtipēdiū peccati mors. Retributio em̄ ⁊ ſalariū eſt mors corꝑalis. nā ꝓpter pctm̄ ītroducta eſt mors. Gen. ij. In quacūq̄ die comederis morte morieris. Hāc mortē ita ītroduxerunt diabolus ſuggerēs: ⁊ mulier comedēs: ⁊ hō ꝯſentiēs: ꝙ de cetero nō potuit mors de mundo reuocari. vñ pſ. Quis eſt hō q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē. q. d. nullꝰ. Vñ legit̄ ꝙ filiꝰ cuiuſdā diuitis ꝯſiderās ſe in breui moriturū: religionē intrauit. ꝓpter qđ pr̄ ſuꝰ monaſteriū deſtruere voluit. Cui filius dixit. Dñe quare monaſteriū iſtud deſtruere ꝓponis? q̄ rn̄dit. penitꝰ deſtruā niſi ad ſcl'm reuertaris. Rn̄dit filiꝰ. libēter pater ad ſeculū reuertar: ſi quādā malā conſuetudinē inde elimines. Rn̄dit pr̄ ꝙ libēter faceret. Et dixit filius. hec cōſuetudo eſt in terra tua: ꝙ ita iuuenes vt ſenes moriunt̄. Hāc ergo conſuetudinē timēs ne. ſ. inter iuuenes comprehēderer a morte: clauſtrū ītraui. hāc ꝯſuetudinē auferas: ⁊ ad ſeculū reuertar. Hec audiēs pr̄ ad verbū filij ſui mūdi vanitatē reliquit ⁊ religionē ītrauit. Attēdatis ḡ ꝙ mors eſt ſtipendiū pctī: ⁊ gladiꝰ illiꝰ q̄ celū ⁊ terrā fabricauit: q̄ ꝑ mundū diſcurrens nemini parcit: cui reſiſtere nemo pōt. Nam ſtipēdiū pctī eſt dānoſum et durū: ſi q̄s veſtrū attēdat qualiter ī morte cuiuſcūq̄ naſus frigeſcit: os cōtrahit̄ ⁊ rigeſcit: dentes nigreſcūt: facies palleſcit: vene ⁊ nerui corporis rūpūtur: ⁊ cor vt dr̄ in duo diuidit̄: oīa mēbra tanq̄ ligna ⁊ lapides areſcūt: nihil in hoc mūdo tā abominabile. ita tedioſum ſicut cadauer mortuum. vñ in aere nō ſuſpēditur ne inficiatur. in aqua nō proijcitur ne corrūpatur: ſed tanq̄ venenū peſſimū in foueam proijcitur ne amplius videatur. hec Bern. Quia ergo peccati ſtipendium eſt ita dānoſum: iuxta poſſe peccatum vitemus: et de commiſſis penitentiam agamus: quia vere penitentibus deus dat hic ſuam gratiam: et in futuro ſuā gloriam. quam nobis concedat ⁊c̄.

¶ Dñica. vij. poſt feſtū trinitatis. Ser. iij.

Miſereor ſuper turbam. Mar. viij. cap.

Proprietas que naturaliter ſequitur diuinam eſſentiam.
Poteſtas que eminenter manifeſtat diuinam excellentiam.
Fragilitas que notanter indicat calamitatem et miſeriam.
Inclinant deum noſtrum ad pietatem et miſericordiam.

¶ Primo inclinat naturalis proprietas dei: cui ꝓpriū eſt miſereri ſemꝑ et parcere ⁊c. Siquidē ſicut ſoli ꝓpriū eſt illuminare. ſicut igni propriū eſt cōburere. ſicut aque propriū eſt purgare. ſicut terre propriū eſt fructificare. ſicut aui ꝓprium eſt volare. ſic ſuo mō deo nr̄o ꝓprium eſt miſereri et parcere. Iſta ꝓprietas ī deo oſtēditur in hoc: qm̄ deus ſemper fuit: et ab eterno ſemꝑ eſt: et erit in ſempiternū miſericors. in pſ. cij. Mīa dñi ab eterno et vſq̄ in eternū. Itē deꝰ vbiq̄ miſericors. in celo: in mundo: in inferno. In celo miſericors vltra dignū premiando. In mundo miſericors peccatorē expectādo: ⁊ eidem miſericorditer indulgendo. In īferno miſericors citra condignū puniendo.

¶ Hic querit̄ cū deus ſit iuſtus ſicut miſericors: quare non dr̄. deus cui proprium eſt punire: vel iuſticiā facere: ſicut dicit̄. deus cui propriū eſt miſereri. Rn̄det̄ ꝙ ad faciendū mīam nō requirit̄ niſi voluntas dei ſolū: ad faciendū iuſticiā nō ſolū requiritur volūtas dei: īmo etiā requirit̄ opus ex parte hoīs cui iuſticia miniſtrat̄ De iſta mīa dei loquit̄ Bern. in ſermone. xlviij. ſuꝑ cantica. Miſeratio (inq̄t) que nō poterit explicari ſermone q̄ benigna: q̄ libera: q̄ gratuita. Ego peccabā: et tu diſſimulabas. nō cōtinebā a ſceleribꝰ: et tu abſtinebas a verberibꝰ. ꝓlongabā ego multo tēpore iniquitatem: et tu domine pietatem tuā prolongabas.

¶ Scđo principal'r poteſtas ⁊c. Quanto aliquis dñs/princeps maior: tanto mag̃ debʒ eſſe miſericordior. ſicut papa magis q̄ epus. et epus magis q̄ curatus. et rex magis q̄ dux. ſic gradatim qr deus ē ſumme potens: ſumme dr̄ miſericors. Exēplū de leone/qui eſt potēs inter alia aīalia ⁊ rex aīaliū: qui eſt natural'r miſericors: et in ſignū mīe leones ꝓſtratis parcunt: in hoīes pluſq̄ in feminas ſeuiūt et in īfantes. nō ſine magna fame puniūt. ſicut dic̄ Solinus de mirabilibus mundi. Dicunt etiā naturales ꝙ rex apum nō hʒ aculeū: in ſignū mīe naturalis. Ad iſtū intellectū loquit̄ ſapiēs Sap. xj. Miſereris oīm: qr potēs es. Diligis em̄ oīa q̄ ſunt: et nihil eorū odiſti q̄ feciſti ⁊c. ⁊ in collecta dñicali. Deꝰ qui oīpotentiā tuā parcēdo maxime et miſerādo manifeſtas. De iſta mīa omnipotētis dei loquit̄ quedā glo. ſuꝑ euangelium hodiernū per hūc modum. Miſereor (inquit) ſuꝑ turbā: et cōpatit̄ vt verꝰ hō: et ſatiat ex paucis panibꝰ multiplicatis tanq̄ verus deus.

¶ Tertio principal'r fragilitas et miſeria inducūt ⁊c. Saluator nr̄ verus deꝰ et verus homo/miſerias humanas ſuſtinuit: famē ſitim calorē laborē timorē infirmitatē fletū anxietates vigilias et final'r mortem. ꝓpter quas miſerias exꝑtas miſericors factꝰ eſt/iuxta doctrinā apl'i Heb. ij. Debuit ꝑ oīa fratribꝰ ſimilari. quatenus eſſet paſſibilis et mortalis: vt miſericors fieret actu: q̄ natura īquātū deus/miſericors erat. ⁊ ab eterno (ſicut dictū fuit) et fidelis nullū fallēdo: pōtifex mediator et pons fractꝰ fuerat in pctō ade. ſequitur. In eo em̄ in quo paſſus eſt. i. in ea carne in q̄ paſſus eſt ⁊ iudicatꝰ a pilato: et tētatus a diabolo. potens eſt ei qui tētatur a pctō auxiliari: a pctō miſericorditer liberando. Magna rō eſt ꝙ ille q̄ exꝑtus eſt miſeriā: eſt miſericors. ⁊ ꝙ ille q̄ indiguit mīa et ſibi facta eſt: ipſe idē tpe miſerie ⁊ neceſſitatis mīam faciat indigentibꝰ ea. Scriptū eſt. Vō indigens miſericors eſt. Proueb. xix. Greg. Omnipotēs deꝰ ideo principē apl'orū cadere ꝑmiſit: vt in culpa ſua diſceret q̄liter alijs miſereri deberet.

¶ Sed hic pōt queri q̄ fuerūt illa q̄ nr̄m ſaluatorē induxerūt ad miſerendū turbe. qm̄ ipſe dixit. miſereor ſuꝑ turbā. Rn̄det̄ qm̄ miſerie euāgelij q̄ttuor cauſe regiſtrātur: que ipſum induxerūt. Prima qm̄ victualia non habebāt. vñ in textu. Nō hn̄t qđ manducent. Scđa cā ꝓpter debilitatē quā ſuſtinebāt. vñ in textu. Si dimiſero eos ieiunos. Tertia cā propter locū deſertū vbi habitabāt. vñ in textu. qm̄ erāt in ſolitudine. Quarta cā propter laborē preteritū quē paſſi erant. vñ in textu. quidam autē de longe venerāt. Merito ergo dictū eſt ex grandi compaſſione: Miſereor ſuper turbā: quia iam triduo ſuſtinent me. quaſi dicat ſaluator.

Primo miſereor vere confeſſis ⁊ penitentibus.
Scđo miſereor tribulationē ſuſtinētibꝰ.
Tertio miſereor illis qui auxiliū preſtāt pauperibus.
Quarto miſereor humilibus et deuote obedientibus.
Quīto miſereor finaliter deū timētibus.

Sexto miſereoꝛ iniuriam ex corde remit/
tentibus.
Septimo diuina pꝛecepta implentibus.
¶ Pꝛimo miſericoꝛs ſaluatoꝛ miſeret ⁊c.
Jſtud miſereri patꝫ de multis peccatori
bus penitētibꝰ: ſicut de ſancto petro: ma
gdalena: mattheo: dauid: latrone: ⁊ de ni
niuitis. Jone. iij. Uidit deus opera eoꝝ:
quia cōuerſi ſunt de via ſua mala: ⁊ miſer
tus eſt ſuper maliciā quā locutus fuerat
vt faceret eis: et nō fecit. quare nō fecit?
qꝛ pnīam egerūt in pꝛedicatiōe Jone ꝓ/
phete. De iſta mīa habet Pꝛouer. xxviij.
Qui abſcondit ſcelera ſua: nō dirigetur.
qui autē confeſſus fuerit et reliquerit ea:
mīam cōſequet. Qui abſconderit ſcelera
ſua vtpote ſacerdoti. qui autē confeſſus
fuerit in foꝛo eccl'ie. et reliq̄rit ea: qm̄ h
eſt neceſſe al's eēt pctōꝝ irriſoꝛ. mīam cōſe
quet: que mīa eſt remiſſio pctōꝝ. magna
eſt: vt merito dicat peccatoꝛ vere penitēs
Mīa tua dn̄e magna eſt ſup me ⁊c. ⁊ ali/
bi. Miſerere mei deus ſm magnā mīam
tuā. Ergo derelinq̄t impiꝰ viā ſuā: et vir
iniquus cogitationes ſuas: ⁊ reuertatur
ad dominum: ⁊ miſerebit eius. Eſaie. lv.
Pꝛochdoloꝛ indigni ſunt impenitentes
mīa. longe ſunt valde a mīa xpi. Jn huiꝰ
ſignū ſcriptū eſt Ezechiel. ix. deus p̄cepit
ſex viris q̄ habebāt vaſa moꝛtis in manu
ſua. Nō parcat oculꝰ veſter: nec miſerea/
mini. Senē adoleſcētulū et virginē. par/
uulū et mulieres interficite. Sup quē vi
deritis ſignū thau. qđ eſt ſignum penitē
tie. ne occidatꝭ. Nēpe nullis a pnīa excu/
ſat dum ad etatē puenerit ſeptē annoꝝ.
¶ Scđo miſeret ⁊c. Dicunt iudei ꝙ deus
oīpotēs duas ſedes habꝫ in celo. vna vo
cat ſedes iuſticie: alia ſedes mīe. Jn ſede
iuſticie ſedet tpe pꝛoſperitatꝭ: ſed in ſede
mīe tēpoꝛe aduerſitatꝭ: qm̄ tunc expꝛeſſe
apparet mīa dei. quoniā vbi miſeria ibi
mīa. et vbi maioꝛ miſeria: ibi maioꝛ mīa.
vbi maioꝛ aduerſitas: ibi maioꝛ pietas.
vbi maioꝛ tribulatio: ibi maioꝛ cōpaſſio.
quapꝛopter cōmilitonibꝰ ſuis iudas ma
chabeus dicebat. Nūc clamemus in celū
⁊ miſerebit nr̄i dn̄s. j. macb. iiij. Specio
ſa mīa dei ī tpe tribulatiōis. Eccl'i. xxxv.
Cui alludit ꝓphia. Expectat dn̄s vt miſe
reat veſtri: ploꝛās nequaq̄ ploꝛab: miſe/
rās miſerebit tui. Eſa. xxx. Dicit ſeneca in
lib. de clemētia ad nerone: ꝙ mīa eſt vici
na miſerie ⁊ aduerſitati. hoc eſt ī miſeria
⁊ aduerſitate oñdit maxime mīa dei nr̄i.
¶ Sed poteſt queri in quo differūt miſe/
ratio ⁊ mīa? Rn̄det hugo de ſctō victoꝛe:
in h differūt ſicut fons ⁊ riuulꝰ in effectu
¶ Tertio miſerebit deus ⁊c. vn̄ bea. Aug.
Beati illi q̄ ſubueniūt miſeris: qm̄ illis re/
pendit vt per miſericoꝛdē dn̄m a ſuis mi
ſerijs liberant. Sup illo ṽbo. beati miſe
ricoꝛdes. Miſeret deus paupibus ī hoc:
qꝛ vult ⁊ p̄cipit ꝙ illis diuites miſereant
Eſtote īquit miſericoꝛdes: qꝛ qui miſeret
pauperi beatus erit. Pꝛouerb. xiiij. et qui
pꝛonus eſt ad mīaꝫ bn̄dicet. Pꝛouer. xxij.
⁊ btī miſericoꝛdes qm̄ ipi mīam ꝯſequēt.
Mat. v. Jmmiſericoꝛdes mīa finaliter
ſunt indigni. Judiciū ſine mīa fiet ei qui
nō facit mīam. Jaco. ij. Qui obturat au/
rem ſuā ad clamoꝛē paupis: ⁊ ipe clama/
bit et nō exaudiet. Pꝛouer. xxj. Ptꝫ de di
uite epulone īmiſericoꝛde: q̄ exiſtēs ⁊ cla
mās in toꝛmētis: poſtulās mīaꝫ guttam
aque nō potuit impetrare. Luc. xvj. Qui
iuxta p̄ceptū dei facit mīaꝫ: mīa dignꝰ eſt
de hac mīa Pet. de rauē. loquit ſatis pul
chꝛe. Jn regno celi coꝛā angelis et in con
uentu reſurgentium/ ꝙ abel paſſus ſit. ꝙ
mūdū ſaluauit noe ꝙ abꝛaā fidē ſaluauit
ꝙ moyſes legē tulit. ꝙ petrꝰ crucē reſu/
pinus aſcēdit deꝰ tacet: et clamat ſolum
q̄d pauper comedit. Eſuriui inq̄t ⁊c. Qui
em̄ miſericoꝛs eſt mīa dignꝰ eſt. Deꝰ em̄
miſeret paupibꝰ. vn̄ btūs Auguſt. Manꝰ
pauperū gazophilatium xpi. Jſta virtus
tam vtilis. tā mirabilis de malis alioꝝ
melioꝛat: de ſoꝛdibꝰ alioꝝ lauat: de paup
tate letat: de infirmitate alioꝝ ſanioꝛ ef/
ficit. Jpa mīa poꝛtat onera alioꝝ implēs
totaliter legē chꝛiſti. Alter alterius one/
ra poꝛtate ⁊c. ad Galatħ. vj.
¶ Quarto miſeretur deꝰ obediētibus. ſic
miſertꝰ eſt paulo: qui obtulit obedientiā:
cū dixit Act. ix. Dn̄e quid me vis facere?
⁊ poſtmodū cōfeſſus/ eſt mīam cōſecutꝰ.
et Sap. iiij. Gra dei et mīa eſt in ſanctos
eiꝰ. Jn quos ſctōs? in patriarchis abꝛaā/
yſaac/ ⁊ iacob. in noe: in iob: in moyſe: in
ſanctis aplis. qui oēs miſericoꝛdes fue/
runt. Jſti ſunt viri mīe quoꝝ pietates nō
defuerūt. Eccl'i. xliiij. Nec tobias inter ali
os debꝫ tradi obliuioni. Dicūt naturales
ꝙ aquila ex inſtictu ſuo hꝫ in nido duos
lapides pꝛecioſos. vnus eſt maſculus: et

alter femella: quibus lapidibus pulli ſui
a ſerpentiū moꝛſibꝰ defendunt. et mulie/
res in partu ſuo laboꝛātes meliꝰ ⁊ citius
liberāt. Dicūt em̄ naturales ꝙ vitulꝰ ma
rinus duas hꝫ pinnulas: quaruꝫ dextera
ſm Pliniū ſuppoſita capiti doꝛmiētis/
ipm̄ facit pꝛofundiſſime obdoꝛmire. Sic
iſto modo dꝛ eſſe moꝛaliter ſaluatoꝛ nr̄ in
ſcriptura et vocat vitulꝰ: et aquila ⁊c. Ui
tulus oblatus fuit in paſſione. leo foꝛtis
in reſurrectione. aquila in aſcēſione. Jſte
vitulus duas hꝫ pinnulas. ⁊ ſicut aquila
duos lapides pꝛecioſos iuſticiā ⁊ mīam:
in dextra hꝫ mīaꝫ: in ſiniſtra iuſticiā. Jſte
due filie ſunt due virtutes ſummi regis.
due domicelle: que cuſtodiūt regē. Mīa
et veritas cuſtodiunt regē. et roboꝛat cle
mentia thꝛonꝰ eiꝰ. Pꝛouer. xx. ⁊ ibidē ca.
xxv. Firmabit iuſticia thꝛonus eius. Per
iſtos duos lapides pulli fideles xpi/ ab
oī malo et periculo defendunt. Per mīaꝫ
que eſt in dextera: beati ī patria doꝛmiūt
et requieſcūt. Per iuſticiā que eſt in ſini/
ſtra: dānati in inferno puniuntur. Jſte
ſunt due partes regni xpi. ſunt due ſoꝛo/
res: que nunq̄ abinuicem ſeparant. Mi
ſericoꝛdia et veritas obuiauerūt ſibi: iu/
ſticia et pax ⁊c. in pſ. lxxxiiij. ⁊ Pꝛouerb.
xxj. Facere mīam et iudiciū magis placet
dn̄o ꝙ victime. Oſee. vj. ⁊ Mat. ix. ⁊. xij.
Mīam volo: nō ſacrificiū. ¶ Quinto mi
ſeretur deus deū timētibꝰ: et in deo con/
ſidētibus. De pmo Eccl'i. ij. Metuentes
dn̄m ſuſtinete mīam. De ſcđo cantamus
de nocte. Fiat mīa tua dn̄e ſup nos: quē
admodum ſperauimus in te. ⁊ in pſ. lvj.
Miſerere mei deus miſerere mei: qm̄ in
te confidit aīa mea. et alibi. pſ. cij. Quo/
modo miſeret pater filioꝝ: miſertus eſt
dn̄s timentibus ſe. Sperandū et cōfiden
dū in mīa dei: que nunq̄ deficit digne ⁊
deuote inuocātibꝰ eā. deus em̄ eſt multe
mīe oībus inuocantibus ſe. in pſ. lxxxv.
Sicut em̄ mater pupillo fameſcēti ⁊ cla/
manti ſolet mīam facere: ideo confidēter
clamabat dauid. Oſtēde nobis dn̄e mīaꝫ
tuā: et ſalutare tuū da nobis. Et licet in
dei mīa: q̄ magna eſt: ſit ſperandū et ꝯfi
dendū: tn̄ pꝛopter hoc diuina iuſticia nō
eſt omittēda nec obliuiſcēda. Expertū eſt
ꝙ oues iacent eq̄lr ſup latꝰ dextruꝫ atq̄
ſiniſtrū. per mediū annū ſuper vnū et per
mediū ſuper aliud. Sic moꝛaliter equa/
liter debemus cogitare ⁊ recoꝛdari de dei
mīa atq̄ iuſticia. Ratio eſt: qm̄ per iuſti/
ciam retrahimur a malo: ⁊ per mīam in/
clinamur ad bonum. Eccl'i. v. Mīa et ira
ab ipſo cito pꝛoximant. de iſta mīa al's
dictū eſt. Sed ꝓ finali ꝯcluſione accedat
illud apl'i. Non ex operibus iuſticie q̄ feci
mus nos: ſed ſm ſuam miſericoꝛdiā ſal/
uos nos fecit. ad Titū. iij. Cuius ſalutis
nos participes faciat ille ieſus ſaluatoꝛ
noſter: q̄ cū patre et ſpūſancto viuit ⁊ re/
gnat ꝑ infinita ſeculoꝝ ſecula. Amen.

¶ Dominica. vij. poſt feſtum trini/
tatis. Sermo. iiij.

Miſereoꝛ ſup tur
bam. Marci. viij. cap. et in
euangelio hodierno. Hono
rabiles domini ꝓ introdu/
ctione thematis ſciēdū: ꝙ
due chꝛiſti ṽtutes in noſtro themate im/
plicite continent. ſcꝫ virtus coꝛdialis cō/
paſſionis: ⁊ effectualis miſeratiōis. que
virtutes iſto modo differunt. quia cōpaſ/
ſio eſt virtus que in coꝛde eſt et in affectu
miſeratio in opere eſt et ī effectu. Et ideo
pꝛo introitu noſtri ſermonis eſt notan/
dum: ꝙ vtraq̄ iſtarum virtutū ante chꝛi
ſti incarnationē fuit abſcondita et occul/
ta: ſed poſt chꝛiſti incarnationem omni/
bus hominibꝰ declarata et manifeſtata.
Patet pꝛimum de virtute compaſſionis.
ante chꝛiſti incarnationē quattuoꝛ vide/
bantur dura et incompaſſibilia. ſcꝫ deus
angelus: celum: et moꝛs. Deus neminem
hominē diligebat. Angelus nullum ho/
minem: nec hominis animam in celum
deferebat. Celum nullum hominē ſuſci/
piebat. Moꝛs omnes homines deuoꝛa/
bat: et ad tartara rapiebat. ita ꝙ pꝛo illo
tēpoꝛe/ deus: angelus: celuꝫ: ⁊ moꝛs nihil
compatiebātur: niſi contritionem ioſeph
ideſt hominis. Amos. vj. Modo poſt xpi
incarnationē receſſit iſta duricia et incō/
paſſio: et aduenit compaſſio. nam tanta
fuit dei ad hominem compaſſio: ꝙ homi/
nes per ſuam pꝛopꝛiam moꝛtem reconci/
liauit. vt ait apoſtolus (ad Coloſ. j.) oīa
pacificans per ſanguinem crucis eius.

Angelus hoīem in paradiſuꝫ deportauit.
Factum eſt aūt vt moꝛeretur mēdicus ⁊c.
Luc.xvj. Celū ipm ſuſcepit.et ad ſuſcipiē
dum eū ſe aperuit.in cuius ſignū de bea/
to ſtephano legitur Act.vij.ꝙ vidit celos
apertos. Moꝛs que pꝛius dura et aſpera
erat:facta eſt dulcis. ita ꝙ a ſanctis non
timetur:ſed deſideratur.ad Philip.j. De/
ſideriū habens diſſolui ⁊ eſſe cū xpo. Sic
poſt xpi incarnationē.nō habemus pōti/
ficem qui nō poſſit cōpati infirmitatibus
noſtris.ad Heb.iiij. Duriciā ⁊ crudelitatē
igitur expulſam et cōpaſſionē inductā de
nūciat nobis xps per thema dicēs. Miſe
reoꝛ ſuper turbā. Ptꝫ ſcōm de virtute mīe
que ante xpi incarnationē fuit abſcōdita
et occulta: ſed poſt xpi incarnationē ma/
nifeſtata ⁊ dilatata. Conſtat em̄ ꝙ virtus
mīe fuit ante xpi incarnationem tm̄ in ce
lo.vñ Dauid pſ.xxxv. Dñe ī celo mīa tua.
et ſic nō erat nota nec manifeſtata niſi an
gelis. Deinde deſcēdēs de celo incluſit ſe
in quodam angulo.ſ. iudeoꝝ ⁊ ibi fuit co
gnita.pſ.lxxv. Notus in iudea de⁹. Dein/
de magis manifeſtauit ſe/ ponēdo ſe ī vir
ginis vtero per incarnationem. pſ.xlvij.
Suſcepimus deus mīam tuam in medio
tēpli tui. Deinde vltimo magis manifeſta
uit ſe et declarauit in tota terra et in toto
mūdo. pſ.xxxij. Mīa dñi plena eſt terra.
Sic de⁹ qui tm̄ olim videbaṫ ante xpi in/
carnationē miſericoꝛs ſuper turbā ange/
loꝝ:deinde ſup turbā iudeoꝝ: modo poſt
xpi incarnationē declarauit ⁊ manifeſta/
uit mīam ſuā ſuper terrā oīm iuſtoꝛum et
oīm pctōꝝ. Sic diuinā mīam declaratam
dilatatā ⁊ diuulgatā denūciat xps in the
mate dicens. Miſereoꝛ ſup turbā. Et hoc
ſufficiat ꝓ introductione thematis. Pro
cuius ꝓſecutione qꝛ in euangelio hodier
no fit mentio de quadā xpi pia ⁊ mirabi/
li mīa: per quā in deſerto ſatiauit ac ſatu
rauit quattuoꝛ milia hoīm abſqꝫ paruu/
lis et mulieribus de ſeptē panibus ⁊ pau
cis piſcibus: de quibus ſuperauerunt ſe/
ptem ſpoꝛte: idcirco circa mīam euange/
lij de iſta xpi mīa vidēda ſunt tria pͥncipa
liter in qbus erit materia toti⁹ ſermonis.
Primū eſt videndū in quib⁹ vel ſup qbus
xps facit vel monſtrat iſtam mīam.
Secundum que fuit cauſa motiua iſtius
miſericoꝛdie.
Tertium quod opus efficacie iſtius mīe.

Prima pars.

¶ Dico pꝛimo ꝙ eſt vidē
dum in quibus vel ſuper quibus ⁊c. et ad
hoc rñdet thema dicēs. ꝙ ſuper turbā mi
ſereoꝛ. Poſſet queri a ieſu quare ſup tur/
bam? Reſpōdeo per pꝛincipia phie:ꝙ in
materia diſpoſita per agens ad ſuſceptio
nē alicuius foꝛme/per agēs pꝛincipale in
troducitur illa foꝛma. hoc eſt em̄ qd̄ dicit
phs in.ij.de aīa. Actus actiuoꝝ ſunt ī pa
tiente diſpoſito. Sed ꝙ turba que eſt ho/
minū ſimpliciū et imperitoꝝ et laicoꝛum:
erat diſpoſita. ⁊ magis diſpoſiti erant iſti
ad recipiēdū foꝛmā diuine mīe ꝙ̄ magna
tes.ſ.pꝛincipes: vt ſcribe et phariſei: imo
iſti erant ſimpliciter indiſpoſiti. non igiṫ
mirū ſi ſuper turbā xps inducebat foꝛmā
ſue mīe: et nō ſuper magnates pꝛincipes
et maioꝛes. Tria enim fuerūt diſpoſita in
turba ad ſuſcipiēdum foꝛmā diuine mīe:
que nō fuerunt in potentibus:nec in ma/
ioꝛibus. Pꝛimo turba in chꝛiſtū credidit.
Joh.vij. De turba aūt multi crediderunt
in eū. Fides diſponit ad foꝛmā diuine mi
ſericoꝛdie. de maioꝛibus. de potētib⁹: pau
ci. Joh.vij. dixerunt phariſei. Nūquid de
pꝛincipibus aliq̄s credidit in eum: aut ex
phariſeis? ſed turba que nō nouit legem.
Quia igiṫ crudelitas et fides diſponit ad
diuinā mīam: que erat in turba: et non in
maioꝛib⁹: iō xps dixit. Miſereoꝛ ſup tur/
bā. Scōm diſpoſitū ad ſuſcipiēdū foꝛmā
diuine mīe que fuit in turba: ꝙ turba xpi
miracula laudauit. Luce.xj. Et erat ieſus
eijciens demoniū: ⁊ illud erat mutum. Ex
tollens vocem quedā mulier de turba ⁊c.
Hoc nō fuit in maioꝛibus: immo dixerūt
ꝙ in beelzebub pꝛincipe demonioꝝ eijcie
bat demonia. Et ſm̄ Bedā nō hoc aliq̄ de
turba: ſed phariſei calūniantes dixerunt.
Quia igitur laus diuina multū diſponit
ad foꝛmā diuine mīe ſuſcitandam: q̄ laus
fuit in turba: nō in maioꝛibus: ideo dicit
xps. Miſereoꝛ ⁊c. Tertiū diſpoſitū ad ſu/
ſcipiendum foꝛmā diuine mīe: que fuit in
turba: eſt ꝙ turba nō ſolū xpm laudauit:
ſed multū honoꝛauit. vñ ſcribiṫ Matth.
xxj. nō ſolū xpm laudādo. Turbe que pꝛe/
cedebant et que ſequebātur clamabāt di
cētes. Oſanna. ſed plurimi de turba ſtra/
uerūt veſtimēta ſua in via: et alij cedebāt
ramos de arboꝛibus ipſum honoꝛādo. Et

pꝛo iſta ſnīa notādū/ꝙ xps de oībus diui
tibus non legiṫ ꝙ habuit niſi vnū amicū
ſcꝫ zacheū. Luc.xix. De potētibus nō niſi
centurionē et regulū. Joh.iiij. De pꝛinci/
pibus nō niſi nicodemū. Joh.iij. De tur/
bis multos. Jn cuius ſignū/qñ turba.ſcꝫ
pauperes et ſimplices imperiti et laici in
die ramoꝝ xpm honoꝛabāt: potētes pōti/
fices phariſei et pͥncipes de xpi moꝛte tra
ctabant. Quia igiṫ turbe ⁊ nō potētes ad
foꝛmā diuine mīe recipiendam ſe diſpone
bāt: iō xps tanꝙ̄ in bene diſpoſitis ea in
eis inducebat: pꝛopter qd̄ xps dicit in the
mate. Miſereoꝛ ſuper turbā. Ptꝫ igiṫ pꝛi
mus tractatus nr̄i ſermonis: ī quo dixi ꝙ
erat videndum in quibus vel ſuper q̄bus
⁊c. Et reſpondit thema ꝙ ſuper turbā. Et
hoc de pꝛimo pꝛincipali.

Secunda pars.

¶ Dico ſecūdo pꝛincipa
liter ꝙ erat vidēdū circa noſtri ſermonis
ac thematis materiā: que fuit cauſa moti
ua iſtius mīe. Et reperio ſm̄ textum euā/
gelij: ꝙ triplex cauſa fuit que mouit chꝛi/
ſtum ad miſerendum turbe.
Pꝛima turbe magna patientia in expectā
do ſeu ſuſtinēdo. que notatur quādo di/
xit xps. Ecce iā triduo ſuſtinent me.
Scōa nature debilitas in ſeipſam ſuſten/
tando. quod notatur qñ dicitur. ne defi
ciant in via.
Tertia fuit magnus laboꝛ et fatigatio in
itinerando. quod notatur cū dꝛ. quidam
aūt ex eis delonge venerunt.
¶ Dico pꝛimo ꝙ pꝛima cauſa motiua mīe
xpi ſup turbā fuit turbe patiētia ⁊c. ⁊ iſtā
explicat xps qñ dicit. ecce iā triduo ſuſti/
nēt me. Notādū ad litterā ꝙ ſm̄ Chꝛyſ.
nō eſt credendū ꝙ turbe ſine viatico in ſo
litudine ad xpm venerint; ſed pꝛima et ſe
cūda die oīa conſumpſerunt. et pꝛo tertia
die alimentis carebāt: ⁊ iō xps ꝑpter hoc
fuit motus mīa ſuper turbā. ¶ Sed dice/
ret aliq̄s quare igitur ibi cū xpo remane/
bant? Rñdet Chꝛyſ. ꝙ duplici de cā. Pꝛi/
ma pꝛopter infirmos: quos ad xpm duxe/
rāt: ⁊ ſanari affectabāt ſicut ptꝫ Mat.xv.
vbi etiā iſtud miraculū recitatur. ⁊ ibi dꝛ.
Acceſſerūt ad eū turbe multe habētes ſe/
cū mutos cecos ⁊ claudos ⁊c. Scōa pꝛo/
pter documētum ſalutare qd̄ ab eo audie
bāt. ſicut tāgiṫ ī gl. ibi. ita ꝙ ex his duab⁹
cauſis/iā tertia dies aduenerat: ꝙ erāt in
ſequela xpi ipm.ſ. quātū ad ſua miracula
que cupiebant: ⁊ ſuā doctrinā quā libēter
audiebāt: expectādo. et ſic aliqua eis defi
ciebāt. Et iſta fuit cā litteralis mīe xpi ſu
per turbas.ſ. patiētia magna turbe in ex
pectādo quā explicat xps di. Qꝛ ecce iam
triduo ſuſtinēt me. Moꝛalr̄ ꝓ nr̄a intro/
ductione ſpūali. o vtinā ſimus cū iſta tur
ba ita deuoti ad xpm ꝙ eū expectem⁹: vel
cū eo ꝑſeuerem⁹ ꝑ tres dies. ita ꝙ de no/
bis poſſit dicere xps. Ecce iā triduo ſuſti/
nent me. Tres dies in q̄bus iſta turba de
uota ſuſtinuit xpm: vel perſeuerauit cum
chꝛiſto: ſunt moꝛaliter
Pꝛimus cognitio veritatis.
Scōs deteſtatio malignitatis.
Tertius operatio bonitatis.
Aliqui cognoſcūt oēs veritates de xpo et
credūt in eū: ſꝫ nec malū deteſtantur: nec
bonū operanṫ. de q̄b⁹ dicit apl's ad Tiṫ.j.
Cōfitenṫ ſe noſſe deū: factis aūt negāt. et
iſti ſolū ſunt vel expectāt: vel ſuſtinēt per
vnā diē xpm. iſti ſunt mali clerici. de iſtis
xps dicit: per vnā diem ſuſtinetis me. Alij
ſunt q̄ verū de deo cognoſcūt: ⁊ malū dete
ſtātur: ſed bonū nō operantur. et iſti ſunt
ocioſi ⁊ pigri qui ſuſtinēt ꝑ duos dies. de
quibus ipe pōt dicere: biduo ſuſtinēt me.
Aliqui verū cognoſcūt: ⁊ malū deteſtanṫ:
et bonū operanṫ. ⁊ tales ſunt ꝑfecti et ad
xpm deuoti. de iſtis dicit xps. triduo ſuſti
nēt me. Jſtos tales deus ꝓmouet ad ma
gnos gradus ⁊ honoꝛes. ⁊ de q̄libet iſtoꝝ
Gen̄.xl.ca. Tres em̄ dies ſunt adhuc poſt
quos recoꝛdabiṫ pharao miniſtri tui: ⁊ re
ſtituet te in gradū pꝛiſtinum. Uel iſti tres
dies ſunt tres gradus penitentiales.
Pꝛimus coꝛdialis contritionis.
Scōs verbalis confeſſionis.
Tertius realis ſatiſfactionis. de q̄bus pe
nitēs dicit. Poſt tres dies reſurgā. Mat.
xxvij. et de iſtis ſcribiṫ Exo.iij. Jbim⁹ viā
triū dierū in ſolitudinē. qui hꝫ vnū ſolum
xpm q̄ per vnū. qui duos/ꝑ duos: q̄ tres/
per tres. et de iſtis dicit chꝛiſtus. Triduo
ſuſtinent me.
¶ Scōa cā motiua mīe xpi ſup turbā/fu/
it nature debilitas in ſeipam ſuſtentādo:
quā explicat xps di. Si dimiſero eos ieiu
nos ⁊c. Conſtat em̄ ꝙ ſine viatico cibo et
potu natura eſt ita debilis: ꝙ non pōt ſu/
ſtētari. et ꝙ iſta turba eēt in tertia die: in

qua erāt cū xp̄o et redire ſine viatico et redire in ꝓpꝛia ꝓpter ieiunā naturā debilitas nō ſufficeret:ſed deficeret:⁊ iō indigebāt refectione. Moraliter nota ꝓ nr̄a ſpirituali inſtructiōe:ꝙ iſta turba deuota indigebat refectione xp̄i ꝓpter qꝺ dic̄ xp̄s. Si dimiſero eos ieiunos ⁊c̄. Nec mirū:qꝛ quattuoꝛ genera hoīm ſunt q̄ nō pn̄t ſuſtinere vel difficulter ferunt ieiunia:ideo indigent refectione.

Pꝛimi a magna egritudine releuati.
Secundi ex itinere fatigati.
Tertij pueri ablactati.
Quarti antiqui debilitati.

Ad ꝓpoſitū tales ſunt q̄ de nouo a peccato reſurgunt:et ad penitentiam veniunt. ¶ Pꝛimo ſunt de magna infirmitate cōualeſcētes.ſ.de infirmitate pc̄ti. de qua oꝛat dauid pſ̄.vj.dicēs. Miſerere mei dn̄e qm̄ infirmus ſum. Sed iſti ꝑ gratiā cōualuerūt de infirmitate.ad Heb.xj. ¶ Secundi ſunt itinerātes viā. Egreſſi em̄ ſunt viam paradiſi.qn̄.ſ.ſurgūt a pc̄tō. cuilibet iſtorū dꝛ.iij.Reg.xix. Surge comede. grādis em̄ tibi reſtat via.glo.Mat.xv. In via perit qui ſine celeſti pane ad patriam tēdit. ¶ Tertij ſunt quaſi pueri ablactati. vn̄ dicit eis petrus.j.Pet.ij. Sicut modo geniti infantes rōnabiles ⁊ ſine dolo lac cōcupiſcite. ¶ Quarti fuerunt in pc̄tis inueterati.pſ̄. Inueteraui inter om̄es inimicos meos. Quia igit̄ tales a magna infirmitate cōualeſcētes aut releuati ⁊c̄. Indigent refectione:cū tales qui de nouo a pc̄tō reſurgūt:⁊ ad pn̄iam veniūt:figurati in turba de qua euangeliū loquit̄.iō nō mirū ſi indigēt refectione xp̄i.ꝓpter qꝺ dicit xp̄s Si dimiſero eos ieiunos ⁊c̄.

¶ Tertia cauſa motiua mīe xp̄i ſuꝑ turbā fuit magnus laboꝛ in itinerādo.quem explicat dicēs. Quidā aūt ex eis delōge venerūt.ſ.de villis:de ciuitatibꝯ.et delōge:qꝛ quidā a duabus leucis diſtantibꝯ.quidā a tribus ⁊c̄. Sed ꝓ nr̄a inſtructiōe morali notandū: ꝙ quidā veniūt ad xp̄m de longe.quidā depꝛope. Delōge veniūt qui de pc̄tō ad gratiā veniūt. quia ſcriptū eſt pſ̄.cxviij. Lōge a pc̄tōꝛibus ſalus. Depꝛope veniūt oēs qui de gr̄a vel in gratia ꝑſiſtūt. Et inter iſtos eſt iſta dr̄ia. Qꝛ inter illos qui delonge veniūt:quidā veniunt de pc̄tō:qꝺ cōmiſerunt per infirmitatē. ſicut petrꝯ qui negauit xp̄m timoꝛe moꝛtis. de quo ſcribit̄ Mat.xxvj. Petrus aūt ſequebat̄ eū alonge. Alij veniūt ad xp̄m de peccato qꝺ cōmiſerunt per ignoꝛantiā:et iſti veniūt magis delōge:maxime ſi ignoꝛantia ſit affectata:ſicut venit paulus:qui dicit.j.Timoth.j. Ignoꝛās feci in incredulitate. Alij veniūt ad xp̄m penitēdo de peccato qꝺ cōmiſerūt per apertā maliciam:ſicut dauid in adulterio ⁊ homicidio qꝺ cōmiſit de vria. et tales veniūt de lōgiſſima via. De iſtis ꝓ ſtatu pc̄ti dicit deꝯ Hiere.xij. Pꝛope es tu oꝛi eoꝝ:ſꝫ lōge a renibus eoꝝ. Inter iſtos illi q̄ perſiſtūt in gr̄a:⁊ veniūt ad xp̄m depꝛope: etiā eſt triplex differētia. Nā q̄dā veniunt de valde ꝓpe:ſicut virgines:inter quas pꝛincipaliter btā virgo.quidā de nō ꝓpe: ſicut vidue q̄ de magis remoto.q̄dā depꝛope ſicut coniugati. de oībus iſtis dicit dauid pſ̄.cxliiij. Pꝛope eſt dn̄s oībus inuocātibus eū:oībꝯ inuocantibus eū in veritate. Et hoc de ſecūda parte pꝛincipali ſermonis: in qua dixi ⁊c̄.quare ⁊c̄.

Tertia pars.

¶ Dixi tertio pꝛincipaliter

ter ꝙ circa nr̄m ſermonē/⁊ thematis materiā eſt videndū:qꝺ fuit xp̄i mīe ſuꝑ turbā opus effectiuū. Et ſm tenoꝛē euāgelij pꝫ: qꝛ effectuale opus mīe xp̄i fuit ꝙ ſaturauit iſtā turbā de ſeptē panibꝯ ⁊ ſeptē piſcibus:⁊ de reliquijs ſuperauerūt ſeptem ſpoꝛte. Simile xp̄s ante fecerat miraculū in ſaturatione q̄nqꝫ milia hominū de quinqꝫ panibꝯ oꝛdeaceis ⁊ duobꝯ piſcibꝯ ⁊ ſuperauerūt duodecim cophini fragmētoꝝ. vt dꝛ Mat.xiiij. Mar.vj. Luce.ix. et Joh.vj. Vn̄ eſt vidēdū de iſto miraculo:⁊ de illo in quo cōueniūt:⁊ in quo differūt. Cōueniūt in tribus:et differūt in totidē.

Pꝛimo quia in vtroqꝫ chꝛiſtus fuit:et benedixit panes.
Secundo turba diſcipuloꝛum que panes diſtribuit.
Tertio q̄ad locū:ꝙ vterqꝫ in deſerto fuit.
Quarto quoad modū:quia in vtroqꝫ xp̄s panes multiplicauit.
Quinto in modo numerādi: qꝛ in vtroqꝫ pueri et mulieres excluduntur.
Sexto qꝛ in vtraqꝫ refectione dicit̄ de cōuiuis:quia ſaturati ſunt.

Sed diſconueniūt in iſtis que ſequūtur.
Pꝛimo in numero panum.

Secundo in qualitate:quia illi oꝛdeacei: iſti triticei vt pie creditur.
Tertio in illo duos piſces.in iſto paucicu li piſces paruuli.
Quarto quoad modū diſcumbēdi: qꝛ hic ſuper terrā:ibi ſuper fenum.
Quinto quoad quantitatē reliquiarū:qꝛ ibi duodecim cophini : hic ſeptē ſpoꝛte. qꝺ videt̄ miraculo derogare: cū ibi plures fuerint comedētes ꝙ̄ hic: et tn̄ plus illic ſuperauit:ꝙ̄ hic.
Sexto quoad numerū cōuiuarum: qꝛ ibi quinqꝫ milia:hic q̄ttuoꝛ milia. Sed ſm ꝙ dicit Chꝛyſ.ſuꝑ Mat. nō vacat a myſterio:iō allegoꝛice ⁊ moꝛal'r loquēdo/ſeptē ſunt circa iſta duo xp̄i cōuiuia notāda. Unum circa conueniētiam:et ſex circa differentiam.

Pꝛimo circa conuenientiam. circa hoc,ꝙ dicit:ſaturati ſunt.
Scd̄o circa dr̄iam circa hoc ꝙ dꝛ:in p̄mo ꝯuiuio fuerūt q̄nqꝫ panes:⁊ ī iſto ſeptē.
Tertio circa hoc quia illi erāt oꝛdeacei: et iſti triticei vt hic creditur.
Quarto circa hoc ꝙ dꝛ ibi duo piſces.hic pauci piſciculi.
Quinto circa hoc ꝙ dꝛ ibi ſedebāt ſuꝑ fenum.hic ſuper terram.
Sexto circa hoc ꝙ dꝛ ꝙ ſuperauerūt ibi duodecim cophini.hic ſeptem ſpoꝛte.
Septimo circa hoc ꝙ ibi dꝛ. erāt cōuiue quinqꝫ milia.hic quattuoꝛ milia.

¶ Pꝛimo circa hoc ꝙ ꝯueniūt iſta duo cōuiuia ī hoc ꝙ dꝛ ſaturati ſunt:⁊ moꝛal'r:⁊ allegoꝛice ē notādū:ꝙ glo.Mat.xv.agēs de iſto miraculo q̄ttuoꝛ tp̄a ponit. Pꝛimū ante legē.ſcd̄m ī lege.tertiū in euāgelio ⁊ in gr̄a.q̄rtū ī paradiſo ⁊ in celeſti gl'ia. In pꝛimo tp̄e nō fuit ſatietas in ītellectu : qꝛ hoīes deū nō cognoſcebāt: nec in volūtate:nec in affectu. qꝛ iuſtificari ꝑ gratiā nō poterāt. Pro illo tp̄e hoīes erāt tenebꝛis obſcurati:offuſcatū ītellectū habētes q̄ad pꝛimū.alienati a via dei q̄ad ſcd̄m. Scribit̄ Joh.j. Erat lux vera ⁊c̄. In tp̄e ſcd̄o. ſcꝫ legis fuit ſatietas ſemiplena:qꝛ ītellectus ꝑ legē quoad dei cognitionē:ſꝫ volūtas ⁊ affectꝯ fameſcebant q̄ad iuſtificationē.qꝛ ex operibꝯ legis nō iuſtificat̄ oīs caro.i.hō.inq̄t apl's Rom.iij. In tertio tp̄e ſcꝫ ī euāgelioꝛ ī gr̄a/eſt ſatietas plena:qꝛ et ītellectꝯ deū cognoſcit:⁊ volūtas iuſtificat̄ ꝑ gratiā;⁊ deū diligit. Gr̄a et veritas per ieſum xp̄m facta eſt. vt inq̄t Joh.c.j. In quarto tp̄e.i. ī patria erit ſatietas pleniſſima:qꝛ totꝯ hō īterioꝛ et exterioꝛ. Interioꝛ ſatiabit̄ ī diuinitate. exterioꝛ ī humanitate. Saturatio igit̄ iſtiꝯ ſignat moraliter ⁊ ſp̄ualiter ſaturationē quā habemus de deo hic ī via ꝑ gratiā:⁊ in futuro ꝑ gloriā. De iſta turba ſcribit̄ in pſ̄.xvj. Satiaboꝛ cū apparuerit gl'ia tua. de iſta turba ī pſ̄.lxxvij. Manducauerūt ⁊ ſaturati ſunt nimis:et deſideriū eoꝝ attulit eis:et non ſunt fraudati a deſiderio ſuo. Et qꝛ de iſta ſaturatiōe deo gr̄as egerūt: iō īpletū eſt ī iſta turba illud pſ̄.xxj. Edent pauꝑes ⁊ ſaturabūtur: ⁊ laudabūt dn̄m qui requirūt eū ⁊c̄. Et nō mirū ſi fuerūt ſaturati ꝓpter tria em̄ ſatiatūr hō qn̄ comedit.

Pꝛimo pꝛopter ſtomachū. ita iſti tales qꝛ xp̄s de eis dixit. Nec habent quod manducent.
Scd̄o qn̄ eſt a malis humoꝛibꝯ expurgatus. ita iſti tales qꝛ xp̄s pꝛius eos ſanauit ꝙ̄ ſatiauit. pꝫ Mat.xv. ſic habuerūt vomitum peccatoꝝ ſuoꝛum.
Tertio qn̄ q̄runt palatū ſapidū:ſicut iſti. nimis em̄ xp̄i verba eis ſapiebant:ꝙ ab ipſo recedere neſciebāt. dic̄ em̄ illud pſ̄. cxviij. Q̄ dulcia faucibꝯ meis eloq̄a tua ſuper mel oꝛi meo.

¶ Scd̄o circa illa duo ī q̄bus iſta duo xp̄i cōuiuia diſcōueniūt:ē notādū circa h̄ qꝺ dꝛ:ꝙ ī p̄mo ꝯuiuio fuerūt q̄nqꝫ panes: ⁊ in iſto ſeptē. Cur tā varie: Rn̄. ſm Chꝛyſ. ꝙ ꝑ illos q̄nqꝫ figurat̄ doctrīa leg̃ moyſi q̄ eſt ī q̄nqꝫ libꝛis. Per iſtos ſeptē doctrina legis euāgelice: ī qua ſeptifoꝛmis gr̄a ſp̄uſſctī dat̄.⁊ ꝑ ſeptē ſacr̄a hō renouat̄:⁊ ꝑ ſeptē btītudīes deducit̄ ad octauū. ī lege de ſeptē nūꝙ̄ deueniēdū ē ad octauū. ¶ Tertio circa illud ꝙ erant ibi panes oꝛdeacei iſtic vt credo triticei. Cur tā varie: Rn̄deo ſm Chꝛyſ. qꝛ ſicut ſapidioꝛes panes triticei ꝙ̄ oꝛdeacei:ſic ſapidioꝛ et delitioſioꝛ ē lex euāgelica ꝙ̄ moyſaica. Bern̄. ſuꝑ can̄.ſmo.xiij. Nō ſicut gr̄a ita ⁊ lex.ꝙ̄ diſſimili vultu ad oēm cōſtātiā ſe offerūt. ¶ Quarto circa illꝺ.ibi fuerūt duo piſces hic pauci piſciculi. Cur tā varie: Rn̄. ſm Chꝛyſ. piſces iſti dati ſunt in cōdimentū panū ⁊ ꝓ opſonio:qꝛ ī oleo cōiter ꝯdiūt̄. Duo igit̄ piſces q̄ ibi fuerūt:figurāt ſacerdotē ⁊ regē:q̄ oleo vngebant̄:qbꝯ ppl's in ſp̄ualibꝯ ⁊ tp̄alibꝯ cōdiebat̄ ⁊ regebatur.

Pauci piſciculi qui fuerūt in iſto conuiuio figurāt xp̄i ap̄l'os et diſcipulos. ꝙ piſciculi ꝓpter hūilitatē: ⁊ pauci ꝓpter refectionē et ſanctitatem. Mat. xx. et. xxij. Multi ſunt vocati: pauci ꝟo electi ⁊c.

¶ Quinto notādū eſt circa illud qđ đr ibi ſedebant ſup fenū: hic ſup terrā. Cur tam varie? Chryſoſt. rn̄det. quia lex moyſi docebat calcare carnalia: q̄ figurant̄ per fenum. Eſa. xl. Omnis caro fenū. ſed nō terrena: q2 terrā ſolū habebat in ꝓmiſſione. Lex ꝟo euāgelica docet calcare carnalia et terrena. ¶ Sexto circa illud de fragmētis et reliquijs: q2 ibi ſuperauerunt duodecim cophini: hic ſeptē ſporte. Cur tam varie? Rn̄ſio h' factū eſt (ſicut m'lta alia) ad deſignandū diuerſitatē: nō idētitatem miraculoꝝ. Non equalitas ſigni in obliuionē vnius ducenda eſt. ibi facit cophinos equales ap̄l'is: hic ſportas panibꝰ.

¶ Septimo ⁊ vltimo circa illud de conuiuijs: ꝙ ibi fuerūt quīqꝫ milia: ⁊ hic quattuor milia. Cur tam varie? Reſpōſio ſm Chryſoſto. q2 numerus quinqꝫ ſignificat imꝑfectionē ſm ꝙ fuit in veteri lege: q̄ oīa fuerūt intellecta ad litteram: ſm ſenſum: et non ſm ſpiritū. Numerꝰ ꝟo quattuor ſignificat virtutem et perfectionem quattuor euangelioꝝ. vn̄ ſm Ariſto. virtuoſus cōparat̄ corꝑi quadrato: q2 ſicut quadratū bn̄ ſed et in oī latere: ita ꝟtuoſus bene ſe hꝫ in oī fortuna contingente. Vidimꝰ igit̄ dei et xp̄i miām in iſto miraculo quoad tria.

Primo cauſam effectiuā miſerie que fuit xp̄s. vn̄ dicit. Miſereor ſup turbam.

Scđo cauſam motiuam: quia triduo ſuſtinent me ⁊c.

Tertio oꝑis efficaciā: q2 ſatiauit de ſeptē panibus / ⁊ piſciculis paucis q̄ttuor milia hominū. Placeat deo ⁊c. Amen.

¶ Dominica. viij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. j.

Debitores ſumꝰ nō carni. Rom̄. viij. Predicator veritatis ⁊ doctor gētium Paulus ap̄l's cōſiderans in hoīe carnē et ſpm̄ a deo tanq̄ pignora et conceſſa hoībus: in themate ꝓpoſito per modum generis duo ponit atqꝫ regiſtrat: ⁊ ſunt iſta duo.

Primū eſt vna obligatio que perſolui iubetur. debitores ſumus.

Secūdum eſt vna prohibitio quatenus executioni non detur. non carni.

Prima pars.

¶ Primū ergo eſt multiplex obligatio q̄ ergo multas habet premiſſas ex quibus infertur ergo debitores quoniam eſt

Primo debitū culpabilis obligationis.

Scđo debitū collate deuotionis.

Tertio debitū ſeruate depoſitionis.

Quarto debitū vltimate reſolutionis.

Quinto debitū prolate delectationis.

Sexto debitū humane ſuſtētationis.

Septimo debitum obligate recompenſationis.

Octauo debitū caſte redditionis.

¶ Primū debitū ⁊c. et tale eſt peccatum: in quo pctōr eſt debitor: de quo et ꝓ quo debito oramus dn̄i. Dimitte nobis debita nr̄a. i. peccata nr̄a. de hoc debito. j. Reg. vj. Que debetis ei reddite pro peccatis. Sed quid redditur iuſte pro iſto debito? Rn̄deo hoc eſt penitentia vera non ficta de peccato cōmiſſo. Verū et prochdolor ſunt nonnulli: qui iſtud debitū nō ſoluūt ſeu reddunt: q̄ nunq̄ꝫ de pctō penitentiā agunt. et peſſimū eſt. aliqui tarde ſoluūt: qui expectant vſqꝫ ad ſenectutē. aliq̄ vſqꝫ ad mortē. Si iſtud debitū non ſoluit̄ per penitētiā in hac vita: nunq̄ perſoluetur in alia. Matth. v. Eſto conſentiens aduerſario tuo cito dum es cum eo in via: ne forte tradat te aduerſarius iudici. et iudex tradat te miniſtro et in carcerē mittaris. Amen dico tibi non exies inde donec reddas nouiſſimū quadrantē. in pena eterna. nunq̄ꝫ exibis: quia nunq̄ poteris reddere: cum ibi locus penitētie non ſit. Pena eterna vbi debitū peccati perſoluitur: eſt quadrans ꝓpter quattuor que ibi erunt ⁊ ſunt. conſcientie remorſio: corporalis leſio: qm̄ ille ignis eſt corporeus. ibi eſt demonū terribilis viſio: ⁊ a deo ſeparatio. Verum debitum peccati etiā ſoluitur in purgatorio: quando per verā penitētiā ſoluta culpa: pena pctī adhuc remanet perſoluenda. Illud debitū ſoluit̄ quattuor modis ſm beatū Grego. ꝑ eleemoſynas fideliū: per orationes: ⁊ ieiunia et per ſacramentum altaris.

¶ Secundū debitū. ratione beneficioꝝ oēs ſumꝰ obligati deo creatori nr̄o in grādi debito: nec poſſumus debite ſoluere. Iſtud debet̄ rōne creationis: ⁊ rōne redēptionis ⁊ ſaluationis: que ſunt grādia debita. Itē a deo habemus bona naturalia ſcꝫ aīam ⁊ corpus cū contētis. a deo debemus (al's habemus) eſſe bn̄ ſentire. a deo habemꝰ bona fortune. totū mūdū cū ſuis cōtentis. totū ad ſeruitiū hoīs. vn̄ Hugo lib. de arca noe dicit / ꝙ triplex vox loquitur hoī. Prima vox loquit̄. accipite bn̄ficiū. ſcđa vox redde debitū. tertia vox fuge ſupplicium. ¶ Prima vox clamat accipe. Nā clamat celū hoī: ego de die tribuo tibi lucē vt vigiles et opereris. de nocte tenebras vt poſſis q̇eſcere ⁊ dormire. in eſtate tribuo tibi calorē: in hyeme algorē: ī vere tēpus gaudioſum: in autūno tēpꝰ fructuoſum. Aer loquit̄ hoī. ego tribuo tibi ventū et pluuiam et aues. Aqua clamat. ego miniſtro tibi piſces. miniſtro tibi lauamētū: purgamentū: et multa alia bn̄ficia. Terra clamat. ego te paſco fructibus varijs. te cōforto: miniſtro panē ⁊ vinum carnes totū ad ſeruitiū tuū. ¶ Scđa vox redde debitū. Idē Hugo vbi. ſ. O anima mea deo obligata multū accepiſti: ⁊ nihil a te habuiſti. Idē hugo vbi. ſ. in perſona mūdi loquit̄ hoī. Vide hō quō amauit te qui ꝓpter te fecit me: vt ſeruias illi qui fecit te et me ꝓpter ſe: et me propter te. ſentis bn̄ficiū redde debitū. ¶ Tertia vox eſt fuge ſuppliciū: que qm̄ in exēplari omiſſa fuit: tu eam proſequere ſm capacitatē tui intellectus.

¶ Tertiū debitū ⁊c. multa ſunt nobis tradita ſub debito a creatore nr̄o: de q̇bꝰ habemus reddere rōnem: vtpote ſenſus corporales. videlꝫ viſus / auditus / guſtꝰ / odoratus / et tactus. Bona etiā tp̄alia de quibus nō ſumus niſi diſpenſatores. De iſto debito ſub quadā parabola habet̄ Mat. xxv. Simile eſt regnū celoꝝ hoī ꝑegre ꝓficiſcēti: q̄ poſt reditū ſuū voluit rationē ponere cū ſeruis ſuis. et ſub depoſito dedit vni quinqꝫ talēta: alij duo: alij ꝟo vnum: vnicuiqꝫ ſm propriā ⁊c. fuit vnus qui nō potuit bonā rationē reddere de ſuo talento ſub depoſito accepto: quē dn̄s fecit eijci in tenebras exteriores ⁊c.

¶ Quartum debitū ⁊c. et iſtud eſt mors. Ad iſtud debitum oēs qui nati ſunt: ⁊ naſcentur; ſunt obligati ad ſemel perſoluendum: licꝫ lazarus bis ſoluerit debitū mortis. de quo Iob. xix. Nos legē habemus: et ſm legē debet mori. Debitū mortis vocatur lex. vn̄ cū fuiſſet dictū cuidam ꝓbo: morieris. Rn̄dit hac lege intraui vt exirē. Iſta eſt lex iuſtiſſima ſubducta partialitate quacūqꝫ: que nō parcit etati ſexui nobilitati fortitudini pulchritudini poteſtati dignitati ſapiētie diuitijs pauptati maiori equali minori preſidenti ſubdito. Qualis lex. debitū mortis non ſolū lex: īmo generale ſtatutū. hoc ſtatutū eſt oībus hoībus ſemel mori. Hebre. ix. Recitat beatꝰ Grego. ꝙ ſemel cuidam ſancto vocato antonio / fuit mandatū a deo ꝑ angelū quatenus pararet ſe ad ſoluendū debitū mortis. qui ſctūs clamauit. O dn̄e peto humiliter inducias mihi dari: nō em̄ habeo expenſas ſufficientes ad moriēdum. Cui angelus cōfortans eū; licꝫ mors ab hoībus ſit timēda qn̄ perfecti etiā timēt mortem: tn̄ ſi loquamur de debitis. de pctīs īquit non oportet te timere: qm̄ dimiſſa ſunt tibi. Ad iſtud grāde debitum perſoluēdum obligauit nos primus parens inobediēs deo ſuo. de iſto debito beatus Aug. in de doctrina xp̄iana. Vigilare debet oīs xp̄ianus: ne eū imparatum inueniat aduētus dn̄i. De iſto debito Chryſ. ī quadā home. ſuper Mat. Mors (inq̄t) munus neceſſariū eſt nature corrupte: que nō eſt fugienda: ſed potius amplectēda. et iterū. Fiat voluntariū: qđ futurū eſt neceſſariū. offeramus deo pro munere quod pro debito tenemur reddere.

¶ Quintū debitū ⁊c. de quo ap̄l's Roma. xiij. Nemini (inq̄t) debeatis niſi vt inuicē diligatis. Hic īplicat ap̄l's duo genera debitoꝝ. vnū debitū eſt qđ ſolutū ampliꝰ nō debet̄: neqꝫ obligatio remanet ad ſoluendū. vt ſi cui ſolui quinqꝫ ſolidos quos debebā: amplius nō remanet obligatio. Aliud debitū ꝑſoluēdū: ſicut debitū dilectionis dei ⁊ ꝓximi. De primo debito ibi. Nemini quicq̄ debeatis. de ſcđo. niſi vt inuicē diligatis. Pro primo debito eſt autoritas ap̄li in eodē loco. Reddite oībus debita. hoc em̄ eſt iuſtū reddere vnicuiqꝫ qđ ſuū eſt: al's iniuſtū retinere. Cui tributum tributū. tributū eſt qđ ſoluit tota vna patria. Cui vectigal: vectigal. vectigal eſt debitū qđ ſoluit ſingularis ꝑſona: ſicut mercator qui ſoluit pedagia et vecturas rerū

ſuarū. Tributum ſoluit xp̃s ſicut habetur Mat.xvij. etiā maria et ioſeph ſoluerūt: ſicut habet Luc.ij. Cui timorē: timorem. deo debēt timorem. Prouerb.xxiiij. Time dñm fili mi: et regē. Cui honorē: honorē. Unde ſunt debita multa et alia: que reddē da ſunt. ſicut debēt prelati ſubditis proui dentiā. debēt ſubditi prelatis obediētiā. diuites pauperibus elemoſynā. vt de oīs bus debitis iſtis concludamus. ſicut nos debemus reuerentiā maioribus: innocen tiā noſtris cordibus: doctrinā ignorantiz bus: reſiſtētiā nefandis hoſtibus: caſtiga tionē male agētibus: amicitiā nr̃is equa libus. oīa iſta debita ſunt ſoluenda. ǧ ne mini q̇cq̄ debeatꝫ. Qm̄ iſtud p̃mū debitū diſtinctū in multa debita: ſicut dictū eſt: ergo ſoluite veraciter. doleatis integrali ter. quicq̄ nemini generaliter. Scđm de bitū qđ ſolutum/ adhuc reſtat ſoluendū: niſi vt inuicē diligatis. i. q̃ſi dicat alia oī no ſoluite vt nō debeatis: debitū tm̄ cha ritatis ita ſoluite vt ſemp remaneat ſolu tio debiti. Hoc priuilegiū habet charitas ſuper oēs virtutes inter alia priuilegia: quoniam quis remanet ſemper obligatꝰ ad diligēdum deū. de quo priuilegio bea tus Aug. Sola charitas que reddita ſem per detinet debitorem.

¶ Sextū debitū ꝛc̃. Iſtud debitū tenētur diuites ſoluere indigētibus. de iſto debi to Eccl.iiij. Declina pauperi ſine triſticia aurem tuā: et redde illi debitū ſuū. ¶ Hic moraliter querit̃ an diues qui abūdat bo nis: ex debito et precepto teneat̃ dare ele moſynam pauperi indigenti? Ad iſtā que ſtionē reſpondet ſanctꝰ Tho.ij.ij.q.xxxij. dic̃. q̄ anteq̄ ſit debitū vel preceptū duo ſunt neceſſaria. vnū ex parte dātis: aliud ex parte pauperis recipientis. Primū re quiſitum ex parte dantis: q̄ illud nō ſit ſi bi neceſſarium: ſed illis qui ſunt ſub cura ſua: qm̄ in tali caſu primo tenetur ſubue nire ſibi et ſuis domeſticis: q̄ alienis. Eti am ex parte pauperis requiritur q̄ indi geat al's nō eſſet elemoſyna. Elicitur con cluſio q̄ vbi dans habet ſuperfluum ꝛ vl tra neceſſitatē: recipiens indigētiam: nec aliter poteſt ſuſtentari: tunc dare eſt debi tum et preceptum: ꝛ non dare eſt peccare mortaliter. In hoc caſu dicit glo. qui da re negligit debitū: tollit. declina ǧ paupe ri ſine triſticia aurem tuam, in decre, diſt, xlviij. c. ſicut hi. ſic habetur. Nec̄ minus eſt criminis habēti tollere: q̄ cum poſſis et abundans ſis: indigētibus denegare. Eſurientium panis eſt quē tu detines. nu dorum indumētū eſt quod tu recludis. et miſerorum redemptio eſt pecunia quā tu ſub terra fodis. Et nón auertas faciē tuā ab vllo paupere ſm̄ cōſiliuꝫ Tobie.iiij.c. et facies dei non auertetur a te. Propter mandatum aſſume pauperem. Eccl'i.xxix. Ergo debitum non dantibus in tali caſu dicit̃. Ite maledicti ꝛc̃. Mat.xxv. vñ Au gu. de verbis dñi in perſona xp̃i. Da mihi ex eo quod dedi tibi. de meo quero: da et redde. habuiſti me largitorē: fac me debi torem. Ex multis obligationibus atq̄ de bitis declaratis: ſequitur vera concluſio: debitores ſumus creatori noſtro. Secun dū tm̄ intētionem apl'i ad litteram in hoc loco: debitores ſumus ſpiritui ſiue ratio ni ſm̄ quam rationem viuere debemus ſi ſaluari volumus in eternum.

Secunda pars.

¶ Secundum principa

le eſt vna ꝓhibitio ꝛc̃. non carni. Hic que ritur vel poteſt queri ſi aliquid debemus carni: cum apoſtolus dicat. debitores ſu mus non carni. Rñdetur breuiter dicēdū q̄ carni debemus tria.

Primo ſuſtentationem.

Secundo mortificationem.

Tertio exercitationem.

¶ Primū debitum ſuſtentatio. vnde bea tus Greg. in quadā homel'. ſup Ezechiel'. Multis tentationibus naſcimur: et caro aliqñ adiutrix nobis eſt in bono ope: ali quādo autem ſeductrix in malo. ſi ergo ei plus in malo tribuimus q̄ debemus: ho ſtem nutrimus. et ſi neceſſitati eiꝰ que de bemus nō reddimus: carnē necamus. er go caro ſuſtētari debet. ad hoc tenemur ſi bi non impugnari. vnde metrificator. Dū bene ſum paſta: dicit caro: non ero caſta. rationi conſonat. Dū tibi multa paro fer cula littus aro. Refert Petrus damia. q̄ fuit quedā domina ſic delicate nutrita q̄ nolebat balneari in aquis cōibus: ſed ſo lū in rore celeſti cū labore collecto. nec di gnabatur manibus tangere cibum: ſed fa ciebat ſe paſci cū cochlearibus aureis. de mum autem ſic deus eam percuſſit q̄ ver mibus ſcaturiebat; ꝛ intantum caro eius

fetebat: q̄ vix quiſq̄ poterat tolerare feto rem: immo manebat recluſa cum vna mi ſera ancilla: et ſic miſerabiliter expirauit. ¶ Scđm debitum mortificatio et caſtiga tio. ſicut faciebat apl's de carne ſua. Caſti go corpus meum: et in ſeruitutē redigo. j. Cor. ix. Eſt enim caro ſicut equus laſci uus: qui dñm ſuum frequenter proijcit in lutū. Et caro noſtra proijcit nos ad infer nū: niſi fortiter caſtigetur. Greg. Caro le ta nos traxit ad culpam: afflicta reducat ad veniam ꝛc̃. ¶ Tertiū debitum occupa tio ſeu exercitatio in bonū. Hiero. Semp aliquid boni facito: vt te diabolus inue niat occupatū. Sed q̇d dicemus ad apo ſtolū. debitores ſumus nō carni: ergo car ni debitores non ſumus. Reſpondetur in tentio apl'i eſt q̄ cū multa mala nobis ve niant a carne: et multoꝝ peccatoꝝ ſit cau ſa: ſibi obedire non debemus. obedientiā debemus ſpiritui: nō carni: cum tot bona veniant a ſpiritu: non a carne. Spiritus eſt qui viuificat: caro autem non prodeſt quicq̄. Ioh. vj. Caro mortificat: ſpūs au tem viuificat in hac vita per gratiā: et in alia per gloriam. Ad quam nos ꝛc̃.

¶ Dominica. viij. poſt feſtū trinitatis. Sermo. ij.

ATtendite a fal

ſis ꝓphetꝭ. Mat. vij. Pro declaratione noſtri thema tis format̃ talis regula ſi ue propoſitio.

Propheta qui vult docere ꝛ promulgare doctrinam falſitatis.

Propheta qui vult habitare et perſeuera re in ſtatu peruerſitatis.

Propheta qui non poteſt operari miracu la: nec manifeſtare beneplacitum diui ne voluntatis.

Ab his ſtudioſe cauendum: cum non ſint prophete veritatis.

¶ Prima pars ſiue clauſula ſic declarat̃. hec eſt differentia inter verū prophetā et falſum: q2 verus propheta quoad ea que dicit a ſpūſancto al's peccaret qui ſibi re uelat ſua ſecreta. ꝛ ideo cū deus ſit prima veritas: non predicat niſi verum. q2 vt di cit btūs Ambro. Omne verum a quocūq̄ dicatur: a ſpūſancto eſt. et per oppoſitum falſus propheta dicit ꝛ prophetat falſum et mēdaciū. Vñ precepit dñs filijs iſrael: prout dr̄ Hiere. xxiij. Nolite audire verba prophetarū qui prophetiʒāt vobis ꝛ deci piūt vos. Viſionē cordis ſui loquūtur: et nō de ore dñi. Ideo a talibus eſt cauēdū: q2 faciliter poſſent hoīem decipe. Ita ha bemus exēplū. iij. Reg. xxij. vbi legitur q̄ rex iſrael volēs accipere ciuitatē ramoth galaad cōtra regē ſyrie cōgregās multos ꝓphetas malos et falſos: queſiuit ab eis vtrū ꝓſpere ſibi accideret. q̇bus reſpōdē tibus q̄ victoriā obtineret: ſꝫ falſum dicē tibus: q2 diabolus dixerat. Ero ſpūs men dax in ore oīm ꝓphetarū. Sed verus pro pheta micheas ſibi dixerat: q̄ ſi hec attē taret facere: q̄ vnꝰ de exercitu ſuo non re diret. Et cōtēnēs verū ꝓphetā: et ſequēs conſiliū falſoꝝ: cōgregās exercitū ꝛ ingreſ ſus campū cōtra regē aſſyrioꝝ: percuſſus ſagitta iuxta cor ſuū: mortuus eſt in ꝑlio. Ecce qualiter fuit iſte a falſis ꝓphetis ſe ductus et deceptus. nota hiſtoriā. ¶ Se cunda clauſula ſic ꝓbat̃. nā bonus ꝓphe ta ꝛ verus dꝫ eſſe honeſtus ꝛ vitare pctā. vnde glo. ſup Mat. Ille iuſtus reprehen ſor eſt: qui non habet in ſe quod in alio re prehendit. Et cauſa eſt: quia cum habeat vitia aliorum reprehēdere: et ad virtutes et ad bona opera gentes inuitare: vt pa tet de iona: qui reprehēdit regem niniue: et totam ciuitatē: et predicabat vt ad do minum conuerterentur. ꝛ etiam de danie le: qui reprehendit nabuchodonoſor. ꝛ ſic de alijs: ideo oportet q̄ ſit honeſte et ſan cte vite: quia vt dicit Ambroſius de digni tate ſacerdotali. Qui peccati trabē ex ſuo eruere non poteſt oculo: quomodo ex al terius oculo poterit amputare feſtucam? Ideo ſi ꝓpheta ſit peccator: ꝛ doceat pec catum facere: ſignum eſt q̄ eſt falſus pro pheta ꝛ malus: ideo cauēdus. Tales erāt illi duo prophete falſi: quos habuerūt fi lij iſrael dum erant in captiuitate babylo nica: prout narrant doctores. ſcilꝫ acaph et ſedechias qui fuerūt peccantes in hie ruſalem. nā erat vnus alterius leno et fe dus interpres: ideo nabuchodonoſor pu niuit eos ꝛc̃. nota hiſtoriā. ¶ Tertia clau ſula ſic declarat̃. dicit Aug. cōtra fauſtū. deꝰ aliq̇d facit icognitū nobis: ꝛ ꝯ curſuꝫ ſolitū nature: que magnalia vel miracula noīant̃ ſicut ſunt reſuſcitatio mortuorū.

Illuminatio cecoꝝ. et ſimilia: ⁊ talia non fiūt niſi a ſctis. ad quoꝝ ſanctitatē demōſtrandā miracula fiūt. Ille ġ eſt verꝰ ꝓpheta q̄ pōt miracula v̇tute diuina facere. Sed ꝑ oppoſitū illi cognoſcunt falſi et mali ꝓphete: q̄ miracula nō p̄nt facere et a talibꝰ eſt cauendū. Exēplū habemus iij. Reg. xviij. vbi habemus ꝙ illi ꝓphe baal q̄ ſacrificabant demonijs. et ſm ꝙ narrat magiſter hiſtoriarū: cū lanceolis vulnerabāt ſe effundētes ꝓpriū ſanguinē. q: vt dicit idē magiſter: demones plurimū delectant in oblatiōe ſanguinis humani. tñ q: non potuerūt facere miracula. ſ. ꝙ ignis deſcēderet de celo: ⁊ combureret ſacrificiū: iō per heliā prophetā dñi et ꝑ achab regē fuerūt reprobati et īterfecti. Et q: helias v̇tute dei hec fecit: ideo verus ꝓpheta fuit ꝓbatꝰ. nota hiſtoriā. Apparet igit̄ ꝑma regula fore vera. Modo predicta nr̄o propoſito applicando: reperio ꝙ nos habemꝰ tres ꝓphetas.

Primus eſt mundus ꝯtra veritatē falſis nos leuiter faciens credere.

Secundus eſt corpꝰ propriū in malum ⁊ peccatū nos continue faciens cadere.

Tertius eſt diabolus voluntatē diuinam nos miſere faciēs deſerere.

¶ Dixi ꝑmo ꝙ mūdus eſt falſus ꝓpheta: qui a falſuꝫ leuiter nos facit credere. quia ꝓmittit homini vite longitudinē et ſanitatē: et offert dilectoribꝰ ſuis honores et diuitias. Sed mūdus iſta ꝓmittēdo decipit hoīem: cū ex iſtoꝝ confidētia ſeip̄m non cognoſcat: ⁊ in ſuperbiā erigat̄. Sed homo prudēs nō debet iſta credere: ſꝫ magis debet credere ꝯſilio xp̄i q̄ dicit Ioh. xvj. In mūdo preſſurā habebitis. Legit̄ prout narrat Macrobiꝰ lib. iiij. ſaturnaliū. c. xxv. de quodā rege: q̄ nunq̄ ſibi permiſit in vaſis alijs miniſtrari in mēſa niſi de luto. Cū autē a quodam ſibi familiari interrogaret̄ cur ſic faceret: rn̄dit ꝙ q̄uis tunc eſſet rex ſicilie: fuit tñ filius cuiuſdā figuli. Et vt haberet memoriā ſui gn̄is: ne ꝓpter ſtatū regium ſuperbiret: ordinauit ꝙ ſibi in vaſis fictilibus ſiue luteis ſeruirēt. Sic debemus nos facere. continue debemꝰ videre et cognoſcere noſtrā originē: qualiter nudi hūc mundū intrauimus. qualiter de terra formati ſumus: et ꝙ velimus nolimꝰ moriemur: et in terram reuertemur. Sed adhuc mundus ſicut falſus ꝓpheta et mēdax/ volens nos decipere: ꝑſuadet nobis mūdana et trāſitoria q̄rere per exēpla ſua: dicēs et ponēs in corde nr̄o. Nōne abraā diues fuit. dauid rex magnificus. ⁊ ſic de multis ſctis alijs q̄ cum ſanctitate diuitias habuerūt Sed iſte rōnes nō debēt xp̄ianos mouere: q: licꝫ poſſibile ſit xp̄o ſeruire cum diuitijs: eſt tñ ſecurius viā pauꝑtatis eligere et maioris ꝑfectiōis. Iō contēnamus ꝯſilium mūdi: et teneamꝰ cōſiliū xp̄i qui nobis conſulit Mat. vj. Querite primū regnū dei. ⁊ ap̄ls etiā dic̄ ad Coloſ. c. iij. Que ſurſum ſunt q̄rite: non q̄ ſuꝑ terrā.

¶ Scđo dixi ꝙ corpus nr̄m nos inclinat et ſuadet ꝑſeuerare in pctō et in delitijs: q: aliquo tēpore poterit penitere: et deo ſeruire in ſua ſenectute. Iſta ꝓphetia cōtinet tria falſa: quia dicit

Primo ꝙ in delitijs et peccatis q̄ramus quieſcere ⁊ delectari.

Scđo ꝙ alio tꝑe poterimꝰ penitere: ⁊ ad deum conuerti.

Tertio ꝙ ſufficit dare deo ſenectutē: ⁊ ad eum tūc reuerti.

¶ Primū q: dicit ꝙ in delitijs quieſcat: cū nunc in delitijs nō ſit quies: q: ꝑūgūt aīaꝫ amaritudine. Prouer. v. Nouiſſima eiꝰ amara quaſi abſinthiū. Vnū exemplū narrat Tulliꝰ libro de tuſculanis q̄ōnibꝰ q: dū quidā Dionyſiū tyrānum in tot delitijs diuitijs ⁊ honoribꝰ conſtitutū videret: et diceret eſſe beatū: Dionyſius ip̄m in thronū aureū iuſſit eleuari: et menſam cū oībus diuitijs ⁊ delitijs ante eū poni et gladiū acutiſſimū cū ſeda equi ſuꝑ caput eius appendi. Cum v̇o non comederet: ſed in timore maximo perſiſteret: dixit ei dionyſiꝰ. talis eſt vita mea quaꝫ tu beatā putabas. ¶ Scđm etiā eſt ſimiliter falſuꝫ. ſ. ꝙ alio tꝑe penitebit. hō eñ pōt ꝑ ſe in pct̄m ire: ſed nō redire. vt pꝫ ꝑ duo exēpla. Primū eſt Anſelmi: q̄ dicit ꝙ hō in foueam ſiue in puteū pōt ſe precipitare: ſed ꝑ ſe non pōt exire. ſic hō per ſe pōt in pct̄m cadere: ſed non ſine diuino auxilio ſurgere. Scđm exemplū eſt Augu. dicētis ꝙ hō pōt per ſe ſeip̄m vſq; ad mortem vulnerare: ſed non pōt ꝑ ſe ſe ſanare. Iſtud exemplū cōuenit oībus peccatoribus: q: quodlibet pct̄m mortale vulnꝰ eſt anime. ¶ Tertiū etiā eſt falſum. ſcꝫ ꝙ ſufficit dare deo ſuā ſenectutē. quia nō oēs

ad ſenectutē perueniunt: nec viuunt multi tantū: quantū credūt viuere. ideo fatuitas eſt expectare ad penitēdū extremum tēpus. vñ Grego. Satis eſt a fide alienꝰ: q̄ ad agendā penitētiā extremū expectat tempus. metuendū et opinabile eſt vt dū ſperat miſericordiā: incidat in iuſticiam. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ diabolus q̄ non pōt facere miracula: q: ad ſoluꝫ deū pertinet. ipſe etiā conſulit ne cōpleamus diuinā voluntatē. nā vt dicit ap̄ls ad Theſſal. iiij. hec eſt volūtas dei ſanctificatio vr̄a. Cōtrariū conſulit nobis diabolꝰ ſicut falſus ꝓpheta: q: ſuadet homini ſtare in pctō ſuperbie/ luxurie/ et auaricie: adducens in exēplū aliquos p̄teritos q̄ peccauerūt: ⁊ tñ multū a deo exaltati fuerūt: ſicut paulum: qui peccauit pctō ſuꝑbie: et tamen factꝰ eſt ap̄ls. Dauid q̄ peccauit peccato luxurie: et tñ factꝰ eſt ꝓphetarū eximius. et mattheū qui peccauit pctō auaricie: et tñ factus eſt dei euāgeliſta electꝰ. ⁊ ex his arguit diabolꝰ in corde pctōris: ꝙ talia pctā ſunt leuia: ⁊ ꝙ deꝰ ea leniter punit. Sed iſta ꝓphetia eſt ꝯ̄ diuinā voluntatem: et cōtinet in ſe tria falſa. Vnū ꝙ predicti viri nō ſunt dati nobis in exēplum vt peccemꝰ: ſed vt ſi peccauerimus de dei mīa cōfidamus. Legit̄ in hiſtoria tripartita: ꝙ cū theodoſius impator quendam exceſſum cōmiſiſſet: ⁊ in ſui excuſationem dauid qui peccauerat adduxiſſet: dixit ei Ambro. Qui ſecutus es errantē: ſequere penitentē. Refert etiā Auguſt. in ep̄la ad Hieronymū: ꝙ dum quidā in puteū cecidiſſet: ⁊ alius ſuꝑueniēs quō illuc cecidiſſet interrogaret: ait. ne queras q̄ſo qualr̄ huc ceciderim: ſed inquiras q̄liter me liberare poſſis. Sic nullus debet cōſiderare qualiter talis ceciderit: ſed qualr̄ reſurrexerit. Scđm ſimiliter eſt falſum: ꝙ peccata leuia ſint: cū ſint grauiſſima ⁊ pōderoſa. quod pꝫ ex hoc: q: pōderoſitas peccati eſt tanta: ꝙ nec deus: nec celum: nec terra pōt ſuſtinere. Primo celū non potuit ſuſtinere demones poſtq̄ peccauerūt. Terra nō potuit ſuſtinere dathan et abiron cū ſequacibus eoꝝ: īmo aperta eſt et eos abſorbuit. Tertiū eſt etiā falſum. ſ. ꝙ deus talia peccata leniter puniat: cum contrariū videamus. nam peccatū ſuperbie in angelis grauiter puniuit in infernali incarceratiōe. Peccatū auaricie puniuit vt pꝫ ī diuite epulone. ⁊ ſic de alijs peccatis. Ex antedictis igit̄. ſcꝫ maiori et minori cōcludat̄ ſic thema. Igitur attendite. i. cauete a p̄dictis et falſis ꝓphetis In quibus quidē verbis duo tangunt̄.

Primo ꝙ vita noſtra ſit periculoſa: quapropter debemus nobis prouidere. attendite.

Secundo que ſit perſona nobis dānoſa: a qua debemus cauere. a falſis ꝓphetis.

Proſequere hanc materiā ſuꝑ euangelio ſm intellectus tui capacitatē.

¶ Dominica. viij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. iij.

A fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. Matth. vij. c. Teſte ſacro eloquio Cognoſcitur deus a fidelium cōmunitate.
Cognoſcit̄ vir iuſtus a morū honeſtate.
Cognoſcit̄ arbor a fructus bonitate.

Prima pars.

¶ Primo deus cognoſcitur a xp̄ianis fidelibꝰ per virtutē fidei: qm̄ fides ducit nos xp̄ianos in cognitionē dei. de qua cognitione Phil. iij. Iuſticia in fide ad cognoſcendum illū. Uerum q: iſta cognitio fidei eſt obſcura: de qua j. Cor. xiij. Nūc inq̄t ap̄lus in via/ cognoſco ex parte. hoc eſt obſcure et imꝑfecte. tunc aūt in patria cognoſcā ſicut ⁊ cognitus ſuꝫ. cognoſcā tūc preſentialiter clare ſine medio aliquo obſcuro. Et licꝫ iuſti xp̄iani per fidē cognoſcāt deū: nō tñ ip̄m glorificāt ſicut deū. ſunt maxime blaſphemi qui corde cognoſcūt: verbo autem et opere nō cognoſcūt. Rom. j. Qui cum cognouiſſent deū non ſicut deū glorificauerunt. de talibus cōquerit̄ deus per ꝓphetam. Cognouit bos poſſeſſorem ſuum: et aſinꝰ preſepe dñi ſui: iſrael aūt me nō cognouit: et populꝰ meꝰ nō intellexit. Eſai. j. cap. quaſi ſimile legitur Hieremie. viij. Miluus in celo cognouit tēpus ſuū: turtur et hirundo et ciconia cuſtodierūt tempus aduētus ſui: populus autem meus non cognouit iudicium dñi. Et quia tales nō cognouerūt deū: deus in iudicio dicet eis. Nō noui vos. Deꝰ ergo cognoſcitur a fidelium cōmunitate.

Secūda pars.

¶ Secundo principaliter vir iuſtus et bonus cognoſcit a morum honeſtate. Semel īter philoſophos ſimul cōgregatos fuit queſtio mota: quō cognoſcit vir iuſtus ⁊ patiens. Et fuerūt opiniones. aliqui dixerūt ꝙ cognoſcitur ad modū vitri quantū ad ſonū: qm̄ ſi ſit bonus clarus ⁊ acutus: bonū eſt vitrum. ſi raucus: nō eſt bonū: imo fractū. Alij dixerūt ꝙ talis vir cognoſcit ad modū carbunculi. alij vero ad modū auri. et oēs bene dixerūt. Prima cognitio eſt ad modū vitri per tactū ⁊ ſonū. Moraliter vitrum homo quātum ad corpus. et tangit interdum a dño ꝑ tactū alicuius tribulatiōis: ſicut iob/tobias/dauid ⁊c. in quo tactu apparuit manifeſte bonitas iuſticia patiētia eorūdem. ad modū vitri integri nō fracti ſe habuerūt clare non rauce reſonātes per gratiarum actiones ſicut iob. Si bona ſuſcepimus de manu dñi ⁊c. dñs dedit dñs abſtulit. ſit nomē dñi benedictum. et fracti aliter ſonāt. Itē aliqui cognoſcunt ad modū carbūculi. Carbūculus ſm̄ Iſidorum inter flāmas perdit lucē: ſed aq̄ perfuſa ſplendet. Sic moraliter vir iuſtus et bonus inter lucētes qui volūt videri ⁊ apparere: qm̄ ipſe videre non vult: ſed ſicut hūilis ſe abſcondit. Alij dicunt ꝙ cognoſcit ad modū auri: qḋ non reſonat ſuper alia metalla. Sic vir bonus ⁊ iuſtus de oībus que deus dat ſibi nō murmurat. non recalcitrat. de oībus gratias agit deo. De iſta cognitiōe habet expreſſe Eccli. xix. c. vbi legit ſic. Ex viſu cognoſcitur vir. ⁊ ab occurſu faciei cognoſcit ſenſatus. Amictus corporis: et riſus dentiū: ⁊ ingreſſus hominis enūciāt de illo. In iſtis verbis regiſtrant quinq̧ laudabiles conditiones: q̄ dant noticiā: et ſine fallacia ſigna manifeſta boni viri et iuſti. que ſunt:

Sermo modeſtus.
Religioſus geſtus.
Maturus inceſſus.
Humilis habitus.
Verecundus vultus.

Aliud ſignū in quo cognoſcit vir iuſtus Prouer. xij. ſcribit. Doctrina ſua noſcitur vir. Si loquit philoſophice non eſt talis de ſchola theologie: ſed de ſchola gētiliū paganorum. ſi loquitur alta et ſuperba non eſt de ſchola xp̄i: qui dicebat apoſtolis: Diſcite a me: qꝛ mitis ſum ⁊c. Mat. xj.

Tertia pars.

¶ Tertio principaliter arbor cognoſcitur ⁊c. Non cognoſcit arbor bona ⁊ mala a radice occulta: a ſtipite recto vel curuo: a cortice amaro vl' dulci: a multitudine ramorum ac frondiū: a pulchritudine foliorum: ſed cognoſcit arbor a fructu malo vel bono. Sic ſuo modo eſt de hominibus. Vbi ſciēdū ꝙ homo cōparat arbori: cuius radix voluntas: ſtipes ratio: frōdes cogitationes: rami delectationes: folia locutiones: fructus opatiōes. Vel ſm̄ Innocē. de vilitate conditionis hūane. Homo arbor euerſa: radices ſunt crines: truncus caput cū collo: ſtipes pectus: frondes vlne cū tibijs: rami pedes cū articulis. Verum ꝙ de numero arborum q̄dam ſunt aride ſine folijs ⁊ fructibus. q̄dā cum folijs et fructu amaro atq̧ acerbo. iſte nō valēt niſi ad ignē. Oīs arbor q̄ nō facit fructū excidet et in ignem mittetur. Mat. vij. ſcz in ignē mittet qui nudū nō veſtiuit. in quē ignē qui nudū expoliauit in quē ignē qui ſua nō dedit. in quē ignē ibit qui aliena rapit. Sed moraliter que ſunt iſte arbores totalr̄ aride ſine folijs? Iſti ſunt qui nec bona cogitāt: nec bona dicūt: nec faciūt: tales arbores digne ſūt igne. Sed que ſunt arbores cū folijs tm̄ ſine fructu? Iſte ſunt moraliter hypocrite: qui hn̄t folia verborum ſine fructu bonorū operū. Sed qui ſunt arbores cū folijs ⁊ fructu licz amaro? Iſti ſunt cupidi hoīes ſuperbi atq̧ luxurioſi. quilibet iſtorum mala arbor ſine humore grē: ſine radice amicitie: ſine fructu iuſticie: cum fructu malicie. Quid eſt de iſtis malis arboribus/ que a malo fructu arbores male vocant? R̄n. qm̄ arbor cupiditatis maledicitur. arbor carnalitatꝭ abſcindit. arbor vanitatis excutitur. De pma Matth. xxj. Mar. xj. et Luc. xiij. vbi legit ꝙ xp̄s rediens de hieruſalē propter famē/declinās ad ficū fructū nō inuenit: ⁊ arborē maledixit. Quis eſt iſte xp̄s famelicus? Iſte eſt paup eſuriēs qui quotiēs eſurit pauper: totiens eſurit xp̄s. eſuriui dicit xp̄s. et iſti cupidi diuites tenētes ſine pietate: ſine mīa: ſine cōpaſſiōe: habēt folia bona verba ſine fructu cuiuſcūq̧ elemoſyne; qui finaliter maledicentur. Ite maledicti ⁊c. Matth. xxv.

¶ Secunda arbor carnalitatis mala abſcindet. hoc eſt in morte a carnalibus delitijs totaliter ſepabit. Job. xix. Deſtruxit me vndiq̧ et quaſi euulſe arbori abſtulit ſpem meā. ¶ Tertia arbor mala ⁊c. De q̄ Daniel. iiij. Ecce arbor in medio terre: cuius frōdes et rami occupabāt totā terrā. fructus eius nimius. beſtie terre habitabāt ſub ea: ⁊ volucres celi cōuerſabant in ramis. Iſta arbor ſuperbia: que quaſi occupat totū mundū. rami et frondes plures ſunt: qm̄ iſtud pctm̄ circūſtātias multas hz: qm̄ multis modis intrat in aīaz. Fructus eius nimius: licz vanus: qualē fructum ꝓducūt falſi ꝓphete. Qui ſunt illi ſm̄ expoſitores poſtillātes euangeliū hodiernū? falſi ꝓphe ſunt heretici hypocrite: qui ſunt ouini exterius: interius aūt ſunt lupini: qm̄ exterius ſe humiliāt: ⁊ interius ſunt pleni dolo. q̄ dulces bn̄dictiones dicunt. ſeducūt corda hoīm innocentū. proferunt verba hūilitatis exterius: ſed interius abſcōdūt iniquitatē. In iſtis ſm̄ Hiero. ſub ouina pelle/lupus latet. venenū ſub melle. Iſti hypocrite falſi ꝓphete ꝓpriaz gloriā querētes: ad modū luporum rapiunt deo quod ſuum eſt: qui ſolus dr̄ glorioſus. Iſti more ſcorpionū blandiunt in facie: ſed aculeū venenatū hn̄t in cauda. līgua blandiunt exterius: ſed aīo ſeuiunt īterius exterius ſpeciem pietatꝭ habētes: ſed virtutē eius abnegātes. vulpes fallētes ſub ouina pelle latentes. Hi ſunt hypocrite qui exterius aſperitatē oſtendunt: nec curant niſi ꝙ opa eorum appareant: ſicut auricalcū colorem auri hz: et preciū auri nō habz. Ergo attēdite ab iſtis: qꝛ a fructibus eorum cognoſcetis eos. hoc eſt ab operibus. ſicut cognoſcit arbor a fructu: ita hō qui eſt arbor euerſa: cogſcit ab ope ſiue actu vñ in eccl'iaſtico ca. xj. In filijs ſuis agnoſcit vir. hoc eſt ab opibus. vñ in hypocritis nihil occultū eſt: qḋ non ſciat in hoc pn̄ti ſeculo vel in alio. Nūquid colligunt de ſpinis vue: aut de tribulis ficus? ſicut em̄ de ſpinis nō colligūtur vue: nec de tribulis ficus: ita de mētibus hypocritarū ſpinoſis et vitioſis nō colligunt fructus bonarum virtutū. nempe opa hypocritarū ſunt amara et pungētia. Vel falſi prophete ſunt vitia capitalia; a quibus eſt attendendū: que ſub ratione ſe palliant. Siquidem inanis gloria ſuggerit preeſſe vt pluribus proſit. Inuidia quaſi ex rōne oſtendit alios nō ſupiores vel pares eſſe debere. Ira ſuadet nō debere illata pati: ne aſſueſcat inferri. Ventris ingluuies dicit oīa munda ad eſum condita: et donis dei non debere contradici. Luxuria dicit cū breue tēpus ſit et neſciamus qḋ ſequatur: nō debere qḋ viuimus. Iſtorum omniū fructus ſunt mali atq̧ acerbi. Sapiē. iiij. Fructus inutiles ⁊ acerbi ad manducandū. Sed ex alia pte ſunt boni fructus: de quibus eſt fienda aliqualis ꝓſecutio. vñ Job. Apoc. vlti. vidit vnū lignū. vnā arborem: que ꝓducebat duodecim fructus ꝑ menſes ſingulos. Moraliter tota vita hoīs eſt vnum lignum. et eſt vnus annus: in quo ſunt quattuor partes principales ſcz condigna peccatorum punitio: deuota mandatorū impletio ⁊c. Require totam ꝓſecutionē ſupra in ſermone in his qui ſunt in bono corde.

¶ Dominica. ix. poſt feſtum trinitatis. Sermo. j.

Hec autē ſcripta ſunt ad correptionē noſtrā j. Corinthi. x. Teſte ſacro eloquio multa ſcripta ſunt ad noſtrū commodū et grandem vtilitatem.

Primo quedā ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinā ⁊ informationē.
Secūdo quedā ſcripta ſunt ad noſtrā gloriā ⁊ beatificationem.
Tertio quedā ſcripta ſunt ad noſtram diſciplinā et correctionē.

¶ Primo quedam ſunt ſcripta ⁊c. ⁊ de talibus ſcriptis habetur Roman. xv. Quecunq̧ ſcripta ſunt ad noſtram doctrinaz ſcripta ſunt. Quecunq̧ ſcripta ſunt de chriſto ſaluatore noſtro. ſcripta eſt doctrina euangelica contra cecitatem ignorantie magna vtilitas. ſcripta eſt patientia contra aduerſitatē moleſtie. Iſta ſcripta vtilia ſunt in textu doctrina ⁊ patientia. Sz ſunt multa alia vtilia ⁊ doctrinalia: vtpote fides catholica ad credendū. Johan. xx. Hec autem ſcripta ſunt vt credas

tis. Et quis poteſt cogitare vtilitatē fidei
in xp̄iana religione. Item ſcripta ſunt ad
noſtrā vtilitatē diuina precepta ad operā
dū: ſine quorū obſeruatione nūq̄ aliquis
ſaluari pōt. Si vis ad vitā ingredi ſerua
mādata. Mat.xix. vñ ſcriptū eſt. Audi iſ-
rael precepta dñi ⁊ ea in corde tuo quaſi ī
libro ſcribe. Deut.xi. Scribes ea ſup po-
ſtes ad ianuas dom⁹. Itē ſcripta ſunt di-
uina bñficia ad laudādū. Iſta eſt vna do-
ctrina in memoria reponēda: de bñficijs
laudare deū: et gratias reddere deo: vt ꝓ
hoc accedat dauidica ꝓphetia. Scriban-
tur hec in gñatiōe altera: et populus qui
creabit̃ laudabit dñm. laudabit ſemp do-
minū de bñficijs. Itē ſcripta ſunt ad no-
ſtrā doctrinā et eruditionē humana pctā
ad erubeſcendū. In hui⁹ ſignū/ieſus xp̄s
qñ fuit adultera mulier reperta in adulte
rio: corā ea īclinauit ſe et digito ſcribebat
in terra. Quid aūt ſcribebat? Rñdeo pctā
mulieris: et etiā pctā accuſantiū mulierē.
Iob.viij. Itē ſcripta ſunt exēpla ſanctoꝝ
ad imitandū. ſ. patriarcharū/apl'oꝝ/mar
tyrū/confeſſoꝝ/et ceteroꝝ: que nos imita
ri debemus. In huius ſignū noīa filioꝝ iſ
rael ſcripta erāt in veſte pōtificali aaron:
in recordatiōis ſignū ꝙ nos debemus re-
cordari de ſctīs patrib⁹ qualiter vixerunt
et qualia exempla reliquerūt. iij. Reg.xi.
Reliquū aūt verboꝝ ſalomonis: ⁊ omnia
que fecit: et ſapientia eius: ecce vniuerſa
ſcripta ſunt ī lib. ꝟboꝝ dierū ſalomonis.

¶ Scdo principaliter ⁊c. Nā ſunt q̄dā ad
noſtrā doctrinā ⁊ beatificationē: quaten⁹
vigilemus: laboremus: ⁊ acquiramus eā.
vñ fuit dictū beato iohāni per archāgelū
michaelē Apoca.xiiij. Scribe btī mortui
qui in dño moriūtur. Iſtud verbum eſt di
gnū ſcriptura. btī mortui ⁊c. Et q̄ ſunt illi
qui ſic moriunt̃? Rñdeo iſti ſunt qui mo-
riūtur in vera confeſſione fidei: ⁊ in deuo
ta ſacramētoꝝ perceptione: in bona pctō
rū manifeſtatione: in pia tēporaliū largi-
tione. Tales qui ſic moriuntur: ſunt beati
in ſpe: vel in re. quare beati? tales qꝛ ſunt
ab oī hoſte ſecuri: ab omni vinculo liberi:
ab oī pena huius mundi expediti: et ſunt
de celeſti gloria certi. ergo ſcribe btī mor-
tui. Talibus qui ſic moriūtur: clamat ſcri
ptura. Gaudete qꝛ nomina veſtra ſcripta
ſunt in celis. Luc.x. Item ſcripta ſunt ad
noſtrā doctrinā ſupplicia dānatoꝝ: vt vi-
temus ea: de quorum ſcriptura Iob.xiij.
Scribis em̄ cōtra me amaritudines. que
ſunt in ſupplicio varie ⁊ diuerſe. īmo ſunt
ibi ſcripta lamētationes carmē et ve. Eze
chiel.ij. Lamētationes: qm̄ ibi erit fletus
et ſtridor dentiū. et ve. vnum ve ꝓpter pe
nam damni. ſcdm ve ꝓpter penā ſenſus.
Item ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinā pre-
mia ſanctoꝝ ad acquirēdum. et de iſta ſcri
ptura eterne glorie habet̃ Apoca.iij. Qui
vicerit ſcribam ſuper eum nomē dei mei.
ibi ponit̃ triplicis nominis ſcriptura pro
pter gaudium glorificatiōis. gaudiū pul
cherrime ſocietatis. gaudiū diuine viſio-
nis atq̄ fruitionis. Ergo fidelis chriſtia-
ne ſcribe: quia hec verba fideliſſima ſunt
et vera. Apocalip.xxi. Scribe in memoria
tua. Primo fidem catholicam: ſecundo di
uina precepta: tertio diuina bñficia: quar
to humana peccata: quinto exempla ſan-
ctorum: ſexto ſupplicia dānatorum: ſepti-
mo premia beatoꝝ. Hec fideliſſima ſunt ⁊
vera: que omnia ad noſtram doctrinam ⁊
informationē ſcripta ſunt. Item ſcripta
ſunt premia ad acq̄rendū: ⁊ ſupplicia ad
formidandum

¶ Tertio principaliter ſcripta ſunt ad no
ſtram correctionem aliqua que in iſta epi
ſtola continētur: quoniam aliqua grauia
cōmiſſa ſunt: et male accidit illis quia ta-
lia commiſerunt. Primum graue peccatū
concupiſcētia malorum: ideo ſcriptum eſt
in principio epiſtole/ne ſimus cōcupiſcē-
tes malorum. et de iſto malo. Concupie-
runt concupiſcētia in deſerto. in pſ. et de
iſta concupiſcentia habetur Numeri.xi.
Qualis fuit illa concupiſcentia iudeoꝝ in
deſerto? mala fuit: quoniam deſiderio car
nium comedebāt de idolathito: ⁊ ſic pec-
cabant: et ſcandalizabant illos qui abſti-
nebant. Concupiſcentia malorum cōpre-
hendit ſeptem vitia capitalia: vtpote eſt
concupiſcentia vane glorie: que prohibe-
tur. Gala.vi. Nō efficiamur inanis glorie
cupidi. Concupiſcentia inuidie. Iac.iiij.
Ad inuidiam concupiſcit ſpiritus. Cōcu-
piſcentia accidie. Prouerb.xxi. Deſideria
occidunt pigrum. Tota die concupiſcit ⁊
deſiderat. Cōcupiſcentia auaricie. Trāſit
mundus et concupiſcentia eius. i. Iohā.
ij. Concupiſcentia gule: de qua hic. ⁊ Ecci
xxiij. Aufer a me vētrꝭ ꝯcupiſcētias. Cōcu
piſcētia luxurie. Mat.v. Qui viderit mu

lierē ad cōcupiſcēdū ⁊c. Cōcupiſcētia ira
cundie. Iaco.iiij. Unde bella ⁊ lites ī vo
bis? nonne ex cōcupiſcētijs veſtris? Caro
em̄ ſemp concupiſcit aduerſus ſpiritum.
Gal.v. Nō ſitis concupiſcētes maloꝝ: ne
accidat vobis: qm̄ accēſus eſt ignis ⁊ de-
uorauit extremā partē caſtroꝝ. Nume.xi.
neq̄ idolatre efficiamini ſicut quidā illo
rum idolatre fuerunt. de qua idolatria
Exo.xxxij. vbi legit̃ de vitulo in quo ido-
latre fuerūt: qm̄ ſederūt manducare ⁊ bi
bere diuina māducantes et bibentes de
idolothitis: ⁊ ſurrexerunt ludere. hoc eſt
ſurrexerūt vitulum adorare: et interfecti
ſunt. xxiij. milia de his qui vitulū adora-
uerunt. Idolatria peccatū maximū eſt ſi-
cut ſcripta ad correctionē. Iſtud peccatū
fornicationis faciūt deteſtabile q̄ttuor.

Primo cordis anxietas.
Scdo materie feditas.
Tertio publica infamia.
Quarto gaudiū demonum.

¶ Primū eſt anxietas. facit em̄ iſtud pec-
catū hoīem anxiū iuxta dictū btī Hiero-
nymi. Appetitus fornicationis eſt anxie-
tas. Scdm eſt feditas que vilis: īmo vil-
liſſima. vnde q̄dam gloſa ſup epiſtola ad
Coꝛ.ij. Cetera vitia tm̄ aīam maculant:
fornicatio ꝟo non tantū aīam maculat:
īmo etiā corpus coinquinat. Tertiū dete
ſtabile in iſto pctō/eſt infamia. ꝭm beatū
Gregoriū. Peccata ſpūalia ſunt maioris
grauitatis: et minoris infamie. carnalia
ꝟo per ꝯtrarium. Ecci.xlvij. de ſalomone
Inclinaſti femora tua mulierib⁹. dediſti
maculā: ſcꝫ infamie in gl'ia tua. Quartū
deteſtabile ⁊c. dicit q̄dā glo. ſup leuiticū:
ꝙ licꝫ demones gaudeāt de oī pctō: pre-
cipue tm̄ gaudēt de fornicatione et idola-
tria. g̃ neq̄ fornicemur. ħ marie debēt di
cere prelati ⁊ ſacerdotes. ſicut quidā for-
nicati ſunt: de q̄bus Nume.xxv. Fornica
tus eſt pp'lus cum filiabus moab. non ſic
nos. ſequitur. neq̄ tētem⁹ xp̄m ſicut qui
dā eoꝝ tentauerūt et a ſerpentibus perie
runt. diffidētes de diuina potentia dicen
tes: nunq̄d poterit deus parare mēſaꝫ in
deſerto? Nō em̄ eſt licitū: īmo illicitū ten
tare deum. nec tentaueritis xp̄m: qꝛ tales
tētantes a ſerpētib⁹ perierūt. Nume.xxi.
ſed tales vulnerati ab ignitis ſerpenti-
bus aſpicientes in ſerpentē eneum cura-
bātur. Neq̄ murmuraueritis ſicut quidā
eoꝝ murmurauerūt ꝯtra moyſen. Nume.
xvj. et perierūt ab exterminatore. hoc eſt
ab angelo q̄ percuſſit eos ſicut habet̃ ibi
dem. Cuſtodite vos a murmuratiōe. Sa
piētie.i. Iſta pctā ſuperi⁹ poſita cum pe
nis additis: ſcripta ſunt ad correctioneꝫ
noſtrā iuxta thema: vt ꝓ tribus articulis
ſupius regiſtratis accedat illud. ij. Timo.
iij. Oīs ſcriptura diuinitus inſpirata vti
lis eſt ad docendum: ad arguendum: ad
corripiendū: ad erudiēdū. Scriptura di-
uinitus inſpirata tota biblia tradita a di
uerſis ſpūſancto inſpirāte: qm̄ ſic locuti
ſunt ſancti dei hoīes. ij. Pet.i. que vtilis
eſt ad docendū ignorātes et neſciētes taꝫ
verbo ſicut in libris legalibus. tam exem
plo ſicut in libris hiſtorialib⁹. etiā vtilis
ad arguendū negligentes ſicut in libris
ſapiētialibus. vtilis ad corrigendū rebel
les ſicut in libris ꝓphetalib⁹. vtilis etiā
ad erudiendū rudes ſicut in euangelio et
in epl'is. Hec autem ſcripta ſunt ad corre
ptionē noſtrā. Ubi tria oſtenduntur.

Primo nota ſingularitatis. hec autem.
Scdo doctrina vtilitatis. ſcripta ſunt.
Tertio diſciplina noſtre iniq̄tatis. ad cor
reptionem noſtram.

Tertia pars.

¶ Quantū ad tertiū de
correctione/eſt aduertendū: ꝙ correctio
humiliter ⁊ benigne ⁊ patienter accepta
valet ad multa: ⁊ eſt multū vtilis

Primo ad corrigendū negligentes ſapiē
tiam tribuendo.
Secundo ad promouendū ſapientes in
melius excitando.
Tertio ad increpandū pertinaces ſigno ⁊
verbo obiurgando.
Quarto ad inſinuādum amorem iuſte di-
ſciplinando.
Quinto ad cognoſcendum pctā vitia cor
rigendo.
Sexto ad impetrandū gratiā et poſt glo
riam tribuendo.

¶ Prima vtilitas correctiōis. hūiliter et
benigne accepta valet ad corrigēdū negli
gētes ſapiētiā tribuendo. de q̊ Prouerb.
xxix. Uirga ⁊ correctio tribuit ſapiētiam:
puer aūt q̄ dimittit̃ volūtati ſue ꝯfundit
matrē ſuā. ⁊ ī eodē cap. ī pn̄. Uiro q̄ corri
pientē dura ceruice cōtēnit: repētinus ei
ſupueniet interit⁹: ⁊ eū ſanitas nō ſequet̃.

virga et correctio ⁊c. quis corrigit verbo iō ponit hic correctio. ⁊ corrigit verbere: ideo ponitur virga. ī pš. Virga tua et baculus tuus ⁊c. ⁊ in Prouerb.xxij. Stultitia colligata eſt in corde pueri: ſed virga diſcipline fugabit eam. talis correctio tribuit ſapiētiā. Eccli.xxij. Flagella ⁊ doctrina in oī tpe ſapientia. Puer q̄ dimittitur volūtati ſue. hoc eſt verbo aut verbere incorrectꝰ vel male correctꝰ: ꝯfundet matrē ſuā: qꝛ q̄ parcit virge odit filiū ſuū. Prouerb.xiij. Multa mala ſequuntur ex defectu correctiōis. ¶ Scḋa vtilitas: qm̄ valet correctio ad ꝓmouendū ſapiētes ī melius excitādo. Uñ ſciendū ꝙ quidā corrigunt et ꝓpter correctionē meliores efficiunt: quidā ſunt qui ꝓpter h̄ non emendant ſe: īmo peiores efficiunt. De primis Prouerb.xxj. Qui rectꝰ eſt vtpote bonꝰ ⁊ ſapiens: corrigit viā ſuā. i. vitā ſuam qñ v̄bo vel facto corripitur. Cōuertimini ad correctionē (al's correptionē) meā. Prouerb.j. quia ſicut dicit beatꝰ Ambro. ſuper lucā: plus proficit amica correctio: q̄ꝫ accuſatio turbulenta. Beatus Gregorius lib.xxxj. moraliū. Juuenes plerūqꝫ ſeueritas admonitionis ad ꝑfectū dirigit: ſenes v̄o ad meliora opa deꝑcatio blanda componit. ¶ Tertia vtilitas correctiōis: multi pertinaces et obſtinati ꝑ flagella et diuinas correctiōes correxerūt vitā et emēdauerūt: ſicut nabuchodonoſor fuit correctꝰ et emēdatꝰ. Daniel'.iiij. ⁊ alij ſimiles. Nō ſic pharao qui flagellatꝰ atqꝫ percuſſus ꝑmanſit in malicia ſua ⁊ duritia. De tali correctiōe qua induratꝰ nō corrigit: Hugo de ſctō victore loquitur ꝑ hūc modū. Difficile eſt cor malicia induratū ad formā diſcipline/ ⁊ ſpem honeſtatꝫ incuruare. Sed neceſſe eſt vt dura materia cū facile ad formā ei acrioris flāme incendiū et mallei grauioris tonſio adhibeat. Peruerſi difficile corrigunt: ⁊ ſtultoꝝ infinitꝰ ē nūerꝰ. Eccl's.j. ¶ Quarta vtilitas correctiōis ⁊c. Correctio moderata ⁊ iuſta eſt ſignū dilectiōis iuxta dictū apl'i Heb.xij. Fili mi noli negligere diſciplinā dñi: neqꝫ fatigerꝫ dū ab eo arguerꝫ. quē em̄ diligit dñs caſtigat. Apoc. iij. Ego q̄s amo corripio. Flagellat aūt oēm filiū quē recipit. Quis em̄ filiꝰ quē nō corripit pr̄? Noli negligere. i. ꝯtēnere diſciplinā dñi: qm̄ ſcriptū eſt Job.v. Beatus hō qui corripitur a dño. Quē deꝰ diligit caſtigat. Apoc. iij. Ego quos amo arguo ⁊ caſtigo. Flagellat aūt oēm filiū ⁊c. vñ quedā glo. ſuꝑ Mat.c.xiiij. Si exceptꝰ es a numero flagellatoꝝ: exceptꝰ es a nūero filioꝝ. De tali ſigno dilectōis habet Prouer.iij. Diſciplinā dñi fili mi ne abijcias. quē em̄ diligit deꝰ corrigit (al's corripit). Ne abijcias diſciplinā dñi. qꝛ hmōi diſciplina facit declinare a pctō/ iuxta illḋ pš.xvij. Diſciplina dñi correxit me ī finē ⁊c. Qui abijcit diſciplinā: deſpicit aīam ſuā. Prouer.xv. de tali diſciplina Ephe.vj. Educate illos in diſciplina ⁊ correptiōe dñi. De iſta diſcipline q̄ eſt pctōꝝ correctiua loquitur btūs Bern̄. O q̄ꝫ cōpoſitū reddit hoīem corꝑis ſtatū et mentis/ hoīs diſciplina: ceruicē ſubmittit: ſuꝑcilia et vultū cōponit: oculos ligat: linguā moderat: gulam refrenat: inceſſum format. g̊ diſciplinam ne deſpicias. quē em̄ diligit deꝰ corripit: et quē nō diligit: nō corripit. Ergo diuina correctio. diuina caſtigatio. diuina flagellatio/ ſignū eſt dilectiōis. ſignum eſt adoptiōis. ſignū eſt approbatōis. multe ſunt vtilitates diuine correctionis. ¶ Quinta vtilitas ⁊c. Siq̄dē plures cognouerunt pctā ſua: et correxerūt ea: ꝑ aduerſitates: ꝑ flagella ⁊ diuinas correptiones. quam cognouerūt: ⁊ emēdauerūt ꝑ ꝓſperitates Uñ Job in ꝑſona dei clamabat. Audite correctiones meas. Job.xiij. qual'r audierūt et ꝓbauerūt iob ⁊ tobias ⁊ alij q̄ꝫ plurimi. ¶ Sexta vtilitas ⁊c. qm̄ cōfert grāꝫ Prouer.xxviij. Qui corripit hoīeꝫ: gram poſtea inueniet. et qui correptionem patiēter ⁊ libenter acceptauerit: et vitā malam correxerit. Qui in correptione fuerit ad mīam venire licebit. Tobie.iij. Ad quā nos perducat ⁊c.

¶ Dominica ſcḋa aduentus. Reſpicite et leuate capita veſtra.
¶ Dñica in octaua paſche. Infer digitū tuum huc et vide.
¶ Dñica.xiij. poſt trinitatem. Beati oculi qui vident.
¶ Dñica.xx. poſt trinitatem. Videte quomodo caute ambuletis.

¶ Dominica.ix. poſt feſtum trinitatis. Sermo.ij.

QVi ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. j. ad Coꝛ.x. Juxta ſcripture veritatē dant due regule gñales. Prima eſt iſta. ꝙ ſtans in loco periculoſo ſeu ruinoſo dꝫ cōtinue timere caſum: et inde ſibi ſapiētiſſime cauere. Hāc ꝓpoſitionē ego declaro tripl'r.
Primo naturali ratione ⁊ declaratione.
Scḋo doctorali autoritate et lectione.
Tertio ſcripturali exēplo et cōcluſione.
¶ Primo probat ſic rōne. dꝛ Prouerb.xj. Qui cauet laq̄os ſecurꝰ erit. Mō ꝑſona q̄cunqꝫ quātecūqꝫ ꝑfectionis ſit in ſpūalibꝰ. quātecūqꝫ dignitatꝫ in tꝑalibꝰ et dignitatibꝰ mūdi: ſi nimis ꝑ̄ſumat de ſe: et nō innitit alteri: neqꝫ deo: neqꝫ hoī: nō eſt poſſibile ꝙ diu ſtet q̄n turpiter cadat. Exēplū de ꝑ̄mo angelo q̄ innixꝰ ꝓꝑe virtuti cecidit nec ſtetit. vñ Job. viij. ſcribit In v̄itate nō ſtetit. Et de hoīe ꝑ̄ſumptuoſo dꝛ Job.viij. Innitet ſuꝑ domū ſuā: et nō ſtabit. Nullus g̊ dꝫ eſſe ſine timore cadēdi quātūcūqꝫ ſit magnꝰ vel virtuoſus. Et h̊ ſatis cōfirmat Aug. ſuꝑ illud Eccli.vij. Nō te iuſtifices añ deū. Nulla ꝑ̄ſumptio ꝑnicioſior: q̄ꝫ de ꝓꝑa iuſticia ſuꝑbire. ¶ Scḋo ꝓbat iſta regula autoritate doctorali. Dicit Aug. in lib. de v̄bis dñi. Multos īpedit a firmitate ꝑ̄ſumptio firmitatꝫ. Nemo erit adeo firmꝰ: ſicut q̄ ſe ſentit īfirmū. hec ille. ¶ Tertio ꝓbat exēplo ſacre ſcripture. Uñ legit. iiij. Regū. j. ꝙ ochozias rex credebat ſtare ſecurꝰ ī domo ſua: tñ qꝛ nō aduertit ꝑiculū domꝰ in q̄ ſtabat: cecidit ꝑ cancellos cenaculi ſui: quod habebat in ſamaria ⁊ mortuus eſt. Apparet igit prima regula fore vera. ſ. ꝙ ſtans in loco periculoſo ⁊c.
¶ Scḋa regula eſt iſta: ꝙ nullꝰ in h̊ mundo pōt eſſe ſine ꝑiculo. Jō dicit Aug. ad dioſcoꝝ. Mundus iſte periculoſior. blandus q̄ꝫ moleſtꝰ: et magis cauēdus eſt cuꝫ te allicit. Pericula q̄ in h̊ mūdo ſunt: narrat petrꝰ bleſeñ. in quadā epl'a dicēs ita. Fallax eſt em̄ hic mundus: finis dubius: exitus horribilis: iudex terribilis: pena inenarrabilis. hec ille. Si ergo ille q̄ ſtat ꝯtinue in loco ꝑiculoſo debet timere et videre ne cadat. et nos ī hoc mundo ſumus in multis periculis. iō dicit cuilibet noſtrum verbum thematis preaſſumpti. Qui ſe exiſtimat ſtare: videat ne cadat. In q̄bus v̄bis de duobus nos admonet.
Primo ꝙ nō decipiamur infeliciter per noſtrā falſam ꝑ̄ſumptionē. in hoc qḋ dꝛ Qui ſe exiſtimat ſtare.
Scḋo vt cōſideremus cōtinue noſtrā deficientem conditionem. in hoc quod dicit. videat. Prima pars.

¶ Quātum ad primum eſt ſciēdū: ꝙ q̄libet nr̄m ſepiſſime q̄ttuor dꝫ videre. ſ. feditatē iniq̄tatis ꝓprie: calamitatē aliene miſerie: acerbitatē pene perpetue: remunerationē vite beate.
¶ Primo dixi ꝙ debemꝰ videre feditateꝫ iniq̄tatis ꝓprie. ſ. ꝓpriā culpā. vñ pctōri dꝛ Hiere.iij. Leua oculos tuos ī directū: ⁊ vide vbi nūc ꝓſtrata ſis. Et debet q̄libꝫ culpā ſuā reſpicere. ſ. ad deteſtādū: nō ad delectandū: al's pctm̄ ꝑ ſolam recordationē interficeret aīam. in cuiꝰ ſignum. vxor loth interijt: qꝛ ſodomā: de qua exierat retrorſuꝫ aſpexit. Geñ.xix.c. Et iō dic̄ Aug. O hō ſi te videres: tibi diſpliceres ⁊ mihi placeres. veniet tp̄s ī q̊ ⁊ mihi ⁊ tibi pariter diſplicebis. mihi cū iudicaberꝫ: ⁊ tibi cū ardebis. hec ille. Nūc em̄ pctōres nō vidēt periculū ſtatꝰ ſui. nec mirū qꝛ ſunt excecati. vñ.iiij. Reg.vj.c. Percute obſecro gentem hāc cecitate. Et ſequit infra. Dñe apꝑi oculos iſtoꝝ vt videāt. Aperuitqꝫ oculos illoꝝ ⁊ viderūt ſe eſſe ī medio ſamarie ſcꝫ īter hoſtes. Sic et pctōr ſi ocl'os apertos haberet ī medio hoſtiū. i. demonū/ ſe videret. Diabolꝰ em̄ ꝑ̄mo nitit hoīeꝫ excecare vt pctm̄ ſuū nō poſſit videre. Sicut em̄ ſamſon a dalila deceptꝰ a philiſteis captꝰ: ꝑ̄mo crinibꝰ eſt nudatꝰ: poſtmodū excecatꝰ: ⁊ tertio funibꝰ ē ligatꝰ. Sic ⁊ pctōr deceptꝰ a carne: captꝰ a demone. p'rio v̄tutibꝰ expoliat. ſcḋo ocl'is interioribꝰ excecat. tertio funibꝰ pctōꝝ ꝯſtrigit. Et h̊ de ꝑ̄mo. ¶ Scḋo dixi ꝙ primoꝝ ē īſpiciēda miſia. vñ Eccl'i.iiij. Ocl'os tuos ne trāſuertas ab pauꝑe. ⁊ ab īope ne auer. ocu. tuos. Huiꝰ dicti rō eſt. nā ocl's q̄ eſt in lumine: nō videt illū q̄ eſt ī tenebris. ſic em̄ diues exn̄s ī luce ꝓſꝑitatꝫ: nō videt pauperē q̄ eſt ī caligine aduerſitatꝫ. vñ legit. Geñ.xl. ꝙ pīcerna regi phara. q̄ꝫ diu fuit ī teneb. carce. ioſeph afflictū nouit ⁊ ſo. eiꝰ fuit. ſed egreſſus ad fulgorē ꝓſꝑitatꝫ ipꝫ āpliꝰ nō coguit. īmo ſuccedētibꝰ ꝓſꝑeris pincerna oblitꝰ eſt īterꝑtis ſui. iō dic̄ v̄ſificator. Uēter plenꝰ neſcit q̄d optat egenꝰ.

Quod figuratū fuit Exoď.iij.vbi legiť/ꝙ
moyſi ituro vt videret viſionē magnā:ait
dñs. Solue calciamētū de pedibus.q.d.
hāc viſionē videre non poteris:niſi prius
calciamētis depoſitis . q̄ poſtꝗ depoſuit
ad vidēdum viſionē quare rubus arderet
et nō cōbureretur:acceſſit.Rubus ardēs et
non cōbuſtus/eſt pauper vel infirmus in
paupertate et miſeria per impatiētiā non
fractus:ſed permanēs ꝑ patientiā illiba-
tus. qđ diuites calciati rē magnā ꝛ admi
rabilē reputāt viſionē: quā viſionē nō va
let videre diues ſtipatꝰ diuitijs ꝛ delitijs:
niſi prius ſoluerit calciamēta.i.carnis nu
trimēta:quibus diuites prepediuntur ad
opera pietatis affectus mētis. Si vultis
ergo videre hoīem liberalē ad pauperes:
reſpicite ad beatū iob. qui dicit in.c.xxxj.
Humerus meꝰ a iūctura ſua cadat:ꝛ bra-
chiū meū cū oſſibus confringatur ſi negaui
qđ volebant pauperibus.ſi oculos vidue
expectare feci.ſi comedi buccellam meam
ſolus: ꝛ nō comedit pupillus ex ea.ꝛ pau
loante ſcȝ ca.xxix.dicit.Oculus fui ceco:ꝛ
pes fui claudo.pr̄ erā pauperū. Et in hu-
ius exēplū narratur in hiſtorijs romanoꝝ
ꝙ cū Traianus eſſet iturus ad bellū cum
exercitu ſuo:ꝛ iā aſcēdiſſet equū:quedam
paupercula vidua pedē eius apprehēdit:
et exclamauit ad imperatorē ꝛ dixit. Dñe
fac mihi iuſticiā de eo q̄ filiū meū interfe-
cit.Cui ille.ego cū rediero tibi plenā iuſti
ciā exhibebo.Cui illa. quid inq̄t ſi non re
dieris.Et ille.ſatiſfaciet tibi ſucceſſor me-
us. Cui illa. tu mihi debitor es ſm̄ meri-
ta recepturus:ꝛ fraus eſt non reddere qđ
debetur.ſucceſſor tuus premiabitur de libera
li iudicio:te autē nō liberabit aliena iuſti
cia.His verbis imperator motꝰ de equo de
ſcēdit:ꝛ totū exercitū expectare fecit:et ſe
dēs pro tribunali de cauſa vidue diligen-
tiſſime inquiſiuit:ꝛ ſatiſfactione cōdigna
eius meſticiā releuauit. ꝛ ideo deus preci
bus beati Gregorij eū ab inferis reuoca-
uit.q2 dr̄ Mat.v.Beati miſericordes:qm̄
ipſi miām conſequentur.
¶ Tertio dixi ꝙ eſt inſpiciēda gehennalis
pena.nā Hiere. ꝓpheta poſtꝗ ollā ſuccē
ſam viderat:et faciē eius a facie aq̄lonis.
et audierat dicentē eū.Ab aquilone pāde
tur oē malū. Hiere.j.hortabatur poſtmodū
ad idē ſpectaculū cōtuendū. Hiere.xiij.di
cēs. Leuate oculos veſtros ꝛ videte q̄ ve
niunt ab aquilone. Per aquilonē ꝟo q̄ eſt
regio intēperata:ꝛ a ſole elōgata:cōgrue
datur intelligi infernalis pena : in qua erit
acerbitas pene ꝛ elōgatio a ſole iuſticie ꝓ
pter carentiā viſionis diuine. Hanc penā
bene reſpiciebat Hiero.q̄ dicebat.Cū cō-
ſidero iob ſedentē in ſterquilinio:ꝛ iohā-
nem eſurientem in heremo:paulū occiſum
neronis gladio: petrū ſuſpenſum in pati
bulo:tūc cogito quid in futuris reprobis
faciet:q̄ in preſenti ſic affligit q̇s amauit.
hec ille. Hic aſpectus vtilis eſt ꝛ vt culpa
vitetur: ꝛ vt pena preſens facilis videatur.
Unde Iſido.in libro ſolilo. Propone tibi
aduerſus carnis ardores futuri ſupplicij
ignes. memoria ardoris gehenne/ardorē
excludit luxurie.hec ille. Hoc ptȝ per exē-
plum. Uidemus em̄ ꝙ qñ digitus eſt adu
ſtus:applicatur ad ignem:vt minor calor
extrahi poſſit a maiori.ideo dr̄ Eccl'i. vij.
Memorare nouiſſima tua.i. inferni ſup-
plicia:et in eternū nō peccabis.Facit aūt
hec meditatio vt p̄ſens pena reputetur fa
cillima. Uñ dicebat btūs Bern̄. Uigilias
times et ieiunia manuū ꝗ labores: ſȝ hec
leuia ſunt flammas perpetuas meditāti.
hec ille. Narrat Beda in lib. de geſtis an-
gloꝝ:ꝙ tēpore imperatoris conſtātini mi
noris/ quidā paterfamilias cū deceſſiſſet
in anglia:eius aīa ante tribunal eterni iu
dicis eſt adducta: vbi tandē obtinuit dei
genitricis interceſſionibus vt prius inſpe
ctis penis infernalibus / poſt hoc rediret
ad corpꝰ. Reuixit igitur qui erat mortuꝰ:et
enarratis iā viſis mirabilibus:ꝛ rebꝰ ſuis
erogatis pauperibus:inſalutatis cogna-
tis ꝛ familiaribus: ꝓfectus eſt in quandā
inſulā vbi tantā egit pniām: vt lingua ſi-
lens oſtenderet quāta tormēta vidiſſet. ꝛ
in maxima hyeme nudū ſe ingerebat ī flu
mine.et cū ſuper hoc eū arguerēt amici ꝛ
noti:rñdebat.ſinite me nā grauiora vidi.
¶ Quarto dixi ꝙ eſt inſpicienda remune-
ratio ſempiterna. vñ dr̄ de moyſe ad He-
bre.xj. Aſpiciebat in remunerationē. In
hac em̄ ſemper oculus cordis nr̄i ꝑ medi-
tationem ꝛ deſiderium debet eſſe affixus.
qđ etiā docet hūani corporis erecta figu-
ra.et hoc eſt qđ dicit poeta Ouiď.li.j.me
tamor. Pronaꝗ cū ſpectent aīalia cetera
terrā:Os homini ſublime dedit:celumꝗ
videre Iuſſit:et erectos ad ſydera tollere
vultus. Hinc etiā empedocles interroga-

tus ad quid natus eſſet:rñdit. vt celū ſy-
deraꝗ cōtēpler. Cuius etiā dicti beatus
ſilueſter meminit dicēs. Querēti empedo
cles cur viueret:inq̄t vt aſtra inſpiciā. Ce
lū ſubtrahe nullus erit. In vitis patrū le
gitur:ꝙ btūs Anſel. cū moreretur a fratribus
requiſitus vt priuſꝗ migraret ad deū: re
linqueret eis vnū edificatiuū et memoria
le ꝟbū:dixit.ibi.vbi.quo dicto emiſit ſpi-
ritū. Poſt cuius trāſitū ſolliciti fratres vt
intelligerent verboꝝ ſeriē ꝛ ſenſum: ꝓ ha
bēda expoſitione miſerūt ad quēdā ſeneȝ
aliū.q̄ reſcripſit eis. Hec eſt verboꝝ vt pu
ro intelligētia. ibi nr̄a fixa ſint corda: vbi
vera ſunt gaudia. Ad hāc inſpectionē ce-
leſtiū hortabatur Hiero. Euſtochiū virgi
nē dicens. Egredere pauliſper q̄ſo de car
cere: et preſentis laboris mercedē añ ocu
los tuos pinge quā oculus nō vidit. Qua
lis erit dies illa cum maria mr̄ dei choris
occurret comitata virgineis. cū poſt ma-
ri rubro ſubmerſo cū exercitu ſuo pharao
ne:tūc etiam ipſe ſpōſus occurret ꝛ dicet.
ſurge ꝓpera amica mea:colūba mea:for-
moſa mea ꝛ veni.tūc etiā angeli mirabū-
tur.ſara etiā cū nuptis obuiam veniet.an
na cū viduis.pueri quoꝗ clamabūt oſan
na in excelſis. Quotiēs te vani ſeculi dele
ctat ambitio: et ſi videris quid qđ glorio
ſum ſit:ad paradiſum mēte conſcēde. hec
ille. Quod nobis cōcedat ꝛc̄.

¶ Dñica.ix.poſt trinitatem:vel in morta-
litate. Sermo.iij.

Qui ſe exiſtimat
ſtare:videat ne cadat.j. ad
Coꝝ.c.x.ſcribitur ꝛc̄. Reuerē
di dñi/ q2 ad dñm ſupplicā
dū ꝛ humiliter rogādū pro
preſenti tribulatione mortalitatis vel glo
rioſo martyre xpoforo: quē ad p̄ſens nr̄m
corā deo facimus aduocatū: hic ſumꝰ p̄n-
cipaliter cōgregati:idcirco vt vita nr̄a in
meliꝰ emēdetur:ꝛ materia thematis decla-
retur:ī p̄ſenti ſermone mediāte diuina gra-
tia/duas in themate fundatas cōtempla
tiōes ītēdo declarare:et ſic opi finē dare.
Prima ꝓtractabit de vno errore fraudulē
to quo humana natura excecatur.qui ſe
exiſtimat ſtare.
Secunda concludet de morte repentina/
cuius horrore omnis creatura rationa-
lis perturbatur.videat ne cadat.

Prima pars.

¶ Dico primo principa
liter ꝙ p̄ma cōtēplatio ꝓtractabit de vno
errore ꝛc̄.q2 qui ſe exiſtimat ſtare. Reuerē
di dñi ſnīa eſt gn̄alis oīm doctoꝝ ꝛ veriſſi
ma: ꝙ nulla mūdi creatura hȝ ſtare.i.fir-
mū eſſe ſine mutatione ſiue trāſitiōe . Uñ
Greg.in lib.moral'.ad propoſitū dicit ſic.
Oīs creatura q2 ex nihilo facta eſt:ꝛ ꝑ ſe-
metipſam in nihilū tēdit:nō habet ſtare:
ſed defluere. ſtare ſolius creatoris eſt:per
quem cūcta nō tranſeunt:ꝛ in illo ne alia
tranſeāt retinētur. Et pōt hoc breuiter de
clarari in tribus creaturis.
Primo in natura angelicali.
Scđo in machina mundiali.
Tertio in homine rationali.
¶ Dico primo ꝙ creature nō habeant ſta
re:ſiue firmum eſſe ſine mutabilitate/pōt
cōſiderari in natura angelicali. ſm̄ em̄ ꝙ
dicit magr̄ ſen.lib.ij. deus em̄ ad ſuū ſer-
uitium creauit naturā angelicā in magna
perfectione et virtute: tñ creaturā eam fe
cit:nō certe ſtabilē:ſȝ mutabilē. vñ Greg.
ſuper illo verbo Iob.iiij. Qui ſeruiunt ei
nō ſunt ſtabiles.ad ꝓpoſitū dicit ſic. Na-
tura angelica etſi cōtemplationi autoris
inherendo in ſtatu ſuo immutabiliter per
manet: eo ipſo quo creatura eſt:in ſemet-
ipſa viciſſitudinē mutabilitatis hȝ. Et pa
tet de facto. Nā licȝ deus eā tam perfectā
et tam virtuoſam creauit:tñ in illa perfe-
ctione nō ſtetit:ſed per pctm̄ cecidit: ꝛ iō
de p̄mo angelo Ioh.viij.dicit xp̄s. Homi
cida erat ab initio: ꝛ in veritate nō ſtetit.
¶ Scđo dixi ꝙ creature nō habēt ſtare ſi
ue firmū eſſe.pȝ in machina mūdiali.mū
dus em̄ diu nō ſtat:ſed continue mutatur ꝛ
vadit.vñ Greg.reprehēdēs amorē quem
habemus ad mūdū:in quadā homelia ad
ꝓpoſitū dicit ſic. Ecce iā mūdus in ſeipſo
aruit:ꝛ adhuc in cordibus nr̄is floret: fu
gientē ſequimur:labenti inheremus. Ita
ꝙ mūdus nō ſtat: ſed ſemꝑ fugit:ſemꝑ la
bitur: ꝛ continue de die in diē peioratur.
Ouiď.em̄ dicit/ ꝙ mundus in ſua prima
creatione fuit creatus ī auro. Et ſm̄ ima-
ginationē Boe.in.ij.de conſola.metro.v.
iſtud eſt q2 mundus in prima etate vel ſta
tu exceſſit quēcunꝗ aliū:ſicut aurū excel
lit quodcūꝗ aliud metallū:homines em̄
in illa etate non fuerunt ſuperbi: ſed hu-

miles.non proprietarij:ſed cões.non gu-
loſi:ſed ieiunatores:non proditores: non
deceptores:ſed fideles.vñ Boe. laudans
mundũ quãtum ad illã etatem dicit ſic in
metro. Felix nimiũ prior etas: Contẽta fi-
delib⁹ aruis: Nec inerti perdita luxu: Fa-
cile que ſera ſolebat Jeiunia ſoluere glan
de. et multa alia laudabilia dicunt ibidẽ
de illa etate. Sꝫ ſtetit mũdus ĩ auro? Cer-
te nõ. Nã ſm imaginationẽ predicti Oui
dij in argento: ſed nec iñ iſto ſtetit: ſed de
argento mutatus eſt in es:⁊ nec adhuc in
illo ſtetit: ſed de ere mutatus eſt in ferrũ.
hec in.j.metamor. Notate dñi ꝙ mũdus
non ſtat: ſed de precioſiſſimo metallo mu-
tatus eſt in viliſſimũ. in tota em̃ ſacra ſcri
ptura non inuenies ꝙ mũdus ſtat: ſed ꝙ
tranſit.j. Johã.ij. Mundus tranſit ⁊ con
cupiſcentia eius.

¶ Tertio ꝙ creature non habeãt ſtare: pa
tet in homine rationali: et hoc ſi conſide-
ramus in creatura rationali quattuor.
Primo ſuam vitam et durationem.
Scdo ſuam ſtaturam et proportionem.
Tertio ſuam inconſtantiam et imagina-
tionem.
Quarto ſuam proſperitatem et tribula-
tionem.

¶ Dico primo ꝙ hõ creatura rõnalis ⁊c.
nõ ſtat ſi conſideremus ſuã vitam ⁊ dura
tionem. Sicut em̃ dñi qui currit non ſtat:
ſed cito et expeditiſſime mutatur de vno
ſpacio in aliud: ſic eſt recte per oĩa de vita
et duratione homĩs ſm ꝙ dicit Aug. ſu-
per illo verbo. Dies mei ſicut vmbra decli
nauerunt. vita preſens nihil aliud eſt ꝙ̃
currere ad mortem. deus enim poſuit ter-
minum vite humane in nõgentis vſqꝫ ad
mille annos. patet Geñ.v. de adã de quo
dicitur/ꝙ facti ſunt omnes dies adã non
gẽti.xxx. anni et mortuus eſt.⁊ in eodẽ.c.
inuenitur de pluribus qui vixerunt nõgẽ
tis et mille annis. Sed in hoc terminus
vite humane nõ ſtetit. nam poſtea poſt di
luuiũ aſſignauit aliũ terminũ.ſcꝫ.cxx.an-
nos. vnde Geñ.vj. Erũtqꝫ dies hominis
cxx.annoꝝ. quod quidem durauit vſqꝫ ad
dauid. et in hoc etiam non ſtetit: ſed tẽpo
re dauid aſſignauit alium terminum. ſcilꝫ
lxx.vel.lxxx.annoꝝ. vñ pſ.lxxxix. Dies an-
norum noſtrorũ in ipſis.lxx.anni. Si aũt
in potentatibus.lxxx.anni ⁊c. Conſidera-
ri poteſt de dauid vſqꝫ nunc; vt vix et val
de raro: ſpecialiter de his qui mõ naſcun
tur: inuenies ꝙ iſtũ terminũ attingãt. ita
ꝙ terminus vite hominis non ſtat: ſed de
terminatur et continue abbreuiatur ⁊ cur
rit ad mortem. ita ꝙ poteſt dicere homo:
Spiritus me⁹ attenuabitur dies mei bre
uiabuntur: et ſolum mihi ſupereſt ſepul-
crum. Job.xvij.

¶ Scdo creatura rõnalis que eſt hõ: non
ſtat ſi conſideremus ſuam ſtaturam ⁊ pro
portionẽ. deus em̃ in principio mundi de
dit homini ſtaturam valde magnã altam
et fortẽ. vnde Geñ.vj.ſcribitur. Gigantes
aũt erãt ſuper terram in diebus illis. ſm
ꝙ dicit magiſter hiſtoriarum/iſti gigãtes
erant homines proceri in ſtatura: et robu
ſti viribus. De og rege baſan dicũt docto
res hebreoꝝ: ꝙ tanta erat proceritas ⁊ ſta
tura ſua ꝙ a planta pedis vſqꝫ ad cauillã
erant.xxx.cubiti. ⁊ licet forte ipſi dicãt fal
ſum: tñ cõſtat ꝙ ipſe erat gigas valde ma
gnus. Jn tex. dicit Deut.in.c.iij. de eo: ꝙ
monſtratus eſt eius lectus ferreus in ra-
bath filiorũ amon nouem cubitos habẽs
lõgitudinis ad menſurã cubiti virilis ma
nus. et beatus Aug.xv. de ciui. dei dicit:
ꝙ ipſe vidit dentem gigãtis qui ſi diuide
retur minutatim faceret centũ dentes ho
minũ cõmunis ſtature. Ecce quõ deus de
dit homini in principio ſtaturã valde altã
et magnam: ſed non ſtetit. nam aliqui fue
rũt poſt magni: aliqui mediocres: aliqui
parui: aliqui ĩ ſummo parui: ſicut pigmei
qui ſunt in longitudine tm̃ vnius cubiti:
de quibus recitat magiſter Nico. de lyra/
ꝙ in quinto anno generant: et in octauo
ſeneſcunt.

¶ Tertio creatura rõnalis que eſt hõ: nõ
ſtat ſi cõſideremus ſuã inconſtãtiã et ima
ginationem. Jnter alia per que multũ cõ
gnoſcit inſtabilitas hoĩs: eſt in opere in-
tellectus: in quo quidem nullã habet for-
titudinem aut firmitatem. modo intelli-
git vnum: modo reliquũ: modo bonũ: mo
do malum. nunꝙ̃ breuiter in imaginatio
ne ſe firmat. Similis eſt intellectus hoĩs
cuidam qui dicebatur filius inconſtãtie:
de quo narrat Boe. de diſciplina ſcholari
um/ꝙ voluit eſſe agricola: tandem exper
tus laſſitudines et labores agricolarum:
voluit eſſe miles. expertus autem vulne-
ra et labores bellorum: voluit eſſe merca-
tor. expertus autẽ pericula maris ꝓ duas

mercationes voluit eſſe frater. poſt credo
in fine voluit eſſe aſinus dicens. vtinam
poſſem exuere humanitatẽ et induere aſi-
nitatẽ. Talis eſt intellectus hominis qui
cõtinue diuerſa cogitat: nec in aliquo fir-
matur: nec ſtat: nec quietatur. pro tãto di
citur Job.xx. Cogitationes mee varie ſuc
cedunt ſibi: et mens in diuerſa rapitur.

¶ Quarto et vltimo/creatura rationalis
non ſtat ſi conſideremus ſuam proſperita
tem ⁊ tribulationem. Jn hoc mundo (do
mini) quilibet eſt modo in proſperitate:
modo in aduerſitate: modo letus: modo
triſtis: modo diues: modo pauper: modo
ſanus: modo infirmus: modo viuus: mo-
do mortuus. ita ꝙ in hoc mundo non in-
uenies aliquã rẽ in qua creatura rationa
lis habeat firmum eſſe: nec ſtare. Pro tan
to pro concordantia omnium ſupradicto-
rum ſcribitur Job. xiiij. Homo natus de
muliere breui viuens tẽpore repletur mul
tis miſerijs. Qui quaſi flos egreditur ⁊c.
Ecce ergo (domini) iſta eſt vna veritas ſa
tis prolixe declarata: ꝙ in hoc mũdo crea
tura rationalis nullã habet firmitudinẽ:
nullam ſtabilitatem. Sed vere (domini)
moraliter loquẽdo: et aliquid dicendo cõ
tra vitia: reperio ꝙ ſupradictam veritatẽ
quattuor genera hominum impugnant:
qui falſe dicũt ⁊ ſe exiſtimabant ſtare. qui
libet enim illorum dicit illud quod ſcribi
tur Abachuc. ij. Super cuſtodiam meam
ſtabo: ⁊ figam gradum ſuper munitionẽ.
Primi ſunt clerici et religioſi: et iſti dicũt
ſe ſtare ꝑ ſuas dignitates ⁊ ꝓmotiones.
Secundi ſunt iniqui et malicioſi. ⁊ iſti di
cunt ſe ſtare per honores mundiales.
Tertij ſunt cupidi ⁊ ambitioſi. ⁊ iſti dicũt
ſe ſtare per diuitias temporales.
Quarti ſunt fetidi et luxurioſi. ⁊ iſti dicũt
ſe ſtare per delectationes carnales.

¶ Dico primo ꝙ iſtam veritatẽ.ſ. ꝙ crea-
tura rationalis/non habeat ſtare: impu-
gnant clerici ⁊c. qui dicunt quod iam alle
gatum eſt. Super cuſtodiam meam ſtabo
⁊c. Quid iſti (domini) aliud intelligunt
per cuſtodiam ſuam/et munitionem: niſi
dignitates ⁊ promotiones: quas in eccle
ſia habent. ibi dicunt ſe cuſtoditos ⁊ mu-
nitos: ⁊ per conſequens ibi ſtare. Sed in
hoc ipi ſunt decepti: falſe iudicãt ac exiſti
mãt. Et ſcitis cauſam. dicit philoſophus:
ꝙ cecus nõ poteſt iudicare de coloribus.
nec autem ita eſt ꝙ̃ clerici ſic iudicando
ſunt ceci. et multotiẽs ꝙ in illo in quo cle
rici ſunt ceci: laici bene vident. et in quo
clerici male iudicant: laici non errant. Jn
libro de oculo morali declaratur illa hiſto
ria de yſaac: de quo dicitur Geneſ. xxvij.
ꝙ ſenuit yſaac. et caligauerunt oculi eius
⁊c. et ſequitur quomodo iacob obtulit ſi-
bi pulmẽtum: et comedit: et ſic guſtus nõ
fuit deceptus: nec tactus: quia piloſitatẽ
manus ⁊ colli bene ſenſit. nec auris: nam
ait: Vox quidem vox iacob eſt. nec odora-
tus: nam ſenſit veſtimentorum fragranti
am. ſolus autem viſus ibi defecit. Sic eſt
modo (domini) viſus: ideſt ſtatus clerica
lis frequenter in multis errat. et alij ſen-
ſus. ideſt ſtatus laicorũ non errant: quod
eſt magna abuſio. Nam ſm ꝙ dicit Hie-
ronymus ſuper epiſtolam ad Titum. Ve
hementer eccleſiam dei deſtruit: meliores
eſſe laicos ꝙ̃ clericos. Narrat Plinius de
quodam pictore qui pinxit quendam pue
rum deferentem vuas: ad quas cum aues
volarent credẽtes eas veras vuas: pictor
operi ſuo dixit. ſi puerum ita perfectũ pin
xiſſem vtiqꝫ timuiſſet. Jta vel ſic in propo
ſito vue ſignificant populum fidelem ſm
Auguſtinum in homelia. Caro mea vere
eſt cibus. Puer autẽ qui portat vuas: eſt
ſtatus clericorum: qui habẽt defectus po
puli portare. Aues ſunt ſpiritus maligni
qui vuas nituntur decerpere. nõ timent:
quia melius picte vue. ideſt populus vir-
tutibus et gratijs. ideſt pluribus virtuti-
bus ꝙ̃ ſtatus clericalis. Pro tãto contra
tales clericos loquens Bernardus de cõ-
temptu mundi dicit. Cum reſurgere cepe
rint homines in ordine ſuo: vbi putas ge
neratio iſta locabitur? Si ad milites for-
te diuertent exibilabũt eos: quia labores
et pericula ſecum minime tolerauerunt.
Sic agricole et negociatores: et ſingula-
riter quicunqꝫ hominum eos a ſuis arce-
bũt finibus: vtpote quia in laboribus ſu-
is non fuerunt. Quid ergo reſtat illis: ni-
ſi ꝙ omnis ordo eos repellat. et ſic ſortiã
tur locum vbi nullus ordo: ſed ſempiter-
nus horror inhabitat. Patet igitur quo-
modo clerici decepti ſunt in ſuo iudicio:
qui per ſuas dignitates et promotiones
ſe credũt ſtare. Et certe bene patet eorum
malum iudicium: et bene ſunt decepti. ni
hil enim (dñi) tam repugnans et contra-

dicens ad ſtare ſicut diuiſum eſſe. vñ xp̄s
dixit Mat.xij.⁊ Luc.xj.⁊ Mar.iij. Oīe
regnum in ſeipſum ⁊c. Et ſi ſathanas ⁊c.
Sed de facto ſtatus clericalis diuiſus ē.
vñ apl'us dicit.j. ad Corin.j. Diuiſus eſt
xp̄s. Male ergo clerici iudicant: quia ſe
exiſtimant ſtare.

¶ Dixi ſcđo ꝙ iſtam veritatem.ſ. ꝙ crea-
tura rationalis non hꝫ ſtare: repugnant
vel impugnāt iniqui ambitioſi: q2 dicunt
ſe ſtare ⁊c. Dicūt eñ iſti qđ dictū eſt. Su-
per cuſtodiā meā ſtabo ⁊c. Iſta (dñi) eoꝝ
cuſtodia et munitio nihil aliud eſt q̄ȝ ho-
nor mundanus: in quo ſe credunt ſtare.
Sed iſti ſunt decepti. nam honor mūda-
nus inter alia q̄ ſunt in mūdo: aut per ad
uerſitatē: aut per fortunā modicū durat.
vñ dauid pſ̄. xxxvj. dicit. Inimici vo dñi
mox vt honorificati fuerīt et exaltati: de-
ficiētes queādmodū ⁊c. ita ꝙ honor mū
danus nō ſtat: nec eſt ſtabilis. Narrat in
lib. de vitis pħorum/ꝙ Solon qui fuit
vnꝰ de ſeptem ſapiētibꝰ interrogatꝰ: cur
athenis (qui erat in gr̄a cuiuſdā tyrāni)
cōuerſari nollet: maxime q2 tyrānus eum
decreuerat honorare? Rñdit quia honor
mūdi eſt ſimilis calculo q̄ vno tp̄e magis
ſignificat: alio vo minꝰ: et nunq̄ȝ ducit
idē. quō igitur ambitioſi ſunt decepti in
honore mūdano ptꝫ: q2 inſtabilis eſt.

¶ Tertio dixi ꝙ iſtam veritatē.ſ. ꝙ crea-
tura rōnalis non hꝫ ſtare: impugnāt cu-
pidi auaricioſi. q2 dicunt ſe ſtare: et dicūt
vt ceteri. Sup cuſtodiā meam ſtabo ⁊c.
Iſta (dñi) eoꝝ cuſtodia et munitio nihil
aliud eſt q̄ȝ congregatio diuitiarū: multi
tudo pecuniarū acq̄ſita cū labore: cū frau
de: cum vſura: cū deceptionibus ſubdito
rū/ac ppl'oꝝ: cum infinitis baraterijs: de
q̄bus faciūt ſibi cuſtodias et munitiōes:
quibꝰ credūt ſtare. dicūt eñ illud qđ ſcri-
bit in pſ̄.xxix. Ego aūt dixi in abūdantia
mea: nō moue. in eternū. Sed iſti (dñi)
decepti ſunt. nam q̄ro ab eis nunq̄d diui
tie ſunt bona nature vel fortune? Nō eſt
dubiū ꝙ fortune: et p ꝯſequēs nō ſtant.
Nā non eſt res in mūdo ita inſtabilis ſi-
cut fortuna. vnde. Nō eſt fortuna ſi ſemp
pmanet vna: Sed q2 mutat ideo fortūa
vocat. Ideo fortuna de iure vocatur for-
tuna. Fortuna eñ ꝓbat Boetio p̄mo di-
uiti: poſtea pauperi.ij. de conſolatione
Proſa.ij. dicēs ꝙ nullā facit ſibi iniuriā:
ſi primo cōceſſit ſibi diuitias: ⁊ poſtea ab
ſtulit: cū de natura ſua ſit īſtabilis ac mu
tabilis. et poſtea in fine ſubdit. Nos igit
ad ꝯſtantiā nr̄is moribꝰ alienā: inexpleta
hoīm alligabit cupiditas? quaſi di. nullo
modo quia ego inſtabilis ſum: et non ha
beo ſtare.

¶ Dixi quarto ⁊ vltimo ꝙ iſtā veritatem
impugnāt fetidi luxurioſi ⁊c. ꝯcordāt eñ
cū ceteris dicētes. Sup cuſtodiā meā ſta
bo ⁊c. Iſta eoꝝ cuſtodia eſt iuuentꝰ/pul-
chritudo/fortitudo: credūt ſe ſemp eē for
tes: pulchros: et iuuenes: et ſemp mane-
re: et faciunt ſibi munitionem in luxuria.
Dicūt eñ illud qđ ſcribitur Sap.ij. Non
pretereat nos flos tēporꝫ. Coronemꝰ nos
roſis anteq̄ȝ marceſcāt. nullū pratum ſit
qđ nō pertranſeat luxuria nr̄a. Nemo ve-
ſtrū exors ſit luxurie nr̄e. Vbiq̄ȝ relinqua
mus ſigna leticie. Dicunt eñ iſti: īter ce-
tera pctā mortalia leuiſſimū eſt pctm̄ lu-
xurie: q2 naturale: et p ꝯſequens pena le-
uiſſima: et q̄ſi nulla dignū. Sed iſti ſic ce
teri decepti ſunt: q2 qđ iudicāt de an̄cedē
te debēt iudicare de ꝯſeq̄nte. eſt eñ luxu
ria ſicut pūctus q̄ de ſe eſt indiuiſibilis et
momētaneꝰ: tñ eſt p̄ncipiū linee infinite.
Sic delectatio luxurioſa eſt valde momē
tanea: tñ eſt principiū linee infinite: quia
pene eterne q̄ durabit in infinitū. iō Gre
gorius. Momentaneum eſt qđ delectat:
ppetuū eſt qđ cruciat. Et ſic patꝫ quomō
iſti qui credūt ſe ſtare in rebꝰ tēporalibꝰ:
male iudicāt et ſunt decepti. De quolibet
iſtoꝝ dr̄ Iob.viij. Innitetur ſup domum
ſuā: et nō ſtabit: fulciet eā et nō ꝯſurget.
Et ſic finitur p̄ma cōtēplatio: in qua dixi
ꝙ pertractaret de vno errore fraudulen-
to ⁊c. qui ſe exiſtimat ſtare ⁊c.

Secūda pars.

¶ Dixi in ſecunda ⁊ vlti-
ma contēplatione ꝙ cōcluderet de morte
repentina ⁊c. et iō videat quilibet ne ca-
dat. Duplicem eñ (dñi) caſum ego repe-
rio in ſacra ſcriptura.

Primus caſus eſt deteſtabilis.

Scđus eſt terribilis et horrendus.

¶ Primo caſu cadunt tria genera hoīm.
Primo ſuperbus ab alta dignitate. Su-
perbꝰ enim qui per magnū tēpus cū ma-
ximo labore acq̄ſiuit ſibi magnū honorē
et dignitatē: ſepe de illis cadit. vñ Greg.
lib.j. moral. In fine perijt qui magnis co
natibus ad ſumma pueńit. pauliſper edi
ficia alta ꝓficiunt: ſed repentinis caſibus
terram petunt. Dicit donatus ꝙ prepoſi-
tioni non accidit niſi caſus. Unde dicunt
grammatici. Prepoſitioni quot accidūt?
Unum. Quid? Caſus tātum. accuſatiuus
et ablatiuus. Sic ſupbus qui eſt prepoſi-
tus in ciuibus dominoꝝ vtpote maior do
mus: theſaurarius vel miniſtrator: nō ac-
cidit ſibi niſi caſus. Et accuſatiuus: q2 ac-
cuſatur dño. Ablatiuus: q2 oīa que habet
auferūtur ab eo. De iſto caſu dicit dauid
pſ̄.xxxv. Nō veniat mihi pes ſuperbie: et
manus peccatoris nō moueat me. Ibi ce-
ciderunt qui operātur iniquitatē: expulſi
ſunt ⁊c̄. Superbus ergo qui exiſtimat ſta
re in gradu vel dignitate videat ne cadat.

¶ Scđo cadit auarus vel diues per pau-
pertatē ⁊ miſeriā. Vidiſtis ſepiſſime mul
tos diuites potentes: qui ad tantā deue-
nerunt miſeriā: ꝙ vadunt oſtiatim peten
do amore dei. qđ nō eſt ſic de iuſtis. vñ da
uid in pſ̄. xxxvj. Iunior fui etenim ſenui
⁊c̄. De iſto caſu diuitū auaricioſorū dicūt
iuſti in pſ̄.xix. Hi in curribꝰ: et hi in eq̄s:
nos aūt in noīe dñi ⁊c̄. Ipſi obligati ſunt
et ceciderūt ⁊c̄. Diues ergo qui in ſuis di-
uitijs ſe exiſtimat ſtare videat ⁊c̄. ¶ Tertio
cadit luxurioſus per feditatē ⁊ ſocietatē.
O deus q̄ȝ terribilis caſus eſt iſte. Legit
eñ Iudicum.xx. ꝙ pro peccato luxurie to
ta tribꝰ beniamin cecidit. et ꝙ fuit deſtru
cta. Legitur eñ Nume.xxv. ꝙ ꝓpter pec-
catū luxurie ceciderūt per plagā (dñi) de-
cem milia. de iſto caſu dicit apl's.j. Coꝝ.
x. Neq̄ȝ fornicemur ſicut quidam ex ipſis
fornicati ſunt: et ceciderunt vna die vigin
titriamilia. Luxurioſus ergo qui ſe exiſti-
mat ſtare per feditatē et ſocietatem vide-
at ne cadat. Iſte caſus (dñi) eſt caſus per
peccatum valde deteſtabile: quo quidem
multi cadūt. vnde pſ̄.xc. Cadent a latere
tuo mille: et decem milia ⁊c̄.

¶ Sed eſt alius caſus ſcđs quo non mul-
ti: ſed oēs generaliter cadunt. et iſte eſt ca
ſus mortis. de quo ſcribit Eſa.lxiiij. Ceci
dimus quaſi foliū vniuerſi. Nā.ij. Reg.
xiiij. Oēs morimur ⁊ quaſi aqua dilabi
mur in terrā. Et iſte caſus eſt valde horri-
bilis. nihil eñ tā horribile ⁊ tā terribile ſi
cut mors. Nā ſm̄ pħm oīm terribiliū ter-
ribiliſſimū eſt mors. ſm̄ ꝙ dicit Tulliꝰ in
lib. de ſenectute. Mors eſt quedam virgo
que facie velat: papauere ſceptratur ⁊ ab
ſinthio coronatur. et ſm̄ imaginationem
ſuā/ab vna parte aſſiſtit ſibi iuuenis flori
bus coronatus: qui talia in quadā rotula
ſcripta hꝫ. Eſt neceſſe mori iuueni ſimul
ac ſeniori. Mors nō parcit hoī: nec cedit
maiori. Ab alia vo miles ſuper equum ar
matus: qui in alia rotula ſic ſcriptum ha-
bet. O mors tam dura: tā triſtia ſunt tua
iura. Nullus tam fortis cui parcāt vincu-
la mortis. Ad pedes aūt ſuos erat quidā
ſenex curuatus: cui in ſua rotula ſic ſcribe
batur. Eſt noſtre ſortis trāſire p oſtia mor
tis. Durum tranſire q2 tranſitus abſq̄ȝ re
dire. Quid ſignificat (dñi) ꝙ mors ſit vir
go: niſi q2 ſicut virgo eſt incorrupta: ſic et
mors nec amore vel odio minis prece vel
p̄cio corrūpit. Quid ꝙ ē facie velata: niſi
ꝙ ſicut facie velata neminem videt: nemi
nē accipit. et ſic mors. Quid ꝙ abſinthio
eſt coronata: niſi ꝙ ſicut abſinthiū eſt her
ba amariſſima: ita et mors. Eccl'i.xlj. O
mors q̄ȝ amara eſt memoria tua. Quid ꝙ
papauere eſt ſceptrata: niſi ꝙ ſicut papa-
uer inducit ſomnolētiam ⁊ obliuionē: ita
et mors. vñ pſ̄.xxx. Obliuioni datus ſum
tanq̄ȝ mortuus. Unde cū a ſcđo pħo que
reret que eſſet ꝓpria cōditio mortis. ſcri-
pſit in pergameno duplex.o o. cuꝫ ſpacio
intermedio: cū a diſcipulis quereret q̄ il-
lud non intelligebant: ſcripſit inter o et o
bliui: quod facit totū obliuio. Per mortē
eñ oīa equātur et obliuiſcūtur. vñ Boet.
ij. de conſo. metro.vij. Mors ſpernit altā
gloriā: Inuoluit humile pariter ⁊ celſum
caput: Equatq̄ȝ ſummis infima: Ubi nūc
fidelis oſſa fabrici manēt: Quid brutus
aut rigidus cato? quaſi dicat. neſcitur de
eis q̄d eſt: aut de corporibꝰ vel oſſibꝰ ſuis
q2 per mortē obliuioni data ſunt. Si q̄s
(dñi) bene cōſideraret iſtā imaginationē
mortis: nō eſt dubiū quin pciperet ⁊ intel
ligeret ꝙ cadere p mortē eſt valde horribi
le ⁊ terribile. Iſtū caſum deus mittit no-
bis ſepe ꝓpter pctā nr̄a: qđ quidē non eſt
dubiū ꝙ incutit hoībꝰ timorē. vñ pſ̄.liiij.
Cor meū cōturbatū eſt in me: et formido
mortis ⁊c̄. Sed ſcitis dñi/remediū cōtra
caſum: reſpicite ad dauid de quo dicit.ij.
Reg. vlti. ⁊.j. Paral.xxj. Immiſitq̄ȝ dñs
peſtilentiā in iſrael: de mane vſq̄ȝ ad tēpꝰ
cōſtitutū: et mortui ſunt ex populo a dan

vſqꝫ berſabee.lxx.miliavirorꝫ.Finaliter ſe
quitur in tex. Et edificauit ibi dauid alta
re dño et obtulit holocauſta et pacifica et
ꝓpitiatus eſt dñs terre et cohibita eſt pla
ga ab iſrael. Sic et vos dñi/faciatis dño
ſacrificia de cordib⁹ veſtris penitendo:ſa
tiſfaciēdo:iiurias dimittēdo: baraterias:
falſas ꝓditiones: que maxime regnāt ad
pſens in mūdo ac vſuras:ꝛ datevos deo:
et ſine dubio cohibebiť plaga:ꝛ ſic nō ca‑
detis.et hoc conſulit ſapiēs Eccli.ij. Me‑
tuentes dñm ſuſtinete.i.expectate/miām
eius: et nō deflectatis ab illo:ne cadatis.
Explicit ſermo.Deo gratias.

¶Dñica.ix.poſt feſtū trinitatis. Ser.iiij.

REdde rationem
villicationis tue.Luce.xvj.
Teſtante ſacro eloquio ſi be
ne et ſubtiliter cōtēpletur.
Eſt ratio quam iuſtus ſequi
tur:nec errat in ſequendo.
Eſt ratio que nō attingitur alta ſapiēdo.
Eſt ratio que a cunctis redditur nullum
excipiendo.
¶Prima propoſita ratio ꝛc̄. Iſta rō eſt ſu
perior pars aīe:qua quis dictat qd bonū:
quid malū:quid ſequendū: qd fugiendū:
quid diligendū:quid odiendū. Iſta eſt ra
tio quā de⁹ ī terra dr̄ poſuiſſe:de qua Job
xxxviij. Nūquid noſti ordinē celi:ꝛ pones
rōnē eius in terra?ſm eā ordinē celi. hoc
eſt ſm imaginē dei. Iſta ratio in terra po
ſita: eſt ratio in hoīe qn̄ fecit hominem re
ctū.Eccl'ſ.vij. Iſta ratio ī hoīe diuiditur
in partē ſuperiorem:et in partē inferiorē.
ſuperior vocať vir.inferior mulier. Supe
rior ratio diuinis et eternis intēdit. infe‑
rior xͦo de mūdanis ꝛ tranſitorijs iudicat
et diſponit. Superior leges diuinas ſeq̄‑
tur: inferior autē humanas amplectitur.
Superior ratio extendit ſe vſqꝫ ad contē‑
plationem eternorꝫ:inferior xͦo cū ſit con‑
iūcta ſenſualitati: res magis reſpicit cor‑
porales: et circa illas verſatur. de iſta ra‑
tione non loquitur thema.
¶ Scd̄a ratio introducta eſt illa que non
attingitur: nec bene capitur: niſi per fidē
potētiſſime adiuuetur:et poteſt vocari in
tellectus reſpectu credēdorꝫ: ad quam hu
mana rō non attingit,q̄ ſi attingeret cre‑
dēdo articulos: et credēdo meritū nō ha‑
beremus:iuxta dictū beati Grego. Fides
nō habet meritum: cui humana ratio pre
bet experimentū. de tali ratione habetur
Eccl'ſ.viij.Intellexi ꝙ oīm operū dei nul
lā poſſit homo inuenire rationē eorū que
ſunt ſub ſole.multominus eorꝫ operū que
ſunt ſupra ſolē.Talis ratio oportet ꝙ iu‑
uetur per fidē ad intelligēdū arcana dei.
Roma.xij.Habentes prophetiā ſm rōnē
fidei.habētes ꝓphetiā.hoc eſt reuelatio‑
nem futurorꝫ. ſm rōnem fidei.hoc eſt ſm
ꝙ exigit fides eorꝫ quibus deſeruire debe
mus.vnde eſt prophetia ad informationē
fidei noſtre.
¶ Tertia ratio introducta eſt ad ꝓpoſitū
ſm thema:que non eſt aliud ꝙ cōpotum
qd̄ oēs reddituri ſumus in finalibus deo
noſtro de oībus dictis cogitatis ꝛ factis.
et cuilibet dicetur.Redde rationē villica‑
tionis tue.Ubi tria oſtenduntur.
Primo debitum perſoluendum.redde.
Scd̄o compotum exigendum.rationem.
Tertio officiū exequēdū. villicatiōis tue.

Unica pars.

¶ De iſtis ſimul eſt pro‑
ſequendū.vbi ſciendum ꝙ aliter reddent
rationē preſidētes:aliter ſubditi.qm̄ pre‑
ſidētes reddēt rationē de ſe: et de ſibi ſub
ditis et ſubiectis. ſubditi xͦo de ſeipſis ſo
lū.De primis loquiť apl's Heb.xiij.Obe‑
dite prepoſitis veſtris:ꝛ ſubiacete eis.Ip
ſi enim peruigilant quaſi rationē pro ani
mabus veſtris reddituri . hoc eſt obedire
eis. eorū mandata ſeruando.et ſubiacete
eis debitā reuerentiam exhibēdo.Et aſſi‑
gnatur ratio quare:quoniam ipſi peruigi
lant.i. valde vigilant vel vigilare debent
tribus modis.
Ueritatem predicando.
Bonum exemplum prebendo.
Temporale ſubſidium tribuendo.
Quaſi rationē pro aīabus veſtris redditu
ri. Unde duriſſimū iudiciū fiet his q̄ pre‑
ſunt.Sap̄.vj. de hmōi ratione reddenda
habeť in euāgelio iſto.Requireť preſidēs
ſpūalis ſiue tēporalis redde rationē. ver‑
bū terroris.verbū timoris. verbū exami‑
nationis.verbū cōminationis. verbū in‑
dignationis.vnde Aug.ſuper iſto verbo.
Redde rationē.qui ad tantū tonitruū nō
euigilat:talis non dormit:ſed mortu⁹ eſt.

Ab eccleſiarū prelatis maxime ratio exige
tur: qui lac et lanā ex ouibus querētes:et
de ſalute animarū ſubditorꝫ modicum cu
rātes.non paſtores:ſed diſſipatores. non
prelati:ſed pilati poſſunt merito appella‑
ri.Redde prelate rationēvillicatiōis tue.
Ego (dicet iudex) ſpōſam meā eccleſiam/
ſanguine ꝓprio laui:et in ligno crucis ex
tēdi:ſine macula ſine ruga:ꝛ ego tibi tāꝙ
paranympho:cōmiſi. male vixiſti:male re
xiſti:male deſponſaſti. O inexpiabile fla‑
gitiū.o immenſum facinus.virgo ſponſa
mea ab illis ꝓſtituta eſt ad mechādū: qui
bus cōmiſſa erat ad cuſtodiendū. qd hoc
audio de te?redde rōnēvillicationis tue.
Ego coronat⁹ ſum corona ſpinea: vt te co
ronarē in gloria mea.ego coronatus ſum
diademate opprobrioſo: vt te coronarem
de lapide precioſo.ego emi ſanguine pro‑
prio:quod tu expēdis in apparatu regio.
ego acquiſiui opprobrijs:qd̄ tu conſumis
in ebrietatibus et conuiuijs. ego in preſe
pio: tu in palatio. ego in cruce: tu in bal‑
neis.redde rationem ꝛc̄.iam amplius nō
poteris villicare.
¶In ſcd̄o loco ſubditi reddent rationem
reddent de bonis ſibi collatis. Sūt enim
multiplicia bona ſicut al's dictum eſt.
Bona nature.
Bona fortune.
Bona gratie.
Bona glorie.
Unuſquiſqꝫ eſt villicus et diſpēſator iſto‑
rū bonorꝫ:et cuilibet dicetur in fine. Red
de rationem villicationis tue.
¶Bona nature ſunt bona corporis/et bo
na aīe.Bona corporis ſunt quinqꝫ ſenſus
corporales.ſ.viſus/auditus/guſtus/odo
ratus et tactus.Et ſunt nōnulli q̄ abutū‑
tur iſtis bonis: et tales ſunt diſpēſatores
ſimiles villico qui diffamat⁹ eſt apud do‑
minū quaſi diſſipaſſet bona illius.Gulo‑
ſi et luxurioſi diſſipant iſta bona:q̄ corpo‑
rales ſenſus in comeſationib⁹ et volupta
tibus occupant.de quibus Jaco.v.Epu‑
lati eſtis ſuper terrā:et in luxurijs veſtris
enutriſtis corda veſtra.Epulati cibis opti
mis delicatis et precioſis: qualiter epula
tus eſt diues epulo quotidie ſplēdide ſu‑
per terrā in hac vita:in qua debuiſtis pe‑
nitentiam agere:et nō gule deſeruire ꝛ in
luxurioſis ꝛc̄. Hec duo vitia gula et luxu‑
ria maxīa vitia ſunt ſicut dicit Chryſ. Ra
tionē nō bonā poterunt reddere tales de
bonis corporis. de quinqꝫ ſenſib⁹ corpo‑
ralibus:quibus ſic abuſi ſunt.et q̄ ſic bo‑
na talia diſſiparūt. qualis terror inuadet
eos qn̄ audient.Redde rationem iam am
plius nō poteris villicare. nō poteris vi‑
uere.nō poteris pnīam agere. ampli⁹ nō
erit tēpus merēdi.Sed que ſunt bona na
turalia anime: de quibus ratio exquireť.
Reſpōdeo ꝙ illa ſunt memoria/intelligē
tia/et voluntas: que bona male diſpenſa
mus qn̄ eiſdem abutimur. Iſta bona na‑
ture corporis et anime ſunt illa bona que
ille homo dedit ſeruis ſuis: et poſtmodū
poſuit rationem cum eis.Mat.xviij.ꝛ ſi‑
milis quaſi parabola ponitur de talentis
Matth.xxv.Uni dedit quinqꝫ talēta:alij
duo:alij vero vnum.Quinqꝫ talenta ſunt
quinqꝫ bona anime/memoria/intellect⁹/
et voluntas/ratio et liberum arbitrium.
Duo talenta ſunt ratio ſuperior/et ratio
inferior. Unum talētum quod reponitur
in ſudario:eſt ſcientia.Talentum ſcientie
multi abſcondūt ſine ſpūali lucro:de quo
ab eis ratio exigeť. Preſertim iſtud talen
tum abſcondunt et diſſipant
Primo cauſidici.
Secundo phıci medici.
Tertio ſophiſte logici.
Quarto theologi.
¶Primi ſunt aduocati nonnulli: qui tūc
diſſipant et abſcondunt talētum ſcientie
ſue:quando iuſtificāt impium pro mune‑
ribus:et iuſti hominis iuſticiam auferūt:
qui condunt leges magnas (al's malas)
vt opprimant in iudicio pauperes et vi‑
duas qui non habent defenſorem.qui di‑
cunt bonum malum. qui per friuolas al‑
legationes ꝛ fruſtratorias appellatiōes/
et dilatorias exceptiones/ per quas pro‑
trahunt procurant et nutriunt: vt eorum
ſalarium augeatur: et pauperes litigio fa
tigati iuri ſuo cedere compelluntur. Hi
ſunt qui periurium incurrere faciunt.vn‑
de beatus Auguſtinus. Si nouit feciſſe:
et compellit iurare homicida eſt. De lin‑
guis iſtorum aduocatorum fiunt fercula
demonum. et teſte beato Job cap̄.xx. pa‑
nis eorum vertetur eis in fel. Fel draco‑
num vinum eorum:et venenum aſpidum
inſanabile.Deutero.xxxij. in eterna dāna
tione. Nempe quando dñs veniet et po‑
net rationē cū ſeruis ſuis: requiret tales

de talento diſſipato: et dicet cuilibʒ ſigillatim. Redde rationē villicationis tue. Jam amplius non poteris aduocare.

¶ Scd̃o ſunt phyſici medici qui talentuʒ ſcientie diſſipant et abſcōdūt. qui medicinas ſophiſtice corrūpūt: et infirmos falſis ꝓmiſſionibus decipiūt. et cū ſaluator dicat ieiunare vigilare laborare: ipſi tales medici dicūt comedere bibere dormire quieſcere: docentes aīam ſaluā facere in hoc ſeculo: cū ſaluator dicat eā perdere in hoc mūdo ⁊ cuſtodire in vitā eternā. Quid facient tales? quo fugiēt? quid meditabunt̃ qñ exiget̃ ratio de talento vſq3 ad minimū quadrantē. et cuilibet tali dicetur cū rigore iuſticie. Redde rōnem villicationis tue. ¶ Tertio diſſipant talentū ſciētie logici ſophiſtici: ⁊ abſcondūt dum circa cyniſes egypti/ et friuolas ſubtilitates occupant̃: plectentes et texentes ſubtilia licʒ inutilia: altiora et ſuperiora querentes. ¶ Quarto theologi nōnulli predicantes vbū dei diſſipant talentū ſcientie cū docēt et predicāt ꝓpter cōmodū tpale tales corrupti ſunt et abomīabiles facti ſūt ī ſtudijs ſuis. Tales ſm ꝓphā Viere. xij. cap. ſeminauerūt triticū: et meſſuerūt ſpinas. Nunqd tale talentū argēti vel auri verſum eſt in ſcoriā? et hoc fit qñ talentum ſciētie et doctrine ad lucrū tēporale vel ad vanā gloriā refertur. Iſti ſunt quibus dñs dedit aurū ſcientie: argentū eloquentie. et iſta expendūt vt laudē ſibi acquirant: vt corā alijs appareant et non exiſtant. Nunqd ab oībus ſupradictis exigetur ratio diſtrictiſſima in iudicio: et de vnoquoq3 verificabitur. Redde rationeʒ villicationis tue.

¶ Scd̃o ſunt bona fortune ſicut ſunt temporales diuitie: qbus multi male vtūtur: vel illicite acqrēdo: vel auare ⁊ tenaciter retinendo: vel in prauis vſibus expendēdo. a quib⁹ exigetur ratio. Nam dñs ſeruorum illoꝝ vocabit quēlibet diuitē qui bona tēporalia ſibi cōmiſſa male diſpenſauit. Totiens vocat nos quotiens incutit nobis timorē eterne dānationis: vel per predicationē: vel per ſecretā admonitionē: aut exhortationē: vel internam inſpirationē iubetur reddere rationē confitendo peccata: vel cogitando dum viuit qualiter debeat opari: et qualiter debeat mala acta emēdare. Talis ratio bona eſt, nam poſt mortē nullus poterit villicare: qm̃ hic eſt tēpus merendi: illic tēpus metēdi. ergo quodcūq3 facere pōt man⁹ tua inſtāter opare: qr nec opus: nec rō: nec ſapientia: nec ſcientia: erunt apud inferos. Eccl's. ix. iam ampli⁹ nō poteris villicare. Nempe poſt vltimā examinationem atq3 terribilem ſnīam/ abſoluet̃. In hui⁹ figuram clauſit dñs arce oſtiū aforis: ne igrederent̃ aque: ⁊ excōmunicati ⁊ ſentētiati in eternū excluderent̃. vnde in euangelio ſcriptū eſt de decē virginib⁹. nam prudentes intrauerunt cū ſponſo ad nuptias: et clauſa eſt ianua: ſed fatue tarde venerūt: quibus dictū eſt. neſcio vos. ⁊ extra remāſerunt. Matth. xxv.

¶ Item ſunt bona grẽ: ad que ſequuntur bona glorie. Sunt nōnulli qui hñt virtutes. hñt gratias gratis datas. habēt ſpiritulia bona: que bona diſſipant: et male diſpēſant et h̃ dupliciter: vel qr vti negligunt: vel male vtēdo abutunt̃. ſicut ſunt multi q̃ grãs ſpūales male adminiſtrāt: et ſic rem et meritū totū perdunt. exēpli grã de bonis ſpūalibus male diſpēſatis/ hoſpitalitas facta cū murmuratione nō placet deo. nec qui miſeret̃ pauperi: ſi nō cū hilaritate facit elemoſynā. vel q̃ bonū operat̃ non ex amore: ſed cū timore ſeruili: vel qui innitūtur prudētie ſue prudentes apud ſemetipſos: vel q̃ ꝑ abſtinentiā ſuā immoderatā et non rationabilē vltra vires ſeipſos affligunt: vel q̃ per iuſticiā excercent ſeueritatē ſine mīa: cum ſcriptū ſit Eccl's. vij. Noli eſſe nimis iuſt⁹. qr iuſticia ſine mīa eſt. vel qui indiſcrete ſe humiliādo nimis abiecti ſubditis habētur: imo contēnunt̃ omnes et ſinguli. Tales ſunt bonoꝝ ſpūaliū/ virtutū et grãrū diſſipatores et praui diſpēſatores. ꝯ ſcripturā quā regiſtrat btūs Petr⁹ in canonica ſua. j. Pet. iiij. Unuſquiſq3 ſicut accepit gratiā: in alterutrū illā adminiſtrātes ſicut boni diſpēſatores. et qui ſic nō diſpenſauerūt: reddent rōnē ei qui paratus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos: vt pro finali concluſione accedat qd̃ ſcribit̃ Apoc. vltimo. Ecce venio cito/ reddere vnicuiq3 ſm opera ſua. Reddere pctōribus ſuppliciū: et iuſtis premiuʒ eternū. Cuius premij nos participes faciat ⁊c.

¶ Dominica. ix. poſt feſtum trinitatis. Sermo. v.

Facite vobis amicos de māmona iniquitatiſ. Luc. xvj. et ī euãg. hodier. Honorabiles dñi/ pro ītroductione ſermonis eſt notandum: ꝙ ſm ꝙ dicit ph̃us in. vij. phyſicoꝝ. Ars eſt ſupplementū nature. ita ꝙ in illo in quo natura deficit: ars ſupplet. Poteſt hoc exēplo intelligi et declarari. et hoc in triplici exēplo. Certū eſt ꝙ humana natura multa patit̃ incōmoda.

Primo aliqñ ab extrinſeco occurrēte vel inuadēte: ſicut ab aīalib⁹: a quib⁹ aliqñ inuadit̃: qb⁹ natura dedit arma vngues: dentes: cornua ⁊c. ⁊ hoīem facit inermē. ſed in hoc qd̃ natura deficit: ars ſupplet. Nam inuenit humana induſtria artē fabricatoriā et facit arma: gladios: et baliſtas: quibus a beſtijs ſe defendit. Secūdo aliquando ab intrinſeco corpore ſicut ab aeris intēperie. tēpore frigoris vel caloris: quoꝝ incōmoditate vel nocumēto homo venit in corruptionē et in mortem ſed ꝯtra iſtū defectū nature vel incōmodum humana induſtria inuenit artē domificatoriā. et facit domos: cameras: et palatia vt ſe defendat. Itē inuenit artem lanificij: et facit veſtes et pallia ꝯ frigora ⁊ calores. Tertio aliqñ natura hūana patit̃ ab intrinſeco diſſoluēte: vtpote ab inequalitate humoꝝ: ex quo īfirmitates generant̃: et mors ſequitur: Sed ꝯ iſtud incōmodum ⁊ defectū/ natura ordinauit artē medicine: cum qua humores corpis ad equalitatē et ꝓportionē debitā reducunt̃: et ꝯtra predicta īcōmoda occurrit̃. Et ſic ptʒ verum qd̃ dicit ph̃us: ꝙ ars eſt ſupplementū nature. et in qd̃ natura deficit: ars ſupplet. Ad propoſitū et moraliter applicando hoc. per peccatū primorū parentū homo incurrit multa incōmoda ⁊ ad illa euadenda natura nō ſufficit. Nā vt dicunt doctores in. ij. ſententiarū. homo in ſtatu innocētie ex donis naturalibus potuiſſet vitare peccatū ſine gratia: tamen in ſtatu nature lapſe et corrupte hoc non pōt: immo indiget gratia. Cum igit̃ ad euadendum peccatum: et eius incōmoda/ natura non ſufficiat: arte igitur ſuccurrendū eſt: ſpecialiter arte medicine quia pctm̃ et infirmitas et vulnus ⁊c. cōtra iſta/ medicina ſunt opera pietatis: ſpecialiter que ꝓ generali medicina dantur cōtra infirmitates et vulnera pctōrū. Luce. xj. Quod ſupereſt date elemoſynā: et ecce oīa munda ſunt vobis. ⁊ Tob. iiij Quomodo potueris ita eſto miſericors. Elemoſyna ab omni peccato ⁊ a morte liberat. et non patietur aīas ire in tenebras. Fiducia magna erit coram ſummo deo elemoſyna oībus facientibus eam. Ideo xp̄s volendo nos ꝓmouere ad opa miē ſpecialiter elemoſyne ⁊ pietatis: dicit nobis in themate. Facite vobis amicos de māmona ⁊c. Un̄ pro ꝓſecutiōe thematis/ et declaratione ampliori materie/ eſt ſciendū: ꝙ euāgeliū hodiernū a quo hoc thema ſumitur: facit mentionē de quodā villico apud dñm ſuum diffamato: eo ꝙ diſſipaſſet bona illi⁹: a villicatiōe ꝑ dñm deponendo: qui habuit ſupra ſe cōſilium quid ſup hoc faceret: dicens. Quid faciā: qr ⁊c. et poſtꝙ cogitauit ⁊ deliberauit dixit. Scio quid faciam. poſt deliberationē in executione poſuit: quia cōuocatis ſingulis debitorib⁹ ⁊c. ſequit̃ poſtea. ꝙ dñs ſuus iſtū villicum laudauit: ⁊ nō de fraude et de dolo quē contra dñm ſuum cōmiſit: ſed de prudentia et de induſtria quam inuenit de bono remedio qd̃ ſibi qſiuit. Et concludit xp̄s: ꝙ iſtum villicum nō in dolo vl' fraudulētia imitemur: ſed ī induſtria et prudētia di. Et ego dico vobis facite vo. ami. de māmona ⁊c. Moraliter ī iſto euāgelio habem⁹ iſtd̃ documētū ſpūale de triplici ſatiſfactiōe q̃ eſt tertia ps penitentie: vt notāt doctores. xv. diſ. potior pars elemoſyna. Qd̃ ptʒ ſic moraliter. nā iſte villicus diffamat⁹ eſt quilibet pctōr: qui bona dñi ſibi cōmiſſa/ ⁊ nature/ ⁊ fortune/ ⁊ grẽ/ ad diſpenſandū diſſipauit ꝑ pctm̃. cui denūciātur certitudinal'r duo. Primū ꝙ de hoc hʒ reddere rōnem bñ examinatam. vñ dr̃. Redde rōnem villicationis tue. Scd̃m ꝙ per mortem a villicatione debet deponi. vnde ſibi dicitur. Jam nō poteris villicare. Villici moraliter loquendo et ad ſpeciem deſcendendo ſunt tres.

Prelati eccleſiam regentes.
Principes populos defendentes.
Diuites pauperibus ꝓuidentes.

Omnibus iſtis dicetur in morte et in iudicio. Redde rationem villicationis tue. Jam em̄ non poteſtis villicare.

¶ Dico primo ꝙ prelatis eccl'iam regenti
bus dicet᷑. Redde rationē ⁊c. quaſi ꝙ eis
in iudicio et in morte dicet᷑. Redde rōnez
villicationis.i.reſpōde ad tres q̄ſtiones.
Prima qualiter intraſti. Iſta queſtio ſcri
bitur Mat.xxij. Amice quō huc intraſti:
ſcȝ in eccl'iam vel prelationē? Introduxit
te veritas: dolus: vel deꝰ: vel diabolꝰ: vel
gr̄a: vel potētia: munꝰ: pecunia: vel ſimo
nia: caro: vel ſpūs: redde rōnem de hoc:
quia iā nō potes villicare ⁊c. Scđa q̄ſtio
quō vixiſti. Scribit᷑ iſta qō Eſa.xxij. Quid
tu hic aut quaſi quis hic.i.quē locum in
vita tua tenuiſti h.i.vixiſti ſicut eccl'iaſti-
cus: vel ſicut ſecularis: ſicut clericus vel
miles: equitaſti in aſino ſicut xp̄s cuiꝰ vi-
cem geris: vel in equo: dediſti de te bonū
exemplū: vel malū: curaſti plus de aīa vl'
de aſina/ iuxta dictū Bernardi ad Euge-
niū contra p̄latos. Cadit aſina ⁊ eſt q̄ iu-
uet: perit aīa et non eſt qui curet. Redde
rationē de hoc: iam enī non poteſtis villi
care. Tertia q̄ſtio quō rexiſti vel ex regi-
mine tuo quot aīas lucratus fuiſti? Iſta
q̄ſtio ſcribit᷑ Hierem.xiij. Ubi eſt grex q̄
datus eſt tibi? Rōnem ad iſtam qōnem ti
met et veret᷑ beatꝰ Grego. in homelia. De
ſignauit dn̄s ieſus ⁊c. vbi ꝯ ſe et prelatos
dicit. Ponamus ante oculos nr̄os illum
tante diſtrictionis diē: quo iudex veniet
et rationē cū ſeruis quibꝰ talenta credi-
dit ponet. In illo tanto examine electorū
oīꝫ ⁊ reproboꝝ multitudo deducet᷑: ⁊ vni
cuiqȝ quiſqȝ qō opatꝰ ſit oſtēdet᷑. Ibi pe-
trus cū iudea conuerſa quā poſt ſe traxit
apparebit: ibi paulꝰ (vt ita dixerim) mū-
dū cōuerſum ducēs. Ibi andreas poſt ſe
achaiam: Ibi iohānes aſiam: thomas in
diam in ꝯſpectu ſui iudicis cōuerſam du
cet: Ibi oēs dn̄ici gregis arietes cū aīarū
lucris apparebūt. q̄ ſanctis ſuis p̄dicatio
nibus deo poſt ſe ſubditū gregē trahūt.
Cum igit᷑ tot paſtores cū ſuis gregibꝰ an̄
oculos eterni paſtoris venerint: q̄d nos
miſeri dicturi ſumꝰ: qui ad dn̄m nr̄m poſt
negociumvacui redimꝰ: qui paſtoꝝ nomē
habuimꝰ: et oues quas ex nutrimēto nr̄o
debeamꝰ oſtēdere non habemꝰ. hic paſto
res vocati ſumus: ⁊ ibi gregē non duci-
mus. hec gregorius.

¶ Similis q̄ſtio et rō exhibebit᷑ pricipi-
bus q̄ ppl'm tenent᷑ defendere. ī morte: ⁊
in iudicio/ dicet᷑ cuilibet eoꝝ. Redde ra-
tionē villicationis tue. Iam enī nō pote
ſtis villicare. Fient enī p̄ncipibꝰ ſimiles
qōnes ſicut p̄latis.ſ. quō in regno ītraſti
quō vixiſti: quō rexiſti. fiet cuilibet illorū
illa q̄ſtio q̄ ſcribit᷑ Exod.ij. Quis ꝯſtituit
te principē ⁊ iudicē ſup nos. Juſticia vel
violētia: veritas/ vl' fraudulentia. Uixiſti
ſicut agnꝰ: vel ſicut leo. Rexiſti ſicut rex:
vl' ſicut tyrānꝰ. intēdiſti in bonū publicū
ſicut rex: vel in bonū priuatū ſicut tyrānꝰ
qꝛ ꝑ hoc differt rex a tyrāno vt dꝛ.iij. ethi
corū. Redde rōnē ergo ⁊c. Et qꝛ in multꝭ
p̄ncipibus hꝫ vitatē illud Prouer.xxviij
Leo rugiēs: ⁊ vrſus eſuriēs: p̄nceps īpiꝰ
ſup ppl'm pauperē. Jō poſtq̄ȝ de ſibi com
miſſis ⁊ de eoꝝ diſſipatiōe malā reddidit
rōnē: de ipſis et de alijs potētibus ⁊ mi
litibꝰ fit qō baruch in.c.iij. Ubi ſunt p̄n-
cipes gentiū: et q̄ dn̄ant᷑ ſup beſtias que
ſunt ſup terrā. Qui in auibꝰ celi ludunt:
q̄ argentū theſaurizant ⁊ aurū in quo cō
fidunt hoīes: q̄ argentū fabricāt et nō eſt
finis acq̄ſitiōis eoꝝ. ſtatiꝫ ſequit᷑ rn̄ſio ad
iſtā queſtionē. Exterminati ſunt: et ad in
feros deſcēderūt: et alij loco eorum exur-
(rexerunt.

¶ Similis q̄ſtio ⁊ rō exhibe-
bit᷑ diuitibꝰ: q̄ paupibꝰ tenent᷑ prouidere
nam ſm̄ ꝙ dicit btūs Aug̃. ſup illo paſſu
Prouer.xxij. Diues ⁊ paup obuiauerunt
ſibi: vtriuſqȝ opator eſt dn̄s. Diues ⁊ pau
per duo ſunt ſibi ꝯtra: ſed duo ſibijnuicē
neceſſaria. diuitū eſt paupibus erogare:
pauperū eſt ꝓ diuitibꝰ orare. dei eſt ma-
gna ꝓ paruis cōpēſare. Fiet igit᷑ qō diui
tibꝰ qui diſpēſant bona ſua ī vanitatibꝰ.
Quid hoc audio de te.ſ. ꝙ dediſti hiſtrio
nibus: nō paupibꝰ. expendiſti in vanita-
tibꝰ et ſupfluitatibus: nō in neceſſitatibꝰ
Redde ḡ rōnem ⁊c. qꝛ iā non poteſtis vil
licare. De his certificatꝰ pctōr vel villicꝰ
bonoꝝ dn̄i ſui nō fidelis et prudēs diſpē-
ſator: ⁊ ꝙ de ſibi cōmiſſis dꝫ reddere ra-
tionē: et ꝙ per mortē a villicatiōe eſt de-
ponēdus: cōpunctꝰ: ⁊ tremēs ī corde ſuo
querit et inueſtigat remediū di. Quid fa-
ciam qꝛ dn̄s meus aufert a me villicatio-
nē ⁊c. dicit tn̄ eccl'ia. Tremēs factꝰ ſū ego
et timeo ⁊c. Quid ergo miſerri. q̄d di. vel
q̄d faciā ⁊c. Et finaliter ꝓ remedio currit
ad opa ſatiſfactionis.ſ. ad opꝰ elemoſyne
et pietatꝭ quā p̄ponit orōni ⁊ ieiunio. vn̄
dic. Fodere nō valeo: mēdicare erubeſco.
Per foſſionē in qua excercitat᷑ corpus et

attenuat᷑: intelligit᷑ ieiuniū: qō non liben
ter diuites amplectunt᷑: nec in eo compla
cent. iō dicit iſte. Fodere non valeo. Per
mēdicationē intelligit᷑ orō. Nam ſicut in
mendicatione hō petit ſibi neceſſaria ab
alio: ita ⁊ in orōne homo petit neceſſaria
a ſctīs. ⁊ iſtud remediū dicit iſte villicus
ideſt pctōr: qꝛ dicit. Mendicare erubeſco
Erubeſcētia in ꝯfuſione ī petere ab illis
quos hō offendit. Sic petebat eſdras.ſ.
Eſdre.ix. dicens. Deꝰ meꝰ cōfundor ⁊ eru
beſco leuare faciē meā ad te. Et cōcurrit
ad tertiū remediū qō eſt tertiū opus vel
tertia pars ſatiſfactiōis q̄ eſt potior pars
ſatiſfactiōis: dicēs. Scio q̄d faciā vt cuꝫ
amotꝰ fuero a villicatiōe: recipiāt me ⁊c.
Qō remediū per iſtū modū poſuit ī exe-
cutione. nā conuocatis ſingulis debitori
bus dn̄i ſui: dimiſit eis certā partē debiti
vt acquireret ſibi gratias: vt cum amo-
tus fuiſſet ab officio: haberēt ſibi bonum
ſolatiū: et reciperent eū in domibꝰ ſuis.

Sed ꝓ morali declaratiōe diuiſionis iſto
rū debitoꝝ ſunt tria notanda. Primū q̄re
iſtud remediū qō eſt elemoſyna ē potior
pars ſatiſfactionis? Et dico ꝙ qꝛ includit
duo alia ſm̄ thomā in.iiij. ſicut aīa intel
lectiua ſenſitiuā/ et vegetatiuā (vide hic
durandū et ſctm̄ Tho. in.iiij.di.xv.) īclu
dit elemoſyna orōnē. quia accipit de orō
ne cū ſe conſtituit ad orandū ꝓ illo q̄ dat
īcludit ieiuniū: qꝛ ſicut ieiuniū attenuat
corpꝰ: ita elemoſyna ſubſtātiā: q̄ ordinat᷑
ad ſuſtentationē corpis. ⁊ q̄s arctiꝰ viuit
ex hoc ꝙ ſua dedit. Itē eſt oblatio facta
deo: et per ꝯn̄s hꝫ vim orōnis. vn̄ in.iiij.
ethicoꝝ. dona hn̄t aliq̄d ſil'e deo. frequen
ter etiā plus īpetrat donū q̄ȝ ſupplicatio
Scđꝫ q̄d eſt hoc ꝙ nō fit mētio in tex. ꝙ
iſte villicꝰ dimiſerit debita niſi olei ⁊ tri-
tici. Tertiū quid eſt hoc ꝙ plus relaxatur
de debito olei q̄ȝ tritici.

¶ Quantū ad p̄mū ſciendū eſt ꝙ non fit
mētio iſtoꝝ debitoꝝ niſi de duobꝰ: ſcȝ olei
et tritici. qꝛ nō ſunt niſi duo modi mīe.ſ.
ſpūalis/ ⁊ corpalis. In dimiſſione debiti
olei intelligit᷑ mīa ſpūalis: q̄ cōſiſtit in re
miſſione culpaꝝ: que quidē remiſſio ſigni
ficat᷑ ꝑ oleū: qꝛ pctā ⁊ culpe ſunt vulnera
et vulnera oleo medent᷑ et curant᷑. Cōtra
nō exercētes mīam ſpūalē: que ꝯſiſtit ī di
miſſione culparū et offenſarū: dꝛ Eſaie.ſ.
Uulnus ⁊ liuor et plaga tumēs nō eſt cir
cūligata: nec curata medicamine: neqȝ fo
ta oleo. Per remiſſionē debiti tritici/ ītel
ligit᷑ mīa corpalis. qꝛ triticū datur paupi
bus ad ſuſtentationē et refectionem: in
quo exercetur miſericordia corporalis.

¶ Quātū ad ſcđꝫ ſciēdū eſt: ꝙ plus dimit
tit᷑ et relaxat᷑ de debito olei: q̄ȝ tritici: qꝛ
plus ſunt exercēda opera mīe ſpūalia q̄
corpalia: et magis eſt ſuccurrendū. et cū
maiori mīa infirmis ſpūalibꝰ q̄ȝ corpali-
bus. Itē etiā in hoc ꝙ dimiſit de oleo di
midiā partē: ⁊ mādauit ſcribi quīquagin
ta. de tritico aūt quintā partē: et manda
uit ſcribi octoginta. ꝙ per opa mīe ſpūa-
lis remittunt᷑ pctā: q̄ ſignificant᷑ ī nūero
quinquagenario: q̄ numerꝰ iubileus eſt
et remiſſiōis: vt habetur Leuit᷑.xxv. Per
opa ꝯo mīe ſpūalis acq̄rit᷑ vita et̄na: q̄
dabit᷑ facientibꝰ mīam corpalem in hora
mortꝭ qn̄ dicet᷑ eis. Eſuriui ⁊ dediſtis mi-
hi māducare ⁊c. Uenite bn̄di. pa. mei ⁊c.
Et ideo dic̄ tex. ꝙ iſtis faciētibꝰ mīaꝫ cor
poralē dixit. ſcribe octogīta. ⁊ ſeq̄t᷑ ī tex.
qꝛ laudauit dn̄s villicū: nō de dolo: ſꝫ de
induſtria ⁊ prudētia ⁊ remedio qō īuenit
ꝯcludēs ꝙ nos ita faciamꝰ: in prudētia ⁊
in elemoſyna iſtū villicū imitādo: dicēs.
Et ego dico vob̄ faci. vob̄ ami. de mā. ⁊c.

¶ Un̄ ꝓ declaratiōe thēatꝭ ſunt duo no-
(tanda.
Primo quomodo vel q̄re diui-
tie dicuntur māmona iniquitatis.
Scđo quomodo de iſto māmona iniq̄ta-
tis poſſumus facere nobis amicos.

¶ Quantū ad p̄mū ſciendū ꝙ diuitie di-
cunt᷑ māmona iniq̄tatꝭ in q̄ttuor generi-
bus cauſaꝝ. Prīo ī gn̄e cauſe efficiētꝭ: qꝛ
efficiūt hoīeꝫ iniquū. Hiero. (aut ph̄s in
ethic.) Oīs diues iniquꝰ eſt heres pctī.
Si diues fuerꝭ nō eris īmunis a delicto:
Eccl'i.xj. Scđo in gn̄e cauſe material': qꝛ
materia eſt tētatio mltaꝝ īiq̄tatū. Apoc.
.ſ. ad timoth.vj. Qui volūt diuites fieri
incidūt ī tētationē ⁊ ī laqueū diaboli. Et
bern̄. dic̄ de illo q̄ furatꝰ fuit marchas ar
gēti ſibi miſſas. Bn̄dictꝰ deus q̄ liberauit
nos ab h̄ onere. illi aūt q̄ fecit ꝑcendū eſt
nā magna pecunia magna tentatio fuit.
Tertio ī gn̄e cauſe formal'. forma denotat
quātū de ſe eſt eq̄l'r. et diuitie īequal'r. qꝛ
vnꝰ eſurit. aliꝰ ebriꝰ eſt. ⁊ ī h̄ eſt iniq̄tas.
Qui enī hꝫ dabit᷑ ei et abūdabit. qui aūt
non hꝫ et qō hꝫ auferet᷑ ab eo. Mat.xiij.
⁊ Luce.viij. Quarto in gn̄e cauſe finalis:

quia pꝛomittunt ſatietatem: libertatem:
et ſecuritatem. et in hoc iniquitas: quia
non tenēt quod pꝛomittūt. Vn̄ pħia Boe
tio. Hoc igit̃ teip̄m interrogo: tu qui pau
lo diuitijs affluebas: nūquid ex aliqua cō
cepta cupiditate animū meū cōfundit cu
piditas ⁊c̄. Ecce ergo quō quattuoꝛ mo⸗
dis et in quadruplici genere cauſe diuitie
dicuntur mām̄ona iniquitatis.

¶ Quantū ad ſcd̄m et finale / eſt vidēdum
quō de iſto mām̄ona īiquitatis .ſ. de diui⸗
tijs / debemus vel poſſumus nobis facere
amicos: et quos. Et reperio ꝙ tres nobis
poſſum⁹ facere amicos. Pꝛimo effectiue.
Nā efficiunt hoīem iniquū furādo: vel ra
piendo: vel illicite acquirēdo. fiendi ſunt
amici iniuriati per reſtitutionē. reſtitutio
includitur in pꝛecepto negatiuo: que reſti
tutio eſt fiēda ſtatim ſm̄ ſctm̄ Tho. qꝛ pꝛe
ceptū negatiuū eſt: ⁊ obligat ad ſemper ⁊
pꝛo ſemꝑ. ſic fecit Zacheus: qđ abſtulit in
quadruplū reddidit. Secundo fiēdi ſunt
amici cauſatiue. nā qꝛ cauſant ⁊ ſunt ma⸗
terie iniquitatū: fiēdi ſunt amici paupes
per elemoſynarū largitionē. Daniel. iiij.
Pctā tua elemoſynis redime. Tertio de⸗
ſertiue: qꝛ deſerūt hoīem in moꝛte: fiendi
ſunt amici perfecti per ſuffragia ⁊ oꝛatio
nes. Sic fecit ſibi amicos vir foꝛtiſſimus
iudas: q̄ collatione facta duodecim milia
dꝛachmas argēti miſit hieroſolymam ⁊c̄.
ij. Machab. xij. Ergo ꝑ opera mīe clemen
tie ⁊ pietatis facite vobis amicos de mā
mona iniquitatis. Placeat altiſſimo ꝙ
taliter ⁊c̄.

¶ Dn̄ica. x. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

HEc om̄ia opera
tur vnus atꝫ idem ſpūs. j.
Coꝛ. xij. Paulus apl̄s q̄ in
creaturis mirabilia opera⸗
tus eſt: et continue operat̃
tria in verbis iam aſſumptis implicat et
regiſtrat.

Pꝛimo ſum̄mā ſimplicitatē in eſſendo: qꝛ
vnus atꝫ idem ſpiritus.
Scd̄o generalem poteſtatē in operando:
hec omnia operatur.
Tertio gratuitā liberalitatē in dādo. diui
dens ſingulis pꝛout vult.

¶ Pꝛimo de ſpūſancto oſtenditur ſum̄ma
ſimplicitas ⁊c̄. Eſt em̄ ſpūs vnus in eſſen
tia cū patre ⁊ filio: immutabilis / inuaria
bilis / indiuiſus in ſe: licꝫ diuidat gratias
ſuas pꝛout vult. vnus / a quo ꝓcedūt oīa
creata ſuper numerū. ab ipſo ſunt oīa per
dationem. et in ipſo ſunt per conſeruatio
nem: et ad ipſum referuntur per guberna
tionem. omnia in ipſum reſoluuntur per
finalem concluſionem. Iſte ſpiritus eſt ſi
milis ſoli: qui vnus omnia illuminat atꝫ
nutrit: vt dicamus de ſpirituſancto. Om⸗
nia in te vno habentes te non debuimus
dimittere. Tobie. x. hoc eſt peccare cōtra
maieſtatem tuam: qm̄ qui peccat in ſpiri⸗
tumſanctum nō remittitur in hoc ſeculo:
nec in alio. De ſpirituſancto ſic vno loqui
tur beatus Augu. in epiſtola ad quēdam
comitem. O ſancte ſpūs in me ſpira vt co
gitem. compelle vt faciam: ſuade vt dili⸗
gam: cōfirma vt teneam: cūſtodi me ne te
perdam. et beatus Grego. in moꝛalibus.
In terra datur ſpirituſſanctus vt diliga⸗
tur pꝛoximus. de celo datur ſpiritus vt di
ligat̃ deus. ergo ſicut eſt vna charitas: et
duo pꝛecepta: ita vnus ſpūs ⁊ duo dona.

¶ In ſecundo loco pꝛincipaliter dictū eſt
ꝙ oſtenditur ſpirituſſancti generalis po⸗
teſtas: quoniā hec omnia operatur. Mi⸗
rabilia operatus eſt. negociū ſcientie ope
rationis incarnationis: quoniam opus il
lud tam mirabile attribuitur ſpirituiſan⸗
cto. operatur cōtinue remiſſionem pecca⸗
toꝝ. Videamus mirabilia que opera⸗
tus eſt in Daniele. in Amos. in Dauid. in
Petro. in Paulo. in Mattheo ſanctiſſi⸗
mis viris: que recitat beatus Gregoꝛius
in quadam homelia ſub hac foꝛma. Con⸗
ſidero (inquit) patres antiqui et noui te⸗
ſtamenti: et apertis oculis intueoꝛ ꝙ gra
tia ſpirituſſancti implet puerum cithare⸗
dam et pſalmiſtam facit. implet abſtinen
tem puerum et iudicem ſenum facit. im⸗
plet paſtoꝛem armētarium et pꝛophetam
facit. implet piſcatoꝛem ⁊ pꝛincipem apo
ſtoloꝝ facit. implet perſecutoꝛem et do
ctoꝛem gētium facit. implet publicanum
et pꝛimum euangeliſtam facit. Quid ergo
inſanimus qui hunc ſpiritum non queri⸗
mus. dicamus ergo ſpirituiſancto: Mi⸗
rabilia opera tua domine. Eſt enim ſpiri⸗
tuſſanctus artifex mirabiliſſimus figura⸗
tus per illū beſeleel: de quo Exo. xxxj. vbi
legitur ꝙ iſtum impleuit dn̄s ſpū ſapien⸗
tie et intelligentie ſcientie et doctrine ad
excogitandum ad faciendū opus in auro

in argento ⁊ ere ſculpendiſꝫ lapidibus.
Beſeleel interpꝛetatur vmbꝛa dei: qualis
eſt ſpūſſanctus q̄ vmbꝛā refrigerij nobis
p̄ſtat. opus facit in auro in illis quos im
plet eloquētia. facit opus in argento ī il⸗
lis quos implet ſapiētia. facit opus ī ere
in illis quos implet cōſtantia ī p̄dicatiōe
Lapides pꝛecioſos ſculpit dn̄ ſanctoꝛum
aīas varijs donis ⁊ virtutib⁹ oꝛnat. Me
rito et nō ſine cauſa ſpūſſanct⁹ ꝓpter ſuā
ſubtilem operationē et operū ſuoꝝ varie
tatem digitus nūcupat̃. per quē digitū /
dei operatio intelligitur. vnde magi pha
raonis dixerunt. Digitus dei eſt hic. ideſt
diuina oꝑatio eſt hic. Exod. viij.

¶ In tertio articulo pꝛincipali oſtēditur
ſpirituſſancti gratuita liberalitas in dan
do: vbi dꝛ Tribuens ſingulis pꝛout vult.
ſicut vnicuiꝫ ſcit expedire. Nā ſcriptum
eſt. Spūs vbi vult ſpirat. Ioħ. iij. In iſto
articulo cōpꝛehendit̃ tota ſnīa epiſtole:
vbi nouē genera gratiarū ſeriatim enu⸗
merant̃. Et in pꝛimo loco ponit̃ ſermo ſa
piētie. vbi ponit̃ q̄dē grā dat̃ ꝑ ſpm̄ non
ꝑ meritū ſermo ſapiētie. Vbi ſciēdū ꝙ ſa
pientia accipit̃ interdū large: ꝓ ſcientia
vt ſint idē ſapiētia et ſciētia. Bern̄. Inue
niſti ſapientiā ſi tibi hoꝛū ſingula ſapiūt
ſicut ſunt. Itē ſcd̄o ſapiētia accipit̃ mag̃
ſtricte pꝛeciſe pꝛo cognitiōe eternoꝝ. de
qua Aug. liħ. de trinitate. Hec eſt (inq̄t)
ſapiētie et ſciētie recta diſtīctio: vt ad ſa⸗
pientiā ꝑtineat rerū tꝑaliū rationalis co
gnitio. Tertio ſapiētia accipitur ſtrictiſſi
me ꝓ cognitione ſuauitatis diuine ꝑ ex⸗
perientiā habita. vn̄ Iſido. de ſummo bo
no. Diuinā ſapientiā non tm̄modo capi⸗
mus ſuperioꝛa cognoſcere: ſed etiā cogni
tis delectari. Sunt enim tres grē gratis
date. videlꝫ ſapiētia / ſciētia / et pꝛudētia.
qm̄ ſapiētia eſt de eternis et intellectuali
bus. ſciētia de naturalibus et rationabili
bus. pꝛudētia xo eſt de humanis et agibi
libus. licꝫ interdū in ſcriptura vnū ꝓ alio
ſumat̃. Iſtā ſapiētiā ſermonis ſapientie /
hn̄t viri ſcti: et habuerūt: qua ſapiūt ⁊ ſci
uerunt illa q̄ pertinēt ad aīe ſalutem: de
qua Pꝛouer. xxiij. Eſto ſapiens et dirige ī
via animū tuū. Alij quidē datur ſermo ſa
piētie. ſcꝫ grā eloquendi de ſuperioꝛibus
et eternis. Scd̄a gratia alij ſermo ſciētie
ideſt loquēdi de actionib⁹ tēpoꝛaliū: vt
iſta duo ſapiētia ⁊ ſciētia / ſint duo lumi⸗
naria magna: vt ſapiētia ſit ſol: et ſciētia
ſit luna. Magna grā dei talis ſcientia: ꝑ
quā homo illuminat̃ ad ſciendum et co⸗
gnoſcendū bonū a malo. verū a falſo. per
quā ſcit homo quid agendū: quid omit⸗
tendū: quid fugiendū: quid credendum:
quid diligendū: quid obediēdū: quid ap⸗
petendū. per quā celeſtia cōtemplant̃: et
terrena contēnunt̃: virtutes acquirūtur
hic licꝫ ſpardi. De ſciētia moꝛaliter: qm̄
ad hoc ꝙ aliquis ſciat eo modo ſicut opꝫ
requiritur ꝙ ſciat

Pꝛimo humiliter ſine inflatione.
Scd̄o ſobꝛie ſine p̄ſumptione.
Tertio certitudinaliter ſine heſitatione.
Quarto veraciter ſine erratione.
Quinto ſalubꝛiter cū dilectione.
Sexto vtiliter cum edificatione.
Septimo efficaciter cū operatione.

¶ Pꝛimo ſciat humiliter ⁊c. Iſto mō ſcie⸗
bat apl̄s ſicut ipſe fatetur Philippē. iiij.
Scio (inquit) humiliari. Nunq̄d humi⸗
liabat ſe cum dicebat. j. Coꝛī. xv. Ego ſum
minimus apoſtoloꝝ: qui nō ſum dignus
vocari apl̄us. Et licꝫ ſciētia inflet: ſicut ⁊
ipſe dicit. j. Coꝛ. viij. et ipſe fuerit in ſciē⸗
tia magnus: quā habuit nō ſolū acq̄ſitā:
imo infuſam: tn̄ ex hoc non fuit elat⁹ nec
inflatus: ſed ſemꝑ in hūilitate ꝑmanſit.

¶ Scd̄o ſcire ſobꝛie ⁊c. Rom̄. xij. Nō plus
ſapere q̄ꝫ opoꝛtet ſapere: ſed ſapere ad ſo
bꝛietatem. Non licet inueſtigare multum
de ſecretis diuinis. felix ille ſciens q̄ non
excedit per inueſtigationē. qui nō deficit
ꝑ ignoꝛātiā: ſed ſufficit per tēperantiam.

¶ Tertio ſcire certitudinaliter. de quo ſci
re Apl̄us. ij. Timotħ. j. Scio cui credidi
et certus ſum. ſcio em̄ per fidem. Simili
modo accipit̃ in Iob. xix. Scio ꝙ redem⸗
ptoꝛ meus viuit. et certus ſum. Magna
ē certitudo ſciētie. maioꝛ certitudo fidei.

¶ Quarto ſcire veraciter. vnde veritas et
ſcientia ſe concomitātur. Greg. liħ. x. mo
ralium. Iuſtoꝛū ſcientia eſt verū diligere
falſa dimittere: bona gratis exhibere: ma
la libentius tolerare: pꝛo veritate contu⸗
meliā pati. ¶ Quinto ſcire ſalubꝛiter cuꝫ
charitate. j. Coꝛīth. xiij. Si habuero om⸗
nem ſcientiā ita vt montes transferā: cha
ritatē aūt non habeaꝫ: nihil ſum. Sciētia
ſine charitate inflat: cū charitate autem
edificat. ¶ Sexto ſcire vtiliter. ſicut illa
ſciētia eſt multū vtilis que docet ſcire fra.

gnitatem humane nature.mũdi vanita/
tem.celi felicitatẽ.inferni penalitatẽ.pec
catoꝝ grauitatẽ.vite noſtre labilitatẽ.iu
dicij aſperitatem. et ſic de multis alijs.
Multi multa ſciunt que anime vtilia nõ
ſunt: ⁊ illa ignorãt q̃ ſunt neceſſaria atq̧
vtilia.ſicut dicit Berñ.in princi. medita/
tionũ ſuarum. Multi multa ſciunt:et ſe/
ipſos neſciũt.¶ Septimo ſcire ⁊c. Jaco.
iiij.Scienti bonũ facere: et non facienti:
peccatũ eſt illi. ¶ Tertia grã gratis data
eſt fides.Alteri inquit textus: fides ĩ eo/
dem ſpũ.hoc eſt conſtãtia.vel ſermo fidei
datur in eodẽ ſpũ. vnde fides ſm hoc eſt
gratia gratis data.vel fides enumeratur
inter dona ſpũſſancti.teſte btõ Auguſti.
poſſe credere natura eſt oĩm : ſed credere
donũ eſt fideliũ . Talis fides eſt porta ꝑ
quã pnceps vniuerſoꝝ prius intrat in cor
hoĩs. Prius em̃ intrauit in mentẽ filius
virginis ꝙ in ventrem.Luc.j.Beata que
credidiſti. hoc fuit a ſpũſancto. vñ beat⁹
Auguſti.lib.de virginitate. Beatior fuit
maria percipiẽdo fidem xpi: ꝙ concipien
do carnẽ xpi. Materna ꝓpinquitas nihil
marie profuiſſet: niſi felicius xpm mente
ꝙ carne geſtaſſet. ¶ Quarta gratia grat⁊
data/gratia ſanitatũ:quã gratiam ſimili
ter habuerũt apoſtoli: qui conualuerunt
(al's curauerũt) de infirmitatibus mult⁊
quos miſit ſaluator ꝑ vniuerſum mundũ
vt languores curarent : ⁊ ſanarent infir/
mos.Sola vmbra principis aploꝝ ſana/
bat egrotos.Actuũ.v.¶ Quinta grã ope
ratio virtutũ.hoc eſt miraculoꝝ:que opa
tio eſt ſupra naturã:al's nõ eſt proprie mi
raculum: licꝫ poſſet dici mirabile. Jſtud
opus miracula faciendi/ptinet marie ad
illum choꝝ ſeu ordinẽ angeloꝝ vocatum
virtutes. Nam teſte beato Grego. virtu/
tes ſunt angeloꝝ agmina habẽtia myſte/
ria (al's miniſteria) ad virtutes ⁊ miracu
la faciẽdũ: in quibus potẽtiſſime relucet
virtus diuina: ꝑpter qđ virtutes denomi
nantur:ſicut dicit Jſidorus.¶ Sexta gra
tia gratis data eſt ꝓphetia : que eſt ꝑpe
predictio futuroꝝ. Vñ notandũ hic ꝙ
ille qui hꝫ iſtud donũ prophetizãdi a ſpi
ritu ſancto:neceſſe eſt quatenus habeat
Primo autoritatem.
Secũdo veritatem.
Tertio ſanctitatem.
Quarto humilitatem.
Quinto magnanimitatẽ.
Sexto paupertatem.
¶ Primũ requiſitũ ad verã ꝓphetiam:vt
eſt grã ſpũſſancti.eſt autoritas : de q̃ ha/
bet Matth.xxiij. Ecce ego mitto ad vos
ꝓphetas ⁊ ſapiẽtes et ſcribas.Tales pro
phete nõ ſunt:de quib⁹ conquerit dñs ꝑ
Hiere. ꝓphetã ſui libri ca.xxiij. Nõ mit/
tebam ꝓphetas:et ipſi currebãt. nõ loq̄/
bar ad eos:et ipſi ꝓphetabãt.⁊ cap.xiiij.
Non miſi eos:et non precepi:neq̧ locut⁹
ſum ad eos. Viſionẽ mendacẽ et diuina/
tionẽ fraudulẽtã:⁊ ſeductionẽ cordis ſui
prophetãt vobis.¶ Secundũ reqſitũ ve/
ritas:ne decipiat popul⁹. vñ requirit ꝙ
ſint vera que ꝑtinent in ꝓphetia. Hiere.
xxiij. Propheta qui hꝫ ſermonẽ meũ loq̄
tur ſermonẽ meũ vere.¶ Tertiũ requiſitũ
ſctitas:ne ſequat ſcãdalũ in ꝑplo. Jõ de
Hiere.ſcriptũ ẽ eiuſdẽ ca.j. Priuſq̧ te for
marẽ in vtero noui te : ⁊ anteq̧ exires de
vulua ſanctificaui te:et ꝓphetã in genti/
bus dedi te.¶ Quartũ requiſitũ ad bonã
ꝓphetiam eſt humilitas.exẽplũ de beato
Johãne bapti.de quo ſcriptũ eſt Luce.j.
Et tu puer ꝓpheta ⁊c. imo pluſq̧ ꝓpha:
et tamen interrogat⁹.ꝓpheta es tu:Rñ:
nõ.in ſignũ humilitatis. ¶ Quintũ reqſi
tuꝫ magnanimitas:ne deſiſtat ꝓphetare
ꝓpter incurſum tribulationũ. exẽplũ de
heliſeo Eccli.xlviij. Jn dieb⁹ ſuis nõ per/
timuit principẽ:et mortuus prophetauit
corpus ſuũ.et in vita ſua fecit monſtra.
¶ Sextũ requiſitũ ⁊c. paupertas:ne cor/
rũpat cupiditate munerũ.exemplũ de ſa
muele Eccli.xlvj. Dilectus a dño deo ſuo
ſamuel propheta dñi. et poſt laudes mul
tas ſequitur. Pecunias vſq̧ ad calciamẽ
ta ab oĩ carne nõ accepit.¶ Septima grã
gratis data eſt diſcretio ſpirituum.et iſta
grã non alia ꝙ diſcernere quo ſpũ: bono
vel malo hoĩes ducunt et regũtur. Ma/
gna grã eſt iſta:q: ſicut dic̃ apl's. quicũq̧
ſpiritu dei agũtur:hi filij dei ſunt. Rom.
viij.¶ Octaua grã gratis data/eſt inter/
pretatio ſermonũ.item ſomnioꝝ.qualem
gratiã gratis datã habuit ioſeph patriar
cha:ſicut ſcribit Geñ.xl.⁊.xlj.qui interꝑ/
tatus eſt ſomnia illoꝝ duoꝝ eunuchorum
atq̧ pincerne. imo et ſomnia pharaõis.
Ptꝫ etiã de daniele: q̃ habuit ſimilẽ gra/
qui interptat⁹ eſt ſomnia nabuchodono/
ſor. Vel intelligit interpretatio ſermonũ

ideſt ſubtilitatũ ſacre ſcripture. ¶ Nona
grã gratis data/eſt grã linguarũ.Et ma/
gna grã eſt ſcire oẽm linguã:⁊ intelligere
quale gratiã habuerũt oẽs apl'i per gra/
ſpũſſancti:qm̃ repleti ſunt oẽs ſpũſctõ:⁊
ceperũt loqui varijs linguis ⁊c. Actu. ij.
Hec oĩa ſupradicta opat vn⁹ atq̧ idem
ſpũs: q̃ ſpũs xpm duxit ad deſertũ : ſicut
dicit beatus Grego.et nos ducat ad ter/
ram rectã:et hanc nobis preſtare dignet
ieſus marie filius ⁊c.

¶ Dominica.x. poſt feſtum trini/
tatis. Sermo.ij.

Si cognouiſſes
et tu. Luc.xix. Si tu pecca
tor attẽdiſſes aſperitatem
pene que inſligitur pecca/
toribus:
Vtilitatẽ elemoſyne q̃ largit paupibus.
Virtutẽ penitentie que miniſtratur con/
fitentibus.
Felicitatem glorie que nunq̧ negat pe/
nitentibus.
Tu non defeciſſes in bonis operibus.

Prima pars.

¶ Primo ſi cognouiſ/
ſes ⁊c. Aſperitas pene alteri⁹ ſeculi eſt du
plex pena.ſ.eſt pena dãni:⁊ pena ſenſus.
Prima nõ eſt aliud ꝙ carẽtia viſionis di
uine:nunq̧ videre deũ. de quo Chryſoſt.
ſup matth.homelia.xxiij. Jntolerabilis
(inquit) gehẽne pena.illa vo ſi quattuor
milia apponas gehẽnas. Vbi docet qua
lis eſt illa pena ex deo : a chriſto audire.
qm̃ nõ noui vos. Meli⁹ eſt ſuſtinere decẽ
milia flammas: ꝙ faciem illã manſuetã
videre aduerſam nobis:et trãquillũ ocu/
lum nõ ferentẽ videre nos. grauis ſupra
modũ erit pena dãnatis videre ĩ iudicio
faciẽ xpi iudicantis. De pena ſenſus loq̄/
tur btũs Augu.in quodã ſermone. Cogita
(inqt) quoſlibet huius mũdi cruciat⁹: ex
inde aĩam in qualibet hui⁹ mũdi penas
cõpara gehennas:et leue eſt qđ cogitas.
De iſta duplici pena loquit Hugo lib. ij.
de aĩa. Quiſputas tunc meror erit:queq̧
triſticia cũ ſeparabunt impij a conſortio
ſanctoꝝ:et a viſione dei:⁊ traditi in pote
ſtate demonũ ibunt cũ ipſis in ignẽ eter/
nũ:ibiq̧ ſemp erunt in luctu et gemitu:
vbi erit itolerabilis fetor:⁊ incõparabilis
timor:horribilis mors corpis et aĩe ſine
ſpe venie et miẽ: vbi nec qui torquet ali/
quãdo fatigat:nec qui torquet aliqñ mo
ritur:vt ſemp viuant:⁊ ſic viuent vt ſemp
moriant. O chriſtiane vis euadere iſtas
penas:cognoſce teipſum. Anſelmus hic.
Cogita qđ geſſiſti: deducãt oculi lachry/
mas per diẽ et noctẽ. Ange pctõr : ange:
adde terrorẽ ſupra terrorẽ: vlulatum ſup
vlulatum. O aĩa mea excute torporẽ tuũ
diſcute pctm̃ tuum. reduc ad cor enorme
delictũ.ꝑduc de corde ſimanẽ rigitũ.Co/
gitet:cogitet cor meũ quid fecit:quid me
ruit.deſcendat deſcendat terra tenebroſa
et operta mortis caligine.mens mea ꝓſ
deret q̃ ſibi expectat ſceleroſam aĩaꝫ meã
intendat et cõtemplet: videat et contur/
betur aĩa mea. Expaueſce:cor meũ ſcinde
re:mens mea deſice. Anſelmus. O viator
pctõr cognoſce teipſum. cognoſce pecca/
tum tuũ ſicut dauid q̃ dicebat: Peccatuꝫ
meũ ego cognoſco : et pctm̃ meum cõtra
me eſt ſemp.vñ Bernard. Pone oẽs trãſ/
greſſiones ante oculos tuos. pone te añ
re anteq̧ ad alium: et ſic teipſum plãge.
Plora iniqtates et pctã tua quib⁹ deum
offendiſti.indica ei miſerias tuas. vitam
tuã quotidiana diſcuſſione examina:attẽ
de diligẽter quantũ ꝓficis. Si qs cogno
uerit plagam cordis ſui:⁊ expanderit ma
nus ſuas:tu dñe exaudies de celo. Cogno
ſce viator dum viuis iam dicta:qm̃ dicet
dãnato:vel poteris dicere: Si cognouiſ/
ſes et tu que dicta ſunt:nõ eſſes dãnatus.
ergo cognoſce nunc vt tibi nõ dicat ſi co/
gnouiſſes et tu. qm̃ callidi eſt intelligere
viã ſuam. Prouerb.xiiij.cap.

Secũda pars.

¶ Secũdum principale
introductũ: Si tu peccator dãnatus attẽ
diſſes virtutẽ elemoſyne ⁊c. Magna eſt
virtus elemoſyne ſeu miẽ:que debet attẽ
di ⁊ diligenter cognoſci. Jpſa ſiquidẽ
Primo peccata ꝓhibet extinguẽdo.
Scdo ieiunium et oratiõnẽ continet ſu/
perando.
Tertio gratiam cõfert ac continet conſer
uando.
Quarto mortuũ ſuſcitat ꝓ eo ſuppliciter
aduocando.
Quinto premiũ impetrat ꝓ mercede in
retribuendo.

¶ Prima virtꝰ elemoſyne ꝛc. Eccli. iij. Sicut aqua extinguit ignē: ita elemoſyna extinguit peccatū (al's reſiſtit pctīs) Ignis diaboli ē pctm̄: qm̄ mortale pctm̄ ad modū ignis cōcupiſcentiā accendit. oēs virtutes deſtruit ꝛ cōſumit. ſic eſt de peccato Job. xxxj. Ignis vſqꝫ ad perditionē deuorans: ꝛ eradicans oīa genimina virtutū. Elemoſyna eſt aqua dei diſpoſita ad talē ignē diaboli extinguēdum. Nā ſi elemoſyna detur libere: ꝛ ex recta intētione/deus infundit tātā gratiā ꝙ volūtas dādi cum opere cauſat in tali creatura diſplicētiam pcti ſeu de pctīs. et iſto modo elemoſyna extinguit peccatū. Ignē ardētē extinguit aqua: ꝛ elemoſyna reſiſtit pctīs. Eccli. iij. Ita elemoſyna in charitate extinguit peccatū. vnde Augu. in ſermo. de diuite epulone. Elemoſyna mundat peccata: et ipſa interpellat ꝓ nobis ad deū. O diues epulo dānate/ ſi cognouiſſes ꝛ tu tantā virtutē elemoſyne: pauperibus viſcera mīe nō clauſiſſes: p̄ſtaſſes elemoſynā lazaro q̄ ī ianuis tuis iacebat vlceribus plenus. Non ſic fecit ioſeph patriarcha: immo cognoſcens fratres ſuos eiſdem tribuit neceſſaria. Geneſ. xlij.

¶ Scd̄o elemoſyna ſuperat ꝛc. Qui facit elemoſynā facit totū: orat: ieiunat. Nā talis illi cui dat vt oret ꝛ ieiunet pro eo: illū conſtituit debitorē. vn̄ Aug. in homel. de diuite epulone. Pauperis eſt orare: diuitis eſt erogare: dei aūt eſt pro paruis magna diſpēſare. Narrat venerabilis Anſel. ꝙ quidā pius nō multū abūdans in tēporalibus: diues tn̄ in ſpūalibus: vendidit quandā rem tēporalē: ꝛ precij maiorē partē ſibi retinuit: et minorē pauperibus tribuit. et addit Anſel. ꝙ diabolus procurauit quoddā furtū: vtpote accidit ꝙ diabolo procurāte: latro intrauit domū illiꝰ boni viri: et furatus eſt illā partē precij quā ſibi retinuerat. hoc cognoſcēs ille pius et miſericors clamabat. O miſer ego: heu me miſerum: quare totum non dedi: hoc totum perdidi quod non dedi.

¶ Itē tertio elemoſyna gratiā confert ꝛc. Narrat btūs Aug. in quadā ep̄la/ ꝙ a tēpore illo quo adā ꝑdidit paradiſum: homo nō fuit dn̄s rerū ſuarū: ſed ſolū diſpēſator. Sic loquit̄ apl's. j. Cor. iiij. Hic iā querit̄ inter diſpēſatores: vt fidelis q̄s inueniat̄. Propter iſtā cauſam bona tp̄alia dicuntur gratie grate iuxta illud Mat. x. Qd̄ gratis accepiſtis: gratis date. vn̄ quādo dat̄ elemoſyna magis redditur ꝙ detur. Huic ſnīe alludit btūs Aug. de ℣bis dn̄i. Dicit xp̄s tibi/da mihi ex eo quod dedi tibi. de meo quero da ꝛ redde. habuiſti me largitorē: fac me debitorē. tp̄alia mihi des eterna reſtituā. teip̄m tibi reddā: quādo te mihi reddidero. Dn̄s vidēs bonū et fidelē diſpēſatorē: cōicat ſibi largiter bona ſua. ſicut dn̄s videns bonū elemoſynariū eidē multiplicat bona ſua ſpiritualia et tēporalia. ſ. grās ꝛ virtutes. ꝛ frequenter tēporalia: vt habeat vn̄ tribuat neceſſitatem patienti. ad Ephe. iiij. De virtute iſta talis elemoſyne Eccli. xvij. ꝛ. xxix. Elemoſyna viri quaſi ſacculus cū ipſo: ꝛ gratia hoīs quaſi pupillā cōſeruabit. Iſtam virtutē elemoſyne cognouerūt ſcti apl'i: ꝛ multi alij ſancti: qui tēporalia dederūt cū xp̄o. Non ſic cognoſcebat diues: qꝛ ſatiatus cū epularetur quotidie ſplendide: nō cogitabat de famelicis. ſanus non cogitabat de infirmis. delicatus non cogitabat de afflictis. diues nō cogitabat de pauperibus. ergo exiſtenti in tormentis dicamꝰ ſibi. ſi cognouiſſes et tu.

¶ Quarta virtus elemoſyne ꝛc. Ambro. Sola mīa comes eſt defunctorū. ſcꝫ vt in morte a diabolo ꝓtegat et defendat. Cui alludit btūs Aug. in quodā ſermo. Facite elemoſynas in hoc ſeculo: que deleant pctā veſtra: ꝛ ſuccurrāt vobis ī die iudicij. qd̄ manducatis perditis. qd̄ laboratis relinquitis. qd̄ pauperibꝰ erogatis: hoc firmiter poſſidetis. Et idē doctor ī ſermone de diuite epulone. Elemoſyna mundat pctā: et ip̄a interpellat ꝓ vobis ad deū.

¶ Quinta virtꝰ elemoſyne ſeu mīe ꝛc. de qua Petrus damia. Da pauperi terrā vt accipias celū. da minimum vt accipias regnum. da micā vt accipias totū. Si tu diues cognouiſſes virtutē iſtā elemoſyne: nō fuiſſes in inferno ſepultus: ſed magis in celo feliciter collocatꝰ. nō eſſes ī tormētis penalibꝰ: ſed magis in delitijs eternalibus. ſic ꝛ flāma non eſſet cruciatꝰ tuus: ſꝫ magis ſocietas ꝛ plenitudo oīm bonoꝝ btītudo. tu nō implorares auxiliū. nō poſtulares mīam. ḡ ſi cognouiſſes et tu.

Tertia pars.

¶ Tertiū principale introductum virtus pnīe que magna eſt. de qua virtute Iſido. lib. de ſummo bono loquitur di. Pnīa medicamētum vulneris. ſpes ſalutis. per quā pctōres ſaluant̄. per quā deus ad mīam ꝓuocatur. Et beatus Bern. de pnīa ſatis pulchre loquit̄. O felix penitentiū humilitas. o bona ſpes cōfitentiū. ꝙ potēs es apud omnipotentē. ꝙ facile vincis inuincibilē. ꝙ cito tremebūdum iudicē cōuertis in piſſimū patrē. Nūquid adā primus parēs/per quē ītrauit pctm̄ in mundū: qui fuit cauſa noſtre ꝑditionis: qui fuit tantus pctōr: q̄ tā grauiter deū offendit: nunq̄d fuit purgatus: nūquid fuit deo reconciliatus: nūquid dicit̄ ſaluatus. R̄ndet Uincen. in ſuo ſpeculo hiſtoriali. Credit̄ inquit ꝙ adā parens primꝰ: q̄ fuit autor nr̄e ꝑditionis: de pctō ſuo per pnīam quā fecit: fuit purgatus: ꝛ fuit primus q̄ penituit: ꝛ pctm̄ ſuū cognouit. Nēpe dn̄s deus tāꝙ pr̄ ꝓpriū filiū ſuum corripuit et pnīam iniūxit. In labore manuū. in abſtinētia ciboꝝ. veſtem lugubrē inducēdo. de loco voluptatis in exiliū miſerū educendo. fuerūt in natura corrupti ꝛ gehenne infernali ꝑpetuo obligati. indulgentiā obtinuerunt per pnīam quā fecerūt. O quātū bonū eſt cognoſcere peccatū in hac vita. vn̄ Bern. in meditationibus ſuis. Cognoſce te: qꝛ talis melior eſt ꝛ laudabilior ſi te cognoſcas: ꝙ ſi te neglecto curſum ſyderū: vires herbarū cognoſceres: cōplexiones hoīm: ꝛ haberes oīm celeſtiū ꝛ terreſtriū ſcientiā. O iuda proditor ſi tu pctm̄ tuum enorme cognouiſſes: nō te laqueo ſuſpēdiſſes. ſi vere penituiſſes: veniā impetraſſes. O miſer ſi cognouiſſes et tu. Quid dicemꝰ de pnīa dauid: qui fuit tā grauis homicida: Audi ſuper hoc btm̄ Ambro. Peccaui inq̄t dauid peccator dn̄o. Si arguit̄ alicuiꝰ culpe reus: moleſte portat iſto regio clarēs imperio. tot diuinis probatꝰ oraculis cū a priuato hoīe nathan corriperetur ꝙ grauiter deliquiſſet: nō indignatus infremuit: ſed confeſſus ingemuit culpe dolore. Alij hoīes dū corripiunt̄ pctm̄ ſuū ingrauādo negāt ſe offendiſſe: vl' ſe de offenſa excuſāt: ibiqꝫ ipſoꝝ maior eſt lapſus: vbi nō ſperat̄ correctio. Dauid occidit vriam nō ſtudio crudelitatis impulſus: ſed vt pudorē obumbraret: cōcupiſcētie verecundiā tegeret: ꝛ vt berſabee a pena lapidatiōis liberaret.

Ceterum in pſ̄. illo penitētiali Miſerere mei deus. vide quot verſus ꝓpheta pctm̄ ſuū recognoſcit. nec vllus verſus ſine confeſſione delicti. Pro vno pctō poſtulat miſerationū multitudinē: ꝛ nos pro pluribꝰ pctīs/vix ſemel eiꝰ clementiā mīamqꝫ credimus obſecrandā. hec Amb. O cayn fratricida qui culpā tam grauē: tāqꝫ crudelē vindictā clamādo aſcēdit in celū: ſi cognouiſſes nō incurriſſes penam eternam. nec tu eſau modo ſimili: nec tu ſaul qui omēs fuiſtis impenitentes.

Quarta pars.

¶ Quartum principale

introductum/felicitas eterne glorie: quā cognoſcunt chriſtiani. Per fidē in hac vita cognoſcunt deum.

Primo penitentes.

Secundo proficientes.

Tertio diligentes.

Quarto imitantes.

¶ Primo penitētes. Eſa. xix. Cognoſcent egyptij dn̄m. hoc eſt penitentes. Itē ſcd̄o cognoſcūt deū ꝓficiētes de virtute in virtutē. Job. vij. Si q̄s voluerit volūtatem eiꝰ facere: cognoſcet de doctrina mea vtrū ex deo ſit. Itē tertio diligētes deū. j. Cor. viij. Si quis diligit deū hic cognitꝰ eſt ab eo. Itē quarto cognoſcunt deum per fidē imitantes deū. Oſee. vj. Sciemus ſequamurqꝫ vt cognoſcamꝰ dn̄m. Cognoſcit̄ ergo deus hic per fidē. Philip. iij. Iuſticia in fide ad cognoſcendū illum. Et poſtmodum in patria aliter cognoſcetur: de qua cognitione Job. xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum deū verum ꝛc. Cuius cognitionis nos participes ꝛc.

¶ Dn̄ica. x. poſt feſtū trinitatis. Ser. iiij.

Videns ieſus ciuitatem fleuit ſuper illā dicēs: qꝛ ſi cognouiſſes et tu. Luc. xix. et in euangelio hodierno. Sicut ex lege ſcripta habemus/ꝙ ſunt decem precepta legis: ſic ex fide tenemꝰ ꝙ ſunt. xiiij. articuli fidei/ſm ꝙ habet̄ in ſymbolo fidei. Et ſicut oīa precepta legis reducunt̄ ad duo principaliter p̄cepta. ſ. ad dilectionē dei ꝛ ꝓximi: q̄ ſunt fines ꝛ cōcluſiones oīm preceptoꝝ: qꝛ dixit xp̄s Matth. xxij. ꝙ in his duobꝰ mādatis vniuerſa lex pēdet et pro

phete. ita oēs articuli fidei reducūtur ad
duo tāꝙ ad fines et concluſiones ac ſum
mā totius fidei catholice/ ad articulū hu
manitatis et deitatis in xp̄o. ita ꝙ iſta eſt
cōcluſio totiꝰ fidei catholice neceſſaria ad
ſalutē: ꝙ xp̄s eſt verus deꝰ ⁊ verus hō. vñ
Athana. Eſt ergo fides catholica vt creda
mus ⁊c̄. Ad ꝓpoſitū hoc applicādo. veri/
tas fidei catholice declarat̄ nobis ī p̄ſen/
ti themate ⁊ euāgelio hodierno: ⁊ hoc in
duabus hiſtorijs: que ibidē cōtinentur.
In prima hiſtoria demōſtrat̄ xp̄i vera hu
manitas per affectionē penalitatē et cō/
paſſionē erga hieruſalem in preſenti la/
mētatiōe. q2 videns ieſus ciuitatē fleuit
ſuꝑ illā. in fletu demōſtrat̄ humanitas.
In ſcd̄a hiſtoria declarat̄ xp̄i vera diuini/
tas vel deitas in caſus miſerabilis et de
ſtructiōis horrēde ciuitati ſuꝑuēture in
fallibili denūciatiōe. q2 dixit. ſi cognouiſ
ſes: me. ſ. ⁊ qđ futurū eſt ī te: ⁊ tu fleres.
Predicere futurū et reuelare diuinitatem
inſinuat. ita ꝙ manifeſtatur xp̄i humani/
tas in hoc ꝙ ſuꝑ ciuitatē fleuit. ⁊ xp̄i diui
nitas in hoc ꝙ futurā deſtructionē et ca/
ptiuitatē ciuitatis predixit. ⁊ vendētes ⁊
emētes cū fulgore ⁊ ſplendore radijs diui
nitatis de tēplo eiecit. Sic totū preſens
euangelium diuiditur in duas partes.
Prima ī manifeſtatiōe xp̄i humanitatis.
Scd̄a in declaratione ſue diuinitatis.
Et in vtraqꝫ iſtaꝝ ptiū dicet̄ primo intelle
ctus hiſtorialis: poſtea myſticꝰ vel moral.

Prima pars.

Quātum ad primum

ſciendū ꝙ iſte fletus xp̄i ſuꝑ ciuitatē/ fuit
in die ramoꝝ: qñ populꝰ exiuit ſibi cū gau
dio obuiā: et ipſe videns ciuitatē: di. ſi co
gnouiſſes. Ubi hic notatur ſtatim ex par/
te xp̄i fletꝰ. et ex p̄te populi/ gaudiū q̄ inſi
mul concurrebāt. Fletus xp̄i erat de dolo
re ſuꝑ ciuitatē/ ⁊ malo ſibi īminēti. Gau/
diū in pplo/ de xp̄o occurrēti. In quo no/
tat̄ ꝙ gaudiū mūdi ⁊ riſus nūꝙ ſine dolo
re eſt: ſ3 ſemꝑ riſum luctꝰ ⁊ fletꝰ comitant̄
Prouer. xiiij. Extrema gaudij luctus occu
pat. Iſte fletꝰ xp̄i fuit cū appropinquaret
hierl̄m nō ſolū corꝑis greſſu: ſ3 etiā ītimę
cōpaſſiōis affectu. Ip̄e appropinquabat
hierl̄m: ſed hierl̄m non ſibi appropinqua
bat ꝑ pniam. S3 diceres quō xp̄s appro/
pinquabat hierl̄m: ſi hieruſalē nō ſibi ap/
propinquabat: cū ſcriptū ſit Iac. iiij. Ap/
propiate deo: et ipſe appropinquabit vo/
bis. Dico ꝙ ītelligit̄ appropiate deo ꝑ pe
nitētiā: ⁊ appropinquabit vobis ꝑ grām.
Hoc pōt oculariter videri ī ſpeculo: ī quo
conſpicit̄ ꝙ ſi hō clare appropinquat ad
ſpeculū: ⁊ imago viſa ī ip̄o videt̄ etiā hoī
appropīquare. Ad ꝓpoſitū totā cognitio
nē quā de deo in p̄ſenti habemꝰ eſt ſpecu
laris. Uñ apl̄s. j. Cor. xiij. Uidemꝰ nūc ꝑ
ſpeculū in enigmate ⁊c̄. iō q2 in ſpeculo ꝓ
iſto ſtatu videt̄ deus: iō ſi nos ad ip̄m ap/
propinquamꝰ ꝑ fidē ⁊ pniam: ⁊ ip̄e nobis
appropinquabit ꝑ gratiā et miām. Et ſic
intelligit̄ autoritas Iac̄. allegata: Appro
piate deo ⁊c̄. Hierl̄m nō ſic appropinqua
bat xp̄o: īmo a deo ſe elongabat: q2 ꝓphe
tas dñi occidit: ⁊ pro illo tp̄e de xp̄i morte
tractabat. Mat. xxiij. Hierl̄m hierl̄m que
occidis prophetas ⁊c̄. Appropinquat tñ
xp̄s hierl̄m ꝑ affectū cōpaſſionis de malo
ſuo cōpatiēdo. vñ dr̄ in themate: ꝙ vidēs
ieſus ciuitatē fleuit ſuꝑ illā. ſ. ex cōpaſſio
ne. Suꝑ quo verbo dicit expoſitor. ſ. gal/
fredus. O dignatio: o cōpaſſio: o miā ſal/
uatoris: q2 lapideum cor: ⁊ vere ferreū pe
ctus: qđ nō his lachrymis emollit̄. Ue mi
hi quē nec ꝓprij reatus conſideratio: nec
aliena cōpaſſio periculi mouet ad lachry
mas. Ue etiā duro cordi: qđ ad ruinā ini/
mici: vel forte innocētis cuiuſqꝫ letat̄. Be
nignus deꝰ ſuꝑ inimicos ⁊ īiquos ſuo pa
trato ſcelere lachrymat̄: ⁊ quō vberrimas
prorūpit in lachrymas/ verboꝝ īterceſſio
manifeſtat. ¶ Hic notate ꝓ vr̄a īſtructio/
ne morali: ꝙ q̄nquies quātū ex ſcriptura
haberi pōt: xp̄s fleuit: ad dandum nobis
quinqꝫ inſtructiones morales.
¶ Primo ī natiuitate ſicut ⁊ ceteri hoīes:
q2 oīs hō tūc plorat ad oñdēdū humanā
miſeriā. Sap̄. vij. Primā vocē ſimilē oībꝰ
emiſi plorās. ⁊ eccleſia: Uagit īfans inter
arcta poſitꝰ p̄ſepia ⁊c̄. In q̄ oſtēdebat̄ xp̄i
hūanitas/ ⁊ vniuerſalis hoīm penalitas:
q2 oīs hō naſcit̄ plorās. ⁊ hoc eſt qđ dicūt
doctores: ꝙ aſſumpſit oēs defectus pena
les: ſed non culpabiles.
¶ Scđo fleuit xp̄s in morte lazari de quo
Ioh. xj. q̄ iacebat q̄triduanꝰ ī monumēto
et dicūt doc. ꝙ nō flebat mortuū: ſed redi
uiuū. q2 reuocauit eū ad miſerias ⁊ pena
litates huiꝰ ſcl̄i. vñ ſm̄ Aug. ī li. de viſita
tione īfirmoꝝ. q̄dā pbi fuerūt q̄ ex iſta cā

ī natiuitate pueroꝝ flebāt: ⁊ ī morte gau/
(debant.
¶ Tertio fleuit xp̄s ſuꝑ ciuitatē
hierl̄m propter deſtructionē ſuā futurā ſi
cut dr̄ ī themate nr̄o: ⁊ hr̄ ī euāg. hodier.
¶ Quarto fleuit xp̄s poſt cenā ī orōne qñ
factꝰ eſt ī agonia fletꝰ ⁊ ploratꝰ ⁊ ꝓlixius
orabat dicēs. Pater ſi poſſibile eſt ⁊c̄. Fa
ctus eſt ſudor eius ⁊c̄.
¶ Quinto fleuit xp̄s ī paſſiōe ⁊ ī cruce: qñ
cū clamore valido ⁊ lachrymis offerēs ſpi
ritū deo p̄ri exauditꝰ eſt ꝓ ſua reuerētia.
ad Heb. v. In iſtis q̄nqꝫ fletibus xp̄s do/
cet nos ꝙ ꝓ q̄nqꝫ debemus flere.
¶ Primo ꝓpter miſeriā ꝯditionis huma
nalis. In natiuitate hominū oēs plorāt.
due īteriectiōes ploratꝰ et doloris. hoīes
dicūt a. mulieres e. ſꝰ. Oēs dicūt e. vel a:
q̄cūqꝫ ꝓcedūt ab eua. Excipit̄ zoroaſtres:
q̄ ſtatī qñ natꝰ fuit riſit: qđ fuit ſibi malū
omen: q2 fuit inuētor artiū magicaꝝ: poſt
ea interfectꝰ eſt a Nino rege aſſyrioꝝ vt re
citat Aug. xxj. li. de ciui. dei. c. xiiij. ſecꝰ de
ſtatī mortuis: ſic̄ de puella ⁊ adoleſcēte.
¶ Scđo docet nos flere xp̄s ī ſcđo ſuo fle
tu in q̄ fleuit ꝓ lazaro: ꝓpter aīam obdu
ratā in vitio culpe criminalis. Lazarꝰ q̄tri
duanꝰ mortuꝰ ſignificat aīam ī quattuor
virtutibꝰ cardinalibus mortuā: q̄ cū diffi
cultate ſicut lazarus reuocat̄ ad vitam.
¶ Tertio docet nos xp̄s flere in tertio ſuo
fletu ꝓpter penā debitā ꝑuerſis ⁊ malis:
Iſtud denotabat ſuꝑ hierl̄m vbi maiores
ſacerdotes/ pōtifices/ ⁊ phariſei/ et ſcribe
eū odiebāt: ⁊ eiꝰ mortē tractabāt: ⁊ tñ ſuꝑ
deſtructionē eorum futurā ipſe plorauit.
Iſtā lectionē didicit ab eo dauid qñ dice/
bat p̄s. cxviij. Uidi p̄uaricantes ⁊ tabeſce
bā: q2 eloquia tua non cuſtodierunt.
¶ Quarto docet nos xp̄s flere in quarto
ſuo fletu ꝓpter acerbitatē mortis ꝑpetua
lis. Nō eſt dubiū ꝙ acerbior et doloroſior
eſt mors ꝑpetua: q̄ erit in īferno ⁊ culpe ⁊
pene: ꝙ tp̄alis. Si ḡ xp̄s fleuit ꝓ acerbi/
tate mortis tēporalis: quāto magis flere
debemꝰ ꝓ acerbitate mortis gehennalis:
que multo acerbior et doloroſior eſt.
¶ Quinto docet nos xp̄s flere ī q̄nto ſuo
fletu ꝓpter amorē regni celeſtialis. ⁊ hoc
ī paſſiōibꝰ nr̄is: a q̄bꝰ cū vexamur: regnū
quietis ⁊ gaudij deſideramꝰ. Iſtā lectionē
didicit dauid ī p̄s. xlj. qñ dic̄. Sitiuit aīa
mea ad deū ⁊c̄. In fletu igit̄ q̄ xp̄s fleuit:
verā hūanitatē demōſtrauit: q2 hoīm eſt
flere: nō ſpirituū vl̄ lapidū. Si dr̄ ꝯtra q2
ſcribit̄ Eſa. xxxiij. Angeli pacis amare fle
būt. Rñ. ꝙ hec locutio eſt metaphorica ꝑ
ſil̄itudinē alicuiꝰ qui h3 aliquē ſub ſua cu
ſtodia: et ille morit̄ ſua cuſtodia ꝑdurāte:
talis cuſtos plorat de eiꝰ morte ⁊ ꝑditiōe.
Sic a ſil̄i angelꝰ cuſtodit: ⁊ ſi angelo durā
te in eiꝰ cuſtodia morit̄ in pctō ⁊ dānat̄: ſi
militudinarie dr̄ ꝙ plorat: vel flet: vel la/
chrymat̄. Et hec de prima p̄te ſermonis.

Secunda pars.

Quātū ad ſecūdā par

tē oñdit̄ xp̄i diuinitas in hoc ꝙ futurā ci
uitatis deſtructionē predixit plorādo: di.
Si cognouiſſes. ſ. mala ſuꝑ te ventura: ⁊
tu. ſ. fleres. Et q̄dē ī hac die tua. ſ. ꝓſperi/
tatis/ q̄ ad pacē tibi ⁊c̄. Nūc aūt de p̄nti/
q̄ futura ſunt tibi mala: abſcōdita ſūt ⁊c̄.
S3 veniēt dies. ſ. aduerſitatis. Et nota ꝙ
de ſtatu ſue ꝓſperitatis dicit ī ſingulari. ī
hac die tua: ſ3 de ſtatu aduerſitatꝫ future
dic̄. Ueniēt dies ī te. ſ. aduerſitatis: q2 ꝓ
vno die ꝓſperitatis/ veniūt cōiter in hoc
mūdo multi dies aduerſitatis. Reuelan/
do igitur deſtructionē ciuitatis dicit tria
chriſtus virtute diuinitatis.
Primo potentiam magnam et perfectā.
Scđo manerię furioſam ⁊ diſtrictā.
Tertio cauſam immediatā ⁊ directam.
¶ Prīo potētiā magnā ⁊c̄. vñ dic̄. circūda
būt te īimici tui. Nota ꝙ nō erat vnꝰ īimi
cus: ſ3 pl̄es. ſ. veſpaſianꝰ ⁊ titꝰ ⁊ tota potē
tia romanoꝝ. ⁊ iſti principaliores miſſi a
nerone impatore: cui ſucceſſit veſpaſianꝰ
et titꝰ filiꝰ eiꝰ: de q̄bꝰ mirabilia narrāt hi
ſtorie. De veſpaſiano dicit Eutro. li. vij. ꝙ
l3 obſcure natꝰ: tñ īperio cōparandus. Et
de tito eiꝰ filio: ꝙ fuit oī gn̄e ꝟtutū mira/
bilis vt amor ⁊ dilectio ſeu delitie hūani
gn̄is putaret̄. S3 diceres quō igit̄ tā fero
citer ſe habuerūt ī iudeos ī iſta deſtructio
ne? Dicēdū ꝙ h̊ fuit ī virtute diuina: q2 ꝑ
bonos miniſtros punit malos: vt p3 ī bo
nis iudicibꝰ: q2 latrones. ⁊ hi boni iudicā
tur: l3 latronibꝰ mali. Ꝯ iſti vt miſtri dei
fecerūt iſtā deſtructionē: p3 Eſa. vlti. vbi
propheta. Uox ppl̄i de ciuitate: vox de tē
plo: vox dñi reddētis retributionē inimi/
cis ſuis. Uide hic lyrā. Ad ꝓpoſitū de iſtꝫ
duobꝰ p̄ncipibꝰ deſtruētibꝰ ⁊ extermina/
tibꝰ hieruſalē. p̄s. lxxix. Exterminauit eā
aper de ſilua: ⁊ ſingularꝫ ferꝰ depaſtꝰ ē eā.

Veſpaſianus de gētilitatis ſilua. ſingularis ferus titꝰ ꝗ vltimate hierl'm ē depaſtus. ¶ Scđo xp̄s p̄dicēs deſtructionē dicit manerē furioſaꝫ et diſtrictā: ibi. Circūdabūt te inimici tui vallo: et coanguſtabūt te vndiqꝫ ꝛc. et filios tuos ꝛc. et non relinquēt in te lapidē ſup lapidē ꝛc. Et h̄ habuit verum: qꝛ multas obſidiones ibi fecit titus cū machinis et aggeribus. fecerūt ibi vallata. Fuerūt anguſtiati: fame p̄ncipalius: et hec magna anguſtia. nam melius fuit occiſis gladio: ꝙ interfectis fame. et in tantū ꝙ mulieres comederūt filios ſuos. ſm̄ ꝙ habet Threnoꝝ. iiij. Manus mulierū miſericordiū coxerūt filios ſuos: facti ſunt cibꝰ eaꝝ in contritione filie populi mei. Finaliter ciuitatem funditꝰ deſtruxerūt: ⁊ de pp̄lo inuēto ibi qđ fuit ſm̄ ioſephū numero vndecies cētena milia. alijs mortuis varijs ſupplicijs alijs igne cōbuſtis. alijs in captiuitatē ⁊ ſeruitutē diſperſis a. xvij. ānis ſupra: qui fuerunt numero nonaginta milia. Non illi lapidem reliquerunt: qꝛ illa hierl'm funditus euerſa eſt. Nā locus vbi crucifixus fuit dn̄s: erat extra ciuitatē: ꝗ mō eſt intra. hoc autem contigit tēpore paſchali. et merito dicit ioſephus: qꝛ paſchali tp̄e xp̄m interfecerunt. ¶ Queritur ſi ab aliq̄bus p̄ncipibꝰ terrarū licet vēdere iudeos ex eo ꝙ tūc fuerūt venditi. Et eſt qđ quā fecit dn̄a iohāna regina de nauarra magr̄o iohanni pariſienſi: qui r̄ndit ꝙ ſic quadruplici ratione.

Primo ratione xp̄i paſſionis.

Scđo ratione debellationis.

Tertio ratione emptionis.

Quarto rōne conſimilis punitionis.

¶ Primo ratione xp̄i paſſionis. Nam xp̄i paſſio effecit eos ſeruos illoꝝ: quos fecit liberos. ¶ Scđo rōne debellationis. Nā titus ⁊ veſpaſianꝰ totam iudeā et hierl'ꝫ debellātes: ⁊ captiuantes eos: triginta ꝓ vno denario vendiderūt: iđ principes vt captos in bello eos vendere pn̄t. ¶ Tertio rōne emptiōis: qꝛ ſunt ſerui empticij: et qđ emitur vendi pōt. ¶ Quarto ratiōe cōſimilis punitionis: qꝛ ipſi vendiderūt xp̄m. iuxta illud Amos. ij. Sup tribus ſceleribus iſrael viſitabo eos: et ſup quartū non cōuertā eū: ꝓ eo ꝙ vendiderūt ꝓ argento iuſtum. ¶ Tertio et vltimo predicens xp̄s deſtructionē hierl'm dicit cauſam immediatā et directā: ibi. eo ꝙ nō cognoueris tēpus viſitationis tue. Queriẜ a iudeis ꝗ fuit cauſa deſtructionis hieruſalē? Dico ꝙ rebellio in ſolutione tributi cenſus ceſaris: de quo a tp̄e natiuitatis xp̄i fuerūt varie opiniones. vide ſup illo Mat. xxij. Licet cēſum dari ceſari an nō? et in hoc dicūt cauſam īmediatā et directam ex parte romanoꝝ: ſed indirectam ex p̄te dei. Cā igiẜ directa ex p̄te dei fuit mors xp̄i. vn̄ dicit. eo ꝙ nō cognouerꝭ ꝛc. Et debetis hic noīare (al's notare) ꝙ viſitauit dn̄s populū iudeoꝝ quinqꝫ mōis. ſed ille populꝰ nō cog̃uit viſitationē ſuā. Primo ſicut amicus viſitat amicū: ſed ingratus amicꝰ decipit et deridet amicum: viſitationē non cognoſcit. et de h̄ dauid dicit pſ̄. liiij. Si inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem vtiqꝫ. Scđo ſicut medicus viſitat infirmū. vnde dixit xp̄s Mat. ix. Non eſt opus medico valentibꝰ: ſed male habentibꝰ. Sed phreneticꝰ infirmꝰ iſtā viſitationē nō cognouit: ſꝫ mordet medicū. Phrenetici fuerūt qn̄ dixerẜ Mat. xxvij. Sanguis eiꝰ ſuper nos ꝛc. et Non habemus regem niſi ceſarem. Tertio ſicut paſtor viſitat gregē propriū. Ezechi. xxxiiij. Ecce egoipſe requirā oues meas. ⁊ Mat. xv. Nō ſum miſſus niſi ad oues que ꝛc. Sed ipſi non cognouerunt iſtā viſitationē: qꝛ oues cōuerſe in canes latrantes et clamātes. Joh̄. xix. Crucifige crucifige eū. et pſ̄. xxj. Circūdederunt me canes multi. et Nō habemꝰ regē niſi ceſarē. Conuerſe ſunt in tauros cornu ferientes. Circūdederunt me vituli multi: ⁊ tauri pingues obſederūt me. Et ꝯuerſe ſunt in leones rapientes. Aperuerunt ſuper me os ſuū ſicut leo rapiēs ⁊ rugiens. Et oīa hec ad litterā de iudeis ꝯtra xp̄m. Quarto viſitauit eos xp̄us ſicut legatus ꝓuinciam. Abdie. j. Legatum ad gentes miſit. Sic iſtā viſitationē nō cognouit populus ille (quia ſicut ſtultus) manus violentas in legatū iniecerunt qn̄ dabant ei alapas. Jo. xix. Et qn̄ percutiebāt caput eius arūdine. Mat. xxvij. ⁊ Mar. xv. dī. illud Luc. xxij. Quis eſt qui te percuſſit. Et ideo ſunt excōmunicati et ānihilati ex cōmunicatiōe papali et diuinali: a ꝗ abſolui non poſſunt niſi petant veniam a legato quē offenderūt. Quinto viſitauit eos xp̄s ſicut paterfamilias vineam ſuā:

pro qua viſitatione orabat dauid dicens pſ̄. lxxix. Reſpice de celo ⁊ vide ⁊ viſita vineā iſtā. Sed iſtā viſitationē nō cognouerūt: qꝛ vindemiatores eū interfecerūt. dī. Mat. xxj. ⁊ Mar. xij. Hic eſt heres venite occidamus eū: et habebimus hereditatē eiꝰ. Hoc fuit qn̄ in cōcilio dixerūt Joh̄. xj. Quid facimus? Quia hic hō multa ſigna facit. Et cōcluſit caiphas. Expedit vobis vt vnus moriaẜ homo ꝓ populo ꝛc. Et qꝛ iſtā viſitationē nō cognouerūt: iđ xp̄s viſitauit eos alia viſitatione. Hiere. xj. Ecce ego viſitabo ſup eos. Juuenes morientur in gladio: filij eoꝝ ⁊ filie morientur in fame. Juuenes eoꝝ ducētur in captiuitatē. qđ et factū eſt bis. Primo ꝑ nabuchodonoſor. ſcđo per titū et veſpaſianū. Reſtat quoad iſtud vnū declarandū. Quid eſt ꝙ hiſtoria iſtius euangelij. ſ. de fletu xp̄i ſuper ciuitatē fuit in martio: cū cōpleta eſt in auguſto. Moraliter ſm̄ Greg. q̄d iſtud ſignificat per deſtructionem ciuitatis de quo in euāgelio. vide in voragine ad placitum ꝛc. Explicit ſermo.

¶ Dn̄ica. x. poſt feſtū trinitatis. Ser. iiij.

Erat docēs quotidie in templo. Luc. xix. c. Juxta ſcripture veritatē ꝓ nr̄i ſermonis ītroitu formabiẜ reg'la ſiue ꝓpoſitio tal'.

Omnis doctor alios docens ⁊ inſtruēs.

Primo debet omne peccatū et defectum fugere et euitare.

Scđo debet ea que ad ſaluationē noſtrā pertinent facere et operari.

Tertio debet clare et diſtincte eloqui et proferri.

Talis doctor poteſt et debet alios docere et ſuā doctrinam alijs cōicare.

¶ Prima pars ꝓpoſitionis ſic declaraẜ. nā doctor et predicator dꝫ ſingulos monere vt a vitijs caueāt. Qꝛ ita debeat eſſe ꝓbo faciendo quādā ꝯn̄am quā infert Hiero. in lib. cōtra ianuariū. Si em̄ ꝓut recitat Sene. ep'la. xxx. diogenes ⁊ alij philoſophi ⁊ antiq̄ ſacerdotes poſtpoſitis oībꝰ negocijs: ſemꝑ habitabāt in porta ciuitatis vt trāſeūtes ⁊ obuios monerēt fugere vitia: quātomagis diuinus doctor et p̄dicator: cū de deo habeat cognitionē: ⁊ ſit ī fide illuminatꝰ ⁊ inſtructus. Et hoc eſt qđ cōfirmat Augu. in li. de doctrina xp̄iana. dī. dꝫ diuinaꝝ ſcripturarū ⁊ doctor fidei ⁊ debellator erroris et bona docere et mala dedocere. ⁊ hoc opere ⁊ ſermone. hec ille. Et hoc pꝫ ꝑ exēplū ī ſacra ſcriptura Leui. xv. vbi legiẜ ꝙ deꝰ dixit moyſi ⁊ aarō qui erāt doctores populi iſrael. Docebitis filios iſrael vt caueāt īmūdicias: ⁊ nō moriantur in ſordibꝰ ſuis. Scđa pars ꝓpoſitionis ſic declaraẜ. doctor em̄ ſiue p̄dicator ſacre ſcripture dꝫ auditores taliter docere ꝙ aliquē fructū ab eo conſequanẜ. ſ. bonoꝝ operū ⁊ virtutū. Jta habeẜ in decre. di. xxxviij. c. ignorātia. vbi dr̄ ꝙ opus predicatoris in predicatiōe ⁊ doctrina cōſiſtit: vt edificet cūctos nō tā fidei ſciētia ꝙ operū diſciplina. etiā vt h̄r diſt. xl. ca. multi. Si bn̄ vixeris ⁊ bn̄ docueris: populū inſtruis. ſi bn̄ docueris ⁊ male vixeris: tui ſolius cōdēnator eris. Nā bn̄ viuendo et bn̄ docēdo pp̄l'm inſtruis quō bn̄ viuere debeat. bn̄ aūt docēdo ⁊ male viuendo deū inſtruis quō te debeat cōdēnare. Talis magiſter fuit ille pythagoras ꝓut narrat policratꝰ li. vij. c. v. ꝗ cū audiſſet ſichoniorꝝ vrbē virtutis op̄a indigētē: illuc venit: ⁊ ſuo ſermone a vitijs populū reuocauit: ⁊ ad virtutes īduxit. Et talis erat ille Apollo diſcipulꝰ pauli de ꝗ h̄r Act. xviij. ꝙ doctꝰ viā dn̄i: ⁊ feruēs ſpū loquebaẜ et docebat diligēter ea que ſunt ieſu. ſ. bona opera ⁊ virtutes. Apparet igitur veritas ſcđe partis. Tertia pars regule ſic declaraẜ. dicit ſctūs Tho. ij. ſen. di. ix. q. ij. in ſolutiōe. iiij. arg. ꝙ docere ꝓprie dr̄ ꝗ aliq̄d ducit in cognitionē alicuiꝰ rei incognite: ſed auditores nō poſſent doctorē ītelligere nec aliquē fructū cōſequerenẜ: niſi clare ⁊ diſtincte loquereẜ: opꝫ ergo ꝙ diſtincte ⁊ clare doceat taliter ꝙ attētos auditores reddat. Legiẜ ꝙ plato in morte diſcipulos ſuos vocauit: ⁊ inter alia cōſilia que dedit eis: fuit iſtud: ꝙ libētius magiſtros audirēt ꝙ ſcripturā eoꝝ aſpicerent. et tūc clariꝰ ītelligerēt. Etiā dicit Aug. li. iiij. de doctrina xp̄iana. doctor illud agere dꝫ vt nō ſolū ītelligaẜ: verū etiā vt libēter ⁊ obediēter audiaẜ. hec ille. Talis doctor erat ille eſdras ꝓut legiẜ Nee. viij. ꝙ poſt edificationē tēpli ⁊ ciuitatis hierl'm cūctus pp̄l's iſrael in platea cōgregatus fuit: et eſdras ſcriba ⁊ ſacerdos attulit librū legis moyſi: ⁊ prout dicit tex. legebat apte ⁊ diſtincte ad intelligendū et inter-

pretabaṫ ſermones populo. Apparet igiṫ tertia pars ⁊ ꝑ ꝯñs tota regula preaſſumpta. Modo predicta noſtro propoſito applicando. xp̄s habuit predictas tres conditiones doctoris. quia docuit

Primo peccatum et omnem defectum fugere et vitare.

Secūdo ea que ad ſalutionē noſtrā pertinent facere et operari.

Tertio valde clare ⁊ diſtincte loq̄ ⁊ ꝑfari.

¶ De primo habeṫ Joħ. viij. Docebat in tēplo di. ſi nō credideritis q̄r ego ſum: moriemini ī pctō vr̄o. ⁊ ſequiṫ. j. Uos ex prē diabolo eſtis: et deſideria pr̄is vr̄i vultis facere. Et in h̄ nos docuit duas lectiōes.

Prima ꝙ ſtemus in pnĩa et dolore.

Scđa ꝙ expectemꝰ eiꝰ ſniam cū pauore.

¶ Primo in pnĩa debemꝰ ſtare: q̄r hō per pctm̄ glĩa celeſti priuaṫ: et carceri inferni deputaṫ. q̄d ḡ reſtat aliud facere niſi penitere donec ī ſtatū pſtinū reducamur. Sic gemuit ⁊ plāxit ille latro iuxta xp̄m ſuſpē ſus: donec xp̄i pietatē obtinuit ⁊ audiuit. Amē dico tibi: hodie mecū eris in paradiſo. Luc. xxiij. iō dr̄ Mat. iij. ⁊. iiij. Pnĩam agite: appropinquabit ⁊c̄. et idē. iij. c. Facite fructū dignum pnĩe. ⁊ Luc. iij. Facite fructꝰ dignos pnĩe. Jō dicit btūs Bern̄. Initiū cōuertēdi ad deū eſt pnĩa. gaudētes penitentes quos a vitijs ꝑuerſis recedētes: excepit cordis amaritudo: ⁊ aĩe penitētis cōfuſio. Quātū diſplicet deo īpudētia pctōris: tantū placet ſibi verecūdia penitētis. hec ille. Scđo ſniam eius cū timore expectare. Joħ. v. Procedēt q̄ bona fecerūt ī reſurrectionē vite: q̄vo mala egerūt ⁊c̄. Habemꝰ em̄ velimꝰ nolimꝰ venire in manꝰ dei quē offendimꝰ. Jſtā lectionē quotidie legebat Bern̄. in ſuis meditationibus. di. Preſentabor ante diſtrictū iudicem ⁊c̄. requiratur reſiduū ⁊c̄.

¶ Scđo dico ꝙ xp̄s docuit nos ea q̄ ad ſalutē noſtrā pertinēt ⁊c̄. Jō ſcribiṫ Luc. vj. docebat diſcipulos ſuos. di. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pr̄ veſter ⁊c̄. et de h̄ nos docuit duas lectiones.

Prima ꝙ habeamus erga ꝓximū noſtrū amorem et charitatem.

Scđa ꝙ eum adiuuemus: ⁊ eius ſubleuemus miſeriam et neceſſitatem.

¶ De prima Mat. xxij. Diliges ꝓximū tuum ſicut teipm̄. ⁊ Joħ. xiij. Jn hoc cognoſcent oēs q̄r diſcipuli mei eſtis: ſi dilectionē habueritis adinuicē. De ſcđo Luce. xj. Date elemoſynā: ⁊ ecce oĩa mūda ſunt vobis. Jſtā lectionē repetebat btūs Hiero. qui dicebat. Nūq̄ vidi: nūq̄ legi: nūq̄ audiui mala morte mortuū: q̄ libēter opera mĩe ⁊ pietatis exerceret. hꝫ em̄ multos interceſſores. ⁊ īpoſſibile eſt multoꝝ preces non exaudiri. hec ille.

¶ Tertio xp̄s docuit nos valde clare ⁊ diſtincte ⁊c̄. Hoc patꝫ Joħ. xvj. cū xp̄s dixit diſcipulis ſuis. Exiui a patre et veni ī mūdū. iterū relinquo mūdū ⁊ vado ad patrē. Dicūt ei diſcipuli. Ecce nūc palā loq̄ris: ⁊ ꝓuerbiū nullū dicis. Un̄ clare et diſtincte duas oſtendit lectiones non ſolum verbo ſed etiam exemplo.

Prima ꝙ in honoribus huius mūdi non ſperemus neq̄ꝫ confidamus.

Secunda ꝙ virtutem humilitatis acquiramus et teneamus.

¶ De ꝑma ſcribiṫ Luc. vj. Ue vobis diuitibus q̄ habetis hic ꝯſolationē vr̄am. De ſcđa Mat. xj. Diſcite a me q̄r mitis ſum ⁊ humilis corde. Jſtā lectionē nobis repetit Anſel. ī ſuis meditatiōibꝰ di. O miſerrime homuncio q̄ formatꝰ es nō de auro: nec de argento: nec de aliq̄ lapide p̄cioſo: ſꝫ de viliſſimo elemēto: q̄d ī altū (al's inaniter) extolleris: qui tā viliter ī pulueres et cineres redigeris: in vermes ⁊ bufones reſolueris. Cōſidera ⁊ attende ꝙ turpiter rex glĩe filios ſupbie ꝯfundit: q̄ ī tā arcto tā pauperrimo iacuit ⁊ latuit p̄ſepio. hec ille. Ex dictis igiṫ fiat rō ⁊ cōcludatur ſic. Erat docēs quotidie in tēplo. Jn quibus verbis a tribus commendatur.

Primo ꝙ in omni doctrina ſua habuit ꝑfectionem continue. quotidie.

Scđo ꝙ eā demonſtrauit oĩ ſtatui hoĩm generaliſſime. quia erat docens.

Tertio ꝙ mereṫ frui regno celorū iuſtiſſime. q̄r in tēplo. Explicit. Deo gratias.

¶ Dñica. xj. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

GRatia dei ſuꝫ id qđ ſum. j. Cor. xv. Cōtemplāti mihi celeſtia triplex gratia occurrere cōſueuit.

Prima inſufficiens gratis data.

Secunda ſufficiens deo grata.

Tertia perficiens conſummata.

¶ Prima gr̄a gratis data inſufficiēs ꝓuocans ad pctm̄: inuidiam generans.

Prima prouocat ad peccatum.

Secunda tollit culpe reatum.

Tertia promouet hominis ſtatum.

Nunq̄d ſciētia ⁊ pulchritudo corpis ſunt gr̄e gratis date. q̄d de iſtis. ſcĩa prouocat ad ſupbiā: ⁊ pulchritudo ad luxuriā.

Prima gignit inuidiam.

Secunda meretur gloriam.

Tertia beatificat animam.

De prima. j. Cor. viij. Sciētia inflat. Sciētia ſi ſola eſt ſupbire facit. Eccs. j. Jn multa ſapiētia multa ſit īdignatio. ⁊ q̄ addit ſciētiam ⁊c̄. Act. xxvj. Multe te littere ad inſaniā cōuertūt. hec fuit plaga ſapientū egyptioꝝ veſice turgētes: que ſuperbiam ſignificāt ⁊ deſignāt. Sed quid dicam de corporali pulchritudīe que eſt gr̄a gratis data? Jlla multos et multas prouocat ad luxuriā. Pꝫ de pulchritudine Joſeph. q̄m ipſe pulchra facie et decorus aſpectu valde: iō vxor phutifaris iniecit oculos in eū et dixit. Dormi mecum. Geñ. xxxix. Talis pulchritudo eſt fallax gr̄a. Prouerb. vlti. Fallax gr̄a ⁊ vana eſt pulchritudo. ſcꝫ fallax gr̄a gratis data: quā aliq̄ habēt: ſicut gratiam ſapiētie eloquētie de qua gratia ſuperbiūt et ſe extollunt: et hoc eſt vanū. preſertim q̄n talis gratia habetur ⁊ poſſidetur ſine gratia gratū faciente. talis gratia gratis data nō dicitur ſufficiēs ad ſaluandum: immo indeficiens: q̄m ſine alia gratia ſaluare non poteſt.

¶ Scđa gr̄a ⁊c̄. iſta gr̄a multos bonos et varios hꝫ effectꝰ: ⁊ in quo recipiṫ mirabilia operaṫ: q̄m talis gr̄a. primo gratia ⁊c̄.

Primo eſt malicie purgamentum.

Scđo eſt amicitie fundamentum.

Tertio eſt mĩe incitamentum.

Quarto eſt aĩe ornamentum.

Quinto eſt innocentie nutrimentum.

¶ Sicut em̄ ſolaris radius purgat aerē: ⁊ medicina purgat corpus: ſic gratia purgat aĩam a peccato mortali. hoc videṫ dicere apl's Roma. v. Ubi abundauit delictū: ſuperabundauit et gr̄a. vn̄ gratia dei plus abūdat in bonitate ꝙ pctm̄ abūdat in malicia ſua. abundat gratia dei pctōribus tribuendo: deo gratū faciendo. de tali etiā gratia Roma. iij. Juſtificati gratis per gratiā. Qui prius erat ꝑ pctm̄ impiꝰ/ infirmus/ tenebroſus: per gratiā factꝰ eſt iuſtus; ſanus; et lucidus. cū gratia ſit lex diuina: et ſalutaris medicina. ¶ Secūdo gratia eſt amicitie fundamentum. vbi eſt amor: ibi eſt gr̄a. et vbi gr̄a: ibi amor. īmo ſunt idē ſm̄ aliquos gratia et charitas. ſicut em̄ ingratitudo tollit amicitiā: ſic per oppoſitū gratia fundat ⁊ conſeruat eam. Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mūdiciā ꝓpter gratiā labioꝝ ſuoꝝ habebit amicū regē. q̄r idem ſonāt charus ⁊ gratus. charus a charitate. gratus a gratia. ¶ Tertio gratia eſt mĩe incitamentū. vn̄ hoc ꝙ aliquis miſereaṫ pauperi: hoc eſt ex gr̄a dei: que excitat eū ad hoc faciēdum. Sap. v. Gratia dei et mĩa eſt in ſanctos eius. Ad iſtud propoſitū videbaṫ loqui pħs. ij. rhetorice/ ſm̄ quā habens gratiā dr̄ ſubuenire indigēti: non pro aliquo: neq̄ꝫ vt aliq̄d fiat ſibi: ſed vt aliquid fiat illi. ¶ Quarta gr̄a eſt aĩe ornamentū ⁊c̄. Aĩa nr̄a eſt imago pulcherrima ꝑ gratiā. Eccl'i. xxij. Ornamentū gratie accipies coronā. Quādo gr̄a ī hoĩe cōcomitaṫ virtutibꝰ: vocaṫ gr̄a coronata: qđ eſt pulcherrimū ornamētū. ¶ Quinta gratia eſt innocētie nutrimentū. ſicut em̄ homo ſine cibo corporali non conſeruatur in eſſe ⁊ non viuit: ſic anima ſine gratia non viuit ſpiritualiter: nec cōſeruatur in eſſe ſpirituali: nec habet bene eſſe: nec meretur: nec acquirit: nec poteſt acquirere vitam eternā. ideo dicebat apoſtolus in verbis preaſſumptis. Gratia dei ſum id qđ ſum. Ubi tria oſtenduntur.

Primo donū collatū liberaliter. gr̄a dei.

Scđo ſuppoſitū firmatū ſtabiliter. ſum.

Tertio cōpoſitū ornatū formal'r. id qđ ſū.

Prima pars.

¶ Primo donū ⁊c̄. Jnter oĩa dona creata que dātur hominibꝰ in hac vita ſp̄uali: ꝑncipale donū eſt gr̄a dei gratū faciēs: ſine quo dono/ nō valēt oĩa dona ad ſalutē. de quo loquitur apl's Ephe. iiij. Unicuiq̄ꝫ nr̄m data eſt gr̄a ſm̄ mēſurā donationis xp̄i. Que gratia in varia dona gratie multiplicatur. ⁊ circa hoc mouentur tres queſtiones.

Prima queſtio quibꝰ gratia cōdonatur.

Scđa queſtio a quibus repudiatur.

Tertia queſtio q̄bꝰ rebꝰ ſpecial'r cōparaṫ.

¶ Prima q̄ſtio tractanda: quibus ꝑſonis communiter datur gratia iſta? Reſpondetur ꝙ gratia iſta; videlꝫ gratia gratum faciens/ datur

Primo obedientiã ſeruantibus.
Scđo iuſticiam facientibus.
Tertio miam diligentibus.
Quarto humilitatem ſectantibus.
Quinto confeſſis et penitentibus.

¶ Primo obedientiã ⁊c. Eccli.iij. Filij ſa
pientie eccl'ia iuſtoꝝ:et natio illoꝝ obediẽ
tia et dilectio. Nationẽ vocat gratiã que
facit hoĩem deo naſci ſpiritualiter. Legi⸗
tur in vitaſpatrũ/ꝙ quidã deuotus vidit
in celo per raptũ quattuoꝛ oꝛdines gen⸗
tiũ corã deo. Primꝰ oꝛdo hoĩm infirman
tiũ gratiã agentiũ:ſcđs hoſpitantiũ:ter⸗
tius ſolitarie viuentiũ: quartus obedien
tiũ.et ille quartus ſuꝑ alios habebat ſin
gularẽ gratiã et gloꝛiã. Et interrogauit
angelũ qui oſtẽdebat viſionẽ de ſingula⸗
ritate illiꝰ gratie et gloꝛie. Qui reſpondit
ꝙ alij tres faciendo totũ:retinuerũt ſibi
ꝓprias voluntates.illi ꝟo de q̃rto oꝛdine
ꝓpꝛiã reliquerunt voluntatẽ:et illã po⸗
ſuerũt in voluntate iubẽtis. ¶ Scđo da
tur gratia ⁊c.de iuſticia multa habes ſer.
ij.dñice.vj.poſt trinitatis.cuiꝰthema eſt.
Niſi abũdauerit iuſticia veſtra ⁊c. ¶ Ter
tio gr̃a datur ⁊c. Mĩa inter alias virtu⸗
tes impetrat faciliter gratiã dei:ſicut pꝫ
de iſtis patriarchis : qui ꝓpter mĩam et
hoſpitalitatẽ fuerũt grati deo:et placue⸗
runt deo. ac plures alij ſicut iob ⁊ tobias
Qui pronus eſt ad mĩam benedicet̃. Pro
uerb.xxij. ¶ Quarto datur gr̃a humilibꝰ
ſicut ſcriptũ eſt Eccli.iij. Quãto magnus
es humilia te in oĩbus:et corã deo inue⸗
nies gratiã. Quanto quis erit humilioꝛ
in hac vita: tãto erit maioꝛ in gloꝛia. Ex
hoc ſequit̃.ꝙ quanto humilioꝛ:tãto ma⸗
gis diligit̃ a deo:et tanto magis erit ac⸗
ceptus et gratus.ſicut poſſet dari exẽplũ
de xp̃o/et maria matre eius :cui põt allu
dere illud Iob.xxij. Qui humiliatꝰ fuerit
erit in gloꝛia.q̃ gloꝛia ſupponit gratiam.
et btũs Berñ.dicit:ꝙ humilitas eſt aque
ductus gr̃e. Fons copioſus et plenꝰ gr̃a
eſt xp̃s:vñ ꝓcedit ille conductus : immo
plenus omni gr̃a.Eccli.xxiiij. In me gr̃a
oĩs vie et veritatꝫ.quare paulꝰ dixit.Gra
dei ſum id qđ ſum. niſi qꝛ ante dixerat ꝑ
grandẽ humilitatẽ.Ego ſum minimꝰapo
ſtoloꝝ qui nõ ſum dignꝰvocari apl'us.nõ
aliunde:qm̃ ſupꝛa modũ perſecutus ſum
eccl'iam dei.ſine gr̃a nec eſt homo.j.Coꝛ
xiij. Charitatẽ autem non habuero:nihil
ſum.Felix tale eſſe qđ eſt eſſe apoſtolicũ:
qđ eſt per gratiã eſſe tale. ergo quãto ma
ioꝛ eſt.ſicut pꝫ de dauid q̃ dicebat.ij.reg.
vj.Ludam ⁊ vilioꝛ fiam plus q̃ factꝰſuꝫ:
et ero humilis in oculis meis . Pro hac
parte de hũilitate loquit̃ btũs Iacobꝰ in
ſua canonica.iiij.c. Deus ſuꝑbus reſiſtit
humilibꝰ aũt dat gratiam. ¶ Quinto gr̃a
dat̃ penitentibus ⁊ cõfeſſis.et de h' Act.
ij. Penitentiã (inquit) agite. et poſt ſeq⸗
tur.Accipietꝫ donũ ſpũſſancti.qđ non eſt
aliud q̃ gr̃a.Inter multos et varios effe
ctus gr̃e/quos ponit Cypꝛianus de pñia
eſt vnus ꝙ penitentia abundantioꝛẽ gra
tiã infundit. Nec mirũ qm̃ ſm magr̃ꝫ ſen
tentiarũ in.iiij. Penitẽtia eſt virtus vel
gr̃a qua cõmiſſa mala cuꝫ emendationis
ꝓpoſito plangimꝰ et odimꝰ: et cõmittere
vltra nolumus.Inter alia q̃ nos debent
inducere ad faciẽdũ penitentiã de pctĩs:
eſt a deo ĩfuſio gr̃e. Hiere.xxxj. Poſtq̃ cõ
uertiſti me (.ſ.gr̃aꝫ ĩfundẽdo) egi pñiaꝫ.
¶ Secunda queſtio mota a quibus repu
diatur. Ubi ſciendũ qm̃ in vacuum

Primo quidã gratiã ſubterfugiunt.
Scđo quidam gr̃e contradicũt.
Tertio quidã gratiam effundunt.
Quarto quidã gratiã extinguũt.
Quinto quidã gratiam recipiũt.

¶ Primi ſunt iuuenes et laſciui:qui ſe oc
cupant in vanitatibꝰ:ĩ laſciuijs: nec ſe di
ſponũt in aliquo per ꝟtutes et bona oꝑa
ad habendũ et recipiendũ diuinã gratiã:
qm̃ ſi ſe diſponerent:ꝓculdubio gratiam
obtinerent.Ad iſtud pꝛopoſitũ loquit̃ ve
nerabilis Anſelmꝰ. Homo (inq̃t) non hꝫ
gratiã.nõ qꝛ deus nõ dat : ſed qꝛ hõ non
accipit.Solaris radiꝰ non intrat domũ:
quare? qꝛ feneſtra nõ eſt aperta:ſed ſi ape
riatur ſine dubio ingredietur. Ita tu hõ
aperi feneſtrã conſcientie tue: diſpone te
ſicut dictũ eſt:et recipies lucẽ gr̃e. Si q̃s
aperuerit mihi ianuã introibo ad illum
Apoc.iij. ¶ Item ſunt aliqui q̃ reſiſtunt ⁊
cõtradicũt diuine gr̃e potenter.ſicut ſunt
obſtinati indurati.impenitẽtes. nõ peni
tent:nec cõuertunt̃:nõ cõfitent̃: nõ emẽ⸗
dant ſuã malã vitã.de quoꝝ numero fue⸗
runt cayn:eſau:ſaul:pharao:antiochus:
nero:herodes:pilatus: iudas : et plures
alij.et adhuc ſunt multi : de q̃bus habet̃
Actu.vij.vbi btũs Stephanus loqueba⸗
tur audacter obſtinatis iudeis. Dura cer

uice et incircuncisi coꝛdibus et auribus:
vos ſemꝑ ſpũiſancto reſtitiſtis. Tales re
putabat eos dñs:qñ dicebat moyſi famu
lo ſuo.Cerno ꝙ populꝰ iſte dure ceruicis
ſit.Exod.xxxij. ¶ Item ſunt aliqui q̃ diui
nã gratiã effundunt ſicut ſunt fatui ſine
ſenſu. ⁊ de hoc Eccli.xx.Gratie fatuoꝛum
effundent̃.Coꝛ hoĩs fatui eſt ſicut vas cõ
fractũ. ſicut ſaccus pertuſus. et tale coꝛ
aquã gratie diuine cõtinere nõ põt.iõ ta
lis gr̃a effundit̃:hoc eſt extra ſine vtilita⸗
te fundit̃. Eccli.xxxvij. Non eſt illi data a
dño gratia. Uel ſi data eſt effuſa eſt: h' eſt
ſine vtilitate data.vt habet̃ Eccli. xx.
¶ Itẽ ſunt aliqui q̃ iſtã gratiã extinguũt
et hoc pꝛohibet̃ per apl'm.j. Theſſalo. v.
Spiritũ (ſcꝫ gr̃e) nolite extinguere.Gra⸗
tia diuina per mala oꝑa extinguit̃ in ho⸗
mine ſicut aqua extinguit ignẽ. Alij autẽ
exponũt.ſpiritũ nolite extinguere.hoc eſt
abſcõdere ſicut ſunt multi.qm̃ ſi hñt ali⸗
quam gratiã gratis datã: vtputa donum
ſciẽtie:vel gratiã in pꝛedicatiõe:nõ com⸗
municãt illam gratiã.illud donũ:ſed exti
guunt.hoc eſt abſcondũt.et hoc pꝛohibe
tur cũ dicit̃.Spm̃ nolite extinguere.ſpm̃
ſcꝫ gr̃e gratis date:imo magis extendite
cõmunicate et publicate. ¶ Ultimo q̃daꝫ
iſtam gratiã in vacuũ recipiũt:ꝯ illud.ij.
Coꝛ.vj. Hoꝛtamur vos ne in vacuũ gr̃aꝫ
dei recipiatis.hoc eſt dictũ nõ recipiatis
in vanũ remiſſionẽ peccatoꝝ : que remiſ⸗
ſio ex mera gratia pꝛocedit:que tũc eſt va
cua in eo:qñ ſe in bonis non exercet. ſed
illi nõ in vacuũ : ſed in plenũ recipiunt:
qñ in bonis operibus ſe exercent et occu⸗
pant.vnde dicebat apoſtolus. Gratia eiꝰ
in me vacua non fuit.
¶ Tertia q̃ſtio fuit quibꝰ rebus talis gr̃a
cõparatur? R̃ndeo ꝙ cõparatur

Primo floꝛi a quo aĩa decoꝛatur.
Scđo roꝛi quo aĩa humectatur.
Tertio fonti quo anima depuratur.
Quarto claui per quã celi ianua reſerat̃.
Quinto naui per quã anima ad deũ trãſ⸗
poꝛtatur.
Sexto ponti per quem aqua ſuſtentat̃.
Septimo lumini per quod anima illu⸗
ſtratur.
Octauo flumini ꝑ quod anima vegetat̃.
Nono ſemini per quod aĩa fecundatur.

¶ Primo cõparatur floꝛi ⁊c. qꝛ ſicut flos
decoꝛat ⁊ oꝛnat arboꝛẽ in qua eſt;ſic diui⸗
na gr̃a eſt decoꝛ aĩe: et ipſius optimũ oꝛ⸗
namentũ. Itẽ ſicut ad floꝛẽ ſequit̃ fructꝰ:
ita ad gratiã ſeq̃tur gl'ia.q̃ quaſi neceſſa⸗
rio ſe cõſequũtur.vñ in pſ.lxxxiij. Gloꝛiã
et gratiã dabit dñs . de iſto floꝛe Eccli.c.
xxxix. Floꝛete floꝛes q̃ſi liliũ:et date odo⸗
rem:et frõdete in gratiã. O aĩe pure ⁊ mũ
de floꝛẽtes interiꝰ ꝑ bonũ et ſctm̃ ꝓpoſi
tũ:floꝛete exteriꝰ ꝑ effectũ bonoꝝ operũ:
et ꝑ bonũ exemplũ ad ꝓximũ. quaſi liliũ
date odoꝛẽ boni noĩs/et bone fame. ⁊ frõ
dete in gr̃a.hoc eſt facite oꝑa meritoꝛia:
qm̃ nõ ſunt meritoꝛia ſine gr̃a. ¶ Secun
do gr̃a cõparat̃ roꝛi ⁊c. Sicut ros de celo
de aere abũdãter deſcẽdit:nõ tñ oẽs her⸗
bas vegetare facit:qꝛ ſunt alique ſicce et
moꝛtue:q̃bꝰ nõ ꝓficit iſte ros. ſic ros di⸗
uine gr̃e nõ pꝛoficit in aliquo ad ſalutem
moꝛtuis pctõꝛibꝰ. Pꝛouer.xiiij. Inter iu⸗
ſtos moꝛabit̃ gratia.non inter iniuſtos.
¶ Tertio cõparat̃ fonti ⁊c. Sicut aq̃ fon⸗
tis hꝫ virtutẽ purgatiuã ⁊ mũdatiuã: ſic
gr̃a dei ſpũaliter purgat et mũdat mentẽ
hoĩs. ⁊ ſicut a fonte plures riuuli diriuã⸗
tur:ſic a diuina gr̃a plures ꝟtutes ema⸗
nãt.Cũ ergo gr̃a ſit mr̃ ꝟtutũ. Narrat pli
nius/ꝙ ancipiter altiſſime volãs ⁊ aſcen
dẽs tandẽ ad fontẽ deſcẽdit viuũ et lĩpi⸗
dũ.et ibi q̃ſi renouat̃:et plumas veteres
deponit atq̃ꝫ reliquit. Sic moꝛal'r pctõꝛ
dꝫ aſcẽdere ad deũ ꝑ cõtẽplationẽ. dꝫ ſe
in fonte gr̃e lauare ꝑ deuotionem.dꝫ plu
mas veteres.i.malos moꝛes deponere ꝑ
purã cõfeſſionẽ: ⁊ ſic renouabit̃ ꝟe ꝑ no
uam ⁊ moꝛalẽ mutationẽ. ⁊ ſic iuxta apl'ꝫ
Rom.iij.iuſtificati gratis per gratiam.
¶ Quarto cõparat̃ gr̃a claui ⁊c. nũquid
clauis poꝛte paradiſi gr̃a? Sine gr̃a ne⸗
mo ingredit̃ paradiſum : nec egredit̃ . vt
de tali bona aĩa:q̃ hꝫ gr̃aꝫ dei: poſſit dici
illud qđ dr̃ de bona muliere Pꝛouerb.xj.
Mulier gratioſa inuenit gloꝛiã. ¶ Quin
to cõparat̃ naui ⁊c. Sicut nauis illos q̃s
poꝛtat et ſuſtinet:liberat de periculis ma
ris:ita ꝑ ſimile gr̃a dei oẽs in q̃bꝰ habi⸗
tat: liberat de ꝑiculis ĩferni. Ionas ꝓba
q̃diu ſtetit in naui:nõ fuit abſoꝛptꝰa pi⸗
ſce:ſed qñ fuit ꝓiectꝰ in mare:ſtatiꝫ fuit
a cete ſine moꝛula deuoꝛatus.ſicut habet̃
Ione.ij.Sic moꝛaliter ita eſt ꝙ q̃diu hõ
eſt in naui.i.ĩ gr̃a dei/nõ hꝫ piſcis mari⸗
nus.i.diabolꝰ/poteſtatẽ deuoꝛãdi eũ in
infernũ ducendo;ſed qñ homo ꝑ moꝛtale

peccatū de naui.i.de ſtatu gratie eijcitur
ſtatī a cete.i.a diabolo ſubmergit̄: et ab
eo finaliter deuorat̄. Itē ſine naui diuine
gr̄e ad portū paradiſi non pōt aliq̄s ꝑue
nire. Sap.xiiij. Trāſeuntes mare ꝑ ratez
liberati ſunt. ⁊ Act̄. xv. Uniformiter per
gr̄am dñi nr̄i ieſu xp̄i credimus ſaluari.
¶ Sexto gr̄a cōparatur ponti. Pons por
tat et ſuſtinet hoīem ne cadat ī fluuiū. vñ
pons eſt ꝑ quē homo tranſit de vna ripa
ad aliā. et talis ē gr̄a dei: qm̄ per gratiā
trāſit hō de ripa huius mūdi ad ripā di⸗
ſtantē.ſ.paradiſi. Oremus ergo ī ponte
gr̄e ne cadamꝰ in baratrū inferni: qm̄ ali
ter trāſire nō poſſumus: nec ꝑicula infer⸗
ni euadere: qm̄ gr̄a dei eſt pons ſtabiliſſi
mus ſecuriſſimꝰ. Hebre.xiij. Optimū eſt
gr̄a ſtabilire cor. ¶ Septimo gr̄a cōparat̄
luci vel lumini. Sicut em̄ oculus corpa⸗
lis dirigit̄ per lucē: ſic mētalis oculꝰ non
dirigit̄ in via dei: niſi per lucē diuine gr̄e.
vñ apl̄us ad Titū.ij. Apparuit gr̄a dei et
ſaluatoris nr̄i oībus hoībꝰ erudiēs nos.
¶ Octauo cōparat̄ flumini ⁊c. Aqua flu⸗
minis humectat terrā et fecūdat. ſic gr̄a
dei humectat ⁊ fecundat ſpūaliter aīam
ꝑ deuotionē. per cōpaſſionē ad pauꝑes.
de iſta gr̄a habet̄ Eccl̄i.xl. Super omnem
aquā viriditas. hoc eſt tēporalis ꝓſperi⸗
tas. et ad orā. h̓ eſt ad ripā fluminis ante
omne fenum euellet̄. hoc eſt cito deficiet
ꝓſperitas hoīs. gr̄a ſicut paradiſus in be
nedictionibꝰ. glo. ſicut paradiſus fructifi
cat multas ſpēs virtutū: ſic diuina gratia
multiplicat oꝑa meritoria. et mīa in ſclm
permanet. quia beati miſericordes ⁊c.
¶ Nono gr̄a comparat̄ ſemini ⁊c. q̄r ſicut
ſemē ſeminatū in terra fecundatur oritur
et fructū copioſum ꝓducit: ſic diuina gr̄a
moraliter hoc facit in hoīe: qm̄ per gr̄am
dei in hoīe fructificant v̄tutes ⁊ oꝑa me
ritoria. vt ꝓ finali ꝯcluſione accedat qđ
ſcribit̄.ij. Cor.ix. Potens eſt deus omnē
gratiā abundare facere in vobis: vt in oī
bus ſemper omnē ſufficientiā habentes
abūdetis in om̄e opus bonū ⁊c. Hic per
gratiā: ⁊ in futuro per gloriā. Ad quā ⁊c.
¶ Dñica.xj. poſt feſtū trinitatꝭ. Ser.ij.

DEſcendit hic iu⸗
ſtificatus in domū ſuā. Lu
ce.xviij. Iuxta teſtimoniū
ſacri canonis
Deſcēdit peccator in domū
obſcuram ⁊ tenebroſam.
Deſcēdit penitens in domū claram et lu⸗
minoſam.
Deſcēdit iuſtus in domū amplam et ſpa⸗
cioſam.
¶ Primo deſcēdit pctōr ⁊c. Iſte fuit deſcē
ſus de celo ad infernū luciferi p̄mi ac peſ
ſimi pctōris: de cuiꝰ deſcēſu habet̄ Luce
x. vbi xp̄s dixit diſcipulis. Uidebā ſatha⸗
nā ſicut fulgur de celo cadentē. Sic adā
factꝰ pctōr deſcēdit ab hierl̄z in hiericho
Luc̄.x. Deſcēdit a gr̄a in culpā. deſcendit
ab innocētia in penam: deſcēdit a gl̄ia in
miſeriā: de gaudio in triſticiā: de requie ī
laborē: de paradiſo in hūc mūdū laborio
ſum. Modo fil̄i deſcēderūt egyptij ī piſſi
mi pctōres: de q̄bꝰ ſcriptū eſt Exo.xv. De
ſcēderūt in ꝓfundū q̄ſi lapis. De multis
etiā malis alijs p̄latis et principibꝰ alibi
ſcriptū eſt. pſ.cvj. Aſcēdūt vſq; ad celos:
et deſcēdūt vſq; ad abyſſos. Nēpe de lu⸗
bricis pctōribꝰ habetur Iob.xxj. De illis
duobꝰ dathan ⁊ abirō. Numeri.xvj. De⸗
ſcenderuntq; viui in infernum. Item de
ſuperbis Eſaie.v. Deſcēdent fortes eiꝰ et
ppl̄us eius et ſublimes glorioſiq; eius.
¶ Scđo principal̄r dictū eſt: ꝙ deſcendit
penitēs ⁊c. Cuiꝰ figura expſſe habet̄. iiij.
Regū.v. vbi legit̄. ꝙ naamā leproſus ad
p̄ceptū heliſei ꝓphe/ deſcēdit et lauit ſe
ſepties ī iordane ⁊ curatꝰ eſt. Naamā de⸗
ſignat verū penitētē qui dꝫ deſcēdere hu
militer ad ſacr̄m penitētie. ſeptē lotiōes
deſignāt ſeptē circūſtātias aggrauantes
pctā: q̄ ſunt perſona/locꝰ/tp̄s/q̄litas/fre
quētatio/ꝯditio/modus: q̄ in ſacro pnīe
oīa et ſingula ſunt lauāda. vel ꝑ ſeptē lo⸗
tiones intelligunt̄ ſeptē eccl̄ie ſacra noui
teſtamēti. Iſto mō videt̄ deſcendiſſe iſte
publicanꝰ: de q̄ in euāg̃l. hodier. Deſcēdit
hic iuſtificatꝰ. Quid iuſtificauit eū? vera
pnīa. Iſtū penitētis deſcēſuz Eſaias ſibi
reuelatū nō tacuit cū loq̄bat̄ aīe peniten
ti ca.xlvij. Surge: deſcēde: ſede ī puluere
v̄go filia babylonis. Surge de pctō. de⸗
ſcende ad penitentie ſacramentū. ſede in
puluere humilitatis.
¶ Tertio principal̄r deſcendit iuſtus ⁊c.
Iſte deſcēſus ē vere hūilitatꝭ: q̄ hūilitas
regnat in hoībꝰ iuſtis: q̄lis fuit iſte publi
canꝰ in ſuo deſcēſu: vbi oſtēdit grandem
hūilitate in multis. ſuā p̄ſentiā elōgādo:
diuinā potentiā formidādo: ſuā cōſciētiā
puniēdo: indulgentiā a deo poſtulando.

Iſta q̄ttuor q̄ in ſacro euāgelio cōtinent̄
fuerūt ſigna magne hūilitatꝭ in publica⸗
no. Talis deſcēſus hūilitatꝭ ⁊ mētꝭ ⁊ bone
ꝯſciētie q̄etatis/oſtēdit expiētia clara: q̄r
lapis aſcēdendo ſurſuz nō quietat̄ donec
deſcēderit: et ſic in cētro dr̄ eſſe quietatio
ſua. Sic moral̄r eſt qn̄ mens hūana eſt ī
motu: vl̄ aſcēſu ſupbie: ⁊ vagat̄ circa mū
di negocia: circa honores/ gradꝰ/ ⁊ digni
tates: ſemp eſt in motu deſideriorꝫ: ⁊ nūq̄
quietat̄: ſed qn̄ deſcēdit ꝑ hūilitatē ad ſe⸗
ipſum ꝓprijs ꝯtenta limitibꝰ: tunc eſt in
ꝑfecta quiete: intētio quietat̄. h̓ eſt ī deo.
Sed q̄d eſt ꝙ hodie multi ſunt q̄ non cu⸗
rāt deſcēdere: ſed aſcēdere ꝑ ſupbiā/iactā
tiā/et arrogantiā/ſimiles phariſeo: ſil̄es
lucifero: qui q̄uis ī altiſſimo loco in celo
empyreo/nō fuit cōtentꝰ: ſed dixit ī corde
ſuo. In celū cōſcendā ſupra aſtra dei exal
tabo ſoliū meū ⁊c. Eſaie.xiiij. Querebat
aſcēſum draco ille: et inuenit deſcenſum.
Nō ſic nos: ſed deſcēdamus ſi volumus
iuſti eſſe: ⁊ ſimus imitatores iſtius publi
cani: qui deſcēdit hic iuſtificatus ī domū
ſuā. In quibus v̄bis tria oſtēdunt̄.
Primo ipiꝰ ſingularis humiliatio. deſcē⸗
Scđo eiuſdē miraculoſa con⸗ (dit hic.
uerſio. iuſtificatus.
Tertio hominis preparata habitatio: in
domum ſuā.

Prima pars.

¶ Quātū ad primū. ali⸗
ter q̄z ſit dictū: deſcēdūt multa genera gē
tium in xp̄iana religione: inter q̄ deſcen⸗
dunt prelati in eccl̄ia ad multa.
Primo ad viſitandū perſonaliter.
Scđo ad informandū veraciter.
Tertio ad puniendū iudicialiter.
Quarto ad inſtruendū vtiliter.
Quinto ad conſolandū miſericorditer.
¶ Primo p̄latꝰ deſcēdit ⁊c. vt dicat p̄latꝰ
Uidi afflictionē ppl̄i mei ⁊c. ⁊ deſcēdi ⁊c.
Exo.iij. Iſto mō deſcēdit moyſes magnꝰ
p̄latꝰ de mōte ad ppl̄m: ⁊ ſctificauit eos.
Exođ.xix. ¶ Scđo deſcēdit p̄latꝰ ⁊c. vt me
rito dicat p̄latus. Clamor ſodomorꝫ ⁊ go
morreorꝫ multiplicatus eſt ⁊c. deſcendā ⁊
videbo ⁊c. Geñ.xviij. Nēpe p̄latus viſitā
do ſubditos ſuos: audiēs clamorē dꝫ ſe
anq̄ ꝓcedat ad iudiciū diligēter īforma
re: ꝑtes audire: examinare teſtes: nec ſine
tali informatiōe dꝫ ad iudicium ꝓcedere
qualecūq;: iō notāter dicit. Deſcēdā et vi
debo. Eapropter moyſes magnꝰ p̄latus
deſcēdit de mōte: cū peccaſſet ppl̄us: por
tans duas tabulas teſtimonij lapideas.
Exo.xxxij. Tertio p̄latꝰ deſcēdit ad puniē
dū. et iſto mō deſcēdit āgelꝰ ad deſtruēdū
turrim babel: quā edificauerūt filij adā.
Geñ.xj. Facta ḡ diligēti informatiōe de
auditu: ⁊ enūciato clamore: deſcēdit p̄la
tus ad īſtruendum ⁊c. Iſto mō deſcendit
moyſes de mōte ſinai ad dandum legem
Exođ.xix. que lex data/magna inſtructio
in ppl̄o fuit. ¶ Quinto deſcēdit p̄latꝰ ad
ꝯſolandū ⁊c. ⁊ in ſignū huiꝰ ſcribit̄ Dañ.
iij. ꝙ angelꝰ dñi deſcēdit ī fornacē ignis
ardētis: et fecit mediū fornacis q̄ſi ventū
roris flātē. Angelꝰ deſcēdēs/p̄latꝰ. fornax
ardens/tētatio tribulationis. tres pueri
in fornace vinculati et ligati ſunt puri et
iuſti tribulationē patiētes: ꝓpter quorū
tribulationē deſcendit angelꝰ: q̄ fecit me
diū fornacis q̄ſi vētū roris flantē: qn̄ mu⸗
tat triſticiā in gaudiū. dolorē in conſola⸗
tionē. et ſic p̄latus bonꝰ ſubditos viſitat
informat punit: inſtruit: et miſericorditer
cōſolatur. ſic deſcendit.

Secūda pars.

¶ Secūdo pricipaliter
ꝯſtēditur conuerſio pctōꝝ vbi ſequit̄ iuſti
ficatꝰ. Ubi querit̄ que ſunt illa ſimplicit̄
ex quibꝰ q̄s iuſtificatur. Rñdeo iſta ſunt.
Primo obediētie adimpletio.
Scđo conſcientie humiliatio.
Tertio cordis purificatio.
Quarto deuota oratio.
Quinto ieſu xp̄i paſſio.
Sexto gratie infuſio.
¶ Primū obediētia. Hoc pꝫ de abraā: de
q̄ Iaco.ij. ⁊ Geñ.xv. ⁊ Rom̄.iiij. ⁊ Gal̄.iij
Credidit abraā deo ⁊c. Ibi etiā pauloāte
Iac̄.loq̄t̄. Abraā pr̄ nr̄ nōne ex oꝑibꝰ iuſti
ficatꝰ eſt offerēs yſaac filiū ſuum ſuꝑ al⸗
tare? De iſta obediētia abrae habet̄ Geñ.
xxij. vbi legitur ꝙ tentauit deus abraam
dicēs. Tolle filiū tuū quem diligis yſaac
⁊c. qui oīa ex obediētia adimpleuit: imo
in hoc fidem ſuam oſtendit. qm̄ non heſi⸗
tauit quin filius per deum poſſet ſibi re⸗
ſtitui ſicut etiā miraculoſe fuit ſibi datꝰ
a deo. Iſtā hiſtoriā deducit btūs Auguſ.
lib. de ciui. dei. xvj. c.xxxj. ⁊ .xxxij. Ipſe em̄
yſaac ad victie locū portauit ligna q̄bus

erat immolãdus:et cũ eſſet triginta anno
rũ immolationi nõ reſtitit: nec ſe ꝯtra pa
trẽ defendere voluit. Ubi expreſſe figura⸗
baꝛ paſſio ieſu xp̄i:q̄ ſe voluntarie obtulit
paſſioni:ſicut multipliciter demõſtratur.
Quẽ queritis. Ego ſum. Joh.xviij. Obla
tus eſt qꝛ ipſe voluit. Eſa.liij. Ex fide cum
operibꝰ.cũ obediẽtia iuſtificatꝰ eſt abraã:
et corã deo iuſtus inuẽtus eſt. ¶ Sc̄do iu
ſtificat cõſciẽtie hũiliatio. Exẽplũ de iſto
publicano q̄ tãtũ ſe humiliauit: q̄ ꝑcutie⸗
bat pectus ſuũ:qui ſtabat alõge:qui nole
bat oculos leuare ad celũ: qui clamabat:
Deus ꝓpitius eſto mihi pctõri. ¶ Tertio
iuſtificat cordis puritas.cui alludit daui
dica ꝓphetia pſ̄.cxviij. Fiat cor meum im
maculatũ in iuſtificationibꝰ tuis vt nõ cõ
fundar. Ad hoc facit textꝰ ap̄li Roma.vj.
Qui mortuꝰ eſt:iuſtificatꝰ eſt a pctõ. Qui
mortuꝰ eſt. hoc eſt iuſtificatꝰ: in corꝑe iu⸗
ſtificatꝰ eſt. talis q̄ppe mortificatio purifi
cat aĩam:etiã iuſtificat eã. hoc eſt:reddit
eã coronando iuſtã atqꝫ acceptã. ¶ Quar
to iuſtificat deuota orõ. Iſte ſiq̄dẽ publi⸗
canus q̄ deſcẽdit iuſtificatus: deuote ora
bat:attẽdẽs ad verbũ ſapiẽtis Ecci.xviij.
Nõ impediaris orare ſemper. ⁊ ne vereris
vſqꝫ ad mortẽ iuſtificari. ¶ Quinto iuſti⸗
ficat ieſu xp̄i paſſio. Roma.v. Juſtificati
ex fide.ſ.paſſiõis xp̄i.ex fide:nõ ex lege ſi⸗
cut dicebãt iudei affirmantes ꝙ lex pote⸗
rat iuſtificare. vel iuſtificati ex fide: nõ ex
meritis ꝓprijs ſicut dicebãt gẽtiles. Itẽ
ꝙ paſſio xp̄i iuſtificat pꝫ ꝑ ap̄lm Gala.ij.
Nõ iuſtificaꝛ hõ ex operibꝰ legis:ſꝫ ꝑ fidẽ
ieſu xp̄i: ſine qua fide nũq̄ aliq̄s iuſtifica
tus eſt:nec ſaluatꝰ eſt. Itẽ maxime iuſtifi
cat hoĩem grã dei. Juſtificati gratis per
gratiã. Roma.iij.et Tiꝛ.iij.ca. Juſtificati
gratia ipſius heredes ſumus ſm̄ ſpẽ vite
eterne. Juſtificati ex merito:dei gratia ſi⸗
ne merito precedente. ex iuſta dei grã ali⸗
quo merito cõcurrente: ex ſctã dei gratia
premiũ tribuẽte. ¶ Tertiũ perſequẽdum
principale eſt hominis preparata habita
tio. in domum ſuam. Notandum ꝙ multi
plex eſt domus. videlꝫ

Primo domus militans eccleſia: in qua
deus adoratur.

Secundo domus hoĩs cõſciẽtia: que fre⸗
quenter maculatur.

Tertio domꝰ celeſtis patria; vbi deus con
templatur.

Quarto domus infernus: vbi damnatus
cruciatur.

Quinto domus corpus ꝓprium: vbi ani⸗
ma hoſpitatur.

Sexto domus ſepulcrum: vbi corpus tu
mulatur.

Septimo domus ſepulcrũ: vbi mater xp̄i
pre ceteris honoratur.

¶ Prima domus eccleſia: de qua habetur
in multis locis in ſcriptura. Eſa.lvj. Do⸗
mus mea domus orationis vocabiꝛ. Idẽ
habetur Hiere.vij. Mat.xxj. Mar.xj. Lu
ce.xix.et Joh.ij. Eſt enim eccleſia dedica⸗
ta ad orandum deum. vt in eodẽ ca. Eſa.
paulo ſuperius habeꝛ. Letificabo eos in
domo orationis mee. Non enim facta eſt
eccleſia ad negociandum ⁊ ad vendendũ
Abſit. Ideo de iſta domo conquerebatur
ſaluator contra illos qui in templo nego⸗
ciabãtur clamando. Domus mea domus
orationis vocabitur: vos autem feciſtis il
lam ſpeluncam latronũ. Nolite facere do
mum meam domum negociationis. Nar
rat miſahel aſtrologus de quadam domo
celeſti: de quodã ſigno quod ſignum voca
tur domus itineris: fidei/ſapiẽtie/magi⸗
ſterij/honoris aſtrorũ/diuinationis ſom⸗
nioꝝ. Moraliter talis domus eſt eccleſia
ſiue religio que vocatur domus itineris:
quoniam q̄diu viuimus in eccleſia vel re
ligiõe: ꝑegrinamur a dño. ſicut dicit ap̄ls
ij.Coꝝ.v. contra multos qui videntur eſſe
in patria: qui bonis tẽporalibus nõ vtun
tur: ſed magis illicite fruuntur. Itẽ vocaꝛ
domus fidei: ad deſignandũ ꝙ in eccleſia
vel religione dꝫ inueniri fidelitas: fides:
amor: et charitas. cõtra multos q̄ ꝓximo
non ſeruant fidelitatẽ ſicut deberent. Itẽ
vocatur domus ſapiẽtie/ magiſterij/ ⁊ ho
noris/in ſignum ꝙ eccleſia ⁊ viri religioſi
debẽt eſſe inter alios ſapientes: magiſtri
atqꝫ doctores. ⁊ ſic erũt pre ceteris hono
rati. Sꝫ hoc eſt cõtra multos q̄ nõ habẽt
ſapiẽtiã: ſed ignorãtiã. nõ habẽt magiſte
riũ: ſꝫ magis vituperiũ. iſta domꝰ eſt aſtro
rũ: q̄m tota ẽ iſta domꝰ de diuinis: de cele
ſtibꝰ. Eſt etiã domꝰ diuinatiõis ſomnioꝝ.
Nã eccl'iaſtici etiã religioſi debẽt ſomnia
ri ꝯtẽplari: meditari de multis/ vtpote de
pctõꝝ ꝑuerſitate: de mũdana vanitate: de
terrena cupiditate: de trãſitoria ꝓſperita
te: de mortꝭ ꝓpinq̄tate: de iudicij eq̄tate:
de iferni acerbitate: de ꝑadiſi iocũditate:

Et quãdo ſic erit ꝙ ſic ſomniabũt: erunt
in dei eccl'ia fructificãtes et florentes plã
tati in domo dei: in atrijs domus dei nr̄i
florebũt ⁊c. Ad iſtã domũ venire debemꝰ
cũ deuotione. Uenite aſcendamꝰ ad mon
tem dñi: et ad domũ dei iacob. Eſaie.ij.
¶ Sc̄da domus cõſciẽtia ⁊c. de qua ĩ euã
gelio Luc.xv. Que mulier hñs drachmas
decem ſi perdiderit drachmã vnam nõne
accendit lucernã ⁊ euertit domũ: ideſt cõ
ſcientiam per diligentẽ examinationẽ/
donec drachma grẽ ſit inuenta. Notandũ
ꝙ iſta domus ſcꝫ conſcientie.

Primo debet eſſe pura et munda.

Secundo debet eſſe clara ⁊ lucida.

Tertio debet eſſe ſecura ⁊ clauſa.

¶ Primo debet eſſe pura et mũda. Apes
que nõ producũt mel: intra domos ſuas
nunq̄ ſtercorizãt: q̄m ſupra modũ immũ⸗
diciã odiunt: ⁊ feces foras domos eijciũt
Perambulabã in innocẽtia cordis mei: ĩ
medio domus mee. pſ̄.c. Item debet eſſe
domus clara et lucida. Mat.v. Neqꝫ ac⸗
cendunt lucernã: et ponũt eã ſub modio:
ſed ſuper candelabrũ: vt luceat oĩbus qui
in domo ſunt. Idẽ habeꝛ Marci. iiij. et
Luce.viij.⁊.xj. Itẽ domus cõſciẽtie debꝫ
eſſe clauſa: vt pctĩ occaſio ſubintrare non
poſſit. qꝛ ſcriptũ ẽ Hiere.ix. Aſcẽdit mors
per feneſtras veſtras. hoc eſt per ſenſus
corporales intrauit domos veſtras per
ꝯſenſum pctĩ mortalis. De iſta domo hu
mane cõſciẽtie videbaꝛ loqui ille magnꝰ
aſtrologus Miſahel dicẽs: ꝙ domus ſo⸗
lis eſt ſignũ leonis. iſtud ſignũ eſt idoneũ
al's igneũ maſculinũ diurnũ fixum. Con
ſcientia eſt domꝰ ſolis. i. xp̄i qui eſt ſol iu
ſticie. per gratiã ignea. per charitatẽ ma⸗
ſculina: ꝑ ꝓbitatẽ fixa. fundata ſupra fir
mã petrã: q̄ nõ cadit ad ventoꝝ ſeu tribu
lationũ impulſionẽ. Similabo eũ viro ſa
pienti qui edificauit domũ ſuã ſupra pe⸗
tram. Mat.vij. et Luce.vj. ¶ Tertia do⸗
mus celeſtis patria: de qua in pſ̄. lxxxiij.
Beati qui habitãt in domo tua dñe. Nec
mirũ ſi beati: qꝛ illa domus

Primo eſt clara ⁊ luminoſa.

Sc̄do eſt pulchra ⁊ ſpecioſa.

Tertio eſt plena ⁊ copioſa.

Quarto eſt leta et gaudioſa.

Quinto eſt lata ⁊ ſpacioſa.

¶ Primo eſt clara et luminoſa. ibi contẽ⸗
plaꝛ lumen de lumine, ſcꝫ deꝰ verbũ dei.
ibi videbiꝛ lumen in lumine. vt habeꝛ pſ̄
xxv. Domine dilexi decorẽ domus tue ⁊c.
¶ Secundo domus celeſtis patrie dr̄ eſſe
pulchra et ſpecioſa. de qua Bern̄. O felix
ciuitas. manſio ſecura. patria cõtinẽs to
tum qd̄ delectat: cuius in celo quieti po⸗
puli ſine murmuratione: hoĩes nullam
indigentiã habentes. o q̄ glorioſa dicta
ſunt de te ⁊c. ¶ Tertio domus plena ⁊ co
pioſa vt habeꝛ pſ̄.lxiiij. Replebimur in
bonis domus tue ⁊c. ¶ Quarto domꝰ le⸗
ta et gaudioſa. vñ in cantico Ezechie re⸗
gis iuda Eſa.xxxviij. Pſalmos nr̄os cãta
bimus cunctis diebus vi.no.in do.dñi.
¶ Quinto domꝰ lata ⁊ ſpacioſa. Baruch
iij. O iſrael q̄ꝫ magna eſt domꝰ dei: et in⸗
gens locus poſſeſſionis eius. Plura alia
poſſent dici de iſta domo: ſed cã breuita⸗
tis ⁊c. ¶ Quarta domꝰ infernus ⁊c. Job
xvij. Si ſuſtinuero infernꝰ domꝰ mea eſt:
⁊ in tene.ſtra.lec.meũ. Eſt vna domꝰ ĩ ce
lo que ſm̄ miſahelẽ eſt domus mortꝭ/ ti⸗
moris/delicti/laboris/belli/et dãni: que
oĩa ſunt in domo inferni. et alia domus
vocaꝛ ſcorpiꝰ. In inferno mors ſine mor⸗
te. Timor et tremor venerũt ſuper me ⁊c.
pſ̄.liiij. Delictũ ſeu peccatũ/ qd̄ nunq̄ꝫ re
mitteꝛ. Labor. Laborabit in eternũ et vi⸗
uet adhuc in finẽ. pſ̄.xlviij. Bellum inter
aĩas dãnatas et demones qui ſemꝑ erũt
victores. Item dãnũ. i. pena damni: qꝛ
ſemper dãnati carebunt viſione diuina.
¶ Quĩta domus corpꝰ ⁊c. de qua. ij. Coꝝ.
v. Terreſtris domus nr̄a huius habitatio
nis. Terreſtris domꝰ in q̄ aĩa habitat ad
tẽpꝰ: eſt corpus nr̄m de terra. vñ Job. iiij
Qui habitãt domos luteas: q̄ terrenum
hñt fundamentũ. Iſtiꝰ domus quattuor
ſunt colũne debiles. quattuor qualitates
ꝯtrie ſunt calidũ/frigidũ/humidũ ⁊ ſiccũ.
de iſta domo Prouer.ij. Inclinata eſt ad
mortẽ domꝰ eius. Nam iſta domus quo⸗
tidie ꝓpinquat ad mortẽ. ¶ Sexta domꝰ
ſepulcrũ: vbi poniꝛ corpꝰ ſine aĩa vſqꝫ ad
diẽ generalis iudicij: ⁊ tũc erit alia domꝰ
aĩe ſimul cũ corpore. De iſta domo corpo
ris in pſ̄.xlviij. Sepulcra eoꝝ domꝰ illo⸗
rũ in eternum. ⁊ Eccl's.xij. Q̄m ibit hõ in
domũ eternitatis ſue. ¶ Alia domꝰ etiã
v̄go btã genitrix dei domꝰ: cuius figura
ꝑceſſit. j. paraꝛ.xxviij. Cogitaui vt edifica
rẽ domũ in qua requieſceret arca federis
dñi. Arca dñi eſt xp̄s dei filiꝰ: q̄ requieuit

nouem mēſibus in domo iſta. Nouē menſibus et ſex diebus ſm btm̄ Aug. De iſta domo cātam⁹ in eius laudē. Dom⁹ pudici pectoris tēplū repente fit dei. Iſtā domū ſibi reuelatā non tacuit Ezechiel cū vidit portā in domo dn̄i clauſam. Ezech. xliiij. cū porta in īgreſſu atq̄ʒ egreſſu clauſa ſemꝑ permāſit. Ad iſtā domum venire debemus in neceſſitatibus nr̄is. Uenite ergo aſcēdam⁹ ad montē dn̄i: et ad domū dei iacob. Eſaie. ij. quatenus nobis impetret veniā in preſenti: et gloriā in futuro. Ad quā gloriam ꝛc.

¶ Dominica. iij. poſt trinitatē. Humiliamini ſub potēti manu dei vt vos exaltet. j. Petri. v.

¶ Dominica. xvij. Sub themate. Qui ſe humiliat ꝛc. Luce. xiiij.

¶ Dominica. xj. poſt feſtum trinitatis. Sermo. iij.

A Qui ſe humiliat exaltabit. Luce. xviij. Pro nr̄i ſermonis introitu / formaꝭ talis regula ſiue ꝓpoſitio: q̄ ꝓpter tria aliquis exaltatur.

Primo propter diſcretionē ꝛ prudētiam.
Scd̄o ꝓpter virtuoſam iuſticiā.
Tertio ꝓpter gratioſam obedientiā.

¶ Dixi primo q̄ exaltaꝭ et mereꝭ aliq̄s exaltari ꝓpter diſcretionē ꝛ prudētiā. Ita dr̄ Prouer. iiij. In oī poſſeſſiōe tua acq̄re prudētiā. accipe illā et exaltabit te: ꝛ glorificaberis ab ea. Exemplū habem⁹ Gen. xlj. de ioſeph: qui erat valde prudēs ꝛ diſcret⁹: vn̄ cum pharaoni expoſuiſſet ſomniū ſuū: et ſibi ꝯ futurā famē idediſſet ꝯſiliū: Pharao cognoſcēs ei⁹ prudētiā exaltauit eū et dixit. Ecce ꝯſtitui te ſuper vniuerſaʒ terrā egypti. Tulitq̄ʒ anulū de manu ſua: et dedit ī manu ei⁹: veſtiuitq̄ʒ euʒ ſtola byſſina. ꝛ collo torquē aureā circūpoſuit. fecitq̄ʒ aſcēdere ſuꝑ currū ſuū ſecundū precone clamāte vt oēs corā eo genua flecterent. ꝛ ꝓpoſitū eſſe ſcirent vniuerſe terre egypti. Apparet igitur prima clauſula.

¶ Scd̄o dixi q̄ mereꝭ exaltari q̄s ꝓpter ꝩtuoſam iuſticiā. Ita dr̄ Eccl'i. xx. ca. Qui opaꝭ iuſticiā ille exaltabiꝭ. Ecōtrario illi q̄ nō tenent iuſticiā: ſed faciūt iniuſticiā: tales nō exaltanꝭ: ſed puniunꝭ. ſicut legimus. iij. Reg. xxj. de illo achab rege ſamarie: q̄ cū vxor ei⁹ iezabel de conſenſu eius feciſſet naboth iniuſte lapidari: vt ei⁹ vineā q̄ erat iuxta palatiū regis: occuparet iō deus eū puniuit: q̄ꝛ dixit ſibi helias ꝓpheta ex ꝑte dn̄i. In loco h̊ in quo linxerunt canes ſanguinē naboth: lambēt q̊ʒ ſanguinē tuū. ꝛ carnes iezabel vxoꝝ tue comedēt canes. Appet igr̄ ſcd̄a clauſula.

¶ Tertio dixi q̄ mereꝭ q̄s exaltari ꝓpter gratioſam obedientiā. hoc mō meruit exaltari dei fili⁹. de quo dr̄ ad Phil. ij. Factus eſt obediēs vſq̄ʒ ad mortē. ꝓpter qd̄ exaltauit illū deus. Exēplū habem⁹ Gen. xxij. de illo abraā q̄ obediuit deo cōplens p̄ceptū de imolatiōe filij ſui. iō per āgelū ſuū dixit ſibi de⁹. Per memetipſum iuraui dicit dominus: q̄ꝛ feciſti rē hanc: ꝛ non pepercisti filio tuo vnigenito propꝭ me: benedicā tibi: et multiplicabo ſemē tuum ſicut ſtellas celi ꝛ velut arenā q̄ eſt in littore maris. Poſſidebit ſemen tuū portas inimicoꝝ tuoꝝ. et bn̄dicenꝭ in ſemine tuo oēs gētes terre: q̄ꝛ obediſti voci mee. Apparet igitur tertia clauſula: et per conſequens tota regula preaſſumpta. Modo predicta nr̄o ꝓpoſito applicando: reꝑio q̄ humilitas facit hoīem.

Primo diſcretū et multū ſcientem.
Scd̄o virtuoſum et iuſte viuentem.
Tertio gratioſum et prompte obedientē.

¶ Dixi primo q̄ hūilitas facit hoīem diſcretū et ſcientē. Ita dr̄ Prouerb. xj. Ubi humilitas ibi et ſapiētia. iō dixit ille philomerus phs: q̄ inter ſapientes ſapientior eſt q̄ humilior exiſtit. Etiam beatus Bern̄. q̄ humilitas clauis eſt ſciētie.

¶ Dixi ſcd̄o q̄ hūilitas facit hoīem ꝩtuoſum et iuſtū. q̄ꝛ hūilitas eſt origo ꝛ fundamentū oīm virtutū. vn̄ Grego. Origo virtutum humilitas eſt in nobis. Ideo ipſemet gregori⁹ dicit. Qui ceteras virtutes ſine hūilitate cōgregat: quaſi q̄ puluerem in ventū portat. iō iuſtū et perfectū facit hoīem. Ita dr̄ Eccl'i. xix. Eſt iuſtus q̄ ſe nimium ſubmittit a multa humilitate.

¶ Dixi tertio q̄ hūilitas facit hoīem gratum et obediētē. q̄ꝛ dicit btūs Auguſ. q̄ obediētia niſi hūiliū eſſe nō pōt. vn̄ ſicut ꝩga cū eſt groſſa nō pōt flecti: ſed cum eſt exilis parua tunc de facili flectiꝭ. Sic hō qn̄ eſt groſſus ꝑ ſupbiā: vix pōt flecti ad obediendū: ſed cū eſt paruus et humilis:

tunc leniter ꝑ obediētiaʒ flecti pōt. Ideo dicit Grego. in regiſtro. In obediētia valde eſt vtile illud qd̄ diſcipline vigor imponit. nullo cogente humilitas laudāda ſeruauerit. Ex antedictis igitur formetur ratio ex maiori et minori et concludaꝭ ſic thema. Qui ſe humiliat exaltabiꝭ. q̄ ſunt ꝩba thematis. In q̄bus nobis duo oſtendit euangelica.

Primo q̄s eſt ille qui pōt habere vitā gratioſam. qui ſe humiliat
Secūdo quod bonū ſequaꝭ perſonā non preſumptuoſam. exaltabitur

Prima pars cum ſecūda.

B ¶ Circa primū et ſecundum eſt ſciendū q̄ hūilitas eſt vita ꝛ virtus deo valde gratioſa: q̄ꝛ vt dr̄ Iacobi iiij. deus ſuperbis reſiſtit: humilib⁹ autē dat gratiā ſuā. Et rō eſt: q̄ꝛ humilitas in nobis q̄ttuor mirabilia opaꝭ: iō debem⁹ eā habere vt deo placeamus.

Primo eſt oīm bonorū operū et virtutuʒ aggregatiua.
Scd̄o eſt virtuoſi ſtatus cōſeruatiua.
Tertio eſt nr̄e cognitionis initiatiua.
Quarto eſt ad gloriā celeſtē deductiua.

¶ Dixi primo q̄ hūilitas eſt oīm virtutū aggregatiua. dicꝭ Ariſt. ij. ethic. ꝩtus eſt q̄ bonū facit habentē: et opus eius reddit bonū. q̄ꝛ ꝩtutes ſunt q̄dā dona dei clariſſima ꝛ nobiliſſima: q̄ aīam viuificāt: purificāt: illumināt: ꝛ decorāt. Iō ſicut ſuꝑbia eſt initium oīs peccati. vt dr̄ Eccl'i. x. ergo humilitas q̄ eſt ei ꝯria: eſt initiū omnis virtutis. vn̄ Bern̄. Sicut ſuꝑbia oēs virtutes deſtruit et eneruat: ſic hūilitas oēs ꝩtutes colligit et roborat: et oīa vitia eneruat. hec ille. Quia humilitas eſt virtus qua oēs ꝩtutes deſcendūt ad hominē. Per hanc eīn viā deus venit ī mundum. inquit Bernard. vn̄ dicit Augu. ſuꝑ illud Luc. j. Q̄ꝛ reſpexit humilitatē ancil. ſue. Humilitas marie facta eſt ſcala dei ꝑ quā deſcēdit ad terras. Ubi aūt ē dn̄s virtutū: et ꝩtutes ibi erūt. Et q̄ꝛ humiles recipiunt virtutū abundantiā: ideo in eis deſcēdit ſpūſſanctus ſm Eſaiā. Eſa. lxvj. Super quē requieſcet ſpūs meus: niſi ſuper humilē et quietū et trementē ſermones meos. Miro enim modo deo placet humilitas. intantū q̄ iſta ſola virtus eſt ꝑncipium placandi eū. Sicut dr̄ de leone qui eſt rex animaliū: q̄ aīalia reſiſtentia ſibi occidit: humiliantia ſe placatus illeſa abire permittit. A ſimili facit deus qui eſt rex regū et dn̄s dn̄antiū. Sicut ergo ſuperbia qua deum offendim⁹ cunctꝭ priuamur virtutibus: ita hūilitate virtutes aggregamus.

¶ Dixi ſecundo q̄ humilitas eſt virtuoſi ſtatus conſeruatiua. Sicut dicūt philoſophi: poſita cauſa neceſſario ponitur effect⁹. ſicut vbi eſt ignis actu: ibi neceſſario eſt calor et lumen. Quia ergo vt ꝓbatum eſt: hūilitas eſt cā virtutū: ergo durante humilitate in homine: durabūt et cetere virtutes. vn̄ Grego. Perit oīe qd̄ agitur niſi ſollicite in humilitate cuſtodiaꝭ. Sola igitur humilitas que ceteras ꝩtutes cōſeruat: nec poſſunt eſſe ſine ipa. Acquiramus igitur nos iſtam humilitatem: quia ad mortem properāt homines ſine ipſa. Ad querendū autē ipſam monere nos debet exemplū xp̄i. Cū eſſet de⁹ et nō haberet quo ſe humiliaret: induit hominē quo humiliauit ſemetipſum: fact⁹ obediens vſq̄ʒ ad mortē. Et ſemꝑ in h̊ mūdo humilitatē oſtēdit. non cauſa ſui: ſed noſtri. Matrē eīn humilē accepit. humiliter natus eſt. humiliter nutritus. et cum humilib⁹ diſcipulis humiliter cōuerſat⁹. Poterat eīn ipſe abſq̄ʒ alicuius iniuria impatoris potētiſſimi filiā in matrē eligere. in aula regia naſci. veſtiri mollibus delicate nutriri: cōſtipari militia: mūdi delitias / et diuitias / et imperiū poſſidere: ſed q̄ꝛ ſciebat nos ſine humilitate non poſſe virtutes acq̄rere: et ꝑ cōſequēs nec ſaluari: idcirco cum multo labore et dolore accepit in ſe omnia humilia: vt nobis humilitatis preberet exemplum. vnde dicit Auguſti. Ecce habes humilitatis exēplum: ſuperbie medicamentum: q̄d igiꭍ intumeſcis homo. o pellis morticina q̄d tenderis. o ſanies fetida quid inflaris? Princeps tuus humilis et tu ſuperbus: caput humile et membrū ſuperbū? Erubeſcat ergo eſſe ſuperbus: q̄ꝛ humilis factus eſt deus.

C ¶ Dixi tertio q̄ humilitas eſt nr̄e cognitionis ꝛc. Ita dicit Auguſti. Humilitas eſt virtus qua homo veriſſima ſui cognitione ſibijpſi vileſcit. Tria enim ſunt de quibus homo gloriatur: et que ita excecant hoīem; vt ſeipm̄ non cognoſcat, ſcʒ

Nobilitas parentalis.
Pulchritudo corporalis.
Abundantia temporalis.
¶ Primo gloriať et ſupbit homo de gene
ris nobilitate: quia eſt ꝓcreatus ex nobi-
liſſimis parentibus: ſed ex hoc magis eſt
humiliādū ſi ſeipm cognoſcat: q eſt ex vi
li materia procreatus. q oēs ſumus ꝓpa
gati ex eodē patre ⁊ matre adā ⁊ eua. Om
nes ſumus eque nobiles. Non propagati
ſunt alij ex vno patre aureo vel argenteo:
alij de alio luteo: ſed oēs ſumus de eodē
xpi ſanguine redēpti. Et q deus non ele-
git mūdi nobiles: ſꝫ fecit antiquos reges
de abiectiſſima plebe et officio: ſicut ſaul
aſinā patris ſequentē: quē fecit primū re-
gē iſrael. ⁊ dauid de quo dr in pſ. de poſt
fetantes accepit eum. Et. xij. mūdi princi-
pes. ſ. aplos de plebe paupercula elegit.
Vñ tales reprehēdens btūs Bern. ita di.
Si purpureo veſtimento te iactas: pauo
venuſtius ſe nobilitat. ſi cātu: philomena
dulcius citharizat. ſi pulchritudine: roſa
pulchrior. ſi fortitudine: taurus fortior. ſi
prudētia: formica prudētior. ſi generoſita
te demō nobilior. Et breuiter homine ni-
hil ignobilius. hec ille.
¶ Secūdo gloriatur ⁊ ſuperbit hō de pul
chritudine corporali: ſed ex hoc eſt magis
humiliandū: ſi cōſideret hō q cito tranſit
ad modū niuis/et floris. Et ſi cōſiderarет
quō corpus noſtrum eſt ſicut vermis de li
mo terre formatum: et quō in morte tota
pulchritudo cōuertitur in vilitatē et tur-
pitudinē. Iſta cōſiderabat ille heremita:
de quo legiť in vitaſpatrū: qui cū audiſſet
mortuā eſſe mulierē de cuius pulchritudi
ne tētabatur: iuit ⁊ aperuit ſepulcrū: ⁊ ab
ſterſit cū pallio ſaniem cadaueris eius: vt
reduceret ad memoriā ad quē fetorē et fe
ditatem venerat eius pulchritudo. qd ap
plicabat qñ tētabatur naribus ſuis ⁊ ocu
lis. Unde btūs Bernar. tales qui de pul-
chritudine ſuperbiūt: ita admonet di. Cō
ſidera quid ꝑ aures: per os: ceteroſqꝫ mea
tus corporis egrediať. vilius ſterquiliniū
nūqꝫ vidiſti. herbas cōſidera: arbores in-
ueſtiga. ille de ſe fundūt vinū/oleū et bal
ſamū: et tu reuma ⁊ ſtercus. Illa de ſe ſpi
rāt ſuauitatē odoris: tu de te horribilita
tē fetoris. Illa de ſe ꝓducūt flores/fructꝰ
et frondes: tu lendes/pediculos et ver-
mes. hec ille.

¶ Tertio dixi ꝙ hoīes extollūtur de diui-
tijs: ſed magis eſt humiliandū. Memēto
eñ illius diuitis duriſſimā ſniam. Stul-
te hac nocte aīam tuā demones repetunt
a te: que aūt paraſti cuius erunt? Luc. xij.
idē etiā. xvj. ca. Mortuꝰ eſt diues ⁊ ſepul
tus eſt in inferno. Memento etiā quō di
uitie ſunt corruptibiles et breues: et ī ma
iori neceſſitate hoīem dimittūt. Vñ earū
corruptionē et breuitatē deſcribēs Inno
cētius ita di. Quid ꝓſunt diuitie? nō libe
rāt hoīem a morte. epule nō defendunt a
verme. honores nō eripiūt a fetore. q mo
do ſedebat glorioſus ī throno: iacet ſepul
tus in tumulo. q modo fulgebat corona-
tus in aula: modo ſordeſcit nudus in tū-
ba: qui modo veſcebatur in delitijs in ce
naculo: modo conſumitur a vermibus in
ſepulcro. hec ille. Apparet ergo ꝙ ſi hō ſe
ipſum cognoſceret ꝓpter predicta nō ſu-
perbiret: ſed humiliaretur.
¶ Dixi quarto ꝙ humilitas eſt ad patriā
eternā deductiua. Ratio eſt. Sicut dicūt
ſancti: opera virtuoſa merētur vitam eter
nā ex cōdigno. ſi ergo taliū operū eſt cau
ſa humilitas: ergo a primo ad vltimū hu-
militas erit cā habēdi vitā eternā. hoc au
tē ptꝫ per duo exēpla. Primū eſt in aqua:
que quanto magis deſcēdit deorſum: tan
to magis aſcēdit ſurſum. Sic et hō quan
to magis deſcēdit humiliādo ſeipm: tāto
plus aſcēdit ad deum. vñ Aug. Deſcēdite
vt aſcēdatis ad dñm. cecidiſtis eñ aſcēdē
do contra eū. Scdm exemplū eſt in corde
aīalia eñ habētia cor magnū in quātita-
te: ſunt timida. vt ptꝫ in ceruo ⁊ in aſino.
habētia cor mediocre ſunt ſatꝫ audacia: ſi
cut ptꝫ in cane. habētia paruū ſunt auda
ciſſima ſicut pꝫ in leone. Sic et hō quāto
fuerit humilior: tāto in gratia ⁊ in gloria
erit ſublimior. ꝓpter qd dicitur Iob. xxij.
Qui humiliatus fuerit: erit in gloria. quā
nobis cōcedat ieſus xpс. Amen.
¶ Humilitas diabolū vincit. vñ dixit dia
bolus Machario abbati. Si tu ieiunas
ego cibū nō capio. ſi vigilas ego non dor-
mio: ſeu ſomnū nō capio. ſi paupertatem
ſeruas ego nihil poſſideo: vnū eſt qd me
vincit. ſ. humilitas. vñ Bern. ad eugeniū
papā. Cogitans te ſummū pontificem at
tēdas pariter viliſſimū nō fuiſſe ſed eſſe.
Unde cū Xerxes rex perſarū potētiſſimus
infinitā multitudinē ſui exercitus ex alto

cōſpiceret: fleuiſſe dr eo ꝙ infra cētum an
nos tota illa multitudo in cinerē eſſet cō
uertēda: dicēs. Regē me vocant hoīes ex
ercitus tā potētis. ego aūt fateor me regē
eſſe pulueris. Hiero. in epiſtolis. Plato-
nis ſentētia eſt oīm ſapiētum vitam/me-
ditationem eſſe mortis.
¶ Dñica. xij. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

IDoneos nos fe
cit miniſtros noui teſtamē-
ti. ij. Cor. iij. Pro concluſio
ne thematis iam aſſumpti
tria genera miniſtrorū pñt
rationabiliter introduci: qm̄ ſunt
Primo miniſtri boni angeli dei nuncij et
ſeruitores.
Scdo miniſtri viri impij ī iuſti ⁊ pctōres.
Tertio miniſtri prelati optimi eccleſiarū
rectores.
¶ Primi miniſtri boni angeli ⁊c. de quoꝝ
miniſterio hr Dañ. vij. Milia miliū mini
ſtrabāt ei: ⁊ decies cētena milia aſſiſtebāt
ei. figurati in miniſtris ſapientiſſimi ſalo
monis. de qbus. iij. Reg. x. ⁊. ij. Paral. ix.
vbi legiť/ꝙ regina ſaba vidēs ſapiētiā ſa
lomonis: et domū quā edificauerat: et ci-
bos mēſe eius: ⁊ habitacula ſeruoꝝ: et or
dinē miniſtrātiū ⁊c. Regina ſaba rationa
lis aīa. ſaba interpretať captiua. qm̄ aīa
qꝫdiu eſt in corpore dr captiua: qm̄ corpꝰ
eſt carcer aīe. ſapiētia dei filiꝰ/ qui eſt dei
pris ſapiētia increata: cuiꝰ domꝰ pulcher
rima in qua ſunt multe māſiones. qm̄ Io
hā. xiiij. dr: In domo pris mei māſiones
multe ſunt. Et cibos menſe. Ego diſpono
vobis ſicut diſpoſuit mihi pr meꝰ regnuꝫ
vt edatis et bibatis ſup menſam meā ⁊c.
Luc. xxij. Et habitacula ſeruoꝝ ſm diuer-
ſa meritoꝝ opera. et ordinē miniſtrātiū. i.
angeloꝝ. vbi ordinantur tres hierarchie.
ſuprema/media/et infima. et in qualibet
ſunt tres ordines: q oēs ſunt adminiſtra-
torij ſpiritus. Heb. j. et Mat. iiij. Angeli
acceſſerunt et miniſtrabant ei.
¶ Scdo miniſtri ſunt peccatores: qui mi-
niſtrant diabolo diuerſa peccata. ⁊ demo
nes miniſtrāt damnatis pctōribus diuer
ſa ſupplicia. Primi miniſtri pctōres impij
figurantur per illos impios: qui dabant
xpo alapas in domo pōtificis. Ioh. xviij.
Unus aſſiſtēs miniſtroꝝ dedit ei alapam
⁊c. Nēpe quodlibet pctm̄ mortale eſt vna

alapa qua xpс percutiť. Iſtoꝝ miniſtrorū
ſocietas eſt multū periculoſa. In ſignum
huius petrus apls q ſedebat cū miniſtris
ad ignē negauit xpm. Mat. xxvj. Itē de-
mones ſunt miniſtri iniqui: q miniſtrant
dāmatis penas in inferno: de qbus Mat.
xxij. vbi legiť/ꝙ dixit rex miniſtris. Liga-
tis manibus ⁊ pedibus eius mittite eum
in tenebras exteriores: ibi erit fletus ⁊ ſtri
dor dentium.
¶ In tertio loco ſunt miniſtri prelati ⁊c.
de qbꝰ in themate. Idoneos nos fecit mi
niſtros noui teſtamenti. vbi loqbať apls
de aplis ad lrām: de qꝝ numero ipe erat.
Nēpe plati in ſctā ecclia locū tenēt aploꝝ
In verbis ſupradictis tria oſtenduntur.
Primo apoſtolorū perfectio et ſanctitas.
idoneos nos fecit.
Scdo eorūdē grādis autoritas. miſtros.
Tertio apoſtolorum officij dignitas. no-
ui teſtamenti.
¶ Hic ſciendum ꝙ prelati eccleſiarum cu-
ram animarū habentes debēt miniſtrare
ſubditis multa: vtpote
Primo miniſtrare panem temporalis ſu-
ſtentationis.
Secundo miniſtrare virgam fraternalis
correctionis.
Tertio miniſtrare vinum ſpiritualis eru-
ditionis.
Quarto miniſtrare veſtem honeſte cōuer
ſationis.
¶ Primo debēt ⁊c. Nulli dubiū qn prela-
ti in monaſterijs ſm facultatem habeant
ſubditis tpaliter prouidere et miniſtrare
eiſdē de tēporalibus bonis. vñ btūs Ber
nar. in epla ad quēdam comitē. Honores
(inqt) et dignitates eccliaſticas nō igno
rare debere his qui eas digne ſm deū ad
miniſtrare velint et poſſent: ne cuiqꝫ plu-
res in pluribꝰ oclos hre licet: niſi diſpēſa
tum fuerit hoc propter magnam vel eccle
ſie neceſſitatē vel perſone vtilitatem: non
propriā: ſed cōmunem. Ad hoc miniſtran
dum diſpēſandum et prouidendū requiri
tur diligentia: ſecuritas in prelato. Tale
miniſteriū cū ſedulitate videtur fuiſſe in
ſancta hoſpita xpi. Martha autē ſatage-
bat circa frequens miniſterium. Luc. x.
¶ Secūdo debent miniſtrare virgam ⁊c.
Officium prelati eſt
Primo vitia corrigere.
Secundo turpia expellere.

Tertio deuia dirigere.
¶ Primo vitia coꝛrigere. Diſſipatur eccle⸗
ſia:diſſipat̃ religio: diſſipat̃ reſpublica ꝓ
pter defectũ coꝛrectionis. In p̄latis q̄ de
berent coꝛrigere vitia et peccata. quõ acci
dit filijs heli: qꝛ nõ fuerũt coꝛrecti a p̄re.
j. Reg. iij. et ipſe etiã moꝛtuus mala moꝛ
te: vt habetur ibidem. Debet enim p̄rela⸗
tus inferioꝛ eſſe miniſtrando. ſuperioꝛ au
tem in coꝛripiendo. Mar. ix. Si quis vult
pꝛimus eſſe erit oĩm nouiſſim⁹ ⁊ oĩm mi⸗
niſter. et eiuſdẽ. x. Quicũq̃ voluerit fieri
maioꝛ: erit veſter miniſter. et quicũq̃ vo⸗
luerit in vobis pꝛimus eẽ: erit oĩm ſeru⁹.
Et Luc. xxij. Qui maioꝛ eſt in vobis: fiat ſi
cut minoꝛ. et q̄ p̄receſſoꝛ eſt: ſicut miniſtra
toꝛ. Ego autẽ in medio veſtrũ ſum ſicut q̄
miniſtrat. De iſto miniſterio p̄relati in coꝛ
rigẽdo habetur Roma. xiij. Uis nõ time⸗
re poteſtatẽ. i. p̄relatum vel pꝛincipem vel
tuũ ſuperioꝛem ſiue bonũ ſiue malum: bo
num fac et habebis laudẽ in illo bono fa⸗
cto ex timoꝛe illius poteſtatis. Si autem
malũ feceris time. dei eñ miniſter eſt. Ta
lis ſuperioꝛ datus eſt tibi in bonũ tuũ vt
timeatur a te. Dati ſunt eñ p̄relati ad ti⸗
moꝛẽ ſubditoꝝ. Nõ ſine cauſa gladiũ poꝛ
tat. hoc eſt iudiciariam poteſtatem. Ante
imperatoꝛem poꝛtatur enſis nudus in ſi⸗
gnũ poteſtatis. dei miniſter eſt vindex in
iram. hoc eſt in offenſam dei vindicandã:
coꝛripiendã: et puniendã. ei q̄ malũ agit.
q̄m ad hoc inſtituti ſunt p̄reſidẽtes vt ma
la puniãt: al's male pꝛo eis. Felix talis mi
niſter dei qui ſic miniſtrat virgã coꝛrectio
nis. ibidem. Miniſtri dei ſunt in hoc ip⸗
ſum ſeruientes.
¶ Item debent miniſtrare doctrinam eru
ditionis. Talis miniſter videtur fuiſſe ti⸗
motheus diſcipulus pauli ap̄li: quem in⸗
ſtruebat dictus ap̄ls. ij. Timoth. iiij. Ar⸗
gue: obſecra: increpa in oĩ patientia ⁊ do
ctrina. erit eñ tẽpus cum ſanã doctrinam
non ſuſtinebunt ⁊c. ſequitur. Tu vo vigi⸗
la: in oĩbus laboꝛa: opus fac euangeliſte:
miniſteriũ tuũ imple: ſobꝛi⁹ eſto. O tu p̄re
late argue delinquentes ſiue negligẽtes.
obſecra. i. adiura. nolentes increpa aſpe⸗
ris verbis. in omni patiẽtia / quoad repu⸗
gnantes: et doctrina / quoad obedientes.
vigila in diſciplina ⁊ doctrina: nõ reddas
te pigrũ: in oĩbus laboꝛa: docẽdo inſtruẽ⸗
do inſipientes; opus fac euãgeliſte; quod
p̄redicas / quod doces opere implẽdo: mi⸗
niſterium tuũ imple: q̄m tu es de numero
miniſtroꝝ noui teſtamenti. Item p̄relati
miniſtrant ⁊c. vnde pꝛoſper in vita contẽ
platiua. Prelati et ſancti debẽt viuere ꝓ⸗
pter exemplum: et docere pꝛopter admini
ſtrationis beneficium. Et hugo. Tres (in
quit) ſunt ſpecies negligẽtium p̄relatoꝝ.
quidam bene viuunt: et ſubditos male vi
uere volunt. Pꝛimi exemplo p̄recedũt: ſed
qꝛ coꝛrigendo errantes nõ increpant: de⸗
linquunt. licꝫ bene viuãt: neceſſe eſt tñ vt
de grege ſibi commiſſo / dño gregis ratio⸗
nẽ reddant. Secũdi ſunt qui errantes re
uocant: ſed rectos et foꝛtes occidũt. reuo
cant verbis: occidunt exemplis. De tertia
ſpecie nõ eſt mentio facienda. Aduertant
p̄relati miniſtri: immo etiam pꝛincipes et
oẽs p̄reſidentes ad verba ſalomonis ſcri⸗
pta Sap̄. vj. Audite (inquit) reges et in⸗
telligite. diſcite iudices finium terre. Pꝛe
bete aures vos qui continetis multitudi
nes et placetis vobis in turbis nationũ:
q̄m data eſt vobis poteſtas a dño: ⁊ virt⁹
ab altiſſimo: qui ĩterrogabit opera veſtra
et cogitationes ſcrutabitur. q̄m cum eſſe
tis miniſtri regni illius: non recte iudica⸗
ſtis: nec cuſtodiſtis legẽ iuſticie: neq̃ ſm
voluntatem dei ambulaſtis. Hoꝛrende et
cito apparebit vobis. q̄m duriſſimũ iudi⸗
ciũ in his qui p̄reſunt fiet. Audite. nõ eñ
ſufficit audire niſi intelligatur: et ꝑcipia⸗
tur mẽte. q̄m ſcriptum eſt. Audiẽs ſapiẽs
ſapiẽtioꝛ erit: ⁊ ĩtelligẽs gubernacula poſ
ſidebit. Pꝛouer. j. Diſcite iudices ⁊c. diſci
te bene facere: bñ miniſtrare. Data eſt vo
bis poteſtas a deo. magna fuit poteſtas
apoſtoloꝝ: magna eſt poteſtas p̄relatoꝝ:
que data eſt eis: nõ vendita: ſed gratis da
ta. vt ſi gratis acceperũt a deo gratis dẽt
Non haberes poteſtatem in me vllam ni⸗
ſi tibi datum eſſet deſuper. Ioh. xix. Qui
interrogabit opera veſtra in generali iudi
cio. nõ ſolum hominem interrogabit: im⸗
mo opera hominis: q̄m illa perhibẽt teſti
moniũ de homine. Cum miniſtri eſſetis il
lius. Sic (inquit ap̄ls. j. Coꝛin. iiij.) nos
exiſtimet homo vt miniſtros xp̄i. miniſtri
nõ dñi. In omnib⁹ exhibeamus noſmet⸗
ipſos ſicut dei miniſtros. ij. Coꝛin. vj. Re⸗
gni illius. regni tempoꝛalis quoad pꝛinci
pes. regni ſpiritualis quoad p̄relatos. nõ
recte iudicaſtis cum eſſetis debitoꝛes iu⸗

ſticie. hoc dicitur contra illos qui male iu
dicauerunt reos. cõtra etiam illos qui in
iuſte expoliauerunt iuſtos. contra iſtos q̄
male regulauerunt ſeipſos. Non recte iu⸗
dicaſtis. Sunt nonnulli qui non recte iu
dicant: nec cuſtodiũt legẽ iuſticie. vel pꝛo⸗
pter perſonarum acceptionem: vel ꝓpter
peruerſam intentionem: vel pꝛopter iuris
p̄retermiſſionem. vel timoꝛe / cupiditate /
odio / vel amoꝛe: quibus peruertit̃ huma⸗
num iudiciũ. Duriſſimum iudiciũ in his
qui p̄reſunt fiet. durum fiet iudiciũ: quia
male intrauerunt. durius: quia male rexe
runt. duriſſimum: quia male vixerunt. Si
quidem interrogabitur miniſter p̄relatus
vel pꝛinceps. quomodo huc intraſti. quo⸗
modo vixiſti. quomodo rexiſti. ⁊ vtrobiq̃
male duriſſimum iudiciũ fiet. Uel ſic. Du
rum iudicium fiet ſecularibus: durius re⸗
ligioſis: duriſſimum p̄relatis ſeu pꝛincipi
bus. a quibus dura queſtio: quia pauperi
bus extoꝛſionem fecerũt. durioꝛ: quia bo⸗
na pauperum conſumpſerunt. duriſſima:
quia de bonis eccleſie deo et pauperibus
non miniſtrauerunt. Durum iudiciũ fiet:
quia oues ſibi ſubiectas non pauerũt. du
rius; quia malos non increpauerunt. du⸗
riſſimum: qꝛ bonis ſubditis malum exem
plum dederũt. Omnia per oppoſitum ob
ſeruauerunt apoſtoli: ideo vocãtur mini⸗
ſtri idonei noui teſtamenti. Idonei: qꝛ hu
miles per patientiam et obediẽtiam: qua
lis miniſter fuit puer ſamuel. j. Reg. ij. di
ligens ad modum marthe que ſatagebat
circa frequẽs miniſterium. Sed miniſtri
noui teſtamenti. Nouum teſtamentũ vo⸗
catur euangelium pꝛopter noua manda⸗
ta: pꝛopter nouas pꝛohibitiones et oꝛdi⸗
nationes contentas in eis. Mandatũ no
uum do vobis. Iohã. xiij. Uel dicitur no⸗
uum teſtamentum pꝛopter nouam here⸗
ditatem pꝛomiſſam in euãgelio. Ecce no⸗
ua facio omnia. Apoca. xxj. Uel nouum te
ſtamentum pꝛopter noua pacta ⁊ noua fe
dera. Hiere. xxxj. Feriã domũi iſrael et do
mui iuda fedus nouum. ¶ Hic poteſt que
ri in quo nouum teſtamẽtum excedit an⸗
tiquum? Reſpondetur ꝙ excedit nouum
antiquum in multis: vtpote
Primo in inſtitutione.
Secundo in vnctione.
Tertio in conuerſatione.
Quarto in p̄redicatione.
Quinto in oblatione.
Sexto in diſpenſatione.
Septimo in poteſtate.
¶ Primo excedit in inſtitutione. q̄m mini
ſter antiqui teſtamenti intrabat miniſte⸗
rium per ſucceſſionem hereditariam: quo
niam filij ſuccedebant patribus. miniſter
autem noui teſtamẽti intrat per gratiam
electionis: qui eſt a ſpirituſancto: ſicut pa
tet de matthia aſſumpto in apoſtolatum
Act. j. Patet etiam de beatis nicolao: et
ambꝛoſio: ⁊ multis alijs aſſumptis ad epi
ſcopatum. ¶ Secundo excedit in vnctio⸗
ne: quoniam miniſtri antiqui teſtamenti
vngebantur oleo materiali. miniſtri noui
teſtamenti vnguntur oleo ſpirituali inte
rius ſcꝫ de ſpirituſancto. vnde de oꝛdinã⸗
dis ſcriptum eſt. Accipite ſpiritũſanctum
Iohã. xx. ¶ Tertio excedit in conuerſatio
ne: quia miniſter antiqui teſtamenti vaca
bat generationi carnali: non ſic miniſter
noui teſtamenti: qui ſolum vacat vite cõ
tinẽti que eſt vita angelica. j. Coꝛinth. xj.
Debet mulier velamẽ habere ſuper caput
ſuum: pꝛopter angelos. glo. pꝛopter ſacer
dotes: qui debent eſſe angelici p̄reſertim
continendo et caſte viuẽdo. ¶ Quarto ex
cedit in p̄redicatione: quia miniſter anti⸗
qui teſtamẽti p̄redicabat terrena et obſcu
ra: ſꝫ miniſter noui teſtamẽti celeſtia aper
ta et clara ſicut penitentiam ⁊ celeſtẽ glo
riam. ¶ Quinto excedit in oblatione: quo
niã miniſter teſtamenti antiqui offerebat
carnalem oblationem ⁊ hoſtiã ſicut ouem
vel agnũ: nouus autẽ ſpũalẽ. Malach. j.
In omni loco ſacrificat̃ et offertur nomi⸗
ni meo oblatio munda. ¶ Sexto excedit
in diſpenſatione. q̄m miniſter antiqui te⸗
ſtamẽti diſpenſabat ſacrificia ſignificata
in terra. miniſter vo noui teſtamenti cir⸗
ca ſpiritualia ⁊c. Quoniam imponebant
manus ſuper illos et accipiebãt ſpiritum
ſanctum. Act. viij. ¶ Septimo excedit in
virtute ⁊ poteſtate: qꝛ miniſter antiqui te
ſtamenti virtutem et poteſtatem habebat
ſolummodo in terra: miniſter aũt noui te
ſtamenti in celo et in terra. Mat. xvj. Qd
cunq̃ ligaueris ſuper terrã ⁊c. Huius mi
niſterij effectus nobis cõcedat ieſus chꝛi⸗
ſtus: qui cum patre et ſpirituſancto ⁊c.

¶ Dñica. xij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. ij.

Deprecabantur eum vt īponat illi manū. Mar.vij. Legimus ī ſcriptura deū tribꝰ de cauſis hominem manu ſue potentie tetigiſſe: vtpote

Primo propter correctionē et diſciplinā caſtigatiuam.

Scđo propter largitionē et manum ampliatiuam.

Tertio propter defenſionem et virtutem adiuuatiuā.

¶ Primo ꝓpter correctionē. et iſto mō tetigit ppl'm iſrael manu ſua deꝰ. ſicut habeṫ.ij.Reg.xxiiij.⁊.j.Paral.xxj. qñ mortui ſunt de peſte ſeptuagīta milia viroꝝ; ⁊ fuit viſus angelꝰ manu cedens populū. cui fuit dictū. Contine manū tuā. Iſtum tactū dñi optauit dauid ſuꝑ ſe cum dicebat. Vertaṫ obſecro manus tua ꝯ me: et ꝯtra domū patris mei. Sic fuit tactꝰ ille manu dei: cui dixit paulus. Ecce manus dñi ſuꝑ te: ⁊ eris cecꝰ non vidēs ſolē vſq3 ad tēpus. Act.xiij. Sic multi obdurati et obſtinati in pctīs ſuis tacti fuerūt manu dñi: nec correcti: nec emendati: de quorū numero Pharao et Antiochus fuerunt et ſibi ſimiles: de q̄bus ꝯqueritur deus ꝑ ſalomonē Prouer.j. Vocaui et renuiſtis: extendi manū meā: et nō fuit q̄ aſpiceret. Deſpexiſtis oē conſiliū meum: et increpationes meas neglexiſtis. Ego q3 in interitu vr̄o ridebo: et ſubſannabo cū vobis id q̄d timebatis aduenerit. Cū irruerit repētina calamitas: ⁊ interitus q̄ſi tēpeſtas ingruerit: qñ venerit ſuper vos tribulatio ⁊ anguſtia. Vocaui p̄dicando. extēdi manū meā. videlȝ miracula faciēdo: bñficia largiēdo: penā tēporalem infligendo: vos corrigendo: et diſciplinādo: ad penitentiā vocando: penā eternalē cōminādo: penā eternā in tēporalē cōmutando: in cruce ꝓ vobis patiēdo: q̄ expanſis pro vobis manibꝰ traxi oīa ad me. Et nō fuit qui aſpiceret: ſed bñ fuit q̄ deſpiceret. Deſpexiſtis oē conſiliū meū de corrigendo: de penitēdo: de pctō vitando ⁊ malo: et de bono faciendo: ⁊ in perſeuerādo. Aſtutus oīa agit cū ꝯſilio. Prouerb.xiij. Vos gens abſq3 conſilio et ſine prudentia ⁊c. Deutero.xxxij. et qui increpatiōes odit: morietur Prouer.xv. Ego v̄o ⁊c. glo. ridere dei eſt a penis nō liberare. Cum em̄ irruerit ſuper vos tribulatio ⁊ anguſtia: qꝛ ab iſtis nō liberabo vos ꝓpter duriciam veſtrā. Manū iſtam correctiuā vidit balthaſar in conuiuio ſcribentē. mane thetel phares. nec correctus fuit: īmo ſequenti nocte mortuꝰ mala morte. Danie.v.

¶ Scđa manus largitiua. de qua in pſ̄. cxliiij. Aperis tu manū tuam ⁊ imples oē aīal benedictiōe. ⁊ Prouerb.vlti. Manū ſuam aperuit inopi: ⁊ palmas ſuas extendit ad pauperē. Siquidē deus oīpotens interdū claudit manū ꝑmittēdo cariſtiaȝ et defectū bonoꝝ tēporaliū. interdū aperit manū largiendo abundantiā. ſed multi ingrati deo/non ꝯſiderant hoc: de q̄bꝰ cōqueriṫ deꝰ ꝑ Eſaiā ꝓphetā ſui li.lxv.c. Expādi manꝰ meas tota die ad ppl'm incredulū: qui gradiṫ in via nō bona poſt cogitationes ſuas ⁊c. ſequiṫ. Nō tacebo: ſed reddā et retribuā. Ergo miſer ingrate q̄ non ꝯſideras manū iſtā. qui non ꝯſideras abūdātiā. qui nō ꝯſideras beneficia dei. aduerte glorifica manū et brachiū dextrū. Eccl'i.xxxvj. ⁊ Eſai.lix. Nō eſt abbreuiata manus domini. īmo ſemper manet ampla: liberalis: et larga ad largiendū.

¶ Tertia manus dei adiuuatiua. O deus meus quot et quātis exiſtit in adiutoriū manus dei. patet de dauid in pſ̄.lxxxviij. Manus em̄ mea auxiliabiṫ ei. pȝ etiā de naamā leproſo mūdato ꝑ manū dei. iiij. Reg.v. Iſtā manū bñdixerūt: et laudauerūt pariter. et decantauerunt dñe nomen ſanctū tuū. Sap̄.x. Per iſtā manum fuit adiutꝰ et ſanatꝰ iſte ſurdus ⁊ mutus: de quo in euāgelio hodierno. Sanatus eſt in aīa et corpore. Job.v. Deus (inq̄t) vulnerat et medeṫ: percutit et manus eiꝰ ſanabūt. De tali manu habeṫ in v̄bo preaſſumpto vbi dr̄. Deprecabantur eū vt imponat illi manū. In quibus verbis euangeliſta nobis tria oſtendit.

Prīo actū ſupplicatoriū. dep̄cabanṫ euȝ.

Scđo promptū adiutoriū. vt imponat.

Tertio collatū beneficiū. illi manum.

Nempe iſte ſurdus ⁊ mutus ſenſit beneficium curationis propter ſupplicationē ⁊ ꝓpter diuinum adiutoriū.

Prima pars.

¶ Quātū ad prīmū mouentur queſtiones vtiles.

Prima deprecatio placens: qualis eſt in veritate.

Secunda deprecatio placens: vt fiat in charitate.

Tertia pro quibus eſt deprecandum viſa neceſſitate.

Quarta que ſunt bona que facit cum magna vtilitate.

¶ Prima queſtio de iſta dep̄catione ſi debeat exaudiri qualis debet eſſe? Reſpōdetur ꝙ debet eſſe maxime

Primo humilis cum manſuetudine.

Secundo deuota cum aſcenſione.

Tertio aſſidua ſine intermiſſione.

Quarto mūda ſine peccati admixtione.

¶ Primo hūilis. ad lr̄am Judith.ix. Humiliū ⁊ māſuetoꝝ ſemꝑ tibi placuit deprecatio. Cui alludit ſapiēs Eccl'i. xxxv. Qui adorat deū in oblectatione ſuſcipietur: et deprecatio illiꝰ vſq3 ad nubes propinquabit. Oratio humiliātis ſe nubes penetrabit. et donec ꝓpinquet nō cōſolabitur: et nō diſcedet donec altiſſimꝰ aſpiciat. Qui adorat deū ore corde opere cultu latrie: q̄ cultus ſoli deo debeṫ: ſuſcipieṫ a deo: exaudieṫ. et deprecatio illius vſq3 ad nubes ꝓpinquabit. vſq3 ad deū: cui dirigeṫ: qui nobis occultus eſt in hac vita. oratio humiliātis ſe nubes penetrabit. vſq3 ad deū aſcendēdo. Dirigaṫ oratio mea ſicut incēſum in cōſpectu tuo dñe. pſ̄.cxl. Et reſpexit in orationē humiliū ⁊c. in pſ̄.cj. Et nō diſcedet donec ⁊c. vbi innuiṫ qꝛ ab oratione humili nō eſt diſcedēdum. immo cū inſtantia orandū ſicut dictum eſt. Aug. aut Berñ. inquit. Malo vnū pſalmū cum humilitate mentis decantare: ꝙ totū pſalterium cū corde faſtidioſo ⁊ accidia. ¶ Secūda cōditio deprecationis ꝙ ſit deuota. Caſſiodorus. Oratio ſine deuotione eſt ſicut corpꝰ ſine aīa. Sic deuote deprecabatur dauid deū cum orabat dicēs pſ̄. lx. Exaudi deus deprecationē meā. et alibi pſ̄. xxvij. Exaudi dñe vocē deprecationis mee dum oro ad te. et iterum pſ̄.lxiij. Exaudi deus orationem meā cum deprecor. Sed quid eſt deuotio? Reſpōdet Hugo. Deuotio eſt feruor bone voluntatis: quā mens cohibere non valens certis manifeſtat indicijs. ¶ Tertio oratio debet eſſe aſſidua. Jaco.v. Multū valet deprecatio iuſti aſſidua. Valet talis dep̄catio vbi eſt aſſiduitas/continuitas/perſeuerātia: ad que valuit deprecatio ſtephani martyris ad pauli conuerſionem. Auguſtinus. Si martyr ſtephanus ſic nō oraſſet: eccleſia paulum nō habuiſſet. Item valuit: quādo petrus et iohannes cum oraſſent: commotus eſt locus vbi erāt congregati. Et repleti ſunt omnes ſpirituſancto. Actuum. iiij. Valuit iſta deprecatio aſſidua ad liberationem petri apoſtoli de carcere. Quoniam oratio fiebat ſine intermiſſione ab eccl'ia ad deum pro eo. Actuum. xij. ¶ Item quarto oratio debet eſſe pura/munda/ſine peccato. Legitur ꝙ Fredericus imperator conſtruxit vnam portam marmoreā ſuper pōtem aque fluentis opere miro in qua imago imperatoris ſculpebatur cum ſede maieſtatis: et cum duobus iudicibus collateralibꝰ. Et in capite dextri iudicis ſcriptū erat ſic. Intrant ſecuri qui volunt viuere puri. Et in ſiniſtra iudicis ſic. Infidus excludi timeat vel carcere trudi. In pectore ſic. Q̄z miſeros facio quos variare ſcio. Moraliter porta marmorea eſt militans eccleſia: ſub qua eſt pons ſtatus religionis ſancte: in quibus ſunt aque fluentes/ hoc eſt tribulationes multe quas aquas ſentiens clamabat dauid dicēs pſ̄.lxviij. Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aque vſq3 ad animam meam. Imago imperatoris cum maieſtate que depingitur: eſt oratio ſiue deprecatio cultus latrie: qui deo exhibetur. qui duos iudices habet collaterales. ſcilȝ puritatem et ſanctitatē. In capite dextri iudicis erat ſcriptum. Intrant ſecuri ⁊c. in ſignū ꝙ quanto deprecatio eſt magis pura: et ad celum eleuata: tanto magis ſecura et deo accepta. quapropter dauid pure orabat cū dicebat pſ̄.lxxxvij. Intret in conſpectu tuo oratio mea. In capite v̄o ſiniſtri iudicis erat ſcriptum: Infidus excludi. Hoc dicitur in ſignum ꝙ oratio debet eſſe in fide: et cum magna confidentia exaudiendi et impetrandi. Poſtulet in fide (inquit iacobus ca.j.) nihil heſitans. In pectore erat ſcriptum. Q̄z miſeros facio ⁊c. hoc non eſt aliud ꝙ ſcȝ nos miſeros exiſtere: et orationem variare niſi ꝙ volumus orationi inſiſtere iuxta doctrinam apoſtoli. Orationi inſtantes. Roma.xij. et alibi. Sine intermiſſione orate. j. Theſſal'. v. In porta erat ſcriptū. Ceſaris imperio ⁊c. Iſta ſcriptura dat intelligere ꝙ pura oratio non

ſolum facit regnis imperare: ſed etiam fa
cit hoſtes regni vincere et fugare. Patet
hoc Exo.xvij. vbi legitur/ ꝙ cum moyſes
eleuaret manus orando vincebat iſrael.
Si autem paululum remiſiſſet: vincebat
amalech. Hiſtoria iſta ponitur ĩ decretis
di.xxxvj. Si quis vult. vbi ſic. Moyſes ad
bella non vadit: non pugnat cõtra inimi-
cos: ſ; orat. ⁊ donec orat vincit populus.
ergo oret ſacerdos eccleſie indeſinenter vt
vincat populus qui ſub ipſo eſt: hoſtes in
inuiſibiles. ſ. demones impugnantes om
nes qui pie volũt viuere in chriſto. Et hoc
de prima queſtione.

¶ Secunda queſtio ⁊c. Reſpondetur quõ
non placet deo deprecatio niſi fuerit in
charitate: quia peccatores deus non au-
dit. Job. ix. Et cum multiplicaueritis ora
tiones veſtras non exaudiã: quia manus
veſtre ſanguine. i. pctõ plene ſunt. Eſa. j.
vnde Iſido. de ſummo bono. Sicut nul-
lum proficit in vulnere medicamentum ſi
ferrũ adhuc in eo ſit: ſic nihil proficit ora-
tio illius: cui adhuc dolus eſt in mẽte: vel
odiũ in pectore. Et ꝙ in charitate ſit orã-
dum et deprecandũ: ita volebat dicere pe
trus apl's. j. Petri. iij. Omnes vnanimes
in oratione eſtote. Talis vnanimitas eſt
charitas: que orationem facit gratã ⁊ pla
centem deo. Item oratio eſt placens deo
ſi fiat cum attentione: al's nõ eſt placens.
Legitur in vitaſpatrum: ꝙ quidam ſenex
venit aliqñ ad montẽ ſinai: et cum exiret
inde: occurrit ei frater ingemiſcẽs in via:
qui dicebat ei ſeni. Affligimur ꝓpter ſic-
citatẽ pater: quia nobis non pluit. Cui ſe
nex. ⁊ quare non oratis deum. Cui frater.
Oramus ⁊ deprecationẽ facimus deo aſſi
due et non pluit. Cui ſenex. Credo ꝙ non
oratis attente. Vis ſcire ꝙ ita eſt. veni et
ſtemus ſimul ad orationem. et extendens
manus in celũ orauit: et ſtatim pluuia de
ſcendit. Quod cum vidiſſet frater: timuit
et ad pedes ſenis ſe proiecit: et adorauit
eum. Item oratio eſt placens ſi fuerit con
ſtans cum perſeuerantia: al's nõ ẽm ꝙ lo
quitur Chryſ. in homel. viij. ſuper Mat.
Si (inquit) deus miãm ſuam ꝓtraxit ad
tempus volens tentare conſtantiam fidei
tue: tu autem a petitionibus tuis non re
cedas. Sicut enim qui vere eſurit: tãdiu
petit cibum quouſqꝫ neceſſitatẽ impleat:
nec poteſt ceſſare, nam neceſſitas cogit: ⁊
ſine cibo viuere diu non poteſt: ita et qui
deſiderat gratiam dei: ceſſare non poteſt
precando: ſciens quia ſaluus eſſe non po
teſt ſine gratia dei: neqꝫ aliqđ beneficium
impetrare ſine gratia dei. hec Chryſ.

¶ Tertia queſtio fuit ꝓ quibus eſt depre-
candum? Reſpondeo ꝙ
Primo orandum eſt ꝓ pctĩs amouendis.
Scđo pro bonis ſpũalibus impetrãdis.
Tertio orandũ eſt pro tpali aduerſitate.
Quarto orãdũ eſt ꝓ ꝓximo ex charitate.
Quinto orandũ eſt ꝓ oĩbus hominibus.
Sexto orandũ eſt ꝓ regibꝰ ⁊ principibꝰ.

¶ Primo orandum eſt pro malis amouen
dis. Pro malo culpe ita oramꝰ in fine ora
tionis dñice cum dicimus. ſed libera nos
a malo. vñ Augu. in enchiridion. De quo
tidianis leuibuſqꝫ peccatis ⁊ breuibus ſi
ne quibus hec vita non ducitur: quotidia
na oratio fidelium ſatiſfacit. Et Hiero. ſu
per Mat. Ieiunio paſſiões corporis. ora
tione peſtes ſanantur mentis. Peſtes mẽ
tis ſunt peccata. Chryſ. (al's Iſido.) de
ſum. bono. Hoc eſt remedium eius qui vi
tiorum tentamentis eſtuat: vt quotiens
quolibet vitio tangitur: totiẽs fundat: qꝛ
frequens oratio impugnationem vitiorũ
extinguit. ¶ Item ſecundo orandũ eſt pro
bonis ſpiritualibus obtinẽdis. vnde Va
lerius maximus ad illud propoſitũ ſic di-
cebat. Socrates (inquit) a dijs immorta
libus nil vltra petendum arbitrabatur: ꝙ
vt bona tribuerent: quia deinde ſcirẽt qđ
vltra vnicuiqꝫ eſſet vtile. Sic hic põt que
ri. An bona tẽporalia ſint in oratione pe-
tenda? Reſpondeo vbi ſciendum ꝙ ꝓ bo
nis ſpiritualibus conferẽdis orare poſſu
mus ſimpliciter: ſed pro temporalibꝰ non
ſimpliciter: ſed ſub conditione. Ratio qꝛ
neſcimus an talia bona temporalia ad ſa
lutem nobis expediant. ¶ Tertio orandũ
eſt pro temporali aduerſitate: ſicut ꝓ plu
uia quãdo eſt ſiccitas. pro ſerenitate quã-
do eſt pluuia in exceſſu. pro pace quando
eſt guerra. pro ſalute quando eſt peſtis et
infirmitas. ¶ Quarto orandũ eſt pro ami
cis et inimicis ex charitate. de qua oratio
ne Chryſoſto. Pro ſe orare neceſſitas co-
git. ꝓ alijs aũt charitas fraternitatis hor
tatur. dulcior autem apud deũ eſt oratio
quam charitas tranſmittit: ꝙ neceſſitas.
¶ Quinto orandum eſt pro omnibus ho-
minibus/ chriſtianis/ iudeis/ ⁊ gentilibꝰ:

ſicut patet in die veneris ſancta. quoniã
de iudeis et gentilibus cõuerſis ad fidem
aliqui ſaluabuntur. ¶ Item ſexto orandũ
eſt pro regibus et principibus et commu
nitatibus ⁊c. j. Timoth. ij. Pro regibus ⁊
oĩbus qui in ſublimitate conſtituti ſunt.
Quare hoc? quia magis indigent depre-
cationibus fidelium. et quia plura habẽt
tractare: et quia in maiori periculo ſunt.
Etiam redditur ratio in textu quare ꝓ ta
libus eſt orãdum. Vt tranquillam vitam
et quietam agamus. glo. Augu. In pace
principum quies et regimen ſeruatur ec-
cleſiarum.

¶ Quarta queſtio que ſunt bona oratio-
nis? Reſpõdeo multa ſunt que enumera-
ri non poſſent. Siquidem mitigat iram
dei: ſicut patʒ de dauid. ij. Reg. xij. Fugat
diabolum. Matth. xvij. et Mar. ix. Hoc
genus demoniorum non eijcitur niſi per
orationem ⁊ ieiunium. Vitat tentationẽ.
Mat. xxvj. Mar. xiiij. et Luc. xxij. Vigila
te et orate ne intretis in tẽtationem. Sa-
nat infirmitatem. Jaco. vltĩo. Prolongat
vitã. patet de Ezechia rege iuda. iiij. Re-
gũ. xx. ij. Paral. xxxij. et Eſa. xxxviij. Impe
trat gloriã et benedictionem. Quorũ oĩm
nos participes faciat ieſus xp̃s: q̃ cũ ⁊c.

¶ Dñica. xij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. iij.

SOlutum eſt vin
culum lingue eius ⁊ loque
batur recte. Marci. vij. Iu
xta ſcripture veritatem dã
tur due regule generales.
Prima eſt hec ꝙ res diuino ſeruitio dedi
cata debet eſſe libera et ſoluta.
Secũda regula in exemplari omiſſa fuit:
quapropter tu eam practica.
Hec propoſitio declaratur tripliciter.
Primo per naturalem rationem et decla
rationem.
Secundo per doctoralem autoritatem ⁊
determinationem.
Tertio per euangelicalem lectionẽ et con
cluſionem.

¶ Primo declaratur ratione naturali ſic.
dicit Ariſtoteles/ ꝙ omnia facta ſunt pro
pter aliquem finem. et ſi finem debitũ nõ
conſequantur: tunc illa eſſent fruſtra. ſed
ſi lingua hominis: vel aliud quodcũqꝫ di
uino cultui deputatum ſiue dedicatum ⁊
ad laudem eius eſſet vinculatũ: tunc eſſet
fruſtra: igitur apparet ꝙ debet ſolui: qꝛ
dicit Ariſtoteles/ ꝙ deus et natura nihil
faciunt fruſtra. ¶ Secundo probatur au-
toritate doctorali. Dicit Hieronymus ex-
ponens verbum thematis ſumptũ: ſapiẽ
tia dei eſt que ſoluit vinculum labiorꝫ ge-
neris humani: vt dicat credo in deum pa
trem omnipotẽtem. hec ille. ¶ Tertio pro
batur lectione euangelicali. Legitur enim
Luc. xiij. ꝙ chriſtus in ſabbato mulierem
curauit: et archiſynagogus indignans di
xit. Sex dies ſunt in quibus oportet ope
rari ⁊c. Cui reſpondens ieſus dixit. Hypo
crite vnuſquiſqꝫ veſtrum ſabbato nõ ſol-
uit bouem ſuum aut aſinum a preſepio: ⁊
ducit adaquare? Hanc autem filiã abrae:
quam alligauit ſathanas ecce decẽ ⁊ octo
annis: nõ oportuit ſolui a vinculo iſto in
die ſabbati? quaſi diceret. ſicut bos et aſi-
nus/ et queuis animalia ſoluuntur vt ſua
opera valeant exercere: nonne magis ra-
tionalis creatura ad imaginem dei facta.
Hinc eſt ꝙ chriſtus miſit diſcipulos ſuos
in hieruſalem ⁊ dixit eis. Soluite aſinam
et adducite mihi. Matth. xxj. Apparet er
go regula preaſſumpta. Modo ad ꝓpoſi
tum applicando. inter cetera q̃ deus crea
uit et ordinauit ad ſui cultum: eſt lingua
hominis. ideo pſ̃. cxviij. Pronũciabit lin
gua mea eloquium tuum ⁊c. Quod figu-
ratũ fuit Hiere. j. dixit Hieremias. A. a. a.
domine deꝰ. ecce neſcio loqui: quia puer
ego ſum. et ſequitur. Miſit dominus ma
num ſuam: et tetigit os meum et dixit ad
me. Ecce dedi verba mea in ore tuo. Per
hieremiam quilibet noſtrum intelligitur
qui habemus linguam vinculatam ad lo
quendum propter peccatum ade. Sic enĩ
Chryſ. ſuper euãgelium hodiernũ. Quia
in trãſgreſſione ade/ natura humana mul
tam incurrerat paſſionem: et membrorꝫ
et ſenſuum leſionem: veniens chriſtus in
ſeipſo perfectionem demonſtrauit huma
ne nature. et propter hoc digito aperuit:
et ſputo loquelam dedit. Ex duabus igi-
tur propoſitionibus concludatur thema
ſic. ideo dicit euangeliſta. Solutũ eſt vin
culum lingue eius. ¶ In quibus verbis
duo oſtenduntur.
Primo ꝙ ꝑ eã hõ ꝑfectꝰ põt deũ bñdicere
et laudare. qꝛ ſolutũ ẽ vĩculũ lingue eiꝰ.
Secundo ꝙ talis bene dicitur domino
ſuo aſſimilari. qꝛ loquebat̃ recte.

Prima pars.

¶ Circa primũ dico ꝛc.
Lingua libera põt laudare et benedicere
deũ.clarũ eſt hoc. Pctõris etiã lingua eſt
libera:ꝛ q̃uis ſit libera:non ea vti debet
ad male loqui:ſed ad laudandũ deũ ꝛ be
nedicendũ et ad virtuoſe tacendũ.qđ ptʒ
triplici de cauſa. De iſto vltimo ꝑceden-
do:nã tacere nobis oſtendit ꝛc.vt in ſer-
mone.Sit oĩs homo tardus ad loquen-
dum ꝛc. et eſt primus dominica.iiij.poſt
octauas paſche.

¶ Dñica.xiij.poſt feſtũ trinitatꝭ. Ser.j.

Quid igitur lex.
Galatħ.iij. In ſacro eloq̃o.
de lege moyſi triplex q̃ſtio
regiſtratur: vbi etiam diffe
rentia reperitur.

Prima queſtio de legis veritate.
Secũda de legis bonitate.
Tertia queſtio de legis entitate.

¶ De prima queſtiõe Luc̃.x.In lege quid
ſcriptũ eſt:quõ legis: A legiſperito. a do
ctore legis/querebat ſaluator rationabili
ter valde.In lege q̃d ſcriptum eſt:Et fie-
bat q̃ſtio de lege moyſi:ĩ qua ſcripta ſunt
multa.preſertim vnum legale et p̃cipuuʒ
documentũ. Diliges dñʒ deũ tuũ.vbi im
plicanť duo legis mãdata. videlʒ de dile
ctione dei et proximi. Verũ quia iſta lex
moyſi tripliciter põt accipi et accipitur.
Nam primo accipiť ꝑ quiq; libris moyſi
qui vocãtur legales.et de iſta lege habeť
Johã.j.Lex per moyſen data eſt:gratia ꝛ
veritas ꝑ ieſum xp̃m facta eſt. Aliq̃n acci
pitur lex ꝑ toto decalogo mandatorũ: et
de iſta lege habeť Rom̃.xiij. Qui diligit
ꝓximũ:legẽ impleuit.Rõ.q̃m in dilectio
ne proximi intelligiť dilectio dei. in dile
ctione dei continenť mãdata prime tabu
le q̃ ordinãt hoĩeʒ ad deũ.in dilectiõe au
tem proximi cõtinenť mandata ſecũde ta
bule que ordinãt hoĩem ad ꝓximum.In
his duobus mandatis vniuerſa lex pen-
det ꝛ ꝓphete. Matth.xxij.Tertio modo
accipitur lex ꝑ toto veteri teſtamento ſi-
cut Johã.xv.Vt impleatur ſermo q̃ in le
ge eoꝝ ſcriptus eſt ꝛc.

¶ Scđa queſtio de legis moyſi bonitate
et de iſta q̃ſtione legis moyſaice habetur
Rom̃.vij.Quid ergo dicemus.Lex pctm̃
eſt.et per cõſequẽs non bona: Rñſio iſta
q̃ſtio de lege videť eẽ rõnabilis.Et ꝙ nõ
fuerit bona : ſed mala ſm aplm̃ in dicto
cap̃.et p̃cedentibꝰ. Prima rõ.quia lex nõ
eſſet bona:qꝛ ex opibꝰ legꝭ nõ iuſtificabiť
oĩs caro.i.oĩs homo.Rom̃.iij.Secunda
ratio.q̃m lex iram opať.Rom̃.iiij.Tertia
rõ.q̃m lex ſubintrauit vt abundaret deli
ctum.Rom̃.v.ergo nõ bona.Quarta rõ.
Pctm̃ vobis nõ dñabitur:non enim ſub
lege eſtis.Romañ.vj.Quinta rõ.qꝛ apo
ſtolus vocat legẽ illã cauſaʒ mortis.ergo
lex nõ bona:ſed mala.Quid ergo dicemꝰ:
lex pctm̃: Rñdetur ꝙ lex illa moyſaica ꝑ
tpe illo pro quo durauit: nõ fuit peccatũ
licʒ fuerit occaſio peccati. q̃m illud nõ eſt
pctm̃ : qđ docet vitare pctm̃ : immo eſſe
tale eſt bonũ: ſed lex illa fuit hmõi. vnde
apl̃s Rom̃.vij. Peccatũ nõ cognoui niſi
ꝑ legem.hoc eſt nõ cognouiſſeʒ de aliqui
bus ꝙ eſſent pctã : vel non cognouiſſem
de aliquibꝰ peccatis: ꝙ eſſent ita grauia
pctã.vel non cognouiſſem ꝙ aliqua pec-
cata eſſent digna morte:niſi per legẽ hoc
cognouiſſem.

¶ Tertia queſtio.quid igiť lex: quod fuit
thema.Unde ſciendũ ꝙ lex dr̃ multiplici
ter ſicut determinat ſanctus Thom̃. j.ij.
in multis q̃ſtionibus ꝛ articulis diuiſim
atq; diſtincte:q̃m eſt

Primo lex eterna:qua vniuerſum guber-
natur ꝛ regitur.
Scđo lex diuina:q̃ in libris regiſtratur ꝛ
deſcribitur.
Tertio lex humana:qua q̃s ĩ bono firma
tur et a malo retrahitur.
Quarto lex naturalis:qua malũ vitať et
bonũ eligitur.
Quinto lex peccati:qua aĩa maculatur ꝛ
deus offenditur.

¶ Prima lex eterna ſine principio:ſine fi-
ne.de qua loquiť btũs Augu.lib. de libe
ro arbitrio.Eterna lex q̃ ſumma rõ nomi
natur.Illa ratio eſt deus qua deus regit
ꝛ gubernat totũ mundum.vñ Boetius.j.
de conſolatiõe metro.v. Stelliferi condi
tor orbis:Qui perpetuo nixus ſolio:Ra-
pido celũ turbine verſas: Legẽq; pati ſy
dera cogis.Vult dicere ꝙ diuina rõne or
dinãte tres planete in celo certa lege de-
terminanť ſeu dñanť: q̃ ſunt ſol/luna/et
venꝰ.et ſubdit. lib.iij.meť.ix. O qui ꝑpe
tua mundũ rõne gubernas:Terrarum ce
liq; ſator:qui tẽpus ab euo Ire iubes:ſta
biliſq; manens das cuncta moueri.Ergo
ſuppoſito ꝑ ṽo/ꝙ totũ diuina ratiõe gu
berneť et regať:illa rõ in ſupremo princi
pe legis noĩe appellať.de iſta lege habeť
Baruch.iiij. Hic eſt liber ꝛ lex que eſt in
eternũ.hic.eſt.ſ.in deo liber.ſ. predeſtina
tionis que eſt liber vite : vbi ſunt ſcripti
oẽs qui ſaluabunť.et hic.ſ.in deo lex que
eſt in eternũ ſcʒ lex eterna.

¶ Scđa lex diuina. ꝛ iſta eſt duplex.ſ. lex
moyſaica et lex euangelica. ꝛ vtraq; diui
na:q̃m vtraq; eſt a deo. Inter iſtas duas
leges eſt differentia:q̃ ſe hñt ſicut puer et
vir.vt lex moyſi ſit ſicut puer.ſ.impfecta.
lex euangelij ſit ſicut vir.De iſta differen-
tia loquiť apoſtolus Galatħ.iij. vbi apo
ſtolus comparat ſtatũ legis moyſi ſtatui
pueri.et ſtatũ legis euãgelice ſtatui viri:
q̃m ſe hñt ſicut vir et puer. ſicut perfectũ
et imperfectũ. Scđa differẽtia quoniam
lex moyſi ordinabat hoĩem ad bonũ ter-
renũ ꝛ tẽporale. lex euãgelica ordinat ho
minẽ ad bonũ celeſte ꝛ eternũ.Tertia dif-
ferẽtia:q̃m lex antiqua cohibebat manũ:
et nõ animũ.ſed lex noua vtrũq; cohibet
ſcʒ animũ ꝛ manũ.Quarta differẽtia:q̃m
illi de antiqua lege ſeruabãt p̃cepta legꝭ
timore pene:ſed illi de noua ſeruãt ea nõ
timore:ſed magis amore. Vñ auguſti.de
iſta differẽtia legis loquiť in hũc modũ.
Breuis differẽtia legis/ timor et amor.

¶ Hic põt q̃ri q̃ ſunt: ꝛ quot p̃cepta mo-
ralia legis antique et noue: Rñdetur ꝙ
decẽ:que in iſtis verſibꝰ continenť. Vnũ
crede deũ nec iures vana per eũ. Sabba
ta ſanctifices et venerare parẽtes.Nõ ſis
occiſor fur mechus teſtis iniquus: Vici-
niq; thoros: reſq; caueto ſuas. Primum
p̃ceptũ.Vnũ crede deũ. nõ plures. iuxta
textũ:Nõ habebis deos alienos. Exo.xx.
Ubi ſciendũ ꝙ deo creatori nr̃o debemꝰ
tria.vtpote fidelitatẽ:reuerẽtiã:et famu-
latum. Primo fidelitatem.quõ: vt ſcʒ ho
norẽ diuinitatis ad nullũ aliũ referamus
niſi ad ip̃m.et de h̃ eſt primũ preceptũ vi
delʒ.Vnũ cole deũ.vel nõ habebis deos
alienos.Item debemꝰ ſibi honorem ꝛ re-
uerentiã.q̃tenus nullũ ṽbũ iniurioſuʒ di
camus ꝯ deum.et de hoc eſt ſcđʒ p̃ceptũ.
Non aſſumes nomen dei tui ĩ vanũ. Itẽ
debemus deo nr̃o famulatũ ꝓpter bñfi-
cia q̃ recipimus ab eo p̃ſertim ꝓpter be-
neficium creationis rerum oĩm: ꝛ de hoc
eſt tertiũ preceptũ. Memẽto vt diem ſab
bati ſanctifices.Nec ꝑ hoc poſſumus di-
gne recõpenſare. In p̃mo precepto coli
mus diuinã vnitatẽ.In ſcđo veneramur
eius veritatẽ. In tertio laudamus eius
ĩmẽſam bonitatẽ.Septẽ alia p̃cepta or-
dinant hoĩes ad ꝓximũ.ſpãliter inquãtũ
filij ex quodã ſpeciali debito tenenť parẽ
tes honorare.Alia ordinãt hoĩem ad pro
ximũ magis generaliter.ſicut quintũ pro
hibet ne noceatur ꝓximo in ꝓpria perſo
na.vbi dr̃. Non occides. Sextũ ꝓhibʒ ne
noceatur ꝓxĩo in re tẽporali iuſte poſſeſ-
ſa.vbi dr̃. Non furtũ facies.Septimũ ꝓ-
hibet ne noceatur in re magꝭ cõiũcta ſiue
perſona ſicut eſt vxor:vbi dr̃. Non mecha
beris.Octauũ prohibet ne noceať proxi-
mo ore falſum teſtimoniũ ꝓhibendo con
tra ip̃m.vbi dr̃. Non loq̃ris ꝯ ꝓximũ tuũ
falſum teſtimoniũ. Nonũ ꝓhibet ne no-
ceatur ꝓximo corde vel animo. Non deſi
derabis vxorẽ ꝓximi tui. Decimũ prece-
ptum legis. Non concupiſces rem ꝓximi
tui:quecunq; ſit illa res. ¶ Sed eſt ꝛ alia
lex diuina.ſcʒ euangelica a ſpũſancto di-
ctata ꝛ reuelata: ꝛ ab euãgeliſtis ſcripta:
et ab apl̃is predicata/et ꝓmulgata xp̃ia-
nis fidelibus. Iſta lex diuina eſt

Audiendia cũ attentione.
Adimplenda cũ deuotione.
Memoranda cũ recordatione.
Amanda cũ dilectione.
Predicãda ſine intermiſſione.

¶ Primo ꝛc.iuxta doctrinã pſalmiſte pŝ.
lxxvij.Attendite popule meꝰ legẽ meã ꝛc.
Audite qđ cõminatur ꝯ illos qui nolunt
audire verbũ ꝛ legem dei. Prouer.xxviij.
Qui declinat aurẽ ſuam ne audiat legem
orõ eius erit execrabilis.hoc dignũ ꝛ iu-
ſtum.merito: qui non vult audire ṽbum
dei ꝛ legem dei:ṽbũ eius non audiatur a
deo. Ad audiendũ iſtã legem dei aĩabat
deuotũ auditorem ſalomõ cum dicebat.
Audi fili mi diſciplinã p̃ris tui: et ne di-
mittas legẽ matris tue. Prouer.j. Ex illo
textu eliciť ꝙ parẽtes tenenť informare
pueros in bonis moribꝰ. Moraliter põt
ſic exponi. O xp̃iane fili dei per fidẽ/audi
diſciplinam chriſti patris tui.et ne dimit
tas legeʒ matris tue.ſcʒ eccleſie. vbi oſtẽ
ditur ꝙ ſtatuta eccleſie ſunt ſeruanda.

¶ Scđo lex iſta eſt ĩplẽda ꝛc. iuxta dictũ

apoſtoli. Non enim auditores legis iuſti ſunt apud deū: ſed factores legis iuſtificabunt. Rom. ij. Quis aūt tales auditores iuſti appareant apud hoīes: tamē apud deū iuſti nō ſunt: ſʒ ſolū factores. Obſeruatores legis iuſti ſunt apud deum: ⁊ illi ſolū qui obſeruāt precepta moralia legis iuſti ſunt. et ſic nō ſufficit ad ſalutē audire p̄dicare ſeminare legē/dei vbū: ſed neceſſe eſt adimplere. Jaco. j. Qui autē perſpexerit in lege ꝑfecte libertatis: et ꝑmanſerit in ea nō auditor obliuioſus factus: ſed factor operis: hic beatus in facto ſuo erit. vn̄ ſcriptū eſt. Beati q̄ audiūt verbuʒ dei: et cuſtodiūt illud. Luc. xj. Et alibi. ſ. Matth. v. Qui fecerit ⁊ docuerit: hic magnus vocabit in regno celorū. Sed heu tēpus faciēdi dn̄e diſſipauerūt legem tuam ⁊c. pſ. cxviij. ¶ Tertio lex dei incorporāda nec obliuioni tradēda: iuxta dictuʒ ꝓpheticū pſ. j. In lege dei fuit voluntas eius: et in lege eius ⁊c. ¶ Itē lex xp̄i amāda. qm̄ Pax multa diligētibus legē tuā. pſ. cxviij. Et non ſolū pax: ſed etiā eterna beatitudo. Prouer. xxix. Qui cuſtodit legem btūs eſt. ⁊ per oppoſitū. Maledictus q̄ non ꝑmanet in ſermonibus legis. ipſam adimplendo. nec eos ope perficit. Deut. xxvij. Nec mirū ſi eſt amāda lex iſta qm̄ ipſa eſt ignis. i. amor. In dextera illiꝰ ignea lex. Deutero. xxxiij.

¶ Tertio lex principalis humana: immo multe leges ab imꝑatoribꝰ inſtitute ſunt. Sed pōt queri an tales leges ſunt neceſſarie ad regimen reipublice. Rn̄det ꝙ ſic ſm̄ Iſidoꝝ lib. etymologiaꝝ et allegatur in decret. diſt. iiij. c. facte ſunt. Facte ſunt (inquit) leges vt earū metu humana coerceatur audacia: tutaqʒ ſit inter improbos innocentia: et in ipis improbis formidato ſupplicio: refrenetur nocendi facultas. Et iſta ſunt multū neceſſaria humano generi. Ergo neceſſariū fuit humanas ſtatuere leges ad retrahēdū hoīes: potiſſime iuuenes ab illicitis delectationibus: ad quas ſunt proni et īclinati: preſertim proterui: qui non poſſunt niſi per vim et metum inclinari ad bonū: et declinare a malo. Talis (inquā) diſciplina cogens declinare a malo: et facere bonū: eſt diſciplina legū hūanaꝝ. ⁊ ſic ſequit ꝙ neceſſarium fuit humano generi. cōdere leges ⁊ ponere.

¶ Quarta lex eſt nature: de qua lege loquitur apoſtolus Rom. ij. Cū gētes que legē non hn̄t: naturaliter ea q̄ legis ſunt faciūt: eiuſmodi legē nō habētes ipſi ſibi ſunt lex. Gentes. i. gentiles qui non hn̄t legē moyſi ſcriptā in tabulis. naturaliter q̄ ſunt illius legis faciunt. hoc eſt naturali ratione: ea que ſunt legis faciunt. hoc eſt per legē naturalem. per lumen ratiōis diſcernunt bonū a malo: et implent precepta decalogi. etiā per talē legē implent preceptū illud generale ſcriptū Tob. iiij. Quod ab alio oderis fieri tibi: vide ne tu aliqn̄ alteri facias. ⁊ habet Matth. vij. ⁊ Luc. vj. quod eſt preceptū negatiuū. Et facias alteri qđ tibi vis fieri. p̄ceptū affirmatiuū. Ex iſtis elicit ꝙ decē p̄cepta erāt de lege nature: et per conſequens gētiles per legē nature tenebant obſeruare ea ſicut tenentur iudei et etiam xp̄iani: cum vtraqʒ lex precipiat ea. De iſta lege naturali habet Hierem. xxxj. Dabo legem meā in viſceribus eoꝝ: et in corde eorum ſcribam eam. Sed quid proprie eſt lex nature in homine? Non eſt aliud ꝙ̄ lumen rationis impreſſum in anima: quo diſcernitur bonū a malo. de quo lumine in pſ. iiij. Signatū eſt ſuꝑ nos lumen vultꝰ tui dn̄e. Dictat em̄ iſta lex et illud lumen: ꝙ malū eſt vitandū: et bonū faciendū. Iſta lex in ſcriptura vocatur lex iuſticie. Eſa. lj. Audite me qui ſequimini qđ iuſtum eſt: ⁊ queritis dn̄m. ſequitur. Audite me qui ſcitis iuſtū: ppl'us meꝰ/lex mea ī corde eoꝝ.

¶ Quinta eſt lex peccati/lex fomitis ⁊ lex membrorum: de qua apl's Rom. vij. Video aliā legem in mēbris meis repugnantem legi mentis mee: et captiuantē me in lege peccati: q̄ eſt in mēbris meis. Quādiu viuimꝰ captiuati ſumꝰ in lege fomitis: in lege mēbroꝝ: ī lege pctī originalis: a qua legeſ ꝓcedūt multe alie leges male: ſicut lex tyrānica q̄ vtit lege fortitudinis: non lege iuſticie. de qua Sap. ij. dicūt tyrāni. Sit fortitudo nr̄a lex iuſticie. Talis lex tyrānica que vtitur lege fortitudinis: nō lege iuſticie: non eſt merito de nūero aliarum legū. de ipſa Eſaie. x. Ve qui condūt leges iniquas. Tales leges abijciamꝰ: et leges alias teneamus: et impleamꝰ ſicut xp̄s: qui non venit ſoluere legē: ſed adimplere. Mat. v. quatenꝰ detur nobis gr̄a in p̄nti: ⁊ glīa in futuro. Ad quā ⁊c.

¶ Dn̄ica. xiij. poſt feſtū trinitat. Ser. ij.

Diliges dominū deum tuū. Luce. x. cap.

Naturalis inclinatio/et expreſſa ſimilitudo.
Scripturalis reuelatio vbi eſt certitudo.
Eternalis promiſſio vbi eſt beatitudo.
Inclinant ad diligendū deum vbi eſt bonitas immenſa.

¶ Primo inclinat ad diligēdū deum ⁊c. Eccl'i. xiij. Omne aīal diligit ſimile ſibi: ſic et oīs hō primū ſibi. Probat aūt cōitas iſta de apibus: que ꝓpter ſimilitudinem quā hn̄t adinuicē: ex naturali amore tꝑe eſtatis vna alteri facit vmbrā ad ſupportādū calorē. Ptʒ etiā de elephātibꝰ: q̄ per amorē quē hn̄t naturalē: parui iuuant a magnis: ⁊ fortes iuuāt debiles. Nota ꝙ ſilitudo eſt cā dilectiōis. vn̄ Auguſ. Scio aīa mea ꝙ diligis: ſed ea vis dilectionis eſt: vt in eiꝰ ſilitudinē trāſformeriſ quē diligis. Nunqđ hō naturalis (al's rōnalis) creatura factꝰ ad imaginē et ſilitudinem dei? Iſta ſimilitudo inclinat ad diligēduʒ deū. Quedā deuota perſona īterrogauit quēdā ſctm̄ virū qualiter et quomō poſſʒ deum diligere. Qui rn̄dit. Tu (inquit vir ſanctus) cōſiderabis. videlʒ

Primo conſiderabis illū qui te fecit qualis eſt ſua bonitate.
Scđo ꝯſiderabis qualiter te fecit: quia ſine vlla reprehenſione.
Tertio conſiderabis q̄d in te fecit: qꝛ ſine vlla imperfectione.
Quarto cōſiderabis ad quid te fecit ꝓ finali concluſione.

¶ Primo ꝯſiderabis illū qui te fecit: ſcilʒ deum: qm̄ oīa habet in ſe que cōmuniter diligunt: et illa ſunt

Primo pulchritudo.
Secundo bonitas.
Tertio delectatio.
Quarto vtilitas.

¶ Primū eſt pulchritudo dei: cuius pulchritudinē ſol ⁊ luna mirant. Aug. Tāta eſt pulchritudo chriſti: ꝙ etiā ſi non liceret in ea manere niſi vnius diei hora: innumerabiles anni pleni delectationibus eſſent merito contēnendi. qm̄ plus lucet humanitas xp̄i corpore et pulchritudine ꝙ ſol ſepties et oīa luminaria celi. ⁊ pulchritudo cōmuniter eſt diligēda. ¶ Secūdum eſt bonitas. vnde ſolꝰ deus bonꝰ et optimus: īmo nemo bonꝰ niſi ſolus deꝰ: Luce. xviij. eadem ſententia regiſtratur. Mat. xix. et Mar. x. et oē qđ amat diligitur qꝛ bonū. j. Ethic. Oīa bonū appetūt. ¶ Tertio in deo delectatio. Delectatiōes in dextera tua vſqʒ in finē. in pſ. xv. Delectabile diligit et amat. ¶ Quarto in deo vtilitas. et hec eſt nobis vtilis: et ꝓpter hoc eſt diligēdus. Et q̄ ſunt vtilitates q̄s habemꝰ a deo? Multe ſunt: qm̄ nos creauit: nos redemit: nos paſcit: nos ꝯſeruat in eſſe: nos iuuat: nos nutrit: nos defendit: ⁊ multa alia beneficia mire ꝯfert nobis. Eapropter cōcludit btūs Johan. in canonica ſua. j. c. iiij. Diligamus deū: qm̄ deus prior dilexit nos. varia bn̄ficia conferendo. ¶ Scđa cōſideratio qualiter te fecit. Video ꝙ me fecit de nihilo: ꝓpter qđ magis eſt diligendus: iuxta dicta btī Auguſt. ad ꝓpoſitū ſic dicentis in lib. de ſpū et aīa. Miſer ego quē debeo diligere? deū meū qui me fecit cū non erā: redemit me cū perirem: nō em̄ erā ⁊ de nihilo me fecit: nō lapidē: nō arborē: neqʒ aliqđ de aīalibꝰ: ſed hoīeʒ voluit me eſſe: et dedit mihi eſſe intelligere: viuere ⁊ ſentire. Iſta ſunt q̄re debemꝰ deū diligere ⁊ amare. ¶ Tertia ꝯſideratio q̄lem me fecit. qm̄ ad imaginē et ſilitudinē ſuā. dedit rectaʒ figurā ad differentiā aīaliū/quoꝝ figura dr̄ curua. ideo Aug. li. ſoliloqorū. Diligā te qm̄ tu p̄or diligis me: ⁊ ad imaginē tuā feciſti me: oīa q̄cūqʒ feciſti ī meū ſeruitiū feciſti ⁊ tradidiſti. Dilexiſti me/amor meꝰ: anteq̄ȝ diligerē te: ad imaginē tuā creaſti me: ⁊ oībꝰ creaturiſ me ꝓpoſuiſti. ¶ Quarta conſideratio ad quid: ad quē finē fecit te. Fecit deus hominem vt videret finalr̄ deum: et frueretur deo: et poſſideret deū. Et hec de primo articulo.

¶ Scđo p̄ncipaliter ⁊c. Scriptura ſacra nos monet et inclinat ad diligendū deū: iuxta doctrinā btī Aug. ī lib. de doctrina xp̄iana vbi dic̄ ſic. Si totiꝰ ſcripture vba penſemꝰ: nihil aliud ꝙ̄ amare p̄cepiſſe inuenimus. Nā ꝓpt̄ amorē nimiū dn̄ venit naturā nr̄aʒ aſſūpſit: legē ſoliꝰ amoriſ tradidit. Nā dicebat apl'is Jo. xv. Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatiſ inuicē. ¶ Hic monet dubiū: qđ eſt meliꝰ diligere vl' diligi? Rn̄. ꝙ eſt meliꝰ diligere ꝙ̄ diligi. Et ſūt rōnes ad hoc. Prima rō. qꝛ ſi diligā: illa eſt vrā

mea. ſi diligar ab alijs: eſt virtus aliena. Scðа ratio: q2 ſi diligã: habeo certitudinē de dilectione. ſi diligar: nullam habeo certitudinē. Tertia ratio. ſi quē diligo: illū obligo inquãtū diligo. ſi diligar ab aliquo alio: illi obligoꝛ ego. Quarta ratio. ſi diligam: meritū acquiro. ſi diligar ab aliquo: ille meretur: non ego.

¶ Tertio principaliter eſt introductū. qm̄ eterna ꝓmiſſio. eterna beatitudo inclinat ad diligendum deū. Scimus qm̄ diligētibus deū oīa cooperãtur in bonū. Roma. viij. Scðo oculus nō vidit: nec auris audiuit: nec in coꝛ hoīs aſcendit que preparaſti diligētibus te dñe. Eſa. lxiiij. ⁊ .j. Corinth. ij. et btūs Iaco. ſua canonica .j. ca. Beatus vir qui ſuffert tētationē: qm̄ cum probatus fuerit: accipiet coronã vite: quã repromiſit deus diligētibꝰ ſe. Attentis ergo tribus ſuperius declaratis: precipitur diliges dñm deū tuū. Ubi tria oſtēdunt.

Primo preceptum obligatoriū. diliges.
Scðo obiectum meriti premium. dñm.
Tertio gratū nr̄m adiutoriū. deū tuum.

Pars vnica.

¶ Dico primo ꝙ in verbis preaſſumptis oſtenditur preceptum obligatorium. diliges. Quãtum diliges: diligeris.

Primo diliges deum: qui eſt ſupra te.
Scðo diliges ꝓximū: qui eſt iuxta te.
Tertio diliges amicū. qui diligit te.
Quarto diliges inimicum: quia charitas vrget te.

¶ Iſta per ordinē. Primo diliges .ſ. deū. dilige ex toto corde. quō ex toto corde? vt diligat ſine errore. vel ex toto corde: vt nihil ſup eo diligatur. Chryſ. Ex toto corde diligere deū: eſt vt ad nulliꝰ rei dilectionē magis ſit īclinatū coꝛ tuū ꝙ̄ dei dilectionē: vel nō delecteris in ſpe mundi ampliꝰ ꝙ̄ in deo: nō in honoribus: nō in amicis. Si autē in aliquo iſtoꝝ ſis occupatus: iã ex toto corde non diligis. Sic ex toto corde dilexit eum dauid. ſicut hr̄ Eccl'i. xlvij. De oī corde ſuo laudauit dñm: et dilexit eum. Itē diligēdus eſt deus ex tota aīa. qualiter audiamꝰ Chryſ. In veritate habere animū: ⁊ firmiſſimū eſſe aīm in fide. qm̄ ſi heſitare ceperis: iã ex tota aīa eſt vt eius volūtati nihil in numero ꝯtradicat. vñ Aug. Ex tota aīa deū diligere: eſt ipm diligere ex tota volūtate ſine ꝯtrarietate. Itē diligere deū ex tota mēte: eſt quatenꝰ oēs ſenſus vacent deo ſicut dicit Chryſ. vel diligere deū ex tota mente: eſt cum dei memoria ſine obliuione: ſicut btūs Aug. exponit. Ergo diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊c. ergo diliges deū q̇ eſt ſupra te. q2 qui diligit deū: diligit vitã. imo talis dilectio dat coronã: quã ꝓmiſit deꝰ diligētibus ſe. Roma. viij. ⁊ Iaco. j. Diliges dñm deū tuū exēplo magdalene: cui dimiſſa ſunt pctã multa: qm̄ dilexit multū. Luc. vij. Diliges dñm deū tuū: q̇ te diligit ſi eum diligas. Ego diligentes me diligo. Prouerb. viij. Diliges dñm deū tuū: qui charitate perpetua dilexit te: iō attraxit te miſerãs. Hiere. xxxj. De iſta dilectione Aug. de laude charitatis. Breue preceptū: dilige tibi precipitur. dilige et fac qđ vis. ſiue taceas: ſiue clames: dilectiōe clama. ſiue parcas: dilectione parcas. radix ſit intus dilectionis: non poteſt de iſta radice exire niſi bonum. ¶ Secundo dilige proximum qui eſt iuxta te. Sed queritur quid eſt diligere proximum? Reſpōdeo ꝙ diligere proximum non eſt aliud ꝙ̄ idem velle: ⁊ idem nolle in bono cum proximo. Uel diligere proximum: eſt velle ſibi illud bonum: quod volo mihi. ⁊ nolle illud malum quod nolo mihi. Ad quē diligēdum inclinat

Primo natura.
Secundo ſcriptura.
Tertio preceptum.
Quarto documentum.
Quinto charitas.
Sexto vtilitas.
Septimo membra.

¶ Primo ad diligēdum proximū inclinat natura. qm̄ mēbra vnius corpis naturalr̄ ſe diligūt. In huius ſignum mutuo ſe iuuant: mutuo ſe fouent: ⁊ defendunt: ⁊ cōpatiuntur. vnde ſi quid patitur vnū membrum: cōpatiuntur omnia membra. Nos et proximus ſumus vnius membra: qui vnum patrem habemus in celo: et vnam matrem ſanctam eccleſiã habemus in terra: vnam fidem: vnã legē: vnū baptiſmū: vnū corpus in xp̄o. ¶ Item ſcðo ſcriptura in multis locis hortatur ꝓximū diligere: preſertim iohãnes dilectꝰ inter ceteros a xp̄o in ſua canonica loquit̄ de dilectione ꝓximi .j. Can. c. iiij. ꝑ totū. ⁊ aplſ Ro. xiij.

Nemini quicꝙ̄ debeatis: niſi vt inuicem diligatis. Eccl'i. vij. Nō te pigeat viſitare infirmū. ex his em̄ in dilectione firmaberis. Et aplus vbi .ſ. Qui diligit ꝓximum legē impleuit. Nō diligamus verbo necꝫ lingua: ſed opere et veritate. j. Ioh. iij. et in multꝭ alijs locis. ¶ Itē tertio inclinat ad diligendū ꝓximū preceptum iuxta doctrinã xp̄i. Hoc eſt preceptū meū vt diligatis inuicē. Iohã. xv. Nempe p̄ceptū datum ab aliquo principe ſub pena mortis eterne: quale eſt preceptū de dilectiōe. j. Ioh. iij. Qui nō diligit ſcꝫ proximū manet in morte. et oīs qui odit fratrē ſuum: homicida eſt. ⁊ idē .j. ca. iiij. Hoc mandatum habemus a deo: vt q̇ diligit deū: diligat et fratrē ſuū. ¶ Quarto inclinat documentū xp̄i et exemplū eius. q̇ dilexit nos: ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in ſanguine ſuo. Apoca. j. ⁊ Ephe. v. Eſtote imitatores dei ſicut filij chariſſimi: et ambulate in dilectione ſicut et xp̄s dilexit nos. Exemplar iſtius dilectionis verū eſt: et multum approbat̄ .j. Iohã. iiij. Si deus dilexit nos: ⁊ nos debemꝰ alterutrū diligere. ¶ Quinto inclinat ad dilectionē ꝓximi charitas: q̄ facit oīa cōmunia. vñ dicit quedã gloſ. ꝙ charitas in cordibus nr̄is diffunditur qñ ad ꝓximū dilatatur. ¶ Hic poſſet q̄ri ſatis curioſe: cū nos habeamus charitatē: amorē: ⁊ dilectionē: que differētia eſt inter hec? Rñdetur ꝙ differētia eſt: qm̄ amor ꝓprie eſt reſpectu ſui/ quo amat q̇s ſeipſum. vñ amor quaſi aīoꝝ vnio. Dilectio eſt ꝓprie reſpectu ꝓximi: quãdo quis amat ꝓximū. eſt em̄ dilectio amor ꝓximi vnde dilectio quaſi ligans duos: vnde ligat et ſociat amantē ⁊ amatū: ſic ligat vt mutuo ſe diligant. Charitas autē ꝓprie eſt amor dei. facit em̄ charitas hoīeꝫ deo charū. ¶ Item ſexto inclinat ad diligēdū ꝓximū vtilitas: que eſt corona et p̄mium eternū. Iacobi .j. Beatus vir q̇ ſuffert tētationē: qm̄ cum ꝓbatus fuerit: accipiet coronã vite: quã repromiſit deus diligentibꝰ ſe. ¶ Tertio pricipaliter diliges amicum qui diligit te. Cant. ij. Dilectꝰ meus mihi et ego illi. Amicus meus diligit me ⁊ ego illū. Et iſtius dilectiōis ſunt ſigna: vtpote amicus amicū libēter audit: et de ipſo loquit̄. amicus de amico frequenter cogitat ⁊ ſibi obſequitur. amicus ꝓ amico ſe et res ſuas exponit: ⁊ ſibi cōpatit̄. amicus odit ea que amicus odit: ⁊ in hoc dilectio oſtendit̄. ¶ Quarto principaliter diliges inimicū: qm̄ charitas vrget te. de iſta dilectione habet̄ Matth. v. Diligite inimicos veſtros. benefacite his qui oderunt vos. ⁊ orate ꝓ perſequētibus et calūniãtibꝰ vos. ⁊ erit merces vr̄a magna. ¶ Hic pōt queri quid eſt melius diligere amicū vel inimicum? Rñdeo licꝫ diligere amicū ſit magis debitū: ꝙ̄ diligere inimicum: tñ diligere inimicū eſt magis meritoriū. qm̄ in tali dilectiōe eſt maior difficultas: q̄ multū facit ad meritū. Item q2 in tali dilectione inimici/ expſſius oñdit̄ charitas: et magꝭ vt videt̄ attēdit̄ amor. verū ꝙ ſic diligēdi ſunt hoīes vt eoꝝ nō diligant̄ errores. ſcilꝫ mala: nec vitia: nec pctã. Et pro finali concluſione totius ſermonis accedat illud qđ ſcribit̄ Eccl'i. vij. In oī virtute dilige eū qui te fecit. Inq̇t ſaluator Iohan. xiiij. Pater meus diliget eū: et ad eū veniemꝰ ⁊c. Hic ꝑ gratiã: ⁊ in futuro per gloriã. Ad quã gloriã ⁊c.

¶ Dominica .j. poſt trinitatē. Diligamus deum qm̄ ipſe prior dilexit nos.
¶ Dominica .ij. poſt trinitatē. Diligamus opere ⁊ veritate.
¶ Dñica. xviij. poſt feſtū trinitatis. Diliges dñm deum tuū.

¶ Dominica. xiij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. iij.

Iliges dominū deum tuū. Luce. x. c. Prout reperit̄ in ſacra ſcriptura: ⁊ hoc idē ptꝫ experiētia ⁊ natura: aliq̇s inclinat̄ et tenetur ac conſueuit diligere aliquã perſonã propter tria. videlꝫ

Primo ꝓpter ſuã progeniē et affinitatē.
Secūdo propter aliquod cōmodū et vtilitatem.
Tertio propter complacētiam et delectabilitatem.

¶ Primo dixi ꝙ aliq̇s inclinat̄ ad diligendū aliquē q2 eſt de ſua ⁊c. Ratio eſt: quia naturalr̄ hō magis diligit: et dꝫ diligere ſeipm ꝙ̄ alios: q2 vt dic̄ Aug. charitas ordinata a ſeipſo īcipit. Iō quãto aliq̇ ſunt nob' magꝭ ꝓpinq̄: tãto magis debemꝰ eos diligere. q2 ḡ parētes ſunt nobis magꝭ et maxīe ꝓpinq̄: ideo ipos magis diligimꝰ. Iſtud ꝯfirmat valeriꝰ lib. v. c. iiij. Dilige-

re parentes prima nature lex eſt.vnde ad
hoc inclinat natura ⁊ īducit. Narrat Am
broſius in hexameron lib.viij.de ciconijs
ꝙ parētes ſuos ſenio cōfectos fouēt plu
mis:et collato cibo paſcunt: et in volatu
ſupportāt.vñ dicit ariſtotel.viij.ethicorū
ꝙ nunꝗ̄ ſufficienter poſſumꝰ retribuere
patribꝰ:a q̇bus eſſe nutrimētū ⁊ diſcipli-
nam accepimꝰ.De h̄ ponit exēplū valeriꝰ
maximus.li.v.c.iiij.vbi narrat ꝙ ſcythe
maxime diligebāt parētes. vñ cū darius
rex inuaderet eos ⁊ regiones eoꝝ: hoīes
illiꝰ terre paulatim ei cedebāt.Et interro
gati ab eo ꝑ legatos q̄re ſic fugerēt:rñde-
runt ſe nec vrbes:nec agros vel poſſeſſio
nes ꝓ q̇bus dimicarēt habere:ſed cuꝫ ad
monumēta parentū ſuoꝝ veniſſent: tunc
viderēt queādmodū ſcythe ꝓliari ſolerēt.
Quo rex cognoſcēs amorē quē circa pa-
rentes haberēt:eos ī pace dimiſit. Appa
ret ergo ꝙ hoīes diligunt coniūctos eis
ſm̄ carnis originē. Jō dicit Amb. ꝙ pri-
mo deꝰ diligēdus eſt: ſecundo parentes:
deinde filij: poſt domeſtici. Et hec quan-
tum ad primum.

¶ Scd̄o dixi ꝙ diligimꝰ aliquē qñ expe-
ctamꝰ ab eo retributionem. Rō eſt. Dicit
ph̄s.ij.lib.rhetorice ꝙ amare eſt velle bo
nū alicui.ſed vt docet expiētia:q̇libet bñ-
factori bonū optat ⁊ vult: ex eo q2 bonū
ab eo recipit et recipere expectat. Et quā
tū durat bñficiū:tantū diligit.et ceſſante
bñficio amor ceſſat:q2 prout dicit Aug.x.
de trini. Cuius rei gr̄a adipiſcende ſpem
q̇ſꝗ̄ non gerit:aut tepide amat:aut oīno
non amat. Talis aūt amicitia q̄ eſt ꝓpter
vtile: vt dicit Ariſto.viij.ethic.eſt ſenum
qui q̄runt vtile inquātū indigēt vt ſubue
niāt nature iā deficiēti. Jō cōcludit ꝙ ta
lis amicitia nō eſt duratura :q2 nō ꝑſona
ſed pecunia diligit̄ vel preda. Vñ narrat
valerius:ꝙ cū ſemel neronē imꝑatorem
multitudo militū et hoīm ſeq̄ret̄. Sene-
ca hoc vidēs dixit. Mel muſce ſequuntur
cadauera lupi.predam ſequit̄ iſta turba:
nō hoīem. Jō metrice d2. Tempore felici
multi numerantur amici: Dum fortuna
perit nullus amicus erit. Dum quid ha-
bere putor:ſolēni voce ſalutor:Sed re ceſ
ſante fit vox ferialis vt ante. Apparet er-
go ꝙ ille diligitur:a quo vtilitas expecta
tur. Jſtud ꝯfirmat Ariſtotel.ij.rhetorice:
qui dicit. Pro bñficijs ſalutē et proſperi-
tatem amamus. De hoc habemus exem-
plū in ſacra ſcriptura.j.Regū.xvj.vbi le-
git̄ ꝙ rex ſaul ex pctō q2 tranſgreſſus fuit
preceptū dei : agitatus fuit a demone.et
dicit textꝰ.venit dauid ad ſaul:⁊ ſtetit co-
rā eo:⁊ ille dilexit eū nimis : ⁊ hoc ꝓpter
vtilitatē:q2 dauid pulſabat citharā:et re
cedebat ab eo ſpūs malus: q2 tradūt phy
ſici:ꝙ armonia letū reddit letiorem.et di
cunt mathematici ꝙ multi demones fer-
re nō poſſunt armoniā. Jdeo ꝑcipientes
lyre vel cithare ſonū:recordant̄ dulcedi-
nis ⁊ leticie glīe: quā ipi perdiderūt pro-
pter peccatum. Jdeo nō poteſt tolerare :
immo fugit et recedit. Et hoc ſit quātum
ad ſecundum.

¶ Tertio dixi q2 diligimꝰ aliquē ex eo q2
eſt delectabilis ſua cognitio. Rō eſt.dicit
Ariſtot.viij.ethicoꝝ. ꝙ viſio corꝑalis eſt
ꝑncipiū amoris ſenſitiui.iō qñ videmus
aliquā rem pulchrā ⁊ nobis gratā:eā dili
gimꝰ et deſideramus. Et iō videndo ⁊ ha
bēdo delectamur ꝙ laborando ⁊ vincula
ſuſtinēdo nō ſentimus : q2 ille q̄ amat nō
laborat. Vñ dicit Ouidiꝰ. Dura pati qui
neſcit amās:nō nouit amare. Aſꝑa queꝗ̄
facit dulcia dulcis amor. De h̄ ponit exē-
plum btūs Hierony. qd̄ etiā narrat Va-
leriꝰ lib.ij.c.j.ꝙ apud indos eſt cōſuetu-
do habere plures vxores:⁊ viro defuncto
vxores adinuicē certant q̄ eum plus dile
xerit:⁊ q̄ fuit plus dilecta:quo terminato
illa q̄ plus eū dilexerit:ornat ſe melioribꝰ
ornamētis. Et q2 cōburunt̄ corpora mor-
tuoꝝ:vxor volūtarie cū eo comburit̄ in ſi
gnū dilectionis. Jō dicit ſeneca in ꝓuer-
bijs. Nihil eſt qd̄ nō toleret qui perfecte
diligit. Exemplū ad ꝓpoſitū approbādū
habemus in ſacra ſcriptura Gen.xxix.vbi
legitur ꝙ cū iacob vidit rachel filiam la-
ban auūculi ſui : que vt dicit textus erat
decora facie ⁊ venuſta aſpectu:quam dili
gens iacob ait auunculo ſuo. Tibi ꝓ ra-
chel ſeptē annis ſeruiā. et videbātur illi
dies pauci pre amoris magnitudine. Ap
paret igit̄ tertia clauſula ⁊ per conſequēs
tota regula preaſſumpta. Modo ꝑdicta
noſtro propoſito applicando reperio ꝙ
deus eſt.

De nr̄a affinitate:et pater magnum cōti-
nens valorem.
Jtem ex ſua beniuolētia cōſequimur ma
gnū commodū et honorem.
Jtem ſua noticia affert magnam delecta
tionem ⁊ dulcorem.

¶ Dixi primo ꝙ deus eſt de parētela no-
ſtra ⁊ pater magni honoris. Jta dicit a-
poſtolus ad Epheſios.iiij. Vnus deus ⁊
pater omnium.qui ſuper omnes: et per
omnia : et in omnibus nobis . Etiam
Mat.xxiij.ca.dixit xp̄s. Patrē nolite vo
care vobis ſuꝑ terram.vnus eſt eñ pater
veſter qui in celis eſt. Si igit̄ filius amat
naturaliter patrē a quo habet partē cor-
poris:quanto magis quilibet nr̄m debet
amare deum:qui corpus et aīam eius ex
nihilo fecit: vñ Auguſti. Diligendus eſt
genitor:ſed preponendus eſt creator.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ ex ſua beniuolētia ꝓuenit
nobis magna vtilitas.q2 dicit apoſtolus
ad Rom̄.viij. Scimus qm̄ diligentibus
deum oīa cooperant̄ in bonum. Propter
qd̄ Bernar.ad fratres de mōte dei ita lo-
quitur. Felix ille amor vnde naſcitur ſtre-
nuitas morū:ſubtilitas intellectuum:pu
ritas affectionū:ſctītas deſiderioꝝ:ope-
rum claritas:meritorum dignitas:⁊ ſub-
limitas premiorum. Hec ille.

¶ Dixi tertio ꝙ ſua noticia ē magne dul-
cedinis et delectationis. Jta dicit btūs
Bernar. Si tanta inuenitur delectatio in
portiuncula creature : quanta inuenitur
in creatore. hec ille. et Auguſt. Quicquid
preter ipſum eſt : nihil eſt. Vnde recte ſi-
cut ſapor mellis quādo guſtat̄ tollit om-
nem alium ſaporem:ita amor diuinꝰ oēm
alium amorē cōtēnit. pſ̄. cxliiij. Suauis
eſt dominꝰ vniuerſis. Ex antedictis igit̄
formetur ratio ex maiori et minori et con
cludatur ſic thema. Jgitur debemus te-
nere conſilium euangeliſte nobis dicen-
tis. Diliges dñm deum tuum. Jn quibus
verbis tria nobis vtilia oſtēdit et demon
ſtrat euangeliſta.

Primo quod ſit ſeruitium gratioſum ad
qd̄ oēs obligamur. diliges.
Scd̄o quis ſit ille dñs ita potens cui om
nes ſubiugamur. dñm.
Tertio que ſit ratio propter quā ad illud
oēs inclinamur, q2 deum tuū.

Prima pars.

¶ Quātū ad primū ſciē
dum/ꝙ oēs tenemur ⁊ obligamur ad deū
diligendum propter duo. ſcilicet propter
opus creationis:et gubernationis.

¶ Primo debemꝰ ⁊ tenemur diligere deū:
quia ipſe nos creauit. Jpſe enim propter
benignitatem ſuam ſolam ⁊ non propter
merita noſtra/ nos creauit et fecit perfe-
ctiores et excellentiores poſt angelos : ꝙ̄
ſint alie creature. quia ad imaginem ⁊ ſi-
militudinem ſuā nos fecit. Vnde iſta om
nia debent nos inclinare ad ipſum dili-
gendum. Jdeo Eccli. vij. Jn tota virtu-
te tua dilige eum qui te fecit. Et ad hoc
inducit nos beatus Bernardus in quodā
ſermone ſuper cantica ita dicēs. Parum
ne (inquit) tibi videt̄ hoc: cogita qualē
te fecit. nempe ſm̄ corpus egregiam crea
turā. ſm̄ aīam magis imaginē creatoris
inſignē:rationis participem : beatitudi-
nis eterne capacē. hec ille. Jſta cognoſce
bat ille de quo narrat Caſſiodor. ꝙ duo
heremite ſeruiētes deo ſe mutuo dilige-
bant et ꝯe. Vni illoꝝ denunciatum fuit
per diabolū qui in ſimilitudine boni an-
geli ſibi apparuit: ꝙ alius ſociꝰ ſuus non
poterat ſaluari. Tūc ille vocauit alium ⁊
dixit ei. Amice doleo ſupra modū : q2 de-
nunciatū eſt mihi ꝙ tu debes damnari.
Cui alius rñdit. Frater nō doleas. Nam
ſemper deū dilexi. et nihilominus ſi ve-
lit me ſaluare vel dānare : nunꝗ̄ propter
hoc dimittā quin euꝫ ſemper diligā toto
corde. Alius aūt hoc audiens fuit aliquā
tulū conſolatꝰ: ⁊ orauit deū pro eo inſtā-
tiſſime: vt deus mitteret ſibi angelū ſuū.
Quo viſo: ait ſibi angelus. Quia rogaſti
pro iſto: gloria in celo tibi duplicabitur.
Et quia ipſe tibi ſic reſpondit: plus eſt lu
cratus ꝙ̄ fuerit toto tempore vite ſue.
Et noueris ꝙ ille qui tibi apparuit ꝑmo:
erat diabolus. et ideo decetero non ſfor-
mides: quia ipſe ſaluabitur eo ꝙ deū di-
ligat inceſſanter. Ergo et nos diligamus
deum: quoniam deus prior dilexit nos. j.
Johan. in cap. iiij. ¶ Secundo tenemur
ad diligendum deum propter opꝰ guber-
nationis. quia oībus prouidet. oēs gu
bernat, oēs ſuſtinet. ⁊ ad pn̄iaꝫ expectat.

Iſta oĩa obligant nos ad ipm̃ diligendũ
ſi cõſideretur. Unde btũs Aug. iſta deuo
te contẽplans ſic dicit. Quantũ (inq̃t) de
beo diligere ꝯſolatorẽ meũ: qui qñ pecco
preſtolor ab eo. qñ cado erigit me: qñ ſto
ſuſtinet me: qñ lugeo cõſolatur me: qñ er
ro reducit me: qñ fugio ſequitur me: quã
do reuertor ſuſcipit me. Pro his omnibꝰ
non habeo quid ei impẽdã: niſi vt ipm̃ di
ligã. hec ille. Et hoc quantũ ad primum.

Secunda pars.

¶ Quãtum ad ſecũdum

eſt ſciẽdum ꝙ deus eſt dñs ita potens: ꝙ
oẽs creature ſubduntur ſibi. vñ. j. Paral.
xxix. Cũcta que in celo ſunt: ⁊ in terra: tua
ſunt. tuuz eſt regnũ dñe. Iſte dñs excellit
alios in bonitate: iõ eſt vtilis nõ ſolũ va
ſallis ſuis: ſʒ etiã oĩbus alijs. Ipſe eſt em̃
qui dat oĩbus affluẽter. Iac. j. Vñ ꝓpter
iſta obligamur deo ſeruire. Rõ eſt. Vide
mus manifeſte ꝙ vaſalli tenẽtur dñis ſu
is ſeruire rõne feudi vel terre quã tenent
ab ipſis. et niſi ſeruitiũ eis debitũ redde
rẽt: eis terrã auferrẽt. Sic ⁊ nos rõne bo
norum terrenorum et ſpũaliũ debemꝰ deo ſerui
re: ne forte auferãtur a nobis. Ideo. j. Pa
ralip. xxviij. dr. Serui dño corde perfecto
et aĩo volũtario. Nõ coacto. qr coacta ſer
uitia non placent deo. inquit Augu. ideo
Chryſ. Cũ tali vultu reſpicit deus ea que
facis: cum quali facis. hec ille.

Tertia pars.

¶ Quantum ad tertium

eſt ſciendũ. ꝙ duplex eſt cauſa quare nos
debemus eſſe inclinati ad diligẽdũ deũ.
Prima eſt: qr ad hoc nos incitãt oẽs crea
ture. Aug. x. lib. cõfeſſionũ. Celũ ⁊ terra ⁊
oĩa q̃ in eis ſunt: ecce vndiqʒ mihi dicũt:
vt amẽ te. nec ceſſant dicere oĩbus vt ſint
inexcuſabiles. hec ille. Dupliciter aũt di
cũt nobis oẽs creature vt deũ amemus.
Uno modo oſtẽdẽdo eũ digniſſimũ amo
re noſtro. bonitas em̃ vniuerſitatis crea
turarũ oſtẽdit creatorẽ optimũ. ⁊ iõ amo
re digniſſimũ. Secũdo oſtendit nobis fa
cto ⁊ exemplo. Videmus em̃ manifeſte ꝙ
canis ita diligit dñm ſuũ: ꝙ ſequitur illũ
inuito illo vbicunqʒ licʒ ille cõminetur ei
et iaciet lapides: tñ ſequit̃ eũ. Ita nos de
bemus deum diligere. vt ſi inferat nobis
tribulationes ⁊ iſirmitates / pauptates /
perſecutiones / et alias moleſtias non re
linquamus eũ. ſicut Iob qui dicit in. xiij.
ca. Etiam ſi occidat me in ipſo ſperabo. qr
vt dr ad Heb. xij. quẽ diligit deꝰ caſtigat.
Scd̃a rõ quare debemus eſſe inclinati ad
diligendũ deũ: eſt bñficiorum receptorum abũ
dantia: qr ſi q̃s diligẽter attẽderet quãtũ
bñficiũ fuerit ꝙ corpus ei dedit. quot em̃
mẽbra ſunt in corpore: tot beneficia inue
niet magna. Et ꝓ minimo mẽbro / plꝰ de
bet hõ deũ amare: ꝙ multi ament eũ pro
cũctis beneficijs que ab eo receperũt. Si
quis amiſiſſet oculũ: quãtũ amaret illum
qui ſibi oculũ reſtitueret. Et ſi q̃s meruiſ
ſet amittere eũ: quantũ amaret illũ q̃ ſibi
eũ reſeruaret. Nec minus amãdus eſt de
us: q̃ eũ ab initio tibi dedit. ⁊ qui datum
cõſeruauit. cũ multotiẽs vtẽdo contra de
um / eũ amittere meruiſti. Qd̃ dixi de ocu
lo de ceteris mẽbris cogita. Si vero tantũ
amãdus eſt q̃ dedit corpus: quantũ amã
dus eſt qui dedit aĩam: que in infinitum
melior eſt corpore. Si amiſiſſes vſum ra
tionis: quãtũ amares qui tibi illum reſti
tueret. quantũ ergo amãdus eſt q̃ tibi ab
initio rõnẽ dedit. Itẽ ſi meruiſſes mortẽ
ſiue ſeparationem anime a corpore: quan
tũ amares eũ qui tibi eã remitteret. quan
tũ ergo amãdus eſt ille q̃ mirabiliter cor
pus et aĩam cõiũxit et ſic ſeruauit: tñ pec
cando mortẽ multotiens meruiſti. Unde
btũs Bernar. Valde oĩno mihi amandus
eſt per quẽ ſum: viuo ⁊ ſapio. Dignus pla
ne eſt morte q̃ tibi dñe ieſu recuſat viuere
hec ille. Apparet ergo quare nos debemꝰ
eſſe inclinati ad deum diligendum. Ergo
dñi mei perfecte diligamus deũ. quia di
citur Iaco. j. Quilibet in futuro accipiet
coronam vite: quam repromiſit deus dili
gentibus ſe. Quam nobis ⁊c̃.

¶ Dñica. xiiij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. j.

Spiritu ambula

te: et deſideria carnis non
perficietis. Gala. v. c.

Attẽta diuerſitate que eſt
inter carnẽ et ſpiritum.
Attenta debilitate que eſt a carne et non
ſm ſpiritum.
Attenta vtilitate que non procedit a car
ne ſed ſm ſpiritum.
Sequitur ꝙ ambulandũ eſt non ſm car
nem; ſed ſm ſpiritum.

¶ Primo magna difficultas ⁊ diuerſitas:
magna ꝯtrouerſia: magna diſſenſio inter
carnẽ ⁊ ſpm̃ in ep̃la hodierna. In hoc em̃
caro et ſpũs ſibiinuicẽ aduerſantur. Caro
corrũpitur ⁊ morit̃. ſpũs aũt ſemꝑ viuit ⁊
nũq̃ corrũpit̃. ſpũs natione celeſtis. ſpiri
tus affectu tẽdit ad celum. caro vero ad ter
rã. Propter iſtã contrarietatẽ grandis eſt
pugna. grande bellũ inter carnẽ ⁊ ſpiritũ:
que durat vſqʒ ad mortẽ in hoĩe. Iſta pu
gna eſt dura ⁊ fortis atqʒ periculoſa: ꝓ eo
qr caro eſt domeſticꝰ hoſtis. vnde Hiero.
Quocũqʒ pergamus nobiſcũ inimicũ por
tamus. ſ. carnem noſtrã de pctõ natã: ⁊ in
pctõ nutritã et corruptã: praua conſuetu
dine vitiatam. Hinc eſt ꝙ caro acriter ad
uerſus ſpm̃ ꝯcupiſcit. In epiſtola hodier
na. Caro cõcupiſcit aduerſus ſpiritum: et
ſpiritus aduerſus carnem.

¶ Scd̃o attenta debilitate carnis ⁊c̃. In
carne debilitas / infirmitas / ⁊ vilitas. In
ſpũ ſanitas / precioſitas / et fortitudo repe
riunt̃. Nõ ſine cauſa dixit xp̃s. Spũs qui
dẽ promptus eſt: caro aũt infirma. Mat.
xxvj. ⁊ Mar. xiiij. Nõ ſine cauſa dixit apl̃s
Debitores ſumꝰ nõ carni. Roma. viij. De
bitores ſumus ſpũi nr̃o: nõ carni. vñ Ber
nar. et Hugo de clauſtro aĩe attẽdẽtes de
bilitatẽ humane carnis / ad ꝓpoſitũ ſic lo
quũtur. Cur carnẽ tuã precioſis rebus im
pinguas ⁊ adornas: quã poſt paucos di
es vermes deuoraturi ſunt in ſepulcro. et
aĩam tuã bonis operibꝰ nõ adornas: que
deo ⁊ angelis eius preſentãda eſt in iudi
cio. dñari ancillã: et dominã ancillari ma
gna abuſio eſt ſiue abominatio.

¶ Tertio principaliter attẽta vtilitate ⁊c̃.
Quã vtilitatẽ habemꝰ a carne? Nullã. nec
mirũ: qm̃ ſic ait Hugo de clauſtro aĩe: Ni
hil aliud eſt caro niſi ſpuma fragili deco
re veſtita. Sed q̃d erit qñ erit cadauer mi
ſerũ et putridũ: eſca vermiũ. Si diligẽter
conſideras q̃d per os / et nares / ⁊ ceteros
corporis meatus egreditur: nunq̃ vilius
ſterquiliniũ vidiſti. Si ſingulas eius mi
ſerias enumeres: pellis ꝙ ſit irretita pec
catis: onerata vitijs: ſeruiẽs concupiſcen
tijs: occupata paſſionibꝰ: polluta illuſio
nibus: prona ſemꝑ ad malũ: ⁊ in omne vi
tiũ ꝓcliuis: plena cõfuſione ⁊ ignorãtia
inuenies. A tali carne fetida nulla penitꝰ
vtilitas põt ſequi. Si eſt aliquid boni in
hoĩe; a ſpũ; nõ a carne; ab aĩa eſt; que ſm
Bern̄. ſuꝑ cãtica / nõ ceſſat inquirere locũ
habitationis glorie ſponſi tãq̃ viã in qua
ambulet: et mãſionem in qua ambulet: et
cancellã in qua ambulet. Ergo ſpiritu am
bulate. Ubi tria oſtenduntur.
Primo motꝰ bone opationis. ambulate.
Scd̃o modus recte ambulationis. ſpũ.
Tertio fructus meritorie actionis. deſide
ria carnis ⁊c̃.

Prima pars.

¶ Quãtum ad primum

ſciendũ eſt ꝙ ad ambulandũ in via morũ
multa et varia requiruntur.
Primo lumen: vt via dirigatur.
Secundo confidẽtia: vt leuius ad termi
num pertingatur.
Tertio amor: ꝑ quẽ terminus expectat̃.
Quarto rectitudo: al̃s faciliter deuiatur.

¶ Primũ requiſitũ ad ambulandũ preſer
tim de nocte eſt lumẽ. iuxta illud Ioh. xj.
Si q̃s ambulauerit in die nõ offendit: qr
lucẽ huius mundi videt. Quid eſt morali
ter illud lumẽ; niſi fides dirigens nos in
via morum. in via virtutũ. al̃s ſine fide turpi
ter deuiatur: et deuiamus a via que ꝑdu
cit ad celũ: qualiter deuiãt infideles. ⁊ ge
neraliter oẽs qui deuiãt a catholica fide.
qm̃ oẽs tales in tenebris ambulãt. in pš.
lxxxj. De iſta ambulatione. ij. Cor. v. Per
fidẽ em̃ ambulamus: et nõ per ſpẽ. ſ. ꝑ fi
dẽ viſibiliũ et inuiſibiliũ. Talis eſt ſtatus
viatorũ credẽtiũ ambulare ad deũ ꝑ fidẽ.
non tñ per ſpẽ. ſ. ꝑ clarã ⁊ apertã viſionẽ:
que nõ eſt in via: ſʒ erit in patria. Ecce cla
rũ lumẽ fides dirigens nos in via dei. vñ
Chryſ. in quadã homel̃. ſuꝑ Mat. Fides
lampas eſt: que ſicut lãpas illuminat do
mũ: ita fides illuminat aĩam lumine ſpiri
tuali. Maxime requiritur lumen ad am
bulandum / vbi eſt
Primo viarum multiplicitas.
Secundo itinerantium raritas.
Tertio temporis obſcuritas.
Iſta tria ſunt in hoc mundo.

¶ Primo viarum multiplicitas vtpote di
uerſi ſtatus: diuerſe cõditiones gentiũ: et
nõ bñ ſcit̃ q̃s ſtatus eſt melior. Iſtã multi
plicitatẽ viarũ cõſiderabat btũs Aug. li.
cõfeſ. Volebat em̃ conferre eſtus ſuos vt
proferret quis eſſet aptus modus viuẽdi
ad ambulandũ in via dei: in qua alius ſic
ibat. aliꝰ vero ſic. habuit tñ directiuũ lumẽ

fidei. Itē in hoc mūdo eſt viatoꝝ raritas.
pauci valde ſunt q̄ ambulant per viā latā
ſine lumine fidei. Itē in mundo iſto eſt tē
poris obſcuritas. obſcuritas pctōꝝ: obſcu
ritas ignorātie. error ſupra modū. Contra
iſta eſt neceſſariū lumē fidei dirigēs nos.
de quo Eſa. lx. Ambulabūt gētes ī lumīe
tuo. ⁊ in pš. Dñe ī lumīe tuo ambulabūt.
¶ Scđo requiritur ſpes ſeu confidentia.
Spes eſt baculus fortis non arūdineus:
quo quis ſuſtētatur in vijs periculoſis ne
cadat. Et que ſunt vie que indigēt tali ba
culo? Ille vie ſunt

Primo lutorum multiplicitas.
Secundo fouearum profunditas.
Tertio laqueoꝝ diuerſitas.

¶ Primo lutoꝝ multiplicitas. Luta ſunt
pctā carnalia. ⁊ per tales vias lutoſas va
dūt ambulātes ſm carnē. in epl'a hodier
na vbi ſic. Manifeſta ſunt opera carnis.
Fornicatio in actu exteriori. immūdicia in
actu interiori: cōſenſus in volūtate: impu
dicitia in geſtis. ſicut in oſculis ⁊ in tacti
bus: luxuria: ⁊ ꝯſuetudine. De iſtis ſic am
bulantibus Phil'. iij. Multi em̄ ambulāt
quos ſepe dicebā vobis. multi. ſ. pctōres
male ambulant ſm carnē in pctīs carnis.
quoꝝ finis interitus. hoc eſt eterna dāna
tio. Iſtis loquit̄ apl's. j. Coꝛ. iij. Nōne car
nales eſtis: ⁊ ſm hoīem ambulatis. ¶ Itē
fouearū ꝓfunditas. Per foueā profundā
intelligit̄ pctm̄ auaricie: in quo ſunt mul
te ꝓfunditates: multe circūſtantie aggra
uātes. Et circa tales foueas multi cū grā
di periculo ambulant: ⁊ finaliter laſſant̄:
qm̄ magn⁹ labor eſt. vt dicant illud Sap.
v. Laſſati ſumus in via iniquitatis ⁊ per
ditionis: ⁊ ambulauimus vias difficiles:
viā aūt dñi ignorauim⁹. Quid nobis pro
fuit ſuperbia: aut diuitiarū iactātia quid
contulit nobis? Tranſierūt oīa illa tanꝙ
vmbra. ¶ Itē eſt in via ſcl'i laqueoꝝ diuer
ſitas: ꝑ quā ambulant ſuperbi. in pš. cxlj.
In via hac qua ambulabā: abſconderunt
ſuperbi laqueū mihi. Ambulās per tales
vias faciliter cadit: niſi baculo ſuſtēteт̄: ꝑ
quē intelligo bonā ſpē de deo. ꝓpter cui⁹
defectū multi ceciderunt in deſperationē
ſicut iudas: cayn: eſau: et ſic de alijs. Non
ſic qui habēt firmā ſpē. Eſa. xl. Qui ſperāt
in dño mutabūt fortitudinē: aſſumēt pen
nas ſicut aquile: currēt ⁊ non laborabūt:
ambulabūt et non deficient.

¶ Tertio requiritur amor per quē termi
nus expectat̄. Amor termini / amor patrie
celeſtis facit nos ambulare ſollicite ad pa
triā. Ephe. v. Ambulate in dilectione. Er
go aſcēdamus ad montē dñi. ad mōtē pa
radiſi. et per amorem ambulemus in ſemi
tis ei⁹. ecce ambulādi vtilitas. Talis cha
ritas. talis amor ī ambulādo nō eſt aliud
ꝙ bona charitatiua ſocietas cum qua eſt
cōiter ambulādū. qꝛ ſcriptū eſt Eccl's. iiij.
Ve ſoli: qꝛ cū ceciderit nō habet ſubleuan
tē ſe. In hui⁹ ſignū btūs Ioh. (Apoc. j.)
vidit ſimilē filio hoīs ambulantem in me
dio ſeptē candelabroꝝ aureoꝝ. per que in
telligit̄ ſocietas ī qua eſt charitas: amor:
et cōcordia. ꝙ charitas auro ꝓpter ꝑcio
ſitatē merito cōparatur. In tali ſocietate
ambulandū eſt. j. Ioh. j. Si in luce ambu
lamus: ſicut ⁊ ipſe eſt in luce: ſocietatē ha
bemus adinuicem.

¶ Quarto requiritur rectitudo ad ambu
lādū que nō eſt aliud ꝙ prudētia ſeu cau
tela bona. et de tali ambulare habemus
Prouer. ix. Relinquite infantiā: ⁊ venite:
et ambulate per vias prudētie. preſentia
ordinando: futura precauendo: preterita
recordando. Cui alludit illud apl'i Ephe.
v. Caute ambuletis.

¶ Ultimo requirit̄ fortitudo. qualis forti
tudo eſt corpus xp̄i: qđ multum iuuat ad
ambulandū in via dei. In hui⁹ figurā. iij.
Reg. xix. helias ꝓpheta excitatus per an
gelū ambulauit per deſertū hui⁹ ſeculi in
fortitudine cibi. i. corporis xp̄i: et ambula
uit vſqꝫ ad montem dei. ſ. paradiſi: qui eſt
mons in quo beneplacitū eſt deo habita
re in eo. pš. Uel fortitudo accipit̄ ꝑ virtu
te morali: que eſt vna de quattuor virtuti
bus: quā habuerūt ſancti teſte btō Greg.
in quadā homel'. Fortes (inq̄t) facti ſunt
ſancti: terrorē deuiant: ſpm̄ roborant: vir
tutibus coruſcāt: terrena deſpiciunt: cele
ſtia appetūt: occidi pñt: flecti nequeunt:
nec ſuſtinere falſa. Iſti ſimiles fuerunt il
lis aīalibus in rotis que nō reuertebātur
cū ambularēt: ſed ſemꝑ procedebāt de bo
no in meli⁹: in via nō deficiēdo: ſed ſemꝑ
perſeuerādo. Ezechiel'. j. Sed prochdolor
multa ſunt in via huius mūdi que diſtra
hūt: retrahūt: et contrahūt hoīem quate
nus morā faciat ambulādo: vtpote retra
hit aſperitas aduerſitatis ꝑ impatiētiā:
attrahit amenitas ꝓſperitatis ꝑ inſolen

tiam. cōtrahit timiditas imbecillitatis ꝑ
accidiā. Tales qui ſic ambulant ſunt ſimi
les tigridi: que cū inſequit̄ illū qui furat⁹
eſt catulū ſuū: currit poſt eū velociter: ſed
venator q̄ furat⁹ eſt catulū: dimittit in via
ſpeculū clarū: et tigris videns vmbrā ſuā
in ſpeculo credit eſſe catulū ſuū: ⁊ leuādo
ſpeculū facit morā ⁊ retardat curſum ſuū.
Sic moraliter quid ꝑ catulū: niſi vita eter
na: quā frequēter ꝑdimus ꝓpter demeri
ta nr̄a: de cui⁹ ꝑditione dolere debem⁹: et
ambulare ꝑ bona opera vt ipſam recupe
remus. Nēpe gloria paradiſi ꝑ pctm̄ mor
tale faciliter et frequēter perdit̄: ſed ꝑ bo
na opera recuperat̄. Uerū ſunt nōnulli q̄
in via hmōi (al's hui⁹ mūdi) retardāt cur
ſum ſuū ꝓpter ſpeculū. i. ꝓpter vanitates
huius mūdi: ꝓpter delectationes carnis /
in quibus ſe occupāt in tantū ꝙ venator
deus elongat ſe ab eis. Et de talibus tar
de ambulātibus: ⁊ morā faciētibus habe
tur Ioh. vj. Multi diſcipuloꝝ eius abie
rūt retro: ⁊ iā nō cū illo ambulabāt. Non
ſic eſt ambulandū in via dei: ſed per illum
modū de quo Luc. xiij. Oportet me hodie
et cras et ſequēti die ambulare. i. cōtinue
diligēter ⁊ perſeuerāter. qm̄ qui perſeue
rauerit vſqꝫ in finē hic ſaluus erit. Mat.
x. ⁊. xxiiij. Cuius ſalutis participes ⁊c̄.

¶ Dñica. xiiij. poſt feſtū trinitat̄. Ser. ij.

OCcurrerūt ei de
cem viri leproſi. Luce. xvij.
Sacro teſtante eloquio
Occurrit deus vt populus
velociter liberetur.
Occurrit populus vt deus ſolenniter ho
noretur.
Occurrit infirmus vt a morbo feliciter cu
retur.

¶ Pr̄io occurrit de⁹ ⁊c̄. de iſto occurſu ha
bet̄ Exo. in multis capitulis: vbi legit̄ / ꝙ
deus occurrit populo iudeoꝝ in columna
ignis / et nubis. Et modus fuit: qm̄ popu
lus iudeoꝝ pede ſicco tranſiuit mare: egy
ptij inſequentes eos ſubmerſi ſunt. qm̄ re
uertentibus occurrerūt aque: et inuoluit
eos dñs in medijs fluctibus. Talē occur
ſum fecit fili⁹ dei humano generi: qn̄ de
ſcēdit de celo: et incarnatus eſt de ſpūſan
cto. ⁊ illū occurſum longe ante poſtulaue
rat ꝓpheta dauid dicēs pš. lviij. Exurge
in occurſum meū ac vide ⁊c̄. Propter qđ
cantamus in aduentu ſuo. Ecce venit rex:
venite occurramus obuiā ſaluatori nr̄o.
¶ Scđo introductū eſt qm̄ occurrit popu
lus ⁊c̄. In huius exēplū xp̄o veniēti ī hie
ruſalē cū canticis et laudibus occurrerūt
populi. et de iſto occurſu cātat eccl'ia. Oc
currūt turbe cū floribꝰ ⁊ palmis obuiā re
dēptori: ac victori triūphanti digna dant
obſequia. filium dei digne gentes predi
cant: ⁊ in laudes chriſti voces tonant per
nubila oſanna.
¶ Tertio fuit introductū qm̄ occurrit in
firmus ⁊c̄. de q̄ occurſu loquit̄ thema. Oc
currerūt ei decē viri leproſi. Ubi tria oſtē
duntur.

Primo aſcēſus laborioſus. occurrerunt.
Secundo numerus precioſus. decem.
Tertio morbus contagioſus. leproſi.

Tertia pars.

¶ Quātum ad vltimum
dimiſſis primo ⁊ ſcđo: eſt ſciendū ꝙ lepra
eſt enormis infirmitas que raro ſanatur.
Eſt morbus cōtagioſus q̄ circūſtātes cor
rūpit: ꝓpter qđ leproſi a ſocietate ſanorū
ſeparant̄. Huic morbo cōparat̄ pctm̄ mor
tale: qđ eſt enorme corā deo: ꝑ qđ ſeparan
tur mali a ſocietate bonoꝝ. Uñ ſciendum
ꝙ lepra multipliciter noīatur: qm̄ eſt

Prima lepra in fronte.
Secunda lepra in manibus.
Tertia lepra in carne.
Quarta lepra eſt leonina.

¶ Prima lepra in fronte. ⁊ deſignat leprā
ſpūalē ſuperbie. et figuratur in lepra ozie
de quo. ij. Paralip. xxvj. qm̄ accepit thuri
bulum vt adoleret incenſum quod fuit ſi
gnū magne ſuperbie: et ideo cito orta eſt
ei lepra in fronte ⁊ fact⁹ eſt leproſus. Per
hunc modum leproſi facti ſunt mali ange
li et ideo ſeparati ſunt a bonis: ī baratrū
per ſuperbiam corruerūt. De iſta lepra ſu
perbie loquitur beatus Bernar. in quadā
epiſtola ſatis pulchre. Septempliciter oc
cupauit nos lepra ſuperbie. in gloria veſti
um: in voluptate corpoꝝ: in ore quoqꝫ du
pliciter: et in corde. In ore dum in aduer
ſis murmuramus: et in proſperis arrogā
ter commendamus. In corde propria vo
luntas et proprium conſilium. Superbia
de ſupernis celeſtibus ad ima. humili
tas ab imis ad alta leuat. Angelus de
celo ad tartara corruit. homo humilis

ad celos aſcendit. vnde hugo: Cetera vitia ſolas illas virtutes petūt quibus illa deſtruunt. vt luxuriā: pudicitia. irā patiētia. ſola aūt ſuperbia cōtra cunctas ꝟtutes ſe erigit: et quaſi generalis ac peſtifer morbus oēs corrumpit. ¶ Sed hic poteſt queri in q̄ loco tales infecti lepra ſupbie collocabunt? Hic rn̄det. nō in paradiſo celeſti: qm̄ angelus infectus iſto morbo fuit eiectus de celo empyreo. nec in paradiſo terreſtri: qm̄ adā ſpiritualiter leproſus factus/ de illo loco tanq̄ leproſus dr̄ eſſe expulſus. nec in hoc mūdo ꝑmittent ſtare: imo eijcientur. qm̄ ſcriptum eſt. pš. xvij. Ut lutū platearū delebo eos. ğ loc⁹ deputat⁹ eiſdē eſt dom⁹ leproſarie inferni vbi erit fetor ⁊ ſtridor et ardor ⁊c.

¶ Secūda lepra in manibus: qualis fuit ī manu moyſi Exod. iiij. vbi legit̄ ꝙ moyſes extraxit manū extra ſinum et inuenit eam leproſam: poſtmodū retraxit eā in ſinu: et inuenta eſt ſanata. Per iſtā lepram intelligitur pctm̄ auaricie. qm̄ cupidi et auari hn̄t manus extenſas ad capiendū: ſed hn̄t eas collectas ad largiendū. Iſta lepra fuit infectus giezi ſeruitor heliſei ꝓphete. iiij. Reg. v. vbi legit̄ qualiter iuit poſt naamā ſyrū leproſum: vt accipet de ſuo. ſequit̄ ꝙ leproſus factus eſt. Talis leproſus fuit iudas: ideo expulſus ē de ſocietate apoſtoloꝝ. modo ſimili diues epulo ſepultus in inferno. De iſta lepra auaricie loquit̄ btūs Grego. lib. x. moralium. Pctm̄ auaricie mentē quaz infecerit: ita grauē reddit: vt ad petenda ſublimia attolli non poſſit. Iſta lepra auaricie eſt infirmitas peſſima: de qua Eccl'ſ. v. Eſt infirmitas peſſima quā vidi ſub ſole. Diuitie conſeruate in malū dn̄i ſui. Pereunt ī afflictione peſſima. Tales diuitie congregate in auaricia: et cōſeruate ſunt ī malū dn̄i ſui. videlz in malū culpe: et in maluz pene dn̄i ſui. Un̄ ſciēdū ꝙ quattuor ſunt cauſe que faciunt iſtam leprā peſſimam. Prima abundantia materie: qm̄ tot⁹ mūdus: et res tp̄ales in mūdo cōtente. Secunda cauſa continuitas: qm̄ auarus laborare non ceſſat. Eccl'ſ. iiij. Tertia cauſa eſt attributa: qm̄ diuitie cū labore acq̄rūtur: cū timore cōſeruant̄: cū dolore amittunt̄. et totū eſt acerbū. Quinta cauſa eſt vniuerſitas: qm̄ oēs a minore vſq₃ ad maiorē auaricie ſtudēt. Hierem. vj.

¶ Tectia infirmitas lepre luxuria. Iſta lepra eſt in carne figurata in lepra illi⁹ leproſi: qui deſcēdebat de mōte: q̄ leproſus non nominat̄/ in ſignū ꝙ illud pctm̄ non noīat̄: innoīabile ꝓpter immūdiciā. Iſta luxuria eſt ſitis ebria: delectatio momentanea: amaritudo eterna. lucē odit: tenebras appetit: totā hoīs depredat̄ mentē. ſicut em̄ nubes aerē: ſicut macula oculū: ſic lepra totū hoīem maculat. ita lepra luxurie deturpat corpus et aīam. vel lepra luxurie eſt in multꝭ ſicut lepra incurabil': q̄ deſiſtere nolūt a tali pctō poſtq̄ inceperūt. Sed q̄d erit de talib⁹? Rn̄det̄ ꝙ ſicut ꝓpter leprā incurabilē ſepat̄ q̄s a ſocietate ſanoꝝ: ſic luxurioſi inſanabiles incurabiles ſeparabunt̄ a bonis in die iudicij. qm̄ exibunt angeli ⁊ ſeparabūt malos de medio iuſtoꝝ ſicut ſepant̄ hedi fetidi ab agnis īnocentib⁹. Mat. xiij. ⁊. xxv. Item ꝑ lepram in carne deſignat̄ pctm̄ gule figuratuz per q̄ttuor leproſos q̄ venerunt ad caſtra ſyrie vt bn̄ comederēt. iiij. Reg. vij. Per q̄ttuor leproſos intelligunt̄ quattuor modi: q̄bus pctōres guloſi peccant: q̄ ſunt comedere ꝓpere: laute: nimis ardēter: et ſtudioſe. Ab iſta lepra gule/ multe infirmitates ꝓcedūt ⁊ generant̄: qm̄ ſcriptū eſt Eccl'i. xxxviij. In multꝭ eſcis erit īfirmitas. ⁊ Propt̄ crapulā multi obierūt.

¶ Quarta lepra eſt leonina: q̄ ex feruenti egredit̄ ⁊ ꝓcedit. ꝑ quā vno mō intelligit̄ pctm̄ murmuratiōis: ⁊ figurat̄ ꝑ lepram marie ſororis moyſi: q̄ murmurauit ꝯtra moyſen ꝓpter ethiopiſſam iō lepra ꝑcuſſa eſt et finaliter ſanata eſt. Nūeri. xij. in ſignū ꝙ ſubditi q̄ murmurāt ꝯ p̄latū ſuū incurrūt leprā pcti. ¶ Sed pōt queri de ſpūalib⁹ leproſis q̄liter curant̄? Et rn̄det̄ ꝙ cura eoꝝ in textu euangelij continet̄. Primū medicamentū penitere et verecūdari ⁊ erubeſcere de pctō. iō habet̄ in tex. Qui ſteterūt alōge. nō audētes appropiquare ꝓpter erubeſcētiā magnā. Scōm inuocare diuinā clementiā: ⁊ miam: ⁊ auxiliū ſctōꝝ. iō dr̄. Leuauerūt vocē dicētes Ieſu p̄ceptor miſerere nr̄i. Tertiū medicamentum cōfeſſio vera ⁊ integra. iō ſequitur ī textu. Ite oſtēdite vos ſacerdotib⁹. Ubi ſciendū ꝙ q̄nq₃ modis legimus in ſcriptura lepram fuiſſe curatā: vtpute. Primo per abſolutionem.
Secundo per oſtenſionem.
Tertio per ſeparationem.
Quarto per incluſionem.
Quinto per manuum extenſionem.

¶ Primo curatur lepra ⁊c. de iſta medicinali cura habet̄. iiij. Reg. v. vbi legitur ꝙ naaman leproſus eſt curat⁹ a lepra: q̄r lauit ſepties in iordane. Et iſta lotio moraliter deſignat contritionē in qua remittitur pctm̄. vn̄ quedam glo. notabi. dicit. ꝙ cōtritio eſt quedā humilitas mētis annihilās pctm̄. Sz dicit lr̄a/ ꝙ lauit ſepties in iordane: que ſunt ſeptē cauſe contritionis. Prima cauſa recordatio pctōrū. Eſa. xxxviij. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee. Scōa cauſa pudor de commiſſo. hoc eſt deteſtatio vilitatis pcti. Tertia cauſa timor de diuino iudicio ⁊ pena gehēnali ⁊ morte. Quarta cā dolor de cōmiſſis. Quinta cauſa ꝓpoſitū firmū nō peccādi. Sexta cauſa de amiſſione celeſtis p̄rie. Septima ſpes venie quā nō habuerūt cayn: eſau: et iudas.

¶ Scōs modus curādi leprā ⁊c. Iſte modus oſtēditur Luc. xvij. vbi thema cū fuit dictū iſtis leproſis. Ite oſtēdite vos ſacerdotibus. per verā cōfeſſionē: q̄r licz peccatū ſit dimiſſum in contritione: hoc tn̄ non eſt notū eccleſie. vn̄ ſacerdos qui abſoluit pctōrē oſtēdit eccleſie ip̄m eſſe abſolutū.

¶ Tertius modus curādi lepram per ſeparationez: qualiter fuit curata maria ſoror moyſi leproſa: de qua ſuperi⁹ dictū eſt: q̄ fuit ſeparata ſeptē dieb⁹: ⁊ finaliter ſanata ad preces moyſi. Et deſignat iſta ſeparatio moraliter excōicationē maiorē: que ſeparat a cōione fideliū/ ⁊ a ꝑceptione ſacramētorum. et talis pena eſt multum medicinalis.

¶ Quarto curat̄ ꝑ īcluſionē ſicut pz Exo. iiij. vbi legit̄/ ꝙ manus moyſi extracta de ſinu apparuit leproſa: ſz retracta ⁊ incluſa infra ſinum/ apparuit ſanata ⁊ curata. Sic moraliter nōnulli exiſtētes in mūdo inficiunt̄ lepra pcti: ſed qn̄ includūtur infra clauſurā ſacre religionis ſanant̄ virtute voti obediētie in ꝓfeſſione: qm̄ abſoluti ſunt illa die a pena et culpa.

¶ Quintus modus curandi leprā eſt ꝑ tactū manuū: ſicut legit̄ Mat. viij. Mar. j. et Luc. v. ꝙ xp̄s ſanauit leproſum ꝑ tactū manuū. qm̄ ſcriptū eſt ibidē. Extēdens ieſus manū tetigit eū ⁊c. ¶ Sed hic querit̄ quare ſaluator ꝑ tactū ſanauit leproſum? preſertim q̄r in lege fuit ꝓhibitū tāgere leproſum Leuit̄. xiij. Rn̄det̄ qm̄ nō fuit prohibitū ad curā eiuſdē: ſicut hic. Item non fuit ꝓhibitū qn̄ tangēs nō inquinabat̄ a lepra. Itē fuit humilitas: ſicut legitur de btō martino q̄ oſculat⁹ eſt leproſum. ⁊ de btō ludouico q̄ ex humilitate tractabat leproſos. Itē legis conditor nō erat obligatus legi. ¶ Itē querit̄ que eſt moraliter lepra curabilis: ⁊ que eſt lepra incurabilis? Rn̄det̄ lepra curabilis pcti ē qn̄ q̄s ꝯfitet̄ pctm̄ cū diſplicētia pcti: ⁊ cū firmo ꝓpoſito nō peccādi. Sed lepra pcti incurabilis ꝑ cōtrariū/ qn̄ q̄s confitet̄ cū ꝓpoſito iterū peccādi. ⁊ etiā deſperatio qualis lepra fuit in iuda et alijs multis. De iſta lepra incurabili p̄ceſſit figura. iiij. Regū. v. ſcz in lepra giezi: cui dictū eſt ꝑ heliſeū ꝓphetā. Lepra naaman adherebit tibi ⁊ ſemini tuo vſq₃ ad ſempiternū. Pro cura ğ lepre pcti occurram⁹ ſaluatori nr̄o miam poſtulando. et ad modū iſtoꝝ oſtēdamus nos ſacerdotibus ꝑ verā cōfeſſionē q̄diu viuim⁹ in hoc mortali corpore: donec occurram⁹ oēs xp̄o in vnitatē fidei: in mēſurā etatis plenitudinis xp̄i. Ephe. iiij. percipientes plenitudinē eterne btītudinis. Cui⁹ btītudinis eterne participes nos faciat immēſus etern⁹ ⁊ īuariabilis g̈lioſus deus deoꝝ ꝑ infinita ſeculoꝝ ſcl'a. Amen.

¶ Dn̄ica. xiiij. poſt feſtū trinitatꝭ. Ser. iij.

Surge vade: q̄r fides tua te ſaluum fecit.

Luc. xvij. Fides eſt
Bone cōuerſatiōis initiū.
Continuate vite profectus et ſtudium.
Cōſeruate gratie merces et premium.
Quoad primū dr̄: ſurge. quoad ſcōm: vade. quoad tertium: fides tua.

Prima pars.

¶ Quātum ad primum

vis ſaluari: ſurge. ſ. de pctō corde cōterendo: ore cōfitēdo: ope ſatiſfaciēdo. de pctō ergo ſic ſurge. Rationē aſſignat apoſtol⁹ Ephe. v. Surge q̄ dormis: ⁊ exurge a mortuis: ⁊ illuminabit te xp̄s. Surge qui dormis in pctō. Nunq̄d q̄ dormit nō adijciet vt reſurgat. pš. xl. et exurge a mortuis. Surge pctōr ꝑ pn̄iam exteriorē. ⁊ illuminabit te xp̄s, in vita p̄ſenti ꝑ fidē ⁊ grām.

et in alia per ſpem ⁊ gloriã. Sic ſurrexit filius ꝓdigus q̃ dixit. Surgã et ibo ad patrẽ meũ. Luc.xv. Surge(inquit) pctõr vt dictum eſt de ſomno pctĩ: de luto luxurie: de terra auaricie: de q̃ete pigritie. Et ibo ad patrẽ meũ. Luc.xv. Ad patrẽ celeſtẽ q̃ eſt pr̃ miarũ: ⁊ deus totius cõſolationis. Qui pr̃ videlꝫ/offert remedia contra culpã: vtpote clementiã ⁊ veniã ⁊ indulgentiã de pctõ: qm̃ benign⁹ et miſericors eſt. Preſtat iſte pr̃ bñficia. ſ. creationẽ ꝯſeruationẽ in eſſe. Nũquid nõ ipſe eſt pr̃ tuus qui poſſedit te: ⁊ fecit et creauit te. Deut. xxxij. Itẽ largitur premia ſicut paterfamilias operarijs. bonũ viagiũ eſt ire ad talẽ patrẽ ꝓ indulgẽtia obtinẽda: ⁊ audacter dicere illud Luc.xv. Pater peccaui in celũ et coram te. Nũquid dauid pctõr dixit. ij. Reg. vlti. ⁊. j. Paral. xxj. Ego ſum q̃ peccaui. Greg. Hec ſunt humilitatis ĩſignia: iniquitatẽ ſuã quẽq3 cognoſcere: et cognitã voce cõfeſſionis aperire, dicat g̃ peccator cũ dauid. Tibi peccaui. ⁊ publice penituit. publice dixit: peccaui. Vñ dr̃ ꝙ propter pctm̃ ſuũ graue cõpoſuit illũ pſalmũ deuotũ. Miſerere mei de⁹. vbi deuote cõfitetur pctm̃ ſuũ: cũ dicit. Tibi ſoli peccaui: et malũ corã te feci. Ubi etiã in principio implorat diuinã miam quã inuenit: Modo quoq3 ſimili filius prodigus ſurrexit: et confeſſus eſt reatum ſuum: et receptus eſt et recõciliat⁹ a patre ſuo. Et hoc de primo principali.

Secunda pars.

Secundo principaliter introductum fuit vite bone profectus et ſtudium. vade

Primo o pctõr vade ad formicam: ⁊ diſce ſapientiam.

Scdõ vade ad mortem: quam habeas in memoriam.

Tertio vade ad infernũ: et eius recole miſeriam.

Quarto vade ad celum contẽplando ſanctorum gloriam.

Primo vade ad formicam. Prouerb. vj. Uade ad formicã o piger: ⁊ cõſidera vias eius: ⁊ diſce ſapiẽtiã. O piger vade. Uſq3 quo piger dormies? quando conſurges e ſomno? ibidẽ. Uade ad formicam per conſiderationem ⁊ imitationẽ. o piger excita pigritiã tuã ⁊ negligentiã tuã, diſce ſapiẽtiã. immo etiã alias virtutes. videlꝫ diſce in formica humilitatẽ: eſt em̃ aĩal paruũ. diſce in formica vitare ocioſitatẽ: eſt enim aĩal diligens. diſce a formica qualiter habebis ꝓſperitatẽ: eſt em̃ aĩal ꝓuidũ. diſce in formica charitatẽ: qm̃ adinuicẽ ſe ſupportant. diſce in formica facere pñiam: qr cito et non tarde incedit. diſce in formica honeſtatẽ ⁊ innocẽtiã: ſiquidẽ formica viuit de granis electis. ⁊ hoc deſignat honeſtatẽ. Uade ad formicã: et conſidera vias eius. hoc eſt operationes ei⁹. ſicut ipſa facit vade et tu fac ſimiliter. Uade o piger ad operandũ. nõ erubeſcas fieri diſcipul⁹ formice: cũ ſit magiſtra multarũ virtutũ.

Scdõ vade ad mortẽ. ⁊ iſta eſt via cõis vniuerſe carnis: per quã viam oẽs vadũt ad mortẽ: vt dicat mortalis hõ. Uadã expoliatus bonis tẽporalibus: etiã expoliatus amicis oĩbus: et nõ vadã ad mortem ſpoliatus meritis/⁊ gratijs/ac virtutib⁹. In iſta via ad mortem conſiderantˀ quatuor vie que ſunt valde difficiles.

Prima via eſt ad ingreſſum.

Scdã via eſt ad progreſſum.

Tertia via eſt ad egreſſum.

Quarta via eſt ad regreſſum.

Prima via eſt ⁊c̃. Ingreditur hõ in hũc mundũ paup ⁊ nudus. Iob. j. In via iſta ſunt tria mala. culpa: pena: ⁊ inopia. Primo culpa qm̃ oẽs naſcimur filij ire. Etiã ẽ ibi pena: vtpote dolor ex ꝑte pariẽtis. luctus ex parte naſcẽtis. Et eſt inopia: quia ſicut nudus ingrediˀ: ſic nudus egrediˀ. Mortalis hõ eſt quaſi equus vadens in ꝓliũ. Hiere. viij. qđ paratũ venit diabol⁹ cum duplici exercitu. cũ exercitu carnis/⁊ mũdi. et iſti tres inimici hoĩs faciũt tres acies cõtra hoĩem: ⁊ iõ quilibet mortalis hõ: vt nõ ſuccũbat in prelio: hꝫ accipe galeã ſpei: ſcutũ fidei: ⁊ calcaria charitatis: gladiũ prudẽtie: cingulũ tẽperãtie: loricã iuſticie: equũ fortitudinis: ⁊ cum armaturis hic accipere exercitũ fortiũ pugnatoꝝ ſocietatẽ iuſtoꝝ. Iudicũ. iiij. Uade ⁊ deſcẽde ⁊ duc exercitũ in mõtẽ thabor. Item ſcdõ eſt via in ꝓgreſſu periculoſa et certe laborioſa: in qua ſunt multe alie vie periculoſe: que ducũt ad mortẽ eternam: ſicut eſt via lutoſa carnalis luxurie. vt dicat aliquis illoꝝ. Uadam poſt amatores meos. Oſee. ij. Si ſit maſculus: vadã poſt amatrices meas. Nunquid ſalomon notabiliter ambulabat ꝑ viã iſtã cũ dicebat. Uadã ⁊ affluã delitijs: et fruar bonis. Eccles. ij. Eſt ⁊ alia via mõtuoſa in ꝓgreſſu. ſ. mõtuoſa vanitatis ſupbie: ꝑ quã ibat illa ſuperba agar fugiẽs a facie dñe ſue ſarai ꝓpter ſupbiã. Cui dixit angelus. Uñ venis: et quo vadis? Que r̃ndit. A facie ſarai domine mee ego fugio. Dixitq3 ei angel⁹ dñi Reuertere ad dñam tuã et humiliare ſub manu illi⁹. Geñ. xvj. Itẽ eſt hic in mundo via ſpinoſa: per quã incedunt auari: cupidi: ⁊ tenaces. ij. Eſdre. iiij. Accipit hõ gladiũ ſuũ ⁊ vadit in viã facere furta ⁊ homicidia: ⁊ mare nauigare ⁊c̃. Sũt etiã multe alie vie quas abſcõdit diabolus in progreſſu vite preſentis. Itẽ cõſideratˀ via ad egreſſum: ꝑ quã q̃s vadit ad mortẽ de qua. iij. Reg. xx. Uade ⁊ ꝯfortare ⁊ ſcito ⁊ vide q̃d facias. Sequenti em̃ anno rex ſyrie aſcẽdet cõtra te. rex ſyrie. i. diabolus q̃ eſt rex ſup oẽs filios ſupbie. Iſtas vias de ingreſſu progreſſu ⁊ egreſſu/fuerat expertus Ariſto. q̃ dixit qñ egreſſus eſt de hoc mũdo. Humiliatus intraui in hunc mundũ: anxius vixi: cõturbatus egredior/ inſcius/ et ignarus. humiliat⁹ ĩtraui in mũdũ. ſ. cũ fletu in culpa/⁊ nudus. anxi⁹ vixi cũ labore. qr hõ naſciˀ ad laborẽ. Iob. v. cõturbat⁹ ⁊c̃. vel ꝓpter grauitatẽ pctõꝝ: vel ꝓpter apparentiã vel preſentiã demonũ: vel ꝓpter apparẽtiam iudicij diuini: vel ꝓpter penã mihi paratã. Itẽ quarto conſideratˀ regreſſus: q̃ nõ eſt nec apparet. in lib. pſalmoꝝ pſ. lxxvij. Recordatus eſt qr caro ſunt: ſpũs vadẽs ⁊ nõ rediens. ad corpus in hoc ſeculo. In hui⁹ ſignũ dauid rex dixit de filio ſuo mortuo. Ego vadã magis ad eũ: ille võ nõ reuertetur ad me. ij. Reg. xij. Qñ aliquis vadit ⁊ mutat ſe de loco ad locũ ſine ſpe redeũdi: plura ſecũ defert. Ita nos moraliter q̃ habem⁹ ire ad aliud ſeculũ ſine ſpe reditus: plura bona nobiſcum portare debemus.

Tertio vade ad infernũ. Ad infernũ ire debem⁹ ſemel in die cõſiderãdo penã. circũiendo inferni officinas. vñ Anſel. in meditationibus ſuis. Cogitet (inq̃t) cogitet cor meũ q̃d fecit: q̃d meruit: deſcendat ad terrã tenebroſam ⁊ opertã mortis caligine. Cui alludit ſctũs Iob. x. Dimitte me vt plãgã paululũ dolorẽ meũ ⁊c̃. Et ſequitur ĩ meditatiõe Anſel. Mẽs mea cogitet ⁊ ꝯſideret q̃ ibi ſpectat tenebroſa aĩa mea intẽdat ⁊ cõtẽpleturˀ: videat et cõturbeˀ. quid eſt qđ aĩaduerto in terra miſerie ⁊ tenebrarũ: vbi null⁹ ordo: ſꝫ ſempitern⁹ horror inhabitat. Heu cõfuſio vlulantiũ: tumultus dẽtiũ ſtridẽtiũ: inordinata multitudo gemẽtium. ve ve ignis ſulphureus: flãme tartaree: vermes in igne viuentes: demones coardẽtes. Dicat ergo quilibet viator. Ego dixi in dimidio dierum meoꝝ vadã ad portas inferi. ad mortem: ad ſupliciũ: vel ad infernũ ꝑ cõſiderationẽ. q̃ſi ui reſiduũ annoꝝ meoꝝ: q̃diu viuerẽ dubitãdo. dixi nõ aſſerẽdo. ſ. nõ videbo dñm deũ in terra viuẽtiũ. qđ abſit. immo firmiter credo ⁊ ſpero: qm̃ videbo deũ in terra viuentiũ. et in pſ. xxvj. eſt ſcriptũ. Credo videre bona dñi in terra viuentium.

Quarto vade ad celũ ⁊c̃. quale viagiũ fecit xp̃s qñ dixit. Uado ad patrem. Ioh. xvj. Uado ad eũ qui miſit me. ibidẽ. ⁊ ca. vij. Et ad cõſolationẽ diſcipuloꝝ dixit. Expedit vobis vt ego vadã. Ioh. xvj. Uado parare vobis locum. eiuſdẽ. xiiij. Uadunt amici xp̃i poſt eũ per vias multas: Nam aliqui vadunt

Primo per viam obedientie.

Scdõ aliqui vadũt per viam amicitie.

Tertio aliqui vadũt per viam mĩe.

Quarto aliqui vadũt per viã concordie.

Dico primo ꝙ aliqui vadũt poſt xp̃m ꝑ viã obediẽtie: ſicut boni religioſi/vt dicat prelatus. Hõ ſum ſub poteſtate ꝯſtitutus habens ſub me milites: et dico huic vade: et vadit. Mat. viij. Boni religioſi ſunt milites dñi militãtes: negocijs ſecularibus non ſe implicantes: quia nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularib⁹. ij. Timoth. ij. Per iſtã viã nõ vadũt ſuperbi: q̃ relinquũt iter rectũ: et vadũt ad infernũ.

Itẽ ſcdõ vadunt boni per viã amicitie. In hui⁹ ſignũ dixit iacob ad ioſeph filiũ ſuũ Geñ. xxxvij. Uade et vide ſi cũcta proſpera ſint erga fratres tuos ⁊ pecora: ⁊ renũcia mihi q̃d agatur. Per iſtã viã nõ vadũt inuidi: q̃bus nõ placet ꝓſperitas proximoꝝ: immo nõ p̃nt eam videre. ſicut bufo odorẽ vinee florentis ſuſtinere nõ poteſt.

Itẽ tertio per viã mĩe vadunt quidam. Luc. x. Quis hoꝝ triũ videˀ tibi proximus fuiſſe illi qui incidit in latrones. At ille dixit. Qui fecit miam in illum. Uade et tu fac ſimiliter. Sed ſunt multi ſacerdotes et leuite: ⁊ pauci ſamaritani miſericordiã

facientes.contra illud. Si vis perfectus eſſe vade et vende omnia q̄ habes et da pauꝑibꝰ. Matth.xix. ¶ Item vadūt per viā concoꝛdie: q̄ ſunt pacifici cōſiderātes dictū ſaluatoꝛis. Si offers munus tuum ad altare: ⁊ ibi recoꝛdatꝰ fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliquid aduerſuꝫ te: relinque ibi munus tuū ante altare: et vade priꝰ recō ciliari fratri tuo ⁊c. Mat.v. Contra multos iracūdos: qui placari nō poſſunt: niſi vindictā viderint de offenſa. tn̄ ſcriptum eſt. Qui vīdicari vult: a dn̄o inueniet vīdictā. Eccl'i.xxviij. Igit̃ xp̄iane fidelis vide vias iſtas: ſerua obedientiā: dilige amicitiā: fac miaꝫ. inq̄re pacē/ atq3 ꝯcoꝛdiā: et ī extremis dicet̃ tibi: vade ī pace. ⁊ Eccl's ix. Uade et comede in leticia panē tuum: et bibe cū gaudio vinū tuum: qꝛ deo placent opa tua. Item Eccl'i.xvij. In partes vade ſeculi ſancti. Uade ad locum vbi eſt mā̄ſionum pluralitas: qꝛ in partes ibi eſt beatoꝝ ſanctitas: ⁊ beata eternitas. quia ſcl'i ſancti. et in ſcl'm ſeculi. Per oīa ⁊c.

¶ Dn̄ica.xv. poſt feſtū trinitatꝫ. Ser.j.

Que em̄ ſeminauerit homo: hec ⁊ metet. Gal'.vj. Teſte ſacro eloq̄o: Seminā̄t predicatoꝛes doctrinalē eruditionem.

Seminā̄t agricultoꝛes ad vite ſuſtentationem.

Seminant mali peccatoꝛes rixam et detractionem.

Prima pars.

¶ Primo ſeminant predicatoꝛes ⁊c.

de iſto ſemine Matth.xiij. Mar.iiij. ⁊ Luce.viij. Exijt qui ſeminat ſeminare ſemen ſuū. Exijt ſacerdos xp̄us ſeminatoꝛ caſti conſilij/ ſeminare ſemē ſacre doctrine luciferū. qm̄ Semen eſt verbum dei. Luc.viij. Et quare verbū dei ſemini cōparat̃: qꝛ ad modū ſeminis hꝫ

Primo virtutē fructificatiuam.

Scd̄o habet virtutē calefactiuam.

Tertio hꝫ virtutem nutritiuam.

¶ Primo hꝫ virtutē fructificatiuā. qꝛ ſicut ſemē ſeminatū in bona terra/ bonum ꝓducit fructū: ita ꝟbū dei p̄dicatū in coꝛde deuoti hoīs cuſtoditum/ fructificat et creſcit. Luce vbi ſupꝛa. Qui ſunt q̄ in coꝛde bono et optimo verbū retinent: et fructū afferunt. ¶ Item ſcd̄o ſemen hꝫ virtutem calefactiuā. qꝛ nō pōt viuere ſine naturali caloꝛe. Modo ſimili ꝟbū dei non pꝛoficit auditoꝛibus ſine charitate et dei dilectione. ¶ Item tertio ſemen hꝫ ꝟtutē nutritiuā. ſic verbum dei nutrit aīam ſicut ſemē nutrit coꝛpꝰ. Illud ſeminauit paulus in vniuerſo mūdo: cuiꝰ p̄dicatio totū mūdū docuit ⁊ inſtruxit. Illud ſemē ſuꝑſeminauerūt oēs apl'i qn̄ in oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ. Iſtud ſemē ſeminauerunt ſancti doctoꝛes p̄ſertim mēdicantes religioſi: et ſingulariter btūs Auguſt. doctoꝛ egregius. ac etiā ſctūs Thom̄. de aquino de quo cātamus. Seminauit hic largiter doctoꝛ ꝟtuoſus: metit illic feliciter victoꝛ glorioſus. Legit̃ in euāgelio Mat.xiij. et Mar.iiij. ⁊ Luc̄.viij. ꝙ ſemē ſemīatū fac̄ q̄ttuoꝛ ꝑtes: et vna pars ſolū fecit fructū et vna pars cecidit ſecus viā: ⁊ alia ſupꝛa petrā: et alia inter ſpinas: ⁊ alia in terrā bonā. Prima pars ſecus viā: et non fecit fructū: qm̄ volucres celi comederūt illud. Uolucres celi ſunt demones. ſm̄ Grego. in homelia: qui tētant pꝛauas cogitationes īmittēdo: īpediūt ne ꝟbū p̄dicatiōis ſeminatū atq3 auditū faciat fructū. Cuiꝰ figura p̄ceſſit.iij.reg.xxj. vbi legit̃. Achab ſi moꝛtuꝰ fuerit in agro comedēt eū volucres celi. Moꝛal'r achab ꝟbū dei: qd̄ ꝟbū dei moꝛtuū eſt ī auditoꝛe ꝓpt̃ defectū deuotionis. Itē impedit̃ ſemē illud qm̄ cōculcat̃ pedibꝰ hoīm. Per pedes intelligūtur honoꝛes/ dignitates/ gradus/ poteſtates/ et ſimilia: q̄ ſuꝑbi appetūt: quoꝝ pedes ad malū currūt ⁊c. Prouer.j. Iſta ſuperbia cōculcās verbū dei: eſt illa terribilis atq3 mirabilis ⁊ foꝛtis nimis beſtia quarta in oꝛdine quā vidit daniel. Dan̄. vij. que habebat dētes ferreos que deuoꝛabat ⁊ reliqua pedibꝰ conculcabat. Secūda pars ſeminis cecidit ſupꝛa petram: nec fecit fructū: qꝛ non habebat humoꝛē. Petra moꝛal'r coꝛ īuidi ⁊ iracūdi īduratū in malicia: vbi nō habitat humoꝛ diuine gr̃e: nec eſſe pōt: nec ꝑ ꝯſequēs fructificare pōt. Tale coꝛ indurat̃ vno mō ꝑ odiuꝫ bn̄faciendi/ tanq̄ꝫ ꝑ gelu frigidiſſimū. tale gelu expellit a coꝛde diuini amoꝛꝭ ignē ⁊ de tali duricia loq̇t̃ ſeneca epl'a.lxxxiij. ad lucillū. Duricia (inq̇t) eſt īſenſibilitas coꝛdis: qua hō nec ſe ſentit: nec aliū: nec pietate flectit̃: nec p̄cibus mouet̃: exēplis

non inducitur: minis non terret̃: bn̄ficijs indurat̃: flagellis nō erudit̃: frōtoſus ad impia: pꝛonꝰ ad illicita. Itē indurat̃ coꝛ hoīs pigri. Trā̄ſiui ꝑ agrū hoīs pigri. i. ꝑ coꝛ hoīs pigri. et ꝑ vineā viri ſtulti. et ecce totū repleuerāt vꝛtice. et operuerāt ſuperficiē eius ſpine. Prouerb.xxiiij. Ager deceptoꝛ mūdus. Tertia pars ſeminis cecidit inter ſpinas: nec fecit fructū: qꝛ ſpine exoꝛte illud ſuffocauerūt. Spine dicūtur bona tꝑalia: q̄ ſepe impediūt ne ſemē verbi dei fructificet in coꝛde auditoꝛis. Quarta pars ſeminis cecidit in terrā bonā et fecit fructū. Ubi ſciēdum ꝙ ſemen p̄dicationis ſiue ſancta p̄dicatio cū deuotione audita/ in coꝛde deuoti auditoꝛis ꝓducit duodecim fructꝰ. videlꝫ. nam

Primo illuminat per cognitioneꝫ. rōne primi cōparatur lumini.

Scd̄o inflā̄mat ꝑ dilectionē. ratione ſecūdi cōparatur igni.

Tertio cōpungit per contritionē. ratione tertij cōparatur malleo.

Quarto liquefacit ꝑ lachꝛymarū ꝓuocationē. ratione quarti cōparat̃ flamme.

Quinto reficit per ſapoꝛē. ratione quinti cōparatur pani.

Sexto ꝓtegit per virtutē. ratiōe ſexti cōparatur gladio.

Septimo confoꝛtat per longanimitatem rōne ſeptimi cōparatur verbo ſolacij.

Octauo cōfirmat per ꝑſeuerātiā. ratione octaui cōparatur verbo virtutis.

Nono mūdat ꝑ culpe ablutionē. ratione noni cōparatur verbo gratie.

Decimo ſanat ꝑ nature leſe tēperationē. rōne decimi cōparat̃ verbo ſalutis.

Undecimo gratificat per gr̃e infuſionem ratione vndecimi cōparat̃ ꝟbo iuſticie.

Duodecimo beatificat per vite eterne retributionē. ratione duodecimi comparatur vere vite.

Item ſemen ſancte p̄dicationis cōparat̃ ligno vite vbi ſunt duodecim fructus.

¶ Dico igit̃ primo ꝙ illud ſemen illuminat intellectū ⁊ facit cog̊ſcere deū ⁊ lumini cōpat̃. vn̄ in pſ̄.cxviij. Lucerna pedibꝰ meis ꝟbū tuū. Itē ſcd̄o inflā̄mat et inducit ad amoꝛē dei. ſic fuit ignis ī oꝛe helie ꝓphe. Eccl'i.xlviij. qm̄ ꝟbū eiꝰ q̄ſi facula ardebat. Itē tertio cōpungit coꝛ et quaſi malleus conterit ꝑ cōpunctionē et cōtritionē. Itē quarto liq̄facit ⁊ facit lachꝛymas generare. in pſ̄.cxlvij. Emittet ꝟbuꝫ ſuū et liq̄faciet ea. Itē quinto reficit. qm̄ Nō in ſolo pane viuit hō: ſed in omī ꝟbo qd̄ ꝓcedit de oꝛe dei. Mat.iiij. et Deute. viij. ⁊ Luc̄.iiij. Itē ſexto ꝓtegit ſicut gladiꝰ acutiſſimꝰ. de q̊ Ephe.vj. Galeā ſalutis aſſumite ⁊ gladiū ſpūs qd̄ ē ꝟbū dei. Itē ſeptimo cōfoꝛtat et dat ſpem ſalutꝭ. ī pſ̄.cxviij. Memoꝛ eſto ꝟbi tui ſeruo tuo: in quo mihi ⁊c. Itē octauo tale ſemen cōfirmat in oꝑe bono q̄tenꝰ ꝑſeueranter cōpleat̃ tale bonū opus. cui alludit verbum ꝓphe di. Uerbo dn̄i celi firmati ſunt. pſ̄. xxxvij. Itē nono ꝟbū dei mūdat. iuxta illud. Iā vos mūdi eſtis ꝓpter ſermonem quē locutꝰ ſum vob̄. Ioh̄.xv. Itē decimo ſanat. in pſ̄.cvj. Miſit ꝟbū ſuū ⁊ ſanauit eos. Itē vndecimo gratificat. ⁊ vltīo glorificat et beatificat. vn̄ Luc̄.xj. Beati qui audiūt ꝟbum dei: ⁊ cuſtodiūt illud. O q̄ꝫ mirabile ſemen. o q̄ꝫ mirabiles fructꝰ ꝓcedūt ex ſemine iſto. o q̄ꝫ libenter debet audiri verbum ſancte ſeminatū et pꝛedicatum. Et hec de primo principali.

Secūda pars.

¶ Secūdo pꝛīcipaliter

ſeminant agricultoꝛes ⁊c. Seuit yſaac in terra illa ⁊ inuenit in ipſo anno cētuplū. Gen̄.xxvj. Talis ſeminatoꝛ eſt homo elemoſynariꝰ pius et miſericoꝛs. elemoſyna bonū ſemen. Ubi ſciendū quoniā in ſeminando conſiderandū eſt.

Primo quid ſeminatur.

Secūdo vbi ſeminatur

Tertio quomodo ſeminatur.

Quarto quantū ſeminat̃.

Quinto quādo ſeminatur.

Sexto de quo ſeminatur.

Septimo ꝓpter quid ſeminatur.

¶ Primo q̇d ſeminat̃ bonū ſemē elemoſyna paupi elargita. ſm̄ Chꝛyſo. Elemoſyna dei ꝯſiſtit facile munꝰ impetrātis gr̃e: pctōꝝ vincula diſſoluit: fugat tenebꝛas: ignē extīguit: ꝟgo eſt hn̄s alas aureas pē natas et leues: et ſemꝑ an̄ ſoliū regale cōſiſtit. Et Caſſiod̄. in q̄dam epl'a. Semina (inq̇t) ſparſa ī ſegetē cōualeſcunt: ⁊ ivnū coarctata depereunt. Bonū g̊ ſemē ſeminaſti in agro. vt ager ſit paup vbi ſeminatur elemoſyna. ¶ Scd̄o videdū vbi ſeminat̃: qm̄ terra bona eſt vbi ſeminat̃: qm̄ ſemen cecidit in terrā bonā. Luce.viij.glo.

Terra bonā eſt cor obediens deo. vel ter-
ra bona bon⁹ paup. Ex quo ꝯcludit̄ ꝙ ele
moſyna debet prius dari ceteris paribus
paupi bono/ꝙ malo. ¶ Tertio vidēdum
eſt quō ſeminat̄. Ad hoc rn̄det ſcriptura.
qm̄ ſeminandū eſt tēpeſtiue. iuxta illud
Eccl'ſ.xi. Mane ſemina ſemē tuū. mane
hoc eſt tpe iuuētutis. Iuuētus eſt vnum
mane ī hoīe. ⁊ ſenect⁹ eſt vnū veſpe. ⁊ de
vtroqꝫ in pſ̄.lxxix. Mane floreat ⁊ trāſ-
eat. veſpere decidat induret et areſcat.
Ergo ſeminandū eſt in iuuētute. hoc eſt
bū operandum. nec eſt expectādū tēpus
ſenectut̄. g̊ mane ſemina elemoſynā pau
peri indigenti. Vel mane h̄ eſt in vita iſta
fac elemoſynā: non expectes mortē ad fa-
ciendū eā: qꝛ tūc iō das: qꝛ tecū ferre non
potes. Et nunqd ſeminandū ante ſe: non
poſt ſe. Ante ſe ſeminat q̄ ſeminat in vita
iſta. hoc eſt elemoſynā facit. ¶ Itē quarto
quantū ſeminandū. Rn̄det̄ ꝙ ſm̄ faculta
tem bonoꝝ tpaliū. et de hoc h̄r Tob. iiij.
vbi ſic. Qn̄o potueris ita eſto miſericors.
Si multū tibi fuerit: abundāter tribue. ſi
exiguū tibi fuerit: exiguū libēter īpartiri
ſtude. Premiū em̄ theſaurizas tibi bonū
in die neceſſitatis. qm̄ elemoſyna ab omi
pctō et a morte liberat: nec pmittit aīam
ire in tenebras. Fiducia magna erit corā
ſummo deo elemoſyna oībus faciētib⁹ eā
Sed quid dicit apl'ſ de quāto ſemine ſe-
minādo. Qui parce ſeminat dādo elemo-
ſynā paruam. parce et metet/ recipiendo
modicā retributionē. ⁊ q̄ ſeminat in bn̄di
ctionibus: metet de bn̄dictionib⁹ largam
bn̄dictionē. hoc eſt retributionē. ij. Cori.
ix. iuxta thema. Que ſeminauerit hō: hec
et metet. ¶ Quinto ſeminandū eſt de ſuo
nō de alieno. iuxta illud Mat. xiij. Mar.
iiij. ⁊ Luce. viij. Exijt q̄ ſeminat ſeminare
ſemē ſuū. Modo ſimili eſt faciēda elemo
ſyna de pprio. non de alieno. Tobie. iiij.
Ex ſubſtantia tua fac elemoſynam. Quid
pdeſt vnū oculū excecare vt alius videat?
Sed quid pdeſt ī aqua lutoſa ſe lauare?
In aqua lutoſa ſe lauat: qui de alieno fac̄
elemoſynā. ¶ Item qn̄ ſeminat̄. Ubi ſciē-
dū ꝙ multi ſūt modi elemoſynā faciēdi.
Primo latenter.
Secūdo celeriter.
Tertio compatienter.
Quarto humiliter.
Quinto hilariter.

Primo latenter: vt a ſolo deō qui videt
in abſcondito: p̄mium expectetur. Mat.
vi. Cum facis elemoſynam noli tuba ca-
nere ⁊c. Nō eſt faciēda patēter ad euitan
dū hypocriſim. Neſciat ſiniſtra tua q̄d fa-
ciat dextera tua. Secūdo celeriter: ne res
danda corrūpat̄: et dans qui tādiu ſerua-
uit maledicat̄. Iob. xxxi. Si negaui qd̄ vo
lebant paupib⁹: et oculos vidue expecta-
re feci. Si comedi buccellā meā ſol⁹: ⁊ nō
comedit pupillus ex ea. Tertio danda eſt
cōpatiēter qual'r faciebat Iob. Pater erā
pauperū. Iob. xxix. Et cōpatiebat̄ anima
mea paupi. eiuſdē. xxx. Quarto ⁊ quīto ſi-
mul danda eſt humiliter et q̄ſi hilariter.
vn̄ dans elemoſynā dꝫ habere in vultu hi
laritatē: in geſtu humilitatē: in dicto af-
fabilitatē. Iſtā humilitatē in dandis ele-
moſynis habuit btūs Ludouic⁹ francorū
rex: qui cōedebat de fragmētis pauperū
mendicantiū: vt habetur in legenda ſua.
¶ Itē ſeptimo ppter quid ſeminatur? Et
poteſt rn̄deri ppter varias ratiōes et di-
uerſos fines. Et ad quos fines dat̄ elemo
ſyna paupi? Rn̄det̄ ꝙ ppter q̄ttuor. qm̄
Primo elemoſyna ſatiſfacit pro peccatis
preteritis.
Scd̄o elemoſyna reſiſtit pctīs futuris.
Tertio elemoſyna liberat a morte eterna.
Quarto elemoſyna remunerat ī vita btā.
¶ Primo ſatiſfacit. nā ipſa elemoſyna eſt
emēda et ſatiſfactio pro pctīs. vnde inter
opa ſatiſfactoria. q̄ ſunt tria. ſ. elemoſyna
orō et ieiuniū: plus valet elemoſyna: qm̄
q̄ facit elemoſynā facit totū. orat: ieiunat
qm̄ obligat illū cui dat elemoſynā quate-
nus oret et ieiunet pro eo. Itē elemoſyna
reſiſtit pctīs. Ignē ardentē extiguit aq̄: ⁊
elemoſyna reſiſtit pctīs. Eccī. iij. Ubi ſciē
dum ꝙ pctm̄ mortale in ſcriptura vocat̄
diaboli ignis. Iob. xxxi. Ignis ē vſqꝫ ad
pditionē deuorās. Sicut em̄ diabol⁹ per
diuerſas tētationes nitit̄ accēdere iſtum
ignē peccati: ſic deus ordinauit de elemo
ſyna. qm̄ qui dat elemoſynā: que eſt aqua
mīe dei: extinguit iſtū ignem pctī ſi libere
detur ⁊ ex bona intētione ⁊ in charitate.
et non ſolū extinguit: immo pctō reſiſtit:
pctā phibet pctī reliquias expellēdo. Itē
tertio illud ſemē. ſcꝫ elemoſyna liberat a
morte eterna: et p̄miat in vita btā. Tobie
iiij. Elemoſyna ab oī pctō et a morte libe
rat: ⁊ nō patiet̄ aīam ire in tenebras. Fi-

ducia magna eſt corā ſummo deo elemo
ſyna oībus facientibus eā. ⁊ eiuſdem. xij.
Bona eſt orō cū ieiunio ⁊ elemoſyna: ma
gis ꝙ theſauros auri recondere: qm̄ ele-
moſyna a morte liberat. et ipſa eſt q̄ pur-
gat pctā: et facit inuenire vitā eternā.

Tertia pars.

¶ Tertium ſemen intro
ductū. ſemināt pctōres ⁊c. inter mortalia
ſemina mala q̄ ſunt pctā mortalia: ē vnū
ſcꝫ detractio ſeu diffamatio de quo Pro-
uerb. vi. Sex ſunt q̄ odit dn̄s: et ſeptimū
deteſtat̄ aīa eius. Primo odit de⁹ oculos
ſublimes. hoc eſt ſupbiā ſm̄ glo. Nā ſup-
bia odioſa eſt deo. qm̄ vnūquodqꝫ odit
natural'r ſuū ꝯriū: ſicut agnus lupum ⁊c.
ſed de⁹ eſt mitiſſimus: g̊ odit ſupbiā (al'ſ
hoīem ſupbū.) Scd̄o odit linguā menda
cē. Nec mirū: qm̄ ipſe eſt ꝟitas. Ioh. xiiij.
Ego ſum via veritas et vita. Tertio odit
de⁹ man⁹ effundētes ſanguinē innoxiū.
vtputa irā ⁊ homicidiū: qm̄ eſt piiſſimus
ipſe/ ⁊ ſine malicia. Quarto odit deus co-
machinās cogitatiōes peſſimas. hoc eſt
odit doloſitatē inuidie: cū ipſe ſit bonus
īmo optim⁹. Luc. xviij. Nemo bon⁹ niſi ſo
lus deus. Idē Mat. xix. ⁊ Mar. x. Quin-
to odit de⁹ pedes veloces ad currendū in
malū. hoc eſt in iniuſticiā ⁊ malignitatē.
cū ipſe ſit iuſt⁹. Qm̄ iuſt⁹ dn̄s ⁊ iuſticias
dilexit. in pſ̄. x. Sexto odit deus pferētēꝫ
mendacia. per hoc intelligit̄ oē pctm̄ lin-
gue. Zacha. viij. Loquimini ꝟitatē vnuſ-
quiſqꝫ cū proximo ſuo ⁊c. ſequit̄. et iura-
mentū mendax ne diligatis. Itē odit de⁹
teſtem fallacē: cū ſit rectus iudex. et dete
ſtetur illū qui ſeminat īter fratres diſcor-
dias. cū ſit pax nr̄a. Ephe. ij. cū ipſe ſit pa
cificus. de tali ſemine naſcitur illa meſſis
de qua Prouer. xxij. Qui ſeminat iniq̄ta-
tem. i. opa iniq̄tatis/ metet mala. i. mala
pene eterne. de quo ſemine qd̄ eſt pctm̄:
oritur fructus ille de quo Rom̄. vi. Stipē
dia peccati mors: grā autem dei vita eter
na. Cuius vite participes ⁊c.

¶ Dn̄ica. xv. poſt feſtū trinitatis. Ser. ij.

Scit enim pater
veſter qꝛ his oīb⁹ indiget̄
Mat. vi. c. Ut pdictū the-
ma concludat̄: talis ratio
ſeu ꝯſequētia inferatur.
Deus omniū noſtroꝝ defectuū/ errorum
et peccatoꝝ certā habet noticiā.
Eſt vniuerſoꝝ dn̄s: et pater piiſſimus: et
nobis demōſtrat magnā beniuolentiā.
Et cū habeam⁹ indigentiā et neceſſitateꝫ
nr̄is demerit̄ exigētib⁹: ſequit̄ ꝙ pater
noſter de his hꝫ certitudinē: et nullam
ignorantiam.
Ergo ſcit pater veſter ⁊c. qd̄ eſt thema p̄aſ
ſumptū. Cōſequētia ptꝫ ⁊ eſt neceſſaria:
qꝛ q̄libet ps āntis infert qual'ꝫ ptē ꝯñtis
ſed āns pbat̄ quātū ad vtrāqꝫ ſui partē.
¶ Dixi pmo ꝙ de⁹ oīm pctōꝝ et defectuū
nr̄oꝝ hꝫ pfectā cognitionē. qd̄ ſic declara
tur. nā deū nihil latet eoꝝ q̄ fiūt a q̄cūqꝫ
fiant. vn̄ ad Heb. iiij. Oīa nuda ⁊ aperta
ſūt ocl'is ei⁹. etiā dic̄. pſ̄. Dn̄s ſcit cogita
tiones hoīꝫ ⁊c. Iō h̄ dꝫ nob̄ magnū incu
tere timorē ī oīb⁹ agēdis. vn̄ boeti⁹ ī fine
vlti. lib̄. de ꝯſol̄. phie. Magna eſt vob̄ ſi
diſſimulare nō vult̄ neceſſitas īdita pbi
tat̄ cū an̄ oculos agat̄ iudicis cūcta cer
nēt̄. h̄ ille. Et ī hmōi pbationē legit̄. ij.
Macb̄. xv. ꝙ ille iudas machabe⁹ ſciens
ꝙ oīno nicanor dux elephātoꝝ demetrij
regi volebat cū eo cōmittere bellū in die
ſabbati: dixit ſibi iudas ⁊ q̄ cū eo erāt. Ho
norē tribue diei ſctīficatiōis: ⁊ honora eū
q̄ vniuerſa ꝓſpicit. Pꝫ igit̄ pma ps āntꝫ.
Scd̄a ps āntis fuit. eſt pr̄ oīꝫ nr̄m ⁊ nob̄
ſuū amorē oñdit. Ita dic̄ iacob⁹. Iac̄. i. c.
Voluntarie em̄ genuit nos ꝟbo ꝟitat̄. vn̄
ſicut pr̄ gignit filiū ad imaginē ⁊ ſilitu-
dinē ſuā. ſicut legit̄ Gen̄. v. ꝙ adā genuit
ſeth filiū ſuū ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā
Ideo poſſuꝫ vobis dicere qd̄ ſcribit̄. i. ad
Theſſa. v. Oēs vos filij lucis eſtis: ⁊ filij
diei. Si g̊ volum⁹ eſſe ei⁹ filij legitimi et
nō exheredari: imitemur prēꝫ nr̄ꝫ: nō ī po
tētia: nec ī ſciētia: ſed ī mīa. vn̄ Aug. ſup
illo ꝟbo. Eſtote miſeri. ſic et pr̄ vr̄ ⁊c. dic̄.
Inueniſti patrē imitare patrē. ſi eū imi-
tari nō vis exheredari diſponis. hec ille.
et hec quātū ad ſcd̄ꝫ. Tertia ps ſic pōt de
clarari. ꝙ. ſ. ppter nr̄a demerita īdigem⁹
mult̄. De⁹ em̄ ſcit ꝙ nos mult̄ īdigem⁹.
Primo veſtib⁹ ne frigore moriamur. iō le
git̄ Gen̄. iij. ꝙ fecit dn̄s de⁹ ade et vxori
ſue tunicas pelliceas ⁊ īduit eos. Scd̄o
īdigem⁹ cibo ⁊ potu: qꝛ al'r viuere nō poſ
ſem⁹. iō Gen̄. ij. dr̄ ꝙ cū de⁹ hoīeꝫ poſuiſſꝫ
ī paradiſuꝫ voluptat̄: dixit ei. Ex oī ligno
paradiſi comede. Et ꝙuis his īdigeam⁹:
tn̄ de acq̄ſitiōe taliū non debem⁹ ſolliciti
eſſe. Nā dicit Hiero. ī home. hodi. Labor

exercendus eſt: ſollicitudo autē tollenda. Et hoc eſt qđ dicebat etiā xp̄s Luc. xij. et declarat dicēs. Nolite ſolliciti eſſe aīe veſtre q̇d mãducetis: neqȝ corpori veſtro q̇d induamini. Aīa plus eſt ꝙ̄ eſca: et corpus plus ꝙ̄ veſtimētū. Cōſiderate coruos: q̄ nō ſeminãt neqȝ metūt: q̇bus nō eſt cellariū neqȝ horreū: ⁊ deus paſcit illos. Cōſiderate lilia agri quō creſcūt. nō laborant neqȝ nēt. Dico aūt vobis q̄ neqȝ ſalomō in oī gl'ia ſua veſtiebat̃ ſicut vnū ex iſtis. Si aūt fenū qđ hodie eſt in agro: et cras in clibanū mittitur: deus ſic veſtit ⁊c. Pater aūt veſter ſcit q̄ his oībus indigetis. Et hoc exponens Bern. ſic di. His indigetis: nō t̄n in his finis eſt ponēdus: ſȝ in regno dei. Et hec quantū ad tertiū: ⁊ ꝑ conſequēs apparet totū antecedens declaratū. Ad concludendū igit̃ nr̄m thema reſumat̃ p̄dicta cōſequētia. igit̃ pr̄ veſter hȝ ꝑfectā cognitionē ꝙ oībus his indigetis. ſunt verba thematis. ¶ In quibꝰ duo tãguntur.

Primo ꝙ deus claram habet certitudinē oīm que poſſent dici/fieri et contingere ſeu euenire. ſcit pater veſter.

Scđo ꝙ ꝓpterea ne homo decipiat̃: pluribus indiget: que ipſum ſciãt inſtruere ſeu erudire. oībus his indigetis.

Prima pars.

¶ Circa primū eſt ſciendū/ ꝙ cū deꝰ oēs creaturas ordinet ad ſuum finē: probari pōt ꝙ ꝓpriā cognitionē hȝ de oībus rebus: al's illas nō poſſet ad ſuos fines ordinare: niſi cognoſceret naturā de ipſis: iō oēs creaturas ip̄e cognoſcit ⁊ cauſas earū. Et hoc eſt qđ dicit Diony. vij. de diuinis noībus in hec v̄ba. Si ſm vnā cauſam deus oībus exiſtentibus eſſe tribuit: ſm eādē cauſam ſcit oīa. ⁊ ad Heb. iiij. Nō eſt vlla creatura īuiſibilis in cōſpectu eiꝰ. Et cū oīa tā preterita ꝙ̄ preſentia necnon et futura ipſe cognoſcit: quare ſcit oēs q̇ debēt ſaluari: ⁊ q̇ debent dānari. ¶ Sed ſunt circa dei preſciētiam quidā preſumptuoſi ⁊ curioſi qui duo maxime inquirere conſueuerūt. Unū quia cū ſcientia dei falli nō poſſit: ſi preſcit aliquē dānandū: opȝ eū dānari: ⁊ ideo nihil prodeſt agere bonum: ⁊ nihil obeſt facere malum. Scđm eſt quare deus creat vel naſci permittit quos ſcit eſſe damnãdos? ¶ Ad iſta aūt tribus modis reſpōderi pōt. Primus modus eſt noſtrā inſufficientiā profitendo. dicit enim philoſophus ꝙ intellectus noſter ſe hȝ ad manifeſtiſſima nature ſicut oculus noctue ad ſolē. ſi igit̃ intellectus noſter nō ſufficit cognoſcere manifeſta nature create: quō poterit intelligere occulta ſcientie diuine. Unde narrat Tullius in lib. de natura deorum: ꝙ quidam rex queſiuit a quodā pħo quid eſſet deus. et pħs ad reſpondēdum terminum poſtulauit. cui rex ſpacium trium dierum dedit. quo completo iterum terminū petiuit. et trium dierum adhuc terminum accepit. illo expleto adhuc maiorem terminum requiſiuit. cui rex. Video ꝙ me diludis. et ille. non facio domine: ſed deus eſt tam immenſus ꝙ̄ quanto de eo plus cogito: tanto plus in eo deficio: et quid dicam non inuenio. Secundus modus reſpondēdi eſt queſtionem queſtionibus refellendo. ⁊ iſtum modum traditum habemus a dño Mat. xxj. qui ait principibus ſacerdotum et ſenioribus in qua poteſtate faceret tot miracula interrogantibus. quibus ieſus reſpondit et dixit eis. Interrogabo vos et ego vnum ſermonem: quē ſi dixeritis mihi: et ego dicā vobis in qua poteſtate hec facio. Baptiſmus iohannis vñ erat: e celo an ex hoībus? Et q̄ noluerunt ei reſpondere: nec ſciuerunt: ait illis et ipſe. Nec ego dico vobis in qua poteſtate hec facio. Talibus igitur curioſis pro queſtionibus queſtio eſt reddēda: vt dum nō poſſunt r̄ndere ad minima manifeſta: deſinãt inueſtigare profunda. De his aūt minimis et manifeſtis aliqua exēpli gratia proponamus que Aug. in li. xxj. de ciuitate dei. c. iiij. ⁊. v. adducit. Primo q̄rit cū tria ſint lucidiſſima. ſ. oleū/argentū/⁊ ignis: et nihil habeant in ſe nigredinis: ⁊ cū nihil det qđ nō habet: q̇d eſt ꝙ oleū lucidum maculas nigras effundit. argentū candidū lineas nigras tingit. et ignis fulgidus ligna et paleas nigras facit: ⁊ omnia que lambit teterrima reddit. Secūdo querit. quid eſt ꝙ palee tante ſunt caliditatis: ꝙ poma cruda et immatura maturant: et tante frigiditatis ꝙ niues in media eſtate conſeruant ne fluant: cum tamen calidum et frigidum ſint omnino cōtraria: et duo contraria in eodem ſubiecto eſſe non poſſunt. Tertio querit de

quadā ficu egyptiaca: que ſi ponatur in aqua mox fundū petit: ibiqȝ madefacta ⁊ aqua repleta ad ſuperficiem redit: et ibi conſiſtit. Quarto querit de calce in qua ignis latens continetur: ⁊ cū naturaliter aqua ignē extinguat: et oleū nutriat: t̄n ſi quis aquā in calcē effundat: mox ignis latens feruere incipit: ⁊ ſi oleū adhibeat mox illū ignē extinguit. Quīto querit de adamante: que nullo ferro frangit̃. nullo cōſumitur igne: et cum hircino ſanguine frangi perhibet̃. Dicitur etiam ꝙ ī ethiopia eſt quedā calamita: q̄ ferrū non attrahit ſed repellit: ⁊ quedā alia q̄ in vno angulo ferrum attrahit: ⁊ in alio repellit. Sexto querit de duobus fontibus: quoꝝ vnus eſt in egypto ī quo faces extinguūtur accenſe et reaccendūtur extincte. Aliꝰ eſt apud garamantes qui in nocte eſt tã calidus vt non tangatur: ⁊ in die eſt tam frigidus vt nō bibatur. Igit̃ ſi homines curioſi iſtoꝝ ⁊ ſimilium neſciunt rationē reddere: deſinant celeſtia indagare. Tertius modus reſpōdendi/eſt rationibus ⁊ exēplis rationem aſtruendo. Primū igit̃ ꝙ diuina preſcientia nulli neceſſitatem inferat: oſtendit Boetius in. v. de conſolatione ratione et exēplo. Ratio eius eſt: qm̄ deus preſcit quedā futura de neceſſitate vt ſolē oriri. et quedā ex libera volūtate ſicut hunc currere vel aliquid opari. ⁊ ideo ſol neceſſario oritur q̄ deus ſic preſciuit et ordinauit. ⁊ homo volūtarie operatur q̄ deus ſic inſtituit ⁊ preſciuit. Illa ergo que ſunt a cauſa naturaliter operante: ventura ſunt. ſ. neceſſitate vel neceſſario. que v̄o a cauſa libere operante: vētura ſunt libere. q̄ deus ſic venire inſtituit et preſciuit. Exemplū tale ponit Boetius alicubi ſit aliquis terminus in quo ſit hō paratus ad ambulandū. alius aūt homo ſit ibi ſuper altam turrim p̄ſcius futuroꝝ q̇ moneat eum ne per viā ſiniſtrā incedat et ille contēnens ſiniſtram teneat et in latrones incidat: non fuit culpa ſpeculatoris q̄ hec preſciuit ⁊ maxime quia admonuit eū: ſed illius q̇ contēpſit. Poteſt ḡ dici ꝙ via dextera eſt penitentia que ducit ad celū. via ſiniſtra eſt pctm̄ qđ ducit ad tartarū. via media eſt pnīa impfectorum que ducit ad purgatoriū. Deus ergo ſcit quā viā quilibet eſt facturus: ⁊ monet ne per viam ſiniſtrā incedat; ſed aut ꝑ dexteram aut ſaltem per mediā vadat. ſi quis viam peccati eligit: et ad tartaꝝ deſcēdit non deo videnti et admonēti: ſed ſibi contēnenti imputari debet. Quia etiā dicit Auguſti. in lib. de p̄deſtinatione ſanctorum: ꝙ p̄deſtinatio dei multis eſt cauſa ſtandi: nemini eſt cā labēdi. Aliud exēplū eſt tale quare vulneratus medicinas req̄rit cum deus ſciat qñ eſt moriturus. ⁊ q̄re agricola terrā ſeminat: et vineam colit ex quo deus ſcit quos fructꝰ dȝ producere. Sed ſi vulneratus medicinam contēnit: mortē incurrit. ſi agricola terrā vel vineā non colit: fructus ſteriles habebit: quia deus ſcit futurū eſſe: ⁊ inſtituit ⁊ preſciuit ¶ Ad ſcđm quare ſcȝ deus creat vel naſci ꝑmittit: quos dānandos eſſe cognoſcit. Rñdet ipſe apl's ad Rom. ix. An non hȝ poteſtatem figulus luti ex eadē maſſa facere aliud quidē vas in honorē: aliud v̄o in contumeliā? Ubi dicit Augu. Ideo nō vtrumqȝ in honorē: ne hoc meruiſſe ſe exiſtimet. et non vtrūqȝ in contumeliam: vt iudicium mīa ſuperexaltet: ac per hoc ne dānatus ex debito de ſupplicio iuſte conqueratur: nec liberatus gratis de merito glorief̃. Auguſt. autem in enchiridion ad iſtā queſtionē reſpondet: dicens ꝙ deꝰ cū ſit ſumme bonus: non ſineret aliqđ malū eſſe in opibus ſuis: niſi adeo eſſet op̄s ꝙ de malis poſſet bona elicere. Quattuor igitur bona maxima de malis hominibꝰ deus elicit. Primo q̄ ex hoc boni meliores apparēt. ſicut et albū iuxta nigrū magis relucet. Aug. in enchiridiō. Illud qđ malū dr̄ bene ordinatū: ⁊ ſuo loco poſitū eminētiꝰ cōmendat bonū: vt magis placeant et laudabiliora fiant dū cōparant̃ malis. hec ille. Scđo q̄ ex hoc dei iuſticia cōmendat̃: cū vniuerſe vie dñi ſint miſericordia et veritas. ſi oēs ex mīa ſaluaret: non appareret eius iuſticia. et ſi om̄s ex iuſticia dānaret: non appareret eius mīa. velut ſi iudex oībus parceret: nō appareret iuſtꝰ. ⁊ ſi nulli vnꝗ̄ parceret: nō appareret pius. Tertio q̄ per malos boni exercentur: et maior eis corona preparatur. Si enim iudei mali non fuiſſent: nec chriſtus fuiſſet occiſus. ⁊ ſic homo nō fuiſſet redemptus: nec ſtephanus lapidatus: nec aliquis ſanctus per martyrium coronatus. Hec ſatis prolixe deducit origenes ſuper illud Numeri. xxij. Stetit an

gelus dn̄i in via cōtra balaā. dicit em̄ ſic.
Prouidentia dei omnia ita diſpoſuit: ꝙ
nihil ocioſum remanſit. maliciā nō fecit:
ſed inuentā ab alijs: cū prohibere poſſet:
nō ꝓhibuit. Si em̄ malicia nō eſſet: vir-
tus ꝯriū nō haberet: nec clareſceret. Tol
le maliciā fratrū ioſeph: ⁊ inuidiā ſimul
perimes. dei diſpēſationē: et q̄ in egypto
ꝓ ſalute oīm geſta ſunt. Si ioſeph nō vē
deret: ſomniū pharaonis non exponeret
nemo in egypto frumēta cōgregabit. egy
ptus peribit: ⁊ tunc ipſe iſrael et ſemē eiꝰ
querens panē: egyptū non ingredit: nec
in mirabilibꝰ dei egredit: nec fient virtu
tes quas fecit per moyſen et aaron. nemo
mare rubrū ſicco veſtigio trāſibit. nō da-
bitur manna: nec aqua de petra: nec lex ī
monte ſina. nullus in terra promiſſionis
intrabit. Tolle regis balac maliciā: nū̄ꝙ
erunt ꝓphie balaā. Aufer maliciam iude
et proditionem: auferes pariter et crucez
xp̄i et paſſionem. ſi non fuiſſet mors xp̄i:
nec fuiſſet reſurrectio eiuſdē: nec ſpes re-
ſurrectionis. Tolle aſtutias diaboli: et
non erit corona victorie legitime certāti.
ſi deſint obſiſtentes nō erūt agones. Nō
ſolum ergo bonis vtitur deus ad bonum
opus: ſed etiā malis. nā ſunt vaſa ad ho-
norē: et ſunt vaſa ad cōtumeliā: ⁊ vtraꝗ
neceſſaria. hec ille. Quarto quia de ma-
lis ſepe ſunt multi generati boni ⁊ ſancti
ſicut de eſau malo natꝰ eſt ſctūs Job. de
achaz malo ezechias bonus. de hereticis
petrus martyr egregius. ex ſpinis em̄ na
ſcitur roſa: ſed ſi ſpina penitus preſcinde
retur: nulla roſa naſceretur. ſeruat igitur
deus ſpinas: vt inde electas accipiat ro-
ſas. Et hec quantū ad primū.

Secūda pars.

Quātū ad ſecundum

dico ꝙ ꝓpterea ne homo decipiatur mul
tis indiget q̄ ipꝫ ⁊c. vt pro huiꝰ concordā
tia accedat illud ad hebre. v. cap̄. Rurſuz
indigetis vt vos doceamini. ſ. ea ſciētia ⁊
addiſcendo que vobis captent hic diui-
nam gratiam: et in futuro eius gloriam:
quam nobis ⁊c.

Dominica. xv. poſt feſtum trini-
tatis. Sermo. iij.

Querite primum

regnū dei. Mat. vj. Sicut
ſacra ꝓteſtatur ſcriptura:
Regnū dei gratis promit-
titur.
Juſto precio emitur.
Ante oīa queritur.

Primo Regnū dei ⁊c. de qua ꝓmiſſiōe
Luce. xij. Nolite timere puſillus grex. qꝛ
cōplacuit p̄ri veſtro dare vobis regnum.
Sed quibꝰ cōplacuit finaliter dare? Re-
ſpondeo ꝙ
Primo vere et non ficte humilibus.
Secundo mīam facientibus.
Tertio auariciā odientibus.
Quarto charitatē ſeruantibus.
Quinto patientiam in tribulatione ha-
bentibus.

Primo humilibus. Mat. xviij. Niſi cō-
uerſi fueritis et efficiamini ſicut paruuli
nō intrabitis in regnū celoꝝ. Ergo ſuꝑbi
nō intrabūt. quare? qꝛ in regno celoꝝ eſt
ſumma obediētia: ſumma concordia: ma-
gna ſufficiētia. et ſuꝑbi nō intrabunt: qꝛ
deo ſunt inobediētes. Propter primū ſu
perbi ſunt inſatiabiles: qm̄ ſuꝑbia eorū
aſcendit ſemꝑ. ſuperbi adinuicē litigātes
quia inter ſuperbos ſemꝑ ſunt iurgia.
Secūdo regnū dei ꝓmittit mīaz faciē-
tibus: qm̄ miſericordes opera mīe implē
tes inuitabunt valde liberalr. Mat. xxv.
Venite benedicti patris mei: poſſide-
te paratū vobis regnū a conſtitutiōe mū̄
di. et ibidem recitantur oꝑa mīe. vn̄ Pe-
trus damaſcen̄. ſuper autoritate allegata
de miſericordibus loquit in hunc modū.
In regno celoꝝ corā oībꝰ angelis: ⁊ corā
conſpectu reſurgētiū: ꝙ abel paſſus ſit:
ꝙ mundū noe ſaluauit: ꝙ fidē ſeruauit
abraā: ꝙ moyſes legē tulit: ꝙ petrꝰ crucē
aſcēdit tacet: ſed q̄d pauꝑ comedit nō ta
cet: di. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mādūcare
Tertio regnū dei promittit auariciam
odientibus. ſcriptū eſt Mat. v. Btī pau-
peres ſpiritu: qm̄ ipſorum eſt regnum ce-
lorum. Nunquid nauis exonerata citius
vehitur: et venit ad portum? Nunquid
ſcriptū eſt: qui diuitias habēt difficile re-
gnum dei intrabūt. Matth. xix. Mar. x.
⁊ Luce. xviij. Quarto ꝓmittitur regnū
dei charitatē ſeruantibus. Jaco. ij. Nōne

deus elegit pauperes in hoc mūdo diui-
tes in fide: et heredes regni quod repro-
miſit deus diligentibus ſe? Jtē ꝓmit-
titur patientiā in tribulatione habenti-
bus. iuxta illud. Per multas tribulatio-
nes opꝫ nos ītrare ī regnū dei. Act. xiiij.
Secundo principaliter regnuz dei emi
tur ⁊c. quibus monetis? Rn̄det Auguſt.
Pauꝑtate (inq̄t) emit regnū: labore re-
quies: dolore gaudiū: ignominia gloria:
morte vita. Et idē de ſpiritu et aīa. Ecce
venale eſt regnū dei: emere ſi vis, tātum
valet quantū habes. emit vidua duobus
minutis tantū: quantū petrus oīa relin-
quens: quantū emit zacheus dādo dimi-
dium patrimonij. Regnum dei tantū va
let quantum habes.
Tertio prīcipaliter regnū dei queritur
ꝓpter eius eternitatē: ſpecioſitatē: forti-
tudinē: precioſitatē: et tranquillitatem. ⁊
hoc dicūt verba thematis. Querite p̄mū
regnū dei. Vbi tria oſtendūtur.
Primo actus cū diligentia. querite.
Scd̄o modus cū aduertentia. primū.
Tertio finis cum mercede et glīa. regnū.

Prima pars.

Quātū ad primū ſciē-

dum ꝙ in inueſtigatione regni dei debet
Primo tempus. (aduerti
Secundo modus.
Tertio locus.
Quarto fructus.
Primo tēpus. et ſi loquamur de tempo
re querendi regnū dei: videlꝫ quo tꝑe eſt
querendū? Rn̄det ꝙ querēdū eſt de die:
non de nocte: tēpore preſenti: nō futuro.
Querendū eſt de die. Cant. iij. Per noctē
q̄ſiui quē diligit aīa mea. Queſiui et non
inueni. Per noctē intelligitur pctm̄. Job
iij. Pereat nox in qua dictū eſt: cōceptus
eſt homo. Querere regnuz dei in mortali
peccato / nō eſt tēpus aptum ad q̄rendū.
qm̄ in tali nocte. i. in tali tempore / nū̄ꝙ
inuenitur. ideo dr̄. Queſiui et nō inueni.
Sed in die querēdū eſt: ideo per diē intel
ligitur gr̄a. ergo tēpore gr̄e querit et inue
nitur. iō ſcribit paululū poſt in Cantic.
Cum ꝑtranſiſſet pctm̄: inueni quē diligit
aīa mea. Vel ꝑ noctē pōt intelligi mors:
in qua eſt grādis obſcuritas ſicut ī nocte
et ꝑ diē intelligit vita pn̄s. Ergo in vita
querendū eſt regnū dei: nō in morte. Vn̄
dānati qui ſemꝑ ſunt ī nocte. i. in morte /
q̄rent mortē et nō inuenient eā. deſidera
būt mori: et mors fugiet ab eis. Apoc. ix.
Jtē q̄rendū eſt regnū dei tꝑe pn̄ti: non in
futuro. nā mō clamat ad oſtiū: modo tē-
pus miſerendi. tunc tempus puniendi ſi-
ue premiādi. Nūc petite ⁊ accipietis. q̄ri
te et inuenietis: pulſate ⁊ aperiet vobis.
Matthei. vij. Luc. xj. et Johan. xvj.
Scd̄o principaliter requiritur modus
querendi. vt videlꝫ
Primo lingua feſtinet ad interrogandū.
Scd̄o oculi eleuent ad intuendum.
Tertio pes dirigat ad ambulandū.
Quarto virtus iuuetur ad perſeuerādū.
Sic querēdo regnū finaliter inueniet et
ꝑmiū: ſi lingua feſtinet ad interrogandū:
ſicut ioſeph fuit interrogatꝰ quid q̄rebat?
Rn̄dit fratres meos q̄ro. et finaliter īue-
nit eos. Gen̄. xxxvij. Sic inueniūt regnū
dei deuote orātes. Querite pacē ciuitat
ad quā trāſmigrare vos feci: ⁊ orate ꝓ ea
ad dn̄z. Hiere. xxix. Jſta ciuitas eſt regnū
dei: vbi eſt pax. ⁊ orādo q̄rit et inuenitur.
Eccl'i. vlti. Queſiui ſapiētiā palā ī orōne.
Scd̄us modus q̄rendi q̄tenꝰ eleuētur
oculi ad intuendū. Per hoc intelligit ꝙ
in q̄rendo regnū dei / dꝫ eſſe intētio recta
Sap. j. Jn ſimplicitate cordis q̄rēdū eſt
regnū dei. h̊ eſt bona ⁊ recta ītētiōe. mat.
vj. ⁊ Luc. xj. ſcriptū ē. Si oculꝰ tuꝰ fuerit
ſimplex: totū corpꝰ tuū lucidū erit. Que
v̄ba exponēs. b. Aug. loquit ꝑ hūc modū
Oculꝰ dr̄ intentio qua q̄s in oꝑe ſuo ſinē
q̄rit et intuet. Per corpꝰ v̄o tota conge-
ries operū intelligit. Cū autē oculus eſt
ſimplex: tūc eſt ītētio recta: qn̄ ſolū ī deū
et nō in aliud dirigit. et qn̄ ſic eſt: tūc to-
ta cōgeries operū v̄ture iuſticie corā deo
reſplēdet. Tertiꝰ modus q̄rendi regnū
dei / eſt ꝙ pes dirigat ⁊c. Hoc fit ꝑ ardētē
dilectionē. nā amor traxit btām magda.
ad q̄rendū dilectū ſuū xp̄m. cui fuit dictū
Mulier q̄d ploras: quē queris? Joh. xx.
Siquidē ipſa igne charitat accēſa: arde
bat deſiderio ipm̄ inueniendi. Mō ſimili
alie marie ſicut maria iacobi / ⁊ ſalome:
q̄bꝰ fuit dictū ꝑ angelū. Jeſuz q̄rit cruci
fixū. Matth. vlti. Marci. xvj. ⁊ Luc. xx.
Quartus modus q̄rendi regnū dei / ꝙ
aſſit virtus continuandi. et ꝑ hoc intelli
git virtꝰ ꝑſeuerātie: q̄ req̄rit ad īueniēdū
regnū dei. ī pſ. ciiij. Querite dn̄z et ꝯfir-

q̄uerite faciē eius ſemper. Bern̄. ſuper cā tica ſermo.xxiiij. Si nolumus fruſtra q̄re re dn̄m: queramus veraciter: queramꝰ fre quēter: queramus perſeuerāter: ⁊ nō que ramus pro illo: nec cū illo aliud: ſ; nec ab illo ad aliud cōuertamur. facilius eſt em̄ celū ⁊ terrā trāſire: q̄ vt ſic querens nō in ueniat: ſic petens nō accipiat: ſic pulſanti non aperiat. Sunt etiam alij modi que rendi: vtpote

Primo queramus ſapienter.
Secundo queramus diligenter.
Tertio queramus dolenter.

¶ Primo queramus ſapiēter cū regibus: qui ſtella duce queſierūt ⁊ inuenerūt pue rum cū maria matre eius. Mat.ij. In ta li inquiſitione debet ſemp̄ precedere ſtel la maria maris. Unde Bern̄. ſuper miſſus eſt. homel.iiij. ſic inquit. Inſurgūt vēti tē rationū reſpice ſtellā: inuoca mariā: ipſam rogans: nō deſperes: ipſam ſequens non devies: ipſa tenēte nō corruis: ipſa prote gēte nō metuis: ipſa duce nō fatigaris: ip ſa ꝓpitia peruenis. ¶ Scđo queramus di ligēter cum muliere que habet drachmas decē: que ſi perdiderit vnā: nōne accendit lucernā ⁊ querit diligēter donec inueniat. Luc.xv. Iſta eſt pſona ad modū mulieris grata deo: deuota: ⁊ pia: que habet drach mas decē: que ſunt decē precepta: vel de cem virtutes: que ſi perdiderit vnā magis precioſam. ſ. charitatē/ nōne querit eā di ligenter donec inueniat. Et in modo que rendi nota: qm̄ accēdit lucernā. hoc eſt ra tionē que aīe dr̄ eſſe lucerna: que tūc accē ditur: qn̄ ſenſualitas extinguit: ⁊ ratio in hoīe dn̄atur. Euertit domū. i. cōſciētiam: que tūc euertit: qn̄ de pctīs per verā peni tentiā et cōfeſſionē diligēter examinat: ⁊ ſic querit diligēter donec inueniat. ¶ Ter tio queramus dolēter cū maria et ioſeph: qui dolēter queſierūt xp̄m duodēnū. Luc. ij. et poſt triduū inuenerūt eū. et nos do lētes de pctīs poſt cōtritionem/ confeſſio nem/ et ſatiſfactionē inueniemus eum.

¶ Tertio principaliter in querendo conſi deratur locus: cauēdo maxime vt nō que ratur aliquo modo.

Primo in lecto carnalis delectationis.
Scđo in turba parētalis cognationis.
Tertio ī monumēto hereticalis opiniōis
Quarto in terra tp̄alis poſſeſſionis.

¶ Primo nō queratur in lecto ⁊c̄. vbi ſpō ſa querebat ſpōſum nec inuenit. Can̄.iij. In lectulo meo per noctē queſiui quē di ligit aīa mea. queſiui illum: et nō inueni. In tali loco querunt lubrici luxurioſi feti di: nec inueniūt. Itē nō inuenitur in loco parētalis cognatiōis: ſicut queſierūt ma ria et ioſeph inter cognatos ieſum xp̄m: nec inuenerūt eū ibi. in quo loco querūt eū frequenter ſuperbi in pompa mūdi: in comitatu dignitatis: a qua pompa et di gnitate frequēter originatur ſuperbia. de talibus ſuperbis loquitur ꝓpheta dauid pſ̄.iiij. di. Ut quid diligitis vanitatem: et queritis mendaciū. Itē nō inuenit in mo numēto: vbi mulieres nō inuenerūt eum querentes: vbi querunt eū infideles/ ſara ceni/ iudei/ ſciſmatici: quibꝰ loquebat ſal uator in euāgelio. Queretis me ⁊ nō inue nietis. et vbi ego ſum vos nō poteſtis ve nire. Ioh̄.vij. Itē nō inuenietur in terra ⁊c̄. vbi querūt eū terreni: cupidi: auari: te naces. Iſti querūt que ſua ſunt: non que ieſu xp̄i. iō apl's monebat conuerſos ad fi dem. Coloſ.iij. Que ſurſum ſunt querite: vbi xp̄s eſt in dextera dei ſedens. que ſur ſum ſunt ſapite: nō que ſuper terrā. Ergo regnū dei vbi dz q̄ri: ⁊ ī quo loco? Rn̄det

Primo in preſepio humilitatis.
Secundo in gremio virginitatis.
Tertio in templo orationis.
Quarto in alto contemplationis.

¶ Primo in preſepio humilitatis inuene runt paſtores. locus humilis: perſona hu milis. qm̄ ſic inuenerūt paſtores. Cur pa ſtoribus angeli apparuerunt magis q̄ re gibus: aut templi ſacerdotibus? certe pro pter humilitatē. ¶ Scđo querēdū in gre mio ⁊c̄. Ambro. in lib. de officijs. Tāta vir ginitatis gratia que meruit a xp̄o eligi vt eſſet corporale dei tēplū: in quo corporali ter habitauit plenitudo diuinitatis: Virgo genuit mūdo ſaluatorē: virgo peperit vi tam vniuerſo mundo. ¶ Itē inuenit in tē plo deuote orationis: et in ſchola doctri nalis eruditionis: vbi inuenit xp̄m mater eius ſedentem in tēplo in medio doctoꝝ. Luc.ij. ¶ Itē inuenit in alto ſancte cōtē plationis. Coloſ.iij. Si conſurrexiſtis cū xp̄o: que ſurſum ſunt querite: vbi xp̄s eſt ī dextera dei ſedēs. que ſurſum ſunt ſapite: non que ſuper terrā. Ubi querendū eſt re gnū dei oportebat inuenire. Anſelmus in quadā oratione ad filium dei cū dicebat.

Heu mihi dn̄e receſſiſti a me cōfortator vi te mee: nec valedixiſti (al's dediſti) mihi ingrediēs vias tuas: benedixiſti tuis: nec affui. eleuatis manibus a nube ſuſceptus es: nec vidi. angeli ꝓmiſerūt te venturū ⁊ rediturum: nec audiui. quid faciā? quo va dam? vbi te queram? vbi vel quando inue niam? quem rogabo ⁊c̄.

¶ Quarto principaliter et vltimo conſide ratur iſtius inquiſitionis fructus. Quera mus regnum dei ſicut infirmus

Primo propter adiutorium.
Secundo propter beneficium.
Tertio propter ſpei remedium.
Quarto propter premium.

¶ Primo ꝓpter adiutoriū q̄rit medicū. ⁊ obſeſſus q̄rit amicū. propterea turba q̄re bat tāgere xp̄m: q; virtꝰ de illo exibat. Lu ce.vj. Scđo ꝓpter beneficiū: qm̄ talis ſic querēs accipit bn̄dictionē a dn̄o. qm̄ hec gn̄atio querētiū deū. Itē queramꝰ ꝓpter ſpei remediū ⁊ refugiū. pſ̄.ix. Sperent in te q̄ nouerūt nomen tuū: qm̄ nō dereliq̄ſti querentes te dn̄e. Itē queramꝰ regnū dei ꝓpter premiū: leticiā: et gaudiū/ iuxta di ctū ꝓphete pſ̄.lxix. Exultent et letētur in te oēs q̄ querūt te. Cuius gaudij ⁊c̄.

¶ Dn̄ica.xvj. poſt feſtū trinitatis. Ser.j.

HUius rei gratia flecto genua mea ad patrē. Epheſ.iij.cap.

Pro nutrimento ⁊ ſuſtenta tione.
Pro documento et informatione.
Pro iuuamento in tribulatione.

Humiliter currit filius ad patrem dictan te hominis ratione.

¶ Primo ⁊ p̄ncipaliter ⁊c̄. dicit Ariſto. q̄ pr̄ tenet filio in educatione ⁊ de corpora li nutrimēto. quapropter legit Gen̄.xxvij. q̄ poſtq̄ yſaac benedixerat iacob: venit eſau clamās ad patrē quatenꝰ pr̄ daret ſi bi bn̄dictionē. Uidēs pr̄ q̄ nō poterat ne gare nutrimētū: rn̄dit. In pinguedine ter re ⁊ in rore celi deſuper erit bn̄dictio tua. Itē hoc qđ dr̄ apparet in filio ꝓdigo: qui poſtq̄ expēdit totū nutrimētū ſuū: ⁊ hoc illicite: habuit recurſum ad patrē: q̄ rece pit eū ⁊ pauit: q; ſibi negare nutrimētum non poterat. Luc.xv.

¶ Scđo principaliter introductū eſt pro documēto ⁊c̄. vn̄ teſte Ariſto. ſicut pr̄ filio de nutrimento: ita de documēto tenetur. hoc ſalomon videt aſſerere Prouer.j. vbi legit ſic. Audi fili mi diſciplinā patris tui ⁊c̄. Q̄r male accidit lucretio: q̄ habuit fili um nobilē: q̄ filiꝰ ꝓpter defectū doctrine pr̄is ſui. (⁊ q; nō correxit eū pr̄ de malis) ductus eſt ad ſuſpēdiū: ⁊ dū duceret oſcu latus eſt patrē: qui oſculando abſcidit na ſum ſibi cū dētibus dicēs: q̄ ipſe erat ſibi cauſa ſuſpēdij: cū nō docuiſſet eū: nec cor rexiſſet cū teneret. vt inq̄t Boe. li. de ſcho laſtica diſciplina. c.ij. Filij patrē neceſſe ē indulgere caſtigatiōi: magiſtrūq; diſcipu lum mores informare.

¶ Tertio p̄ncipal'r ꝓ iuuamēto ⁊c̄. In hu ius ſignū ieſus xp̄s filiꝰ dei pr̄is ī tribula tione poſitꝰ clamabat ad patrē: flexis ge nibꝰ orādo. ⁊ alibi legit. qm̄ clamabat ad patrē. Mat.xxvij. et Mar.xv. Deus meꝰ: deus meꝰ vt q̄d dereliquiſti me. Ad ꝓpoſi tū veniēdo lic; oēs hoīes cuiuſcūq; ſecte exiſtāt: ſint filij dei pr̄is ꝑ creationē: tamē xp̄iani fideles ſunt ſpūales filij ꝑ fidem et adoptionē: iuxta dictū apl'i Rom̄.viij. Ac cepiſtis ſpm̄ adoptionis filioꝝ dei: ī quo clamamꝰ abba pr̄. Et ſicut nos fideles ha bemꝰ vnū patrē in celis: qm̄ vna eſt fides: vnū baptiſma: vnꝰ deus ⁊ pr̄ oīm. Ephe. iiij. Ita etiā ſumꝰ oēs filij vnīꝰ mr̄is q̄ eſt eccl'ia. ex̄ de ſum. trini. et fide catholi. c.j. Una eſt fideliū mr̄ vniuerſalis eccl'ia. Cla mamꝰ ad iſtū patrē genibꝰ flexis ꝓpt' tria.

Primo poſtulamus ꝓtectionē fidei: que nos ſuſtētat. quoad primum.
Secundo directionem in negocio quod nos inquietat.
Tertio cōſolationem propter malū quod nos tormentat.

Prima pars.

¶ Primo ⁊c. que eſt vita nr̄a? quid eſt illud qđ ſpūaliter nos ſuſtē tat? illud eſt catholica fides. Nā ſcriptū ē Abachuc.ij. ad Heb.x. et ad Gala.iij. Iu ſtus autē ex fide viuit. Quid valeret ieiu nare: orare: elemoſynas dare: ⁊ alia bona opa facere ſine fide? Penitꝰ nihil quoad vitā ⁊ ſalutē eternā. Iſta fides eccl'ie ī grā di ꝑiculo eſt. qm̄ periclitari pōt: nō tn̄ ſub mergi. Pro iſta fide periclitāti oramus in forma qua orauit daniel vt hr̄ eiuſdē.vj.c. Ingreſſus eſt domū ſuā: ⁊ apertis feneſtris in cenaculo ſuo ꝯ hierl'm: tribꝰ tēporibus

in die flectebat genua ſua et adorabat: et
confitebať corã deo ſuo. ⁊ miſſus eſt in la
cũ leonũ ⁊c. Moraliter q̃libet nr̃m eſt da-
niel: q̃ interpretať iudiciũ dei. q̃libet cor-
rigat vitã ſuã: q̃libet cõfiteať corã deo pa
tre. q̃libet ſatiſfaciat ſi teneť. q̃libet faciat
iudiciũ de ſeipſo: poſtmodũ ingrediať do
mũ cõſciẽtie ſue. Sed q̃d cenaculũ? quid
porte cenaculi? q̃d hierl'm? Cenaculũ cor
hoĩs. ſ. q̃s in corde iniurias remiſerit: deũ
et ꝓximũ dilexerit: cõtritus corde fuerit:
bonũ cogitauerit: tũc erũt aperte feneſtre
cordis: ⁊ deus pr̃ ingredieť preſtãdo auxi
liũ. Apoc. iij. Ecce ſto ad oſtiũ ⁊ pulſo. Si
quis audierit vocẽ meã et aperuerit mihi
ianuã intrabo ad illũ: et cenabo cũ illo: et
ipſe mecũ. Trib⁹ tpibus flectam⁹ genua:
qm̃ ꝓ trib⁹ pr̃i nr̃o deuote ⁊ hũiliter ſup-
plicare debemus: que tria superi⁹ introdu
cta fuerũt. Orabimus deũ patrẽ in forma
qua ipſum Anſel. venerabilis orabat ſic.
Omnipotẽs deus: et miſericors pr̄: et bo
ne dñe/ grãs tibi ago: laudes et p̃ces offe
ro: cõuerte luctũ noſtrũ in gaudiũ: noſtrã
tribulationẽ in ꝯſolationẽ. dñe de⁹ meus
eſto adiutor meus: cuſtodi partẽ tuã: ꝑpi
tiatione ꝑpetua cuſtodi eccleſiã tuã: nẽpe
flagellis tuis fragilitas nr̃a frãgitur: vita
nr̃a in dolore ſuſpirat: intẽde voci orõnis
mee: pater de celis deus rex meus ⁊ deus
me⁹. Sed de iſta genuflexione eſt notãdũ
ꝙ genuflexiones fiunt in eccleſia multis
de cauſis.

Primo ꝓpter reuerentiã ⁊ honorem.
Scd̃o ꝓpter precũ efficaciã et valorem.
Tertio ꝓpter deuotionis feruorem.
Quarto ꝓpter humilitatis ſplendorẽ.

¶ Primo fiũt ⁊c. ꝓpter iſtã cauſam flecti-
mus genua: cũ caniť. Gratias agam⁹ dño
deo nr̃o. ſ. ꝓpter reuerẽtiã trinitatis. ⁊ in
ſymbolo ad. Ex maria virgine: et hõ fact⁹
eſt. ꝓpter reuerentiã incarnationis. et ad
Salue ſancta parẽs. ꝓpter reuerẽtiã vir-
ginis marie. Propter iſtam cauſam flecti
mus genua corã papa: corã prelatis: corã
regibus/ et principib⁹. Propter iſtam cau
ſam ſerui regis aſueri flectebãt genua co-
rã aman excepto mardocheo. Heſter. iij.
¶ Scd̃o flectimus genua ꝓpter precũ ma
iorẽ efficaciã. ob quã cauſam btũs ſtepha
nus flexis genibus orauit ꝓ inimicis exi-
ſtẽs in martyrio. Acť. vij. Ad idẽ daniel ſi-
cut dictũ eſt: ⁊ nos in principio horarũ de
bemus diebus ferialibus flectere genua.
Item in quadrageſima in miſſa. ¶ Tertio
flectimus genua propter deuotionẽ: ſicut
ſalomon poſt dedicationẽ tẽpli orabat ſic
deuote corã deo ⁊ corã multitudine popu
li. iij. Reg. viij. et. ij. Paralip. vj. Sic nos
flectimus genua corã altaribus vbi eſt cor
pus xp̃i. imaginibus ſctõrũ ⁊c. ¶ Quarto
flectimus genua ⁊c. ſicut fecit quinquage
narius corã helia cauſa humilitatis. non
ſic fecerũt: immo ſuperbe fuerũt locuti et
male accidit eis. iiij. Reg. j. Iſta genuum
flexio non eſt contẽnenda: immo cũ laudi
bus proſequẽda: qm̃ autoritatẽ habet

Primo a regibus.
Secundo a leuitis.
Tertio a ſacerdotibus.
Quarto a prophetis.
Quinto a chriſto.
Sexto ab apoſtolis.

¶ Primo a regibus ſicut p3 de ſalomone
qui flexis genib⁹ orabat in tẽplo. iij. Reg.
viij. ⁊. ij. Paral'. vj. ¶ Secũdo a leuitis. ij.
Paral'. xx. qui laudauerũt deũ flexis geni
bus cũ leticia. ¶ Tertio a ſacerdotib⁹. vñ
eſdras. j. Eſdre. ix. dixit. Curuaui genua
mea: ⁊ expãdi manus meas ad dñm deum
meũ. ¶ Itẽ a ꝓphetis ſicut dictũ eſt a fra
tribus de daniele. Daniel'. ix. ¶ Itẽ habet
autoritatẽ a xp̃o qui poſitis genibus ora
bat ſicut dictũ eſt. Lu. xxij. ¶ Itẽ ab apl'is
ſicut p3 de paulo in themate. Hui⁹ rei gra
tia flecto genua ⁊c. Patet etiã de btõ bar
tholomeo: q̃cẽties in die flectebat genua:
et centies in nocte. Patet etiã de btã ma-
ria: et iacobo minore: et multis alijs.

Secunda pars.

¶ Secũdum principale

eſt grande negociũ ꝓpter qd̃ flectimus ge
nua ad patrẽ. vnum negociũ ſigillatim ſe
cretũ: vñ dictũ eſt dñis vicarijs hui⁹ eccle
ſie intimatũ qd̃ eſt grãde: qd̃ eſt ſimile in
ſpecie: nõ fuit auditũ. et illud negociũ tã-
git caput: mẽbra toti⁹ corporis myſtici. et
ad illud negociũ declarandũ deficit cõſi-
liũ humanũ: iõ merito recurramus ad cõ
ſiliũ diuinũ deprecãdo ſpm̃ſctm̃: quaten⁹
mittat vnũ de donis qd̃ vocať conſilium:
quatenus dirigat ad vitandũ ⁊ expellen-
dũ ſciſma peſtiferũ; iõ flectim⁹ genua ad
patrẽ. ⁊ de iſta genuflexione habeť in ſcri
ptura. ij. Paral'. vj. vbi habeť/ ꝙ ſalomon

flexis genibus palmis eleuatis in celũ ſic
orabat. Dñe deus iſrael nõ eſt ſimilis tibi
deus in celo ⁊ in terra: q̃ cuſtodis pactũ ⁊
miãm filijs tuis: qui ambulant corã te in
toto corde ſuo ⁊c. ſequiť. Exaudi dñe de
celo: et dimitte pctã ſeruis tuis. ⁊ populi
tui iſrael. et doce eos viã bonã per quã in
grediãtur. Idem hr̃. iij. Reg. viij. Cũq3 ſa
lomon cõpleſſet preces: ignis deſcẽdit de
celo: et deuorauit holocauſta ⁊ victimas.
Salomõ interpretať ⁊ deſignat quẽlibet
noſtrũ qui cũ pace cõſciẽtie debem⁹ flexis
genibus implorare deũ patrẽ: quaten⁹ di
rigat cõſiliũ habitũ ſup vnione ſacroſan-
cte matris eccleſie optata a cunctis fideli
bus xp̃ianis. ¶ Ubi queriť vñ habuit or-
tũ et exordiũ cõciliũ? Rñdetur ꝙ a roma
nis: qui tractãtes cões cauſas ꝯueniebãt
in vnũ et reſpublicas cõi intẽtione tracta
bant. Nũc petimus genibus flexis quate
nus cõciliũ habitũ ſuper vnione ſctẽ ma-
tris eccleſie ꝓſpereť ſicut ſperamus. quo
niã per cõſiliũ bonũ reſpublica guberna-
tur: motus ſubitus refrenať: vicinũ peri-
culũ cauetur. Primo per cõſiliũ bonũ ⁊c.
Ecci. xxxij. Sine ꝯſilio nihil facias: ⁊ poſt
factum nõ penitebis. Prouer. iij. Cuſtodi
legẽ meã atq3 conſiliũ meũ. et loquiť pre-
lato atq3 principi q̃ reipublice ſunt recto
res atq3 gubernatores. Narrãt aſtrologi
ꝙ per cõmertiũ (al's cõmotionẽ) planeta
rũ in ſignis ⁊ domibus ſuis tẽpora mutã
tur ⁊ regũtur: et multa mirabilia apparẽt
in mũdo: et ex hoc eueniũt bona: et inter-
dũ etiã mala. Sic moraliter per cõmertiũ
(al's cõmotionẽ) multorũ ſapiẽtũ cõcilia
celebrãtur: immo tota mũdi machina gu-
bernať. et ſi cõſiliarij ſunt boni: bona eue
niunt. ſi ſunt mali mala. A conſiliario ſer-
ua animam tuam. Eccl'i. xxxvij.

Tertia pars.

¶ Tertio p̃ncipaliter pe

timus conſolationẽ: qm̃ deſolata eſt eccle
ſia: nec eſt qui cõſoletur eam: niſi tu deus
pr̃ nr̃. Bñdictus deus ⁊ pater dñi nr̃i ieſu
xp̃i pater miãrũ ⁊ deus totius conſolatio
nis: qui cõſolatur nos in omni tribulatio
ne noſtra. ij. Cor. j. eadẽ ſnĩa habetur ad
Ephe. j. ⁊. j. Peť. j. Magna eſt eccleſie mi
litantis tribulatio: magna indiget conſo-
latione. dicat ergo popul⁹ xp̃ianus illud
Michee. vj. Quid dignũ offerã dño? cur-
uabo genu corã excelſo. qm̃ ſalus eſt oĩb⁹
timẽtibus nomen ſuum. ¶ Sed hic queri
tur quibus datur cõmuniter iſta conſola-
tio a deo? Reſpõdetur ꝙ datur quattuor
generibus hominum.

Primo humilibus.
Secundo lugentibus.
Tertio deum timentibus.
Quarto patientibus.

¶ Primo dať cõſolatio humilib⁹. ij. Cor.
j. Qui cõſolatur humiles cõſolatus eſt et
nos. ⁊ Iudith. viij. Expectemus humiles
cõſolationẽ eius. Itẽ dať lugẽtibus. Itẽ
datur deũ timẽtibus. Luc. ij. Symeõ ho-
mo iuſtus ⁊ timoratus expectabat cõſola
tionẽ. Itẽ datur patiẽtibus. Ecci. j. Uſq3
in tẽpus ſuſtinebit patiẽs: ⁊ poſtea reddi
tio iocũditatis. Per multa tp̃a expectaui
mus catholicam vnionem et cum patien-
tia magna exiſtimãtes ꝙ nos turbati per
patientiam et tribulati obtinebimus fle-
xis genibus deprecãdo a deo patre quod
optamus. qm̃ ipſe eſt talis pater q̃ offert
remedia: confert beneficia: largiť premia.
Omne datum optimum: et omne donum
perfectũ deſurſum eſt deſcendens a patre
luminũ. Iaco. j. Chryſ. A patre luminũ: a
datore virtutum: vel a reparatore xp̃iano
rum fide credẽtium: ad illũ dñm et deum
patrem noſtrum. a quo eſt omne datum
optimũ. ſ. naturale. et omne bonum. ſpiri
tuale. eſt deſcendens. i. emanans ⁊ fluẽs.
debemus curuatis genibus recurrere vt
clamet quilibet chriſtian⁹. Pater mi cur-
uabo: ſupple ad te. genu: cordis mei in tã
ta tribulatione. Michee. vj. Ex ſupradi-
ctis merito poſſumus concludere quoni-
am attento ꝙ fides eccleſie ſpiritualiter
nos ſuſtentat: et attento negocio et auxi-
lio quod ſe preſentat. attẽta etiam tribu-
latione que tam diu nos coarctat: nõ mi-
rũ ſi huius rei gratia flectimus genua ad
deum patrem que ſunt verba in principio
ſumpta. In quibus verbis conſidero iſti-
us curuationis

Primo cauſam. huius rei gratia.
Scd̃o modum. flecto genua.
Tertio finem. ad patrem.

Cauſa eſt euidens. modus conueniens. fi
nis bonus competens. ſ. corde deuoto cũ
deuotione. flectamus genua ad patrẽ pro
aliquo ingenti: tñ expedienti ad ſalutem/
non negabit. Quodcũq3 petieritis patrẽ

in nomine meo det vobis. (inquit xp̄us Joh.xv.) Si petamus panē dabit. ſi la-
pidē nō dabit. ſi vinū dabit. ſcit em̄ pater
quid neceſſe eſt. Paulus ap̄lus curuauit
genua et orauit. Actu.ix. In noīe ieſu oē
genu flectat̄ celeſtiū terreſtriū et inferno
rū. Philipē.ij. et oīs lingua confiteat̄. q̄
dn̄s noſter ieſus xp̄s in gloria eſt dei pa-
tris. Ad quā gloriā nos ꝑducat ille dei fi
lius: q̄ in trinitate ꝑfecta viuit ⁊ regnat.

¶ Dominica.xvj. poſt feſtum trini-
tatis. Sermo.ij.

Ecce defunctus

efferebatur filius vnicꝰ ma
tris ſue. Luce.vij. Deuotus
contēplator in ꝟbis preaſ-
ſumptis pōt per ordinem
quattuor contēplari: vtpote
Primo vnā patentē demōſtrationē. ecce.
Scd̄o vnā terrētē reſolutionē. defunctꝰ.
Tertio vnam impotentem ſuſtentationē.
efferebatur.
Quarto vnā placentem dilectionē. filius
vnicus.

Prima pars.

¶ Primo ⁊c. vbi dicitur

ecce. maxime demōſtrat illud aduerbium
hoīem virtuoſum ꝟtutibꝰ plenū. Zacha.
vj. Ecce vir oriēs nomē eius. Uir a ꝟtute.
vn̄ virtus reddit hoīem ꝟtuoſum: immo
etiā virtꝰ eius opꝰ reddit bonū. Homini
ꝟtuoſo debet̄ honor ⁊ laus: et hoc ratiōe
virtutis. vn̄ Augu. lib. de arti. Uirtus eſt
bona qualitas: qua recte viuit̄: qua nemo
male vtitur: quā deꝰ in nobis/ ſine nobis
operatur. Magnā dignitatē demōſtrat il-
lud aduerbiū ecce. vbi d̄r. Ecce vir oriēs.
res valde digna virtus: cuiꝰ dignitas de-
riuat̄ a dignitate dantis. ſ. a dn̄o virtutū
qui eſt deus. Itē deriuatur virtutꝫ digni-
tas ab illis quibus dat̄: q̄ non datur niſi
bonis: iuſtis: et dignis: et amicis dei. Si
quidē virtꝰ eſt que mala ꝯuertit in bonū.
Homo ſine virtute eſt quaſi arbor putri-
da et ſicca: q̄ nō facit fructū. īmo eſt etiaꝫ
ſicut corpus ſine aīa. et hoc ſit dictum de
hoc aduerbio: Ecce

Secūda pars.

¶ Secūdo pricipaliter

implicatur hic vna terrens reſolutio: vbi
dicitur. ecce defunctus.
Ecce terribilē mutationē defunctus.
Ecce generalē reſolutionē defunctus.
Ecce flebilem lamentationē defunctus.
Ecce crudelē ſeparationē defunctus.
¶ Primo ecce terribilē mutationē defun-
ctus. vn̄ mutat̄ defunctꝰ multipliciter, vi
delꝫ. primo mutatur defunctus.
De exiſtētia in non entitatem.
De potentia in infirmitatē.
De opulentia in paupertatem.
De pulchritudine in deformitatem?
Et quid cadauer quantū ad corpus? gran
dis mutatio eſt q̄n hō in morte fit nō hō.
Scd̄o mutat̄ defunctus ⁊c. defunctus an̄
mortē poterat ambulare: poterat loqui:
poterat ſe defendere: poterat ſe iuuare:
ſed poſtꝙ̄ defunctus eſt: totum perdidit.
magna mutatio eſt. Item tertio mutatur
de opulētia in paupertatē. ante mortem
habet aliquid defunctus: q̄m ad minꝰ ha
buit linguam cū qua potuit mendicare:
et acquirere victū ſuū. habuit manus cū
quibus potuit operari. et pedes cū q̄bus
potuit ambulare. Sed poſtꝙ̄ defunctus
eſt: quid habet? nihil: niſi ꝙ tranſit tota-
liter nudus ⁊ pauꝑ. q̄m nihil portat ſecū
niſi bona que fecit. Nihil inuenerunt oēs
viri diuitiarū/ defuncti in manibus ſuis.
pſ̄. lxxv. Quarto mutat̄ defunctꝰ de pul-
chritudine in deformitatē. Homo viuus
quantūcūqꝫ fuerit pulcher in vita: defun
ctus fit turpis: pallidus: et ſine colore:
vt dicat̄ defuncto. Mutatꝰ eſt color opti
mus. Threñ. iiij. et Job. xiiij. Expecto do-
nec veniat īmutatio mea. ⁊ A mane vſqꝫ
ad veſperaꝫ immutabitur tempus. Eccli.
xviij. ¶ Scd̄o ecce generalē reſolutioneꝫ
defunctus. q̄m omnes morimur ⁊c. ij.
Reg. xiiij. Et ſtatutū eſt hoībꝰ ſemel mo
ri. ad hebre. ix. Moritur fortis: morit̄ no-
bilis: morit̄ diues: moritur ſapiēs: morit̄
magnꝰ in dignitate ⁊ poteſtate: moritur
ſenex et iuuenis: morit̄ cōmunis hō qui
naſcit̄: vn̄ verſus. Eſt cōmune mori: mors
nulli parcit honori. Forma genus mores
ſapiētia vis et honores: Nō retinent ho-
minē quin redit in cinerem. ⁊ ſic moritur.
¶ Tertiū ecce flebilem lamentationē: de-
functus. Nam mors eſt lamentabilis: q̄m
mors eſt amara. Ecc̄i. xlj. O mors ꝙ̄ ama
ra eſt memoria tua. Merito amara mors
eſt memoria tua. merito amara mors: ⁊ ꝑ
conſequens lamentabilis. preſertim
Primo propter circundantem dolorem.
Scd̄o propter inferni timorem.
Tertio propter peccatorum ruborem.
Quarto ꝓpter diaboli preſentis horrorē.
¶ Primo mors lamētabilis propter circū
dantē dolorē. qui morit̄ circundatur mul
tis doloribꝰ ꝓpter violentiā maximā que
apparet: immo eſt in ſeparatiōe aīe a cor-
pore: vbi cor ſcindit̄ in duas ꝑtes: vbi frā
gūtur vene ⁊ nerui in corpore: vbi non ſo
lū vnꝰ dolor: immo multi naſcūtur/ iuxta
illud pſ̄. xvij. ⁊. cxiiij. Circundederunt me
dolores mortis. ¶ Itē mors eſt lamētabi-
lis ⁊ amara. In morte eſt amariſſimus ti
mor: q̄m q̄ morit̄ timet iudiciū dei: timet
ſnīam quā expectat: timet penā inferni: ⁊
inferni pericula. iō ſequit̄ in ꝓphetia da
uidica. Et pericula inferni inuenerūt me.
pſ̄. cxiiij. ¶ Itē mors lamētabilis ⁊ dolo-
roſa ꝓpter pctōꝝ ruborē. Nā morienti bo
na ⁊ mala ꝑmutātur. et q̄n pctā ⁊ mala ex
cedūt merita atqꝫ bona: eſt ibi tantus do
lor/ rubor/ et timor ꝙ eſtimari nō poteſt.
Un̄ venerabilis Anſel. in meditationibus
ſuis. Uiuere erubeſco ꝓpter pctā q̄ video
in me. mori ꝑtimeſco. ange ergo pctōr: an
ge: ange. ¶ Quarto mors amara lamenta
bilis ⁊ doloroſa ꝓpter ⁊c. diabolus ī mor
te apparet moriēti in figura ꝓpria. q̄ tātū
terret (al's tētat) hoīem ꝙ quaſi vellet nō
eſſe: et laqueos varios tetēdit in via quos
vix euadere pōt. In via hac qua ambula-
bam abſconderunt ſuperbi laqueū mihi.
pſ̄. cxlj. ¶ Sed hic maxime queritur qui-
bus hoībus mors ſimpliciter eſt amara?
Rn̄detur q̄m eſt amara peccatoribus
Primo infidelibus.
Secundo diuitibus.
Tertio ſanis.
Quarto ocioſis.
¶ Primo eſt amara pctōribus infidelibꝰ:
qui nō cōfidūt de alia vita nec curāt. Ecc̄i
xlj. O mors ꝙ̄ amara eſt memoria tua ho
mini iniuſto. glo. infideli. ¶ Itē eſt ama-
ra diuitibus: q̄m diuites in morte diuiti-
as perdunt; quas ardēter et illicite dilexe
rūt. iō ſequit̄ in ſupradicta autoritate. Et
pacē habenti in ſubſtātijs ſuis. hoc eſt in
diuitijs. ¶ Itē amara mors ſanis et iuue-
nibus. Boe. j. lib. de cōſo. metro. j. Mors
hoīm felix que ſe nec dulcibꝰ annis Inſe-
rit; et meſtis ſepe vocata venit. Itē ſanis
q̄ infirmari opꝫ. Itē adhuc valētibus ca
pere cibū: quales ſunt ſani. ¶ Itē amara
ocioſis q̄ de ſuis meritis nō cōfidūt: ideo
ſequit̄ in ꝓphetia. Uiro quieto. i. ocioſo.
¶ Itē pōt queri quibus mors nō eſt ama
ra? Rn̄det̄ ꝙ nō eſt amara iuſtis et bonis
cogitantibꝰ qđ debēt: ꝙ mors nihil aliud
eſt ꝙ̄ exitus de carcere: finis exilij: laboris
cōſummatio: ad portū applicatio: corpo-
ris diſpoſitio: de domo ruinoſa delibera-
tio: oīm egritudinū terminatio: oīm peri
culoꝝ cōſumptio: oīm vinculoꝝ diruptio:
debiti nature ſolutio: reditus ad patriā:
ingreſſus ad gloriā. ¶ Quartū ecce crude
lē ſeparationē. Nā mors ſeparat animā a
corpore. ſeparat aīam a mūdo: ab amicis
a diuitijs: vt accedat qđ dicit ſcriptura. j.
Reg. xv. Siccine ſeparat amara mors.

Tertia pars.

¶ Tertiū principale vbi

oſtēditur vna impotēs ſuſtētatio vbi dici
tur. efferebat̄. hoc eſt/ extra domū: extra ci
uitatē: vel extra aliū locū ferebat̄: ⁊ porta
batur ad cimiteriū: ad ſepulcrū. Ex iſto te
xtu ſequit̄/ ꝙ cimiteria antiquitus erant
extra loca: ne fetore cadauerū hoīes infi-
cerent̄. efferebat̄. portabat̄ corpus defun
cti ad ſepulcrū materiale. portabatur aīa
defuncta per pctm̄ ad ſepulcrū infernale.
Portitores corpoꝝ ſunt quattuor elemen
ta. vtpote: Terra q̄ apparet in oſſibus et
carne. Aqua que apparet in humoribꝰ et
ſanguine. Aer q̄ apparet in reſpirationi-
bus. et ignis q̄ apparet in caloribus. Itē
portat̄ aīa ad ſepulcrū ꝑ quattuor elemē-
ta ſpūalia: vtputa auaricia q̄ moraliter ē
terra. luxuria q̄ eſt aqua. ſuꝑbia q̄ eſt aer.
iracundia que eſt ignis. Ergo portat̄ aīa
peccatrix ad ſepulcrū inferni: vn̄ aliqui il-
luc portantur ꝑ appetitū voluptatū ſicut
diues epulo ⁊ alij guloſi. aliq̄ per appeti-
tū terrenoꝝ/ ſicut ſunt auari. aliq̄ ꝑ appe
titū delitiarū/ ſicut ſunt lubrici. aliq̄ ꝑ ap
petitū honoꝝ/ ſicut ſunt ſuꝑbi. aliq̄ ꝑ ap-
petitū vindicte/ ſicut ſunt iracūdi et inui
di. Nō ſic fuit portatus lazarus in ſinum
abrae per angelos: in quo elemēta ſpūa-
lia que dicta ſunt: non fuerunt.

Quarta pars.

¶ In quarto loco et vl-

timo oſtēditur vna placēs dilectio, vnicꝰ

Filius matris ſue. Quis eſt iſte vnicꝰ et dilectus filius? Iſte eſt filius dei: et filiꝰ virginis: vnicus patri: et vnicus matri: dilectus a patre: et dilectus a matre. Ubi ſciẽdũ ꝙ aliqs dr̃ filiꝰ dei tripliciter: vtpote

Primo filius dei per gratiã natiuitatis: vt chriſtus homo.

Secundo filius dei per gratiam vnionis: vt chriſtus deus.

Tertio filius dei per gratiã adoptionis: vt quilibet ſanctus.

¶ Primo filius dei per gratiã natiuitatis in quãtum hõ: de quo hr̃ in ſymbolo niceno. Credo (inquit) in ieſum xp̃m filiũ eiꝰ vnicũ dñm noſtrũ. De ſcđo illo eodem in ſymbolo athanaſij. Filiꝰ a patre ſolo eſt: nõ factus: nec creatus: ſed genitꝰ. De tertio. Dedit eis ptãtẽ filios dei fieri. Joħ. j. Iſte vnicus filiꝰ fuit multipliciter poꝛtatus. ſ. per matrẽ in vtero nouem mẽſibus vñ legiť Luc. xj. Beatus vẽter qui te poꝛtauit. Itẽ fuit poꝛtatus in egyptũ ⁊ repoꝛtatus ꝑ matrẽ ⁊ ioſeph patrẽ putatiuum. Mat. ij. Itẽ fuit poꝛtatus ſupꝛa pinnaculum per malignũ ſpiritũ. Mat. iiij. et per eũdem ſupꝛa montẽ excelſum et oſtẽdit ei oĩa regna mũdi. ibidẽ. ⁊ Luc. iiij. Itẽ fuit poꝛtatus ad ſepulcrũ moꝛtuus ꝑ nicodemũ et ioſeph: qui poꝛtatũ coꝛpus deuote ſepelierũt eũ. Itẽ fuit poꝛtatus per nubẽ cãdidã vſq ad dexterã patris in celũ. qm̃ nubes ſuſcepit eum ab oculis eoꝝ. Act. j. Ergo oſtẽſum eſt. Ecce defunctꝰ efferebať filius vnicus matris ſue. Sequiť. mater vnici filij virgo: et maria mater alma: mater patris et ancilla: mater gratie: mater mĩe: mater immaculata: mater ĩtacta: mater regis angeloꝝ: mater oĩm virtutũ. Uel iſta mater ẜm aliã litterã ⁊ verã expoſitionẽ/poteſt dici ſacroſancta mr̃ eccleſia ſancta. de qua Gala. iiij. Que ſurſum eſt hieruſalẽ: libera eſt: que eſt mr̃ noſtra. Et licꝫ xp̃s fuit ſubiectꝰ mr̃i marie: tñ mr̃ eccleſia ſubiecta xp̃o quadrupliciter. ſicut luna ſoli a quo illuminatur. ſicut mundus celo a quo fecundať. ſicut caro ſpũi a quo viuificať. ſicut coꝛpus capiti a quo regiť et gubernať. Filius vnicus iſtius matris ſacroſancte ꝗ eſt moꝛtuꝰ intra eccleſiã: nõ extra hoc eſt defunctꝰ eſt in bona fide eccľie. vñ ſunt multi ꝗ moꝛiũtur extra eccleſiã/ſicut ſunt pagani: iudei: ⁊ infideles: ⁊ falſi xp̃iani: vt ſunt illi de quibus dr̃ Luc. viij. Mater tua ⁊ fratres tui ſtãt foꝛis. Itẽ heretici: oẽs excõicati: et mali xp̃iani: ⁊ dãnati: de quibꝰ Apoc. vlti. Foꝛis canes ⁊ venefici ⁊c̃. et Mat. xiij. Elegerũt bonos in vaſa ſua: malos aũt foꝛas miſerũt. Iſte filiꝰ eſt vnicus. ſ. ꝑpter vnũ deũ: ꝑpter vnã fidẽ: ꝑpter vnũ baptiſma qđ ſuſcepit. Epheſ. iiij. Unus dñs: vna fides: vnũ baptiſma: vnus deꝰ et pr̃ oĩm. Iſte defunctus vnicꝰ filius a matre dilectus. ij. Regũ. j. Sicut mr̃ vnicũ amat filiũ ſuũ: ita ego te diligebã. dixit dauid de Jonatha faciẽs plãctũ de moꝛte eiuſdẽ. Iſte defunctꝰ figurať in illo quẽ ſuſcitauit heliſeꝰ ꝓpheta de quo iiij. Reg. iiij. c. vbi legiť ꝙ ille puer ꝗ erat moꝛtuus oſcitauit ſepties: aperuitq oculos. Puer defunctus eſt iſte qui poꝛtatur ad foueã. etiã oſcitauit ſepties pꝛopter ſeptẽ articulos fidei quos credidit: ſeptem pertinentes ad diuinitatẽ: ꝑpter ſeptẽ ſacramẽta eccľie: ꝑpter ſeptẽ dona ſpũſſancti: pꝛopter ſeptẽ opera mĩe que cõpleuit. Iſte filiꝰ vnicus matris eccleſie/poꝛtatus eſt hic ẜm coꝛpus: et finaliter poꝛtabitur ẜm aĩam per angelos in ſinum abꝛae: in requiem eternaꝫ. Ad quam requiem nos perducat ieſus xp̃s ⁊c̃.

¶ Dñica. xvij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. j.

SOllicitı ſeruare vnitatẽ ſpiritus in vinculo pacis. Ephe. iiij. Pro finali concluſione thematis ſollicitudinẽ tripliciter introduco. qm̃ eſt per infectionẽ: nationẽ: ⁊ vnitionẽ. Prima facit neceſſitatem. ſecunda cauſat damnationem. tertia parit pacem. et iſta fuit

Sollicitudo quam inducit neceſſitas.

Sollicitudo quam pꝛoducit cupiditas.

Sollicitudo quam adducit amoꝛ et charitas.

Prima ſollicitudo permittitur.

Secunda introducitur.

Tertia pꝛecipitur.

¶ Prima ſollicitudo permittitur: quã inducit neceſſitas pꝛimo parenti indicta in mundi pꝛincipio pꝛopter peccatum ſuum in penã peccati: quãdo audiuit. In ſudoꝛe vultus tui veſceris pane tuo. Gen. iij. Iſtam ſollicitudinẽ expertus eſt ſalomon

cum dicebat Eccľs. ij. Deteſtatus ſum omnem induſtriã meam qua ſub ſole ſtudioſiſſime laboꝛaui habiturus heredem poſt me: quem ignoꝛo vtrũ ſapiens: an ſtultus futurus ſit: et dominabitur in laboꝛibus meis in quibus deſudaui ⁊ ſollicitus fui. Deſudaui: quantum ad coꝛpus. et ſollicitus fui: quãtum ad animam. ſudoꝛ in coꝛpoꝛe: ſollicitudo in anima. Sic videť ſollicita fuiſſe ſancta martha in obſeq̇o xp̃i: cui fuit dictuꝫ. Martha martha ſollicita es ⁊c̃. Luc. x. Iſta ſollicitudo licite permittitur regnare: immo omni tẽpoꝛe ipſa ſtare nõ poteſt. Sollicitudine nõ pigri. Roma. xij. Hoĩem ſollicitũ et in bono opere occupatũ. De iſta ſollicitudine loquiť Iſido. liƀ. Etymoľ. Iſto modo ſollicitus dicitur quaſi ſolis actus. cum aliquis ex magna ſolertia ꝓſequitur ea ꝗ agẽda ſunt.

¶ Scđa ſollicitudo que pꝛohibeť de qua habetur Mat. vj. et Luc. xij. Nolite ſolliciti eſſe. qm̃ licꝫ in acquirendis tempoꝛalibus debeat eſſe laboꝛ: et ſic ſollicitudo: tamen ſollicitudo dicitur eſſe tollenda vt habetur in homeľ. Iſtã ſollicitudinem antiqui religioſi a ſe totaliter eiecerũt. ſ. heremite/cenobite/mendicantes ⁊c̃. Unde beatus Greg. in pꝛologo liƀ. moꝛaľ. de ſe ipſo loquitur in hac foꝛma. Cũcta (inq̃t) ſollicite fugiens/poꝛtam monaſterij: ⁊ relictis que mundi ſunt vt fruſtra tũc credidi: et ex eiꝰ naufragio nudus euaſi. Quid dicã de magno antonio et famoſo in toto oꝛbe. de ſanctis bñdicto/mauro/machario/arſenio hilarione et ceteris multis: ꝗ ſollicitudinem circa tempoꝛalia abijcientes: oẽm ſollicitudinem pꝛoiecerunt in deum: attendentes ad verbum apoſtoli petri in ſua canonica di. Oẽm ſollicitudinẽ veſtram pꝛoijcientes in eum. j. Peť. v. Talis ſollicitudo mũdum ſapit ad cupiditatem: vbi cum ſollicitudine diuitie illicite acquiruntur. et de tali ſollicitudine ꝓhibita loquitur Richardus de ſancto victore ſatis pulchꝛe. O (inquit) infelix anima quid ſollicita es erga plurima: poꝛro cum vnum ſit neceſſarium. dilige vnũ in quo ſunt omnia: et ibi fige coꝛ tuum et deſiderium. Nã felices illius ciuitatis ciues huius participes in idipſum. Mundus em̃ tranſit cum concupiſcentia eius. j. Johã. ij. De iſta ſollicitudine Eccľs. ij. Peccatoꝛi autem dedit deus afflictionem ⁊ curam ſuperfluam vt addat et congreget. et hoc eſt vanitas: et caſſa ſollicitudo mentis. et Mat. xiij. Sollicitudo ſeculi iſtius: et fallacia diuitiarum ſuffocat verbum. Ab iſta ſollicitudine debent retrahere multa: et maxime que ſunt ibi

Primo anxietas.

Secundo tribulatio.

Tertio grauis pena ſenſus.

¶ De pꝛimo ſalomon Eccľs. ij. Ceſſaui renunciauitq coꝛ meum vltra laboꝛare ſub ſole pꝛopter anxietatem. De ſecundo Hiere. xlix. Turbati ſunt in mari. pꝛe ſollicitudine quieſcere non potuit. De tertio Ezechieľ. iiij. Cõteram baculum panis in hieruſalem: et comedent panem ſuum in põdere et in ſollicitudine.

¶ Tertia ſollicitudo que maxime pertinet ad religioſos atq pꝛelatos eſt illa ꝗ pꝛecipitur et monetur: et iſtã facit charitas. de iſta loquitur Eliuandus dirigens eam viris clauſtralibus. Quis (inquit) locus idoneus ad vnitatem et pacẽ? reuera clauſtralis locus vbi pax includitur. honeſtas clauditur: voluntas ſecluditur: ſollicitudo excluditur. Pꝛouerbioꝛum. xxj. Melius eſt ſedere in angulo domatis ꝙ cũ muliere litigioſa. Angulus eſt conſoꝛs habitu clauſtralium. nam clauſtrales de diuerſis hominum generibus tanꝙ de diuerſis parentibus concurrentes: et habitantes vnius moꝛis in domo. (vt diciť pſ. lxvij.) vnitatem ſeruantes ſpiritus in vinculo pacis: felici diſcant experientia: ⁊ ꝙ bonum et ꝙ iocundum habitare fratres in vnũ. pſ. cxxxij. Iſta fuit ſollicitudo pauli: de qua ipſe loquitur. ij. Coꝛinth. xj. Inſtantia mea quotidiana: ſollicitudo omnium eccleſiarum. Uel pꝛelatus eſt optimus quãdo in regimine ſuo laboꝛat inſtãter: continue/⁊ perſeueranter. cui alludit illud. Qui pꝛeeſt: in ſollicitudine. Roma. xij. quoniam omnis pꝛeſidens debet eſſe ſollicitus circa regimen ſubditoꝛum ſuoꝛum: pꝛeſertim quatenus pꝛeſeruet ſubditos in dilectione: vnitate/ et pace. iuxta thema. Solliciti ſeruare vnitatem ſpiritus in vinculo pacis. que fuerunt verba a pꝛincipio ſumpta. In quibus verbis tria oſtenduntur que apľs innuit ſeruare.

Primo regiſtrat pꝛimam occupationem.

Scđo placitam congregationem.

Tertio feruidam operationem.

Prima pars.

¶ **Sollicitũ. pro concordia pmi.** Michee.vj. Indicabo tibi o homo quid ſit bonũ: et quid dñs requirat a te. Utiq3 facere iudiciũ: τ diligere miãm: et ſollicitũ ãbulare cũ deo tuo. Iſta vba exponẽs Hugo de ſctõ victore ita inquit. Quia deus trinitas: triplici benedictiõe placari põt. ſcʒ iudicio: mĩa: et charitate. Primũ eſt iudiciũ: τ illud offerre debem⁹ quatenus iudiciũ facias de te hoc modo. Cõſidera qd facis: τ diligẽter qd bñ: qd nõ bñ. ppẽde ſi idẽ eſt qd facis et debes. et ſi ita inueneris: gaude. τ ſi non: time. ergo bonũ facere iudiciũ. et bonũ facere miſericordiã. et bonũ quod agis: non ex timore: ſed ex amore facias. τ ſollicite intendere (al's incedere) cũ deo tuo: vt bonũ qd nondũ habes: nõ demeraris: imo merearis habere. et bonũ qd habes ne amittas hec Hugo. Iſta ſollicitudo ambulare cũ deo: cõpetit valde clauſtralibus: de qua hugo qui ſupra. Secura (inquit) clauſtralis aſſiduitas. i. ſollicitudo: quã cura rei familiaris non turbat: quam non ſollicitat acceſſus hoĩʒ: vbi inter fratres alteri⁹ ad alterũ diligens habetur cuſtodia: vbi prelatoꝝ ſubiectio: diſcreta pꝛuidet ſolertia: vbi ſilentiũ cum fabulationibus aufert locũ: extiguit iram: vbi diſciplina ceteros actus corporis ſeruire cogit mũdicie: et ſic opportunitas: que ad malũ: per clauſtri aſſiduitatem excluditur. per paupertatem vo voluntariam pecunie affectus extirpatur.

Secũda pars.

¶ **Secũdo pꝛĩcipaliter** oſtenditur in themate placita congregatio τc. vnitatem ſpũs. Ubi ſciẽdũ φ vnitas eſt multiplex. ſic

Primo vnitas ſumme deitatis.

Scdo vnitas fraterne charitatis.

Tertio vnitas religioſe fraternitatis.

Quarto vnitas eccl'iaſtice veritatis.

Quinto vnitas amoroſe cõmunitatis.

Sexto vnitas fraterne felicitatis.

¶ Prima vnitas τc. Iſta reperiť in perſonis diuinis: vbi adorať vnitas in trinitate: τ trinitas in vnitate. hi tres vnũ ſunt j. Iohã.v. Sic pater et filius et ſpũſſanctus / quippe deus trinus τ vnus eſt; ſimilis. Oſtẽdit experientia φ ſi ſpeculuʒ ponať in aqua: apparẽt tres ſoles. vnus in ſpeculo: vn⁹ in aqua: vnus in celo. τ ſolũ in re eſt vnus ſol. de iſta ſumma vnitate deuote cantat eccl'ia per hunc modũ. Gratias tibi de⁹: gratias tibi vera τ vna trinitas: vna τ ſumma deitas ſctã / τ vna. et de iſta vnitate alibi iam dictum eſt.

¶ Secũda vnitas que vocatur charitas. pma de q dictũ eſt: eſt ſumma. ſcda ẽ chara. vnde charitas chara vnitas. merito chara: qm̃ ſic fecit hoĩem deo charũ: φ ex deo et hoĩe factũ eſt vnum: et factus eſt vnus xp̃s. Sicut em̃ ex pluribus elementis ſit vnũ mixtũ. et ex plurib⁹ granis ſit vnus panis. τ ex pluribus mẽbris ſit vnũ corpus. ſic amor: ſic charitaas: ſic dilectio diuerſa et plura corda hoĩm cõiungit / et vnit in vnũ. Eſt em̃ charitas ſicut vnum cementũ qd plures lapides coniungit et vnit in vnũ. Iſta charitas eſt vinculũ forte. q2 eſt vinculũ perfectionis / dilectiõis / et pacis. de quo vinculo loquiť Hugo de ſancto victore libro de charitate. Magnã (inquit) habes vim o charitas: tu ſola deum trahere potuiſti de celo ad terram. o φ̃ forte eſt vinculũ tuũ quo deus ligari potuit: et homo vinculũ iniqtatis diſrupit. quid ergo charitas. Reuera charitas amat veraciter: ligat tenaciter: et vnit firmiter. ita amat: ita ligat: ita iũgit: φ nec locorũ diuerſitas: nec ſtatuũ diſparitas: nec caſuũ contingentiũ aduerſitas tales dilectos adinuicẽ in charitate vnitos / qs poterit ſeparare a charitate xp̃i. Roma. viij. Illud vinculũ ligat hoĩem et deum: hominem et angelum: amicum et amicũ: τ qd fortius: eſt amicum et inimicum.

¶ Tertia vnitas q vocať fraternitas τc. Iſta ẽ iter religioſos vl' dʒ eẽ: q2 ſcʒ Aug. vnanimes habitãt in domo: vt eorũʒ aĩa vna ſit: et cor vnum in deo. τ in pſ. cxxxij. Ecce φ̃ bonũ et φ̃ iocũ. habi. fra. in vnũ. Nec mirũ ſi ſunt vnũ: q2 hñt vnũ patrem in celis: vnã matrẽ in terris: vnã regulã: vnã legẽ: vnũ regẽ: τ paſtorẽ vnũ: cõſortiũ vnũ: domiciliũ vnũ: habitũ vnũ: vinculũ vnũ: officiũ τ deſideriũ vnũ. In religione multa ſunt ligamẽta qm̃ religioſus q̃ſi ligatus dr̃. Nã in ſacra religione caſtitas ligat luxuriã: pauꝑtas auariciã: obediẽtia ſuperbiã: cõitas inuidiã: operoſitas accidiam; habitus vilitas inanẽ gloriã. Iſta

ſunt vĩcula τ ligamina / qbus antiqui patres ligauerunt pueros ſuos / τ ſubditos ſuos in cunabulo ſctẽ religionis: ne p vitia defluerent: et infra limites diſcipline cum bona obedientia permanerent.

¶ Quarta vnitas τc. Iſta eſt vnitas ſacroſancte mr̃is eccl'ie. Iſta vocať vnitas aggregatiua vnitas eccl'ie dei. Cãť. vj. Una eſt colũba mea: perfecta mea: vna eſt matri ſue: electa genitrici ſue. Uñ ſicut plura mẽbra cõiuncta faciũt vnũ corpus: ſic plures perſone fideles cõiuncte faciunt vnũ corpus eccl'ie: caput xp̃s: mẽbra fideles. viuificãs ſpũſſctũs. Ergo iſtã vnitatẽ ſcʒ eccl'ie / faciũt tres virtutes. vna fides: vna ſpes: vna charitas. in qbus virtutibus tota eccl'ia ẽ fundata. Iſta ſunt tria tabernacula petri. Mat. xvij. Faciamus hic tria tabernacula. tibi vnũ: moyſi vnũ et helie vnũ. de iſtis trib⁹ xp̃s hʒ vnũ: et illud eſt charitas. Petrus vnũ: qd eſt fides. Helias vnũ: qd eſt ſpes. De iſtis tribus contexta eſt tunica ſaluatoris inconſutilis et indiuiſibilis: vt merito tota ſancta mater eccl'ia vna τ catholica ſit illa ciuitas de qua Eſa. xix. Ciuitas ſolis vocabitur vna. quã vnitatẽ negant greci. De tabernaculis ſupradictis videbať loqui Hugo de clauſtro aĩe lib. iij. Tria (inqt) aſſignare poſſum⁹ tabernacula. materiale: myſticũ: et morale. tabernaculũ moyſi. tabernaculũ xp̃i. tabernaculũ cuiuſlibet iuſti. Tabernaculũ moyſi fuit ex diuerſis generib⁹ ornamentoꝝ cõueniens ſtructura. tabernaculũ xp̃i eſt eccl'ia. tabernaculũ cuiuſlibet fidelis eſt aĩa. Unũ ſit ex lignis imputribilib⁹. aliud ex ſanctis animabus. ac tertiũ de multis virtutibus.

¶ Quĩta vnitas amoroſe cõitatis. q̃lis dʒ eſſe ĩ cõfratria ſiue cõfraternitate. Tres ſinguť eſſe ſorores pulcherrime ſic dic Ouidius. que ſolũ vnũ oculum habebãt: quo qñ aliqua indigebat: altera ſibi accõmodabat. talis cõmunicatio dʒ eſſe in cõfratria τ cõfraternitate: qm̃ in tali bona cõmunitate tẽporalia et ſpũalia indigẽtib⁹ cõicanť. Ezech. xxxvj. Dabo eis cor nouũ et ſpm̃ nouũ. ſupple ad cõicandũ. Sicut em̃ multe virgule ligate in vnũ nõ frangunť de facili: q ſingulariter poſite de facili frãgerenť: et multi milites ſimul iũcti de facili nõ vincunť: qui diſperſi facil'r vincerenť et frangerenť, ſic ſuo mõ cõmunitas confratrũ qñ ſunt vniti in pace / τ charitate / in cõformitate nõ faciliter a demonib⁹ vĩcunť: nec a tẽtationib⁹: ĩmo efficiũtur victores. Legiť in vitaſpatrũ φ qdaʒ pr̃ ſctũs interrogauit quẽdã aliũ qd eſſet meli⁹ vel tenere vitã ſolitariã et heremiticam: vel cõem et cenobiticã. Ille pater ſctũs noluit rũdere vbo: ne patereť calũniã: ſed magis exẽplo τ iuſſit ſibi apportari vas carbonib⁹ plenũ viuis accenſis: et pr̃ ſctũs ſepauit vnũ de illis carbonib⁹ viuis ab aliꝫ: q ſatis cito extinct⁹ eſt. qd ille interrogãs nõ intelligẽs dixit patri. Obſecro pr̃ qd eſt qd feciſti? Et rñdẽs ait Si aduertiſti: tue ſatiſfactũ eſt queſtiõi. Nã carbo ignitus ſepat⁹ ab aliꝫ ſatis cito extinctus eſt: aliꝫ nõ extĩctis: pꝛ eo φ mutuo ſe fouent ĩ calore ignis. Sic moraliter multi viri manẽtes in ſacro collegio mutuo fouentur ĩ bono. ſol⁹ autẽ exiſtẽs preſertim circũdatus prauorũ conſortio infrigidat⁹ pctõ cito tabeſcit: atq3 ignis charitatis in eo cito extinguiť.

¶ Sexta vnitas τc. iſta vnitas eſt in beatis ĩ glia vbi nec dolor: nec ſeniũ: ſed vn⁹ ardor cordiũ. de qua vnitate ppha. pſ. xxvj. Unã petij a dño hãc requirã vt inha. in do. dñi oĩb⁹ die. vi. mee. Ubi oẽs beati ſunt vnũ in dño deo. aĩa vna τ cor vnũ ĩ deo. Cui⁹ vnitatis pticipes nos faciat dñs nr̃ ih̃s.

¶ Dñica. xvij. poſt feſtũ trinitatis. Ser. ij.

AMice aſcende ſuperius. Luc. xiiij. ca. Sacro eloquio teſte tria genera hominũ ad conſcendendũ in altum communiter inuitantur.

Primo deuoti oratores humiliter deprecantes.

Secundo perfecti predicatores dei vbuʒ annunciantes.

Tertio dilecti amatores in nuptiꝫ recũbentes.

¶ Primo deuoti τc. de quoꝝ numero fuit moyſes orator deuotiſſim⁹ cui fuit dictũ a dño Exod. xxiiij. Aſcẽde ad me in mõtẽ. τ Exodi. xxxiiij. Eſto parat⁹ mane vt aſcẽdas ſtatim in montẽ ſinai. ſtabiſq3 mecũ ſup verticẽ mõtis. Null⁹ aſcẽdat tecũ. Et aſcẽdit moyſes in montẽ ſinai: τ fuit ibi cum deo inuocãs nomen dñi ſic orando. Dñator dñe deus miſericors et clemens:

patiens: ⁊ multe miſerationis/ac verax: qui cuſtodis miſam in milia: q̄ aufers iniquitatē et ſcelera atq̄ pctā ⁊c. obſecro vt gradiaris nobiſcū. Merito qui orat debꝫ aſcendere ad montē ſctē contēplationis. qm̄ deuota orō non eſt aliud q̄ʒ aſcenſus mentis in deū. Saluator noſter orare volens ſolus aſcēdit in mōtē. Matth. xiiij. Idem legit̄ Mar.vj. ⁊ Luc.vj.

¶ Secūdo principaliter inuitant̄ ad conſcendendū perfecti p̄dicatores ⁊c. qualeꝫ inuitationē recitat Eſaias ſui libri.xl.ca. dicēs. Super montē excelſum aſcende tu qui euāgelizas ſion: exalta in fortitudine vocē tuā. Clama ne ceſſes: q̄ſi tuba exalta vocē tuā: ⁊ annuncia populo meo ſcelera eorum. Eſaie.lviij. In ſignū huius ſaluator volens docere et predicare aſcēdit in montē. Matthei.v.

¶ Tertio principal̄r inuitant̄ ad aſcendēdū in nuptijs recūbentes: ſicut apparet in euāgelio hodierno: vbi legit̄ ꝙ quidaꝫ inuitatꝰ ad nuptias recubuit in loco nouiſſimo: ⁊ venit q̄ eū inuitauerat vocās ⁊ dicens. Amice aſcēde ſuperius. q̄ fuerūt verba ⁊c. Ubi oſtēduntur tria.

Primo virtus alliciens gratioſe charitatis. amice.

Secūdo actus perficiens virtuoſe poteſtatis. aſcende.

Tertio locꝰ reficiens glorioſe dignitatis. ſuperius.

Prima pars.

¶ Primo virtus ⁊c. gra

tiſſima virtus amicitia. multa cōcurrunt que in vera amicitia oſtenduntur: q̄ ſunt iſta per ordinem

Primo ſtabilitas et firma permanentia.

Scdo fidelitas et vera confidentia.

Tertio leuitas ⁊ prompta indulgentia.

Quarto vnanimitas cū ſodali ꝯcordātia.

¶ Primū requiſitū ad veram amicitiā eſt ſtabilitas ⁊c. quatenus nō cito recedat a corde: in proſperitate: vel aduerſitate. vel q̄cquid eueniat mali vel boni ſemper remaneat ⁊ firmiter. ⁊ de tali vera amicitia habetur Eccl'i.vj. Amicus ſi permanſerit fixus: erit tibi quaſi coequalis: ⁊ in domeſticis tuis fiducialiter aget. Amicꝰ ſi permanſerit. hoc eſt firmꝰ eſt ſtabilis in amore tam in aduerſis q̄ʒ etiam in proſperis. erit tibi quaſi coequalis. hoc eſt vnius voluntatis tecū. Tullius. Idē velle: idē nolle in rebus honeſtis ⁊ virtuoſis. et in domeſticis tuis. hoc eſt negocia tua fiducial̄r ꝓcurabit ſicut ſua. Tales em̄ fuerūt mater xp̄i: ⁊ iohānes euāgeliſta: q̄ ſemper aſtiterūt in cruce pendenti: ⁊ alie marie/ potiſſime magdalena. O deus meꝰ quot ſunt amici qui nō ꝑmanent amici ficti et falſi amici: qui amāt tēpore ꝓſperitatis: et in tēpore aduerſitatis ab amore receedūt. Tulliꝰ. In ꝓſperitate (inquit) incerta eſt amicitia. neſcit em̄ ꝑſona an ꝓſperitas diligat̄: an perſona. conglutinatur munere et eodē ſuſpenſo diſſoluitur. Unde v̄ſus. Cū fortuna manet multi cernuntur amici: Sed cū poſſe perit: tunc eſtis mox inimici. Eſt amicus ſc̄m tempus ſuum: et nō ꝑmanebit ī tp̄e tribulatiōis. Eccl'i.vj.

¶ Scōm requiſitū ad verā amicitiam: eſt fidelitas ⁊c. Eccl'i.xxij. Fidem poſſide cuꝫ amico in pauꝑtate illiꝰ. Et eccl'i.vj. Amicus fidelis/ ꝓtectio fortis: q̄ inuenit illū inuenit theſaurū. Nam amico fideli nulla eſt cōparatio. et nō eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti ꝯtra bonitatē fidei illius. De amico fideli ē ſicut de theſauro. Theſaurus multū diligit̄: et in neceſſitate ad eum recurrit̄: et ſollicite cuſtoditur. Sic ſimili modo eſt de amico fideli: q̄ dꝫ multum diligi. qm̄ illud qd̄ eſt charuꝫ: eſt rarum. et econtra. et fidelis amicus ē rarus: qm̄ fidelis amicus raro inuenitur. De tali amico fideli loquitur Caſſiod. in quadam ep̄l'a. Qui vere amicus eſt: omni tēpore diligit. Nā tormentū non ſeparat: labor non caſſat: theſaurus non ſuperat: alienꝰ amor nō occupat. Quidā dixit mihi. tantum diligo inimicū qui nihil mihi male fecit: ſicut amicū q̄ nihil boni facit.

¶ Tertium requiſitū ad verā amicitiā leuitas ⁊c. hoc eſt dictū. ꝙ ſi offendit leuiter et cito indulgeatur ſibi. Eccl'i.xxij. Ad amicū et ſi ꝓduxeris gladiū nō deſperes. eſt em̄ regreſſus ad amicū. Hic accipitur gladiꝰ ꝓ fraterna ⁊ charitatiua correctione et amicitia corrigentis. qm̄ Meliora ſunt vulnera diligētis: q̄ʒ fraudulēta oſcula odientis. Prouerb.xxvij. ¶ Quartum qd̄ requirit̄ ad verā amicitiā eſt vnanimitas et ꝯcordia ⁊c. multū conferūt ad verā amicitiā. Eccl'i.xl. Amicus et ſodalis in tp̄e cōuenientes. ⁊ Eccl'i.vj. Si humiliauerit ſe contra te: et a facie tua abſconderit ſe: vnanimē habebis amicitiā bonam. Cōtra iſtos/ quattuor ſunt in fictꝭ amicis. Concludat̄ ergo ꝙ in vero amore eſt ꝑpetuitas vt nunq̄ʒ finiatur. oīs tēporalitas eſt in amore ficto. firmitas vt nunq̄ʒ īterrumpatur. oppoſitū de amore ficto. ſecuritas vt non perdat̄. magna cura exigitur ad cuſtodiendū. veritas vt nō ſimuletur: qm̄ amor fictus eſt ſimulatꝰ ⁊ apparēs.

Secunda pars.

¶ Secundum principa

le actus virtualis poteſtatis. aſcende ⁊c. Ubi ſciendū ꝙ quattuor ſunt que faciūt aſcendere. ſcꝫ

Primo ars.

Secūdo natura.

Tertio agilitas.

Quarto violentia.

Aqua aſcendit artificialiter. ignis aſcendit naturaliter. homo leuis agiliter. lapis aſcendit violenter.

¶ Primo aqua aſcēdit per artē vtpote ꝑ cōductū. Sic moraliter optimū artificiū aſcēdendi in celū humilitas ſeu virtꝰ humilitatis. et optimū artificiū deſcēdendi ad infernū ſuꝑbia. Auguſt. ſuꝑ Iohannē Excelſa eſt patria: humilis eſt via. Ergo q̄ querit patriā: nō recuſet viā. patria excelſa ſupremū celū. via hūilitas ꝑ quā aſcendimus. Item Aug. Nemo aſcēdit ī celū: niſi qui deſcēdit. ſupple ꝑ humilitatem. et per ꝯ̄riū nemo deſcendit niſi ꝑ ſuꝑbiā: ſicut lucifer q̄ dicebat. Aſcendā ſuper altitudinem nubiū. ſequit̄. Uerumtamen ad infernū detraheris in profundū laci. Eſa: xiiij. Humilitas eſt vna ſcala per quam aſcendimus: vbi ſunt duodecim gradus: quos ponit btūs Bern. Primus in timore dei ſe cuſtodire ab oī peccato. ſecūdus ꝓpriā nō amare voluntatē. tertiꝰ in omi obediētia ſubdi oībus. quartus pro obediētia in duris et aſperis patientiam habere. quintꝰ puriſſima cōuerſio pctōrum. ſextus ad oīa ſe indignū reputare. ſeptimus gradus ꝓnunciare ⁊ credere ſe oībꝰ viliorem. octauꝰ tenere qd̄ monaſterij regula tenet. nonꝰ taciturnitas vſq̄ʒ ad interrogata. decimus vt non ſit facilis aut promptus in viſu. vndecimus pauca ⁊ rationabilia loqui. duodecimꝰ corde et corpore hūilitatē oſtēdere: defixis oculis ad terram. Aliā cauſam humilitatis ponūt alij et breuiorem: vbi ſunt tres gradus. Primus ſubdere ſe minori ſe. ſcōs ſubdere ſe eq̄li ſibi. tertiꝰ ſubdere ſe maiori ſe.

¶ Scōm quod facit aſcēdere eſt natura. et iſto modo ignis naturaliter aſcendit. Moraliter iſte ignis eſt charitas: q̄ ſuꝑ oēs virtutes celos facit aſcēdere: vñ nec deſertum pauꝑtatis: nec deſertū ſacre religionis: nec deſertū vite ſolitarie: nec delitie virtutū ſufficiunt ad aſcēſum in celū ſine charitate: q̄ eſt ignis qui naturaliter aſcēdit. De tali charitate q̄ aſcēdere facit loquit̄ Grego. in paſtorali. Tūc ergo charitas ad alta mirabiliter aſcēdit: cum ad ima ꝓximoꝝ ſe miſericorditer attrahit. ⁊ que benigne deſcēdit ad infima: valēter recurrit ad ſumma. Iſta charitas eſt currus igneus in quo helias aſcendit in terreſtrem paradiſuꝫ: in q̄ ſunt q̄ttuor rote: q̄ quattuor iſto mō dirigunt̄ ſc̄m Auguſt. Primum quod ſupra nos eſt ſcilꝫ deum. Scōm ꝓpter qd̄ nos ſumus. ſ. noſipſos ꝓpter deum. Tertiū qd̄ eſt iuxta nos: ſcꝫ proximū. Quartū qd̄ infra nos. ſ. corpus proprium. quoniā magis debemus diligere aīam proximi q̄ʒ corpus propriū.

¶ Tertium principale quod facit aſcendere eſt leuitas ſeu agilitas. nam homines leues et agiles facilius aſcendunt: q̄ʒ pingues et ponderoſi. etiā homines exonerati q̄ʒ onerati. Moraliter iſta leuitas ſeu agilitas eſt innocentia. ⁊ in innocentia hoīes ſunt leues et agiles: et ꝑ cōſequēs faciliter aſcendunt ad celum. Et qui ſunt innocētes: iſti ſunt qui nulli nocēt: ⁊ oībus proſunt. Augu. de pſalmorum nectare. Illa eſt vera innocētia q̄ nec inimico nocet: nec ſibi nocet. qui enim ſibi nocet: non eſt obligatus culpe vel pene: et quādo morit̄ aīa ſine medio aſcēdit ad deuꝫ: cuiuſmodi eſt infans baptizatꝰ ſtatim. et quiſpiam martyrizatus. ğ innocētia leniter aſcēdere facit: q: nullū pondus aggrauat talem innocentē. pondus. videlꝫ peccati mortalis. In huiꝰ figurā enoch trāſlatꝰ eſt in paradiſum: ꝑ quē ītelligit̄ ꝑſona innocēs. vñ innocētes aſcēdūt: ⁊ pctōres ponderoſi deſcēdunt. Uel ꝑ iſtā agilitatē intelligit̄ paupertas ſpūs: qm̄ pauperes ſpū onera tp̄alia (ſicut fecert ap̄l'i) deponūt: et voluntatē ꝓpriā dereliquūt ſicut ſunt viri religioſi. Cantico.iij. Que eſt iſta que aſcendit per deſertum ſicut

virgula fumi. Iſta eſt domina pauptas. In deſerto oſtēdit̄ egeſtas. In virgula te nuitas. In fumo leuitas ⁊ agilitas decla rat̄. ¶ Quarto aſcēdere facit violētia ſicut lapis violēter aſcēdit. Moraliter: ſic vera pnīa violēter aſcēdere facit aīam. In huiꝰ figura helias: q̄ fuit hō magne pnīe: aſcē dit ꝑ turbinē in celū. iiij. Reg. ij. Ita etiā Ionathas aſcēdit reptās pedibus et ma nibus. j. Reg. xiiij. Eſt em̄ pnīa vna ſcala in qua ſunt gradus: ꝑ quā aſcēdimꝰ quaſi per violentiā. Primus gradus ſcale peni tētie/eſt pctī deteſtatio. Nā volēs penite re opꝫ quatenꝰ deteſtet̄ pctm̄ ſuū. vn̄ Au gu. lib. de vtilitate pnīe. In tribunali mē tis tu aſcēde: de qua et reū te cōſtitue an te te: noli te poſt te ponere: ne deꝰ ponat te ante te. Scd̄s gradus poſt pctī deteſta tionē/amara cōtritio: que erit ī corde pec catoris ex recordatione pctī/et timore iu dicij: ad quā inducūt vilitas pctī. timor. ſ. mortis: timor iudicij: timor gehēne ſeu pe ne: offenſio creatoris: amiſſio patrie cele ſtialis. Tertiꝰ gradus pctī cōfeſſio: q̄ ſm̄ Amb. a morte liberat: aperit paradiſum: ſpē ſalutis tribuit. Aug. lib. de pnīa. Con feſſio ſalus aīarū: diſſipatio vitiorꝫ: reſtau ratrix ꝟtutū: oppugnatrix demonū. Quid plura? obſtruit os inferni: portas aperit paradiſi. Quartꝰ gradus pctī ſatiſfactio: cuius ſunt partes pnīe: elemoſyna: ieiuni um: ⁊ oratio. Eſt illa ſcala quā vidit iacob in ſomnis ſtātē ſuꝑ terrā: que attingebat vſq ad celū: et angeli aſcendebāt ⁊ deſcē debāt ꝑ eā. vt habet̄ Gen̄. xxviij. Nūquid pnīa ſcala cū gradibus antedictis: q̄ pec catore exiſtēte in terra: ſi vere peniteat ꝑ ducit ad celū. Scriptū eſt Mat. iij. ⁊ iiij. Pnīam agite: appropinquabit em̄ regnū celorꝫ. Per iſtā ſcalā aſcendūt angeli offe rētes pnīam deo: ⁊ deſcendūt pctōres ad pnīam inducentes: vel aſcēdunt ⁊ deſcen dūt pctōribus congratulātes: qr vt habe tur Luc. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſuper vno pctōre pnīam agente. Ergo pctōr cu piens de pctīs penitere: cogitet in ſeipſo quatenꝰ ponat in corde aſcendēs in valle lachrymarum aſcēſiones iā dictas. ſ. pctī deteſtationē: cōtritionē: confeſſionē: et ſa tiſfactionē. et ſic locus acquiret̄ ſuperior: et dicetur ei. Amice aſcende ſuperiꝰ. ⁊ erit ei gloria: et non pena. Ad quam gloriam nos perducat ⁊c.

¶ Dominica. xviij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. j.

Gratias ago deo meo. j. Cor. j. In gratiarū actionibꝰ ſi ſufficiēter red dantur de iſtis tribus.

Primo modus ⁊ forma de bet obſeruari.

Scd̄o cui reddātur debet cogitari.

Tertio finis debitus debet contēplari.

¶ De iſtis tribus ſcribit̄. j. Theſſal̄. j. Gra tias agimus deo ſemper ꝓ oībus vobis. Gratias debemus agere ſemper. ecce mo dum (domini) quoad ſecundum. pro om nibus vobis. quoad tertium. Quantū ad primum dicitur gratias agere. non ſolum dicere: ſed magis agere. ſicut multi qui ſo lum dicunt et non faciūt: de quibus Eſa. xxix. Populꝰ iſte ore ſuo et labijs ſuis me honorat. cor autem eorum longe eſt a me. et recitatur Mat. xv. et Mar. vij. Corde voce ore ⁊ opere gratiarum actiones ſunt reddende. et quomodo? ſemper. vnde To bie. iiij. Omni tempore benedic deum. ho ris et temporibus opportunis. Cui ſunt reddende? deo creatori: quoniā ab ipſo cū cta bona procedunt. Omne datum opti mum: et omne donū perfectum deſurſum eſt deſcendens a patre luminum. Iaco. j. ¶ Dictū eſt primo ꝙ in gratiarum actio nibus modus dꝫ obſeruari. Modi ſunt iſti: vtpote

Primus quatenus reddātur iocūde cum deuotione.

Scd̄o magnifice et ſine coactione.

Tertio aſſidue et ſine intermiſſione.

Quarto integre et ſine diminutione.

¶ Primus modus iocundus ⁊c. ad modū auiū que ſentientes beneficium ſolis gar riendo ſuo modo deum laudāt: et gratia rum actiones ſuo referunt creatori. Qua re deuote et iocunde debemus agere gra tias deo? Ratio eſt: quia gratis et ſine me rito a deo nobis beneficia largiuntur. Et de iſto modo habetur Eſaie. lj. Gaudium et leticia inuenietur in ea: gratiarū actio et vox laudis. ¶ Secūdus modus magni fice. quare? quia magna ſunt bn̄ficia que a deo recepimus. ⁊ magna pericula a qbꝰ nos deꝰ liberauit ⁊ cuſtodiuit. ij. Macha. j. De magnis periculis a deo liberati ma gnifice gratias agimꝰ ipi. ſ. deo creatori.

Nūquid magna beneficia creationis/re dēptionis/et ſaluatiōis? Manifeſte gra tias agebat venerabilis Anſelmꝰ: et ꝓpt̄ pericula que euaſerat manifeſte dei gra cum dicebat. Tibi ago grās deus meus/ mīa mea: qui me ad tuā cognitionē per ducere: et ꝑ ſacri baptiſmatis ablutionē inter adoptionis filios aggregare digna tus es. tibi ago laudes et grās: te laudo et glorifico: qui me in brachio ꝟtutis tue de multis anguſtijs: calamitatibꝰ: et mi ſerijs frequenter liberaſti. Te laudo q̇ me ſoſpitatē mēbrorꝫ: tranquillitatē tēporis: amorē: affectuꝫ: et charitatē ſeruorꝫ tuorꝫ in me: q̄ ſunt dona tue pietat(: cōferre di gnatus es. Sancte ſctōrꝫ deus bn̄dico ti bi: glorifico te: adoro te: laudo te: grās ti bi ago. hec in meditationibꝰ ſuis. ¶ Ter tius modus aſſidue: qm̄ aſſidue a deo no bis beneficia impēdunt̄. j. Theſſalon̄. v. Semꝑ gaudete: ſine intermiſſione orate in oībus gratias agite. Chryſoſto. ſuper Mat. homelia. xv. Optima bn̄ficiorū cu ſtos et memoria eorꝫ: ⁊ perpetua cōfectio gratiarū. Quid eſt gratiarꝫ actio niſi q̄dā recognitio bn̄ficiorꝫ. et ſuū ꝯtrariū vocat̄ ingratitudo: que ſm̄ Berū. ſuꝑ cātica eſt beneficiorꝫ perditio. Gratiarum (inquit) ceſſat decurſus: vbi recurſus nō fuerit. Et Hugo de ſancto victore. Grās deo agere ē totū deo: ⁊ nihil ſibi attribuere. ¶ Quar tus modus integre reddere: nō ſolum de vno: ſed de oībus ⁊ ſingulis bn̄ficijs. Oīa que dat deus ſunt bona: et nullū malum culpe dat nobis: ideo integre: nō diminu tiue/nec diminute debent eſſe gratiarum actiones. j. Theſ. v. In oībus grās agite Bern̄. Diſce miſer ī referēdo nō eſſe tardū aut ſegnē. diſce ad ſingula agere gratias. diligenter conſidera que tibi apponunt̄: et nulla dei dona debita gratiarū actiōe fruſtrant̄. Et btūs Greg. Uniuerſe creatu re. omnia que videmꝰ ad gratiarū actio nes nos inuitant.

¶ Secūdo principaliter fuit introductuꝫ cui gratiarū actiones ſunt referende. Et ſtatim rn̄detur ꝙ non alteri niſi ſoli deo. ergo gratias agamus dn̄o deo noſtro: qr dignum et iuſtū eſt. qđ attēdentes ſancti et boni in patria nō ceſſant clamare dicē tes. Apocal̄. vij. Bn̄dictio et claritas ⁊ ſa pientia et gratiarū actio honor ⁊ virtus et fortitudo deo nr̄o in ſcl'a ſeculorꝫ amē.

Legit̄ in quadā hiſtoria. ꝙ olim magnus exercitus tranſiuit mare ꝯ infideles: acci dit ꝙ miles quidā de exercitu vidit leonē quendā quē ſerpens ita ligauerat ꝙ leo ſe mouere non poterat. miles ꝟo pietate cōmotus ſerpentē occidit: et leonē libera uit. et leo tanq̄ aīal gratum ſeruituti mi litis ſe totaliter mācipauit: militē per ne mora defendebat. imo toti exercitui pluri ma cōmoda ꝯferebat. Quid vltra? militē ad propria redeuntē ſecutus eſt. et dū mi les nauem aſcēderat volens leonē dimit tere. leo ſaltauit in mare: et natando ſeq̄ batur magiſtrū ſuum: ⁊ finaliter ſubmer ſus eſt. Et ſic aīal pro ſua pia gratitudi ne morti ſe expoſuit: quanto magis nos qui ſumus rationales: debemus creatori nr̄o grati eſſe tanq̄ benefactori/ creatori redēptori/⁊ ſaluatori.

¶ Tertio principaliter finis debitus ⁊c. Cauſa finalis ꝓpter quā ſunt reddende gratiarū actiones: ſunt beneficia que exi ſtunt. videlꝫ tēporalia: ſpūalia: celeſtia. et de beneficijs et gratiarū actionibus loq̄ tur thema. vbi dicitur. Gratias ago deo meo ⁊c. Ubi tria oſtēduntur.

Primo xp̄ianorꝫ gratitudo debita cū effe ctu. gratias ago.

Scd̄o diuinorꝫ altitudo quā colimus cuꝫ affectu. deo meo.

Tertio beneficiorꝫ multitudo quā reſpici mus cū profectu. in oībus diuites.

Unica pars.

¶ Dimiſſis primo et ſe cundo articulis: veniendū eſt ad tertium vbi eſt agendū de diuitijs. In oībus diui tes facti eſtis. et iuxta tria beneficiorꝫ ge nera diuitiarum: qm̄ ſunt

Primo diuitie temporales.

Secūdo diuitie ſpūales.

Tertio diuitie eternales.

De iſtis tanq̄ de bn̄ficijs deo: a quo ſunt gratiarū actiones reddende.

¶ Primo ſunt diuitie tēporales: et de nu mero iſtarū diuitiarū ſunt

Primo diuitie que male acquirūtur.

Scd̄o diuitie que male retinentur.

Tertio diuitie que male diſpenſantur.

¶ Primo ſunt diuitie que male acquirun tur. hoc eſt illicit(modis: modo ſimonia co: modo vſurario. per furtū: per rapinā: per fallacias: per fraudes: per pondera

falſa: per menſuras iniuſtas. de quibus
Viere.xvij. Perdix fouit que nō peperit.
Fecit diuitias ⁊ nō in iudicio. ſupple nō
iuſto: immo iniuſto. ⁊ in dimidio dierum
ſuoꝝ derelinquet eas. ¶ Itē ſcđo ſunt di-
uitie q̄ male retinent̄. Grāde malū ſub ſo
le diuitie ꝯſeruate in malū dñi ſui. Eccl'ſ
v. In malū, Eccli.xj. Si diues fueris: nō
eris imunis a delicto. In malū pñtis pe-
ne. vñ ſeqt̄ Eccl'ſ.v. Cūctis dieb' vite ſue
comedit in tenebris: et in curis multis: ⁊
in erūna atq; triſticia. In malū pene eter
ne. q2 mortuus eſt diues ⁊ ſepultus eſt in
inferno. Luc.xvj. Pereunt tales diuitie
in afflictiōe peſſima. hoc eſt affligūt poſ-
ſeſſorē ſuū. afflictio in acq̄rendo: in ꝯſer-
uando: in amittēdo. ¶ Itē tertio ſunt di
uitie que male diſpenſant̄. j. Timoth.vj.
Qui volūt diuites fieri incidūt in tenta-
tionē: et in laqueū diaboli. Notāter dicit
qui volūt. non q̄ ſunt. nō loquit̄ de poſſeſ
ſoribus: ſed de amatoribus q̄ ponunt cor
ſuū in amore diuitiarū. ꝯtra illud pſ.lxj.
Diuitie ſi affluāt nolite cor apponere. Ta
les diuitie multa mala faciunt.
Primo faciunt mentē ſitire.
Scđo faciunt corda ſuperbire.
Tertio ꝑ ipſas lites oriuntur.
Quarto per ipſas labores introducūtur.
Quīto poſſeſſores ꝑuant̄ celi habitatiōe
Sexto fraudant̄ dei dilectione.
¶ Primo faciunt mentē ſitire. accendunt
eñ cor humanū ad plus habēdū/ad mo-
dum hydropici: qui dū plus bibit: plus
ſitit. eſt eñ quoddā venenum qđ generat
latam ſitim quaſi vſq; ad mortē. Sic mo
raliter eſt de amatoribus diuitiarū. ſunt
eñ diuitie illis ſicut venenū: que diuitie
ſitim ⁊ ardorē habendi generāt. tales eñ
amatores de diuitijs acquiſitis nō replē-
tur: ſed vacuant̄: non delectant̄: ſed ma-
gis cruciantur ⁊ moleſtant̄. vñ btūs Au-
guſti. ī quodā ſermone de quadrageſima
ita ad propoſitū loquit̄. Ita quādo ſunt
diuitie quibus creſcētibus creſcit inopia
que amatoribus ſuis quanto fuerint am
pliores non afferunt ſatietatem: ſed inflā
mant cupiditatem. tu putas qui minus
eget: minus egeret ſi minus haberet. Naꝫ
video quoſdā cum paruam haberent pe-
cuniam: paruis lucris fuiſſe letatos. ſed
vbi abundare ceperūt: lucra modica con-
tempſerūt. Credas eos fuiſſe ſatiatos. fal

ſum eſt. nam pecunia fauces auaricie nō
claudit: ſed extendit. non irrigat: ſed īflā-
mat. vnde ſcriptum eſt. pſ.xxxiij. Diuites
eguerunt et eſurierunt ⁊c. ¶ Secundo di
uitie faciunt ⁊c. Pro iſta parte loquitur
beatus Auguſtin' ſermone.xxix. Difficile
(inquit) eſt vt ſuperbus nō ſit qui diues
eſt. tolle ſuperbiā et diuitie nihil tibi no-
cebūt. Sicut eñ mali humores ſimul ag
gregati faciūt apoſtema et inflaturam: ⁊
exinde mors ſequit̄. ſic humores corrupti
diuitiarū preſertim qñ ſunt male acq̄ſite:
generāt inflaturam ſuperbie: et ex hoc ſe-
quitur mors eterne dānationis. Legitur
ꝙ quidā miles percuſſit in facie regē: pa-
rentes militis venientes ad regem veniā
poſtulantes dixerunt ꝙ tūc miles ille tā-
ta ſuperbia erat inflatus: ꝙ niſi hoc feciſ
ſet: crepuiſſet per mediū. Quod rex conſi-
derans: locū illum vbi tūc miles tenebat
pedem: perfodi fecit: et magnus theſau-
rus vbi inuentus eſt. vñ inquit rex pru-
dens. Scio ꝙ nihil facit ita hoīem ſuper
bum ſicut diuitie. Prouer.viij. Opes ſu-
perbe diuitie. ¶ Tertio diuitie ⁊c. Nēpe
diuitie faciunt hoīes litigare. Siquideꝫ
propter iſtas lites hoīes diuites a latro-
nibus occidūtur: a principibus inuadun
tur. qñ a pauperibus nihil querit̄: ſed ꝓ
extorquēdis pecunijs plura diuitib' im-
ponunt̄ ſm beatum Grego. Serpens fu-
git hoīem nudū: ⁊ inuadit veſtitum. Sic
raptores a nudis pauperibus nihil que-
rūt: ſed indutos. ſcꝫ diuites inuadunt: et
illos expoliant quantū poſſunt. propter
qđ dicebat quidaꝫ. ꝙ auarus nihil aliud
eſt ꝙ̄ arca principū: et burſa latronum.
Propter diuitias diuites frequenter liti-
gant: et inter ſe ſepe diſcordias habent.
vnde ſcribitur Gene.xxxvj. ꝙ iacob ⁊ eſau
diuites erāt: et nequibāt habitare ſimul.
¶ Quarto pricipaliter ꝓpter diuitias ⁊c.
diues eñ nunꝙ̄ eſt in quiete: aut laborat
in acquirendo: aut vigilat in cuſtodiēdo:
aut timet in amittendo. Eccl'ſ.v. Saturi
tas diuitis non ſinit eum dormire. Mat.
xiij. Marci.iiij. ⁊ Luc.viij. diuitie ſpinis
comparantur: quia ad modum ſpinarum
pungunt et lacerant. laborem et ſollicitu
dinem inducunt. Petrus de rauen. Auri
ſeruator ſecuritatem non habet: et neſcit
quietes. Eccli.xxxj. Laborauit diues in
congregatione ſubſtantie. Augu. de v̄bis

domini. Aurum eſt materia laborū: peri-
culū poſſidentiū. ¶ Quinto diuites priuā
tur celi habitatione. Diues difficile habi
tabit in regno celorū. Ratio aſſignatur.
Sunt enim quedam arbores que vno an
no copioſe fructificant: in alio v̄o nihil
portant. Hoc apparet de oliua et de amy
gdalo. Item dicit ariſtoteles ꝙ ſunt que-
dam arbores que in iuuentute fructificāt
in ſenectute v̄o deſinunt facere fructum.
Sic moraliter ſunt nonnulli qui in iuuē-
tute. hoc eſt in vita preſenti diuitijs abū-
dant multis: ſed in ſenectute. i. in alia vi
ta carebūt diuitijs paradiſi. Item ī vno
anno. ideſt in hac vita fructificant in diui
tijs: ſed in alio carebunt. Qui amat diui-
tias fructum non capiet ex eis. Eccl'ſ. v.
¶ Sexto diuites ſemper ⁊ frequēter frau
dantur ⁊c. Siquidem amor diuitiarū tol
lit dei timorē et amorē. hoc eſt verū de di
uite epulone: in quo non fuit amor: nec
timor dei. Patet etiā de illo diuite qui co
gitabat horrea ampliare ⁊ maiora facere
Luce.xij. Propter illa que dicta ſunt: ter
rene diuitie contēnende ſunt. Sed quid
dicemus de multis viris iuſtis: qui diui-
tes fuerūt in tēporalibus rebus: ſicut de
patriarchis: de zacheo: de ioſeph ab ari-
mathia: de Joachim viro Suſanne ⁊c.
Rñdeo ꝙ iſti diuitijs bene vſi ſunt: et di
uitie non fuerūt eis ad demeritū: ſed ma-
gis ad merituꝫ: qñ ſi diuitie temporales
mente nō habeant̄: pauperi diſtribuant̄
inique nō acquirantur: auare non cuſto-
diantur: ſunt adiuuamenta ad ſaluādū: ⁊
non impedimenta. Tales diuitie ſolent
aīas redimere. Redēptio aīe viri/diuitie
ſue. Prouer.xiij. Solent gloriā tribuere
Prouerb.xiiij. Corona ſapiētum diuitie
eorū. Amicos acquirere. Prouer.xix. Di-
uitie addunt amicos plurimos ⁊c.
¶ Secūdo principaliter ſunt diuitie ſpi-
rituales. Iſte ſunt v̄tutes maxime. iſte di
uitie ſcientia et ſapientia: quā habemus
de deo vero: de quibus diuitijs beat' Au
guſt. ſuper Matth. Si eas habuerimus
perdere non poſſumus. ⁊ Prouerbi.viij.
Mecum ſunt diuitie et gloria. Per me re
ges regnāt: et legū cōditores iuſta decer-
nunt. Per me principes imperant: et po-
tētes decernūt iuſticiam. Loquit̄ beatus
Auguſtinus in quadā homelia. Sole di-
uitie vere ſunt: que nos virtutibus diui-

tes faciunt. ſi ergo fratres diuites eſſe cu
pitis: veras diuitias amate. ſi culmē veri
honoris cupitꝫ et q̄ritis: ad celeſte regnū
properate al'ſ ſcandite. ſi gloriam digni-
tatis diligitis: in illa ſuperna angelorum
curia aſcribi feſtinate. Et beat' Bernarđ.
ſermone.iiij. ſuper cantica. Vere ergo di-
uitie nō opes ſunt: ſed virtutes: quas ſe
cum conſcientia portat vt in perpetuum
diues fiat.
¶ Tertio ſunt diuitie celeſtes. ⁊ figurātur
per diuitias regine ſaba: de quibus. iij.
Regū.x. vbi legitur ꝙ regina ſaba venit
in hieruſalem cum diuitijs multis. Iſte
ſunt diuitie ſine afflictiōe quacūq;. Pro-
uerbi.x. Benedictio dñi diuites facit. vñ
ſanctus fulgebit vt ſol glorificat': huma
nitas quieta erit ibi: ⁊ concors caro ⁊ ſpi
ritus: angeloꝝ et hominum vnū erit gau
dium: vnum collegium: vnū conuiuium.
Nō lāguebit amor: nec liq̄faciet dulcedo
preſentib' oībus bonis nulla erit dilatio
nis afflictio: qñ bñficia diuine maieſtatꝫ
ꝑſentia erunt oīa: et erit in cōſpectu eoꝝ
potētia et pax: ſapiētia atq; iuſticia. Con
cludo finaliter. ſunt diuitie que exportāt
ſpecial'r. diuitie q̄ magnificāt mirabiliter
diuitie que glorificāt eternaliter. Primis
non debemus inſiſtere feruenter appetē-
do. Secundis debemus adherere bona
opera faciendo. Tertias debemus appe-
tere malis potēter reſiſtēdo. Quarū nos
participes ⁊c.

¶ Dñica.xviij. poſt feſtum trini-
tatis. Sermo.ij.

MAndatū magnū
in lege. Mat.xxij. Teſte ſa-
cro eloquio.
Magnū quod colitur: et a
fidelibus adoratur.
Magnum qđ a deo diligitur: cuius boni
tas augmentatur.
Magnū quod precipitur: et pro merito
obſeruatur.
¶ Primo magnū ⁊c. Iſta magnitudo eſt
in deo qui credit̄: colitur: ⁊ adoratur a no
bis. Deus magnus dñs: et rex magn' ſu-
per oēs deos. in pſ.xciiij. De' noſter ma-
gnus in altitudine preſidentie ad moduꝫ
celi continens omnia. ij. Eſdre.iiij. capi.
Magna eſt terra: et excelſum eſt celum.
ſic deus ſolus. Magnus es tu ⁊ faciens

mirabilia:tu es de⁹ ſolus.pſ.lxxxv. Ma-
gnus in longitudine exiſtentie ſine princi
pio et ſine fine. ab eterno vſq₃ in eternū.
Hiere.xxxij. Ipſe eſt magnus cõſilio:et in
cõprehēſibilis cogitatu. Magnus in lati
tudine clemētie. Mia tua magna eſt ſup
me. pſ.lxxxv. Iſta magnitudo eſt ad mo-
dū maris:de quo ĩ pſ.ciij. Hoc mare ma-
gnū ⁊ ſpacioſum. Sic mĩa dei dicitur ma
gna.pſ.l. Miſerere mei deus ſm magnā
mĩam tuā. Magnus in ꝓfunditate ſapiē
tie ad modū abyſſi ſine fundo. Iob.xxxvj.
Deus magnus vincens ſcientiam noſtrā.
Magnus dñs noſter: et magna virt⁹ ei⁹:
et ſapiētie eius nõ eſt numerus.pſ.cxlvj.
¶ Scđo magnū. vir iuſtus et bonus ma-
gnus reputatur ex multis:non in magni-
tudine quãtitatis/et molis:ſed magis in
magnitudine virtutis. Sic multi magni
in teſtamēto antiquo ⁊ nouo:vtpote abra
am magn⁹ in altitudine credulitatis. Eccĩ
xliiij. Abraã magnus pr̃ multitudinis gē
tiū. Moyſes in ꝓfunditate humilitatis.
mitiſſimus ſuꝑ oẽs hoĩes:q̃ habitabãt in
terra. Nume.xij.et Exodi.xj. Fuit moyſes
vir magn⁹ valde in terra egypti. Eccĩ.xlv.
Dilectus deo ⁊ hoĩbus moyſes.ꝓpter hu
militatē. Iob magnus in longitudine pa
tiētie. Erat vir ille magnus inter oẽs oriē
tales. Iob.j. Ioſue magnus in latitudi-
ne potentie. Eccl'i.xlvj. Fortis in bello ie-
ſus naue ſucceſſor moyſi in ꝓphetis: q̃ fu
it magnus ſm nomē ſuum. Iohãnes ba-
ptiſta magn⁹ in aſperitate penitētie. Hic
erit magnus coram dño. Luc.j. Ubi ſcien
dum ꝙ aliqui ſunt magni

Primo aliqui ſunt magni coram mundo:
et non coram deo.

Secundo quidam ſunt magni corã deo:⁊
non coram mundo.

Tertio quidam ſunt magni coram deo:et
coram mundo.

¶ In primo loco ſunt magni prelati ma-
li:mali ex tyrãni ſocij illi⁹ nabal de quo.j.
Reg.xxv. Hõ ille magnus nimis.et poſt-
ea ſequit̃.ꝙ erat hõ durus ⁊ peſſim⁹⁊ ma
licioſus. Durus per auariciã. peſſim⁹ per
ſuꝑbiã. malicioſus ꝑ inuidiã:quales ſunt
ſupradicti magni corã mũdo. ¶ Secundi
ſunt humiles iuſti deū timētes:qualis fu
it iohannes baptiſta. Erit em̃ magnus co
rã dño. Luc.j. quales fuerunt oẽs apl'i ho
mines magni virtute et prudētia ſua pre-
diti. Eccl'i.xliiij. et Iudith.xvj. Qui timēt
te:magni erunt apud te. de quoꝝ numero
btũs dñicus. Mat.v. Hic magnus voca-
bit̃ in regno celoꝝ. ¶ Tertij ſunt boni pre
lati:boni ꝑncipes: quales fuerũt beatus
martinus: nicolaus:ludouic⁹: eduardus
⁊c̃. Iſti ab initio fuerunt magni.
¶ Tertio magnū diuinum mandatum. et
de iſto loquitur thema. Mandatum ma-
gnum in lege. Ubi tria oſtenduntur.

Primo ponitur vnum quod precipit̃. mã
datum.

Secundo ſubiungitur aliud quod extolli
tur.magnum.

Tertio concluditur reliquum quod ſcribi
tur.in lege.

Prima pars.

¶ Quãtum ad primum

aliq̃ q̃ſtiones introducunt̃ valde vtiles.

Prima queſtio quot ſunt mandata cuſto-
dienda.

Scđa queſtio quare ſunt obſeruanda.

Tertia q̃ſtio quale meritū cuſtodiētibus.

Quarta queſtio quale demeritū tranſgre
dientibus.

¶ Prima queſtio ⁊c̃. Quot ſunt mandata
legis moyſi: Reſpondet̃ ꝙ ſunt quattuor
ideo vocãtur decalogi mãdata:que ſcribū
tur Exo.xx. Nõ habebis deos alienos co-
ram me. preferēdo mihi in cultu latrie in
amore dilectionis aliquam creaturã. Ubi
innuitur in iſto mãdato/ꝙ ſolus ver⁹ de⁹
et vnus eſt ſuper oĩa diligēdus:⁊ ſoli deo
cultus latrie exhibetur. In iſto mandato
multa illicita ꝓhibētur:ſicut ꝓhibet̃ oĩs
idolatria:oĩs ſuperſtitio:omne ſacrilegiū
(al's ſortilegium) que vidētur ꝓcedere ex
quodã pacto inito cum demone tacite vel
expreſſe. In iſto ꝓceſſu toto accipit̃ prece
ptū ꝓ mãdato:et ecõtra. Illud mandatū
vocat̃ primū et maximū. Primū inquã in
ordine mãdatoꝝ. primū etiã in dignitate
rõne obiecti digniſſimi qđ eſt deus. Pri-
mū in intētione:q: primus nõ diligit̃ ni
ſi propter deū. Itē maximū rõne charita-
tis:que implicat̃ in hoc mandato:que eſt
maxima virtutū. vñ ſcriptū eſt.j. Coꝝ.xiij.
Maior aũt hoꝝ eſt charitas. de hoc man
dato Prouerb.vj. Mandatū lucerna eſt:
et lex lux. Scđm mandatū. Non aſſumes
nomē dei tui in vanū. Iurare in vanū eſt
iurare ſine fundamēto:vel fruſtra ſine cã.

Unde iuramentum debet habere tres co
mites:qui ſunt

Primo veritas.

Secundo iudicium.

Tertio iuſticia.

¶ Primo veritas:vt ſciat q̃s firmiter ꝙ il
lud qđ iurat eſt verū: vel credit eſſe verū.
et hoc iurare de ſcientia vel de credulitate
et ſcit: hoc nõ ꝓhibet̃ iurare in iſto mãda
to. Scđs comes iurãdi eſt iudiciū. hoc eſt
deliberata diſcretio:vt non iuret niſi pro-
pter neceſſitatē:vel propter vtilitatē. Ter
tius comes ē iuſticia: vt illud qđ iurat ſit
licitū et honeſtū. et ſi ita nõ fuerit eſt iura
re in vanū:⁊ eſt mãdatū ꝓhibitū. hoc em̃
mãdatū habemus a deo nõ iurare. ſ. in va
nū. Tertiū mãdatū. vt diē ſabbati ſancti-
fices. In lege moyſi celebratū fuit ſabba-
tū:ſicut in lege xp̃ianoꝝ dñica. cultus ille
vocatur ſctĩficatio:in qua die hõ dꝫ diui-
nis rebus vacare. vñ dicebat̃ ſctĩficata di
es illa. hoc eſt deputata ad vacãdū deo:⁊
ceſſandū ab opere ſeruili. figurabat em̃ re
quiē xp̃i in ſepulcro que fuit in ſabbato.
Itē figurabat requiē mentis in deo/et re
quiē fruitionis dei:q̃ erit in patria. Huic
obſeruãtie ſucceſſit in noua lege dñica di-
es:nõ tñ ex vi precepti legis:ſed magis ex
cõſtitutione eccl'ie:et cõſuetudine populi
xp̃iani ꝓpter reuerētiã reſurrectiõis dñi-
ce:in qua die eſt vacandū ab operib⁹ ſerui
libus:que oꝑa ſunt mechanica vt agricul
tura:mercatio:⁊ plantatio:et ſic de alijs.
Quartū mãdatū. Honora patrē tuū ⁊ ma
trē tuã. honora patrē tuū q̃ eſt pr̃ in gene
ratione: qui eſt tui eſſe nature. vel hono-
ra illū patrē qui eſt principiū tui eſſe grē/
ſicut eſt prelat⁹:qui eſt pr̃ ſpũalis. Uel ho
nora patrē tuū:qui eſt pr̃ tu⁹ defenſione ſi
cut eſt rex. Ratio illi⁹ ꝑcepti:qm̃ tenemur
diligere deū ⁊ ꝓximū. inter ꝓximos cõpu
tant̃ primo ⁊ principaliter parētes carna
les. vñ honor parētū ⁊ dilectio oſtēdit̃ in
honore ⁊ ſuſtētatione loco et tp̃e opportu
nis. Quintū mãdatū. Nõ occides. vbi ꝓ-
hibet̃ homicidiū nõ ſolū explicite: ſꝫ etiã
implicite oĩs mot⁹ ire contra ꝓximū:ſiue
ſit cordis ſicut eſt odiū: qm̃ q̃ odit fratrē
ſuū homicida eſt.j. Ioh.iij. ſiue ſit oꝑis ſi
cut ꝑcuſſio cã mortis. ſiue oris ſicut blaſ-
phemia ⁊ cõtumelia. Prohibetur etiã hic
oĩs occiſio ĩiuſta ſicut qñ fit ſine culpa vel
cã. vel qñ fit ꝑ illū q̃ nõ eſt iudex:vt q̃ po-
teſtatē nõ hꝫ. vel qñ fit libidine vindicte:
nõ amore iuſticie ⁊c̃. Sextū mãdatū. Nõ
mechaberis. Nobis prohibetur oĩs illici
tus concubitus: oĩs carnalis copula exce
pto federe matrimoniali. et ſunt octo ſpe
cies que prohibentur.

Prima ſpecies fornicatio:que fit ſolutus
cum ſoluta.

Scđa vocatur meretricium:que fit cū pu
blica venali.

Tertia adulteriū: quando cõiugalis tho-
rus violatur.

Quarta ſtuprū ſiue defloratio qñ virgina
lis integritas corrumpitur.

Quinta ſacrilegium quo continētia ſacra
ta leditur ſicut in religioſis ⁊ in clericis
in ſacris ordinibus conſtitutis:⁊ in his
qui votum continentie emiſerunt.

Sexta inceſtus:quo vinculū cõſanguini-
tatis ⁊ affinitatꝭ ⁊ cõpaternitatꝭ rũpit̃.

Septima pctm̃ cõtra naturã: et ſunt due
ſpecies. ſ. pctm̃ ſodomiticum: maſculus
cū maſculo: et mulier cum muliere. alia
ſpecies quando fit cum brutis.

Septimū mandatū. Nõ furtū facies. vbi
ꝓhibet̃ oĩs ꝯctus ſiue cõtrectatio rei alie
ne inuito dño. Ubi ſciēdū ꝙ ꝯctio ſiue cõ
trectatio rei aliene põt fieri trib⁹ modis
et licite. Uno mõ qñ nõ fit ex cupiditate:
ſed ex mãdato dei:ſicut fecerũt filij iſrl' au
ferētes vaſa argētea ⁊ aurea ab egyptijs.
Exo.iij. Alio mõ ex cautela ſicut ſi auferat̃
gladi⁹ a furioſo: ne ſibi vel alteri noceat.
Tertio mõ ĩ extrema neceſſitate ſi eſuriēs
vſq₃ ad mortē furet̃ panē nõ peccat. qm̃ ĩ
extrema neceſſitate om̃ia ſunt cõia. Octa
uū preceptū. Nõ loqueris cõtra ꝓximum
tuū falſum teſtimoniū. vbi ꝓhibet̃ oẽ ge-
nus mēdacij. Eſt em̃ mēdaciū ꝑnicioſum:
qđ eſt ſummopere cauendū: q: graue pec
catū. ⁊ aliud qđ ꝓdeſt:⁊ vocat̃ officioſuꝫ.
eſt et aliud qđ delectat. ſ. mēdacium ioco
ſum. In hoc etiã mãdato includit̃ tacitur
nitas tp̃e neceſſitatis. Nonū mãdatū eſt
et decimū ſimul. Nõ cõcupiſces vxorē pro
ximi tui. hic ꝓhibētur duo. ſ. cõcupiſcētia
carnis ſicut nõ deſiderabis vxorē proximi
tui:nõ domū:nõ ſeruū:nõ ancillã ⁊c̃. ⁊ ſic
de alijs rebus. Hic ꝓhibētur duo. ſ. cõcu-
piſcētia carnis:ſicut. Nõ deſiderabis vxo
rem proximi tui. Secundo prohibet̃ con-
cupiſcentia oculorum in re aliena.

¶ Scđa queſtio ꝑncipalis fuit quare dei

mādata ſunt obſeruāda? Rñdetur ꝙ ſunt
obſeruāda rōne ꝓcipiētis: q̄ eſt timēdus
et diligēdus. Iſto mō obedit ſeruus man
datis dñi ſui timore ⁊ dilectiōe. Ioh.xiiij.
Si diligitꝫ me: mādata mea ſeruate. Iſto
modo diſcipulꝰ obedit magiſtro ſuo. Eccī
ij. Qui timēt dñm cuſtodiūt mādata. et in
ps̄.cxviij. Tu mādaſti māda. tua: cuſto. ni
mis. ¶ Scđo obſuāda ſūt rōne materie.
Primo q: ſunt dulcia ad delectandum.
Scđo q: ſunt leuia ad faciendum.
Tertio q: ſunt fidelia ad complendū.
¶ Primo ſunt obſeruāda: quia dulcia ⁊c̄.
Eccī.xxiij. Nihil dulciꝰ ꝙ̄ reſpicere in man
datis dñi. Item mādata leuia. Deut.xxx.
Mādatū hoc qđ ego precipio tibi hodie
nō ſupra te eſt. j. Ioh.v. Mādata eiꝰ gra
uia nō ſunt. Tertio ſunt fidelia. in ps̄.cx.
Fidelia oīa mādata eiꝰ. ¶ Tertio ſunt ob
ſeruāda rōne forme. Sūt em̄ mādata no
bilia patentia ⁊ delectabilia: quapropter
cōcludit Eccl'ſ vlti. Deū time ⁊ mandata
eius obſerua. et Prouerb.vj. Mādatū lu
cerna eſt: et lex lux. ¶ Quarto ſunt obſer
uanda rōne finis q̄ eſt vtilis valde. qm̄ dr
Matth.xix. Si vis ad vitā ingredi ſerua
mādata. ⁊ Prouer.xix. Qui cuſtodit man
datū: cuſtodit aīam ſuā. ⁊ Ioh.xiiij. Qui
habet mādata mea ⁊ ſeruat ea ille eſt q̄ di
ligit me. Qui autē diligit me: diliget a pa
tre meo. et Eccl'i.ij. Quis ꝑmāſit in māda
tis eiꝰ ⁊ derelictꝰ eſt? Ubi notant due dile
ctiōes. dei / ⁊ ꝓximi. ī qbꝰ tota lex pēdet ⁊
ꝓphete. ⁊ Eccs.viij. Qui cuſtodit ꝓceptū
nō experiet quicꝙ̄ mali. nec malū pene.
¶ Et ſic ſequit tertia queſtio principalis:
quale bonum reſtat mandata obſeruanti
bus? Et reuera multiplex ſicut in parte di
ctum eſt: qm̄ mandata
Primo vitam conſeruant.
Secundo vitam prolongant.
Tertio poteſtatem conferunt.
Quarto charitatem inducunt.
Quinto pacem procurant.
¶ Primo vitā ⁊c̄. Deut.viij. Omne māda
tū qđ ego precipio tibi hodie: caue diligē
ter vt facias: vt poſſitis viuere. ⁊ Prouer.
vij. Serua mādata mea et viues. intelligi
tur de vita grē. maxime etiā de vita glie.
Si vis ad vitā ingredi ⁊c̄. ¶ Itē ſcđo vitā
ꝓlōgāt. ſicut legit de ſalomone. iij. Reg.
iij. Si ambulaueris in vijs meis: et cuſto
dieris precepta mea ⁊ mandata mea ſicut
ambulauit pater tuus: lōgos facies dies
tuos. ¶ Tertio poteſtatem cōferūt etiā in
tēporalibus. et de hoc hr̄ Deut.xxviij. Si
audieris vocē dei tui vt facias atꝙ cuſto
dias mādata eiꝰ que ego precipio tibi ho
die: faciet te dñs deus tuus excelſiorē cū
ctis gētibus que verſant in terra. ¶ Quar
to pacē ꝓcurāt. mādata em̄ ſecūde tabule
bene ꝑ oīa ordināt hoīem ad ꝓximū: et ꝑ
ꝯñs generāt concordiā ⁊ pacē. Eſa.xlviij.
Utinā attēdiſſes mādata mea. facta fuiſ
ſet ſicut flumē pax tua. et Ioh.xiij. Man
datū nouū do vobis vt diligatis inuicem
⁊c̄. ⁊ ſic intra vos habetis pacē. Iſta quat
tuor mādata figurātur in decē cortinis ta
bernaculi factꝫ de byſſo retorta. Exo.xxxvj
Ex oībus ſupradictis ꝯcludit ꝙ iſta quat
tuor mādata ſunt credēda: ſeruāda: īplen
da: predicāda: et docēda. Et iſtis cōpletis
ingrediemur vitā: ⁊ poſſidebimus gloriā.
ad quam nos perducat ⁊c̄.

¶ Dominica.xiij. vel.xviij. poſt feſtum tri
nitatis. Sermo.iij.

Diliges dñm de
um tuū ex toto corde tuo.
Mat.xxij.c. et in euangelio
hodierno. Honorabiles dñi
q: hoc eſt maximū et primū
mādatū / ſm ꝙ xp̄s ī euāge. hodier. dicit:
idcirco ꝯſidero ꝑ eiꝰ ampliori declaratio
ne / ī meo themate tres ꝑtes et terminos.
Primo diliges.
Secundo dñm deum tuum.
Tertio ex toto corde tuo.
Et ſm iſtos tres terminos volo nr̄m the
ma introducere / ⁊ declarare. Exēplum ad
primū terminū Diliges. introduco et de
claro thema ſic. Duplex eſt vita hoīs. ſcilꝫ
corporalis ſm corpꝰ: ⁊ ſpūalis ſm aīam:
que nō habet niſi ꝑ dilectionē. Pꝫ nā vi
ta corꝑalis habet ꝑ dilectionē: q̄ eſt inter
corpꝰ ⁊ aīam in ſua vnione. Uita ſpūalis
eſt ꝑ dilectionē q̄ eſt in aīa ⁊ ſpū diuinali
diuina grā informāte. iō xp̄s dixit de vita
ſpūali Ioh.vj. Spūs eſt q̄ viuificat: caro
nō ꝓdeſt q̄cꝙ̄. Si igit vita corporalis ha
bet per dilectionē: que eſt inter corpus et
animā: notabilius vita ſpūalis ꝑ dilectio
nē que eſt inter animā ⁊ ſpm̄ diuinalē. Et
ſic ſequit ꝙ vita hoīs / ſiue ſit corporalis /
ſiue ſpiritualis: eſt per dilectionē. Et ꝓba
tur per autoritatē: q: ſicut ille qui non ha

bet vitā dr̄ mortuus: ita qui non habet di
lectionē. iō dr̄. j. Ioh.iij. Qui non diligit:
manet in morte. Cupiens igit xp̄s ꝙ vita
nō priuemur: nec corporali: nec multo mi
nus ſpūali: ex quo vita vtraꝙ hominis ⁊
corporalis et ſpūalis / habet per dilectio
nē: ꝓponit nobis ⁊ cuilibet noſtrū primā
partē thematꝫ dicēs: Diliges. q: ſic ſerua
bis vitā. ſ. corporalē et ſpūalē. Exēplū ad
ſcđm terminū. Dñm deū tuū. introduco ⁊
declaro thema ſic. obiectū et diligentis ⁊
amoris eſt bonū: vt habet. j. Ethi. vbi ſic
dicit. Omnia bonū appetunt. Cū igit ni
hil diligatur niſi ſub ratione boni. Nā di
cit Boe.iij. de cōſo. pſa.x. Oīm expetēdo
rum ſumma atꝙ cauſa bonū eſt. qđ enim
neꝙ re: neꝙ ſimilitudine vllum in ſe reti
net bonum: id experi nullo modo poteſt.
Scđm dictamē rationis habet ꝙ bonū
eſt diligēdum: et magis bonū magis di
ligendū: et ſummū bonū ſumme diligen
dū eſt. Cū igitur xp̄s ſit ſumme bonus: ꝓ
ponit nobis ſaluator noſter in ſcđa parte
thematis / illud qđ a nobis ſumme diligē
dum eſt tanꝙ̄ ſummū bonū. ſ. dñm deum
tuū. Exēplum ad tertiū terminū q̄ eſt ſcri
ptus in tertia parte thematis. q: ſ. Ex to
to corde tuo. introduco et declaro thema
ſic. Nullꝰ actus hoīs ſm doctores habet
rationem perfecti niſi habeat menſuram
et modum. vnde poeta Horatius. Eſt mo
dus ī rebꝰ: ſunt certi deniꝙ fines: Quos
vltra citraꝙ nequit conſiſtere rectum. Cū
igitur actꝰ dilectionis dei nobis precipia
tur tanꝙ̄ precipuum ⁊ maximum manda
tū: vt debita perfectione actus ille in no
bis nō careat: idcirco ſaluator noſter oſtē
dit nobis dilectionis modū in tertia par
te thematis dicēs: Ex toto corde tuo. Sic
patet thema introductum et declaratum
ſm tres principales ſuas propoſitiones.
Igitur pꝫ ꝙ ſaluator noſter in noſtro the
mate proponit nobis ꝓ noſtra ſpeciali ꝑ
fectione conſeruāda ſm tres partes ſuas
tria documēta ſpūalia nobis valde vtilia.
Primum eſt de vno actu in ſpeciali vita.
quia diliges.
Secūdum eſt de vna operatione amoris
repleta. q: dñm deum tuum.
Tertiū de vna menſura perficienda. quia
ex toto corde tuo.
Ad primū nos inclinat natura. Diliges.
Ad ſecundum. ſ. obiectum nos monet om
nis creatura.
Ad tertiū. ſ. nos inducit integritas amo
ris pura: quia ex toto corde tuo. Diliges
ergo dñm deū tuū ex toto corde tuo: qđ
eſt noſtrum thema declaratum.

Prima pars.

¶ Et in principio mate
rie / dico primo ꝑncipaliter ꝙ ſaluator no
ſter pro noſtra ꝑfectione ſpirituali in pri
ma parte thematis proponit vnum docu
mentū. ſ. actū ſpecialis vite. ad quod nos
inclinat natura: ideo dicit. diliges. quaſi
dicat per diligere habes vitam. et ideo di
lige: vt hoc quod tibi eſt difficile: ſit facile
quia ad hoc te inclinat natura: ideo dili
ge. Amor per naturam omnia difficilia fa
cit facilia. Pro tāto dicit Augu. ꝙ omnia
ſeua et immania et difficilia facilia facit
amor. Pondus inferni et tormentum gra
ue eſt: ſed ſi amore portaret facile eſſet et
leue. ꝓpter qđ btūs Aug. amorē cōparat
carrete ⁊ currui: q: qđ iumētū ꝑ ſe nō pōt
portare: portat ꝑ currū. Habemus exēplū
in iacob qui ſeruierat laban auūculo ſuo
ſeptē annis pro rachel vt hr̄ Geñ.xxix. Et
dr̄ in tex. ꝙ videbant dies eius pauci pre
amoris magnitudine. glo. magrī hiſtoria
rū. dies vocat laborē dierū: q̄ videbat eſſe
paruꝰ: q: laborē leuigat amor. iō Augu. ꝯ
manicheos dic̄. Nihil tā durū atꝙ ferreū
qđ nō amoris igne vincat. Qui amat nō
laborat. oīs em̄ labor non amātibꝰ grauis
eſt. ſolꝰ amor ē qđ nomē difficultatis eru
beſcit. Si igit amor per naturā oīa diffici
lia facit facilia: a fortiori ipſe erit facilior
q: rl'a pħi ē ī ꝑncipio Topicorū. Propter
qđ vnūqđꝙ tale ⁊ illud magis. Mādatū
igit honorabiles dñi / de dilectiōe dei nō
eſt difficile: ſꝫ valde facile: q: ad diligēdū ī
clinat natura: cū ꝑ dilectionē vita habeat
et ꝯſeruet. Idcirco dixit dñs ad moyſen
et ad pplm iſrl' qñ dedit mandatū de dile
ctiōe dei. Deut.xxx. Mādatū hoc qđ ego
ꝓcipio tibi hodie: nō ſupra te ē: neꝙ ꝓcul
poſitū: nec ī celo ſitū. ſꝫ iuxta te eſt ſermo
valde ī ore tuo ⁊ ī corde tuo vt facias illū.
Nota ī corde tuo. ſup hoc no. ſctūs Tho. ī
ſ.ij.q.c.ar.j. ⁊ lr̄a ī tex. ꝙ oīa ꝓcepta deca
logi ſunt de dictamine iuris naturalis: et
per ꝯñs aliquo mō ſcripta in cordibus vt
ſcribit ad Roma.ij. Cū gētes que legē nō
habent (.ſ. ſcripture) naturalr ea q̄ legis

ſunt faciunt: eiuſmodi legem non habentes ipſi ſibi ſunt lex: qui oſtēdūt opus legis ſcriptū in coꝛdibus ſuis. Igit̄ qꝛ diligere eſt facile: qꝛ dicit ph̄us. nihil difficile eſt amanti. ⁊ ad diligēdū te īclinat natura: quia ꝑ dilectionē habes vitā naturalem: igitur a foꝛtioꝛi diliges dn̄m deuꝫ tuum. quia ꝑ ipſum habes vitam ſpūalē. Deutero. xxx. dicit̄ ſic in foꝛma. Elige ergo vitā vt et tu viuas et ſemē tuū et diligas dn̄m deum tuum atqꝫ obedias voci eius et illi adhereas. Ipſe eſt em̄ vita tua ⁊ lōgitudo dierū tuoꝝ. Pꝛoponit igit̄ ſaluatoꝛ nobis in pꝛima parte thematis actuꝫ ſpecialis vite ad quem nos inclinat natura. di. Diliges.

Secunda pars.

¶ Dico ſecundo principaliter ꝙ ſaluatoꝛ noſter ꝓ nr̄a perfectione ſpūali ī ſecūda parte thematꝫ ꝓponit nobis ſcd̄m documētū qđ eſt ſubiectum perfecti amoꝛis: ⁊ dicit. dn̄m deum tuū. ad qđ nos monet oīs creatura. ideo dicit Augu. Celum ⁊ terra ⁊ oīa que ī eis ſunt: vndiqꝫ mihi dicunt ꝙ amē te: et nec ceſſant oībus dicere ita vt ſint īexcuſabiles. Creature em̄ ſunt dona dei ⁊ bn̄ficia dei: que benedictionē incitant ad amandum et maxime creatoꝛem: qui multa dedit: ⁊ nihil recipit. Sol dat homini lucē. luna humoꝛē. ignis caloꝛē. aer ſplendoꝛē. ⁊ ſic de alijs creaturis. Oīa creauit deꝰ vt ſeruiant homini ⁊ dent qđ a deo receperūt: ipſe autē nihil accipit ab hoīe: nec expectat recipere: ſed ꝓ oībus beneficijs ſolū vult vt in dilectiōe eius remaneat homo obligatus. Iō dicit btūs Bern̄. Magno debito obligata es aīa mea: multū a deo accepiſti: nihil a te habuiſti: ⁊ ꝓ his omnibꝰ nō habes quid ei impēdas niſi amorem. Ideo idē Bern̄. ſuper illud pſ̄. cxv. Quid retribuā dn̄o pꝛo oībus. dic̄. Nihil dicentius ⁊ congruentius ꝙ̄ per dilectionem rependi qđ per dilectionē datū eſt. Item ſicut oīa a deo ꝓcedunt in homine per amoꝛē: qꝛ deꝰ creauit oīa ꝓpter hoīeꝫ vt ptꝫ Gen̄. j. iō congruū eſt et rōni conſonum: vt illa q̄ a nobis ꝓcedūt ꝙ in deum ꝓcedant ꝑ amoꝛem. et hoc ꝓpter duo. Pꝛimo qꝛ amoꝛ repetit vicē. Scd̄o quia oīs res nitit̄ habere oꝛbē ſui circuli ſcd̄m ꝙ ponit Boeti. iij. lib. de ꝯſola. metro. ij. in his ꝟbis. Repetunt pꝛopꝛios queqꝫ recurſus: Redituqꝫ ſuo ſingula gaudēt: Nec manet vlli traditꝰ oꝛdo: Niſi ꝙ fini iunxerit oꝛtū: Stabilēqꝫ ſibi fecerit oꝛbē. Ergo ꝓpter oīa iſta monētia diliges dn̄ꝫ deū tuū. Itē in pꝛactica videmꝰ: et per experientiam edocemur: ꝙ aliqͣs homo diligit aliquē hoīem triplici ratione.

Pꝛimo pꝛopter lineam parentalem.
Scd̄o ꝓpter ſimilitudinē naturalem.
Tertio ꝓpter operis fidelitatem.

¶ Pꝛimo diligit̄ pater ⁊ frater. Ad pꝛopoſitū dn̄s deus tuꝰ pr̄ tuus eſt. Mat. xxiij. Patrē nolite vocare vobis ſuꝑ terrā: vnꝰ eſt em̄ pater veſter. hūc debemus amare. Vn̄ ⁊ ſi naturalr̄ filius diligit patrē ſuuꝫ a quo ſolū hꝫ partē coꝛpis: quanto mag̃ hō debet dn̄m deū ſuum amare a quo hꝫ totū. ſ. coꝛpus et aīam: et iō Aug̃. Amandus eſt gn̄atoꝛ: ſed ꝑponēdus eſt creatoꝛ. Item dn̄s deus tuꝰ q̄ eſt pater tuꝰ ſcd̄m ꝙ de eo dͬ Mat. vlti. Ite nunciate fratribꝰ meis ⁊c. ⁊ vt dicit Bern̄. Non in hoc loco p̄dicatur dn̄s: magnus dn̄s ⁊ laudabilis nimis: q̄ voluit in mundo naſci: ⁊ de terra nr̄a fieri: vt amabilioꝛ eſſet nobis.

¶ Scd̄o diligit aliqͣs hō aliū hoīeꝫ ꝓpter ſimilitudinē naturalē. Similitudo facit amoꝛem. Eccl̄i. xiij. Omne aīal diligit ſibi ſimile. Pꝛopterea tu dilige dn̄m deū tuū: qm̄ tu ad eiꝰ ſimilitudinē factꝰ es: et ipe ad tuā. ad Philip. ij. Nā in ſil'itudinē hominū factꝰ et habitu inuētus vt hō foꝛmā ſerui accipiēs ob amoꝛē tui. Pꝛopter igit̄ ſil'itudinē mutuā diliges dn̄ꝫ deū.

¶ Tertio hō diligit aliū ꝓpter opis ſui fidelitatē. vn̄ ſi aliqͣs homo fidelis inuenit aliū in opibꝰ ſuis fidelē: merito tanq̄ fidelē amicū diligit eū: ſed tu ſemꝑ fideleꝫ amicū inuenies dn̄ꝫ deū tuū. Pꝫ. nā amici in q̄ttuoꝛ caſibus inueniunt̄ infideles in q̄bꝰ nunq̄ infidelis inuenit̄ dn̄s deus tuꝰ. Pꝫ. nam inueniunt̄ amici īfideles. Pꝛimo in h̊ ꝙ amant̄: et nō amāt. Nō ſic dn̄s deꝰ tuꝰ xp̄s: q̄ dicit Pꝛouer. viij. Ego diligētes me diligo. ⁊ Ioh̄. xiiij. Qui diligit me: diliget̄ a pr̄e meo. Scd̄s caſus: inueniunt̄ hoīes īfideles in h̊ ꝙ tpe aduerſitatꝫ deſinunt amare amicū. Ecci. vj. Eſt amicꝰ ſcd̄m tp̄s ſuū: ⁊ nō ꝑmāebit ī die tribulatiōis. Nō talis amicꝰ eſt dn̄s deꝰ tuꝰ: de q̄ ſcriptū eſt Pꝛouerb. xvij. Oī tpe diligit q̄ amicus eſt. i. xp̄us q̄ caro et frater noſter eſt; vt patet in anguſtijs tuis.

Tertius caſus in quo inueniunt̄ hoīes infideles: in hoc ꝙ diligūt in vita: ⁊ nō poſt moꝛtē. quare verificat̄ in iſtis verſus q̄ dicit. Poſt moꝛtē moꝛſuꝫ vertit dilectio doꝛſum. Ideo rapiētes ⁊ ſpoliātes bona eoꝝ: cōuertunt̄ in inimicos. Eccl̄i. vj. Eſt amicus q̄ cōuertit̄ ad inimicitiā. Dn̄s deꝰ tuꝰ in moꝛte ſpecialr̄ oñdit amicitias: qn̄ ſpm̄ qui de coꝛpoꝛe exit ad celū libēter recipit.

Quartus caſus inueniūtur hoīes infideles: qꝛ amici pr̄is ſunt inimici filioꝝ. Sed dn̄s deꝰ tuꝰ eſt amicus q̄ diligit patrē et filiū vſqꝫ ī tertiā ⁊ quartā gn̄ationē; ⁊ facit miam in milibꝰ his qui diligūt eū ex toto coꝛde ſuo ⁊c̄. Et bꝛeuiter ꝯcludo iſtā partē ſermonis; ⁊ dico tibi ⁊ replico Dilige dn̄m deū tuū. ꝓpter tria in q̄bꝰ ſcd̄m ph̄m i. iiij. Ethi. oīs cōtractus amoꝛis ⁊ amicitie fundat̄. in honeſto ⁊ honoꝛabili: in cōplacēti et delectabili: in vtili ⁊ ꝓfitabili. qꝛ q̄d honeſtius ⁊ honoꝛabilius ſubiecto ⁊ vaſallo ꝙ̄ diligere dn̄m. de hoc ſuꝑ oīa laudat̄ filius. et ad hoc tria pꝛecepta pꝛime tabule oꝛdināt. et de hoc pulchꝛo oꝛdine ſanctus Tho. j. ij. q. arti. v. Quid delectabiliꝰ et dulciꝰ in inferno ⁊ diſtēperatius ꝙ̄ deꝰ tuus q̄ hꝫ delectationē in dextera ſua vſqꝫ in finē. i. in eternū. iō magna multitudo dulcedinis. Quid vtilius pauperi ⁊ nihil habēti ꝙ̄ illud qđ eſt tuū. de ſuo em̄ gaudet ⁊ non de alieno. et ſibi dͬ illud Mat. xx. Tolle qđ tuū eſt ⁊ vade. Dando ergo finē huic tractatui / ptꝫ: ꝙ ſaluatoꝛ nr̄ in ſecūda parte thematis ꝓponit nobis ſcd̄m documētū: qđ eſt obiectū completi et perfecti amoꝛis ad quod nos monet oīs creatura: quod obiectum tangitur in ſecunda parte thematis cū dͬ. dn̄m deū tuū.

Tertia pars.

¶ Dico tertio principaliter ⁊ vltimo ꝙ in tertia parte thematis nobis oſtēditur modus mēſura ⁊ vita ad qđ nos īducit integritas amoꝛis pura: qꝛ ex toto coꝛde tuo. Pꝛo quo notandum ꝙ deus in modo amādi vel diligendi eū / requirit a nobis tria: q̄ in tribus verbis noſtri thematis notantur.

Pꝛimo reqͥrit puritatē qn̄ dicit. ex coꝛde.
Scd̄o integritatē qn̄ dicit. ex toto.
Tertio requirit ꝓpꝛietatē qn̄ dicit. tuo.

¶ Dico pͥmo ꝙ xp̄s ſaluatoꝛ nr̄ ī modo diligendi eū / reqͥrit puritatē: qn̄ dicit Ex coꝛde. de hoc admonet ap̄ls Timotheū diſcipulū ſuū. ij. ad Timo. ij. di. Sectare iuſticiā: fidē: ſpē: charitatē ⁊ pacē cū his q̄ īuocāt deū de coꝛde puro. ſequit̄ cū de coꝛde puro diligunt deū: ſcire ſit difficile: per qđdā exēplū ⁊ ſignū poſſumꝰ ꝓbare faciliter. Videmꝰ ad oculū ꝙ vas plenū aq̄ qđ ducit̄ q̄ete: non pōt bn̄ iudicari de illa aq̄ an ſit pura vel turbida: īmo magis iudicatur clara ꝙ̄ turbida: ſꝫ qn̄ agitat̄: feces q̄ ſunt ī fundo aſcēdūt ī ſummū ⁊ diſꝑgunt̄ ꝑ aquā: et tūc perpēdit̄ ꝙ nō erat pura: ſꝫ turbida. Ad ꝓpoſitū illi diligūt deum de coꝛde puro: q̄ agitati tribulatiōibꝰ ⁊ ꝑſecutiōibꝰ ꝯ deū ī aliq̄ nō murmurāt: ſicut Iob q̄ tribulatꝰ ⁊ ꝑſecutꝰ ⁊ vexatꝰ in oībꝰ illis nō peccauit in labijs ſuis: nec quicq̄ ſtultū ꝯ deū locutꝰ eſt. Iob. j. Sic Tobias de q̄ legit̄ Tob. ij. ꝙ nō ē cōtriſtatꝰ ꝯ deū ꝙ plaga cecitatꝫ euenerit ei. Qui aūt turbati ī tribulationibꝰ ⁊ perſecutionibꝰ efficiunt̄ loquēdo ⁊ operādo ꝯ deū aliq̄d per blaſphemiā vel īpatiētiā: ſignū eſt ꝙ non habent coꝛ purum: et ſic nō diligūt deum de coꝛde puro.

¶ Dixi ſcd̄o ꝙ ī mō amādi deū / requirit a nobis ſaluatoꝛ nr̄ ī coꝛde ītegritatē: qꝛ dicit ex toto. i. ꝙ nō ſit aliq̄ particula in coꝛde q̄ non diligat deū. iō dicit nobis ſaluatoꝛ Pꝛouer. xxiij. Pꝛebe fili mi coꝛ tuū mihi. ſuꝑ quā autoꝛitatē notat mgr̄ Rober. hollꝛot: ꝙ deꝰ exigit coꝛ hūanū ſibi dari.

Pꝛimo liberaliter.
Secundo perpetualiter.
Tertio integraliter.

¶ Priō liberaliter. ſ. ꝙ̄ nō ſit coꝛ mutuās: nec ꝙ vēdas: ſꝫ ꝙ dones: qꝛ al's nō ē liberalis vēditio vel mutuatio: nec cadit ſub liberalitate: ſed ſolū donatio. Illi coꝛ deo mutuāt q̄ ſibi ſeruiūt ꝓ cōmodo tp̄ali cōſequendo: ⁊ qn̄ ſubtrahit̄ eis ꝓpꝛietas: indignant̄. iō ⁊c̄. Illi vēdūt q̄ eū diligunt ꝓ mercede: q̄ tn̄ tātū diligūt deū quātum de bn̄ficijs ab eo ſe percepiſſe cognoſcūt. de iſtis aūt dͬ Mat. xv. et Mar. vij. et pꝛius Eſa. xxix. Ppl's hic labijs me honoꝛat: coꝛ aūt eoꝝ lōge ē a me. Illi aūt deo dāt ſe liberaliter: q̄ nihil de terrenis pꝛemeditati ſunt: ſꝫ ſolū de dei bonitate ⁊ amoꝛe celeſtis pr̄ie cogitātes: iſto reſpectu ⁊ nō alio deū diligūt. Sic vult ſibi dari coꝛ hūanū liberalr̄. ⁊ dic̄. Pꝛebe fili mi coꝛ tuū mihi.

¶ Scd̄o vult deꝰ ſibi dari coꝛ nr̄m ꝑpetua

liter. Donatio valet ꝑ ppetuo: q̄ irreuoca
bilis eſt. Nā teſtamētū ſolū in morte con
ſummat̄ ⁊ ꝯfirmat̄: ſȝ in vita totiēs q̄tiēs
placet renouat̄. ſec9 de donatione prima.
¶ Tertio vult ſibi de9 dari cor humanū in
tegraliter. Hec eſt dr̄ia inter cor ⁊ alia mē
bra: ꝙ ſolū ipm̄ nō patit̄ diuiſionē: nō ſic
de manu: pede ⁊ brachio. Deus igit̄ vult
ſemꝑ ꝑ cor īdiuiſum amari et integrū. ꝯ il
los q̄ diuidūt cor ſuū ī multas diuiſiōes ⁊
partes. de q̄b9 Oſee. x. Diuiſum ē cor eoꝝ.
Nō ſic ps̄. q̄ integraliter diligebat deū. vn̄
dicit in ps̄. cxviij. In toto corde meo exq̄ſi
ui te: exaudi me dn̄e. Eſt em̄ deus ſicut hō
zelotipus: q̄ vult ꝙ vxor ſua eū diligat: et
nullo modo alios. Aut vult ꝙ ſic eū ī toto
corde diligat. vn̄ Bern̄. Delicata ē ſpūſſcti
cōſolatio: nec dat̄ admittētibus aliena. ⁊
Aug. Xp̄s nō vult habere cōmunionē: ſo
lus vult poſſidere te: qui ſolus eſt ⁊c̄.
¶ Dixi tertio et vltīo: ⁊ erit finis: ꝙ mate
ria diligēdi xp̄m req̄rit ꝓprietatē: q̄r dicit
tuo. Sicut em̄ elemoſyna fit ⁊ dȝ fieri ex ꝓ
prio theſauro. Primo ex tua ſubſtātia fac
elemoſynā. iō de9 dȝ diligi de ꝓprio: nō de
alieno. Igit̄ vt ꝑfecte diligas deū de cor
de tuo: ⁊ nō perdas illū cū his q̄ dicūt cū
ps̄. xxxix. Cor meū dereliquit me: ſed imite
mur ps̄. cxviij. q̄ dic̄. In toto corde meo ex
quiſiui te. Sȝ ſuꝑ iſto tertio ꝑncipali vbi
ſaluator nr̄ oñdit nobis modū diligēdi de
um: merito pōt iſta q̄ſtio notari. Quō xp̄s
dat hic modū diligēdi deū: cū Bern̄. ī lib.
de diligēdo deū dicat ſic. Dȝ diligere ſine
mō. Ad iſtā q̄ōnē r̄ndet ſctūs Tho. ij. ij. q.
xxvij. ar. vj. ex cui9 dictis poſſum elicere ꝙ
dilectio dei pōt in nobis ꝯſiderari tripl'r.
vel quātū ad actū: vel quātū ad bonū vo
litū: vel in cōparatione ad modū diligēdi
aliquā rē. ꝑmo mō hȝ modū. ſcd̄o ⁊ tertio
nō. Vel al'r ſm Bern̄. ibidē r̄ndet̄/ ꝙ lȝ in
dilectiōe dei nō hȝ modū denuo amātis:
hȝ tn̄ modum actio operātis. qd̄ eſt aliq̄n
actual'r ī quocūq̄ȝ gradu intēſo vel remiſ
ſo: vel habitualiter eſt q̄n null9 modus eſt
in aīa ꝯtrius amori dei. Sic ꝑ nr̄a ſpeciali
dei ꝑfectiōe ſaluator in nr̄o themate pro
ponens nobis maximū et primum māda
tum: dedit nobis tria documēta ſm tres
partes thematis.

Primū de actu vite ſpecialis. diliges.
Scd̄m de obiecto amoris perfecti. dn̄m
deum tuum.
Tertium de modo/ menſura et vita. ex to
to corde tuo.
Diliges ergo dn̄m deum tuum ex toto cor
de tuo. Placeat deo. Amen.

¶ Dñica. xix. poſt feſtū trinitatis. Ser. j.

DEponentes mē
daciū loquimini veritatem.
ad Epheſ. ca. iiij. Iuxta ſcri
pture veritatem dātur due
regule.

Prima regula eſt hec. Qui ſcienter aut fa
cit aut dicit mendaciū: diabolo aſſimila
tur: quapropter non debet ſibi credi.
Secunda regula eſt. Si xp̄o aſſimilari cu
pimus: ⁊ faciem9 et loquemur veritatē:
ſicut ipſe: et non poterimus decipi.
Pr̄ia regula declarat̄ ſcriptura ꝓphetali.
Probatur autoritate doctorali.
Confirmatur veritate euangelicali.
¶ Primo ꝓbat̄ ſcriptura ꝓphetali ꝙ mē
daciū eſt deponēdū ex eo ꝙ ꝑ ipm̄ diabo
lo ſil'es efficimur. nā mēdaciū ē pctm̄ dia
bolicū. Legit̄ em̄ Gen̄. iij. ꝙ primū mēda
ciū fuit a ſerpente ꝓlatū: q̄n dixit mulieri.
quare ꝑcepit vobis de9 ne comederetis de
fructu qui eſt in medio paradiſi: cui r̄ndit
mulier. ne forte moriamur. Dixit autē ſer
pēs. nequaq̄ꝫ moriemini: ſȝ eritis ſicut dij
ſciētes bonū ⁊ malū. ecce mēdaciū. Scd̄o
declarat̄ autoritate doctorali. Dic̄ Augu.
ſuꝑ Iob. Quō de9 pr̄ genuit q̄ſi filiū veri
tatē: ſic diabol9 lapſus genuit q̄ſi filiū mē
daciū. hec ille. ⁊ iō illi q̄ dicūt ⁊ loquūtur
mēdaciū: ſunt diabolo ſil'es. Tertio cōfir
mat̄ veritate euāgelicali. nā dixit xp̄s Io
hā. viij. reprehēdēs iudeos q̄ nolebāt veri
tatē audire. Vos ex patre diabolo eſtis: ⁊
deſideria pr̄is vr̄i vultis facere. ille homi
cida erat ab initio: ⁊ in veritate nō ſtetit:
q̄r nō eſt v̄itas ī eo. Cū loquit̄ mēdaciū ex
ꝓprijs loquit̄: q̄r mēdax eſt ⁊ pr̄ ei9. Ergo
prima regula preaſſumpta eſt vera.
¶ Scd̄a regula eſt. ſi aſſimilemur ieſu ⁊c̄.
q̄r pctm̄ nō fecit: nec inuēt9 eſt dol9 in ore
ei9. j. Pet̄. ij. et iō ſequit̄ ꝙ nos debem9 lo
qui. Et rō eſt q̄r ꝓpter veritatē oēs ſalua
mur: ⁊ graȝ dei aſſeq̄mur. iō ſcti martyres
ꝓ defenſione v̄itatis ſuſtinebāt mortē: vt
diuinā gratiā obtinerēt. iō dr̄ Prouer. iij.
Mīa ⁊ veritas te nō deſerāt. ſequit̄. et in
uenies gratiā et diſciplinā bonā corā deo
et hoīb9. Si ḡ per mēdaciū ſil'es diabolo

efficimur: ⁊ cū ꝑ v̄itatē diuinā gratiā cōſe
quemur ⁊ gloriā: iō debem9 deponere mē
daciū: et loq̄ veritatē: ꝓut nos admonet
apl's in verbis ꝑaſſumptis di. Deponētes
mēdacium ⁊c̄. ¶ In quibus quidē verbis
apl's duo oſtendit nobis.
Primo ꝙ vitemus ⁊ fugiamus qd̄ nobis
affert corruptionē. deponētes mēdaciū.
Scd̄o ꝙ inquiramus et faciamus qd̄ no
bis affert magnam perfectionem. loqui
mini veritatem.
¶ Quātū ad ꝑmū eſt ſciēdū ꝙ vna de ma
iorib9 īperfectionib9 q̄ ſunt ī hoīe ē mēda
ciū. Sicut ī porco līgua īfecta deſignat ī
fectionē toti9 corꝑis: ſic ī hoīe līgua mala
et infecta ꝑ mēdaciū et ꝯſuetudinē mētiē
di deſignat infectionē aīe. q̄r ſicut dr̄ Ecci
xvij. verbū excogitatū oſtēdit cor hoīs. iō
debemus linguam noſtram refrenare ſi
cut nobis tria oſtendunt.
Primū naturale exēplū et experimentū.
Scd̄m humana cōſuetudo ⁊ nutrimētū.
Tertiū malū īde ꝓueniēs qd̄ ē plurimū.
Sicut habes in ſermone. j. dñice. iij. poſt
octauas paſche. cuius thema. Sit oīs ho
mo tardus ad loquendum.

¶ Dñica. xix. poſt feſtū trinitatis. Ser. ij.

DEponentes mē
daciū loquimini veritatē.
Ephe. iiij. Thema iſtud po
teſt eſſe aīabus vna conclu
ſio: q̄ ex multis antecedēti
bus ſubinfert̄: vt arguatur ſic.

Primo mendaciū eſt pctōꝝ cōitas:
Veritas eſt virtutū chara precioſitas:
Ergo deponentes mendacium loquimini
veritatem.
Scd̄o mendaciū eſt verboꝝ iniquitas:
Veritas eſt verboꝝ recta equitas:
Ergo deponentes mendacium loquimini
veritatem.
Tertio mēdaciū eſt ſctōꝝ peruerſitas:
Veritas eſt operū manifeſta bonitas:
Ergo deponentes mendacium loquimini
veritatem.

¶ Primū ān̄s ꝙ mēdaciū ē pctōꝝ cōitas
⁊c̄. hoc affirmat btūs Greg. ī. ij. li. moral.
Oē (inq̄t) mēdaciū ē pctm̄. ⁊ oē pctm̄ eſt
mēdaciū. Cui alludit dauidica prophetia
ps̄. cxv. ⁊ Rom̄. iij. ⁊ Iob. iij. Eſt de9 verax
oīs hō mēdax. glo. ī. pctōr. de9 verax: imo
ipa v̄itas. Ego ſum via v̄itas ⁊ vita. Iob.
xiiij. q̄liter de9 verax ī eſſentia: q̄r īmutabi
lis: ⁊ in v̄bis ſtabilis. oīs hō mēdax. Nar
rat btūs Aug. xiiij. de ciui. dei. c. iiij. Hō ſi
viuat ſm v̄itatē nō viuit ſm ſeipm̄: ſȝ ſm
deū: cū de9 dicat: Ego ſum v̄itas. ſi aūt vi
uit ſm ſeipm̄: viuit ſm hoīem. ⁊ per ꝯn̄s
viuit ſm mēdaciū. Et de talib9 q̄ ſic viuūt
ſm hoīem in falſitate: ⁊ dimittunt viuere
ſm deū in veritate: loquit̄ apl's Roma. j.
Cōmutauerūt veritatē dei in mēdaciū. et
tūc fit talis mutatio in aīa ſpūaliter per
diabolū: qualis fuit mutatio in corꝑe na
buchodonoſor regis qui ſm appetitiuā
(al's apparētiā) mutat9 eſt in bouē. Dan̄.
iiij. et multas tales mutationes regiſtrat
Ouid. lib. de trāſformatis: ſicut ꝙ caliſto
mutata eſt in vrſam: ⁊ ſic de alijs mutatio
nib9. ⁊ lichaon mutat9 eſt ī lupū. Idē mo
raliter facit diabolus: ⁊ hoīes ꝑ diuerſas
cogitatiōes ī diuerſos beſtiales mores ni
tit̄ cōmutare. ſicut ī leones ꝑ ſuꝑbiā: ī lu
pos ⁊ vulpes ꝑ dolos: ꝑ rapinas: ꝑ auari
ciā: alios ꝑ torporē ī aſinos: alios ꝑ volu
ptatē ī porcos: hoc ē mutare veritatē ī mē
daciū. ergo deponētes mēdaciū ⁊c̄. Legit̄
in vitaſpatrū ꝙ ſctūs machari9 vidit dia
bolū ī forma hoīs: ⁊ ex oī ꝑte ampullis or
natū: et q̄rēte ſctō machario quo ꝑgeret:
R̄ndit diabol9. vado ad abbatiā. q̄re inq̄t
ſctūs. ad īficiēdū fratres vt bibāt: ait dia
bol9. quare portas tot ampullas: vt ſi no
luerint bibere de vna: ſaltē bibāt de alia.
Scd̄a ps ꝑmi antecedētis: q̄m veritas ē
virtutū chara precioſitas. Eſt em̄ veritas
vn9 lapis precioſus excedēs ⁊ cōtinēs emi
nēter virtutes alioꝝ lapidū. vn̄ ꝯtinet vir
tutes theologales/ morales/ et ītellectua
les: que ſunt velut lapides ꝑcioſi. ij. Eſd.
iiij. Oēs clamauerunt ⁊ dixerūt. Magna
eſt veritas ⁊ preualet. ergo deponētes mē
dacium loquimini veritatem.
¶ Scd̄m ān̄s. mēdaciū ē v̄boꝝ īiq̄tas grā
de pctm̄: ⁊ magna iniq̄tas eſt mentiri. vn̄
mēdaciū ī ſuo gn̄e/ eſt pctm̄ ꝯ naturā. qd̄
ſic declarat̄. Narrat Ariſt. ⁊ ꝯcordāt phi.
locutiones ꝓpter hoc ordinate ſunt natu
raliter: quaten9 ꝑ eas exprimant̄ cōcept9
mētis. Voces (inq̄t phs) ſunt note earū
que ſunt in aīa paſſionū. ⁊ iō ſi aliter pro
nūciet̄ in lingua q̄ꝫ ſit in mēte: mendaciū
eſt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s pctm̄ ꝯ naturā. q̄r natura ordi
nauit voces ad veritatē exprimēdum ⁊c̄.
vn̄ Aug. li. de mēdacio dicit/ ꝙ nullū mē

dacium pōt dici ſine pctō: ſcꝫ mortali ſeu
veniali. vñ mendaciū pernicioſum qñ eſt
dānum proximi: ſemꝑ eſt mortale. ⁊ iſtud
conſiſtit in detractione: in falſo iudicio: ī
falſo teſtimonio: qđ eſt multū graue: et
frequēter dꝛ eſſe punitū in preſenti vita.
Legit in libro eccl'iaſtice hiſtorie lib. vj.
ca. ix. ꝙ tres falſi teſtes ⁊ iniqui inſurrexe
rūt contra narciſcū epm ſctm̄ virum hie-
roſolymū affirmantes ſub ſacramēti iura
mēto. Quoꝝ vnus dixit. ſi nō eſt ita: igne
comburar. Scđus dixit. ſi nō eſt ita: mor
bo regio rumpat corpus meū. Tertiꝰ di-
xit. ſi non eſt ita: luminibꝰ oculoꝝ priuer.
Quid addit ibidem. ſctūs iſte eps: cuius
vita et pudicitia ab oībus noſcebatur: in
deſertis locis/pluribus annis latuit ī pe
nitentia magna. Sed oculus diuine pro-
uidētie nō cōtinuit: ſed falſos teſtes ⁊ ini
quos vltione detexit. qm̄ primus ſic dicit
eſſe punitus: qm̄ parua ſcintilla accenſa
in domo ſua/ipſuꝫ cū tota familia domꝰ
ſue combuſſit: carnes ⁊ oſſa. Scđus mor
bo illo quē fuerat imprecatus: eſt totali-
ter conſumptus ſine remedio quocunqꝫ.
Tertius videns duoꝝ iſtorū exterminiū:
publice confeſſus eſt ſcelus: et in lachry-
mas prorupit: et luminibꝰ oculoꝝ eſt pri-
uatus. Sanctus ꝟo eps quaſi veniēs de
celo rediit ad eccl'iam ſuam: et multoma-
gis ꝙ̄ prius erga deū creuit deuotio po-
puli. De tali falſo teſte ſcribit Prouerbi.
xxj. Teſtis mendax peribit. ergo deponē-
tes mēdaciū loquimini veritatē. Narrāt
poete ꝙ apollo fuit filius iouis: et ſicut
nos dicimus ꝙ deus pater oīa ꝓduxit ꝑ
filium: ſic ipſi dicunt ꝙ iuppiter oēs re-
uelationes: ordinationes: reſponſiones:
et oracula per apollinē filium ſuū facie-
bat: quē deum veritatis et ſapiētie appel
labant. Erat eñ apollo iuuenis pulcher-
rimus arcū tenens et ſagittas: crines co-
mis de auribus geminis coronatꝰ: in au-
ro locatus: muſis circundatus: et q̄libet
muſa tenebat rotulam ſuā in manu: in q̄
erant ſcripte ꝓprietates et ꝟtutes illius
muſe. Moralr iuuētus maxie ad verita-
tem pertinet: qm̄ veritas nunq̄ ſeneſcit:
nunq̄ deficit: nunq̄ marceſcit. ij. Eſdre.
iiij. ſm aliā quotationē. iij. Eſdre. iiij. Ve
ritas manet et inualeſcit in eternū et vi-
uit. Per arcū et ſagittas intelligit ꝙ veri
tas interficit phitones/diuinos/ſortile-
gos/et huiuſmodi: qui ſunt falſi decepto
res ⁊ fallaces. vñ tales iubebantur exclu-
di/expelli/et occidi in lege. Deuter. xviij.
Ne ſit maleficus: nec incātator. neqꝫ phi
tones conſulat: nec diuinos et querat a
mortuis veritatē. q. d. iſti malefici ſunt: qꝛ
vbi veritas viuit: opꝫ ꝙ iſti moriantur.
Iſta eſt vna ſagitta veritatꝭ: qua ſupradi
cti occidunt. Scđa ſagitta qua occidunt
hypocrite hoīes ficti in vita: et vocat ſa-
gitta veritas vite. nā falſitas ſeu menda-
citas q̄ opponit veritati inuenit in vita
hypocritarū: qm̄ iſti oſtēdunt in opibus
ſanctitatē. i. bona: et tamē tales nō ſunt.
Iſta ſagitta eſt qua falſi iudices ⁊ mēda-
ces occidunt. Exodi. xviij. Prouide de oī
plebe viros ſapientes et timentes deū in
q̄bus ſit veritas. Tertia ſagitta veritatꝭ
eſt illa qua occidunt heretici: qm̄ iſti hñt
verba falſa dialectica al's diabolica plena
veneno: ſed veritas ꝑſertim euangelij ſa-
gittat ⁊ occidit eos. Ephe. j. Cū audiſſetꝭ
verbū veritatis/euāgeliū ſalutis vr̄e. er-
go deponentes. ſ. verbi imo mendacium
facti quale mēdaciū eſt pctm̄ hypocriſis/
et peccatum idolatrie. Magna peruerſi-
tas exiſtit in hypocritis: qui oſtendūt bo
na opa in publico vt ab hoībus reputent
⁊ honorent: ⁊ deus ſcit quales ſunt: et q̇d
faciunt in occulto. de tali mēdacio habet
Eccl'i. xxxiiij. Vana ſpes ⁊ mēdacium vi-
ro inſenſato: hoc eſt homini hypocrite. ⁊
q̄ſi qui apprehendit vmbrā et ꝑſequitur
ventū. Itē mendaciū facti eſt pctm̄ ido-
latrie: q̄le mendaciū opponit veritati iu
ſticie: q̄ veritas ꝯſiſtit in cultu diuino. de
iſto mēdacio habet Eſa. xliiij. Cor inſipiēs
adorabit illud. hoc eſt idolū. et nō libera
bit aīam ſuā. neqꝫ dicet forte mendacium
eſt. et ſine forte. Sed aliq̄s poterit conclu
dere ꝙ̄ oēs xp̄iani ſunt ſecuri ab iſto men-
dacio. nunq̇d erit ꝟa cōcluſio? Rñdeo for
te multi q̄ cenſent xp̄iani: non ſunt totalr
immunes ab iſto mēdacio. imo forte peiꝰ
idolatrāt ꝙ̄ pagani idolatre. multi paga
ni adorāt imagines ſerpentū. Sapiē. xv.
Itē alius talpas. alius veſptiliōes. ſicut
habet Eſa. ij. Videamꝰ ergo q̇d adorant
falſi xp̄iani multi. Refert venerabilis An
ſelmꝰ in ſermone de btō iohāne bapt. ꝙ
oē pctm̄ mortale alicuiꝰ demonis ē imago
Rō qm̄ nō factꝰ eſt diabolꝰ niſi ꝑ mortale
pctm̄. et tales imagines intantū aliq̄ ve-

nerantur: ꝙ non ſolum lingua ⁊ viſu: ſed
etiā auditu adorāt: imo de facto in ꝓpriā
aīam introducūt: et in aīam depingi per-
mittunt. ſicut diabolꝰ dñs luxurie depin-
git ī aīa imaginē ſerpētis q̄ vocat vipra:
qui inter ſerpentes luxurioſior reputat: ſi
cut dicit Iſidorus. xij. etymo. ⁊ h̄ fac dia-
bolus qñ ducit hoīem ad conſenſum pctī
luxurie. Et iſtā maledictā imaginē intātū
aliqui venerant: ꝙ dormire non poſſunt:
ſed vigilāt: a potu et cibo abſtinēt: ⁊ mul
tis infirmitatibꝰ ſe ſubijciunt. Iſta ima-
go ꝓcurante diabolo eſt bñ depicta ī cor
de luxurioſi. Itē diabolꝰ dñs auaricie in
aīa cupidi ⁊ auari depingit quotidie ima
ginem talpe: q̄ ſemper terrā fodit: quali-
ter fodiunt cupidi et auari. qm̄ ſic adorāt
et venerant iſtā imaginē: ꝙ die nocteqꝫ
laborare nō ceſſant: ⁊ multis periculis ſe
exponūt ꝓ diuitijs acq̄rēdis. Itē diabo-
lus dñs deſperationis in aīa hoīs obſti-
nati depingit imaginē veſpertilionis. et
illud aīal eſt frigidiſſime nature intantū
ꝙ huiꝰ ſanguis linitꝰ ſuꝑ palpebras ocu
loꝝ non ſinit creſcere pilos ſicut recitat
li. xiij. de ꝓprietatibꝰ rerū. Sic facit mo
raliter diabolus: q̄ ꝑ malā ꝯſuetudinem/
diſpoſitionē ad charitateꝫ: q̄ eſt ignis di-
uini amoris: deprauat: ⁊ inducit ꝓpoſitū
bñ viuendi in contēptū: et ꝑ ꝯñs omnem
anime ornatum corrūpit. vnde obſtinati
ꝓpter iſtā imaginē/quā adorāt cōtēnunt
eccl'ie ſacra/et quaſi totā fidem: blaſphe-
mant deū et ſcrōs: et ſeipſos frequēter oc
cidunt. In oībus iſtis potius xp̄iani pec
cant: ꝙ̄ pagani ⁊ idolatrāt. Sed nūq̇d ve
ritas per ꝯriū ꝯ ꝑuerſitateꝫ mendacij/ eſt
operū omniū bonitas. tales ſm imaginē
deſcriptā ſuꝑius/haberēt crines aureos:
qđ aurū in bonitate et ꝑcioſitate oīa me
talla precellit: ⁊ ſic veritas oēs ꝟtutes: et
oīs virtꝰ bona eſt: ⁊ hoīem: imo opus ho
minis facit bonū. et nō ſine cā. deus ē ve
ritas. Deus pr̄ veritas: Veri adoratores
adorabūt patrē in ſpū. Ioh. iiij. Deꝰ filiꝰ
ꝟitas. Veritas de terra orta ē. pſ. lxxxiiij.
ideſt dei filiꝰ de maria ꝟgine. Spūſſctūs
veritas. Ioh. xvj. Cū venerit ille ſpūs ve
ritatis: docebit vos oēm veritatē. ſupple
neceſſariā ad ſalutem. Eccl'i. xxvij. Veri-
tas ad eos q̄ operant illā reuertet. ꝙ̄ de-
ponētes mēdaciū loq̄mini veritatem.
¶ Tertiū antecedēs. mendacium occidit
aīam ⁊c. Sapiē. j. Os qđ mentit: occidit
aīam. Mirabile magnū ꝙ illud qđ eſt cā
vite: ſit et poſſit eſſe cā mortis. ſicut eſt de
ore hoīs. Siquidē ꝑ os reſpiramꝰ ⁊ viui-
mus: et ꝑ os cibū et potū ſumimꝰ. ⁊ ſi vi
uimꝰ per os patere pōt aīe amicitiā et be
niuolentiā: in oculis ſuis tñ maculā deſi-
gnamus. Magnū ꝓdigiū ꝙ os animam
occidat. ſed dicendū ꝙ hoc nō facit os: ſꝫ
venenū qđ procedit ab ore: ⁊ illud eſt mē
dacium. Quid vltra? loquimini veritatē:
qm̄ ſicut dicit btūs Augu. Vis natura
lis naturalr refugit falſitatē: et qñ pōt de
uitat errorem. et ſicut ꝟitas eſt bonū in-
tellectꝰ: ita falſitas malū et corruptio ve-
ritatis. Sed cū veritas ſit tātū bonū: vbi
eſt ꝟitas hodie? veritas ꝓſtrata eſt: nec
aliq̄s vult audire veritateꝫ. vñ Terentius
in andria. Obſequiū amicos: ſed veritas
odiū parit. Itē veritas notabiliter dimi
nuta. qm̄ Diminute ſūt. veri a filijs hoīꝫ.
ī pſā. xj. Narrat valeriꝰ de geſtis romanoꝝ
ꝙ rome in q̄dā tēplo fuit idolū qđ reue-
labat oīa furta q̄ fiebant in vrbe: accidit
ꝙ fuit vnꝰ qui deuenit ad magnā pauꝑ-
tatē: qui añ fuerat magnꝰ dñs: qui cogi-
tans releuare pauꝑtatē ſuā: de nocte in-
trauit templū: ⁊ furatus eſt oīa iocalia q̄
erāt in tēplo: quo facto venit ad idolū et
cōminando locutꝰ eſt dicēs. Si vos re-
uelatis furtū qđ ego feci: cū iſta claua ſeu
maſſa/ego frangā vobis caput et cauea-
tis ꝓ bono veſtro ꝙ nō reueletis. dimiſ-
ſa claua ad pedes idoli: latro receſſit. In
craſtinū ſacerdotes tēpli venerūt: et inue
nerūt furtum cōmiſſum et idolū: ⁊ inter-
rogauerunt idolū q̄s tantū furtū cōmiſe-
rat: et idolum tacuit reſpiciēs ſemper cla
uam q̄ erat ad pedes. et cū frequenter in-
terrogarēt: tandē idolū dixit eis ꝙ nō au
debat loqui: nec reuelare: aut dicere veri-
tatem: qꝛ ſi diceret cū claua: q̄ erat ad pe-
des: debebat ſibi frangi caput. Unde ho-
die dicenti veritatē maxime preſentibus
principibꝰ ⁊c. Vñ Chryſoſto. Qui predi-
cationis ſuſcipit officium: non opꝫ mollē
eſſe nec reſolutū: ſed fortē et per cūcta ro
buſtum. nec eñ attingere q̄ſqꝫ debet pre
clare huius nomē et factionē: niſi paratꝰ
ſit miles aīaꝫ ſuam in mortē tradere atqꝫ
diſcrimina. Ergo mendaciū deponentes:
loquimini veritatem atqꝫ diligite. Quod
nobis concedat ⁊c.

¶ Dominica.xix. poſt feſtum trinitatis. Sermo.iij.

A Scẽdẽs ieſus in nauiculã: trãſfretauit: ⁊ venit ĩ ciuitatẽ ſuã. mat. ix. et in euãgelio ⁊c. Chriſtus in hunc mundum veniens: vt hoĩes ad ciuitatẽ celeſtẽ ꝑduceret: viã ſuã fecit ꝑ mare, vñ pſ. lxxvj. In mari via tua. Et bñ viã ſuaꝫ fecit ꝑ mare: qꝛ per amaritudinẽ et penã paſſionũ huius mũdi / trãſiuit. vnde dicit cum iona cap̃. j. Propter me tẽpeſtas hec grandis venit ſuꝑ vos ⁊c. Tollite me et mittite in mare. Item etiã venit et fecit trãſitũ per mare: quia ciuitas ſua: ſcꝫ paradiſus ad quẽ hoĩes vult ꝑducere: eſt vltra mare. i. vltra oẽm amaritudinẽ et dolorẽ. qꝛ non erit neqꝫ luctus neqꝫ clamor: neqꝫ dolor erit vltra. Apoc̃. xxj. Modo aũt ita eſt ꝙ qui hꝫ tranſire mare ⁊ ire vltra mare: opꝫ ꝙ aſcẽdat nauim: et ideo xp̃s volẽs venire et ꝑducere hoĩes in ciuitatẽ ſuã: q̃ eſt vltra mare: aſcẽdit in nauim. ⁊ hoc eſt qđ dicit thema. Aſcendens ieſus in nauiculam ⁊c. ¶ Et ꝓ declaratione materie ſciẽdũ eſt / ꝙ hoc euangeliũ principal'r continet tres tractatꝰ et ſolũ dicam primũ.

Primꝰ eſt de quadã nauigatiõe ſatis breuiter ad portũ ſalutis deducta: ⁊ iſte tractatus continet̃ in prima parte euangelij qñ dicit̃. Aſcendẽs ieſus.

Scđus de quadam deuotione nimis feruenter fide et charitate probata: et iſte continet̃ in ſcđa parte euangelij: qñ dr̃. Videns fidem illoꝝ ⁊c.

Tertius de quadã oꝑatiõe valde alta virtute diuinitatis ꝓbata: et iſte continet̃ in vltima parte euãgelij: quãdo dr̃. Offerebãt ei paralyticũ iacentẽ in lecto.

Prima pars.

¶ Primus igitur tractatus preſentis euangelij de quo totus ſermo erit: eſt de quadam nauigatione ⁊c. In prima ꝑte euãgelij aſcẽdens iħus ⁊c. Circa iſtũ tractatũ notandũ: ꝙ hec nauicula in qua xp̃s aſcẽdit: eſt crux: in q̃ xp̃s: aſcẽdit in paſſiõe. et in iſta nauicula ipſe trãſiuit mare. i. amaritudinẽ paſſionis: q̃ tanta fuit ꝙ apud ſalomonẽ ſpũ dei afflatum; iſtud fuit impoſſibile ſcire, et dicit Prouerb. xxx. Tria ſunt mihi difficilia ⁊c. via nauis in mari. Et dicit̃ crux xp̃i nauicula diminutiuẽ: qꝛ pauci ſunt q̃ in eam aſcendũt: et volunt carnẽ ſuam crucifigere. cũ ap̄lus dicit ad Galath. vj. Stigmata dñi ieſu in corpore meo porto. et iterũ dicit ad eoſdẽ. ij. Chriſto cõfixꝰ ſuꝫ cruci. Item dr̃ crux nauicula diminutiue: quia pauci fructũ eius percipiũt: ⁊ paucos ducit ad ciuitatẽ xp̃i: licꝫ ſufficiẽs ſit hoĩes infinitos portare: et ad portũ ſalutis deducere. Et põt dici crux xp̃i nauis vel nauicula ratione triplicis cauſe. ſcilꝫ materialis. formalis. ⁊ finalis.

Primo rõne cauſe materialis. nam materia nauis ſunt lignũ: ⁊ claui. ſic et crucis. Nã crucꝭ xp̃i materia fuit de quattuor lignis. ſ. de palma: cypreſſo: oliua: ⁊ cedro. Sunt etiã ibi tres vl' quattuor claui: qbꝰ confixi et conclauati ſunt pedes / et manꝰ xp̃i. Pro iſta cã materiali de cruce dicimꝰ Dulce lignũ: dulces clauos. Licꝫ em̃ hec fuerũt xp̃o amara: nobis tñ dulcia ſunt. ſimiles fructibꝰ palme qui p̃mo in ſui prĩcipio amari ſunt: ſed poſtq̃ collecti ſunt efficiuntur comedentibus dulces. Scđo crux dr̃ nauis ratiõe cauſe formalis. Forma nauis in principio ⁊ in fine eſt ſtricta et in medio lata. Sic crux ſtricta fuit in ſummo: qꝛ non habuit vbi reclinaret caput ſuũ: ĩmo ſuꝑ corpus ſuũ habuit reclinare. nam inclinato capite. ſ. ſuꝑ corpus ſuũ / tradidit ſpm̃. Iohã. xix. Item ſtricta fuit in principio: qꝛ pedem tenuit ſuꝑ pedem. ſic cõparat̃ lectulo iacob: nõ lato de quo dr̃ Geñ. xlix. Collegit pedes ſuos ſuꝑ lectulũ et obijt: appoſituſqꝫ eſt ad ppl'm ſuum. Tertio crux xp̃i dr̃ nauis vel nauicula / rõne cauſe finalis. Cauſa finalis nauis. ad quinqꝫ fines nauem excogitauit nobis humana ĩduſtria. ⁊ ꝓpter quinqꝫ eã hoĩes finaliter fabricãt. Prima cã finalis fuit acq̃ſitio. ꝓpter hoc prima cã eius efficiens fuit excogitata. Sap. xiiij in principio. Alius nauigare cogitans et ꝑ feros fluctꝰ iter facere incipiens: ligno portãte ſe fragiliꝰ lignũ inuocat. ab idea ſcꝫ quã hꝫ in mente fabricãdo. Illud em̃ cupiditas acq̃rendi excogitauit: ⁊ artifex ſapiẽtia fabricauit ſua. Et lignũ aut nauim vel nauiculã crucis eterna ſapientia excogitauit et fabricauit: vt ꝑ eã acq̃reretur genus humanum, vñ pp'lus xp̄ianus

acquiſitus eſt per crucẽ. iõ vocat eos apoſtolus. j. Pet. ij. Gens ſancta: pp'lus acq̃ſitionis. Scđa cã finalis nauis fuit vt ꝑ eam diuitie ⁊ merces magne de vna terra in aliã deportarent̃. Et ꝑ naueꝫ crucis eterna ſapiẽtia de mũdo ad celum portauit maximas diuitias et merces nr̃e redẽptiõis. vñ de cruce dr̃. Sola digna tu fuiſti portare talentũ mundi. Et ſic facta eſt q̃ſi nauis inſtitoris delõge portãs paneꝫ ſuũ. Prouer. vlti. Tertia cã finalis fuit liberare captiuos de ſeruitute: vt ptꝫ ĩ barbaria: qñ captiui ponũt ſe in aliq̃ naui: ⁊ veniũt ad terrã xp̄ianoꝝ vbi ſunt liberi. Et de ligno ſctẽ crucis dicimꝰ. Per lignũ ſerui fuimꝰ: ⁊ ꝑ ſanctã crucem liberati ſumus: fructꝰ arboris ſeduxit nos; filiꝰ dei redemit nos. Quarta cã finalis fuit eripere a periculo maris. Tranſeũtes mare ꝑ ratẽ liberati ſunt. Sap. xiiij. Et ꝑ ſctãꝫ crucẽ liberamur a periculis huiꝰ mũdi: ſi crucifixum deuote et hũiliter inuocamꝰ dicẽtes Mat. viij. Dñe ſaluos nos perimus. Tunc ꝑ virtutẽ huius nauis crucis impat̃ ventis ⁊ mari: et facit tranquillitatẽ. propter qđ de naui crucis ſcribitur. Exiguo ligno credũt hoĩes animas ſuas Sap. vbi. ſ̃. Niſi per iſtã nauẽ nec a mũdi periculis liberamur: nec ad ciuitatem xp̃i ⁊ crucifixi perueniemꝰ. Auguſ. Nemo põt tranſire mare huiꝰ ſeculi: niſi ꝑ crucẽ xp̃i portatꝰ. Quinta et vltima cã finalis nauis fuit: vt trãſeuntes mare ꝑ eã ꝑueniant ad portũ ſalutis. Et de naue crucꝭ dr̃. Sola digna tu fuiſti ferre ſeculi precium ⁊c. Ecce igit̃ quõ crux dr̃ nauis vel nauicula: de qua dr̃ in prĩcipio thematꝭ. Aſcendẽs ieſus in nauiculã ⁊c. Et ꝓ materia deducimus videre tria.

Primo qñ ieſus iſtam nauẽ aſcendit: et peregrinos q̃ ibi aſcẽderũt ꝓclamauit.

Scđo quando velum dedit.

Tertio quando ad portũ peruenit: et in nauigatione ſtetit.

¶ Quantũ ad primũ ſciẽdũ ꝙ aſcẽdit in die paraſceues: qñ ꝓ nr̃a ſalute in iſta naui crucis eleuatꝰ fuit. tũc dr̃ ſalus hũani generis facta. ideo dr̃: vt vñ mors oriebatur: inde vita reſurgeret ⁊c. tunc peregrinos vt ſecũ in hac naui colligeret: clamauit dicẽs. Si q̃s vult poſt me venire ⁊c. Mat. xvj. Mar. viij. ⁊ Luc̃. ix. Proclamauit eos ſicut ꝓclamat̃ falco; cũ plagis totum corpus ſuũ rubricatur. Sed miſeris infidelibꝰ et xp̄ianis malis accidit ſic̃ falconibꝰ ſatiatis: qui mouẽt ſolũmodo caput q̃ſi ꝙ velint ire ſolũmodo ad vocãtẽ et ſatiati huiꝰ mũdi diuitijs: nũq̃ vadũt. ¶ Quantũ ad ſcđm dico ꝙ velum tũc dedit: qñ manus in cruce extendit. Et ſicut patroni poſtq̃ dant velum: acclamãt et expectãt peregrinos: Sic xp̃s nõ ceſſat ꝓclamare hodie ⁊ per totũ tẽpus vite preſentis / oẽs: infideles: iudeos: paganos: gentiles: et etiã malos xp̄ianos: ꝙ de negocijs huius mũdi ſe expediant: et tranſituri ad ciuitatẽ ſuam glorie celeſtis (que vltra mare eſt) cito aſcendant. Et contra ingratos dr̃ Prouerb. j. Vocaui ⁊ renuiſtis: extẽdi manũ meã ⁊c. vſqꝫ. aduenerit. ¶ Quantũ ad tertiũ dicendũ ꝙ ad portũ peruenit in die reſurrectionis. tunc venit in ciuitatem ſuam immortalitatis / ⁊ glorie corporis: qui prius iam ab inſtanti cõceptionis habebat gloriam anime. ita ꝙ non ſtetit in iſta nauigatione niſi ꝑ quadraginta horas: immo minus, nam peregrinos nauigantes in iſta naui minus q̃ in hora ad ciuitatem ſuã paradiſi perduxit. vnde latroni in iſta naui nauiganti per veram contritionẽ / dixit Luce. xxiij Hodie mecum eris in paradiſo. Felices illi qui hanc nauem crucis cum chriſto aſcẽdunt per penitentiam: quia ĩ tribus diebus: ſcilicet ꝑ contritionẽ / confeſſionem / ⁊ ſatiſfactionem / in ciuitatem xp̃i perueniunt: et a pctõ reſurgũt: ſicut xp̃s q̃ in tribꝰ diebꝰ a mortuis reſurrexit: ĩ ciuitatẽ gl'ie ſui corpis ꝑuenit. Sed feliciores illi q̃ in hãc nauẽ cũ xp̃o aſcẽdũt per martyriũ: qꝛ nõ in tribꝰ diebꝰ: ſed ĩ eadeꝫ die: ⁊ ĩ eodẽ momẽto ad ciuitatẽ xp̃i paradiſi ꝑueniũt. Vñ nota ꝙ plꝰ nauigauit latro ĩ vna hora in cruce martyrij: q̃ mathuſalẽ in nõgẽtis annis ĩ cruce pnĩe. nã ſcḋm Aug. falce martyrij oĩa reſecant̃. Licꝫ em̃ latro ꝓ ſuis demeritꝭ punitꝰ fuerit: qꝛ ip̄e dixit alteri latroni q̃ xp̃o exprobrabat. Nos q̃dẽ iuſte. nã digna factꝭ recipimus: hic aũt nihil mali geſſit. Luc̃. xxiij. Attñ qꝛ xp̃m verũ deũ et hoĩeꝫ ĩ cruce cognouit: ⁊ de ſuis pctĩs ꝯtritionẽ habuit: ideo eiꝰ pena fuit ſibi ꝑ xp̃m ꝓ martyrio reputata. Sꝫ ſi dicat̃ ꝙ ad cõpletũ martyriũ tria req̃runt̃. ſ. pena: volũtas: ⁊ cã. qđ tertiũ defic̃ ĩ latrone; eoꝙ nõ fuit mortuꝰ

pro xpo: nec pro fide chriſti: ſed pro demeritis ſuis. Dicendum ꝙ verum eſt ꝙ ad completum martyrium ſupradicta tria requiruntur: et tertiũ in latrone ſicut dictũ eſt: defuit. Sic in innocẽtibus ſcdm. j. voluntas. qꝛ fuerunt martyres nõ voluntate: ſed opere. Sed dicunt in. iiij. ſen. ſanctus Tho. et alexander di. iiij. ꝙ ſicut deus ſuppleuit in innocentibus qđ defuit ex parte voluntatis: ſic ſuppleuit in latrone qđ defuit ex parte cauſe. et hoc eſt qđ dicit Hiero. ꝙ xps homicidij penã in latrone fecit eſſe martyriũ: et in innocentibus: et ꝙ de ſe nullum hoꝝ fuit completũ martyrium. Quia igit̃ ſm Augu. oĩs xpi actio nr̃a eſt inſtructio: et nos membra caput noſtrũ ſequamur: vt per crucẽ penitentie vel martyrij / ad ciuitatẽ ſuam paradiſi cũ iſta nauicula perueniamus: nauẽ crucis aſcẽdamus: vt cũ nos eius exẽplo in hanc nauẽ aſcenderimus: ad ciuitatem xpi perueniamus. Et hoc eſt qđ dicit thema. Aſcendẽs ieſus in nauiculã ⁊c̃. Vñ ad litterã hec ciuitas fuit capharnaum: vt habet̃ Mar. ij. vnde Aug. Quis dubitat capharnaum ciuitatẽ dñi fuiſſe: quam non naſcẽdo: ſed miraculis illuſtrãdo fecit ſuam. Et nõ caret myſterio: quia in ea ſignificat̃ ciuitas paradiſi: que eſt ſua. interpretatur em̃ capharnaum villa pinguedinis vel pulcherrima villa conſolationis dicitur. Sic ciuitas paradiſi dicitur villa pulcherrima propter claram dei viſionem. Eſaie. xxxiij. Regem in decore ſuo videbũt. oculi eius ⁊c̃. Dicitur villa pinguedinis propter eternã dilectionem. Hiere. xxxj. Inebriabo aĩas ſacerdotum pinguedine. Dicitur villa cõſolationis propter eternã fruitionẽ: quia ibi abſterget deus oẽm lachrymã ⁊c̃. Apocalip. xxj. Dicitur villa conſolationis quãum ad patrem. nam ibi eſt pater domini noſtri ieſu chriſti ⁊c̃. vſqꝫ. cõſolationis ⁊c̃. ij. Corinth. j. Ideo Eſa. lxvj. Quomodo ſi cui mater blandiatur: ita ego conſolabor vos. Dicitur villa pulchritudinis quantũ ad filiũ: quia ibi dicitur de filio. Specioſus forma pre filijs hominum. pš. xliiij. et j. Petri. j. In quem angeli deſiderant proſpicere. Nam eſt cãdor lucis eterne: et ſpeculum ſine macula dei maieſtatis: et imago bonitatis illius. Sap. vij. Itẽ eſt ſplẽdor glorie: ⁊ figura ſubſtantie eius ⁊c̃. Hebre. j. Dicitur villa pinguedinis quantum ad ſpiritumſanctum: quia ipſe eſt vnctio: de qua omnes anime in vita beatifice: et in via gratifice impinguãtur. Sicut adipe et pinguedine repleat̃ anima mea. pš. lxij. Capharnaum igitur ciuitas: que erat ſua ꝓpter tres interpretationes quas habet: ſignificat gloriam paradiſi: ad quam venit ⁊ ducit fideles per nauim crucis: de qua in themate. Aſcendens ieſus in nauiculam ⁊c̃. Deo gratias.

¶ Dominica. j. aduẽtus. Hora eſt iã nos de ſomno ſurgere.

¶ Dominica. xiiij. poſt trinitatem. Surge et vade.

¶ Dominica. xvj. poſt trinitatem. Tibi dico ſurge.

¶ Dñica. xix. poſt feſtũ trinitat̃. Ser. iiij.

Surge tolle lectũ tuũ: ⁊ vade. Mat. ix. c.

Reperio in ſacra ſcriptura ꝙ tres ſunt ſtatꝰ hoĩm q̃bus dr̃ vt ſurgant

Primi ſunt qui oportet vt magnam viam breui tempore perficiant.

Secundi qui periculoſe in mari agitãtur et fluctuant.

Tertij qui inter inimicos ſuos verſantur: et ibi inhabitant.

Iſtis communiter dicitur ꝙ ſurgãt ⁊ inde vadant.

¶ Prima clauſula ſic declarat̃. qꝛ tẽpus vite nr̃e eſt breue ⁊ tranſitoriũ. Sap. ij. Umbre trãſitus eſt tp̄s nr̃m. Ideo qñ aliquis hꝫ multũ laborare vel ambulare in breui tp̄e ⁊ certo: nõ dꝫ dormire: nec in via pigritare: ſꝫ cito ſurgere. et cõiter talibus dr̃ ꝙ ſurgant. Ita habemꝰ exẽplũ. iij. Reg. xix. vbi legit̃ ꝙ cũ helias fugeret a facie iezabel regine ſamarie ꝑ deſertũ: pre triſticia obdormiuit ſub vmbra iuniperi. ⁊ ecce angelus dñi tetigit eum: dixitqꝫ illi. Surge comede: grãdis em̃ tibi reſtat via. Qui cũ ſurrexiſſet: comedit et bibit: et ambulauit in fortitudine cibi illiꝰ vſqꝫ ad montẽ dei oreb. Similiter Mat. ij. legit̃ ꝙ angelus dñi apparuit ĩ ſomnis ioſeph dicẽs. Surge ⁊ accipe puerũ ⁊ matrẽ eius: et fuge in egyptũ. q̃ ſtatim impleuit p̄ceptũ angeli. Apparet igitur prima clauſula.

¶ Scđa clauſula ſic declaratur. q̃libet in quantũ poteſt: fugere debet ſollicite illud

quod timet: et ſpecialiter periculũ mortis. qꝛ vt dicit Augu. xiiij. de ciui. dei. Timor eſt amor fugiẽs q̃cquid ei aduerſat̃. Modo ille q̃ eſt in mari: nunꝙ̃ aut raro eſt ſine periculis. ideo ſcribit̃ Eccli. xliij. Qui nauigat mare: enarrat pericula eiꝰ. igit̃ talis debet excitari. ⁊ ſi dormiat: ſibi dicit̃ ꝙ ſurgat. vt ſcꝫ talia pericula iuxta poſſe euadat. Ita habemꝰ Ione. j. vbi legitur ꝙ cũ dñs mitteret ionam ꝓphetaꝫ ad predicandum in ciuitatẽ niniuen. ille contẽnens voluit ire in tharſis: ⁊ inuenit nauem illuc euntem: ad quam intrauit. Cũqꝫ nauigaret mare: dñs miſit ventum magnũ in mare: et facta eſt tẽpeſtas magna in mari: et timuerũt naute. et ionas deſcẽdens ad interiora nauis dormiebat et acceſſit ad eum gubernator. ⁊ excitauit eũ et dixit illi. Quid tu ſopore deprimeris: ſurge et inuoca dominum deũ tuum. Apparet igitur ſecunda clauſula.

¶ Tertia clauſula ſic declaratur. Ille em̃ qui eſt iter inimicos ſuos: ſemꝑ eſt in periculo ne ipſum interficiãt: iõ dꝫ ſurgere ⁊ elongare ſe ab eis. qꝛ dicit̃ Eccli. vj. Ab inimicis tuis ſeparare. quare illis qui inter inimicos ſuos iacent vel dormiunt: dr̃ ꝙ ſurgant. Ita legimus Actuũ. xij. ꝙ cuꝫ herodes occidiſſet iacobũ fratrẽ iohãnis apprehẽdit etiã et petrũ: et tradidit militibus cuſtodiendum: et vinxit eũ catenis duabus. Cũ autẽ producturus eum eſſet herodes: in ip̄a nocte ecce angelꝰ dñi aſtitit: et lumen refulſit in habitaculo carceris: percuſſoqꝫ latere petri excitauit eum di. Surge velociter. et ceciderunt catene de manibus eius. dixitqꝫ angelus ei. Precingere: ⁊ calcia te caligas tuas. circũda tibi veſtimentũ tuũ: et ſequere me. et ſic liberauit eum angelus domini de manu herodis. Apparet igitur tertia clauſula: et per conſequens tota regula preaſſumpta. Modo predicta nr̃o ꝓpoſito applicando. oẽs nos in generali: et quilibet in particulari.

Debet laborare in ſanctis opibꝰ feruide.

Fluctuat in mari periculoſe.

Iacet inter inimicos continue.

¶ Dixi primo ꝙ debemus in ſanctis operibus et penitentia laborare feſtinanter et feruide. Et ratio eſt. quia totũ tempus vite preſentis eſt tranſitorium et breue. Ita dicit apoſtolus. j. Corin. vij. Fratres tempus breue eſt. Ideo ne tẽpus vobis deficiat: nũc debetis in bonis operibꝰ laborare: et penitẽtiã de peccatis cõmiſſis ac emendam agere. Et hoc eſt quod dicit Grego. in quadam homelia. Dum tempꝰ opportunũ eſt fratres vnuſquiſqꝫ prauitatem deſerat: a vitijs per veram cordis contritionẽ ſurgat: dei patientiã pertimeſcat: ne quẽ nunc tranquillũ deſpicit: iratum poſtmoduꝫ euadere nequaqꝫ poſſit. hec ille.

¶ Dixi ſecundo ꝙ nos ſumus in mari huius mũdi / ĩ magno periculo. Et ratio eſt: qꝛ in ſacra ſcriptura iſte mundus vocatur mare et comparatur mari. Ita dicit pš. ciij. Hoc mare magnum et ſpatioſum ⁊c̃. Ideo nos q̃ ſumus in hoc mundo: recte ſumus ſicut nauigantes. et hoc eſt quod dicit beatus Gregorius in quadã homel. Vita noſtra nauigãti ſimilis eſt. Is nãqꝫ qui nauigat: ꝙuis ſtet: iaceat: quo ĩpulſu venti nauis ducitur: illuc vadit. Ita ⁊ nos ſumus. ꝙ ſiue iaceamus ſiue dormiamus: ſiue quodcũqꝫ aliud faciamus: per momenta temporũ et horarum / ad finem ducimur. hec ille. Et ꝙ ĩ hoc mari ſumus in magno periculo: ita dicit beatꝰ Berñ. in quodã ſermone. Mundi periculũ probat tranſeuntiũ raritas: et pereuntium multitudo: In mari marſilie de quattuor nauibus vix perit vna: in mari huiꝰ mũdi de q̃ttuor aĩabꝰ vix euadit vna. h̃ ille.

¶ Qꝛ nos ſimus iter inimicos multos cõtinue dicit pš. xvj. Inimici mei animam meã circũdederunt ⁊c̃. et pš. lv. Conculcauerunt me inimici mei tota die: qm̃ multi bellantes aduerſum me. Et ſpecialiter in mundo iſto / ſumus iter tres inimicos corporales. ſcilꝫ.

Falſos adulatores.

Falſos conſiliatores.

Mendaces detractores.

¶ Primi inimici ſunt falſi adulatores. ab iſtis eſt valde cauendũ: qꝛ dicit Seneca in ſuis epiſtolis. Malũ hominẽ blande loquentẽ: agnoſce tuũ laqueũ eſſe. habet em̃ ſuum venenũ blanda oratio. hec ille. De his etiã loquitur Hierony. ſuper pš. di. Nihil eſt qđ tam facile corrũpat mentes hominũ ſicut adulatio. plus em̃ nocet lingua adulatoris: ꝙ̃ gladius ꝑſecutoris. hec ille. Iõ recitat Sene. ep̃la. xxx. de Alexandro / qui in obſidiõe cuiuſdam

vrbis dūm circuiret muros: percuſſus ſagitta cū vulnus vehementer doleret ait. Omnes (inq̄t) vocant et iurāt me eſſe filiū iouis: ſed vuln⁹ me oſtendit eſſe filiuz hominis. De iſto inimico loquebat̃ deus ſuo populo. Eſa. iij. Popule me⁹ qui beatum te dicūt: ipſi te decipiunt.

¶ Secundi inimici ſunt falſi ↄſiliatores: qui nobis aliud ſuggerūt ꝙ̄ expedit aīabus noſtris. ⁊ iſti ſunt periculoſi maxime in ciuitate: qꝛ dicitur Eccli. xxxvij. A cōſiliario malo ſerua aīam tuam. tales enim deſtruunt cōmunitates. Et per oppoſitū boni conſiliatores exaltāt cōmunitates. et conſeruāt bonū commune. vnde dicit Tullius in de officijs: ꝙ parua ſunt foris arma: niſi conſiliū inſit domi. Quoniam ſicut ibidem narrat: plus profuit ciuitati athenienſiū cōſiliū Solonis philoſophi (quia ab illo fuerunt leges inſtitute) ꝙ̄ victoria Themiſtoclis. qꝛ bellum ↄſilio ſenatus fuit geſtū. De malo cōſiliario dicit̃ Eccli. xij. Nō credas inimico tuo ī eternū.

¶ Tertij inimici ſunt mendaces detractores: q̄ ex ſola ſuſpitione iudicāt et diffamant quēcunqꝫ. de quibus dicit beatus Bernar. in libro de cōſideratione. Detractor et libēs auditor/ vterqꝫ diabolū portat in lingua. Et hec tales faciūt: qꝛ ſicut ipſi ſunt mali: credūt eſſe quēcūqꝫ talem. qꝛ dicit Chryſoſto. ſuper Matthe. Sicut aliquē non ſuſpicat̃ malū qui bonus eſt: ſic nec aliquē ſuſpicatur bonum qui mal⁹ eſt. Iſti ſunt illi q̄ ſtant in plateis: qui iudicant trāſeuntes/ clericos/ religioſos/ et mulieres honeſtas. Iſtos rep̄hendit apoſtolus ad Rom. xiiij. Tu quis es qui iudicas alienum ſeruū? quaſi dicat es tu de⁹. es tu iudex meus ⁊c. Ex antedictis igitur formetur ratio vna. ex maiori ⁊ minori ⁊ concludatur thema. ideo dicit nobis xp̄us. Surge tolle lectū tuum. i. corp⁹ proprium. et vade. In quibus verbis duo nobis oſtēdit euangeliſta.

Primo conſiliū valde proficuū: quod oēs debem⁹ tenere. ſurge.
Scđo ſtatum valde periculoſum: a quo debemus recedere. tolle lectum tuum: ideſt peccatū.

Prima pars.

¶ Quātum ad primum eſt ſciendum/ ꝙ chriſtus admonet nos ac conſulit illud qđ eſt nobis valde vtile. ſcꝫ ꝙ ſurgamus. Debemus autem ſurgere et recedere a tribus. ſcꝫ
A carnis delitijs.
A terrenis concupiſcentijs.
Et a mortalibus vitijs.

¶ Dixi primo ꝙ nos admonet vt ſurgamus a carnis delitijs. Et ratio eſt: qꝛ caro delicate nutrita: ad malū incenditur: et ad bona opera pigritatur: qꝛ illi qui viuunt in delitijs: pigri ſunt ad opera ſpūalia: ſcꝫ ad vigilandū/ orandum/ ieiunandum/ continendū/ et alia huiuſmodi: ſed ad horū oppoſita facile ↄuertunt̃: ꝓpter quod dicit dn̄s cuilibet talium in p̄ſenti euangelio. Surge tolle lectū tuum ⁊ vade ⁊c. et Marci. ij. Surge tolle grabatū tuū et ambula. idem Luce. v. ⁊ Iohan. v. Corpus em̄ eſt lectus aīe paralytice: que non mouet̃ niſi quo corpus eam ducit. i. ad corporales delectationes. dicit ḡ dn̄s vt aīa portet corpus ad ſpūalia opa. Nutriamus ergo carnē noſtrā vt ſeruiat: nō vt laſciuiat: vt obediat: non vt ſup̄biat. quia quantūcunqꝫ delicate nutriatur: et ſollicite cuſtodiatur: propter hoc a morte non ſeruabitur. a vermibus non ſeparabitur. Nec nos decipiat ſpes vana: qꝛ magni et parui pauperis et diuitis vn⁹ erit finis ſcilꝫ mors. nec plus habet corp⁹ diuitis in morte ꝙ̄ pauperis. Propter hec dicit Ambroſius. Surge o homo et delitias carnales fuge: quia mors appropinquat: ⁊ amplius nihil erunt. Ad recedendum em̄ ab his nos alloquitur Auguſti. dic̃. Quando mors venerit: quanta remanebit in corpore pulchritudo. tūc agnoſces ꝙ̄ vanum eſt qđ ante inaniter diligebas. cū videris totum corpus intumeſcere: ⁊ in fetorem conuerſuz eſſe: claudes nares tuas vt non ſuſtineas fetorem fetidiſſimū. Ubi queſo erit tunc vanitas ⁊ ſuauitas/ luxurie/ conuiuioꝝ opulentia. Ubi ineffrenata et inutilis leticia? Iſte finis eſt pulchritudinis carnis. Et cōcludit vlterius. Surge (inquit) ergo et ſeparare a carnis delitijs et vitijs; qꝛ fel ſub melle propināt. hec ille.

¶ Dixi ſecundo ꝙ admonemur vt ſurgamus a terrenis cōcupiſcētijs. Et ratio eſt qꝛ quādo homo aliq̄d multum amat: ſiue appetit laborat pro viribus vt illud habeat. et de alijs licet melioribus nihil curat. propter hoc homines qui multū appetunt diuitias huius mūdi: die ac nocte cogitāt et laborāt vt ipſas acquirāt. ⁊ ita obliuiſcunt̃ eternas: p̄ q̄bus deberēt amplius ac attentius laborare: cū ſint maiores et durabiliores. Talibus em̄ dicit dominus illud Gen̄. xiij. Surge ⁊ p̄ambula terram in longitudine ⁊ in latitudine: qꝛ daturus ſum eam tibi. quaſi dicat. Surge a concupiſcētijs terrenoꝝ: quia modica ſunt et caduca. et perambula terrā celeſtem. ſ. oculis corporis et mentis: quia ad illam factus es: non ad iſtam. Surge ergo dicitur Ioſue. vij. cur iaces pronus in terra? Cur deſideriū tuum ponis ī terrenis: quia talia tecum non venerūt. nec hinc tecū exibūt. hic ea inueniſti: hic etiā ea dimittes. Exemplum de rege Saladino decē regna poſſidēte: qui in hora mortis fecit pannū in quo erat inuoluendus in haſta per ciuitatem circūduci: clamante precone. Audite omnes. hec dicit rex veſter. Tātūmodo aufero de decē regnis que poſſedi iſtū pannū in hac vita. Habe ergo victum et veſtitum ⁊ his contentus eſto. ſm̄ apoſtoli conſiliū. j. Timoth. vj. et tua concupiſcentia ſit in celo. De hoc nos admonet beatus Bernard. ita dicēs Surge: ſurge o hō de terra: ⁊ vade in ciuitatem tuā celeſtē dico. quia in terra peregrina conuerſaris. non te detineat aſpectus ſophiſticarum diuitiarum: qꝛ mors feſtinat: que ſi te detentū preoccupauerit: viam ciuitatis tue non inuenies. hec ille.

¶ Nota quomodo eſt vtile relinquere tēporalia. Legitur ꝙ cū quidam comes ſepultus eſſet in quadam eccleſia: et propter conſecrationē eius deberet exhumari: aperto ſepulcro: apparuit ingēs buffo ſuper faciem eius eam ſibi corrodens: et multi alij vermes et ſerpentes. ad cuius aſpectum omnes horruerunt. filius autē comitis iuuenis hec audiens acceſſit: et viſa ſanie paterne carnis et vniuerſi diuerſitatem abhorrens: cepit cogitare de morte: et ꝙ vana ſunt omnia gaudiola huius mundi. et fugit relictis omnibus et pauper pro chriſto effectus eſt. Poſt requiſitionem autē baronum ſuoꝝ. poſt multos labores/ famē/ ſitim/ frigora et pericula/ romam venit: vbi factus carbonarius ſecretum ſuum cuidam cardinali cui confeſſus eſt: reuelauit. Cum autem poſt plurimos annos in domum ſui confeſſoris veniens carbones portaſſet: arreptus infirmitate: ſuſceptis reuerenter oībus ſacramentis: ſanctam animam deo reddidit creatori. Et mox omnes campane vrbis ſonuerunt. Super quo papa cum plurimum admiraretur: cardinalis confeſſor eius caſuz reuelauit. Homines autem terre ſue ibi exiſtētes: quē viuum querebant: mortuum inuenerunt. Ecce ergo qualiter iſta temporalia relinquens: gloriam adeptus eſt. Sic et nos: ſi celeſtem gloriam cupimus: temporalia relinquam⁹. et de⁹ dabit nobis hic ſuā graꝫ. Ad horū contēptū etiā philoſophoꝝ inuitamur exēplis. vn̄ narrat Iohā. ſareſberieñ: dict⁹ Policratic⁹. lib. ſuo. vij. de nugis curialiū et veſtigijs p̄hoꝝ: ꝙ Democritus cū eſſet valde diues: quo magꝭ vacuo aīo ſtudijs litterarū eſſet opat⁹: p̄ua ſumma retenta: patrimoniū ſuum patrie donauit. Item Crates al's Socrates ille theban⁹ proiecto in mari nō paruo auri pōdere: Abite inq̄t peſſum male cupiditates. ego vos mergā: ne ego mergar a vob. Itē Anaxagoras cū a diutina peregrinatione patriā repetiſſet: poſſeſſioneſqꝫ deſertas vidiſſet: non eſſem inquit ego ſaluus: niſi iſte periſſent.

¶ Dixi tertio ꝙ admonet nos ſurgere a mortalib⁹ vitijs. Et ratio eſt: periculoſuz eſt em̄ valde iacere in peccato mortali: qꝛ per hoc homo omni bono priuatur ſpirituali: et mortalis inimicus dei cōſtituit̃: Et ꝙ̄uis nos peccādo mortalibus dei offenſam multipliciter incurrim⁹: tamē adhuc ipſe miſericorditer nos expectās anteqꝫ iuſticiam exerceat: clamat ad nos p̄ ſe et per ſuos ſanctos: vt de vitijs ſurgamus. ex cuius mandato beatus Paulus dicit Ephe. c. v. Surge qui dormis: ſcꝫ in peccatis/ quaſi ſecurus iacendo. et exurge a mortuis. quia ad mortē ſecūdam te ducunt. ⁊ illuminabit te xp̄us. animā per gratiam illuſtrando. Qđ ſatis fuit figuratum Iob in cap. j. vbi dicitur. ꝙ ſurrexit iob qui interpretatur dolens: et ſcidit veſtimenta ſua. qđ exponēs Greg. in lib. moral. ita dicit. Ille veraciter veſtimēta ſua ſcindit: q̄ in hac vita pctā ſua plāgit.

Ideo dicit btūs Bernar. ſup cañ. Errauimus iuuenes: emendemus ſenes: iūgamꝰ gemitus: ⁊ lachrymas copulemus. dū tēpus opportunū habemus a vitijs per cordis cōtritionē ſurgamus. hec ille. qꝛ deitatis natura clemēs eſt ⁊ pia: magiſqꝫ ad indulgendū ꝙ̄ ad vindictā prona. Nō enim vult mortē pctōris: ſed vt cōuertatur ⁊ viuat. inquit Bern̄. ſ. in preſenti vita grē: et in futuro vita glorie. quam nobis concedat ⁊c̄. Amen. Deo gratias.

¶ Dñica. xix. poſt feſtū trinitatis. Ser. v.

TUrbe timuerūt

et glorificauerunt deum. Matth. ix. caplo. Ut preſens thema cōcludat talis imaginatio formatur

Attenta eccleſie horribili tempeſtate.
Attenta regis francie optata ſanitate.
Attenta populi xpiani mortalitate.
Turbe timuerunt et glorificauerūt deum cum ſolennitate.
Propter primum eſt populus in turbatione, quia turbe.
Propter ſcōm deum cum gratiarū actionibus glorificauerunt.
Propter tertium eſt populus in grādi admiratione, timuerunt.

Prima pars.

¶ Primo introducit tēpeſtas

ſciſmatis diuiſio et turbatio eccl'ie ſacroſancte: que videt̄ regiſtrata in euangelio Mat. viij. vbi legit̄ ꝙ xp̄o ⁊ diſcipulis in mari in quadā nauicula exiſtētibus tempeſtas maxima orta eſt in mari: ita vt nauicula operiret̄ fluctibꝰ. xp̄s v̄o dormiebat: ſed diſcipuli vigilabāt: qui acceſſerūt ad ip̄m vociferantes. Dñe ſalua nos: perimus. Et xp̄s excitatus dixit eis. Quid timidi eſtis modice fidei. Et imperauit vētis ⁊ mari. ⁊ facta eſt trāquillitas magna. Et ſuper iſtis notant̄ ſex queſtiones.

Prima quid per nauiculā intelligitur.
Secūda quid per motum magnum comprehenditur.
Tertia quare operiebatur fluctibus adiungitur.
Quarta quid per hoc ꝙ chriſtus dormiebat concluditur.
Quinta propter quid diſcipuli timuerūt oſtenditur.
Sexta quare ad xp̄i imperium ceſſauit tēpeſtas innuitur.

¶ Prima queſtio ⁊c̄. Per nauiculā intelligit̄ eccleſia militās. Et rō eſt quā aſſignat Chryſ. Nauis in principio ⁊ in fine eſt anguſta: ſꝫ ī medio ampla. Talis eſt ſuo modo militās eccleſia. In p̄ncipio anguſta: qꝛ in principio ⁊ circa principiū pauci fuerūt fideles. etiā in fine mūdi tp̄e antichriſti electi erūt pauci ꝓpter turbationem et tribulationē qualis nō fuit ab initio mūdi. ſicut ſcribit̄ Mat. xxiiij. de qua ꝓphetauerat ſalomon Sap. v. Turbabūtur timore horribili. Erit tūc tribulatio qualis nō fuit. videte ne turbemini. Mat. xxiiij. Gubernator iſtiꝰ nauis xp̄s. arbor in medio crux ſalutifera ieſu xp̄i. velū quattuor coloribus coloratū/doctrina xp̄i ⁊ apl'oꝝ: quā notauerūt quattuor euangeliſte. ventus ducēs nauē ſpūſſctūs. remiges angeli. mare per qd̄ tranſit nauis ⁊ periclitat̄: mundus iſte periculoſus. mercatura quā portat nauis iſta: ſunt fideles xpiani ī tribus ſtatibus. ſ. cōiugali: viduali: et virginali. portus paradiſus celeſtis ad quē applicant finaliter fideles. ¶ Scḋa queſtio de motu magno. Narrat dñs Alber. in cōmēto ſup libris Metheoroꝝ/ ꝙ vētus interdū turbat aerem: interdū turbat mare: interdū terrā. Primo vētus turbat aerem qñ includit ſe intra nubē: et diuidit nubē per mediū: et fit tonitruū. Iſte ventus eſt moraliter vna ꝑcuſſio que diuiſit eccl'iam ſanctā dei: et non fecit tēpeſtatē ⁊ diuiſionē solū in aere. i. in eccleſia: immo etiā in mari. i. in toto mūdo. totum eſt diuiſum. ſpūalitas ⁊ tp̄alitas. ſuſtinuimus pacem: queſiuimus bona et ecce tribulatio ⁊c̄. ¶ Tertia q̄ſtio nauicula operiebat̄ fluctibus. Sic pōt intelligi ꝙ eccleſia pōt periclitari: nō tamē ſubmergi: qm̄ in paſſione xp̄s orauit vt nō periret nec deficeret quātūcūqꝫ periclitet̄. ⁊ durabit vſqꝫ in finem mūdi. ¶ Quarta queſtio q̄d eſt hoc ꝙ xp̄s dormiebat? Rñdeo deꝰ nō dormit: nec angelus: nec aīa: nec ſpūs: ſed videt̄ ꝙ deus dormiat: qm̄ tot ꝓceſſiones: tot orōnes: publice ⁊ occulte facte ſunt: dicte ſūt: nec adhuc excitatur a ſomno: nō audit: nō exaudit. Ratio pōt eſſe: qꝛ nō ſumus digni. qꝛ pctōres deus nō audit. Ioh. ix. nō corrigimus vitā peruerſam: nō petimꝰ vt debemus. Antiquitus etiā gētiles quādo

talia adiutoria poſtulabāt: ieiunabāt: abſtinebāt: ſe humiliabāt. ſicut pꝫ de niniuitis. Ione. iij. q̄ deponebāt veſtimēta ſua a ſe ⁊ īduti ſunt ſaccis a maiore vſqꝫ ad minorē: et exaudiebant̄. Narrat Titus liuiꝰ de origine vrbis: ꝙ mirāda viſa ſunt: ſicut ꝙ celū diuiſum eſt in duas partes: ꝙ ſol pugnauit cum luna: viſum eſt ꝙ ardebat mare: ⁊ de die viſe ſunt due lune. Qñ gētiles talia noua ⁊ inſolita videbāt: ſacrificabāt dijs ſm̄ eoꝝ ſectam. ⁊ romani recurrebāt ad libros ſibylle: et iudei orabāt deū. Fuerūt eñ viſi ſup hierl'm equites armati bellātes ꝑ aera: ⁊ rogabāt iudei mōſtra in bonū cōuerti. ij. Machab. v. ¶ Quinta q̄d eſt hoc ꝙ diſcipuli timuerunt? Rñdeo ad deſignādū ꝙ nos timere debemus valde. qꝛ de maiori malo ſcriptū eſt. Maius his videbitis. Ezech. viij. de extremo iudicio. de morte quā videmꝰ ante oculos noſtros. ¶ Sed ſexto q̄d eſt ꝙ ſtatim ad imperiū xp̄i ceſſauit tempeſtas? Rñdeo. deſignat ꝙ intercedēte adiutorio xp̄i poſt ſciſma. poſt diuiſionē veniet vnio: et poſt tēpeſtatē veniet trāquillitas magna ī eccleſia: poſt aduerſitatē ꝓſperitas: poſt deſolationem veniet cōſolatio: poſt guerrā veniet pax: ⁊ ceſſabit tēpeſtas q̄ magna eſt. Exēplū de multis ſanctis noui ⁊ antiqui teſtamenti vt de tobia: iob patriarcha: de dauid qui fuit perſecutus per ſaul. Et ſic de primo articulo. turbe timuerūt.

Secunda pars.

¶ Secundus articulus

ſup illud. glorificauerūt deū. Deꝰ inuenit̄ glorificatꝰ ⁊ laudatꝰ multipliciter. vt ſcꝫ

Primo per populū liberatum a duro ſeruitio.
Secundo per populum expoſitum graui martyrio.
Tertio per populum tribulatum magno temporis ſpacio.
Quarto propter beneficium acceptum ꝓ magno dono.
Quinto per populum deuotum indigente adiutorio.

¶ Primo fuit glorificatꝰ deꝰ atqꝫ laudatꝰ cū grarū actione ꝑ populū liberatū. Patꝫ hoc ī Exodo ī multis cap̄. de ppl'o hebreorū: q̄ cū ſignis et ꝓdigijs fuit liberatus a grauiſſima ſeruitute. Eapropter cāticū cātauit ppl's ille. Cātemꝰ (inq̄t) dño: glorioſe ⁊c̄. Iſte deꝰ meꝰ glorificabo eū: deus patris mei ⁊ exaltabo eū ⁊c̄. Exoḋ. xv. Scḋo fuit glorificatꝰ deꝰ nr̄ ⁊c̄. de hoc Danie. iij. de tribꝰ pueris in camino ignis ligatis in fornace ardenti. Vbi tres vno ore glorificabant deū in fornace dicētes. Bn̄dictus es dñe ⁊c̄. Tertio glorificatꝰ eſt deꝰ ꝑ populū tribulatū: ſicut patꝫ de Tobia: iob: ⁊ multis alijs. in pſ̄. xc. Cū ipſo ſum in tribulatione: eripiā eū: ⁊ glorificabo eū. Quarto glorificatꝰ eſt deꝰ ꝓpter bn̄ficiū acceptū ⁊c̄. et nos oēs qui accepimus multa beneficia/creationis/redēptionis/⁊ ſaluationis. Propter iſta bn̄ficia deū glorificabat venerabilis Anſel. ſic dicēdo. Te laudo et glorifico qui me de eternis ſupplicijs eruiſti. te laudo ⁊ glorifico q̄ me de multis miſerijs liberaſti. te laudo ⁊ glorifico q̄ ſoſpitatē dediſti. ſctē ſctōꝝ benedico te: glorifico te: adoro te: gratias tibi ago.

Tertia pars.

¶ Tertius articulus de

peſte ac mortalitate ſuper qua timuerūt. Ubi ſciendum ꝙ iſtam peſtem

Primo aliqui eam fugerunt.
Scḋo aliqui eam elegerunt.
Tertio aliqui eam inuaſerunt.
Quarto aliqui eam ſuſtinuerunt.
Quinto aliqui eam preuenerunt.
Sexto aliqui eam timuerunt.

¶ Primo tp̄e preterito aliq̄ peſtē fugerūt. grāde remediū ꝯtra peſtē fuga: fugere aerē infectū: aerē corruptū vn̄ procedit/propter malā influētiā que venit deſuꝑ de cōiūctione aliquoꝝ aſtroꝝ. Iſtud cōſiliū de fuga cōtra peſtē videtur ſcriptū Luc̄. xxj. Erūt per loca ⁊ peſtilētie ⁊ fames ⁊c̄. et ſequit̄. Fugiēt ad mōtes. Itē Ezechiel. vij. Gladius foris: peſtis ⁊ fames intrinſecus ⁊c̄. ſaluabūtur q̄ fugerint ex eis. ¶ Scḋo fuerūt aliq̄ qui eā elegerūt: ſicut ptꝫ de dauid rege: cui fuit dictum. ij. Reg̃. vlti. ⁊. j. Paral. xxj. Triū dat̄ tibi optio. aut ſeptē annis veniet fames in terra tua: aut tribꝰ mēſibus fugies aduerſarios tuos: aut tribus diebꝰ erit peſtilētia in regno tuo. Peſtilētiā elegit rex: qꝛ eſt ꝑcuſſio cōis: q̄ apprehēdit oēs indifferenter. ⁊ mortui ſunt de ppl'o iſrl' de peſte. lxx. milia viroꝝ: exceptis mulieribꝰ ⁊ paruulis q̄ fuerunt plures. ¶ Itē tertio aliq̄ peſtē euaſerūt: ⁊ ab ea liberati ſunt ꝑ merita ſctōꝝ/⁊ per oro-

nes deuotarũ pſonarũ. Pz de peſte q̃ fuit
in roma tpe btĩ Greg. pape multũ graui:
q2 ſubito moriebant̃ valde. ꝓpter qḋ fuit
ordinata letania: ĩ qua inuocat̃ ſctã trini-
tas vn9de9. virgo maria mr̃ xp̃i. inuocant̃
oẽs angeli oẽs ſctĩ ꝛ ſctẽ dei. Itẽ in hiſto
ria lõgobardoꝝ ꝙ in roma ꝛ papia ciuita
te regnauit peſtilẽtia grauis: nec inuenie
bat̃ vnus qui aliũ ſepeliret. Verũ ꝙ a pa
pia ciuitate fuerũt portate reliq̃e ſctĩ ſeba
ſtiani: et ſtatim ceſſauit peſtilẽtia illa. Nã
in tali peſtilẽtia regnãte cõiter inuocatur
ſctũs ſebaſtian9. ¶ Quarto ſunt aliqui q̃
iſtã peſtẽ ſuſtinuerunt: ſicut pharao in re
gno ſuo immiſſam ſibi a deo ꝓpter tyran-
niã quã exercebat in ppl'm dei. ꝛ fuit vna
de plagis: de qua Exo. ix. Percutiam te et
ppl'm tuũ peſte peribiſq3 de terra. et Nu-
meri. xiiij. Feriã eos peſtilentia. loquit̃ de
illis q̃ murmurauerũt cõtra deũ. Peſtilẽ-
tia generat̃ ex aere corrupto. Eſt etiã mor
bus cõtagioſus: qui ſi vnũ apprehẽdit ad
aliũ ſe extẽdit. ¶ Quinto aliqui peſtilẽtiã
preuenerũt ſicut filij iſrl': q̃ dixerũt. Eam9
viam triũ dierũ in ſolitudine: vt ſacrifice
mus deo noſtro: ne forte accidat nobis pe
ſtis. Exodi. v. Narratur ꝙ anno dñi. M.
cccxlviij. fuit de peſte mortalitas gñalis: ꝛ
tũc tpis erat in alemãnia q̃dã ſacerdos q̃
orauit ter deũ quaten9 ſibi oñdere digna
ret̃ quare et ꝓpter q̃ tãta mortalitas erat
in mũdo: ꝛ dũ frequẽter oraſſet: vna die ſe
mel inuenit ſup altare vbi ſecrete celebra-
bat vnã tabulã marmoreã vbi ſcripta erãt
tria ꝓpter q̃ tãta mortalitas ĩualeſcebat.
q2 laici male diẽ dñicã colebãt: ꝛ religioſi
ſextã feriam non ieiunabãt: ꝛ clerici ad ſa
cros ordines aſcẽdebãt nõ ꝓpter deũ nec
ꝓpter amorẽ dei: ſ3 magis vt poſſent bñ-
ficia obtinere. ¶ Sexto aliqui iſtã peſtẽ ti
muerũt. vñ in themate. Turbe timuerũt.
Quare timetur? q2 nimis ſubito ducit ad
mortẽ. ꝛ mors timet̃ a viris ſctĩs: qm̃ xp̃s
timuit mortẽ. ꝛ ꝓpheta helias vt pz. iij.
Reg. xix. Et q̃dã ſctũs pr̃ helias: de q̃ legi
tur/ꝙ timebat de tribus: vtpote de exitu
aĩe a corpore. itẽ de pſentatione corã iudi
ce. itẽ tertio qñ aĩa auditura eẽt ſnĩam iu
dicis. Itẽ de agathone ſancto pr̃e q̃ ſtetit
ante mortẽ p tres dies aptis oculis tota-
liter immobilis. Cui circũſtãtes dixerũt.
O pr̃ vbi es modo? Qui rñdit. Ante iudi-
ciũ dei aſſiſto. Et illi. O pr̃ tu times mor
tẽ cũ bona feceris in vita. Et ille. Bona fe
ci: ſ3 hõ ſum ꝛ ignoro ſi bona accepta deo
fuerint. Qm̃ aliter iudicat deus: aliter iu
dicat mũdus. Põt em̃ q̃libet dicere mor-
te appropinquãte ſeu peſtilẽtia illud pſ.
liiij. Timor ꝛ tremor venerũt ſup me. Ta-
lis timor quo quis timet mortẽ: eſt timor
naturalis: q̃ nec eſt meritori9. iſto timore
aĩalia rõne carẽtia timẽt mortẽ: et fugiũt
eã quãtũ pñt. et xp̃s etiã timuit. Nõ ſolũ
peſtis: ſ3 etiã mors incutit hoĩ timorẽ: im
mo multa alia: ſicut op9 iuſticie dei. ſicut
vindicta luciferi: ſicut expulſio pͥmoꝝ pa-
rẽtũ de paradiſo. nõ remitti. Dicit Bern.
ſup cañ. Qui nõ parcit filio ſuo: nunquid
et parcet nequã ſeruo ſuo. Itẽ debet incu
tere timorẽ omnipotẽtia dei: cui nihil re-
ſiſtere põt. in pſ. lxxix. Quis nouit ptãtẽ
ire tue: ꝛ pre timore irã tuã dinumerare?
Itẽ incutit timorẽ extremũ iudiciũ: ideo
q2 cõditio illius iudicij mĩam nõ recipit/
nec admittit. Chryſ. Tũc nec diuitie diui
tibus: nec parẽtes parẽtib9 intẽdent: nec
angeli ſicut ſolẽt pro hoĩbus faciẽt verbũ
bene ergo dr. Turbe timuerunt et glorifi-
cauerũt deum. Cuius glorificationis nos
participes ꝛc.

¶ Dñica. xx. poſt feſtũ trinitatis. Ser. j.

Videte quõ cau-
te ambuletis. Ephef. v. Te
ſte ſacro eloq̃o: viſio in qua
druplici differẽtia reperit̃:
quoniam eſt
Primo viſio naturalis ꝛ ſcientifica.
Scḋo viſio figuralis ꝛ enigmatica.
Tertio viſio moralis et ſanctifica.
Quarto viſio realis et beatifica.
¶ Prima viſio naturalis ꝛc. Iſto modo vi
dere accipit̃ pro ſcire. ꝛ ſic phĩ ꝛ infideles
viderunt. hoc eſt ſcientes appellati ſunt:
et nihil plus de viſione iſta. ¶ Secũda vi
ſio ꝛc. de iſta viſione. j. Cor. xiij. Videmus
nũc per ſpeculum in enigmate. i. obſcure
et caliginoſe videmus nunc exiſtentes in
via. ſc3 deũ per ſpeculũ. per fidem obſcu-
re videmus: quia per creaturas venimus
in cognitionẽ dei: ſed in patria videbim9
eum ſicuti eſt. Talis viſio eſt ſimilis viſio-
ni noctue: que de die non poteſt videre lu
men ſolis/et per conſequens nõ volat de
die: ſed ſolu3 de nocte. In huius figuram
legim9 Exo. xxxiiij. ꝙ filij iſrael faciẽ moy

ſi videre non poterant propter claritate3
niſi velamine mediãte. Sic nos exiſtẽtes
viatores faciem dei videre nõ poſſumus
immediate niſi per velamen fidei ortho-
doxe. ¶ Tertia viſio moralis ꝛc. Iſta viſio
nõ eſt aliud q̃ꝫ meditatio qua quis cogi-
tat ꝛ meditatur que ſunt fugienda: ꝛ que
ſunt precauenda. de qua Matth. xxiiij. et
Mar. xiij. Videte ne quis vos ſeducat. et
Col'. ij. Videte ne quis vos decipiat. ꝛ de
iſta loquit̃ thema. Videte quomodo cau-
te ambuletis. In q̃b9 v̈bis apl's facit tria.
Primo monet ignorãtiã illuſtrari. videte.
Secundo monet inſolertiã regulari. quo
modo caute.
Tertio monet negligentiam excitari. am-
buletis.

Prima pars.

¶ Sciẽdũ ꝙ multa ſunt
videnda et meditanda atq3 cognoſcẽda.
Primo diuina bonitas.
Secundo humana fragilitas.
Tertio fraterna neceſſitas.
Quarto humana vanitas.
Quinto inferni calamitas.
Sexto malorum prauitas.
Septimo noſtre vite finalitas.
Octauo celi felicitas.
¶ Primo vidẽda eſt dei immẽſa bonitas.
quare hoc? qm̃ tunc deus magis amabit̃:
magis timebitur: deuotius inuocabitur.
Si bñ videat̃ bonitas ſua. Ad te ergo le-
uaui oculos meos: q̃ habitas in celis. pſ.
cxxij. et Gen. xiij. ꝛ Hiere. iij. Leua oculos
tuos in directum. Legitur in lib. de natu
ris rerũ: ꝙ eſt quidam piſcis in mari q̃ nõ
habet niſi vnum oculum: et illũ habet in
ſummitate capitis contra naturam alioꝝ
oculoꝝ: et ille piſcis ſemper videt ſuperi9
et nunq̃ꝫ inferius. Et ſic moraliter hõ qui
fluctuat in mundi amaritudinib9 ſicut pi
ſcis: debet habere vnicum oculũ. i. vnicã
attentionem habere in ſuprema parte ra-
tionis: et ſolum videre ſurſum: deum ſem
per meditari: et inferius ad mundũ nulla
tenus inclinare: dicens illud Job. xlij. Au
ditu auris audiui te: nũc aũt oculus me9
videt te. Simus ergo abraã qui ſedẽs in
oſtio tabernaculi ſui in ipſo feruore diei:
apparuerũt ei tres viri ſtãtes prope eum.
Gen. xviij. hoc eſt vidit deũ trinũ ꝛ vnũ. et
Eſa. Vidi dñm ſedẽtem ſuper ſoliũ excel-
ſum ꝛc. Eſa. vj. ¶ Scḋo videnda eſt huma
na vilitas ſeu fragilitas. Iſta eſt ꝓpria et
directa viſio qñ hõ cõſiderat ſemetipſum.
ideo in autoritate habet̃ Gen. xiij. et Hie-
re. iij. Leua oculos tuos in directũ. Diffe
rẽtia em̃ eſt inter oculũ corporalẽ/et ſpũa
lẽ. qm̃ oculus corporalis nõ videt ſeipm:
ſed bene videt alia que ſunt: qm̃ ſupra ſe-
ipſum reflectit. Sic moraliter ſunt aliqui
hoĩes carnales et mũdani: et illi vidẽt de
fectus alioꝝ: et nõ vident ſuos. vident fe-
ſtucã in oculo fratris ſui: trabẽ aũt in ocu
lo ſuo nõ cõſiderant. Mat. vij. et Luc. vj.
Vñ Tulli9 moralis phs ſic. Neſcio quõ in
alijs magis ſeruamus qḋ delinquit̃ q̃ꝫ in
nobis. Nõ ſic ſpũales hoĩes et deuoti: q̃
cogitãt videre ſemetipſos et ꝓprios defe
ctus: vt videndo emẽdent et corrigãt. Qꝫ
aũt debeamus videre noſmetipſos: ꝓba-
tur verbis dñicis Marci. xiij. Videte voſ-
metipſos. Itẽ probat̃ verbis propheticis
Hiere. ij. Vide vias tuas in cõualle: ſcito
quid feceris. Itẽ ꝓbatur hoc verbis apl'i
cis. Gal'. vj. Cõſiderãs teipm ne ꝛ tu tẽte-
ris. Sicut Hugo de ſctõ victore lib. de ar
ca noe. loquit̃ p hunc modũ. Meli9 eſt ꝙ
teipm videas: q̃ꝫ ꝙ curſus ſyderũ: cõple-
xiones planetarũ: naturas aĩaliũ cogno-
ſcas. Multi multa ſciũt: ꝛ ſeipos neſciũt
cũ tñ ſumma pfectio ſit ſeipm cognoſcere.
et vltra. Fruſtra videre deũ nitit̃: q̃ ad vi-
dendũ deũ inutilis reperit̃. Sed ſunt nõ-
nulli qui ſeipſos nõ vident nec cõſiderãt:
qm̃ impediũtur p illa que ponit Innocẽ.
de vilitate cõditiõis humane in quibuſ-
dã verſib9 vbi ſic. Forma genus fauor po
puli iuuenilis ꝛ opes. Subripuere tibi vr̃
q̃d ſit hõ. ¶ Tertio vidẽda eſt fraterna ne
ceſſitas: pauptas/ꝛ ĩdigẽtia ꝓximi. Expe
riẽtia docet ꝙ hõ libẽti9 videt mẽbra leſa
q̃ꝫ ſana. Rõ ẽ. qm̃ vt hr̃ Mar. ij. ꝛ Luc. v.
Nõ indigẽt q̃ ſani ſunt medico: ſ3 q̃ male
habẽt. ſ. qui ſunt leſi: q̃ ſunt ĩfirmi. reuera
paupes ĩdigẽtes q̃ ſunt vidẽdi: q̃ ſunt iu
uãdi: ac miſericorditer cõſolãdi. exẽplo ſa
maritani Lu. x. q̃ vidẽs ſauciatũ: mĩa mo
tus eſt. vñ de illo q̃ libẽter pauperes videt
et iuuat: ſcriptũ eſt pſ. x. Oculi ei9 in pau
perẽ reſpiciũt. Nõ ſic vident pauperes
Primo tyranni rapaces.
Secundo auari tenaces.
Tertio iudices fallaces.
Quarto amici nugaces.

Et primo tyranni ⁊c. qui inſidiantᷣ vt rapiant pauperē. pſ̄.ix. Prouerb.xj. Alij rapiunt nō ſua: et ſemper in egeſtate ſunt. alij diuidūt propria: et ditiores fiunt. qm̄ qui dat pauperi non indigebit. Prouerb.xxviij. Item auari cupidi nō vident pauperes. Similiter et leuita Luc̄.x. qui viſo ſauciato pertranſijt. ꝯ illud Tob.iiij Ex ſubſtātia tua fac elemoſynam: et noli auertere faciē tuā ab vllo paupe. Ad quē reſpiciā niſi ad pauperē et cōtritū corde. Eſa.lxvj. Itē nō vidēt pauperem iniq̄ iudices. de quibus Innocen. qui vbi ſupra increpando eos inq̄t. Non attenditis ad merita cauſarū: ſed perſonarum. nō iura ſed murmura. non qȯ ratio dictat: ſed qȯ volūtas affectat. non qȯ cor ſentiat: ſed qȯ mens cupiat. non qȯ liceat: ſed qȯ libeat. pauperū cauſas cū mora ꝓtrahit꜡: cū inſtantia ꝓmouetis: ī illis rigorē oſtēditis: in iſtis cū manſuetudine diſpenſat꜡ illos difficiliter reſpicitis: iſtos cū fauore tractatis. illos negligēter audit꜡: iſtos ſubtiliter auſcultatis. Itē amici ficti nō vident libenter depauperatos. Cum fueris felix multos numerabis amicos ⁊c.

¶ Quarto principaliter vidēda eſt mūdana vanitas. vidēdus eſt iſte mūdus ⁊ vanitas eius. vñ vanitas vanitatū ⁊ oīa vanitas. Eccl's.j. Eſt em̄ mūdus ſicut baſiliſcꝰ: qui ſolo viſu occidit hoīem/ ſi pmo ipſum videat. ſed ſi preuideatᷣ ab homine non nocebit. Conſiliū ſanū: qꝛ ꝓuideatᷣ a nobis iſte mūdus ſerpētinꝰ/ venenoſus/ aīarū occiſor. Naum.iij. Oīs (mundus) qui viderit te/ reſiliet a te. hoc eſt ab amore tuo reſiliet et ſeparabitᷣ. Eccl's.j. Uidi q̄ fiunt cūcta ſub ſole: ⁊ ecce vniuerſa vanitas. Eſt em̄ mundus ſicut meretrix publica: de qua Prouer.xxiij. Fouea profunda eſt meretrix: ⁊ puteus anguſtꝰ aliena. Inſidiatᷣ in via quaſi latro: et quos īcautos inuenerit interficiet. Meretrix ē iſte mūdus: q̄ dantē ad modū meretricis pre diligere dinoſcitur: ſolū ꝓpter lucrū hominē ſequitᷣ. Item dr̄ fouea: qꝛ in mūdo facile caditur: ⁊ puteꝰ anguſtus qm̄ cum q̄s ceciderit: cū difficultate reſurgit. Itē inſidiatᷣ in via quaſi latro. qm̄ fallacijs/ inſidijs/ fraudulētijs/ mūdus totꝰ dr̄ eſſe repletus. quos incautos inuenerit interficiet. Incauti ſunt illi qui non vidēt mūdum: nec vanitatem mūdi: et tales diuerſis vitijs occiduntur.

¶ Quinto videnda eſt inferni calamitas. que magna eſt. de iſta viſione loquitᷣ venerabilis Anſelmꝰ in quadā meditatiōe. Quid eſt (inquit) iſtud qȯ video: qȯ animaduerto in terra miſerie ⁊ tenebrarum: error vbi nullꝰ ordo: ſed ſempiternꝰ horror inhabitat. ibi ꝯfuſio: ibi ignis ſulphureus: ibi flamma tartarea: ibi vermes in igne viuētes: ibi demones corrodentes: ibi ignis inextīguibilis: tenebre palpabiles: flagella cedētiu꜡: horrida viſio demonū: confuſio pctōꝝ: deſperatio oīm bonorum: ibi mors ſine morte: defectꝰ ſine defectu: finis ſine fine. Grego.iiij.li.moralᷣ. Ibi fletus et ſtridor dentiū. Et certe iſta ſunt videnda ꝙdiu ſumꝰ in hac miſera vita. Hiere. fuit interrogatꝰ. Quid tu vides hieremia: et dixit. ollam ſuccenſam ego video: ⁊ faciē eius a facie aquilonis. Hiere.j. Olla ſuccēſa infernꝰ: qm̄ dānati ſemp erūt in igne: ⁊ nō conſumentᷣ. ſemp in dolore: et non morientur. regio inferni aquilo: vbi eſt omne malū: ⁊ penitꝰ nullū bonū. qm̄ ab aquilone pandetᷣ omne malum. vbi ſupra.

¶ Sexto videnda eſt maloꝝ ꝓſ̄pitas ⁊c. ⁊ per ꝯñs puniēda et ꝓuidenda et precauēda: īmo etiā fugiēda. Uide ad meridiem. Geñ.xiij. vbi eſt ꝓuīcia galilee. vbi mare oceanū ſicut olla pre calore feruet. vbi eſt ꝓuīcia theozome q̄ ꝑpetuis incendijs ſꝑ flāmat et ardet. Ubi eſt ꝓuīcia ethiopie q̄ monſtris ⁊ ſerpētibꝰ occupatᷣ: verū ſole plenꝰ illuminatᷣ. Tales ſunt pctōres q̄ a ſerpētibꝰ. hoc eſt vitijs varijs ſunt īfecti: q̄ ardēt ꝑ auariciā: feruēt ꝑ ſuꝑbiā et iracundiā: et tñ pre alijs cōiter ꝓſperitatibꝰ illuſtrantᷣ. qm̄ via impioꝝ ꝓſperatᷣ. Hier. xij. Tales ſunt videndi ꝑbi ⁊c. Tertio videte malos operarios. in pſ̄.xxxvj. Uidi impiū ſuꝑexaltatū: ⁊ eleua. ſic ced. liba.

¶ Septimo vidēda eſt vite nr̄e finalitas vñ ſubditᷣ. Uide ad occidētē. Regio occidētalis eſt illa ad quā ſol ꝯtinue currit: quā ꝯtinue reſpicit: vbi ſolis claritas deficit ⁊ occidit. ⁊ deſignat vltimū finē nr̄ꝫ: ad quē vita nr̄a ꝯtinue labitᷣ: ⁊ tūc ceſſat claritas ꝓſꝑitatis nr̄e. ad iſtū finē debet eſſe cōtinuꝰ aſpectꝰ noſter. In q̄ fine debemus videre.

Primo mortis horrorem.

Scd̄o iudicij timorem.

Tertio purgatorij ardorem.

Quarto inferni dolorem.

Quinto diaboli maliciā et furorem.

De primo Apoc̄.vj. Uidi ⁊ ecce equꝰ pallidus. hoc eſt hō mortuus. et q̄ ſedebat ſuꝑ illū nomē illi mors. De ſcd̄o. ſ. de iudicio Apocalᷣ.xx. Uidi mortuos magnos et puſillos ſtantes in conſpectu throni: et libri aperti ſunt. et iudicati ſunt mortui ex his que ſcripta erant in libris. De tertio. ſ. de purgatorij ardore hr̄ Hiere.j. Ollā ſuccenſam ego video. De quarto. ſ. de vidēdo inferni dolore: Apoc̄.xx. Uidi angelū deſcēdentē de celo habentē clauē abyſſi ⁊ catenam magnā in manu ſua. et apprehendit draconē ⁊ miſit eū in abyſſum. De quinto de diaboli malicia ⁊ furore. Uidebā ſathanā ſicut fulgur de celo cadētem ⁊c̄. Luc̄.x. Proculdubio iſta ſunt vidēda: vt hō caute ambulet: vt hō a pctō reſiliat: vt homo a peccato declinet et faciat bonum.

¶ Octauo et vltimo videnda eſt celi felicitas. ⁊ hoc eſt videre ad oriētem. Geñ.xiij. vbi.s. Pars orientalis mundi eſt luminoſior vbi ſol oritᷣ. per orientē paradiſus deſignatᷣ vbi in lumine videbimꝰ lumen. vbi ſol iuſticie a patre ſemꝑ oritᷣ et naſcitᷣ. Et totū hoc figuratᷣ ī tabernaculo federis de quo Exo.xxvj. qȯ ex oī parte erat clauſu꜡: et ſolū ad oriētem apertū. ad denotādum ꝙ tabernaculū cordis nr̄i ex oī parte debet eſſe clauſum. ſ. ad terrena: ⁊ ſolū ad celeſtia apertū. Octo partes ſuperiꝰ poſite ſunt vidēde: vt tandē videre poſſimꝰ bona hierl'm oībus diebus ⁊c̄. Cuius viſionis nos participes efficiat ⁊c̄.

¶ Dñica.xx. poſt feſtū trinitatis. Ser.ij.

Dies mali ſunt.

ad Ephe.v. ⁊ in epl'a cōcurrētis dñice ſcribitᷣ iſtud thema. Honorabiles dñi/ de ſāctis innumerabilibꝰ martyribus huius glorioſe ciuitatis ciuibꝰ/ celebramus: dies quoꝝ boni ſunt. nos huiꝰ ciuitatis ciues. hic habitamus: hic viuimus: hic conuerſamur: et dies noſtri ſm ꝙ dicit thema: mali ſunt. Ut igitur diuina clemētia noſtros dies velit meliorare: et de ſole gratie illuminare: qꝛ ſm pħm/ dies eſt latio ſolis ſuper terram. virgine꜡ glorioſam/ matrem dei mariam reſplēdentem ⁊ claram diem humilem debemus inuocare. ſcriptum eſt em̄ in pſ̄.xviij. Dies diei eructatᷣ verbum. que verba intelligūtur ſic. dies. i. angelus. diei. i. beate virgini marie eructat verbum. illud verbum. ſ. quod ſcribitur Luc̄.in.c.j. Aue gratia plena dñs tecum. dicendo ergo verbum: ⁊ faciendo archangelo gabrieli bonam ſocietatē: dicamus oēs deuote: Aue maria ⁊c̄. Dies mali ſunt. lib. ⁊. c. ⁊c̄. Pro thematis introductione ⁊ materie proſecutione/ in ſacra ſcriptura reperio duas ſpecies ⁊ modos dierum.

Primi dies ſunt glorie eternalis/ ⁊ perpetue felicitatis.

Secundi dies ſunt iſtius vite temporalis mixte cum penalitate.

De iſtis diebus intelligitur thema. nō de primis gl'ie eterne: qꝛ illi dies boni ſunt.

Prima pars.

¶ Dico primo ꝙ prima ſpecies et modus dierum ſunt glorie eternalis et perpetue felicitatis: ⁊ nō de iſtis intelligitur thema: Dies mali ſunt. qꝛ iſti dies boni ſunt. Quattuor em̄ bona reperiūtur in iſtis diebus glorie et felicitatis: ꝓpter que merito poſſumus dicere ꝙ iſti dies boni ſunt.

Primū bonū quod habēt iſti dies glorie: eſt ꝙ ſunt pleni ⁊ abūdātes ſeu copioſi.

Scd̄m bonū ꝙ ſunt perfecti et cōpleti.

Tertim bonum ꝙ ſunt magni et longi/ et non abbreuiati.

Quartum bonū ꝙ ſunt pacifici et ſecuri.

¶ Primū bonū qȯ habēt dies glorie eternalis et perpetue felicitatis: eſt ꝙ ſunt dies boni: qꝛ pleni ⁊ abundantes ſeu copioſi. Ibi nullus eſt defectus: nec famis: nec ſitis. nulla ſterilitas: ſꝫ maxima felicitas. nec ibi labor: nec dolor: nec frigus: nec calor. ibi pleniſſima ſanitas: nulla infirmitas. ibi vita que mortē perpetuo exilio relegauit. Iſti dies ſunt pleni omni virtute et oī bono: qꝛ ſm ꝙ dicit Boe.li.iij. de cōſo. ꝓſa.ij. Beatitudo eſt ſtatus oīm bonorum aggregatione perfectus. Sic ſunt dies pleni et copioſi. de quo dicit pſ̄.lxxij. Conuertetᷣ populus meus hic: ⁊ dies pleni inuenientur in eis.

¶ Scd̄o dies gl'ie ſunt dies boni: qꝛ ſunt perfecti ⁊ completi. Iuſti in preſenti vita viuūt in diebꝰ gratie. iſti dies boni ſunt: ſed nō perfecti; qꝛ deeſt eis gloria: que fa

eit complemētum et perfectionem dierū. Sunt dies gratie iuſtorum in preſenti vita ſicut in via: nō ſicut in termino. ſolum qui ſunt dies glorie: perfectionem termini attingunt. vnde Prouerb.iiij. Iuſtorū ſemita quaſi lux ſplendens procedit: ⁊ creſcit vſqꝫ ad perfectum diem. quis eſt perfectus dies? eſt dies glorie.

¶ Tertio dies gl'ie boni ſunt: qꝛ ſunt grandes longi et non abbreuiati. Et nō mirū: quia iſti dies ſunt in tali hemiſpherio/ ꝙ nunꝙ ibi deficit ſol: qui facit diem. Semper illud hemiſpherium illuminat ſol iuſticie xp̄s deus noſter: per cōſequens ſemper ibi eſt dies: ꝑ conſequens ſunt magni dies ⁊ longi dies: immo perpetui dies: qꝛ nūꝙ eſt ibi nox. de iſtis diebus dicit pſ̄. xx. Vitam petijt a te: et tribuiſti ei: longitudinem dierum ⁊c̄.

¶ Quarto ⁊ vltimo dies glorie boni ſunt: quia ſunt pacifici ⁊ ſecurati. non mirum: quia ibi regnat ſalomō rex pacificis ieſus xp̄s. de quo ſcribitur Eccl'i.xlvij. ꝙ imperauit in diebus pacis. Ibi quilibet viuēs in iſtis diebus tradit ſupplicationem regi; dicens cum Ezechia illud Eſa.xxxix. Fiat pax ⁊ veritas in diebus meis. Quia igitur iſti dies glorie eternalis/ et perpetue felicitatis ſunt

Pleni et copioſi.
Perfecti et completi.
Grandes et longi.
Pacifici et ſecuri.

B ¶ De iſtis diebus merito intelligitur thema noſtrū: Dies mali ſunt. qꝛ iſti dies boni ſunt: in iſtis dieb⁹ viuūt ſancti: de quibus hodie ſolenniʒamus: et ꝑ cōſequens non loquitur thema de diebus eoꝝ dicendo: Dies mali ſunt. qꝛ dies eoꝝ boni ſunt. Et placeat notare quomodo ī gloria eterna ſancti habent dies bonos propter bonas virtutes quas hic habuerūt: quibus pro premio illi boni dies in gloria correſpondent.

¶ Primo habēt bonam diem dominicam propter virtutem quā hic habuerūt de fide et credētia. Dies dominica eſt dies luminis: per quā intelligitur fides. Lux fuit in creatione ꝑma: et fides in ordine virtutū eſt prima. quia ſm̄ Augu. de fide ad petrum/ fides eſt prima illuminatio mentis ad deum cognoſcendum. Iſtam diem habent valde bonam; quia vidit deus in eis lucem. i. fidem ꝙ eſſet bona.

¶ Secundo habēt bonam diem lune propter virtutem quam poſſederunt de pietate ⁊ clementia. In iſta die regnat luna: que eſt humida et mater roris: qđ ſignat in iſtis virtutem pietatis ⁊ clemētie. Fuerunt quaſi luna plena in diebus ſuis. Eccleſiaſtici. l.

¶ Tertio habēt bonam diem martis propter aduerſarios quos deuicerūt cum patientia. In iſta die regnat mars: qui ſm̄ poetas eſt deus belli et victorie. et patientia ſola virtus eſt que vincit aduerſa ſuſtinendo. Sancti iſti martyres per patientiam habuerunt de Datiano victoriam. Nobile genus vincendi eſt patientia. vnde verſus. Si vis vincere diſce pati. et poeta. Maxima virtutū patiētia pugnat iermis: Armatoſqꝫ ſolet vincere ſepe viros.

¶ Quarto habent bonam diem mercurij propter virtutem quam manutenuerunt de obedientia. In iſta die regnat mercurius: qui quibus planetis coniungitur: illis conformatur: et ſignat in iſtis ſanctis obediētiam: per quam ſemper fuerūt deo concordes: et nunꝙ diſcordes.

¶ Quinto habent bonam diem iouis propter charitatem paternalem. In iſta die regnat iuppiter: quia dicitur iuuans pater. ipſi hic ſemper iuuerunt nos: ⁊ hodie et ſemper in ſtatu glorie: in quo ſunt: nos iuuāt: ſicut boni patres in neceſſitatibus pro nobis deum exorando quod in cōmodum noſtrū redundat. vnde Prouer.xvij. Gloria filiorum patres eorum.

¶ Sexto habēt bonam diem veneris propter amorem diuinum. In iſta die regnat venus: que eſt dea amoris. et ipſi fuerunt conſtantes in amore dei et proximi: ſcientes ꝙ in his duobus mandatis vniuerſa lex pendet et prophete. Matth.xxij.

¶ Septimo habent bonam diem ſabbati propter elemoſynam liberalē. In iſta die regnat ſaturnus qui dicit̄ a ſaturādo. ipſi hic impleuerunt illud Eſaie.lviij. Frange eſurienti panem tuum. pauperes ſaturādo. ideo in gloria deus eos ſaturat implēdo in eis illud pſ̄.lxxx. Cibauit eos ex adipe frumenti ⁊c̄. Sic iſti ſancti ⁊ glorioſi martyres habent in gloria dies bonos: et non malos. non thema de diebus eorū dicitur: Dies mali ſunt. quia dies eorū in gloria boni ſunt. et impletur in eis illud

Iob.xxxvj. Complebunt dies ſuos in bono: et annos ſuos in gloria. Et hoc de prima parte ſermonis: ⁊ de laudibus ſanctorum de quibus feſtiuamus.

Secunda pars.

C ¶ Dixi ſecūdo principaliter in ſecunda parte noſtri ſermonis: in qua dixi ꝙ de nobis qui ī iſta ciuitate habitamus viuimus et conuerſamur: verificatur thema noſtrum inceptum: Dies mali ſunt. Eſt ſenſus thematis/ ꝙ dies in q̄bus nos viuimus in hac vita preſenti: mali ſunt. Hoc poſſumus deducere et declarare dupliciter.

Primo per argumentum de contrario logicale.
Secundo per documētum autenticū doctorale.

¶ Dico primo ꝙ dies vite preſentis ī quibus nos viuimus: mali ſunt: quod poſſumus deducere per argumentum de cōtrario logicali. per locum a contrarijs eſt bonum argumētum ſm̄ Ariſto. in elenchis. vnde arguendo per locum a cōtrario ego reperio ꝙ per contrarium ad dies vite future ſunt dies vite preſentis.

Primo dies vacui et defectuoſi.
Scđo imperfecti et non completi.
Tertio breues et diminuti.
Quarto brigoſi et paucoꝝ amicorum.

¶ Dico primo ꝙ dies vite preſentis mali ſunt per oppoſitum et cōtrarium ad dies glorie vite future qui boni ſunt: quia ſunt vacui et defectuoſi. In illis eſt omnis boni plenitudo et abundātia: in iſtis eſt omnis boni defectus et penuria. Hic habemus ſterilitates/ ſiccitates/ carētiam pluuiarum/ mortalitates/ peſtilentias/ et infirmitates/ dolores/ labores/ afflictiōes/ tribulationes/ et anguſtias. ſic ſunt dies vacui: et a plenitudine boni deficientes: ꝓpter quod de eis dicit Iob.ix. Dies mei velociores fuerunt curſore: fugerunt ⁊ nō viderunt bonum. quia ſunt dies vacui et defectuoſi. dies mali ſunt et nō boni: propter qđ dicit de eis Iob in cap̄. allegato. Dies mei ⁊c̄.

¶ Dico ſecundo ꝙ dies vite preſentis mali ſunt propter oppoſitum et contrarium ad dies glorie vite future qui boni ſunt: quia ſunt imperfecti ⁊ non cōpleti. Quis modo in vita preſenti viuit per dies completos? de quo dicitur modo illud qđ ſcribitur de adam/ abraam/ yſaac/ ⁊ dauid. et de multis alijs ſanctis patribus. Mortuus eſt in ſenectute bona ꝓuecteqꝫ etatis et plenus dierum. Gen̄.xxv. Conſueuerūt hoīes antiquitus viuere per magna tempora per nōgentos octingētos ſeptingētos annos ſicut habet̄ Gen̄.v. ⁊ vſqꝫ in ſenectutem et decrepitatem peruenire: modo nullus attingit ad dies predeceſſoruʒ. Iacob pater ioſeph interrogatus ꝑ Pharaonem Gen̄.xlvij. Quot ſunt dies annorum vite tue? Reſpondit. dies peregrinationis vite mee. cxxx. annoꝝ ſunt parui et mali: ⁊ non peruenerunt vſqꝫ ad dies patrum meorū. Iam in diebus dauid iſti dies ad magnum decrementū deuenerunt: quādo dixit pſ̄.lxxxix. Dies annoꝝ noſtrorum in ipſis ſeptuaginta anni. Mō ſunt magis imperfecti ⁊ non cōpleti: qꝛ pauci ſunt qui modo viuāt per.lx. annos. ⁊ pauciores qui per.l. Sic iſti dies: qꝛ nō veniunt ad complementū: mali ſunt: de quib⁹ dauid pſ̄.liiij. di. Viri ſanguinum et doloſi non dimidiabunt dies ſuos.

D ¶ Dixi tertio ꝙ dies vite preſentis mali ſunt per oppoſitum et cōtrarium ad dies vite future q̄ boni ſunt: quia ſunt breues et diminuti. Querit Iob.x. Nunquid nō paucitas dierum meorum finietur breui? Reſpondit ſic: quia breues dies hominis ſunt. Nos habemus dies breues: et dies longos: per maiorem acceſſum ⁊ receſſum ſolis a nobis. quia quādo appropinquat ſol ad nos: vt quādo aſcendit ad ſolſtitiū eſtiuale: habemus dies lōgos ⁊ magnos. quando recedit a nobis: vt quando deſcēdit ad ſolſtitium hyemale: habemus dies breues et noctes longas: vt patet in preſenti tp̄e. Moraliter modo ſumus in diebus in q̄bus ſol iuſticie xp̄s recedit a nobis: nō infundēdo nobis lumē ſue gratie habemus dies breues: ⁊ noctes lōgas ꝓpter pctā nr̄a. poſſumus dicere cū veritate illud Sap̄.v. Iuſticie lumē nō luxit nobis. ⁊ ſol ītelligētie nō eſt ort⁹ nobis. Propter iſtā igit̄ breuitatē ⁊ diminutionē dierū ꝑſentiū/ in q̄bus viuimus: cū veritate dicere poſſumus: Dies iſti mali ſunt.

¶ Dixi quarto ⁊ vltimo ꝙ dies vite preſentis mali ſunt per oppoſitū et contrarium ad dies glorie vite future qui boni ſunt: quia ſunt brigoſi ⁊ paucorum amicorum.

Modo inter hoĩes eſt guerra: nulla amicitia: ĩmo ĩfecta malicia calliditas ⁊ verſutia. Modo in iſtis diebꝰ nõ eſt veritas non eſt mĩa: ⁊ nõ eſt ſcientia dei in terra. Maledictũ et mendacium et homicidiũ et furtũ et adulteriũ inundauerũt ſuꝑ terram: et ſanguis ſanguinem tetigit. Oſee iiij. Dic hic. ꝓpter hoc igitur iſti dies nr̃i in quibus viuimus: mali ſunt: quia ſunt dies pugne ⁊ dies belli. Job. xxxviij. ⁊ idẽ cap̃. vij. Militia eſt vita hoĩs ſuper terrã. Ptꝫ igiꝉ ꝙ per locum a ꝯtrarijs arguendo dies vite preſentis in quibus viuimus: mali ſunt.

E ¶ Secũdo dixi ꝙ deducerem ꝙ̃ dies preſentis vite in quibus viuimus: mali ſunt per documentũ autenticũ doctorale. Beatus Aug. in lib. de ỽbis dñi. ſermo. xvij. et libro de ciuita. dei inuehit ꝯ gentiles et paganos: qui dicebãt dies eſſe malos ꝓpter infortunia mala que in eis accidebant: ꝓpter quod dicebant ꝙ in illis diebus non erant certa oꝑa faciẽda: vt equitare/ venari/ incipere iter. quod et adhuc multi augures ⁊ ſuperſtitioſi obſeruãt. ⁊ heretici complures cõfirmarũt dicta iſtorum: allegãtes dictũ apoſtoli vbi thema: Redimẽtes tẽpꝰ: quoniã dies mali ſunt. Sed iſtis reſpondet Auguſt. ꝙ dies oẽs accipiẽdo diem pro motu ſolis: quem facit illuminãdo terre hemiſpherium: boni ſunt: qꝛ ſolus deꝰ et ſol faciunt illos dies qui boni ſunt. Sed declarando Auguſti. quomodo intelligiꝉ dictuꝫ apoſtoli: dies mali ſunt. dicit ſic. Ex quo adã peccauit: dies inceperunt eſſe mali. malicia hoĩm malicia dierũ eſt. modo certũ eſt ꝙ nũꝙ̃ hoĩes fuerunt ita mali ſicut modo ſunt. vnde apoſtolus. ij. ad Timoth. iij. In nouiſſimis diebus inſtabunt tẽpora periculoſa: ⁊ erũt hoĩes ſeipſos amantes: cupidi: elati: ſuperbi: blaſphemi: parentibus non obedientes: ingrati: ſceleſti: ſine affectione: ſine pace: criminatores: incõtinentes: immites: ſine benignitate: proditores: proterui: tumidi: ⁊ voluptatum amatores magis ꝙ̃ dei: habẽtes ſpeciẽ pietatis: virtutem autẽ eius abnegantes. Iſte malicie hoĩm qui tot ⁊ tam multiplicate in iſtis diebꝰ regnant: faciunt dies malos. vñ dñs Mat. vj. Sufficit diei malicia ſua. Nunc videꝉ mihi ꝙ ſimꝰ in diebꝰ noe: de quibus ſcribiꝉ Geñ. vj. ꝙ multa malicia hominũ eſſꝫ in terra: et cuncta cogitatio cordis intenta eſſet ad malũ omĩ tẽpore: penituit eum quia hoĩem feciſſet in terra. ⁊ ait. Delebo inquit hominẽ quẽ creaui a facie terre. ab hoĩe vſqꝫ ad aĩantia: a reptili vſqꝫ ad volucres celi. Penitet em̃ me feciſſe eos. Tunc deleuit hoĩeꝫ ꝑ diluuium: nũc per peſtilẽtias/ mortalitates/ guerras/ ⁊ continuũ excidiũ: multiplex periculũ. qδ ptꝫ: qꝛ de mille hoĩbus qui erãt ante annos decẽ: modo vix ſunt quĩquagĩta: ⁊ plures moriunꝉ: ꝙ̃ naſcũꝉ. Et ſic propter pctã noſtra deuenimus ad dies de ꝗbus dicit pš. cxxxviij. Dies formabunꝉ: ⁊ nemo in eis. Propter maliciã ergo hoĩm dies mali ſunt. Nũc habemꝰ

F Primo malã diem dñicam ꝓpter modicam credentiã ⁊ fidelitatẽ. Dies dñica eſt dies ſolis et luminis: q̃ ſignificat fidẽ: ſꝫ nunc ꝓpter modicam fidẽ quã habemus poſſumus dicere illud Amos. viij. Teneb reſcere faciam terram in die luminis.

Scđo habemus malã diem lune propter paucam clementiã et pietatẽ. Nunc non regnat lumen clementie et pietatꝫ. et impletur illud Eſaie. xxiiij. Erubeſcet luna: et confundetur ſol.

Tertio habemꝰ malã diem martis ꝓpter paucam patiẽtiã in aduerſitate. Nullus eſt patiens: nec vult ſuſtinere aliquid ꝓpter deum: cum ſcriptum ſit Jacobi. j. Patientia opus perfectum habet.

Quarto habemus malam diem mercurij ꝓpꝉ paucã obediẽtiã ⁊ cõformitatẽ. Dic de religioſis quõ cõformãt ſe ꝑlatis ſuis ſicut cecus: cui xp̃s dixit: Quid tibi vis faciam? Mar. x. Non ſicut paulꝰ qui dixit xp̃o: Dñe ꝗd me vis facere? Act. ix. vt dic̃ Berñ. in ſermone ꝯuerſiõis ſancti pauli. vnde ph̃s. viij. Ethico. Rex principatur ſubditis principatu paterno.

Quinto habemus malã diẽ iouis ꝓpter paucã charitatẽ paternalẽ. Nullꝰ modo dñs vel prelatus ſe hꝫ ad ſubditos ſicut pater: ſed ſicut tyrãnus. nullus modo eſt iuppiter. i. iuuãs pater. mõ impleꝉ illud dictum xp̃i Mat. x. Tradet frater fratreꝫ in mortẽ: et pater filium: et inſurgẽt filij in parentes: ⁊ morte afficient eos.

Sexto habemus malã diẽ veneris ꝓpter paucũ amorẽ diuinalẽ. Venꝰ amorꝫ diuinalis mõ nõ regnat: ſed amoris carnalis que dicit cum impijs Sapi. ij. Fruamur

bonis que in terra ſunt. ⁊ vtamur creatura tanꝙ̃ in iuuẽtute celeriter. Vino ꝓcioſo et vnguentis nos impleamꝰ: et nõ pretereat nos flos tẽporis. Coronemus nos roſis anteꝙ̃ marceſcant: nullũ pratuꝫ ſit quod non pertranſeat luxuria noſtra.

Septimo et vltimo habemꝰ malã diem ſabbati ꝓpter paucam compaſſionẽ eoꝝ qui patiuntur malum. Sufficit hoĩbus huius ſeculi qui obtinuerũt diuitias: ꝙ habeant abundantiã: et ꝙ pauꝑes fame moriant. non curant niſi ꝙ in eis regnet ſaturnus: ⁊ ꝙ ſint bene ſaturati: ⁊ ꝙ pauperes eſuriant. Debent attendere ꝙ quãdo dicet eis xp̃us. Eſuriui ⁊ non dediſtis mihi mãducare. tũc implebiꝉ qδ dixit ꝑ ꝓphetã Eſaiã. lxv. Ecce ſerui mei comedẽt ⁊ vos eſurietis. Ecce ſerui mei bibẽt: et vos ſitietis. Etiã tũc illi habebũt malã diẽ ſabbati: et pauꝑes ſerui xp̃i habebũt bonam. Ecce ergo declaratum quomodo dies preſentes in quibus viuimus: mali ſunt ꝓpter maliciam hoĩm: quia maliciam dierũ facit malicia hoĩm. Sed quia naturaliter oẽs homines deſiderãt bonũ et non malũ. vñ in. j. Ethicoꝝ. Oĩa bonũ appetunt. orat ad deum in perſona nr̃i Hieremias in planctu Threnoꝝ in ca. v. di. Innoua dies nr̃os ſicut a prĩcipio. hoc ẽ ꝙ ꝑ iſta verba nos deo dicamus. A ꝓncipio dñe deus et ab ãtiquo habuimꝰ bonos. ſ. valeriũ/ branlium/ vincentiuꝫ/ laurentium/ engratiã/ et alios ſenctos martyres iſtiꝰ ciuitatis: et ꝑ ꝯñs habuimꝰ bonos dies: qꝛ ſicut modo malicia hominũ facit malos dies: ita ab antiquo bonitas hoĩm faciebat bonos dies. Innoua ergo dñe dies nr̃os ſicut a prĩcipio: vt ſicut habemus malos dies: habeamꝰ bonos: ⁊ tibi dñe regratiando cũ pš. lxxxix. dicamꝰ. Letati ſumus ꝓ diebus ꝗbus nos humiliaſti: annis quibꝰ vidimus mala. Iſta ẽ bona orõ. et certe deus exaudiet eam: ſi faciamus qδ conſulit nobis dauid. ĩ pš. xxxiij. Quis eſt homo qui vult vitã: diligit dies videre bonos: prohibe lĩguã ⁊c. vſqꝫ: Perſequere eã. Interrogat nos dδ in iſtis verbis: ꝗs eſt homo in iſta ciuitate ceſarauguſt: qui vult vitã: diligit dies videre bonos? Rñdet quilibet nrm. ego ſum ille. qꝛ quilibet naturaliter diligit vitam: ⁊ tẽpus bonũ: et dies bonos. Replicat tibi dauid: ⁊ placeat notare: ad hoc ꝙ habeas vitam bonam: et dies bonos quattuor te opꝫ facere.

Primũ tuam linguam refrenare cũ locutione honeſta. prohibe linguã tuã a malo. Dic hic moralizando/ ꝙ nullus facit hoc: ſed quilibet loquiꝉ malũ et inhoneſtum: diffamando alios. dic de diffamatoribus quõ ſunt homicide vite politice: et ꝙ tribus indigemus. ſcilꝫ grã propter deum: conſciẽtia ꝓpter nos: fama ꝓpter homines et vitam politicã. Curam habe de bono noĩe. Eccli. xlj. et qui aufert iſta homicida eſt auferẽdo vitã politicam. B

Secundũ dicit dauid qδ opꝫ te facere ad hoc ꝙ habeas vitam bonã et dies bonos eſt falſitatem non cogitare: nec tractum inhoneſtũ: ibi. Labia tua ne loquãtur dolum. O quot ſunt qui contrariũ faciunt: qui loquũtur pacẽ cum ꝓximo ſuo: mala autẽ ⁊c. Dic de malis tractibus qui fiũt per multos. et non ſolũ loquuntur in dolo: ſed et iurãt in dolo ꝓximo ſuo: et accipiunt in vanum aĩam ſuam.

Tertium dicit dauid qδ te opꝫ facere ad hoc ꝙ habeas vitã bonã et dies bonos: eſt bene operari relinquendo ſuũ contrariuꝫ: ibi. Diuerte a malo et fac bonũ. Sic homo facit mutationem et quandã conuerſionem de extremo in extremũ: et de contrario in contrariũ. Sed nullꝰ modo facit iſtã mutationem ſpiritualẽ. couerſi nouiter ad fidẽ: qui mutauerũt ſe de ſtatu veteris teſtamenti ad ſtatum nouum: quoad characterẽ baptiſmalem: ſed non exuerunt veterẽ hoĩem cum actibꝰ ſuis ⁊ induerunt nouũ. ad Eph. iiij. et Colo. iij.

Quartum et vltimũ qδ dicit dauid qδ te opꝫ facere ad hoc ꝙ habeas vitam bonã et dies bonos: eſt voluntatem tuã cõformare cũ ĩimico aduerſario. ibi. Inquire pacem et perſequere eã. inquire. i. intus eam in corde quere: ⁊ perſequere eã extra in opere. ſic perſequebatur pacem dauid pš. cxix. quando dicebat. Cum his qui oderunt pacẽ eram pacificus ⁊c. Hic habemus contrariũ: quia nullus inꝗrit pacem: ſed guerram: et hec eſt cauſa quare dies nr̃i mali ſunt. Pro fine ſermonis dico pro oĩbus nobis exorando: et dño humiliter ſupplicando vt innouet dies noſtros ſicut a principio: dicẽdo illud quod ſcribiꝉ. ij. Machab. in cap. j. Adaperiat dominus coꝝ veſtrũ in lege ſua: et in pre-

ceptis ſuis: ⁊ faciat pacem in diebus veſtris. concedat vobis ſalutem: et redimat vos a malis meritꝫ beatiſſime engratie/ et ſanctoꝝ martyꝝ: dando vobis in preſenti gratiā: et in futuro gloriā: quam nobis concedat xp̄s dei filius: qui cū patre et ſp̄ūſancto viuit et regnat per infinita ſeculoꝝ ſecula bn̄dictus deus. Amen.

¶ Dominica. xx. poſt feſtum trinitatis. Sermo. iij.

Simile ē regnū celorū homini regi qui fecit nuptias filio ſuo. mat. xxij. cap. ⁊ in euāgelio hodierno. Honorabiles dn̄i/ euangeliū hodiernū magnū eſt in ſententia litterali: maius et maximū in ſentētia morali ⁊ ſp̄ūali. vn̄ de duobus ſpecialiter fit mentio et tractat̄ in euangelio: de quibus poterimus colligere ſanctas ⁊ bonas inſtructiones. et ſm̄ hoc iuxta ſententiaꝫ ſancti euāgelij erunt in preſenti ſermone duo tractatus.

Primus erit de vnis nuptijs honorabilibus celebratis ſanctiſſime. in p̄ma parte euangelij. Simile eſt regnū celoꝝ homini regi qui fecit nuptias ⁊c.

Scd̄us erit de ſuis cibis preparatis cum ſuis condimentis aptiſſime. in ſcd̄a p̄te euāgelij ibi. Ecce prandium meū paraui: tauri mei ⁊c.

Prima pars.

¶ Primus igitur tractatus nr̄i ſermonis erit de vnis nuptijs ⁊c. Ubi notandū q̄ nuptie de quibus agit̄ in iſto euāgelio: non ſunt carnales: ſꝫ ſpirituales: vnde aliquā ſimilitudinē habēt cū carnalibus: q: ad ſignandū q̄ nuptie de quibus tractatur in preſenti: ſunt ſpirituales: nō carnales ſm̄ eius ſimilitudinem: ideo incipit xp̄s dicere in euāgelio. Simile eſt regnū celoꝝ. et ꝓpter h̄ euangeliſta p̄mittit in textu. q̄ loq̄bat̄ dn̄s in parabolis ⁊ ſimilitudinib⁹. Iſtud in pſona xp̄i ꝓphauit dauid di. ps. lxxvij. Aperiam in parabolis os meū. Simile (inq̄t xp̄s) eſt regnū celoꝝ hoī regi ⁊c. Sed dices tu: q̄re xp̄s loq̄batur in parabolis ⁊ ſimilitudinib⁹? Pro rn̄ſione dico q̄ ſimilitudo dr̄ a ſenſu et habitu. do q̄ igit̄ nos ſum⁹ aſſueti: q: p ſenſum homo aſſueſcit ab intellectu: cum oīs nr̄a cognitio intellectiua ortū habeat a ſenſu. vt dr̄. j. poſterioꝝ. ⁊ iō dn̄s loquit̄ per ſimilitudines et ſenſibilia: vt nos ducat ad intellectualia: et per intellectualia ad diuina. exēplum ī ſctīs regibus magis: quos p ſenſibilē ſtellam induxit ad intelligibilē ꝓphetiā: et p intellectualē ꝓphetiā ad xp̄i viſionē immediatā. Sed videamus q̄s eſt iſte rex q̄ fecit nuptias filio ſuo. ⁊ q̄s eſt iſte filius. Certe p iſtum regē intelligim⁹ deū patrē: per iſtū filium/ dn̄m nr̄m ieſum xp̄m. de q̄ rege et filio ſuo xp̄o ſic dicit dd̄. Ps. lxxj. Deus iudiciū tuū regi da: et iuſticiā tuā filio reḡ. Sed q̄d p regnū celoꝝ? Ro. q̄ p regnū celoꝝ in propoſito intelligitur ſm̄ Grego. ⁊ alios doctores/ eccl'ia militans: non triūphans propter tria.

Primo q: conuiuiū nuptiarū hic factum vocat̄ prādiū: reſtat cena. i. gl'ia: ⁊ poſt cōuiuiū nullū aliđ reſtat. Et iō dicūt doctores q̄ illa parabola quam dixit chriſtus Luc. xiiij. Homo quidā fecit cenam magnam. intelligit̄ de gloria celeſti.

Scd̄o regnū celoꝝ hic pro eccl'ia militanti: nō triūphanti ſumit̄. q: hic eſt inuent⁹ q̄dam non h̄n̄s veſtem nuptialē: et p ꝯn̄s eiectus. In triūphanti eccl'ia null⁹ eijcit̄.

Tertio q: hic in iſto conuiuio fuerunt boni et mali congregati: vt dr̄ in iſto euāgelio. in eccl'ia ꝟo triumphanti nō niſi boni vnde merito concludit̄ q̄ in preſenti euāgelio regnū celoꝝ ꝓ eccl'ia militanti dicit̄ in q̄ quidā intrant: et quidā exeūt: quidā ſunt boni: ⁊ quidam mali. vbi zizania eſt mixta cū tritico. palea cū grano: et iō de preſenti militāti eccl'ia ſcribit̄ Mat. xiij. Simile eſt regnū celoꝝ ſagene miſſe ī mare et ex omni genere piſciū cōgregāti ⁊c. vbi. foras miſerūt ⁊c. declarans ſimilitudinē et parabolā xp̄s dicit ſic. Sic erit in ꝯſummatiōe ſeculi. Exibūt angeli ⁊c. In iſta nāq̄ eccl'ia rex de⁹ pr̄ ſuo filio ſaluatori nr̄o celebrauit tres nuptias.

Primas cū noſtra natura humanali.

Secūdas cum aīa rationali.

Tertias cū ipſamet eccl'ia apoſtolicali.

¶ Primas igit̄ celebrauit deus pater xp̄o filio ſuo cū noſtra natura humanali: quādo ſimul fuerūt ꝯiuncte in vno fundamēto natura hūana ⁊ diuina. qn̄ verbū caro factum eſt et habitauit in nobis. Iohā. j. He nuptie figurant̄ ī illis que facte ſunt

in chana galilee. Ioh. ij. Et die tertia nuptie facte ſunt in chana galilee: et erat mater ieſu ibi. Prima dies lex nature. ſecunda lex ſcripture. tertia lex gr̄e/ in qua die facte ſunt iſte nuptie. Item q̄ facte ſunt in chana. Chana interp̄tat̄ zelus: q: ex maximo et feruenti zelo et amore ſe humiliauit iſte filius regis ad cōiungenduꝫ ſibi in matrimoniū nr̄am naturā fragilē: de limo terre formataꝫ. ſequit̄. In chana galilee. galilea interpretat̄ trāſmigratio: q: ab infimo gradu nature ītellectualis vſq̄ ad ſummū naturā noſtrā exaltauit. Sequit̄ q̄ erat ibi mater ieſu. Certe verū eſt q̄ thalamus iſtarū nuptiarum fuit in vtero ſuo paratus. ipſa fuit thalam⁹. ip̄e xp̄us ex vtero ſuo proceſſit ſicut ſponſus de thalamo ſuo. vt ait ps. xviij. O glorioſus thalamus. bn̄ preparat⁹ et decoratus fuit iſte thalam⁹ de trib⁹ pānis precioſis parat⁹ ⁊ incortinat⁹. ſ. de nigro: de albo: et de rubeo. De nigro per ꝓfundam hūilitatē. vn̄ dr̄ Canticoꝝ. j. Nigra ſum: ſed formoſa. De albo virginitatꝫ et puritatꝫ. vn̄ ibidē. Pulchra ſum et formoſa. ratiōe virginitatis. De rubeo magne charitatis vn̄ ſequit̄. ſicut pellis ſalomonis q̄ erat rubricata. Hoc mr̄imoniū et nuptie fuerunt initiata: ratificata: ⁊ conſummata: initiant̄ in ſalutatiōe honoroſa. Aue gratia plena ⁊c. Ratificant̄ in declaratione dubioſa di. Quō fiet iſtud ⁊c. Cōſummātur in cōceptione humilioſa di. Ecce ancilla dn̄i ⁊c. Scd̄m Grego. mox verbum ī vtero: mox intra vterū ꝟbū caro. Iſte nuptie fuerūt p̄ſignate et ſignificant̄ Gene. xxviij. vbi yſaac ad iacob. i. pr̄ ad filium. Noli accipere coniugē de genere chanaā ſed vade et ꝓficiſcere in meſopotamiam ſyrie. Chanaā interp̄tatur poſſidēs donū et ſignificat angelos in gr̄a cōfirmatos: qui poſſident donū paradiſi. Meſopotamia interpretat̄ eleuatio vocationis: ⁊ ſignificat naturā humanā: q̄ eleuata eſt et adorata: vt in vnitate pſone filij dei vniretur. Pro applicatione autoritatis/ eſt imaginandū q̄ erat quedā diſputatio in ꝯſiſtorio trinitatꝫ q̄ natura debebat ſublimari: ⁊ regis filio vniri: et in mr̄imonio copulari. et finaliter repertū eſt q̄ natura humana: nō angelica. ⁊ ſic factū eſt. nā ſm̄ apl'm/ nuſq̄ angelos app̄hendit: ſed ſemen abrae. Hebre. ij. Et iſtā ſententiā dat deus pater filio dicēs. Noli accipere cōiugē de genere chanaā. i. de natura angelica: ſed proficiſcere in meſopotamiam idest accipe naturam humanam.

¶ Secūdas nuptias deus pater rex celebrat filio ſuo xp̄o cuꝫ aīa rationali. Iſtud matrimoniū celebrat̄ per gratiā qn̄cūq̄ aīa rationalis exit de ſtatu pctī: et redit ad ſtatum gr̄e per pn̄iam. Iſte nuptie nō ſunt paruipendēde: cū tota curia celeſtꝫ letificet̄ in eis. Luce. xv. Gaudiū erit corā angelis dei ⁊c. Iſte nuptie nō ſunt corporales: ſed ſp̄ūales: h̄nt tn̄ ſimilitudinē cū corporalibus in hoc: q̄ ſicut duo ſunt ibi in carne vna: ita ibi ſunt duo in ſp̄ū vno. j. Corin. vj. Qui adheret dn̄o: vnus ſp̄ūs eſt. Iſtud matrimoniū initiatur in fide. fides eſt anulus verbi ⁊ fidelis anime. vn̄ dicit verbum tanq̄ ſponſus. date anulum in manu. et fidelis anima tanq̄ ſpōſa dicit. Anulo ſuo ſubarrauit me. Secūdo hoc matrimonium ratificat̄ in gr̄a et mīa: quando anima deuota perſeuerat ī bono tenendo ſponſo fidelitatem. Tertio conſummatur in gloria: quia tunc vinculum matrimoniale efficietur perpetuum et indiſſolubile. de hoc matrimonio ⁊ nuptijs quantū ad initiationem et ratificationem et conſummationē ſcribit̄ Oſee in cap̄. ij. Sponſabo te mihi in fide. ecce initiū matrimonij. In iudicio ⁊ ī iuſticia et in miſericordia et in miſerationibus. vbi corp⁹ iudicij iuſticie et mīe et miſerationis conferendo gratiā. ecce matrimonium ratificatum. Sponſabo te mihi in ſempiternum. conferendo gloriā. ecce matrimonium conſummatū.

¶ Tertias nuptias de⁹ pater rex filio ſuo xp̄o celebrauit cum eccl'ia apoſtolica: de quib⁹ thema. Simile eſt regnū celoꝝ ⁊c. Iſte ſimilitudinem habent cum corporalibus: q̄ ſicut ibi duo in carne vna: ita ibi duo ſcilicet caput et mēbra ī corpore vno Chriſtus tanq̄ caput: et tota fideliū eccleſia tanq̄ membra faciunt vnū corpus myſticum. vn̄ ad Romaū. xij. Multi vnū corpus ſumus in xp̄o. Iſte nuptie fuerūt initiate et ratificate et conſummate ī paradiſo terreſtri: qn̄ immiſit dn̄s ſoporem in adam: et de eius latere euam formauit per quam intelligitur eccleſia. Un̄ apl'us Ephe. v. Sacrm̄ hoc magnū eſt. Ego aūt dico in xp̄o ⁊ in eccl'ia. Scd̄o ratificauit

in paſſione qñ ſponſus pro ſpōſa mori vo
luit: et de latere ſuo dedit duo iocalia ſpō
ſe.ſ.aquā ⁊ ſanguinē. Primū vt lauaret ⁊
mundaret. ſcd̄m vt purpuraret ſicut regi
na. Solēt magne dn̄e habere aquas pre-
cioſas ad lauandū: et veſtes ad induēdū.
Tertio fuerūt cōſummate qñ ſponſus di-
xit in cruce. Conſummatū eſt. et inclinato
capite tradidit ſpm̄. Joh.xix. Hoc matri-
moniū fuit figuratū Judicū.xiiij. vbi dr̄.
Deſcēdit itaqʒ ſamſon cū patre ⁊ matre.i.
xp̄s in hūc mūdum. videnſqʒ ibi mulierē
de filiabus philiſtijm.i. eccleſiā de genti-
bus congregatā. aſcendit et nūciauit pa-
tri ſuo.et matri.i.ſynagoge vt acciperent
ſibi in vxorē eam. Qz ſimilitudinē habeat
xp̄s cū ſamſone pulchre hoc dicit Aug.ſu
per illud Mat.ij. Qm̄ nazareus vocabi-
tur. inuenies in catholicon in termino na
zarenus. Et ſic facio finē prime parti ſer-
monis: i q̄ dixi ꝙ eſſet de vnis nuptijs ⁊c̄.
¶ Secūda pars principalis nr̄i ſermonis
eſt de cibis ⁊ ferculis ⁊c̄. ibi. Dicite inuita
tis. ecce prandium meū ⁊c̄. Et nota ꝑ de-
claratiōe iſtiꝰ partis: ꝙ i ꝯuiuio iſtarū nu
ptiaꝝ ponunt ꝑ ordinē quattuor fercula.
Primo panis.
Secundo vinum.
Tertio carnes.
Quarto ſalſamentum.
Hoc figuratur per illud cōuiuiū Prouer.
ix. vbi habetur/ ꝙ ſapiētia immolauit vi-
ctimas: miſcuit vinū et poſuit menſam. ⁊
vocādo inuitatos dixit. Uenite comedite
panem meum: et bibite vinum quod mi-
ſcui vobis.
¶ Primo igit in iſtis nuptijs filij dei ⁊ na
ture humane preponit nobis panis: q̄ eſt
ipſe xp̄s filiꝰ dei q̄ de ſe dicit. Ego ſum pa
nis viuus: q̄ de celo deſcēdi. Joh.vj. Hic
panis eſt triticeꝰ nō ordeaceꝰ ꝓpter duo.
Primo qꝛ eſt panis dn̄oꝝ: non ſeruoꝝ: vn̄
dat regibꝰ. Pinguis panis eius: ⁊ prebet
delitias regibꝰ. Gen̄.xlix. Scd̄o qꝛ iſte pa
nis eſt valde dulcis et ſapidus. Sap.xvj.
Panē de celo p̄ſtitiſti illis ſine labore om
ne delectamētū in ſe habētem: ⁊ oīs ſapo
ris ſuauitatē. Panis ordeaceus eſt aſper
rimus ⁊ plenꝰ paleis: quē panē dedit dn̄s
eis in mōte tam̄ ſeruis: vbi fuit puer q̄ ha
bebat q̄nqʒ panes ordeaceos. Mat.xiiij.
Mar.vj. Luc.ix. ⁊ Joh.vj. Jſtum panem
etiā moyſes dedit iudeis in q̄nqʒ libris le
gis. paleā exterius nō granū. ſpūs īterior
nobilior igit nr̄ eſt panis. propter qd̄ xp̄s
Joh.vj. ait iudeis. Non moyſes dedit vo
bis panem de celo: ſed pater meus dat vo
bis panem de celo verum.
¶ Scd̄o ꝑponit nobis in iſtis nuptijs vi
nū grē: qd̄ biberūt apl̄i in die pētecoſtes:
qñ iudei crediderunt eos fore ebrios. vn̄.
Muſto madere deputant: quos ſpūs re-
pleuerat. Erat vinū: ſʒ nō illud qd̄ ipi cre-
debant. vn̄ dixit petrꝰ Act.ij. Nō em̄ ſicut
vos eſtimatis hi ebrij ſunt. Tūc fuit clariſ
ſimū ⁊ aptū oībꝰ volētibꝰ eū bibere. Tūc
dixit ſpōſa. Jntroduxit me rex ī cellā vina
riā. Can̄.ij. Et videte quō iſtud fuit bonū
et optimū vinū. ante apl̄i et fideles bibe-
bāt: imo limphatū ⁊ totū plenū aqua. Sʒ
tūc aqua verſa eſt in vinū. ⁊ dictū ē ꝑ eos
architriclino.i. deo prī. Oīs hō primū bo
nū vinū ponit ⁊c̄. Tu aūt ſeruaſti bonum
vinum vſqʒ adhuc. Joh.ij.
¶ Tertio ꝑponunt ī iſtis nuptijs carnes:
de q̄bꝰ. Tauri mei ⁊c̄. Tauri ſunt prēs ve
teris teſtamēti: q̄ duplici cornu.ſ. tp̄ali et
ſpūali vitia ⁊ pctōres vētilabāt: ⁊ ꝯ eos in
crepabāt ⁊ clamabāt: ꝓpter qd̄ occiſi ſūt
vt Hieremias lapidatus: Eſaias ſectus:
Amos ꝑ tp̄a ꝑforatꝰ: Ezechiel excerebratꝰ
de q̄bꝰ dic̄ xp̄s Mat.xxiij. Hierl̄m hierl̄m
q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos q̄ ad te
miſſi ſunt ⁊c̄. Jdē Lu.xiij. Altilia ſunt pa
tres noui teſtamēti adipe charitatis pin-
gues. q̄ dicūt cū dauid pſ̄.lxij. Sicut adi
pe ⁊ pin. reple. aīa mea ⁊c̄. Jtē ꝑ pēnā cō-
tēplatiōis alta petēs. vn̄ altile dr̄ ab alen
do ⁊ alte volādo. Bonꝰ capo vel altile lau
rētiꝰ ⁊ valde pinguis: q̄ deplumatꝰ ⁊ denu
datꝰ ī veru craticule ad vrendū ⁊ aſſandū
poſitꝰ: ꝑ multas gyrationes multū adipē
amoris diuini emittēs nō decreuit: ſʒ ac-
creuit dicēdo ad īpijſſimū tyrānū. Aſſatū
eſt iā verſa ⁊ mūduca ⁊c̄. Tot eccl̄ia ī iſtis
nuptijs q̄ nobis ꝓponunt fercula: quot
ſanctos martyres habuiſſe legimus.
¶ Quarto ꝑponunt nobis ſalſamēta pre
cioſa cōfecta de precioſiſſimis ſpeciebꝰ.ſ.
clauibꝰ/ gariofilis granis paradiſi: q̄ ſunt
claues paſſionis xp̄i. Jtē de ligno crucis
tam̄ de zinzibere ⁊ cinamomo. Jtē de ſan
guine xp̄i tam̄ de bono liquore ⁊ ad meliꝰ
acuēdū pigmētū deuotionis ponit ibi ſi-
cut in omni bono ſalſamento quod ibi bi
bit in paſſione. et cū iſto ſalſamento bene

comedūtur tauri et altilia ſupradicta. qꝛ
quicquid aſperū videt in occiſione illoꝝ
cū iſto ſalſamento totū dulce efficit: et h̄
ſi paſſio xp̄i ad memoriā reuocetur. ideo
ſcribitur Job.vj. Que prius nolebat tan
gere aīa mea: nunc pre anguſtia cibi mei
ſunt. Et ſic finitur ſcd̄a pars: et per ꝯn̄s
totus ſermo. Placeat altiſſimo ⁊c.

¶ Dominica.xx.poſt feſtum trinita-
tis. Sermo.iiij.

Ecce prandium
meū paraui. Mat.xxij. Rex
regum cuius ſedes parata
eſt in eternū: diuerſis gene-
ribus gentium varia pran-
dia parauit: vtpote
Primo ſcholaribus prandium doctrina-
lis ſcientie.
Secundo pctōribus prandiū infernalis
miſerie.
Tertio penitentibus p̄rādium eternalis
glorie.
¶ Primū prandiū paratū ſcholaribus in
ſacra theologia ⁊ ſacra ſcriptura. Jn iſto
prandio tā ſolēni ſunt tauri pingues/ et
altilia occiſa. Per tauros intelligunt pa
tres veteris teſtamēti: q̄ ſcripſerūt libros
antiq̄ teſtamēti ſicut moyſes qui ſcripſit
q̄nqʒ libros legales. ſicut ſamuel libros
regū. ſicut ꝓphe ⁊c. Jſti ſcti fuerūt tauri
pingues: q̄ fuerūt ſub iugo legis ſcripte.
et fuerunt pingues repleti pinguedine
charitatis et grē. Per altilia deſignātur
ſancti noui teſtamēti. apl̄i: martyres: do-
ctores: ꝯfeſſores: v̾gines: q̄ fuerūt pēnati
per contēplationē ad deū: occiſi: cōbuſti:
aſſati: ⁊ ſic de paſſionibus multis. Uel ꝑ
tauros ītelligunt precepta. per altilia cō
ſilia: in quibus quaſi ꝯtinetur tota ſacra
ſcriptura: vt dicat ſcholarꝭ auditor ſacre
ſcripture. Paraſti in ꝯſpectu meo mēſaʒ.
pſ̄.xxij. Jſta eſt illa prandij menſa de qua
Prouerb.ix. Sapiētia edificauit ſibi do-
mū. eccleſiam ſacroſanctaʒ in qua poſuit
menſam ſacre ſcripture. Et pronunc ſuf-
ficiat de iſto prandio.
¶ Scd̄m prandiū paratū pctōribꝰ in in-
ferno. ⁊ circa iſtud prandium aliqua ſunt
videnda.
Primo de pane.
Scd̄o de vino.
Tertio de ferculis.
Quarto de miniſtris.
Quinto de muſicalibus inſtrumentis q̄
ſunt cōmuniter in prandijs nuptiarū.
¶ Quantū ad primū. ibi eſt panis dolo-
ris triſticie: panis amarꝰ atqʒ duriſſimꝰ
qui nunq̄ pōt digeri. ſcilʒ mors ꝑpetua.
Nā mors depaſcet eos. ſcilʒ dānatos. pſ̄.
xlviij. de iſto pane Job.xxxiij. Abomīabi
lis ei fit ī vita ſua panis. Sed quid de vi
no? in tali prandio īferni miniſtratur du
plex vinū. videlʒ albū et rubeū. vinum al
bum: venenū aſpidū. vinū rubeū: fel dra-
conum. Deuter.xxxij. Fel draconum vinū
eoꝝ: et venenū aſpidū inſanabile. Sʒ q̄d
de ferculis in prandio iſto. Duo ſunt fer-
cula: qm̄ ibi miniſtrant carnes lixate et
aſſate. Siquidē dānati manducabūt lin-
guas ſuas pre dolore. Apoc.xvj. et inter-
dum erūt in aqua frigidiſſima: ⁊ tūc mā-
ducabunt linguas lixatas. Jnterdū erūt
in calore nimio: et tunc manducabūt lin-
guas aſſatas. Scriptū eſt Job.xxiiij. qm̄
ab aquis niuium tranſibunt ad calorem
nimiū. Jnſtrumēta muſicalia in prandio
iſto erunt in triplici differētia. qm̄ ibi erit
vlulatus demonū ad modū lupoꝝ. vel ſi-
bilus ſerpētū. ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dētiū
in euāgelio vbi thema. Jbi erit fletꝰ ⁊ ſtri
dor dētiū. Miniſtri in prādio erūt demo
nes: q̄ crudel'r miniſtrabūt penas dāna
tis. Preter iſta que diximus: multa alia
ſunt parata: ſicut ignis qui nunq̄ extin-
guetur. Eſaie vlti. Mat.xxv. Diſcedite a
me maledicti in ignē eternum: qui para-
tus eſt diabolo ⁊c. Jtem parati ſunt ibi
mallei. Prouer.xix. Parata ſunt deriſori
bus iudicia: et mallei percutientes ſtul-
torum corporibus.
¶ Tertium prandiū eternalis glorie in ce
leſti paradiſo figuratū per prandiuʒ miſ-
ſum danieli ꝓphete ī babylone. Daniel.
xiiij. Jſtud prandiū fuit paratum electis
dei ab origine mūdi. Uenite bn̄dicti pa-
tris mei poſſidete regnū qd̄ vobis para-
tum eſt ab origine mūdi. Mat.xxv. Oīa
ſunt parata vbi thema ⁊ Luc.xiiij. Nam
paratꝰ eſt locꝰ. Uado vobis parare locū.
Jo.xiiij. Parata eſt mēſa. Paraſti in con
ſpectu meo mēſam. ī pſ̄.xxij. Paratꝰ pa-
nis. Sapi.xvj. Paratū panē de celo p̄ſti-
tiſti. Parata ſunt cibaria multa. qm̄ que
oculus non vidit nec auris audiuit ⁊c.
Eſa.lxiiij. ⁊ .j. Cor.ij. que parauit deꝰ his

qui diligūt eum. Non reſtat aliud niſi ꝙ
ſimus parati.q̄ꝛ qua hoꝛa nō putatis ⁊c.
Matthe.xxiiij.⁊ Luc.xij. Nā virgines q̄
parate ſunt intrauerūt ad nuptias: ⁊ nō
parate non intrauerūt. Mat.xxv. De iſto
pꝛandio Bern̄.ſuper cantica ſic loquitur.
O felix ⁊ felix et gl'ioſa ſocietas. o ſanctū
cōuiuiū.o deſiderabiles epule:vbi anxie
tas nulla: vbi nullū poterit eſſe faſtidiū:
ſatietas ſumma: ⁊ ſummū erit daſideriū.
De iſto tam ineffabili conuiuio loquitur
thema. Ecce pꝛandium meū paraui. Ubi
tria regiſtrantur.

Pꝛimo vna euidens demōſtratio perno-
ſcatur.ecce.

Secundo vna excellens refectio ꝓpina-
tur.pꝛandium.

Tertio vna expediens diſpoſitio nobis
datur.paraui.

Unica pars.

¶ Omiſſis duobus pꝛi-
mis: ꝓſequendū eſt de vltimo. Ūn̄ nō ſo
lum creatoꝛ mūdi ꝑparauit hoīb⁹ que ſu
pꝛadicta ſunt: imo alia multa. Nam

Pꝛimo parauit mundū iſtum omnibus
generaliter.

Scd̄o parauit clauſtrū religiōis ſpecial'r

Tertio parauit xp̄m pꝛo noſtra redēptio-
ne ſupernaturaliter.

Quarto parauit ſacr̄m altaris mirabil'r.

Quinto parauit penitentiā ſalubꝛiter.

¶ Pꝛimo parauit ⁊c. qualē parauit mun
dū cū tantis contētis muneribus. cū tan
tis bn̄ficijs deſcendētib⁹ a celo: ab aere: a
terra: ab igne: a luce: a tenebꝛis: a caloꝛe:
a pꝛuina: a roꝛe: ab imbꝛe: a vētis: a plu-
uijs: a volucrib⁹: a piſcib⁹: a beſtijs: ab ar
boꝛibus: a multitudine herbarū: a germi
nū terre: et cūctarū creaturarū. et totum
ad ſeruitiū hoīs. Qualia poterūt eſſe ī ce
leſti patria q̄ pꝛeparauit diligētibus ſe?
Si tanta parat nobis in carcere de⁹: quā
ta erunt que parauit in palatio ſancto?
Si ſolacia tanta in hac die (al's valle) la
chꝛymarū parauit de⁹: quāta erūt q̄ para
uit ī die nuptiarū? Si ſtanta delectabilia
ꝯtinet carcer: quanta q̄ſo ꝯtinet patria?
Oculus non vidit: nec auris audiuit ⁊c.
Hiere.lj. Fecit terrā in foꝛtitudine ſua: et
ꝑparauit oꝛbē in ſapiētia ſua. Hic locus
merēdi. loc⁹ negociādi. g̃ quodcūq; face-
re pōt manus tua: inſtāter opare: q̄ꝛ nec
opus: nec ratio: nec ſapiētia. nec ſcientia
erunt apud inferos. Eccl's.ix. Nam mun-
dus iſte eſt locus operandi. infernus lo-
cus puniendi. paradiſus loc⁹ pꝛemiādi.

¶ Scd̄o parauit clauſtrū ⁊c. ad q̄d para-
uit? R̄ndet ad multa: vtpote ad deuote
oꝛandū: ad deo ſeruiendū: ad obediēdū:
ad caſte viuendū: ad regulare conſeruan
dū: ad deum laudādū: ad viriliter pugnā
dum: ad mundū relinquēdū. De iſto clau
ſtro ſic ꝑparato loquit̃ btūs Bern̄. in q̄dā
ep'la per hunc modū. Clauſtralis paradi-
ſus quaſi tot floꝛib⁹ vernat: quot ꝟtutib⁹
abundat. Dū em̄ diabol⁹ officinas fratrū
circūit: debet eū fugare ab oꝛatoꝛio deuo
tio. a refectoꝛio lectio. a doꝛmitoꝛio ſtra-
menta vilia. In tali clauſtrali loco ſepato
ſecurius ⁊ tutius viuit̃: ſecreti⁹ habitat̃:
hoſtes nr̄i caro mūdus diabolus foꝛtius
impugnātur: alōge limpidi⁹ ſpeculantur.
Siquidē deuotꝫ religioſis dirigit̃ verbū
ſcriptū.j. Mach.iij. Accingimini ⁊ eſtote
filij potentes: ⁊ eſtote parati in mane vt
pugnetis. ⁊ ad Titū.iij. Admone illos.ſ.
religioſos/ad om̄e op⁹ bonū eſſe patos.

¶ Tertio parauit xp̄m filiū ſuū ꝓ nr̄a re-
dēptione. ꝑciū magnū paratū in incarna
tiōe: manifeſtatū in natiuitate: oblatū in
paſſiōe. Oſee.vj. Quaſi diluculū ꝑparat⁹
eſt egreſſus ei⁹: ⁊ veniet q̄ſi imber nobis
tēpoꝛane⁹ et ſerotin⁹ terre. Diluculo ī oꝛ-
tu ſolis fugant̃ tenebꝛe pcti. poſtmodum
lux.ſ.fidei. poſtmodū caloꝛ.ſ. charitatis.
poſtmodū fruct⁹ boni opis. Imber tem-
poꝛane⁹ ſm glo. eſt ille q̄ ſeminata facit
creſcere. ſerotinus eſt ille q̄ fructū ad ma-
turitatē ꝑducit. Iſte imber nobis eſt xp̄s
tēpaneus q̄n ſpirat fidē credētibus. ſeroti
nus q̄n poſt bona opa nos ponit in hoꝛ-
reo paradiſi. De iſto xp̄o ꝑparato ꝓpheta
uerat Eſa. ſui lib.ij.ca. Erit in nouiſſimis
dieb⁹ pꝛeparat⁹ mons dom⁹ dn̄i in verti
ce montiū: et eleuabit̃ ſup colles: et fluēt
ad eū oēs gentes. Iſte mons ſm Amb.
pōt dici xp̄s: mons coagulat⁹/ mōs pin-
guis. Iſte mōs parat⁹ eſt vt aſcēdamus
ad eū. Uenite aſcēdam⁹ ad mōtē dn̄i. qui
eſt xp̄s. Eſa. vbi.s. Parat⁹ eſt mōs iſte in
ꝟtice mōtiū ſup oēm creaturā in celo: q̄ꝛ
ad dexterā pr̄is. et fluēt ad eū oēs gētes.
ꝑ verā fidem in fine mundi q̄n fiet vnum
ouile et vnus paſtoꝛ. Iohan.x. ¶ Quarto
parauit ſacramentū altaris quotidianū

contra quotidiana pctā. in lib. pſalmoꝝ
pſ.lxxiij. Paraſti cibū illoꝝ: q̄n ita ē pꝛe-
paratio ei⁹. Et nō ſolū tale ſacramētū pa
ratū eſt: imo oībus fidelib⁹ viatoꝛib⁹ pꝛe
parauit dn̄s hoſtiā: et ſanctificauit voca-
tos ſuos. Sopho.j. ¶ Quinto ⁊ vltimo
ꝑparauit pn̄iam et remediū ꝓ peccatis.
teneat ergo q̄ vult obtinere paratū regnū
cōſiliū ſapientis ſcriptū Pꝛouerb.xxiiij.
Pꝛepara foꝛis opus tuum: et diligenter
exerce agrū tuū.i. coꝛp⁹ tuū et aīam tuā:
vrticas vitioꝝ carnaliū/et ſpinas pctōꝝ
ſpūalium eijciēdo extra in confeſſione et
ꝯtritiōe: in cōburēdo in ſatiſfactione. Itē
accipiamus cōſiliū ſamuelis ꝓphete ſcri
ptum.j. Reg.vij. Pꝛeparate coꝛda vr̄a
dn̄o: et ſeruite ei ſoli. Non placēt domīo
ſerui rebelles/ceci/cōtentioſi/ infideles/
ſomnolenti/ lepꝛoſi / fetidi. ergo ſpūal'r
pꝛeparate ſic coꝛda vr̄a dn̄o: ne ſitis rebel
les ꝑ ſuperbiaꝫ: ceci per īuidiā: infideles
ꝑ auariciam qui abſcōdunt dn̄o ſuo pecu
niam: contētioſi per iracundiā: ſomnolē-
ti per accidiā: lepꝛoſi per luxuriā: fetidi ꝑ
gulā. iſta eſt optima ꝑparatio. Itē tenea
mus conſiliū ſcriptū Mat.xxiiij. ⁊ Luce
xij. Et vos eſtote parati: q̄ꝛ qua hoꝛa non
putatis ⁊c. Sed quare dicit ꝑparate coꝛ-
da veſtra: plus ꝙ de alijs mēbꝛis? R̄ndet̃
q̄m coꝛ eſt hoſpitiū/ templū/ et clauſtrū.
Coꝛ eſt hoſpitiū: iō debet ſollicite ꝑpara-
ri a quolibꝫ xp̄iano: ſicut hoſpitiū in quo
chꝛiſtus munde recipiat̃. ſicut caſtrū an-
teq̄ꝫ pꝛinceps ingrediat̃. ſicut templū vt
digne xp̄o ſeruiatur. ſicut vas anteq̄ꝫ li-
quoꝛ gr̄e infundatur. Amos.iiij. Pꝛepa-
rare in occurſum dei tui. Pꝛeparate do-
mos oēs: vt dom⁹ non ſit puluere plena
per vanitatem. vt domus non ſit fumoſa
per loquacitatē. vt domus nō ſit penoſa
per malā voluntatem. vt domus non ſit
diſcooperta per infamiam. Pꝛo oībus ta
men accedat illud.j. Paralipo.xxix. Op⁹
em̄ grande eſt: nec homini pꝛeparat̃ ha-
bitatio: ſed magꝫ deo: qui pꝛeparauit ge-
nitrici ſue immoꝛtalitatis locū. Cuius lo
ci incole et habitatoꝛes ſimus per illum:
Cuius regnum ⁊c. Deo gratias.

¶ Dominica.j. aduentus. Induamur ar-
ma lucis.

¶ Dominica.iiij. poſt octa. Epiphanie.
Induite vos ſicut electi dei.

¶ Dominica.j. in quadrageſima. Per ar-
ma iuſticie a dextris et a ſiniſtris.

¶ Dominica.xxj. poſt feſtum trini-
tatis. Sermo.j.

INduite vos ar-
maturā dei: vt poſſitis ſta-
re aduerſus īſidias diabo-
li. ad Ephe.vj. Iuxta ſcri-
pture veritatē pono talem
pꝛopoſitionem. Ille q̄ hꝫ inimicū

Foꝛtem et potentem.

Crudelem et ſeuientem.

Fallacē et decipientem.

Talis debet ſumere arma: vt habeat de-
fenſionē congruentem.

Ratio hoꝛū pōt eſſe. dicit Uegeti⁹ de re
militari: ꝙ militi eunti ad bellum neceſ-
ſariū eſt ſumme muniri armis defenſiuis
maxīe vt poſſit reſiſtere īimicis. Cui⁹ rō
eſt. ad pugnādū em̄ ⁊ inimicis reſiſtēdū:
multū ꝯfert habere bonū coꝛ ⁊ audax. ⁊ ꝑ
oppoſitū habere coꝛ timidū: eſt nociuū ⁊
ſumme ꝑiculoſuꝫ. Nā vt dic̄ gl. ſup Deut.
xx. Deficiēte coꝛde per timoꝛē deſtituun-
tur oīa mēbꝛa exterioꝛa ab actibus ſuis.
Et inde eſt: vt ſcribit̃ Deut.xx.cap̄. ſm le
gem ſacerdos debebat roboꝛare et aīare
coꝛda pugnatoꝝ appꝛopinquante ꝑlio:
ne ꝑtimeſcerēt et deſtituerent̃ ꝑ timoꝛē.
Appꝛopinquāte ꝑlio ſtabit ſacerdos an̄
aciem: et ſic loq̄tur ad ppl'm. Audi iſrael
Uos hodie ꝯ īimicos vr̄os pugnā cōmit
titis: nō ꝑtimeſcat coꝛ vr̄m. nolite metue
re. nolite cedere. nec foꝛmidetis eos. Ex
his oīb⁹ pꝫ ꝙ habere bonū coꝛ ⁊ audax:
ac deponere timoꝛē ad pugnādū ſumme
eſt vtile ⁊ neceſſariū. Sꝫ nihil eſt q̄d tātū
reddat hoīeꝫ audacē: ac deponere faciat
puſillanimitatē ſicut armatura. et ꝑ op-
poſitū defect⁹ armature facit hoīeꝫ ⁊ red
dit timidū. Ita dic̄ Uege. li. de re milita.
Fit plerūq; vt nō de pugna: ſꝫ de fuga co
gitēt q̄ in acie nudi ad vulnera ponunt̃.
hec ille. Expedit g̃ ꝙ q̄ vult inimicū ſuuꝫ
crudelē ⁊ foꝛtē ac callidū vīcere et ſupare
ꝙ ſit bn̄ armat⁹ ꝯtinue. De h̄ habem⁹ exē
plū in ſacra ſcriptura.j. mach.iij. vbi le-
git̃ ꝙ iudas machabe⁹ habebat quendā
inimicū valde foꝛtē et audacē.ſ. appollo-
niū: q̄ ꝯgregauerit gētes a ſamaria ⁊ ꝟtu
tē multā: Et vt cognouit iudas; lꝫ ipſe eſſet
foꝛtꝫ ⁊ audax; tn̄ induit ſe loꝛica ſic gigas

et ſuccinxit ſe arma bellica in ꝑlio:et exijt
obuiã illi:⁊ percuſſit et occidit illũ.et ceci⸗
derũt vulnerati multi: et reliqui fugerũt:
et accepit ſpolia eoꝝ: et gladiũ apollonij
abſtulit iudas:⁊ erat pugnãs in eo oĩbus
diebus.De ſcđo habemus exẽplũ.j.Reg.
xvij. vbi legit̃/ꝙ populus iſrael habebat
quẽdã inimicũ ita crudelẽ ꝙ viri iſrael fu⸗
giebãt a facie eiꝰ:timẽtes eũ.ſ. goliã phi⸗
liſteũ.et cũ dauid vellet habere duellũ cũ
eo:rex ſaul induit eũ armis ſuis: et cũ nõ
haberet in vſu noluit portare:ſ; portauit
illa arma q̃bus ſemper vſus erat.et ſic eũ
ſuperauit.De tertio habemus exemplum
Exo.xiij.vbi legitur/ꝙ filij iſrael cũ eſſent
ſub captiuitate pharaonis q̃ erat eoꝝ ini⸗
micus ita callidus⁊ falſus inverbis ſuis:
ꝙ qñ deus eũ flagellabat promittebat ꝙ
populũ dimitteret: ſ; qñ deus amouebat
eius plagam: tũc nolebat eum dimittere.
Tuncq; eos propter multas plagas quas
deus ei intulerat dimiſiſſet: moyſes circũ
duxit eos per viã deſerti qui eſt iuxta ma
re rubrũ:et nõ cõfidẽtes adhuc in verbis
pharaonis: et timẽtes ne eos inſequeren
tur.dicit tex. Armati aſcẽderũt filij iſrl' de
terra egypti.vt poſſent ſe a pharaone de⸗
fendere.Apparet igit̃ tertia clauſula:et ꝑ
ꝯñs tota regula preaſſumpta. Modo pre
dicta noſtro propoſito applicando. repe⸗
rio ꝙ nos ſumus in continuo bello cum
quodã inimico noſtro.ſ. diabolo/ qui ta⸗
lis eſt. Nam ipſe eſt

B Tam fortis et potens:ꝙ vir poteſt eũ ali⸗
quis ſuperare.

Tam crudelis et malicioſus:ꝙ non miſe⸗
retur:nec vult vlli parcere.

Tam falſus et ingenioſus: ꝙ non põt ho
mo ſe ab eo cuſtodire.

¶ Primo dixi ꝙ diabolus eſt adeo fortis
ꝙ oẽm ſuperat poteſtatẽ. Ita declaratur
Iob.xl.vbi ꝓpter ſuã fortitudinẽ/duobꝰ
aĩalibus maximis cõparatur:quibus nul
lũ eſt ſimile vel equale. Primũ vocatur be
hemoth.i.elephas. Scđm qđ eſt aquati⸗
cũ: qđ vocatur leuiathan. Et dicit ſanctꝰ
Tho.ĩ poſtilla:ꝙ eſt balena.Et in iſto ca⸗
pitu. poſita iſta ſimilitudine ſubiũgit ca.
ſequeñ. Nõ eſt ſuper terram poteſtas que
cõparetur ei. Et ꝙuis ipẽ ſit ita fortis:tñ
magis pugnat aſtutia⁊ inſidijs:ꝙ viribꝰ.
et ideo magis periculoſus et magis cauẽ
dus. Sed ſunt multi in mũdo:qui miran
tur cũ audierint aliquẽ bonũ hoĩem ceci⸗
diſſe: et tñ nõ eſt mirũ ſi aliqñ cadat. Nã
legit̃ in vitaſpatrũ:ꝙ quidã venit ad ab⸗
batẽ theodoꝝ dicẽs.Ecce quidã reuerſus
eſt ad ſeculum. Rñdit abbas. In hoc nõ
mireris: ſed ſi audieris ꝙ aliq̃s preualue
rit effugere de ore inimici:de hoc admira
re. Vñ ſuã fortitudinẽ ⁊ poteſtatẽ oſtẽdit
deus in figura Apoca.xij. vbi Iohã.vidit
quẽdã draconẽ magnũ qui ſua cauda tra
hebat ad terrã tertiam partem ſtellarum.
Iſte draco eſt diabolus:q̃ dr̃ draco ꝓpter
ſuã maliciã. Iſte ſua cauda.i.ſuggeſtione
et tẽtatione/ tertiã partẽ ſtellarũ.i.hoĩm
qui debent virtutibus lucere vt ſtelle:tra
hebat ad peccandum. Apparet ergo quo
modo diabolus eſt fortis.

¶ Scđo dixi ꝙ eſt crudelis: qr oẽs quos
põt interficere:interficit:⁊ nulli miſeret̃.
qr dicit btũs Ambro. in quodã ſermone.
Diabolus nõ diligit filios ſuos:ſed odit.
ſic amat vt ꝑdat:vt lupus agnũ vt come⸗
dat. Suã crudelitatẽ oſtendit illis q̃ ſunt
in inferno: qr eos ſine tedio ab vna pena
in aliã perducit. Vñ Iob.xxiiij. Ab aquis
niuiũ tranſibũt ad calorẽ nimium. Poſſu
mus ergo ꝯcludere illud Hiere.vj. Crude
lis ẽ ⁊ nõ miſerebit̃. Etiã de ſua crudelita
te loquitur Greg.di. Nihil ſe feciſſe exiſti⸗
mat:cũ aĩas nõ ſauciat. Cũ ergo nr̃ inimi
cus ſit ita crudelis: iõ debemus arma no
ſtra ſumere.qr vt dicit apl's.ij.Coꝝ.x.ſpi⸗
ritualia ſunt. cuſtodite ne ꝑ torporẽ et ne
gligentiã cõtrahãt rubiginẽ:ſed ſint luci⸗
da ⁊ nitida. Qđ ſatis fuit figuratum anti
quitus. Narrat Vegetiꝰ lib.ij.c.iiij.de re
militari: ꝙ equites romani fuerũt coacti
loricas ſuas ⁊ cõtos et caſſides frequẽter
tergere. Et aſſignat cãm:qr terrorem incu
tit inimicis ſplendor armoꝝ. Unde dicit.
Quis em̃ credit militẽ bellicoſum cuiꝰ ar
ma ſunt rubigine fedata? Iſto mõ d; mi⸗
les xp̃i continue tergere arma ſua.i.cõſer
uare gratiã ſibi a deo datã et factã ⁊ virtu
tes ſine rubigine peccati: ⁊ hoc per conti
nuum exercitiũ bonoꝝ operũ ⁊ virtutum.
Apparet ergo quõ diabolꝰ eſt crudelis.

¶ Tertio dixi ꝙ eſt callidus ⁊ ĩgenioſus.
Ita innuit ipſe Iob in.c.j.vbi legit̃/ꝙ ſa
than reddẽs rõnẽ de actibus ſuis deo exa
minanti et dicenti.vnde venis? Dixit.Cir
cũiui terrã et perambulaui eã. Per terrã
intelliguntur pctõres et terrenis dediti.

Et per hoc ꝙ dicit ſe terrã circũiſſe: oſten
dit ſe callide habuiſſe. Nã ipſe circũit affe
ctus:et attẽdit vniuſcuiuſq; propriũ affe⸗
ctũ.vñ Greg.ij.lib.moral'.ita inq̃t. Anti⸗
quus hoſtis intuetur humani gñis ⁊ vni
uſcuiuſq; mores:cui vitio ſunt ꝓpinqui.⁊
illa apponit ante faciẽ ad que viderit faci
lius inclinari mẽtẽ. Habet ſe ad modũ ſa⸗
gittarij venatoris:q̃ priuſq̃ emittat ſagit
tã in leporẽ ſeu auẽ: circũit eã:conſiderãs
a quo loco poſſit aptius eã ꝑcutere. Sic
diabolus circũit mentẽ ⁊c̃. Et in huiꝰ exẽ
plũ legit̃ in vita ſcti macharij ꝙ diabolꝰ ĩ
humana ſpecie habẽs veſtimẽtũ lineũ la⸗
ceratũ apparuit.et ꝑ oĩa foramina pende
bãt ampulle. Et dixit ei machariꝰ.quo va⸗
dis? Et ille. vado potionare frẽs. Et ma⸗
chariꝰ. Quare tot ampullas portas? Rñ⸗
dit. Guſtũ fratribꝰ porto diuerſaꝝ delecta
tionũ. ⁊ ſi vna ad hoĩes seducẽdos nõ va
let:appono aliã. Iõ ſctã mr̃ eccl'ia cõſide⸗
rãs eiꝰ calliditatẽ quã h; ad tentãdũ nos:
ita clamat ad deũ dicẽs. Euigila ſuꝑ nos
eterne ſaluator: ne nos apprehendat calli
dus tẽtator: qr tu factꝰ es nobis ſempiter
nus adiutor. Apparet g̃ quõ eſt falſus et
callidus. Ex antedictis igit̃.ſ.ex maiori ⁊
minori ꝯcludat̃ thema ſic. Igit̃ ꝯſulit no
bis apl's. Induite vos armaturã dei ⁊c̃.
que ſunt verba thematis. In quibus duo
nobis oſtendit.

Primo noſtrum defectum/ ⁊ magnam ne
ceſſitatem: eapropter mãdat nos coope
riri et ornari. Induite vos.

Secundo noſtrum periculoſum ſtatum/⁊
debilitatem: eapropter precipit nos mu
niri atq; preparari. in hoc ꝙ dicit: arma
turam dei.

Prima pars.

C ¶ Quantũ ad primũ eſt
ſciẽdũ: ꝙ ſolꝰ hõ d; indui veſtibꝰ. Rõ ẽ: qr
videmꝰ manifeſte ꝙ plãtis ⁊ aĩalibꝰ ſuffi
cit ꝓuidẽtia nature. pellis/cortex/⁊ filia.
ſ; ſolꝰ hõ indiget veſte ſeu cooptura: alio
quin ſubito veniret frigꝰ inducẽs mortẽ.
Iſtũ defectũ incurrit hõ propter pctm̃: qr
deꝰ in ſtatu innocẽtie ſic ordinauit: ꝙ oĩa
ad nutũ obedirẽt deo: et corpus aĩe: ⁊ oĩa
aĩalia hoĩ. vt p; Geñ.j. Dominamini piſci
bus maris: ⁊ volatilibus celi: ⁊ vniuerſis
animãtibus q̃ mouentur ſuꝑ terrã. Q̃diu
aĩa ſeruauit iſtũ ordinem: et fuit ſubiecta
deo: corpus fuit oĩno ſubiectũ aĩe. ita ꝙ
nõ habuit calorem vel frigus inordinatũ.
bruta ad nutũ obediebãt hoĩ. Et qr bruta
iſtum ordinẽ nõ primo fregerũt: iõ habẽt
naturã ita fortẽ ꝙ veſte nõ indigent. So
lus homo fregit iſtũ ordinẽ qñ cõcupiſcẽ⸗
tia a deo ſubuertit ⁊ inflãmauit cor eiꝰ: ꝙ
appetijt equalitatẽ dei. Eritis ĩquit ſicut
dij. Geñ.iij. ideo ſtatim ſenſit tantũ frigꝰ:
ꝙ aĩa fuit premortua ꝑ pctm̃. et corpꝰ eti⸗
am fuiſſet mortuũ frigore niſi habuiſſet ĩ⸗
dumentũ. vñ Geñ.iij. dic̃. Fecit dñs deus
ade ⁊ vxori eiꝰ tunicas pelliceas. ⁊ induit
eos. Mõ quilibet nr̃m ſpũaliter ſicut ma
le apparet ſine veſte corporali: ita etiam ſi
ne veſte ſpũali q̃ eſt charitas. Rõ eſt. vide
mus ꝙ ille q̃ vult intrare in nuptijs nobi
libus atq; magnis: vel in curia magni re⸗
gis. ſiue inuitatꝰ ſiue nõ ꝑueniat: d; pul⸗
chris indui veſtibꝰ. Ratio eſt. qr da oppo⸗
ſitũ nõ erit auſus intrare. ſicut legitur de
mardocheo q̃ erat ſacco indutꝰ. de quo dr̃
Heſter in ca.iiij. ꝙ erat ante fores palatij
gradiens. Nõ em̃ erat licitum indutũ ſac
co aulã regis intrare. Et poſito ꝙ intret:
ſi male eſt indutꝰ: cũ verecũdia expellit̃. ſi
cut legit̃ Mat.xxij. de illo q̃ intrauit con⸗
uiuiũ ſine veſte nuptiali. ⁊ fuit ignominio
ſe expulſus. Cũ igit̃ nos ſimus ad celeſtes
nuptias vocati ⁊ inuitati: non ſolũ boni:
ſed etiã mali: iõ ſi volumꝰ in iſtis nuptijs
intrare: oportet ꝙ habeamus iſtã veſtem
nuptialẽ.ſ.charitatẽ: que eſt veſtis ſpũa⸗
lis. qr ſicut veſtes corporales cooperiunt
verenda hoĩs: ita charitas operit delicta
vnde Prouerb.x. Uniuerſa delicta operit
charitas. ac ſi nunq̃ fuiſſent. Apparet er⸗
go primum.

Secunda pars.

¶ Circa ſecũdũ eſt ſcien D
dũ/ ꝙ ſicut dr̃ Iob.vij. Militia ẽ vita ho
minis ſuꝑ terrã. et iõ iudicandũ eſt de ho
mine in hoc mũdo: ſicut de militibꝰ in bel
lo. Magnũ em̃ periculũ eſt militibus ci⸗
to deponere arma. vñ factũ eſt aliquando
ꝙ aliqui credentes ſe viciſſe hoſtes: et re⸗
putãtes ſe ſecuros: dum depoſitis armis
quieſcerẽt: iterũ inſurgẽtibus hoſtibꝰ vin
cebantur. Exemplũ habemus.j.Reg.xxx.
de amalechitis comedẽtibus⁊ bibẽtibus
et quaſi diẽ feſtũ celebrãtibus qr percuſſe
runt ſicelech ciuitatem. in quos irruit re⸗

ꝑente dauid: et interfecit. Sic homo qui
continue impugnatur a diabolo: nūꝙ de
bet arma defenſionis deponere. licet enī
homo reſiſtens tentationibus demonis/
vincat eum: ſi tamen deponat cautelā de-
fenſionis: credens ſe poſſe ſtare ſemper vi
ctor: de facili vincitur. quia ſicut dicit Hie
rony. ſecuritas facilis eſt ad lapſum. Sē-
per ergo debemus eſſe parati ⁊ armati ar
matura dei: vt poſſimus reſiſtere nr̄o ini-
mico. quod fuit nobis prefiguratum anti
quitus. Legitur enim in chronicis roma-
norum/ ꝙ romani cum tranſirent per ne-
mora magna: oportuit eos cum elephāti-
bus ⁊ alijs feris beſtijs preliari: qui arma
uerunt ſe ⁊ equos ſuos deſuper aculeis ⁊
clauis ferreis: vt ſic animalia aduenientia
vulnerarētur et fugerēt: et ita libere trāſ-
ierunt. Ita nos debemꝰ facere ſi volumus
diabolum euadere: ſimilem modū arman
di habentes. Sed vbi hec arma aculeorū
et clauorum inueniemus? Certe ſi attēdi-
mus ad bellum chriſti: quod pro nobis ſu
ſtinuit et exercuit in die paraſceues: repe-
riemus ꝙ talia fuerūt arma ſua. Nam ip-
ſe pro equo habuit crucem. pro lorica cor-
rigias quibus fuit percuſſus. ꝓ freno qđ
ad os applicatur: ſpongiam felle et aceto
balneatam ⁊ plenam. pro galea coronam
ſpinarum aculeis circūſeptam: vſqꝫ ad ce
rebrum ſm Bernar. penetrantem. loco lā
cee in manibus habuit clauos. ⁊ in latus
lanceam perforantem. loco calcariū in pe
dibus etiā habuit clauos. loco lorice ha-
buit totum corpus cruentatum. qꝛ a plā-
ta pedis vſqꝫ ad verticem/ non eſt in eo ſa
nitas. Eſa. in. c. j. ſed loco ſcuti habuit pa
tiētiam. quaſi agnus ductus eſt corā ton-
dente ſe. Eſa. liij. Et ſic iſtis armis diabo-
lū vicit ⁊ ſuperauit. Et ideo dicebat Joh.
xvj. In mundo preſſurā habebitis: ſed cō
fidite quia ego vici mūdum. i. principem
mūdi. ſ. cū iſtis armis. Ergo dn̄i mei aſſu-
mamus hec arma in cordibus noſtris per
iugem meditationem. Nam vt dicit bea-
tus Grego. ꝙ ſi paſſio chriſti ad memoriā
reuocetur: nihil adeo durū eſt: quod non
equo aīo toleretur. Et ſic iſta arma portā
do diabolum ſuperabimus: ⁊ in eternam
gloriam coronā victorie ſuſcipiemus: quā
nobis concedat ⁊c. Amen.

¶ Dn̄ica. xxj. poſt feſtū trinitatis. Ser. ij.

ACcipite armatu
ram dei. Ephe. vj. Teſte ſa
cro eloquio: eſt
Primo armatura cui debe
mus reſiſtere.
Scđo armatura quā debemus abijcere.
Tertio armatura quā debemus accipere.
Prima eſt armatura tentatoris.
Scđa eſt armatura peccatoris.
Tertia eſt armatura iuſti viatoris.

Prima pars.

¶ Eſt primo armatura

cui debemus reſiſtere: et hec eſt diaboli: q̄
vocatur fortis armatus Luc. xj. Fortis ꝑ
naturā. armatus per aſtutiā: de qua aſtu-
tia que eſt armatura ſua loquit̄ Iſido. de
ſummo bono ꝑ hunc modū. Diabolus tri
plici acumine ſciētie viget. ſubtilitate na
ture: experimēto tēporꝝ: reuelatione ſupe
riorꝝ poteſtatū. Iſte armatꝰ fortis figurat̄
optime per goliā armatū: cuiꝰ arma. j. Re
gū. xvij. regiſtrant̄. Caſſis enea. ⁊ haſtā ere
am in manibus ſuis. Iſta eſt armatura ca
pitis: alio noīe vocat̄ baſſinetus. Per iſtā
armaturā intelligit̄ ſuꝑbia pctm̄ capitale
immo caput oīm capitaliū pctōꝝ. Augu.
in epl'a ad quēdā comitē. Suꝑbia eſt pec
catorꝝ oīm initiū finis ⁊ caput. qm̄ non ſo
lū eſt pctm̄ ipſa ſuꝑbia: ſed etiā nullū pec
catū potuit aut pōt aut poterit eē ſine ſu-
perbia. Iſta eſt armatura diaboli. nā ſcri-
ptū eſt ps. lxxiij. Suꝑbia eorū. hoc eſt de-
monū. aſcēdit ſemꝑ. īmo ſuꝑbia de ange-
lis demones fecit. ¶ Scđa armatura ē lo
rica: q̄ eſt auaricia: vbi ſunt anuli multi:
qm̄ diabolo inſtigante multipl'r cōmittit̄
hoc pctm̄: qm̄ ab ipā ꝓcedūt crimina: vt
pote ſimonia/ vſura/ rapina/ furtū/ ſacri-
legiū/ oppreſſio/ tyrānia/ immiſericordia.
vn̄ Aug. li. de libero arbitrio. De auaricia
oīa mala oriūtur: et pctōꝝ oīm ſpine pro-
ducuntur. Iſta armatura ꝓhibet̄ Roma.
vj. Neqꝫ exhibeatis mēbra vr̄a arma ini-
quitatis. hoc eſt auaricie et cupiditatis.
¶ Sequit̄ tertia armatura golie: qm̄ cly-
peus ereus tegebat humeros ſuos. Cly-
peus iſte in diabolo eſt inuidia qua totus
tegitur. vn̄ pctm̄ propriū diaboli eſt inui
dia: quā habet de ſalute xp̄ianorū. de qua
inuidia Sap. ij. Inuidia diaboli mors in
troiuit ī orbē terrarꝝ. Ocreas habebat ⁊c.

de quibus ocreis armatꝰ eſt diabolꝰ. hoc
eſt tētationibus varijs preſertim de volū
tate libidinoſa: de qua diabolus per mu-
lierem impugnauit ioſeph. Gen̄. xxxix. ſed
non preualuit: qm̄ ioſeph armatus a dex-
tris ſequēdo rectam rationem: a ſiniſtris
fugiēdo carnalem delectationem viriliter
triūphauit. Haſtā eream etiā habebat in
manibus. Iſta armatura eſt inuaſiua/ in
ſignum ꝙ iſte fortis armatus cū haſtis et
lanceis varijs: cū ſagitis in pharetra mul
tipliciter inuadit hoīem xp̄ianū. Greg. li.
xix. moral'. Letis moribus luxuriā propo
nit: triſtibus pctm̄ diſcordie porrigit: pa-
uētibꝰ terrores incutit. Singulis igitur
hoībus vitijs cōuenientibus inſidiatur.

Secunda pars.

¶ Secunda armatura

quā debemus abijcere ⁊c. nonnulli pecca
tores ſunt in mundo armati vitijs: ſꝫ ſunt
inermes virtutibꝰ. ⁊ tales de facili deuin
cuntur. Fatuus eſt: immo ſtultus q̄ proij-
cit arma in prelio. quapropter ꝑ modū in
crepationis phīa loquebat̄ Boe. in. j. de
cōſo. pſa. ij. Talia tibi cōtuleramꝰ arma:
que niſi prius abieciſſes: inuicta te firmi-
tate tuerētur. Narratur ꝙ quidā bene ar-
matus olim fuit: tn̄ implicatꝰ vitijs ⁊ pec
catis: et ſic ſpūaliter erat inermis: et iret
per viā cum ſuo armigero: ⁊ feciſſet dietā:
venit ad quoddā nemus vbi inuenit pra-
tū ameniſſimū: et dixit armigero. Ego hic
modicum quieſcere volo. et ne excites me
donec ego excitem meipm̄. Et dū de facto
dormiret ſomniū fecit: in quo videbat in
dextera militis dormientis ſeptē iuuenes
pulcherrimos ipſum cuſtodientes. a par-
te autem ſiniſtra erant alij tres terribilis
figure: qui diffidauerunt alios ſex: dicen-
tes. pugnemus ſimul ꝓ iſto milite. Fina-
liter pugnauerūt: et de ſex triūphauerūt.
Facto ſomno/ excitatus eſt miles. et inter
rogauit armigerum di. vbi ſumus? Et ar-
miger rn̄dit. nos ſumꝰ in loco bono et tu-
to. Et iterum miles. qualis hora eſt? Re-
ſpōdit armiger. media nox. Et ait miles.
cito ambulemꝰ: qm̄ multa habeo expedi-
re. Et dixit armiger. domine nox eſt obſcu
ra: ⁊ nos ſumus in loco bono atqꝫ ſecuro:
et ſumus in nemore: et ignoramus viam.
Miles dixit. de neceſſitate oportet ambu
lare. Et proceſſerunt venientes ad pedem
cuiuſdam montis: et aſcendentes montē
inuenerunt aliud nemus: ⁊ intrauerunt:
et tandem peruenerunt ad domūculā cu-
iuſdam heremite. Et intrantes/ miles he
remitam ad partē traxit: et narrauit ſom-
nium quod fecerat. Heremita hō audito
ſomnio: ad plenum dixit militi. Tu es ille
miles inermis quē vidiſti in ſomnio tuo:
armis virtutum totaliter denudatū: qui
propter malam vitam tuā deſcendiſti tur
piter de equo albo. de ſtatu innocētie ba-
ptiſmalis. Pratum in quo dormiſti ame-
niſſimum/ ſunt carnales delectatiōes: in
quibus occupaſti totam vitam tuam. Iu
uenes in parte dextera ſunt pulchritudo
vana/ ſanitas/ iuuentus/ diuitie mundia
les/ ſpes lōge vite/ fortitudo. Alij tres tur
piſſimi in ſiniſtra parte ſunt īfirmitas/ an
tiquitas/ mors. Infirmitas vincit duos.
videlꝫ pulchritudinem et ſanitatem. anti
quitas alios duos. videlꝫ fortitudinem ⁊
iuuentutem. mors alios duos. videlꝫ di-
uitias et ſpem longe vite. ⁊ niſi aduertas
tu es in ſtatu damnationis. Hoc audiens
miles iſte: redijt ad domum ſuam: et reli-
ctis omnibus et datis pauperibus: intra
uit religionem expoliatus vitijs et pecca-
tis: et armatus virtutibus in bono vitam
finiuit.

Tertia pars.

¶ Tertio introductum

fuit: qm̄ eſt armatura quam debemus ac-
cipere ⁊ aſſumere: de qua armatura loquit̄
tur thema ⁊ apoſtolus in epiſtola hodier
na ꝑ totū. Et ſunt ſex in numero quas de
bemus accipere. Ergo accipite
Primo armaturam continentie.
Secundo armaturam iuſticie.
Tertio armaturam conſtantie.
Quarto armaturam credentie.
Quinto armaturam ſpei bone.
Sexto armaturam doctrine.
¶ Hec ſex genera armorum que ſunt aſſu-
menda contra hoſtes. videlꝫ diabolū/ car
nem/ et mundum.
¶ Prima armatura/ continētia/ caſtitas/
mūdicia: vbi dr̄. State viriliter ſuccincti
lūbos vr̄os: qm̄ eritis in pugna ꝑ carnē.
ſtate ne cadatis ſuccincti cingulo caſtita-
tis ⁊ cōtinentie. quo cingulo fuit ꝓcinctꝰ
ad lūbos ꝑ angelos ſctūs Tho. de aqno: ⁊
cīgulū nūꝙ diſſoluit: vt de eo potuit dici

illud Luc.xij.Sint lumbi vrī precicti ⁊c.
Et Grego. Lūbos nr̄os precingim⁹: cum
carnis luxuriā ꝑ continentiā refrenam⁹.
Iſta armatura multū dr̄ neceſſaria. Iſta
armatura q̄ vocat̄ cingulū: eſt armatura
lucis vna de illis de qb⁹ apl's Rom̄.xiij.
Induamur arma lucis.ꝓpt̄ celeſtē origi
nem: qm̄ a deo eſt talis armatura.et hec
etiā vocat̄ armatura dei a deo ſpūal'r fa‐
bricata. ¶ Scd̄a armatura accipiēda eſt
iuſticie de qua ī textu. Induti lorica iuſti
cie.Lorica eſt armatura que vndiq; ꝓte
git corpus:qualis eſt virtus iuſticie:q̄ or
dinat hoīem ad ſuperiorē:ad inferiorē: ⁊
ad equalē.que cuilibet dat qd̄ ſuū eſt. tri
bue ergo talib⁹ q̄ ſua ſunt: ſuꝑiori/eq̄li/
inferiori. Redde ꝑlato reuerentiā et obe
dientiā:quoꝝ altera cordis: altera oꝑis:
tribue equali ↄſiliū: q̄ ignorātia erudiat̄
et auxiliū quo infirmitas iuuetur. tribue
ſubiecto cuſtodiā:vt poſſit cauere pctm̄ ⁊
diſciplinā.De iſta armatura iuſticie loq̄t̄
apl's.ij.Cor.vj. Per arma iuſticie a dextr̄ꝫ
⁊ a ſiniſtris.vult dicere apl's ꝙ iſta arma
iuſticie ꝓtegūt fortit̄ a dextris ꝓſꝑitatꝫ:
ne ſuꝑbiam⁹ ⁊ a ſiniſtris aduerſitatꝫ vt pa
tiētiā habeam⁹. ¶ Tertia armatura acci
piēda/eſt armatura cōſtātie ſeu patiētie.
vn̄ ī textu ↄtinet̄.Calciati pedes ī ꝑpatio
nem euāgelij pacis. Calciati pedes: h̄ eſt
affectiōes vr̄e ſint munite:armate ꝟtuti‐
bus:ne a vitijs impugnent̄. Hierem̄.ij.
Prohibe pedē tuū a nuditate. Iſta ē ar‐
matura dei duplici mō.vel qr ipē xp̄s de⁹
et homo armatus fuit iſta armatura. ar‐
matus inquaꝫ patientia atq; ↄſtantia in
ſua paſſione.j.Pet̄.iiij.Xp̄o paſſo ī carne
et vos eadē cogitatione armamini. ipſuꝫ
in cōſtātia ⁊ patiētia imitādo quātū erit
poſſibile.Vel dr̄ armatura dei ꝓ eo ꝙ ſu
os fideles armat tali armatura.q̄re hoc?
vt vitia deſtruant:vt inſidias diaboli ef‐
fugiant:vt in die iudicij reſiſtere valeant
ij.Coꝛ.x. Arma militie nr̄e non ſunt car‐
nalia:ſed ſpūalia.Arma militie nr̄e. h̄ eſt
nō militamus ſ̄m carnē.et arma nr̄a nō
ſunt carnalia:qm̄ illa debilia ſunt valde.
De ſcd̄o vbi thema. Ut poſſitis ſtare ad‐
uerſus inſidias diaboli ſitis armati. De
tertio etiā vbi thema. Induite armaturā
dei:vt poſſitꝫ ſtare in die malo.¶ Quarta
armatura dei fides:que deſignatur ꝑ ſcu
tum in textu. In oībus ſumētes ſcutū fi
dei in quo poſſitꝫ oīa tela neq̄ſſimi ignea
extinguere. quod eſt fides. Hic videndū
Primo de ſcuto fidei.
Secundo de telis.
Tertio q̄s eſt iſte nequiſſimus.
¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ fides eſt
armatura defenſiua. Sicut ſcutū cetera
arma ꝓtegit:⁊ ꝑmū occurrit ad defendē
dū:pari mō fides ī bello ſpūali.vna glo.
in h̄ loco.Prima petit campū dubia ſub
ſorte duelli Pugnatura fides.Itē ſcutuꝫ
portat̄ in ſiniſtra. Siniſtra eſt vita iſta.
dextera vita paradiſi. Et fides tantū du‐
rat:quantū vita pn̄s et nō plus. Ergo in
oīb⁹ ſupple prelijs ↄ̄ carnē/mūdū/⁊ dia‐
bolū.ꝑſertim ↄ̄ iſtū iuxta illud.j.Pet̄.v.
Cui.ſ.diabolo reſiſtite fortes ī fide. In q̄
ſcuto fidei/poteſtis oīa tela neq̄ſſimi ig‐
nea extīguere.dic oīa.i.oēs acutas tēta
tiōes diaboli. ꝑſertim tētatiōes luxurie/
auaricie/atq; ſuperbie. Et tela vocantur
ignea:qr de vitio in vitiū.de pctō in pec
catū inflamātia.nequiſſimi⁹ ꝑſeuerando.
¶ Quinta armatura dei accipiēda ſpes:
q̄ eſt virtus theologica:⁊ deſignat̄ ꝑ ga‐
leā in hoc loco.Et galeam ſalutis aſſumi
te. Et quare ſpes dr̄ galea? Rn̄detur ꝙ ſi
cut galea ꝓtegit a ſuꝑiori parte: ſic ſpes
ꝓtegit ſpūal'r ex ↄſideratiōe ſuꝑne beati
tudinis.Spe em̄ ſalui facti ſum⁹.Rom̄.
viij. De iſta armatura ſpei pulchre loq̄t̄
Bern̄.ſuper cātica ſermone.xlviij.Si mi‐
hi(inquit)premia ꝓmittant̄: per te obti
nenda ſperabo. ſi inſurgāt aduerſus me
prelia:ſi ſeuiat mūdus:ſi furat malignus
ſi caro aduerſus ſpm̄ ↄcupiſcat:in te ego
ſperabo. ¶ Sexta armatura q̄ debet acci
pi a quolibet fideli eſt armatura ſapiētie
ſiue doctrine:q̄ vocatur gladius in epl'a.
Et gladiū ſpūs qd̄ eſt verbū dei.Ubi no‐
tandū ꝙ predicatio verbi dei cōparatur
gladio ꝓpter quattuor. Primo ꝙ ſpūſ‐
ſctūs illū gladiū fabricauit.ij. Petri.ij.
Spūſctō inſpirati locuti ſunt ſctī dei ho
mīes.Scd̄o qr iſte gladi⁹ ſpūales hoſtes
interficit.Eſa.xj. Spiritu labioꝝ ſuorum
interficiet impiū. Tertio qr ſpm̄ a carne
diuidit. Hebre.iiij. Uiuus eſt ſermo dei:
et penetrabilior omni gladio ancipiti: et
pertingens vſq; ad diuiſionem aīe et ſpi‐
ritus.Quarto qr ſpūs interiora vulnerat
et pungit.et ſagittis acutis comparatur
Accipite ergo armaturā conſtantie cōtra

turbationes mundi. armaturā iuſticie cō
tra voluptatē carnis: vt tādem ſic armati
iſtis virtutibus:poſt pugnā atq; victoriā
percipiant victores regni coronā.Ad quā
nos perducere ⁊c̄.
¶ Dn̄ica.xxj.poſt feſtū trinitatis.Ser.iij.

ERat quidam re‐
gulus: cuius filius infir‐
mabat̄ capharnaum. Ioh.
iiij.et in euāgelio ⁊c̄.Euan‐
geliū preſens cōtinet mira‐
culū de filio cuiuſdā reguli per xp̄m cura‐
to. Et noueritis ꝓ forma ſermonis: ꝙ in
iſto euāgelio fit mētio de tribus ꝑſonis.
Primo em̄ fit mētio de perſona humili‐
ter ſupplicāte et requirente petitionem
officioſam. et de iſta perſona dicitur ꝙ
erat quidam regulus.
Scd̄o de perſona ꝓ qua ſupplicat̄ ꝓpter
neceſſitatē periculoſam.⁊ de iſta dicitur
ꝙ erat quidam filius reguli: qui incipie
bat mori.ecce neceſſitas ⁊ periculum.
Tertio de perſona cui ſupplicatur ꝓpter
ſuam potentiam miracaloſam. ⁊ iſta eſt
xp̄s cui regulus humiliter ſupplicando
dicit.Dn̄e deſcende ⁊c̄.

Pars vnica.

¶ Dico primo ꝙ in ꝑſen
ti euangelio fit mētio de vna perſona que
ſupplicat ⁊c̄.de qua dr̄.Erat quidā regul⁹
Ad litterā regulus ſ̄m Chryſ.accipit̄ tri‐
pliciter. Primo ꝓ rege alicuius parui re‐
gni:et iſto modo hic non accipit̄:qr in iu‐
dea vbi factū fuit iſtud miraculū: tꝑe xp̄i
nō erat aliq̄s rex.iā em̄ perdiderant iudei
regnum et ſceptrū iuxta prophetiā iacob
Gen̄. xlix. Nō auferet̄ ſceptrū de iuda ⁊c̄.
oēs em̄ habebāt ſolū principē:ſolū impe‐
ratorē romanū. vn̄ ipſi dixerunt Ioh.xix.
Nō habemus regē niſi ceſarē. Scd̄o mo‐
do accipit̄ regulus ꝓ aliquo de genere re
gio.nec iſto modo accipitur hic. Nā tēpo
re xp̄i ꝙ ſi ſciret̄ nō talis in iudea ſuſtine‐
ret̄. Nā romani in iudea nō ſuſtinerent re
gē de genere iudeorū:nec aliquē de gene‐
re regis. Un̄ de xp̄o nato:magi q̄ venerūt
in hierl'm ex ductu ſtelle:dixerunt de xp̄o.
Ubi eſt q̄ natus eſt rex iudeorū? Herodes
ſtatim cogitauit vt interficeret̄:ꝙobrē oc
cidit oēs pueros q̄ erāt in bethleē ⁊ in oī‐
bus finib⁹ eius a bimatu ⁊ infra. vt patet
Mat. ij. Tertio modo accipit̄ regulus ꝓ
aliquo officiali regis: et iſto modo dicunt
doctores ꝙ accipitur hic:qr lꝫ in iudea ro
mani nō ſuſtinerēt regē:maxime de gene‐
re iudeoꝝ:nec aliquē de genere regis: ta‐
mē bene ſuſtinebāt officiales regis et im‐
peratoris. Et dicit hic Chryſ. cōtinuādo
ſ̄m l'ram:ꝙ iſte regulus erat cēturio: qui
ſupplicauit xp̄o pro curatione filij ſui ſ̄m
ꝙ pꝫ Luc̄.vij. Sed iſta ſnīa in veritate ſta
re non pōt ꝓpter tria ex parte infirmoꝝ.
Primo qr iſte de quo loquitur euāgelium
erat filius:ille ſeruus. Scd̄o ꝓpter quali
tatē morbi:qr iſte febricitās:ille paralyti‐
cus:q̄ morbi non formaliter ⁊ ſemper mu
tuo ſe includūt. Tertio quoad locum vbi
erāt infirmi:qr iſte in capharnaum:ille in
chana galilee. Itē ex parte ſupplicātiū ꝓ
pter alia tria. Primo qr iſte petebat acceſ
ſum ad infirmū ⁊ ad domū dicēs.Dn̄e de
ſcēde ⁊c̄.Cēturio verbo ſolū petijt viſitari.
Scd̄o qr iſte ꝙ xp̄s veniret ad domū ſuā:
nō reputauit ſe indignū:cēturio ꝟo ſe re‐
putauit indignū.nā dicit. Dn̄e nō ſum di
gnus ⁊c̄.Tertio qr iſte habuit fidem dimi
nutā ⁊ cū dubitatione mixtā: centurio fir
mā.vn̄ xp̄s de eo dixit. Nō inueni tantā fi
dē in iſrael.¶ Et videte hic duo notabilia
moralia. Primū circa regulū:q̄ habuit fi‐
dē imꝑfectā et diminutā a principio. ha‐
buit em̄ fides in regulo tria: ſ̄m ꝙ hꝫ q̄li
bet alia virt⁹. Primo initiū:et hic habuit
imꝑfectionē:qr etſi ieſum poſſe curare fili
um credidit:tn̄ niſi preſens eſſet corꝑe:ie‐
ſum hoc poſſe dubitauit ſ̄m Greg. Scd̄o
habuit in iſto fides ꝓgreſſum:qn̄ credidit
ſermoni quē dixit ei ieſus.Uade ⁊c̄.et hic
excluſa eſt dubitatio. Tertio habuit eē ꝑ‐
fectū:qn̄ viſo xp̄i miraculo:credidit ipē ⁊
domus ei⁹ tota. ¶ Sꝫ notate quanta eſt
virt⁹ fidei.qr diminuta et imꝑfecta ⁊ etiā
dubia/curationē ꝓ filio obtinuit: quāto
magis faciet ꝑfecta. ꝓ tāto dixit chriſtus
Mat.xvij. Si habueritis fidē.ſ.ꝑfecte/ſi
cut granū ſinapis. dicetis huic monti ⁊c̄.
¶ Scd̄m morale documētū. Circa ꝑſonā
xp̄i eſt notādū/ꝙ xp̄s rogat⁹ ire ad domū
reguli: quare noluit ire ad curādum filiū
eius diuitē:tn̄ rogatus ꝑ cēturionē diui‐
tē/ꝙ nō ad domū eius iret:ſed ſolum ver
bū diceret ad curandū ſeruū pauperē: ire
voluit. In quo reprehendunt̄ illi medici
ſpūales et corporales: q̄ libēter accedunt

ad curandū infirmos diuites: nō tñ accedunt ad curandum pauperes. Dimiſſa littera veniamus ad ſpm̄: pro quo videnda ſunt per ordinem quinqȝ.

Primo quis regulus.

Scḋo quis infirmus filius.

Tertio quis locus vbi infirmatur.

Quarto quis morbus quo grauatur.

Quinto que hora ſeptima in qua infirmꝰ a morbo liberatur.

¶ Primo igiť eſt videndū q̄s ſit regulus. Spūaliter ⁊ allegorice in regno aīe rō ſiue intellectus eſt rex. volūtas regina. ſm Aug. nobiles virtutes intellectuales. milites et comites virtutes morales. vaſalli et ſubditi oēs vires ſenſitiue ⁊ partes inferiores anime: que ſicut dño ⁊ regi debēt obedire intellectui. Talem regē conſtituit deus in adā in regno aīe. Talē regē cōſtituit quēlibet virum perfectū in quo dominať ratio: ⁊ ſubijciť caro. vñ Aug. de vera innocētia. Nō caret regia poteſtate: q̄ corpori ſuo nouit rōnabiliter imperare. vere em̄ dñs eſt terre qui carnē ſuā regit legibꝰ diſcipline. Jō poeta. Si te mēte regis: es dignus noīe regis. Sed eſt videndū quare hō ſic creatus diminutiue dr̄ regulꝰ: et nō rex? Rn̄deo ꝙ propter duo. Primo: qꝛ dñatur in paruo regno. ſ. in microcoſmo. ſolus deꝰ in macrocoſmo. Scḋo dr̄ diminutiue regulus irriſorie. ſicut dr̄ regulus qui nō pfecte dñatur ſubditis: immo ſubditi ei rebellāt: ⁊ inimicis ſuis cōfederantur. qḋ deplorat Bern̄. in quodā ſermone dicēs. Ueni dñe ieſu: aufer ſcandalū de regno tuo qḋ eſt aīa mea. venit ibi auaricia et vēdicat ſibi ſedem. luxuria / ego dicit regnabo. ira: inuidia: et cetera vitia militāt in me: q̄bus ego potiſſime vt videaꝛ reſiſtere: te dñe clamabo et dico. Non habeo dñm niſi dñm ieſuȝ xp̄m. veni ergo dñe ieſu: et diſperge illos in virtute tua: vt regnes tu qui debes in ea regnare.

¶ Viſo igiť primo in ſenſu ſpūali: quis eſt regulus: videndū eſt ſcḋo q̄s eſt infirmus filius. Pro quo ſciēdum ꝙ operatio boni vel inclinatio ad bonū / eſt filius reguli. i. rōnis / intellectꝰ ⁊ volūtatis. Nā ꝑ naturā primū obiectū intellectus eſt verū: et volūtatis bonū. et ideo dicit ph̄s in. j. Ethi. Oīa bonū appetunt. Primū igiť filiꝰ quē cōcipit volūtas: q̄ eſt regina in regno anime: eſt bonū: vel inclinatio ad bonū. Sed ecce ꝙ iſte filius per peccatū eſt infirmus et debilis ꝓpter pronitatē quā habet ad malū. vnde Gen̄. viij. Senſus ⁊ cogitatio humani cordis in malū ꝓna ſunt ab adoleſcentia ſua. Hoc declarat pulchre ſctūs Tho. j. ij. q. x. ar. ij. in corpore queſtionis. ꝙ hō in ſtatu nature īregre erat ſicut homo ſanꝰ: in ſtatu nature corrupte ſicut homo infirmus. Ratio: hō ſanus pōt in omne illud qḋ eſt ꝓportionatū ſue nature de ſe: ꝑ ſe: ſine aliquo alterius adiutorio. Infirmus vͦo non pōt in illud qḋ ſue nature ꝓportionatū eſt ſine adiutorio. vt moueri eſt proportionatū nature hoīs: tñ infirmus nō pōt ſe mouere ſine adiutorio qḋ eſt baculꝰ. Ad ꝓpoſitū liberū arbitriū hominis poterat bonū facere: pctm̄ vitare: moraliter operari: et oīa alia ꝓportionata ſue nature ſine adiutorio gratie facere. vt dicūt doctores in. ij. ſen. ꝙ hō in ſtatu innocētie poterat pctm̄ vitare abſqȝ gratia: et ſic erat ſicut hō ſanꝰ. in ſtatu vͦo nature corrupte nō pōt ſine adiutorio grē: ⁊ ſic in ſtatu iſto nō pōt homo pctm̄ vitare: et bonū operari: niſi gratia voluntatē hominis ſanet: ⁊ hoīem infirmum adiuuet: ſm ꝙ poniť in. ij. ſen. di. xxvij. et hoc propter corruptionē nature / et pronitatē ad malū: que facit infirmā inclinationem ad bonū: que boni inclinatio et operatio eſt filiꝰ reguli ⁊ intellectus ⁊ volūtatis: ⁊ ꝓpter hoc genitores multū diligūt filiū: iō cuilibet eoꝝ dr̄ de ſuo filio īfirmo. Dñe ecce quē amas infirmatur. Joh. xj.

¶ Tertio loco eſt vidēdum de loco vbi eſt iſte infirmus infirmatꝰ. ⁊ dr̄ in euangelio ꝙ iſte locus dr̄ capharnaū: ⁊ ꝓprie ⁊ ſpiritualiter loquēdo. Nā capharnaum interpretať villa pinguedinis: in quo deſignatur ꝙ in pinguedine ⁊ abūdantia tēporaliū hoīes ſpūaliter īfirmātur. vñ pš. lxxij. Prodijt quaſi ex adipe iniq̄tas eoꝝ. propter hoc dr̄ Luce. vj. Ve vobis diuitibꝰ q̄ habetis cōſolationē veſtrā. Uidemus cōiter ꝙ multa abūdātia iſtarū rerū tēporaliū: ⁊ pinguedo in cibis ⁊ potibꝰ ſunt cauſa infirmitatis corporalis. Ecci. xxxvij. In multis eſcis erit infirmitas. Sic iſtamet ſunt cauſa infirmitatis ſpūalis. In huiꝰ ſignū pinguedo aīalis nō offerebať ī ſacrificio: qꝛ ex pinguedine: que eſt ex malo nutrimēto aīalis et abūdāti et copioſo: ꝓuenit pctm̄ que eſt infirmitas ⁊ mors ſpūa-

lis. ⁊ ideo ſequiť in textu ſupradicto. Propter crapulā multi perierunt. Crapula eſt abūdātia / multiplicitas / et varietas ciborum: que in magnis ⁊ potētibus generat graues infirmitates: et deinde mortē. Diſputauit macrobius / vtrū difficilioris digeſtionis ſit cibus ſimplex ⁊ vniformis q̄ multiplex et difformis? Et rn̄dit ad iſtam queſtionē di. ꝙ difficilioris digeſtiōis eſt multiplex q̄ ſimplex. et ꝑ ꝯñs magis procreatiuus infirmitatis ⁊ mortis. qḋ probat ꝑ quinqȝ rōnes. Prima qꝛ videmꝰ ꝙ pecudes que ſimplici cibo vtūtur: ſaniſſime ſunt et carnes firme: et ſi alique infirmātur ille potiſſime ſunt: quas hoīm voluptas per varietates ciboꝝ nititř ſaginare. Scḋa rō eſt: qꝛ ſimplex cibus faciliꝰ digeriť. in cuius ſignū oīs medicus ſimplici cibo reficit infirmū tanq̄ naturā debilē: vt facilius eū in ſui naturā conuertat. Tertia rō eſt q̄ diuerſoꝝ ciboꝝ in ſtomacho receptoꝝ diuerſa eſt natura: ⁊ iō agēte natura vniformiter ex parte ſua: quidā citius digerūtur: alijs remanētibꝰ adhuc crudis. illud aūt quod prius intra ſtomachum manēs conuertitur: dū expectat ibi dē illud qḋ eſt poſt dirigendū: corrūpiť: ⁊ ſic putrefiunt humores in ſtomacho: ⁊ ſic ſequitur infirmitas. Quarta rō quia ſicut magis nocet varietas vini q̄ idē vinū et equali quātitate ſumptū: ad idē varietas ciboꝝ ꝓpter cauſam ſuperius allegatam. Quinta rō ⁊ vltima / qꝛ ſi qui ſimplicem cibū ſumit: poſtea infirmať: facilius cā ſue infirmitatis perpendiť: ⁊ iō pōt minuere in tanto vel in quāto: vel aliū cibū mutare. Et hec eſt cā ⁊ rō: et ideo ꝓbat ꝙ ad vitandū infirmitatē et procurandū ſanitatem / melius eſt vti ſimplici cibo q̄ vario: qꝛ ſicut allegatū eſt: in multis eſcis erit infirmitas. ⁊ ꝓpter crapulā multi perierūt. ideo dr̄. multos (inq̄t) morbos multa fercula fecerūt. Unde ꝯcluditur ad noſtrum propoſitū principale / ꝙ proprie filius reguli in capharnaū infirmať: qꝛ in pinguedine ac crapula et abūdantia rerū temporalium incurritur infirmitas ſpiritualis.

¶ Quarto loco principali eſt videndū q̄s ſit morbus quo iſte filius reguli grauať. ⁊ ad litteram dicit euāgeliū / ꝙ iſte morbus erat febris. et bene et proprie: quia ſpiritualiter loquendo multis febribus ꝑ peccatum homines infirmantur ⁊ grauanť. Secūdum enim medicos / multe ſunt ſpecies febris: et oēs incurrunt illas per peccatū. Prima febris eſt quotidiana. et iſta eſt febris peccatorum venialium: que quotidie cōmittimus et vitare nō poſſumus. nam vt dicit ſapiens Prouerb. xxiiij. Septies ī die cadit iuſtꝰ. Et de iſta febre quotidiana. ſ. peccatorum venialiū habet verum quod dicit Joh. j. cano. c. j. Si dixerimus ꝙ peccatum non habemus ⁊c. Secundum ꝙ dicit Beda in home. Ante diē feſtum paſche. in cena dñi. ideo iſta ſunt peccata venialia: nō mortalia. ideo ſcribitur Joh. xj. Infirmitas hec nō eſt ad mortem: tamen diſponit. Uel iſta febris quotidiana poteſt dici peccatū gule: qua quotidie et omni die in prādio et in cena ſemper laboramus: et exceſſiue cogitamus et de gallinis / et perdicibus / et de ſalſamentis / et confectionibus taliter ꝙ coquinarij non ſufficiunt. Secunda febris eſt cōtinua: et iſta eſt auaricia qua ſemper omnes auari grauantur / et de die et de nocte vigilando et dormiēdo. vnde pš. lxxv. Dormierunt ſomnum ſuum: et nihil inuenerunt omnes viri diuitiarū in manibus ſuis. Jſta febris ſemper eſt in augmento: et nunq̄ dicit ſufficit: ſicut infernus: ſicut ignis: ſicut mare. ⁊ dū homo ſeneſcit auaricia iuueneſcit. Tertia ſpecies ē ephimera que modicum durat: et trahit nomen a quodā piſce qui eodē die quo naſciť moritur. et ſignificat ſubitū motū ire: que modicum debet durare. Ph̄s in. ix. Ethi. diſtinguit triplicem iram. Prima diciť acuta et iſta modicū durat. ſcḋa difficilis que diu durat. tertia amara que ſemper durat donec ſumitur vindicta. et de iſta apoſtolus. Sol nō occidat ſuper iracundiam veſtrā. Ephe. iiij. vbi glo. i. non duret. Quarta ſpecies febris eſt ethica: que cauſať ex cōſumptione humoꝝ in vaſis ſolidis. iſta febris maxime vexat mercatores ⁊ potentes: q̄ tp̄e ſterilitatis et cariſtie humores panis ⁊ vini: q̄ ſunt humores ex q̄bꝰ pauperes habēt viuere: in ſeipſis recolligunt: et ſic emūt: cū ſint mēbra ſolida ⁊ fortia ꝓpter potētiā pecuniarū: ⁊ hoc vt charius illa vendant. Jſti ponunt cariſtiam in patria: ⁊ pauperes moriuntur fame. Jſti nō attēdunt ad verbum Ambro. in lib. offic. qḋ poniť in decretis diſt. lxxxvj. ca. paſce. Paſce fame morietē. q̄ſquis em̄ paſcēdo

hoīez ſeruare poteris:ſi nõ paueris fame
occidiſti.Et crudeliꝰ iſti paupes occidun
tur fame ꝙ̄ gladio:iuxta illud Threñ.iiij.
Melius fuit occiſis gladio ꝙ̄ interfectis
fame.Itē iſti nõ attendũt ad ꝟbũ ſapien
tis qḋ ſcribit Prouer.xj. Qui abſcondit
frumēta maledicet in populis. Sed dice
res qñ maledicet: Rñ.quod ſcriptum eſt
Mat.xxv.qñ xp̄s dicet. Eſuriui et nõ de
diſtis mihi mãducare ⁊c.tũc maledicent
q̄ ſequit.Diſcedite a me maledicti in ⁊c.
Iſta etiã febris põt dici accidia: ꝑ quam
humores corrũpunt ꝑ ocium. Quita fe
bris eſt putrida: q̄ generat ex corruptiõe
humorũ. ⁊ iſta ē luxuria. Hec febris diui
ditur in triplicē ſpeciē:q̄ q̄dã eſt ſimplex
ſicut q̄ abutunt ſimplici fornicatiõe. q̄dã
cõpoſita ſicut q̄ abutuntur fornicatiõe et
adulterio.quedã decõpoſita ſicut qui de
multis vitijs ⁊ ſpeciebus luxurie faciunt
vnũ monſtrũ decompoſitũ et etiã ꝯ natu
rã.Dic de iſtis in tantũ ꝙ iſta ſunt mon
ſtra in natura:q̄ ſunt ꝯ naturam ideo:q̄
deus et natura iſta abhorrent .vñ natura
ꝯ tales clamat ad deũ illud qḋ ſcribitur
Geñ.xviij.Clamor ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ
multiplicatus eſt: et pctm̄ eoꝝ aggraua
tum eſt nimis.Sexta ſpecies febris eſt er
ratica q̄ non hꝫ determinatã horã. ſed ali
quãdo vexat in vna hora:aliq̄n in alia.et
iſta eſt inuidia:que prouenit de felicitate
alteriꝰ vel laude.vñ tunc venit inuidia et
in illa hora qñ quis laudat vel proſpera
tur. et quot proſperitates renouant tot
accenſiones iſtiꝰ febris renouant. Iſta fe
bre vexabat ſaul q̄ non rectis oculis aſpi
ciebat dauid:qñ puelle cantabãt.Percuſ
ſit ſaul mille ⁊ dauid decē milia. j. Regũ
xviij.Septima febris eſt tertiana qua fe
bre laborãt illi q̄ de malis nõ ſatiſfaciũt.
qui dato ꝙ vere cõterant ⁊ ꝯfiteant: ter
tiã tñ partem pnīe que eſt ſatiſfactoria di
mittũt:nõ attēdētes ꝙ iſtud valde diſpli
cet deo.et ꝑ oppoſitũ valde demoni pla
cet.iõ ſcribit Eccli.xxv. In tribꝰ placitũ
eſt ſpiritui meo.Octaua ⁊ vltima ſpēs fe
bris eſt quartana:q̄ ſignificat ſuperbiam
et ꝑ quattuor ꝑtes diuidit ſm bedam.
Prima cũ bonũ qḋ q̄s hꝫ a ſe habere exi
ſtimat.ſcḋa cũ ꝓ meritꝭ ſuis ſe habere pu
tat.tertia cũ qḋ non hꝫ: habere ſe iactat.
quarta cũ deſpectis ceteris in hoc qḋ hꝫ
ſingulariter ſuper omnes videri laborat.
Vel iſta febris quartana põt dici peccatũ
ꝯſuetudinariũ ⁊ antiquũ. Pria dies mala
ſuggeſtio:ſcḋa malꝰ cõſenſus:tertia ope
ratio:quarta mala cõſuetudo. Habet em̄
mala conſuetudo duas ꝓprietates. ſicut
q̄rtana. Primo ꝙ a nullo abſtinet. ſicut
em̄ quartanario nihil nocet:ita mala cõ
ſuetudo ex īueterato vſu/credit ꝙ ſibi ni
hil noceat.qḋ tñ falſuꝫ eſt:nec medici cor
porũ hoc affirmant:et medici aīarũ mul
to minꝰ.Scḋo hꝫ quartana ꝙ difficulter
curat.ſic pctm̄ conſuetũ:qḋ ſignificatur ī
lazaro quatriduano ⁊ fetido:q̄ difficulter
fuit ſuſcitatus: et oportuit ꝙ interueni
rent ꝓ eius ſuſcitatiõe maria ⁊ martha.
ideſt opera contemplatiua:et actiua : et
orationes :et elemoſyne.
¶ Quinto ⁊ vltimo loco eſt videndũ in q̄
hora iſte a febre fuit liberatꝰ. Pro q̄ ſcien
dum ꝙ dicit euangeliũ ꝙ heri hora ſepti
ma reliquit eũ febris.Spūalr dies ē xp̄s
qui hꝫ duodecim horas.iuxta illud qḋ ip
ſemet dic. Nõne.xij.hore ſũt diei. Io.xj.
Prima hora fuit incarnatio:ſcḋa natiui
tas:tertia circũciſio : quarta baptiſmus:
quinta ieiuniũ:ſexta ꝑdicatio: ſeptīa paſ
ſio:octaua ad īferos deſcēſio:nona tumu
latio:decima reſurrectio:vndecima ad ce
los aſcenſio: duodecima ſpũſcti miſſio.
Septima ḡ hora q̄ fuit paſſio: infirmũ fi
liũ reguli reliquit febris:q̄ ſpūalr oēs fe
bres q̄ infirmũ per pctm̄ vexant: ꝑ paſſio
nē xp̄i liberant:q̄ illa hora rex nr̄ opatus
eſt ſalutē in medio terre.pſ̄.lxxiij. Et ſm
Berñ.paſſio xp̄i potētiſſima ē ad deſtruē
dũ oīa genera pctoꝝ. vñ ſup cantica ſer
mone.vj. Quid tã ad mortē qḋ nõ ad xp̄i
mortē ſanet.Et de h̄ pulchre in glo.ſup il
lud Geñ.iij. Cũ deambularet dñs ad au
ram poſt meridiē. Sꝫ q̄ dr̄ in textu heri
hora ſeptima : videndũ eſt qḋ fuit iſtud
heri. Et iõ ſciēdũ eſt ꝙ tres dies notant
in pñti.ſm illud ad Heb.xiij. Ieſus xp̄s
heri ⁊ hodie ipſe ⁊ in ſcl'a.ſm Berñ. Heri
fuit totũ tēpꝰ a mũdi creatiõe vſq; ad diē
iudicij.Cras erit a die iudicij vſq; ī ſclm.
Qr igit heri fuit dies ī q̄ ſunt.xij.hore:ſi
cut dictũ eſt:q̄ in ſeptīa hora.i. ī paſſiõe
infirmũ ꝑ pctm̄/reliq̄t febris. Bñ igit dr̄
ꝙ heri hora ſeptima reliq̄t eũ febris. Pa
tent igit moraliter quinq; ꝑ ordinē decla
rata. Primo quis regulus.ſcḋo q̄s infir
mus eiꝰ filius.et ſic de alijs. Deo gras.

¶ Dñica.xxj.poſt feſtũ trinitatꝭ.Ser.iiij.

HOra ſeptima re
liquit eũ febris. Io.iiij. In
ſacro eloq̄o hore ſunt ⁊ de
ſcribũtur tres: que adinui
cem diſtinguũtur.
Prima hora que nõ habet certitudinem.
Scḋa hora q̄ totũ mutat hominem.
Tertia hora que alleuiat egritudinem.
¶ Prima hora ⁊c. Iſta eſt hora mortꝭ in
qua nulla eſt certitudo:nec in ſtatu:nec ī
loco:nec in modo:nec in tpe. Narrat de
quodã pctõre qui nullã de pctīs poterat
portare pnīaꝫ.verũ ꝙ Alexãder papa de
dit illi vnũ lapidē p̄cioſum:cuiꝰ ꝟtute re
cordaret de q̄ttuor incertꝭ mortꝭ. Primo
ſtatus incertꝰ: qm̄ neſcit q̄ſpiã in q̄ ſtatu
moriet:in bono vel malo:ī amore dei vel
in odio dei.Itē incertus locꝰ:qm̄ neſcit ſi
moriet in terra:vel in aq̄:vel ī igne.ſi mo
riet in domo:vel extra domũ.Itē incertꝰ
modus:q̄ neſcit ſi moriet ſubito vel nõ.
ſi moriet gladio:vel infirmitate: ſi morie
tur paup vel diues:vel ſi moriet fame vel
ſiti.Itē tēpus īcertũ:qm̄ neſcit hõ ſi mo
riet in iuuētute:vel ī ſenectute. Itē igno
ratur mēſis ſeptimana dies. ⁊ ignoratur
hora mortꝭ.Nihil certiꝰ morte:nihil īcer
tius hora mortꝭ. Hieroñ.in q̄dã epl'a. La
tet vltimꝰ dies: vt obſeruentur oēs dies.
Iõ ſaluator quēlibet auiſabat cũ dicebat
Mat.xxv. Vigilate q̄ neſcitis diē neq;
horã.et alibi.ſcilꝫ Mat.xxiiij.⁊ Luce.xij.
Eſtote parati:q̄ qua hora nõ putatꝭ ⁊c.
et ſalomõ. Neſcit hõ finē ſuum.Eccl's.ix.
Augu.de vita xp̄iana. Neſcis q̄ hora dñs
veniet. ſp vigila: q̄ neſcis qñ veniat: vt
cũ venerit paratũ te inueniat. ⁊ btũs Gre
goriꝰ libro.xij.moraliũ. Ad hoc autē con
ditor noſter latere nos voluit finem no
ſtrum:dieq; noſtre mortis eē incognitũ:
vt dũ ſemp ignorat ꝓximꝰ eſſe credat.
¶ Scḋa hora in pricipio introducta: que
totũ mutat hoīem:vel ſtatꝰ.Siquidē in
vna hora totꝰ ſtatꝰ hoīs ꝑmutat.patꝫ de
ꝑmo angelo:q̄ ſubito de angelo diabolꝰ
factꝰ eſt. Ptꝫ de primo hoīe: q̄ vix vna ho
ra cũ deo ꝑmãſit. Sap̄.x. Vñ primꝰ hõ in
ꝑadiſo terreſtri hora tertia peccauit. fuit
in paradiſo vſq; ad horã ſextam: ⁊ in illa
hora eiectꝰ eſt de paradiſo. Apparet etiã
ad ꝓpoſitũ de balthaſar:q̄ exiſtēs in con
uiuio vidit in pariete manũ ſcribentem.
Mane thethel phares. eadē hora vidit.
Dañ.v. Hoc appet etiã de nabuchodono
ſor:cui dixit angelꝰ.Regnũ tuũ trãſit a te
et ab hoībꝰ eijcient te: ⁊ cũ beſtijs erit ha
bitatio tua. eadē hora ſermo cõpletꝰ eſt.
Dañ.iiij. Apparet ꝓpoſitũ de ciuitate ba
bylonie.Apocal'.xviij. Ve ve ciuitas illa
magna babylon. ciuitas illa fortis. qm̄
vna hora venit iudiciũ tuũ.Et ibidē poſt
ea. Ve ve ciuitas illa magna que amicta
erat byſſo ⁊ purpura ⁊ croco : et deaura
ta ē auro/⁊ lapide p̄cioſo/ ⁊ margaritis:
qm̄ vna hora deſtructe ſunt tãte diuitie.
Ibidē. Ve ve ciuitas illa magna in q̄ di
uites facti ſunt oēs q̄ habebãt naues in
mari de p̄cijs eiꝰ : qm̄ vna hora deſolata
eſt. Non cõfidas in proſperitate:nec ī al
ba fortuna:qm̄ fluit et refluit:et cito fina
liter deficit.
¶ Tertia hora in principio introducta: q̄
alleuiat egritudinē.Scriptũ eſt in libris
medicine artis:ꝙ dies ſeptima q̄ad infir
mũ vocat cretica dies:qm̄ in die ſeptima
ſentit infirmꝰ alleuiationem ſue febris.
Moralr ꝑ diē vel horã ſeptimã intelligit
etas ſeptima mũdi:in q̄ etate genꝰ huma
nũ grauiter īfirmũ/ſibi fit alleuiamē:qm̄
in eate illa de celo magnꝰ medicꝰ venit:q̄
hora cene deꝰ pr̄ miſit ſanare egros.Luc
xiiij.et illa hora ſanatꝰ eſt puer. Ioh̄.iiij.
Vel aliter hora ſeptima infirmꝰ ſpūaliter
et magis grauiter ꝙ̄ primꝰ per mortale
peccatũ/recepit curam vel alleuiationeꝫ
de pctõ ſuo/ſex horis antecedētibus.
Prima hora peccati cõſideratio.
Scḋa hora pctī deteſtatio.
Tertia hora cordis contritio.
Quarta hora oris cõfeſſio.
Quinta hora operis ſatiſfactio.
Sexta hora pctī non recidiuatio.
Septima hora peccati remiſſio.
Et tunc eſt verũ.hora ſeptima reliq̄t euꝫ
febris peccati. Vel ꝑ ſeptem horas intel
liguntur ſeptem que debet conſiderare
peccator ſi vult curari a febre peccati.
Primũ quis ꝑ pctm̄ offendit:q̄ creator.
ſcḋm a quo ꝑ pctm̄ contēnit:qm̄ a creatu
ra.tertiũ qḋ bonũ ꝑ pctm̄ amittit : quia
multa bona.ſ.gr̄a dei et gloria paradiſi.
quartũ qḋ malũ ꝑ pctm̄ acq̄rit : q̄ pena
eterna.quintũ ꝓ quo bono pctõr ꝑ ſuo
pctõ punit.ꝓ modico honore.ꝓ modico
tpali.ſextũ q̄uo et in quo punit:qm̄ exn̄s
liber: diaboli ſeruus efficit. ſeptimũ qm̄

tunc peccator a pctõ conuertit̃:et tũc verificat̃ ꝙ hora ſeptima reliqͥt eum febꝛis. Aliter ſic vt hora ſeptima ſit fides ſancte trinitatis in quattuoꝛ partibꝰ mũdi p̃dicata:que curat de febꝛe pctĩ.qꝛ per mĩam et fidẽ purgant̃ pctã.Prouer.xv. Uel hora ſeptima põt dici timoꝛ dei : qui eſt ſeptimum donum ſpiritusſancti. et per timorem domini declinat omnis homo a malo.Prouer.vbi.ſ̃.Ex iam dictis apparet et poteſt cõcludi ꝙ hora ſeptima reliquit eũ febꝛis.Ubi duo oſtẽduntur.

Primo numerus autenticꝰ in ſcriptura. hora ſeptima.

Secũdo moꝛbus grauiſſimus in natura. febꝛis.

Prima pars.

¶ Quãtum ad pꝛimum de numero ſeptenario qui eſt autenticus in medicina: in moꝛali pħia : in aſtrologia:in theologia.Ubi gr̃a de oĩbus.

Primo in medicina ſeptem febꝛes moꝛtales.

Secundo in moꝛali pħia ſeptem virtutes moꝛales.

Tertio in aſtrologia ſeptem hore tp̃ales.

Quarto in theologia ſeptem beatitudines ſpirituales.

¶ Pꝛimus nũerus eſt de ſeptẽ febꝛibus: et de iſto numero eſt pꝛoſequendũ.Sunt em̃ ſeptem genera febꝛium.ſcꝫ

Pꝛimo ephimera.

Secũdo putrida.

Tertio ethica.

Quarto quartana.

Quinto tertiana.

Sexto quotidiana.

Septimo continua.

¶ Pꝛima febꝛis ephimera a quodã piſce q̃ vocat̃ ſic.q̃ illo die quo naſcit̃:eodẽ moritur. Et iſta etiã febꝛis nõ durat niſi per diem naturalẽ. per quã moꝛalr̃ intelligit̃ febꝛis ſpũalis.ſcꝫ ſupbia.Illa ephimera creatur ex caloꝛe inoꝛdinato.et cauſat̃ ex ſpiritibꝰ accenſis ſpũalibꝰ: q̃ ſunt ambitio/p̃ſumptio/ingratitudo/ cõtemptus/ ĩobediẽtia ⁊c. et modicũ durat quoniam honoꝛ/pulchꝛitudo/genus/nobilitas/et iuuẽtus/ex q̃bꝰ cauſat̃ ſupbia modicũ durant.cito deficiunt. Apparet de nabuchodonoſoꝛ:cui fuit dictũ.ſeptẽ tp̃a mutabũtur ſup te.Dañ.iiij.Legit̃ ꝙ cũ quidã miles expendiſſet oĩa bona ſua in vanitatibus multis:cecidit in ĩfirmitatẽ grauẽ: ⁊ dũ circũſtarent eũ amici:dixit q̃tenus darent ei vnũ obolum: ⁊ cum feciſſent dixit amicis.oẽs honoꝛes laudes mũdi voluiſſem dediſſe ꝓ obolo iſto: q̃ cito trãſierũt et modicũ durauerũt.¶ Scõa febꝛis putrida:q̃ cauſat̃ ex coꝛruptis ⁊ putridis humoꝛibꝰ in coꝛpe: Cui cõparat̃ vna febꝛis ſpũalis:que vocat̃ luxuria.qm̃ perſona q̃ patitur iſtã febꝛem:tota dr̃ fetida putrida ⁊ coꝛrupta coꝛã deo ⁊ angelis dei.quã febꝛẽ paſſus eſt ſamſon dalilan libidinoſe amando : q̃ raſit ſibi crines de capite. Judic̃.xvj.quo facto ſamſon excecatꝰ eſt: ⁊ amiſit foꝛtitudinẽ ſuã. Septem crines raſit ⁊ torondit:q̃ non ſunt aliud moꝛalr̃ ꝙ alia ſeptẽ que facit hoc pctm̃ in hoĩe. vtpoꝛe cõſumit bona:⁊ coꝛpꝰ ledit:detur pat famã:facit hoĩem beſtialẽ: aufert virtutẽ:diminuit vitã:reddit hoĩem odibilẽ deo et ãgelis dei. ¶ Tertia febꝛis ethica. Iſta ethica febꝛis cauſat̃ ex defectu humidi radicalis:⁊ de die ĩ diẽ creſcit ⁊ augmẽtat̃:cui cõparat̃ inuidia: q̃ ex defectu charitatis ꝓcedit. Nã hoc pctm̃ opponitur charitati.ſiqͥdẽ inuidus ſemꝑ eſt in odio et triſticia:⁊ ꝑ ↄñs extra charitatẽ. Nẽpe in illo qui patit̃ iſtã febꝛẽ mens accendit̃ coloꝛ palloꝛe afficit̃ : oculi depꝛimuntur: mẽbꝛa frigeſcũt.Septẽ neq̃cie ſunt ĩ coꝛde illiꝰ.ſ.inuidi.Prouer.xxvj. vt pꝛima nequicia ſit doloꝛ de ꝓſperitate alteriꝰ. ſecunda gaudiũ de aduerſitate.tertia murmuratio: quarta odium: quĩta detractio qm̃ inuidi cõiter ſunt detractoꝛes. ſexta neq̃cia ĩuẽtio mali: qm̃ tales cõiter ſunt ĩpoſitoꝛes criminũ:ſaptima afflictio mẽtis.ſemꝑ ſunt inuidi in tali afflictione. Legit̃ ꝙ cũ q̃dã heremita de quodã alio magis ſctõ erat multũ inuidus qꝛ in ſctĩtate erat magis famoſus.Hoc ſciens ille magis ſctũs/venit ad viſitandũ inuidũ: ſed dũ nullo mõ vellet exire inuidus/ ſancto expectãte in poꝛta:inuidus vidit demonẽ iuxta ſe accinctum cingulo igneo. Quis es tu dixit inuidus? Rñdit demõ ego ſum ſocius pꝛincipis tenebꝛarũ. ⁊ qꝛ vidi te plenũ inuidia: veni ad cõmoꝛandum tecũ.qm̃ inuidia eſt radix pctĩ:venenum moꝛtis:febꝛis penitẽtialis.q̃ ſtatim exiuit territus:penitẽtiã egit:⁊ facti ſunt amici.¶ Quarta febꝛis quartana. que ta

lis conditionis eſt:ꝙ ille qui patit̃ eam: vna die expectat ꝙ patietur eã alia die. Cui comparatur febꝛis ſpũalis peccatuꝫ gule.Guloſus qui bene epulat̃ vna die: expectat atqꝫ deſiderat ꝙ latius vel lautius epulabit̃ ſequẽti die.Poſt bonũ pꝛãdium expectat bonã cenã. totũ factũ. totum ſtudiũ ſuũ eſt guloſitas. Iſtam febꝛẽ paſſus eſt adã:qui comedit de vetito fructu.Et eſau qui ꝓpter gulam vẽdidit pꝛimogeniturã ſuã.Geñ.xxv.Iſtã febꝛẽ paſſus eſt aſuerus: qui ſeptẽ diebꝰ iuſſit parare conuiuiũ.Heſter.j.Per iſtũ numerũ ſeptenariũ intelligunt̃ ſeptem modi quibus per gulam peccatur.

Pꝛimus modus ebꝛietas.

Scõus vomitus ꝓpter exceſſum.

Tertius ieiunia ſub p̃cepto eccleſie frangere.

Quartus ante horã tertiarũ comedere.

Quintus quotidie laute comedere ſicut diues epulo.

Sextus nimis ſtudioſe ⁊ curioſe parare cibaria.

Septimus modus alienũ vel de alieno comedere ⁊ bibere.

¶ Quinta febꝛis tertiana:que non durat multũ.verũ ꝙ affligit multũ ꝙdiu durat in hoĩe:Cui cõparatur febꝛis ſpũalis iracundia ardẽtiſſima febꝛis:que affligit valde aĩam ⁊ coꝛpꝰ.Uerũ ꝙ ſunt aliq̃ qui modicũ patiunt̃:qꝛ in eis ira cito trãſit: ⁊ tales iracundi vocant̃ leues. Alij ſunt qui magis patiunt̃:ſicut illi iracundi qui nunq̃ꝫ remittũt iniuriã:niſi illã obliuiſcũtur.⁊ tales iracundi vocantur difficiles. Alij ſunt qui multo grauius patiunt̃ iſtã febꝛẽ:ſicut illi q̃ nunq̃ remittũt iniuriam niſi viderint vindictã : ⁊ tales vocantur graues.Iſtã febꝛem paſſus eſt laban:qm̃ cũ iracundia magna perſecutus eſt iacob ſeptem diebus.Geñ.xxxj. Per numerum ſeptem dierum intelliguntur ſeptem circunſtantie que valde iſtam febꝛem aggrauant.que ſunt malignitas/nequicia/ĩdignatio/vindicta/maledictio/contentio/ comminatio.¶ Sexta febꝛis eſt quotidiana.vnde patienti iſtam febꝛem quotidianam omnia que manducat et bibit ſunt inſipida ſibi:Et deſignat febꝛem ſpiritualem que vocatur accidia.et patienti talẽ febꝛem bona opera ſibi non ſapiunt. Uñ Gregoꝛius in quadam homelia. Accidia eſt animi languoꝛ:cui legere nõ libet: oꝛare non delectat: meditatiões ſollicite nõ ſentiuntur.Cui alludit beatus Bernardꝰ: in quadam epiſtola.Accidia quidam animi toꝛpoꝛ:quo quis negligit aliqua bona inchoare : aut faſtidit ꝑficere.Et Caſſiodo.libꝛo de ſtatutis monachoꝛum.Accidia (inquit) circa hoꝛam ſextam maxime monachũ inquietat. Uel quedam febꝛis ingerens tempoꝛe pꝛeſtituto ardentiſſimos eſtus acceſſionum ſuarum:ac ſtatutis hoꝛis anime inferẽs egrotãti. Iſtã febꝛem paſſa eſt maria ſoꝛoꝛ moyſi : que facta lepꝛoſa ex pꝛecepto dei ſeparata extitit extra caſtra ſeptẽ diebus. Nũeri.xij. ¶ Alia febꝛis continua. ⁊ qui patitur iſtã febꝛem ſemper eſt in caloꝛe continuo. Et per iſtam febꝛem intelligitur febꝛis ſpũalis:que vocatur cupiditas ſeu auaricia: quoniam cupidus ſemper ardet ad acq̃rendum.ſemper eſt in continuo caloꝛe.et poteſt figurari per dꝛaconem quem beatus Johannes euangeliſta vidit : qui habebat capita ſeptem. Apocal̃.xij. q̃ ſunt ſeptem circunſtanrie male huius peccati vtpote ſimonia/vſura/furtum/rapina/ſacrilegium/tenacitas/et impietas. Hoꝛa ſeptima reliquit eum febꝛis.Nos ergo relinquamus iſtas febꝛes ſpirituales: que grauant animam ſupꝛa modum : quoniã qui reliquerit peccata:miſericoꝛdiam cõſequetur.Prouerbi.xxviij. Cuius miſericoꝛdie participes ⁊c.

¶ Dominica.xxij.poſt feſtum trinitatis. Sermo.j.

CHaritas veſtra magis ac magis abũdet. Philippen.j.cap.

Attẽto ꝙ charitas eſt virtus multum chara ⁊ pꝛecioſa.

Attento ꝙ de charitate eſt cariſtia ⁊ non apparet abundans:ĩmo defectuoſa.

Attento ꝙ charitas eſt firma vnitas : et ꝓpter hoc gratia dei dicitur amoꝛoſa.

Sequitur ꝙ apl̃us nos monet quatenus abũdemus in charitate que eſt reꝛam fructuoſa.

Prima pars.

¶ Pꝛimo charitas ẽ virtus ⁊c. qualis virtus: chara ⁊ pꝛecioſa. ſi

cut aurū ſuper oīa metalla charum ⁊ pꝛecioſum: ſic charitas ſup oēs virtutes. Itē cōparatur charitas carbūculo lapidi pꝛecioſo. Charitatis pꝛecium et valoꝛem cōmendat Hugo de ſancto victoꝛe in laudibus charitatis dicēs. Charitas (inquit) traxit deum de celo ad terrā: et trahit hominē de terra ad celū. Deus charitas eſt: et tñ nō dicimus: deus eſt iuſticia: deꝰ eſt mīa: deus eſt pꝛudentia: deus eſt humilitas: deꝰ eſt caſtitas. Charitas eſt foꝛte vinculū ligans hominē cum deo: cū angelis: cum homine: cum amico. et quod foꝛtius eſt: ligās amicum cum inimico. Charitas radix oīm bonoꝝ: vita moꝛientiū: diuitie pauperum. cū charitate oīs pauper eſt diues: et ſine charitate oīs diues eſt paup.

¶ Sed hic queritꝛ in qbus charitas alias virtutes excedit? Reſpondetur ꝙ in multis: vtpote

Pꝛimo in dignitate.
Secundo in pꝛecioſitate.
Tertio in ſpecioſitate.
Quarto in confoꝛmitate.
Quinto in vigoꝛoſitate.
Sexto in vtilitate.

¶ Pꝛimo charitas excedit ⁊c̄. qm̄ alie virtutes ſunt ancille: et charitas eſt domina et regina oīm virtutum: ſicut cedrus oīm arboꝝ. lilium oīm floꝝ: artemiſia oīm herbarum: leo rex aīaliū: et aquila regina omniū auiū. Itē ſcdo charitas excedit ⁊c̄. iō cōparatur auro. qꝛ aurū ſuper oīa metalla. carbunculus ſuper oēs lapides ſiue gēmas. Tertio excedit in ſpecioſitate. eſt em̄ ſpecioſioꝛ ſole. eſt em̄ pulchꝛitudo aīe. eſt etiā veſtis nuptialis ſine qua nullꝰ intrabit ad nuptias paradiſi. Quarto excedit alias virtutes in cōfoꝛmitate: qꝛ multum eſt cōfoꝛmis deo. Nā ſcriptum eſt. j. Ioh. iiij. Diligamus deum: qm̄ deus pꝛioꝛ dilexit nos. et alibi. ſcꝫ Pꝛouerb. viij. Ego diligētes me diligo. Iſta eſt magna confoꝛmitas. Quinto excedit in vigoꝛoſitate. nā foꝛtis eſt vt moꝛs dilectio. Cañ. viij. Ultimo excedit in vtilitate. qm̄ alie virtutes nō valēt ſine charitate. nec valet elemoſyna: oꝛatio: ieiunium: martyꝛium: pꝛedicatio: peregrinatio ⁊c̄. ſine charitate. Multū eſt chara virtus iſta: iō ꝓpter charitatē btūs iohānes euāgeliſta vocatꝰ eſt charus ſingulariter ꝑ deū. Ueni chare meus tempus eſt vt epuleris cū fratribus tuis. Et btūs Diony. modo ſimili. Accipe hoc chare meꝰ ⁊c̄. Iſta chara charitas magis ac magis abundet in vobis.

Secunda pars.

¶ Secundo pꝛincipaliter attento ꝙ de charitate ⁊c̄. Reuera magnus eſt defectus charitatis in hoc mundo. ſiquidē in hoc mūdo abūdat auaricia et deficit amicitia. Augu. in quadā home. Sup hoīem nō pñt eſſe ſimul charitas et cupiditas. Radix oīm bonoꝝ charitas. ⁊ radix oīm maloꝝ cupiditas. j. ad Timo. vj. Refrigeſcet charitas multoꝝ. et abūdabit īiqtas. Mat. xxiiij. Quid ergo (obſecro) in mundo iſto maligno? Rñdetꝛ qm̄ abūdat neqcia ⁊ malignitas: abūdat ſupbia et vanitas. abūdat in mūdo amoꝛ pꝛopꝛie vtilitatis. abūdat in mūdo vitiū mēdacitatis. Sed charitas iſtas abūdātias exterminat et expellit. Expellit enim inuidiā et nequiciā. qm̄ ſcriptū eſt. Charitas nō emulatꝛ. j. Coꝝ. xiij. Nulli inuidet charitas. Iſta nec triſtatꝛ de aliena ſalute: vt dicit glo. Itē charitas expellit ſuperbiā: qm̄ ſequitꝛ in tex. Charitas nō inflatꝛ: non eſt ambitioſa. Itē charitas expellit amoꝛē ꝓpꝛie volūtatis. nā charitas nō querit que ſua ſunt. Quippe amoꝛ ꝓpꝛie volūtatis: amoꝛ ꝓpꝛij commodi/deſtruxit oīa regna mundi: qꝛ rectoꝛes querebāt que ſua erāt: nō que reipublice: ⁊ hoc charitas nō querit. Itē abūdat in mūdo vitiū mendacitatis. Oſee. iiij. Maledictū et mēdaciū et homicidiū et furtū et adulteriū inūdauerunt ſup terrā. vtinā ſic abūdaret charitas ſicut abūdāt vitia ⁊ pctā. Ex textu igitur apl'i ſcripto. j. Coꝝ. xiij. Charitas expellit inuidiā: qꝛ nō emulatꝛ. Charitas expellit ſupbiā: qꝛ charitas nō ē ambitioſa. Charitas expellit auariciā: qꝛ non qrit q̄ ſua ſunt. Itē expellit accidiā: qꝛ charitas nō cogitat malū: ſicut cogitāt ocioſi. Itē expellit iracundiā: qꝛ charitas nō irritatꝛ. Itē expellit luxuriā: qꝛ charitas non agit perperā ſicut agūt luxurioſi.

Tertia pars.

¶ Tertio pꝛincipaliter charitas quaſi chara vnitas. Ubi ſciendū ꝙ quattuoꝛ chare vnitates inueniūtur.

Pꝛima eſt in deo creatoꝛe.
Secunda in xp̄o redemptoꝛe.
Tertia in eccleſia bene fundata.
Quarta in religione appꝛobata.

¶ Pꝛima chara vnitas ⁊c. in deo trinitatis vnitas. Nā adoꝛamꝰ trinitatē in vnitate. et per conſequēs charitas chara in deo trino ⁊ vno. Et iſta charitas ſeu chara vnitas cōparatur ſoli: q̇ exiſtēs vnus/illuminat totū mundū. Nos videmꝰ ꝙ ſi ſpeculū ponatꝛ in aqua: apparent tres ſoles. vnus in ſpeculo: aliꝰ in aqua: aliꝰ ī celo. et eſt vnꝰ tantū. Sic in deo tres ꝑſone et vnus deꝰ: et quelibet ꝑſona deus: et tamen non tres dij: ſed vnus deus eſt.

¶ Scda charitas ſeu chara vnitas. ī xp̄o mirabilis charitas/vnitas. in xp̄o mirabilis charitas: mirabilis vnitas. Iſta tātum chara q̄ ſic fuit deo chara: ꝙ de deo et hoīe fecit vnū xp̄m: deū verū et hoīeꝫ. Iſta charitas tantū deo chara fuit adamas: q̄ traxit de celo ad terrā/ferrū filiū dei potētiſſimū deū. Iſta chara charitas ē vinculū foꝛte ſicut dicit Hugo in lib. de laudibus charitatis. Magnā (inqt) vim habes o charitas. tu ſola deū trahere potuiſti de celo ad terrā. o q̄ꝫ foꝛte vinculū tuū: quo deꝰ ligari potuit: et homo vinculum iniqtatis dirupit. Neſcio q̇d magis in laudē tuā dicere poſſem: q̄ ꝙ deū de celo ad terrā traxiſti: ⁊ hoīem de terra ad celū leuaſti. Ita ligat foꝛtiter firmitꝛ ⁊ tenacitꝛ vīculū charitatꝫ: ꝙ a charitate dei nec locoꝝ diuerſitas: nec ſtatuū īparitas nec caſuū cōtingentiū aduerſitas/poteſt eos ſepare. vñ apl's ad Roma. viij. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i. Certꝰ (inqt) ſuꝫ ꝙ neqꝫ moꝛs neqꝫ vita ⁊c. poterit nos ſeparare a charitate dei. Iſtud vinculum charitatis ligat hoīem deo ꝑ reconciliationē (al's concoꝛdiā) ergo ante oīa mutuā in vobiſmetipſis charitatē continuā habētes. j. Petꝛ. iiij. ⁊ Coloſ. iij. Sup oīa charitatē habere: qđ eſt vinculum perfectiōis. De tali vīculo charitatꝫ loquitur Hugo vbi. ſ. Charitas oēꝫ lāguoꝛē ſanat vitioꝝ radices extirpat: mentē illuminat: cōſcientiā mūdat: aīam letificat: deū demōſtrat. et ꝯcludit. Aīaꝫ quā charitas inhabitat: nullū pctm̄ vexat. Sed ꝓh doloꝛ multi ſunt hodie ī mundo: q̇ nō ſunt aſtricti iſto vīculo charitatis: ſed magis ſunt ligati vinculo luxurie. q̇daꝫ vinculo inuidie ⁊c. figurati in ſedechia rege: de q̊ legitꝛ. iiij. Reg. vlti. ꝙ captꝰ et catenatus excecatus ductꝰ eſt ī babylonem. Sic miſer pctoꝛ charitate carēs capitꝛ a diabolo ꝑ graue pctm̄: ⁊ ne cogſcat ſe eſſe in pctō excecatꝛ: et ne de ptāte diaboli exeat: vinculo obſtinatiōis ligatꝛ: et tandē in babylonē. i. in īfernū deducitꝛ. Nō ſic nos: ſꝫ dirūpamus vīcula eoꝝ. ſcꝫ pctōꝝ. in pſ̄. ij.

¶ Tertia charitas chara vnitas ſctē matris eccl'ie: q̄ vocatꝛ vnitas aggregatiua. qm̄ ſic eſt vna eccl'ia ex ꝑſonis pluribꝰ aggregatꝫ. Cant. vj. Una eſt colūba mea ⁊c. electa genitrici ſue. Nā ſicut plura mēbꝛa faciūt vnū coꝛpꝰ adinuicē ꝯiūcta: ſic plures ꝑſone vnite ꝑ fidē: faciūt vnā eccl'iaꝫ catholicā. Rom. xij. Sicut ī vno coꝛpoꝛe multa mēbꝛa habemꝰ: ita multi vnū coꝛpus ſumꝰ in xp̄o. Iſtā vnitatē in eccl'ia faciūt tres vnitates. fides/ſpes/⁊ charitas. In iſtis tribꝰ vnitatibꝰ fundata ē eccl'ia. Iſte tres vnitates ſunt tria tabernacula petri apl'i. de q̇bꝰ Mat. xvij. Faciamꝰ hic tria tabernacula. tibi vnū: moyſi vnū: et helie vnū. De iſtis tribꝰ xp̄s hꝫ vnū: ⁊ illud eſt charitas. Petrꝰ apl's vnū qđ eſt fides. Helias ⁊ moyſes vnū. h̊ eſt q̇liber iuſtus hꝫ vnū: ⁊ illud eſt ſpes. Ex iſtis tribꝰ vnitatibꝰ/texta ē tunica xp̄i incōſutilis q̄ nūq̄ꝫ diuidi potuit. Itē eſt illa ciuitas de q̄ Eſa. xix. Ciuitas ſol' vocabitꝛ vna. Iſta vnitas de directo eſt ꝯ grecoꝝ erroꝛē: qui vnitatē eccl'ie denegāt: et ptātē petri apl'i plus q̄ alioꝝ apoſtoloꝝ nunq̄ꝫ affirmāt.

¶ Quarta vnitas ⁊c. de q̄ vnitate beatus Aug. ī pnci. regule ſue. Pꝛoptꝛ qđ (inqt) in vnū eſtis ꝯgregati: vt vnanimes habitetis ī domo. ⁊ ſit vob̄ aīa vna: ⁊ coꝛ vnū in deo. Sicut de pluribꝰ elemētꝫ fit vnū mixtū: ita de pluribꝰ ꝓfeſſis fit vna religio bona. ⁊ de pluribus granis ꝯficitꝛ vnꝰ panis. Charitas et dilectio chara eſt cā iſtius vnionis: que diuerſa coꝛda ita fac̄ vnū: ꝙ nullā patitꝛ ſepationē. Iſta ē vera vnitas quā nos religioſi debemꝰ habere/tenere/⁊ ſeruare. Galath. iij. Oēs em̄ vos vnū eſtis. Charitas em̄ ē ſicut cemētū qđ de multis lapidibꝰ facit vnū parietem: et charitas mō ſimili. Cū ergo nos religioſi vnū faciamꝰ gregē: vnā teneamꝰ legē: vnū habeamꝰ patrē: vnā veneremur matrē: in nobis vna ſit pꝛofeſſio: vna ſit habitatio: vnū ſit officiū: vnū ſit domiciliū: vnꝰ habitꝰ: vnus ſit victꝰ: vna ſit regula: taliter in charitate ⁊ vnitate: ī amoꝛe ⁊ dilectione: in pace: in concoꝛdia ſimus veraciter vnū: ꝙ poſſit dici de nobis illđ pſ̄. cxxxij.

Ecce ꝙ̃ bonum et ꝙ̃ iocundum habitare
fratres in vnū. Malach.ij. Nūquid non
pater vnꝰ oīm noſtrū? Quis eſt iſte pater
vnus in religione niſi p̄latꝰ. vñ ſicut vnū
eſt principiū oīm numeroꝝ: ſic p̄latus in
religione eſt caput ⁊ p̄ncipiū oīm noſtrū
qui ſubditi ſumus. Et ſic ꝓbatum eſt qm̄
abūdare debemꝰ in charitate. ¶ Sed mō
querit̄ in q̄bus alijs abūdare debemus?
Rñdet̄ ꝙ abūdare debemus in fide ſicut
dictū eſt de charitate. ſicut aer abundat
luce qñ ab ipſo ſunt nebule reſolute. de q̄
abundantia.ij.Coꝛ.viij. In oībꝰ abunde
tis fide. Itē in ſpe. glo. vt certioꝛes ſitis
de eterna beatitudine. Itē abūdare debe
mus in pace: q̄ in nobis eſt: in qua pace
abundauit mūdus tp̄e octauiani auguſti
de qua abūdātia ꝓphetauerat dd̄ longe
ante. Oꝛietur in diebꝰ eiꝰ iuſticia: et abū
dantia pacis. in pſ̄.lxxj. ⁊ in eod̄. lib. pſ̄.
cxxj. Fiat pax in v̄tute tua: ⁊ abūdan. ⁊c.
Item abūdare debemus maxime tp̄e tri-
bulationis in patiētia: in qua abūdaue-
runt martyꝛes ſancti: ſicut beatꝰ Lauren
tius: q̄ patiēter ſuſtinuit craticulā arden
tem. ſicut btūs Andreas q̄ patienter ibat
ad crucē. ſicut beata Agatha q̄ ꝑ abūdan
tiam patiētie gaudēter ibat ad carcerē.
ſicut btūs Stephanus pꝛotomartyꝛ: cui
ꝓpter patientiā lapides toꝛrētes dulces
fuerūt. ſicut beatꝰ Paulus q̄ patiētiſſime
ſuſtinuit pericula multa: qui dicebat. Su
perabundo gaudio in omni tribulatione
vr̄a.ij.Coꝛ.vij. ¶ Vltīo q̄rit̄ ſi ē aliq̄ abū
dantia q̄ repꝛobet̄ in ſcriptura? Rñdet̄
Pꝛimo repꝛobatur abundātia foꝛtune.
Scd̄o repꝛobatur abūdantia culpe.
Tertio repꝛobat̄ abundantia pene.
Pꝛimo repꝛobat̄ abundātia foꝛtune ma-
xime in illis qui male vtūtur ea. Et poteſt
eſſe rō quare repꝛobat̄. qm̄ ille q̄ ſic abun
dat tēpoꝛalibus bonis: facilius offendit
deū. ſicut equus īpinguatus recalcitrat.
et ſeruꝰ delicate nutritꝰ pꝛoteruit ī dñm.
Qui delicate a puericia ſua nutrit ſeruū
ſuū: poſtea ſentiet eū cōtumacē. Pꝛouer.
xxix. Itē talis foꝛtunatus faciliꝰ ꝓuocat̄
ad ſuperbiā: imo etiā ad luxuriā. qm̄ hec
fuit iniq̄tas ſodome. ſupbia ſaturitas pa
nis ⁊ abūdantia ⁊ ocium. Hiere.xvj. Abū
dantia nō repꝛobat̄ in Iob: in dauid re-
ge: in p̄riarchis: imo in bñdictione iacob
continet̄. Det tibi deus de roꝛe celi et de
pinguedine terre abundātiā frumenti vi
ni et olei. Gen̄.xxvij. Et nō repꝛobatur in
tobia: qui docebat filiū ſuū. Si multum
tibi fuerit abūdanter tribue. ſi exiguū ti-
bi fuerit: etiā exiguū libēter impartiri ſtu
de. Tobie.iiij. Itē repꝛobat̄ abundantia
culpe: q̄ abūdabit maxime in fine mūdi.
qm̄ tunc refrigeſcet charitas multoꝛum:
et abūdabit iniq̄tas. Matth.xxiiij. Iſta
abūdantia culpe interdū reperit̄ ī coꝛde:
interdū in oꝛe: interdū in ope. De abūdā
tia coꝛdis habet̄ Matth.xij. ⁊ Luc.vj. Ex
abundantia coꝛdis os loquit̄. De abūdā-
tia oꝛis pſ̄.xlix. Os tuū abundauit mali-
cia ⁊c. De abūdantia opis Oſee.iiij. Ma
ledictū ⁊ mendaciū ⁊ homicidiū et furtū
et adulteriū inundauerūt ſuper terram.
Ad abundantiā culparum ſequitur abū-
dantia pene.iiij.Coꝛ.ix. Potēs eſt deus
oēm gratiam abūdare facere in vobis: vt
in oībus ſemꝑ oēm ſufficientiā habētes:
abundetis in omne opus bonum. hic in
pꝛeſenti: ꝑ gratiam: ⁊ in futuro per glīaꝫ.
Ad quā nos ꝑducat ipſe dñs nr̄ ie. ⁊c.
¶ Dominica.j. poſt octa. epiphanie. Cha
ritate fraternitatis inuicē diligētes.
¶ Dñica.iiij. poſt oct. epiphanie. Super
oīa autem charitatē habētes.
¶ Dñica.j. in quadrageſima. Exhibeatis
vos in charitate.
¶ Dominica.xvj. poſt trinitatē. In chari
tate radicati ⁊ fundati.
¶ Dñica.xxij. poſt feſtū trinitatis. Ser.ij.

ORo vt charitas
veſtra magis ac magꝭ abū
det. ad Pilip.j. Iuxta ſcri-
pture v̄itatē dat̄ r̄la talis.
Tres hoīꝫ maneries debēt a
pꝛe ceteris charitatē habere.
Pꝛimo illi qui volunt diuitias ſpiritua-
les poſſidere.
Scd̄o illi q̄ cupiūt ꝑfectā ſciāꝫ obtinere.
Tertio illi qui aīe ſue perpetuam volunt
ſalutē habere.
Pꝛimo dixi ꝙ illi q̄ volūt poſſidere diui-
tias ſpūales debent habere charitatē. qd̄
declarat̄ ſic. Charitas eī fac̄ hoīeꝫ diuitē
diuitijs ſpūalibꝰ. ita dicit Augu. Vbi eſt
charitas: q̄d eſt qd̄ poſſit abeſſe? vbi non
eſt charitas: quid eſt qd̄ poſſit pꝛodeſſe?
Patet per exemplū. Si em̄ aliquis habe-
ret lapidem pꝛecioſum qui tante eſſꝫ vir
tutis: ꝙ quicquid tangeret cōuerteretur
in aurū: multū eſſet diues et diligēter cu
ſtodiret illum lapidē. Talis eſt charitas:
q꜡ quicquid facit: meritoꝛium eſt vite eter
ne. et ſine illa nihil meritoꝛium. ita dicit
apoſtolus.j.ad Coꝛ.xiij. Si linguis ho
minū loquar et angeloꝝ: charitatē autē
non habeam: nihil ſum. vñ Auguſti. Ha-
be charitatē: ⁊ fac quicq̄d vis. Ex hac em̄
radice non poteſt pꝛocedere niſi bonum.
Vnde tante eſt virtutis ꝙ quicq̄d tāgit:
ſuum facit. Dictū fuit filijs iſrael. oīs lo-
cus quē calcauerit pes veſter. i. affectus
charitatis. veſter erit. Deutero.xj. In fi-
gurā huiꝰ dr̄ Apoc.iij. Suadeo tibi eme-
re aurum ignitiū. glo. i. charitatem: vt lo
cuples fias. Apparet igit̄ p̄ma clauſula.
¶ Scd̄o dixi ꝙ illi ⁊c. et declarat̄ ſic. Cha
ritas em̄ facit hominē ſapientē. Nam tā-
te virtutis eſt ꝙ facit ſcire oīa habenti
eā. Ita dic̄ Aug̃. Ille ſcit qd̄ patet ⁊ latet
in diuinis codicibus: qui charitatē tenet
in moꝛibus. ideo dr̄ Eccl̄i.j. Dilectio dei
honoꝛabilis ſapientia. ¶ Tertio dixi ꝙ il
li qui deſiderāt ⁊c. qd̄ declaratur ſic. Nā
iſte lapis pꝛecioſus charitas tante virtu
tis eſt ꝙ ſanat omnē infirmitatē ſpūalē.
vnde Pꝛouer.x. Vniuerſa delicta operit
charitas. ac ſi nunꝙ̄ fuiſſent. Exēplū ha-
bemus in beata maria magdalena: ꝙ di
miſſa ſunt ei pctā multa qm̄ dilexit mul-
tū. Luce.vij. Apparet igitur tertia clau-
ſula: et ꝑ ꝯñs tota regula ⁊c. Modo pꝛe
dicta noſtro ꝓpoſito applicādo: omnes
nos deſideramus et debemus deſiderare
pꝛedicta tria. Pꝛimo diuitias ſpūales
debemus appetere. et hoc ꝓpter ipſaruꝫ
nobilitatē.j.ad Coꝛ.ij. q꜡ oculus non vi-
dit: nec auris: audiuit: et in coꝛ hoīs non
aſcēdit: q̄ pꝛeparauit deꝰ diligentibus ſe.
et Eſaie.lxiiij. idē habet̄. Iō dixit xp̄us
Mat.vj. Theſaurizate vobis theſauros
in celo vbi nec erugo: nec tinea demolit̄.
Scd̄o debemus deſiderare ꝑfectam ſcien
tiaꝫ. Ita dicit ph̄s in pꝛi. metaphy. Oēs
hoīes natura ſcire deſiderāt. Et tñ hāc
rōnē aſſignat ſalomō Pꝛouer.iij. di. Btūs
hō q̄ īuenit ſapiētiā: ⁊ q̄ affluit pꝛudentia
melioꝛ eſt acq̄ſitio eiꝰ negociatōe argēti ⁊
auri. Tertio deſideramꝰ aīe nr̄e ſaluatio
nē. iō dic̄ ꝓph̄a in pſ̄.vj. in ꝑſona oīm.
Miſerere mei do. qm̄ īfir. ſuꝫ: ſa. ⁊c. ⁊ pſ̄.
xl. Ego dixi dñe miſerere mei: ſana aīaꝫ ⁊c.
Ex antedictis igit̄. ſ. ex maioꝛi et minoꝛi
ꝯcludat̄ thema ſic. Igit̄ paulꝰ doctoꝛ gē-
tium hoc vidēs nobis dicit v̄ba themat꜡
Oꝛo vt charitas ⁊c. In q̄bus verbis duo
nobis oſtendit ap̄lus.
Pꝛimo vinculū pꝛecioſum quo duo ꝯiun
gimur. charitas veſtra.
Scd̄o crementū fructuoſum quo ad ꝑfe-
ctionem ducimur. quia magis ac ma-
gis abundet. Vnica pars.

¶ Quātum ad pꝛimum
et ſcd̄ꝫ inſimul eſt ſciendū ꝙ charitas eſt
q̄dā virtus q̄ vnit hoīem deo ꝑ quādam
ſocietatē. et angelis ſimil'r ⁊ ſctīs. Eſt em̄
vis vnitiua vt dic̄ Diony. Et q꜡ deꝰ chari
tas eſt: iō q̄ manet ī charitate ī deo ma-
net: et deꝰ in eo.j.Ioh.iiij. Et iō cū chari
tas nos iungat deo: continue in nob̄ dꝫ
eſſe: nec dꝫ a nob̄ recedere: cū ꝑ eā multa
bona acq̄ramꝰ. Et ſpāl'r īter alia q̄ttuoꝛ.
Pꝛimo eſt honoꝛis maximi inductiua.
Scd̄o delectationis continue cauſatiua.
Tertio diminuit operis laboꝛem.
Quarto affert cōpaſſionis doloꝛem.
¶ Pꝛimo dixi ꝙ charitas ē maximi hono
ris īductiua. dic̄ ariſt.iiij. ethic. ꝙ honoꝛ b
ſolis bonis ē exhibēdus. Qui aūt diligit
deū ⁊ pximū ſic dꝫ: bonꝰ eſt. Hoc aūt ſic
ptꝫ. dic̄ Hugo. Ea vis amoꝛꝭ eſt: vt talē te
eē neceſſe ſit: q̄le eſt illd̄ qd̄ amas. Pꝛopt̄
qd̄ dic̄ btūs Aug. Talis ē vnuſq̄ſq꜡: q̄lis ē
eiꝰ dilectio. Cū igit̄ deꝰ ſit ſūme bonꝰ: igr̄
quicunq꜡ deum diligit: bonꝰ eſt: et ꝑ ꝯñs
honoꝛādus: vt p̄dictū ē. Et ita charitas ē
cauſatiua bonitatꝭ ⁊ honoꝛꝭ. Et iō ſcribit̄
in pſ̄.cxxxviij. Nimis honoꝛati ſunt ⁊c.
Nōne honoꝛificū ē eſſe amicū reg̃. et ſi
cuiuſcūq꜡ reg̃: multo magꝭ ſūmi. Et ꝯſide
rate quātū bonū ⁊ quātū honoꝛē nob̄ cō
tulit charitas. Ipſa em̄ fec̄ deū hoīeꝫ fie
ri et eū ꝓ hoībꝰ moꝛi. vñ Hugo. O chari-
tas ꝙ̃ magnū eſt vinculū tuū: q̄ deꝰ liga
ri potuit. Hoc v̄iculo tractꝰ ad terras de-
ſcēdit. nullū v̄iculū ipꝫ ad colūnā tenere
potuiſſet: ſi charitatꝭ v̄iculū defuiſſꝫ. quē
ſepl'crū clauſū nō detinuit. quē īfernꝰ nō
ſubegit: certū ē ꝙ neq꜡ v̄iculū materiale
nullatenꝰ detineret: ſi charitas nō adeſ-
¶ Dixi ſcd̄o ꝙ eſt delectatio- (ſet. h̄ ille
nis cōtinue cauſatiua. ſic dic̄ btūs Aug̃.
Dulciꝰ dilectiōe nihil ē. Et cū ſm̄ eūdem
oīs iocūditatis cā̄ ſit amoꝛ. ḡ ſine amoꝛe
nihil ē iocūdū. Et v̄e ita eſt: q꜡ nūꝙ̄ gau-
demꝰ nec delectamur niſi ī his rebus q̄s
diligimꝰ. Ex quo ḡ amoꝛ cā̄ eſt dilectiōis:
quāto amoꝛ fuerit de rebꝰ nobilioꝛibus

et intēſioꝛ:iocūditatem facit amplioꝛem. Charitas aūt eſt hmōi:que eſt de deo ⁊ de bonis ſpūalibus: que ſunt melioꝛa coꝛpoꝛalibus:⁊ idō eſt delectationis maxime inductiua. Hec em̄ eſt q̄ ſummū bonum facit aliqualiter deguſtare. Propter hoc dauid hāc preguſtās ⁊ alios inducere deſiderās:dicebat pſ.xxxiij. Guſtate ⁊ videte:qm̄ ſuauis eſt dn̄s. Hāc guſtauerat paulus:q̄ dicebat ad Roma.viij. Quis nos ſeparabit a charitate xp̄i? Tribulatio: an anguſtia:an fames ⁊c. Igit̄ ſitis in charitate radicati et fundati: vt nobis conſulit apl's ad Ephe.in.c.iij. Et hoc quātū ad ſcd̄m.

¶ Dixi tertio ꝙ charitas diminuit operis laboꝛē. Rō eſt. quāto em̄ quis minus patit̄ in operādo: tāto plura facit ſi appetit operari. Habēs charitatē eſt hmōi: quia charitas laboꝛē nō ſentit. Ideo dicit beatus Bern̄. Ubi charitas ibi laboꝛ non eſt: ſed ſapoꝛ. qm̄ amāti nihil eſt difficile. Si eſt in nobis charitas: attēdamus ſi in ſeruitio dei delectamur. ꝙ ſi ſic:ꝯſtat ꝙ charitas dei diffuſa eſt in coꝛdibꝰ noſtris. ad Roma.v. Si ergo deū amas:nō ſentis laboꝛē. ꝓpter quē ad ip̄m q̄ eſt merces.ſ.deum peruenis. Et quicq̄d ip̄e pꝛecipit:ſi ipſum diligimus:libenter exeq̄mur. qꝛ dicit beatus Bern̄. Charitas feſſos alleuiat:debiles roboꝛat:meſtos letificat:eſurientes reficit ⁊ iocūdat. hec ille. Qui ergo habet in ſe charitatem: letus ac foꝛtis: multum operari poterit indefeſſus. Et hoc quantum ad tertium.

¶ Dixi quarto ꝙ charitas affert cōpaſſionis doloꝛē reſpectu ꝓximi: ⁊ vt ip̄m adiuuet inclinat. Et rō eſt:qꝛ ille q̄ habet charitatē eſt amicus dei ⁊ ꝓximi. Modo amicoꝝ eſt bona ſua cōmunicare. qꝛ dicit Ariſto.ix.Ethi. ꝙ cōia eſſe debēt que amicoꝝ ſunt. Antiquū etiā ꝓuerbiū ſocratis fuit. Amicoꝝ oīa eſſe cōia. Unde cū q̄dā paup̱ diceretur coꝛā ſocrate pħo eſſe amicus cuiuſdā diuitis:ait. Cur ergo iſte paup̱ eſt:⁊ ille diues eſt? Et ſubiūxit. Amicus nō eſt: qui particeps foꝛtune nō eſt. Patꝫ ergo ꝙ ſi in te ſit charitas:bona tua ꝓximo indigenti cōmunicabis. Unde btūs Aug̃. In quo eſt charitas:ille neceſſario cōpatit̄ indigenti. Nā amoꝛ eſt cauſa cōpaſſionis.⁊ quāto maioꝛ amoꝛ:tanto maioꝛ cōpaſſio. Nullus cōpatitur inimico. et ſi aliquādo faciat hoc;ex radice amoꝛis ꝓcedit. Uidemus em̄ ꝙ mater plus cōpatitur filio: q̄̄ alij puero:qꝛ eum plus diligit. Si igitur ꝓximū diligimus:ei cōpatimur. q̄ nō cōpatitur nō diligit. Unde btūs Aug̃.in ſermone de charitate. In aduerſitatibꝰ tolerat:in ꝓſperitatibꝰ tēperat:in duris paſſionibus foꝛtis:in bonis operibꝰ hilaris: in tētatione tutiſſima: in hoſpitalitate letiſſima:inter veros fratres dulciſſima: inter falſos patientiſſima. Hec eſt q̄ fuit in abel per ſacrificiū grata: in noe ꝑ diluuiū ſecura:in abꝛaā ꝑ peregrinationē fideliſſima:in moyſe ꝓpter iniurias letiſſima: in tribus pueris innocēter ignem expectat: ī machabeis ſeuos ignes foꝛtiter tolerat: Et poſtea concludit. Nobilis ergo res eſt charitas:et ſup̱ oēs virtutes obtinet pꝛincipatū. hec ille. Et pꝛoſper de vita cōtemplatiua. Si charitatē deo exhibeamus et ꝓximo: de coꝛde puro ⁊ cōſciētia bona et fide non ficta:facile pctō reſiſtimus. ſi bonis operibus abūdamus:ſeculi blādimēta contēnimꝰ:et oīa que difficilia ſunt humane fragilitati vel aſpera:cū delectatione perficimꝰ. hec ille. Bernar. ad fulconē. O bona mater charitas:q̄ ſiue foueat infirmos:ſiue exerceat pꝛouectos: ſiue arguat inquietos: diuerſis quidē diuerſa exhibens: ſicut filios chariſſimos diligit vniuerſos. cū te arguit mitis eſt: cū blāditur ſimplex eſt. pie ſolet ſeruire:ſine dolo mulcere. patiēter nouit iraſci:humiliter indignari. Ipſa hoīm mater eſt ⁊ angeloꝛum: que nō ſolū ea que ſunt in terris: ſꝫ etiā q̄ in celo ſunt pacificauit. hec ille. Un̄ legit̄ in vitaſpatrū ꝙ quidā frater miniſtrabat cuidā patri. Contigit aūt vt vulnus fieret in coꝛpoꝛe ſenis:et ſanies multa ex eo cuꝫ fetoꝛe deflueret. Dicebat autꝫ cogitatio ſua illi q̄ ſeruiebat. diſcede hinc: qꝛ nō poteris ſuſtinere fetoꝛē hunc putredinis iſtius. Ille xͦo frater vt repꝛimeret hmōi cogitationes:tulit vas aque:et diluit vulnꝰ ſenis illius:et recollegit ipſam aquam in vaſe: ⁊ quotiens ſitiebat:ex ipſa bibebat: Et cū hoc diu continuaſſet: vidit deus laboꝛē et charitatē ſuā. illā lauaturā vulneris in aquā mūdiſſimā et dulciſſimā ꝯuertit. et ſenē inuiſibili medicamento merito eius ſanauit. Nota ſimile in legēda beate katharine ſenēſis. Diony. ponit in epiſtola ad demophilū tale exemplū. Cū tēpoꝛe beati carpi quidā infideliū quēdā conuerſum ad fidē reuocaſſet ad erroꝛē: btūs carpus contra vtrunqꝫ vehementer turbatus. intātum moleſtatus eſt vt diceret nō eſſe iuſtum ſi viuāt. Et hec dicēs rogabat dn̄m vt cōbuſtione quadā ambos occideret. Tunc viſum eſt ſibi ꝙ domus in duas partes diuideret̄ a ſummo vſqꝫ deoꝛſum: et foꝛnacē multi luminis eſſe coꝛā ſe. Uidebat aūt ſuper ſe celū apertū ⁊ ieſum cū multitudine angeloꝝ in effigie humana. Inferiꝰ aūt hiatū magnū ⁊ apertū ac obiectū obſcurum. et illos duos hoīes ſtare iuxta oꝛā illiꝰ hiatus tremulos ⁊ quaſi ſtatim caſuros. Inferius aūt ſerpētes fuiſſe multos:qui aſcēdebant cōtra pedes eoꝝ. quaſi volētes trahere eos inferius:et eos aliq̄n moꝛdebāt. qui intantū vexabant̄ ꝙ iā voluiſſent cecidiſſe inferiꝰ. Carpus aūt delectabatur multum in eoꝝ afflictione. moleſtabatur em̄ ꝙ adhuc nō cadebant. Uidit autē ieſum ſup̱ celeſti thꝛono deſcēdere vſqꝫ ad ipſos et angelos cum eo et liberare hos illos ⁊ dicere carpo ieſuꝫ. Manu extenta percute cōtra me decetero. paratus em̄ ſum rurſus pꝛo hoībus ſaluandis pati. et hoc delectabile eſt mihi ⁊ charitatiuū. Ecce quanta charitas xp̄i ad genus humanum. Unde Bernar. de.xij.gradibus charitatis. Uere dulcis ⁊ ſuauis cibus eſt charitas:que feſſos alleuiat:debiles roboꝛat:meſtos letificat: iugū deniqꝫ veritatis facit ſuaue:et onus leue. Hec ille. hic per gratiam ⁊ in futuro ꝑ gloꝛiam: quam ⁊c. Deo gratias.

¶ Dn̄ica.xxij.poſt feſtū trinitat̄. Ser.iij.

PAtiētiā habe in me:⁊ oīa reddā tibi. Mat.xviij. Tenoꝛ thematis iā aſſumpti regiſtrat tria q̄ debet peccatoꝛ obſeruare penitendo ſi optat de peccatis indulgentiā obtinere.

Pꝛimo inuocare diuinam clementiā. patientiam habe.

Secūdo explicare pꝛopꝛiam miſeriam. in me.ſ.peccatoꝛe.

Tertio coꝛde pꝛomittere verā penitentiā: et omnia reddam tibi.

Et ſm̄ hec tria/ opꝫ penitentem accuſare ſuā ꝓpꝛiā cōſcientiā dicēdo. Patientiam habe in me et oīa reddam tibi.

Pꝛima pars.

¶ Pꝛimo inuocare ⁊c.

Clemētia dei ⁊ patiētia dei in hoc loco ꝓ eodē recipiūtur. qm̄ patiētia dei exiſtit in expectādo peccatoꝛē vt nō moꝛiat̄: ſed vt cōuertatur ⁊ viuat. vn̄ ſcriptū eſt Eccl'i.v. Altiſſimus eſt patiēs redditoꝛ. nō ſtatim punit:nō ſtatim ꝓfert ſnīam:ſed patiēter expectat. Uſqꝫ in tēpus ſuſtinebit patiēs Eccl'i.j. Talis eſt clemētia dei erga pctōꝛē ſicut dicit btūs Bern̄. ſup̱ can̄. in quadam epl'a. Septē (inq̄t) video mīas dei in me: et ita de mīa doctoꝛ ſctūs Bernar. Sācta (inquit) miſeratio que nō poterit explicari ſermone q̄̄ benigna q̄̄ libera q̄̄ gratuita. ego peccabam ⁊ tu diſſimulabas. non continebā a ſceleribus et tu abſtinebas a verberibus. ꝓlōgaui ego iniquitatē et tu dn̄e tuā pietatē. magna talis clemētia:talis patiētia dei in qua deū patiētē imitari debemus. ſuſtinere patienter iniurias: maledictiones:coꝛpoꝛalia nocumēta qualis nō eſt iracūdus: īmo differūt patiēs ⁊ iracūdus. Nā animoſus ⁊ iracūdus pꝛecipitāter pꝛoꝛūpit ad verba et frequēter ad verbera ſi modicū offendat̄. illata ſibi moleſte nō ſuſtinet. ſꝫ patiens ſuſtinebit vſqꝫ ad tēpus. quare hoc:rōne mercedis q̄ expectat̄. vnde ſequit̄ in tex. et poſtea redditio iocūditatis. Cui alludit illud qd̄ habetur Iaco.j. Btūs vir q̄ ſuffert tentationē: qm̄ cū pꝛobatus fuerit accipiet coꝛonā vite. Magna eſt virtus patiētie:grādia valde opat̄ ī hoīe. verū ꝙ triplex ē patiētia.

Pꝛimo patiētia neceſſitatis ⁊ laudatoꝛia.

Secundo patientia ſimulationis et vituperatoꝛia.

Tertio patiētia vtilitatis et meritoꝛia.

¶ Pꝛima patiētia ⁊c. eſt cū aliq̄s paſſus iniuriā nō ſe vindicat: ſed patienter ſuſtinet. qꝛ nō pōt vel nō audet timens ex hoc ſibi euenire maius diſpendiū vt ſeruus a dn̄o: paup̱ a diuitē:diſcipulꝰ a magiſtro. vn̄ tali patiēti poſſet q̄s dicere. Scio patiētiā tuā. Apoca.ij. ſcꝫ coactā neceſſitate et ſupplicio dignā. Scd̄a eſt patiētia ꝑlatoꝝ qui vitia ſubditoꝝ nō coꝛrigūt ⁊ ſe factoꝛes vitioꝝ oñdūt. Iſta eſt peſtifera patiētia de q.xxiij.q.iij. iuſtū. Iuſtū ē vt q̄ diuina ꝯtēnūt mādata ⁊ inobediētes paternis exiſtūt iuſſionibꝰ:ſeuerioꝛibꝰ coꝛrigātur vindictis: quatenꝰ ceteri talia cōmittere timeāt; ⁊ oēs gaudeāt fraterna cōcoꝛ

dia: et cuncti ſumant ſeueritatis atqȝ bo-
nitatis exẽplum. Tertia patientia vtilita
tis que cum labore acquiritur que mirabi
les habet conditiones: qm̃

Primo patiẽtia eſt ĩ penis leta cõſolatio.
Secundo patientia eſt iniuriarũ non vin
dicte retributio.
Tertio patientia eſt in pugna triumpha-
li glorioſi adeptio.

¶ Primo patiẽtia eſt penarũ ꝛc̃. Patȝ de
xp̃o patiẽtiſſimo in carne paſſo ꝑ patiẽtiã
ꝯſolato ad quã petimus dirigi in collecta
cũ oram⁹: Dñs dirigat corda et corpa nr̃a
in charitate dei ꝛ patiẽtia xp̃i. Pȝ de oĩb⁹
xp̃i martyrib⁹ qualiter in tormẽtis patien
tia ꝯſolata eſt eos. ſimpl'r de ſeptẽ macha
beis fratrib⁹ ꝛ eoꝝ matre que patiẽter tot
dura tormẽta ſuſtinuerũt. ij. Macha. vij.
Btũs Aug. in ſermo. de btõ Uincẽtio. Di
gnus (inq̃t) itaqȝ vincẽtius a dño corona
ri in quo elegit et ꝑ patientiã ꝛ ſapiẽtiam
gloriã. ꝛ ꝑ ꝯñs cõſolari. Ad iſtud ꝓpoſitũ
videt̃ loqui apl's Jacob⁹ minor in ſua ca-
nonica. c. j. Oẽ gaudiũ exiſtimate fratres
mei cũ ĩ tẽtationes varias incideritis ſciẽ
tes ꝙ ꝓbatio fidei veſtre patiẽtiã opera-
tur. ¶ Scd̃o patientia eſt moleſte fortune
ſuſtẽtatio. Ptȝ iſte articul⁹ de Tobia q̃ pa
tiẽter ſuſtinuit cecitatẽ. vñ ſcriptũ ẽ Tob.
ij. ꝙ hãc tẽtationẽ iõ ꝑmiſit dñs vt poſte-
ris daret̃ exẽplũ patientie ei⁹. Ptȝ etiã de
Job cui⁹ patiẽtia data cũctis eſt ĩ exẽplũ.
Eapropter ei⁹ patiẽtia fuit tꝑaliter remu
nerata in duplũ. Job vlt. Merito qm̃ pa
tiẽtia pauperũ nõ peribit in finẽ. Narrat
Ualeri⁹ maxim⁹ de catone q̃ cũ ſibi nũcia
tũ fuiſſet qm̃ erat depoſitus a ſenatu ridẽ
do cepit legere librũ cõtra fortunã. ¶ Ter
tio patiẽtia eſt iniuriarũ nõ vindicte retri
butio. hoc eſt verus patiẽs iniuriatus de
iniuria nõ querit vindictam. Narrat poli
cratus de magno Alexandro: q̃ cũ antigo
nus dixiſſet eũ nõ debere regnare ratione
etatis ꝛ volũtatis: patiẽter audiuit: et ni
hil rñdit mali. Jtẽ legit̃ de ariſpo pħo/ꝙ
cũ vnus ſibi maledixiſſet: rñdit. ſicut tu es
dñs lingue tue: ita ego ſum dominus au-
riũ mearũ. Scriptũ eſt. Patiẽtia lenietur
princeps. Prouer. xxv. ¶ Quarto patiẽtia
eſt in pugna fortiſſima armatura: nobile
vincẽdi gen⁹ patiẽtia. Jſta patientia ſine
ictu ꝛ ſine armis triũphat. vñ ſcriptũ eſt.
Melior eſt patiẽs viro forti. Prouer. xvj.
De tali patientia loquit̃ Caſſiodorꝰ ſuꝑ
pſ̃. Patiẽtia (inq̃t) eſt que oĩa vincit ad-
uerſa: nõ colluctãdo: ſȝ ſufferẽdo: nõ mur-
murãdo: ſed gratias agẽdo. Et hugo lib.
de aĩa. Magna virt⁹ eſt ſi nõ ledas a quo
leſus es. magna eſt ſi cui nocere potuiſti:
parcas. ergo inuocãs diuinã patiẽtiã/ di-
cas. Patientiam habe in me.

Secunda pars.

¶ Secundo principali-

ter fuit dictũ/ꝙ pctõr penitẽs dȝ explica-
re ſuã culpã ꝛ miſeriã. in me. ſ. miſero pec
catore: vt cõformiter dicat pctõr. Miſere
re mei de⁹/ ſm magnã mĩam tuam. pſ̃. l.
Magna mĩa dei: inexplicabilis patiẽtia
dei: piiſſimus ꝛ patiẽtiſſimus dñs pl⁹ con
ceſſit ſeruo ſe humiliãti: ſe ꝓſternẽti: peni
tẽti: ſupplicãti dño: ꝙ petierit ſeruus pec
cator: q̃ ſolũ poſtulauit tꝑis dilationẽ: et
dñs ꝯceſſit toti⁹ debiti obligationẽ. Alibi
actum eſt de miſericordia dei quapropter
tranſeundum eſt.

Tertia pars.

¶ Ad tertium principa-

le vbi ꝓmittit pctõr penitẽs verã patiẽtiã
pñiam/ꝛ ſatiſfactionẽ. q2 ſequit̃. Oĩa red
dam tibi. Pro ſuperbia reddam humilita
tẽ. pro auaricia pietatẽ. ꝓ luxuria caſtita-
tẽ. ꝓ inuidia charitatẽ. ꝓ gula carnis au
ſteritatẽ. ꝓ negligẽtia diligẽtiã ꝛ operoſi
tatẽ. Jſte ſunt ꝓmiſſiones. oĩa (inq̃t) red
dam tibi. ꝛ vltra reddã tibi alia: qm̃
Primo reddã tibi mãdatoꝝ impletionẽ.
Scd̃o reddã tibi votoꝝ obligationem.
Tertio reddã tibi ꝓ pctĩs ſatiſfactionẽ.
Quarto reddã tibi de mihi traditis rõnẽ.
¶ Primo dñe deus me⁹ reddã tibi mãda-
toꝝ ĩpletionẽ. Dediſti mihi mandata/pre
cepta: atqȝ mãdata legis antique: ꝛ man-
data legis noue ad ſalutẽ aĩe nr̃e. reddã ti
bi ꝓ poſſe impletionẽ tãꝙ ſeru⁹ dño meo
creatori: redẽptori: ſaluatori: quaten⁹ im
pleã illud Prouer. vlti. Reddet ei: hõ ſcȝ
deo bonũ obediẽtie. et nõ malũ. ¶ Jtẽ ſe-
cũdo reddã tibi votoꝝ obligationẽ: vt im
pleat̃ ĩ me dauidica ꝓphetia pſ̃. lxv. Red
dã tibi vota mea ꝛc̃. et hoc faciã feſtinan-
ter: nõ differẽdo de die in diẽ ſicut multi:
memor ſapiẽtis dicti Eccl's. v. Si q̃d voui-
ſti deo: ne moreris reddere. Diſplicet enĩ
ei infidelis ꝛ ſtulta ꝓmiſſio. Si q̃d voui-

ſti: ſm vnã glo. ꝛ ſm doctores/vouere eſt
volũtariũ: ſed reddere et ſoluere eſt neceſ-
ſariũ. Cui alludit illud Deut̃. xxiij. Cũ vo-
tũ voueris dño deo tuo: nõ tardabis red-
dere: q2 requiret illud dñs deus tuus. Et
ſi moratus fueris: reputabit̃ tibi in pctm̃.
Si fiat votũ ſimpl'r ſine determinatione
tꝑis: vouens tenet̃ reddere ad ſtatim: niſi
interueniat diſpẽſatio ſuperioris. Si aũt
cũ conditione ꝛ determinatione: nõ tene-
tur. Diſplicet enĩ deo infidelis ꝛ ſtulta ꝓ-
miſſio. qm̃ vouere eſt promittere deo: et ſi
nõ reddat ꝓmiſſum ſtultus ꝛ infidelis et
pctõr magnus corã deo reputat̃. vñ ſequi
tur Eccl's. v. Multoqȝ melius eſt nõ voue
re: ꝙ poſt votũ ꝓmiſſa nõ reddere. Ergo
vouete: et reddite dño deo vr̃o ꝛc̃. ¶ Jtẽ
pro pctĩs tibi elemoſynarũ largitionẽ red
dam et deuotã orationẽ: ieiunia: ꝛ carnis
macerationẽ. Jſta debẽt reddi pro ſatiſfa
ctione pctõꝝ: ꝛ precipue dȝ reddi elemoſy
narũ largitio. Eccl'i. iiij. Declina pauperi
ſine triſticia aurẽ tuã: et redde debitũ tu-
um. Debitum eſt ibi: q2 pauper indiget: ꝛ
tu abũdas. Jtẽ tibi reddã debitũ ꝓ pecca
tis cõmiſſis. ergo inquit dñs. redde quod
debes. vbi thema. Eccl'i. xxxv. Da altiſſi-
mo. hoc eſt amore altiſſimi dei. ſm datum
(al's donatũ) eius. ſm ꝙ ipſe dabit tibi.
Tobie. iiij. Si multũ tibi fuerit abũdãter
tribue. et retribuens tibi dñs ſepties red
det tibi. ſcriptũ eſt enĩ Mat. xix. Cẽtuplũ
accipiet: ꝛ vitã eternã poſſidebit. Jtẽ red
dã tibi ꝓ pctĩs deuotã orationẽ: q̃ eſt vna
pars ſatiſfactionis. pro pctĩs flectam ge-
nua mea: manus leuabo ad deũ. dñe de⁹
reddã tibi orationẽ pro ſatiſfactione pec-
catoꝝ: qm̃ dixiſti: ꝙ orõ poſita eſt per quã
ira dei ſuſpenditur: venia ꝓcreatur: pena
refugitur: et premioꝝ largitio impetrat̃:
cũ dño loquit̃: cũ iudice fabulat̃: preſentẽ
ſibi facit quẽ videre nõ preualet: ad pene
tralia iudicis pctõꝝ admittit̃: et null⁹ in-
de reſpuit̃ niſi qui in ea tepidus inuenit̃.
Caſſiodorus ſuꝑ pſ̃. Jtẽ caſſiodo. Orõ ſe
renat cor: abſtrahit a terrenis: mundat a
vitijs: ſubleuat ad celeſtia: reddit capaci⁹
et dignius ad accipiendũ bona ſpiritua-
lia. O dñe deus reddã tibi orationẽ: attẽ-
dẽs ad verba ſctĩſſimi Job ſui li. c. xxxiij.
Deprecabit̃ deũ ꝛ placabilis ei erit: et vi-
debit faciẽ eius in nubilo: ꝛ reddet homi
ni iuſticiam ſuam. Reddidit iuſtis merce-
dem laborum ſuoꝝ. Sap. x. Jtem reddam
tibi pro peccatis ieiunia. O dñe de⁹ red-
dam tibi ieiunia. carnis maceratio. maxi-
me propter verba beati Bernar. ſermone
xxxviij. ſuperſcripta: que ſunt iſta. Bonũ
eſt ſalutare ieiunium quo redimunt̃ eter-
na ſupplicia dum remittuntur pctã. Non
ſolum eſt ablutio peccatoꝝ: ſed etiã extir-
patio vitioꝝ. non ſolum obtinet veniam:
ſed meretur gratiam. Nõ ſolum delet pec
cata que commiſimus: ſed repellit futura
que cõmittere poteramus. Dñe deus om-
nia reddã tibi: memor verbi ſacre ſcriptu-
re. Quod debetis ei reddite pro peccato.
j. Regũ. vj. ¶ Sed poteſt queri hic. quare
deus qui eſt iudex iuſt⁹: fortis: ꝛ patiens:
non reddit ſtatim mercedem ꝓ meritis: ꝛ
penam pro demeritis. q2 ſcriptum eſt Ro
ma. ij. Reddit vnicuiqȝ ſm opera ſua. Re
ſpõdet̃ hoc facit deus vt merita ꝓbẽtur:
et demerita emẽdent̃ ꝛ corrigant̃: ꝛ vt vl-
tra diuina clemẽtia ꝛ patientia declaret̃.
¶ Quarto reddã tibi de mihi traditis rõ-
nem. O dñe de⁹ toto corpore cõtremiſco:
qñ ad memoriã reduco verbũ apl'i ſcriptũ
Roma. xiiij. Oẽs ſtabimus ante tribunal
xp̃i. tam parui ꝙ magni. ergo oẽs gñali-
ter ſtabimus: corporaliter aũt/hoc eſt eui
dẽter. Tribunal eſt ſedes iudicũ poſita in
alto loco vt ab hoĩbus videatur. Sic erit
de xp̃o iudice in fine mũdi: q2 ab oĩbus vi
debit̃ oculo corporali. Uidebit eũ oĩs ocu
lus. Apoc. j. ꝛ ibidẽ. Et fui mortu⁹: et ecce
ſum viuẽs ĩ ſecula ſeculoꝝ. ij. Coꝝ. v. Oẽs
nos manifeſtari opȝ ante tribunal xp̃i: vt
referat vnuſquiſqȝ ꝛc̃. vnde Roma. vbi. ſ.
Oẽs ſtabim⁹ ante tribunal xp̃i. Scriptũ
eſt enĩ (Eſa. xlv.) Uiuo ego dicit dñs: qm̃
mihi flectetur omne genu in iudicio. hoc
eſt poteſtas omniũ inimicoꝝ. itaqȝ vnuſ-
quiſqȝ pro ſe: non pro altero rationẽ red-
det. Cuilibet dicetur in fine mundi. Red-
de rationem villicationis tue. Luce. xvj.
non ſum de magnis: immo de minimis.
Anſelmus in meditationibus ſuis. Quid
reſpondebis in illo die quando exigetur
vſqȝ ad ictum oculi omne tempus viuen-
di tibi impẽſum: qualiter fuerit a te expẽ-
ſum. tunc quippe condemnabit̃ quicquid
fuerit inuentum in te operis vel ocij/ſer-
monis et ſilentij vſqȝ ad minimam cogita
tionem. Jtem reddetur ratio non ſolũ de
verbis mendacib⁹: ſȝ etiã ocioſis. q2 de oĩ

verbo ocioſo: qđ locuti fuerint hoīes: red
dent rationē in die iudicij. Mat.xij. An
ſelmus. Qui mihi bonū ꝓ malo reddidit
cur ego malū ꝓ bono. qui nūc patiētiſſi
mus: tūc diſtrictiſſimꝰ. clemētiſſimꝰ nunc
tūc iuſtiſſimus. O patientiſſime ieſu oīa
reddā tibi miſerere mei dū tēpus eſt miſe
rendi. dū tempus eſt miſerēdi ne dānes
me in tēpore iudicādi. qm̄ oīa reddā tibi.
Redde igitur mihi leticiam ſalutarꝫ tui.
Cuius leticie ⁊c. Deo gratias.

¶ Dñica.xxij.poſt feſtū trinitatis.
Sermo iiij.

Miſertus domi
nus ſerui illiꝰ dimiſit eū: ⁊
debitū dimiſit ei. Matth.
xviij. et in euāgelio ⁊c. No
norabiles dñi euangeliuꝫ
hodiernū in ſnīa continet de quodā hoīe
rege q̄ rationē poſuit cū ſeruis ſuis. Iſte
homo rex ſm̄ Greg. eſt xp̄s: ſm̄ ꝙ videbi
tur infra. Et ideo pro forma ſermonis eſt
ſciendum ꝙ due ſunt principales virtu
tes regis. ſcilꝫ mīa et iuſticia. ꝓpter qđ
ſcribit Prouerbi.xx. Mīa et verĩtas cuſto
diunt regē. Idcirco in pn̄ti euāgelio ſm̄
ſuas duas principales partes/de xp̄o re
ge et ſaluatore nr̄o/due predicte virtutes
regie ſunt deſcripte.
In prima pte euangelij ſcribit de noſtro
xp̄o mīa copioſa in plenitudine demon
ſtrata. ⁊ de iſto thēa. dic̄ Miſertꝰ dñs ⁊c.
In ſecūda parte deſcribit de noſtro rege
xp̄o iuſticia rigoroſa cum virtute exe
cutata. et de hoc dicit euangeliū ꝙ ira
tus dñs tradidit eū tortoribus.

Prima pars.

¶ Et ſolū de prima par
te erit nr̄ pn̄s ſermo in qua dixi: ꝙ deſcri
bit de nr̄o rege pͥma virtꝰ regalis. ſ. mīa
copioſa ⁊c. Et de hoc thema. Miſertꝰ do
minus ⁊c. Iſta dimiſſio fuit mīa cum ma
xima plenitudine: qꝛ iſte ſeruꝰ obligabat
dño in decē milia talentoꝝ: ⁊ tamen dꝛ ꝙ
debitū iſtud dimiſit ei. Et ꝓ ītellectu mo
rali nr̄i euāgelij/ſciendū ꝙ īmediate an
te iſtud euangeliū ponit in textu ꝙ petrꝰ
dixit xp̄o. Si peccauerit in me frater meꝰ
ſepties dimittā ei: Et xp̄s rn̄dit ſibi. Non
dico tibi vſqꝫ ſepties: ſꝫ. vſqꝫ ſeptuagies
ſepties. Per iſtū numerū intelligitur ſm̄
doctores ꝙ dixit petro ꝙ dimittat totiēs
quotiens: ⁊ ſemper: ⁊ plene. quaſi dicat.
ſemꝑ/ſemper. Patꝫ qꝛ ſemꝑ eſt numerus
vniuerſitatis tp̄is: quia vniuerſuꝫ tēpus
ſeptē dierū numero decurritur. Qꝛ dicat
totiēs q̄tiēs ptꝫ: qꝛ ſm̄ Auguſt. ponit hic
numerꝰ determinatꝰ pro indeterminato.
Qꝛ dicat plene patet: quia iſte numerꝰ eſt
vniuerſitatꝫ vt dictū eſt. et cōſtat ex nume
ro trāſgreſſionis q̄ eſt xi. nam. x. eſt nume
rus ꝑfectus: qđ facit obſeruantia prece
ptorū. xi. tranſgredit. x. ⁊ ſignificat pctm̄:
quia tranſgreſſio. x. preceptoꝝ eſt pctm̄.
Et ideo ſm̄ Grego. oīe pctm̄ vndenariū
eſt. Suꝑ hoc ponit q̄ttuor grata exēpla.
Primū ſaga cilicina cū quibus ſacerdo
tes ⁊ miniſtri tēpli plorabant pctā popu
li di. Parce dñe parce populo tuo. ⁊ erāt
in.xj. tabernaculo. vt patet Exod. xxvj. et
xxxvj. Scdm̄ vndecimus pſalmꝰ incipiēs
Saluū me fac deꝰ: qm̄ defecit ſanctus. et
hoc eſt ꝓpter pctm̄. Tertiū apoſtoli q̄ in
numero duodecim/ propter pctm̄ iude
remāſerūt. Quartū antixp̄s qui eſt caput
peccati: figurat ī vndecimo cornu beſtie:
vt ptꝫ Daniel. vij. Cū igit ſeptē ſit nūerꝰ
vniuerſitatis. ⁊ vndecim numerꝰ tranſ
greſſiōis et pctī: pꝫ ꝙ dicit xp̄s petro. ꝙ
dimittat fratri ſuo peccanti totiens quo
tiēs: et ſemꝑ: et plene. i. oīa pctā: in hoc
ꝙ ſibi dicit. Nō tibi dico vſqꝫ ſepties: ſed
vſqꝫ ſeptuagies ſepties. Nā vndecī vici
bus ſeptē ſunt ſeptuaginta ſeptē: in quo
demōſtrat petro: cui ꝓmiſſe erāt claues
regni celoꝝ: ꝙ faciebat mīaꝫ plenā ⁊ ꝑfe
ctā cū plena ptāte: et q̄cq̄d xp̄s docuit: h̄
fecit. nā ſcribit Actu. j. Cepit ieſus facere
et docere. h̄ em̄ de iſta mīa plena ī ſeipſo
demōſtrat in hoc nūero. lxx. quia ab adā
vſqꝫ xp̄m ſeptē gn̄ationes fuerūt (vt ptꝫ
Luc. iij.) q̄s oēs ipſe ſuo ſanguine rede
mit. ⁊ pctā eoꝝ dimiſit. iuxta dictū āgeli
ad ioſeph. Vocabis nomē eiꝰ ieſum. ipſe
em̄ ſaluū faciet ⁊c. Mat. j. Et apoc. j. Di
lexit nos: ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is in ſan
guine ſuo. Iſta plenitudo mīe in terra
refert ad xp̄i incarnationē ꝑ quam terra
īpleta fuit. ⁊ plena vere fuit: ⁊ nunq̄ an̄.
Terra em̄ eſt capax triplicis forme. Pͥo
forme que principiū hꝫ et finē. iſta eſt for
ma ſubſtātialis elemēti qđ eſt terra: que
ꝓducta fuit in pͥncipio mūdi. et ꝑ iſtam
formā nō fuit terra plena: ptꝫ qꝛ quod eſt

vacuū: nō ē plenū. ſꝫ tūc terra erat vacua:
qꝛ ſcribitur Gen̄. j. Terra erat inanis ⁊ va
cua. Scdo terra eſt capax ⁊ recipit formā
que hꝫ principiū: ⁊ nō finē. ſ. aīam intelle
ctualē: q̄n formauit deus hoīem de limo
terre: ⁊ factꝰ eſt hō in aīam viuentē. vt dꝛ
Gen̄. j. qđ dicit pſ. Nō accepit in vanum
aīam ſuā. Tamē adhuc nō eſt plena: qꝛ il
lis potentijs ſtatim dū creat nō vtit. Pro
tāto dicit ph̄s in. ij. de aīa. ꝙ aīa eſt tāq̄
tabula raſa in qua nihil eſt depictū. Pro
pter qđ ſcribit Viere. iiij. Aſpexi terrā et
ecce vacua erat. Tertio terra eſt capax ⁊ cō
tētiua forme que caret principio ⁊ fine: q̄
eſt deus: quā recepit in xp̄i incarnatione:
qua ꝓceſſit ex maxima mīa. nā tunc ſimul
fuerūt in eodē ſuppoſito humanitas: que
ſm̄ corpus eſt terra: et diuinitas: et ꝑ iſtā
formā terra nō eſt inanis ⁊ vacua: ſed ple
na. vn̄ pſ. ciij. Impleta eſt terra poſſeſſio
ne tua. īmo repleta. vn̄ Eſa. xj. Repleta eſt
terra ſciētia dñi. Dicit igit xp̄s primo. Di
mitte fratri in te peccāti ſeptuagies. i. ple
ne. cui ꝓmiſit. Quecūqꝫ ligaueris ſuꝑ ter
rā erit ligatū ⁊ in celis ⁊c. fratri in te pec
cāti plene: qꝛ ꝑ me et incarnationē meam
mīa dñi plena eſt terra. Et ꝓ iſtiꝰ mee con
cluſionis et ꝑſuaſionis declaratione volo
tibi dicere petre parabolā ⁊ ſimilitudinē.
Vō quidā rex voluit ponere rōnem cū ſer
uis ſuis: ⁊ ecce oblatus eſt ei vnus q̄ debe
bat decē milia talēta: ⁊ cū nō haberet vn
de redderet: iuſſit eū dñs venūdari: ⁊ vxo
rē eiꝰ ⁊ filios ⁊ oīa que habebat et reddi.
Procidēs aūt ſeruꝰ ille rogabat eū dicēs.
Patientiā habe in me ⁊c. Miſertus autē
dñs ſerui illiꝰ dimiſit eū: ⁊ oē debitum di
miſit illi plene ⁊ perfecte: qꝛ decē milia ta
lēta debebat: ⁊ ipſe nō habebat vn̄ redde
ret. Tali hoī regi petre aſſimilatum eſt re
gnū celorū. i. preſens eccl'ia. q. d. tu quoqꝫ
fac ſimiliter fratri peccāti in te: quē cōſti
tuere volo regē loco mei in eccl'ia: q̄n exi
ges rōnē in foro penitētiali a ſeruis tuis:
ſic non ſolū dimittes fratri tuo vſqꝫ ad ſe
pties: ſed ⁊c. ¶ Nūc ꝓ morali materia/cir
ca primā partem euāgelij/ſunt aliqua no
tanda per ordinem.
Primo de quibus rex nr̄ xp̄s ſm̄ materiā
euāgelij a nobis ſeruis ſuis rationē po
ſtulauit. vn̄ dꝛ ꝙ homo. ⁊c. poſuit ratio
nem cum ſeruis ſuis.
Scdo quis eſt ille ſeruus q̄ in decē milia
talēta eſt obligatus. nam dꝛ. oblatus eſt
ei vnus q̄ debebat decē milia talenta.
Tertio qui ſunt ſpūaliter vxor bona ⁊ filij
quos vēdidit et alienauit. nā dꝛ. iuſſit eū
dñs venundari et vxorem ⁊c.
Quarto q̄ magna et plena eſt mīa quā ip
ſe demōſtrauit. de qua dicit thema. Mi
ſertꝰ dñs ⁊c. Rex nr̄ xp̄s a nobis ſeruis
ſuis rōnē exiget de recepta.
¶ Quantū ad primū ſciendū ꝙ rex nr̄ xp̄s
a nobis ſeruis ſuis rationē exiget de rece
pta ⁊ expēſa per modū negociationis: ſi
cut mercator facit ſuis factoribꝰ negocia
toribus. vnde dicit Luc. xix. Negociamini
dū venio. quēadmodū mercator cōmittit
ſuis factoribꝰ lucrū. ⁊ ſm̄ ꝙ lucrati fueri
mus: habebimus premiū. Vn̄ ſciēdum ꝙ
nos recipimꝰ a deo oīa bona q̄ habemus.
vn̄ apl's. j. ad Coꝛ. iiij. Quid habes qđ nō
accepiſti? Accepimus aūt a rege nr̄o vt hr̄
Mat. xxv. Aliqui q̄nqꝫ talenta: aliq̄ duo:
aliqui vnū. Pro quo ſciendū ꝙ quinqꝫ le
gūtur in ſcriptura gn̄a talentoꝝ. ſ. auri: ar
gēti: eris: ferri: et plumbi. j. Paral. vlti. et
Zacha. v. per que intelligunt quinqꝫ gn̄a
bonoꝝ: que deꝰ dat hoī: de quibus habet
reddere rationem in expenſa.
Primo per talentum eris quod eſt impu
tribile: intelligit donū nature: qđ deus
dedit hoī ad operādū. vn̄ Gen̄. ij. Poſuit
deus hoīem in paradiſo vt operaretur.
Secundo per talentū auri intelligitur do
num gratie: qđ deꝰ dedit homini ad be
ne operādum. i. meritorie. vn̄. j. Coꝛ. xv.
Laboraui. nō ego aūt: ſꝫ gr̄a dei mecū.
Tertio per talentum argenti intelligit do
num ſcientie: quod deus dat homini ad
docendum. vnde pſ. xj. Eloquia dñi elo
quia caſta: argentum ⁊c.
Quarto per talētum ferri intelligitur do
num potentie qđ deus dat homini ad ſe
defendēdum. Ferrum enim domat alia
metalla.
Quinto per argentū vel metallū plūbi in
telligitur donum opulentie: quod deus
dedit homini ad diſpenſandum.
De iſtis talētis aliq̄ recipiūt oīa quinqꝫ:
aliq̄ duo: aliq̄ vnū: vnuſquiſqꝫ ſm̄ ꝓpriā
virtutem. Et de iſtis talētis/ſm̄ plus vel
minus habet reddere rationem.
De primo talento eris. ſ. dono nature ha
bent reddere rationem generaliter om
nes gentes.

De ſecundo.ſ.auri iuſti:et penitentes ſeu
innocentes.
De tertio.ſcilꝫ argenti:predicatores:⁊ do
ctores.
De quarto.ſ.ferri reges:principes: et om
nes iudices.
De quinto.ſ.plūbi diuites:⁊ locupletes.
¶ Primo igiť de talēto eris qḋ eſt in rece
pta:ponit iſte rex rōnē cū oībus gentibꝰ:
q̄ꝛ oēs iſtud talētum receperūt.vn̄ Gen̄.j.
Uidit deꝰ cūcta q̄ fecerat:⁊ erāt valde bo
na.ſ.bonitate nature.et iō ex quo habent
hoc ī recepta:petit rōnē de expēſis.ſ.quō
fuit expēſum.ſ.in bonū vel in malū.Certe
miſeri pctōres/et oēs gētes de ꝑ ſe ꝓpter
ꝓprie corruptionē nature:q̄ꝛ tota natura
propter pctm̄ vulnerata fuit in naturali-
bus:non potuit rn̄dere:niſi ꝙ de iſta rece
pta fecerūt malā expēſam: q̄ꝛ dř Gen̄.viij.
Sēſus ⁊ cogitatio humani cordis in ma
lū prona ſunt ab ⁊c̄.
¶ De ſcḋo talēto auri:qḋ eſt gr̄a:qḋ eſt in
recepta:habent reddere rōnē iuſti et peni
tētes ſeu innocētes: q̄ꝛ ipi iſtud talētū ha
bēt in recepta ꝑ meritoria mentis. Petit
iſte rex de expēſa iſtius talēti:quō iſta gr̄a
eſt executata:quō augmentata.q̄ꝛ gr̄a me
reť augeri vt ampliꝰ mereať ꝑfici:propter
qḋ vt bonā rōnē dent iuſti ⁊ penitētes de
expēſa iſtius talenti:dicit eis illud qḋ ſcri
bitur.ij.Cor.vj.Exhortamur vos ne ī va-
cuum gratiam dei recipiatis.
¶ De tertio talēto argēti:qḋ ē ſciētia: ha-
bēt reddere rōnē p̄dicatores et doctores:
q̄ꝛ iſtud talentū habent in recepta . peteť
ab eis ſi inſtruxerūt. de expēſa ꝓpter ſum
ptū:vel ꝓpter euangeliū. ſi predicauerūt
ꝓpter edificationē ꝓximi:vel ꝓpter famā
et vanā gloriā habendā.O quot predica-
tores malā rōnē reddēt de iſto talēto: di.
Luc̄.xix. Dn̄e:ecce mna tua quā habui re-
poſitā in ſudario. Dic cōtra pigros et ne-
gligētes : qui nō curāt de p̄dicatione aut
ſtudio : ſed dormiunt in lecto inuoluti in
pulchro ſudario.
¶ De quarto talēto.ſ.ferri habēt reddere
rōnē reges:iudices:⁊ p̄ncipes. q̄ꝛ iſtud ta
lentū habēt in recepta.ſibi em̄ dř ꝑ dauid
pſ.ij. Reges eos ī virga ferrea. vbi cōmit
tiť eis iuſticia q̄ eſt defenſiua pauperū:et
oppreſſiua ſupboꝝ.⁊ maloꝝ/peteť ab eis
de expēſa:ſi fecerunt iuſticiā viduis ⁊ op-
preſſis ⁊ pupillis.ſi defenderūt bonos:et
punierūt malos. Et iſti rn̄debūt. Dn̄e ego
nō habui virgā ferreā:ſꝫ aureā. vn̄ et aſue
rus rex extēdit virgā aureā in ſignū clemē
tie:vt hr̄ Heſter.v. Ego fui clemens plꝰ ꝙ
iuſtꝰ. Sꝫ vti clemētia in fauorē maloꝝ:et
dānū bonoꝝ/crudelitas eſt. Eſt rex ſicut ci
tharedus:habes ī Policratico. hoc eſt in
Johāne ſareſberien̄. anglico:q̄ a pleriſqꝫ
Policrates/policratꝰ ⁊ policraticꝰ dř lib.
ſuo.iiij. de nugis curialiū ⁊ veſtigijs ph̄o
rū.c.viij. Et iō Sene. Uitia trāſmittit ad
poſteros:q̄ malis ignoſcit. bonis nocet:q̄
malis parcit. O deus quot reges ⁊ princi
pes:iudices ⁊ rectores:dabūt malū cōpu
tū de iſto talento. iō ꝯ eos dř illud Sap.
j. Diligite iuſticiā q̄ iudicatis terrā. Et di-
ceť eis illud qḋ ſequiť in.c.vj. Audite re-
ges ⁊ intelligite ⁊c̄.qm̄ data eſt a dn̄o po-
teſtas vobis:⁊ virtꝰ ab altiſſimo ⁊c̄.nō re
cte iudicaſtis.vſqꝫ:fiet.
¶ De q̄nto talēto.ſ.plūbi qḋ ſignificat do
nū fortune vel opulētie: qḋ deꝰ dedit hoī
ad diſpēſandū:rōnē reddēt diuites ⁊ opu
lēti.nā ipſi habēt ī recepta . opꝫ ꝙ dēt ide
rōnē. vn̄ apl's.j. Cor.iiij. Jā queriť inter
diſpēſatores:vt fidelis q̄s īueniať. Si ex
pēderūt in tꝑalibus vel ſpūalibꝰ.in pau-
peribꝰ vel in parētibꝰ.in neceſſitatibꝰ vel
in vanitatibꝰ. O quot diuites malā rōnē
reddēt de iſto talēto: q̄ꝛ īplebiť ī eis illud
qḋ dř de malo ſeruo Mat. xxv. ꝙ abiens
fodit in terrā ⁊ abſcōdit pecuniā dn̄i. Jſti
in terra fodiūt: ⁊ pecuniā dn̄i ſui in terra
abſcondūt:q̄ in terrenis ſolū nō in ſpūali
bus theſaurizāt ſibi theſaurū in terra: nō
in celo:vbi nec erugo: nec tinea demoliť:
⁊ vbi fures nō effodiūt nec furanť. Mat.
vj.⁊ Luc̄.xij. Et iō diceť eis:ꝙ ipi erūt fi-
naliter ī terra.i.in īferno q̄ eſt ī medio ter
re.q̄ꝛ vbi eſt theſaurus tuꝰ:ibi eſt cor tuū.
Mat.vj. Ptꝫ igiť primū p̄ncipale de q̄bꝰ
rex ⁊c̄.de quo euāgeliū loquiť ſeruis ſuis:
de q̄bꝰ cōpotū ⁊ rōnē poſtulauit. Et viſuꝫ
eſt ꝙ de expēſa ⁊ recepta. btūs erit ille ſer
uus q̄ dn̄o in iſto cōputo vere dederit rō-
nē vn̄ dicere poterit. Dn̄e q̄nqꝫ talēta ⁊c̄.
et dn̄s rn̄dit ſibi. Euge ſerue ⁊c̄.
¶ Scḋo p̄ncipal'r eſt vidēdū q̄s eſt ille ſer
uus:q̄ in decē milia talentis eſt obligatꝰ.
Pro quo ſciēdū ꝙ ſpūaliter loquēdo qui
libet tenetur ad obſeruantiam decem pre
ceptorum:et hoc tripliciter.
Primo quantū ad operis ſubſtantiam.

Secundo quantum ad circunſtantiam.
Tertio quantum ad perſeuerantiam.
Modo eſt ita ꝙ decē milia ē numerꝰ q̄ cō
ſtat ex tribꝰ limitibꝰ numeroꝝ.ſ.decē/cen
tū/⁊ milia.et ē ita ꝙ q̄ ſeruat p̄cepta quā
tū ad ſubſtātiā:ſeruat decē.quātū ad cir-
cūſtātiā ⁊ ſubſtātiā ſeruat cētū.q̄ quātū ad
ſubſtātiā circūſtantiā ⁊ ꝑſeuerātiā/ſeruat
mille:q̄ eſt finis numeroꝝ. ⁊ talis ſaluabi
tur:q̄ꝛ ſcribitur Mat.x.et.xxiiij.et Mar.
xiij. Qui perſeuerauerit vſqꝫ in finē ſaluꝰ
erit. Qui ṽo ꝑ oppoſitū nō ſeruat p̄cepta
quātū ad ſubſtātiā: teneť ī decē. Qui nec
ad ſubſtātiā:nec ad circūſtātiā:teneť ī cē-
tū. Qui nec ad ſubſtātiā:nec ad circūſtan
tiā: nec ad ꝑſeuerantiā:teneť in decē mili
bus. O quō ſunt multi iſti q̄ nullo mō ſer
uant:lꝫ ꝑ ſimilitudinē dicať ꝙ obligať ei
vnus q̄ debebat decē milia talēta.
¶ Tertio p̄ncipal'r eſt vidēdū q̄ ſunt vxor
et filij ⁊ bona q̄ vēdidit et alienauit. Pro
quo notādū ꝙ vir eſt ſpūs ſiue rō. vxor eſt
volūtas q̄ dꝫ eſſe ſubdita rationi. iuxta il-
lud Gen̄. iij. Sub viri poteſtate eris. q̄ ꝑ
pctm̄ habēt quattuor malos filios.
Primus eſt cogitatio de malo.
Secundus delectatio.
Tertius conſenſus interior ad malum.
Quartꝰ ꝯſenſus exterior ad actū ꝓcedēs.
¶ De iſtis malis filijs dic̄ dn̄s Exo.xx. Ui
ſitās iniq̄tates patrū in filios in tertiā et
quartā gn̄ationē. Et nota quare nō dicit
in p̄mā ſcḋam tertiā ⁊ quartā gn̄ationes:
ſꝫ obliuiſcendo primā ⁊ ſcḋam:ſolū ponit
tertiā ⁊ quartā. Rō eſt:q̄ꝛ p̄mi duo filij:lꝫ
mali ſint per pctā:ſunt tn̄ ſolū venialia:⁊
nō nocēt ſicut tertiꝰ ⁊ quartus q̄ ſunt mor
talia. Jſti oēs ⁊ pr̄ ⁊ mr̄ venduntˀ duplici
vēditiōe. Prima culpe.et tali ipſimet ven
dūt ſeipos cōſtituendo ſeipos ſeruos dia
bolo.q̄ꝛ q̄ facit pctm̄ ſeruus eſt pctī. Joh.
viij. Bern̄. Nr̄a nos volūtas diabolo man
cipat:nō poteſtas ipſiꝰ.et ſic impleť ī eis
illud qḋ ſcribiť Eſa. l. Ecce in iniq̄tatibꝰ
vr̄is vēditi eſtis. Scḋo vēduntˀ iſti diabo
lo vēditione pene:⁊ ſic venduntˀ a deo.vn̄
Deuť.xxxij. Deꝰ ſuꝰ vēdidit eos:⁊ dn̄s cō-
cluſit illos.ſ.in penā. Uerū ꝙ p̄mi duo fi
lij venduntˀ ad tp̄s ⁊ redimunť: q̄ꝛ cū ſint
pctā venialia: de ꝑ ſe ſolū venduntˀ ad pe
nā tꝑalē:q̄ eſt ī purgatorio. ſecꝰ ſi ſint ꝯiū
cti cū alijs fratribꝰ ⁊ pr̄e malo ⁊ mr̄e ma-
la.nā pctm̄ veniale rōne adiuncti/puniť
eternal'r in īferno:q̄ꝛ cū nō poſſit tolli niſi
ꝑ gratiā:illa nūqꝫ erit in īferno. Alij autē
duo filij.ſ.tertiꝰ ⁊ quartꝰ vēduntˀ ꝑpetuo:
q̄ꝛ de eis ſcriptū eſt . Jbūt hi in ſuppliciū
eternū. Mat.xxv. Alia aūt oīa q̄ iubētur
vēdi:ſunt pctōrū circūſtātie:q̄ꝛ pctōr non
ſolū ꝓ prauis oꝑibꝰ:ſꝫ etiā ꝓ pctōꝝ circū
ſtātijs penas ſoluit.nā circūſtātie aggra-
uāt pctm̄. vn̄ docť.ī.iiij.ſen.⁊c̄. Ecce quō
ſpūal'r ſeruꝰ ille:cū non haberet vn̄ redde
ret:q̄ꝛ cū ꝑ ſe pōt pctm̄ facere: nō tn̄ reſur
gere. q̄ꝛ ſm̄ potētiā ē ſpūs vadēs de ꝑ ſe:
ſꝫ nō rediēs ad gr̄am:niſi cū adiutorio di
uino. qḋ dic̄ dn̄s ꝑ ꝓphetā Oſee.xiij. Per
ditio tua ex te: tātummodo in me auxiliū
tuū. Juſſit eum dn̄s venundari ⁊c̄.
¶ Quarto ⁊ vltimo p̄ncipal'r ē vidēdū de
magna ⁊ plena mīa:quā dn̄s exhibuit ſer
uo de q̄ thēa. Miſertꝰ dn̄s ⁊c̄. Uidete iſte
ſeruꝰ cognoſcēs culpā ſuā: ⁊ ꝙ dn̄o in de
cē milibꝰ talētis obligabať:et q̄ꝛ reddere
tenebať:ꝓcidēs ad pedes dn̄i cū hūilita-
te rogabat dn̄m ſuū/di. Patiētiam habe
⁊c̄. Petit dilationē ꝓ vera pn̄ia vt ſatiſfa
ciat. ꝓlōgationē vite. ſic videmꝰ ſerui hu
militatē. Sꝫ videamꝰ dn̄i clementiā ma-
gnā/⁊ plenā mīam erga ſeruū penitentē.
Seruꝰ petit dilationē:dn̄s cōceſſit ſibi re
laxationē totiꝰ debiti ſm̄ ꝙ dicit thema:
Miſertꝰ dn̄s ⁊c̄. Sꝫ quō relaxat ⁊ īdulget
audi Bern̄. di. ſic. Ex toto corde īdulget:⁊
tā libēter dimittit īiuriā: vt non dānet vl
ciſcēdo: nec ꝯfundat īprobādo: nec minꝰ
diligat īputādo. ꝯ alios q̄ ſi parcunt iniu
riā nō vlciſcendo: tn̄ improperāt. alij qui
licet nō improperent : tn̄ in mente tacite
ſeruāt. Jſta mīa vel indulgētia nō eſt ple
na. Sed iſta mīa facta per iſtum regē fuit
plena:q̄ꝛ petendo dilationē:conceſſit ſibi
relaxationem totius debiti. exēplū in la-
trone ſicut dic̄ Aug̃.luc̄.xxij.q̄n dixit. Me
mento mei dn̄e dum veneris in regnū tu-
um.ly dum idem eſt quod quādo. et dicit
tempus:ita ꝙ dicebat hodie vel cras.xp̄s
autem ſibi reſpondit. tempus limitando
et abbreuiādo. Amen dico tibi hodie ⁊c̄.
vnde Aug̃. in ſermone de latrone. Latro
conſiderabat facinora ſua : et pro magno
habebat ſi ſaltem in fine regnum obtine
ret:ideo dixit. Memēto mei domine quā
do ⁊c̄. Chriſtus oſtendit ſibi maximā miſe
ricordiam:quia cū ſibi ſufficeret ꝙ habe-
ret regnum ad tēpus cum dilatione : xp̄s

ſibi dixit ⁊c. cum plena debitorum remiſ-
ſione. Ex oĩbus iſtis xp̄s concludit petro
Petre tu quoqꝫ fac ſimile ſicut iſte rex fra
tri in te peccanti et debitori tuo: quia cū
te cōſtituerim principem ⁊ regē loco mei
in eccl'ia que dr̄ regnū celoꝝ: ideo aſſimi-
latū eſt regnū celoꝝ homini regi q̄ voluit
rationē ponere ⁊c. Et finaliter miſertus
ſui omne debitū dimiſit illi. Deo gr̄as.

¶ Dominica. xxiij. poſt feſtum tri-
nitatis. Sermo. j.

NOſtra cōuerſa-
tio in celis eſt. Philip. iij.
Prelati preſidētes altam
preſidentiam.
Religioſi profitentes ve-
ram obedientiam.
Deuoti diligētes bonā conſcientiā.
Beati contēplantes diuinā eſſentiam.
Poſſunt et debent merito dicere verba
thematis preaſſumpti. Noſtra ꝯuerſa-
tio in celis eſt.

Prima pars.

¶ Primo prelati in plu-
rali numero loquūtur. Nr̄a (inq̄unt) cō-
uerſatio in celis eſt ſcripta. de hoc habet
Deut. j. Date ex vobis viros ſapientes et
gnaros; quoꝝ cōuerſatio ſit ꝓbata in tri
bubus veſtris: vt ponā eos vobis princi-
pes. et fuit reſpōſum. Bona res eſt quam
vis facere. Et tulit moyſes de tribubꝰ ve
ſtris ſingulis viros ſapiētes ⁊ nobiles: ⁊
cōſtituit eos pr̄icipes tribunos ⁊ centu-
riones ⁊ quīquagenarios et decanos ⁊c.
Audite illos ⁊c. Moraliter ꝑ iſtos q̄ enu
merant̄ hic: intelligunt̄ oēs qui preſiden
tiā h̄nt: ſiue ſint eccl'iaſtici ſiue tp̄ales: de
q̄bus ſcriptū eſt Exodi. xviij. vbi legit̄ ꝙ
moyſi fuit dictū. Prouide tibi de oī ple-
be viros ſapientes timētes deū: in q̄bꝰ ſit
veritas: ⁊ q̄ oderint auariciā: ⁊ ꝯſtitue ex
eis tribunos ⁊ centuriones ⁊ quīquage-
narios ⁊ decanos q̄ iudicēt ppl'm oī tp̄e.
In q̄bus verbis oſtendunt̄ conditiones
bone quas debēt habere p̄lati: vtpote
Primo ꝙ ſint potentes.
Scd̄o ꝙ ſint ſapientes.
Tertio ꝙ ſint nobiles.
Quarto ꝙ ſint deū timentes.
Quinto in quibus ſit veritas.
Sexto in quibus non ſit cupiditas.
Septīo in q̄bus nō ſit ꝑſonaꝝ acceptio.
Octauo in q̄bus ſit ꝓbata conuerſatio.

¶ Prima cōditio ⁊c. ꝙ ſint potētes. Noli
querere fieri iudex: niſi v̄tute potētie/ va
leas irrūpere iniq̄tates. Eccl'i. vij. vtpote
furta: homicidia: et hm̄oī crimina. Hec
fuit cauſa q̄re ſaul abſcōdit ſe q̄n fuit ele
ctus ad regē. j. Reg. x. Exiſtimabat em̄ ꝙ
populꝰ nō obediret ſibi: q̄ erat de infima
tribu vtpote de tribu beniamin: ⁊ cogita
uit ꝙ populꝰ honorē regiū ſibi non exhi-
beret: eo ꝙ poſſe ſibi deficiebat: iō preſi-
dere recuſabat. Itē ſcd̄o req̄rit̄ ꝙ ſint ſa-
piētes in cognitiōe diuinoꝝ ſicut recitat
Boetiꝰ li. j. pſa. iiij. beatas fore reſpubli-
cas ſi eas vel ſtudioſi ſapiētie regerēt: vel
earū rectores ſtudere ſapiētie contigiſſet.
Itē tertio p̄lati ſint nobiles ꝓpt̄ mores/
⁊ vite decentiā: quatenꝰ ꝑ exemplū bone
vite valeant ſubditos retrahere a pctō:
al's dimittāt eoꝝ p̄ſidētiā. vn̄ btūs Bern̄.
ſup cantica ſermone. xxiij. Prelati magis
ſtudeant ꝓdeſſe q̄ȝ preeſſe. habeant chari
tatis zelū: ſed habeant pro tēpore modū.
Itē quarto p̄lati ſint deū timētes: cogitā
tes ſe ꝓ ſubditis reddituros eſſe rōnem.
Itē quinto in quibꝰ ſit veritas. ſcilꝫ vite
atqꝫ doctrine. debent em̄ eſſe prelati īſtru
cti in vtroqꝫ. ſ. antiq̄ et nouo teſtamēto.
Itē ſexto in q̄bus non ſit cupiditas: imo
ſint odiētes auariciā. Prochdolor a mini
mo vſqꝫ ad maiorē oēs auaricie ſtudent.
Hierem. vj. ⁊ Eſaie. j. Oēs diligūt mune
ra. ſequūtur retributiones. Narrat̄ in li-
bello de apibꝰ: ꝙ q̄dā magnꝰ prelatus in
teutonie partibꝰ ſupra modū cupidus et
auarꝰ extitit: q̄ infeliciſſimā recepit mor-
tem: ſicut viro cuidā ſanctiſſimo fuit oſtē
ſum. Vidit em̄ ꝙ aīa illa cū miro crucia-
tu de corꝑe trahebat̄: et pr̄icipi demonū
lucifero in cathedra ſedēti p̄ſentabatur:
quā aīam officioſe ſalutās dictꝰ pr̄iceps:
poculū amariſſimū obtulit dicēs. Bn̄ ve-
nias archiep̄e meus: q̄ mihi longo tēpo
re fideliter deſeruiſti: opꝫ te bibere in io-
cundo aduētu de poculo iſto. Et coactus
eſt bibere ſtatim ſine mora: ⁊ per os/ per
oculos/ ꝑ nares/ ꝑ aures/ egreſſa eſt flā-
ma ſulphurea fetidiſſima. Et ſic aīa illa
ad clauſtra īferni deducta ē a demonibꝰ.
Et ſic de prelatis q̄ auariciam diligunt.
Itē ſeptimo in q̄bꝰ non ſit ꝑſonarū acce-
ptio: ſed magis eq̄tas et iuſticia: q̄m in

prelato immēſa rectitudo: nō perſonarū
acceptio. Itē octauo in q̄bus ſit ꝓbata
cōuerſatio: quatenus ſtudeāt conuerſari
inter ſubditos potiſſime quiete ⁊ ſine cō
tagione: q̄lis p̄latus fuit Simon: q̄ ade-
ptus eſt gloriā in cōuerſatione gentis: et
ingreſſum domꝰ et atrij amplificauit. Ec-
cl'i. l. De ꝯuerſatione p̄latoꝝ loquit̄ btūs
Hierony. ſup Exodū per hūc modū. Tan
ta (inquit) debet eſſe conuerſatio ⁊ erudi
tio pōtificis: vt oēs motꝰ/ greſſus/ ⁊ vni-
uerſa eius oꝑa notabilia ſint: v̄itatē mē-
te cōcipiat: et eā toto habitu reſonet ⁊ or
natu: vt q̄cquid agit: q̄cq̄d loq̄tur: doctri-
na ſit populorū. Tales quales deſcripti
ſunt: p̄lati merito dicere poſſunt. Noſtra
ꝯuerſatio in celis eſt: nō ī terra. vtpote cō
uerſatio celeſtis: non terreſtris/ q̄lis fuit
conuerſatio apoſtoloꝝ et alioꝝ prelatoꝝ
multoꝝ: qui dixerunt. Nr̄a cōuerſatio in
celis eſt. quod fuit thema.

Secunda pars.

¶ Secundo principali-
ter religioſi ⁊c. Iſti qui nihil h̄nt cū mun
do: nec mūdus cū eis: q̄bus mūdus cruci
fixus eſt: ⁊ ipſi mūdo: quos odit mundus
q̄ nihil ſuum apparet in eis: qui celeſtia
q̄runt terrena deſpiciūt: qui die nocteq̄ꝫ
ſeruiunt deo: qui ſub altiſſima pauꝑtate
xp̄o pauperi famulant̄. q̄les eſſe debent q̄
in approbata religione ꝓfeſſi ſunt: eorꝫ
conuerſatio in celis mēte: licꝫ non corꝑe.
Ergo religioſe ꝓfeſſionē tuā cōuerſatiōe
habitu ⁊ inceſſu demōſtra: vt ſit in greſſu
tuo ſimplicitas: in inceſſu honeſtas. Iſi-
dorus de ſummo bono. Talis religio vbi
ſunt religioſi quorum cōuerſatio in celis
eſt mente:
Primo eſt turris fortiſſima vbi eſt ſecura
habitatio.
Secundo eſt arbor pulcherrima vbi eſt
auium cōgregatio.
Tertio eſt domus ampliſſima vbi eſt al-
ta conuerſatio.

¶ Primo eſt talis religio turris fortiſſima
in medio caſtri. Turris eſt altior caſtro. ⁊
q̄ nō ſunt tuti in caſtro: fugiūt ad turrim
Sic moraliter caſtrū eſt iſte mūdus. tur-
ris v̄o religio eſt. et q̄ nō ſunt tuti a mun
do: a carne: a diabolo ī ſcl'o iſto maligno
fugiūt ad turrim: intrāt religionē: ī qua
ab inimicis ſecurius cōuerſant̄. Iſta eſt
turris libani que reſpicit cōtra damaſcū.
Cant. vij. Mille clypei pendēt ex ea: oīs
armatura fortiū. Cant. iiij. Sed q̄rit̄ q̄re
ſecurius eſt habitare in religione q̄ȝ ī mū
do? R̄n. hoc eſt ꝓpter virtutes laudabi-
les q̄ ſunt vel eſſe debēt in ſacra religiōe:
vtpote virtus caſtitatis ꝯ carnem. virtus
paupertatis ꝯ mundū. virtus obediētie
humilitatis ꝯtra diabolū. et ſic de alijs
multis. Eſt etiā contēplatiua magis āge
lica q̄ȝ humana vita. celeſtis magis q̄ȝ ter
reſtris. nam ꝓfeſſores preconizāt. nr̄a cō
uerſatio in celis eſt. quales fuerūt antiq̄
religioſi herem frequētatores: delitiarū
carnis contēptores: diſcipline ⁊ patiētie
ſectatores: diuitiarū ſeculi relictores: dei
ſolius ⁊ ꝓximi amatores: cōuerſationem
habētes bonā: imo optimā. j. Pet. ij. ſimi
les tobie q̄ in bona vita ⁊ ſctā ꝯuerſatiōe
permāſit. Tob. xiiij. Tales nō ſunt multi
noſtris tēporibꝰ: de q̄bꝰ ꝓſper de vita cō
tēplatiua. Quidā ad religionē ꝯuerſi pri-
ſtinis moribus nihil abijciūt: q̄ non mu-
tant̄ mente: ſed veſte. nō actu: ſed habitu
non oꝑe: ſed ſermone. In religiōe ſecula-
riter viuūt: p̄dicant miam/ nec faciūt: ac
cuſant vitia: nec deſinunt. ¶ Itē ſcd̄o ſctā
religio eſt arbor ⁊c. Figurata ꝑ illā arbo-
rē quā vidit nabuchodonoſor rex: que ar
bor erat pulcherrima. q̄ frondes/ ramos
et fructꝰ eius nimius. In ramis conuer-
ſabant̄ volucres celi. Dan̄. iiij. Sacra re-
ligio eſt arbor pulcherrima in frondibus
p̄ceptoꝝ: in ramis ꝯſilioꝝ: ī folijs cerimo
niaꝝ: in floribus diuerſarū v̄tutū: q̄ olim
in religionibꝰ claruerūt: in q̄bus obſerua
bant̄ p̄cepta/ ꝯſilia/ cerimonie: nec virtu
tes deficiebāt: imo florebāt: ⁊ dabāt odo
rē ſuauitatis: q̄ cōuerſabant̄ in ramis ar
boris ſicut volucres. nō in pede: ſicut be-
ſtie. q̄ erant volucres celeſtia cōtēplātes:
nō beſtie terrā aſpiciētes. quarū ꝯuerſa-
tio nō erat cū hoībꝰ. Sed q̄d hodie? Au-
diamꝰ Hugonē de ſctō victore de clauſtro
aīe. Hi ſunt in q̄bꝰ eſt amor ſcl'i: non dei.
amor palatij: nō paradiſi. Sūt em̄ q̄dam
qui mēte vagi: habitu ſoluti: plana parie
tum ꝓſpiciētes ꝑluſtrāt. aliud cantant:
aliud cogitāt: in choro ſunt corꝑe: ⁊ in fo
ro ſunt mēte: intꝰ ſunt: nec foris exeunt:
pſalmodie v̄ba ꝓferūt: ſed pſalmodie ſen
ſum nō intelligūt. Taliū ꝯuerſatio nō eſt
in celo: ſed in terra. Quid prodeſt fratri ſi

in loco quies teneať:⁊ inquietudo in coꝛ
de ſeruať.ſi in habitatione ſit ſilentium:⁊
in habitatoꝛibꝰ tumultus.Caſſianꝰ admo
nitione ſcđa.❡ Jtē tertio ſacra religio eſt
domꝰ ⁊c.foꝛtis domꝰ qualē deſcribit qđā
magnꝰ aſtrologus Miſahel:ꝗ narrat ꝙ
eſt quedā domꝰ celeſtis ꝗ vocať domus
itineris:in ſignū ꝙ religioſi debēt ꝯſide/
rare ſe eſſe viatoꝛes ⁊ peregrinos iuxta di
ctū apl'i dicentis.ij.Coꝝ.v. Dum ſumus
in hoc coꝛpe:peregrinamur a dño.ꝯ mul
tos qui nō cogitāt ſe eſſe in peregrinatio
ne:ſed magis in patria:ꝗ pꝛeſentibꝰ bo/
nis nō vtunť:ſ; fruunť.h eſt male vtun/
tur.Jtem religio domꝰ magiſterij ſapien
tie:in ſignū ꝙ religioſi pꝛe ceteris debēt
eſſe ſapiētes.ſed ignoꝛantes/ꝗ non ſunt
magiſtri:ſed boni diſcipuli.Jtē ſctā reli/
gio domus diuinationis aſtroꝝ.i.de bo/
nis celeſtibus:nō terrenis:debēt religio/
ſi cogitare ⁊ meditari dicentes. Nr̄a con
uerſatio in celis eſt. Jtē domꝰ ſomnioꝝ.
Nā boni religioſi debēt frequenter ſom/
niare:meditari:⁊ cogitare de pctōꝝ per/
uerſitate:de mūdi vanitate:de carnis vo
luptate:de moꝛte ⁊ extremi iudicij acer/
bitate:de inferni penalitate:de patrie ce
leſtis iocūditate. ⁊ ſic habitantes in hac
domo poterunt veraciter dicere cū apl'o.
Nr̄a conuerſatio in celis eſt.pſertim illi
Pꝛimo qui ſunt a mulieribꝰ ſegregati.
Scđo qui ſunt a tēpoꝛalibus ſeparati.
Tertio ꝗ ſunt moꝛibus bonis adoꝛnati.
❡ Pꝛimo illi ꝗ ſunt a mulieribus ſegrega
ti. Narrat valeriꝰ maximꝰ ꝙ qđā fatuus:
imo ſtultus audiēte pythagoꝛa magno
pħo dixit meliꝰ eſſe cū mulieribus ꝙ̄ cu;
pħis conuerſari. Et pythagoꝛas r̄ndit.
et ſues ſiue poꝛci libentius in ceno ꝙ̄ in
pura aqua ꝟſanť.quales ſunt lubꝛici gu/
loſi ſicut poꝛci:ꝗ in carnalibꝰ ꝯuerſanť ⁊
volutanť.de ꝗbus apl's in epl'a hodier/
na.Multi em̄ ambulāt.ſ.ſupꝛadicti mali
carnales:luxurioſi:deterioꝛādo ⁊ pficiē/
do in peius: quos dicebā vobis qn̄ eram
vobiſcū:nūc aūt et flens dico qn̄ ſum ab/
ſens a vobis. Similē grām habuit bea/
tus dñicꝰ flendi ꝓ pctōꝛibꝰ:quā habuit
apl'us flendi ꝓ philippēſibꝰ. quoꝝ finis
interitꝰ.hoc eſt eterna dānatio. Cū dixe/
rint pax ⁊ ſecuritas tūc repētinꝰ eis ſup/
ueniet interitus.j.Theſſa.v:Quoꝝ deus
venter eſt; qm̄ in pctis ventris tanꝙ̄ in
deo ſpem ſalutis ponunt. Rom̄.vlti. Hu
iuſcemodi xp̄o dño noſtro nō ſeruiūt:ſed
ſuo vētri.Et gl'ia in ꝯfuſione ipſoꝝ ꝗ ter/
rena ſapiūt. Tales gloꝛianť in pudēdis:
qui deberēt magis erubeſcere ⁊ cōfundi:
⁊ finaliter illa gloꝛia in ignominiā cōmu
tabitur.Jſtā cōuerſationē ꝓhibet apl'us
Ephe.iiij. Jam(inqt)nō ambuletis.i.nō
viuatis.nō conuerſamini/ſicut ⁊ gentes
ambulant in vanitate ſenſus ſui.hoc ē in
vano appetitu ſenſualitať. tenebꝛis ob/
ſcuratū habētes intellectū. tales lubꝛici
cū mulieribꝰ ꝯuerſantes:ſunt ceci obſcu/
ri et tenebꝛoſi itellectu alienati a via dei.
ꝗ munda ⁊ pulchꝛa eſt valde.qui deſperā
tes ſemetipſos tradiderūt impudicitie in
opationē immūdicie.voluntarie ſe expo/
ſuerūt delectationi imundicie.Uos autē
(inquit apl's) edocti eſtis deponere ve/
terē hoīem.hoc eſt vetuſtatē pcti luxurie
Eſt em̄ illud pctm̄ multū inueteratū in
mūdo. Siquidem illud pctm̄ dehoneſtat
multū hoīs cōuerſationē.edocti eſtis de/
ponere pꝛiſtinā cōuerſationē lubꝛicam et
imundā. ❡ Jtē pn̄t illi dicere. Nr̄a ꝯuer/
ſatio ⁊c.⁊ ꝗ ſunt a tēpoꝛalibꝰ ſepati:ꝗles
erant apl'i:et ideo noīe oīm dicebat apl's
paulus. Nr̄a ꝯuerſatio in celis eſt. Et nō
ſolū pn̄t hoc dicere ꝗ ſunt a tpalibꝰ ſepa/
ti.imo etiā illi ꝗ ſunt bonis moꝛibꝰ ⁊ vir
tutibꝰ adoꝛnati. quales deſcribit Jſido.
lib.ſoliloꝗ.Bona(inqt)conuerſatio con
fundit iimicū:edificat ꝓximū:gloꝛificat
deū.pꝛeſertim illoꝝ(inquit Jſid.) in cu/
ius geſtu grauitas:i motu ſimplicitas:in
inceſſu honeſtas.Simpliciter illi pn̄t di/
cere. Nr̄a ꝯuerſatio ⁊c.qui cōuerſanť cū
tribus ſtellis celeſtibus. ſ.cū ioue:ſatur/
no:⁊ marte.Narrāt aſtrologi ꝙ tres pla/
nete celeſtes cū ſole cōuerſanť et hoſpitā
tur: ꝗ ſunt ſaturnꝰ/iuppiter/mars. Sa/
turnꝰ eſt ille ꝗ h; paupes ſaturare: ꝗles
ſunt hoīes pij ⁊ miſericoꝛdes.taliū ꝯuer
ſatio in celis ē:qm̄ ꝓpter celeſtē gloꝛiam
ſaturāt paupes ⁊ miſericoꝛdes exiſtūt.Di
cat ꝗ homo miſericoꝛs intrās in domum
meā ꝯſciētie mee:cōquieſcā cū illa / cum
mīa ⁊ pietate.nō em̄ h; amaritudinē cō/
uerſatio illiꝰ:imo dulcedinē.Jn oībꝰ mīe
opibus nō eſt amaritudo:immo dulcedo
quā paupes miſeri ſentiūt in elemoſynaꝝ
largitiōe.Jtē hoſpitať cū ſole iuppiter ⁊
ꝯuerſať;qui eſt planeta beniuolus quaſi

iuuans pater:et deſignat charitatē que
eſt virtꝰ ben iuola ⁊ adiutrix:ꝗ dei filium
nobis beniuolū deſcēdere fecit ad terrā.
qm̄ in terris viſus eſt ⁊ cū hoībꝰ cōuerſa
tus eſt.Baruch.iij.Siquidē amātes cha
ritatē:et amoꝛe feruētes:habitāt in cele/
ſtibus et cōuerſanť :qualiter cōuerſabať
Timotheus iuxta doctrinā magiſtri ſui
pauli:ſicut legiť.j.Timo.iiij. Exemplum
eſto fideliū in ꝟbo.tacite loquēdo.in con
uerſatione honeſte inter alios cōuerſan/
do.in charitate dei ⁊ ꝓximi.in fide diui/
nitatis ⁊ humanitať. in caſtitate mētis
et coꝛpoꝛis.Tales honeſti in vita:mode/
rati in loquēdo:fideles in credendo: cha
ritatē diligendo:caſti cōtinēter ꝯuerſan/
do:et celebē vitam ducendo:merito pn̄t
dicere. Nr̄a cōuerſatio in celis eſt. Tertiꝰ
hoſpes ſolis dꝛ eſſe mars:ꝗ vocať deꝰ bel
loꝝ:et deſignat conſtantiā ⁊ firmitatem:
in qua ꝯuerſati ſunt martyꝛes:ꝗ fuerunt
foꝛtes in bello: et conſtāter dimicauerūt
quatenus in celeſtibus regnis eoꝝ eſſet
cōuerſatio/māſio/⁊ habitatio.Cuiꝰ poꝛ/
tionis nos participes ⁊c.

❡ Dñica.xxiij.poſt feſtū trinitatis
Sermo.ij.

VIam dei in veri
tate doces.Mat.xxij. et in
euāgelio occurren̄.⁊c. Jdē
etiā habeť Mar.xij.⁊ Luc
xx. Sufficiēti ⁊ autentico
cuius officiū eſt inſtruere ⁊ docere : tria
ſunt neceſſaria:quatenꝰ ſue doctrine deť
fides et autoꝛitas.
Pꝛimo bona vita et honeſta cōuerſatio.
Secundo vera doctrina et ſufficiens in/
foꝛmatio.
Tertio etas perfecta et antiqua cōditio.
❡ Pꝛimo bona vita ⁊c. vtpote ꝙ faciat:
impleat in ſe:qđ pdicat.ſ.ſi docet humili
tatē:ꝙ ſit humilis.ſi caſtitatē:ꝙ ſit caſtꝰ.
ſi veritatē:ꝙ nō ſit mendax. Scriptū eſt
in Catone.Turpe eſt doctoꝛi cū culpa re/
darguit ipm.Ad iſtum ſenſum alium do/
cens:teipſum nō doces.inoꝛdinate facis.
pꝛimo debes docere teipm : et poſtmodū
alios.qui pꝛedicas non furandū:furaris
etiā inoꝛdinate facis.Nōne xp̄s magiſter
noſter cepit facere ⁊ docere.Actuū.j.Oīs
doctoꝛ atꝙ; magiſter ſiue pꝛelatus debet
pollere ſuper alios i quattuoꝛ. Exemplo
vite:claritate fame:verbo doctrine:ſeue/
ritate diſcipline. Narratur lib.vj. eccl'ia/
ſtice hiſtoꝛie/ꝙ cum ſancti patres ad ni/
cenum ꝯcilium conueniſſent:et ibi eſſent
multi philoſophi: pꝛeſerti vnus erat in/
ter alios/qui ita logice arguebat et frau/
dulenter ꝙ nullus de concilio poterat ſi/
bi reſiſtere:nec etiā pꝛeſumebat ꝯ eum ar
guere:nec ſibi etiā reſpondere. Quod vi/
dēs quidā ſancte vite/modice litteratu/
re/ſurrexit intrepidus ꝯ illū et dixit. Phi
loſophe dico tibi ꝙ deus eſt vnꝰ: trinus
in perſonis:⁊ vnꝰ in eſſentia. ⁊ ſic de alijs
articulis vltra ꝓcedēdo.dic nobis ſi iſta
ſunt vera.⁊ ſi ſic:ſequere me. ſi non ſunt
vera:oſtēde nobis oppoſitū. Statim ille
obmutuit tanꝙ̄ victꝰ.vn̄ ſic victus et bn̄
cōfuſus conceſſit illa veriſſima eſſe.et ni/
hilominus ꝙs aduerſa fidei catholice cō
tradicebat.et illi philoſopho adherebat.
Sic ergo ptꝫ ꝙ fidei catholice plꝰ ꝓficit
bona vita:ꝙ̄ grandis ſciētia.
❡ Scđo introductū eſt ꝙ in doctoꝛe qui
docet requiriť ſcientia magna (al's ſuffi/
cientia magna)quatenus habeat con/
ſcientiā:⁊ ꝙ ſit bene doctus: aliter bene
docere non poterit:nec etiam pꝛedicare.
Monſtruoſum eſt valde ꝙ aliꝗs doceat
anteꝙ̄ diſcat:ꝙ ſit magiſter anteꝙ̄ diſci
pulꝰ:ꝙ ſit doctoꝛ ātēꝙ̄ ſufficiēs auditoꝛ.
vn̄ Hierony.in epl'a ad nepotianū.Ser/
mo pdicatoꝛis ſcripturarū lectione cōdi
tus ſit.contra multos in periculo aīaru;
multarū qui volunt docere anteꝙ; doceā
tur et etiam pꝛedicare.
❡ Tertio introductū fuit:qm̄ requiritur
in doctoꝛe : in magiſtro : anteꝙ; doceat
etas matura. Narratur ꝙ quidam ep̄us
cuidā nepoti ſuo iuueni valde dedit bn̄fi
cium.cui ꝓpter beneficiū docere ⁊ pdica
re neceſſario incūbebat.Uenit quidā va/
lēs hō:⁊ dixit illi ep̄o pſente nepote ſuo:
qui ep̄s tenebat in manu ſua pomū pul/
cherrimū.cui dixit ille valēs.da pirū iu/
ueni nepoti. Et ep̄s .nō faciā: qm̄ ſi darē
nō ſeruaret pirū:ſed mag; comederet. Et
ille valens dixit.quō ſi non das ſibi pirū
cōmiſiſti ei officiū pdicatiōis et curā aīa
rum tā iuueni et laſciuo.Et ep̄s pꝛe vere/
cundia obmutuit.nec fecit verbū. Unde
Gꝛego.in paſtoꝛali et ſup ezechielē dixit.
Nequaꝙ̄ debent hoīes in etate infirma
pdicare;qꝛ ſermo doctrine non ſuppetit

niſi in perfecta etate. In ſignũ huiꝰ redēptoꝛ nr̄ cũ celoꝝ ſit cōditoꝛ: et angeloꝛum doctoꝛ et magiſter: nō niſi in perfecta etate voluit predicare. De iſtis tribus requiſitis ad predicādũ ꝛ docēdũ/ hr̄ figura. j. Eſdre. vij. vbi legit/ ꝙ eſdras magnꝰ doctoꝛ legis: parauit coꝛ ſuũ vt inueſtigaret legē dñi: doceret: ꝛ faceret. Eſdras fuit talis doctoꝛ in quo fuerũt introducta. vita: doctrina: et antiquitas. q̄ parauit coꝛ ſuũ Nā coꝛ cuiuſlibet doctoꝛis docētꝫ dꝫ parari ꝑ vitioꝝ reſecationē/ et virtutũ acquiſitionē. qm̄ in maliuolā aĩam nō introibit ſapiētia. Sap. j. Nā ſicut vas coꝛruptum coꝛrũpit vinũ: ſic ſuo modo coꝛ vitijs infectũ. Doctrinā bonā/ verā/ et ſanā inficit ꝛ peruertit. Et īueſtigaret legem dñi. ſicut em̄ medicꝰ inueſtigat herbas bonas et ſalutiferas: de malis nō curat: ſic magr̄ doctoꝛ atq̄ ꝑdicatoꝛ dꝫ ſollicite ſtudendo inueſtigare ſalubꝛia documenta: vana ꝟo ꝛ inutilia relinquere: imo dꝫ etiā facto īplere ſicut dicit btũs Greg. in quadā homel. Loquētis (inq̄t) autoꝛitas perdit: qñ vox opere nō implet. Et idē Greg. iiij. moꝛal. Tũc (inq̄t) doctrina cũ oī īperio docet cũ pꝛiꝰ agit ꝙ docet. ꝛ iā doctrīe fiducia ſubtrahit: ſi lingue cōſciētia ꝯtradicit. Talis magr̄ ſimilis eſdre fuit eccl'iaſtes ſalomō Cũ eſſet ſapientiſſimus: docuit populũ et enarrauit q̄ fecerat ꝛ inueſtigās cōpoſuit parabolas multas. Eccl's vlti. Nō ſolum erat iſte ſapiēs: imo ſapiētiſſimꝰ: ꝛ ꝑ ꝯñs perfecte docere poterat. Talis magr̄ ꝛ doctoꝛ extitit xp̄s: ſicut ſuperiꝰ eſt dictũ: qui tā ſalubꝛia docuit. q̄ docuit noxia fugere: diuina colere: hoſti reſiſtere: futura cernere: eterna querere: nō terrena: per viā veritatis ꝑgere. Ergo nos redēpti ꝑ ip̄m/ adhereamus cōſilio Eſa. ꝓphete inuitātis. Venite (inq̄t) aſcēdamus ad montē dñi: ad domum dei iacob: et docebit nos vias ſuas: ꝛ ambulabimꝰ in ſemitis eiꝰ. Eſa. ij. Gratũ inuitatoꝛiũ. venite aſcēdamus per deuotionē ad montē paradiſi vel ad montem qui xp̄s eſt. et ad domũ dei iacob. ad domũ paradiſi vbi mãſiones multe ſunt. et docebit nos omnium artifex/ omnē habens ſcientiam ieſus.

Pꝛima via baſſa et humilis: non alta: nec montuoſa.

Secunda via plana et purgata: nō ſpinoſa: nec impedita.

Tertia via pulchꝛa et munda: non petroſa: nec lutoſa.

Quarta via clara et lucida: non obſcura: nec tenebꝛoſa.

¶ Pꝛima via redēptoꝛis baſſa: que via eſt vere humilitatis: ꝑ quā ambulauit redēptoꝛ: et per eā docuit ambulare. Siquidē ipſe hũiliauit ſe ad incarnationē. vſq̄ ad crucē. vſq̄ ad moꝛtē. Iſtam viā elegit ipſe in pſ̄. cxviij. Viā veritatis. i. humilitatis elegi. Om̄ia humilia elegit xp̄s. humilem locum in quo natus eſt: humilem matrem de qua natus eſt: humilem ſocietatem apoſtoloꝛum: humilem vitam pauperum ꝛ religioſoꝛum. Per iſtam docuit ambulare. de hac Mat. xj. Diſcite a me: quia mitis ſum ꝛ humilis coꝛde. Que verba exponit beatus Aug. de verbis dñi. Diſcite a me: non mundum fabꝛicare: nō viſibilia et inuiſibilia creare: non in mundo miracula facere: nō moꝛtuos ſuſcitare: ſed qm̄ mitis ſum et humilis coꝛde. Et idem ſuꝑ Iob. Excelſa eſt patria: humilis eſt via. ergo qui querit patriam: quis recuſat viā. Sed ſunt nonnulli qui per iſtam viā baſſam nō ambulant: ſed magis per altam et montuoſam ſuperbie/ et vanitatis: q̄ via eſt vna de difficilibus vijs: de q̄bus Pꝛouerb. xxx. Viam aquile que in altũ volat ſuper omnes aues. Sic elati ſuperbi volant ad dignitates et honoꝛes: ſicut lucifer qui volauit per altam et montuoſam viam: ſed in baſſum finaliter cecidit. Iſta fuit via filij dedali. Narrat Ouid. li. viij. de transfoꝛmatis/ ꝙ dedalus de exilio volens redire ad patriam videns ꝙ per aliquam viam redire non poterat: nec ꝑ terrā: nec per mare: fecit ſibi alas et filio ſuo exhoꝛtans filium/ ꝙ non nimis alte: nec nimis baſſe volaret: ſed viam mediocrem obſeruaret. qui documentum patris oblitus delectatus volatu: in altum aſcendēs ſolis: ꝛ cera liquefacta a caloꝛe ſolis: cum qua erant coniuncte pēne: alas perdidit: et ſic cadens in mare ſubmerſus eſt. Sic eſt de multis in hoc ſeculo maligno/ qui ſine meritis ad alta volunt aſcēdere ſicut lucifer: ſicut nabuchodonoſoꝛ: ſicut balthaſar: et ſic de alijs. ſed cito tales finaliter cadunt. Non ſic humiles ſicut Dauid qui imploꝛabat ad dominũ humiliter di. pſ̄. cxlij. Notam fac mihi domine viam in qua ambulem. humilitatis ꝛ obedientie.

¶ Secũda via plana ꝛc. Iſta eſt via paupertatis non īpedita: qm̄ verax magr̄ docuit: ꝛ exemplo mōſtrauit. Nā pauꝑ fuit nā pauꝑ fuit natus: qꝛ in ſtabulo: in aliena domo. pauꝑ vixit in hoc ſeculo: qꝛ ſcriptũ eſt Mat. viij. Vulpes foueas hñt et volucres celi nidos: filiꝰ aũt hoīs non hꝫ vbi caput ſuũ reclinet. Pauper moꝛtuus eſt: qꝛ totus nudus in cruce. pauꝑ ſepultus eſt: qm̄ in alieno ſudario: in alieno ſepulcro. De iſta via plana loquit beatus Aug. de ꝟbis dñi. Fecũdus (inq̄t Aug.) eſt ager pauperũ: cito reddit donātibus fructũ. via celi pauꝑtas per quā venitur ad patrē. ergo incipe erogare: ſi non vis errare. Verũ ꝙ multi errāt ꝛ deuiant ab iſta via: ſicut ſunt auari ꝛ cupidi tenaces qui nō curant de via plana: ſed magis de ſpinoſa ꝛ īpedita: qm̄ diuitie in talibꝰ pũgunt aĩam letāter ꝛ cantant. Iſta eſt via colubꝛi ſuper petrā ſiue terram. Pꝛouer. xxx. Experientia docet ꝙ ſunt aliqua animalia q̄ velocius vadũt ꝛ currũt aſcendēdo q̄ʒ deſcendendo ſicut lepus. Et rō eſt: qm̄ talia aĩalia ꝑtes poſterioꝛes hñt longioꝛes ꝙ anterioꝛes: ꝛ āterioꝛes hñt bꝛeuioꝛes. Moꝛaliter ꝑtes anterioꝛes ſunt affectiones in deũ: ſed poſterioꝛes ſunt affectiones ad mundũ. Sed cupidi auari bꝛeuioꝛes affectiones hñt ad deum: ꝛ lōgioꝛes ad mũdũ: ideo ad deũ bꝛeuiter vadunt ꝛ ambulāt: ꝛ ad mundũ longius et diuturnius deſcēdũt. Nihil eſt talibꝰ charum aſcendere ad dignitates ꝛ honoꝛes: nec aurũ: nec argentũ: nec obſequiũ: nec mendaciũ: nec adulatio: ideo leuiter aſcēdunt: nec eſt charũ laboꝛ bigigie: nec denaria: nec pꝛeces magnoꝛũ dominoꝝ.

¶ Tertia via quā xp̄us docuit: ꝛ exemplo mōſtrauit: eſt via pulchꝛa ꝛ mũda. Nam ſcriptũ eſt Pꝛouer. iij. Vie eiꝰ vie pulchꝛe et oēs ſemite eius pacifice. Vie puritatꝫ/ et mundicie/ ꝛ caſtitatis: vie īmaculate ꝑ quas ambulauerũt mũdi et immaculati: ſunt miniſtri dei: ꝛ illi ꝓpꝛie ſunt angeli ꝛ imitatoꝛes angeloꝝ ꝟgines: que ſequũtur agnũ quocũq̄ ierit. ꝑ quā non vadũt lutoſi fetidi luxurioſi: nec ꝑ iſtā magiſter ꝟitatis docuit ambulare: imo pꝛohibuit ambulare: qm̄ difficilis eſt ad ambulādũ. Eſt em̄ via maris ꝑ quā ambulauit ſalomon in ſenectute ſua. Inquinate ſunt vie illius in omni tp̄e. pſ̄. ix. ſcꝫ ſenectutis.

¶ Quarta via quā docuit magiſter ꝟitatis: eſt via veritatꝫ clara lucida: quā docuit ꝛ elegit xp̄s. Viā veritatꝫ elegit: quā nō deſeruit tobias ſenioꝛ. Viā ꝟitatꝫ nō deſeruit tobias. Tob. j. Ab iſta deuiāt infideles. Itē heretici mendaces ꝛ falſi. et ſuũ erroꝛē deplangēt ī iudicio gñali: de q̄ planctu habet ſcriptura Sap. v. Errauimus a via veritatꝫ. Laſſati ſumus in via iniq̄tatis ꝛ perditionis: ꝛ ābulauimꝰ vias difficiles. viā aũt dñi ignoꝛauimꝰ. Errauimus a via veritatis. hoc eſt a doctrina xp̄i vera q̄ de ſe dicit. Ego ſum via veritas ꝛ vita. Iohā. xiiij. Vñ Amb. lib. de ꝟtute. Omnia habemus in xp̄o: ꝛ omnia nobis xp̄s. Si vulnus curare deſideras: medicus eſt. ſi febꝛibꝰ eſtuas: fons eſt. ſi auxilio indiges: virtꝰ eſt. ſi moꝛtē times: vita ē. ſi celũ deſideras: via ē. ſi tenebꝛas fugis: lux eſt. ſi cibũ q̄ris: panis eſt. Laſſati ſumꝰ ꝛc. Non miruꝫ ſi laſſati: qꝛ graue onus īpoſitũ viatoꝛi: facit eũ cito laſſuꝫ. ꝛ iniq̄tates ſunt onera grauia. ī pſ̄. xxxvij Et ſicut onꝰ graue grauate ſunt ſuꝑ me. videlꝫ pctōꝛem. Pctōꝛes: velint/ nolint/ laſſant ꝓpter onera pctōꝝ. Videmus de nobilibꝰ et hominibꝰ armoꝛũ qui pꝛo vanitate: ꝓ fame volatili: ꝓ modico honoꝛe mũdi: quō laſſant in bellis: in toꝛneamentis. Itē de mercatoꝛibꝰ quot pericula tranſeunt. pericula latronũ in terra: in mari. nunq̄ laſſant. Itē de clericis: imo etiā de alijs laicis qui frequētant curias pꝛincipũ: regũ: comitũ: pꝛelatoꝝ: ep̄oꝝ. nunq̄d tales experiunt quantũ ſunt difficiles vie huiꝰ mundi ad ambulandũ. ſicut via mōtuoſa ſuꝑbie. ſicut via ſpinoſa que eſt via auaricie. ſicut via lutoſa: q̄ eſt via luxurie. ſicut via tenebꝛoſa: que ē via iracundie. ſicut via ſumptuoſa: q̄ eſt via gule. ſicut via tedioſa: que eſt via negligētie. nunq̄d laſſantur tales vias difficiles ambulātes. vnde ꝗ plangēt dicētes. Laſſati ſumꝰ in via iniq̄tatis ꝛ ꝑditionis: et ābulauimus vias difficiles: viā autē dñi ignoꝛauimꝰ. Quid nobis ꝓfuit ſuꝑbia? certe nihil ꝓfuit: imo obfuit. qꝛ deꝰ ſuꝑbis reſiſtit: humilibus autē dat gratiam. Iaco. iiij. Aut diuitiarũ iactātia q̄d cōtulit nobis? Iſta duo cōmuniter ſe cōiũgũt. qꝛ difficile eſt ꝙ nō ſit ſuperbus q̄ diues eſt. Trāſierũt oīa tanq̄ vmbꝛa. O miſeri tranſierũt oīa que amauimus in mũdo:

tranſierūt honores: dignitates: delectationes: diuitie/ tanq̄ vmbra. Sicut enī vmbra abſcondit nobis ſolē materialem: ſic iſta mundana abſcondūt gratiam dei. Non ſic: non ſic: nō ſit tale viagum nr̄m: ſed adhereamꝰ totaliter ꝯſilio ſapientis Prouer. ix. ſic dicētꝭ. Relinquite infantiā et venite et ambulate ꝑ vias prudentie. q̄m illas docuit xp̄s magiſter veritatis. ⁊ vnuſquiſq̧ dicat cum pſalmiſta. pſ̄. cxlij. Notā fac mihi viā ī qua ambulē. vna etiā cum ſeruo abrae. Benedictus dn̄s deus dn̄i mei abraā qui non abſtulit mīam et ꝟitatē ſuā a dn̄o meo: et recto itinere me ꝑduxit ī domū frīs dn̄i mei ⁊c. Gen̄. xxiiij. Vias tuas demōſtra mihi ⁊ ſemitas tuas edoce me. pſ̄. xxiiij. hoc ꝑſertim obſecro dn̄e: q̄m inimici in via q̄ ābulabā abſcōderūt laqueū. pſ̄. cxlj. īmo laq̄us ē mihi. Poſuerūt laq̄os ī diuitijs: in paupꝑtate: ī cibo ⁊ potu: ī voluptate: in vigilijs: ī ſomno: ⁊ in oī vita nr̄a. Sed tu bone ieſu dirige greſſus meos ī ſemitis tuis. Palpebre tue p̄cedant greſſus meos. prouer. iiij. quatenus valeam eripi a laqueis ſupradictis: et per viā rectam/ et ſine impedimento in terra promiſſionis valeam te duce preſtante peruenire.

¶ Dominica. xxiij. poſt feſtū trinitatis. Sermo. iij.

Licet cenſuꝫ dari ceſari: aut non. Matth. xxij. ⁊ in euāgelio ⁊c. Xp̄s ſaluator qui ꝑ eſſentiā eſt veritas. vn̄ ait Iohā. xiiij. Ego ſum via ꝟitas ⁊ vita. ſemꝑ in hᵒ mūdo opatꝰ eſt ⁊ teſtificatꝰ veritatē. vn̄ Io. xviij. Ego in hᵒ natꝰ ſum: et ad hoc veni ī mundū vt teſtimoniū ꝑhibeam veritati. Phariſei ⁊ iudei aduerſarij xp̄i inimici veritatis. q̄ ſemꝑ impugnauerūt ꝟitatem: nec habebāt veritatē in oꝑe quoad vitaꝫ bonā: nec in ore quoad bonā doctrinam: nec in corde quoad bonā iuſticiā: que cōſiſtit in gloria diuina. ipſi enī ſemꝑ laudē et gloriā req̄rebāt humanā: nō diuinam. implet̄ in eis illō dauid. pſ̄. xj. Saluū me fac dn̄e ⁊c. vſq̧. hoīm. Cū igit̄ iſta triplex veritas in eis deficeret: ſemꝑ conati ſunt in iſtis tribꝰ veritatibꝰ xp̄m rep̄hendere et maculare. Voluerūt enī p̄mo rep̄hendere in prima veritate ſcꝫ vite/ ⁊ non potuerūt: quia eius oꝑa erant ſanctā. Secūdo voluerūt rep̄hendere in ſcd̄a ꝟitate. ſ. doctrīe/ ⁊ nō potuerūt: q̄ eiꝰ doctrīa erat ſana. Nūc in euangelio hodierno conant̄ cū maxima malicia (intēdentes iā in eiꝰ mortē: q̄ hoc fuit feria quarta ante eius paſſionē) eum rep̄hendere de veritate iuſticie: q̄ veritas conſiſtit in ſnīa vel determinatione. Quia enī reddere vnicuiq̧ qd̄ ſuū eſt: eſt rectū opus iuſticie. ⁊ ꝑ partialitatē et affectionē inordinatā auferre ab aliquo qd̄ ſuū eſt: ⁊ dare ꝑ diffinitiuā ſententiā alteri cuiꝰ non eſt: eſt opus iniuſticie: ideo phariſei cupiētes xp̄m rep̄hēdere ⁊ cōprehēdere de veritate iuſticie: proponunt ei queſtionē brigoſam et litigioſam in themate ꝓpoſito. di. Licet cēſum dari ceſari: aut nō. Vn̄ ꝓ maiori euidētia terminoꝝ q̄ſtionis/ debetis ſcire vt meliꝰ queſtionē intelligatis: ꝙ ceſar auguſtus impator romanꝰ ſubiugato pacifice toto orbe: ꝓ bono regimine totiꝰ mundi ordinauit tres indictiōes: quarū quelibet cōtinebat vnū luſtrū/ hoc eſt ſpacium. v. annoꝝ. ita ꝙ ſimul tres indictiones cōtinebant. xv. annos et nō plus: q̄bus finitis reuertebātur ad primā indictionē. Ordinauit aūt iſte īpator ꝙ in prima indictione que continebat vnū luſtrū. i. v. annos totus mūdus ſolueret romano imperio aurū vel monetā ꝓ prouiſione et ſtipendijs militū. In ſcd̄a indictiōe: q̄ continet alios quinq̧ annos: ſolueret cuprum et alia metalla: que valēt ad faciendū imagines. Faciebāt enī romani illuſtribꝰ viris/ imagines: ⁊ depingebāt in imaginibus illuſtria facta antiquoꝝ/ in memoriā preteritoꝝ et exēplū futuroꝝ. In tertia indictiōe q̄ ꝯtinebat reſiduos quīq̧ annos vſq̧ ad. xv. ſoluerēt ferrū ad faciendū arma. ⁊ ſic eſſet magna ꝓuiſio armorū in republica. Et ꝯtigit ꝙ in tertio āno p̄me indictionis/ in qua ſoluebat̄ aurum vel argentū: ꝓ quolibet hoīe denarius: q̄ valet decē nummos vſuales natꝰ eſt xp̄us. qui ſoluit illū denariū ⁊ ioſeph et maria mat̄ eius: vt patet Luc̄. ij. Exijt edictū a ceſare auguſto. vſq̧: orbis. Et iſta indictio et ſolutio primo practicata eſt ī iudea vt dicit ioſephus. Sup iſta indictiōe ⁊ edicto venit briga ⁊ litigiū inter iudeos. Quidā dixerūt vt iudas galileus ⁊ ſui ſequaces: vt ptꝫ Actu. v. ꝙ iudei qui erāt populus peculiaris dei (qui de genere abrae erant ſpeciali amico dei) nō debebāt talem cenſum vel tributū dare: nec debebant dn̄m aliquē tēporalē recognoſcere. ꝓpter qd̄ dicūt Iohā. viij. Semen abrae ſumus: et nemini ſeruiuimus vnq̄. Et q̄ iſta pars erat pro libertate populi: multi adheſerēt parti negatiue queſtionis. Alij tenuerūt partem affirmatiuā/ di. ꝙ erat licitū: quia nemo ſm̄ iuris regulā/ tenet̄ ꝓprijs ſtipendijs militare. Sed romani ꝓ defenſione terre militabant: ⁊ a latronibus et hoſtibꝰ defendebāt: ⁊ pacem inter hoīes affirmabāt: ſeu cōſeruabāt. ita ꝙ q̄ſtio ꝓ vtraq̧ ſui parte erat dubia et brigoſa. Queſtio iſta continebat materiā de veritate iuſticie: q̄ dare vnicuiq̧ qd̄ ſuū eſt: vel qd̄ ſibi debitū eſt: eſt ꝓprius actꝰ iuſticie. ⁊ auferre ⁊ nō dare iniuſticie. Proponebat̄ igitur cauteloſe iſta queſtio xp̄o: q̄ ſi xp̄s reſponderet ꝙ licebat dare: diceret populus ꝙ faciebat eis iniuſticiā: et nō haberet veritatē iuſtā: et nō erat ꝓ libertate populi. Si oppoſitū ꝙ non licebat: dicerēt collectores tributi ex ꝑte imperatoris: ꝙ faciebat imperatori iniuſticiā: et executores imperatoris qui erant herodiani: ſtatim eum caperēt: ⁊ facerēt in eum iuſticiā tanq̄ de cōmittēte crimē leſe maieſtatis ꝯ imperatorem: ita ꝙ ſiue reſpōderet ad queſtionē affirmatiue ſiue negatiue: credebant xp̄m cōprehendere ⁊ maculare de veritate iuſticie. Et ſup iſta imaginatione phariſei ſm̄ ꝙ hꝫ euāgeliū hodiernū: arguūt ꝯ xp̄m triplici lancea.

Prima fuit maligna conſpiratio.
Secūda fuit fraudulēta legatio.
Tertia fuit venenoſa adulatio.

¶ Prima lancea qua armarūt ſe phariſei ꝯtra xp̄m ad cōprehēdendū eū de veritate iuſticie: fuit maligna cōſpiratio. Unde ſicut dr̄ in principio euangelij. Tūc abeūtes phariſei conſilium inierūt vt caperēt eū in ſermōe. Vide maliciā phariſeoꝝ/ ꝙ nunq̄ eū potuerūt capere in opere: et nūq̄ vere potuerunt dicere de xp̄o illud dd̄ pſ̄. ix. In oꝑibus manuū ſuarū comprehenſus eſt pctōr. iō eum voluerūt capere ꝟbo vel ſermone. Sed nunq̄d ipſe q̄ erat ꝟbū: hꝫ dn̄iū ſuꝑ omne dn̄ium et ꝟbū. et ipſe q̄ erat verbū incōprehenſibile ⁊ ī intelligibile: poterat capi in verbo intelligibili ⁊ cōprehēſibili: Auguſt. O peruerſitas. o malignitas. nunq̄d ꝟbum incomprehēſibile capi: nūquid īmenſa ſapiētia concludi poteſt. poſſet itaq̧ ipſum capi nō credendo: ſed obſequēdo. Videte ſecūdo maliciā phariſeoꝝ. i. maiorē maliciā: q̄ ſuper hᵒ vt caperēt ieſum in ſermone: conſiliū inierunt. quaſi ꝙ dicant. que cū conſilio fiunt: magis deliberate fiunt: et melius fiunt. plus et melius vident plures q̄ vnꝰ. ⁊ multi q̄ pauci. ex ꝯſilio melius elicitur ꝯcluſio intēta ⁊ electa: q̄ ſm̄ pħm in. iij. ethicoꝝ/ electio eſt actus preconſiliati. Sed q̄d valet iſtud ꝯſiliū contra xp̄m: nam ſcriptū eſt Prouer. xxj. Nō eſt ſapiētia: nō eſt prudētia: nō eſt ꝯſilium ꝯ dn̄m. ⁊ in pſ̄. xxxij. Dn̄s diſſipat ꝯſilia gentiū: reprobat aūt cogitatiōes pploꝝ: ⁊ reprobat cōſilia principū. Conſiliū autem domini in eternum manet ⁊c.

¶ Secūda lācea fuit fraudulēta legatio: q̄ notat̄ in euāgelio q̄n dr̄. Mittunt ei diſcipulos ſuos cum herodianis. i. miniſtris ceſarꝭ. Mittūt diſcipulos ſuos tāq̄ xp̄o minus notos: ⁊ iō habiliores ad decipiendū. vn̄ Chryſo. Diſcipuli iſti magiſtris ſuis etate minores: malicia pares: nā et pulli ſerpentū ſtatura breuiores: ſꝫ malicia equales. ⁊ catuli lupoꝝ venationē tenere nō p̄nt: tn̄ in ſanguine gaudēt: et morſibꝰ ludunt. Mittunt herodianos tanq̄ miniſtros xp̄i ad exequēdū. diſcipuli mittunt̄ tāq̄ dracones occulte inſidiātes: herodiani tanq̄ leones in apto rugitu cōminantes. In hᵒ ſunt imitatores diaboli qui in pſalmo vocat̄ leo ⁊ draco. Sed q̄d vobis ꝓfuit phariſei ꝯ xp̄m: nōne de eo ſcriptū eſt. in pſ̄. Sup aſpidem. vſq̧ draconem: ⁊ Prouer. j. Fruſtra iacit̄ rete ante oculos pennatorum.

¶ Tertia lancea phariſeoꝝ ꝯ xp̄m fuit venenoſa adulatio: notat̄ in euāgelio cum ſibi dr̄. Magiſter ſcimus q̄ verax es ⁊c. q. ꝙ. d. magiſter ſcimꝰ q̄ tota hoīs perfectio ꝯſiſtit in triplici veritate. ſcꝫ veritate vite doctrine ⁊ iuſticie: q̄ perfectio iam ī hoībus diminuta eſt: ꝓpter quod plorat dauid pſ̄. xj. di. Saluū me fac deꝰ q̄m defecit ſctūs: q̄m diminute ſunt ⁊c. in te hᵒ non hꝫ locū. Magiſter ſcimꝰ q̄ verax es ſcꝫ veritate vite: ⁊ viā dei in ꝟitate doctrine doces: ⁊ nō eſt tibi cure de aliq̄ veritate iuſticie. nō enī reſpicꝭ ꝑſonā hoīꝫ. quid tibi vr̄: Licet cenſuꝫ dari ceſari: aut non.

Nota hic ꝙ in cõmẽdatione eſt adulatio.
cõmendãt illũ in quo volunt eũ capere. ⁊
in interrogatione eſt venenum: qꝛ ad quã
cũqꝫ partẽ queſtiõis reſpõdeat: ſiue affir⸗
matiuã: ſiue negatiuam: intendũt in eius
mortẽ precõceptã. Sed q̇d iſta ꝓſunt vo
bis phariſei? nec maligna cõſpiratio: nec
fraudulẽta legatio: nec venenoſa commẽ
datio. Nõne xp̃s eſt ſapiẽtia patris q̇ ſcit
occulta cordiũ: verſutias ſermonũ: ⁊ diſſo
lutiones argumẽtoꝝ. vt ſcribit Sap̃. viij.
Certe immo. nõne oĩa nuda ⁊ aperta ſunt
oculis eius? Heb. iiij. certe ſic. et ideo be⸗
ne ſequit̃ in tex. Cognita aũt ieſus nequi
cia eorũ. ait. Quid me tẽtatis hypocrite?
Adulando cõmẽdãdo ore: corde autẽ mor
tem procurãtes. Hypocrite bene ꝓpheta
uit de vobis eſaias. Eſa. xxix. Popul⁹ iſte
ore ſuo: ⁊ labijs ſuis glorificat me: cor au
tem eius lõge eſt a me. et allegatur Mat.
xv. et Mar. vij. Uolo aũt veſtre queſtioni
reſpõdere et verbo ⁊ opere. Oſtendite mi
hi numiſma cẽſus. At illi ⁊c̃. ⁊ xp̃s. Cuius
eſt imago hec ⁊ ſuperſcriptio? Dicũt ei. Ce
ſaris. Modo ad queſtionẽ rñdeo. In hoc
veritas iuſticie cõſiſtit: ꝙ vnicuiqꝫ qđ ſuũ
eſt reddat̃. Ego huic veritati nolo deroga
re: ſed eã cõmẽdare ⁊ laudare. ⁊ ideo dico
vobis: Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari. vſqꝫ
deo. Hic fit vna queſtio quare xp̃s nõ di⸗
xit. Reddite que ſunt dei deo. et que ceſa⸗
ris ceſari? cũ deus ſit prius q̄ ceſar. ſꝫ pre
miſit ceſarẽ: ⁊ poſtpoſuit deũ. Ad iſtã que
ſtionẽ rñdeo pñce⁊ moraliter. ⁊ eſt iſta re
ſpõſio. Uidem⁹ em̃ ꝙ qñ forma vltima et
cõpleta dꝫ introduci in aliquo ſuſceptibi⸗
li: vel materia: neceſſario precedit diſpoſi⸗
tio conueniẽs. ſicut in ligno formã ignis
precedit deſiccatio ⁊ calefactio tãq̄ diſpo
nẽs ad formã ignis. Sic vltima forma q̄
debet introduci in nobis: eſt debita ordi⸗
natio ad deũ: ſed diſpoſitio cõueniẽs ad
iſtam formã eſt debita ordinatio ad proxi
mũ. Patet Mat. v. Si offers munus tuũ
ad altare: et ibi recordat⁹ fueris qꝛ frater
tuus habet aliq̇d ⁊c̃. Et ideo ea in quibus
tenemur ꝓxime precedũt tanq̄ diſpoſitio
conueniens ad vltimã formã illam in qui
bus tenemur deo: ideo premiſit. Reddite
que ſunt ceſaris ceſari. et poſtpoſuit. que
ſunt dei deo. Uel aliter ⁊ moraliter. Ceſar
eſt princeps mundanus: nõ diuinus. ⁊ qꝛ
prius eſt renũciare mũdo; vt liberius ſer⸗
uiamus deo. iuxta illud Mat. xix. Si vis
perfectus eſſe vade ⁊ vẽde oĩa ⁊c̃. ideo pre
miſit. Reddite que ſunt ceſaris ceſari. et
poſtpoſuit que ſunt dei deo. ❡ Moraliter
ꝓo thema noſtrũ eſt queſtio q̄ fit ꝑ archã⸗
gelũ michaelẽ: cui data eſt poteſtas ſuper
oẽs aĩas ſuſcipiendas: de anima exeunte
et tranſeũte de hoc mũdo. facit de ea que
ſtionẽ ⁊ nõ dubitando: ſed nos informan
do/ di. Licet cenſum dari ceſari. i. diabolo
aut non. Et circa intellectũ moralẽ huius
queſtionis videnda ſunt tria. ſcilꝫ
Primo quare diabolus dꝛ ceſar.
Scđo quare aĩa dꝛ cenſus.
Tertio cui hic cenſus eſt dandus.
❡ Primo nota ꝙ diabolus dꝛ ceſar: qꝛ ce⸗
ſar interpretatur poſſidens principes: vel
poſſidẽs principatum. lꝫ em̃ principatus
huius mũdi per naturã ⁊ gratiã ſit princi
patus dei: tñ per pc̃tm̃ et culpã eſt princi⸗
patus diaboli: cui ꝑncipatui nõ fuit ſub⸗
ditus xp̃s. vñ ait Joh. xiiij. Uenit em̃ ꝑn
ceps mũdi huius: et in me non hꝫ quicq̄.
ideo iſtũ principatũ ipſe deſtruxit et eiecit
per ſuã paſſionẽ. vnde dixit Joh. xij. Nũc
iudiciũ eſt mundi. vſqꝫ: foras. Itẽ ſecũdo
ceſar interpretatur poſſidẽs principes: qꝛ
multos hꝫ ſub ſe principes. ſ. aſtaroth/ be
hemoth/ leuiathan/ aſmodeũ/ beelzebub:
de quo dixerunt iudei xp̃o. In beelzebub
principe demonioꝝ ⁊c̃. Luc. xj. Per quos
continuũ nobis facit bellũ. de q̇bus dicit
apl̃s ad Ephe. vj. Non eſt nobis. vſqꝫ: re⸗
ctores harũ tenebrarũ. Omnes iſti princi
pes ſunt ſubiecti diabolo oĩm capitaneo
maiori lucifero: ⁊ clamãdo ⁊ inuocãdo re
cognoſcũt eius imperiũ. et de eo dicũt al⸗
tis vocibus illud Joh. xix. Nõ habem⁹ re
gẽ niſi ceſarẽ. Nũc ceſar eligit a mundo ꝓ
tributo tãtũmodo aĩas nr̃as. vñ dicit. Da
mihi aĩas: cetera tolle tibi. Gen̄. xiiij.
❡ Dixi ſcđo ꝙ aĩa hoĩs dꝛ cẽſus. vñ eſt no
tãdum ꝙ illud in quo hõ põt proprietatẽ
exigẽdi percipiẽdi ⁊ ſibi retinendi: habet
vel iure fundatiõis vel edificationis: vel
emptionis: ſiue de domib⁹: ſiue de vineis.
Et aĩe xp̃i ſunt iure fundationis/ vel edifi
cationis qꝛ ip̃e creauit eas. iure emptiõis
vel redemptionis: qꝛ ipſe emit et redemit
eas: ⁊ aĩam ſuã poſuit ꝓ aĩabus noſtris.
Uñ apl̃s. j. Coꝝ. vj. Empti eſtis ꝑcio ma⸗
gno. et Ezechiel. xviij. dꝛ. Oẽs anime mee
ſunt. Propter qđ xp̃s tanq̄ cenſum ſuum

principaliter petit cum ſuoꝝ bonoꝝ multi
plicatione: et principaliter fructum/ hoĩs
aĩam. Nõ ſic de corpore. videm⁹ ꝙ alique
hereditates vel domus vel vinea diſſipan
tur. vbi hõ nõ hꝫ cẽſum vel tributum: ſta⸗
tim proteſtabit̃ contra diſſipantẽ. Ad pro
poſitũ Job. j. ⁊. ij. legit̃/ ꝙ de⁹ permiſit ꝙ
ſathan affligeret Job: q̇ in corpore a plan
ta pedũ vſqꝫ ad verticẽ capitis fuit vlceri
bus plenus. tñ de aĩa/ qꝛ ibi habebat tri⸗
butũ ſuũ: ꝓteſtatus eſt: di. Uerũtñ aĩam
illius ſerua. Hic habemus igitur ꝙ ceſar
eſt diabolus. aĩa cẽſus: quẽ cenſum requi
rit diabolus: ⁊ quẽ de⁹. Et iđ eſt videndũ
tertio ⁊ vltimo cui dabit̃ iſte cẽſus. Et cer
te ſm̃ ſnĩam xp̃i/ illi dabit̃ cui⁹ aĩa hꝫ ima
ginẽ et ſuperſcriptionẽ. Eſt imago forma
ta et preſentata ⁊ intitulata. eſt enim ima
go quedã: et iſta eſt imago dei. vñ Gen̄. ix.
Ad imaginẽ quippe dei factus eſt homo.
in aĩa hoĩs formatã per naturã. et eadem
imago depingit̃ in baptiſmo: et ſcribit̃ in
celo per gloriam. iuxta illud Luc̃. x. Noĩa
veſtra ſcripta ſunt ĩ celis. vel eſt imago fu
cata et falſificata: et iſta eſt imago diabo⸗
li. diabolus em̃ ſuper dei imaginem indu
cit ſuã horribilem imaginẽ. vnde Anſel. in
oratione ad beatũ iohãnem. Formaſti in
me dñe amabilẽ imaginẽ tuã: ⁊ ego ſup⸗
induxi odibilem imaginem diaboli. Heu
heu nõ odi eius imitationẽ: cuius ſic hor
reo nomen. Item eſt iſta imago multipli⸗
cata: et ſic eſt diaboli. deus em̃ in aĩa ho⸗
minis nõ creauit niſi vnã imaginẽ in ſin⸗
gulari. dixit. Faciamus hominẽ ad imagi
nẽ. nõ ad imagines. Sed diabolus mul⸗
tiplicat imagines. ĩmo tot imagines for⸗
mat in aĩa hominis: quot vitia imponit.
Eſt em̃ aĩa hoĩs ſicut ſpeculũ: qđ ſi eſt ſa⸗
num: ſolũ repreſentatur ibi vna imago. ſi
fractũ: tot imagines quot fracture. A ſimi
li qñ hõ eſt in ſtatu gratie: eſt ſpeculum ſa
num: et ſolũ ibi fuit repreſentata vna ima
go. ſ. dei. poſtq̄ ꝓo ſpeculum iſtud cecidit
et fuit fractũ per peccatum: tot fuerũt ibi
imagines: quot fracture: et ſic ibi imago
diaboli multiplicata. vñ apl̃s ad Roma.
j. Mutauerunt gloriã incorruptibilis dei
in ſimilitudinem imaginis corruptibilis
hoĩs et volucrũ et quadrupedũ ⁊ ſerpen⸗
tiũ. Tertio et vltimo iſta met imago defor
mata per diabolũ eſt in ſuperſcriptione ⁊
titulo falſificata, qꝛ ſicut deberet ibi ſup⸗
ſcribi: Jeſus nazarenus rex iudeoꝝ. ſcribi
tur. Lucifer ſuper oĩs filios ſuperbie rex
infernoꝝ. Et iſti tales habẽt imaginẽ dia
boli: qꝛ deturpauerũt et ad nihilũ redege
runt imaginẽ dei: ⁊ deus ad nihilum redi
get et deducet imaginem eoꝝ: ſiue in celo
de libro ſuo delendo. vnde contra iſtos di
cit pſalmiſta pš. lxviij. Deleãtur de libro
viuẽtiũ ⁊c̃. et in inferno ipſos eternaliter
damnando. Declara ſuper illa autoritate
quomodo deus habet duas ciuitates: et
in vtraqꝫ imaginem illoꝝ ad nihilũ redi⸗
get. Cuius igitur portauerit aĩa imaginẽ
tanq̄ cenſus cuius eſt reddetur. iuxta xp̃i
ſententiã. Reddite que ſunt ceſaris ceſari
⁊c̃. vnde apl̃s. j. ad Coꝝ. xv. Si ergo por⸗
tauimus imaginẽ terreni: ergo portemus
imaginem celeſtis: hic ꝑ gratiã: et in futu
ro per gloriã. Explicit. Deo gratias.

❡ Dominica. xxiij. poſt fe⸗
ſtũ trinitatis. Sermo. iiij.

❡ Item ſermo pro defunctis.

Cuius eſt ima⸗
go hec: ⁊ ſupſcriptio? Mat
thei. xxij. ⁊ in cõcurrẽti do⸗
minica. Btũs Aug. in ho⸗
mel. de quinqꝫ panibus di
cit ſic: Magna miracula dñi quibus totũ
mũdũ regit. ſm̃ aũt ſuã miam ſeruauit ſi⸗
bi quedam que faceret opportuno tẽpore
preter vſitatum vſuꝫ vel curſum ordinẽqꝫ
nature. nõ vt maiora: ſed vt inſolita vide
rentur: videndo ſtuperent hoĩes. Sequi
tur. Mirãtur hoĩes: nõ qꝛ maius eſt: ſed
qꝛ rarũ eſt. hec Augu. Ex his verbis liqui
de poteſt hec cõcluſio elici: ꝙ qñ hõ videt
aliquas res inſolitas: tunc certe quilibet
ſic vidẽs ducitur in admirationẽ. iđ dicit
Aug. mirant̃ hoĩes ⁊c̃. Modo dñi ita eſt
ꝙ de rebus que ducũt in admirationẽ: cõ
ſuetum eſt facere queſtionẽ. vñ hoĩes qui
erant in nauicula vidẽtes in mari ⁊ vẽtis
magnã tẽpeſtatẽ: ⁊ ꝙ ad xp̃i ĩperiũ/ ſubi⸗
to facta eſt magna tranquillitas: ducti in
admirationẽ queſtionẽ fecerũt. vñ Mat.
viij. Homĩes mirati ſunt dicẽtes. Qualis
eſt hic: qꝛ venti ⁊ mare obediũt ei. Pro tã
to dñi iſta verba duxi corã vobis ꝓponen
da. Noueritis ꝙ cũ oculis mẽtis conſide
ro cõditionis humane fragilitatem: item
mortis generalitatẽ: cor meũ conturbatũ
eſt in me; et formido mortis cecidit ſuper

me. Timor et tremor venerũt ſuper me. in
pſ̄.liiij. Et audiui vocē cuiuſdā ſpũs.ſ.mei
intellect⁹/in hunc modū mihi loquentis.
Veni ⁊ vide. Apoc.j. Et vidi oculis mētis
quandā terribilē imaginem magnū terro
rē incutiētē. Iſta eſt talis ꝙ raro aut nūꝙ
fuit viſa. imago aūt hec erat virgo quedā
facie velata: abſinthio coronata: papaue
re ſceptrata. a dextris iſti⁹ iuuenis quidā
erat ſpeculum in vna manu tenēs: in alia
rotulam verſus virginem dirigēs: in qua
metrice ſic ſcribebat. Eſt cōe mori iuniori
ſimul et ſeniori. Mors non cedit maiori:
nec parcit honori. A ſiniſtris erat miles ſu
per equū armatus lāceā in vna manu ha
bens. in alia rotulā verſus virginem diri
gēs: in qua metrice ſic ſcribebat. O mors
tā dura ꝙ triſtia ſunt tua iura. Non eſt tā
fortis cui parcāt vincula mortis. Inferi⁹
ſub eius pedib⁹ erat ſenex curuatus bacu
lū in vna manu tenens. in alia rotulā ver
ſus virginē dirigēs: vbi metrice ſic ſcribe
bat. Eſt noſtre ſortis trāſire per oſtia mor
tis. Durū tranſire: q2 tranſitus abſ9 redi
re. Et quia iſta imago eſt valde terribilis
et terrorē inducēs: aſpectus eius horribi
lis. Ezechiel.j. Et raro aut nūꝙ fuit viſa.
Nam nūꝙ apparuit ſic in iſrael. Mat.ix.
Iō valde ſm̄ verba Augu. ducit me in ad=
mirationē. Quapropter de ea ꝑ verba ꝓ=
poſita oībus vobis facio queſtionē. Cui⁹
eſt imago hec ⁊ ſuperſcriptio? Et certe cō
tēplor ꝙ ſicut illi qbus xp̄s fecit iſtā que=
ſtionē reſpōderūt: ceſaris. ita oēs vos mi
hi reſpondere poteſtis. di. mortis. de qua
imagine ſcribit Hiere.ij. Traduxit nos ꝑ
deſertū. per terrā inhabitabilē et inuiam.
per terrā ſitis: et imaginē mortis. Et cau=
ſa/quare mihi ſic reſpondere poteſtis: eſt.
Nā ſm̄ ꝙ dicit Alanus in li. ſuo de ſigni=
ficationibus vocabuloꝝ: imago eſt ſimili=
tudo ſiue ſpecies ducens nos in cognitio
nē imaginati. Ideo dicit quidā doctor: il=
lud quod ducit nos in cognitionē alicui⁹
rei: imago vel ſpecies noīat. Mō dñi ita
eſt ꝙ iſta imago ducit nos ī cognitionem
mortis: qđ cōtēplor hoc mō. Quid per vir
ginē niſi mors deſignatur? q2 ſicut virgo ſi
ꝓprie virgo eſt: eſt incorrupta mēte ⁊ cor=
pore: ita ⁊ mors incorrupta eſt: q2 nec pre
ce: nec minis: nec donis: nec verbis: nec q̄
buſcū9 alijs corrūpi pōt: qui ſuū effectū
adimpleat. Quid ꝑ hoc ꝙ eſt facie velata:
niſi mors: q2 ſicut qui facie velatus eſt: ne
minē videt: neminē accipit inter ꝑſonas:
neſcit diſtinguere: ita ⁊ mors. Quid ꝑ hoc
ꝙ eſt abſinthio coronata niſi mors. Nam
ſicut abſinthiū eſt herba amariſſima: ita
et mors. Eccl'i.xlj. O mors ꝙ amara ē me
moria tua. Quid per hoc ꝙ eſt papauere
ſceptrata niſi mors? q2 ſicut papauer dor=
mitionē/obliuionē/et ſomnolentiam cau
ſat: ita et mors. vñ pſ̄.xxx. Obliuioni da=
tus ſum tāꝙ mortuus. Quid per iuuenē
ſpeculum in manu tenētē: niſi pulchritu=
do/fortitudo/et iuuētus hoīm hui⁹ mun
di? que per mortē oīa terminātur: ⁊ in ni=
hilū rediguntur. Sed oīa tanꝙ vana per
mortē trāſeūt. ideo recte dr̄ in metro ſuo.
Eſt cōe mori ⁊c̄. De iſto iuuene ſcribit Ia
co.j. Cōparabitur viro cōſiderāti vultum
natiuitatis ſue in ſpeculo. cōſiderauit em̄
ſe: et abijt.ſ. per mortē: et ſtatim oblit⁹ eſt
qualis fuerit. Quid ꝑ militē ſup equū ar=
matū: niſi principes reges fortes et dños
mundi huius potētes. qui lȝ ſint fortes ⁊
potētes: tñ eoꝝ poteſtas/fortitudo/⁊ do=
minatio ꝑ mortē (que eſt fortior) oīa ter=
minātur. vnde de poteſtate mortis loqui
tur Iob in.c.xlj. Non eſt ſuper terrā pote
ſtas que cōparet ei. Vel per militē ſuper
equū armatū pōt intelligi ferocitas mor=
tis que eſt ita valens: ita fortis: ita arma
ta: ita munita ꝙ a nemine pōt ſuperari.
vñ Apoca.vj. Et ecce equus pallidus: ⁊ q̄
ſedebat ſuper eū/nomē illi mors. Quid ꝑ
ſenē ſuper baculū curuatū: niſi hoīes qui
diu in hoc mundo vixerunt: qui ſunt diui
tes abundantes: et in ocio: et in mūdi de
lectationibus perſeuerantes: quorum di=
uitie delectationes et honores per mortē
terminantur. ideo recte dicitur in ſuo me
tro. Eſt noſtre ſortis ⁊c̄. Huic ſeni dicitur
Eccl'i.xiiij. Memor eſto qm̄ mors nō tar=
dat. Dico adhuc ꝙ iſta imago erat valde
terribilis. Nam finis omnium terribiliū
mors. pħs.iij. Ethic̄. Sed dixi vltimo ꝙ
iſta imago raro aut nunꝙ viſa fuit: nō ꝙ
homines mundi non potuerint ipſam vi
dere: ſed quia nolunt et noluerunt ipſam
videre. vnde de eis loquitur Eſa. in.c.vj.
Exceca cor populi huius: et aures ei⁹ ag=
graua: et oculos ei⁹ claude: ne forte vide=
at oculis ſuis: et auribus ſuis audiat: et
corde ſuo intelligat: et conuertatur et ſa=
nem eum. Ecce ergo quomodo per ſupra=

dictam imaginem venimus in cognitio=
nem mortis. Ideo ſi de ea fiat queſtio que
eſt et in principio. Cuius eſt imago hec et
ſuperſcriptio? Reſpōderi poteſt mortis.
Et quantum conſiderare poſſum: in ſcri=
ptura ſacra duplex imago mortꝭ reperit.

Prima eſt mortis communis ⁊ naturalis
quam ſemper debemus pertimeſcere.
Secunda eſt mortis gratie diuinalis quā
anime noſtre debemus imprimere.

¶ Dico primo ꝙ ꝑma imago mortis que
reperitur in ſcriptura: eſt mortis commu=
nis et naturalis: quam ſemper debemus
pertimeſcere. Et hoc ſcȝ ſemper de ea me=
morando: quoniam. ſcilȝ per memoriā hu
ius imaginis ſiue mortis

Mundus vituperatur.
Homo humiliatur.
Peccatum vitatur.

¶ Dico primo ꝙ propter memoriam mor
tis mundus contemnitur. Nam mundus
tranſit et concupiſcentia eius. j. Iohā.ij.
Et morte omnis mundi delectatio termi=
natur. In cuius figuram legimus ꝙ ſaul
fuit ſpoliatus in ramech/que viſio mor=
tis interpretatur. Nos em̄ velociter pro=
peramus ad mortem vbi vita et omnibus
mundi delectationibus priuamur. Vnde
Auguſtinus ſuper illo verbo. Dies mei ſi=
cut vmbra declinauerūt. dicit ſic. Vita pre
ſens nihil aliud eſt ꝙ currere ad mortem.
Per oppoſitum autem homines laborāt
vt diu viuant: et ne perueniant ad termi=
num vie. vnde ſm̄ Auguſtinum/ſtudioꝝ
ſunt valde contraria. Ambulare enim vo
lunt: et ad terminum peruenire nolunt.
contra quos loquitur Tullius in libro de
ſenectute dicēs. Tanta eſt in hominibus
ſtulticia/inconſtantia/at9 peruerſitas:
vt ſenectutem per quam morti appropin
quant: vt adipiſcantur orant: et tandem
adepti a morte ſe excuſant. Ideo dicit ſe=
neca. Omnes dies noſtri velut vltimi cō=
putandi ſunt. nulli enim mors pepercit:
nec alicui non moriendi conceſſit priuile
gium. hec Seneca. Oēs igitur morimur:
et quaſi aqua dilabimur in terram. ij. Re=
gum. xiiij. Et morte de nobis cauſatur ꝑ=
petua obliuio. vnde legitur de Secundo
philoſopho/ꝙ cum ab eo quereretur que
eſſet propria conditio mortis: ipe ſcripſit
in pergameno duplex/o o/et in medio di=
miſit ſpacium vacuum. Cum9 alij non in
telligerēt: vnus ex eius diſcipulis ſcripſit
infra illud ſpacium. bliui: et ſic ex litteris
magiſtri ⁊ diſcipuli habita fuit hec dictio
obliuio. Sic et recte nos facimus duos
circulos.

Primum quando caro de terra egreditur
et in terram regreditur.
Secundum dum naſcimur ad eccleſiā du
cimur vt baptizaremur: et ibidem redu=
cimur vt ſepeliamur.

Et de iſtis circulis factis: ſtatim eſt obli=
uio. ſcribi poteſt ſuper tumulū cuiuſcū9
ſiue diuitis: ſiue pauperis: ſiue nobilis: ſi
ue ignobilis. Nam per mortem oēs equā
tur. Vnde legitur de diogene ꝙ quadam
vice ſtetit in carnali pleno oſſib⁹ mortuo=
rum: et vertebat oſſa hincinde. Quē cum
alexāder reſpexiſſet: dixit ei. Quid facis?
Ille reſpondit. Non poſſum inuenire qđ
volo. putabam inuenire differentiam in=
ter oſſa nobilium/diuitum/pauperum/⁊
non reperio: quia mors omnes equauit.
Quod quidem de ipſo alexandro verifica
tum eſt: qui dum viueret preeminebat ce=
teris. mortuus aūt vilior factus eſt alijs.
Vnde legitur ꝙ cum in die ſepulture ei⁹/
cum fieret ei ſepulcrum aureum: conuene
runt plures ſapientes ⁊ philoſophi inter
quos erāt quin9: quorum quilibet dixit
verbum breue et notabile. Primus dixit.
heri alexander multos a morte potuit li=
berare: hodie non poteſt ipſius mortis ia
cula euadere. Secundus dixit. heri alexā=
der duxit exercitum: hodie ab ipſis duci=
tur ad ſepulcrum. Tertius dixit. heri ale=
xāder premebat terrā: hodie premitur ab
ea. Quartus dixit. heri alexandrū omnes
timebant: hodie omnes vilem eum repu=
tant. Quintus dixit. heri alexander mul=
tos habuit minores: hodie oēs ſunt eo
maiores. Ecce igitur q̄ quantūcū9 ſit ma
gnus: ſi imaginē mortis naturalis intue=
tur: et ſic ſe moriturum conſiderat: nonne
iudicabit mundum contemnendum eſſe?
Certe ſic. quia ſic tranſit mundus et con=
cupiſcentia eius. j. Ioh.ij.

¶ Dixi ſecūdo ꝙ propter memoriam ima=
ginis mortis naturalis/homo humiliat.
vnde antiqui volētes ſe humiliare pone=
bant cinerem ſuper capita in memoriam
imaginis mortis ⁊c̄. Explicit.

¶ Dominica in. lxx. Redde illis merce-
dem. Matth.xx.
¶ Dominica.ix.poſt trinitatē. Redde ra-
tionē. Luce.xvj.
¶ Dominica.xxij.poſt trinitatem. Redde
qđ debes. Matth.xvij.
¶ Dominica.xxiij.poſt feſtū trini-
tatis. Sermo.v.

Eddite que ſūt
dei deo. matth. xxij. Juxta
ſcripture veritatē/pono ta
lem ꝓpoſitionē. Tres ſunt
ſtatus hoīm qui tenentur
aliquid reddere.
Primo ille qui eſt pro debitis obligatus
ſuo creditori.
Scđo ille qui eſt procurator deputatus
ſuo principi et domino.
Tertio filius patri qui genuit eū reueren
tiam et honorem.
¶ Prima clauſula ſic declarat̄. Scđm do
ctores/ita eſt graue peccatū aliena inui-
to dño retinere. ſicut vi rapere. Nā ⁊ vio-
lentus detentor impediens poſſeſſorē ab
vſu rei ſue: eſt ſicut nouiter (al's violen-
ter) rapiēs. ſed cōſtat ꝙ nouiter (al's vio
lenter) rapere eſt pctm̄ mortale. ḡ et deti
nere. Jdeo habet̄. xiiij.q.vj.⁊ ex̄ de regu.
iuris in.vj.⁊ ſunt ꝟba Aug. Nō dimittit̄
pctm̄ niſi reſtituat̄ ablatū. ergo debitor
tenet̄ reddere qđ dʒ creditori. hoc pʒ ꝑ exē
plū. iiij. Reg. iiij. vbi legit̄ ꝙ q̄dā mulier
vxor abdie ꝓphe clamauit ad heliſeū di.
Uir meꝰ mortuꝰ eſt. ⁊ erat debitꝫ obligatꝰ
⁊ ecce creditor venit vt tollat duos filios
meos ad ſeruiēdū ſibi. Rn̄dit heliſeꝰ. q̄d
hēs in domo tua? Et illa. non habeo niſi
parū olei quo vngar. q̄ ait. Pete mutuo
vaſa vacua non pauca ⁊ clauſo oſtio cum
filijs tuis mitte in oīa vaſa. dūcꝫ infun-
deret mulier creſcebat oleum: ⁊ impletis
vaſis ſtetit et creſcere ceſſauit. Qđ cū ac-
cepiſſet heliſeꝰ ait ad eam. Uade vende
oleum et redde creditori tuo. tu autem et
filij tui viuite de reliquo. Apparet igitur
prima clauſula fore vera.
¶ Secunda clauſula ſic declarat̄. Quili-
bet quantū pōt debet bonā famā ſuā cō-
ſeruare. q: dicit̄. xij.q.j.c.nolo. Qui confi
dens cōſcientie negligit famā ſuā: crude-
lis eſt. Sed ille qui eſt ꝓcurator conſtitu
tus per dñm ſuū; ſi non pōt reddere bo-
num cōpotum de ꝓcuratione: diffamat̄
infidelitate: et pōt reprehēdi ꝙ nō fuit le
galis: ⁊ per ꝯſequēs de cetero non debet
inſtitui: nec meret̄ procurator eſſe: q: reci
tatur. iij.q.vij.cap.j. Jnfamis nō poteſt
eſſe ꝓcurator. ideo quilibet ꝓcurator dʒ
dño ſuo reddere bonū compotū. De h̄ ha
bemꝰ exēplū Luc. xvj. Ubi legit̄ ꝙ erat
quidā homo diues qui habebat villicum
et q: audierat ꝙ quaſi oīa ipſius diſſipaſ
ſet: iō vocauit illū: ⁊ dixit illi. Quid hoc
audio de te? redde rationem villicatiōis
tue. Quid audiens villicus intra ſe dice-
bat. Quod faciā q: dominꝰ meus aufert
a me villicationem. ⁊ quia male procura
uerat: ideo ait illi dominus. Jam em̄ nō
poteris ampliꝰ villicare. Apparet igitur
ſecunda clauſula.
¶ Tertia clauſula ſic declarat̄. Quilibet
tenet̄ reddere illđ ad qđ per ꝓceptū diui
nū obligat̄. q: đr Mat. xix. Si vis ad vi-
tam ingredi ſerua mādata. ſed ad hono-
randū parētes ꝑ ꝓceptū diuinum obliga
mur: cū dixit Exod. xx. Honora patrē tuū
et matrē tuā: vt ſis longeuꝰ ſuꝑ terrā. Et
ſequit̄ cap̄. ſeq. Qui maledixerit pr̄i ſuo
vel matri morte moriat̄. Et tn̄ ī nullo alio
ꝓcepto inuenit̄ iſta ꝓmiſſio vel cōmina-
tio. ꝑ qđ datur intelligi quātū placet deo
cū parētes honoramꝰ: et quātū diſplicet
qn̄ inhonorant̄. Apparet ḡ ꝙ filiꝰ tenet̄
pr̄i reddere reuerentiā et honorem. Et de
hoc ſcribebat beatꝰ Paulꝰ timotheo ſuo
diſcipulo di. j. ad Timoth. v. Si q̄ aūt vi-
dua filios aut nepotes hʒ: diſcat primuʒ
domū ſuā regere ⁊ mutuā vicem reddere
parētibus. hoc enim acceptuʒ eſt coram
deo. Apparet ergo tertia clauſula. et per
conſequens tota regula preallegata.
Modo predicta noſtro ꝓpoſito applicā-
do. Dico ꝙ deus
Eſt creditor noſter cui tenemur ⁊ ſumus
obligati.
Eſt princeps noſter ⁊ nos ſui procurato-
res ⁊ deputati.
Eſt etiā pater noſter a quo per gratiā ſu-
mus generati.
¶ Primo dixi ꝙ deus eſt noſter creditor:
cui multum obligamur. Et hoc propter
tria. ſcilʒ
Ratione debiti.
Ratione beneficij.
Ratione ſupplicij.

¶ Primo quidē rōne debiti. oēs em̄ cōtra
ipm̄ deliquimꝰ: ⁊ iō oēs ei ꝓ offenſa emē
dā debemus. Exēplū huiꝰ habemus. j. Re
gū. vj. c. Dictū eſt philiſteis q̄ arcā dñi te-
nuerūt iniuſte: ⁊ ideo a deo diuerſimode
afflicti fuerūt. Qđ debetis ei reddite pro
pctō: et tunc curabimini. Jſtud debitū eſt
pnīa: quā debemus aſſumere. ⁊ debemus
dolere: ac lachrymas amare cōpūctionis
effundere. q: pctm̄ facimus ante ocl'os iu
dicis cūcta cernētis. vt innuit Boe. ī fine
vlti. de cōſol'. phie. Et q: tātū ac talē dñm
offendimꝰ et grauamus ⁊c. Legit̄ de octa
uiano imperatore romanoꝝ: ꝙ inſtigante
vxore: et quodā alio accuſante: occidit de
ſuis quendā militē fideliſſimū: quē crede
bat vxor culpabilem eſſe. Qui poſtea reco
gnoſcēs et inueniens ꝙ iniuſte eū occidiſ
ſet: intātū doluit ꝙ ipſam vxorē: quā mul
tū amabat: ignibus cōcremauit. et ſeipm̄
in manibus vxoris militis occiſi/punien-
dū tradidit. et datione quattuor caſtrorū
de manu femine ſe redemit. Si ḡ iſte pro
morte ⁊ offenſione ſerui ſui tantū doluit:
et talē ſatiſfactionem fecit: quāto magis
nos debemus dolere de pctīs: qui peccā-
do deū: qui nos creauit ⁊ iudicabit: offen
dimus ⁊ grauamus? Jdeo dicit̄ Biere. ij.
Scito et vide q: malum et amarū eſt reli-
quiſſe te dñm deū tuū. ſ. per pctm̄. ¶ Se-
cūdo dixi ꝙ nos obligamur deo rōne bn̄-
ficij. Recepimꝰ em̄ a deo bona gratie. na-
ture. et fortune. dilata. ꝓ quibus oībꝰ me
rito ei ſeruire debemus. Luc. xvij. Cū fece
ritis oīa que precepta ſunt vobis: dicite.
ſerui inutiles ſumus: qđ debuimus face-
re: fecimus. ¶ Tertio obligamur deo rōne
ſue paſſionis/⁊ ſupplicij/qđ ſuſtinuit pro
nobis. Jſta cogitabat btūs Augu. qui di
cebat. Creauit me cum nō eram: recreauit
me cum perierā. ad mortales deſcendit: ⁊
mortē ꝑtulit: ⁊ ſic a morte me redemit. q̄d
ergo retribuā pro omnibus que retribuit
mihi? hec ille. Propter iſta que pro nobis
ꝑtulit: valde ſibi obligamur. Unde ille do
ctor Hugo in lib. de arra anime/loquens
anime ſue ita dicēs. Magno debito obli-
gata es anima mea. multum accepiſti ⁊ ni
hil a te habuiſti: et pro his omnibus non
habes quid deo tuo tribuas: niſi tm̄ vt eū
diligas. hec ille. Apparet ergo quō deꝰ eſt
noſter creditor: et nos ſibi obligamur.
B ¶ Dixi ſecūdo ꝓncipaliter/ꝙ nos ſumus
procuratores a deo deputati: dicente no-
bis illud quod ſcribitur Luc. xix. Negocia
mini dum venio. vnde de tribus nos inſti
tuit procuratores. ſcilʒ
Preſentis tēporis: vt bene expendatur.
Diuitiarum: vt bene diſpenſentur.
Anime noſtre vt in ſanctitate cōſeruet̄.
¶ Primo commiſit nobis tempus p̄ſens
⁊c. vnde Bernar. Nihil precioſius tempo
re: ſed heu hodie nihil vilius reputatur. ſi
enim diabolus vnam horam poſſet habe
re: cum illa gehennam euaderet: et gloriā
acquireret. hec ille. Sed de tempore ma-
lam rationem reddent ocioſi: quia ipſum
tempus negligenter expēdunt. vnde Ber
nar. Omne tempus nobis impenſum: re-
quiretur a nobis qualiter fuerit expēſuʒ.
hec ille. Jdeo illi qui tempus vite preſen
tis in delitijs et terrenis expendunt: non
curātes de celeſtibus: accidet eis ſicut cui
dam philoſopho de quo narrat Ualerius
lib. viij. ꝙ cum marcellus princeps roma
nus cepiſſet macedones ⁊ ſyracuſanos: ⁊
mandaſſet ſuis vt eis parcerent. quidam
miles cauſa predandi in domum cuiuſdā
philoſophi/Archimedis ſcilʒ. irrupit. et
philoſophus exiſtēs domi/dum animo et
oculis in terra fixis: ſcriberet in puluere.
miles ille tenens gladium euaginatū ſu-
per caput eius: quiſnā eſſet interrogauit.
Qui ꝓpter nimiam cupiditatem inueniē
di quod querebat: nomen ſuum indicare
nō valens: noli (inquit) iſtud diſturbare.
qui mox ab eo decapitatus/ſanguine ſuo
lineamēta que faciebat: deſtruxit. Sic de
multis hominibus totum tēpus vite pre
ſentis in terrenis occupantibus accidit.
Nam ſi inſpicias eorum occupationes: vi
debis ꝙ nō ſunt niſi quedam protractio-
nes in puluere. Quid enim aliud eſt edifi
care et plantare: niſi quaſdam figuras in
terra protrahere. Sed cū ſunt in terrenis
ita occupati et intenti: non aduertūt gla
dium diuine iuſticie ſuper eorum capita:
donec gladio mortis feriuntur: et poſtea
gladio eterne damnationis. Et ſic tales
de tempore eis commiſſo nō poſſunt red-
dere bonum compotum.
¶ Secundo vobis commiſit diuitias ⁊ bo
na temporalia: vt pauperibus et indigen
tibus diſtribuatis. Unde Bernar. Diſpē-
ſatores diuitiarum vos eſſe voluit nō do
minos, et iō cui voluerit dat eas: et a quo

vult tollit. Unde ſi bene diſpenſatis vr̄as diuitias: in futuro deus dabit vobis ſuā gloriam. quia vt dicit Greg. quod paupe ri datur: nō eſt datum: ſed mutuatum. Er go frange eſurienti panem tuum: et ege nos vagoſq̧ induc in domum tuam: cum videris nudum operi eū. Eſaie. lviij. Sed de diuitijs malam rationem reddent aua ri: qui pauperibus dare noluerunt. vnde dicet eis chriſtus in iudicio illud qđ ſcri bitur Matth. xxv. Eſuriui ⁊ non dediſtis mihi manducare ⁊c̄.

¶ Tertio commiſit nobis animā: vt a pec cato ſeruetur. quia dicit Eccli. xvij. Deus creauit hominem: et ſm̄ imaginem ſuam fecit illum. Ideo debemus aīam noſtram charam habere et honorare. Si enim ho noramus imaginem dei pictā: multo for tius debemus honorare imaginem eius in anima noſtra. Sed de anima malā ra tionem reddent ſuperbi ⁊ peccatores: qui in anima poſuerunt imaginem peccati: qꝛ immediate cum homo cadit in peccatum in aīa ſua imago pctī vel diaboli imprimi tur. Ita dicit Anſelmus in oratione beati iohannis baptiſte. Reformaſti in me dn̄e imaginem amabilē tuam: ego ſuperindu ri odibilem imaginem. Heu heu cuius ſic horreo nomen: cur non odiui imitationē? hec ille. Unde talibus accidet in die iudi cij ſicut Homero philoſopho/de quo legi tur/ꝙ dum quādam queſtionem ſibi pro poſitā explicare non poſſet: et de hoc mul tum derideretur: quia erat vir magni in genij: ex verecundia toxicato iaculo per foſſus: ſeipſum interfecit. Sic erit de pec catoribus cum chriſtus in die iudicij vide bit in anima peccatoris imaginem ſuam peccato deturpatam: eum coram angelis et toto mundo interrogabit. Cuiꝰ eſt ima go hec et ſuperſcriptio? Matth. xxij. Iſta imago non eſt mea. Iſtam imaginem ego non feci. Tunc credo ꝙ ſubiunget: qđ ſcri bitur Mat. xxv. Amen dico vobis: neſcio vos. Et ſubiunget contra tales falſos pro curatores/illā iuſtam ſentētiā Mat. xxv. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū.

¶ Dixi tertio principaliter/ꝙ ipſe eſt pa ter honorabilis: et nos filij eius: ⁊ hoc tri pliciter.

E

Ratione creationis.
Ratione adoptionis.
Ratione imitationis.

¶ Primo nos ſumꝰ filij dei creatione. Deu tero. xxxij. Nunquid non ipſe eſt pater tu us qui poſſedit te: et fecit et creauit te? Et quis hoc ſit bonum: non tamen magnū: quia ſic iudei et ſaraceni ⁊ alij dicuntur fi lij dei. ¶ Secūdo eſt pater noſter adoptio ne. Gala. iiij. Miſit deus filium ſuum fa ctum ex muliere: factū ſub lege: vt eos qui ſub lege erant: redimeret. vt adoptionem filiorum reciperemus. In quo oſtenditur ꝙ ipſe nos redemit ⁊ adoptauit. ⁊ hoc eſt maius: quia ſic ſoli chriſtiani dicuntur fi lij dei. Joh. j. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri: his qui credunt in nomine eius.

¶ Tertio eſt pater et nos filij imitatione: quia ſicut dicit Augu. Cuius opera facis: eius filius appellaris. Et hoc eſt maximū quia alie filiationes ſine iſta parū valent. Ideo dicebat chriſtus Joh. viij. cap. Si filij abrae eſtis: opera abrae facite. Ergo eſtote imitatores dei ſicut filij chariſſimi. dicit apoſtolus ad Epheſ. vj. quia lauda bile et honorabile eſt in filio bonam pro prietatem patris effigiare. Et quia ꝓprie tas dei eſt miſereri: qui vocatur pater mi ſericordiarum/et deus totius conſolatio nis. ideo debemus eum imitari. Luce. vj. Eſtote miſericordes ſicut pater veſter mi ſericors eſt. Ex antedictis igitur. ſ. ex ma iori ⁊ minori concludatur ſic thema. ergo reddite que ſunt dei deo. que ſunt verba thematis preaſſumpti. In quibus verbis duo nobis oſtendit euangeliſta.

Primo ꝙ debemus ſtatim relinquere que poſſidemus iniuſte: qꝛ reddite.
Scđo ꝙ debemus deo ſeruire ⁊ ipſum ve nerari debite: qꝛ dicit: q̄ ſunt dei deo.

¶ Dixi primo ⁊c̄. Pro huius cōcordantia accedat illud apoſtoli ad Rom̄. xiij. Red dite omnibus debita. Et ſequitur. Nemi ni quicq̄ debeatis: niſi vt inuicē diligatis.

¶ Dixi ſecūdo ꝙ debemus ⁊c̄. Pro huius concordātia accedat illud Eccli. xxxv. Bo no animo gloriam redde deo: et non mi nuas primitias manuum tuarum. Omīa iſta ſatis patent in euangelio hodierno. Dicas euangelium. et fac finem. Amen. Deo gratias.

¶ Dominica. xxiiij. poſt feſtum trinitatis. Sermo. I.

AMbuletis deo digne per oīa placētes. ad Coloſ. j. et in epiſtola ho dierna ſcribitur p̄ſens the ma. Pro thematis euiden tia formatur talis conſequentia.

Tota vita noſtra eſt quedam expeditio ad ambulandum.
Uia huius vite facilis eſt ad errandum.
Ergo ambulemus placentes deo ad bene operandum.

Conſequētia ꝓ tāto ꝓbatur. Si tenorē ⁊ ſnīam doctoꝝ ↄſidero: reperio ꝙ deꝰ fecit res ꝑfectas in ſua ſpecie qualibet. Sꝫ pre oībꝰ fecit hoīem ꝑfectiorē. ⁊ cauſa eſt. Nā dicit phs ꝙ ꝑfectio rerū ↄſiſtit ī opatiōe Nūc aūt ꝑfectior eſt opatio hoīs q̄ aliarū rerū. vn̄ operatio hoīs eſt contemplari ſu periora: ⁊ nō alterius rei corporalis. vnde Ouid. in. j. metamor. Pronaq̧ cū ſpectēt aīalia cetera terram: Os homini ſublime dedit: celumq̧ videre Juſſit: ⁊ erectos ad ſidera tollere vultus. vn̄ glo. ſuꝑ illo verbo Gen̄. ij. Inſpirauit in faciē eius ſpiraculū vite. dicit ſic. Totū quidē corpus anima uit: ſꝫ hec pars ſenſibus ornata eſt ad in tuendū ſuperiora: ꝑ que rationali aīe na turaliter inditum eſt vt ſapiat que ſurſum ſunt. Si ergo deus fecit res perfectas: et hoc ꝓpter ſuas operationes: ⁊ hoīem fe cit magis perfectū. ſequitur ergo ꝙ homi ni naturaliter inditū eſt ꝙ operet̄. iđ ſcri bitur Gen̄. ij. Tulit dn̄s deus hoīem: ⁊ po ſuit eū in paradiſum voluptatis vt opera ret̄. Modo dn̄i ita eſt/ꝙ bona opatio ho minis non poteſt fieri niſi in iſta vita pre ſenti. vn̄ dicit ſaluator Johā. in. c. ix. Me oportet operari opera eius q̄ miſit me do nec dies eſt. Uenit nox quando nemo po teſt operari. Per diem intelligit̄ vita pre ſens. Per noctem iudicium ſequēs. vnde dicit ſic Chryſ. ſuper predicto verbo. Nox dicta eſt ſm̄ illud (Mat. xxv.) Eijcite eū in tenebras exteriores. ibi ergo erit nox: vbi nemo poteſt operari: ſꝫ recipere quod operatus eſt. Cū viuis fac quicquid ope ratus es: vltra enim nec fides: nec labor: nec pnīa. hec Chryſ. Iđ apl's cōſulens oī bus nobis ꝙ opemur in vita iſta: ad Ga la. vj. dicit ſic. Bonum facientes nō deficia mus: tpe eīm ſuo metemus nō deficiētes. Ergo dum tēpus habemus operemur bo nū. Si ergo naturale eſt hoī operari: ⁊ to ta ſua vita ſit expeditio ad ambulādū: er go ꝑ bona opera deo grata debemꝰ ambu lare. qđ eſt ꝓbatio cōſequētie. vn̄ dicit no bis xp̄s Joh. xij. Ambulate dū lucē habe tis vt nō vos tenebre cōprehēdāt. vn̄ ſm̄ Chryſ. per lucē intelligitur tēpus preſen tis vite. Sꝫ dixi in prima parte antecedē tis: ꝙ tota nr̄a vita ⁊c̄. apl's ad Heb. xiij. dicit nobis ſic. Nō habemꝰ hic manētem ciuitatē: ſed futurā inquirimus. i. ad futu rā tēdimus. i. ad ciuitatē celeſtē. Sꝫ dico ꝙ iſtud itinerare eſt expeditū. Rō eſt. to tū deſideriū viatoris eſt ꝙ cōſequatur ter minū vie: maxime ſi nunq̄ cor ſuū pōt q̄e tari niſi vſq̧ quo ſit in via. Certe tūc talis expediet iter ſuū. Mō ita eſt ſm̄ ꝙ dicit apl's in verbis premiſſis. nos ſumꝰ viato res ad ciuitatē celeſtē. et hic ſumꝰ peregri ni ⁊ extranei. Dū ſumꝰ in hoc corpore pere grinamur a dn̄o. ij. Cor. v. vn̄ Aug. j. con feſſionū. Feciſti nos dn̄e ad te: ⁊ inquietū eſt cor noſtrū donec q̄eſcat in te. Nec ergo mirū ſi expedite et cū deſiderio ꝓſeq̄mur iter noſtrū. Et certe ↄtēplor ꝙ expedite ⁊ cū deſiderio debemꝰ iter nr̄m proſequi: vt perueniamus ad patriā: ꝓpter quattuor.

Primo qꝛ hic ī magnis ꝑiculis verſamur.
Scđo qꝛ ad magnū honorē inuitamur.
Tertio qꝛ per lōgū tempus expectamur.
Quarto quia ſi tardauerimus: ne foris ex cludamur.

¶ Dico p̄mo ꝙ debemꝰ expedire iter nr̄m ad patriā: qꝛ hic ī magnis periculis ſumꝰ poſiti. Nā in iſta vita p̄nti/īter inimicos nr̄os/mūdū/carnē/⁊ diabolū: q̄ nos cōti nue ſubuertūt ⁊ ad peccādū ꝓuocāt: ⁊ ter ribil'r ꝓſequunt̄. vn̄ dicit cuilibet nr̄m ꝓ pheta Ezech. ij. Subuerſores ſunt tecū: ⁊ cū ſcorpionibꝰ habitas. Ad iſtud ꝓpoſitū loquit̄ Sene. ī epl'a ad lucillū ſic di. Pro pera lucille chariſſime ⁊ cogita quātū adi turus celeſtiꝰ al's celeriꝰ fuiſſes: ſi a tergo hoſtis inſtaret: ſi equitē aduētare ſuſpica res: ac fugientiū primo veſtigia ſic homo primeretur. accelera ergo euadere ⁊ ꝑduc te in tutū. hec Seneca.

¶ Dico ſcđo ꝙ debemꝰ expedire iter nr̄m ⁊ cū deſiderio ire ad patriā: qꝛ ad magnū hono. ⁊c̄. Et certe īuitamur ad magnū ho norē. ſ. ad regnū celeſte hereditādū ⁊ poſ ſidendū. vn̄ Mat. xxv. Uenite bn̄dicti pa tris mei poſſidete paratū vobis regnum.

Vñ Bernar. in ſuis meditationib⁹ cōtra il-
los qui nō curant ire ad iſtū honorē: ſic di-
cit. Que nos angit inſania vitiorum ſitire
abſinthiū huius mundi: ſequi naufragiū
vite labētis: pati vim fortiū: impie tyrāni-
dis ferre dominiū: ⁊ non magis conari in
ſctōꝝ felicitatē: ac angeloꝝ ſocietatē: vbi
videbimus gloriā/decorem ſctōꝝ/ſplēdo-
rē/et regie poteſtatis honorē. hec Bern̄.
¶ Dixi tertio ꝙ debemus expedire iter no-
ſtrū: et cū deſiderio ire ad patriā: q̄ꝛ per lō-
gū tēpus ⁊c̄. Nā deus cū angelis ſuis ex-
pectat nos ab origine mūdi: et oēs ſancti
cū magno deſiderio expectant nos: q̄ꝛ eo-
rum gloria differtur quātū ad corpus. vn-
de Bern̄. in ſermone de vigilia natalis do-
mini. O ſi cognoſceremus quō aduētum
nr̄m expectāt: quantū deſiderāt: ꝙ ſollici-
te querūt: ꝙ libenter audiūt rumores de
nobis. Feſtinemus (obſecro) dilectiſſimi
feſtinemus: tota nos multitudo curie ce-
leſtis expectat. Exultare fecimus angelos
qn̄ cōuerſi ſumus ad pn̄iam. ꝑficiſcamur
et feſtinemus ad eos venire et cōplere de
nobis eorum leticiam. hec Bernar.
¶ Dico quarto ꝙ debem⁹ expedire iter no-
ſtrū ⁊c̄. q̄ꝛ ſi nos tardamus ⁊c̄. Nā quādo
finietur preſens vita: ſi nō cōpleſti ꝓpter
tuam pigritiam iter tuum: certe nunꝙ ci-
uitatem intrabis. pōs per quem intratur
ad ciuitatem. ſ. mīa vel penitētia erit ſub-
tractus. ⁊ ſic extra ciuitatem eris eiectus.
ideo ſcribitur Mat. xxv. de animab⁹ ſan-
ctis que cum deſiderio expediunt iter ſuū
et terminum conſequūtur. Media nocte
clamor fact⁹ eſt: ecce ſponſus venit. ⁊ que
parate erant: intrauerunt cum eo ad nu-
ptias ⁊ clauſa eſt ianua. Unde Bernar. ſu-
per predicto verbo. O ſi poſſet palatū cor-
dis ſapere: quātum admirationis habet.
Ecce ſponſus venit. quantum dulcedinis
ꝙ intrauerunt cum eo ad nuptias. quan-
tum amaritudinis: quia clauſa eſt ianua.
hec Bernar. Conſulo ergo ꝙ feſtinetis: et
in itinere non tardetis: ne a ciuitate quā
inquirimus excludamur. Nam cum intra-
uerit paterfamilias et clauſerit oſtiū: inci-
pietis foris ſtare, Luc̄. xiij. Ecce quomodo
ꝓpter quattuor rationes feſtinanter et cū
deſiderio debem⁹ expedire iter noſtrū: vt
perueniamus ad ciuitatem quam inqui-
rimus. ita ꝙ tota vita nr̄a nihil aliud eſt:
nec debet eſſe niſi expeditio ad ambulan-
dum: vt dicit prima pars antecedentis. iō
dicebat Job in cap̄. ix. Dies mei velocio-
res fuerunt curſore.
¶ Sed dixi in ſcd̄a parte antecedentis ꝙ
via huius vite eſt facilis ad errādum. Nā
quando deus creauit hominem: et dedit
ſibi liberum arbitrium: poſuit eum in ca-
pite duarum viarum: vt ambularet. vna
illarum viarum eſt vite. alia mortis. Die-
re. xxj. Ecce ego do coram vobis viam vite
et viam mortis.
Prima eſt mūdana q̄ eſt blāda ⁊ ampla.
Scd̄a eſt celeſtis que eſt ſtricta ⁊ aſpera.
In capite ergo duarū viarum ponit deus
hominem vt ambulet. Sed quid facit mi-
ſer homo videns ꝙ via mūdi eſt ampla et
bene firmata. Itē etiam grata propter de-
lectationes mundi: dimittit viam celeſtē:
et accipit viam mundi: et iſta via ducit eū
ad infernum. vnde ſapiens Prouerb. xvj.
Eſt via que videtur homini recta: ⁊ nouiſ-
ſima eius ducunt ad mortem. De iſta via
loquitur ſaluator Matth. in. c. vij. Lata
eſt porta: et ſpacioſa via eſt que ducit ad
perditionem: et multi ſunt qui intrāt per
eam. De via celeſti loquitur in eodem ca.
Arcta eſt via que ducit ad vitam: et pauci
ſunt qui inueniunt eam. Sed ibidem con-
cluſit nobis ꝙ mundi viam dimittamus
et celeſtem accipiamus quando dixit. In-
trate per anguſtam portā. Ecce ergo quo-
modo noſtra via eſt facilis ad errandum.
Scribitur in libro de donis: ꝙ fuerunt
duo ſocij: vnus ſapiens: et alter non ſapi-
ens. narra ⁊ moraliza ad propoſitum. Pa-
tet ergo ſecunda pars antecedentis decla-
rata ꝙ viā huius vite habemus facilē ad
errandū. ergo videte quomodo caute am-
buletis. ad Ephe. v.
Si ergo tota noſtra vita eſt expeditio ⁊c̄.
Et via huius vite eſt facilis ⁊c̄.
Igitur quilibet ambulet digne ⁊c̄.
Summo corde ſequendo deum.
Igitur ambuletis digne deo ꝑ oīa placē-
tes. Explicit. Deo gratias.

¶ Dominica. xxiiij. poſt feſtū trinitatis. Sermo. ij.

In omni ope bo-
no fructificantes et creſcen-
tes. ad Coloſ. j. cap. Inter
opa hoīm mortaliū viatorū
talis pōt dr̄ia aſſignari. Nā

Primo ſunt quedā opera de quibus nul-
lus fructus percipitur.
Scd̄o ſunt quedam opa de q̄bus fructus
producitur.
Tertio ſunt quedaꝫ opera de quibus fru-
ctus creſcit.
Prima pars.

¶ Prima opera ſunt ⁊c̄.

illa opera ſunt cupidoꝝ: qui in ꝯgregatio-
ne diuitiarū operari cū labore nō ceſſant
ꝓpt̄ amorē eaꝝ: et tn̄ ſcriptū ē. Qui amat
diuitias fructū nō capiet ex eis. Eccl̄s. v.
Qui amat diuitias inordinate: fructū nō
capiet ex eis. Et ſi ſint male ⁊ illicite acq̄-
ſite cum vſuris: cū fraudibus: cū menda-
cijs: atqꝫ periurijs: vl̄ ſi ſint male poſſeſ-
ſe vtpote nō diſtribute pauperib⁹. Huic
alludit illud Sap̄. iij. Uacua eſt ſpes illo-
rū: et labores ſine fructu. Labor hoīm or-
dinat̄ ad aliquē fructū percipiēdū: aliter
labor eſt vacuus ⁊ inutilis. qm̄ illud eſt
opus vanū et vacuū ac inutile: qd̄ nō cō-
ſequitur finē ſuum. Sic moraliter cupidi
hoīes ꝓ diuitijs acquirēdis/ exponūt ſe
laborib⁹ multis in terra: in mari: die: no-
cteqꝫ: ⁊ fructū quaſi nullū recipiunt: de
q̄bus merito dr̄. Labores illorū ſine fru-
ctu. In epl̄a iude maledicent̄ ⁊ in ignem
mittentur. ſicut fuit maledicta ficus in q̄
fructus non dicitur eſſe repertus. Mat.
xxj. Mar. xj. ⁊ Luc̄. xiij. et in ignem mittē-
tur. qm̄ oīs arbor que non facit fructum
excidetur: et in ignem mittetur. Matth.
iij. et. vij. Talis cupidus qui ſine fructu
operat̄: et cum laboribus multis: licet in
vanū: pōt dici arbor illa de qua Dan̄. iiij.
Ecce arbor in medio terre. aſpectus eius
erat vſqꝫ ad terminos vniuerſe terre. Fo-
lia eius pulcherrima ⁊ fruct⁹ eius nimi⁹
et eſca vniuerſoꝝ ī ea. ſubter eā habita-
bant aīalia ⁊ beſtie: et in ramis cōuerſa-
bant̄ volucres celi: ⁊ ex ea veſcebat̄ oīs
caro ⁊c̄. Arbor iſta moraliter eſt hō abun-
dans/cupidus/et auarus in medio terre
ne cupiditatis: cuius aſpectus ad lucrū
extenſus ad varios terminos: nūc in frā-
cia: nūc in anglia: nūc in alemānia: nunc
in italia ⁊c̄. nūc per vſurā: nūc per mercā-
tias indebitas: cū fraudib⁹ vendēdo: emē-
do: mutuando cū ſpe alicuius lucri. Fo-
lia ei⁹ pulcherrima. i. v̄ba polita: pulchra
in apparētia: non tn̄ in exiſtētia: v̄ba deci-
pientia. qm̄ tales pulchre loquūtur: qua-
tenus decipiāt vendētes ſiue emētes lau-
dādo mercācias: et pl⁹ q̄ꝫ valeant. fruct⁹
eius nimi⁹. qm̄ tales abūdant in auro: in
argento: in lapidib⁹ precioſis: in blado:
in vino: ī veſtib⁹: in eq̄s: ī domib⁹: in poſ-
ſeſſionib⁹. fruct⁹ ei⁹ multus et copioſus.
eſca vniuerſoꝝ in ea: qm̄ de multis pecu-
nijs mutuatis veſtiunt̄/ et accōmodant̄.
et veniunt encenia multa de quib⁹ viuūt
licet ſit ſcriptū Luce. vj. Mutuū date ni-
hil inde ſperātes. Subter tales habitāt
beſtie. i. ſimplices et pauperes hoīes de
q̄bus modicū curāt: ſed volucres celi con-
uerſantur in ramis. ſ. hoīes aſtuti: nobi-
les/diuites/potētes: qui ipſum aſſociāt
honorant: ipſuꝫ laudant: ipſi applaudūt
et adulant̄: verūtamē ſimplices paupes
nō audent appropinquare. Sed quid ſe-
quitur? clamat vigil. Uigil iſte creator et
redēptor deus iudex iuſtus: qui ſemꝑ vi-
gilat: ⁊ nunꝙ dormit: clamat ꝑ ſententiā
mortis: et ſubito qn̄ non ſuſpicat̄: qn̄ nō
credit: qn̄ eſt in gaudio: in ꝓſperitate ma-
gna. Ad quos clamat iſte vigil? ad illos
q̄ ſunt cauſa mortis: ad febres: ad antra-
ces: ad egritudines: ad dolores corpora-
les: ſuccidite arborem. i. talem hoīem. Et
tūc prochdolor arbore ſucciſa: fugiūt vo-
lucres/et beſtie: diuites potētes: immo
ſimplices pauperes. oēs general̄r cuiuſ-
cūqꝫ ſtat⁹ ſint: ipm̄ general̄r derelinquūt
germen tn̄ remanet. i. anima miſera q̄ eſt
īmortalis: q̄ alligat̄ in terra infernali vi-
culo eterne dānationis. ¶ Sup quo arti-
culo pōt queri an bona opa in gn̄e ſuo/
facta in pctō mortali ꝓducāt aliquē fru-
ctū facīēti opa illa? Et rn̄det̄ ponēdo. v.
ꝯcluſiones. ¶ Prima ꝯcluſio q̄ꝛ talia opa
vocant̄ opa mortua. nā ſicut ſe hꝫ radix
ad arborē: ita ſe hꝫ gr̄a dei ad hoīem: ſed
ſi radix eſt ſicca ⁊ mortua: quō opa morta-
lia in hoīe a gr̄a trahūt vitā? ſed exiſtēti
ī mortali deficit gr̄a. de iſtis opib⁹ habet̄
Heb. ix. vbi ſic ait apl̄s. Sāguis xp̄i emū-
dauit ꝯſcientiā nr̄aꝫ ab opib⁹ mortꝫ. glo.
a pctīs que ſunt opa mortua. q̄ꝛ ledūt vi-
tā nature: carent vita gr̄e: auferunt vitā
glorie. qm̄ ſcriptū eſt. Stipendia peccati
mors. Rom̄. vj. alibi iſta opa vocant̄ ope-
ra tenebraꝝ. Rom̄. xiij. Abyciam⁹ (inq̄t)
opa tenebrarū. ⁊ in euāgelio vocant̄ opa
mala. Job. iij. Erant em̄ eoꝝ mala opa.

¶ Secũda ꝯcluſio ꝙ opera mortua ꝑ pe⸗
nitentiã reuiuiſcũt. Eſt em̃ de talibꝰ ope⸗
ribꝰ ſicut de herbis et floribus: q̃ flante
vento boreali/eoꝝ viriditas extinguitur
ſed flãte zephiro mediãte rore ſiue humo
re talis viriditas reuiuiſcit. Sed morali⸗
ter viriditas et pulchritudo bonoꝝ ope⸗
rũ flante tentatione langueſcit: et perpe
trato pctõ mortificatur. ſed flante gratia
ſpũſſancti qñ peccator ad penitentiã re⸗
ducitur: illa opa mortificata incipiunt vi
reſcere: per deuotionẽ florere: ⁊ per noua
bona opera fructũ bonũ ꝓducere. ⁊ ſunt
ſicut lignũ qḋ plãtatũ eſt ſecus decurſus
aquarũ: quod fructũ ſuũ dabit in tẽpore
ſuo. in pſ. j. ¶ Tertia ꝯcluſio ꝙ talia opa
nullũ fructũ bonũ producũt meritorium
ad vitã eternã. iſto modo ꝙ ꝑ illa opera
mortua homo non meref gratiã ad meri
tum: nec premiũ ad gloriã. qꝛ ſicut aplꝰs
Galath. v. Neqꝫ circunciſio valet: neqꝫ
preputiũ: ſed fides q̃ per gratiã operaf:
vel per charitatẽ. ¶ Quarta ꝯcluſio quia
talia opera mortua facienti et operanti
ꝓducunt aliquos fructꝰ: licꝫ nõ merito
rios ad vitã eternã. q̃ ſunt. Primꝰ fructꝰ
qm̃ talia opa licꝫ mortua: q̃ ſũt ieiunare:
elemoſynas facere: orare: ꝓuocant ⁊ pro⸗
curant aliquo modo beniuolentiam dei:
quatenꝰ largiaf gratiã ei eundi ⁊ redeun
di. Secũdus fructus: ꝙ deus miſericor⸗
dius ſe hꝫ erga talem ſi dãnetur. Tertius
fructus: ꝙ aĩe ſancte citius orãt pro tali
quatenus ſit leuior pena eiꝰ. Quartꝰ fru⸗
ctus: ꝙ talis operans talia opera acq̃ret
aliquẽ fructum tẽporalem. ¶ Quinta cõ
cluſio ꝙ nemo: etiã ſi ſcit ſe eſſe peccato⸗
rem: debet ceſſare a bono ope: nec ſe de⸗
ſperare a dei clemẽtia: ſed ſemꝑ cum bo⸗
nis operibus orare dñm deum ⁊c.

Secũda pars.

¶ Secundus articulus

qm̃ ſunt opera bona de quibꝰ fructus ꝓ⸗
ducif: ⁊ vocanf opa bona. et ad h̾ cõcur⸗
rũt q̃ttuor: q̃tenus fructificẽt: ⁊ fructũ ꝓ⸗
ducãt: q̃ in arboribꝰ fructiferis cõiter re⸗
(quirũtur. ſcꝫ
Firma plantatio.
Humida irrigatio.
Mortificatio.
Ramorum preciſio.

¶ Primũ firma plãtatio in firma radice:
que radix eſt charitas vno modo. In cha
ritate radicati ⁊ firmati ⁊ fundati. Ephe.
iij. Charitas eſt radix oĩm bonoꝝ operũ:
et cupiditas radix pctõꝝ/ et oĩm maloꝝ.
opa non ꝓducerẽt fructũ niſi eſſent plan
tata in radice charitatꝭ. vel radix iſta põt
dici fides: ſine qua opa nõ ꝓducũt fructũ
nec placent deo. qm̃ ſine fide impoſſibile
eſt placere deo. ſicut dicit aplꝰs Heb. xj.
Tunc opa placent deo: qñ ſunt plantata
in radice fidei ⁊ charitatis: ⁊ ſunt magni
meriti apud deũ. Eccľs. ix. Uade et come
de cũ leticia panẽ tuũ: et bibe cũ gaudio
vinũ tuũ: qꝛ deo placent opera tua. cum
gaudio totũ eſt ſine pctõ. Sed hic eſt du⸗
biũ qḋ dicit. qꝛ deo placent opera tua. qꝛ
Eccľs. ix. dꝛ. Neſcit hõ vtrũ odio vel amo
re dignus ſit. Rñſio in dubijs ſemꝑ inter
pretandũ eſt in meliorẽ ptẽ. et ſupponen
dũ ꝙ opa ſint facta in charitate. ¶ Scđo
req̃rif irrigatio ⁊c. hoc eſt gr̃a ſpũſſancti.
Uñ de viro iuſto ſcriptũ eſt Hierem̃. xvij.
Bñdictus vir q̃ cõfidit in dño: ⁊ erit dñs
fiducia eiꝰ. Et erit quaſi lignũ qḋ trãſplã
tatur ſuꝑ aq̃s: quod ad humorẽ mittit ra
dices ſuas: ⁊ nõ timebit cũ venerit eſtus.
Et erit foliũ eius viride. ⁊ in tpe ſiccitatꝭ
non erit ſollicitũ: nec aliqñ deſinet facere
fructũ. In tali ligno eſt humiditas gr̃e:
radicatio charitatis ⁊ fidei: viriditas ꝑ⸗
ſeuerãtie: et iõ non deſinet facere fructũ
bonũ: imo erit hortus ameniſſimꝰ coram
deo: cuiꝰ flores ſctõꝝ operũ fructũ partu
riet: et ſctẽ aĩe deſideria odorẽ dabunt.
¶ Tertio req̃rif mortificatio: qm̃ granũ
ſeminatũ nõ ꝓducit fructũ niſi prius mo
riaf ſub terra. ſupra dictũ euãgeliũ. Niſi
granũ frumẽti cadẽs in terrã mortuũ fue
rit ipm ſolũ manet. ſi autẽ mortuũ fuerit
multũ fructũ affert. Ioh. xij. Et h̾ referf
ad mortificationẽ carnis q̃ multũ fac̃ ad
hoc ꝙ opa ſint fructuoſa: de q̃ Rom̃. viij.
Si ſpiritu facta carnis mortificaueritis:
viuetis. ſi ſpũ. hoc eſt gr̃a ſpũſſancti. opa
carnis mortificaueritis: ea penitꝰ abijciẽ
do fugiendo: viuetis. vita ſpũali: qm̃ hr̃
Io. vj. Spũs ẽ q̃ viuificat: caro nõ ꝓdeſt
quicq̃. ¶ Quarto requirif ſupfluoꝝ reſe⸗
catio (alio noĩe vocaf putatio) ſicut vi⸗
nea putaf anteq̃ ꝓducit fructũ. Io. xv.
Oẽꝫ palmitẽ in me nõ ferentẽ fructũ: tol
let eũ: et oẽꝫ qui fert fructũ: purgabit eũ:
vt fructũ plus afferat. et hoc refertur ad
reſecationẽ ſuperfluoꝝ: qḋ fit per pñiam
veram. facite ergo fructum dignũ penitẽ
tie. Matth. iij. ⁊ Luce. iij. ¶ Circa iſtũ ar

ticulũ mouenf dubia. quot ſunt opera in
moralibꝰ q̃bꝰ ſpũalis correſpõdet fructꝰ
etiã copioſus: Rñdef ꝙ iſta ſunt maxie
Primo opus continentie virginalis.
Scđo opus reuerẽtie paternalis.
Tertio opus clemẽtie viſceralis.
¶ Primũ opus ⁊c. ad hoc facit ſcriptura
que habef Sap. iij. Felix eſt ſterilis et in
coinquinata q̃ neſciuit thoꝝ in delicto.
habebit fructũ in reſpectione aĩarũ ſan⸗
ctarũ: et ſpado. hic cõmendaf opus cõti⸗
nentie virginalis in ſexu femineo. Felix
ſterilis. qm̃ habebit iocũditatẽ: que infi⸗
nities maior eſt ⁊ melior quacũq̃ tẽpora
li iocũditate. Uñ felix eſt illa que hꝫ men
tis et carnis integritatẽ. que neſciuit tho
rum in delicto. ſ. illa q̃ nõ eſt experta ꝯcu
bitũ illicite volũtatis: habebit fructũ ⁊c.
Licꝫ non habuerit fructũ ventris in hac
vita: de quo in pſ. cxxvj. Ecce hereditas
dñi filij merces fructus ventris. habebit
tñ fructum in reſpectiõe aĩarũ ſanctarũ/
qñ deus aĩas ſanctas reſpiciet ꝓ opibus
ꝟtuoſis: que opera in hac vita fecerunt.
Rom̃. vj. Habetis fructũ vr̃m in ſctĩfica⸗
tionẽ ⁊c. et Cant. v. Ueniat dilectꝰ meus
in hortũ ſuum vt comedat fructꝰ pomoꝝ
ſuoꝝ. Iſti operi virtuoſo correſpõdet fru
ctus centeſimus ſicut alꝭ fuit dictum. Et
ſpado q̃ non opatꝰ eſt ꝑ manus ſuas ne⸗
quiſſima. dabif illi fidei donũ electũ: et
ſors in tẽplo dei acceptiſſima. Hic cõmẽ
datur opus ꝯtinentie in ſexu maſculino.
et ſpado. hoc eſt homo caſtratꝰ. intendit
dicere ꝙ non ſolũ mulier caſta habebit
fructũ ⁊c. imo ſpado caſtratꝰ. i. homo ca⸗
ſte natus/habebit fructũ. vñ opꝫ ꝙ talis
abſtineat ab actu voluptuoſo: ⁊ a conta⸗
ctu libidinoſo: ⁊ a cogitatione. iõ dꝛ. nec
cogitauit aduerſus deũ nequiſſima. ſeq̃⸗
tur poſt. Bonoꝝ laborũ glorioſus eſt fru⸗
ctus. bonꝰ labor opus ꝯtinẽtie ꝟginalis.
¶ Secundũ opus reuerẽtie paternalis/
qḋ eſt de honore parentũ. de iſto ope enu
meranf fructꝰ Eccľi. iij. Qui honorat pa
trẽ ſuũ iocũdabif in filijs: et ĩ die orõnis
ſue exaudief. Qui honorat patrẽ ſuũ vi⸗
ta viuet lõgiore. In ope et ſermone et in
omni patiẽtia/honora patrẽ tuũ et ſuper
ueniet tibi bñdictio a deo: et bñdictio il⸗
lius in nouiſſimo manet. Elemoſyna pa⸗
tris nõ erit ĩ obliuione. Primꝰ fructꝰ iſtiꝰ
operis de honore parentũ/eſt orõnis ex⸗
auditio. q̃ implet legẽ de honorãdo parẽ
tes exaudietur in orõne ſua. ꝓ mala vitã
do: vel bona acq̃rendo ſicut poſſet decla⸗
rari in multis viris iuſtis. Scđus fructꝰ
vite ꝓlongatio. Huic alludit textꝰ Deu⸗
terono. v. Honora patrẽ tuũ et matrem
tuã ſicut precepit tibi dñs deꝰ tuus: vt lõ
go viuas tpe. Tertius fructꝰ iſtius opis
timor dñi. Eccľi. iij. Qui timet dñꝫ hono⸗
rat parẽtes. vt patuit de yſaac/iacob/io⸗
ſeph/et tobia minori. Cui alludit illud
apľi Coloſ. iij. Filij obedite parẽtibꝰ per
oĩa: hoc em̃ placitũ eſt in dño. Itẽ ſequi⸗
tur. in ope/in ſermone/in oĩ patiẽtia ho⸗
nora prẽꝫ tuũ. Notanf tria ĩ q̃bꝰ debemꝰ
honorare parẽtes. in ope neceſſaria mini
ſtrãdo: ĩ ſermone reuerẽter loquẽdo: ĩ pa
tiẽtia correctiones ſuſtinẽdo. Quartꝰ fru
ctus iſtius opis/eſt diuina bñdictio: qm̃
talis erit de nũero illoꝝ q̃bꝰ dicef. Ueni
te bñdicti prĩs mei ⁊c. Matth. xxv. Ipſi
bñ erit in extremis: ⁊ in die defunctionis
bñdicef. Eccľi. j. Quintꝰ fructꝰ iſtiꝰ operꝭ
duplicis boni retributio/in hoc ſeculo/⁊
ĩ alio. ex tali elemoſyna ⁊ tali bñficio pa⸗
rẽtibus exhibito et collato. Nã ſequif. re
ſtituetur tibi bonũ. Sextꝰ fructus eterni
boni certificatio. ſatis ẽ ſecurꝰ de eterno
bono: q̃ honorat parẽtes. nã ſcriptum eſt
mat. xix. Si vis ad vitã ĩgredi ſ͛ua mãda
ta. Septimꝰ fructꝰ ab ãguſtijs liberatio
nã ſeq̃f. In die tribulatiõis cõmẽorabif
tui. i. in die iudicij qui erit dies tribula⸗
tiõis. Uñ Bern. Feſtinemꝰ filij ex honore
pentũ ad locũ tutiorẽ: ad paſtũ vberiorẽ:
⁊ agrũ fertiliorẽ: vbi habitemꝰ ſine metu
epulemur ſine faſtidio. Eccľi. xj. Bñdictio
dei in mercedem iuſti feſtinat: ⁊ in hono
re veloci ꝓceſſus illius fructificat.
¶ Tertiũ opꝰ mĩe ⁊c. Nõ memini me legiſ
ſe mala morte mortuũ: q̃ libẽter opa mĩe
exercuit. hꝫ multos ĩterceſſores: ⁊ ĩpoſſi⸗
bile eſt multoꝝ p̃ces nõ exaudiri. Hiero.
ad nepotianũ. eſt eĩ arbor bona: q̃ bonos
fructꝰ facit. Mat. vij. ⁊ Luc. vj. Nõ eſt eĩ
clementia arbor autũnalis ſine fructu.
abſit. Alibi multa dicta ſunt de iſto ope
fructuoſo mĩe: ⁊ iõ ptranſeo ad p̃ſens.

Tertia pars.

¶ In tertio loco intro⸗

ductuꝫ fuit ꝙ ſunt opa de quibꝰ fructus
creſcit ⁊c. que ſemper ꝓcedũt de bono in
meliꝰ. Tale opus irrigatũ rore gr̃e/ꝓmo
producit herbã bone cogitatiõis: deinde

ſpicam bone affectionis: deinde fructum bone operationis. et ſic multiplicat ⁊ creſcit. Coloſ.j. In omni opere nos hortat̃ apl's exercere in verbis iã aſſumptis. In omni opere bono ⁊c̃. vbi tria oſtendunt.

Primo actus laborioſus cũ merito. in omni opere bono.

Secundo profectus virtuoſus cum cõmodo. fructificantes.

Tertio affectus precioſus cum premio. et creſcentes.

Suſtine ſuſtẽtationes dei. cõiũgere deo et ſuſtine: vt creſcat ĩ nouiſſimo vita tua. Eccleſiaſtici.ij. Cuius vite participes nos faciat ⁊c̃.

¶ Dñica.xxiiij. poſt feſtum trinitatis. Sermo.iij.

Confide filia q̄ꝛ fides tua te ſaluam fecit. Mat.ix. Dolenti ⁊ lãguenti anime. grauiter infirmã ti redemptor ſuus propter verba inaudite cõſolationis in verbis ꝓpoſitis tria notantur.

Primum verbum familiare magne charitatis. filia.

Secundum verbum ſingulare magne ſecuritatis. confide.

Tertium verbum ſalutare magne iocunditatis. fides tua.

Prima pars.

¶ Primum verbum ⁊c.

magna familiaritas: magna charitas: ſingularitas: propinquitas redemptoris: filiam vocat aĩam quã creauit ad imaginẽ ſuam. quã filiam redemptor mundi vocat amicam ſuam. Cañ.ij. Sicut lilium inter ſpinas: ſic amica mea inter filias. Talis filia amica redemptoris debet eſſe pura/caſta/⁊ munda/al's nõ eſſet amica. Ergo debet eſſe ſicut liliũ quod multũ redolet in cõſpectu dei. In tali flore ſunt ſex folia albiſſima candida: que ſunt virtutes cuſtodientes conſeruantes puritatem in filia/in anima amica dei. Sex virtutes ſunt ſobrietas: non ebrietas que eſt via ad luxuriã. Sedulitas: non ocioſitas que fuit iniquitas ſodome. Aſperitas que velut ſpina lacerat et animã caſtam reddit. Extraneitas: non curioſitas videndi vana. Modeſtia ſiue taciturnitas. Hierony. Sermo virginis ſit modeſtus. Fuga: vt nõ ſit opportunitas peccandi. Talis filia. talis caſta et munda. talis aĩa amica dei/ſicut liliũ ſtat inter ſpinas. Et que ſunt ſpine niſi tentationes: tribulationes/inter quas tales filie. tales anime commorãtur. Sic amica mea inter filias. nõ inter filias egyptiorum: que aſcenderunt ſuper murũ vt viderẽt pulchritudinem: nec inter filias babylonis: nec inter filias chanaan et filias cayn propter quas venit ira dei: et venit diluuiũ: quas omnes explicare nõ poſſumus. Sed bene inter filias ſion: que ſunt moraliter mẽtes que pace fruũtur interna. que ſpe contemplantur gaudia repromiſſa. Ergo (inquit) redemptor confide filia. Cui filie loquit̃? cui aĩe dirigit ſermonem? Illi filie loquitur: vbi eſt munda caſtitas: firma charitas: grata formoſitas: generoſa nobilitas: de qua filia cantatur in canticis. Pulchra es et decora filia hieruſalem. Cañ.vij. Q̃ pulchra es in calciamentis tuis filia principis. ibidẽ. O talis filia confide ſecure. quod verbum ſolidũ/firmum/atq̃ ſecurum.

Secunda pars.

¶ Et iſtud eſt ſecundum

principale introductum: O aĩa filia dei/nõ confidas in diuitijs que cito deficiũt: et homo cito deficit in eis: non confidas in baculo arundineo. non confidas in põte putrido quales ſunt diuitie. Qui confidunt in diuitijs cito corruent (al's qui cõfidit in diuitijs cito corruet) Prouerb.xj. que aĩam dei inficiunt. que finaliter amareſcũt quaſi abſinthium. ſicut multi fatui ceci confuſi ſunt. de quibus Amos.vj. Ue vobis qui opulenti eſtis in ſion: et cõfiditis in monte ſamarie. Non cõfidas in honoribus: in vanitatibus: in dignitatibus: qm̃ male accidit multis qui talem cõfidẽtiã habuerunt ſicut de lucifero/ſaule/balthaſar et alijs multis qui ceciderũt. Confidunt in nihilum et loquuntur vanitatẽ. Eſa.lix. Sed generaliter non eſt confidendum in mundo iſto: nec in cõtentis in eodem: nec in aliqua re que deficit in neceſſitate: nec in diuitijs: nec in delitijs: nec ĩ honoribus ſicut iam dictum eſt. qm̃ deficiũt omnia. trãſeunt omnia: et vana ſunt omnia. nec in ſapiẽtia mũdi: qm̃ illa ſtulticia eſt apud deum. ſicut dicit apoſtolus

j.Cor.iij. nec in hoĩe: q̄ꝛ maledictus hõ q̃ confidit in homine. ſpreto auxilio diuino Hiere.xvij. nec in amicitia hoĩs: nec ĩ amicitia mundi. qm̃ non eſt ibi ſtabilitas: nec permanẽtia. Hiere.ix. Unuſquiſq̃ a ꝓximo ſe cuſtodiat: et in oĩ fratre ſuo non habeat fiduciã. Aſſignat̃ rõ gñalis quaſi de oĩbus iã dictis: de quibus nõ eſt cõfidendũ. nõ in diuitijs: q̄ꝛ trahũt ad luxuriam. nec in honoribus: q̄ꝛ trahũt ad ſuperbiã. nec in ſapiẽtia mundi: q̄ꝛ eſt ibi fatuitas. nec in amicitia: qm̃ non eſt ibi ſtabilitas. nec in hoĩe: qm̃ nõ eſt in eo veritas. Iſta confidẽtia ꝓhibetur in multis locis ſacre ſcripture. maxime Hiere.vij. Nolite confidere in verbis mendacij. et iõ xp̃s Hiere.xlix. Defluxit vallis tua filia delicata que ꝯfidebas ĩ theſauris tuis. ⁊ Michee.vij. Nolite credere amico: ⁊ nolite cõfidere in duce. Ad hũc ſenſum loquitur Aug. in ſermone de btõ vincẽtio. Nemo (inquit) de ſuo corde preſumat qñ ꝓfert ſermonẽ. nemo de ſuis viribus cõfidat qñ ſuffert tentationẽ: qm̃ vt bona prudẽter loquamur: a deo eſt. nõ eſt noſtra ſapientia. et vt mala fortiter perferamus ab illo eſt: non nr̃a patientia. Cui alludit Hugo in lib. ſuo de didaſcalon. Non confidat predicator vel auditor verbi diuini de acuitate ĩgenij: de ſedulitate ſtudij: ſed magis cõfidat de bonitate dei: de pietate oraculi: et de humilitate cordis. ¶ Sed quero vbi: et ĩ quo eſt ſecuriſſime confidẽdum? Concors et vera ſentẽtia oĩm: qm̃ in dñm deũ eſt confidendum propter rationes ſequentes.

Primo q̄ꝛ eſt potẽtiſſimus ad adiuuãdũ.

Scdõ q̄ꝛ eſt ſapientiſſimus ad dirigẽdũ.

Tertio q̄ꝛ eſt amiciſſimus ad donandum.

¶ Primo q̄ꝛ eſt omnipotens: cui nihil reſiſtere poteſt: cui ad nutũ obediunt oĩa: poteſt iuuare in tentationibus cõtra diabolum/carnem/et mundũ: ⁊ de facto iuuat. vnde omnipotẽs dicebat apl's Joh.xvj. Confidite q̄ꝛ ego vici mundũ. cõfidite qm̃ vos etiam vincetis per auxiliũ meũ. Exẽplum de hoc regiſtratur.ij. Macha.viij. vbi legitur/ꝙ iudas machabeus habens bellare cum nicanore principe magno vallato multitudine hominũ armorum: exhortatus eſt ſuos qui formidabant: et multi in fugam conuertebantur pre timore dicens eis. Iſti noſtri inimici in armis confidũt: nos autem in omnipotẽti deo: qui poteſt veniẽtes aduerſus nos: et vniuerſum mũdum vno delere nutu: cõfidimus. Admonuit etiam eos ⁊ de auxilio dei in his que facta ſunt erga parentes eorũ: et quando ſub ſennacherib. clxxxv. milia perierunt. ⁊ quomodo ipſi ſex milia ſoli peremerunt centum viginti milia auxilio ſibi dato de celo. et ſequit̃. ꝙ facto ſibi adiutorio ab omnipotẽte: interfecerũt ſup nouẽ milia hominũ. Ergo confidendum eſt in deo omnipotente. ſicut frequenter homo cõfidit in equo qui non poteſt cadere. in pugile etiam qui non poteſt ſuccumbere. in gladio etiam in quo frequẽter victoriam dicitur habuiſſe. propter talem cõfidentiã ſipontini fideles de neapolitanis infidelib9 victoriam habuerunt. in pſ̃.xxiiij. Ad te domine leuaui animã meã: deus meus in te confido non erubeſcam. Propter talẽ cõfidentiam cõfidenter orabat deũ omnipotentem beatus Aug. lib. ſolilo. per hunc modũ. Dñe deus meus vita ⁊ gloria anime mee: per vnigenitum verbum tuũ chriſtum ieſum redẽptorem noſtrũ: conſolatorem noſtrũ: aduocatũ noſtrũ apud te dñe per quem habemus fiduciam et acceſſum veniẽdi ad te: queſo: da mihi gratiã vt tibi de hac referã gratiã. Simili quaſi modo orabat rex dauid cum dicebat pſ̃.lvj. Miſerere mei deus miſerere mei: quoniã in te confidit anima mea.

¶ Scdõ confidendũ ⁊c̃. qm̃ ſapiẽtiſſimus eſt. ſicut recte confidit viator in conductore. diſcipulus in magiſtro. reus in aduocato. infirmus in medico. in infinitum magis confidendum in deo: de qua confidentia Sap.iij. Qui confidunt in illo: intelligent veritatem. et fideles in dilectione acquieſcent illi. Et exponitur ſic: qui fidem/ſpem/et charitatem habent in deum: intelligent et videbunt clare quod crediderunt: in paradiſo. Qm̃ videbimus eum ſicuti eſt. j.Joh.iij. Uidebunt ſummam veritatem que deus eſt. Narrat Iſido. libro etymolo. ꝙ eſt quidã lapis precioſus qui vocatur dendrades: qui naſcitur de ſucco arborum pini: et condenſatur in gemmã: talis ſuccus eſt cerei coloris: et capit folia/et paleas/ſicut adamas ferrũ. et deſignat moraliter virtutem cõfidentie: qua homo fortiter aduerſa ſuſtinet propter deũ: propter fidem dei: vel de deo propter ſpẽ quã habet de premio eterno. Sed quero vnde

naſcitur talis fiducia? Reſpõderi poteſt:
qm̃ naſcit̃ de ſucco arboris crucifixi. q2 ex
quo voluit de ſuo corpore pro nobis ſan-
guinẽ fundere: de ſuis ꝓmiſſis debemus
multũ confidere ſi ſibi debite ſeruiamus.
Iſta virtus ad modũ lapidis ſupradicti/
habet virtutẽ attractiuã: qm̃ auxiliũ diui
num attrahit nos: qm̃ in tribulatione au
xilio dei indigemus. quare hoc? ne in tri-
bulatione deficiamus. Iſtã confidẽtiã ha
buit mater cũ filijs ſicut habetur. ij. Ma-
chab. vij. et martyres laurẽtius/vincẽti9.
et ceteri ſancti ſimilẽ cõfidentiam habue-
rũt. de qua fiducia loquit̃ apl's Ephe. iij.
In xp̃o ieſu dño noſtro habemus fiduciã
et acceſſum in cõfidentia per fidem eius:
ꝓpter qđ peto ne deficiatis in tribulatio
nibus. In xp̃o ieſu. i. per xp̃m ieſum: habe
mus fiduciã in p̃ſenti. hoc eſt certã ſpẽ fu
ture hereditatis. ⁊ per ieſum xp̃m habebi
mus acceſſum ad patrẽ. in confidẽtia. hoc
eſt merito confidentie. qm̃ fides formata
per charitatem facit nos familiares ami-
cos dei patris/filio teſtante qui ait. Ipſe
em̃ pater amat vos: q2 vos me amaſtis et
credidiſtis. Joh. xvj. Propter qđ peto ne
deficiatis in tribulationibus. ſemp bonũ
faciẽtes nõ deficiamus. Gal'. vj. Sed hic
põt rationabiliter queri quid eſt cõfiden-
tia? Ad hoc reſpondet Hugo lib. de daſca
lon. Confidẽtia eſt certa ſpes animi pdu-
cẽs ad finẽ rem inchoatã. Et Caſſiodo. ſu
per pš. Magna cõtra diabolũ ſunt arma
in ſuis viribus fiduciã nõ habere: ſed deũ
rogare qui aduerſariũ poſſit opprimere.

¶ In tertio loco fuit dictum: ꝙ in deo eſt
confidendũ: qm̃ amãtiſſimus eſt. iſto mo-
do cõfidit fili9 in patrẽ ꝓpter amorẽ. vnuſ
quiſq; in fideli amico. Sic confidimus

Primo ꝙ nobis remittet peccata miſeri-
corditer.

Secundo ꝙ in tribulatione iuuabit cele-
riter.

Tertio ꝙ bonum noſtrum confirmabit fe
liciter.

¶ Primo remittet ⁊c̃. Mat. ix. Confide fi
li remittũtur tibi pctã tua. Ad iſtã fiduciã
habendã in dño hortat̃ nos ſapiens Pro
uerb. iij. Habe fiduciã in dño ex toto cor-
de tuo. in nullo de teipſo confidas. et ne
innitaris prudẽtie tue. hoc eſt: nõ ſis ſapi
ens apud temetip̃m. q2 ſcriptũ eſt Eſa. v.
Ve qui ſapiẽtes eſtis in oculis vr̃is: ⁊ co-
rã vobiſmetip̃is prudẽtes. Et Prouer. iij.
In oĩbus vijs tuis cogita illũ: et ipſe diri
get greſſus tuos. hoc eſt opa tua. In iſto
ieſu amãtiſſimo fiduciã habuerunt multi
pctõres. Petr9 q̃ tã amare fleuit. magdale
na que tã ex corde diligebat. mattheus q̃
tam humaniter ipſam recepit. publican9
qui tã dolenter pctm̃ ſuũ cognouit. dauid
qui tam ſcienter ⁊ grauiter peccauit. Iſti
pctõres: ſed penitẽtes ꝓpter confidentiã
adepti ſunt pctõꝝ ſuoꝝ indulgentiam. Er
go fili mi cuſtodi legẽ. ſ. cõfidentie: et erit
vita aĩe tue per indulgẽtiã. et ambulabis
fiducialiter in via tua. Prouerb. iij.

¶ Scđo cõfidimus: qm̃ ꝓpter adiutoriũ
in tribulatione ⁊c̃. de iſta cõfidẽtia Mar.
vj. exiſtẽtibus in mari periclitantibus di
xit. Cõfidite. ego ſum: nolite timere. ⁊ ceſ-
ſauit vẽtus. Nũquid mare mundus iſte?
vbi ſunt ꝯflictus vẽtoꝝ: tẽpeſtas fluctuũ:
vbi inundatio. vbi ꝓfunditas. vbi amari
tudo. In mũdo cõflictus belloꝝ: tẽpeſtas
tribulationũ: inundatio aduerſitatũ: pro
funditas miſeriarũ: amaritudo vitioꝝ: fe-
ritas principũ. ſed non diffidendum: qm̃
dñs nr̃ imperat ventis ⁊ mari ⁊ trãquilli-
tas magna ſecuta eſt. Item dñs paulũ de
profundo pelagi liberauit. Itẽ ligno imiſ
ſo aque dulcorate ſunt. Exo. xv. Jonas eti
am de ventre ceti liberatus eſt. Confidite
ergo nolite timere.

¶ Tertio cõfidendũ: q2 bonum noſtrũ con
ſummabit̃ feliciter. de qua cõfidẽtia Phi
lip. ij. Cõfido in dño. Cõfido (inq̃t apl's)
in dño: ꝙ qui cepit in vobis opus bonũ p
gratiã. ex fide in hac vita: perficiet per glo
riã in alia vita. ibidẽ. c. j. et iſta eſt fiducia
mea certa ⁊ firma. Iſtud bonũ cõſumma-
bit̃ in pulchritudine: in gloria: in ſecurita
te. Eſa. xxxij. Sedebit populus me9 in pul
chritudine pacis: in tabernaculis fiducie
et in requie opulẽta. Sed timendũ eſt val
de ꝙ multi ſunt filij diffidẽtie in quos ve
nit ira dei: nõ cõfidentes: ſed magis diffi
dẽtes de deo/et de ꝓuidẽtia dei. Legitur
in vitaſpatrũ: ꝙ quidam frater interroga
uit quedã ſenẽ. Vis pr̃ vt retineã duos ſo
lidos ꝓpter infirmitatem ⁊ ſenectutẽ? Et
ſenex vidẽs eũ volũtariũ ad hoc: r̃ndit re
tine. Tunc frater ille ingreſſus cellã cepit
colluctari cum cogitationibus ſuis dicẽs
intra ſe. putas ne benedixit tibi ſenex. aut
nõ. Et exurgẽs reuerſus eſt ad ſenẽ ipſum
interrogans. Propter deum dic mihi veri
tatem: qm̃ conturbor valde propter illos
duos ſolidos. Cui ſenex: quia vidi te volũ
tarium ad retinendum dixi tibi: retine. ve
rũtamen non eſt bonum retinere vltra ꝙ̃
ſit neceſſariũ corpori. duo ſolidi ſunt ſpes
tua: et ſi contingeret ꝙ perirent: quid fa-
ceres? nũquid deus cogitat de nobis. Ja-
cta ſuper dñm curam tuam: et ipſe te enu
triet. pš. liiij. Nunquid ipſi cura eſt de no
bis. Contra tales diffidẽtes frequẽter ira
ſcitur de9: nec cogitat de ipſis ꝓpter diffi
dentiam quam habent in ipſo. Narratur
etiam ꝙ fuit quidam hortolanus qui pro
pter neceſſitates laborem ſuum et totũ re
ſiduum in elemoſynis expendebat. Intra
uit poſtmodũ cogitatio in cor eius vt pro
infirmitate et ſenectute aliqua reſeruaret
vtpote lagenam plenam nummis. Conti-
git inde hortolanum illum grauiter infir
mari intantum ꝙ vnus pes eius putrefa
ctus eſt: et aſſignata ſibi die a medico in
qua debebat ſcindi pes: ne totum corpus
putreſceret. nocte precedenti cepit cogita
re cum fletu et rogare deum. Domine me
mor eſto operum meorum priorum. Et ec
ce angelus apparens dixit ei. Et vbi ſunt
illi denarij quos reſeruaſti? et vbi eſt ſpes
tua? Quod ille intelligens promiſit emẽ-
dam: et petijt veniã: et ſanatus eſt. Item
etiã de quodã leproſo ſcriptũ eſt in exem-
plis: ꝙ cũ quidã obtuliſſet ſibi pecuniam
quã reſeruaret ꝓ ſenectute ⁊ infirmitate:
noluit recipere dicens. Ecce ſexaginta an
nis ſum in iſta infirmitate: ⁊ nunq̃ aliq̃d
defecit mihi dño mihi prouidẽte: ⁊ tu vis
mihi auferre ꝓcuratorẽ meũ. Nõ ẽ g̃ diffi
dendũ: ſed magis cõfidendũ. Benedictus
vir qui confidit in dño: ⁊ erit dñs fiducia
eius. Hiere. xvij. Cuius fiducie nos parti
cipes ⁊c̃. Deo gratias.

¶ Dominica in. l. Fides tua te ſaluũ fecit.
¶ Dominica. xxiij. poſt trinitatem. Fides
tua te ſaluum fecit.

¶ Dominica. xxiiij. poſt feſtum
trinitatis. Sermo. iiij.

FIdes tua te ſal-
uã fecit. Mat. ix. Juxta ſcri
pture veritatem/pro funda
mẽto noſtri ſermonis debe
tis dñi notare/ꝙ tria ſunt
genera hoĩm q̃ merent̃ a dño ſaluari.

Primo illi qui ardẽter in deo ponunt ſuã
dilectionem.

Secundo illi qui bene operant̃ et tẽdunt
vſq; ad conſummationem.

Tertio illi qui eum deuote orant ⁊ firmãt
in eo ſuam contemplationem.

¶ Prima pars regule ſic declarat̃. Nã iu-
ſtũ eſt ꝙ ille qui pro alio laborat: ꝙ ab eo
recipiat mercedẽ. q2 đr Leuit'. xix. Nõ mo-
rabitur opus mercẽnarij tui apud te vſq;
mane. et Tobie. iiij. c. Quicũq; tibi aliq̃d
operatus fuerit: ſtatim ei mercedem reſti
tue: et merces mercẽnarij tui apud te om
nino nõ remaneat. Etiam h̃r Eccl'i. xxxiiij.
Qui effundit ſanguinem: et qui fraudem
facit mercennario/fratres ſunt. et allega
tur in decretis. xiiij. q. v. c. immolãs. Mo
do xp̃s qui eſt verus dñs: oĩbus diligẽti-
bus ſe: promiſit vitã eternã. ita dic̃ apl's. j.
ad Coꝝ. ij. Oculus nõ vidit: nec auris au-
diuit: nec in cor hoĩs aſcendit que de9 pre
parauit diligẽtibus ſe. Apparet ergo ꝙ il
le qui ardẽter deũ diligit ꝙ ſaluationẽ cõ
ſequitur. Iſtud pz̃ p ſnĩam xp̃i Mat. xix.
vbi legitur/ꝙ cũ quidã legiſdoctor inter-
rogaret xp̃m dicens. Magiſter quid faci-
am vt habeã vitã eternã? Reſpondit xp̃s:
Si vis ad vitã ingredi: ſerua mãdata dei.
Et p̃mũ mãdatũ in lege eſt. Diliges dñm
deũ tuũ. Idẽ habetur Mar. x. ⁊ Lu. xviij.
Et hoc quantum ad primum.

¶ Scđa pars ſic declarat̃. Nã dic̃ apl's. j.
ad Coꝝ. iij. Unuſquiſq; ꝓpriã mercedẽ ac
cipiet ẽm ſuũ laborẽ. Et quãto plus labo
rat aliq̃s ĩ bonis operib9 in hoc mũdo: tã
to pl9 remunerabit̃ ĩ alio: ſi vſq; ĩ finẽ pſe
uerauerit. q2 talib9 dabit de9 ſaluationẽ.
ita dicit xp̃s Mat. x. ⁊. xx. Qui pſeuerauе
rit vſq; in finẽ: hic ſalu9 erit. Vñ exponẽs
iſtud verbũ Iſido. de ſum. bono dicit ſic.
Salu9 pſeuerãtib9 dat̃. nõ eſt btũs qui bo
nũ facit: ſz q̃ iceſſabiliter facit. q̃ em̃ pſeue
rauerit vſq; in finẽ hic ſalu9 erit. hec ille.

¶ Tertia pars ſic declarat̃. Nã cõtẽplatio
et orõ eſt ſcala noſtre aſcẽſionis. p hãc em̃
aſcẽdim9 ad deũ. ita dicit Caſſiodo. ſuper
pſalmos ĩ hec v̾ba. Orõ cor a terrenis ab
ſtrahit: a terrenis mundat: a vitijs ſuble-
uat ad celeſtia: reddit capaci9 ⁊ digni9 ad
accipienda bona ſpũalia. hec ille. Ex his
pz̃ ꝙ hõ p orõnẽ et contẽplationẽ efficit̃
dignus ad accipiendũ bona ſpũalia: ⁊ vt
cõſequat̃ ſaluationẽ. Jõ dicebat pš. liiij.

UNIVERSIT

Ego autē ad dñm clamaui: ⁊ dñs ſalua-
uit me. In hui⁹ exēplū legit Geñ.xxxij.ꝙ
iacob q̄ erat contemplatiuus dixit. Uidi
dñm facie ad faciem et ſalua facta eſt aīa
mea. Apparet igit tertia pars: et per con
ſequens tota regula preaſſumpta. Mo-
do predicta nr̄o propoſito applicando: fi
des facit cuilibet fideli' pſone deuote;

Ponere ſuū amorē in dño feruide.
Opera pietatis ideſt perfectionis conti-
nuare debite.
In oratione et contemplatione ſtare de-
uote.

Primū pꝫ qꝛ fides eſt cauſa diuini amorꝫ
⁊ vita aīe. Quedā glo. dicit. Opatio fidei
ipſa dilectio eſt. Uñ Berñ. ad fratres de
mōte dei. Uita aīe amor dei eſt. Hunc fi-
des cōcipit. fides parturit. ſpūſſctūs for-
mat. lactat lectio: meditatio paſcit. Se-
cundū patet per Auguſtinū ſup Johānē
qui dicit. Sicut in radice arboris nulla
prorſus apparet ſpecies pulchritudinis:
et tn̄ quicq̄d eſt ī arbore pulchritudinis ⁊
decoris: ex illa pcedit. Sic ex fidei humi
litate quicquid eſt meriti/ ⁊ quicquid eſt
vere beatitudinis procedit. Et alibi. Si-
cut rami ſine vtute radicis areſcunt: ita
quelibꝫ opa licꝫ bona videant: nulla ſunt
ſi a fidei ſoliditate diſiungantur. hec ille.
Tertiū ptꝫ. fides em̄ hoīem facit per con
tēplationē ad deū aſcendere et ipꝫ orare.
Uñ Berñ. Quid non inueniat fides? atti
git inacceſſa; dephendit ignota: cōprehē
dit immenſa: apprehendit ipſam deniqꝫ
eternitatē. Hec ille. Etiā iacobi. v. ſcribit
Orō fidei ſaluabit infirmū. qꝛ hanc diſci-
puli nō habuerūt; lunaticū curare nō po-
tuerūt. vt dixit eis xp̄s Mat. xvij. c. mar.
ix. ⁊ Luc. ix. Ex antedictis igit formet ra
tio. ſcꝫ ex maiori ⁊ minori: ⁊ ꝯcludat the-
ma ſic. igitur tali perſone pōt dici. Fides
tua te ſaluā fecit. que ſunt vba thematꝫ.
In quibus duo nobis oſtendūtur.
Primo qđ eſt illud quo poſſumus ab ini
micis defendi. fides
Scđo quod premiū conſequet finaliter
in tali credentia perſeueranti. qꝛ te ſal-
uam fecit.

Utraqꝫ pars.

8 ¶ Quātum ad primum
et ſcđm eſt ſciendū: ꝙ fides non ſolū iſta
duo facit; imo ⁊ ſex operatur.

Primo ab inimicis fortiter defendit.
Scđo miracula operatur.
Tertio ꝯtra tribulationes fortificat.
Quarto a dño nimis diligitur.
Quinto per ipſam victoria acquiritur.
Sexto beatitudinē nobis parat.

¶ Primū ptꝫ: qꝛ fides eſt ſicut ſcutū mili
tare. Nam ſicut ſcutū portat ad ſiniſtram
partē: ſic fides precipue armat hoīem cō
tra oēm aduerſitatē. Et ſicut ſcutū ponit
a parte cordis: qđ eſt in ſiniſtra parte ho
minis: ſic fides eſt armatura mētis. Et ſi-
cut ſcutū eſt triangulare: ita fides credit
deū trinū et vnum. Et de hoc ſcuto dicit
apl'us ad Ephe. vj. ca. In omnib⁹ ſumē-
tes ſcutū fidei: in quo poſſitis oīa tela ne
quiſſimi ignea extinguere. Etiā dic btūs
Petrus apl'us. j. Pet. v. Cui reſiſtite for-
tes ī fide. Et hmōi exēplū ponit. b. Greg.
libro dialogoꝝ: ꝙ cū quidā iude⁹ ꝓpter
defectū hoſpitij ī tēplo apollinis iaceret:
demones q̄ ibi cōuenerāt: reqſiti a magi-
ſtro ſuo q̄s ibi iaceret: rn̄derunt. Uas va-
cuū: ſed ſignatū. qꝛ vt dicit Grego. ille nō
habebat fidē xp̄ianā: ſed ſibi deuote im-
preſſerat ſignū crucis: qꝛ viderat chriſtia-
nos ſic facientes. et ſic demones ꝯtra eū
nihil potuerūt. Ideo conſulit nob̄ apl's
.j. ad Coꝝ. xvj. Uigilate ⁊ ſtate in fide.

¶ Scđm patet Marci. xvj. Signa autē
eos qui crediderint hec ſequētur. In no
mine meo demonia eijciēt ⁊c. Etiā Mat.
xvij. ſcribitur. Si habueritis fidem ſicut
granū ſinapis: dicetis monti huic. tranſi
hinc: et tranſibit et nihil impoſſibile erit
vobis. ⁊ Joh̄. xiiij. Qui credit in me: opa
q̄ ego facio: ⁊ ipſe faciet: ⁊ maiora horuꝫ
faciet. Multa miracula recitat apoſtol⁹
Hebre. xj. Fide filij iſrael trāſierunt mare
rubrū tanq̄ per aridā terram. Fide muri
hiericho corruerunt ⁊c. Etiā fide informi
fiūt miracula. Narrat magiſter hiſtoriaꝝ
ꝙ cū alexāder veniſſet ad mōtes caſpios:
⁊ petiſſent filij captiuitatꝫ decē tribuum
licentiā egrediēdi ab eo: ipſe cognita cā
incluſionis eoꝝ ꝙ ſcꝫ aperte receſſiſſent
a deo iſrael vitulis aureis immolatis: et
per ꝓphetas dei p̄dicto eos a captiuita-
te nō redituros. rn̄dit ꝙ arctius include
ret eos. Cūqꝫ anguſtas vias eoꝝ obſtrue
re vellet: molibus bituminatis/ vidēs la
borem humanū non ſufficere: orauit deū
iſrael; vt opus illud compleret; ⁊ acceſſe-

runt ad ſeinuicē prerupta montiū: et fa-
ctus eſt loc⁹ īmeabilis. Et vt ait Joſeph⁹
deus quid factur⁹ eſt ꝓ fidelibus ſuis: ſi
tantum fecit per infidelibus.

¶ Tertiū patet. qn̄ em̄ cor noſtrū firmat
in deo immobiliter. credendo firmiter: ꝙ
nō ſunt ꝯdigne paſſiōes huius tēporꝫ ad
futurā gloriā. Rom̄. viij. et ſperando ꝙ
illa habebit ſuſtinendo iniurias propter
deū: facile erit ſibi. Ideo patres in veteri
teſtamēto vt dicit apl's ad Heb̄. xj. ludi-
bria et verbera experti: inſuper et vīcula
et carceres: lapidati ſunt: ſecti ſunt: tēta
ti ſunt. Uñ oīa iſta docet Auguſti. ſub fi-
gura. ſermone. xlviij. de cōtinētia ⁊ ſuffi-
cientia ſic inquiens. Dormiēte xp̄o ī naui
diſcipuli pene naufragauerunt. dormie-
bat ieſus et turbabant diſcipuli: vēti ſe-
uiebant: fluctus excitabant: nauis merge
batur. quare? qꝛ ieſus dormiebat. Sic tu
qn̄ tempeſtates in hoc ſeculo ſeuiūt: tur-
batur cor tuū tanq̄ nauis. quare? qꝛ dor
mit fides tua. vñ Paulus dicit. qꝛ habi-
tat xp̄s in cordib⁹ nr̄is. Excita ergo xp̄m
in corde tuo. vigilet fides: ⁊ liberabit na
uis tua. Hec ille. Nam dꝛ. ij. Paral'. xvj.
Oculi domini contēplant vniuerſam ter
ram: et prebēt fortitudinem his qui cor-
de perfecto credunt in eum.

¶ Quartū patet. fides intātū placet deo
ꝙ ſine ipſa nihil placet ei. vñ ad Hebre.
xj. Sine fide impoſſibile eſt placere deo.
Signū huius placētie eſt hoc ꝙ dñs tan
tum facit ꝓ fide. Matth̄. viij. Uade (di-
xit ieſus centurioni) ⁊ ſicut credidiſti: fi-
at tibi. Hierony. Cuiqꝫ ſicut credidit ita
fit. Unde recta fides eſt porta/ p quā pri-
ceps vniuerſoꝝ intrat ad cor hoīs. ⁊ ſine
ea non videt dñiū habere de⁹ in corde: cū
non habeat ingreſſum. Ipſa eſt porta au
rea/ per quā intrauit fili⁹ dei in mentem
vginis anq̄ in vētrē. Luc. j. Beata q̄ cre
didiſti: qm̄ pficient ī te q̄ dicta ſunt tibi
a dño. Aug. li. de vginitate. Beatior fuit
maria concipiendo fidem xp̄i: q̄ cōcipiē
do carnem xp̄i. Materna propinquitas
nihil marie ꝓfuiſſet: niſi felicius xp̄m in
corde q̄ carne geſtaſſet. Hec ille.

¶ Quintū patet. Nam dicit prudentius
lib̄. j. Prima petit campū dubia ſub ſorte
duelli Pugnatura fides. Uñ fidei in ſcri-
ptura ſacra ſpecialiter victoria aſcribit.
Unde de ſanctis dꝛ ad Heb̄. xj. Sancti p
fidem vicerūt regna. Etiā dicit quedam
glo. ſuper illud Matth̄. xvj. et porte infe
ri ⁊c. Qui in timore fidē chriſti percipit:
quicq̄d ingruit extra facile vincit. Uñ nō
ſolum fides formata: imo etiā informis
hoc facit. Sicut videt accidiſſe in alexan
dro prout narrat magiſter hiſtoriarum:
cui per ſomniū deus apparuit in habitu
ſummi ſacerdotis: dū adhuc alexander ī
lycia ciuitate macedonie eſſet ꝯſtitutus.
Et dū cogitaret vtrū aſiam poſſet obti-
nere: iuſſit eū confidere. nā ipſe excercitū
eius perduceret et principatū perſarū ei
traderet. Qui promiſſioni eius credidit
et ſm̄ fidem ſuā factū eſt ei. Uñ cum ipſe
alexāder iratus iudeis veniret hieroſoly
mā: et pontifex iudeoꝝ precepto dñi pon
tificalibus indutus: et reliqui ſacerdo-
tes cū eo legitimis ſtolis induti: obuiā
exierūt ei extra ciuitatē. Alexāder intuēs
antiſtitē pontificali ſtola inſignē ⁊ lami-
nam in qua ſcriptū erat nomē dñi tetra-
grāmaton: deſcendit de equo et adijt euꝫ
ſolus: et nomen dñi adorauit: ⁊ pontificē
veneratus eſt. Et obſtupuerūt principes
excercitus putantes mentem regis ludi
ficatam. Solus panthenius queſiuit ab
eo: cur ſacerdotem gētis iudee adoraſſet.
Et reſpōdit. Non hunc adoraui: ſed deū
qui principatū ſacerdotij gerit. Nam per
ſomniū in tali habitu deum conſpexi.

¶ Sextū patet. Fides em̄ homini viā re-
gni celorum oſtēdit. Ita dicit Auguſt. de
fide ad petrū. Sine fide oīs labor homi-
nis vacuus eſt. Tale quippe eſt: vt ſine fi
de quiſq̄ vellet placere deo: quale ſi q̄s
tēdit ad patriā in qua ſcit ſe bn̄ victurū:
et relinqt itineris rectitudinē: ⁊ improui
dus ſectetur errorē quo nō ad beatā vitā
pueniat: ſed in precipitiū cadat. vbi non
gaudiū pueniēti det: ſed cadenti īferius
pena inferat. hec ille. Ideo doctores cō-
parant fidem radio ſolari: qꝛ ſicut ſol: vi-
detur ſolū radio fidei: que ſolū innititur
luci prime veritatis: et non manet ī luce
naturalis rōnis. Uñ dicit Amb̄. In his
q̄ fidei ſunt piſcatorib⁹ credit: non diale
cticis. Ergo vos q̄ eſtis in h̄ mūdo tene-
broſo: cū hoc lumine fidei ambulate: vt
de vobis dicat illud qđ ſcribit. j. Pet. j.
Reportantes finē fidei veſtre ſalutē ani-
marū veſtrarū. Quā nobis cōcedat ieſus
xp̄s qui eſt bn̄dictus in ſecula. Amen.

¶ Dominica.xxiiij.poſt feſtum tri⸗
nitatis. Sermo.iij.

TEnuit manum

eius: et ſurrexit puella.
Matth.ix.ꝛ in euang.ꝛc.
Euãgeliũ iſtud tractat de
ſuſcitatione puelle facta ꝑ
xp̃m.Et pro introductione
iſtius thematis põt fieri iſta q̃ſtio.Quid
eſt ꝙ xp̃s in miraculis q̃ cõmuniter per
eũ fiunt:que directe ſunt opera diuinita⸗
tis:vt pulchre declarat Auguſti. ſuꝑ illo
ṽbo Joh.ij.Quid mihi ꝛ tibi eſt mulier.
ſempꝫ adiunxit ꝛ adhibuit opus vel tactũ
humanitatis:ꝛ tñ illa opera vel miracu⸗
la nõ facit inquantũ hõ: ſed inquantum
deus.Exemplũ de hoc qđ dicimꝰ:patꝫ in
leproſo Mat.viij.qui ꝓ ſua curatiõe ſo⸗
lum implorans diuinitatem dixit. Dñe ſi
viꝫ potes me mũdare. Et xp̃s adhibens
cõtactũ humanitatis: extendẽs manũ te
tigit eũ dicẽs. Uolo mundare. Item etiã
hoc ptꝫ in adoleſcente:qui anteꝗ̃ ſuſcita
ret eũ:tetigit loculũ:vt ptꝫ Luce.vij. Itẽ
ptꝫ in lazaro:qui anteꝗ̃ ſuſcitaret eũ:la⸗
chrymatus eſt ieſus: ꝛ priꝰ patrẽ orauit.
que ſunt opa humanitatꝭ.vt ptꝫ Joh.xj.
Itẽ patet in iſta puella:de q̃ ſcribit̃ the⸗
ma:ꝙ prius tenuit manum eius. qđ fuit
opus humanitatis.Fit igit̃ hic iſta que⸗
ſtio. cũ miracula et opus reſuſcitationis
mortuoꝝ ſint opera ſoliꝰ diuinitatis: q̃re
ſemper xp̃s adiungit opꝰ humanitatꝭ:cũ
ſine humanitate poſſit ſola ṽtute diuini⸗
tatis iſta facere? Ad iſtã queſtionẽ reſpõ
detur cõiter per doctores: ꝛ eſt reſponſio
fundata in phĩa:que eſt iſta. omne agẽs
qđ pro actione ſua habet duo inſtrumen
ta.vnũ ſeparatũ:aliud cõiunctũ.et ſi ali
quando agit ſine ſeparato: nunꝗ̃ tamen
agit ſine cõiuncto. patꝫ in fabro ferrario
vel lignario vel architecto aut domifica⸗
tore:qui etſi aliqñ operatur ſine ſerra vl̃
martello:que ſunt inſtrumenta ſeparata
nunꝗ̃ tñ ſine manu:qđ eſt coniunctũ in⸗
ſtrumentũ:que ſm ariſtotelẽ in.ij. de aĩa
dicit̃ organũ organoꝝ.Ad propoſitũ xp̃s
inquantum deus eſt agens principale in
operatione miraculoꝝ et gratie.humani
tas autem et homo duo inſtrumenta. vt
ſancti helias:petrus:paulꝰ: et ceteri qui
mortuos ſuſcitarũt ſolum vt inſtrumen⸗
ta diuina. vnde Bernard. ſuper cantica.
Heliſeus ꝛ helias vteꝗ̃ magni mortuoꝝ
ſuſcitatores:fortes in myſterio nobis ex⸗
hibent magna ꝛ inſolita. deus autem in
eis manẽs/ipſe facit opera. At inſtrumẽ⸗
tum ſeparatũ reſpectu grẽ/ſunt ſacramẽ⸗
ta.vñ in.iiij.ſen. Sacramenta ſunt cauſa
gratie. intelligunt doctores non princi⸗
palis ſed inſtrumentalis.et ideo chriſtus
agens p̃cipale multotiẽs ſine iſtis agit:
q: ſine heliſeo ꝛ alijs ſanctis ſuſcitat mor
tuos:ꝛ ſine ſacramentis confert gratiam
per poteſtatẽ excellentẽ. Et ideo dicunt
doctores:ꝙ deus non alligauit poteſta⸗
tem ſuam ſacramentis. Patꝫ in magdale
na/et in petro:quibus gratiã cõtulit ſine
quocũꝗ̃ ſacramento.ꝛ hoc q: ſunt inſtru
menta ſeparata:nunꝗ̃ tamẽ operatur ſi⸗
ne inſtrumento coniuncto: qđ eſt diui⸗
nitas.ꝛ ideo ſemper et cõmuniter quan⸗
do operat̃ eius miraculũ per virtutẽ di⸗
uinitatis: adhibet contactum humani⸗
tatis:q: eſt inſtrumentũ in xp̃o coniũctũ
diuinitati. Et ſic etiã dicimus ꝙ huma⸗
nitas xp̃i ſuſcitat mortuos:non vt agens
principale:ſed inſtrumẽtale. ſicut dicimꝰ
ꝙ ſecuris ſcindit lignũ: vel ferrũ ignitũ
perforat vel comburit lignũ:non ratione
ſui q: ferro hoc non cõpetit: ſed ratione
ignis.Totũ hoc declaratur in nr̃o thema
te qñ dicit̃ de ſuſcitatione puelle: de qua
in euãgelio:ꝙ tenuit manũ eius: et ſurre
xit puella. In hoc ꝙ dixit.ſurrexit puella
declarat̃ actio agentis principalis qđ eſt
diuinitas. In hoc ꝙ tenuit manũ eius.
declaratur actio inſtrumẽtalis agentis ꝛ
coniũcti qđ eſt humanitas.Et pro decla⸗
ratione thematis iſta ſufficiant. Nunc ꝓ
proſecutione materie morali iſtius euan⸗
gelij/in quo agitur de ſuſcitatione iſtius
mortue puelle:ſciendũ ꝙ ſolũ in euange
lio legimus tres mortuos per xp̃m reſu⸗
ſcitatos.ſ.iſtã puellã filiã principis ſyna
goge. Scđo adoleſcentẽ in porta filiũ vi
due:de quo Luc.vij. Tertio lazarũ qua⸗
triduanũ iam fetentem et poſitũ in ſepul
cro.Joh.xj.Materiã ergo p̃ſentꝭ ſermo⸗
nis diuidemus dupliciter.

Primo agetur de ſuſcitatiõe iſtoꝝ trium
mortuoꝝ generaliter.

Secũdo de ſuſcitatione iſtius puelle ſpe
cialiter.

Prima pars.

¶ Circa primã partem
notandum eſt:ꝙ per iſtos tres mortuos
ſm Augu.ſignificant̃ tria genera pctõꝝ:
ſcꝫ cogitatiõis:opis:ꝛ ꝯſuetudinis.Que
pctã differũt(ſicut iſti tres mortui) qua⸗
drupliciter. Duobꝰ modis quantũ eſt ex
parte mortuoꝝ. ꝛ duobꝰ quãtũ eſt ex pte
ſuſcitationis eoꝝ.Nam primo modo dif
ferũt in etate:q: filia archiſynagogi puel
la. filiꝰ vidue adoleſcens.lazarꝰ erat iſ vi
rilis. Per puellam ſignificat̃ ꝙ pctm̃ co⸗
gitationis eſt paruulũ:ꝛ ideo ſtatiꝫ occi⸗
dendũ ſm Hierony.vñ dauid pſ̃.cxxxvj.
Beatꝰ qui tenebit et allidet paruulos ſu⸗
os ad petrã.ꝛ Hierony. Dum paruulus
eſt hoſtis interficite eũ. Per adoleſcẽtem
ſignificat̃ ꝙ pctm̃ operis eſt maius:quia
per cogitationẽ non nocet homo niſi ſibi
ipſi. per operationẽ ꝓximo. Item ope cũ
cogitatiõe preeunte efficitur hõ deterior
currẽte peccato. Item tertio per lazarũ
ſignificat̃ ꝙ pctm̃ conſuetudinis eſt ma⸗
ximũ.quia ſicut dicit Grego. Praua con⸗
ſuetudine inueterat̃ pctm̃.et ideo pſ̃.vj.
Inueteraui ĩter oẽs inimi. meos. Scđo
differũt iſta pctã:ſicut iſti mortui in loco:
q: puella mortua eſt ꝛ iacet ĩ domo.ado
leſcens efferebat̃ extra portã. lazarꝰ erat
iã in ſepulcro q̃triduanꝰ et fetẽs. Signifi
cat̃ ꝑ h̃ p̃mo: ꝙ pctm̃ cogitatiõis latet ĩ
penetralibꝰ cordis: ſoli deo notum q̃ ait
Eſa.j. Auferte malũ cogitationũ veſtraꝝ
ꝛ Mat.ix. Ut q̇d cogitatis mala in cor⸗
dibus veſtris.Significatur ſcđo ꝙ pctm̃
opis manifeſtat̃ alijs:et eſt occaſio ruine
alijs.vñ dauid pſ̃.lxj. Interficitis vni⸗
uerſi vos tanꝗ̃ parieti inclinato. Et idẽ
ſignificat̃ tertio ꝙ pctm̃ ꝯſuetudinis cor
rumpit etiã remotos diffundendo: et de
prope:ꝛ delonge ꝛ circũquaꝗ̃ fetorẽ.im⸗
pletur in talibus illud Eſa.xxxiiij.De ca⸗
daueribus eoꝝ aſcendet fetor. Tertio mo
do differunt iſta pctã ex parte ſuſcitatio⸗
nis iſtoꝝ mortuoꝝ:q: puellam xp̃s ſuſci⸗
tat paucis ṽbis:ꝛ faciliter dicẽs. Puella
ſurge.et ſtatim ſurrexit puella. Adoleſcẽ⸗
tem magis difficulter. Nam primo videns
matrem miã motus eſt ſibi dicens. Noli
flere.ſecũdo tetigit loculum.tertio dixit.
Adoleſcens tibi dico ſurge. nec tñ ſtatim
ſurrexit:ſed primo reſedit. Lazarũ ṽo ſu⸗
ſcitauit multo difficilius.immo quaſi dif
ficillime. Nam primo rogatus eſt ꝑ mar⸗
thã ꝛ infremuit ſpũ. ſcđo lachrymatꝰ eſt.
tertio orauit. quarto clamauit voce ma⸗
gna.Lazare veni ꝛc. Non dicit euãgeliũ
ꝙ ſurrexit:nec reſedit:ſed ligatis tm̃ ma⸗
nibꝰ ꝛ pedibꝰ ꝓdijt. Moralr̃ ꝑ iſta ſigni
ficatur ꝙ facilis eſt curatio pcti ſecreti ꝛ
male cogitationis:ſed difficilis opis: dif
ficillima male conſuetudinis: q: cõſuetu
do aſſimilat̃ nature. ſm phm̃ in.vij.eth.
et hꝫ vim ꝛ violẽtiã ſuꝑ voluntatem incli
nãdi et trahendi eã ad ſe.vñ Aug. vbi.ſ.
Pctm̃ conſuetudinis et antiquatum: qđ
maxime regnat ĩ magnis hoĩbꝰ: cõparat̃
ſepulture lazari.Et imaginat̃ ꝙ lapis il⸗
le qui ponitur ſuꝑ ſepulcrum habet duo.
Primo q: honorat̃ ꝓpter picturas ꝛ ſcul
ptionẽ figure/vel imaginis/ ac geſtorũ ꝛ
opis ſepulcri ꝑ artifices.Scđo hꝫ ille la⸗
pis ꝙ onerat:q: ſi mortuꝰ q̇ eſt ſub eo ſu⸗
ſcitaret̃:ꝑ naturã nõ illũ lapidẽ remoue⸗
ret ꝓpter põderoſitatẽ:niſi ab alijs iuua
retur. Magni hoĩes inueterati et ꝯſueti
in pctis/iam ſunt mortui ꝑ pctm̃ ꝛ ſepul
ti.lapis ſui ſepulcri eſt ꝯſuetudo peccan⸗
di.artifices.ſ.adulatores fecerũt iſtũ la⸗
pidẽ onerosum ſculpendo ꝛ depingẽdo ĩ
eo adulationes taliũ:ꝑ quas laudãt dimi
nuunt vel palliãt aut excuſant eoꝝ pctã.
Sic laudat̃ pctõr in deſiderijs aĩe ſue: et
iniquꝰ bñdicit̃.pſ̃.ix.Tñ cũ toto hoc iſte
lapis.ſ.ꝯſuetudo pcti/ ita eos opprimit
ꝛ onerat ꝙ ꝑ pniãꝫ nõ pñt reſurgere niſi
cũ difficultate maxima:ꝛ ꝙ ſpãli grã dei
adiuuẽtur. Iſtã difficultatẽ reſurgendi a
pctõ habuit btũs Aug. q̇ de ſeipſo dic̃ in
viij.ꝯfeſſionum. Q̃ difficilis fui ad con⸗
uertendũ ad fidẽ:ligatꝰ erã nõ ferro alie⸗
no:ſed volũtatis mee ferro. velle meum
trahebat inimicꝰ et catenam fecerat ꝛ cõ
ſtrinxerat me.ex volũtate q̇ppe peruerſa
fit libido.ꝛ de libidine ſumit̃ ſic ꝯſuetu⸗
do:ꝛ dũ cõſuetudini nõ reſiſtit̃:fit neceſ⸗
ſitas.Ex iſtis ptꝫ ꝙ pctm̃ nouũ ꝛ non in
longũ ꝓtractũ facilis eſt curatiõis. pctm̃
ṽo iam nutritũ et augmẽtatũ vt operis/
iam magis difficilis. pctm̃ ṽo antiquũ ꝛ
inueteratũ ꝛ conſuetũ difficillime. q: illa
antiqua mala ꝯſuetudo conuertit̃ in na⸗
turã:et inducit neceſſitatẽ peccandi. pro
tanto dicitur in verſu communi. Qui non
aſſueſcit virtutibus dum iuueneſcit: a vi
tijs neſcit diſcedere quando ſeneſcit.

Quarto et vltimo differũt ſuſcitationes iſtoꝝ moꝛtuoꝝ ex parte circunſtantie. qꝛ puella in domo ſecrete ⁊ paucis aſtantibus: adoleſcens in poꝛa ciuitatis preſenbus multis de ciuitate: qui funus ſequebant̃ et matrem eiꝰ. vnde dicitur in textu Et turba ciuitatꝫ multa cũ illa. Lazarus ꝟo coram multis ⁊ de multis locis: ⁊ de bethania: ⁊ de hieruſalem: qui venerant ad mariam vt conſolarent̃ eam de fratre ſuo: et mediantibus interceſſionibꝰ eoꝝ ſcꝫ ſoꝛoꝝ. In quo figurat̃ ſm gloſam/ ꝙ ad ſuſcitationem leuis culpe ⁊ ſecrete: q̄ ſignificat̃ in puella moꝛtua in domo: leuis eſt: ⁊ coꝛã paucis: ⁊ ſecreta ĩdiget penitentia. vnde Threnoꝝ. iij. Sedebit ſolitarius et tacebit: qꝛ leuauit ſe ſuper ſe. Ad ſuſcitationem ꝟo maioꝛis culpe ⁊ publice: que ſignificat̃ in adoleſcẽte: qui iã efferebatur extra poꝛtam ciuitatis: publica requirit̃ penitentia. vnde Eccl'i. xx. Q̃ bonũ eſt coꝛreptum manifeſtare penitentiam. Ad ſuſcitationeꝫ ꝟo maxime culpe antique et conſuete: q̄ ſignificat̃ in lazaro: multo maioꝛ ⁊ magis publica penitẽtia: ⁊ coꝛam illis qui ſunt de ſua ciuitate: et coꝛam illis de alijs locis et ciuitatibꝰ: quos per famã publicam et fetoꝛem diffamationis ſue perductũ non ſolum ad illos qui ſunt pꝛope: ſed ad illos qui ſunt longe ⁊ circũquaqꝫ peccatũ ſuum peruenit et eos offendit. Sed videre quid per hoc figurat̃ ꝙ non fuerũt ad ſuſcitationem lazari rogatiões marthe ſufficiẽtes: ſed opoꝛtuit ꝙ etiã rogaret maria. Certe figurat moꝛaliter ꝙ ad ſuſcitationem peccati inueterati/ ⁊ male cõſuetudinis/ non ſolũ requirunt̃ opera actiua que deſignantur in martha: ſed etiam contemplatiua: que deſignãtur in maria. Et hec de pꝛima parte ſermonis: in qua dixi ꝙ tractarẽ de reſuſcitatione triũ moꝛtuoꝝ per xp̃m generaliter.

Secũda pars.

¶ Nunc ad pꝛopoſitam materiã hodierni euangelij deſcendendo et litteram: in ſc̃da parte iſtius ſermonis volo tractare de ſuſcitatiõe iſtius puelle: de qua euangelium loquitur ſpecialiter. vnde ſpũaliter loquẽdo nota hic tria circa textum euãgelij.

Primo ꝙ pꝛo ſuſcitatione iſtius puelle/ chꝛiſtus per patrẽ humiliter rogatur.

Secũdo ꝙ per xp̃m ꝓ ſuſcitatione iſtius puelle impedimẽtum neceſſario ſepat̃.

Tertio ꝙ in iſta ſuſcitatione per chꝛiſtũ ſua potẽtia coꝛã paucis demõſtratur.

¶ Primo igitur ꝓ materia moꝛali/ eſt hic notandũ ꝙ ꝓ ſuſcitatione ⁊c. xp̃s per patrem fuit rogatꝰ ⁊c. ptꝫ in tex. qꝛ accedẽs adoꝛabat eũ humiliter ſibi di. Dñe filia mea ⁊c. Quid iſtud figurat moꝛal'r? Certe ꝙ quandocũqꝫ aliquis a pctō debet reſurgere: opꝫ ꝙ alius pꝛo eo roget. Ratio qꝛ quando homo ſurgit a pctō in gratiã: illa gr̃a que ſibi confertur: q̄ expellit culpam: illa dꝛ pꝛima gr̃a. Et ſm ꝙ dicũt doctoꝛes: nullꝰ pōt ſibi mereri pꝛimã graꝫ: ſed opꝫ ꝙ alius ꝓ eo mereat̃. Q̄ꝛ homo nõ poſſit mereri pꝛimam grãm: qui eſt in pctō: quattuoꝛ faciũt. Primũ eſt indignitas ſtatꝰ: qꝛ ille q̄ eſt ĩ moꝛtali indignꝰ eſt omĩ bono: etiã pane quo veſcit̃ ſm Aug. iō ipſa vita eſt indignꝰ. ſm ꝙ ſcribit̃ Job iij. in pꝛinci. ſicut miles q̄ denegat ſeruitiũ regi ſuo: ⁊ qd̄ deteriꝰ eſt: fugit ad aduerſariũ regis: nõ ſolũ dignꝰ ẽ a rege bonis oĩbus ſpoliari: ſed ⁊ capite plecti. vñ Sapiẽ. xv. Maloꝝ amatoꝛes digni ſunt moꝛte. Sc̃m eſt oꝛdinatio eoꝝ ad penã eternam. vñ ſm ꝙ ponit magiſter in tex. in. ij. diſt. xxvj. meritis impij non debetur gr̃a: ſed pena. Tertiũ defectꝰ radicis merẽdi q̄ eſt charitas. Apl's. j. Coꝛ. xiij. Si linguis hoĩm loquar ⁊ angeloꝝ ⁊c. nihil mihi ꝓdeſt. Quartũ qꝛ pctoꝛ nõ eſt dignꝰ venire ante faciẽ regis: quẽ offendit: ſed ꝑ mediatoꝛẽ venire: ſicut ſtephanꝰ ꝓ paulo meruit pꝛimã gratiã. vñ Augu. Si ſtephanꝰ ꝓ paulo nõ oꝛaſſet: nunq̃ eccleſia paulũ habuiſſet. Sed nota ꝙ iſte q̄ rogat xp̃m ꝓ ſuſcitatione iſtius puelle/ habuit tria. Primo potẽtiã qꝛ erat ꝑnceps. ſc̃do ſciẽtiã: qꝛ erat archiſynagogꝰ. tertio graꝫ qꝛ erat nomẽ eiꝰ iayꝛus vt patꝫ Luc. viij. Jayꝛus ĩterp̃tat̃ illuminatꝰ. ſic habebat dignitatẽ: officiũ: ⁊ nomẽ. Solũ tertium ſufficit loquẽdo ſpũal'r ad ĩpetrandũ ſpiritualẽ ſuſcitationẽ: ⁊ ꝑmã graꝫ ꝓ pctōre. Sed nota ꝙ iſta tria hic ſimul ponuntur: ad innuendũ ſpecialiter ꝙ ad curatũ vel ꝑlatũ ꝑtinet oꝛare pꝛo pctōꝛe moꝛtuo ĩ pctō: ⁊ ſibi ꝑmã graꝫ: ⁊ ſuſcitationẽ ſpũalẽ ꝓmereri: q̄ pꝛelatꝰ vel curatꝰ: qui dꝛ eſſe pr̃ ſpũalis pctōꝛis: dꝫ habere iſta.

Primo dignitatem in perſona ad vitijs reſiſtendũ: ⁊ ſic eſt pꝛinceps.

Secũdo gradum in ſciẽtia ad ignoꝛãtes inſtruendũ: ⁊ ſic eſt archiſynagogus.

Tertio meritũ et ſufficientiã ad gratiam obtinendũ: et ſic nomẽ eius erat iayꝛus ideſt per gratiam illuminatus.

Ipſe em̄ debet eſſe illuminatus ſubditos illuminãs. debet eſſe vnus de illis montibus de quibus pſ̃. lxxv. dicit. Illuminãs tu mirabiliter a mõtibus eternis. Patet igitur pꝛimũ declaratũ: quid ſignificat: ⁊ que eſt cauſa moꝛaliter ꝙ ꝓ ſuſcitatione iſtius puelle chꝛiſtus per patrẽ fuit rogatus humiliter.

¶ Sc̃do eſt videndũ pꝛo materia moꝛali quid ſignificat ꝙ pꝛo ſuſcitatione ⁊c. per xp̃m impedimentũ ſit remotũ ⁊c. hoc notatur in textu vbi dicit̃: ꝙ cum veniſſet ieſus in domũ pꝛincipis ⁊ vidiſſet tibicines dixit: Recedite ⁊c. Ad litterã iſti tibicines erant q̄ cantabãt in tibijs: ⁊ pꝛouocabãt cantu ſuo hoĩes ad fletum in funeralibus ⁊c. et etiã ad gaudiũ in alijs ſolẽnitatibus. Moꝛaliter iſti ſunt homines peccatoꝛes cãtoꝛes ⁊ dictatoꝛes carminũ diaboli: qui cõponunt aliqua dictamina gaudij ꝓuocantia ad pctm̃. aliqua luctꝰ reuocantia a penitentia. et ea canunt coram hoĩe moꝛtuo per pctm̃: vt in peccato ꝑſeueret: et per pn̄iam non reſurgat. Carmen qd̄ canũt gaudij/ hꝫ q̃ttuoꝛ cuplas.

Pꝛima continet in ſentẽtia ꝙ pctm̃ eſt delectabile ⁊ placidũ. Iſtam cuplam pꝛimo audiuit eua a ſerpente Geneſ. iij. quãdo vidit lignum ꝙ eſſet ⁊c.

Secunda cupla continet in ſententia ꝙ etas hominis. ſ. iuuentus ad peccatũ eſt habilis. hi conueniẽter. et iſta cupla ſcribitur Sapien. ij. Uenite fruamur bonis que ſunt: et vtamur creatura ⁊c.

Tertia cupla cõtinet in ſentẽtia ꝙ peccatum ſequit̃ multas gentes. Plures ſunt mali q̃ꝫ boni. et peccatoꝛes q̃ꝫ iuſti. iſti dicunt illud. iij. Regũ. xix. Neqꝫ enim melioꝛ ſum q̃ꝫ patres mei.

Quarta cupla continet in ſentẽtia ꝙ dei mĩa contra om̄e pctm̃ eſt ſufficiẽs. dicũt cum pſ̃. cxliiij. Miſerationes eius ſuper omnia opera eiꝰ. ¶ Carmen quod canũt fletus et dictant retrahendo a penitẽtia: ꝯtinet in ſentẽtia alias quattuoꝛ cuplas.

Pꝛima eſt difficilis abſtinẽtia ꝓpter frequentẽ recidiuationẽ. dicunt illud Eccli. xxxiiij. Qui baptizat̃ a moꝛtuo et iterum tangit moꝛtuũ quid ꝓficit lauatio illius. Bern. ſuper cantica ſermone. iij. Si dixerit mihi dominus ieſus. remituntur tibi peccata tua: adhuc me cauerem.

Sc̃da eſt aſpera penitẽtia que cogit hominẽ aliena reſtituere: ieiunare: cõſueta relinquere: etiã licita a ſe abſcindere. De reſtitutione q̃ꝫ grauis ſit habet̃ figura de populo iſrael qñ fuit in deſerto: qui iam tranſiuerat per mare contritionis. iam cõfeſſus fuerat laudẽ diuinã di. Cantemus dño glorioſe ⁊c. Sed qñ fuit in deſerto reſtitutionis: qꝛ debꝫ deſerere alienum. vñ dicit̃ deſertũ a deſero. is. ibi murmurauerũt. et in egyptum que ſig̃t pctm̃: redire voluerũt. ⁊ finaliter non niſi duo ĩ terrã ꝓmiſſionis intrauerũt. Sed finaliter de illis q̄ difficultant reſtitutionẽ: qꝛ timent depauperari ⁊ ſic inhonoꝛari: ſcribit̃ Job vj. Qui timẽt pꝛuinã. i. penã tempoꝛalẽ/ irruet ſup eos nix. i. pena infernalis.

Tertia cupla eſt deſperatio de venia. dicunt cũ cayn. Maioꝛ ẽ iniq̃tas mea q̃ꝫ vt veniã merear. Geñ. iiij. ꝯ quẽ Berñ. Mẽtiris cayn: ĩmo maioꝛ ẽ pietas q̃ꝫ ĩpietas.

Quarta cupla eſt incredulitas ⁊ diffidentia de gloꝛia. nihil tales credũt de futura vita. dicũt cum dauid pſ̃. iiij. Quis oſtendit nobis bona? ⁊ Sap. ij. Poſt hoc erimus tanq̃ꝫ non fuerimꝰ ⁊c. Sed dicendũ eſt iſtis ꝙ xp̃s oſtẽdit nobis bona. ſ. vite future: et gloꝛiã qñ trãſfiguratus eſt ante apl'os: et oſtẽdit illis gloꝛiã ſuã. vñ Aug. Nunq̄d pꝛo nobis tãta diuinitꝰ agerent̃: ſi cũ moꝛte coꝛpoꝛis etiã vita aĩe finiret̃. Iſtis cantoꝛibꝰ gaudij ⁊ luctus q̄ dicunt̃ tibicines: dicit xp̃s. Recedite. qꝛ iſti ſunt impedimentũ reſuſcitationis ſpiritualis moꝛtis pctōꝛis. Turba tumultuans moꝛaliter de qua in euãgelio: ſunt illi qui faciunt tumultũ et turbant peccatoꝛẽ moꝛtuum: ne ad vitaꝫ gratie reſurgere poſſit. et eſt triplex iſta turba.

Pꝛimo diuerſe cogitationes peccatoꝛem vexãtes. Cogitatiões mee varie ſuccedũt ſibi: ⁊ mẽs ĩ diuerſa rapit̃. vt ait Job. xx.

Secũdo anxietates ⁊ occupationes ipm̄ tribulantes. Luce. viij. A ſollicitudinibꝰ et diuitijs ⁊ voluptatibus vite eũtes ſuffocantur ⁊ non referũt fructum.

Tertio pꝛopinqui ⁊ parentes; ipſum nõ

deſerentes.ideo impediunt bonũ propo⸗ ſitũ de cõuerſione ſua:de quib⁹ Job. xxj. Semẽ eoꝝ permanet corã eis: ꝑpinquo rũ turba et nepotum in ↄſpectu eoꝝ. De turbe eijciende ſunt vt gr̃a intret.iõ dicit eis xp̃s.Recedite.q.d. non eſtis niſi im⸗ pedimentã reſurrectionis ſpũalis pecca⸗ torum. Iſta turba ſunt illi ceci et claudi. Ceci ſcꝫ excecãtes intellectũ. et claudi im pediẽtes affectũ:de quib⁹dauid.ij.Reg. v. Non ingredieris huc. ſcꝫ in peccatorẽ per pctm̃ mortuũ/niſi abſtuleris cecos ⁊ claudos. De iſta turba dr̃ Luc.viij. Tur⸗ be te cõprimũt.ſcꝫ te pctõrem non reſur⸗ gere ad gr̃aꝫ.⁊ ideo eſt neceſſariũ ꝙ iſtud impedimẽtum expellatur:propter quod dicit chriſtus.Recedite.

¶Tertio et vltimo ꝓ materia morali eſt videndũ q̃d h̊ ſigt̃ moraliter: ꝙ in ſuſcita tione iſti⁹ puelle/poſſe xp̃i fuit demõſtra tum corã paucis hoĩbus. q: nõ niſi corã quinqꝫ ꝑſonis:vt habet̃ Mat.ix. ſcꝫ p̃re puelle et matre/petro/iacobo/⁊ iohãne. Nũquid vt dictũ eſt:per iſtã puellã mor⸗ tuã in domo ſignificat̃ pctm̃ cogitatiõis qd̓ ſecretũ eſt:vl̓ pctm̃ occultũ:⁊ ad illud ſolũ requirit̃ ſecreta pñia ⁊ occulta.ſuffi ciebat ꝙ ſolũ fuiſſet ibi ieſus ſine quo nõ eſt ſalus alijs excluſis.Rñ.et dico ꝙ hoc ſignificat moraliter ꝙ ad ſuſcitationẽ cu iuſcũqꝫ pctõris.quantũcũqꝫ ſecreti et oc culti req̃runt̃ quinqꝫ:ſine q̃bus non põt eſſe ſpũalis reſurrectio: ⁊ ſi vnũ iſtoꝝ de⸗ ficeret: ſpũalis reſurrectio nunq̃ꝫ eſſet. Primo req̃rit̃ peccati cognitio:qd̓ nota⸗ tur in petro qui interpretatur agnoſcẽs. Secundo peccati contritio et deteſtatio: qd̓ notatur in iacobo qui interpretatur. ſupplantans vel ſupplantator. Tertio re quiritur gratie infuſio : quod notatur in iohãne:qui interpretatur in quo eſt gr̃a. Quarto requirit̃ confeſſio que hꝫ locum matris:q: in confeſſione laceratura pctĩ vberibus conſolationis etiam refocillat̃ peccator. Quinto requiritur ſatiſfactio: que hꝫ locum patris: quia per ſatiſfactio nem verberat̃ pctõr diſciplinis et corre⸗ ptionib⁹.⁊ facit iſte pater reſtituere pec⸗ catori qd̓ non eſt ſuum.⁊ ſi aliquod iſtoꝝ deficeret: nunq̃ celebraretur reſurrectio ſpiritualis pctõris. Uel pater et mater q̃ neceſſario in reſurrectione ſpirituali re⸗ quirunt̃:ſunt recognitio ꝓprie vilitatis: et inclinatio vere humilitatis. Iſtos pa⸗ trem ⁊ matrẽ habuit Job: qui dixit cap. xvij. Pater meus es ; mater mea ⁊ ſoror mea vermibus . Et ſic ptꝫ de duabus par tib⁹ ſermonis.Explicit. Deo gratias.

Pars eſtiualis ſermonũ Santij porta/ſacre pagine profeſſoris di gniſſimi/diuini vbi preconis fer⸗ uentiſſimi / ordinis p̄dicatorum cõuentus ceſarauguſteñ. finitur. impreſſa Lugd̓.opera ⁊ induſtria probi viri Johannis cleyn ale⸗ mãni/chalcographi⁊ bibliopole. Anno domini. M.ccccc.xiij.

a a.b b. c c. d d. e e.f f.g g. h h. i i. k k.l l. m m. n n.o o. p p. q q. r r.s s. t t. v v. x x. y y. ꝫ ꝫ. ⁊ ⁊. ꝯ ꝯ.ꝝ ꝝ. f f.

Omnes ſunt quaterniones : pre⸗ ter.ꝝ ꝝ.et f f. que ſunt terniones.